

YORP
19
BY.

۱۹

فهرست الجلد الاول من الموقوفات

صفحة	كتاب الطهارة	صفحة
٨	فصل ويجوز الطهارة بالماء المطلق	١٣٩
٢٦	فصل تنجز البئر	١٤٠
٢٩	باب التيمم	١٤٠
٣٣	باب المسح على الخفين	١٤٢
٣٩	باب الحيض	١٤٤
٤١	فصل المستحاضة	١٤٦
٤٦	باب الانحصاص	١٤٧
٥٢	كتاب الصلاة	١٤٩
٥٥	باب الاذان	١٥٢
٥٨	باب شروط الصلاة	١٥٤
٦٠	باب صفة الصلاة	١٥٧
٦٣	فصل ينبغي الخدوع في الصلاة	١٥٩
٧١	فصل يجهر الامام بالقراءة	١٦٢
٧٦	فصل الجماعة سنة مؤكدة	١٦٣
٨٠	باب الحدث في الصلاة	١٦٦
٨٢	باب ما يفسد الصلاة وما يكره فيها	١٧٢
٨٧	فصل ذكره عبثه بنوبه	١٧٦
٩٠	باب الزور والتواكل	١٨٤
٩٥	فصل التراخي مع سنة مؤكدة	١٨٦
٩٦	فصل يصلي امام الجمعة	١٨٩
٩٧	فصل ولا صلاة بجماعة في الاممقاء	١٩٠
٩٩	باب ادر النحر رخصة	١٩٢
١٠١	قضاء القنوتات	١٩٦
١٠٢	باب سجود السهو اذا سجد	١٩٦
١٠٣	باب صلاة المريض	١٩٨
١٠٤	باب سجود التلاوة	١٩٩
١١١	باب المسافر	٢٠٢
١١٢	باب الجمعة	٢٠٢
١١٣	باب صلاة العيدين	٢٠٣
١٢	باب صلاة الخوف	٢٠٦
١٢	باب الجنائز	٢١٠
١٢	فصل الصلاة عليه فرض كفاية	٢١٤
١٣	باب الشميد	٢١٦
١٣	باب الصلاة في الكعبة	٢١٧
١٣	كتاب الزكاة	٢٢٦
١٣	باب زكاة السوائم	٢٢٨

باب القسم	٢٣١	باب القسم	٢٣١
كتاب الرضاع	٢٣٢	باب العيّن في الاكل والشرب والملبس والكلام	٢٩٩
كتاب الطلاق	٢٣٤
باب ايقاع الطلاق	٢٣٦	باب العيّن في الطلاق والعنق	٣٠٥
فصل قال انت طالق غدا	٢٣٩	باب العيّن على الانواع	٣٠٦
فصل قال لها انت طالق هكذا	٢٤٢	باب انواع العيّن	٣٠٩
فصل طالق غير المدخول بها	٢٤٣	كتاب الحدود	٣١١
فصل الكفاية	٢٤٤	باب الوطى الذي يوجب الحد والذي لا يوجبه	٣١٤
باب التفويض	٢٤٧	باب الشهادة على الزنا والرجوع عنها	٣١٥
باب تعليق الطلاق	٢٥٢	باب حد الشرب	٣١٨
باب طلاق المريض	٢٥٥	باب حد القذف	٣١٩
باب الرجعة	٢٥٦	فصل في التعزير	٣٢١
باب الايلاء	٢٥٩	كتاب السرقه	٣٢٢
باب الخلع	٢٦١	فصل في الحرز	٣٢٤
باب الظهار	٢٦٣	فصل في كيفية القطع واثباته	٣٢٦
باب الملعان	٢٦٦	باب قطع الطريق	٣٢٧
باب العتق	٢٦٨	كتاب السير	٣٢٨
باب العدة	٢٦٩	باب الغنائم وقسمتها	٣٣٢
فصل في مدعة رق البائن	٢٧١	فصل في كيفية القسمة	٣٣٣
باب ثبوت النسب	٢٧٢	باب استيلاء الكفار	٣٣٥
باب الحضنة	٢٧٣	باب احكام المستأمن	٣٣٦
باب النفقة	٢٧٥	فصل لا يمكن مستأمن	٣٣٧
فصل رقة الطفل	٢٧٧	باب العشر والخراج	٣٣٨
كتاب الاعتاق	٢٨٠	فصل الجزية	٣٣٩
باب عتق البعض	٢٨٣	باب المرتد	٣٤١
باب عتق المبهم	٢٨٥	باب احكام البغاة	٣٤٤
باب الخلف بالعتق	٢٨٧	كتاب اللقيط	٣٤٥
باب العتق على جعل	٢٨٧	كتاب الاقطة	٣٤٥
باب حكم التدبير	٢٨٩	كتاب الاتق	٣٤٧
باب الاستيلاء	٢٩٠	كتاب المفقود	٣٤٨
كتاب الايمان	٢٩٢	كتاب الشركة	٣٤٩
فصل وحروف القسم	٢٩٤	كتاب الوقف	٣٥٣
باب العيّن في المدخول والمخرج	٢٩٦	فصل اذ ابني مسجد لا يزول ملكه عنه	٣٥٥
والايمان والسكنى وغير ذلك	...		

در بعد از نشانی لا بعد اول جناب واجب الوجود که زبدة الحقایق اولان در دروغ نوع انسانی ملتقای
دریای علم و کمال و مجمع بحرین جلال و جلال است که بعضی افراد فی مظهر لطف و جمال ایدوب و بدایه
و نهاییه دن منزله کثر لا یقنی عناية منک جوهره نيرة غاية البیانه مانند آفتاب روشن دل و عالی منزل
و بعضی اتری منج مختارک غیر اختیار ایدوب و قایه ایدوب مسالت هدایه اولاد قاری اجلدن معرض
قهر جلال ایدوب نیره خاطر و غمگین دل قلمشدی و مصلوة با کمال اول محرم حرم سرای ازل لایزاله که جانب
جناب اقدس عباد الله مبلغ دین مبین و در که شارع مقدس دن شاهرا هدايته هادی شرع متین اولوب
و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین خطاب مستطابی مقتضایه کافه انامدن پاک اعتقاد ایدوب آلوده معصیت
اولدره شفیع مشفق یوم الدین و ضامن فردوس برین اولدیغندن غیری علو درجات علای اقرب الناس
من درجه النبوته اهل العلم قول شریفله متعین و ممتاز و سحر مرآت قهاری من یرد الله به خیرایقه
فی الدین کلام لطیفله بین اهل الاسلام سرافراز یورمشلرد و دخی آل عظام سعادت انتظامه که هر بری
حرم خاص نبوتده شجر اغ و شهادت و کاستان باغ رساننده عندلیب خوش فوا اولوب جواهر کرانهای
مختلری قلوب مسلمینه سرما به قوی و زواهر طراوت افزای مودتاری درون مؤمنینه روح معنوی
اولمشدر و اصحاب کرام کرامیت ارتسام و اتصاله که رایت دین محمدی بی خورشید جهان را کی عالی قلمغه
اقدام ناملری جهنندن جهادا کبر و اصغره اهتمام تامدن صکره اجتهاد اصول و فروع اسلامه کمال اشتغال ایدوب
اعلام شریعتک فرقی فراتندن بتورمشلرد (اما بعد) بوقیر و مقیر محمد و موقوفاتی بر تقصیر زمان ایام جوانی
و ربیعان منکام کامرانی که وقت هراوهوس و برآرزوی نفس ایکن اوقات رخصته اکساب فضائل تنبیر
ساق اجتهاد ایدوب الفقه الواحد اشد علی الشیطان من الف عابد جاهل) غوامضی تفکر ایدوب کده علم
و معرفته رغبت زیاده اولوبلیل و نه ارنیسیم کاب و جلیم فصل و باب اولوب هر قنده فضائل ایدوب انساب ایش
بر ادیب و لیبی بواسطه محبتنه جان ایدوب را ولوردم لکن شیئ مانع و لعل موانع معنوی اوزره نیجه
عوائق دنیویه تلاطم امواج بحر کی بر برین تعاقب ایدوب نیجه زمان معطل اولوب اما اوقات لیلایه خواب
راحتی کوزیه حرام ایدوب نیجه کیده مطالعه کاب ایدوب مباحه دکن احیالدردم در قه خضر هدایت

رفیق اولوب من یرد الله به خیرایقه فی الدین معنوی اوزره اول طرفه دخی بذل جهده و اهتمام ایدوب بین
الناس متداول اولان ملتقی البحر نام کابک دائما مطالعه سنه صرف انتظار ایدوب متانتی حفظ ایدوب
حقیقه بوقاب جلیل القدوبین الناس متداول اولان مسائل شرعیه و امور مهمه فی مشتمل و جامع اولوب
حتی به ضلر مجموع مسائل اونی بیدی یکدر دیو نه داد و بیان ایلشدر و لکن الفاظ و عباراتی مغلط اولوب هر کس
منتفع اولمه غله ترکی لسان ایدوب شرح اولوب مغلطاتی بیان اولفقه قایل البضاعه اولان اخوان مؤمنینه دخی
نسخی عام اولوردی دیو فکرده ایکن انتفاع لوجه الله الکرم ترکی عباراتی شرح اولتی داعیه بی ظاهر اولوب
(یوم لا ینفع مال ولا بنون) مصداقجه اجر جزیه نائل اولتی امیدیه اصطلاحات و عبارات و تکلفات دخی عاری
الفاظ ترکی ایدوب شرح شروع اولندیکه خواص و عوام مستفید اوله و مصنف رحمه الله کاب مزبور و قایه
و قدوری و کتوز و مختار و مجمع البحرین و هدایه دن آلوب جمع البکاهه جمع متون و شروح جمع اولان مسائل ایدوب
مشحون اولوب و کتب فتاویه مر اجعت لازم اولغین هدایه و اکمل ابن دمام و غایه البیان و نهاییه و معراج
الدرایه و کفایه و زیلی و بحر رائق و عینی و شرح مجمع البحرین و شرح و قایه شیخ زاده و صند و الشریعه و اصلاح
ایضاح و درر غرر و شیعنی و فاضلخان و ذخیره و والوالیه و خلاصه و نظیره و رازیه و خزائن الفتاوی و جامع
الفتاوی و فنیة الفتاوی و تارخانیه و منظومه و شرح مختصر طحاوی و الاسیجایی و حاوی و اختیار نام کابلی
جمع ایدوب اکثر مسائل مشکاه سنی کتب مذکوریه تطبیق ایدوب و مقصود و مرام اذامات ابن آدم انقطع غله
الا عن ثلث علم ینفع به مفهومی و منه مظهر اوقاف را و قیاس خوان صفادن امید و رجاء بود که داغمانده خیر ایدوب
بوقیری یاد ایدوب لمن صنف قد استمدی و وجبته مقتضای حال اگر چه تیر دخل و تعرضه هدف و خد نک
طعنیه معارضه به نشانه ایلشدر لکن علماء متورعین و فضلاء متبحرینک اخلاق خجیده و اشفاق بسندیده لزیندن
رجال اولور که اگر ساند سهر و تصور و غلط بولنورسه قلم عقوبله اصلاح ایدوب واقع اولان خطایانسی دامن
فضل و احسان ایدوب غفور و ستر و یوروب (فن عنی و اصلح فایره علی الله) غوامضی اوزره مأجور و ثابت اوله
(یت) هنرین دو کدر از عیب جوی بی بیدی یکدر به پیش آورنکوی (نثر) سلطان ملاطین عمالت عرب و عجم
سلطان ابراهیم خان خلد الله سلطانه و قاض علی العالمین احسانه ایش و کاب شریعت نصاب نف و رسالت خاتم
الانبیاء علیه السلام ایدوب معنون اولدی ایسه لایقدر که انقاب پادشاه اسلام ایدوب زینت افزا اوله اصحاب عقول
متفکر در که دین و دوات توأمان و حواء شرعی جانب شیخ پادشاه قلم تمکین بی امن و اماندرا اگر جویبار
شمسیر شاهی و سقاوت میامت عدل پادشاهی سایه کسرت اولمیددی کلستان اسلامه کل انتظام شکفته
و خندان اولزدی و حدیث شریفله دخی وارد اولمشدر که الدین اسن و الملك حارس و ما لا اس له فهدوم
و ما لا حارس له ضایع بوفه نائل علیه و مناقب جلیله پادشاه دین پناه و شهریار شریعت دستکاه سلیمان تخت
و جوان بخت خادم الحرمین الشریفین نانی اسکندر زدی القرنین حامی عمالت بالطول و العرض مظهر خجای
السلطان العادل ظل الله فی الارض سلطان ابراهیم خان ابن سلطان احمد خان حضرت نلرینه مخصوص درختی
سجاده و تعالی سبب آسایش عالم اولان نهال و چو در شریفین بعد ابق سلطنتده اصلها ثابت و فرعها فی السماء
ایدوب اطول عمر ایدوب معمر ایدوب

سبب تألیف کاب
باعث تألیف کتاب و باعث تسطیر حکمت نصاب بود که ارباب فضل و معارف دن اکثره من ان یحصى بوقیرک
کاب ملتقی به میایی کور بیکل بسط بساط کلام ایدوب کوش و کردن عروس سخن بویوزدن بیلاسته ایدوب که
حالا صدر اعظم و مشیر اکرم سبی باسم رسول مکرم مصطفی پاشایسر الله ما یماناه و ما یشاء حضرت تبارک زمان
سعادت افترا نلرینه متاع علم و کمال و راج بولوب هر کس طالمب معارف اولوب صغیر و کبر و غنی و فقیر شرع شریفه
بر درجه انقیاد کومتر مشلرد که زمانلری عربین عبداله بز زمانلرینه بمائل اولمشدر کاب ملتقی که مسائل
شرعیه نک زیده سید روی لسان ترکی زبان ایدوب شرح ایلسان صناعات غریبه دن بی خبر اولمشدر بیهر مند اولوب
فراموش عام اولوردی خدمه و اول سالمان زمانک اسم ساهی و نام کرامیلری ذکر اولند قدسه نک دخی و مر مثال
دکر که باعث اولوردی دیو ختم کلام ایدوب کده اول ناصح متفکک کلامی تلتی بالقبول ایدوب نواشیخ خیر انجام

مقتضای سوق ربانی و مستغای الهام سبحانه در دیو طریق و رضا و مسکن از نضایه سالوک ابدی حقیقت حال بود و قوله
امر مندوب و کار مستحسنه بی تمام فرض عین و امر واجب الدین اوراق ملاحظه ایدوب لکن احباب تألیف
و ارباب تصنیف خفی دکلر که محرران و ان تصنیف مقبول و معتبر اولی حسن نظر پادشاه روی زمین اید منظور
و اخذ و التفات آصف زمان اید مافور اولفقه موقوف در (امدی) کتاب مستطابی اولاد ملك صفاتك نام ناجی
و اسم سامیری اید نامزد ایدم که لکل زمانك واحد یقندی به و هذازمان هولاشك واحد بروزیر برتدیر
بو عصره مدکل بلکه دور آل عثمانده دخی عرو و نئی شرع الهی به متمسک و زهد و تقوی اید سنت رسالت
پناهی به معتصم بروزیر عالیشان کلدیکی کتب و تاریخله مسطور دکلر اید ایدسه بو محله مناقب و مدایحی
ذکر کویا که در بیان قطره و آفتاب عالیشان ذره ادا اولمش اولور لکن القلیل يدل على الكثير و القطرة تدل
على الغدير خواصحه مدح و ثناء سنده حضرت یوسف علیه السلام خریداری اولان پیره زن مماثل الحق
دعا جیلری زمره سنده بولمش اولور زارباب عقوله خفی دکلر که بو عصره وجودش برقری سد باجوج قتنه
اید و کی اظهر من الشمس بو تقدیر چه دعا و ثنای خالص بال اید صغیر و کبیر و برناوی اوزیرنه لازم بلکه
از مدح حق سبحانه و تعالی ساینه حال وجودش برقری امت محمد اوزر زدن خالی ایلوب میر عدل حدارتده
الی یوم القیام تا بقدم ایدیه برحم الله لمن قال امنا بر ذات معادت ایدر که جاده مستقیم اوزره ثابت قدم
اولوب زمانده آثار ظلم و بداع مرفوع و باجوج مکر و قن مدفوع اولوب ستمید کسان حوادث روزگار
والم کسید کان دهر ناهم و اراطل حایته مهدر احده آسوده و سایه عدالتده پسترفا هینده غنوده اولوب اگر
عهد ملک شاهیده کلیدی وزیر نظام الملك نظام ملکی اول خضر شدن فعل ایدردی و شجاعت و شهامت
نعر نعدن مستغنی در هنوز زبیه و زارنه قدم با صممش ایکن خسر و باشا عصر سنده مهربان جنکی مشهور
دور اندر اول جنکه مأمور اولان یکجیری طائفه سنده اغتایین اولوب کم من فته قلیله غلبت فته کثیره
باذن الله خواصحه یدیکر یک عسکر اید الشمس یک قزلباشی بوزمغه کندیلری علت مستقله اولوب اول
معمر که ده بالذات کندیلر سمر با زلفی و تفنن و تیر انداز قلمی با زلفی لازم کسه برمدون کتاب اولی لازم
اولوردی و مرموم سلطان مراد خان غازی قلعه روانی محاصره اید کده کندیلری یکجیری اغالی خدمتده
بولنغله مترس قاز و مدین آشکاره قلعه به پوریش ایدوب سکر کونده فتح حصاره باعث اولدینی صغار و بکار
معلومیدر خصوص ابرج اولیا و مرقدا امام اعظم و همام اکرم رضی الله عنه اولان بغداد بهشت آباد فتح
فتوح آینه تصورده محال ایکن وقت ظهورده مایه مداره وضع قدم ایلوب وزیر اعظم سابق مترسده
داخل اولدینی ساعت روم ایل سرباز زبیه درهم و دیناری بر مته تشار ایدلر که هر کس برج و باروی حصاره
چیمقاغه جان آتوب اوج کونلک پوریش بر ماعنده ایدوب اخشامه دکن قلعه بی فتح ایتمکله تمجید
زمانی ایچرودن الامان ای آصف زمان دیو طلب امان ایچون آدملر چیقوب صباح وقتنده بکناش خان
چیقوب قلعه بی تسلیم ایدلر در بو ذکرا اولان تعریفده نقصان اولوب اصلا مبالغه اولدینی قریب العهد
اولدینی جهتن جله عالماتک معلومیدر بولنده اغرب و اعجبدر که مرموم سلطان مراد خان غازی
آستانه سعاده رجوعی عسکر اسلامه ضعف و اعدای دین دولته قوت و بر مسکن مشارالیه حضرت تلی
عنان عزیمتارنده شاهید طر فته عطف عنان ایدوب بوجه له رأی و تدبیر ایدلر که شاه مقاومته اقتداری
اولیه جفنی ملاحظه ایدوب بول صاحب تدبیر ایدلر مقاومت ممکن دکلر دیو انواع هدایا اید ایلجیلر کوندر و ب
صلح و امان ایدلر و بوندن قطع نظر سلطان مراد خان غازی ملک دار آخرته انتقالده چشم قتنه اید اولوب
و ارازل و انخاص حشرات ارض کی بدیدار اولور دیو هر کس وادی حیرته دمیده و حیران و سرگردان ایکن
مشارالیه حضرت تلی رأی و تدبیر اید نظام عالمی بر درجه ایدلر که لایق اید تغییر و قلم اید تحریری امر محال
اولوب و توصیف حیدلری تعداد و شماردن مستغنی اولغین بومقدار اید اکثفا اولندی (الحمد لله) جمیع
سامدینک حمدی الله ایچون تا بدیر یاخود محمودیت الله ایچون تا بدیر یعنی الله خصوص صدر بو محله حدل
معنای لغوی و عرفی و الف لامک جنس و استغراق ایچون اولی تفصیلی لازم اولغین نوعا الطایفه جرأت
اولندی حضرت قاضی تفسیر سنده حدل تعریفی الحمد و الثناء علی الجمیل الاختیار کلامیله تطبیق

ایماندر بویسه تعریف افطیدر زیرا شاء حدل معنای لغوی سنی بیان ایچون در معنای عرفی هو فعل
یعنی عن تعظیم الذم بسبب کونه منه ما هو الشکر اللغوی دیو توصیف بیور و شلدر بو محله حدل شکر
بر معنایه اولمش اولور لکن یتلرند عوم و خصوص من وجه واردر حدم و ردا اعتباری اید خاص متعلق
اعتباری اید عامدر زیرا حدل موردی انسان و متعلق نعمت و نعمتدن غیریدر اما شکرل موردی عامدر انسان
و جنان و جوار حدر لکن متعلق خاصدر که مقابله نعمتده در حق حضرت علی رضی الله عنه حقیقه
اعرابینک افادتکم النعمانی ثلثه یدی و لسانی و الفهمیر المحجبا یعنی شکرل موردی لسان و جنان
و جوارح اید اولدینغه دلیلدر و بی علیه السلام (الحمد رأس الشکر و ما شکر الله من لم یحمد) بیور و شلدر
بو حدیث شریف دلالت ایدر که حدل شکر دن بر شیدر و برایشک رأی انک جزق اولور و عرفده حدل درت
معنایه ذکر اولددر (بری) حق سبحانه و تعالی حدل افعال حسنه سی اوزیرنه شاد (ایکجیمی) شکره غنا سنده
(اوججیمی) رضا معنایه در (در دجیمی) مدح معنایه در معنای اول (الثناء علیه فی کل مافعل امان
اواحی اقرار و اغنی ایل اوابلی ایدج اراخی) ثابو افعال اوزیرنه در زیر اهر فعل که جناب رب اله زدنند و اول
فعل فضلدر و یاخود عدل و حکمتدر و اول افعال شاقی خیده در و حدل ایکجی استعمالی انه ام اوزیرنه شکر
معنایه در (مثلا الشکر علی نعمه التي لا تحصى و منه التي لا تنسى) یعنی الله شکر اول انعامی اوزیرنه شکر
ایدر که اول نعم احصا اولمز و دخی شول منی اوزیرنه شکر ایدر که او فو داز و حدل اوججی استعمالی رضا
معنایه در زیرا (حدث سيرة فلان و مذهبه یعنی رضیت بقضیته و قسوته بلا اعتراض علی فعله و لا اعتراض
عن حکمه) دیکدر و حدل در دخی استعمالی مدح معنایه در یعنی المدح لله تعالی علی صفاته الحسنى
دیکدر اگر لام استغراق جنس ایچون اولسند جل اولنورسه ذکر اولان معنای اربعه به شامل اولمش اولور
زیرا بومعانی اربعه حدل حقیقت و قد شاه لسانک مواردیدر بو حقه مشترک جمیع معنایه استعمال دکلر
کانه حامد اولان عبد (اننى على الله بكل افعاله فهو جليل و اشكره على كل نعمائه فهو جليل و ارضى بكل احكامه
فهو حميد و امده بكل صفاته فهو جليل) یعنی الله تعالی کل افعالی اوزیرنه شایدر که اول افعال
جیلدر و دخی کل نعمای اوزیرنه شکر ایدر که اول نعمای جیلدر و کل حکمه راضیم اول احکام جیلدر
و کل صفاتی اوزیرنه مدح ایدر که اول صفات جیلدر در دیش اولور (قطعه) ثنا کون تاشایی شکر کن
تا عطا یایی رضاده تارضا یایی دواجو تاد وایایی چونکه حدل وصف الجیل علی جهة التعظیم اولدی اید
(امدی) جمیع جلال و کمال و جمال و کمال صاحبک و افعالک در حدم مستحق اولان جمیع شیکل خالق حق سبحانه
و تعالی حضرت تلید و حقیقتده جمیع شامد الله ایچون در اگر حسب الظاهر آخره دخی اضافت اولنورسه به حد
الله ایچون در اما طیبی حاشیه کشاده الله در القائل (قولك زيد حسن الوجه وصف زید و حدل بارنه اذل حسن
صنيع جلال فطرته و کل بحسن وضع لبان نعمته و هذا الکلام جدير بان غنى علی صفات عینی انسان
المعانی و لا غرو فی ذلك لانه انسان العین فی المعانی) بیور دینی حقیقت حدل الله راجع اید و کنی بیان
بیور و شلدر و بعض شققلر بوکه ذاهب اوللدر که حقیقت حدل اظهار صفات کایه در و بواظهار قول
و فعل اید اولور اما فعل اید اولی اقوا در زیرا دلالت فعلیه قطعه در حق سبحانه و تعالی کندی ذاته ثنائی
بو قبیلدر نه کیم نبی علیه السلام (لا احمی ثناء علیک انت کما اتیت علی نفسك) قول شریفی بوکه دالدر
جناب رب العزیزک بو آثار علوی و سفلی فی وجوده کتور مسمی (الاتیان عایدل علی کون المجدد متصفا بالجیل)
مضمونی حدل معنایه اید یکی بدیدر و حدل مصدر در و مصدر صیغه دن اگر اصله نسبتله استعمال
اولنورسه اکام معنای مصدر در اگر مصدر ذی حاصل اولان هیئت ایچون استعمال اولنورسه اکام حاصل
بالمصدر در لکل اول هیئت معنویه اولسون کرل حسیه اولسون سرکندن و قیامدن حاصل اولان متحرکیت
و ثنائیت کبی و بو هیئت فعل لازمدر و الحق فاعل ایچون کاور اما فعل متعبدین فاعل و مفعول ایچون
کاورسه علمدن عالمیت و معلومیت کبی بو تله حاصل بالمصدر تسبیح اولور و بو تقدیر چه حامدیت و محمودیت الله
ایچون تا بدیر (الذی رضنا لاتفقه فی الدین) ایدله الله که دینده تفته ایچون بره توفیق اعطا ایلدی یعنی توفیق
و فهمه داعیه اولان قدرتی برده خلق ایلدی و توفیق بعضار (التوفیق جعل الله فعل عبادته و اقامت له بحبه

و برضاه) كلاسه تعریف ابواب و بعضی التوفیق (جعل الله الاسباب موافقة للمسببات) ایله توصیف
ایمانش در و بعضی (التوفیق خلق الله تعالى القدرة الداعية الى الطاعة) عبارتیه تصبیص ایشل در (الامم
یسری و بنی علی ذلك) و معنای توفیق شیا قشیا بر شیا اخذ اید و توفیق لغتیه فهمد رفهم ایه معنی کلام
شرعی ادرا کدر و اصطلاحیه (معرفة النفس ماله امارا علیا) اید و کنی امام همام ابوحنیفه رجه الله علیه دن
تقل ایشل در اکر بوعبارت عقاید دینه ده ذکر اوتوب اکاسته قی اولورسه مراد علم کلامدرا کروجوانانه
ستعانی اولورسه علم اخلاق مراد اولوراکرا احکام شرعی و عملیه به متعلق اولورسه علم فروعدر بومخلده ایه
علم فروعدر چونکه تفقه فی الدین حق سبحانه و تعالیست رضاسنه موصلا اولان اسبابدن اولدی ایه مصنف
رجه الله علیه کتاب اولنده (و قدنا للتفقه فی الدین) ذکر کنی علیه السلام (من یرد الله به خیرا یفقهه فی الدین
و ما یرد الله تعالی افضل من فقه فی الدین و الفقه الواحد شد علی الشیطان من الف عابد و لکل شی عباد و عباد
الدین الفقه و افضل العباد الفقه) احادیث شریفه منه اشارت ایچوند و دینک تعریفنده به ضل (هو وضع
الهی سائق لذوی العقول باختيارهم المجدالی الخیر بالذات کلاسیله بیان ایشل در) الذي هو حبله المتین و فضله
المبین) اولدی دین که الالهک حبل متینی و فضل مبیندر (و میراث الانبیاء والمرسلین) دخی انبیاء و مرسلینک
میراثدر رسول الله بی خصوصنده علمائنده اختلاف اولتوب بعضی رسول اکادیر که آنکچون کتاب اوله
و بی آکا دیر که آنکچون مستقل کتاب اولیه دیو جواب و بر مشلدر و وجه وردخی بونک اوزرینه در که رسول
نیدن اخص اوله زراحت سبحانه و تعالیست (و ما ارسلنا من قبلك من رسول ولا نبی) قول شر یفک دخی ظاهری
بوکا دلالت ایدر و بی علیه السلام عدد انبیاء سوال اولند قدیه یوز بکری درت یکدر او چیوز اون اوجی
رسولدر یوز در قری حدیث شریفی دخی بوکا دلالت ایدر و صاحب کشف بوکا ذاهب ایشل در رسول شول
کسند در که اکا مخصوص کتاب و بی اولنه کشفان بوکلامنی رد ایشل در در زرا اکثر رسل مستقل کتاب صاحبی
اولمشدر بعضی در دخی رسول بی در و انرا ایل کتاب وارد اولمشدر دیشلر بوقوله ذاهب اولنده دخی نقض وارد
اولور زرا انبیاء بنی اسرائیل ایل کتاب واردی که اول فوراندن لکن نه کند بیلر رسول دکل ایدلر بوکلامی
فائل اولنده صاحب دعوت کرک ایدی دیک قیدی لازم ایدی اول دعوت ایدن دخی کرک شریعت جدیدیه
صاحبی اوله موسی و عیسی علیهما السلام کبی و باخود غیرتک شریعتنده اوله وینه صاحب دعوت اوله
داود علیه السلام کبی و باخود غیره منضم اوله هارون کبی بویله بر قید لازم ایدی حاصل کلام رسول الله بی
بیشده فرق نه یوزدن ایدیکنه بر بی جازم اولوب قطعی جواب و بر مشلدر حتی قاضی و کشف و امام غیر الدین
الرازی هر بری بر طریقه ذاهب اولشیکن سعدی افندی اوچینک دخی کلامنی رد ایشل در بونلک فرقند
مدرکی سعدی بونده اصلا رایان مدخلی بوقدر دیو جواب و بر مشلدر بومخلده کند بیلرک عبارت یازاق
مناسبدر که نظر ایدن اخوان مؤمنین تفهیر کبی و قاضی و کشف و صاحب کشف و سعدی افندی به مراجعت
ایک زجندن بری اوله ر حضرت قاضی تفهیرنده (و انما معاه رسول بالاضافة الى الله تعالی و نیبالا إضافة الى
العباد) یوز مشلدر صاحب کشف حاشیه ششم (قوله الرسول الذي يوحى اليه كتابا مختصا به هذا تفسير ذكره
المصنف في سورة مزيم) و کذلک فی سورة الحج و هو غیر سید لان اکثر الرسل لم یکنوا اختاب کتاب مستقل
کیف و قد نص تعالی علی ان لو طوا و اسمعيل والیاس من المرسلین و لم یوح الیهم کتاب و کم و التحقيق ان النبی
هو الذي فی عن ذات الله تعالی وصفاته و مالا يستقل العقول بدرايته ابداء بلا واسطة بشر و الرسول هو
المأمور مع ذلك باصلاح النوع فنظر افها الى الانبياء عن الله و الرسالة الى المبعوث الیه و الثاني وان كان اخص
وجود الاتمام من مفرقان و اهذا لم یکن رسول لا یماثل انسان و حیوان) بومخلده کشف کلامی تمام
اولدی و سعدی افندی حاشیه ششم (قلت الفرق بین الرسول والنبي سواء كان بما ذكر المصنف او لا فخری
والامام الرازی یفرقه السبع لا مدخل فیہ لاری و کل واحد منهم ما استند ما اختاره الى مستند یصح علیه
الاعتقاد و الله ولی الرشد) دیو ختم کلام ایشل در بوقدر برجه رسول الله تعالیست فرق جمع موقوف اولوب توفیقیه
اولدی بی ظاهر اولوب قطعی جواب اولمشدر (و حجتہ الدامغة علی الخلق اجمعین) دخی اول دین جمیع خلقن
اوزرینه الله حجت قاطعه و تعالیه قاهره سید زرا دامغه دماغه ایشل باشی یاریفته دیر مصنف حجت

دامغه ایل وصف الیسی قهر و غلبه ده مبالغه ایچوند (و حجتہ السالکة الى اعلى علیین) دخی دین الله
اعلا علیین راقیه یعنی اولاشد بریحی طریق مستقیمد و ابن عباسدن روایتدر که علیون زبرجدن تحت
العرش معلق بر لوحدر که اعمال ابرار آند مکتوبه در و کتب و قتاده قاطع عرش اولسنه ذاهب اولمشدر و عطا
جنت کند سیدر دیشدر و ضحاک سدرة المنتهدردیدی (والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد) دخی لایه
وسلام اللهک خلقنک خیر لوسی اولان محمد علیه السلام اوزرینه اولسون (المبعوث رحمة للعالمین) اوله محمد که
عالمینیه رحمت ایچون بعث اولمشدر مصنف صلاة الله سلامی جمع الیسی حق سبحانه و تعالیست (و سلوا تسلیما
قولنه امتثال و امر از فضیلت ایچوند (و علی الودع و التابین و العلماء العالمین) دخی صلاة و سلام رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم آل و اصحابی و تابعین و علماء عاملین اوزرینه اولسون آل نیدن مراد اهل و عیال
و تابعیدر و بعضی قننده آل بنی هاشم و مطهر و بعضی قننده اقبیاء و متیندر حتی بی علیه السلامدن
یاز رسول الله آل کیملدر دیو سوال اولند قدیه (کل مؤمن تقی تقی فهو آلی) یوز مشلدر بوقدر برجه صحابه کرام
رضوان الله علیهم اجمعین دخی داخلدر و صحابه اولدر که بی علیه السلامی مشاهده ایلیه و ایمان کتوره و اول
ایمان اوزرینه قوت اوله (وبعد) الله بالذات جد و رسول اکرمه بالقصد و اصحابه بالتبع صلاة و سلامه صکره
(فیقول المقتدر الى رحمة ربه الغنی ابراهیم بن محمد بن ابراهیم الحلبی) پس ایدی غنی الله مقتدر اولان - لیه
منسوب ابراهیم اوغلی محمد و محمد اوغلی ابراهیمدر المقتدر محذوف اولان عبدک مقتدر و قدیر کلام (فیقول
العبد المقتدر) دیکدر مصنف رجه الله علیه حلیدر اوانل عصرده اولان علمادن تلمذ ایدوب بعد مصره
واروب علماء مصر دن علم حدیث و تفسیر و اصول و فروع اوتوب بعد استانبوله کلوب بعض جامعلده امام
اولوب و بعده فاتح سلطان محمد خان جامع شریفنده امام و خطیب اولوب و مفتی سعدی افندی دار قراسنده
مدرس اولوب خطیب و مدرس ایکن طقوز بوزالی التي منه سنده متوفی اولمشدر رجه الله علیه و عمری
طفا فی تجارز ایشل ایدی و تقوی و ورعی بر مرته ایدیکه جامع شریفه کتد کده یوزنی نقاب ایل - ترایدردی
(قد سألنی بعض طالبی الاستفادة) استفادہ بی طالب اولنلک بعضی سندن سوال ایلدی یعنی طالب ایلدی
طالبی اصلنده طالبین ایدی اضافه تونون - اقاط اولدی (ان اجمع له کتابا) اول بعض ایچون برکاب جمع ایلیم که
(یشتمل علی مسائل القدوری و المختار و الکتر و الوفایه) اوله کتاب که قدوری و مختار و کتر و وفایه مسائل شتمل
یعنی محیط و شامل اوله (بعبارة سهلة) عبارت سهله ایلیم که قدوری و مختار عبارت کی (غیر غافقه) - معلق
اولیه کتر و وفایه عبارت کی غیر غافقه لفظی صفت عبارت سهله در (فاجبتہ الى ذلك) پس ایدی سندن دخی اول
بعض سؤالی که کتاب جمع ایلک ایدی آتی قبول ایلدم (واضفت الیه بعض ما یحتاج الیه من مسائل الجمع)
دخی اول جمع ایلدیکم کتابه یجمع البحرین مسائلندن محتاج الیه اولان شیشک بعضی مضاف ایلدم یعنی الحاق
ایلدم (و بنده من الهدایة) و هدایه دن دخی شی یسر یعنی آسان و قولای اولانی مضاف ایلدم (و صرح حیدر
الخلاص بین امتحان الاسراف) ائمه اشراقینشده اولان اختلاف ذکر کنی دخی تصریح ایلدم (و قد مت من
افا و بلهم ما هو الارجم) و اما ملز میزل ارجح اقوالی تقدیم ایلدم ائمه دن مراد ابوحنیفه و ابو یوسف و امام محمد
رحمهم اللهدر (واخرت غیره) و راجحدن غیری اولان قولر بی تأخیر ایلدم (الا ان قیدنه بما یفید الترجیح)
الاشول شیئی که ترجیحی افاده ایدر شیشله تأخیر ایلدم مجرد تأخیر ایلیم مر جوح دکادر زرا ترجیحی افاده ایدر
شیشله تفسیر ایلدم (واما الخلاف الواقع بین المتأخرین) امام ساجحدن متأخرینیشده واقع اولان خلاف
(او بین الکتاب المذكورة) یاخود کتب مذکورهیشنده واقع اولان خلاف (فکل ما صدره بلفظ قیل)
هر شیئی که یعنی مسائل که لفظ قیل ایلیم تصدیق ایلدم (او قالوا) یاخود لفظ قالوا ایلیم تصدیق ایلدم (وان
کان مقرونا بالاصح و نحوه) اگر لفظ قیل ایلیم قالوا اصح نحوی ایلیم مقرونا ایه ده (فانه مر جوح بالتسبیح الى
مالیس کذلک) پس ایدی قیل و قالوا ایلیم اولان مسئله بولفظ الله اولیانه نسبة مر جوحدر میل اولنمشدر
دیکدر (و متی ذکر لفظ التنبیه من غیر قرینه تدل علی مرجعها) تنبیه ضعیری رجوع ایدر جک اوزرینه
دلالت ایدر هر بار که تنبیه نک مر جعنه دلالت ایدر قرینه سز لفظ تنبیه فی ذکرا لیم (فهو لای یوسف و محمد
رحمهما الله) اول لفظ تنبیه ابو یوسف و محمد رحمهما الله ایچوند مصنف قرینه دیدیک اولدر که بر مسئله ده

اولسون بر روی دخی واجب در طواف زیارت ایچون اولان وضوء کی بر روی دخی مند و بدو اراده نوم وضوء
 علی وضوء کی و محافطه وضوء و بعد انقیبه و بعد انشاء الشعر و بعد انقیهه فی غیر الصلاة و غسل میت
 ایچون اولان وضوء کی وضوء لغتده وضوء تن حسن و نظافت معنایه در شرعیتده اعضاء تنه بی غسل ایله
 یاش ایلمکدر (مسح الرأس) و دخی باشه مسح ایلمکدر و در دخی و راس و مسح و غسل اعضاء تنه ده طوطی
 التیوتر اختلاف مقدار مسح ایله حدود اعضاءده در برکسته ربع راسی انکار ایلمه اکفرا و اولنیز زیر فرض
 عملید فرض اجتهادی دخی دیرلر (والوجه مایین قصاص الشعر و اقل الذن و نهضه فی الاذن) و وجه اطلاق
 طولا باشد شعرك متناهیله چکه التک مایند و عرض ایکی قولاق و مشافرتک از بریدری بود کر
 اولنان حدودک مایینه وجه تسمیه اولندی ایسه (فی فرض غسل مایین العذار و الاذن) بکاف ایله قولاق
 مایینی بوق فرض اولندی عذاردن مراد موضع حیه در ایدی اول محل ایله قولاق مایینی یقینا فرض در زیر
 اول وجهه داخلدر (خلافا لابی یوسف) رحمه الله ابو یوسف ایچون خلاف وارد در غسل عذار ماوراسی امقاط
 اید و عذار ایله اذن مایینی غسل لازم دکادر (والمارقان و الکعبان یدخلان فی الغسل) ایکی دیرسل و ایکی
 طویق غسلده داخلدر چه و رفته هاد خوله متقلدر اما امام زفر خلاف اید و غایت مغیاده داخل اولن
 زرا (افقوا النصاب) الی الی قول شریقی دلیل کتور و بزم ایچون دلیل بود که اگر غایت مغیا جفتدن و اسقاط
 ماورا ایچون اولورسه غایت مغیاده داخل اولور و مرق و کعب ایسه امقاط ماورا ایچوندر و غایت مغیا
 جفتدن در دخی خوله شبه بود که اگر غسل ید اطلاق اولنسه قولنوه و کین متناول اولور دی زیر اید اطلاق
 و وجه ید در (والمفروض فی مسح الرأس قدر الربع) مسح راسده فرض یعنی مقدار اولان راسک ربعیدر اما
 مالک و احمد بن حنبل استیعابه ذاهب اولوب آیت اطلاق اوزره عمل ایدیلر و رؤسکم ده اولان باقی صلدر
 دیدیلر و امام شافعی رحمه الله بانه بعض ایچون اولنسه ذاهب اولوب مسح راسده ادنی مایطابق علیه البعض
 مراد در و ایکی قبل اوزرینه مسح ایلمکی جائز کوز مشلد در زیر مسح امر ایدر اما راسه ایکی قبلده حاصل
 اولور اما بزم انعه من قنده بر رؤسکم ده اولان بالصاق ایچوندر یقینا الله داخل اواسه و فعل مسح بنفسه محل
 متعدی اولسه اول محل مفعول به اولور مسح الحائط ید کی با آله داخل اولوب مفعول به اولدی و فعل
 مسح حائطه بنفسه متعدی اولدی و تندر برجه که متناول اولوب استیعاب کل حائطه لازم کاندی اما یقینا با محل
 داخل اولسه و اصحاب رؤسکم ده کی با کی محل مسح آله تشبیه اولوب و مفعول به ذکر اولنسا ایله محل
 آله متعدی ایتمش اولور اول تقدیر برجه استیعاب لازم کلیموب بعض اقتضای در ربع راسده خبر مسح واحد ایله
 ثابت اولندر اول خبر قول مغیره در (ان النبی علیه السلام فی سبأه قرم قال یوشا و مسح علی ناصيته
 و خفيه) حدیث شریفی روایت اولندر و بایسه خبر واحد و زیاده علی الکتاب لازم کلمزی دیو و قال اولورسه
 جواب و بریلور که آیت مسح مجملدر خبر واحد ایله مقداری بیان اولور و بخسه زیاده علی الکتاب لازم کلز
 دیو حدیث شریف ایکی حدیث در بر روی فی سبأه قرم قال یوشا حدیث شریفیدر بر روی دخی مسح علی
 ناصيته و خفيه حدیث شریفیدر صاحب قدوری ایکی فی بربره جمع ایلمدر اما ایکی فی دخی مغیره روایتیدر
 و مسح راسده یعنی مقدار ناصیه و بربره اممه مؤذن ایکی قول وارد بر و کله مقدار ناصیه که ربع
 راسدر بر و کله اوج بر مرق مقداریدر و مشافرتک قولای مایطابق علیه اسم المسح دیو بر ایکی قبل
 اوزرینه اکتفا ایلدی و امام مالک استیعاب لازمدر دیو چله باشه مسح ایلمک اوزر ذاهب اولندر و حسن
 مسریت بر قول و زرا که باشن آذین مسح ایلمکدر (قول یوشا و مسح ثلاث اساق) دخی دندی و اوج
 بر مرقی وضع کفایت ایدر زرا واجب اولان الصاق ید ایدی بر مرق راسه یدکاملی دو اوج بر مرق ایسه یدک
 انمیدر و اکثرده ایسه حکم کل اولد یقینا مقدر و لکن مصنف قبل ایله ابرار ایلمکدن بویکلی ضمه آیت
 یلمدر و ما بر رؤسکم دیو ناصیه ایلمکدن اطلاق اولور و مسح امر ایدی علی ناصیه ایسه ان بودر که
 فی التمسک مراد در آیت تسمیدر و بایسه مقدار ربع راسه فریدر و یقینا ایله باشه فی امر ایلمه امرار
 ایله مسح ربع راس حاصل اولور و تقدیر برجه بزم اصحاب مؤذن اوج بر مرق مقداری مسح که آیت ایدر زرا
 واجب اولان الصاق ید در و اصابع ایسه یدکامل ایدر و اصابع ایسه یدکامل انمیدر و اکثرده ایسه حکم کل

وارد و یدکامل یدک عدم صحی ظاهر ایلدی و صاحب نهاییه نک دخی قولی بود کاندیلدر که ابن رستم و ادرنده ذکر
 ایلد بکنی تصریح ایدوب برکسته اوج بر مرقی باشنه وضع ایدوب مدایله امام محمد قنده مسح جائزدر
 اما ابو حنیفه و ابو یوسف قنده اوج بر مرقی وضع ایلد کدنصره مدایوب یا شلق ربع راسه اصابت ایلمیجه
 مسح جائز دکادر و اکثر ایچون حکم کل وارد در بر کسته لک قوللری چیز منعه در یعنی ممنوعدر مسح
 مقدرات شرعیه دند و بونده اعتبار شرع تقدیر ایدر یکی مقداره در (و لومدا صعبا او صعبین لا یجوز) اگر بر مرقی
 و یا خود ایکی بر مرقی مسح ایچون چکه جائز دکادر اما امام زفر قنده جائزدر (و یفرض مسح ربع الحیة
 فی رواية) امام ابو حنیفه دن بر روایتده صفة الاربعة مسح ایلمک فرض اولور زیر الحیة تک تحتی غسلدن ساقط
 اولغین جیره کی مسح واجب اولدی و حاکم ایسه استیعابی واجب دکادر و تقدیر بر ربع حیه اعتبار
 اولندی (والاصح مسح مایلاق البشرة) اصح اولان بشریه ملاقی اولان بری مسح ایلمکدر (وسقته غسل
 الیدین الی الرغین ابتداء) ابتداء سنتی بلکدرینه و ارجیه ایکی الیریز یومقدرا ابتداء یعنی چتاغ اذخال
 ایلز دن اول صفت لغتده طریق معتاده یدیر اصطلاحده دینده مسلوکه اولان طریقده دیر اما صاحب
 المحیط دیمدر که سنت ایلمکدر بری صفت رسولدر که (هی الطريقة المسلوکه التي فعلها الرسول علیه السلام
 و واطب علیها کر کعتی الفجر و الاربع قبل الظهر و اشباهها و سنة الصحابة هی الطريقة التي ملكها الصحابة
 و واطبوا علیها کاتر اوج یقال لها سنة عمر لانه فعلها و واطب علیها) سنت اولدر که فعلنده قواب و ترکنده
 عتاب اوله اما عتاب اولیه و غسل یدین اگر چه وضوءه فرض ایسه لکن بلکدرینه دیک اوج کره یومق مستندر
 زیر رسول الله صلی الله علیه و سلم یوردر که یقین مؤذن بر بکزا و یخودن و اوانسه الیریز چتاغ اذخال
 ایلمسون حدیثی البی یقینه میجه زرا اول کسته بلز که الیری نه برده کجه لای جه و رفته مانک مختاری بودر که
 غسل یدین ابتداء مستندر که کسه ایدست آلان کسه مستقیظ اولسون کرک اولسون محبتدن و تحفة الفقهاء دن
 نقل اولنان یومنونال اوزرینه در لکن مصنفین استیعاب قیدی سنت اولد یغیچون شرط قلدیلر (والتسمية)
 ابتداء وضوءه تعوذ دکنصره (بسم الله الرحمن الرحيم) دیمک مستندر زرا بی علیه السلام لا وضوء لمن لم
 یسم الله یورمندر و یوحیدیت شریفک معنای فی وضوء اولیموب فضیلت اوقه در دینلدر که مشایخدن
 وضوءه تسبیح خصوصنده نقل اولنان (بسم الله العظيم والحمد لله علی دین الاسلام) دیمکدر اما افضل اولان
 (بسم الله الرحمن الرحيم) دیمکدر و شرع شریف جمیع افعال و احوالده بسمله ذکر ایلمکی مرغوب و مندوب
 طوطی در بسمله اکل و شرب و جلع و طهارت و رکوب بر و بحر و افعال الدن و نذر بکزر نه و ارایسه ته کیم حق
 سبحانه و تعالی کلام مجیدند (فکوا و اعاذ کر اسم الله علیه) و ورمشدر و ینه بر غیری برده (وقال اربکوا
 فی اسم الله بحریها و مرجها) و ورمشدر و فی علیه السلام اغاثی بابک و اذ کر اسم الله و اطف المصابیح
 و اذ کر اسم الله و حران الله و اذ کر اسم الله یورمشدر و یحل آخره لولن احدهم اذ اراد ان یاتی اهل و قال بسم الله
 جنتنا الشیطان و جنب الشیطان ما رزقنا فانه ان یقدر ینهما و لدی ذلك لم یضره الشیطان ابتداء) و ورمشدر
 و ینه دخی بر جمله عروین ای سلمه یا غلام میم الله و کل بیمنک و کل عما یلیک) و ورمشدر و دخی این ماجه
 و ترمذی روایت ایلدیلر که بی علیه السلام یورمشدر که سقرما یبیز الین و عورات بنی آدم اذ داخل الکنیف
 ان یقول بسم الله) چونکه یوحده بسمله ستر اولدی ایسه ثابت اولدیکه هر کارک و هر امرک اولنده تسبیح
 مستحبدر نه کیم صاحب هدایه و الاصح انها مستحبة) دیدی و مستحبه اولدنی مبد و طندن نقل ایلندر
 (وقیل مستحبة) دینلدر که ابتداء وضوءه تسبیح مستحبه در سنت اولدی صاحب قدورینک اختیار ایدر و الله
 اعلم سنت ارایسه و ینه بودر که حدیث شریفه ایله ثابت اولمش اوله و دخی یومقی تسبیح به ترغیب و تقویت
 اقدام ایچون اولد که بر مرق تسبیح بی ترک و اعمال ایله و دخی مستحب ارایسنک و جهی بودر که سنت آکا
 دیرلر که بی علیه السلام آکا و اطلب و مداومت ارایسه اول حضرتک ایسه وضوءه تسبیح به مواظبتی نقل
 اولندی بلکه عثمان و علی رضی الله عنهما اخضر تری رسول اکرم ایله سنتی نقل ایلدیلر لکن آنردن تسبیح نقل
 اولندی و دخی روایت اولندی که بی علیه السلام اعرابی به وضوء تعلیم ایلدی و اول روایتده تسبیح ذکر اولندی بقی
 نقل اولندی باند اول حضرت صلی الله علیه و سلم تسبیح دن اول ایدست آلدینی روایت اولندی اول روایت

ایندل سببی ندر و بر او کجی که بر نه این صوت استدم نظر اندم کورد مک من سن دیکه کده بلال رضی الله عنه عهد داشت مک هر وقت که ابدست الام ابی رکعت شکر وضو قلام بدیدی فی علیه السلام میورد بیکر جسته سئل نعلینک صوتی اشتمکه سبب بودر ذوقلام در بار اولی ختم میوردی (والمعانی الماتنه) ابدستی ناقضه اولان معنار (خروج شی من احد السبلین) قبل و در بدن بر شیک خروجید و معایندن مر اقبض وضوده مؤثر اولان علتدر مصنفک معانیله تغییر ایلمی حدیث شریفه اقتداد در برانی علیه السلام (لا یجیل دم امری من الا باحدی معان ثلاث) میورد مشلر در واحد سبلیندن خروج ایدن شی کرکسه معتاد اولسون بول و غایت کبی و کرکسه غیر معتاد اولسون کوجک قوردر طاش کبی و برکسته نک کردن و یا خوردن جندن قوردر بقیه بالا جاع ناقض وضو در وقت نقض اجسامه مضاف قلندسه تألیفک ابطالی مر ادا اولور بقی معانی به مضاف قلندسه مطلوب اولان شیک ابطالی مر ادا اولور و بوجه ایسه معنایه مضاف اولان وضونک حکمی که جواز صلاتدر اول جوازی ابطال مر ادا اولور (موی ریخ افروج والد کر) فرج و ذکر کردن خروج ایدن ریخ ناقض وضو کلدور بر افروج و ذکر مکرر نجاست دکاه که مجاورتله ریخ دخی نجس اوله اول اجلدن ناقض وضو دکادر (و خروج نجس من البدن) بدنندن خروج ایدن نجس دخی ناقض وضو در اصطلاح قه هاده نجس جیکل قهیله عن نجاست هه اسنه در و جیکل کسر به مطلق ظاهر اولیان نسنه در (ان مال یفسده الی موضع بطقه حکم التطهیر) اگر خروج ایدن نجس حکم نطهیره لاحق اولان موضعه سیلان ایدر سه ناقض وضو معلوم اوله که بدنندن نجس خروجنه اوج شرط قلندی شرط اول بودر که بدنندن خارج اولان نجس اوله زیرا اجاع بونک اوزر نه در که بدنندن خارج اولان نجس طاهر اوله جتی اولور سه بزاق و مخاط کبی آنکله ابدست بوزلر شرط ثانی بودر که خارج اولان سائل یعنی آجی و غیر جندن متجاوز اوله بشرطه احتیاجک وجهی بودر که غیر جندن متجاوز اولیجه خروج نجاست منه من اولر شرط ثالث بودر که سیلان و تجاوزنی الجمله نطهیری واجب اولان موضعه خروجید و وضوده و یا خود غسلده بشرطه احتیاج لازم کلدی زیرا غیر سیلان نقض وضوده کفایت ایلر زیرا آزا اولور که انتقاض وضو موجود اولدن سیلان موجود اولور مثلاً برکسته نک کوزلر نک ایچنده قیاس جتی اولسه اندنصرکه قشر اولسه یعنی صلیاتی ایه صاری صولر اقه شویله که کوزلر بدن طشره بجماسه ابدست بوزلر علت بودر که داخل عینک وضوده و غسلده نطهیری واجب دکادر (و انی ملائکم) دخی آغز طولوسی قومهتی ناقض وضو در و فی جرایه شی اوزر نه عطف و رفع ایدر و وجه عطف ابکسی دخی جائزدر اولی اولان رفع خروج اوزر نه عطف اولر نه لا اقم قرینه سیه (روطها ما اوما و امره او عفا) اگر فی اولان طعام و صوم و صفر اوسود دخی اولور سه به ناقض وضو در مره کسر میم ایدر صفر در علق فتح عین ایدر دم غلیظدر که متعده اوله مر ادا و پوشش فاند و علق که دم غلیظ و منجمدر ناقض وضو کلدور مادامکه آغز طولور سه زیر احقیقته فان دکادر بلکه موداه محرقه در سودا محرقه ایسه معده دن جیفر معده دن جیقان ایسه ملاقم اولیجه ناقض وضو اولر (لا یلغما مطلقا) مطلق بلغم ناقض وضو دکادر زیرا بلغم ابکی قسدر بری باشند نازل اولند و بری معددن یوقار و معددایدندر مطلقا قیدی هر قفسیتی اولور سه اولسون ناقض وضو دکادر (خلافا لابی یوسف فی الساعد من الجوف) ابو یوسف حضرت تلمی خلاف ایدوب معده دن مساعد اولان بلغم ناقض وضو در زیرا اجاروت حسیه له نجسدر زیرا جوفینه اعتبار ایلر (و یشرط فی الدم المائع والقح مساره البزاق لا قحلا) دم مایعده و ایرکده نوکرلر برابرلکی شرط قلندی آغز طولوسی شرط اولندی دم رقیق مایع آزا اولور سه دخی ناقض وضو در اما برابر اولوب یا خود غالب اولان شرطله کرک باشند ایسون کرک جوفدن مساعد اولسون ناقض وضو اوله ده هیچ قرنی بودر باشند انوب غالب اولدینی صورتنه ناقض وضو اولدینی حضرت علیه السلام (الوضو من کل دم سائل قول شریفی ایدر زبر ادم غالبه قوت نه له سیلان ایدر اما دم مغلوب غالبک قوتیه سیلان ایدر اما بزاق ایدر دم برابر اولدینی صورتنه به ناقض احتیاط احتیاطدر که قوت نه له سیلان ایدر اما جوفدن مساعد اولان دم رفع اولان قرحه دن خارج اولش کبیدر زیرا معده موضعه دم دکاه را و ایدر اولیجه سائر عروقدر خارج اولان دم کبی ناقض وضو اولدی (خلافا لجمد) امام محمد خلاف ایدوب سائر عروق بلریده شرط ایدر بلض ایدر ملاقم اعتبار ایدر

(وهو يعتبر اتحاد السبب) امام محمد حینک اتحاد فی اعتبار ایدوب سبب دیکر غشیان کبی فی ابرار ایدر مر ضرر (جمع ما قاعه قلیلا قلیلا) از ازنی ابتدیکتی جمع ایلک ایدر غشیان واحدیه ملاقم مقداری واقع اولور سه ناقض وضو در اگر مجلس مختلف ایسه ده زیرا اتحاد سبب اتحاد حکم منزله سنده در مثلاً برکسته برکسته بی مجروح ایسه اول جرح او کلدن قوت اولسه و وجب دیت اولور حتی برکسته نک قوتی عدد عیددن اولان بر مر ضه مبتلا اولوب فاولد قدنصرکه بیع ایسه اول قول منتری انده دخی مر یض اولسه اگر بایع انده ایکن اولان مر ضه سبب اولش ایسه مشتری عید مر یضی بایعده ایدر که قادر اولور اگر بایعده اولان مر ضه دکاه زرد اولر زیرا سبب متحد اولمش اولور (و ابو یوسف يعتبر اتحاد المجلس) ابو یوسف اتحاد مجلسی اعتبار ایدر زیرا اتحاد مجلس متفرقاتی جعنده مؤثر در اتحاد مجلس متفرقاتی جعده مؤثر اولدینی اجلدن اقوال متفرقه مجلس واحدیه متحد اولور نکاح ذبیح و سائر عقود کبی و برکسته مجلس واحدیه عیده آقنی مکرر قرات ایسه مجلس متحد اولوب و آیت دخی اول اولمین بر حده لازم اولور اگر مجلس متعدد اولور سه عیده دخی متعدد اولور (و مالک یحدث ایس نجس) دخی شول شیکه حدث اولیه نجس دکادر اعلای معده دن خارج اولان فی قلیل ناقض وضو دکادر بدن و نوبه اصابت ایسه جواز صلاتی منع ایلر زیرا نجس دکادر امام محمد قوتی اوزر نه نجسدر حتی بر نه اوزر نه آذوب صویه القائله صویه افاد ایدر (و الجنون) جنون دخی ناقض وضو در زیرا جنون مملوب العقل اولانده ایسه ابدستی حفظ متصور دکادر (والسکر) سرخوشلکی دخی ناقض وضو در مثلاً مستلکده اعتبار پوررکن ابکی طرفه میل ایدوب دو بر شکافی کوثره کدر به ضیلر دیدر که سماء ایدر ارضی وطول ایدر عرضی و سته فرضی فرق ایتمه و بعضیلر دیدر که وجل ایدر مر آبی فرق ایتمه (والانعام) انعام دخی ناقض وضو در آغا اولدر که عقلی مملوب اولیوب آتیق مغلوب اوله وانما بر مر ضرر که قوای ضعیف ایدر عقلی زائل ایا ز سببی بلغم غلیظ باردن بطون دماغک استلا سیدر انیما علیم السلامه انما واقع اولوب اما جنون واقع اولمشدر (وقهقهه بانغ) بانغ اولان کسه نک صلات ایچنده قهقهه می ناقض وضو در وقهقهه ناقض وضو اولسنه نه حدث حقیقی نه حکمی و ارقیاس ناقض وضو اولمش قیدی لکن خلاف قیاس اوزر نه نص وارد اولمین وورنه اقتصار اولندی بر کون نبی علیه السلام صحابه ایدر غار ایدر کن کوزلری علیل بر اعزای بکر کن بر قویه دوشوب حضرتک خلفنده اولدر بعضی قهقهه ایدر نبی علیه السلام غازی ادا دنصرکه (الامن ضلک منکم قهقهه نه لیه الوضوه والصلاة ومن تبسم فلا شی علیه) پیور شلدر معنای بودر که اکاه اولک که برکسته که میزدن قهقهه ایدر کواشدر اول کسه ابدست و صلاتی اعاده ایسون اما تبسم ایلین کسه به برشی بودر یعنی اعاده ایسون دیکدر قهقهه اولدر که کندینی و یا نده اولدر اما غایه ضلک اولدر که انجق کندینی استماع ایدر ضلک صلاتی باطل ایدر اما ابدستی باطل ایلر تبسم ایسه هیچ بر نه ضرر و بر نه بالغ قیدی صیبا ن احتراز در و صیبا ن احتراز قهقهه می ناقض وضو دکادر (فی صلاه ذات رکوع وجود) رکوع وجود صاحبی اولان نماز دن احتراز اولندی جنازه نمازنده قهقهه ایدر نماز فاسد اولور ایدر بوزلر سجده تلاوت دخی جنازه نمازی کبیدر و ذات رکوع وجوددن مر ادا شده رکوع وجود صاحبی اولان ندر برکسته عذری اولوب ایما ایدر یا خود را کانتقل و فرضی ادا ده قهقهه ایسه ناقض وضو در (و مبائره فاحشه) مباشرت فاحشه دخی ناقض وضو در مباشرت فاحشه اولدر که زوجله زوج عورت غلیظه (بر بر لر نه بلا سائل طوقندرمقدرو آت دخی منتشر اوله بموقوله مباشرت ناقض وضو در بمقامه خروج مذی احتیاطی خروج منزله منه تزیل اولمشدر (خلافا لجمد سه الله) امام محمد خلاف ایدوب ناقض وضو اولسنه ذاهب اولمشدر و قیاس بایدیکه ناقض وضو اولیه زیرا ناقض وضو خروج نجسدر اول ایسه وجود دکادر (و نوم مضطجع ارضه کبی او مستند الی مالوا بیل مضط) و یا اوزر نه یتان کسه نک نوی و بر لر نه و یا خود لر نه انکالیده نک نوی یا بر آخر شسته استناد ایدر نک نوی که اول شی ازاله اولسه اول مستند اولان کسه ساقط اوله بموقوله نوم ناقض وضو در اضطجاع یانی اوزر نه یا تقدر و یو باید مال حضرت نبی علیه السلام (لا وضوه علی من نام قاعا و قاعه اورا کما اوصا جدا انما الوضوه علی من نام مضطجعا فانه اذا نام مضطجعا لخرت مضطجعا له) قول شریفدر (لا نوم قائم

تفاوت خاتون بوسه ده ای قبل از این که بویایاج غسل ایجاب الی ما دام که نزل و یا به ایما شرح
طحاویده غسل ایجاب اید در انزال اولزه ده (ولا تقطع حیض و نفاس) و دخی حیض و نفاس انقطاعی
و قنده غسل فرض اولدی حیض موجب غسل اولسته و نفاس نه الیه (ولا تقربوهن حتی یطهرن)
قول شریفی در حق یقه لمن معانته زیر اطره راغتسال الیه اولوزیر اقرب معانی باب تفعل تکلف ایچون
اولوز تکلف ایسه قصد و اراده نکه مدخلی اولان برده اولور و اما بویایاج غسل ایجاب اولوز تخفیف ظاهر الیه
قرائت اولدی بقی اوزره زیر اطره حیض تکلیفیدر (معنی حتی یطهرن من حیضهن) دیک اولوز قرائتین
میندره وجه توفیق بود که قرائت تشدید دم حیضی مادون عشره منقطع اولان خاتون حقنده اوله وجه
تسک بود که الله تعالی زوج و طه شدن منع ایادی خاتون غسل ایچون اول بونک برله که زوجینک و طه ده حق
انقطاع حیض حالده ثابت در الله تعالی قول شریفیله که یورور (فأقربنکم انی شتم) اگر غسل ایتمک
خاتونک اوزرینه واجب اولسه زوج حتی نایقندن منع اولور و نیدی حال بوکه قربانندن منع اولدی غسل
ایدنجه دیک معلوم اولدی که غسل خاتونک اوزرینه فرض ایش و نفاسک غسلی موجب اولسته دایلی اجاع الیه
ناجدر به ضیلر دیدیلر که حیضه قیاس اولغندر زیر نفاس دم حیضدر که مدت حمله رحم امده حبس
ولغندر و جین ایچون غادر (لا ملدی وودی و احتلام بلایال) مذی وودی ایچون و بلل موجود اولین
احتلام ایچون غسل فرض اولدی مذی ذال مجبه نکه سکونیه شول صولک امیدر که بیاضه مالتدر رقیقه در
کشی اهل الیه ملاعبه ابتدایی زمانده خروج ایدر به ضیلر مذی وودی و منی تشدید الیه جائزدر دیدیلر و دی دال
مهمله نکه سکونیه و لدنصره چکان صولک امیدر برسی غسل ایجاب ایلمز آتیق وضو ایجاب ایدر یوقاروده
ولرؤیه مستقیظ بللا قولنده مصنفان بلدن مرادی حقینده مذی اولورسه غسل فرض ولا زدر دیک اولوز
بلکه مرادی بود که اوایوب فراشنده مذی صورتده بال کورسه غسل لازمدره و ایاق احتمالی ایچون
دیکدر شمدی برکسته اویشو ندن اوایسه فراشنده یاخو بدیده بال کورسه حال بوکه اول کدنه احتلامی
تذکرایسه اوج وجهندن خلی دکادر وجه اول بود که اوایوب اول بلل منی ایدیکنه یقین حاصل ایدرسه
بالاتفاق غسل واجب اولور وجه نافی بود که ودی ایدیکنه یقین حاصل ایدرسه غسل بالاتفاق واجب اولوز
وجه ثالث بود که صورت مذیه اوله احتمالدر حقیقته مذی اوله یاخو احتمالدر منی اولده دوا الیه حرارت
الیه رقیق اولمش اوله بود و رتده غسل واجبدر امام اعظم الیه امام محمد قتلند کرک احتلامی تذکرایسون کرک
ایلسون احتیاطا بویوسف قنده غسل واجب اولوز مکرر احتلامی تذکرایلیه (وایلاج فی جمعه اومیه بلا انزال)
ودخی حیوانه و سیتیة انزال اولدی ایچون غسل فرض اولدی مثلاً برکسته حیوانه و سیتیة یاخو مادون
خروج آدمی به وطی ایسه نخنه صکی مثلاً غسل واجب اولوز مادامکه انزال اولیه (وسن للجمعة والعیدین
والاعرام و عرفة) جمعه و عیدین و اعرام و عرفه ایچون غسل منون اولدی اما جمعه ایچون غسل منن اولدی بقی
حضرت یغیر علیه السلام من توشا يوم الجمعة فیهار نعمت ومن اغتسل قال افضل حدیث شریفی
ایچوندر آیدنصره ابویوسف الیه حسن بن زیاد اختلاف ایدر بلکه جمعه ده غسل صلاة ایچون غمیدر یاخو دیوم
جمعه ایچون غمیدر حسن دیدیکه يوم جمعه ایچوندر و فضیلت بوی اعظم ارایچوندر ته کیم حضرت رسول علیه
السلام سید الایام يوم الجمعة یوردر ابویوسف دیدیکه صلاة ایچوندر زیر صلاة جمعه جم غمیر و جم کثیر الیه
الاولوز و صلاة جمعه ده بر فضیلت وارد که غمیری صلاطه یوقدر فائده خلاف یوقدره ظاهر اولوز که برکسته
جمعه کوتنده غسل ایسه آیدنصره حدیث واقع اولوز نکرار ایدست الیه و جمعه نمازنی قلعه ابویوسف قنده
سنی اقامت ایش اولوز امام حسن بن زیاد قنده اقامت منن ایش اولوز اما جمعه دن ماعدان سنن اولدی
نقل صحیح الیه ثابت اولدی که حضرت علیه السلام عیدین و اعرام و عرفه ایچون غسل ایدر دی معلوم اوله که
غسل این برنوع اوزرینه دراون بردن بشی فرزندرا و ایکسی غیبیه حشفه دن غسل ایلمکدر ایکسین انزال
منیدن اوچنی احتلامدن در دخی حیضدن بشنی قیاسدن دردی دخی منقندر جمعه کونی غسل ایلمنوعرفه
کوتنده و اعرام و قنده و عیدین و اعرام و عرفه ایچون غسل ایلمکدر دخی برنوع اوزرینه دراون بردن بشی فرزندرا و ایکسی غیبیه حشفه دن غسل ایلمکدر ایکسین انزال
جماعتین یمن شمس بعض ایدرین ساقه اولوز دخی برنوع اوزرینه دراون بردن بشی فرزندرا و ایکسی غیبیه حشفه دن غسل ایلمکدر ایکسین انزال

یور دیکر که مسلمان مسلم اوزرنده آتی حق واردر صحابه رضی الله عنهم دیدیلر که اول الی حق ندر یورکس
یور دیکر که جین ملاقاتده سلام و برکدر دعوت ایلمه ایجاب ایلمکدر برکسته خیر الیه نصیحت احتسه
یور دیکر که در یغ ایچون نصیحت ایلمکدر اغمرسه نصیحت ایلمکدر یعنی (برحک الله) دیو دعا ایلمکدر
خسته اولسه عیاده سنه وارمقدر فوت اولسه جنازه سنه حاضر اولوز غسل ایلمکدر اگر کند و سنه منحصر
ایسه و برغل دخی مستحیدر کافر اسلامه کادکده غسل ایلمکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه و سلمه
جنایت کاوب اسلام مراد ایدنه غسل الیه امر ایدردی اما بویایاج غسل مستحب اولدی کافر جنب اولدی بقی
زمانده در اگر جنب اولورسه اول زمان فرضدر اصح اقوال اوزرینه (ووجب للمیت کفایه و علی من امل جنباً
والاندب) میت غسلی واجب اولدی فرض کفایه طریق اوزرینه و دخی شول کافره که جنب ایکن اسلامه کله
آنک اوزرینه غسل واجبدر اگر اسلامه کادیکر و قنده جنب دکل ایسه اول زمان غسل مندوب و مستحیدر
بوسائیک احکامی ماسبقدن فهم اولدی اعاده به حاجت یوردر (ولا یجوز لمحدث من معصف) ایدست منر
اولان کسته ایچون معصف شریفه یا بشنی جائز کادر طاهر اولدی بقی (الابغلاقه المنفصل لا المتصل فی الصحیح)
الانفصل اولان غلافنه یا بشنی جائز اولور اما متصل اولان غلافنه یا بشنی دکل حاصلی محدث اولان کسته
الیه معصف شریف یتتده برشی ثالث کرکدر که معصفه تابع اوله جلد مشرذ کبی که مس آدمه تابع اوله زیرا
جلد مشرذ معصفه تابعدر متصل اولدی بقیچون آنکچون معصف یغ اولسه جلد مشرذ ذکر اولدی بقی بعده
داخلدر (وکره بالکم) معصف شریفه کم الیه یعنی یکی الیه یا بشنی مکرر و مدر صاحب کافی غلافی مطلق ذکر
ایلدی اتصال و انفصال الیه قید ایلمدی بلکه (ولا یس هؤلاه معصفا الا بغلافه) دیدکدر نصره الله تعالی
(لا یسه الا مطهرن) ایت کریمه منی علت غبی ذکر ایلمدی آیدنصره دیدیکه غلاف جلد مشرذ در
اصح قول اوزره بعضیلر دیدیلر که منفصل اولاندر حریط و غیره کبی جنب و حیاض و نفاس ایچون جلد
مشرذ من ایتک جائز کورلدی صاحب هدایه و تابعی غلافندن مراد معصف مجلده ظرف اولاندر رسمی
جائز اولیان جلد مشرذ در زیر ایکسی شی واحددر دیدیلر و دخی غیر الاسلامدن روایت اولدی بقی کتب
تقهیه و سنن احادیث و سایر کتب شرعیه ده محدث و حیاض و جنب و نفاس نکه یا بشنه لری مکرر و مدر
زیر بوکتب مذکور آیات قرآن خالی دکادر اما بیکری الیه یا بشنقده ضرر یوقدر و عوی بلوی اولدی بقیچون
دخی کفایه دن ذکر اولدی بقی جنب مضغه ایدوب اللزین غسل ایلمه امام اعظم دن روایت اولدی بقی قرآن
ارقموده یاخو یا بشنه ضرر یوقدر علامه شیم الدین زاهدی ایدر بن استادم شیم الدین البخاری نکه
فتواستنده کوردم که لا بأس در دیش (ولا من درهم فیه سورة الا بصره) اوزرنده سورة اخلاص
یاغیری سورة بازش آخه به دخی من ایتک جائز اولوز الامکر کیسه سیله مس اولنه اوسره غلاف منفصل
متزله منده در (ولا یجوز دخول المسجد الاضرة) و دخی جنب ایچون مسجده دخول ایتک جائز دکادر
الامکر که ضرورت ایچون اوله الضرورات تلغی المحظورات دیشندر (ولا قراءة القرآن) جنب ایچون قرائت
قرآن دخی جائز دکادر (ولو دون ایه) اگر برایتدن اقل ایسه ده کمال شینی شرح وقایه ده برکه جنب و حیض
تلاوت قرآن منن اولدی بقی کرخینک اختیار ایدر اما طحاوی و لا بأس اوله من اختیار ایلمدی و مادون آیت
اولنجه بخاریده آیت نامه قراتمدن ضرر یوقدر و ابن عباس حضرت لری جنب ایچون قرائت قرآنه باس
کورمزدی کرخی قولنک وجهی بود که ترمذی و ابن ماجه بن عمر رضی الله عنهم مادن روایت ایلمدیلر که
حضرت رسول علیه السلام یور دیکر لا یقرأ المکتب ولا الخائض شیاً من القرآن (شیخ زاده دیکر (شیخ
من القرآن) قولی طحاوی نکه علمینه جنددر زیر اشیا الفظنی نکره در سیاق تفسیره واقع اولدی در عموم افاده ایدر
اوله اولنجه مادون آتی قراتمدن منوع اولغنه نص اولور و سن ایلمدی طحاوی نکه ذکر ایدیکر مقابله نصدده تعلیل
اولور و ایسه جائز اولوز کرخی دیکر حائض آیت نامه دن تلاوت قرآن قصدی اوزرینه منع اولدی بقی کبی مادون
آیتدن قرائت قرآن قصدی اوزرینه منع اولدی زیر اجله قرآندر و شیه شرح وقایه ده برکه بزم دیدیکم که کرخی
قولدر تلاوت قرآن قصدی اوزرینه اولدی بقی زمانده در اما ذکر و ثنا قصد ایدوب تلاوت ایلمه مثلاً (بسم الله
الرحمن الرحیم و الحمد لله رب العالمین) یاخو جنب و حائض صبیانه تعلیم ایلمه لرحف حرف اول زمانده

بالاتفاق ضرر یوقدر معذور اولد یغیچون ز بر ضرورت وارد و دخی دیر که جنب و حائضه قورات و انجیل
تلاوتی مکروه و زبر اجله سی الله کلامید و جنبانله تلاوتده الله کلامنه ترک تعظیم وارد و دخی جنب و حائض
ایچون دعاه قنوت اوقوم مکروه دکدر و ظاهر روایتده زرا قرآن دکدر امام محمدن روایت اولندیکه
مکروه و زبر اقرآنه مشابهتی وارد و مضمرانده دیر که میانهم محض ویر مکده ضرر یوقدر زبر ارضع ایلمکده
حفظ قرآنی تضییع وارد و صیانه طهارت ایله امرده خرج وارد و صحیح دخی بود و دخی فتاوی کبیردن نقل
اولنور که جنب قرآنی یازمیه اگر صحیفه ارض اوزرینه دخی وضع ایدوب یازمیه ده وینه مضمرانک موضع
آخرنده دیر که متأخرین رجهم الله حایض و جنبه تعلیم قرآن ایتده اختلاف ایلمدیلر ارضع بودر که ضروری یوقدر
کلمه کلمه اوکروب آیت تامه اولمق قصدی ایله (الاعلی وجه الدعاء و الشنا) مکروه دعا و اوجیهی اوزرینه
قرائت ایله (و یجوز له الذکر و التسمیع و الدعاء) جنب ایچون ذکر و تسمیع و دعا جائز اولور خمس الائمة الخلوانی
ابو حنیفه دن روایت اولندیقن ذکر ایدوب بجنبه سورة فاتحه بی دعا طریقی اوزره قرآنده ضرر یوقدر دیر
قصیه ابو جعفر هندوانی بن بویه قنوی ویرم دیو جواب ایلمدیر امام قمر ثانی دن روایت اولنور که آیت تامه
طویل اولدیغی زمانده تلاوتی حرام اولسی ظاهر در اما قصیره اولسه و یوم تلاوت تلاوت قصد اولندن السنه
نامده جاری اولسه مثلاً الله تعالی نیک ثم نظر و دخی ایلمد قول شریقی کی اول زمانده حرام اولز کتاب عیونده
جنبه فاتحه بی دعا طریقی اوزره قرآنده ضرر یوقدر دیر ایات قرآینه دن که انده دعا معنای مشابهتی اوله
آنده ضرر یوقدر یوندن معلوم اولدیکه حکم قرآن قاری اولان کسمنه نیک قصد بیله تغیر اولنیش اوله صاحب
نهایه محیطدن نقل ایدر که دعاه قنوت که اللهم انشاء تعینک الی آخره جنب و حائض کیلمره قرائتی مکروه و
(و الحائض و النساء کالجنب) حائض و نساء احکام مذکوره ده جنب کبیرد خننا و صراحت بیانی یکمشدیر
اعاده به حاجت یوقدر (فصل) صاحب نهایه دیر که معنای فصل افتده ظاهر در یوبد تعریف اولنور که طائفة
من المسائل الفقهیه تغیرت احکامها بالنسبة الی ما قبلها غیر ترجمه بالکتاب و الباب اگر مابعدنه متصل اولورسه
متون اولورا کر متصل اولز ایه شارح تحفه دیر که فصل صدر در فاصل معنایه مابعدول معنایه ماکر
فصله نکره لفظی ذکر اولورسه فصل فی الموضوع کی مثلاً اول زمانده متون و مرفوع اولور و مبتدا محذوف
خبری اولمق اوزره یعنی هان فصل دیکن اوله اگر لفظی ذکر اولز ایه مثلاً افضل الموضوع شرط لاصلاة کی اول
تقدیر به لام ساکن اولور زیرا برکله اوزرینه وقف اولنه آخری ساکن اولور وقتا که مصنف طهارت
صغری و کبری نیک بیاندن فارغ اولدی ایه طهارت نه شیشه حاصل اولور انک بیانه شروع ایدوب (و یجوز
الطهارة بالماء المطلق) بیدی طهارت ماء مطلق ایله جائز اولور (کماء السماء و العین و البئر و الودیه و البحار)
ماء سما ایله یعنی بقصور صوبی کی ماء سما ایله طهارت جائز اولور زیرا الله تعالی نیک (و انزلنا من السماء ماء طهورا)
قول شریقی دلیل کافدر ماء سما ایله سمان نزول مشاهده اولسانی مرایا ای یفور صوبی کی وفاردن
و طولدن اریوب شیخ اولان صولدره لر صوبی و ماء عیون ماء ارضد که ارضدن غروب مشاهده اولور و ماء
به ارماء عیون کبیر حاصل ارض اوزرنده اولان و اولز اجله سی حقیقته ماء سما در ماء سما اولدیغنه صاحب
کشف تنه بیاندن نیز نه اول من السماء ماء فیلکه یابغ فی الارض غیر خیر به زرعاً حشفا الزمانه)
قول شریقی دلیل ابرار ایلدی و دیدیکه هر و که ارض اوزرنده در اول صومضان حضرتیه نازل اولور اندن کمره
الله تعالی اول صوبی وجه ارضه تقسیم ایدر اول صوبیبله وجه ارضه چشمه لر و انها حاصل اولور نه کیم
اجساد بی آمده عروق اولدیغی کی (و ان غیر طاهر بعض اوصافه) اگر اول صوبنک اوصافندن بعضیغی
بر طاهر شی تغیر دخی ایدر و اول صوبه ایدست الملق جائزدر اوصاف مادن مراد طعمه در اولنور و یحد و طم
فصله یعنی ذوق ادا ایدیک شیشه کلام عربده طعم می دیر و یوبخله صوبی تغیر ایدن شیشه طاهر اوله
شرط ایلدی زبر تغیر ایدن شی نجس و نجسه ایدست جائز اولز کر لئما جاری اولون کر لئما مارا که اولون
(کالتراب و الزعفران و الدون) اول طاهر اولان شی طهارت و زعفران و ما یون کی یونلر طاهر اوله مجزاجند
اوصافی تغیر ایله جواز نه خلل ویرمز و ذکر اولان صوبی نفس ابدی و کبری طاهر اولان صوبی
مصنف

اوله تراب کبی وبری دخی بودر که جنس اولیه کن و صوبه مناسبت اولیه بی صوبی استعمالدن مقصود
اولان تطهیر مناسبت اوله اثنان و صابون کبی وبری دخی بودر که جنس اوله و صوبه دخی مناسبت
اولیه بلکه آنک خلطیه تطهردن غیر بر غرض قصد اولنه زعفران کبی شرح نقایده دیر که اشیاء مذکور اوله
وضوء جائز اولد یغنه دایمز بودر که علم ایله بخاری ابن عباسدن زویلردر که برکشی پیغمبر صلی الله علیه و سلم
ایله بحر ایکن دودن دوشوب فوت اولدی حضرت علیه السلام ووردی (اغسلوه بما سدر و کفنه و فی ثوبه
ولا تخطوه ولا تخمروا رأسه) بوحیث شریفدن معلوم اولدی که غسل تصور اولمز الاخلط ایله تصور اولمز
پس ایله اشیاء مذکور مختلط اولدیغی صوابیه وضوء جائز ایش (واتنر بالمکث) یاخود اول صوبه برکانه
جوق طور مغله قوقسه اول صوابیه دخی ابدست المتی جائز در مجرد قوققه جوازیه خلل کلز (لا بما نریج
عن طبعه) کثرة الاوراق اوبغله غیره) شول صوابیه ابدست المتی جائز دکلدر که شجر دن حاصل
اولان اوراق کثرت و قوی صبیله و یاخود میوه نل کثرت و قوی صبیله طبعه متندن چقمش اوله
(او بالطبخ کالانریه) یاخود شربت کبی بشک ایله طبعه متندن حقیقه (وانخل و ماء الورد و ماء الباقلاء و المرق)
دخی سرکه و کل صوبی ویشل اولمز صوبی و شور با صوبی کبی بوند کور آنک برسی ایله وضوء جائز اولمز
(ولا بما قلیل وقع فیه نجس) دخی شول صوابیه ابدست المتی جائز اولمز که از اوله و ایچنده نجس واقع اوله
(مالم یکن غدیرا) ماداسکه نجس واقع اولان صوبول اولیه وضوء جائز دکلدر (لا یخبرک طرفه المتنجس
بخریک طرفه الاخر) اوله کول که طرف آخرک تقریکله نجس اولان طرف آخرک اولیه حایل کلام علما
اتفاق ایتدیلمه ارا کد قلیلده نجاست واقع اوله که نجاست واقع اولد قده یا طعمی یا ربی شغیر اوله اوزمانده
امام مالک دیدیکه جن صوبه حال ایله اوله که نجاست واقع اولد قده یا طعمی یا ربی شغیر اوله اوزمانده
قلیل حکمنده دراکر شغیر اولمز ایسه کثیر حکمنده در نجاست واقع اولمسیله متنجس اولمز امام شافعی دیر که
قایتندن اشغه ایسه قلیل حکمنده در نجاست واقع اولمسیله متنجس اولمز کرکله شغیر اوله ون کرکله اولسون
اگر قلیتین قدری باز یاده اوله جوق اولورمه او کثیر حکمنده در (اولم یکن عشرانی عشر) یاخود اول نجس واقع
اولان صوعشرانی عشر اولد قده وضوء جائز اولمز (وعمقه مالا تنحصر الارض بالغرف) عشرانی عشر اولان
غدرک دریکلکی اولددر اوله که غرف ایله صوبولک تنده اولان ارض متکشف اولیه اشغارا قده ال باینددر
آجناق معنانه غرف غین مجیمه نل فیتی و راتل سکونیه الیه صوبی المقدر (فانه کالجاری) بوصفته موصوف
اولان غدیر ماء جاری کیمدر (وهو ما یدف بینه) ماء جاری شودر که بعضی کیدره بعضی صمان قولند قده
کوتره کتیمه (فیجوز الطهارة به) بومارود مذکر اولان موله شر اطلیل بولورمه بوقوله صوابیه ابدست المتی
جائز اولور (مالم یکن الخباسة فیه) ماداسکه اول صوده اثر نجاست کورغیه (وهو لون او طعم او ریح) اثر دیدیکه
لون و طعم و ریح در بولور میانشدن دکل ایکن مصنف ادراکی رؤیه تعبیر ایله دی مالم بر حلقه مالم یجس ایراد
اولنسه بلاتکاف لون و طعم و ریح شامل اولوردی (والماء المستعمل طاهر غیر مطهر هو المختار) ماء مستعمل
ابو حنیفه ایله ابو یوسف قائلنده طاهر در مطهر دکلدر مختار اولان دخی بودر فتوی بولک اوزرینه در علوم
اوله که علما حنفیه اتفاق ایتدیله که ماء مستعمل مادا مکیده در مطهر در مطهر دکلدر و زرا طاهرک طاهره
ملاقاتی نجس ایجاب ایلمز نسکیم نوب طاهر ماء طاهر ایله غسل اولندیغی کبی (وعن الامام انه نجس مطلق) امام
اعظم دن حسن روایتی اوزره نجاست مغلظه اولمق اوزره شجدر (وعندابی یوسف انه تحفف) ابو یوسف قمنده
شجاست تحفته در (وهو ما مستعمل لقریه) اول ماء مستعمل یتیله قریب ایشون استعمال اولان صودر
(اولرفع حدث) یاخود رفع حدث ایچون استعمال اولان صودر (خلافه) امام محمد قمنده انجق رفع حدث
ایچون اولان صوبه مستعمل در قریب ایچون استعمال اولان صودر (و بصیر مستعملا اذا انفصل عن البدن) اول
صوبقن بدندن منفصل اولسه مستعمل اولور ماداسکه مکیده ملاصق در مستعمل دکلدر (وقیل اذا انتقر
فی مکانه) به ضیلر دیدیکه اول صوبه واقع اولدیغی مکانده مستقر اولد قده ماء مستعمل اولور (ولوانه من جنب
فی البئر بلائیه) اگر جنب نیت برقیوبه طاله (فقبل الماء والرجل نجسان عند الامام) دینلر دیکه رجل

بیرون اذاکو ستردی و اثناده جناب کبریا دن آیت تیم نازل اولدی پس ایچی جله سی تیم ایدوب نمازی ادا ایلدی
حتی اسید بن الحسین عاتشه رضی الله عنہا نیک چادونه واروب ما اکثر برکتکم یا ال ابی بکر سالک سبک
ایله امر نزل ایلدی که مسلمینه فرح و نعمت اولدی دیو وافر نوازش و خیرده ایلدی و نه ایه ده ذکر اولمشدر که
تیم برسته مشروع اولوب آنجوق امت محمد مشروع اولدی و تجمک منت الیه شوق پیغمبر علیه السلام
جعلت لی الارض مسجدا و ازبها طهورا ایتماد در کتنی الصلاة تجمت و صلیت قول شریفیدر و نه
نی علیه السلام (التراب طهورا و المسلم ولوی عشر حجج مالم یجد الماء) قول شریفی برهان فاطمدر (تیم المسافر
ومن هو خارج المصر لبعده عن المأمیلا) مسافر و مصر دن خارج کسسه تیم ایدر صودن بر میل مقداری بعید
اولدیغیچون میل لفظی مطلق ذکر اولوب عین و سار و امام و خاف ذکر اولندی هر قنق چایده اولورسه
علی السویه در حسن بن زیاد رجه الله دیمشدر که اگر صواما منده اولورسه ایکی میل اعتبار اولور اگر عین
و سار و خلفنده اولورسه بر میل اعتبار اولور زیرا ذهاب و ایاب الیه ایکی میل اولور و امام محمد دن روایت
اولمشدر که صوابی میل مقداری بعید اولدقدیم تیم جائز اولور و کرخیدن دخی روایت اولمشدر که اگر
صوقر بنده اولان کسسه لک صوق اجتماع اولورسه اول صوقر بیدر اگر صوت اجتماع اولورسه بعیددر
کذا فی الثایه و امام زفر دیمشدر که اگر صلاتک فوق خوف اولورسه تیم جائزدر صومیلدن اقرب ایه ده
اگر خوف اولورسه تیم جائزدر که اگر میلدن بعید ایه ده زیرا تجمک مشروعی صلاتی وقتنده ادا ایلک
ضرورت ایچوندر بزم ایچون دلیل بودر که تجمک ایاحتی صوبی بولنیان کسسه ایچوندر کرک فون صلاتدن
خوف ایلسون کرک ایلسون کورمن میسنکه بر کسسه نک صوابه کندی مابینی مسافه قریبه اولسه اکا اجماعا
عادم مامدینلر و اگر بعید اولورسه اجماعا عادم مامدینلر پس بواجلدن قریب الیه بعید لک مابینی فصل ایدوب
میل الیه قطع ایلدیبلر و بوسقندن روایت اولور که اگر صومر وجهه اولسه متوضی صوبه توجه ایدوب ایدست
الیه لکن قاعله کیدوب نظردن غائب اولسه اول صومبعیددر اول کسسه ایچون تیم جائزدر و بوقول حسندر
کذا فی الذخیره و میل ثلث فرمخدر فرمخ طقوزیلک ذراعدر اون ایکی سیک ذراع دکی و میل درت سیک
آدمدر هر آدمی بر یحیی ذراعدر و اول ذراع بکری درت بر مقدر کلمه شهادت سر وقتک عددی مقداری
و مصنفک ومن هو خارج المصر قوی مسافردن غیر نیک تیمی جائزدر کادردین کسسه نک قولنی رد ایچوندر
و شرح طحاویه ذکر اولمشدر که مصر ده تیم جائز اولر الا اوج محله جائز اولورسه لا صلا جنازه حاضر اولسه
ولیدن غیری کسسه ایدست الورسه صلا جنازه فوت اولتی خوفی اولورسه ویری دخی صلا عیدک خوفی
ایچون ویری دخی جنب اغتسال ایدورسه صوقدن مرض خوفی اولورسه بولر تیم جائز اولور (اولر ض خاف
زاده او طول بر نه) و یاخود اول مرض ایچون تیم ایدر که زیاده اولدندن خوف ایلده یاخود اول مرض کیم
او تکی خوفی اوله مثلا بر کسسه مصر دما کن اولسه لکن بچک و حصه مرضی اولوب استعمال ماده خوف
ایدورسه تیم جائزدر اگر زیاده دن و طول بر بدن خوف اولورسه جائزدر کدور و قنای طهریه بدن مشغولدر که اگر
مرض ایدست الخفه بنفیه قادر اولسه و ایدست معین کسسه دخی اولسه تیم جائزدر لکن معاونت ایدر
کسسه و ارا بکن اجر نسز معاونت ایلسه ابو حنیفه قننده اول کسسه ایچون تیم جائزدر کرک اجرت قلیل اولسون
کرک کبر اولسون برابر در مامیق دیدر که اجرت ربع درهم اولورسه تیم جائزدر کدور و نه دیدر که اگر مرض
وضو و تیمه قادر اولسه و یا تسمیع اولور کسسه سی اولورسه آنر قننده اول نمازی قنر و طهریه ده مشغولدر که
وضو و تیمه ایچون عشر کر عباد طهریت کورسه فرض طهارت ساقط اولور رده ایدست حیس اولان کسسه کبی
اگر صومر تیم بملانی ایدوب خلاص اولدند کسسه ایدر ده ایدر ده لاصه ده مد کوردر که اگر مرضه
استعمال مامدینلر و مصره کن نفسه استعماله قدر اولسه اول کسسه تیم جائزدر اگر مرضک ایدست
کسسه معین ایه کر معین رلان حرکت سبک سکوچه سی یاخود اجنبی اولسه ابو حنیفه اول کسسه تیم
تیم جائزدر اما طاهر قننده جائزدر کدور کر معین اولان مرضک علیل اولورسه ابو حنیفه قوی اولور
و مسنده ده دست بخت خنقی ایدر در هر بختیک مسنده فرق بودر ده سکوچه اولان بخت مرضه اولسه زوجک
در نه مرضه دست معاهده سی و جبید کدر اما عید و چایده واجبدر ذخیره ده مشغولدر که ایدست

و تیمه قادر اولیان کسسه نک بر جاره سی اولسه جاره نک اوزر نه لازمدر که مولا سته ایدست ایچون معنی اوله
زیرا معصیتدن حالی اولیحق ملوکک مالک اطاعتی واجبدر اما نکوچه سی اولسه ایدست الدر مق واجب
دکدر زبر اوعانت حقوق شکا خدن دکدر لکن اعانت ایدوب تبرع ایدر سه عبادت ایچون اعانت ایدوب
مثاب اولور و بر کسسه نک عبد مرضی اولسه مولا سی اوزر نه عبده ایدست الدر مق واجبدر اما خاتونی مرضه
اولسه زوج اوزر نه ایدست الدر مق واجب دکدر (اولخوف عدو و اوسع اعطش اولفقه االه) و یاخود عدو
خوفی ایچون یاخود بر بنی حیوان خوفی ایچون یاخود عطش ایچون یاخود قنالت ایچون تیم ایدر واقع
اولان خوف کرک نفسنه و کرک ماله کرک شرع فی حلال اولیان شی اوزر نه اگر اه خوفی اوله برابردر
مثلا صومر زنده بر نیجه فاسق کسسه لرا اولسه اگر خاتون صوبه و ایه کندی زنایه اگر اهدن خوف ایلسه آنک
ایچون تیم جائزدر و سب و سیلان و انش و سرای و بولر مشایه اولان عدو به ملحق اولور بوقوله اعذر الله تیم
ایدوب ادا صلا تا تک جائزدر زیرا حق سبحانه و تعالی نک (ولا تلقوا بایدیکم الی التهلكة) قول شریفی الیه هلاک
القائم نفس سرآمد لکن عذر زائل اولدقدیم ایدست الورصلاتی اعاده ایدر زبر اعذر عبادت طهر قنندن کسندرا و ایل
اواسه عباد طهر قنندن ممنوع اولدقدیم اول کسسه تیم ایدوب نماز قنق جائزدر لکن لایق اولان بودر که صلاتی اعاده
ایله زبر اشول منع که عباد طهر قنندن کاه وضو نک فرضیتنی اسقاطده و اثر اواز زنده حیس اولان کسسه
کبی کذا فی الذخیره و عطشده کندی قسنه و دایه سنه خوف اوله دیمشدر زبر احاشر اولان صومحق عبد و قضاء
حوائج اصلیه ایچون معدومه ملحق اولور و قنالت دیدیکی قوغه و حیل و بولر مشایه اولان شیدن عبارتدر
بو نقدیرجه قیونک صوبی عدمه ملحق اولور (بما کان من جنس الارض) مسافر و خارج مصرده اولان
کسسه شول شی ایل تیم ایدر که اول شی ارض جنسندن اوله عاده اولان ماتیمه متعلقدر (کالتراب و الرمل
و الثوره و الحصى و الکمل و الزرع و الخیر و لوبلا نفع خلافا لمحمد رجه الله) تراب و قوم و فوره و کرج و کل و زرنیخ
کبی و حجر غبار سز دخی اولورسه تیم جائزدر اما محمد ایچون خلاف واردر آنک قننده غبار شطرد و دینمشدر
حطب و حبشیدن محرق اولوب کل اولان و انش ایچره دمر جیلر مطر قه سیه ملام اولان دمر و سار بر عادن
جنس ارضدن دکدر بولردن ماعدای جنس ارضدن و جنس ارضدن اولان ایلده ابو حنیفه ایلده امام محمد
رجه ماله قننده تیم ایلک جائزدر (و خصه ابو یوسف بالتراب و الرمل) ابو یوسف تیمی تراب و رمله شخص
ایلمدی و ایداده تیم تراب و رمل الیه جائزدر غیری ایلده جائزدر کادردیمش ایدی لکن مکروه بوقولن رجوع ایدوب
(ولا یجوز التیم الا بالتراب الخالص) دیمشدر و شافعی نک دخی قوی بودر باقوت و زبر جد و مر جان ایلده تیم جائزدر
اما زجاج و مر دخی ایلده جائزدر کدور کافی الخزانة و غیره و زاهدیه و غیره و رصاص و نحاس ایلده تیم جائزدر ابو حنیفه
و امام محمد قننده و خلاصه ده بر ارضک اوزر نه صودر کاسه بر مقدار بالقی قالسه تیم جائزدر اما بالقی ایلده
تیمده اختلاف اولمشدر الامکر بر فی صولوب قرومش اوله بالا جاع و ماد ایلده تیم جائزدر کدور مصر انده
ابو القاسم العثمان قننده و ماد ایلده تیم جائزدر خزانه ده و ماد ایلده تیم جائزدر کدور الامکر که حجر دن اولش اوله اول
ایسه کر جدر آنکه جائزدر زبر بعض بلاد ترکستانده آنلک اودونی طاشدر و ملح جبلی ایلده تیم جائزدر کدور اصنع
اوزره کافی المضمرات ایچو ایلده دخی جائزدر کافی الخلاصه و اگر طبراق آتشد یا نه و یاخود طاش دو کلوب ایچو
اواسه تیم جائزدر و قنوادخی بولک اوزر نه در و طهریه ده تراب جنس ارضدن اولیان شیلده مخلوط اولسه
غلبه یه اعتبار اولور تیمک تراب ایلده جوازی ابن عباس رضی الله عنه حتی سبحانه و تعالی نک (معید اطیبا)
قوانی تراب طاهر ایلده تفسیر ایلشدر و دخی پیغمبر علیه السلام (جعلت لی الارض مسجدا و ازبها طهورا)
قول شریفی ایلدر اگر تطهر ترابه تخصیص اولمش اولسه حدیث شریفده ترابه ذکر اولوب آنجوق
و طهورا ذکر اولنور ایدی و تجمک رمل الیه جوازی اهل بادیه ایچون و روایت حدیث شریف ایلدر اهل
بادیه دن بر قاج کسسه نبی علیه السلام کلوب یا رسول الله بر ماله ساکن اولور زبر ایلکه ایکی آی اولور که
صومر زحال بوکه قبیله مرده جنب و حائض و نه و اوزر و حائضه اولور دیکارنده نبی علیه السلام (علیکم
یا رضکم) یورمشدر اسم ارضی بعض اجزاسنه اطلاق طریق اوزر نه ای بر ملک دیمکدر و ابو حنیفه و امام
محمد رجه الله جنس ارضدن هر شیک اوزر نه تیمی جائز کوروب حق سبحانه و تعالی نک (تیم و صاعیدا

طیبا) قول شریفی ایل استدلال ایلشدر وجه استدلال بود که تحقیقا صعبه وجه ارض است و کلا
 تراب اولسون کرک غیر ارسون و صعبه فعل الصاعده علی وجه الارض و یا خود الصعود علیه معنای نه اوله
 ته کیم فی علیه السلام بحشر العلماء فی صعبه واحد کانهما سبکة فضا بقول الله تعالی (نا معشر العالم انی
 لم اضع علی فیکم الا بغلی بکم انی لم اضع حکمتی فیکم وانی اود ان اعذبکم انظروا لغفور الکم) قول شریفی
 صعبه ارض کندی اولدیفنه دلالت ایدر و علما اتفاق ایتدیله که ترابدن غیر جنس ارضدن اولان تراب
 کیمدر مکان صلاوة اولقده و ظهور اولقده دخی تراب کیمدر کذا فی التهایه (و یجوز بالنقع حال الاختیار) حال
 اختیاره بلا عذر غبار ساه ایلدیم جائز اولور حتی برکسته لیا سبک غباری ایلد و یا خود اویجور دکنده طاهر
 اولان غبار ایلد یا خود بقدا کیل ایلد یا خود دیوار قلمسه و یا خود روزگار اسوب غباری فالدر دقده
 یوزینه و قول شریفی و زامات ایلد اول کسبه تیم نیتله مسح ایلدیم تیمی جائز اولور لایه مسح ایچون
 امر ایلد لازمدر اگر امر ایلد ایلز ایلد تیمی جائز دکندر حال اختیاره بویه اولجی حال عجزده بطریق
 الاولیدر حتی عمر رضی الله عنده روایت اولدیکه اصحابی ایلد مفرده حایه نام موضعده عظیم بغور
 باغدی عمر رضی الله عنه امر ایلدی بغور لقلین و بور ککرین ملکوب غباری ایلد تیم ایلد لر غبار تراب
 رفیق در تراب خشینی ایلد علی کل حال تیم جائزدر رفیقی ایلد دخی جائز ایلد و کیمدر (خلافا له) ابو یوسف
 ایچون خلاف واردر ابو یوسف عدم جواز نه ذاهب اولشدر (و شرطه العجز عن استعمال الماء حقیقه اوحکا)
 تیمک شرطی بولوب استعمالدن عجزدر کرک عجز حقیقه اولسون صوبی بولمق کبی کرک حکم اولسون
 صوبی بولوب استعمالنه قادر اولمق کبی چونکه عجز شرط اولدیکه محیطدن نقل اولنوب صوبه قدرت ایلد
 دخول مسجد و مس معصایچون تیم جائزدر دیکه قولنک بطلانی ظاهر اولدی (و طهارة الصعید) تیمک
 شرطنک بری دخی طهارة طهارتیدر زیر حق سبحانه و تعالی (صعبه طیبا) یور مشدر (والاستیعاب
 فی الاصح) استیعاب دخی تیمک شرطیدر قول اصحده حتی بونک ایلکی طرفینک اوزنه برنده اولان محلی دخی
 مسح ایلد زیر اوجه اول محل داخلدر اسم وجه بوجه به اطلاق اولنور به دخی مسح ایدوب و بعضی ترک ایلدنه
 مسح وجه دینلر و لردخی بویه در زیر تیم وضودن خلفدر وضوده ایلد استیعاب فرضدر ایدی فرض
 اولجی خلفدر دخی فرضدر خلف شرائطده اصله مخالف اولمز پس ایدی فن استیعاب واجب اولدی ایلد
 معلوم اولدیکه برکسته فاشلرینک مابینی یا کوزلرینک مابینی یا قشیرینک آلتی یا خود کوزلرینک اوستی
 مسح ایلدیم تیمی جائز اولور دخی معلوم اولدیکه نزع خاتم و تحلیل اصابع لازم اولور دینلشدر که خیرینک خاتم
 کفایت ایدر خارج لازم دکندر حسن بن زیاد ابو حنیفه دن روایت ایدوب تیمده استیعاب واجب دکندر بیلکه
 اکثری کل مقامنه قائم اولور زیر امسوحانده استیعاب شرط دکندر خلف ورا سده مسح استیعابی شرط
 اولدیفنی کبی اما اصحاب عزدن حکایت اولندیفنی اوزره مسح عذر شرطدر ناس ایلد بوندن غافلدر و کذا
 فی التهایه (والنیت) تیمده نیت دخی شرطدر اما امام زفر خلاف ایدوب تیم وضونک خافیدر خلف ایلد
 شرائطده اصله مخالف ایلد اصله ایلد شرط دکل ایدی خافیده دخی شرط اولر اگر شرط اولجی اوزره
 خلف اصله مخالف اولور بزم ایچون دلیل بود که تیم وضویه قیاس اولمز زیر اصوکندی ذاتده مطهردر
 کرک نیت بولسون کرک بولسون صوط طهارت عملی ایدر اما تراب صوبک خلافتیه در کندی نفقده مطهر
 اولدوب بلکه مطهر آنک مطهر اولسی نیت ایلد در (ولایه من یه فربه مقصوده لایعج بدور طهارة)
 بدون طهارة صحیح اولیان فربه مقصوده نیت نیتدن لازمدر قریب مقصوده دن مراد ایلدی آخره تبعیت
 ایلد اولوب عبادت مقصوده اولاندر زیر تیم اصله اداء صلاوة و یا باحق ایچوندر (تیمو صعبه) ایلد مراد
 قتموا للصلاة دیکدر حتی سبحانه و تعالی (ان اقم الی الصلاة فاعملوا) قول شریفی فربه سی ایلد زیر
 فاعملوا للصلاة دیکدر چونکه اصله بویه شرط اولجی خلفدر دخی کثرت حاصل کلام نیت تیم اداء صلاوة
 ایچون اولق کرکدر مسوطیمده ابو یوسف دن روایت اولنلشدر که نیت طهارة کفایت ایدر تیمده اشراط
 نیتده بر فاج مسئله بولنلشدر مثلا بر حدیث که کرک حدیث اصغر کرک حدیث اکبر اولسون کرکدر که
 حدیثی ملا حظه ایدوب اول حدیثی ازاله ایچون تیمه نیت ایلد اگر حدیثی ایلکی حدیث اولور سه بری جنابت

وری وضو ایجاب ایدن حدیث کبی لایقدر که ایکسی ایچون دخی نیت ایلد اگر برسی ایچون نیت ایدر سه
 اول نیت آخر ایچون واقع اولمز اما تیم واحد ایلدیم حدیث ازاله سه معانیت ایلد اول تیم ایلکی حدیثدن
 طهارت اولور بوقول شراح هدایه ابو بکر الرازی و الخصاصه نسبت ایلشدر در ان حدیث ایلد جنابت نیتی تمیز
 ایلشدر اما صاحب هدایه بوقوله اعتماد ایلشدر و مصنف دخی ولایت شرط تعیین الحدیث اول جنابة و الصحیح
 دیونصریح ایلشدر و برکسته اذان و اقامت و قرائت قرآن و مس معصایچون تیم ایلد اول تیم ایلد اداء
 صلاوة جائز دکندر زیر ابو نرعبادت مقصوده دکندر غیره تا بعدر اما جنازه و سجدة ثلاث ایچون تیم ایلد اداء
 مکتوبات جائز اولور زیر بونلک اداسی طهارت سر جائز اولیان فربه مقصوده دندر (فلو تیم کافر لاسلام
 لا تجوز صلاته به) اگر کافر اسلام ایچون تیم ایلد مسلمان اولدقه اول تیم ایلد انک صلاتی جائز دکندر زیر
 کافر نیت اهل دکندر تیم ایلد نیتی شرطدر شرط بولنلشدر مشروط بولنلشدر مصنف اسلام قیدی ایلد تقید
 ایلدی زیر کافر صلات ایچون تیم ایلد بالاتفاق جائز دکندر (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف خلاف ایدوب
 دیر که کافر اسلامه نیتی قریب مقصوده به نیتدر اسلام قریب مقصوده در اول تیم ایلد اداء صلات جائزدر
 اما دخول مسجد قریب مقصوده دکندر (ولایه شرط تعیین الحدیث اول جنابة و الصحیح) حدیث و جنابتی تعیین
 شرط قلندی صحیح اولان دخی بودر حتی جنابت و حدیث ایچون تیمه نیت ایلد ایکسی ایچون بر تیم کفایت
 ایدر اگر بری ایچون تیمه نیت ایلد ایچون بری ایچون واقع اولوب حدیث آخر ایچون تیم آخر ایدر مصنف و هو
 الصحیح قول ابو یوسف الرازی قولندن احتراز ایچوندر (وصفته ان یضرب بیده علی الصعید) تیمک صفی
 ایلکی الی صعبه اوزره اور مقدر (فیفضله ما تم مسحهما وجهه) وایکی الی ملکوب بعده ایلکی الی وجهه
 مسح ایلکدر و نقض بر شقی قهریک ایلکدر که اوزره اولان غبار و غیره وار ایلد و و شقی ایچون
 (تم بضرهما کذا) اندنصکره به ایلکی الی طهارة ضرب ایلکدر (و مسح بکل کف ظاهر ذراع الاخری
 و باطنها مع المرفقی) و دخی مسح ایلکدر بر کف ایلد آخر قولنک ظاهر و باطنی دیر صکر ایلد سله مصنفک
 تصورندن غیر بر صفت دخی اولدیکه ذکر اولدیفنی اوزره ایلکی الی صعبه ضربه نکره هر کفک
 کوچک بر مقاری طرفی ایلد اول آخر قولنک طهارة طرفدن بر مقاری اوچندن ابتدا ایدوب تا دیر بیکد دکن
 مسح ایدوب بعده کفک جانب صبا به سن دوندوب قوائک ایچ طرفدن طرفدار شه وارجه مسح ایلکدر
 و برکسته الی صعبه ضرب ایلد کده الی اقبال ایتدیر یا خود ایدر ایتدیر اندنصکره ابو یوسف قنده ایلکی
 کره الی نقض ایلد امام محمد قنده بر کره نقض ایلد کذا فی المحیط والی صعبه ضرب ایلدوب مسح ایلز دن
 مقدم حدیث واقع اولدیم ضربه بی اعاده ایلز کذا فی المختصرات امام شمس مریض اولوب آخر دن کسبه تیم
 ایتدر سه اوج ضربه لازمدر بری یوزی بری صاع الی وری صول الی ایچون کفای العمادو تیمده مسیحی متکرر
 ایلان بالا جاع مکرره در کفای انکشف و مسجده استیعاب شرطدر بوقول ظاهر الزوایه نکدر و صحیح دخی
 بودر حتی عضودن شی قابل ترک اولنلشدر جائز دکندر کفای الجماع لقاضیخان اگر بر شغل مسیحی ترک اولنلشدر
 جائز اولز کفای الخزانة اما بزم اصحاب عزدن روایت اولنلشدر بعدن اقل عضو مسح اولنلشدر تیم جائز اولور
 ابو جعفر امام اعظم رحمه الله دن روایت ایدوب اکثر اعضا مسح اولنلشدر کفایت ایدر و یحذر روایت حفظ
 اولنلشدر کرکدر کثرت بلوی ایچون (و یتوی فیہ الحب والحدث والحائض والنفساء) صف تیمده جنب و محرم
 و حائض و نفاس برادر (و یجوز قبل الوقت) تیم وقتدن مقدم جائزدر زیر تیم ایچون وارد اولان مقصوده
 وقتدر دن بوقت فصل اولنلشدر وقت مطلقدر مطلق ایلد اطلاق اوزره جاریدر اگر مصنف وقت ایلد
 تقید ایلد نه مخالف اباش اولور دخی شافعی ذیر که قبل الوقت تیم جائز دکندر زیر تیم طهارت ضروری
 اولوب صلاوة ایچون مباح اولنلشدر و حدیث هنو باقیدر حدیثی رافع دکندر طهارت مستحاضه کبی زو تراب
 ملو در نیجه مطهر اولوب حدیثی رافع ایدر ضرورت تحقیق اولدقه تیم طهارت اعتبار اولنور قبل الوقت خود
 ضرورت بودر بزم ایچون دلیل بودر که تیم طهارت مطلقدر و استعمال مادن عجز خالنده حدیثی رافعدر
 و صعبه رفع حدیثه مادن بدل ایدر بدل مبدل منک حکمتی اخذ ایدر صوبولنلشدر وضونک حکمتی خود
 مخالطه و در کذا صعبه دخی صودن بدلدر پس ایدی قبل الوقت تیم صحیح اولور (و یصلی به ماشاء)

من فرض و مثل (الوضوء) تیم واحد یا فرض و نفل در ادای قضا و عید یا یکی وقت واحد یا خود اوقات
متعدد در ادای قضا و عید یا یکی وقت واحد یا فرض و نفل در ادای قضا و عید یا یکی وقت واحد یا خود اوقات
طهارت مطلقه و بیدست کبی امام شافعی قننده طهارت ضروری در هر فرض ایچون تیم اول نور زیر اتراب
نفسنده مانور و بیدست کبی ایچون صوم و کورلا کده حدث سابق عودت ایدر اما فرض واحدی ادا
ایلد که نصکره ضرورت منتفی اولور وقت آخر تکمله بر ضرورت دخی متجدد اولور تیم سابق خروج وقت اید
مرتفع اولور (و یجوز خوف فوت صلاة جنازة او عید ابتداء) تیم صلات جنازه اید صلاة عید و نفل خوفی
ایچون جائز اولور مثلاً شهره صوم موجود و متیم صحیح ایکن تیمی صحیح اولور زیر صلاة جنازه اید صلاة
عید خلنی یوقدر اما وقتیه تک خلنی قضا در وجهه خلنی ظهور در خلنی اولیایند عجز متفق اولغین جائز اولور
ابتداء جنازه و بیام نمازته ابتداء شروعده بلا خلاف تیم جائز اولور (و کذا ابتداء بعد شروع متوضیاً و سبق
حدثه) ابتداء شروعده تیم جائز اولور کبی ایدست اید صلاة جنازه و عید شروعده نصکره حدث سبق ایدن
کشته نفل ایچون تیم جائز اولور (خلافاً لهما) مابین ایچون خلاف وارد آید نفلند بنا ایچون تیم جائز
دکدر زیرا لاحق امامک فراغتند نصکره قلی جائز در بود دخی جماعت اید صلاة - کمنده در فوت اوقات خوفی
یوقدر اگر تیم اید شروع اولغین ایسه نه تیم ایدوب بنا ایدر بالاتفاق اگر تیم اید شروع ایدن بناء ایدست اید
ایسون دیواجب اولغین صلاة در صورتی بولش کبی اولوب نمازی فاسد اولور ایدی (لا یخوف فوت جمعة
او وقتیه) جمعة نمازی و وقتیه فوت اولغین خوفی ایچون تیم جائز دکدر زیر جمعة نمازی فوت اولور ره صلاة
طهرانک خلفه در وقتیه فوت اولور ره قضا آنک خافیدر یوقدر برجه خلنی اولان ایچون تیم جائز دکدر
(ولا یخفیه رده) ردت تیمی تقض ایلز یعنی بر کشته می تد اواسه و نه اسلامه کله تیمی - متقض اولور آنکاه
نمازی ادا ایدر اگر دیلور ره که حق سبحانه و تعالی آنک (ومن یکفر بعد حیض عله) قول شریفی اید وقت علی حیض
اید و وضو و تیم خود عملند نتیجه باقی اولور جواب و بر بلور که جواب علی حیض ایدر کورمز میسکه بر کشته ریا
ایدست اله آنک حدثی زائل اولور اگر ایدستک توبی دخی اولور نه بدنی زائل اولور و نه بر اعتراض
دخی وارد اولوب بر کشته نماز قضا اند نصکره می تد اواسه و نفل و نفلده نه اسلامه کله فایدی نمازی نه
اعاده ایدر نوابی حیض اولور علی ایدست نه یچون نمازی اعاده ایدر یوقدر برجه صلاة وضو بیننده فرق اولمش
اولور یو کاجواب و بر بلور که ردت عبادت اولان شیئی حیض ایدر صلاة ایسه عبادت محضه در نوابی و اعلا حیض
اولوب اعاده می لازم اولور اما وضو طهارت مخصوصه در اباحت صلاة ایچون شرط قلندی شخص عبادت
دکدر لکن وضو قیت اید عبادت اولور ردت ایسه وضو تک عبادت اولمش حیض ایدر یوخه طهارت
ارلسنی حیض ایلز یوقدر برجه وضو تیم طهارت در یو ایکسی اید اعاده صلاة صحیح اولور اما م زفر در بر که ردت
تیمی بان ایدر زیرا آخر علی ابتداء و بناء منافیدر ردت از تدادن ایدر (بل خاص الوضوء) بلکه ناقض
وضو و ردت تیمی ناقض اولور زیرا تیم وضو مت خفیدر یوقدر برجه وضو تک حکمی اخذ ایدر (والقدوة علی ما
کف طهارته) دخی تیمک طهارته کافی اوله حیض صوبه قدرت ناقض تیم در یو محله ناقض صوبه قدرت اید
حدث سابقک ظهور در - قننده قدرت ناقض دکدر زیرا پوشاده نقض حقیقة و حکما فیمک خروج
دکدر ایتقیراب طهر و بری سوخته منتفی اولغدر چونکه طهر و بری منتفی اولدی حدث سابق دخی
عودت ایدلی وضو قدرتند حاجت اصلیه شدن فضا اولغ شرط در اگر دیلور ره که لفظ مانکره در الله
تعالینک (فلم یجدوا ما) قول شریفی سابق قننده واقع اولدی صوبک قلیل و کثیره شاملدر کادیلور که بونده
مراد مایحیل به الصلوات کورمز میسکه و رابکین تیم و نفل در کورمز نکرمه کورمز مانع دخی
متناول اولشدر اگر حال و نفل در نماز اولور نه (و علی استعماله) اول مانک استعماله دخی قادر اولغ
نفس تیمس (طهر و بری سوخته) پس اگر کشته قنیه قدرت بولسه حال یوکه متیم صلاته اولسه
و بطلت صلاة) اول متیمک صلاتی باطل اولور کرک مسافر اولسون کرک مقیم اولسون ائمه حنفیه قننده
مطلق اول کشته نفل صلاتی باطل اولور اما امام شافعی قننده و متسا باطل اولور حرمت صلاتی باطل اولور در
زیرا اول کشته صوبی استعانه نفلن حکم مسافر در یو تیم حقیقت مایه قادر اولوب صلاتی باطل اولور زیرا

اول صلاة ایچون حرمت باقی قالدی شرط فوت اولدی یچون شرط دیدیکم طهارت در (لان حصاة بعدھا)
بالاتفاق صلاتی باطل اولور نمازی ادا نصکره قدرت حامل اولور ره و اگر صلاته شروعدن اول صوبه قدرت
حاصل اولور ره بالاتفاق تیم باطل اولور (ولونسیه المداخلة وحده و صلی بالیم لا یعید) اگر مسافر و حله
صوبی اوقته و تیم اید صلاتی ادا ایلسه اول اعاده ایلز امام اعظم و امام محمد قننده (وقال ابو یوسف یعید مادام
فی الوقت) ابو یوسف دیدیکه مادامکه وقتنده در اعاده ایدر و لونسی المداخلة فظی شول خلافة اشارتدر که اگر
مسافر صوبی رحنده کند و صی وضع ایلده یا خود کند ی امری اید وضع اولده یا خود کند ی امری روضه
ارلسه لکن وضع اولند یغی یلده ائمه یقنده خلاف بوندرده در زیر بوندرده کشته نفل علی لاحق اولمش ایدی
اما غیری کشته وضع ایلده و اول کشته وضع اولند یغی یلده تیم ایدوب ادا صلاته بالاتفاق جائز در و اگر
کند و صی وضع ایدوب لکن موقالدی دیو جزم ایدوب تیم ایدوب صوبیه وضع ایندی کبی برنده اولسه
بالاتفاق صلاتی اعاده ایدر ابو یوسف احتیاج ایدوب دیر که حق سبحانه و تعالی تیمی مشروع قیلدی
صوبی و یغی حله بوندرده ایدن کشته صوبی بولش کیدر یوقدر برجه تیمی جائز دکدر زیرا نه یان ذکرل
ضدیر یوخه وجودی ضدی دکدر ابو حنیفه و امام محمد ره حله احتیاج ایدوب دیر که حق سبحانه
و تعالی آنک (فلم یجدوا) قول شریفی در اد صوبک استعانه الله قدرت در یوخه حقیقت انعدام مایه دکدر اگر
یو ایدست انعدام مرض خوفی ایچون تیمی جائز اولور دی و ناس استعمال ماده عجزده مریض کیدر
عملنده مشارکت حکمده مشارکتی مستلزم در (و یجب راحی الماء تأخیر الصلاة لی آخر الوقت) صوبی رجا
ایدن کشته ایچون آخر وقتیه دلی صلاتی تأخیر ایلک مستحب اولور تا خیردن مراد اول صلاة کمل طهارت ادا
اولسون ایچوندر یوخه علی طریق الیوب تأخیر دکدر زیرا عدم مایه حقیقة تا بدو شک اید آنک حکمی زائل
اولور بر کشته اول وقتیه ادا ایلده جائز در بعد صوبیه و وقت باقی اولده صلاتی اعاده ایلز (و یجب طلبه
ان ظن قر به قدر غلوة) صوبیه دالب اولان کشته به صوبی طالب ایلک واجب اولور اگر غلوة قدراری یقین
اولدیغن ظن ایدر ره و غلوة اوق آتی مقداری پردر به ضلر او یچون در زراعت در زراعت دیکدر در یغدر
(والا فلا) اگر صورتی قری ظن اولور ایسه طلبی واجب اولور (و یجب شراء الماء ان كان له ثمن و باع بین المثل)
صوبی طالب اولان کشته به صوبی اشترای ایلک واجب اولور اول طالب غنی اگر وارایسه و غنی مثلی اید بیع
اولور ره (والا فلا) اگر غنی یوغیسه یا خود غنی وارلکن غنی مثلی اید بیع اولغ اول کشته ایچون اشترا مایه
واجب اولور غنی دخی اولور ره تیم ایدوب صلاتی ادا ایدر (وان كان مع رفیقہ ماء طلبه قبل ان یقیم) اگر صوبیه
طالب اولان کشته نفل رفیقده صوابه تیم ایلز دن مقدم طالب ایدیه (فان منعه تیم) اگر رفیق صوبی منع
ایدر اول کشته تیم ایدر اگر بعد المنع نمازی ادا ایدر مکره رفیق صوبی ویرسه تیمی متقض اولور لکن
اذا یلدی صلاتی ادا ایدر (وان تیم قبل الطلب جازاً و راجحاً فی المصروف البدر جازاً) را کر قبل الطلب تیم
ایله جائز در و با خود مصرده جنب صوبی و یچون تیم ایلده جائز در ابو حنیفه قننده (خلافاً لهما) امامین
خلاف ایدوب ایکی مسئله ده دخی جائز دکدر دیدر (ولا یجمع بین الوضوء و تیم) متوضی اولان کشته
ایدست اید تیمی جمع ایلز اصل ایدلی جمع ایلک لازم کور اول ایسه باطلدر زیرا تیم اصلدن بدلد راضی اید کالد
اطمأنن جاز اید تیم جائز اولور ایدن غرض بر یسله ادا ایلکدر یوخه ایکسی اید ادا ایلکد دکدر زیرا
مکان شک اولغین جمع اولور (فان كان اکثر الاعضاء جرحاً یجزم) اگر متیم اولان کشته نفل اکثر اعضایی جرح
اولسه تیم ایدر بونده جنب و محدث بر ایدر (والا غسل الجميع و مسح علی الجرح) را اگر اکثر اعضایی جرح
اولوب بلکه مساوی اولور ره یا خود اکثری صحیح اولوب اتلی جرح اولور ره صحیح اولان بری غسل ایدر
و جراحات اولک اوزر نه مسح ایدر تیم ایلز جنب دخی یو یلجه در اما اکثر بدنی مجروح اولور ره تیم ایدر مسئله
اختلاف در فضیل تیم ایلده ذاهب اولدی و بعضی صحیح بر غسل اولور جرح مسح اولور دیدر را اگر
شر در بر نه ضرر در بر ره تیم ایدر

(باب المسح علی الخفین)

یو باب خفین اوزر نه مسحت یا تنده در مصنف مسحتی تیمد نصکره ایدر ایدلی زیرا تیم کلدن خلفه در مسح

ایسه بعضی خفته و اندن ماعدا تیم کتاب و سنت ایله ناسند مسیح ایسه الحق منتهله ناسند و تیم مزیل حدیث
 اصغر و اکبر در مسیح ایسه مزیل بعض حدیث اصغر در من کل الوجوه تیم تقدیمه اولیدر (یحوز بالسنه) خفین
 اوزرینه مسیح جائز اولور سنت ایله زیرا مسیح حقنده نبی علیه السلام دن فعل و قول روایت کثیره در ابو بکر
 و عبادله و صحابه دن چوق کسسه لر خفین اوزرینه مسیح روایت ایشله عمر و علی صحابه دن برجاءت روایت
 ایشله در که نبی علیه السلام ایله سفرده اولوب و سعادته ایدست ایدست ایدست ایدست ایدست ایدست ایدست ایدست ایدست
 نبی علیه السلام اوزرینه بکری تک برجه شامیه وار ایدی و مبارک الله فی اخرج ایدوب خفین اوزرینه
 مسیح ایدری وین کندور مای رسول الله مبارک ایقلر بکری غسل ایتمکی اوتد بکری بیکدمه (بهذا امر فی ربی
 یورسندرد و صفوان ابن عمار کروضی الله عن دن روایت نبی علیه السلام ایله سفرده مافرا اولدیمز حالد
 خفایزی اخرج ایتمکی امر ایدردی اما جنابت حالد اخرج امر ایدردی و حسن بصری روایت
 ایشله در که اصحاب رسول الله دن قش کسسه به ایشدم جله سی خفین اوزرینه مسیح جائز کورلردی ایله
 مسیح جائز کورمیلردن بری ابن عباس رضی الله عنه و عائشه رضی الله عنها در لکن صکره بوقولدن رجوع
 ایدوب مسحه متعلق نیجه اجادیت شریقه نقل ایشله در امام اعظم حضرت تری ماقلت بالمسح حتی جاء فی
 فیه مثل ضوئه انوار) دیو یورسندرد و امام کرخی اخاف الکفر علی من لم یمسح علی الخفین دیو در کرا ایشله در و شیخ
 الاسلام دیشدر که برکسسه نک ضال و مستدع اولسه دلیل بودر که خفین اوزرینه مسیح جائز کورمیه و قتاده
 حضرت تری کوفیه داخل اولدقه او حقه حضرت تری صی اولوب کندوبه بولدقه قتاده قتاده من این
 نت قول من کفره قتال انت من کفره الخفین قتاده بولدقه قتاده بولدقه قتاده بولدقه قتاده بولدقه قتاده بولدقه
 وادی الصلاة خلف کل یروفا جرولا کفر احد ایدست و لا اخرج احد من الاسلام الا من الی وجهه الذی دخل فیه
 وادی المسح علی الخفین قتال قتاده ایدست بوقدر مقدمه مادن مراد مسیح علی الخفین جائز کورمیه نک
 استدلالیدر و صاحب نهاده دیشدر که برکسسه مسیح علی الخفین جائز کورمیه لکن مسیح ایتموب داغما ایغنی
 یقه مأجور اولور (من کل حدیث موجب وضوء الا من وجب علیه ایفیل) مسیح علی الخفین جائز اولور
 هر حدیث که اول حدیث موجب وضوء اوله اما مسیح الخفین جائز اولور شول کسسه ایچون که اول کسسه اوزرینه
 غسل واجب اولشدر (ان کان الملبوسین علی طاهر نام وقت الحدیث) حدیث دن اول طاهر نام اوزرینه اول ایکی
 خف کیش اولور مسیح ایلمک جائز اولور وقت الحدیث دیک قبل وقت الحدیث دیکدر (یوما وليلة المقيم
 وثلاثة ايام وليلة المسافر) مسیح علی الخفین برکون برکیجه جائز اولور مقيم ایچون اوج کون اوج کیجه
 مسافر ایچون امام مانکدن ایکی روایت وارد بری مقيم اصلا مسیح ایلمک مسافر وید مسیح ایدر و بر روایتده
 دخی مقيم مسافر کیدر مقيم مسیح ایدر مقيم ایچون اولان احتیاج مسیح ضروریدر مقيم ایسه ضرورت بوقدر
 مسافر ایچون حدیث عمار بن ابراهیم احتیاج ایدست و انه قال قلت لرسول الله مسیح علی الخفین یوما قال
 نعم قلت یومین قال نعم حتی انتهیت الی سبعة ايام فقال اذا كنت فی سفر فامسح بایمک ثانیة و سجدین ابی
 و خاص ویر برین عبدالله و صحابه دن برجاءت روایتده (ان المسح علی الخفین غیر موقت ویرم ایچون دلیل
 اولان حدیث شریف قوله علیه السلام) مسیح المقيم یوما وليلة و المسافر ثلاثة ايام وليلة (من وقت الحدیث
 حدیث وقتنده مقيم ایچون برکون برکیجه و مسافر ایچون اوج کون اوج کیجه در (و فرضه قدر ثلاث اصابع
 من اليد علی الاعلی) مسیح فرضی ایلک برمقنددن اوج برمقنددن خفینک ظاهری اوزرینه حضرت
 علیدن روایت اولور که اگر مسیح رای ایله اولسه باطنه مسیح اولی ایدی لکن کوردم حضرت رسول صلی الله
 علیه وسلم ظاهر خف اوزرینه مسیح ایدردی اگر برکسسه دبرسه که فرض دلیل قطعی ایله ثابت اولاند که
 جا حدی کافر اولور مسیح ایسه (یحوز بالسنه) قیدی ایله مقیددر بونه ایسه قطعی افادما یتیموب ایتمکی علم
 طاهر ایتمکی افاده ایدر مسیح علی الخفین ایلمک ایلمک کافر ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک
 نیجه صحیح اولور کاجواب ویریلور که فرض ایکی نوعدر بری فرض اعتقادیدر که دلیل قطعی ایله ثابت اولوب
 جا حدی کافر اولور بری دخی علیدر که کند شلک فوق ایله اخل جوازی فوت اولورسه اولدخی فرضدر یناش
 ایدی و حدیث ایدر در (من کل حدیث موجب وضوء الا من وجب علیه ایفیل) مسیح علی الخفین جائز اولور

استد ایدوب ساقه وار نیجه چکمکدر در بر رسول الله صلی الله علیه وسلم بولجه ایشله در برکسسه ایچو کندن
 با ایشلوب برمقنددن وار نیجه مسیح ایله مقصود حاصل اولور لکن سنته مخالفت ایشله اولور (مفرجا اصابعه
 خطوطا مرفوعة) برمقنددن ایچو اولوب خط ایدیمکی اولدیمکی حالد برکزه اصابعی و جلدن ساقه وار نیجه ند
 ایشله در (وینعه الخرق الکبیر) خرق کبیر مسیحی منع ایدر (وهو ما یید و منه قدر ثلاث اصابع الرجل اصغرهما)
 خرق کبیر شول شیدر که خفدن ایلمک کونچک برمقنددن اوج برمقنددن اوج برمقنددن اوج برمقنددن اوج برمقنددن اوج
 ایچون در اصابع رجل دیدیمکی زیر ایدمده اصل برمقنددن بلا کف ایلمک برمقنددن برکسسه قطع ایله دیت
 واجب اولور اوج برمقنددن ایسه اکثریدر اکثرده حکم کل وارد اوج برمقنددن ظاهر اولمی حکما کلک ظاهر اولمی
 اولدی (و یجمع فی خف لانی خفین) بر خفده اولان خرق جمع اولور ایکی خفده اولان دکلدر یعنی بر خفده
 اوج برمقنددن مقداری وار ایسه جمع اولور بونجه برمقنددن برمقنددن خفک هر برنده اولور سه جمع اواز (بختلاف
 الخجامة) نجاست بونک خلافتیه در زیر نجاسته ایکی خفده اولان نجاست جمع اولور حتی بر خفده بر در هم
 و خف آخرده نصف درهم واقع اولسه جواز صلا نه مانع اولور (والا نکشاف) انکشافده دخی خرق کبیر جمع
 اولور اگر عورتک فرجندن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن برمقنددن
 ارده دخی عورتده اطلاق اولدیمکی موضعدن اجلسه به بولجه در (ورقنه ناقض الوضوء) ناقض وضوء
 مسیحی دخی نقض ایدر (ورقنه الخف) ایقندن خفک جقماسی دخی ناقض مسحره زیر خف ایله اعتبار قدم
 سرایت سابقه مانع ایدی عند النزاع حدیث سابق ظه و رایدوب اول نزعه نقض مضاف اولور زیرا مسیح خفین
 موقتدر دخی خفینک برینه و یا خود ایکیسسه خارجدن نسه داخل اولوب اکثر قدمه اصابت ایله به
 ناقض مسیح اولور حتی خفینک برینه صودا داخل اولوب اکثر قدمه اصابت ایله به ناقض مسیح اولور حتی
 خفینک برینه صودا داخل اولوب اکثر قدمه اصلا نه به مسیحی نقض ایدر بر مسیح ایله غسل حالت واحده
 جمع اولمش اولور بوا یسه جائز دکلدر (ومضى المدة) مدت کجه مبی دخی ناقض مسحره (ان لم یخف
 تلف رجله من البرد) اگر صوفدن ایلمک نیک تانی خوفن ایلمزسه یعنی مسافرک مدت مسیح یکمیش
 لکن اگر خفینی اخرج ایتمدن مسیح ایدر ایسه صاحب تسهیل دیشکه جباریه مسیح اولدیمکی کی استیعاب
 طریقی اوزرینه باشند باشه مسیح خفین ایله (فلو نزع ارضه وهو متوضی غسل رجله فقط) اگر خفینی
 اخرج ایله یا خود مدت کجه حال بود که کندوی ایدست ایله ایچو ایکی ایغنی غسل ایدر اعاده وضوء لازم
 دکلدر شافعی در که اعاده وضوء لازمدر و زباطهارت رجلین نزعه و مضی مدت ایله منتقض اولدی انتقاض
 طهارت ایسه مقبری اولور شیددن دکلدر اول تقدیرجه حدیث ایله منتقض اولان کی اولدی شافعی به جواب
 ویریلور که حدیث دیدیمکشی نجسک خروج ایچون اسم اولدی نزاع خفین و مضی مدت خود شیددن دکلدر
 حدیث ایله قبل النزاع مضی مدت ایلمک خاصه سرایت ایشله ایدی سائر اعضاده غسل بولغنی نایلا لازم اولور
 بوشول کسسه نک ایدستنه بکزر که ایدست ایله ایغنی یقمدی اول کسسه نک اوزرینه واجب اولان ایچو ایکی
 ایغنی یقمدد و ایچو موالات بولمش اولدی موالات ایسه برمقنددن شرط دکلدر و بر دلیل دخی ابو عمرو دن
 روایت اولدیمکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم غزاه ایدست و ایاکن خفینی نزاع ایدوب ایاقرنی
 غسل ایدردی اعاده وضوء ایلمزدی اندن غیری اصحابدن چوق کسسه روایت ایشله در (وخرج اکثر القدم
 الی ساق الخف نزاع) ایلمک اکثری خفک ساقنه وار نیجه جقماسی نزعه را کفره حکم کل ویریلور کی اجلدن نزاع
 اعتبار اولور ابو حنیفه قنده اوکجه نک اکثری خفک اوکجه سندن خروج ایله مسیح منتقض اولور امام
 محمد در که اوزرینه مسیح ایلمک جائز اولدیمکی مقدار خفدن باقی قالورسه منتقض اولور اکثر مشایخ دخی بونک
 اوزرینه در زیر ساق محل مسیح دکلدر ایدی محل مسیح اولدیمکی برمقنددن خروج ناقض مسیح اولدی (ولو مسح
 مقيم مسافر قبل یوم وليلة یتیم مدة المسافر) اگر مقيم مسیح ایله بعده برکون برکیجه غامندن مقدم مسافر
 اولسه مدت مسفرک مسیحی تمام ایله برامسجد حکم وقته متعلقه ز اوقانده ایسه آخر وقت اعتبار اولور
 بوا یسه آخر وقتند مسافر بولندی پس حکم آخر وقتند تعلق ایددی (ولو مسح مسافر فاقام اتمام یوم وليلة نزاع)
 اگر مسافر مسیح ایله و برکون برکیجه غامندن اقامت ایله خفینی نزاع ایلمسون زیر اخصت مشقت

مقر ایچون ایدی اول ایسه باقی فالمدی (والا اتمه ها) اگر برکون برکیجه اولمش ایسه یوم ولیدی تمام ایسون زرا
 مقیم کیدر حکمتی تمام ایدر (والعذور ان ایس علی الانقطاع دیکر الحکم) معذورا کر خفنی عذر دین انقطاع
 اوزره کیرمه غیر معذور کیدر قیم و مسافر اولدینی حالده (والا) اگر انقطاع اوزره کیمش ایسه (والامسح
 فی الوقت) اول وقت ایچنده مسح ایدر مثلا وقت ظهرده ایدر است الوب عذری غیر منقطع ایکن کیسه و اول
 وقت ایچنده اول عذر دین غیر ایدر استک تقضی ایجاب ایدر نسبه ظهور ایسه اول وقت ایچنده مسح ایدر
 (لا بعد خروجه) اول وقتک خروجه نکره مسح ایبار (و يجوز المسح علی الجرموق فوق الخف) فوق الخف
 اولان جرموق اوزرینه مسح جائز اولور و جرموق شول شیدر که خنی نجاست و جاموردن صیانت ایچون کیدلور
 (ان ایسه قبل الحدث) اگر اول جرموقی حدثن اول کیمش ایسه یعنی خنی کیرکن ایدر است ایله کیمش ایسه
 امام شافعی خلاف ایدر و برکه جرموق اوزرینه مسح جائز دکادر زرا خف و جلدن بدلدور جرموق ایسه
 خفدن بدلدور ایسه رأی و عقل ایله بدل اولر اما برزم دلیل اولر که حضرت عمر دن روایت اولندی قال عمر
 (رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم مسح على الجرموقين دليل عني اولدر که جرموقی جلدن بدلدور
 بوجه خفدن بدل دکادر که جرموقی تند خف یوقدر (وعلى الجوب بجلده) بجلده اولان جوب اوزرینه
 دخی مسح جائز اولور بجلده اولدر که خف کبی الخی اوستی قبلش اوله دوری ایله (و مستعلا) یا خود منهل اولدینی
 حالده مسح جائز اولور منهل اولدر که الخی دری قبلش اوله تشدید ایله و تشدید سز دخی روایت اولمشدر
 (و كذا على الخنثين) جوب منهل و بجلده اوزرینه جائز اولدینی کبی قالین و یکی اولان جوب اوزرینه دخی
 مسح جائز اولور کبکی و قال کانی شوبله کر که رکع ساقه بقله دین طوره (فی الاسح عند الامام) قول احمد
 اوستیفه دن جوارنه بر قول اولوب (وهو قولهما) اول اسح اولان قول امامینک فوالیدر و قوی دخی یونک
 وزرینه دوری ایدر امام اعظم خنثین اوزرینه مسیحی تجوز بر ایلزدی و نامی منع ایدر دی صکره مرفعی
 حائمه کندیسی مسح ایدر دی فقال فواء فعلت ما كنت اتمع الناس دیرایدیکه ناسدن منع ایلدیکم شیخ
 بن اشلدیم یوقول دلالت ایدر که اولکی قولدن امامینک قولنه رجوع ایلمشدر (لا على عامة) عمامه اوزرینه
 مسح جائز دکادر اجد بن حنبل و اردای خلاف ایدر عمامه اوزرینه مسیحی جائز کور مشدر حضرت رسول
 الله علیه السلام عمامه و خفنی اوزرینه مسح ایلمشدر بر بزر که مسح علی الخف رخصتی دفع حرج ایچون
 ثابت اولمشدر نزع عمامه ده حرج یوقدر حدیث ایله فیک ضعف در الله تعالیکن (راسحوا برؤسکم) قول
 شریقی و آمدن غیر یتن عدم جوازنی اقتضا ایدر خبر واحد ایله عمل ایکن زیاده علی الکتاب لازم کاور و ایسه
 نسخدر جائز دکادر لفظ عمامه بکسر العیدر (و قلن سو و برقع قلن سو و برقع اوزرینه مسح جائز اولور قلن سو و
 قارقر و برقع نسیم بارفع قال ایله شمار که عورتلک باش اور قوسیدر (وقفا بن) الدون اوزرینه دخی مسح
 جائز دکادر کرل صوب ایچون اولان اولسون کرلک طوغان ایچون اولان اولسون (و يجوز المسح علی الجبیره)
 جبیره اوزرینه مسح جائز و جبیره جبارلک واحدیدر اناج بارجه لیدر که انکه صنی کلاری باعذر لو ان ما جبه
 و در قطنی علیدن روایت ایدر انه قال انکسرت احدی زندی فسالته النبی علیه السلام فامر فی ان امسح
 علی الجبایر (یور مشدر) و خرقة افرقة و خمرها) حرج و موضع فصد وافی کبی شیلک اوزرینه باغتن خرقة
 اوزرینه دخی مسح ایکن جائز اولور (ان شده با لا وضو) اگر اول خرقة فی ایدر است سز دخی باغتن ایسه ده
 جائز اولور زرا حضرت رسول اشاری و علی به امر ایدی ان انبی علیه السلام فعل و امر علیاه کسر زنده یوم
 احد و قبل یوم خبر فنه کان حامل رایت رسول الله صلی الله علیه وسلم بکسر زنده و سقط الماوا من یده فقال
 علیه السلام (اجعلوها فی یساره فانه صاحب لوائی فی الدنیا و الاخره فقال ما صنع بالیبار فقال علیه السلام
 امسح علیها من غیر فصل زنده زانک فنی و فونک سکونله بلان دیکدر صاحب نه ایتمه قنوا و اسنده مسح
 علی الجبار مسح خفنه اوج حکمده مخالفت اولدر بری جبیره اوزرینه بلا وضو شد اولدر قده مسجدک
 جواز ایدر ایکیجه سی مسح علی الجبهه موقت اولوب مسح علی الخنثین وقت اولسدر و اوج بیسی ماخ الخف
 اولان کسسه خفین بری اخرج ایله ایکی ابائی یوم لازم کلوب جبیره اوکلدین دوشه ده علی ایکن لازم
 اولسدر و جبیره ده محدث و جنب بر ایدر اما حقه بود دکادر یوقدر برجه مسح جبیره ایله مسح خفکیننده

مخالفت اوج اولوب دوز اولور (وهو كالغسل) یعنی مسح علی الجبیره التي غسل کیدر (فیمسح معه) مسح
 علی الجبیره غسل ایله جمع اولور (ولا یوقت) وقت ایله موقت اولور (و یمسح علی کل العصابة
 عصابة تک جمع اطرافه دخی مسح اولور عصابة اولدر که براجت اوزرینه قوتیلان خرقة فی بغلامی ایچون
 صاریلور (مع فرجتها ان ضربه حلها) اول عصابة تک فرجه سیله یعنی اول عصابة تک تختمده بدن غیر معذور
 اولسه ده اگر اول مجر و حه محل عصابة حلی ضرر ایدر مسح جائز اولور (کسان تحتها جراحة اول) اول
 عصابة تک تختمده کرلک براجت اولسون کرلک اولسون (وبکنی مسح اکثرها) اول عصابة تک اکثری مسح
 ایکن کفایت ایدر زرا اکثرده حکم کل مقرر در وقتوی دخی یونک اوزرینه در (فان سقطت عن بره یطی
 والا فلا) اگر جبیره و عصابة اوکلد قند نکره دوشه مسح باطل اولور اگر اوکلدین دوشه مسح باطل اولور
 زرا عذر اولر عله ده باقی اولور (ولو ترک من غیر عذر جائز) اگر مسح جبیره اوزرینه عذر سز یعنی ضرر و مرض کن
 ترک ایله امام ابوحنیفه قنده جائز در زرا انک قنده مسح فرض دکادر (خلافا لهما) امامین خلاف ایدر و
 انلر قنده عذر سز ترک جائز دکادر قوی دخی امامین قوی اوزرینه در غایه ایلمانده صحیح اولان بودر که مسح
 علی الجبیره واجبدر فرض دکادر زرا مسح سز صلا جائز اولور و برمسح اولمش (ولو وضع علی شقاق رجله
 دواء) برکسه ایقلر یکنلک یارلری اوزرینه در موضع ایله (لا یصل الماء تحتها یجوز به اجراء الماء علی ظاهر الدواء)
 اوله دروا که التبه ضرر و اصل اولسه ظاهر دروا اوزرینه صواتقنی کفایت ایدر صدر الشریعه ده دیمشدر که حق
 اعضاده شقاق واقع اولسه و غسلدن عاجز اولور مسح لازم اولور اگر مسحدن دخی عاجز اولور مسح شقاق
 اطرافنی غسل ایدر و کندوستی ترک ایدر (ولا یفتقر الی یتة فی مسح الخف و الرأس) مسح خف و راسده مسح
 اولان کسسه یتنه محتاج اولر شافعی دیر که ایکی کسسه یتنه محتاجدر

باب الحيض

بویاب حیضک بیاتنده در حیض لفته حقیقی فاندن عبارتدر شریعه ده (هو دم ينقذه) اول حیض
 بر فاندن که اول فانی تحریک ایدر (رحم امرأة بالغة) امرأة بالغة تک دخی رحی تحریک ایدر اقل حد بلوغ طقور
 باشد (لاد آیهها) اوله امرأة بالغة که آند مرض اولیه لاد آیه قیدی مرضدن رحم بالغه اخرج ایلدیک فاندن
 آخر ازدر و لاد دخی یوکه بکزر نه و ایدر زرا انحصار یت حکمده در تبرعانی ثلثدن اعتبار اولور یعنی
 حال نقاسده بعض تبرعات ایلیوب اول حالده ایکن قوت اولسه ایلدیک تبرعات ثلث مالدن اعتبار اولور
 و لایاس دیمدی زرا ایاسده اختلاف چوقدر اکثر مشایخ التمش سته در دیونقدر ایلمشدر و مشایخ بخارا
 و خوارزم اللی بش سته در دیلمشدر و بر سته یه وارد قند نکره کوردکاری حیض دکادر ظاهر مذهبه
 اما مختار اولان بودر که اگر کوردیکی فان سیاه و یا خود اجزا اولور مسحدر و اگر کوردیکی صاری
 و بشیل و زراب رشکی ایسه استحاضه در (واقلة ثلاثة ايام بلیالها) و حیضک اقل مدتی اوج کون اوج کیجه در
 (وعن ابی یوسف یومان و اکثر الثالث وعند الشافعی اقله یوم ولیله) ابن جماعه ابو یوسف دن روایت ایدر و
 حیضک اقل ایکی کون و اوچینی کونک اکثر و قیددر بر امام شافعی قنده برکون و برکیجه در بریم ایچون دلیل
 حضرت عمر و علی و ابن مسعود و ابن عباس روایت ایلمشدر که جاریه بکر و نیک حیضی اوج کون اوج
 کیجه در مقدار ایسه قیاسا بلغم الحیحی جماعه موقوفدر (واكثره عشرة ايام و ما نقص عن اقله اوزاد علی اکثره
 فهو استحاضة) حیضک مدتک اکثری اون کوندر دخی شول حیضکه مدت اقلندن ناقص اوله یا خود
 اکثرندن زیاده اوله اول فان استحاضه در امام شافعی قنده اکثر حیض اون بش کوندر رسول اگر مک
 بوحیث شریقی ایله استدلال ایدر انهن ناقصات العقل و الدین یورده ده نقصان دینری نوجه لدر
 دیوموال ایندی بر پس یوریدر که انهن یقعدن فی قهر یتها طر عمرها لا تصوم و لا تصلی بوحیث شرفندن
 حیض اون بش کون اولسده اشارت ایله حکم اولور اما برزم دلیل عبارت ایله اولان حدیث شریفدر که اقل
 الحیض ثلاثة ايام و اکثرها عشرة ايام در بوحیث عبارتیه علی اولمشدر عبارت نص اشارت نصدن اتوی
 ایدیکي ظاهر در معلوم اوله که نص شریقی در وجه استدلال ایدر عبارت نص و اشارت نص و دلالت نص
 و اقتضاء نصدر علی الترتیب مقدمک وجودنده مؤخر ایله عمل اولور (و ما زار المرأة من الاوان فی مدة حیضی

صلوات و صوم و حیض و نفاس و طواف و قنات و غیره و در این باب
بکثره و ارایه جلد شده حیض حکمی کبیر (و لا حد لافه) فاسک اقله حد و در اصل خلاف انقضای
عدده در برکنه خاوتنه اذ اولدت فانت طالق دینه خاوتن دخی انقضت عنی دینه ابوحنیفه قنیده
یکری بش کون اعتبار او انور (و اکثره بعد بوم) فاسک اکثری فرق کوندر فرق کون اولسنه سبب زیرا
روح درت ایدن مقدم ولده داخل اولز درت ابلق دم مجمع اولور بقن روح ولده داخل اولور سه فان ولده غذا
اولور بقن روح ولده دخولن مقدم محبتس اولان درت ابلق دمکه هر لینه اکثر حیض اون کون ایدی اول مجمع
اولان دورت ابلق حیض فانیکه فرق کونکه در اولدم جمعش اولور امام شافعی بوکافائل اولیوب آنک قنیده
اکثری نفاس اثبش کوندر (و ما ترا الحامل حال الحمل و عند الوضع قبل خروج اکثر الولد استحاضه) شول
دی که حاصل حال جلنده کور و با خود ولده اکثرینک خروج اول عند الوضع کور دیک دم استحاضه در
حیض دمدر جلده ایسه و حاکم اغزی منند اولور بونه درجه فان قان استحاضه اولور (و ان زاد علی اکثره ولها
عادة فالزائد علیها استحاضه) اگر دم نفاس اکثری اوزرینه که فرق کوندر زیاده اوله حال بوکافائل عادی
او ز کون اولسه پس عادت اوزرینه زیاده اولان دم استحاضه در (والا) اگر عادی بوغیسه (فالزائد علی الاكثر
فقط استحاضه) الحق اکثر اوزرینه که فرق کوندر عادی آنک اوزرینه زیاده اولان استحاضه در (و العادة ثبت
و منتقل بمره فی الحيض والنفس عندانی و صف و به بقی) مذهب ابی یوسف اوزرینه حیض و نفاسه عادت
بر دفعه اید ثابت و بر دفعه ده دخی منتقل اولور و فتوی دخی بونک اوزرینه در (و عندهما لا بد من المعاودة)
امامین قنیده عادت عودتدن لا بد در برابر امامین عادی معاودتدن در اعتبار ایدر زیرا اول حالدن بر قاج
دفعه عودن ابلحیضه عادت اولز در برابر امام یوسف در که عادتده معاوده لازم دکدر بر کون کور دیک عادت
اولور و آنک اوزرینه احکام جاری اولور دیو در (ونفس التوامین من الاول خلافا لمحمد) بطن واحد دن
ایک ولده و طفران عورتک انما مدت نفاسی اولکی اوغلاندر امام ابوحنیفه و ابویوسف قنیده کولدن
مایه فرق کون ایسه و امام محمد خلاف ایدوب ناندن اعتبار ایدر (وانقضت العدة من الاخير اجاعا) عادتک
منقضی اولی اخیر دندر اجاع اوزرینه خلاف یوقدر حق سبحانه و تعالی (حتی یضعن حملهن) قول
شریف ایکی دخی تناول اولور زیرا اول عورت اولکی ولدی وضع ایلد کد نصره ولده ثانی حامل بولندنی
محققدر انقضای عادت خود وضع حله متعلق اولمدر (والسقط ان طهر بعض خلقه) سقط یعنی دوشن اگر
بعض خلق ظاهر اولور سه مثلال وایق و بر منی و طرین و قول کبی بوندرن طاهر اولور سه (فهو ولد تصبر به امه
نفسه) اول سقط ولد در اول ولد سبیل ای نه ساء اولور (والامة ام ولد و يقع الطلاق المعلق بالولادة) و جاریه ام ولد
اولور ولاده متعلق اولان طلاق اول سقط سبیله واقع اولور (وتقتضی به العدة) اول سقط سبیله عادت دخی
منقضیه اولور (و دم الاستحاضه کما عاف دائم لا یمنع صلاة ولا صوما ولا وطئا) دم استحاضه دائم افان بورون
قانی کبیر و صلاتی و صومی و وطئی منع الیز (فصل) المستحاضة ومن به سلس البول و استطلاق بطن و انقلاط
درج اور عاف دائم او جرح لا یرأ یتوضن لوقت کل صلاة) مستحاضه دخی شول کسه که انک ایچون سلس
البول اوله و استطلاق بطن و انقلاط درج و دائم برون قانی و بر جراحتکه اصل او کله بمقوله کسه هر
وقته ایدست اولور انقلاط درج بل قور تلقد و لکن مراد اولان اما کده عدم قدرندر (و یصاون به
فی الوقت ما شأوا من فرض و نقل) اول ایدست اید ایدر و قنیده فرض و نقلدن مراد ایدلک کور و نذر
و واجبات اولان نمازری دخی ادا ایدر اما کده وقت باقیدر ابراهیم الخنی و حه الله دیشدر که ظهورک
آخر وقتده ایدست السون طهر آخر وقتده ادا ایدوب عصری دخی اول وقتده ادا ایلسون و اخشام
ایچون آخر وقتده ایدست الوب و آخر وقتده ادا ایدوب عشائی دخی اول وقتده ادا ایلسون نه به صاحبی
و اوزاعی دیکه معذور کسه طهر ایچون ایدست المسون وقت عصر داخل اولیخه اند نصره ایدست الوب
طهری و عصری ادا ایلسون امام شافعی قنیده راه فرض ایچون ایدست ایدوب ایدست الوب اما وافی فرضه
نیمت اید ایدر (و یصل) معذورک ایدستی باطل اولور (بخر و به فقط) غنی وقتک خروج ایدل باطل اولور
اول روز و حوضه قنیده) زفر بقن وقت دخول اید باطل اولور دیدی (و ان لم یصل الا بعد ما کان) ابو یوسف

هم دخول هم خروجیله باطل اولور دیدی (فالمتموضی وقت الفجر لا یصلی به بعد الطلوع) وقت فجرده ایدستی
اولان کسه اول ایدست اید طلوع شمسه نصره ادا صلات ایلز انما نلانه قنیده زیرا خروج وقت بولنش اولور
(الا عند زفر) امام زفر قنیده ادا ایدر زیرا انک قنیده دخول شرطدر اولیه اولیخه وقتک دخول بولندی
(والمتموضی بعد الطلوع) خمس طلوعند نصره متوضی اولان (یصلی به الظهر) اول ایدست اید اولین نمازنی ادا
ایدر ابوحنیفه و امام محمد قنیده زیرا خروج وقت بولندی (خلافا له ولابی یوسف) امام زفر ایچون خلاف
وارد رانک قنیده دخی دخول بولنش اولور زیرا دخول وقتک ایدست قنیده دخی ایدستی باطل اولور
(والمعذور من لا یحیی علیه وقت صلاة الا والعذر الذی ابلی به یوجد فیہ) معذور شول کسه در که انک اوزرینه
بر وقت صلاة بحیثیه الامتیل اولور و فی عذرانده بولنه

باب الانحیاس

بویاب تحیلر بیاند در وقتک که مصنف نجاست حکمی فی رانک تطهیری بیان ایلدی ایسه نجاست حقیقه
و انک تطهیری بیان شروع ایلدی زیرا ابویوسف کسدن طهارت جواز صلاتک شرطدر نجاست حکمی نجاست
حقیقه دن اقنادر زیرا حکمیته تک قلیلی جواز صلاته مانع اولور بالاتفاق اما نجاست حقیقه تک اقلی
معذور شافعی قنیده و بر تم قنیده بر در هم مقداری نجاست مغلفه معذور و مخففه دن ربع ثوب مقداری
معذور (طهر بدن المصلی و ثوبه و مکانه) مصلینک بدنی و ثوبی و مکانی طاهر اولور لوله تعالی (و ثیابک فطهر
الایه) بویاب کریمه نظم بر ثیاب امر در امر ایسه و جوب ایچوندر اگر دینلور سه که مفسر فطهر لک معیانی
مقصود اید تطهیر ایدلدر ازاله نجاسته دلیل تام اولور جواب و بر بلور که بونفیر مجازدرینه اصلی حقیقتدر
زیرا نقص ثیاب عادت تطهیری مستلزمدر بونقدیر به اقتضا تطهیر ثوبه امر در بدن و مکان دخی ثوبه قیاس
اولندی طهارت مکاندن مراد مصلینک یاغی با صدیقی بر در حقی برکنه صلاته افتتاح ایلسه و یاغی التذکره
بر در هم دن زیاده نجاست اولسه صلاتی فاسد اولور زیرا قیام رکندر موضع سجوده اولسه ابوحنیفه دن
امام محمد بر روایتی اوزرینه سجود جائز اولز را سجود دخی قیام کبی رکندر و ابویوسف ابوحنیفه دن بر روایتی
اوزرینه در هم دن زیاده نجاست اولان موضعه سجود جائز اولور (من النجس الملقی بالماء و بكل مانع طاهر من الزل
کاخل و ماء اورد) مصلینک بدن و ثوب و مکانی نجس حقیقتدن صوابه طاهر اولور و دخی هر سو بقی و طاهر که
ازاله ایدیی اوله سرکه و کل صوبی کبی انکه دخی طاهر اولور تا یم ضمیم اید بوندن چقان شیددر (لا الدهن)
باغ دکدر و فی باغ اید ازاله نجاست اولز سود دخی بوک مناجددر (و عند محمد لا یطهر الا بالماء) امام محمد قنیده
صایع اید طاهر اولز الا صوابه طاهر اولور (و الخلف ان نجس نجس له جرم بالذات المباح ان جف) اگر خف برنی
اولان نجس اید نجس اولور سه مبالغه اید اوستی اید طاهر اولور اگر اول نجس قوریمش ایسه امام اعظم و ابویوسف
یوسف قنیده طاهر اولور جرم دیکر روث و قدره و فان لم یکنی کبیردر (خلافا لمحمد) امام محمد خلاف ایدوب انک
قنیده دلت اید طاهر اولز (وکذا ان لم یجف عندانی یوسف و به بقی) امام یوسف قنیده اول نجاست قوریمش
ایسه ده به دلت اید طاهر اولور و فتوی دخی بونک اوزرینه در عزم بلوی ایچون و حدیث شریفک اطلاق
ایچون قال النبی علیه السلام (اذا جاء احدکم الى المسجد فلینظر فان رأى فی نعلیه اذى او قذرا فلیمسهما
و یصل بهما) و قال النبی علیه السلام (اذا وطئ احدکم الاذى فلیمس به و یرفعه و یرفعه التراب) ترابه دلت اید
طاهر اولور امام ابوحنیفه و محمد قنیده طاهر اولز زیرا طهر اغه سورمکه نجس جوق اولور طاهر اولز دیدیلر
اما فتوی ابو یوسف قنولی اوزرینه در (وان نجس بائع فلا بد من الغسل) اگر صایع اید نجس اولور سه غل ایلک
لازمدر صایع دیکر بول و بخر کبی که برنی اولیه زیرا خف نجاستی تشریب ایدر تشریب ایلد کد نصره اخراج اولز
الاغسل اید اولور اگر دینلور سه که حدیث شریفه و طب و بایس و جری اولان اولیمان فرق اولمشدروا جوب
اولان حکمه برابر اولدر جواب و بر بلور که مایشتند فرق وارد و جری اولیمان قلیل اید اخراج اولمشدروا
زیرا بی علیه السلام (فان الارض لها طهر و ر) قول شریفی منزل نجاست اولسه دلیله در بخر کبی بول و بخری
خف تشریب ایلسه مسح اید زائل اولز و جلد له اجزاسدن اخراج اولمزد من ایدی اطلاق جری اولوب ازاله منی
مسح اید ممکن اولان نجاسته مصروف اولور (والمنی نجس و یطهر ان یمس بالقرن الا یغسل) منی نجسدر قوزی

اوله قد اومق اليه بالاولور اكر في اولور ايه غسل اولور في عليه السلام عائشه رضي الله عنها فاعطيه
ان كان وطبا واخر فيه ان كان بابا) حديث شريفي فينك طاهر اولسند مسافعي به دخی جند و سافعي
حديث ابن عباس ايه استدلال ايدوب قال النبي عليه السلام (المني كالخطاط فامط عنك ولو باذخرة) زير اوق
آدمينك اصل خاتميد زير ابی طاهر در ايتا عليم السلام محمد بن خلق اولمندی دیدیلر اما بر منی شخص
اولسند ابی دلياز واردر بری حديث عائشه در كه ذ كر اولندی بری دخی شول حديث شريف در كه ان النبي
صلی الله عليه و لم يبعار من باسره وهو يفسد ثوبه من الخامة فقال عليه السلام ما الخامة ودموع عيني
والماء الذي في ركبتك الا واما غافل انبوب من خمس من البول والغائط والدم والمني والتي اسرار وراي
اورزه في مكاته خرواق اولسند را كر و ال اولور سه امام شافعي بر حديث شريف ايه طهارته و ابو حنيفة
بر حديث شريف ايه نجاسته استدلال ايدوب و بر من روایت ايلد يكمز دخی كا جند در دينك فاند منی ندر
جواب و بريلور كه اتق وجهي بود كه شافعيك روایت ايلد بيكي حديث كندويه دليل اوله مزير كا الخطاط قول
شريفي انك طاهر اولسني مقتضى دكلدر چا زركه لز جند و قلت تدخله تشبه اوله اما الخطاط ايه امر نجس
اولسني استدلال و زير امر وجوب ايجوند بر نجس اوليان فينك ازاله منی واجب دكلدر بو حديث شريف
موقوف عليه در انك ايه احتياج صحيح دكلدر ابو حنيفة دن روایت اولور كه منی بدنه اصابت ايلسه فرل ايه
طاهر اولور زير اسرار و دن جازبه در اول منی جر منه نه عودت ايلسه مانع اولور و دن فرل ممكن دكلدر صوبه
محتاج اولور اما قوب بونك خلافتيه در قيه او اسحق اماخذ ديمدر كه منی يابس اول زمان فرل ايه طاهر
اولور كه ذ كر رأسي طاهر اوله وقت خروجه اكر ذ كر رأسي طاهر دكل ايه سه فركه طاهر اولور اسرار
دينور سه كه رأسي ذ كر طاهر اولسند فاند ندر كه مجرای منی مجرای بولدر و خروجه خرد ملاقات بول
مورد بود كه جواب و بريلور كه قضا نجاست باطنه في اعتبار ايلسند و نه كم ابو حنيفة دن روایت در كه برقيون
اولسه و عسندن سوديقه اول سودك اكل و شري حلال اولور و دخی انك نجاست ايه متنجس اولور خد او بدن
دخی و منوال اورزه مسطور و بن منی ميايس فوبه اولسه طهارته - كم اولور و مكره صوابات اياه
نجس اول عودت ايدري يوند ما يكي روایت واردر بری خلاصه ده مختار اولان عودت ايا كمدر قاض خاند
صحيح اولان نجس اول عودت ايا كمدر (والسيف ونحوه بالمسح مطلقا) سيف و سيقه مماثل اولان آينه و خاق
كيسله نجاست اصابت ايلسه كرل يابس اولسون كرل رطب اولسون مسح ايه طاهر اولور مطلقا قيدی رطب
ويايس و نذر و بول هر تنقيسي اولور سه ديمكر زير اصحابه كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين كفاري قتل
ايدردی و قبله بر منسح ايدوب اول قیل ايه غار قيلور ردی سيف اكر مضيق اوليوب حش يا خود منقش
اولور سه مسح ايه طاهر اولور (والارض بالجفاف وذهب الاثر) ارض نجس طاهر اولور قور منی ايه و دخی
تريك كمسه (المصلاة لا تيمم) صلات ايجون طاهر اولور تيمم ايجون طاهر اولور صلات ايجون طاهر اولسند
دلياز قوله عليه السلام (زكوة الارض يساهي طهارته باخافها) اسم معي ميه اطلاق قيلند ندر زير
ذبح ذبيحه نك طهارته - بيدور (وكذا الاثر المرقوم) ابره دروش يعني دوشش طوعه دخی قور منی ايه طاهر
اولور ارض منزله مندور (والخص المصوب) خص منصوب دخی قور منی ايه طاهر اولور خص منصوب
فاسند اولان او اسقندر (والشعر والكلام غير المصطوح و المختار) اغاج و اوراق غير مصطوح اولدني حاله
قور منی ايه طاهر اولور مختار اولان بود (والمقتطع والمقطع لا بد من غسل) ابر و خندن منفصل و شعر
و ذذن منقطع اولنري غسلدن لا بد در قور منی ايه طاهر اولور (وطم ارمار في بزوال عينه) كوريلن نجاستك
طاهر منی عينيك زوال ايه در نجاست ايك فوبه در بری هر في و بری غير منی ندر زير نجاست بعد الجفاف يا جزم
صاحبه در نه طودم كين ايدوب - هم صاحبی دكلدر بول و كا بكر رشيلر كين ايدی مقسيم اولانك طم اري
زوال عيني ايدور و غلظ عدوي شرط دكلدر (وبقي اثره في زواله) زوال منقفي اولان اثره و اولور يعني
اول نجاسته كه غسل ايه و نكي فائل اوليه و نكك بقائه طهارته حكم اولور و شيخ الاسلام - بسو طنده
صوابه اثری زائل اولين نجاست ضرر و بر منی و حديث ايرلايدوب زوي عن حوله بنت يسار انها قالت بار وول
النداء لربنا و ارحم الراحمين فبقي عليه السلام (يكذبك الماء فلا يترك اثره) و ابو اسحق حافظ

بر عورت حناء نجس ایه الی بیا سه یا خود نجس بوالیه بر نوی بیا سه الی و اول نوی بالاضوایله غسل ایدوب
بیاض صوافه قد نصکره اول نوی یا خود الی اوج کره غسل ایا سه الی و تو بک طهارته حکم اول نوی
دیند کده طاهر در بالا جماع دیو جواب و بر مشدر (و طهاره غیر المرقی بالغ غسل ثلاثا و سبعا) غیر مرقی اولان
نجاست اوج دفعه یا خود بدی دفعه غسل ایه طاهر اولور و سبعا قیدی مختار دن غیر متدره اولوب شرح
اختیار قطع و سوسه ایچوندر دیو تعلیل ایاشدر (والعصر کل مره ان امکن عصره) و دخی هر غسل اولند دفعه
صمق ایه طاهر اولور اگر صمق ممکن اولور سه کل مره قیدی ایکی دفعه یقیوب او چخبیده صمق روایندن
احترار از صاحب در ردیمشدر که اوج کره صمق و او چخبیده مبالغه ایملک لازمدر بر وجهه که صوطا ملیمه اگر
نوی صیانت ایدر سه طاهر اولمز کفایه و محیط صاحبی ابو یوسف دن روایت ایدوب اکثر ثوب نجس اوزر سه
صو جاری اولسه اند نصکره طاهر اولد یغنه طن غالی اولسه صمق سزین طاهر اولور دیمشدر (و الا له الخیف
کل مره حتی یقطع النفاط) اگر صمق ممکن دکل ایسه هر غسل ایلد که قطره لری منقطع اولنجه فور عی ایه
طاهر اولور صمق ممکن اولمایان حصیر کبی و منفصل طوغله یا خود نجاست تشریب ایلش بغدادی کبی یا خود
نجاست ایه دباغت اولش جلد کبی یا خود نجس صوایله صوالمش بمق کبی یا خود نجس صوایله پشمش
ات کبی بیجا غلک طاهر اولسی اوج کره طاهر صوایله صوالمش در روایندی طاهر صوایله ایچنه قیوب بر زمان
طو رو ب بعد فرو دوب اوج کره بوا لوب اوزر ایملک ایه طاهر اولور یاغی دخی بر دی دکل چنانچه قیوب صوایله
قرشد بر رو ب اند نصکره دلکئی اچوب صوی اقیده اوج دفعه بویجه ایملکه پال اولور بونلردن ماعدامی
یقیوب فور غله طاهر اولور (و قال محمد بعدم طهاره غیر المنهصر ایدا) امام محمد دید بکه صقلسی ممکن اولمایان
شی ایدی طاهر اولمز بر نجاست متعللک شروی ممکن اوزر دیر مافتوی قول اول اوزر سه در (و یطهر بساط
نجس یجری الما علیه و ما ولیله) نجس اولان بساط طاهر اولور بر کون و بر کعبه اوزر زنده صوایله حرایانی ایه
(و نحو الارث و العذرة بالخرق حتی یصیر مادا عند محمد و المختار) آت ترمی و انسان ترمی کیلر امام محمد قنده
کل اولنجه یاغی ایه طاهر اولور مختار اولان دخی بودر بر احرار اولغله عین حقیقت آخره مبدل اولد قد نصکره
وصف خود بال طریق الاولی مبدل اولور کور من میسنکه یکن تازه شیره تروالسه نجس اولور قن سرکه اولسه
بالانفاق طاهر اولور (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف خلاف ایدوب انک قنده یاغله طاهر اواز زرا تغیر
و صقنده اولدی عین سه باقی اولغله نجاست دخی باقیدور (و کذا یطهر جار و فیه فی الملهة فصار ملحا) سه رو
و عذر مرق ایه طاهر اولدینی کبی بر جار ملحه به دوشه و ملع اولسه طاهر اولور عینی حقیقت آخره متبدل
اولش اولور (و عنی قدر الدرهم مساحه بمرض الکف فی الرقیق) درهم مقداری عفو اولندی نجاست رقیقه
الی ایاضی دکل مساحه جهتندن (ووزن بقدر منقال فی الکثیف) وزن جهتندن نجاست کثیفه منقال
مقداری عفو اولندی صاحب عنایه دید بکه درهم مقداری دیمکن مراده وضع خروج نجاست رخی دید بکه
معددی مجلسلر زنده ذکر ایملکه استقباح ایدر لدی درهم ایه کفایه ایدر لدی (من نجس مغلف کالدم و البول
نجس مغلف دن فان بول کبی رقیقندن ال آیه سی مقداری کثیفندن درهم مقداری عفو اولندی (و لومن صغیر
لم یا کل) اگر اول اکل ایلمن کوچک رضیع دن آیه سه ده (و لومن صغیر یا کل قیدی طعام اکل ایلمن صیینک
بولی طاهر دین قائلک قوانی رد ایچوندر (و کل ما یخرج من بدن الادمی موجباً للتطهر) دخی تطهیر ایجاب
ایدن هر سه که بدن انساندن خروج ایدی موجباً للتطهر قوی کوز یاغی و سولک و کرک و عرقدن
احترار زدر (و الخمر و الخمر الذجاج و نحو) دخی خرو طار غلک نجسی دخی بونله مشابه اولنلک نجسی کبی
(و بول الحمار و الهره و الفارة) دخی حار و هر و فاره نکل بولی کبی و یچو عرق رقیقندن ال آیه سی و کثیفندن درهم
مقداری عفو اولندی بول درت و عذر بر نوی یولک آدمک بولی بری غیر مأ کول اولان حیوانک بولی و بری
دخی رضیع یعنی همه امر او غلنک بولی جهور قنده جله سی نجسدر (و کذا الارث و النخی) آت ترمی و اوزر
ترمی دخی حار و هر و فاره کبیه و زبر ارت حقنده نص وارد اولشدر ان الی علیه السلام سأل ابن مسعود
رضی الله عنه لیل الجن عن ابحار الاستحمام فجاء یحجرین ورونة فاخذ الحجرین وری الزونة وقال انه رجس
او رکس (رکس برنی قبول ایملک مناهنه در بوحیث شریفه نفس آخر تعارض ایلدوب غلیظک اوزر سه

بني و لعين حتى يركبوا اسرا (مما) امام بن محمد بن ابي اسحاق
 صوفاء قد روي عن النبي (وما دون ربع الثوب من الخفف قبول القوس وما يترك كل لحيه)
 بول فرس واني اكل اولئان حيوانا لوني كبي مخفون ربع ثوب عفو اولئدي بوباده ابكي حديث شريف
 تارض ابلشدر بر يسي قوله عليه السلام (استزها عن البول) حديث شريف يقدركه نجاسته دلالت ايدر
 ويري دخی عرفتد که طهارته دلالت ايدر دليل نجاست مترج اولدي لکن (استزها) حديث شريف يقدركه
 تمارضی تأثیر ابلکه نجاست مخفف اولدي تفسير يقدركه اختلاف اولئشدر به ضيلديديکه ثوب اولد که انکله
 صلاة جائز اوله طون کبی بوقول ابو حنیفه دن مرويد که ابو بکر الرازي نکه بوی تفسير نده احتياطا سراويل
 اعتبار اولد ووزیر اسراويل قصر شایددیدی که امام اعظم حضرت تلمیذ قولنه قریدد و بعضی ثوب نکه تفسیر نده
 نجاست اصابت ابلدی که موضوعی ریمیدردیشلر انک کبی و ابو یوسف دن روایت اولئدی که شریفی شيردر یعنی
 طول و عرضی بر قرش اوله (ونزه طير لا يؤكل) انی اكل اولئيان طير ک نجاستی دخی مخففه در کرکله سبع طير
 اولسون کرکله غیر یسی اولسون امام محمد قنده طاهر در دیش بوندن غیر یسی اصح اولان نجشدریدی (بول)
 انتفع مثل رؤس الاربعه بول که ایکنه (ربانی کبی انسا نکه ارزینه صجره عفو اولئشدر بوقوله شی
 ابن عباس دن سوال اولئد قده (قال انی لا رجوع من عفو الله ما هو اوسع من ذلك) صاحب نهاده دیشدر که
 احیاناً سکت نجاست اوزرینه قووب بعده صلینک اوزرینه قونار بولک قناد و ایاغنده نجاستدن اثر اولدی
 مقرر در بوندن کسکه امتناعه قادر دکلدر اوله اوله بوقوله دخی معفو اولق لازمه در دیش سیواس
 مقیسی اسمعیل افندی ملتقی شرحنده دیشدر که بعض استادلر یزدن اششدر در که مثل رؤس الاربعه اولان
 بولت اوزرینه التي مسح ابلد کده بر برینه اولان ورسه صلاة جائز اولان اکر اولان شجره جائز اولدر حسن بصری
 حضرت تلمیذدن روایت اولئو که بر رجل کند و سندن سووی سکت قاتندن سوال ابلدی حسن بصری اول
 کسکه به من نه دیاردن من دید که شایم دیو جواب و رد کده اصحابه خطاب ایدوب شوا دمت قلت حیاسی
 کور کسکه بوقوله من در که رسول الله صلی الله علیه و سلم اولادینک قاتی دوکرلر سووی سکت قاتندن
 سوال ایدر یعنی حسن بصری بوموالی عمیق عدا ابلشدر اسلامده ایه جرح بوقدر لقوله علیه السلام
 (بعث بالخبيثه السعیه السمله ولم ابعث بالارهابیه الصعیه) ودم السمل ونزه طيور ما کوله طاهر
 الا الدجاجة والبط وخوصهما) بالفلق قاتی وانی واکل اولئان قوشلک نجاستی طاهر در الا طاوغل و قازل و بوندر
 مشابه اولانک نجاستی طاهر دکلدر زیر بالفلق قاتی حقیقته فان دکلدر زیر کشته میاض اولور (ولعاب البغل
 بالخمار طاهر) قاترل و حمارلک لابی طاهر در صاحب الهدایه دیشدر که لعاب بغل و حمار مشکوکه فی در طاهر
 انکله متنجس اولر صاحب الکونزه دیشدر که لعاب بغل و حمار معفو و در زیر نجاست شک ایل ثابت اولر چونکه
 ظهور یننده شک اوله طاهر اولئنده شک بوقدر (وعندابی یوسف مخفف) ابو یوسف قنده نجاست مخففه در
 زیر انصوص تعارض ابلشدر و ان ملک کندی شرحنده دیشدر که ابو حنیفه و امام محمد طاهر در صلاتی منع
 ایلر دیو حکم ابلشدر (وما ورد علی نجس نجس که کسه) بر صوکه نجس اوزرینه و رود اید اول صوکه کسی
 کبی نجشدر یعنی اوزرینه نجس و رود ایلسته نه اول صوکه نجشدر شافعی دید که نجس اوزرینه وارد اولان
 صوکه نجس دکلدر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه و سلم زمان شریف نده بر اعرابی کاوب مسجده بول ایلد کده
 حضرت علیه السلام بولت اوزرینه بر توغه صود کان دیو امر ایلدی اگر نجس اوزرینه و رود ایدن ما نجس
 اولیدی حضرت رسول بولده یورمزدی زیرا صود و کک نکیر نجاسته مفضی اولر اذنه حنفیه جواب و بر و بر
 درلر که احتمالدر که اول امر رایحه نکه ذهابی ایچون ایلسته یوخه طهارتی ایچون دکلدر (ولولف ثوب طاهر
 فی رطاب نجس فظهورت فی رطوبه ان کان یجبت او عصر قطر نجس) اگر ثوب طاهر بر یاش ثوب نجس ایچنه
 دیر لسه اول یاش ثوب رطوبتی ثوب طاهر در طاهر اولسه بر وجه لکه اگر ثوب طاهر مقله متفاطر اولورسه
 متنجسدر انکله نماز یا زواجر (والافلا) اگر مقلد قده متفاطر اولرسه نجس اولر انکله صلاة جائز اولور
 (کما لو وضع رطبا علی مطین بطیر نجس یاف) بر یاش ثوب نجس یا یلثی ایله صوانش قوری دیو اوزرینه وضع
 او افق کبیدر اول ثوب متنجس اولر زیرا جفاف رطوبت ثوبی جذب ایدر اما عکسی اوله متنجس اولور و تلا

قوری ثوب یاش دیو اردن صفتی ایله متفاطر اوله جق مرتبه رطوبت جذب ایلسته اول ثوب متنجس اولور
 و لو نجس طرف قسسه و غل طرفا بلا نجس حکم بطهارته) اگر ثوب یک بر طرفی متنجس اولسه و اول متنجس
 اولان طرفی مصلی اوتسته بر طرفی ثوب یسنر غل ایلسته اول ثوب طهارته حکم اولور (کنطه یالت
 علیها حترت و سها فغسل بعضها اوزرینه طهر کاهها) ذکر اولئان ثوب طاهر اولسی شول بغدادی کبی در که
 حارلر اول بغدادی اوزرینه بول ایلدیلر خرم دوکر کن اول بغدادی بعضی غل اولئسه یا خود بره قدری
 کیده رلسته جلده می طاهر اولور بوندره ثوبی شرط دکلدر مصنف بول جاری تخصیص بالذکر ایلدی حارلر
 بول نجاست غلیظ اولدینغه اشارتدر (وانقحة المینة ولبها طاهر) مینه نکه قورصی و سودی طاهر در کرکله
 جامده اولسون کرکله مایع اولسون انقحه همزه نکه کسر یله وفانک قحیله هنوز طغان قوزی و اوغلاقی قاترندن
 و قورصقندن چقان ابن جامده بکزر شیر مایه می کبی بر شیدر (خلافها) اما بن خلاف ایدوب انقحه
 ولین مینه نجس یخللری اولغله کند و در دخی نجشدر دیرلر اما جامد اولان غل ایله طاهر اولور مایعی طاهر
 اولر دیرلر (والاستحیاض) استحیاض مندر لغته استحیاض یطندن چقان شیدن و اثرندن فراغ طلبیدر یعنی
 موضع نجاستی صوابله یا خود تراب و غیره شیشه پاک ایلکه در بر حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم
 استحیاض کاه مواظبت کافی ترک ایلشدر مواظبت واحیاناً ترک دلیل مندر شافعی قنده فرضدر اگر
 استحیاض ترک اولئسه صلاة جائز اولر دیر (ما یخرج من احد السبلین غیر الریح) و یجدن غیر احد السبلیندن
 حیضان شیدن استحیاض مندر اما یجدن استحیاض عتدر زیر ریح نجس دکلدر اگر قرتندن دخی حیضار ایلسته
 (وما من فیہ عدد) استحیاضه عدد مسنون اولدی شافعی قنده تلمیذدن لایددر بوحديث شریف ایله
 استدلال ایدوب قوله علیه السلام (واستنج ثلاثه اجزاء) امر و جوب ایچوندر حدیث شریف ایلسته وجوبه
 کتب معلومه ایله دلالت ایدر دیرلر بریم ایچون دلیل قوله علیه السلام (من استعبر فلیؤثر) ایتار ایلسته
 واحده دخی شامل اولور (بل یسحه بکوحجر) احده ییلینی حجر شلوا ایله که سکت و خشب و تر ایدر مسح
 ایلسته (دخی یقیه) تا اول موضع نجاستی بالذکر ایچنه (ید بر الحجر الاول) حجر اول ایله ادا بار ایلسته یعنی حیضاری
 التندن بر طرفه چکه (وبقیه بالثانی) ایکنی طاش ایله حیضاری طرفه اقبال ایدر (وید بر الثالث)
 او چنی طاش ایله نه ادا بار ایلسته اولکی کبی (فی الصیف) یاز کونلر نده خصیتین بر مقدار مرغی اولور مسح اولده
 اقبال ایلسته خصیتین ملوث اولق احتمالی اولور مصنفک عدد مسنون اولدی دید بکنه ید بر الحجر الاول
 الی اخره قولنده نوز کاکت وارد و بالمسح الاول دیسه اولی اولور دی (وبقیه الرجل بالاول وید بر الثانی
 والثالث فی الشتاء) شاده رجل حجر اول ایله اقبال و ثانی و ثالث ایله ادا بار اما عورت شاده صیفه اولان کبی
 اشلیه (وغسله بالماء بعد الحجر افضل) موضع نجاستی حجر دن صکره صوابله ییقمق افضلدر اهل قبا حقه نص
 شریف اولوب قوله تعالی (رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المطهرین) (یقول یدیه اولان ثم یخرج یطین
 اصبع او اصبعه من اولئان) اول ابکی الارین غل ایلسته اندن صکره حجر بر یارمفلک بطنی ایله اولدخی کفایت
 ایلر لسه ابکی و یا خود اوج برمفلک بطنی ایله غل ایلسته (لا برؤسها) برمفلرین اوجلر یله غل ایلسته شقوق
 اظفار نجاست حلولندن احتراز ایچون (وریحی مبالغه) مبالغه ایله ارطایله یعنی مخرجی اشاغه قیو و بره
 (ان لم یکن صائما) اگر صائم دکل ایلسته و محل استحیاضه ذکر الله ایلسته و نو کور میه و سومکر میه (و یحب
 ان جاوز النجس المخرج اکثر من قدر الدرهم) درهم مقدارندن زیاده نجس مخرجی تجاوز ایدر سه غسل واجب
 اولور (و یعتبر ذلك وراء موضع الاستحیاض) درهم مقدارندن زائد نجاستک تجاوزی موضع استحیاضدن غیریده
 اعتبار اولور و ابو حنیفه و ابو یوسف قنده اما امام محمد قنده موضع استحیاضه ماعدار استحیاض وجهه اوزرینه در
 ایکنی واجبدر و بری مخرجک نجاستی غسلدر جنباتدن و حیض و نفاسدن غسل محله ایکنیسی امام
 محمد قنده مخرجی تجاوز اولان نجاست ایله مخرجده اولان نجاست درهمدن زیاده اولدی یعنی حلاله در احوط
 اولان دخی بودر اما امام اعظم ایله ابو یوسف تجاوز اولان نجاستک درهمدن زائد اولدی یعنی اعتبار ایدر
 او چنیسی مندر استحیاضی نجاست مخرجی تجاوز ایلکسزین غسل ایلکدر بوکا ادب دخی دیشدر
 در نجیسی مستحدر و استحیاضه متجب لا تغسلوا بول ایله استحیاض مخرجی غسل ایلکدر شنیسی بد عتدر

رحمده استخبا کبی (ولایستی بظلم و روث) استخبا مراد ایدن کس نه کولایله دخی آت ترسی ایله استخبا ایلمز
 نی عایه السلام بولدن نی ایلمشدر زبراروت کندیدی بخسدر وعظم زاد جسد و اما کومر ایله و اوراق
 اشجار ایله و علف حیوان ایله استخبا دخی مکر و هدر (و طعام) طعام ایله دخی استخبا و نجبه (و عینده) دخی
 صاغ ایله استخبا ایلمه زیر اصاغ ال ایله استخبا دن حضرت رسول علیه السلام بری منع ایلمشدر قال علیه
 السلام (الین للوجه والیه سار المقعد) و کره استقبال القبلة واستدبارها لبول و نحوه) بول ایچون دخی
 اکبر زنی ایچون قبله به قرشو و قبله به اوقه و یروب او نور منی و طور منی مکر و اولدی قوله علیه السلام
 (إذا اتیم الغائط فقموا قبله الله فلا تستقبلوها ولا تستدبروها و لکن شرفوا و غروا) ابو حنیفه دن روایت
 اولمشدر که استدبار لاباسدر زبر قبله به مقابل دکلدر (ولو فی الخلاء) اگر خلاده ایسه ده سینه استقبال
 و استدبار ایله طرون صوبه تقو و قبول دخی مکر و هدر و مسلمانلر استراحت یا بدکاری کولکده و طریقه
 و عین اغا حنک التده دخی مکر و هدر

کتاب الصلاة

در کتب صلاة بیامده در صلاة فرض عیندر فرصینه منکر اران کابر اولور کتاب ایله قوله تعالی
 و فجر الصلاة و قوله تعالی (و صوا علی الصلوات و الصلاة الوسطی) سنت ایله قوله علیه السلام (ان الله تعالی
 فرض علی کل مسلم و مسلمة فی کل یوم و لیله خمس صلوات اجاع امت بودر که تحقیقا است محمد حضرت رسول الله
 صلی الله علیه و سلم بویکونه کعبه صلاته فرضینه اجاع ایوب بر منکر انکار و برادر ایلمشدر بر کعبه
 شریعتنه انکار ایلمسه کافر اولور صلاة لغتده دعایه دیرلر شریعتده افعال معلومه و ارکان مخصوصه دن
 عبارتدر (وقت الفجر من طلوع الفجر الی ان یضرب الشمس و ان یضرب الشمس فی الدن الی طلوع الشمس) صلاة فجرک
 وقتی فجرنا ینک طلوعنددر که فجرنا فی افقده بر بیاض معتضدر که طلوع شمسه دکلندر صباح نمازین ابتدا
 حضرت آدم جنتدن هبوط ایلمده کعبه ینک ظلمندن خوف اولور ایکن فجر طلوع ایلمدی پس شکر الله
 ایکی رکعت نماز قلدی اولکی رکعتی ظلمت لادن خلاص ایچون ایکن رکعتی ضوهارکد جوئی ایچون
 بیاض معتضدیدیکی بیاض مستطیلدن احترازدر قوله علیه السلام (لا یفر تکم اذان بلال ولا الفجر
 المستطیل انما المقبر هو الفجر المستطیل فی الافق) مصنفک اول و آخر وقتی تصریح ایلمدی حضرت حبرایلمک
 رسول اکرمه امامت ایلمد بکنه اثار تدر ذکر انور (ان جبریل علیه السلام ام رسول الله صلی الله
 علیه و سلم فیهما من طلوع الفجر فی الیوم الاول و فی الیوم الثاني افر جدا و کادت الشمس تطلع ثم قال ما بین
 هذین الوقتین وقت لامتک (و وقت الظهور من زوالها) ظهر رکعتی شمسک و لاندندر (لی اب یصیر طل کل شی
 منلیه سوی فی الزوال) فی زوالدن غیر هر شینک کولکده می ایکن کندی منلی اولنجبه دکلندر
 (و قال الی ان یصیر مثله) و ابو یوسف ایله ابو محمد فی زوالدن غیر کدوه مثلاً اولنجبه به بکن دیدر ظهر رکعت آخر
 رتبه اولنجبه دن روایات مختلفه در امام محمدیه ابو حنیفه دن روایت ایوب فی زوالدن غیر بر شینک
 طلی ایکن کند و مثلاً اولدقه ظهر رکعت آخر وقتی اولوب عصرک اول وقتی دخول ایدر دیش ابو حنیفه دخی بوقول
 اولور در و حسن ابن زیادیه ابو حنیفه دن روایت ایوب فی زوالدن غیر هر شینک طلی کند و مثلاً اولدقه
 ظهر رکعتی چقبوب عصرک وقتی داخل اولور دیش ابو یوسف و زفر و محمد و ام شافعی بوقولی اخذ ایلمشدر
 و احدین عروبه ابو حنیفه دن روایت ایوب بکن هر شینک طلی فی زوالدن غیر کدوه مثلاً اولدقه وقت
 ظهر خروج ایدر لکن وقت عصر دخول المرحوم هر شینک کولکده می ایکن کدوه مثلاً اولدقه وقت عصر داخل
 اولور دیش بوقول بکرجه بن اشهر و عصر وقت همل اولش اولور و صباح فی زوالدن غیر هر شینک مایندده
 و حنفی کبی دیش و نه طهری بعد اول اول ابراهیم علیه السلام قیامدر ارانی ذبحه امر اولندقه درت
 رکعت نماز قلدی اولکیسی هم ولد زائل ایلی شکرانه می ایچون ایکنجیسی قدامزل اولدیفی شکرانه میچون
 و چحبیسی رضاه الله ایچونکه (قد صدقت الرضا) خمایله ندادلندیفی سینه در دیشیسی ولدینک صیری
 ایچون کناطوخ ایلی بزه فرض اولدی فی زوال بانک مراد ایلمه بر شینک کولکده می ایکن کدوه مثلاً اولدقه
 برقیاس سب ایلمه ال قیاسک طلی هر قنده منتهی اولورده فی زوال اول کولکده در اول منتهای ظلمدن

اطراف مقیاسه علی السویه بردائرة مستدیره بید اولنه اول دائره دن هر بار ظل مقیاس بر نقطه مقداری
 خروج ایلمه صلاة طهرک وقتی دخول ایدر بر در لودخی فی زوال بانک مراد اولنه بر سطح مستقیم اولور
 بردائرة جزایوب اور تاسنه بر مقیاس نصب اولنوب و اول مقیاسک دائره دن مدخل ظل اولان محلنه اشارت
 اولنه به الزوال ین اول دائره دن مخرج ظل اولان محل دخی اشارت اولنوب مدخل ایله مخرج اشارت اولنان
 محله رکعوط حقیقیسی اخذ اولنوب اول مقیاسک طلی اول وسطه نه زمانده ملاقی اولور سیه اول ملاقی اولدیفی
 محل فی زوالدر ایدن بر نقطه تجاوز ایلمکه صلاة طهرک وقتی دخول ایدر (و وقت العصر من انتهاء وقت
 الظهر الی غروب الشمس) عصرک وقتی ظهرک آخر وقتندن غروب شمسه دکلندر قوله علیه السلام
 (من ادرك رکعة من العصر قبل ان تغرب الشمس فقد ادركها) و ابتداء عصری قیلان حضرت یونس علیه
 السلام در حق سبحانه و تعالی کندوی درت ظلمندن خلاص ایلمده اول درت ظلمات ظلمت ذات ظلمت ماه
 ظلمت بطن جوتدر شکرانه خلاص ایچون درت رکعت صلات عصری ادا ایلمش دیور روایت اولور (و وقت
 المغرب من غروبها الی ان یغیب الشفق) مغربک وقتی شمسک غروبندن شفق غائب اولنجبه به دکلندر شافعی
 حضرت تدر ینک قنده وقت مغرب اوج رکعت نماز ادا اولنجبه دکلندر زبر حضرت جبرائیل علیه السلام ک
 ایکی کونده اخشام نمازی ایچون امامت ایلمدی بکی بروقده واقع اولمشدر انک امامتی خود تعلیم ایچون ایدی
 دیر بوقول شافعیینک ایکی قولک بریدر امام غزالی حضرت تدر دیدیکه وقت مغربده ایکی قول وارددر بوقول وقت
 مغرب غروب شفقده دکلندر مد اولنه و احدین حنبل دخی بوکاذاب اولندر بوقول دخی غروب شمسه نصکره
 بر ایدست النوب و اذان و اقامت و بش رکعت نماز ادا اولنجبه دکلندر اصحاب صفه دن عبدالله بن عمرک
 روایتی احتیاج ابیدر ان النبي علیه السلام (قال وقت المغرب ما لم یسقط نور الشفق) دروی ابو هریره ان النبي
 علیه السلام قال (اول المغرب حين تغرب الشمس و آخره حين یغیب الشفق) اخشام نمازینی ابتدا قیلان
 حضرت عیسی علیه السلام در حق سبحانه و تعالی (انک قلت للناس اتخذونی و ای الهین من دون الله)
 آیت کریمه می ایله عیسا به خطاب ایلمده اوج رکعت نماز قلدی اولکی رکعتی کندی نقصندن الوهیتنی
 فی ایچون و ایکنی رکعتی والد سندن فی ایچون و اوچینی رکعتی جناب حقک الوهیتنی اناب و اقرا ایچون
 بوکله مخاطب اولدقه اخشام نماز ینک وقتی ایدی دیور روایت اولمشدر (وهو البیاض السکان فی الاق
 و مد الحرة و قالوا هو الحرة قبل و به یقی) مغیب شفق دیدیکه زوال بیاضدر که افقده جرتد نصکره واقع اولور
 امامین دیدیلر که مغیب شفق جرت کند و سیدر جرتد نصکره اولان بیاض دکلدر بدیلدیکه فتوی دخی بونک
 اولور ینه در شفقده علما اختلاف ایلمشدر ابو حنیفه دیدیکه هو البیاض فی الاق و بعد الحرة او بکر و هاذ
 و انس و ابن زبیر دخی بوکاذاب اولمشدر و امامین دیدیلر که شفق قزلقدر بودخی ابو حنیفه دن روایت اولنش
 قولدر شافعی دخی بونی اخذ ایلمشدر و بوحديث شریف ایله استدلال ایلمشدر که قال النبي صلی الله علیه و سلم
 (الشفق هو الحرة) ابو حنیفه نک استدلالی ابو هریره روایت ایلمدی بکی حديث شریفدر قال النبي علیه السلام
 (آخر وقت المغرب اذا اسود الاق الشفق هو الحرة) حديث شریفی که روایت ایلمد بکن عمر اوزر ینه موقوفدر
 ثالث و طائنده ذکر ایلمشدر که بوحديث شریف بخت اولمغه ضالح دکلدر زبر بونده اختلاف صحابه واردر
 اختلاف صحابه اولان حديث ایله ایسه غمسک جائز دکلدر زبر اعدم قبوله دلیل اولقی احتیالی واردر شیخ اسمعیل
 حیرامی دیشدر که ابو حنیفه نک روایت ایلمدی بکی مترجحد زبر حديث شریف مرفوعدر و انلر روایت ایلمدی بکی
 موقوفه در مرفوع موقوف اوزر ینه مرجع اولدیفی علم اصولده بیانندن مستغنیدر لکن اختلاف صحابه
 مرفوع در موقوفدن تأخیر ایدر فتوی امامین قول اولور در اهل لسان بونک اوزر ینه اتفاق ایلمدکاری ایچون
 حق نقل اولور که امام اعظم حضرت تدری بوقولدن رجوع ایلمشدر (و وقت العشاء و الترمین انهاء وقت المغرب
 الی الفجر الثاني) عشاءک و ترک دخی وقتی مغرب وقتنک انتها سندن فجر ثانیه دکلندر فجر ثانی صبح صادق
 ابو هریردن روایت اولندیکه ان النبي علیه السلام قال (آخر وقت العشاء حين یطلع الفجر) دیشدر که عشاء
 اول حضرت موسی علیه السلام قیامشدر مدین شهرندن جیقوب بولی ضایع ایلمدی بکی حینده خاتونی غنی
 و قرنداشی هارون غنی و عروسی اولان فرعون غنی و اولادی غنی حق تعالی بو عملدن خلاص ایلمدوب وادی

اعينه تداءيلدكه دوت ركهت نماز قيلميكه وقت عشا ايلدي اكانطوعا بزه فرض اولدي (ولا يقدم الزرع عجا)
 (الزيت) ويزن قير ويزن عشا ووزنه ترتيب ايچون لاجل وجوب الزيت ديكدر بر كسنه عشا اوتسه
 وزي قلسه اندنصكره عشا قلسه جائز اولور نهايت ترتيب ساقط اولور بوقول ابوحنيفه قنده در زير او فرض
 عليلر امامين قنده جائز اولور انلك قنده ووزعائلك مستحبه و عشا به تابعدر عشا قلمنجبه ووزن وقتي
 دخول ايلز ساقط ترتيب ايچون دكلر عدم دخول وقت ايچوندر (وه لم يجدد وقتها) شول كسنه كه عشا
 ووزن وقتي بولسه يعني بر رده اولسه كه شمس غروب ايلديكي كجي فطر طلوع ايلسه بلفار ولاجي صكي
 (لايجبان عليه) عشا ووزول كسنه نك اوزر نه واجب اولور (و يستحب الاسفار بالغير) جري امار ايلك
 يعني كولك كاري ياض اولصه بر مقدار متأخر اقبلي مستحبدر قوله عليه السلام (اسفر وابلغير فانه اعظم
 للابر) بحيث يمكن اداؤ. بتريمل او بعين آية او اكثر) بر حيفيله امار اولنه كه قرق ايت كريمه ي ترتيب ايلداسي
 ممكن اوله وياخود فرق آيتن زياده نك اداسي ممكن اوله (ثم ظهر فساد الطهارة بكنه الوضوء واعادة
 على الوجه المذكور) اندنصكره اكر طهارتلك فساد ظاهر اولور سه اول كسنيه وضوء ممكن اوله وغازي
 اعاده ايايه ذكر اولنان وجه اوزره يعني قرق ايت كريمه ياخود دخ زياده ي ترتيب ايلد ايايلك ممكن اوله
 هل عليه السلام (من صلى الغير ومكث حتى قطع الشمس فانما اعتق اربع رقاب من ولد اسمعيل) والا براد
 بظهور الصيف) ياز كولر نيك ظهري تاخير دخی مستحب اولور انس رضي الله عنه انه عليه السلام اذا كان
 الحر ابرد بالصلاة واذا كان البرد بجل بالصلاة) ولحديث ابى سعيد الخدري انه صلى الله عليه وسلم قال ابردا
 بالظهور فان شدة الحر من فيج جهنم (وتأخير العصر ما تنفيرا الشمس) عصر لك تاخيري مستحب اولور مادامكه
 نيك لوف متغير اوليه (والعشاء الى ثلث الليل) عشا لك تاخيري دخی مستحب اولور فاته ليله دكين
 قال عليه السلام (ولا ان اشق على امتي لامرت العشاء الى ثلث الليل) (والوزن الى اخره لمن يثق بالاتباع) دخی
 صلاة و ترايله دكين تاخير اولفق مستحب اولور شول كسنيه ايچونكه اواباغنه اعتمادى اوله
 (والاقبل النوم) اكر اواباغنه اعتمادى يوق ايسه نومدن اول ادا ايليه قال النبي عليه السلام (من خاف
 ان لا يقوم آخر الليل فليوتر اوله ومن طمع ان يقوم آخر الليل فليوتر آخر الليل) (وتجهيل ظهر الشتاء)
 قيس كولر نيك ظهري تجهيل دخی مستحب اولور (والغروب) قيس وياز كولر نيك مغربي تجهيل اولفق
 دخی مستحب اولور قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (لا تزال امتي بخير ما جعلوا المغرب واخرا العشاء
 وتجهيل العصر والعشاء يوم القيم) عصر وعشا لك تجهيل دخی بلوطلي كونده مستحب اولور (وتأخير غيرهما)
 عشا وعصر دن غيرينده تاخير اولفق مستحب اولور زيرا تاخيرده قضاء ايله ادا ينينده ترددر اورد ايدى
 بوتقد رجه تاخير اولدر (ومنع عن الصلاة وسجدة التلاوة وصلاة الجنازة عند الطلوع والاستواء والغروب)
 عند طلوعي واستوائ وغروبي زماننده مصلی صلاتن وسجدة تلاوتن وصلاة جنازه دن منع اولندي
 عقبه رضي الله عنهم روايت اولنديبكه نبی عليه السلام اوج وقتده غاز قلفدن وجنازه ي قبره قويمدن
 نبی ايدردى وسجدة تلاوتك مكروه اولد بغي كندیده معنای صلاة اوله بغيچوندر زير اصلانده شرط اولان
 طهارت وسهورت واستقبال قبله سجدة تلاوتده دخی شرطدر وقتاواي فاضلخانه مسطوردر طقوز وقتده
 نافله جائزكلدر بری طلوع فجر دنصكره سنت فجرلك غيرى نافله قياتي بری فجرلك فرضدن نيك طلوعندن
 اول بری دخی صلات عصر دنصكره متغير نيك اول وبری دخی غروب نيك دنصكره وصلاة مغربدن
 اول وبری دخی يوم جمعه خطبه اوقنور كن وبری دخی چه كوني عند الاقامة وبری دخی بيرام نماز نيك
 خطبه لى اوقنور كن وبری دخی استسقا وكسوف خطبه لى اوقنور كن نافله قيلقد بوطقوز وقتده نافله
 قياتي جائزكلدر نبی اولنان اوج وقتكه طلوع شمس واستواء غروب وقنلری ايدى بولنندن غيردر بوطقوز
 وقنلره فاته نيك قضايى وصلاة جنازه وسجدة تلاوت اداسي جائز اولور لكن مكروهدر (الاعصر يومه)
 الاول كولك عصرى منع اولندي (وعن التفل ور كعتي الطواف بعد صلاة الغير والعصر) صلاة فجر وصلاة
 عصر دنصكره طوافك ايكي ركعتن نافله نماز دن منع اولندي وقال عليه السلام (لا صلاة مع صلاة الغير
 حتى تطلع وبعد العصر حتى تغرب) (لا عن قضاء فائنه وسجدة تلاوة وصلاة الجنازة) قضاء فائنه دن

و بعد تلاوت نماز و تلاوة جناز و من منع اولنمز (وعن التنفل بعد طلوع الفجر يا كثر من منعه) طلوع فجر و نكسره
فجره سفتندن اكبر نافله دن دخی منع اولندی قال عليه السلام لا صلاة بعد الصبح الا رخصتين
(وقبل المغرب) مغربدن اول دخی نافله منع اولندی (ووقت الخطبة ايا كانت) خطبه و قننده دخی نافله منع
اولندی هر قننی خطبه اولورسه اولسون كرك جمع و عیدین و حج خطبه لری كرك خطبه كسوف و استسقا
جمله سی برابر در (وقبل صلاة العید) صلاة عیددن مقدم دخی تنفل منع اولندی كرك مصلاده اولسون
كرك غیر ی برده كرك امام كرك غیر اولسون صحابه دن بوكانهی و انكار وارد اولمش در روایت اولنور كه
ابن مسعود و حذیفه يوم فطوره ايكیسی قالقوب امامدن اول نامی صلاتدن منع ایدر لدی روایت اولنمشدر كه
(ان علیا رضی الله عنه خرج الى المصلى فرأى قوما يصلون فقال ما هذه الصلاة التي لم تكن يعرفها على عهد
رسول الله صلى الله عليه وسلم فقيل له انما تنهاهم فقال اكره ان اكون الذي ينهى عبدا اذا صلى) (وعن الجمع بين
الصلاتين فی وقت) وقت واحدده ايكی صلاتك ینقی جمعدن دخی منع اولندی سفر و حضر برابر در و له تعالی
ان الصلوة كانت علی المؤمنین كآبامو و تا موقتاً بكمدر جمع ایه تغیر و قدرده لاجبی جائزدر اما وقتاً جائز
دكادر صلاة طهری آخر وقتة تا خیر ایدوب عصری اول وقتده قیلوب ايكیسی بربرده نیلق جائزدر اما شافعی
خلاف ایدوب ايك قننده طهری ایه عصری و مغرب ایه عشا بی یغفور و مرض و سفر عذر لری ایه جمع ایللك
جائزدر (الابرفة و من دافقة) الاعرفه ده و مزلفه ده ايكیسی جمع ایللك منع اولندی عرفه ده وقت طهرده
عصر معاد ایلوب جمع اولنور و مزلفه ده عشا و قننده اخشام ایه عشا معاد اولنوب جمع اولنور (ومن
طهرت فی وقت عصر او عشاء صلتها فقط) دخی شول خاتون كه حیضدن وقت عصرده یا خود وقت عشاءده
طاهر اولسه انجق ايكیسیندن برخی ادا ایدر اما شافعی خلاف ایدوب عصرده طاهر اولان طهری و عشاءده
طاهر اولان اخشای ادا ایدر بر ايك قننده طهری ایه عصر و مغرب ایه عشا وقت واحد كیمدر عذر ایه ايكی
بربره جمع اولنور (ومن هو اهل فرض فی اخر وقت یقضیه لامن حاجت فيه) شول كسه كه آخر وقتده اهل
فرض اوله اول كسه قضا ایدر اما آخر وقتده حیاض اولان قضا ایلز مثلاً بر صبی آخر وقتده بالغ اولسه یا خود
بركانر مسلم اوله اول وقتدن انجق فقریه مقداری باقی اولسه اول وقتك فرضك قضا می ايك اوزرینه
واجب اولور اما حیاض اولان یا نفسا اولان اوزرینه واجب اولنمز بر اسیبندن اعتبار آخر وقتده در ابو حنیفه
قننده و شافعی قننده اعتبار وقت اوله در صورت اولیده قضا واجب اولور و صورت ثانیه ده واجب اولنمز

باب الاذان

بواب لذن یاتند در اذان اقتده اعلامه در رکع کما قال الله تعالی (واذان من الله ورسوله ای اعلام شریعتده
اوقات مخصوصه ده اعلام مخصوصه دن عبارتدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینه منوره به
کار کرده صلاقی کاه تاخیر و کاه تعجیل ایدردی صحابه کزین وقت صلاقی بلان ایچون مشاوره ایلدیلر بعضیسی
دیدیلر که بر براق نصب ایدلم اول براق نصب اولند قده وقت صلاه ایدیکه معلوم اوله و کورمینه کورنلر
اعلام ایلر به بعضیسی دیدیلر که چالچالام چالچالاق نصاریه مخصوصدر دیو کره کوردیله بعضیسی دیدیلر که
انسان با قلسون آتش یقیق بچوسیلر مخصوص اولماین اولدخی کره کورلدی بعضیسی دیدیلر که بوری چالینه
بوری چالقی بودیلر مخصوصدر دیو اولدخی کره کورلدی آخر متاوره قرار داده اولدی صحابه کزین هر کس
اونه کندی عبدالله ابن زید بن عبیده الانصاری دیدیکه یا عیاش ایدم بین النورم والیقظه کوردم که کوکدر
بر شخص نازل اولدی اوزرنده بشل فقتان والنده ناقوسه شبیه برنسته وارایدی دیدم که الکده اولان شیئی بکا
بع ایدرمیسن اول شخص یونکله نه اشرسن دیدی بندخی ملاعزل وقت وزماتده اعلام ایچون ضرب ایدرم
دیدم یوندن خبرلور شینه کادالات ایدیم می دیدیکه یورک دیوالحاج ایلدم اول شخص بر سطوح اوزرنه
چیقبوب و قبله به استقبال ایدوب و اذان اوقیوب و بر مقدار مکث ایدوب بعده فالقوب اولدی کبی اذان یوروب
اخرتده ابکی کره قد قامت الصلاه دیدی بندخی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تارینه کابور رویایی خبر
وبردم فقل روایک صدق و حق بلاله القایلدی و امر ایدوب بندخی ایشتمدیکم کبی انقایلدم و بلال مدینه ده
بر سطوح اوزرنه حیقبوب اذان و بر دکده حضرت غرضی الله عنه می ایدرک کادی عبدالله کن شخص

عائشه كه كوردی (الصلاة بار رسول الله) د پردی حضرت عائشه رسول نامہ در دو جواب ایام کرده بلال دخی (الصلاة خير من النوم) دو جواب ایام کند حضرت رسول علیه السلام دخی بولکامی استحسان ابدوب (یا بلال اجعل فی اذانک) دو بیور مشردور (والا قامة مثله ویرا بعد فلا جهاد قامت الصلاة مرتب) اقامت دخی اذان مثله ویرا پس ایکی کره قامت الصلاة لفظی اذانک فلا چند نکره زیاده قیلنور (ویرسل فیہ) اذانه ترسل اولنور یعنی بلا سرعه مهل اوزره اوقنور (ویمجدو فیها) اقامته سرعت اولنور (ویکره الترجیع) ترجیع مکرره اولور ترجیع شهادت بنده مؤذن صوتی آشفه و یوقاری ایام کند (والتحین) تحین دخی مکرره اولور تحین یعنی معاشه در تحین صوت ایچون کلمه سبک حر و فی تغییر ایدوب مدا میچون برده مد قصر ایتمچون برده قصر ایام کند (و یستقبل بهما القبلة) اذان واقامته مؤذن قبله به استقبال ایلمه زیر الله تعالی به ذکر ثنائی اولور واحد انینه شهادت و دخی یغیر علیه السلام اوزرسته و مانند شهادت محمید پس لایق اولان بود که قبله به قرض اوله (و یحول وجهه یمنة و یسرعه عند حی علی الصلاة وحی علی الفلاح) مؤذن وجهی صافه و صوله دوندور وحی علی الصلاة وحی علی الفلاح دیدیکی حینده و اذانی استماع ایدنره لایق درکه مؤذن وحی علی الصلاة وحی علی الفلاح دید که لا حول ولا قوة الا بالله و ما شاء الله کان و ما لم یکن و ما قدر سیکون دبه لر (و یستدیر فی صومعته ان یمقدّر علی التحویل واقفا) طور درکن ایکی یانه دوتک فائده ویرمز ایسه اذان ویره یکن برده اردن دو نوب اذان اوقیه (و یجعل اصبعیه فی اذنیه) دخی ایکی بره غنی ایکی قول اغنه وضع ایلمه (ولایکلم فی اثناهما) اذان واقامت را حنده تکلم ایلمه (و یجلس بینهما) اذان واقامت بیننده اوقیه لقوله علیه السلام (اجعل بین اذانک واقامته قدر ما یفرغ الاکل من الاکل (لا فی المغرب فی فصل بسکنة) الصلاة معریده اوزر میه پس بر سکنه ایله فصل ایلمه حرف فصله اتفاق اولنور در نهات مقررند اختلاف اولنور ویرا و یوحنه قنده ایکی سبک یکنی سکنه ایله فصل ایلمن مستحیدر اوج قصه آیت یاخود بر طویل آیت قرائت ایدنر یکن مقداری یاخود اوج ادم مقداری سکنه اولنه بعده اقامت اولنه (وقالا یجلسه خفیة) امامین دیدیلر که جلسه خفیة لازم دیر ایکی خطبه بیننده اوقولدی بقی مقداری (واستحسن المتأخرون التثویب فی کل الصلاة) متأخرون تثنوی مستحسن کور مشردور هر بر صلاته تثنوی اعلام بعد الاعلام ویر یعنی اذانی استماع ایتمنره وقت نماز یاخود الصلاة یوند ایتمکدن عبارتدر (و یؤذن و یقیم علی طهر) مؤذن اذان اوقیه واقامت ایلمه طهارت اوزرسته زیرا ذر کالهم در قرآن کی طهارت مستحیدر (و یجاز اذان المحدث) آبدستیز کسینه نک اذانی جائز اولور مقصود حاصل اولدی یچون مکرره و کلدردینلشد که مکرره ویرا کند یسی اجابت ایدنر یکی شیخه دعوت ایتمکله حق سبحانه و تعالی حضرت تدرینک (انأمر من الناس بالبر و قسوت انفسکم) خطابنک تحتنه داخل اولور (و کره اقامته) محیدنک اقامتی مکرره اولدی (واذان الجنب) دخی جنبک اذانی مکرره اولدی (و بعد) اگر جنب اذانی اوقودی ایسه اعاده اولنور (کاذان المرأة الخاضعون و المکران) مرأه نک و مجنونک و مکرانک اذانی اعاده اوابدی یکنی کبی زیرا مرأه نک صوتی دخی عورتدر و مجنون و مکران خود سو یلد کربن بلزلر یونردن غیر می مقهر نک اذانی اعاده اولنور کر کدر ظاهر روایت اوزره اما ظاهر روایتدن غیره اعاده اولنور دیدیدر (ولا تعاد الا قامة) اقامت اعاده اولنور زیرا اقامت نک تکراری مقید اولر بلکه مشروع دکلدر (و یستحب کون المؤذن عالما بالسنة والافات) مؤذنک سنت واقامته عالم اولمی مستحب اولدی لقوله علیه السلام (یؤذن لکم خیارکم) فی الخائن قال عمر رضی الله عنه (لا یرایک الا اذان مع الخلیف لا ذنت یعنی مع الخلافة و قد اذن رسول الله واقام فی بعض الاوقات حتی روى عن عقبه ابن عامر قال کنت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سفر فمارت الشمس اذن واقام رصل الطهر (و کره اذان الفاسق و الصی والقاهر) فاسق و صبی و قاهرک اذانی مکرره و اذان فاسق و صبی مکرره اولمنه حدیث شریفکه (یؤذن لکم خیارکم) دلیل قویدر اذان قاعدل مکرره اولمی مقصود اولان اعلامده خلی اولدی یچوندر (لا اذان البعید و الاعی و الاعرابی و ولد الزنا) عبید و اعرابی و ولد زناک اذانی مکرره اولمی مقصود اولان اعلام ایدی حاصل اولدی (واذا قال حی علی الصلاة قام الامام و الجماعة) یکن مؤذن وحی علی الصلاة یدیه امام و جماعت قائم اوله (واذا قال در وقت الصلاة مشرعو) یکن مؤذن قامت الصلاة یدیه نماز شروع ایلمه لر مؤذنی تکذیب ایلمن ایچون

زیر آنکه دل اجتهاد فسخ نص کید و ماضیه ظاهر اولیوب مستقبیه ظاهر اولیوب (و ان شرع بلا تحریر لا یجوز
 وان اصاب) اگر تحریر سبب صلاهی شروع ایلمه جائز اولیوب که قبله به اصاب دخی ایدرسه زیر امتحان اولان قبله
 جهت تحریر بدینستاده اجتهاد سبب نماز فاسده صلاهی جائز اولیوب حتی ابوحنیفه دن روایت اولندیکه دخی
 مستثنی ایچون ایچون انکار اولیوب در کسینه دخی نصرا قبله دن غیر بر وجه ایلمه کن قبله می کعبه به
 موافق دوشمه ابوحنیفه دبرکه اول کسینه کافر اولمشدر ابو یوسف دبرکه صلاهی جائز اولیوب و حقیقه ابوالاباث
 دبرکه قول امام اعظم حضرت ترمذی (وعند ابی یوسف ان اصاب جائز) امام ابی یوسف قننده اگر قبله به
 اصاب ایدرسه صلاهی جائز اولیوب (وان تحریر قوم جهات) فی ایلمه مظلمه (وجه لوا حال امام هم جائز صلاهی
 من لم یقدمه) اگر بر قوم قرا کانی کعبه ده جهات ایچون تحریر ایلمه لر و امام لر کانی ایلمه لر شول
 کسینه تک صلاهی جائز اولیوب که امامه تقدم ایلمشدر جهت تحریر به توجه بولند ایچون دخی مانع
 اولدی ایچون مانعکه تقدم را کر به ضیق ارقه سی امامک ارقه سینه کاورسه جائز در بونده مانعک سوالی وارد
 اولور که جماعت حال امامی بیلیمک اولان لیل مظلمه ایلمه صلاهی جائز در امام نه جائز اولدی بقی و سندن
 معلوم اولور کوندر ایلمه بومر به اولیوب احتمالی محالدر جواب ویریلور که جائز در که صلاهی فضا اولیوب یا خودنمارده
 اولان بر قرا کانی معارضه اولیوب یا خودنمارده کسوف واقع اولش اولیوب روجه که کوندر ایلمه ایلمه به سبب اولور
 ربر اولانده از مننه ماضیه ده واقع اولمشدر بوجو اولیوب ایلمه سی احتمالاتدن (بخلاف من تقدمه) شول من
 بونک خلافتدیر که امامه تقدم ایلمشدر (اولم حاله و خالفه) یا خود امامک کانی یله واکمخالفت ایلمه انکدخی
 نمازی فاسد اولور ویرا امامک خطا از ره اولدیغنه معتد اولمشدر (و قبله الخائف جهه قدره) نور فوجی
 اولان کسینه تک قبله سی کندیک قدری اولان جهته در خائف اولان اگر عدودن اگر ارسلاندن اگر غرقدن
 و اگر سرزدن ایلمه برابر در (و یصل قصد قلبه الصلاة بغير نيتها) مصلی قلبنک قصد دخی صلاهی اولندره
 اول صلاهی تحریر سی ایلمه یعنی نیتنیک کبیرا افتتاحه مقارن ایلمه بلا فصل بزم قننده نیته مقارن اولیوب تحریر
 اوزر مقدم دخی اولورسه جائز در مابتنه صلاهی متانی برنی بولنر ایلمه اکل و شرب کبی فران بزمه شرط دکدر
 شافعی قننده قرآن شرطدر (و من استند الى قصد افضل) تلفظی قصد قلبه ضم ایلمک فاضلدر نیت سبب ذکر
 به سان ایچون اعتبار یوقدر زیر اول کلام نیت دکدر اگر ایکی نیت جمع ایدرسه افضل اولانی انشائ اولور
 (و یکنی مطلق النية للنقل والسنة والتراویح فی الصحیح) نقل و صفت و تراویح ایچون مطلق نیت کدایت ایدر
 صحیح اولان قول بودری الصحیح قولی سنت و تراویح را بعد و شول شیدن احتراز در که بعض کسینه لر سندن
 نیت لابد در بدیل (نوبت ان اصلی سنة الرسول والتراویح) دیک لازمدر وجه صحیح بودر که سن و تراویح
 اصاده و اظلاله مطلق نیت کدایت ایدر (و لا یشرط تعیین کالصر مثلاً) فرض ایچون تعیین اذنی شرط
 قلندی مثلاً عصر کیسه (نوبت ان اصلی عصر اليوم) دیک لازمدر نوبت الفرض دیک کدایت ایلمز زیر افرض لک
 اختلافی اولمقله غیر ایلم لازمدر (و لا یشرط نوبت متابعه ایضاً) مقتدری امامه متابعی نیت ایدر فرضه نیت
 ایلمدیک کی یعنی نوبت عصر اليوم متابعه او مقتدر ایلمه بعض متابعون منقولدر که بر کسینه جمعه و عید
 نیت ایلمه اما امامه اقتدا به نیت ایلمه جائز در زیر ابوبکیسی امام سر از زاعیده مسطوردر که بر کسینه امامه
 اقتدا ایلمه اما ایلمه زیدمیدر بوجه عمر و میدر صحیحدر اما زید اقتدا ایلمه امام عمر و اولیوب جائز اولمز زیر
 اقتدا ایلمدیک نمازی قلمش اولور (و لا یشرط نوبت متابعه ایضاً) مقتدری امامه متابعی نیت ایدر فرضه نیت
 ایچون دخی نیت ایچون نیت ایلمه (ولا یشرط نیت عدد رکعات) هر قننی صلاهی اولورسه اولسون رکعتلر
 عدد ایچون نیت شرط قلندی

باب صفة الصلاة

و باب صلاهی صفتی یاننده در صفت و وصف ایکیسی الفاظ متراد فاندنر اهل لفت قننده مقتدره اولان
 ها و ایدن عوددر عود کبی بزم اصحابدن متکلمین قننده وصف و وصف کلامیدر صفت ایلمه موصوفن
 ذابله قائم بر معنادر بونده صفت ایلمه مراد اولان صلاهی ایچون ارکان و اجزای ایلمه اولان اولان اولان
 زرد

دین صحیح اولور جواب ویریلور که قیام عرض بالعرض جائز اولم سی تسلیم ایلمز زیر بعض کسینه قیامی
 تجویر ایلمشدر در سرعت الحار که بوطوها قولنک دلیلی ایلمه اگر تسلیم اولنورسه که قیام عرض بالعرض جائز اولیوب
 لکن صفة الصلاة اول بایدن اولدیغنه تسلیم اولنر زیر احکام شرعی ده حکم جواز وارددر پس بواجلدن
 صحت و فساد و بطلان و قبح و حسن و جواز و وجوب و فسخ و اقاله صفتلری ایلمه متصف اولور (فرضها التحریمة)
 صلاهی فرضی تحریریه در تکبیر افتتاح الله اکبر دیکدر دخی الله اکبر مقامه قائم اللهک تعظیمنی مشعر اولان
 اجل و اعظم کبی یا خود الرحمن اکبر یا خود تسبیح ایلمه سبحان الله یا خود تهلل ایلمه لا اله الا الله کبی تحریریه دین
 کندودن اول اولان اشیا مباهی حرام ایدر دیکدر سائر تکبیرات بویه دکدر تحریریه ده اولان تا الله تقدیر
 و صفتدن اسمیه انتقال ایلمدیکچون (وهی شرط) تحریریه شرطدر بزم قننده شرط اولوب رکن
 اولدیغنه دلیل (و ذکر کرامتیه فصلی) الایه شافعی قننده رکندر زیر صلاهی شروع تحریریه ایلمه اولور پس ایدر
 بر شیه شروع اول شینک جز اولیوب بویه اولنجه رکن اولور زیر بر کسینه امامندن اول الله اکبر دیکر بیه باطل
 اولور شرط بویه دکدر بومسئله خلافتن فائده می بودر که صلاهی نافله بی تحریریه فرض اوزر بیه بنایلمک جائزدر
 فرضنک اقامسند بیکر نافله به ایدر ایدر تحریریه سبب امام شافعی قننده جائز دکدر زیر رکن ایلمه شرط فرضنک
 اولدیغنه صلاهی نافله اولیوب بزم قننده جائزدر زیر فرضنک شرطی نافله تک شرطی دخی اولیوب جائزدر بر کسینه
 فرض ایچون ایدست الله انکله نافله فی قیلر و کذا نافله ایچون ایدست الله انکله فرضی دخی قیلر (والقیام)
 قیام دخی فرضدر فرضیه دلیل قوله تعالی (وقوموا لله قانتین) ای مطیعین او خاشعین بن عردن روایت
 اولنور که قنوت صلاهی طول قیامدر قیامدن مراد قیام فی الصلاتدر (والقراءة) قراوت دخی فرضدر
 فرضیه دلیل (فاقرؤا ما تیسرمن القرآن) بوابت کریمه صلاهی ایچون نازل اولمشدر خارج صلاهی قرآن
 واجب دکدر داخلنده واجبدر بالا جاع (والرکوع والسجود) رکوع و سجود دخی فرضدر فرضیه دلیل
 قوله تعالی (واذکعوا و اسجدوا) و الله عود الاخیر قدر التشهد) تشهد مدقاری قعدده اخیره ده او نورمق دخی فرضدر
 وحديث شریف ایلمه نیت اولمشدر عبده و رسوله لفظنه دکن قراوت اولمشدر قده صلاهی تمام اولور حتی مقتدی قبل
 الامام فراغت ایلمه یا خود کلم ایلمه صلاهی تمام اولور اولان النبي علیه السلام (الذی یسجد لله سجدة) مسعود
 رضی الله عنه و عنه التثبوتی قوله و اشهد ان محمدا عبده و رسوله ثم قال اذا فعلت هذا فقل هذا فقد قضيت
 صلاتک ان شئت ان تقوم ثم وان شئت ان تعبد فاقعد) حضرت رسول صلی الله علیه و سلم صلاهی تشهدده تعلیق
 ایلدی و شول شیکه فرض انکله تمام اولور اولدی فرضدر امام ابوحنیفه و ابو یوسف قننده تشهد مدقاری
 او نورمق فرضدر اما قرائتی فرض دکدر (وهی ارکان) قیام و قراوت و رکوع و سجود و قعدده اخیره ارکاند زیر باهی
 و غیره سی قعدده اخیره فرضدر رکن دکدر دیکدر (والخروج بصنعه فرض) مصلینک صنی ایلمه نمازدن خروجی
 دخی فرضدر ابوحنیفه قننده (خلافا لهما) امامین خلاف ایلمه خروج بصنعه فرض دکدر دیکدر زیر از اولور که
 خروج معصیت اولور اول معصیتی فرضیت ایلمه وصف جائز دکدر زیر احادیث ابن مسعودده تشهد تعالیم
 اولمشدر (اذ فاعلت هذا و فعلت فقد عت صلاتک) بیورلش ایدی خروج صلاهی اولدی پس ایدر
 صلاتدن اولیوب ابوحنیفه حضرت تلمی دبرکه صلاهی ایچون تحریریه و تعلیمه وارد ایدر اندن خروج ممکن دکدر
 الاصلح ایلمه ته کیم صنع ایلمه داخل اولندی حتی اداء صلاهی آخری ممکن دکدر الا خروج ایلمه اولور هر شیکه
 فرضه موصولدر اولدی فرضدر (و واجبها) صلاهی واجبی (قراءة الفاتحة) فاتحه شریفه بی اوقوه و فاتحه
 شریفه فی ترک ایلمه فاسد اولمز زیر احنفیه قننده ترک واجب ایلمه صلاهی فساد لازم کتر شافعی قننده فرضدر
 بر حرفی ترک اولنسه صلاهی فاسد اولور شافعی قننده دلیل قوله علیه السلام (لا صلاة الا بفاتحة الكتاب)
 بزم دلیل قوله تعالی (فاقرؤا ما تیسرمن القرآن) نص شریفدر هر قننی ایت اوقنورسه جائزدر شافعی دلیلی
 خبر واحددر خبر واحد ایلمه خود زیدده علی النص جائز دکدر (وضم سورة) ضم سوره دخی واجبدر ابوحنیفه
 قننده اوج ایت دخی قراوت ایدرسه اداء واجب ایلمش اولور امام مالک قننده فرضدر شافعی قننده مستحبدر
 (و تعیین القراءة فی الاولین) ایکی اولکی رکعتده تعیین قراوت دخی واجبدر شافعی دبرکه جمله سنده قراوت فرضدر
 قوله علیه السلام (لا صلاة الا بالقراءة) زیر رکعت صلاهی اولدی بقی اجلدن بر کسینه نماز قلمقلعه عین ایلمه

بر رکعت قلعه حائث اولو شافعی قننده برنم دلیل قوله علیه السلام (القراءة في الاولين قراءة في الاخرين)
 حديث شريف في شافعيين روايت ايلديكي حديث شريفه اولان صلاة اوزر نه محمولدركه اول
 صلاة معموده ايكي ركعتدر بر كسنة صلاة قليلايم دوي عين ايلسه برنم قننده حائث اولو مادامكه ايكي ركعتي
 اذا ايلسه اكر ايكي اولكيد قرائي ترك ايلسه و آخر ايكي ركعتدره اذا ايلسه صلافي جائز اولو لكن مجده سهو
 لازم كاور امام مالك قننده اوج ركعتدره قرائه فرضدوا كرايجون حكم كل اوله بغيچون فرديديكي بر ركعتدره
 قرائه فرضدوا برافعه امر تكراري اقتضا ايلز ابو حنيفه طرقتن دينلور كه ركعت ثانيه اول كيد در چونكه شفع
 اولك ركعت اولي سنده قرائه فرض اولدي ثانيه ده دخی فرض اولدي اما شفع ثاني اول كبي دكلدر برافه ايله
 سقوطي محققدر (ورعاية الترتيب في فعل مكرر) فعل مكرر ده ترتيب رعائي دخی واجيدرك ركعت واحد ده
 مجده كبي بر كسنة بر مجده دنصكره قيام ايلسه وقيامده ايكي مجده ثانيه بي تذكرايلسه في الحال قضا ايلدر
 وقيامي نه معتبردر معلوم اوله كه تحقيقا صلاته واقع اولان ارکان شوندن خالي دكلدر كه بافعال جستهندن
 اوله افعال جستهندن اولور سه اول و آخر شوندن خالي دكلدر كه هر ركعتدره مكرراوله ياخود اوله اكر مكرر
 اولور سه ترتيب واجب اولور حتى قصد ترك ايدسه آتم اولور اكر ناسيا ترك ايدسه مجده سه لازم كاور ثاني كه
 هر ركعتدره مكرراوليا ندر ترتيب آنده فرضدر عامدا و ناسيا ترك ايدسه صلافي فاسد اولور اكر اقوال جستهندن
 اولور سه قرائه كبي ترتيب آنده واجيدركه قرائتدن اول ركوع ايلسه اكر عامدا ايسه آتم اولور اكر ساها ايلسه
 مجده سه لازم كاور (وتعديل الأركان) تعديل اركان دخی واجيدركه (وعند أبي يوسف هو فرض) ابو يوسف
 قننده تعديل اركان فرضدر ابو يوسف دليلي حضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم براعرايي بي حروس
 متقاربه دانه دوشور كبي صلاته مجده ايدركورديكند (فم صل فانك لم تصل) قول شريفدره دليل اركان
 ركوعدن نصكره قيام و مجديتين بيننده قعود ايله برمه دارقرارور كور كور كور نصكره قائم اولقه قومه تسبيحه ايدركر ايكي
 مجده ما بيننده اولانه جلسه دبر ابو يوسف قننده طمانيت بر تسبيح مقدار ايدركر بوقول شافعيكدر (والقعود
 الاول) قعود اول دخی واجيدركر كرك و باي وركرك ثلاثي اولسون كرك نافله كرك فرض اولسون امام محمد و شافعي
 و فرقتلنده ناله نك رباعي اولانلنده فرضدر ذخيره ده مذكوردر كه قعدة اولي سقندر و ثانيه سي فرضدر
 (والتشهدان) ايكي تشهد قرائي دخی واجيدركه رايه ده قعدة اوليده سقندر و ثانيه ده واجيدركه ديش امام مصنف
 اولي و ثانيه اعتبار ايلديوب ايكننده دخی واجيدركه يوشهدان لفظي ايله تصحيح ايلدي (ولفظ السلام) لفظ
 سلام دخی واجيدركه يعني (السلام عليكم ورحمة الله) ديك دخی واجيدركه شافعي قننده فرضدر دليلي قوله
 عليه السلام (تحليلها التسليم) برنم دليلزانه عليه السلام (قال اذا قعدت الى الامام في آخر صلاته ثم احدث قبل ان
 يسلم فقد تمت صلاته) امام محمد قننده سلام الامام يكتفي للمقتدي امامين ديديلركه مقتدي صلاتدن خروج
 ايدنه من نفسه سلام و برسيجه (وقنوت الوتر) وتره قنوت اوقتي دخی واجيدركه قنوت لغتده طاعته ديرل قوله
 تعالى (والقائمين والقائات) اندنصكره صلاته قيامه ديديلركه قنوت بوجده دعاء الوتر ديكدر كرك رمضانده
 اولسون كرك رمضان دن غير يده اولسون اما شافعي قننده رمضانك نصف اخيره ده الحقي واجيدركه (وتكبيرات
 سبعين) يعني امام كبري دخی واجيدركه (واخبر في صلاة واحدة سراً في سجدة) مخدنده جهر مخدنده اسرار
 واجيدركه دخی ديش واردر (ومنتها رفع اليدين للضرورة) صلاتك سقندر ايكي اللارين اول صلاته
 خجربه ايجون رفع اليدين ايهاميضي قولاعنك يومئتي برسه وضع ايليه ياخود برابر نه قالدبره خاتون
 كسبه اوسولر نه برابر قالدبره (وسر اسابعه) تكبير ايلده كره برمه لارين نه تفرج نه ضم ايليه همان
 قندي حالي اوزر ترك ايليه (وجهر الامام بالتكبير) امامك تكبيرده جهری دخی سقندر زيرا امام صلاته
 دخولني اعلام ايلك لازمدر اول ايلدن ايكي اللارني رفع ايلك صاغر ايجون وجهه رايك اعني ايجون ممت
 ايلندر (والنشأ) سبحانه ايلهم الى آخره قرائه ايلك دخی سقندر (والنعوذ والتحمية والتأمين سرا) اعوذ بالله
 من الشيطان الرجيم ديك وبسم الله الرحمن الرحيم ديك ولا الضلالين دنصكره امين ديك سقندر مرقايد دي ذكر
 اولسان من اربعة دن هر بر سقندر ركركه اولسان نافله اولسون ركركه فرض اولسون ركركه جهریه
 ولسون برابر در امام مالك دينه امام فخره بائلرنا سزوه و سزوتامين سز بوقول ابو حنيفه دن روايت

ايلندر امام مالك ينه ديشدر كه تسبيحه يت دكلدر شافعي ديديكه امام تسبيحه و تاميني جهریه ده جهر ايدركر
 (ووضع عينه على يساره تحت سترته) صاغ اليقني صول الينك اوزر نه كويكي التندن وضع ايلك سقندر امام
 مالك قننده اللارين اوصال عزاي در وضع ايلك رخصتدر (وتكبير الر كوع) ركوعك تكبيره دخی سقندر واجب
 دخی ديشدر (وتسبيحه ثلاثا) ركوعن تسبيحي اوج كره سقندر قال النبي عليه السلام (من قال في ركوعه
 سبحان رب العظم ثلاثا فقد تم ركوعه) اكر منفردا ادا ايدن بش ویدی و طقوز كره قرائه تسبيح اولي در امام اوج
 دفعه قرائه ايلك كركدر زير اجاعته نجه اختيار روضه يله واردر احتمالدر كه تحمل ايدمه يله اول اجلدن
 اوج كره ايلسي احسندر ابو مطيع ديشدر كه تسبيح الر كوع والسجود واجب وقال مالك لا تسبيح في الر كوع
 اصلا (وارفع منه) ركوعدن رفع رأس دخی سقندر شافعي قننده فرضدر ابو حنيفه بر روايتده ركوع و سجوددن
 رفع رأس فرضدر ديش بوقول محمد كدر (واخذ ركبتيه بيديه وتقرأ بيمين اصابعه وتكبير السجود وتسبيحه ثلاثا)
 ايكي اليه ديرلري اخذ ايمان و بر مقلري ابق و سجودك تكبيری و سجودك اوج كره تسبيحي سقندر سجودك
 تسبيحي (سبحان رب الاعلى) ديكدر (ووضع يديه على ركبتيه) ايكي اليقني ديرلري اوزر نه وضع ايلك دخی سقندر
 (واقرأ من سجدة السري) صول اياغني دوشونك دخی سقندر (ونصب اليقني) صاغ اياغني قبله طرفنه ديك دخی
 سقندر (والقومة) ركوعدن قيام دخی سقندر (والجلسة بين السجدين) ايكي مجده بيننده دخی او طوموق
 سقندر ابو يوسف قننده فرضدر (والصلاة على النبي صلى الله عليه وسلم) حضرت يغمبر عليه السلام اوزر نه
 صلاة كنور ملك دخی سقندر (والدعاء بعد التشهد) دعادخی بعد التشهد سقندر مثلاً (اللهم اغفر لي ولوالدي)
 كبي ياخود حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمدن سرو اولان دعا كبي (اللهم اني ظلمت نفسي ظلماً كثيراً وانه
 لا يغفر الذنوب الا انت) فاغفر لي مغفرة من عندك انتك انت القه و الرحيم) كلام ناس ايله دعا ايليه (واداها نظره
 الى موضع سجوده) صلاتك ادابي صليبتك موضع سجود نه نظريدركه صلي اياق اوزر نه ايكن موضع سجوده
 نظرا ايليه ركوعده ايكن اياغنيك اوزر نه نظرا ايليه سجوده ايكن ايكي بورتك قنادر نه نظرا ايليه قعودده سجوده
 يعني قوجاغنه نظرا ايليه صاغه سلام ويرد كده صاغ اوموز نه صوله سلام ويرد كده صول اوموز نه نظرا ايليه
 اكر بويله ادا ايلزه آتم اولز اخيقي ترك ادب ايتش اولور (وكظم فم عند الشاؤب) استمك و قننده اغزي يوق
 دخی ايدندر اشافي طوداغني ديشي ايله اخذ ايليه اكر متعذر اولور ايله الشك ارقه سي اغزي اوزر نه وضع
 ايليه قال النبي عليه السلام (التشاؤب في الصلاة من الشيطان واذ انشأ احدكم فليكنظم ما استطاع) و اخراج
 كفبه من كيه عند التكبير) ايكي اللارين بكارندن اخراجا تكبير ايليكده آدابند زير اواضه اقرب وجباريه
 تشهدن ابعدر بومعني رجال سقندر و امامنا اللارين بكارنه قومق لازمدر (ودفع السعال ما استطاع) قادر
 اولديقي مرتبه او كسر وكي دفع ايلك دخی آدابند زير و كسر افعال صلاتدن دكلدر بغير عذر اولور سه صلافي
 فاسد اولور (والقيام عند حي على الصلاة) مؤذن حي على الصلاة ديد كده صلاته قيام ايلك دخی آدابند زير (وقيل
 عند حي على الفلاح) ديشدر بيه قيام حي على الفلاح ديشدر (والشروع عند قدامت الصلاة) مؤذن
 قد قامت الصلاة ديد كده نماز شروع دخی آدابند زير (فصل) بوفصل صلاته شروعن صفتي واحكام واحوالني
 بيان ايجوندر (ينبغي الخشوع في الصلاة) صلاته خشوع لايقدر يعني خضوع وخشوع ايلان لازمدر
 قوله تعالى (قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون) حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بجن نماز
 قيلوردي قلب شريفني جوملك كبي قيناردي (واذا اراد الدخول فيها) بجن مصلي صلاته دخول مراد ايلسه
 (كبر حاذفا) حاذفانك بر ايليه حذون مراد لفظه الهك همزه مني واكبرك باسني مدايلمكدر تكبيره دليل
 قوله تعالى (وربك فكبر) وقوله عليه السلام (تجربها التكبير حاذفا) (بعد رفع يديه بحاذيا بابا يمينه شتمتي اذنيه)
 ايكي التي رفع ايلدر كدنصكره باس بر مقلري قولقنر شك يومئذ قننه محاذي يعني مساوي ايلديكي حالده تكبير
 ايليه بر مقلري نه زياده آچه ونه زياده ضم ايليه اما ركوعده آچه وسجودده ضم ايليه (وقيل ما) ديشدر
 باس بره مقلري قولقنر شك يومئذ قننه طوقندر قيل ديديكه قاضياندر امام شافعي اوموز باشلر نه دكين
 قالدبره ديرو امام مالك باشه برابر قالدبره دبر برنم انه مشير الامور اوسطها بي اختيار ايلديلر (وعند أبي يوسف
 رفع مع التكبير لا قبله) اي الدين ابو يوسف قننده تكبير ايله معارف ايليه مقدم ايليه رفع يد مع التكبير سقندر

(والمنفرد يجمع بينهما) منفردا يكسنتك يثنى جمع ايدرو اصح روايته (وقيل كالمقتدى) ديتلديكه
منفرد مقتدى كيدرو اتحق محمد ايدرو جامع الصغيره مذكور اولان بودر و اولان رايتي اوزر ينه تسميع كفايت
ايدرو زير امام تسميع ايلدي منفرد دختي نفسك اماميدرو اوزر ينه قرآن واجبدرو امامه واجب اولديني كبي
مصنفتك اصح قول مقتدى كبي احترامدو (تم بكيرو بسجد فيضع ركبتيه ثم يديه ثم وجهه بين كفيه ضاماً
اصابع يديه محاذية اذنيه) اندنصكره تكبير ايليه ودختي سجده ايليه وديزاري ارضه وضع ايليه اندنصكره ايكي
التي وضع ايليه قوتلر ينك برابر ينه اندنصكره وجهي ايكي كفتك مايننه قويه ايكي الينك بر مقارني برابر ينه
ضم ايلديكي حاليه زير رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت تاري بوليه اينلردى امام شافعي ديركه حين
سجده مده اللري اوموزلري برابر ينه وضع ايليه (وبعدى ضبعيه) بازولري اظه ايليه قوله عليه السلام
(ايضبعيك) ضبع عضد معنسانه در (ويحاذي بطنه عن خديه) اوبولرندن فارختي بعيد ايليه رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم سجده ايلديكه شولقد ربيع ايدرو بكيه بر قوزو بكيه قابل اولوردى امامه صلى صفده اولورسه
اول در وجه ايليه جاريه اذالرسون ايچون (ويوجه اصابع رجليه نحو القبلة) ايكي اياذر ينك بر مقارني قبله
جانبه توجه ايدريه قوله عليه السلام (اذاجسد المؤمن سجدة كل عضو معه فليوجه من اعضائه القبلة
ما استطاع) والمرأة تخفض وتلزم بطنها بخديها) خاتون كشي بازولري حفظ ايدوب فارختي اوبولر ينه
اولاشديره تلزم ملتصق ديمكدر (ويقول سبحان ربى الاعلى ثلاثاً) مصلى اوج دفعه سبحان ربى الاعلى
ديه (وهو ادناه) اوج كره ديك كالت انداسيدرو (وبسجد بانقه وجهته) مصلى سجده ايدرو بورني وآلى ايله يعنى
ايكيسي ايله زير احضرت رسول عليه السلام مواطيت ايلشدر مصنف بورني جبهه دن مقدم ذكر ايلدى حال
بوكه وضع جبهه سجده ده بورندن اقبولر كن بورن ارضه قرب اولغين اول وضع اولنديغه ينادرو (فان اقتصر
على احدهما او سجدة على كور عمامته جازع الكراهة) اگر بورن وجهه نك بر يسي اوزر ينه ويا خود عمامه سنك
كورى اوزر ينه اقتصار ايدروسه كراهت ايله جازدريالكنز بورني اوزر ينه سجده ايليه ابوحنيفة قنده جازدرو
مع الكراهة اگر جبهه اوزر ينه سجده ايدوب من غير عذرا كفا ايدروسه بالانفاق كراهتسز جازدرو (وقال لا يجوز
الاقتصار على الالف من غير عذر) امامين ديدلر كه بورن اوزر ينه عذر سز اقتصار جازدرو دكلدر ابوحنيفة دن
مرويدروكه قال النبي عليه السلام (امرأتان احجدا على سبعة اعظم) جبهه ي بورندن عدا ايلشدر
ايدرو واجبدروكه مجرد ائف ايله سجده ايليه ته كيم يماق اكث ايله اولديني كبي ابوحنيفة دن مرويدروكه
سجده بوزلر بعضيني وضع ايلكه متحقق اولور جله سنى وضع ممكن دكلدر ائف وجهه ايكي مرتفع
كوسكدر بوزلر جيعنى وضعه مانع در چونكه كلك وضعى متعذر در مصلى بعضيني وضع ايله مأور
اولور خند وذن بالاجاع چقه ديلر بولر تعظيم مشروع اولدى اكر دينلورسه كه امامين ايچون
(امرأتان احجدا على سبعة اعظم) حديث شريف نيجه دليل اولور بر كسنة اللرين وديزاري وضع ايلوب
تلز ايليه سجده لازم اولور بالاجاع بودرت اعضا خود اوليدى اعضا دندرو بورندن غير ابوحنيفة ايچون
امامين اوزر ينه ترك جبهه نك جوازى بود حديث شريف ايله احتجاج ايدمك مستقيم اولور درت اعضا نك
ترك جاز اولديني ككى سائله جواب وديزاريكه حديث شريف بيان ايچوندر كه شول اعضا محل
سجده در اول بيان دكلدر لا محالة اعضا سبعة لازم در بيله ائف ايله بويدي اعضا دن غير لازم اولوركه
بورن ايله سجده اوليه همان محل سجده في ينادرو (ويجوز على فاضل فوبه) مصلى كيدكي فوبك يكي وانكي
اوزر ينه سجده جاز اولور بولنده حكاية غريبه واردر بر كون ابوحنيفة حضرت تاري بر مرقه اوزر ينه نماز قيلوردى
بر كسنة ياندن كجوب باشنج بوبله اشله بومكرو هدر ديدى ابوحنيفة اول كسنة ينه سن قندن سن ديوه وال
ايلدى خوار زمدم ديو جواب وديزاري (الله اكبر) علم شريف بولندن خوار زمه كيدرو بوشه اندن بوره كاز
ديدي اندنصكره ديديكه سرك مسجده كرده حبش واريدرو واردر ديدى باحبش اوزر ينه سجده جاز اوله
مرقه اوزر ينه جاز اولمق مجبور ديدى (اولى ثنى يجمع وجهه ونسقر جبهته عليه) دختي شول ثنى اوزر ينه
سجده صحيح اولوركه مصلى اول شيتك جيعنى بولده جبهه ي اول شيتك اوزر ينه مستقر اوله ينى قرار بول
اجدى حلا جلش ينه اوزر ينه ودختي صمان اوزر ينه وداوى اوزر ينه سجده ايلك جاز دكلدر

(لاعلى مالا تستقر) مصلى شول ثنى اوزر ينه سجده ايلزكه التي اول ثنى اوزر ينه قرار ايلز (وان سجده
للمزاحة على ظهر من هو معه في صلاته جاز) اگر از دام مجلنده كندى ايله بر صلاته اولان كسنة نك
ارقه ينى اوزر ينه سجده ايلسه جاز اولور اگر كندى قبلديني صلاة اولوب آخر صلاة اولورسه جاز اولور
(وهي ثنى بالرفع عند سجدة) امام محمد قنده سجده رفع ايله تمام اولور زير ايجود انخفاضدن عبارتدر بولنده
ايسه وضع راسده سجده بولش اولور ايدى اول تقدير جبهه وضع ايله تمام اولور (قائده) خلاف شول
كسنة ده ظاهر اولوركه اول كسنة اوبله نماز ينى بش قلدى درد نجيده او نورمدى بشنجي به قائم اولدى
وبشنجي سجده ايله قيد ايلدى سجده ده ايكن حدث واقع اولدى (وعند ابي يوسف بالوضع) ابو يوسف قنده مجرد
وضع ايله خامسه تمام اولدى قعدة اخيره فوت اولغين صلاة فاسد اولدى وفاسد اوزر ينه بنا ايسه صحيح دكلدر
امام محمد قنده خامسه تمام اولور باشي رفع ايلمينجه اول كسنة ايدست الوروقه ده او نورور فرض قعود ايله
وتشهد وسلام تمام ايدرو (ثم يرفع رأسه مكبراً ويجلس مطمئناً) اندنصكره تكبير ايديجى اولديني حاليه باشي
رفع ايليه ومطمئناً او توره يعنى بر تسبيح مقدارى او توره ديتلديكه مقدار رفع اول درجه كر كدر كه جلوسه
قريب اوله زير ايجوده قريب اولان سجده دن عدا اولور جلوسه قريب اولان جلوسدن عدا اولور ديتلديكه
يقن ساجدك جبهه ي ارضدن بر وجهه آيلسه كه ارض ايله جبهه بيننده بل بكمك ممكن اوله اوله قوله
اولان سجده دختي جاز اولور (وبكيرو بسجد مطمئناً) اندنصكره تكبير ايليه ومطمئناً سجده ايليه (تم بكيرو
لتهوض فيرفع وجهه ثم يديه ثم ركبتيه) اندنصكره قيام ايچون تكبير ايليه وپورني سجده دن قالدريه اندنصكره
اللري اندنصكره ديزاري رفع ايليه (ويضع قائمناً غير قعود) دختي قيام ايلكه قيام ايليه اوزر ينه سز
قائما يئنضك مفعل مطلق در (ولا اعتماد يديه على الارض) دختي ايكي التي ارض اوزر ينه اعتماد ايلك سز
قائم اوله وقال قديني وقت بلكه ديزاري اوزر ينه اعتماد ايليه امام شافعي جله خفيفة ايدوب ارضه اعتماد اقيام
ايلكه ذاهب اولش دليلي حديث مالك ابن الحويرث در (ان النبي عليه السلام كان اذا رفع رأسه من السجود
قعد ثم نهض) وبزم ايچون دليل حديث ابو هريره در (ان النبي صلى الله عليه وسلم كان ينهض في الصلاة
على صدور قدميه) دليلين تعارض ايلكه امام شافعيك دليلي حال كبر بزم دليل حال قدرته محمول اولمق
لازم در (والثانية كالاولى) ركعت ثانيه اولي كيدرو (الا انه لا يثنى ولا يتعوز) الا بوقدر واردر كه مصلى ثانيه ده
ثانورقده و اوقيه (ولا يرفع يديه الا في همن صمغ) مصلى اللرين رفع ايلز الاسر فلر دلالت ايتديكي شيلدره
رفع ايدرو ايله مراد تكبير افتتاح در كاف ايله مراد قنوت وعين ايله مراد عيدين يين ايله مراد اعتيلا م مجرد
صاد ايله مراد مقام ايله مراد موه عين ايله مراد عرفات جيم ايله مراد جرتين در اكر دينلورسه كه حديث
شريفده (لا ترفع الايدي الا في سبع مواطن) ديوبور لمشدر بولنده ايسه سكر بولنده كراولدى جواب وديزاريكه
صفا مروه حكم واحدده در يه يدي مواطن قالور (فاذا رفع رأسه من السجدة الثانية من الركعة الثانية
اقرش رجله اليسرى فجلس عليها ونصب يمينه نصباً ووجهه اصابعها نحو القبلة) يقن مصلى ركعة ثانيه ده
سجده ثانيه دن باشي رفع ايلسه صول اياغنى دوشيه وانك اوزر ينه او توره و صاغ اياغنى ديكه و بر مقارني
قبله جانبه توجه ايدريه وحضرت عائشه رضى الله عنها رسول اكرم صلى الله عليه وسلم قعودي
بو بيله وصف ايلشدر (ووضع يديه على فخذه وبسط اصابعه موجهة نحو القبلة) وقرا تشهد ابن مسعود
دختي ايكي التي اوبلقلري اوزر ينه وضع ايليه والينك بر مقارني قبله طرفته دوشوب توجه ايدرو ديكى حاليه
ودختي تشهد ابن مسعودى اوقيه (وهو تحيات الله والصلوات والطيبات السلام عليك ايها النبي ورحمة الله
وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين) شهدان لاله الا الله واشهدان محمد عبده ورسوله) ابن مسعودك
تشهدى بودر معلوم اوله ككه صحابه كز ين تشهدده اختلاف ايلدري حضرت عمرو ابن عباسك وعبد الله
ابن مسعودك وحضرت عائشه نك تشهدلري واردر و جاز بولر بولر دن غير نك دختي تشهدلري واردر بزم عبا م
تشهد ابن مسعودى اخذ ايدرو شافعي تشهد عبد الله بن عباسى اخذ ايلدى انك تشهدى (الحيات
المباركات الصلوات الطيبات لله سلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته سلام علينا وعلى عباد الله الصالحين
انتم دان لاله الا الله وحده لا شريك له واشهدان محمد رسول الله) شافعي ديركه بر تشهدى اخذ ايلد بكمز ابن

مسعودك تشم وندن درت وجهه اوليد بر ربي بود كه بونده زاده كنه واردر كه مبارك كنه سيد را يكجيسي
 قرآنه موافقه كه قال الله تعالى (تحيتهم فيما سلام من عند الله مباركة طيبة) او چنجيسي سلام الف لام سز دكر
 اولشدر. قال الله تعالى (سلام عليكم وقالوا سلاما قال سلام وسلام عليه يوم ولد) نص شر بقره راشرف كلام
 ايسه قرآنه موافق اولاندر در دنجيسي ابن مسعود دن متأخر در زرا ابن عباس صغير السن ايدي سر عدن
 متأخر اولنري نقل ايدو راشافعينك جوابي بوحمله تمام اولدي بزم اصحاب جز در زرا كه ابن مسعودك تشم دي اخذ
 بر نجه وجهه اوليد (اولكسي) ان ابن مسعود رضی الله عنه قال اخذ النبي عليه السلام يدي وعلمني التشهد
 كما كان يعطى سورة من القرآن وقال قل التحيات لله) امرى ايسه استحبابدر (ايكجيسي) استغراقى افاده ايدو
 (اوچنجيسي) والصلوات والطيبات ده اولان واو عطف ايجوند زرا معطوف معطوف عليه غيريدو
 هر بر ربي رثا اولو و سزاو ليقي جمله سي رثا اولوب بعضيكي بعضيكي صفتي اولق لازم كاوور (در دنجيسي)
 اسم الله تقدیم اولشدر بجن عمد و حكا ايجي ابتداء كلامه ذكر اولتوب تأخير اولنه محتمل اولور ايدو ابتداء
 كلامه ازاله احتمال اوليدو (بشجيسي) بود كه تمام صلاة ابن مسعودك تشم ديه تعلق اولشدر كه رسول
 الله صلى الله عليه وسلم ابن مسعوده تشم ديه تعليم ايله كنه نكمره (ان فعلت هذا قلت هذا فقد تمت صلاتك)
 يورمش ايدي دلالت ايدو كه صلاة بونكه تمام اوله بوندن غيرى ايله اوليه (الشجيسي) تشم ابن مسعود
 تشم دلالت احسنيد را سناد الائمة حديث بويجه ديمشدر (يدنجيسي) عامه محابيه كزين ابن مسعودك تشم ديه
 اخذ ايلشدر ان اياكرو رضی الله عنه علم الناس على منبر رسول الله التشهد مثل ما قال ابن مسعود و سلمان
 فارسي وابن جابر ومعاوية رضوان الله تعالى عليهم اجمعين بويجه روايت ايلشدر (سكزنجيسي) التحيات قولی
 عامد و قريت صلاته وغيره متناول اولور بجن صلاة و سز دكر اولنه تخصيص ويان اولو راشافعي تحيات
 اشجق صلاة مراديدو غيرى مراد ايلز هر بار كه واوايله ذكر اولنه عام اولق اوزره باقى قالو رشاده ابلغ اولور بويجه
 اوليجق بويجه دخی اوليدو (طقوزنجيسي) بزم ديديكه ز قياسه او قدر زير صلاتك ايكي طرفه تمتد و مشروع
 ز كدر پس ايدو واو ز كراولان شانتك بر ربي ايجون استفتاح اولور و شافعينك اختيار ايلديكي تشم ديه زاده
 كنه واردر ديديكه بزم بر ركه زاده ايله ز رجح لازم اولسه تشم ديه دخی و زرا وان لام و عبده كنه سي زاده در
 و شافعينك موافق القران ديدك كرنده بزم بر ركه قرآنه موافق اولسي اولويت اقتضا ايلز زير اقعدة اخيره ده قراعت
 قرآن مكر و هدر نه كيفيت ايله مستحب اولور قرآنه موافق اولان الله تعالى (تحية مباركة) نظم شر بقره
 آدميله خطاب ائسانده ذكر ايلدي ذكر صلاة ايسه خطاب آدميان دن بعيد اولق اوليدو راشافعينك التحيات
 التسليحات قولی كه نظم شر بقره كثر بالف لام سز واردر اولشدر ديديكه ايكي جوابك برى مرور ايتشدر اول
 مكر و هدر جواب باقى سلام قرآنه الف و لام ايله كشدو قوله تعالى (والسلام على يوم ولدك والسلام على من
 اتبع الهدى) شافعينك بزم خبر بزم متأخر ديديكه غلطدر زير ابووائل الاسدي عبد الله بن مسعود دن روايت
 ايلديكه بزم حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم خلفنده نماز قيلدق السلام على الله ديدك رسول اكرم
 حضرت تلي بر كوناك نماز قضا ايلدي انك نكمره بزم اقبال ايدوب يورديكه لا تقولوا السلام على الله فان الله
 هو السلام ولكن قولوا التحيات لله والصلوات والطيبات الى آخره) و نه كرخي حديث ابن مسعودى روايت
 ايدوب اول سلامده التحيات الطاهرات المباركات الزا كيات السلام على جبرائيل والملائكة ديوقراعت ايدردك
 ديونقل ايلشدر بولالت ايلديكي ابن عباس روايتندن متأخر اوله زرا ابن عباس مفرقتده روايت ايلشدر
 شافعينك بوموزى روايتده متأخر اولديني صورتده دخی بر شى دكادر زير ابراهيم صاحب صغار كروايتى كار
 صحابه اوزر نه ترجح ايلشدر روايت اولنديكه بركون ابو حنيفة اصحابي ايله او توروكن براعرابى كاوب
 برحك الله افي الصلاة واوان ديوموال ايلدي ابو حنيفة جوابنده واوان ديدى واعرابى بارك الله عليه
 كما بارك في الاولاد ديدى وكندى جملنده حاضر اولنرسوال وجوابه واقف اولوب ابو حنيفة دن سوال ايلدي
 جواب يورديكه تشم ديه برواوسيد بويجه ايكي واوسيدو ديوموال ايلدي بزم دخی ايكي واودردو بوجواب
 وير كده بركت ايله بزم دعا ايلدي (كما بارك في الشجرة الزيتون لا شرقية ولا غربية) يدي المعنى (التحيات لله)
 عبادات قوله الله ايجوندو (والصلوات) عبادات فعلية دخی الله ايجوندو (والطيبات السلام عليك اجمع التي

ورقة الله وبركاته) بوقول مقابله سنده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت تلي ليله مراده جناب
 رب المعز نه اوج كنه ايله كه تحيات و صلوات و طيبات اذرتنا ايلدي جناب حق اوج كنه ايله مقابله يوروب برى
 سلام و برى و رحمت و برى بر كندو السلام عليك كنه سي اول مقابله يي حكايتدر (السلام علينا وعلى عباد الله
 الصالحين) بوقول ليله معراجده رسول اكرم حضرت تليك قول شر بقره در (ولا يرد عليه في القعدة الاولى)
 بونشدر كذا و زرينه زاده ايله قعدة اوليده يعنى صلوات كشور ميه اكر ساهايا كشور ميه حجة مهم و ايدو
 (وبقره فيما بعد الاولين الفاتحة خاصة) ايكي اولكي ركعتد نكمره بالكر فاتحة شر بقره قراعت ايله كرلر بايه
 اولسون كرلر تلايه اولسون (وهي افضل وان سبع اوسكت ساز) قراعت فاتحه افضلدر اكر موضع فاتحه ده
 تسبيح ايدو سه ياخود سكوت ايدو سه جائزدر ابو حنيفة دن روايتدر كه فاتحه شر بقره آخريننده واجبدر
 ساهايا زركي ايله سه سجده سي لازم اولور و عدت زركي ايله مسا اولور (والقعدة الثانية كالاول) قعود ثاني اولكي
 كيمدر يعنى صول اياغنى دوشوب انك اوزر نه او تورو ب صاغنى نصب ايلك كبي (والمرأة تنزل فية) عورت
 نوزل ايلز ايكي كسندو يعنى ايكي قعدة ده (وهي ان تجلس على البيت اليسرى وتخرج كتفا رجلا من الجانب الايمن
 نوزل اولدو كه عورت صول او توراغلك اوزر نه او توره وايكي اياقلى صاغ جانبندن انراج ايله مصنفك
 نوزل ديديكه نفسى يوردر (قافة اتم التشهد فية) تعوذ نلندمقن تشم ديه عام ايله (صلى على النبي صلى الله
 عليه وسلم) يسمعه عليه السلام صلاة كشور بزم قنزه سنده راشافعي قنزه فرضدر و فرضيته دليل الله تعالى
 حضرت تليك (صلوا عليه) نص شر بقره راس و جواب ايجوندو بوجوب ايسه خارج صلاته اولمزا اشجق صلاته
 اولور بزم ايجون دليل ان النبي عليه السلام (قال لا ين مسعود بعد ما علمه التشهد ان فعلت هذا اوقت هذا فقد
 تمت صلاتك) يورمشدر زرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلاتك تمامى بوايكسسته تعلق
 ايلدي شول كسندو تشم ديه صلاة على النبي ايله تعلق ايلدي اول كسندو تشم ديه محابيه ايلدي زير صلاة
 على النبي ذكر و در اخفا اولنو و اخفا اولندو بغير كون سنده زركو ع و موجود تسبيحدر نه قياسه اما شافعينك دليلي
 اولان ايت كرمه به جواب (صلوا عليه) امر در امر ايسه ايجاب ايجوندو لكن لا بوجوب خارج الصلاة ديديكه
 تسليم ايتمز زرا بزم قنزه صلاة على النبي عمرده بر كر و ايجندو كرخي دخی بويجه ديمشدر زرا امر بالفعل
 تكرارى مقتضى دكادر و في المحيط قال ابو الحسن الكرخي (الصلاة على النبي واجبة على الانسان في العمر مرة
 ان شاء فعلها في الصلاة او في غيرها) وقال الطحاوي بل الصلاة على النبي كلما جمع ذكر النبي خارج الصلاة واجب
 كيفيت صلاة يوردر (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد
 وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك جيد مجيد) ابن عباس واوهر بزم بويجه صلا فليدر زردى
 (لكن وارحم محمد و آل محمد كما رحمت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك جيد مجيد) لفظ شر بقره زير ايدو زردى
 و محمد بزم عبد الله بن عمر دن حكايه اولندي مصلى (وارحم محمد و آل محمد) ديكده انبيانك نصير نه نواعظن
 واردر زرا بر كسندو دن ناملام تشم صدور ايتميجنه رحته محتاج اولز انبيان ايله ناملام تشم صدور
 ايتدى ديك جا زرا اولز حالكه بز انبيانك تعظيم و توقيرى ايله آمور زير اوجلدندو كه بجن نى ذكر اولنسه (رحمة الله
 عليه) ديكلر لكن (صلوات الله عليه) ذيلو شمس الائمة للسرخسي ميو و طوده ديمشدر كه (وارحم محمد) ديك
 لا باسدر زرا بونك ايجون اثر واردر اولشدر راتره اتباعده عيب يوقدو دخی بر كسندو اللهك و جندن مستغنى
 دكادر و شيخ ابو الحسن ديكه بويجه كنه سي بونك لا باسدر (وارحم محمد) قولى وارحم امة محمد ديكه بونك نظيرى
 بر شيخ فائيلك اوغلى بر خيانت ايلكاه اقامت حد مراد اولندو ده خلق اول جرمك عقوبت رجا يسه رويجمر ملك
 جانه مرحمت ايلك ديوب بلكه بوشج فاني به مرحمت ايلك ديو طلب عفو و خلاص ايلد كاري كيمدر چونكه
 بومشاده حقيقت طلب مرحمت مجرمه راجع اولدي ايسه وارحم محمداده دخی طلب مرحمت مجرمين ائمه
 راجعدر (ودعا بما شاء مما يشاء الفاظ القرآن) ودعا ايله مراد ايلديكي شى ايله اول شى الفاظ قرآنه مشابه اوله (اللهم
 اغفر لى و لوالدى) كبي (واغفر لاي) مثلى شيخ خليل ابى بكر بن محمد بن فضل راحة الله دن نقل اولشدر بكمه دعا كه
 قرآنده واردر اكر مصلى اول دعا ايله دعا ايدو سه صلاقي فاسد او زحقي (اللهم اغفر لوالدى) ديه صلاقي فاسد
 اولز زير قرآنده واردر (اللهم اغفر لاي) ديه سه فاسد اولمزا اما اللهم اغفر لاي ديه صلاقي فاسد اولور

والله اعلم بغيره لا يخوداه مردی به صلاقی فاسد اولور (الله اعلم بغيره لا يخوداه مردی به صلاقی فاسد اولور)
 دبه صلاقی فاسد اولور زبر اعین قرآن و در اورد اما (الله اعلم بغيره لا يخوداه مردی به صلاقی فاسد اولور)
 زبر اولونک عینی قرآنده یوقدر (والادعیه المأثوره) دخی ادعیه مأثوره الفاظنه مشابه الفاظله دعا ایله زبر
 فی علیه الصلاه والاسلام حضرت نبرته صلاته نصره دعا ایله اجابته اقریدر ادعیه نصب ایله الفاظه عطف اولور
 وجمیده قرآنه عطف ایله جازر در عایشه قوله معطوف اوله اول وقت معنی (ودعا بما شام من الادعیه
 المأثوره) دیک اولور مأثوره مرویه عن رسول الله معناه نه درم ویدر که حضرت ابو بکر رضی الله عنه یا رسول
 الله بزه برد عاتلم ایله که صلاته او قیام بیدی فقال (اللهم انی ظلمت نفسی ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت
 فاغفر لی مغفرة من عندک انت الی الله ووالرحیم) ابن مسعود رضی الله عنه (اللهم انی استلث من الخیر کله
 ما علمت منه وما لم اعلم واعوذ بک من الشر کله ما علمت منه وما لم اعلم) دعاسنی او قوردی (لا یجانبه کلام الناس)
 کلام ناسه مشابه شی ایله دعا ایله یعنی (الله اعلم بغيره لا يخوداه مردی به صلاقی فاسد اولور) (ثم یسلم عن عینیه مع الامام)
 اندنصر که صاغ جانبته امام الاسلام ویره نهاده وعبس وطمع دینلشد که شول کسینه صلاقی یحیون قصره ایدر
 کویا که اول کسینه ناسدن غائب اولور نه اول ناسه تکلم ایدر نه ناس اکانک ایدر که تجلیله رجوع ایدر
 (قیول السلام علیکم ورحمة الله) دیو سلام ویدی ابو حنیفه قشده مع الامام سلام ویره امامین قشده بعده
 بودخی ابو حنیفه دن روایتدر (وعن یساره کذلک) مولده دخی صاغنده اولان کبیر تسلیحین جمهور علما وکار
 صحابه تک قول شریفدر ابن مسعود روایت ایدر که (ان النبی علیه السلام کان یسلم عن عینیه حتی یری
 یساره خده الامین وعن یساره حتی یری یساره خده الایسر) ایدی صحابه کز تک قولنی اخذای تک او ایدر
 مالیک حکم ایدر که شیئی اخذایلکدن زبر مالک تلقاء وجهنه بر سلام ویردی شول شیئی ایچونکه عاتشه
 صدیقه رضی الله عنها و سهل بن سعد الساعدی روایت ایدر که رسول علیه السلام حضرت نری بو یلجه
 اشکدر در کار صحابه حضرت رسول اکرم ایکی طرفه سلام ویردی کنی کور مشر در در حضرت عاتشه صف
 ناسد مسل ایسه صیاندن اولقله بولکلام انکرا ایشده بکنه حل اولور روایت اولان بودر که حضرت پیغمبر
 علیه السلام تسلیح نایه ده تسلیح اولیدن اخض یعنی آغجه جه ایدردی (وسوی الامام به من عن عینیه
 ویسار من الحفظة والناس الذین معه فی الصلاة) امام سلام ایله خت ایدر صاغنده و مولده اولان حفظه
 وناسدن شول کسره لیکه انکرا کند وایله صلاته در حفظه تقدم اولنده افضا یکنه دلالت ایدر بر شیئی یوقدر
 وایله مطلق جمع ایچوندر (والمتدی کذلک) مقتدی دخی سلام ایله صاغ و مولده حفظه وناسدن شول
 کسره لیکه کند ایله صلاته یله درخت ایدر (وسوی امامه فی الجانب الی الی هو فیه و فیه مان حاذاه) مقتدی
 صاغ و مولده حفظه وناسدن اولنری سلام ایله نیت ایدر بکندن غیر ایله دخی نیت ایله که امام سلام
 ویردی جایده اوله ایکی دفعه ده دخی سلام ایله امامی نیت ایله اگر امام ایدر نه برابر نه ایسه زبر ایدر نه
 برابر نه اولور ایسه ایکی دفعه ده دخی سلام نیت لازم اولور ابو محمد قشده زابو حنیفه دن روایتدر اما ابو یوسف
 قشده اما مالک حنا صنده اولان کسره صاغ طرفه سلام ویرد که امامه نیت کفایت ایدر زبر ایچین متعارض
 اولدی ایدی صاغ طرفی ترجیح اولدی (والمتدی کذلک) منفر د اولان صلی الخی حقه نه فی نیت ایدر ابن
 مالک در که تحقیق اسلامه ملائکه فی نیت شریعت منسوخه کی اولشدر اخی قشده ایدر نلده دخی نشر واردر
 دینلدی حفظه دن امر اداغی کر اما کاسین دکلد بعضی زعم ایدر که بر نیتی صاغده حسنات و بر نیتی
 صولده سببات از مراد کند ایله اولان ملائکه در ملائکه نان عددند اختلاف اولشدر ابن عباس دن روایت
 اولدی که هر مومن کشیده بش ملائکه واردر بری صاغنده ویری صولنده در صاغنده اولان حسنات یا زار
 صولنده اولان سببات یا زار ویری اوزکده شریعت اقا ایدر ویری اردنده کند بکندن مکاره و یا باقی دفع ایدر
 بری ایشده طویدی علیه السلام اوزر نه ایله یکی صلوات شریعت فی ازوب و رسول اکرم حضرت نلر نه تسلیح ایدر
 عضیبی دیشدر که هر مومنده ایش من و ارد بعض اخباره و یا نیش ملائکه واردر نلشدر و چونکه عددند
 اختلاف وندی برایکی به حصر ایله یوبه جمله ملائکه به نیت لازمدر و مثال انبیاء علیهم السلام کجمله نه
 ایمان کبیر و عددی حصر الله ایچنده اولان خارج اولور ایچونکه لازم کاور ملک کس کسینه اختلاف اولشدر که

کیجه و کوندر نه تبدیل اولور ویری حدیث صحیحده مسطوردر که تبدیل اولور و قرطبی شرح مسنده طهر اولان
 بودر که کیجه ملک کوندر و ملکندن غیر اوله دیش و دینلشد که تبدیل اولور مادامکه اول آدمی اوله و محل
 جلوسلنده دخی اختلاف اولشدر دینلشد که محل جلوسلری اغزدر زبر السان انکرا قلمده و ویری مداد لری یدر
 حدیث شریفده واردر اولشدر که (تقوا افواهکم بالخیلاف فانها یجلس الملکین الحافظین) و دینلشد که
 عین و یسارده در و دینلشد که جنک اوزر نه اولان شعر لک شنده در اندنصر که دیدر که کاتب سببات غلط
 و جامع زمانده غائب اولور و قرطبی صلاقی دخی زیاده ایلدی زبر صلاته سینه اشکدر (فصل) یجهر الامام بالقراءة
 فی الجمعة والعیدین والفجر واولی العشاءین اداء وقضاء) امام قرائتی جهر ایدر صلاقه جمعه ده دخی عیدینده دخی
 فجرده وعشاءت ایکی اولر نه اداء وقضاء عشاءیندن مراد مغرب وعشاءدر تغلیب جهتی ایله فی علیه السلام
 و صحابه تابعیندن منقولدر که یعنی متواتر در قضا جهر اولقی زبر رسول علیه السلام لیله تعریفده
 فجر قضا ایلدی جماعت ایله جهر ایلدی (وخیر المنفرد فی نقل اللیل فی الفرض الجهری ان کان فی وقته)
 منفرد غیر دو کیجه تک نفرانده دخی جهری اولان قرضده اگر وقتنده اولور سه نقل ایلدن مراد ترا و یحدر و وتردر
 منفرد اولد فی صورتده دیرسه جهر ایدر دیرسه اخفا ایدر (والافضل الجهر) افضل اولان جهر در جماعت
 هیتی اوزر اولور ایچون روایت اولشدر که (ان من صلی علی تلك الهيئة صلت بصلاته صوف من الملائكة)
 (و یحقیان حتما) امام و منفرد اخفا ایدر و جوبا (فیما سوی ذلک) ذلک دن غیرده یعنی ترا و یح وتردن
 و فرض جهر یدن غیرده (وادی الجهر اسماع غیره وادی الخفا اسماع نفسه فی الصحیح) قول صحیحده جهر لک
 ادنامی غیره ایشدر مکرر و اخفا ناک ادنامی کند و نفسنه ایشدر مکرر و یهند و اینک اختیار ایدر بیکدر
 اما کر حین اختیار ایدر بیک ادناه جهر سکند و نشنه ایشدر مکرر و مخافه ایسه تعجیح هر و در دیشدر
 (و کذلک کل ما یعلق باللفظی والطلاق والعقاق والاستنشاء و غیرها) نه حکم جهر و مخافه کبیر نقطه متعلق
 اولان شیشک کلیده طلاق وعقاق وان شامانه کبی بو نلردن غیر یلده ذبیحه ده تسبیح کبی ایله مع کبی برکته
 انت طالق و معشوق دبه نفسی ایشتمه طلاق وعقاق واقع اولور کرخی قشده اما هند وانی قشده واقع اولور
 نه برکته طلاق وعقاق ایله جهر ایله ان شاء الله لفظی اخفا ایله کرخی قشده واقع اولور هند وانی قشده
 واقع اولور (ولورک سورده اوی العشاء فضاءها فی الاخرین مع الغائبة) اگر مصلی عشاءت ایکی اولکی رکعتلر شش
 سورده سنی ترک ایله آخرینده فاتحه ایله سورده لری قضا ایدر مصنف اولی العشاء قولی قیدی اتقا ایدر زبر
 هر فرض رباعینک اولکی رکعتلر نه سورده ترک اولسه ایکی آخر رکعتلر نه قضا لازم اولور (وجهر جمعا) مصلی
 فاتحه سورده ایله جهر ایله تا نارخایه ده کراوند بیکه برکته صلاقه جهر به دن برینه شروع ایله حال بوکه
 یاتده کسه یوقدر که اقتدا ایله اول اجلدن فاتحه فی سرائر ایدر اندنصر که بر جماعت اقتدا ایله ل
 اول کسینه یلازمدر که ضم سورده جهر ایله (ولورک فاتحه جماعا لا یقضیها) اگر مصلی ایکی اولکی رکعتلر
 فاتحه لری ترک ایله رکعتلر آخرینده قضا ایلا کر قضا ایله بر رکعتده ایکی کره فاتحه قرائتی لازم کاور
 (وفرض القراءة آیه) قرائتک فرضی برایتدر کرک قصیر کرک طویله اولسون اول ابیت دخی کرک فاتحه دن
 اولسون کرک غیر یدن اولسون ابو حنیفه قشده قوله تعالی (فاقرؤا ما تیسر من القرآن) نص شریفنده آیتک
 ما فوق فصل اولشدر زبر ابیه واحده حقیقه و حکما قرآندر حقیقه قرآن اولسی ظاهر در حکما قرآن حائض
 و جنب برایت قرائت ایلمی حرامدر من القرآن قول شریفی کرچه مطلقدر اما بویه محله مطلق کاله منصرف
 اولور در آندن کامل اولان ایسه قرآندر حقیقه و حکما قرآن کر قرآن ایسه حقیقه لکن حکما قرآن
 دکلدر زبر جنب و حائض قرائتی جائزدر قن آیت قصیر اولسه که اول اینده ایکی کله یا خود بر قاج کله اولسه
 قوله تعالی قتل کیف قدرتم نظری مثلا وایله جائزدر خلاف اما قن آیت قصیر که کله واحده اوله کده هاتان
 و بابت قصیر که حرف واحد اوله ص و ن و ق کبی کرچه بو نلر قرائتده ایلدر و نلر ده مشایخ اختلاف
 ایشلدر و واضح بودر که جائز اولیه اما برکته آیت الکرسی نلشدر فی بر رکعتده و نصفی بر رکعتده قرائت ایله
 بعضیلر دیدر بلر که جائز کدر زبر اهر رکعتده آیت ناسه قرائت ایلدی اما عامه علما جائز کور مشلدر زبر او مثلا
 آیت نصی اوج قصار آیدن چوقدر یا خود اکامه ایدر ایچونکه بوضف قرائتی اوج ابیت قصاردن اولی

اوله جی د کادر (وقال ثلاث ايات فصار الآية طوبى له) اما من دید که فرض قرائت اوج ایت فصار درو یا خود
 برایت طوبی در او حقیقه در روایتی که مصلی قرائت ایه مأمور در بمقدار آن آشفه یا خود بر آیدن آشفه
 قرائت ایدنه عرفا قرائی دینا و اختلاف شول مختلف فیہ اولان اصله را جعفر اول مختلف فیہ اولان اصل
 بود که حقیقت مستعمله مجاز متعارفدن اولیدر او حقیقه قنده اما من قنده مجاز متعارفدن اولیدر زیرا
 اما من دید که آیت قصیده قرائت اولدنی متعارف د کادر بر کسنه (لم یلد و ثم ظن) قرائت ایلنه عرفا اکا
 قرائی قرآن تسبیح اولمز زیر قرآن مجزدر بواسطه مجز د کادر (لان ادنی ما یقع الاعجاز به سورة الآية تعادلهما)
 ایدیکی بیدر او حقیقه دیر که مقدار ایت قرائتند در حقیقه واسم القرآن نطق علی آیه وان قصرت ایدیکی
 سیاندر مستغیر زیرا قرآن منزل منظوم خاصک اسیر پس ایدر بواجادن حقیقه وجوب تعظیم
 و جاحدینک کفری ثابت اولور لا بقدر آیدن قلیل ایه صلا تیر اوله لکن اجاع ایه عدم جوازی ثابت اولدی
 زیرا آیدن قلیل اولان کندی معنایه اولمقی ممکن اولدی پس بواجادن جنب و حاض اوزرینه قرائتی سرام
 اولدی اما ایت بونک خلافتجه در (وسنھا فی السفر مجلہ) مفرده مجله ایدیکی اولدنی حلاله قرائتک صلا
 مفرده منی (الفاتحة وای سورة شاء) فاتحه در دینا دیک هر قرائتی سورة اولورسه اولسون ان النبی علیه السلام
 (قرأ فی صلا الفجر فی السفر بالمعوذین) زیرا فطر صلاتک اقاطند مؤثر اولدی تخفیف قرائتین تأثیری
 خود بطریق الاولیدر (وامة) آمین اولدنی طلاله (نحو البروج وان شئت فی الفجر) صلا فخرده سورة بروج
 وان شئت مثلاً و اذ منی فقدر زیر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مفرده آمین اولد قرائی حلاله صلا
 فخری سورة تکویر و ان طار ایه فاشلدر (وفی الحضر اربعون آیه او خسون) قرائتک حضرتده منی فرق یا خود
 املی آیدر منی صلا فخرده مصلی فرق یا خود الی آیت اوقیه فاتحه در غیر یعضیلر قنده فاتحه ایه یعلجه
 ایدیکی رکعتده اوله که هر برنده بکری آیت اوله نهایه و غایه و کافیه بوجله مسطوردر (واستحسنوا طوال
 المفضل فی الفجر فی الظهر) مستحسن کوردیلر طوال مفصلی صلا فخرده و صلا طهرده بواجیکی وقتده آسان
 اولدنی ایچون (واوسطه فی العصر والعشاء وقصاره فی المغرب) اوسطانی مستحسن کوردیلر صلا عصرده
 وعشاده و قصاری مستحسن کوردیلر صلا مغربده حضرت عمر رضی الله عنه ابو موسی اشعری به (اقرأ
 فی الفجر والظهر بطوال المفضل فی العصر والعشاء باوسط المفضل فی المغرب بصار المفضل) بوشوال اوزرده
 یازوب کتور مشدر مقادیر بلنیز الاجاع ایه یلنور حضرت عردن منقول نبی علیه السلام من مری کیدر
 (ومن الجرات الی البرج طوال ومنها الی لیکن اوسط ومنها الی الاخر قصار) سورة حجر آیدن سورة بوجه دکن
 طوال سورة بروجدن لم یکنه دکن اوسط سورة لم یکندن آخر معجده دکن قصاردر (وفی الضرورة
 بقدر الحال) ضرورتده حال اقتضا ایلدیکی مقداری اوقیه حالت ضرورت وقت فوت اولدندن اوله یا خود عدد
 خوفی اوله اول زمان بقدر ما اقتضی الحال نه ایه اولد دار اوقیه معلوم اوله که امامه لایق اولان بودر که جماعت
 نظر ایلنه ایچلر نه مرض و ضعیف قوجاقلر و اریسه طاقتاری مقداری اوقیه زیرا حضرت رسول اکرم صلی
 الله علیه وسلم معاذدن عشاءه تطویل قرائت ایلدیکی ایچون شکایت ایلدیلر قال النبی علیه السلام (اثنان
 انت یا معاذ ابن انت من سجع اسم ربک الالعی وان شئت وخصیا) اما اگر ضعیقلر قوجاقلر بوجیه دیلدیکی
 مقداری اوقیه روایت اولمشدر که حضرت ابوبکر رضی الله عنه یا خلیفه رسول الله قریب اولدیکه شمس طلوع
 ایلنه دیدیلر حضرت ابوبکر اگر شمس طلوع ایلنه من بنی عاقل بواز دیکزدیو یوردی (وطال الاولی علی
 الثانية فی الفجر فقط) رکعت اولینک قرائتی رکعت ثانیه اوزرینه زیاده قیلد و راجحی صلا فخرده بواطاله ناسک
 جامته بنشمنه اما تندر (وعند محمد فی السکال) امام محمد قنده کل صلاته اطاله اولور اما رکعت ثانیه بی
 رکعت اول اوزرینه زیاده تطویل ایلن مکروه اولدی بالا اجاع عصر و طویل برابکی آیت اولور ایه مکروه اولور
 زیرا حضرت رسول صلا مغربده معوذتین اوقوشدر اولکیدن ایکنجیبی برایت زیاده اولور (ولایهین شی من
 القرآن لصلاة یجوز لا یجوز غیره) برشی عین اولدنی قرائتند صلا ایچون برشی عین ایدن غیر بی اول
 صلا فخرده یا اوله (فاقر ما یسر من القرآن) نفس شریفنک اطلاقی اولدنی ایچون (وکره الثعین) صلا
 ایچون ثعین و در مکروه اولدی صلا سورة حشره بوجیه ثعین ایچون سورة جمعه صلا بوجیه

ایچون ثعین ایدوب و بولردن غیر جازد کادر دیو اعتقاد ایه قرائت ایلن مکروهدر (ولایهین المؤتم بل یستمع
 و یصمت) امامه اقتدا ایدن قرائت ایلن بلکه سکوت ایدوب اجتماع ایدر اهل کوفه صلاتده برشی اوقوشدر
 مذهبی بودر اهل مدینه که مالک دخی انلردن صلا طهرده وعصرده اوقوشدر صلا جهریه ده اوقوشدر
 شافعی هر صلاتده فاتحه اوقوشدر صلا جهریه ده دکل (لا صلا الا بقراءة) حدیث شریفی ایه استدلال ایدوب
 قرائت ارکان صلاتند و امامه اقتدا ایه ساقط اولمز دیر برزم ایچون دلیل (واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا)
 نص شریفیدر و اکثر اهل تفسیر بو خطاب مقتدی ایچون اولسته ذاهب اولمشدر و قال النبی علیه السلام
 (من کان له امام فقرأه الا امام له) قرائت شافعی دلیلی اولان (لا صلا الا بقراءة) حدیث شریفی بر دخی تسلیم
 ایدر زلفاظ حدیثده کلام بودر کلام امام قرائتی مقتدی قرائتی اولستنده در بونده ایه امام قرائتده منی
 و ثابتدن برشی بودر برزم دلیلزده نبوته دلالت وارد و مقتدی بنک خلف امامتده قرائتدن منع ایچون کبار
 صحابه دن سکسان نفر کسنه دن روایت اولمشدر و قال سعد بن ابی وقاص (من قرأ خلف الامام فسدت صلاته
 وقال النبی علیه السلام (من قرأ خلف الامام فقد اخطأت القطرة ای السنة) (وان قرأ امامه آیه الترغیب
 او الترهب او خطب ارضی علی النبی صلی الله علیه وسلم) اگر امام آیت ترغیب و آیت ترهب اوقوشده ده
 یا خود خطبه یا خود نبی علیه السلام اوزرینه صلوات شریفه دخی ایدر سه بنه مقتدی اجتماع ایدوب سکوت
 ایلنه (والناتی والدانی وای) بعد و قریب اقتراض انصا تده برابردر یعنی مستمع سکوت اولقده برابردر معلوم
 اوله که آیت ترغیب و ترهیدده اوج مسئله وارد در یعنی آیت ترغیبده طلب رحمت و آیت ترهیدده عذابدن تعوذده
 اوج مسئله وارد در بری منفرد حقیقه در بومشله ده جواب اگر منفرد تطوعده اولورسه آیت ترغیب و ترهید
 اوقوشده طلب رحمت واستعاذه عن العذاب ایلن احسنر حدیث حدیثه استدلالی ایه (قال صلیت مع
 رسول الله صلی الله علیه وسلم صلا اللیل فامر بآیه فها ذکر الجنة الاوقف وسأل الله تعالی الجنة وما قرأ بآیه فیها
 ذکر النار الاوقف وتعوذ بالله من النار) صلا لیلدن مراد نافله در فرض می ادا اولورسه استدلال صحیح اولور
 اما فرضده اوله مکروهدر بر فرضده حضرت رسولدن بومقوله برشی ایشد لمشدر و اتمه دن دخی روایت
 اولمشدر بومشله نک بری امام حقیقه در بوامام حقیقه اولان مسئله دن جواب امام اولان کسنه آیت
 ترغیب و ترهیدده و قال رحمت واستعاذه عن العذاب ایلنه زیر حضرت رسولدن امام قرائتده بوجله فعل نقل
 اولمشدر و جماعت ایچون تطویل صلاته مؤدی اولور بومشله دخی مقتدی حقیقه در برامقتدی سکوت
 و اجتماع ایه مأموردر و دعایه اشتغال ایه مأموردر کادر قال الله تعالی (واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا)
 سکوت و اجتماع ایه امر در امر ایه وجوب ایچوندر دعایه انصاتی بخلد جازد کادر اما خطیب خطبه ده
 اوقوشدن وجیب اکرم حضرت تیرنه صلا ایدر کن جماعت اجتماع وانصا ایلدیکی نبی علیه السلام اوزرینه
 صلا فرض اولیوب اجتماع خطبه فرض اولدنیچوندر فرض اولیان شی ایچون فرض ترک ایلنک ایه جاز
 د کادر اما صاحب الهدایه دیر که اگر خطیب (یا ای الذین امنوا صلوا علیه) دیرسه سامع کندی نفیسن
 صلا ایلسون زیرا خطیب (ان الله و ملائکته یصلون علی النبی) دیمسی ایه الله تعالی و ملائک
 نبی علیه السلامه صلا ایلدیکنی حکایه ایش اولدی بعده (یا ای الذین امنوا صلوا علیه) دیکله الله تعالی امری
 بوجله در دیکده ناس صلوات شریفه به اشتغال ایلری لازمدر دیو تصریح ایشدر غایه دخی بوجله دیر
 و منبردن بعد اولان ایچون اختلاف ایشلدر و احوط اولان انصا نک فرضیتنی اقامت ایچون سکوتدر
 و اختلاف اولمشدر که بعد اولان قرائتی اوقوشن بوخسه سکوتی ایلسون انصا اولیدر دیمشدر کخی
 و صاحب هدایه دخی بوقولی اختیار ایشلدر و بعضیلر دیدیلر که قرائت قرآن اولیدر بواختیار فضیلدر
 مضمرا تده بعضیلر دیدیلر که مادامکه خطیب حد و ثواب و وعظه ده در سکوت ایلسون مدح طلبه به باشد لاقده
 کلام لا بأسدر فاضیانه امام الحلواندن نقل ایدوب صحیح اولان بودر که اجتماع و سکوت ایلسون اولندن
 آخر نه دکن کتاب خلاصه ده مذکوردر که حرمت کلام خطیبه قریب ایچوندر بعد اولوب خطبه بی اجتماع
 ایلن ایچون اختلاف وارد و ابو یوسفدن روایت اختیار سکوتدر و شایخنه بعضی قرائت قرآنی اختیار
 ایشلدر اما شنه ایم ایلن و کتب فقهیه به سطر ایلنکی حال خطبه ده کره کورمشلدر و بعضیلر لا بأس دیمشدر

اما ابو يوسف حضرت نری قه کاتبه نظر ایدردی و قلم ایدرج کتب ایدردی عبارت مصنفه قرآن متعلق تفصیل
اولیغند یغند زله القاری اسمی اید مسیحی بر فصل ایراد اولندیکه صلاته قرآنک صحت و فساد فی بیان ایدردی (فصل)
الشیخ الامام الاجل الزاهد شیم الدین ابو حفص عمر بن محمد النبی حضرت تلمیذ مذہبی اوزره معلوم اوله که
قرآنده خطا لقی نوع اوزره در بری آید و بری کلمه ده و بری حرفه ده و بری اعرایده و بری قطع کلمه ده و بری وقفه
و ابتداده اولان خطا دخی التي وجه اوزره در بری زیاد و بری نقصان و بری تقدیم و بری تأخیردن و بری ابدال
و بری تکراردر اولکی خطا که زیاد و در شمول شیدر که موردن اولین بر آتی ابکی آیت بیننده ادخال ایلانکدر
مثالی (مالک یوم الدین ان الله هو الرزاق ذو القوالمین الاله العبد والاله المستعین) (ایکجیسی) تصاندر نقصان
ایکی آیت بیننده براتی ترک ایلانکدره مثالی (الحمد لله رب العالمین مالک یوم الدین) (اوچجیسی و در دنجیسی)
تقدیم و تاخیردر مثالی (الحمد لله رب العالمین مالک یوم الدین الرحمن الرحیم) (بشجیسی) ایدلدر ابدال
بر آخر موردن براتی بر سوزنه آیت برینه اقامت ایلانکدره مثالی (الحمد لله رب العالمین ان الله هو الرزاق
ذو القوالمین مالک یوم الدین) (التنجیسی) تکراردر مثالی (مالک یوم الدین مالک یوم الدین کبی) بودکر اولانک
کایسته جواب بودر که اگر آیتده مصلی وقف ایدر سه صلاتی جمع حالده فاسد اولوز و اگر وصل ایدر سه ایکی معنی
بیننده مخالفت و غیره یته فاسد اولوز اگر معناده اختلاف اولوز سه وقف اقسامنده ذکر اولنسه کرکدر اما
خطا کلمه ده اولوز سه شوندن خالی دکر که اول کلمه ده یا زیاد ایلنیه من اول زیاد ایلدی بکن دخی یا قرآنندن اوله
یا خود قرآنندن غیر اوله یا اول زیاد ایلنیه معنی متغیر اوله یا خود اولیه اگر قرآنندن اولوب معنی متغیر اولوز سه
صلاته فاسد اولوز مثالی (الحمد لله رب العالمین اجمعین) و یا خود (الرحمن الرحیم الکرم) اگر معنی متغیر اولوز سه
صلاته فاسد اولوز بالاتفاق مثالی (ان الدین آمنوا و کفروا و علوا الصالحات اولنک هم خیر البریه) اگر قرآنندن
اولوب انکله معنی متغیر اولوز سه (فما فاکه و غفل و فاح و رمان) کبی ابوحنیفه و محمد و لته قیاس ایلنیه
صلاته فاسد اولوز زیرا بونجاح و رمان فاکه دندر ابو یوسف قولنه قیاس ایلنیه صلاته فاسد اولوز زیرا بولفظ قرآنده
یوندر (الله اکبر) مقامنه الله اجل دینلد کده ابو یوسف لفظت مراعاته شرط ایدر امام ابوحنیفه و محمد لفظلین
شرط ایلوب معناینه اعتبار ایدر اما قرآنده اولوب معنی متغیر اولوز سه بالا جماع صلاته فاسد اولوز مثالی
(فلننه الله علی الکافرین و المؤمنین) کبی ایکنی خطا آیتدن برکله فی ناقص ایدن من انک نقصانی الیه معنایه
خلل کلیه صلاته فاسد اولوز بالاتفاق مثالی فاضلدهن (الرحمن الرحیم) لفظلین ترک ایلانک کبی اما ترک اولانان
کلمه ایلنیه معنی متغیر اولوز سه (قالهم لا یؤمنون) آیتده کلمه لا ترک اولنکی کبی بعضیلر قننده صلاته فاسد اولوز نوع
ضرورت ایچون زیرا کلمه احیاناً کلامد ایراد اولوز و کلام قاطا اولوز معنی متغیر اولوز سه کیم (انا فاعل کذا)
دینلورده نای استقام ایلنیه حقیقته خود معنی کلام منفیدر (لا فاعل کذا) دیکدر اما صحیح اولان بودر که
صلاته فاسد اولوز معنی متغیر اولوز یغیون (اوچجی و در دنجیسی) کلمه فی تقدیم و تاخیر ایلانکدر مثالی (الرحیم
الرحمن) یا خود (لهم فم از فیر و شیم) صلاته فاسد اولوز معنی متغیر اولوز امام معنی متغیر اولان مثالی (ان الابرار
لن یحیم و ان النجار لن یقیم) بومثله ده اختلاف اولندی امام قاضی بلقمی ابو الحسن الرستعیدین اول
دخی محمد مقانلین اولدخی امام محمد دن روایت اولندیکه صلاته فاسد اولوز بودکر اولانان اوچ عزیز دخی امام
محمد اعتماد ایلانلوردر (بشجیسی) برکله فی برکله مقامنه اقامت ایلانکدره قرآنده اوله یا خود اولیه معنایه
تغیر ایلنیه یا خود تغیر ایلنیه قرآنندن اولوب معنایه تغیر ایلنیه قسک مثالی (الرحمن الرحیم) صلاته فاسد اولوز
بالاتفاق اگر قرآنندن اولوب معنایه فاسد اولوز سه مثالی (ما کنا عاقلین) دیه من (فاعلین) دیه جک برده بعضیلر
نوع ضرورت اولقله صلاته فاسد اولوز دیدیلر صحیح اولان بودر زیرا معنی متغیر اولدی اما قرآنندن اولوب معنی
متغیر اولوز سه مثالی (فلننه الله علی المؤمنین) کبی بالاتفاق صلاته فاسد اولوز زیرا معنی متغیر اولدی اما معنی
متغیر اولوز ایلنیه مثالی (ان المؤمنین فی بساتین) کبی ابوحنیفه قننده فاسد اولوز امامین قننده فاسد اولوز اگر
(لنننن علیهم مسجد) مکاتنه من کما یا خود (بما کانا یهملون) مکاتنه سزا دیه فاسد اولوز ابوحنیفه
قننده من یابو مسئله قاری الی قرات قرآن کسیدر امامین قننده فاسد اولوز اگر یه یه تکلمه قادر اولوز سه
برکسته (یا عیسی بن عمران یا خود یاموسی بن مریم یا خود مریم ابنة لقمان) او قومه ابو یوسفدن ایکی روایت

و اردر و روایتده فاسد اولوز و روایتده فاسد اولوز ابوحنیفه و محمد دن اولان روایتده فاسد اولوز صحیح دخی بودر
(التنجی) تکراردر اگر تکرار ایلنیه معنی متغیر اولوز سه (الحمد لله الحمد لله رب العالمین) کبی بالاتفاق صلاته
فاسد اولوز اگر معنی متغیر اولوز سه (رب رب العالمین) یا خود (مالک مالک یوم الدین) کبی صلاته فاسد اولوز
اما حرفه خطا اول دخی التي وجه اوزره در (اولکیسی) بر حرف زیاد و لقلدر اولدخی ابکی وجهله در
اول زیاد ایلنیه معنی متغیر اولیه مثالی (واولنک فاولنک) اوقیه (اولنک) مکاتنه یا خود (وان الدین آمنوا
فان الدین آمنوا) اوقیه ان الدین مکاتنه یا خود (والتائبون و العابدون) یا خود (والرحمن الرحیم) یا خود
(اهدنا صراط المستقیم) صلاته فاسد اولوز ایکی وجهله بری دخی معنی متغیر اولاندر (بذریب مبشونه)
بوصلاقی فاسد ایدر بعضیلر دیکدر که برکسته (وما خلق الذکر والانثی وان هیکم لشی) و اولوز زیاد سیله
او قومه صلاتی فاسد اولوز زیرا قسم انک اوزرینه واقع اولوب معنایه زائل اولوز و کذلک (یس و القرآن
الحکم و ان لمن المرسلین) و از زیاد سیله معنی زائل اولوب صلاته فاسد اولوز (ایکجیسی) برکله ده بر حرف
نقصان اوله اولدخی ابکیدن خالی دکر در معنایه تغیر ایلنیه یا خود تغیر ایلنیه معنایه تغیر ایلنیه مثالی (الذین
امنوا) برینه (والذین آمنوا) اوقیه یا خود (ان الله) اوقیه (فان الله) مکاتنه یا خود (کان الله غفوراً رحیم)
اوقیه (وکان الله غفوراً رحیم) مکاتنه یا خود (قادر ین ماهیه) اوقیه (وما ادیرک ماهیه) مکاتنه یا خود
(ما جاءهم البینه) اوقیه تانک حذف ایلنیه صلاته فاسد اولوز زیرا بوجوه زواید ترک ایلنیه معنی متغیر اولدی
اگر محذوف اولان حروف اصلیه ایلنیه محل نداده ترخیم جاز اولقله فاسد اولوز اما (وما خلق الذکر والانثی)
واولک حذف اولوز سه عامه مشایخ قننده فاسد اولوز معنی متغیر اولوز یغیون اگر خطا ده اولان
خاویا خود حذف اولوز سه ما خلق مکاتنه لقی یا خود حق دیه فاسد اولوز زیرا بقوا اولوز (اوچجی و در دنجی)
بر حرف آخر دن تقدیم یا خود تاخیر ایلن کی (که صف ما کول) اوقیه جق برده (که صف ما کول)
اوقیه یا خود (فرت من قوسه) اوقیه (من قوسه) مکاتنه ابو یوسف دن روایت اولندی فاسد اولوز اولدخی
امام محمد دن روایتده فاسد اولوز اما جتن معنی متغیر اولوز سه مثلاً (فاذا بقرب البصر) او قومه برق مکاتنه یا خود
(فاذا بقرب) مکاتنه قانقریبت او قومه بوقرب المعنادر صلاته فاسد اولوز اعتبار ایدن کسسته لفظنده
(بشجیسی) بر حرف آخر حرف مکاتنه اقامت ایلانکدر اولدخی شوندن خالی دکر که یتهماده قرب مخزج اوله
یا خود اولیه اولدخی شوندن خالی دکر که یا معنی متغیر اوله یا خود اولیه و اولدخی شوندن خالی دکر که
یا قرآنده بولنه یا خود بولنیه اما قرب مخزج اولوب معنایه تغیر ایلنیه صلاتی فاسد ایلنیه مثالی (السرطان و الراط)
او قومه الصراط مکاتنه و یا خود منظر او قومه بمصیطر مکاتنه یا خود بصطه او قومه بصطه مکاتنه
اما بومعنایه تغیر ایلنیه مثالی الصیف مکاتنه الصیف او قومه والنصر مکاتنه والنصر او قومه محمد بن سله
دیر که عموم بلوی ایچون فاسد اولوز ابو مطیع و بر جاعت دیر که فاسد اولوز برکسته ایاب او قومه او اب مکاتنه
محمد دیکر بیکه بومثله بزه واقع اولدی ابو یوسفدن سوال ایلدم فاسد اولوز دیدی کسافی سوال ایلدم اولوز
دیدی زیرا ایکجیسی دخی لغتدر دیدی اول ایلدن بندخی عدم فسادنه ذاهب اولدم دیدی اما حرف آخر
مقامنه اقامت اولانان حرف بیننده بعد مخزج اولسه و معنی دخی متغیر اولسه مثلاً فسحاً لاصحاب الشبهه
او قومه کبی معیر مکاتنه ابو مطیع فسادنه ذاهب اولشدر اما معنی متغیر اولوز سه صلاته فاسد اولوز (انما لفظت الشبهه
الکثر) کبی اعطیناک برینه ولا تکهر ولا تنهر مکاتنه ابو یوسف قیاسی اوزره فاسد اولوز زیرا بولکلر قرآنده
بودر اما عظیم مکاتنه علم یا خود حکیم محلینده حایم قرات اولوز سه بالاتفاق فاسد اولوز زیرا بولکلر قرآنده
(التنجی) تکراردر اگر تکرار تضعیفی اظم او ایچون اولوز سه (ومن یرتد دمنکم عن دینه فیمت) او قومه کبی
(یا خود تبیدا الی الیه و تب ما غنی عنه ماله) او قومه کبی صلاتی فاسد اولوز زیرا اصلی ایلدر اما زیاد مال
الحمد لله کبی اولنسه یعنی ال الحمد لله او قومه صلاتی فاسد اولوز زیرا لغو اولوز اما اعرایده خطا اولدخی التي وجه
اوزره در بری تشدید و تخفیف بری مدوقصر بری همزه و این بری اظم او بری ادغام بری تسکین و تقصیر یک
بری تبدیل الحکر که در جمله سنده بعضیلر قننده فاسد اولوز نوع ضرورت ایچون تخفیفی شدد و شددی شددی
و عددی قصر و همزه بری عدد و همزه بری این و این همزه و ادغای اظهار و اظهار ادغام و سا کبی خضرا

حرکه یا بدل الیه صلاۃ فاسد اولمز ظاهر نظم بانی اولوز عموم بلوی ایچون محمد ابن مقاتل الرازیدن روایت
اولندیکه برکنه یدع التیم دالت ~~سکونه~~ اوقوسه صلاتی فاسد اولمز جواب صحیح بودرا کر معنایی
تغییر ایدر سه فاسد اولوز تغییر ایلز سه فاسد اولمز دینلر در که (فذللا علیهم الغمام) ترک تشدید الیه یا خود لما جا
موسی مدسز و جا معهم مدسز فاسد اولوز زیرا یا موس حیوان معلومدر و جامع مجامعت در دروینلشد در که
فاسد ایلز زیرا مجامعت اجتماع دندر که تعدادن ایچون جمع اولمز الیه اگر معنی تغییر اولمز ایه سه ضرر ایلز قتل و انقیلا
برکنه الیه انقیاده یا نکت تشدیدنی ترک ایلسه دیدیلر که تخفیف الیه ایاشیدن اولوز کانه ضربه شک تغییر
بخش اولوز اما بدیل الحرکه ده معنی متغیر اولمز ایه سه فاسد اولمز برکنه (لا ترفعوا و انکم) کسر تالی (ولقد
أرسلنا آیاتنا) تانک نصبی الیه و قتل داود جالوت نصب الدال و رفع التا اوقوسه یا خود (وعصی آدم ربه) نصب میم
و رفع بالیه یا خود (و اذ انزلنا ابراهیم ربه) رفع میم و نصب بالیه اوقوسه صلاتی فاسد اولوز بعضیلر قننده فاسد
اولمز زیرا استلا بونده سوال معنانه در برکنه کسر ذال الیه منذرین لفظنی قننده اوقوسه یا خود فتح ذال الیه
منذرین کسر الیه قرائت ایلسه فاسد اولوز زیرا منذرین بکسر الدال رسلد و المنذرین بالفتح کفار در پس معنی
متغیر اولدینی ظاهر در و دینلدی که فاسد اولمز زیرا رسول دخی قننده موصوف اولوز زیرا کفار زلی قتل الیه
قور و در بویه اولو یحیی کفار اول فکلت قاعلی اولوز رینه بونک کبیدر یعنی فاسد اولدینی کبیدر و قوله تعالی
(فانظر کیف کان عاقبة المنذرين) ذالک کسری الیه فاسد اولمز زیرا هر قوم ایچون عاقبت وارد یا حسنه و یا خود
سینه اوله الله تعالی نکت قول شربی (برئ من المشرکین و رسوله) کسر لام الیه فاسد اولوز زیرا معنی متغیر در
و بعضیلر دینلدر که حق رسوله دیو قسم قننور سه فاسد اولمز اگر (البأری المصور) و اولدینی الیه
قرائت اولنور سه فاسد اولوز و ترا دیدیلر که و اومفتوح قرائت اولنسه فاسد اولوز و دینلشد در که فاسد
ولز بونک ایچون معنی غامض وارد اما قطع کلمه ده خطا دینلدی که فاسد ایلز کیف ما کان ضرورت ایچون
دخی الی وجه اوزرینه در اولکی الحمد لله دن ال لفظنی قطعدر فاسد اولمز دیدیلر زیرا الف لام اسم معرفه ده
صلده قدمتره سنده در پس ایدری کلمه اولوز لغو اولمز ایکچینی اسم و فعل اوله و آخرنه متصل اوله کاتده قطع
ولسه اهد فادیه جک یرده اهد دسه انعمت دیه جک یرده انعم دسه اوچنی لفظ جمع اولوب واحد اوزرینه
وقف ایلسه العالمین مکاته العالمی دسه یا خود والذین مکاته والذی اوقوسه در دینی اسم واحد اوله بعض
کلمه شک اوزرینه وقف ایلسه الرحمن مکاته الرحمن اوقوسه شنی نصف کلمه ده وقف ایلسه کرچه لغو دکلدر
کر اول اسم معنانه دخی دکلدر مالک دیه جک یرده لک اوقوسه بونک جمله سی لغو دکلدر فاسد اولمز
تخیلی نعبده دیه جک یرده فی حذف اولنسه لغو در فاسد اولوز اما وقف باشد ده خطا فاسد ایلز ضرورت
ایچون بقول اختیار فاضی امام صدر الاسلام کدر حکایت اولنشد بکاردن برکنه یغز چون الرسول
بردی و وقف ابتد اندنکره (و یا کم ان تؤمنوا بالله ربکم) دیدی بوکا طعن ایلد بملول کسبه صلاتی
ادما یلدی و بعضیلر دیدیلر که لا اله ده وقف ایلسه اندنکره الا هو دسه یا خود عز یردسه وقف ایلسه
کره ابن انه دسه لغو در صلاتی فاسد اولوز بومعنائی خمس الاثمه اطوائی اختیار ایلشد و جمله بیان اولنن
انده فاحشد (فصل) و فصل قرب مخرج و بعد مخرج یاتده عین و جاده زه و سایر مخرج جند در و او یا و الف
مخرج جند ز فاف و کاف بر مخرج جند ز طاو تا و دال بر مخرج جند ز ظاو تا و دال بر مخرج جند ز با و فاف و میم
مخرج جند ز اما و دال و ظا بر مخرج جند دکلدر این مطیع و مشایخ یلندن بر جاعت دیدیلر که برکنه ظالمون
کاته ضالمون اوقوسه صلاتی فاسد اولوز زیرا معنی لغو اولوز (الجماعة سنة مؤكدة) فرائضه جماعت سنت
و کده در جماعت بر مقرر که قوتده واجب مشابه شده در جاعته معااهده ایدن کسبه نکت مؤمن اولدینغه
ستلال اولوز ما و مشروعه باشد و یذ دکلدر فتم اجاعت سن هدی تعبیه ایلندر قال انبی علیه السلام
یخرج من منکر و لای یختلف عنها لا مناضا (اجداد حبل و احباب شافعی بر مخرج حنی یا کاف غار جابر
کدر دینلر اما بوجه دکلدر اصحاب شافعی کسری و کسری و طحاوی (وارک و امع الراکبین)
ول شریف که آیت مودعه در کلامه و دخی و احادیثه ستلال ایدوب فرض کفایه در دینلر و ایکسی دخی
و اعین فرضینی مفید الیدی جماعته و ارمعه عذر مغلوب اولمز یا خود به سوره باقی و بر دینلر و ملت شد

و سلفا بدین استخفا و شیع فانی و اعمی اولی کبی بو نزل بجه سی عذر در و کدافقه شریفه مطالعه دخی جماعته
و ارمغه عذور و اما غیر یستی دکلدر (و اولی الناس بالامامة العلم هم بالسنه) ناسک امامته اولانی اول ناسک سنه
اعلم اولانیدر یعنی احکام صلاتک صحت و فسادخی میلن کنید و (ثم اقرأهم) آند نصکره قرأه اعلم اولاندر
(و عندابی یوسف بالعکس) ابی یوسف قنده عکسیدر یعنی امامه اولی محمود اولاندر بعده اعلم اولاندر قوله
علیه السلام (یوم القوم اقرأهم بکتاب الله تعالی) ایکسی بر ابر اولورسه اعلم اولان تقدیم اولوز و (ثم اقرأهم)
آند نصکره امامته اولی اولان ورع صاحبیدر ورع شهبانن اجتناب ایدن کسنه به دیر متقی محرمانن
اجتناب ایدن کسنه به دیر زغال النبی علیه السلام (ملاذینکم الروع) و قال علیه السلام (من صلی خاف عالم
تقی فیکانما صلی خلف نبی) (ثم انهم) آند نصکره سن جهتدن اکبر اولان امامته اولیدر و قال النبی علیه الصلاة
و السلام (لا ینبئکم لیکنه و لیؤسکما اکبر منا) (ثم احسنهم خلقا) آند نصکره حسن خلق صاحبی اولان
امامته اولیدر حسن خلقده اختلاف اولاندر و به ضیلر دیر که ناسک امامه معاشرت حسن معاظمایه به بعضیلر
حدیث شریف الیه استدلال ایدوب کجه الیه جوق غار قیلان کسنه نلک وجهی کوزل اولورسه یوا کاذاب
اولاندر و قال النبی علیه السلام (من کفر ملان باللیل حسن وجهه بالانهار) ابو سع و الا نصاری البذریدن
روایت اولاندر بکه رسول علیه السلام قومه امامت المیسون اقرأ اولان اکبر بر ابر اولورسه اعلم بالسنه اولان سنه
برابر اولورسه هجرتده اقدم اولان اکبر بر ابر اولورسه سننا اکبر سنه برابر اولورسنه ختاقی جمن اولان سنه برابر
اولورسه یوزی کوزل اولان صاحب الدردیر بکه بعده نسب جهتدن اشرفی سنه برابر اولورسه لباسی نالک اولان
زیرا یوصفات نکیزی جماعته میدر و بوزلده دخی برابر اولورسه قومک خیارنه حواله اولوز و معراج الدرایه ده دخی
بو بلبه دیر به ضیلر دیر که بری دخی خاتونی حسنا و اقدر (و نکره امامه العبد) عبدک امامتی مکرره اولدی
و مکرره اولدی ناسک امامتبعدن استکفاف ایدوب تقلیل جماعته سبب اولدی بقیچوندره افقی دیر که حرفول
اوزیرنه ترجیح اولغز اکتر آنده برابر اولورسه قوله علیه السلام (اسم و او اطمینا و لواض علیکم عبد حبشی
اجدع) (و الا عرابی) دخی اعرا ینک امامتی مکرره اولوز و زیار بادیه ده ساکن اولغز جهل کندی فی غالب اولاندر
بادیه ده ساکن اولدند نصکره اعرا ینله انجمی برابر در (و الا عی) اعانتک دخی امامتی مکرره و زیار انجاستدن
صافقی ممکن اولیوب قبله به دخی کندی و نفسی الیه مهتدی اولغز و استیعاب وضوده دخی عدم قدرتی اولغز
امامتی مکرره اولوز بادیه ده مسطور در که اکرا عانتک کندی مسجدنده فضل جهتندن کندوبه مساوی اولوز
بر کسنه بو غیبه امامتی جائز اولوز زیرا رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مدینه ده ابن ام مکتوبی اختلاف
ایلمیندر (و الا فاسق) فاسق دخی امامتی مکرره اولوز و مدینه اهتنامی اولدی بقیچون (و المبتدع) مبتدع دخی
امامتی مکرره اولوز مبتدع شول کسنه در کمر تکب هو اوله هوا که فاعلی اکفار اولغز اول مقوله مبتدع
امامتی مکرره و ابره و واردیر که فاعلی اکفار اوله اول مقوله نلک امامتی اصلا جائز دکادر (و ولد الزنا)
ولد زنا نلک دخی امامتی مکرره و زیار بابانی اولمه نله علم مقید اولیوب غلبه جهل ایچون مکرره اولشدر
بعضیلر دینلر دیر که صلاة جمعه ده اقتدا اولنه نلک امامتی ایچون صلاة جمعه ترک اولغز اما جمعه دن غیری
صلاة مکتوبه ده لا باجدر آخر مسجد کیده نلک اردنده غار قلیه یونک ایچون که آنم اولمه ل (فان تقدموا جاز)
اکر تقدم ایدر برسه جائزدر اما عبدک امامتک جوازی ابی سعیددن روایت اولنسی ابواسینک مولای ایدی
اول دیدیکه کوره کی اولدم حال بوکه عبد ایدم اصحاب رسول الاهدن بریاعت نماز حاضر اولدیلر اودر
حضر نلری امامت من ادا ایلدی اکا دیدیلر که غیرک اوند امامت ایدر میسن دیوب بی تقدیم ایلدیلر و انلره
نمازی ادا ایلدم اما اعرا ینی امامتک جوازی حق سبحانه و تعالی اعرا ینک بعضینی (ومن الاعراب من یؤمن
بالله و الیوم الاخر) قول شریفله مدح و بعضینی دخی (الاعراب اشد کفرا و نفاقا) قول شریفی ایلدم ایدوب
دلیلنک تعارضی اولدی بقیچوندر اما اعمی امامتک جوازی پیغمبر علیه السلام بر که ابن ام مکتوبی
مدینه ده اختلاف ایلد بقیچوندر و عنان بن مالک دخی بر که اختلاف ایلندر بو نزل ایکسی دخی اعمی
ایدیلر اما فاسق امامتک جوازی کار صحابه دن عبدالله بن عمرو ناسک بن مالک بو نلر دن غیری صحابه و تابعیندن
جوق کسنه صلاة جمعه بی حجاج ظاناک آردنده قیلندر اول خود زما نلک افسق ایدی حتی حسن و عمر بن

عبدالباقی زید میسر در که اگر جمع امت حیثیاتی کنور سه لر زنجابی کنور سبک جله استه غلبه ایدر دله امامت بدع
 وول زبانت وفاسق امامتک جوازی قال النبی علیه السلام (صلوا خلف کل بر وفاجر) نص شریفیدر دافیه
 دخی اقتدا مکر و در امامدی دمجدر که مختار اولان کراهتیز جائز اولقد در اصلده عدم کراهتدر الامکر که
 مقتدی اولان یله که شافعی قصد ایدوب ایدست المدی یاخود منیدن اسبابی غیل ایددی یاخود قلیتین
 نجیدن ایدست الادی دخی یونله مشابه اولان شیلری بلد کده اقتداسی مکر و هدر کفایه دن ابن مالک جائز
 دکادر دیوقل ایلندر (وبکره تطویل الامام الصلاة) امامک صلاقی تطویل ایلدی مکر و اولور قوله
 علیه السلام (من ام قوما فلیصل بهم صلاة اضعفهم) سر ویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم یخری معوذتین
 ایلد اولدوب فراغدنصکره قال (سمعت بکامی غفیت علی امه ان تقن) بوحید شریف دلالت ایلدی
 امام مقضای حاله رعایت ایلک لازمدر (وکذا جماعة النساء وحدهن) امامک تطویل کی مکر و هدر بالکثر
 نساک جماعت اولدی زیرا آنلردن بری تقدم ایدر سه زیاده کشف اولور اکر اورطه لرنده طور سه امامک شافی
 تقدم ایدی آتی تر ایلش اولور اول اجلدن مکر و اولور (فان قلن نف الامام وسطهن) اکر ناطقه سی
 جماعت اولسه امام اولان خاتون اورتالرنده طور سهون یعنی امام اولان برابر طور سهون زیرا حضرت عائشه
 رضی الله عنها یله ایشلدر در تقدمه زیاده کشف اولوب بوقدر برجه اورتاده طور متقی بعض الشراهن من
 بعض قیلندن اولور (کالمراه) عرات کی جماعتک اورتالرنده طور سه بر جماعت جله سی عریان اولوب نمازده
 اولسه امامی اورتالرنده طور سه اکر تقدم ایدر سه کشف عورت لازم کلور اما عرات اووردی برده قیاتی
 افضلدر (ولا یحضرن الجماعات لحرف الفتنة الا البعوز فی القبر والمغرب والعشاء) نساء طائفه سی جماعته
 شرا اولسو لرفتنه خوف ایچون الا قوجه فارید حاضر اولور صلواته فخرده ومغریده وعشاده زیرا فضیه
 ظهرده وعصرده وجمعه ده مجتمع اولور مغریده ایه طعامه مشغولدر در وعشاده وفخرده وایچونده اولور اول
 وقتدره عجمان جماعته حاضر اولسونلر (وبوزا حضورهانی الکمل) امامین مجوزک هر صلاتده حاضر اولدی
 نجی بر ایلد بلر مجوزده عدم رغبت اولدی یچون لکن فتوی کراهیت اوزدر در (ومن صلی مع واحد امامه
 عن یمنه) شول من که بر آد مال نماز قیل اول کس فی صاغنده اقامت ایدر یعنی صاغ جانبیه الیه زیار رسول
 اکرم صلی الله علیه وسلم ابن عباس ایلد قالده صاغنه المنسدر (وتقدم علی الاثنین فصاعدا) امام تقدم ایدر
 جماعت ایکی یاخود زیاده اولسه واقامت لفظی مصلی بر اولده و امر آئینه اشارت وارد راما ایکی اوج اولده وده
 مکر و طورک دیو امر ایلز (وبصف الرجال ثم الصبیان ثم الحنفیة ثم النبیة) رجال صف باغلیه امامه قریب
 اندنصکره صبیان اندنصکره خنثا اندنصکره نساء طائفه سی صف باغلیه (یولد ایل لیلی منکم اولوا الاحلام
 والنهی) حدیث شریفیدر نهی عقلمد و تحیه نیک جمعیدر (فان حذنه مشناه فی صلاة مطلقة مشترکة فخریه
 واحدة وادانی محکمان معذ بلا حائل فسدت صلاته ان فوی امامتها) بر کسنه بر مشتهبه عورت اداسی
 بر خیریه ایلد مشترک صلاته طائفه ده بلا حائل بر مکانه برابر اولسه اکر امام عورتلر ایچون نیت ایتمش ایه
 اول کسنه نیک صلاقی فاسد اولور اکر امام عورتلر ایچون نیت ایتمش ایه اول کسنه نیک صلاقی فاسد اولوب
 بلکه عورتک نمازی فاسد اولور معلوم اوله که رجک صلاقی فاسد اولدی حضرت رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم حضرت نلری (اخرهون من حیث اخرهون الله تعالی) قول شریفه عدم متابعتدن در احدیث
 شریفک وجوب دلالتی اولمغه ترکندن ترل فرض لازم کلور و عورتک نماز فساد ایدی امام اولان کسنه امامت
 نسیبیت ایلد یکد ندره معلوم اوله که شاذ امره مفسد صلاقی اولدینی نسیب امور الله ضرر و طور (ادلکسی)
 دارکن واحد مقداری مکدر را کراهه رکندن اقل اولسه مفسد صلاقی دکادر (ایکخیسی) محاذیه اولان
 عورت مشتهات اولدی لازمدر یعنی قابل جماع اوله اکر یچون ومغیره اولوب مشتهبه اولسه فاسد ایلز اکر
 مشتهات اولان محرم و مجوز اولوب طبع اندن قهرت ایدر سه ینه فاسد ایدر (اچخیسی) یونلرک صلاقی ذات
 رکوع و سجود اوله اکر ایله دخی قیلا زسه پس ایدر صلاقی بنابر ده فاسد اولز (ردخیسی) صلاته مشتهات
 اوله لرا واده برسی آخره امام اولدی اوزر ینه یاخود اول ایکی کسنه ایچون بر آخر کسنه امام اولانی اوزره
 اندنصکره بر ایکی کسنه صلاته اشتراکی یا حقیقه اوله مدله کی یاخود سکا اوله لاحق کی زیرا فاضل ایلدی کی

صلاته کانه امامک خلفیدر اوله اولسه محاذی نیک عامدر شروطی بولنده واده و قضا و قرائنه و یونلردن
 غیر صلاقی عید و تراویح و وتره ضان کیلدره مفسد صلاتدر بشخیسی بلا حائل مکان سجده ده اوله لرا اکر
 حائل اولور شئی واریسه محاذات رفع اولور و محاذاتک ادناسی دوه حادی نیک اولدی مایینی مقداری در زیر
 ادنا احوال نعوذدر فرجه دخی رجک مقامنه قائم اولور فرجه بر آدم صغاحق مقداری در التخی جه نلری متحد
 اوله حتی اختلاف اولور سه فاسد اولز واریسه یاخوف کعبه ده یاخود لیله مظالم دن غیر برده متصور دکادر
 (یدخیسی) اول مشتهاتک امامته اول کسنه نیت ایلد یاخود وقت شروعه امامت نسیبیت ایلد در محاذات
 دیدیکم ز جمیع اعضاسی محاذی اولدی دکادر بلکه بعض اعضاسی محاذی اولقد در حتی مر آه و کسک برده
 اولسه ورجل اندن آشفه برده اولسه و عورتدن بر شئی رجک محاذی اولور سه رجک صلاقی فاسد اولور
 (ولاندخل فی صلاته بلائیه ایما) مر آه امامک صلاته داخل اولز امام عورتی نیت ایلک سر یعنی امام جماعته
 نیت ایلد کده عورته دخی نیت ایدر سه عورت امامک صلاته داخل اولور نیت ایلز ایه داخل اولز خلاصه ده
 مسطوردر که جمعه وعیدینده امامک نیتی اولدن عورتک اقتداسی جائزدر واضح اولان دخی بودر زیرا
 ازدهامدن امامه محاذی ممکن دکادر و خاتون بالکثر جمعه وعیدین نمازین ادا ایلک ممکن دکادر اول اجلدن جائز
 اولوردر (وفسد اقتداء الرجل بالمرأة) رجک عورته اقتداسی فاسد اولدی قال النبی علیه السلام (آخرهن
 من حیث اخرهن الله) زیرا امر آتک رجک تقدیمی جائز دکادر (اوصی) دخی رجک صی به اقتداسی فاسد
 اولدی زیرا صی مکاف دکادر فرض نافله اولور و قرض متغله اقتداسی ایلان جائز دکادر نافله دخی اولور سه جائز
 دکادر صی نیک نلی مضعونی دکادر (وطا بر معذور) طاهر لک معذوره اقتداسی دخی فاسد اولدی زیرا بنا بقوی
 علی الضعیف لازم کلور اکر معذورک اثناء صلاته عذری زائل اولسه بنا لایق لازم اولور و معذور و معذوره
 اقتداسی فاسد اولور اکر عذر لری بخلاف ایه اکر ایکی کس عذری برابر اولور سه جائزدر (وقارئ باهی)
 اوقومش اولانک ای به اقتداسی فاسد اولور ای لغتده امه منسوب دیکدر یعنی اوقیوب یا منسوب کویا که
 اناسندن طوع و عقی کی اولغین ای دینلندر (ومکس بعار غیر يوم یوم ومفترض متغفل) مکس اولان
 کسنه نیک غریبان اولانه اقتداسی وایما ایلن کسنه نیک ایما ایدنه اقتداسی وفرض قیلانک نافله قیلانه اقتداسی
 فاسد اولدی قوی بی ضعیف اوزره بنا ایلن لازم کلسون ایچوندر (او بقرض فرضاخر) ودخی فرض قیلانک
 فرض آخر قیلانه اقتداسی فاسد اولدی امام ایلد ما ورمک صلاتلری یتیده اشتراک اولدی یچوندر اقتداده
 شرکت ومراقعت لازمدر شافعی قننده بوجه به اقتداسی صحیح اولور اید قننده علی میل الموافقه و برزم قننده
 علی سبیل التضمندر اکر دیلور سه که ماذعشانی حضرت علیه السلام ایلد ایدردی مکر و رجوع ایدوب
 قومنه نماز قلدردی حال بوکه قومنک نمازی فرض ایدی مه اذل ایه نافله ایدی جواب و بریلور که جائزدر که
 معاذنی علیه السلام ایلد نافله به نیت ایلد و کندی قومیل فرض ادا ایلد (وبجوز اقتداء غایل باسم) ایاغی
 غل ایدنه نیک مسح ایدنه اقتداسی جائز اولور زیرا خف سرایت حد دن قدی مسح ایدر مسح ایه خف اوزرنده
 اولان شئی ازاله ایدر (ومتغفل بقرض) دخی متغفل بقرضه اقتداسی جائز اولور زیرا مصلی اصل صلاقی نیتیه
 محتاجدر امامده ایه اول اصل نیت موجوددر عکسده وجود دکادر وموم بمنله) دخی ایما ایلن کسنه نیک
 کند ومثلاویه اقتداسی جائز اولور زیرا ایکی کس نیک دخی احوالی برابر راما اکر موم قاعد اولوب امام مضطجع
 اولور سه جائز دکادر (وقائم باحدب) قائم اولان کسنه نیک بوکری به اقتداسی جائز اولور زیرا بوکری به عرفایه
 قائم دینلور (وکذا اقتداء المتوضی بالمقیم) ذکر اولانان کی جائز اولور متوضی نیک اولان کسنه به اقتداسی
 زیرا تیم صوبولندینی برده طهارة مطلقه در وضو کی (والقائم بالقاعد) وقائم قاعده اقتداسی جائز اولور
 نبی علیه السلام آخر صلاته قاعدا امامت ایلدی حال بوکه خلقنده اولان جماعتک جله نیتی قائم ایلد
 (خلافاً لمحمد بما) امام محمد متوضی منیمه وقائم قاعده اقتداسی ایلد شده خلاف ایدوب تیم ضرور بدو صوابه
 طهارت اصلیه در وقائمک حالی قاعدا حالندن اقویدر بوقدر بیه اقتداسی جائز دکادر و دیو بومسکله ذاهب
 اولش (ون علم ان امامه مکان محدثا عاد) اکر مصلی بلسه که تحفه قالامی ایدست سز ایدی نمازینی اعاده
 ایدر قوله علیه السلام (ایما ورجل صلی یقوم ثم ذکر جنباً اعادة) زیرا امامک صلاقی دخی فاسد اولور امامک

مهور و مقتدی به دخی مجرّه مهو لازم کاور (وان اقتدی ای و قاری بای فدرت صلاة السک) اگر برای
 در خاری برای به اقتدا ایله جمله سنن صلاتی فاسد اولور ابو حنیفه قنده اما قاری سنن صلاتی فساد
 قرآنه قدرتی وار ایکن ترک ایله یکچون اما ایکی امیرک صلاتی فسادی جماعت راغب اولدی و او زور رینه
 واجب ایله یک قاری اولان کسینه به اقتدا ایله قرأت تدبیری ترک ایله یار حال بوکه بر قاری به اقتدایه
 در تری و لر ایدی اول اجلدن نمازری فاسد اولدی (وقال صلاة القاری فقط) امامین دیدلر که الحق قاری سنن
 صلاتی فاسد اولور زیرا قاری قرأت تحقیقه ترک ایله ای اما ای کندی کی ای به اقتدا ایله ایکی سنن
 صلاتی تمامدر امامین قرأت تدبیری اعتبار ایله ترک (ولو استخلف الامام القاری امیانی الاخرین فسدت)
 امام قاری برای بی استخلاف ایله یعنی حدث واقع اولغله برینه جکسه ایکی اثرکی رکعتده جمله سنن
 صلاتی فاسد اولور زیرا قرأت جمیع صلاته واجب در تحقیق و تقدیر اوندی ایسه ایکسی دخی بولندی

باب الحدیث فی الصلاة

بواب صلاته واقع اولان حدث حکمی بیانده در (من سبقه الحدیث فی الصلاة) شول کسینه به که صلاته
 حدث سبق ایله یعنی بلا اختیار حدث عارض اولسه (توضاً و بی غیر مکت) یعنی اگر کسی که سبق
 السنون و بنا ایله و نا اگر بر مقتدا مکت ایدوب بعده ایدست ایله صلاته باطل اولور زیرا اگر کفایت ایله صلاتدن
 بر حقی حدث ایله ادا ایش اولدی بر حقی فاسد اولیجی ضرورت جمله سی فاسد اولور زیرا صلا و احد صحت
 و فساد و بنا جهتدن مخیری اولمشافعی قنده حدث صلاته منافذ و منعی و اختلاف صلاتی افساد ایدر زیرا
 حدث عدمه مشایدر اما بریم ایچون دلیل قوله علیه السلام (من قام اورع او امدی فی صلاته فلیتصرف
 و لی توضاً و لیکن علی صلاته ما لم یحکم) (والاستیفاء افضل) استیفاء دخی افضل در شبه خلافدن تحریر ایچون
 دینکدر مقتدا استیفاء ایلسون امام و مقتدی بنا ایلسون جماعت فضلی ایچون (وان کان اماماً جراً آخر
 الی مکانه) اگر حدث سبق ایدن امام اولور به کندی مقامه امامته صالح کسینه بی چکه و طهره به کند که الی
 اغزیه و بر ته قویه که بوری قنانه در دیو غیری حدث معبودن خلق ظنی منقطع اوله و امام مکانه چکه بی
 کسینه تکلم ایله اگر کوی ترک ایچش ایسه ایله دیرینه اشارت ایله اگر آنده ایسه ایله اغزیه اشارت
 ایله ابن مکر مدخی بولم بطور در (فاداً و توضاً) حدث سبق ایدن کسینه اگر امام و اگر مقتدی بر حق ایدست
 ایله (عاد و اتم فی مکانه حتماً کان امامه لم یفرغ) ایدست الان کسینه عودت ایدر ویرنده انعام ایدر و جوبیا اگر
 امامی فارغ اولدی ایسه (والافهم بخیرین العودین الانعام حیث توضاً) اگر امام صلاتدن فارغ اولدی ایسه
 مصلی یعنی حدث سبق ایدن امام و یا خود مقتدی عودت ایدوب مکانده ادا ایله کسینه ایدست الدینی مکانده انعام
 ایکن یتنده بخیر و ایدست الدینی برده انعام ایلمی قلت مشی ایچون در عودت ایدوب برینه تکلم صلاتی مکان
 واحد ادا ایکن ایچون در (کلنفر) منفرد کیدر زیرا منفرد عودت ایله ایدست الدینی برده ادا و بخیر در
 (ولو احدث بعد استأثاف) اگر عدا حدث ایدر ایسه استیفاء ایدر تشم به قدری قعود در نصکره دکل ایسه
 اگر تشم مقتدی قعود در نصکره اولور ایسه نمازی تمام اولور (و کذا لوجن اناغی علیه اوا حتم) حدث
 ایدن کیدر اگر مصلی یچون اوله و یا خود مقتدی علیه اولسه یعنی مصروع کی یا خود احتلام اولسه
 یا و یقن یا مس ذکر و یا تفکر ایله ازال اوله (اوقفه) یا خود قهقهه ایله زیر اقهقه کلام طامع
 منزله در (اوا صاته نجاسة مانعة) یا خود مصلی به صلاتی مانعه نجاست اصابت ایله اول نجاست
 غلیظه در در همدن زیاده خفیه در نوبت ربی اوزرینه زیاده اوله (اخرج) یا خود باشی یا رله و فاتی آیه
 (ارطن اما حدث لخرج من المسجد) یا خود ظن ایله که حدث ایلدی و مسجددن چقیقه صلا مسجد
 ایچنما و یا یفته اشارت اوله (او جاوز الصفوف خارجاً) یا خود صفوفی تجاوز ایله مسجدک خارجدن غالباً
 مسجد اوا و یا اشارت در طهره را به ایدست (انصکره طاهر اوله که اول کسینه حدث ایلمش بوجه ده
 صلاتی استیفاء ایدر و لو یخرج من المسجد) اگر مسجددن بقصدی ایسه (او یجوز) یا خود صفوفی تجاوز
 ایله به مسجد در عادت ایدر و یا خود اقتدا ایدر (بی) بنا ایلسون در ایدست ظنی ایله اسراف
 قصد صلاح یچون در اول قصد حقیقت مقامه اقامت اولور و یا اسکات سنن شریف اوله امام خود بر که

استیفاء ایلسون عذر منصراف اولدی یچون قیاس دخی استیفاء در بر (ولو سبقه الحدیث بعد القسم)
 مصلی به بعد القسم رجعت سبق ایله (توضاً و لم) ایدست الور و سلام و برزیر اسلام واجبدر اداسی
 وضو ایدر اول اجلدن ایدست المتی لازمدر (وان نه مده فی هذه الحالة او عمل ما یفیهات) اگر مصلی خدنه
 نعمد ایدر به یعنی قصد ایدر به تشهد مقتدی او تورد قد نصکره یا خود صلاته منافی بر عمل اشله صلاتی تمام
 اولور زیرا ایدست اوزرنده بر شی قلمه شد در صحنی ایله خروج بولمده صلا تمام اولدی (و یبطل عند الامام)
 صلا باطل اولور ابو حنیفه قنده (ان رأی فی هذه الحالة وهو متیم ماء) اگر مصلی شول خالده یعنی تشهد
 مقتدی قعود در نصکره صو کور به حال بوکه حکمدوسی متیم اوله یعنی مانک استعجاله قادر اولسه
 (اوقت مده الماسح) یا خود مصلی ماسح مدتی تمام اولسه (اوترع خفيه بعمل قليل) یا خود مصلی خفینی
 عمل قلیل ایله جقره یعنی رافع اولغین جزئی حرکت ایله اناغی خفیدن چقیقه زیرا عمل کثیر اولیجی صنع
 بولمش اولور (اونه لم الای سورة) یا خود ای مصلی بر سرور و اگر نه بونده تعلدن مراد ذکر ایله یا خود غیریدن
 جماع ایله اولور زیرا انتقال ایله تعل ایدر به صلا تمام اولور خروج بصنعه بولمش اولور آیت سورة اختیار
 اولندی زیرا تعلی بالاتفاق مبطلدر بر آیت ابو حنیفه قنده مبطل دکادر (او وجد العاری ثوباً) یا خود عریان
 ثوب بولسه (او در الموی علی الارکان) یا خود ایله نماز قیلان ارکان ادا منه قادر اولسه یعنی رکوع و سجوده
 قادر اولسه (او تذکر صاحب الترتیب فائتته) یا خود صاحب ترتیب اولان فائتته سنی تذکر ایله (او استخلف
 القاری امیاً) یا خود قاری ای بی استخلاف ایله (او طلعت الشمس فی الفجر) یا خود صلا فجرده شمس
 طلوع ایله (او دخل وقت العصر فی الجمعة) یا خود وقت عصر دخول ایله صلا جمعه ده اگر دینلور به
 بولخلاف نیجه محقق اولور که ابو حنیفه قنده وقت عصرک دخولی هر شیک ظنی ایکی کندی مثلوا اولاده در
 و امامین قنده هر شیک ظنی کندی مثلوا اولاده در بوکا جواب و بریلور که بولکام حسن بن زیاد کتولی
 اوزره در زیر انک قنده بین الظهور و العصر بر وقت مهمل وارد بر حق شیک ظنی کندی مثلوا اولاده ظاهرک
 وقتی خروج ایدر جمهور قنده و صلا تمام اولور امامین قنده و ابو حنیفه قنده باطل اولور (او زال عذر
 المقدور) یا خود معذورک عذری زائل اوله (اوقطت الجبيرة عن بره) یا خود جراحک او کاد یچندن خیره
 دوشه بوجه تشهد مقتدی او تورد قد نصکره واقع اولسه صلاتی باطل اولور زیرا خروج بصنعه بولمش
 اولور (ولو استخلف الامام مسوقاً) اگر امام بر مسوق استخلاف ایدر به صحیح اولور قریه ده مشارکت
 اولدی یچون اولان مدرکی استخلاف در زیر مدرک ملام ایچون آخری استخلافه محتاج دکادر قال الذی
 علیه السلام (من قلداً انا غلاماً فی رعبته من هو اولى منه فقد خان الله ورسوله و جماعة المؤمنين) (فاذا اتم
 صلاة الامام) یکن استخلاف اولتان مسبق امامک صلاتی انعام ایله (بقدم مدرک ایلمیم) استخلاف
 اولتان امام مسبق بر مدرکی تقدیم ایدر جماعت ایله سلام و یرمک ایچون (تم لوفعل منافیه بعد) اند نصکره
 مسبق امام صلاته منافی بر شی اشله قهقهه و کلام و بولره مشابه اولان شی کی (بقره) اول صلاته
 منافی اولان شی مسبقه ضرر و بر (والاول) و امام اوله دخی ضرر و بر زیرا اول منافی ایکی سنن صلاتی
 ایچنده بولمش اولور (ان لم یکن فرغ) اگر امام اول نمازدن فارغ اولدیسه مسبقه و امام اوله ضرر و بر
 (ولا یضر من فرغ) اما امام اوله غیری نمازدن فارغ اولان کسینه به ضرر و بر مثلاً امام اول مسجد ایچنده
 صوبولوب بجه ایله رکوع ایتزدن مقدم ایدر صوب امام مستخلف اوندی نمازی تمام ایدوب فارغ اولدی ایسه
 مسبق منافی صلا قائلدی کی شی امام اوله ضرر و بر (ولو قهقهه الامام عند الاختتام) اگر امام قهقهه
 ایله اختتام قنده یعنی تشهد مقتدی او تورد قد نصکره قهقهه ایله (او احدث عدا) یا خود آیدستی قض
 ایله (فسدت صلاة من كان مسوقاً) مسبق اولانک صلاتی فاسد اولور زیرا مسبق وقت خلال صلاته منافی
 صلا بولمش اولور مدرک صلاتی بالاتفاق فاسد اولور صلا لا حقه ایکی روایت وارد (لان تکلم اخرج من
 المسجد اجاعاً) امام تکلم ایله یا خود مسجددن چقیقه منسوب و قن صلاتی فاسد اولور زیرا قهقهه امامک
 صلاتی ملاقی و یا دینی جزه اخیری فاسد ایدر یچون برجه مقتدایک دخی صلاتدن اول مثلوا جزئی افساد
 ایدر نهایت بنایه محتاج دکادر امام مسبق بنایه محتاجدر فاسد اوزرینه ایسه بنا فاسد در اما عند الاختتام واقع

اولان بویه دکلور زیرا کلامه معنای سلام وارد و سلام ایسه نهایت و بریحید و بوحسه منافی دکلور زیرا کلام
 و سلام ایله شرط صلات که طهارت در خوت اولدی صلاهیچنده قه قه بعدا حدث بونک خلافت در که شرط صلا
 فوت اولور خوج بصلته دخی قاطع صلات و مفسد دکلور (وین سبقه الحدث فی رکوع و سجود اعادهما حتما
 ان بنی) شول کسینه به که رکوعده یا خود سجده ده حدث سبق ایله ایکی دخی وجوب با اعاده ایدر اگر بنا
 ایدر سه یعنی رکوعده (سبحان ربی العظیم) دیوب او چخیده حدث واقع اولسه ایدر صلاهیچنده شروع ایله
 سه رکوعی ابتدا شدن یا شلیوب اعاده ایدر زیرا بر رکعتن بر رکعت طهارت ایستال شرط در اگر اعاده ایله ایسه
 انتقال بولشمش اولور ایدر اعاده دن لازمدر (وین تدر کسینه فی رکوع و سجود) دخی شول کسینه که رکعت
 اولیده سجده بی ترک ایدر ایکی رکوعده یا سجودده تدر کرایله (فجیده هاندب اعادهما) اول تدر کراید یکی
 سجده بی ایسه رکوع و سجودی اعاده ایستال مندوب اولور ایوسف دیر که رکوع اعاده سی لازمدر زیرا بین
 الرکوع و السجود وقومه انک قسده فرضدر (وین ام فردا فاحداث فان کان الاموم رجلا تعین للاختلاف
 وان لم یختلفه) دخی شول من که بر کسینه به امامت ایله و امامه حدث واقع اولسه اگر مأموم رجل ایسه
 اول کسینه اختلاف ایچون متعین اولور اگر اختلاف ایلدی ایسه ده ته کیم بر کسینه ایکی قولنه احد کاسر
 دیسه یا ان یتمن ایکیسندن بری فوت اولسه باقی قلاتن ایچون حریت متعین اولور (والا) اگر رجل مأموم
 اولیوب بلکه صبی یا خود مرأه اولسه (قتیل تعین ففسد صلاتهما) دیتلدی که مأموم اولان امامته متعین
 اولور ایکیسند دخی صلاتی فاسد اولور (والاصح انه لا یتمن ففسد صلاته دون الامام) اصح اولان بودر که
 اول مأموم اولان فردا امامته متعین اولور صلاتی فاسد اولور اما امامت فاسد اولور بومستلده متابع اختلاف
 ایشلدر و به ضیلر دیدیلر که انبی امامت صلاتی فاسد اولور امامته صالح اولین کسینه بی حکما اختلاف ایلدی
 ایچون زیرا اول مأموم امامته متعین اولدقده امام اکامقندی اولش اولور اول ایسه امامته صالح دکلور
 و دیتلدی که فاسد اولور زیرا حقیقه و حکما اختلاف یوقدر زیر حقیقه خلیفه ایلدی و حکما ایسه امامته
 صلاحیتی یوق و متایخذن بر طاقه ایکیسند دخی صلاتی فاسد اولور دیدیلر عدم صلاحیتی اولان کسینه
 امامته متعین اولدقده کانه اختلاف ایشل کی اولدی جمله منک صلاتی فاسد اولور و متایخذن بر طاقه
 خاصه مقتدی صلاتی فاسد اولور صحیح اولان دخی بودر زیرا اول مأموم وقتا که حقیقه و حکما اختلاف
 اولدی ایسه امام منفرد قلوب صلاتی فاسد اولور مقتدی صلاتی فاسد اولور امامت مکالی امامسر
 قالد بیچون (ولو حصرت عن اقرانه جازله الا اختلاف) اگر امام قرائتدن حصرت اوله امام ایچون آخر آدمی
 اختلاف ایشل جازدر (خلا فالحما) امامین خلاف ایدوب انزل کسینه اختلاف جازد کلدور زیرا اختلاف
 وقوعی مکرر و وجودی عام اولان امرده خلاف قیاس ایله ثابت اولمدر حصرت ایسه نادر اولوب چنانچه
 شیهدر بوحصر صلاهیچن اولور ایچون مقتدی قرائت ایلدی صلاهیچن صورتده دروا کر اول مقدار قرائت بولنور ایسه
 رکوع ایله اختلاف جازد کلدور احتیاج جاز اولدی بیچون محیطده مظهر در که بر رجل بر جمله امامت
 ایلدی و ایکیسند دخی حدث واقع اولدی مسجددن چقدیلر امامت صلاتی بنا اولوب مقتدی صلاتی
 فاسد اولور زیرا اول مقتدی ایچون مسجدده امام باقی قلمدی

باب ما یفسد الصلاة وما یکره فیها

وباب شول شیک سیانده در صکه اول شی صلاتی فاسد ایدر دخی شول شی یا ننده در که اول شی صلاتده
 مکرر اولور (یفسد الکلام و لیسوا) کلام صلاتی افساد ایدر اگر سهوا دخی اولور به فسادنه دلیل قوله
 علیه السلام (ان صلاته لا یصلح فیها شی من کلام الناس دانا فی التسیع والتهایل و قراة القرآن) نص
 شرعیدر ولفظ شی بیاق نئی ده واقع اولش نکره در جمع کلامه عام اولور شافی دیر که خطا و نسیان صلاتی
 افساد ایلر دلیل قوله علیه السلام (رفع من اشی الخطا والنسیان) نص شرعیدر بزم جوایز بودف کلاه
 محولدر (آق نوم) یا خود فومده دخی تکم ایدر سه نه صلاتی فاسد اولور غیر الاسلام دیمده که فائک نمازده
 تکلمی فاسد ایلر زیرا کلام غیری ایا این کسینه دن صدور ایلدی و انما فی صلاهیچن احتیاج باقی
 و غیره

ارپوسه و کلام ناس ایله تکلم ایله صلاتی فاسد اولور (ایکجیسی) مصلی اویوسه و قرائت ایله بر روایتده
 قرائتدن اعتبار اولور کبراده و مختارده قرائتدن اعتبار اولور بونصر شیخ اولمدر (او چخجیسی) اگر بر قرائت
 سجده آیتی قرائت ایله و بر رجل اندن اجتماع ایله اول و برل اوزر نه سجده لازم اولور و یا قلدن اشتد یکی
 کبیدر (در دخیجیسی) بچن مصلی نام ایا نه سجده آیتی اوقود یغنی خبر و بر سه لر بهض مشایخ دیدیلر که انک
 اوزر نه سجده لازمدر صحیح اولان دخی بودر امر با ننده احتیاط ایچون (بشخجیسی) بچن صلاتده اویوسه
 و اختلاف اولسه غسل واجب اولور یا صحیح اولور کوا که انک کوزی خاتونک فرجته اصابت ایدوب انزال
 اولدی (التخجیسی) بچن نام بر کون بر کجیه یا خود ایکی کون ایکی کجیه اویوسه صلاهیچن اوزر نه دیندر
 ته کیم اویا تعلقده دین اولد یغنی کبی (یدخیجیسی) بر رجل اویوقده اولوب اولد یغنی باشی دیر نه قوسه یا خود
 قول و غنه قوسه و اویوسه شمس الائمة الخوای اویوسف قولی اوزر نه حدث اولور در و امام محمد روایتده
 حدثدر بر (سکر تخجیسی) متیم اولان کسینه نک دایه سی استعالی ممکن اولان صودن مرور ایله حال بوک
 کند یسی نام اولسه یغنی ناقض اولور (طه و تخجیسی) بر صائم نام اغزی ایسه اغز نه صویا خود فار کسینه
 صوی بوزیلور (اونجیسی) بچن حاجی دوه اوزر نه اویور کن عرفاته او غره سه تحقیقه اول کسینه عرفاته و حج
 شریقه ایرشمش اولور (اون بر تخجیسی) بچن حاجی حرمده اویوسه حالت نومه بر قتل جاز اولیان تقسی قتل
 ایله جزاء لازم اولور و یا نای کبی (اون ایکجیسی) بر محرم اویوسه بر کسینه کلوب باشی تراش ایله
 انک اوزر نه جزا واجب اولور (اون او چخجیسی) بر محرمه عورت اویور کن زوجه کند و به جاع ایله اوزر نه جزا
 واجب اولور و یا نای کسینه واجب اولد یغنی کبی (اون در دخیجیسی) بر رجل صیده اوق اوب واروب صید بر نایک او کسینه
 دوشوب اول سه دن اولسه صاید اولان کسینه بعده ابر سه اکا اول صید حلال اولور کانه اول صید بر ایا نای
 آدمک او کسینه واقع اولدی و نای کسینه قاد رایدی ایلدی (اون بشخجیسی) بر رجل بر عورت ایله بر حلویت مکانه
 اولسه لکن اول حلویتده بر نام کسینه اولسه اول حلویت حلویت صحیح اولور نقطه ده اولد یغنی کبی (اون التخیجیسی)
 بر رجل اوزده اویوسه کند و سته نکاح ایلد کاری عورتی کسه یا ننده بر ساعت مکث ایله حلویت صحیح
 اولش اولور نقطه اولد یغنی کبی (اون یدخیجیسی) بر عورت اویوسه زوجی کسه بر ساعت عورت یا ننده مکث
 ایله حال بوک مانع اولسه حلویت حلویت صحیح اولور (اون سکر تخجیسی) بر رجل عین ایله فلان کسینه به
 سوبلیه دیواند نمکره بین ایدن کسینه اول فلان کسینه نک اوزر نه مرور ایله حال بوک اول فلان اویوقده
 اولسه و اکاتم دیسه اما او یا نه بونده اختلاف ایشلدر صحیح اولان بودر که حانت اولور بیسته ایشلدر منک
 شرط کلدور (اون طه و تخجیسی) بر کسینه عورت ته طلاق رجعی ایله طلاق و بر سه اول کسینه عورتی نایه ایکن
 شهوت ایله مس ایله مراجع اولش اولور (یکر تخجیسی) اگر طلاق و برن آدم نام اولسه عورت کلوب اری
 مس ایله شهوت ایله اویوسف قنیده مراجع اولور (یکری بر تخجیسی) ارا و بر کن بر عورت کلوب اری
 ذکر یغنی فرجته ادخال ایله بر رجل دخی بلسه بونکاه مایه نازده حرمت مصاهره ثابت اولور (یکری ایکجیسی)
 بچن بر اریله بر عورت ایکیسی یله نومه ایکن عورت اری شهوت ایله اویوسه دخی بونک اوزر نه اتفاق ایله لر
 ایکیسند مایه نده حرمت مصاهره ثابت اولور (یکری او چخجیسی) بچن بر نام بر کسینه نک مالی اتفاق ایله سه
 ضامن اولور (یکری در دخیجیسی) بچن بر کسینه نک بابایی بر دیوار ننده اویوسه اول کسینه باباسنک اوزر نه
 سطعدن دوشه و بابایی هلالک اولسه اول ابن میراثدن محروم اولور عند البعض (یکری بشخجیسی) اگر
 اویوقده ایکن رفع اولسه و تحت جد ادره وضع اولسه و جد ارا و زر نه دوشوب هلالک اولسه اول کتون آدم
 اوزر نه ضمان لازم کلز نا نار خانیه ده بوبلیه مسطوردر (و کذا الدعاء بما یبینه کلام الناس و هو ما یکن
 طلیه هم) کذلک کلام افساد ایلدی کبی ناسنک کلامه مشابه اولان دعا دخی صلاتی افساد ایدر کلام نایه
 مشابه اولان دعا شول کلامدر که ناسدن طلی محک اوله سلا اللهم البسی نوبار و جنی فلانه وارزقنی الف دیار
 کبی شافی قنیده قرآنه مشابه دعا افساد ایلر (والانین والتأوه والتأفیف ولو کانت بحرین خلا فالای یوسف)
 انین و تأوه و تأفیف دخی صلاتی افساد ایدر انین آمدیمکد و تأوه واه و تأفیف ایکی حرف ایله دخی اولور سه
 نه صلاتی افساد ایدر اویوسف خلاف ایدوب ایکی ایله اولان صلاتی افساد ایلر و بر اکی اوج حرف ایله اولور سه

افساد ایدر بالا اتفاق مکرر می یض اوله این و تا و نه و تا فادین نفسی منعه فادراولیه بر امر یض نفسی ضبطه
فادرومانت اولیج عطفه و ککر مک کی اولور اگر چه نیجه معروف الیه دخی اولورسه (والیکاه بصوت لوجع
واصیه) وجع یا خود مصیبت ایچون صوفیه بکادخی صلاتی افساد ایدر زیر ایدنده اظهار تلاف و جزع وارد
یکاهانت ایلت دیمکدن ناشیدر بو تقدیرجه کلام ناس اولور (لاله کرجه اونار) ذکر اولشان صفات الیه کاجنت
یا خود نازد کری ایچون اولورسه افساد ایلز برادر ذکر اولشان بکا زیاده خشوعه دلالت ایدر اگر جنت ذکر
اولندقد (اللهم انی استلک الجنة) و ناز ذکر اولندقد (اعوذ بک من النار) دیسه صلاتیه ضرور بر من حتی
حضرت عائشه رضی الله عندها صلاتیه ایندن موال اولندی دیدیکه اگر خضیه الله ایچون اولورسه افساد
ایلز اگر امر آخر ایچون اولورسه صلاتی افساد ایدر دیو بیور مشردور سر اچیه ده مسطور دو که بر کسته امام
قراخی عجلوب اغلاصه و بی و نعم دیسه و یا خود آری دیسه صلاتی فاسد اولز (والتخف بلا عذر) عذر بر
تخف دخی صلاتی افساد ایدر اگر مضطر اولز ایسه اگر صلاتی اصلاح و قراخی حسن ایتم ایچون اولورسه
افاد ایلز اگر امام خطا ایسه و مقتدی خطا ته اشارت ایچون تخف ایسه افساد ایلز (و شجعت عاطس)
عاطس ایچون شجعت دخی صلاتی افساد ایدر یعنی عطسی ایدن کسته به رحمت الله دیک افساد ایدر افساد بیک
وجهی بودر که بین الناس بو مقوله کلام متاول اولور اول اجلدن افساد ایدر اما عطسه ایدن یا خود اجتماع
ایدن الحمد لله دیسه صلاتی فاسد اولز بر اعرافو کلام جواب دکدر و مصلی عطس کندی نفسیه بر حمت الله
دیسه افساد ایلز ظاهر به ده مسطور دو که ایکی آدمدن بری صلاتیه ایکن عطسه ایسه خارج صلاتیه
بر کسته بر حمت الله دیسه اول ایکی مصلی آمین دیسه له عطس صلاتی فاسد اولز آخرک صلاتی فاسد اولز
زیرا عطس ایدن آمین دیمس کندی نفسی ایچون دعا دکدر و ابو حنیفه دن روایت اولندی که عطس مصلی
کندی نفسیه دعا ایله و نالمانی تحریک ایلمسون اگر لانی تحریک ایدر سه صلاتی فاسد اولور (وقصد
جواب بالحدیث الاول ایله اول السجده الاوله ترجع الى الحقوله) حرله یا خود دیسه و یا سجد و یا استرجاع و یا حوقله
ایله جواب قصدی دخی صلاتی افساد ایدر حرله ایله جواب مثال بر کسته مصلی به استد بک فلان شی حاصل
اولدی دیسه اولدخی جواب قصدی ایله الحمد لله دیسه و هیله ایله جواب مثال بر کسته صلاتیه ایکن
دیسه که الله دن غیری اله وار میدر اولدخی جواب قصدی ایله (لا اله الا الله) دیسه سجد ایله جواب
مثال مصلی به بر کسته نجیب ایدر جک بر سوز مصلیه اولدخی جواب قصدی ایله سبحان الله دیسه استرجاع ایله
جواب مثال مصلی به بر کسته کلوب فلان فوت اولدی دیسه اولدخی جواب قصدیه (ان الله وانا الیه راجعون)
دیسه حوقله به مثال بر امر عجیده (لا حول ولا قوة الا بالله) دیسه جبعنده صلا فاسد اولور ابو حنیفه و محمد
قتلنده زیر کلام مخن جواب اخراج اولندی همان شجعت جواب کی اولشدر (خلا فالا بی یوسف) ابو یوسف
خلاف ایدون جبعنده صلا فاسد اولز در زیر ابو صیفه سیله شاد در بریت ایله مستغیر اولز نه کیم کلام ناس
عربت ایتمار دیمس کی اما شیخ الاسلام ذکر ایلدر که استرجاع اجماعا قاطع صلاتدر لکن خنخ اولان
بودر خلاف درود اوله غیر یلر کی (ولو ارادین للاعلامه بانه فی الصلاة لا تصد اتفاقا) اگر مصلی ذکر اولشان
کلام لایه کدر دخی صلاتیه اولد یعنی اعلام مراد ایسه صلاتی فاسد اولز اتفاقا عدم فسادنه حدیث شریف
دخی وار اولدور در شیخ علیه السلام اذ ابیت احکم ماله فی الصلاة فلیسج (ولو رفع علی غیر امامه دست)
کر مصلی امامه در عین مسنه نثار برینه ایسه صلاتی فاسد اولور اولدخی ایله یکی کسته کرک صلاتیه
و کرک خارج صلاتیه اولسون زیر ابو تعلیدر کلام ناس کی اولز فاسد اولور اگر مادی فتح و تعلیم ایسه فاسد
اولور اگر مادی قرائت قرآن ایسه فاسد اولز بو کانتیه بر کسته غازیلوب او کنده کتاب اولسه و خلفنده
حجی عجمده آدم اولسه اول مصلی (ایچون خط کتاب شوه) دیسه مرادی قرائت ایسه فاسد اولور اول آدمه
خضت مسعوده و زید در رفع عن امامه مصداقی لایع) اگر امامی ارز بر نه دخی ایدر سه مصلی افساد صلاتی فاسد
و بر حج اولدیمس بر در صلا حاضر اولان مقداری قرائتده که اولسون یا خود قرائت اول اول و بر برابر
و بر برابر نه مصلی مکرر اولسون و اول اول و اولسون مقتدی به ذوق اولان بودر ده فاسد ایدر ایله
امامه در ذوق دلایل بودر ده فاسد ایچون حال ایله اگر عروس مشران اولدی ایسه و کوه ایله

بر غیریه انتقال ایلیمه کر مفر و شدن افلده حصر اولدی یسه بر آیدن بر آینه انتقال یا نزدن کر مصلیدن غیری
فتح ایدوب امام دخی انک قحنی اخذ ایدورسه صلاحاتی فاسد اولور بر تعلیم و تعلم و (والسلام عدا) قصد اسلام
دخی صلاحاتی فاسد ایدر اما سهوا اولورسه فاسد اولمز بر اسلام اذکار صلاوة جسته دندور و اسماء الاله دندور کلام
حکمنی کاف خطا بدن اخذ ایدورسه عدا انقصه بدن ناحیا اولورسه اذکاره تشبیه ایدر زقن عدا اولورسه کلام
ناسه تشبیه ایدر ز خلاصه ده مذکور در که بر کسته ناسیا یا بخود ساها یا سلام بر مره اندنصکره یسه و سکوت
ایلمه صلاحاتی فاسد اولور (ورده) رد سلام دخی صلاحاتی فاسد ایدر عدا ایدر اولغدی بر اراد سلام عدا سهوا
مفسد صلاتدر محض کلام اولدی بجهون (و قرآنه من محض) معصودن قرآن دخی مفسد صلاتدر کرک کثیر
اولسون بر امحقندن او قومق غیر بدن تلقین کیدر (خلا قالهما) امامین خلاف ایدوب انلرن قننده مفسد
صلاوة د کادر بر امحقنه نظر عبادتدر صلاوة عبادته مضم اولور بوکا دایل قال النبی علیه السلام (اعطوا
اعینکم من العبادة حفظها قبل و ما حفظها من العبادة قال النظر الی المحض) نص شرعیدر عبادة واحده
مفسد اولوب بر عبادت دخی اولیجی نتیجه مفسد اولور نهایت مکر و در زراعل کتابک تعلیمدر نلره تشبیه بدن
نهی اولغندور و قرآن مقدارنده اختلاف اولغندور بعضیلر برایت مقداری و بعضیلر فاحه شریقه مقداری
دیدلر ظاهر اولان بودر که قلیل و کثیر ابو حنیفه قننده مفسد در و امامین قننده مجموعی دخی غیر مفسد در
(واکله و شریقه) مصابنک اکل و شرب دخی مفسد در زراعل کثیر در اما بدینلری اراننده ما کول اولان
طعامدن بقیه اولسه انی صلاتده ایکن بونه مفسد صلاوة د کادر (و موجوده علی نجس خلافا لابی یوسف فیا
اذاعاده علی طاهر) مصلینک نجس اوزرینه مجودی دخی مفسد صلاتدر ابو حنیفه و امام محمد قننده
و ابو یوسف شولشیده خلاف ایدر که مصلی طاهر اوزرینه سجده سی اعاده ایلدیکی زمان یعنی بجن مصلی
نجس اوزرینه سجده ایتمه سجده سی فاسد اولور اما صلاحاتی فاسد اولمز بجن موضع طاهر اوزرینه سجده سی اعاده
ایلمه سجده سی صحیح اولور بر زنجاست اوزرینه اولان سجده سی عدم کبیدر ابو حنیفه و امام محمد ایچون
دلیل قیاس بودر که صلاوة تجزی قبول ایاز بجن بعضیسی فاسد اولسه بجه سی فاسد اولور طاهر اوزرینه
اعاده سی فایده ایاز اما وضع یدور وضع و کتبین بونک خلافتجه دوز بر اولنری وضع اصلده ترک کبیدر بونلر
ترکی ایسه جواز صلاحاتی منع ایاز اما بوزنی وضع ایلمه بونک ایلمه صلاحاتی جائز اولمز (والعمل الکثیر) عمل کثیر
دخی صلاحاتی فاسد ایدر عمل کثیرلر حدنده اختلاف اولغندور و اختلاف بش قول اوزر در (بری) شول
عملدر که عادتا بکی الی الیه اسلمکه محتاج اوله اگر بال الیه اشلرده صارغنی باشنه و منق کبی و کوملک و طون کچلک
و یایدن اوقاعتی کبی صلاحاتی فاسد ایدر و شول عملکه عادتا بر بال الیه اسلمکه محتاج اوله ایکی ال الیه اشلر سه ده
اول عمل قلیل طوننی جو زمت و قاوغنی کچلک و اخراج ایلمک کبی و نزع خاتم کبی صلاحاتی فاسد ایلمز
(ایکنجیسی) اول عملدر که مصلی انی استکنا ایدر سرخسی دیدیکه بوقول ابو حنیفه مذهبنه قریبدر زرا
ابو حنیفه رأیندندر که بومثلوی اکا مبتلا اولنلرک رأینه تقویض ایدردی (او پنجیسی) اول عملدر که
ایراؤدن کورن انی مصلی دکل ظن ایلمه زبلی صحیح اولان بودر دیمندر (درونجیسی) عمل کثیر اولدر که
اشان کسئلک مقصودی اوله عمل قلیل فالک مقصودی اولیان نعلدر (بشنجیسی) عمل کثیر اولدر که بر شئی
بری بری ارنجه اوج دفعه اشلره سین اوجک مادونی قلیلدر حتی اوج که یایزه ساله سن یا خود اوج کره بدنک
فایشه سن یا خود اوج کره طاش آنه سن یا خود بدتن اوج تل قور سن اگر بری بری ارنجه اولورسه صلاوة
فاسد اولور اگر فصل اولورسه فاسد اولمز اگر چوق دخی اولورسه و بونک اوزرینه قیاسدر که له قتل ایلمک
اما صلاتده ایکن برصف مقدار منشی الیه صلاوة فاسد اولمز اما ایکی صف مقدار دفعه واحده ده منشی ایدر سه
فاسد اولور اما برصفه و ارسه بر مقدار مکت ایلمه بعده برصفه دخی و ارسه نه مکت ایلمه نه برصفه و ارسه
فاسد اولمز اگر یوروب صفدن خروج ایدوب بحر ایه چیقسه صلاحاتی فاسد اولور اگر بر مصلیه عورت او غلبجنی
امر سه یا خود او غلبجنی کلوب انانی صلاتده ایکن اسمه و سوز نازل اولسه صلاحاتی فاسد اولمز اما اوج دفعه
مض ایلمه فاسد اولور اگر سودی نازل اولمز ایسه ده اگر بر مصلیه عورته اری جماع ایلمه عورنک صلاحاتی
فاسد اولور اگر منی نازل اولمز ایسه ده مصلیه عورتی قوجسه یا شهوة الیه او سه یا خود شهوت سز اوپسه یا خود

ایله سه نه فاسد اولور زير اونلرده معنای جماع وارد اما بر عورت قوجه سی دلاته یکن اوبه اما نهوت ایه
اولسه اوله صلاقی فاسد اولور بو عبارتله خلاصه نکدر وینه خلاصه ده مسطور در که بر کسه طلاق رجعی ایه
مطلقه منک فرجه نهوت ایه نظر ایلسه اول کسه مراجع اولمش اولور صلاقی فاسد اولور مختار اولان بودر
ور مصلی دایه سی بر رکعتده بردغه ضرب ایلسه رکعت آخرده بردغه دخی ضرب ایلسه صلاقی فاسد اولور
بر رکعتده ایکی دفعه دخی ضرب ایلسه صلاقی فاسد اولور اما بر رکعتده اوج دفعه ضرب ایلسه فاسد اولور اما
فاجعی ایه بر انسانی اوره یا خود ال ایه اوره ضاربک صلاقی فاسد اولور اما قلیج چیقارسه صلاقی فاسد اولور
اگر مصلی بلنه ایه یا خود یکی ایه صالسه صلاقی فاسد اولور اگر مصلینک صارغنگ کوری بوزسه بر کره
دورنکسه یا خود ایکی کره دورنکسه فاسد اولور اما اوج کره یا خود زیاده دورنکسه فاسد اولور اگر مصلی
بر عورتک باش اور قوتی الوب باشی اورتسه صلاقی فاسد اولور اما صلاتده ایکن قیوی قیاسه صلاقی فاسد
اولور اگر قیوی آجه فاسد اولور اگر مصلی عامه سی باشندن چیقاروب ارض اوزرینه وضع ایلسه یا خود
یرده ایکن باشنه قومه صلاقی فاسد اولور بو تکرار ایلدی بودر که بر ال ایه حاصل اولور بر ال ایه اولان عمل قلیلدر
اما ایکی ال ایه اولان عمل کثیردر بو قول اوبکر محمد بن فضل کدر خلاصه ده دخی بو یله در خلاصه ده رفع
یدین صلاقی فساد الیزد بو مسطوردر (و شروعه فی غیرها) مصلینک صلاتدن غیره شروی دخی صلاقی
افساد ایدر مثلا ظهوردن بر رکعت قلند نصکره صلاعه عصره یا خود نطوعه افتتاح ایلسه ظهیری منتقض
اولوب غیره شروی صحیح اولور اول ظهوردن جقمش اولور (لا شروعه فیها ثانیاً) اول مصلینک قیلدی بقی صلاته
ثانیاً شروی فساد ایلز اگر نبی قلی ایه ایدر سه مثلاً ظهوردن بر رکعت قلدی اندن صکره تکرار ظهیر افتتاح
ایلدی صلاقی فاسد اولور اول رکعت محسوب اولور اوج رکعت دخی قیابوب صلاقی تمام اولور اما اولکی
رکعت منتقض اولدی ظن ایدوب او جخیده او نور مبوب دردی تمام ایلسه صلاعه فاسد اولور اما قلی ایه
نیت ایلایوب (نوبت ان اصلی الظهور) دیسه صلاقی باطل اولور زير بو قول کلام نامندر اما صورت اولیده
حقه ایدر که اگر مصلی صاحب ترتیب اولور ایه ظهوردن عصره انتقال جائز اولور اگر صاحب ترتیب اولور ایه
ظهردن عصره منتقل اوله مزبلکه فعله منتقل اولور زير صاحب ترتیب حقهده عصر صحیح اولور اما اسک
ظهری ادا ایلیه (ولان نظری الی مکتوب و فهمه) اگر کابه نظر ایدوب معنائی فهم ایدر سه صلاقی فاسد اولور
اگر زیر اولور ایه سی رسول بر جماع و در ایدر بعض مثلاً امام محمد بن قریل و در نه فاسد اولور دیبر لر
سه مثله قیامه مثله عین بودر که بر کسه نه عین ایلسه که فلان کسه نک گنجی او قومیام کانظر ایدوب فهم
ایتمکه امام محمد قنده خات اولور زير اخافدن مراد عدم فهمد بر بونده ایه فهم بوندی اما صلاتک فادی
عمل کتیر ایه در نظر و فهم ایه عمل کتیر بوندی آنکی چون فاسد صلاعه اولدی (اولا کل ما بین استانه دور الحصة)
یا خود دیشلری مایتهده بخوردن آراولان طعمای اکل دخی فاسد صلاعه دکلدر و فطر صوم دخی دکلدر
(و نفقه فی قدرها) صلاقی فساد ایدر مابین الانسان اولان شیخ فخر و مقداری اولدقه خلاصه ده بخورد
مقداری فاسد ایلز دیو مسطوردر بقیای دیکه صحیح اولان بودر که شول دیکه صومی فساد ایدر صلاقی دخی
افساد ایدر (وان مرارقی موضع سجوده اذا کن علی الارض او حادی الاعضاء اذا صعد ان علی الدکان ثم
المازولاته) و اگر مروت اید بقی مصلینک سجودی موضعده مصلی ارض اوزرنده نماز قیلر ایکن مروت ایلسه
یا خود دکان اوزرنده نماز قیلر ایکن اول کسه نک اعضاسته مروت ایدر نک اعضاستی برابر اولسه مروت ایدر
نیز اولور اما صلاعه فاسد اولور اما دکان بر آدم بوی مقداری اولسه آتم اولور اوبو کسکک تیره اولمش اولور مایتهده
اولدقه بویه در اما بر مصلینک اوکندن ایکی شخص یا نه مروت ایلسه بری آتم اولور بری اولور زير بر برسی
آخره حائل اولور مروت ایدر کسه نک حقهده و عید وارد اولدور (قال النبی علیه السلام (لوعلم الماربین بیدی
المصلی ماذا علیه من الوزر لوقب اربعین) هر اوی دیدیکه بیدم اربعین عاماً او شهر او یوماد بیدیکه اربعین
روایت اولن ان حدیثده صحیح بودر که مراد اربعین سه اوله اما صلاتک عدم فسادیه قره علیه الصلاعه والسلام
لا یقطع الصلاعه مروتی (و ینبی ان یفرز اما فی الصحراء ستره طول ذراع و غلط اصبح) مصلی یه لایق اولان
بودر که صحرا ده اوکته بر ستره دیکه اوزناتی برار شون فالکافی بر پر قاره قوله علیه السلام (ایعز احدکم

اذا صلی فی الصحراء ان یکون امامه مثل مؤخره الرجل) اگر بر بوشق ایه اول شیئی دیکسون اگر دیکمک ممکن
دکل ایه طویلا یا خود عرضا اوکته بوراقسون (و یقرب منها) دخی اول ستره قریب اوله قوله علیه السلام
(اذا صلی احدکم الی ستره فلیدن منها لا یقطع الشیطان علیه صلاته (و یجعلها علی احد حاجبیه) مصلی اول
غز یا دیک شیئی حاجبینک برسی اوزرینه ایلله قوله علیه السلام (ما صلی الی شجرة ولا الی عود ولا الی عود
والاجعه علی حاجبیه الا یمن او الایسر) و دیکلن شیئی مقابل اولیه بلکه جزئی میلوجه اوله (ولا یکنی الوضع
ولا الخطف) اول شیئی وضع یا خود وضع الی یوب خط حکمک کفایت ایلز زير مانع دکلدر مقصود اولان
ایسه منعدر بونکه اول مقصود حاصل اولور بودر بیکم ز ارض بوشق اولدی صی صورتده در اکر دکل ایه
ضروری طویلا بقا اولتی لازمدر اگر خشبه یوغیه مشایخ متأخر شدن به ضیعی طویلا سی حکمکی
تجویرا یا شاردن بو قول شافعی کدر اما متقدمین اعتبارا تمسکدر زير بونکه مقصود حاصل اولور مقصود
مصلی ایه مروت ایدر نک بیننده حائل اولدور بونده ایه وجودی ایه عذبی برابر در بو کلام ابو حنیفه و امام
محمد بن مرویدر عنایه ده دخی بویه مسطوردر (و یدر النار بالاشارة) مصلی اشارت ایلدر مروت ایدر کسه بی
منع ایلله ایلله یا خود یا بنی ایه و یا کوزی ایه قال النبی علیه السلام (فادرؤا ما استطعتم) حضرت نبی علیه
السلام ام سلمه نک اوند صلاتده ایکن ام سلمه نک اوغلی قالقدی که رسول اکرمک اوکندن کجه حضرت ف
دیو اشارت ایلدی اوغلان دخی طوردی دهده قزی قالقدی اکا دخی قی دیو اشارت ایلدی ابایدوب مروت
ایلدی حضرت علیه السلام صلاتدن فارغ اولدقه نصکره اندر حقهده (ناقصات العقل ناقصات الدین
صواحب یوسف صواحب کرمف یغلقن الکرام و یغلقن النعام) دیو یور مشلدر (اول التبیح) یا خود تسبیح ایه
منع ایلله قوله علیه السلام (اذا نابت احدکم نائبة فی الصلاة فلیسبح (لا یهما) ایکیسی ایه ایلله یعنی
هم اشارت هم تسبیح ایلدقه دفع ایلزه زير بر برسی ایلله مقصود حاصل اولور (ان عذمت السترة او قصده المروت یینه
وینها) اگر ستره بولنزه ایه یا خود مروت ایدر کسه مصلی ایلله ستره بیننده مروت قصده ایلله اول زمان اشارت
ایله یا خود تسبیح ایه منع اولنور (و جائز تر که عذمه امن المروت) و ستره نک ترکی جائز اولور مروت اولور دیو امین
اولور سه زير رسول علیه السلام بویه اشلدر (و ستره الامام مجزئة عن القوم) اما نک ستره سی قومه کفایت
ایدر (لان النبی علیه السلام صلی بیطخا مکة الی عترة ولم یکن لقوم ستره) و لوصلی علی نوب بطا نه شجرة صح ان
لم یکن مضرباً) اگر بر کسه بر نوب اوزرنده نماز لسه که اول نوبک ایچ طرفی نجس اولسه صلاقی صحیح اولور اگر نوب
مضرب دکل ایه مضرب اولیان شول بودر که هر طرفی دیکلی اولوب اورتیه سی دیکلی اولوب اول نوب ایکی
نوب حکمده در اوزرنده صلاتک اداسی جائز اولور اما اورتیه سی دیکلی اولور سه نوب واحد حکمده در جائز
اولور اما ابو یوسف رحمه الله قنده مطلقاً جائز دکلدر (و کذا فی صلی علی الطرف الظاهر من بساط طرف منه نجس
سواء تحرك احداهما بجمرة الاخر الا) یه نوب اوزرینه صلاعه صحیح اولدی کبیدر اگر مصلی بر طرفی نجس
بساطک طرف طاهری اوزرینه نماز لسه صلاقی صحیح اولور اول بساطک بر طرفی نجس ایلله طرف آخری
متحرک اولسون کرک اولسون برابر دخی کرک یولک اولسون که حرکتی ممکن اولیه کرک کویک اولسون حرکتی
ممکن اوله بوجه سی برابر در خلاصه ده مذکوردر که بر خشب اوزرینه نماز قیلله اما طرف آخری نجس اولسه
اگر غلیظ اولوب قطعه قابل دکل ایه جائزدر اگر قطعه قابل ایه جائز دکلدر (فصل) و کره عیبه نبویه اوبنده
مصلی بویه یا خود بدیله لعب ده ایلک مکروه اولدی بر فعلکه خارج صلاتده دخی شهید و فیکه صلاعه ایچنده
واقع اوله قال النبی علیه السلام (ان الله تعالی کره لکم ثلثا و ذکر منها العیبة فی الصلاة و الرفض فی الصیام و الخفک
فی التماثر) بدی ایلله او یاسق مثلاً بر مقارنی بر برینه صاروب او تدرمک کبیدر (و قلب الحصى الامر لیکنه
السجود) قلب صبی یعنی سجده ایکن ایچون طاهری برندن کیدر مکروه اولدی الی سجود ممکن اولسون
ایچون بر کره ایلله کیدر مکروه اولدی زير ابوذر غفاری حضرت ثلثی سجده برنده تسویه حجر ایلک باندیه
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت تارندن - قال ایلد کده یا باذر مره اوزر ای سوه مره اوتارک) زير بونده
اصلاح صلاعه وارد اما عیبت بویه دکلدر حاصل کلام هر عملکه مصلی ایچون مقید اوله اول عملی اشکک لا یأسدر
اما مفید اولین مکروهدر (و رفقة الاصابع) و مصلی بر مثل فی چالته دخی مکروهدر قوله علیه السلام

(لا تفرق أصابعك رات تخطي) (والخصم) والي بوش وكره قوم دخی مكر وهدر وبراو فعلدن نهي اولم شد
قال النبي عليه السلام (الاختصار في الصلاة راحة لاهل النار) ودخی شیطان برپوشه سوولد كده ايكي الارى
بوش وكرنده ايدى اول اجلدن صلاته تخصم كره اولدى كذا في عرايس الشعاي (والالتفات) مصليتك التفتا في
دخی مكر وهدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن صلاته التفاتدن سوال اباد كرنده (تلك خلسة يختصمها
الشیطان من صلاتكم) بيور مشردر والتفات اوج نوعدر برنوعی مكر وهدر مكر وه اولان بويى صاغه
وصوله دوندر مكر وهدر دخی مباحدر مباح اولان كوزى ايله صاغه صوله نظر ايله ايا بويى دوندر ميه
زير رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اصحابه بويى نظر ايدردى برى دخی بودر كه صلاتى مبطل اوله مبطل اولان
صدورق قبله دن نحو بل ايلكدر (والاقامة واقتراس ذراعيه) صلاته وكتبتى نصب ايدوب البتين اوزر نه
او نورمق دخی مكر وهدر وقوللرى بره دوختك دخی مكر وهدر قول ابي ذر رضى الله عنه (نهائى خليلي
عن ثلاث ان افتر الميك وان افعا اءا الكلب وان افترش اقتراس الثعلب) (ورد السلام يده) الى ايله رد سلام
دخی مكر وهدر صاحب الجمع مفسدات صلاته دنر ديوذكر ايلشدر (والترجيع بلا عذر) عذر مترجيع دخی
مكر وهدر زير ترجيع جيا بره نك جلاوسيد را ما خارج صلاته جائزدر (وكف يديه) صلاته لباسى ايله دوشرك
يعنى مجده مراد ايلد كده بين ايدى اولان لباسى رفع دخی مكر وهدر زير بورفعه نوع تجرد عظمت واردر
مصلى ايله مقام تواضعه در (وسدله) مصليتك سدلى دخی مكر وهدر زير رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
نهي ايلشدر وسدل شول ضلدر كه بر كسنه قوبى باشى اوزر نه ياخود اوموزلى اوزر نه قوبه اندن كره
طرفه بى صالبره خلاصه ده مذكور اولان رد ايا ياخود قبايى اوموزلى اوزر نه قوبه والى بويى بكار نه
بكور ميه (وانشأوب) استل دخی صلاته مكر وهدر اكر كيم غلبه ايدرسه التى ياخود يكتي اغز نه قوبه
قال النبي عليه السلام (ان الله يحب العطاس ويكره التثاوب فاذا ثأوب احكم فليرده ما استطاع) (والطمى)
كرنك دخی صلاته مكر وهدر (ونغميض عينيه) صلاته كوزلر ين بوعق دخی مكر وهدر اعزة كرامدن
برى كوزلر بوعقك خود جمعيت خاطر ده مدخلى واردر برايسه صلاته جمعيت خاطر ايله مأمور زالله تعالى
رحمت ايلسون شول كسنه كه نهى اولم شكتن قرتدن بزي اكا ايله ديوجواب ايلشدر (والصلاة مع قوص
الشعر) صلاته مكر وه اولور معقوص الشعر اولدينى حاله عقص صاچنى ديه به جمع ايدوب برايلك ايله
باغليوب ياخود بر حرقه ايله ياخود شمع ايله بر بر نه ضم ايلكدر ته كيم خاوتلر ايدرلر (او حاسر الرأس)
ياخود مكشوف الرأس اولدينى حاله صلاته مكر وهدر زير مكشوف الرأس نماز قلى تكامل قلت رمايى
اشماردر (لا تذل) تذللى جهنندن اولورسه مكر وه دكادر (اوق ثياب البدلة) ثياب بدله ايله دخی صلاته مكر وه
اولور ثياب بدله اولدر كه اوده كيلوب بكار قسنه انكاه كيدليه بومقوله ثياب ايله صلاته مكر وه اولدى قوب آخرك
وجودى قسنددر اما قوب آخر اولدينى حاله ثياب بدله ايله صلاته مكر وه دكادر (ومسح جبينه فيما من الثراب)
مصلى صلاته التى مسح ايلك دخی مكر وهدر الا مكر كه اذى اوله (ونظره الى السماء) مصلى نك كوكه نظر ايلسى
دخی مكر وهدر زير است قيام وركوع وجودده او كنه باقى ايدى محالة شنده ترك سنت بولندى (وعدا الا
والسجدة يده) دخی آيتلى وتسبيح ايله صاچنى مكر وه اولدى (خلافا لهما) امام بن خلاف ايدوب انتر قسنددر
عدا ايلك لا يامدر (وقيام الامام في طاق المسجد) ومحرابنده بالكز قيام دخی مكر وهدر زير امامك تقديى
قوسه تسبيح ايجون مشروع اولم شدر بوخسه اول محل امامه قفصيص ايجون دكادر بالكز محرابه قبايى
ايله قفصيص ايهام ايدر واهل كابه شبه اولور (وانظر اده على الدكان والارض) دكان اوزر زنده انفراد ياخود
ارض اوزر زنده انفرادى دخی مكر وهدر نهى امام بوسك برده طور بيا تده بر فرد اولسه وقوم اشغه ده اوله
ياخود امام الحق برده اولسه خلق بوسك برده اولسه امامك بالكز اولمى مكر وهدر (والقيام خاف صف فيه
فرجه) بر آدم صيفه بى فرجه سى اولان صفك آرنده طور ميه سى مكر وهدر قال النبي عليه السلام (من قنتر
الفرجة في صف خبيدها) زاده دى ديمدر كه بر كسنه خلق نمازده ايكن اولر نه كسره ايجلندن برى توسع
ايجون بر طرفه ميل ايله صلاتى فاحد اولور زير اول كسنه انكاهدن غير امتثال ايتش اولور (وليس قوب
تصاوير) تصاويرى اولان قوبى كيمت دخی مكر وهدر زير موهه مشابه اولر (وان تكون فوق

راسه اوبين يديه او بجذانه صوره) دخی صلاته ايكن باشى اوزر زنده ياخود قشوشنده وياخود بر ابرنده صورت
اولمى مكر وهدر بوكا حديث جبريل امين قولى دليلدر عن ابي هريرة رضى الله عنه (قال استأذن جبريل
على النبي عليه السلام) فقال ادخل فقال كيف ادخل وفي بيتك منة فيه تصاوير فانما معاشر الملائكة لا تدخل
بياتيه تصاوير) ديدى ديلد بيه كه اگر صورت مصليتك خليفه اولسه مكر وه اواز لكن مطلقا اوده صورت
اولمى مكر وهدر زير ادخول ملائكة به مانع اولادن تنزيه مستحدر (الا ان تكون صغيرة لا تبدوا للناس)
الا مكر كه اول صورت صغير اوله نظر اوله مظاهر اوليه زير عادتا كوچك صورته عبادت اولم شدراول
اجلدن مكر وه اولما ايا بره بره خاتمده ايكي سكت نقش اولش ودانيلك خاتمده ايكي صورت اسد ويايتنده
براوغلا بختى يازلشكه اول ايكي ارسلان ارغلاقي بالا رهيتمتده بونك سرنده بومشوال اوزره حكايه اولتور كه
وقتاه بخت نصر قدس شريفه استيلا ايلد كده زمانده طوغان اوغلا بختلرى قتل ايلك ايجون تقيده ايدوب
بولد بختى قتل ايلدى ودانيلك انا سى قتلدن خلاص ايجون بر ميه به اتدى حق سبحانه وتعالى حضرت تلى
دانيلك حفظ ايجون بر اركان ارسلانه وارضاغ ايجون بر ديشى ارسلانه حواله ايلدى حضرت دانيل
الله تعالى نك كندى حقه وجوده كن احسان بختيى نذكر ايجون خاتمده نقش ايتدرمش ايدى (اولمى
ذى روح) ياخود ذى روح دن غيرى اوله اخبار واذهار وراجين كيم اولورسه مكر وه اولر (اومقوع الرأس)
ياخود صورت حيوان اوله مقوعع الرأس اوله اول زمان مكر وه دكادر زير بومقوله به عادتا عبادت اولته
كلمشدر (لا تقاتل الحية والعقرب) صلاته حيه وعقربى قتل مكر وه اولدى قوله عليه السلام (اتلوا
الاسودين ولو كنتم في الصلاة) حديث شريفى دليل قويدروشمس الاغمة السرخسى برضرب ايله قتل اولمق
كرل بوخسه بر قاج ضربه لرايله قتل محتاج اولورى ديوفر ايدوب تصريح ايلمشدر زير حديث شريف دخی
(اتلوا الاسودين) اولوب فصل بيور مشردر وبعضيلر كضربه واحده ايله قتل ممكن اولورسه قتل ايلسون
واكرضرب به لره محتاج اولورسه صلاتى استيناف ايلسون زير ابوعل كسيدر بونصر بى ايلشدر (وقيام الامام
في المسجد اجداق طاقه) امامك مسجد دن قبايى مكر وه دكادر محرابنده ماحد اولدينى حاله يعنى كندوسى
مسجد ايجنده اولوب سجده سى محرابده اولورسه مكر وه دكادر (والصلاة الى ظهر فاعده يحدت) او توروب
سويان كسكتن ظهريه دخی صلاته مكر وه دكادر يهى اوكونده سويان شور آدم وارا يكن نماز قلى جائزدر زير
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت تلى صحرا ده نماز قلى مراد ايلد كرنده عكر ميه او كنده او نورمق
ايجون امير يورلردى زير اصف اول امامك ظهريه قالور صف اول ظهريه صف ثاني قالور معلوم اولد بيه
بوفعل لا يأسدر انجق كراحت بر آدمك وجهنه طوغرى قلنده در حى حضرت عمر رضى الله عنه بر رجلى آخرك
بور نه فارغ و غار قيلر كن كورد كده ايكن سى دخی قجى ايله ضرب ايدوب منع ايلشدر ناسدن بهض كسندر
قوبى كره كورد بيلدليللرى ان النبي عليه السلام (نهى ان يصلى الرجل وعنده قوم يتعدون اوتانئون) بونك
تاويلي بودر كه تحدث ايدنك صلاتى مصلى يي ياكاتق خوفيدر اما ناانئون تاويلي بودر كه اول ناانئون احتمالدر كه
بر صورت ظاهر اولوب صلاته شعلك ايليه ونام جمل اوله اما كره اولمغه دليل اصحاب رسول الهدن
بعضيسى نماز قيلردى وبعضى قراة قرآن ايدردى وبعضى قته تعليم ايدردى رسول عليه السلام بونلرى
منع ايلزردى (والى معصف اوسيف معلق اوالى شع اسراج) دخی معصف ياخود سيف معلقه وياخود شع
ياخود مرآجه قشوش صلاته مكر وه دكادر (او على بساط ذي تصاوير) دخی تصاويرى اولان بساط اوزره صلاته
مكر وه دكادر زير ايوئده تحقير واهانت واردر تعليم بولغز (ان لم يسجد عليها) اكر اول تصاويرك اوزر نه مسجد
ايلزسه اكر تصاويرك اوزر نه مسجد ايدرسه مكر وه اولور عبدة اوتانه تشبيه بولور (وكه البول والتخلى والوطئ
فوق مسجد) بول وتغوط وجاع مسجد اوزر زنده مكر وه اولدى (وعلق يابه) دخی مسجدك قبوسنى قيامق مكر وه
اولدى ومصلى يي مسجد دن منع ايلك حرامدر (اقوله تعالى) (ومن اظلم ممن منع مباحدا الله ان يذكرفيا ۱۰۰هـ)
قال النبي عليه السلام يا معشر بني عبد مناف لا تغفوا احدنا يطوف بهذا البيت اى ساعة من ليل او نهار) چونكه
رسول اكرم دخول مسجد حرامدن منع ايلمچيلك سائر مسجد لره خود منع ايلك نيجه مكر وه (والاصح جوازه
ع الحرف على متاعه) صح اولان تغليق بابك جوازيدر بون مسجدك ياخود مصليتك متاعى اوزره خوف

اول نورسه خصوصاً في زمانه (وبجوز نقشه بالجس وماء الذهب) مسجدی کج ايله وماء ذهبه نقش ايلک
چانزادلور زيار حضرت عمر و عثمان مسجدتي عليه السلامي ترين ايلکلرد و به ضيلر که به کور و پ حديث
شريف استدلال ايتکلرد و ان النبي عليه السلام (عد ذلك من اشراط الساعة قال تزخرف الما جدد
وتطول المنارات) وعن علي رضي الله عنه قال (حين مر بمسجد مزخرف لمن هذه البيعه) اگر متولی مال و نفقده
ترين ايله ضامن اولور (والبول و نحوه فوق بيت فيه مسجد) بول کبي يعني نفوط چانزدر شول يتک
اورنده که اول يتد مسجد اوله حقيقته اول مسجد دکلدارا که حقيقته مسجد اولیدی يعني چانزادلور دی

باب الزمر والنوازل

[illegible]

ایچون مجده ایلسون بن اشباق بن امام الشافعی بن قوم دخی ایلان (اولکیسی) قوتدرکه ذکر اولندی
 (ایکنجیسی) بن تکبیران عیدی بن ترکا یاسه قوم دخی ترکا ایدر (اوچنجیسی) بن امام ذوات اربع صلاتک
 ایکنجی رکعتده اوزورسه و اوچنجیده دخی اوزورسه قوم دخی اوزورسه یل (دردنجیسی) امام ایت مجده
 اوزورسه و مجده ایلسه قوم دخی مجده ایلان (بشنجیسی) بن امام سهو ایلسه و مجده ایلسه قوم دخی ایلان
 و درت موضده مقتدی امامه متابعت ایلان اگر امام صلاتده بر مجده زیاده ایلسه و تکبیرات عیدی
 زیاده ایلسه و اگر اوایل صحابه دن خروج بولنورسه تابع اولان و امام صلاجه جنازه ده بش تکبیر ایدرسه مقتدی
 تابع اولان اگر امام ادیا بشنجی رکعته قانعارسه مقتدی متابعت ایلان و طوقوزشیده اگر امام ایلانسه قوم ائی
 ترکا ایلان بری شوریجه ده رفغ یدیندر و بری نادر مادامکه امام قانعده در اصرر سوریه دخی شروع ایدرسه
 سه مقتدی ثنایی اوقیه امام محمد و امام ابو یوسف قتلنده بونک خلافتجه دور بری دخی تکبیر رکوع و سجود
 و ایکسینده معا تسبیح و دخی تسبیح و قرائت تشهد و سلام و تکبیرات تشریق (ولایق قانت التجر) حتی
 مقتدی صلاجه خنده قنوت اوقیان شافعی به قنوتده تابع اولان زیر آخرده قنوت من و خدره نه سوخه متابعت
 باطلدر جنازه ده بشنجی تکبیره متابعت اولمده یق کبی (خلا فالاتی یوسف) ابو یوسف بونک خلافتجه در زیر
 مقتدی امامه تابعدر قنوت ایسه مجتهدیه در تکبیرات عیدین کبی و وزردخی بعد رکوع قنوتده متابعت
 کبیردر (بل یقف سا کافی الاظهر) بلکه سکوت ایلدیکی حالد طوره یعنی قرائت ایلیمه اظهر اولان دخی و در
 بل یقف کلمه سی لایق کلمه نه متصلدر تقدیر کلام لایق بل یقف دیمکدر (والسنة قبل التجر و بعد الظهر
 والمغرب والعشاء رکعتان) سنت مؤکده خردن اول و ظهر و مغرب و عشاء نصکره ایکی رکعتدر (وقبل الظهر
 والجمعة وبعدها اربع) ظهر دن و جمعه دن اول و جمعه دن صکره سنت و کده درت رکعتدر و سنت خردن اقوی
 اولدیقی متفق علیه در بوند نصکره اقوی اولانده اختلاف اولنوب - لوائی دیدیکه سنت مغرب اقوی در زیر
 نبی علیه السلام مغرب و خردن ترکا یور محمد و بعده ظهر دن صکره اولان ایکی رکعت اقوی اولدیقی متفق
 علیه در اما ظهر دن اول اولانده اختلاف اولنش بده عشاء نصکره اولان ایکی رکعتدر و اند نصکره قبل
 الظهر اولان درت رکعتدر و اند نصکره قبل العصر اولان سنت غیر مؤکده در اند نصکره قبل العشاء اولان سنت
 غیر مؤکده در دینلدیکی سنت خردن صکره قبل الظهر اولان سنت مؤکده غیر یاردن مؤکدر در زیر قبل الظهر
 اولان سنت ایچون وعید وارد اولمشدر که قول النبی علیه السلام (من ترک اربعه قبل الظهر لم تنل شفاعتی)
 و بخاریدن غیر بر جماعت ام حبیبیه بنت مقیان حدیث شریفی روایت ایلمشدر که انها سمعت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم یقول (ما من عبد مسلم یصلی کل یوم اثنی عشر رکعة تطوعا من غیر الفریضة الا بنی الله له
 بیتا فی الجنة) اما جمعه دن صکره اولان درت رکعت سنت حقه دخی حدیث شریف وارد اولمشدر قال النبی
 علیه السلام (من کان منکم مصلیا بعد الجمعة فلیصل اربعاً) و عندابی یوسف بعد الجمعة سنت ابو یوسف قنوتده
 جمعه دن صکره ائی رکعتدر هر صلاتدن صکره که سنت وارد اول صلاتدن صکره اوزورمق مکر و هدر بلکه
 اوزورمق سنته متفق اوله که سنت الیه مکتوبه مابین فضل لازم کلمه اما حضرت عائشه رضی الله عنهان
 روایتدر که رسول الله علیه السلام بر مقدار قعود ایدوب (اللهم انت السلام و منک السلام و الیک یعود السلام
 تبارکت یا ذا الجلال والا کرام) اوزوردی و سنته قاناردی و سنتی فرض مکاتده ادا ایلزدی بر مقدار صاغ
 و یا صوله و یا خود خلفه چکیلوردی و سنت الیه فرض مابیتده تکام منق اسقاط ایدوب ایتمه سنده اختلاف
 اولندی به ضیلر مطلقا ساقط اولوردیدیلر و بعضیلر ساقط اولنلر لکن نوای ناقص اولوردیدیلر (و ندب الاربع
 قبل العصر ادرکعتان) عصر دن اول درت رکعت یا خود ایکی رکعت مندوب اولدی امام محمد اختلاف ایدوب
 انار ایچون ایکسینک بیتده بخیر ایلمشدر قال النبی علیه السلام (رحم الله امرأصلی قبل العصر اربعاً) و زوری
 انه علیه السلام (کان یصلی قبل رکعتین) اما درت رکعت افضلدر (والسنة بعد المغرب) صلاة مغربدن صکره
 الی رکعت دخی مندوب اولدی ابوهریردن روایت اولندی که قال النبی صلی الله علیه وسلم (من صلی بعد المغرب
 ست رکعات لم ینکم ینعم بسومعدن له بعبادة اثنی عشره سنة) و قال النبی علیه السلام (من صلی بعد المغرب
 ست رکعات کتب من الاوابین بونک ایچون صلاة او این تسبیحه اولمشدر و حضرت عائشه دن روایت اولمشدر که

اما عاهدتم نص شریفی است دلایل ایدوب هر نه مقوله اید قید اولش اید اول قید اید ادای لازم در
 دو بقیه مسلک هائ اولش در بزم ایچون دلیل عید عبادتی بر مکانه تخصیص ایلان لغو در تخصیص اول
 زمان اعتبار اولش که شارع طرفندن اولش اوله بو تقدیرجه نذر مطلق اولور نادر اولان کسسه دیلدی
 مکانه ادا ایلر (ولوندرت المرأة صلاوا و صوما فی غد فاضلت فیه لزمها القضاء) اگر بر خاتون بارین صلاوة
 یا خود صومه نذر ایلسه و نذر ایلدیکی کون جائز اولسه اول صلاوة یا خود صوم قضا سی لازم اولور
 مصنف غایب اید ایلدی زیرا اگر خاتون بوم حیضه بو قدر نماز قیلتی و صائم اولتی اوزریمه نذر اولسون دیسه
 اتفاقا اوزریمه برقی لازم کتیر امام زفر قنده غرقیدی اید اولنده دخی قضای لازم کتیر زبر عبادتی
 بر بومه مضایف قیلدی که نذر اولان فعل اول کون اشلکه صالح دکلدر بو تقدیرجه جائز اولور بوم حیضه حواله
 کیدر بزم ایچون دلیل بودر که تحقیقا غرقیدی داشته اید اید ایلدر لکن اول ادبی مانع جاری صرف ایلکله
 قضای لازم اولور بوم حیضه نذر بونک خلا فیدر زبر امتن و درده منافی اولان شیئیه مقارن اولغله اید اید
 صالح اولد بقیچون قضای دخی واجب اولدی (ولایصلی بعد صلاوة مثلها) بر صلاوة نص صلاوة اول صلاوة
 منللو قلنر بولنظ حضرت حبیب اکرم ملی الله علیه وسلم علی و عبد الله ابن مسعود روایتی اید منقولدر که
 معنای (لا یصلی التفل مثل الفرض بل یقرأ فی جمیع رکعات التفل و یقرأ فی الرکعتین الاولین من الفرض
 التافحة و سورة فی الاخرین التافحة و حدها) بر معنی دخی بواوله که بعض صحابه فرض ادا ایلدر که نصکره
 اجر زیاده اولتی ایچون نافله دخی فرض منللو قیلردی اول مقوله قیلنسون دیونبی اولنشدردی بر دخی
 بر مسجده جماعت اید ادا اولند قد نصکره تکرارینه اولنکی کبی جماعت اید اولور دیکدر بوقول حسنک
 تا و بیلدر بزم مشایخیزو کا ذهاب اولنشدردی مصلی فرایضدن ادا ایلدیکی نمازی شیطان و صومه می اید
 تکرار ادا ایلسون زبر ایی علیه السلام صلاوة لیل لیل تعریفده قوشلق وقتنده قیلدی ابرته می اصحاب
 دیدلر که دونکی نمازی اعاده ایدر میسر می نی اکرم (ان الله تعالی بنیکم عن الیافیق بعتکم) دیو بیان
 سوره مشلدر (و صبح التفل قاعدا مع اقدرة علی القيام) قاعدا نفل صحیح اولور قیامه قدرتی وار ایلکن ابتدا
 کراهتسز یعنی اصح روایت بودر که عذر سز صلاوة نافله دخی قاعدا قیلن صحیح اولور و مکرره دخی اولور زبر اوارد
 اولان حدیث شریف دلالتی عذر سز اولنقدر قوله علیه السلام (صلاوة التاعدا علی النصف من صلاوة القيام)
 صلاوة معذورییه نصف اوزریمه دکلدر بلکه صلاوة قائم کیدر (ولو قعد بعد ما افتحه قائما جاز و بکره ولو قعد
 بلا عذر) اگر مصلی قائما احتیاج اید که نصکره او نورمقله تمام ایلسه جائز اولور اما مکرره اولور اگر عذر سز
 اولور سده زبر افعال قاعدا جازدر بقضای خود دخی اولدر (وقال لا یجوز الا اعدر) اما من دیدلر که قائما
 احتیاج ایلدر که نصکره قعود جازدر کلا عذر اید جائزدر اما منللدی قاعدا مشروع قیامی مستلزمدر ته کیم
 قائما صلاوة نذر ایدن کبی بر دخی دیر که صلاوة قیامه نذر حد داشته ملزمدر زبر مصلی قیامی التزام ایلشدردی
 اما مشروع ذاتمه ملزم دکلدر و ایحتی مؤدای بطلاندن صیانت ایچوندر بوی صیانت اید قیامه محتاج دکلدر لکن
 امام ابو حنیفه کرم دردی که مصنف دخی و بکره دیو کرا ایلشدردی (و یقتل را کما خارج المصر و میالی ای جهة
 توجهت دایته) مصلی خارج مصر در اکب و سوی اولدی بقی حالد صلاوة نافله دخی قیلور دایه سی هر قتی طرفه
 توجه ایدر سده بوسکادلیل حدیث ابن عمر رضی الله عنه در قال رأیت رسول الله صلی الله علیه و سلم (یصلی
 علی حار و هو متوجه الی خیبر یومی ایام) دینلدی که ابتدا صلاوة قبله توجه شرطیدر دکلدر تمایه ده
 و محیطه مسطوردر که علمادن بر طائفه تطوی دایه اوزریمه تجویز ایلشدردی الا که دایه لرین افتتاح حالنده
 قبله به توجه ایدر دکلدر تجویز ایدر دخی بعده مصرف اولدی بقی لا باسدر دینلدر اما افتتاح صلاوة قبله دن
 غیر بی بلا ضروره جائز کور نمیشلدر زبر ابتدا حالنده ضرورت بو قدر ضرورت حال بقاده در لکن بزم
 اصحاب بزم افتتاح قبله دن توجه ایدر مکی اخذ ایلشدردی زبر انص شر بقده تفصیل بو قدر اگر بر معارض دایه
 اوزریمه تطوع قلمقه منفعت بو قدر بر سه جواب و بر بلور که بوقلمده حفظ لسان و خواطر فاسد و وسوسدن
 تنبی حذر ایدر لسان و نفسی حفظ منفعتی خود منفعت کاملدر و مسافر عذر سز مکتوب بی دایه اوزریمه
 قید بزم اوقات حلد و سده در ایچون نذرله چند استفت اولر اما تطوع بونک خلا فیه در دایه اوزریمه

صلاوة قیلوب نزل ایلکه عذر سزیدن و برقی حیوان نردن خوف کبی و مکان بالجمله بر اولوب ایتل ممکن
 اولمق کبی و دایه سی چاش اولتی کبی یا خود مسافر یا اختیار کسسه اولوب نزل ایدر سده بیکه قادر اولمق کبی
 بو احوال موجود اولد قد دایه اوزریمه مکتوبه یا نزل اولور (و بی نزوله) مصلی دایه اوزریمه قیلدی بقی تطوی
 بنا ایدر نزل ایلد کده زبر ارا کتیک ایما سی قوتده و کوع و سجودی کیدر (خلا فای بومق) ابو یوسف
 خلاف ایدوب جائز دکلدر زبر ایتل اولتی رکوع و سجود ایدله در بونقدیرجه قوی بی ضعیف اوزریمه بنا ایلک
 لازم کور مریض مومنین عذری زائل اولوب بنای صحیح اولدی بقی کبی بونک دخی بنای صحیح دکلدر
 (و رکوعه لایبی) رکوبی اید بنا ایلر بر کسسه ارضه ایلکن بر رکعت قبله بعده را کب اولسه بنای صحیح
 اولر استیناف ایدر زبر ایدر ایلکن افتتاحی رکوع و سجود و وجوب ایچون منفعت اولش ایدی بغیر عذر
 مالزمی ترک ایتلکه قادر اولر اما را کتیک عذریمه سی بونک خلا فیه در (فصل التراويح) (سنة مؤکده) تراویح
 سنت مؤکده در یعنی روافض سنت ۴۰ دیشلدر اما بزم اتمه زقنده سنت رسولدر لقوله علیه السلام
 (ان الله تعالی فرض علیکم صیامه و سن لکم قیامه) بو حدیث شریف دلالت ایدر بقی علیه السلام یعنی لیل ایلده
 اقامت ایدوب و رمضان کیمه (نده بر کیمه جیقوب بکری رکعت تراویح قیلور بوب ایلکنی کیمه اولد قد
 ناس مجتبع اولوب و نه جیقوب اولکی کبی بکری رکعت قیلور بوب اوچنی کیمه اولد قد جیقوب (عرفت
 اجتماعکم لکن خشیت ان یکتب علیکم) سوره مشلدر اول وقتدن حضرت عمر رضی الله عنه زمانه دکلن ناس
 تراویحی منفرد ادا ایلدر دی حضرت عمر کندی زمانه اید بر کعب که شیخ شیوخ قرار داکا جاعله قلمغه
 امر ایلشدردی و صحابه دن عثمان و علی و ابن مسعود و ابن عباس و طلحه و زبیر و مهاجرین و انصار دن جوق کسسه
 معاضر اولوب بر فرورد ایلشدردی بلکه واقعت و مساعد ایلشدردی امام علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه
 (نور الله مفتح عمر کونور مساجدنا و انما یواطیها النبی علیه السلام خشية ان یکتب علینا) دیون ایلشدردی
 و ابو حنیفه دیشلدر که تراویح بر سنت مؤکده در عمر رضی الله عنه کندی نفسندن مواظبت ایلشدردی
 اما کندی قنده بر اصل وارددر که اول اصل قوله علیه السلام (ان لکم فیکم سنة مہدیة فاعلموه و لا تخالفوه)
 قول شریفیدر بوسفندن حبیب اکرم تراویحی مر ادا ایلدی زاهدیده دخی بوسوال اوزریمه ذکر اولنشدردی (علیکم
 بسنی و سنة الخلفاء الراشدین من بعدی) حدیث شریفی دخی سنت مؤکده اولسنه دلالت ایدر مواظبت
 رسول الله علیه السلام اوله قلمقه سنت مؤکده اولمسی لازم کتیر ترک مواظبت عذر کبی (خشية ان یکتب علینا
 در بیان اولنشدردی تراویح ترویجه نکل جعیدر واصلی مصدر در ترویجه تسبیح اولنیدی هر درت رکعت
 مایندده استراحت اولنیدی ایچوندر و ایتله عدم مخالفتنه توصیه دخی بر برینی مؤکده در (فی کل ایله
 من رمضان بعد العشاء) تراویح سنت مؤکده در و مضانک هر کیمه سنده عشاء نصکره حتی اگر بر کسسه قبل
 العشاء تراویحی ادا ایلسه جائز دکلدر شایخ بلندن بر جماعت کیمه نکل کبسی تراویح ایچون وقتدر قبل العشاء
 و بعد العشاء جائزدر زبر اقیام اللیل تسبیح اولنقد و قیدر دیشلدر (قبل الوتر و بعده) و زدن اول و زدن نصکره
 قلمقه سنت مؤکده در اما شایخ بخارا دیشلدر که بر کسسه عشاء دن اول یا خود و زدن نصکره تراویحی ادا ایلسه
 وقتنده ادا ایلمش اولور زبر تراویح وقتی فعل صحابه اید ایلنشدردی ایتله بعد العشاء و قبل الوتر قیلنشدردی
 (بجماعة) جماعت اید ادای سنت مؤکده در ابو یوسف دن روایت وارددر که بر کسسه امام اید مسجده قیلدی بقی
 کبی اوند قلمقه قادر اولسه اوند قلی انضادر اما صحیح اولان جماعت ایل قلی افضلدر فاضلخان جماعت ایل
 قیلسی مستحبدر دیش مالک و شافعی انفراد افضلدر ما زنت کبی زبر الاخلاصه اقربدر و بایدن دخی ایددر
 دیشلر بعضیلر دیشلدر که بر کسسه تراویحی یا لکن اوند ادا ایلسه جماعتی ترک ایلسه سی اولوب تارک سنت اولش
 اولور (عشرون رکعة) بکری رکعتدر و زدن غیر مالک قنده او و زالتی رکعتدر (بعشر تسلیات) اون سلام
 ایلد یعنی ایلکی رکعتدر بر سلام اولی بکری رکعتدر اوند سلام اولور (وجلسه بعد کل اربع قدرها) هر درت
 رکعت نصکره درت رکعت مقداری جلسه ایلد بکری رکعتدر بومقدار او نورمق مستحبدر اصحاب زمانندن
 بو کونه دکلن متواتر اولان بودرت رکعت مایندده او نورمق انتظاردر مصلی مخیردر دیرسه تسبیح
 او نور دیرسه تمایل ایدر دیرسه نماز قیلدر دیرسه سکوت ایدر هر قتی سی اشلر سه احسندر قوله علیه السلام

(المنظر للصلاة كن في الصلاة) واهل مكة تراويحين ما بين شدة طواف ايدرل اهل مدينة نماز قیلر دیمشدر
اما بعضیلر طواف وصلاة متحقق دكلدر دیمشدر (والسنة فيها الختم مرة) تراويحه سنت بر كه ختم ایلكدرد
مقدار قرآن متده مشایخ اختلاف ایلشدر بعضیلر شفعنده صلاة مغربده قرات اولنان مقداری كركدر زبرا
تطوع فرضدن اشاعه در ایددی تطوعده مكثوبانك اخذ اولان اخذ اولنقی اولیدر دیمشدر بعضیلر عشاده
قرات اولنان مقداری كركدر زبرا تراويح عشایه تابعدر دیمشدر بعضیلر لئقولى حسنك ابو حنیفه دن روایتی
هر ركعتده اون آیت مقداری او قومه و صحیح اولان دخی بودر زبرا هر ركعتده اون آیت اولیق ناسه تحقیف
اولور و بونكه السنة فيها الختم مرة مضعوق دخی حاصل اولور زبرا اولور كچه ده یكر بیشتر ركعتدن التي بوز
ركعت اولور و آیات قرآن التي يك وبر مقدار آیدر هر ركعتده اون آیت قرات اولنقی ختم حاصل اولش اولور
نهایه ده دخی مسطور اولان بودر بوباده برسوال وارد اولور كه مفسر ذكر ایلدیكی اوزره آیات قرآن التي يك
اشوزا تمسك التیدر بوقار و ده مذکور اولان حساب اوزره التي يك قرات اولنوب باقیسی حاصل اولمش اولور
اللهم الان راد التقرب كایرشد الیه مقوله می اوله صاحب نهاییه دیمشدر كه افضل ایكی كه ختم ایلكدرد اهل
اجتهاد اون كونده ختم ایدر لایمش ابو حنیفه دن روایتی كه شهر رمضانده التمسك بر ختم شریف ایدر مش اولور
ختم كوندزده و او قوت ختم كچه ده و بر ختم تراويحه واقع اولش اولور (فلا تترك لكسل اليوم) ختم ترك اولنیز
قومك كسی ایچون لككن فی زماننا افضل اولان قومی جاعتدن نفرت ایدر عمكدرد و نیتده تراويح یاخود نیت
انبل یاخود قیام انبل دیونیت اولنسه جائزدر (قیل وتكره قاعدا مع القدرة علی القيام) تراويح قائما قلغه
قدرت واراككن قاعدا خلق مكروه اولور قاضیان قواستنده قها اتفاق ایدیلر كه عذر مسر قاعدا خلق مستحب
اولیه دیمش وجوازنده اختلاف اولنشد بعضیلر عذر مسر قاعدا جائز اولور ابو حنیفه دن حسنك روایتیله
استلال ایدر اولور روایت بودر كه بر كسته عذر مسر صباح نماز يك سنتی قاعدا قلغه جائز دكلدر و تراويح
دخی بوجه در سنت مؤكده اولنقله بعضیلر عذر مسر قاعدا تراويح قلی جائزدر دیمشدر و سنت بخرا یله تراويح
ختمی فرق ایلشدر و اصح اولان دخی بودر نهایت قاعدا ادا ایلده شك نوبی قائم ایدندن ناقص و بلكه نصف
اوزر در و وجه فرقی بودر كه سنت بخرا خلافت سنت مؤكده در و تراويح تا كیده اندن اشغه در برابر
عدا ایلن جائز دكلدر اكر امام عذرا یله و عذر مسر تراويح قاعدا قلغه و قوم قائما قلغه ایلله ربومثله ده مشایخ
اختلاف ایلدیلر بعضیلر امام محمد مذهبه ذاهب اولوب قاعدا قلغه قاعده تراويحه اقتداسی صحیح اولور دیدیلر
قول صحیح دخی بودر (ویوتر جماعه فی رمضان فقط) الختق رمضان جاعت ایلله و ترك و فقط انرا و انقی اخراج
ایچوندر سوال اولنورسه و تر رمضانده جاعت ایلدی افضلر یاخود منفرد الختق می افضلدر جواب ویریلور كه
جاعت ایلله قلی افضلدر زبرا عمر رضی الله عنه جماعته و تره اقامت ایلشدر (والافضل فی السن المنزل)
مختلده افضل اولان منزله قلنقدرد زبرا ریادن بعیددر قوله علیه السلام (افضل صلاة الرجل فی بینه
الا لكثوبه (الا تراويح) التراويح دكل یعنی تراويح منزله قلنقی افضل دكلدر بلكه بونده جاعت افضلدر
اكر جماعت عشایك فرضنده جماعتی ترك ایلله اول جاعت تراويحی قلنق و تراويح جماعت منفردا عشای
و تراويح ادا ایلله ربعه امام ایلد و تراويح ادا ایلنك جائزدر زبرا جاعت ایلله و تركن رمضانده مخصوصدر و بعضیلر
دیدیلر كه امام ایلله و تركنسون زبرا و تراويحه تابعدر معلوم اوله كه جماعته تطوع رمضاندن غیرده قلنق
شمس الا نعه دن می ویدر كه جماعت ایلله تطوع علی سبیل التداوی اولورسه مكروه اولور نافله نماز قیلان امامه
اقتدارا جمعه سنك كراهنده اختلاف اولنشد امام مقتدی دوت اولدقه كراهنده اختلاف بودر یعنی مكروه
اولدی متفق علی در نافله جماعت ایلله مكروه اولدیفندن و غائب ویرات ودر نماز زنده امامه اقتدا مكروه
اولدی یعنی قها نصیر یخ ایلشدر حتی ابن مالك یومنازلك واضعنه (قتل الله واضعها) دیوبد دعا ایلشدر
(سئل) یصلی امام الجمعة بالناس عند كسوف الشمس ركعتین) كوفش طوئلدیقی وقت امام جمعه ناس ایلله
بن ركعت نماز قیلر كسوف لغتده شمسك ضیایی كیدوب سیاه اراسیدر مشهور اولان كسوف شمس ایچون
خسوفه ایچوندر ای مسعودانصاریدن روایتدر كه رسول اكرم دلی الله علیه و آله اول اول ایدر و دت
بسی كی حبه مس طوئان بی ناس ایدر جماعت ایلشدر ناس موت ایدر جمعه روزی علیه السلام

یوردقه دیدیلر كه ان الشمس و القمر ایتان من آیات الله تعالی لا تمك فان موت احد ولا یجیاه فاذا رايت شيئا
من هذه الافزاع فافزعوا الى الصلاة) صحابه دن بر جاعت روایت ایلشدر كه نبی علیه السلام كسوف شمسده
ایكی ركعت نماز قیلشدر (فی كل ركعة ركوع واحد) هر ركعتده بر ركوع ایلله ایكی ركعت نماز قیلور بر امام شافعی
هر ركعتده ایكی ركوع ایلله قلنقه دیمشدر و شافعیك دلیل حدیث عائشه رضی الله عنها در كه ان النبي علیه
السلام (صلى صلاة الكسوف ركعتين باربعة ركوعات واربع سجودات) بزم ایچون دلیل حدیث عبدالله ابن عمر
و النعمان بن بشر و ابی بكر و سمرة بن جذ ویدر كه القاط مختلفه ایلله روایت ایلشدر نبی علیه السلام كسوف
شمسده ایكی ركعت نماز قلدی شمس منجلی اولنجه صلاقی تطویل ایدر ایچون روایتلر تعارض ایلله
روایت رجال ترجیح اولنور ایكی ركوع ایلله روایت اولنانك تاویل و توفیق بواوله كه نبی علیه السلام ركوعی
اوزادوب جوق طو و مغله صف اوله اولنلر رسول علیه السلام ركوعدن قالقهش ظن ایدوب باشلرین قالدیروب
خلفنده اولان صف دخی صف اولی قیامده كوروب باشلرین قالدیروب و اولكدر ایلله نبی علیه السلام ركوعده
كوروب تكرر ركوع ایدوب صف ثانی دخی كذا ركوع ایكی ركوعه كی صفده اولنلر حضرت قی ایكی كه ركوع
ایتمش ظن ایلله ربوبله اشغاب قتی جوق واقع اولور و صوا حضرت عائشه صف نساوده در كه صف اخبردر
اكر دینلورسه شافعیك دلیل اولان حدیث كسوفی رجالدن ابن عباس دخی روایت ایلشدر جواب ویریلور كه
اول زمان ابن عباس حضرت ثمری صبیانندن اولمغین نسا و صفك او كنده ایدر و انلر دخی بعید اولنقله ایكی دفعه
ركوع ایتمش ظن ایلله (ویطيل القراءة) امام قراتی تطویل ایلله تطویل ایلله نبی علیه السلام متابعت
ایتمش اولور زبرا نبی علیه السلام ركعت اولیده سورة بقره و ثانیه سورة مال عمران مقداری او قومش (ویحفظها)
امام قراتی اخفا ایدر ابو حنیفه قمتنده (وقال یحمر) امامین دیدیلر كه امام قراتی چهار ایدر (ثم بدعوا بعدهما
حتى تجلي الشمس) نمازی ادا ایلد كند نصكره شمس منجلی اولنجه دعا ایلله امام دیلرسه او قورر كن دیلرسه
قائمادیلرسه قبله یه قرشوط زره و دیلرسه جماعته قرشوطوب دعا ایلله و قوم دخی امین دیلر (قوله علیه السلام
اذا رأيت شيئا من هذه الافزاع فافزعوا الى الله تعالى بالدعاء) (ولا یخطب الامام) امام خطبه او قومیه شافعی
دیر كه بعد الصلاة ایكی خطبه اوقو یه بیرامده او قودیق کی دلیل عائشه رضی الله عنها نك روایتدر كه نبی علیه
السلام نماز قلدقه نصكره خطبه اوقیوب الله جمده و ثنا ایلدی بزم ایچون جواب ویریلور حضرت عائشه نك
غیریدن نقل اولنمشدر اكر نقل صحیح اولورسه تاویل بواوله كه ناس كسوفی موت ابراهیم ایچون دیرلر ایدی انلر
جوابلرینی و دایچون خطبه اوقومش اوله بوخسه خطبه شرط دكلدر یاخود حضرت عائشه نك خطبه
قولی دعا دك اوله زبرادعا یه خطبه تسبیحه اولنشددر (وان لم یحضر صلاوا فرادی) اكر امام جمعه حاضر اولور
ایسه تقدیم و تقدیمده منازعه قمتنه نبی اولسون ایچون جماعت منفردا ادا ایلسونلر برانطوعده اصل اولان
منفردا ادا اولنقدرد (ركعتین واربعاً كالتسوف) ایكی ركعت یاخود در ركعت قیلر صلاة خسوف کی اما
صلاة خسوفده امام جمعه حاضر اولورسه ده شه منفردا ادا ایدر زبرا كچه ده اجتماع متعسر در امام شافعی
دیر كه بقم قرحمخف اوله امام مسجد ناسه ایكی ركعت نماز قلیور و هر ركعتده ایكی ركوع ایدر و قراتی
چهر ایدر صلاة كسوفده ایلدیكی كبی (والظلة والريح والفزع) ظلمت و ریح و فزع كبی نماز قیلر زلزله شددیه
وصاعقه و اتسار الكواكب و الامطار الدائمة و عوم الامراض ایچون دخی نماز قلدور (فعل) و صلاة یجماعه
فی الاستسقاء بل دعاء و استغفار) استسقاءه جماعت ایلله نماز بودر بلكه دعا و استغفاردر لقوله تعالی
(واستغفروا ربكم انه كان غفارا یسل السماء علیكم مدرارا) جناب رب العزة استغفارای ارسال مطر ایچون
سبب قلندرد و صلاة ذكر اولندی و رسول علیه السلام استسقاءه حیقوب نماز قلیوب میروی اولان دعا در
وانس دن روایت اولنور كه ناس قور و قلندن نبی علیه السلام منبرده ایكین شكایت ایلدیربی علیه السلام منبرده
دعا ایدوب بر هفتمه متوالی بقومر یا غوب منقطع اولدی عمر رضی الله عنه دخی استسقا ایچون صحابه ایلله
مشاوره ایدوب صحابه دن كعب بن الامیر المؤمنین نبی اسرائیل یغمبر لرینك عصبه سیله استسقا ایدر لدی و حالا
عباس حاضر در و عم رسول علیه السلام در دیدكده عمر رضی الله عنه عیابی منبر اوزرینه اجلاس ایدوب
و كندیسی دخی یاتنه طو ووب (اللهم تنول البكیم ینك) دیوبد دعا ایلدوب منبردن نزول ایلدین عظیم یغورلر

بغفشد را مستغفاره نبی علیه السلام من مروی اولان دعا بود (اللهم امقنا غیما معینا هنیئا مریئا مریا مریا دعا
بجلا سحای طیقا عاما اللهم امقنا الغيث ولا تجعلنا من القانطين اللهم ان بالبلاد والعباد وانخلق من الاواء
والضلك ما لا نشکوه الا اليك اللهم ائت لنا الزرع وادركنا الضرع واسقنا من بركات السماء وابت لنا من بركات
الارض اللهم انناستغفرک انک کنت غفارا فارسل السماء علينا مدرارا) چن بغفور یاغه (اللهم حییا ناعا)
دیه دخی جماعت دیه که مطر یا فضل الله و بر حمته غیث مطر معنانه در (مغینا مریئا محمودا العاقبة) دیمکدر
مریعا میوک فتی ایله اوجوزلق دیمکدر ضم میم و یا موحده و نامتناه ایله دخی مریویدر مریعا و مریئا کبی
غده فتح غین و دال ایله صوین و خیرک چوقغیدر و بغفور قطار لری شک یوکی اولتی دخی دینلشد و روحی لایا بکسر
اللام شول بولوتدر که بغموری یروزینه عام اوله ازهری دیمکدر که بلاد و عبادده نفی عام اوله سحای فتح سین
ایله مطر شدید در عاما طبقاتی مستوعبالا ارض مطبقا علما کثیرا فانطقین ما یوسین معنانه در من اللأواء
بالمشدة المجاعة الضلک ضیق معنانه در بركات سما کثرت امطار در بركات ارض بردن حاصل اولان زرع
و مریعین عبارتدر (فان صلا فرادی جازو فالایصلی الامام بالناس رکعتین) اگر جماعت منفردا قیلر لسه
یا زدر امامین دیدیلر که امام ناسه ایکی رکعت نماز قیلیر و امامین ایچون دلیل ابن عباس روایت ایلمشدر
نبی علیه السلام صلا عید کبی ایکی رکعت نماز قیلیر و دی بزریر که برکه ایشلدن و برکه دخی ترک ایلمشدر
یوقدر برجه سنت اولمش اولور (بیجه و فیها بالقرائة) ایکی رکعتده قرائتی جه رایدر صلا عید اعتبارا ایتمکده
و بعض کسینه را امام محمد دن روایت ایلمشدر که امام ایکی رکعتده دخی تکبیرات عید کبی تکبیر ایلیه ابو یوسف
قتنده تکبیر اولمخ مشهور اولان دخی بودر (و یخطب بعدها خطبتین) صلا ندن نکره ایکی خطبه ایدر
(کله یدعنه محمد و عندهای یوسف خطبة واحدة) امام محمد قتنده اول ایکی خطبه بیرام خطبه می کبی اوقیه
تکبیرات زواید ایله و ابو یوسف قتنده خطبه واحده اوقیه اگر خطبه اوقنورسه جلسه ایله قطع ایلیه زبرا
مقصود اولان دعا در و امام مشیره حقیق میوب رده قلبیه یا خود قومه یا خود عصایه انکالایلیه بر ایدر (لایکبیر
فیعما فی المشور من الزوایه غمه او روی عن محمد انه یکبیر) دوز کرا و ایشلدن ظاهر یده (وقال محمد یصلی فیمما
رکعتین و یجماعة کصلا العید الا انه لیس فیمما تکبیرات) عبارت لری مسطور در ابو حنیفه قتنده خطبه
یوقدر زبرا خطبه جماعت ایله قنلان صلاته تابعدر یونده ایسه جماعت یوقدر ابن عمر دن روایتدر که
نبی علیه السلام استسقاءیه چقمقده نماز قیلدر و رونه خطبه اوقنوشدر و تحقیق دایلمشدر امام نبی علیه السلام
خطبه اوقنودی دیو اولان روایت جواز نکل ایی ایچون اولانه محمول اوله سنته محمول اولیه و عمر رضی الله
عنهما استسقاءیه چقمقده نماز قیلدی فی خود ثابت اولشدر اگر سنت اولیدی عمر رضی الله عنهما ترک ایازدی
خصوصا سنت رسول اتباع جمله دن اشد ایدر کی بیاندن مستغیدر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بردن
شکلی و بردن ترک اولیدی دینلش ایدی عمر رضی الله عنه سنت رسول الله اتباعده آخر دن اشد ایکن
استسقاءیه چقمقده نماز قیلدی سنت اولمشی مؤیدر و سنت مواظبت ایله ثابت اولاندرا احیانا اشلیوب
واحدا فان ترک ایله سنت ثابت اولاز (ولا یقلب القوم اردیهم) قوم ردالری نقایب ایلر (و یقلب الامام عند
محمد) امام محمد قتنده امام رداسنی تقلیب ایدر زبرا نبی علیه السلام استسقاءیه چقمقده قبله به استقبال ایدوب
رداسنی تقلیب ایلمشدر صفت تقلیب بودر که رداسنی ایسه یوقار و سنی آشفه و آشفه سنی یوقار و ایلیه و اگر
مدور ایسه صاغنی صول و صولنی صاغ اوزرینه تقلب ایدر اما ابو حنیفه قتنده امام دخی رداسنی تقلیب ایلر
زبرا نبی علیه السلام یوم جمعه دایستقبله چقمقده رداسنی نقایب ایلر اگر سنت اولیدی ترک ایلمدی
امام محمد ترک زوایق تفاؤلا اوله یعنی ردایی تغییر ایله و استغیرالنی ایچون و شهادتدر که نبی علیه السلام دخی اولیه
ایلمش اوله که الله تعالی حال تغییر یا بیه ردایی تغییر ایلمکده و ایسه غیر یده بولمخ نبی علیه السلام مخصوص
اولمش بر فعل اولور یا خود وقتا که اخبار تعارض ایلمسه قیامی غسل ایدر زنیاس ایسه تقلیب اولمشدر صلا
کسوف و جمعه و عیدین دای اولدی نبی کبی (و یخروجون ثلاثة ايام قط) جماعت منوالبالحی اوج کون استسقاءیه
چقارلر اوج کون نکره چقمقده لروچقدر لری وقت بیان واسکی قنلان یا خود ایکی خرقره کیوب ذابل
و متواضع و خاشع اولد لری حاکمه بالناس فی ابکی لروچ نماز دن قهرم صلا عید ایله لروقه و استغفار لری خود

[illegible]

باب ادراك الفريضة

یویاب فرضه اولان صلاته ادرالیه یاتنده در (شرع فی فرض فاقیم) بر شارب فرضه اولان صلاته شروع ایلمه
 واقامت اولنسه یعنی امام نماز شروع ایلمه (ان لم یجد لاولی قطع وبقعدی) اگر شارب مزبور رکعت اولی
 ایچون سجده ایلمدی ایسه قطع ایلمه و امامه اقتدا ایلمه صورت مثله بودر که برکنه فرضه شروع ایلمه
 اول کنسه شروع ایلمدی یکی فرضه کنه و رکعت اولی سنک سجده منی ایلمدی ایسه قطع ایلمدوب امامه اقتدا ایلم
 بلا عذر نقض عبادت سرآمد راقوله یا نزل و نه مالی (ولا یطأوا اعمالکم) لکن یومحدله نقض ایچال ایچوندر یعنی
 ایچال جائزدر مثلاً مسجدی احباب و تعمیر ایلمک ایچون و ملاطهری جمعه ایچون منفرد مالائی جماعت نقض
 ایلمک جائزدر (وان سجده و هو فی الرباعی یتیم شفعاً) اگر رکعت اولی ایچون سجده ایلمه حال بوکه مهلی فرض
 رباعی ده اولسه شفع اولی تمام ایلمه ادا اولانان بر رکعتی صیانتی ایچون اندن صکره قطع ایلمدوب امامه اقتدا ایلم
 راد ایلمدی یکی ابکی رکعت فافله اولور (ولو سجده ثانیة یتیم) اگر اوچین رکعتلک سجده منی سجده ایلمش ایسه درت
 رکعتی تمام ایلمه زیرا اکثرین ادا ایلمدی آکترده ایسه حکم کل وارد ایلمسی لازمدر (وبقعدی متطوعاً) متطوعاً
 امامه اقتدا ایلمدر (الاولی للعصر) الا صلاة عصر مرده اقتدا ایلمز بر عصر درنصکره نافله فاقی مکر و هدر (ولو فی الفجر
 والمغرب یقطع ویقتدی مالم یقید الثانية بسجدة) اگر صلاة فخرده یا خود مغربده اولور سه قطع ایلمر مادامکه
 ثانیه فی سجده ایلمه تقیید ایلمدی که (فان قید یتیم ولا یقتدی) اگر رکعت ثانیه فی سجده ایلمه قید ایلمدی ایسه تمام
 ایلمه و امامه اقتدا ایلمه زیرا بعد الفجر متقل مکر و هدر وبعد المغرب اگر امامه موافقت ایلمر سه اوج رکعت
 نافله ایلمه موافقت ایلمش اولور نافله ده ایسه اوج رکعت یوقدر سه خالفقت ایلمش اولور اگر نافله فی درت رکعت
 ایلمک ایچون سه موافقت ایلمه یوقدر برجه امامه مخالفت ایلمش اولور یونزلکر برسی بدعتدر (ولو کان
 فی سنة الظاهر او الجماعة فاقیم او خطیب) و اگر اول شارب اولان کنسه ظهرلک منتندن یا خود جمعه نلک منتندن
 اوله ایلمدی ظهرلک فرضه اقامت اولنسه یا خود خطبه یه شروع اولنسه (یقطع علی شفع) اول او زره قطع

ایامه کاجواب و بر بلور که بر عین شایسته اداسی نرفته و جوئی منافی دکار بر جمعه معنی تجارت شجند
 حاصل اولدی بی مثلاً (اذنودی للصلوة من يوم الجمعة فانه والی ذکراته و ذروا البيع) يوم جمعه ده معنی
 الی ذکراته و ترک بیع ایله مخاطب اولان کس نه جمعه معنی ایدر کن بولده بیع و شرا ایسه و منتهی صلا توقف
 و لغویب الخوق بیع و شرا سی جمعه و ارنجه لسانا اوله ضمن معنی تجارتده معنی الی الجمعه بولمیش اولور
 و تداخل که مجلس و اسوده اوج دور با خود زیاده برایت مسجد بی مکرر قرائت ایسه بر مسجد ایله کفایت
 ایدر بیکی تداخل دخی جائز در برابر مسجد دن مقصود اطهار خضوع و خشوع در بویسه بر دفعه دخی بولور
 و دایه اوزرنده ناقصا اداسی ایچون جواب بودر که دایه اوزرنده قرائت ایدر اولی اول محلله واجب اولان ایامه در
 اوزرنه واجب اولدی بی اوزره ادا ایلش اولدی بولک نظیری بر کس نه دایه اوزرنده صلا طوعه شروع ایدوب
 اداسی جائز اولدی بی کبی بودخی جائز در و سامعین و جو به اهل اولی لازم در برابر صبی و حائض و نساء و کافر
 اوزرنه واجب دکار در محیطده مسطور در که اگر بر کس نه آیت مسجد بی کافر و صبی عاقل و حیاض و جنب
 و نساء و محدثدن اجتماع ایله واجب اولور اگر ایچون مطبقدن اجتماع ایدر و مسئله اختلاف در اصح اولان
 واجب اولمقد در برابر تلاوت تمیز و معرفتی اولین کس نه دن صادر اولمش در و اگر سکرانندن اجتماع اولور و واجب
 اولور و اطاعتدن اجتماع اولسه واجب اولور قاضی فایده مسطور در که اگر نامقدن اجتماع اولور و مسئله مختلف
 فیهادر اما صحیح اولان و جویدر و اگر فارسی ایله تلاوت اولسه مستمع اولانه مسجد واجب اولور اگر فهم
 ایچره ده جمعه فیهامی شرط قلندی لکن ابن ملک شرحنده اتفاقا موجه دردیو ذکر ایلش در برابر فارسی ایله
 قرائت اگر لفظا کل ایسه ده معنای قرائت در برابر کس نه دایه می پور کن آیت مسجد بی تکرار ایله کند و سسته
 بر مسجد واجب اولور پیاده پورین کس نه به هر آیت بر مسجد لازم در کذا فی التوفیق (وعلى المؤمن تلاوة امامه)
 امامت تلاوت ایله مؤتم اوزرنه مسجد تلاوت واجب اولور ایچون ایسه ده فیهامی مؤتم اقتدا ایله متابعتی التزام
 ایلش در و اگر مسجد ایله ایله ایسه امامنه مخالفت ایلش اولور بویسه منیدر (ولا تجب تلاوته اصلا) مؤتم
 تلاوت ایله نه صلاته و نه خارج صلاته نه کند و نه امامه و سایر جماعته مسجد واجب اولور ابو حنیفه
 رابو یوسف قننده و امام محمد قننده جماعت مسجد ایدر در صلاتدن فارغ اولدقنصکره زیرا صیب تلاوت
 جماعت ایدی متحقق اولدی و مانع مسجد که صلا ایدی اولدخی مرتفع اولدی هر شکیک نه سبب متحقق اوله مانع
 دخی متقی اوله آیتده اول شئی اشکال لازم در امام محمد کلامی منتهی اولدی اگر مصلی آیت مسجد بی رکوع
 و سجود نه یا خود تشهد نه قرائت ایله قرائتدن مجبور اولدله اوزرنه مسجد لازم کلاما مرغیانی مصلی
 اوقود بی رکوع و سجود نه مسجد تلاوت ایدر دیشدر (الاعلی سامع لیس معه فی الصلاة) الا شول سامعک
 اوزرنه واجب اولور که اول سامع تالیفک صلاته شریک اولیه بوقول متفق علیه در (ولو سمعها المصلی
 من لیس معه لا یسجد فی الصلاة) اگر مصلی کند و ایله صلاته معا اولین کس نه دن آیت مسجد بی اجتماع ایله
 صلاته مسجد ایله برابر بوسجد صلاته دیکدر و افعال صلاتدن دخی دیکدر و افعال صلاته اخرض
 یا واجب یا مستدر یا اجتماع ایله بولک بر و شدن دیکدر بوقدر برجه صلا ایچنده ایلمک جائز در (و مسجد عدها)
 صلاتنصکره مسجد ایله برابر صبی که سمع در مجبور اولین کس نه دن آیت مسجد در (فان سجده فیها لا تجوز
 ولا یبطل للصلاة) اگر مصلی سامع صلاته ایکن مسجد ایله جائز دیکدر و صلا دخی باطل اواز اما عدم
 جوازی دخی بودر که افعال صلاتدن اولیان شئی صلاته اذخال ایلمکی شارع نهی ایچکه و موجود مکان
 نهی دن اولمقین ناقص اولدی ناقص ایسه کاملان مقامه اقامت اولق جائز دیکدر اما صلاتک عدم بطلاقی
 بودر که حد ذاته مسجد لغو مال صلاتندر اول تقدیر برجه اول مسجد صلاتی مفسد دکار اما نادرده
 مسطور در که صلا فامد اولور بر صلاتدن غیر به ما شائق فعلی صلاته ایلش اولدی (ولو سمعها من امام
 فاقندی به قبل ان یسجد جمعه) اگر بر کس نه آیت مسجد بی امامدن ایستنه و امام مسجد ایلمدن مقدم
 اقتدا ایله امام ایله معا مسجد ایله زبر مقتدی امامه تابع در اجتماع ایلمش اوله نه امام ایله مسجد
 ایدر بی بونده خود هم اجتماع هم اقتدا بولندی (وان اقتدی بعد ما سجد فان کان فی ثلثة الرکعة لا یسجد اصلا)
 اگر امام مسجد ایدر کند نصکره اقتدا ایدر و اگر اقتدا تلاوت اولانان رکعتده اولور و نه یعنی اول رکعتده تلاوت

ایدوب و علی الفور مسجد ایدر کند نصکره اقتدا ایلش ایسه اصل مسجد ایله یعنی نه صلاته و نه خارج صلاته
 زیر مقتدی اول رکعتده ایدر شکره مسجد بی ادا ایلش اولدی بر کس نه و زرده امامت اوچنجی رکوعنه ایدر شکره قضا
 ایدر بیکی رکعتده قنوق اوقومز (وان فی غیرها سجدها خارج الصلاة) اگر اول رکعتدن غیر بده اقتدا
 ایلش ایسه خارج صلاته مسجد ایله برابر قبل الاقتدا استماع ایلش اولدی (کالولم یقند) اقتدا ایلش کس نه کبی
 خارج صلاته مسجد ایله (ولا تقضی الصلاة خارجها) صلاته اولان مسجد خارج صلاته قضا اولور
 بر کس نه صلاته آیت مسجد بی تلاوت ایله اگر آیت مسجد وسطنده ایسه افضل اولان فی الحال تلاوت ایچون
 رکوع یا خود مسجد ایدر کند نصکره قنوق اوقومز و صلاتی اتمام ایله اما اگر مسجد آیت نصکره ایکی آیت
 یا خود اوج آیت اوقومز صلا ایچون رکوع و مسجد ایلسون جائز در و مسجد تلاوت آتدن ساقط اولور
 مسجد نصکره بوقدر اوقوت فورقی قطع ایلمز نه علی الفور ایلش اولور مشایخ بلج مسجد ساقط اولمزالا آیت ایله
 ساقط اولور دیشدر اما عامه مشایخ فیهامی احتیاج بوقدر مسجد تلاوت صلاته ادا اولور بر مسجد صلاته
 اقواد را دی ایچون نائب اولور الا مکرر در بیتش آیت قرائت نصکره قطع ایله بالاتفاق نیت محتاج اولور
 خزانه الفتا و ده دخی مسطور اولان بودر (تلاها ثم دخل فی الصلاة واعادها) آیت مسجد اوقومز اند نصکره
 صلاته داخل اوله اول آیت مسجد بی اعاده ایله اما مجلسی تبدیل ایله (و مسجد کفنه من التلاوتین) دخی
 مسجد ایله اول مسجد ایکی تلاوت نصکره کفایت ایدر یعنی ایکی تلاوت ایچون کافدر بر انا نیکه
 صلاته در و ایدر اقواد را ما نادرده مسطور در که مصلی صلاتدن فارغ اولدقنصکره غیر مسجد ایدر
 اگر چه صلاته اقا ایسه لکن اولکی ایچون سبق اولمقین ایکیسی دخی قوتده برابر اولدی بریسی آخردن
 اولدردیک ممکن دکار بوجواب و بر بلور که کرچه قوتده برابر اولدی یعنی تسلیم ایدر لکن صلاته نک
 مقصوده قوت اتصالی و ایدر یعنی تلاوت نانه نک وجود ماته الی و ایدر بوقدر برجه نانی مترجم اولمشدر (وان
 سجد لا ولی ثم شرع واعادها مسجد اخری) اگر تلاوت ایچون مسجد ایله اند نصکره صلاته شروع ایله و آیت
 تلاوتی اعاده ایله بر دفعه دخی مسجد ایدر و صلاتی تلاوت الحاقده وجه بوقدر بر حکم سبب اوزرنه سبق
 ایلمک لازم کالور (ولو کرر آیه واحدة فی مجلس واحد کفنه سجدة واحدة) اگر آیت واحده بی مجلس واحد در مکرر
 ایله بر مسجد اگر کفایت ایدر بر ایتی علیه السلام آیت واحده بی تکرار در بر مسجد ایدر بر آیت مسجد
 تکرار ایلمک یا حفظ ایچون یا خود تعلیم ایچون در دفع خرج ایچون مسجد بر کره اولمشدر (وان بدلها او المجلس لا)
 اگر آیت مسجد بی تبدیل ایله یا خود مجلسی تبدیل ایله بر مسجد کفایت ایلمز معلوم اوله که مسجد نک
 مبناسی دفع خرج ایچون در مسلماندر تعلیم و تعلم ایچون قرائته محتاج در هر تلاوتده مسجد اولوب تداخل
 اولمیدی حرجه مفضی اولور دی بویسه مدفوع در برابر ایل علیه السلام آیت مسجد بی بی علیه السلامه
 اوقیوب نجه دفعه تکرار اوقوردی و بر مسجد ایدر در تداخل دخی شوندن خالی دکار که یا مسجد تداخل
 اوله یا خود حکمده تداخل اوله لایق اولان بودر که عبادتده مسجد اوله عقوباتده حکمده اوله (و تسبیح الثوب)
 تسبیح ثوب یعنی بر چوزم تسبیح لغتده جلاص اربش چوزمک ایچون دیوار یا خود بر به ضی خشت بلر قومه
 دیر بر زرا صدی بفتح السین فارسی تار ترکی اوشدر (وان دایسه والانتقال من غصن الی آخر تبدیل) حرمن دوکن
 و برید اقدن برید اغه انتقال دخی تبدیلدر مسجد واحده کفایت ایلمز حقیقتده اختلاف موجود در اما مسجد
 گوشه ری و ادر گوشه ری بولک خلافتده در زیر اول گوشه رکع واحد در اقدن صحیح اولق دلیل ایله (ولو
 تبدل مجلس السامع تکرار الوجوب علیه وان اتحد مجلس التالی) و اگر سامعک مجلس جمعی تبدیل اولور و
 مسجد تلاوت ایلمک اوزرنه تکرار واجب اولور اگر تالیفک مجلسی متحد ایسه در برابر صبی جماعت ایدی بونده ایسه
 موجود مسجد دخی تکرار در واجب اولور (وان تبدل مجلس التالی واتحد مجلسه) اگر تالیفک مجلسی تبدیل
 اولوب سامعک مجلسی متحد اوله (لا) مسجد مکرر و ایلمز (و کسینه ان یسجد بشرائط الصلاة) مسجد تلاوت نک
 کفایتی صلاتن شروطی ایله مسجد ایدر کند نصکره صلاته طهارت و ستر عورت و استقبال قبله در رکعی ایسه
 چیه معنی ارض اوزرنه وضع ایچکه در (بین تکبیرین من غیر رفع ید) ایکی تکبیر یشته و رفع ید ایچوب مسجد
 ایچکه در من غیر رفع ید قیدی مذهب شافعیدن احتراز در برابر شافعی قننده و رفع ید ایله تکبیر ایدوب بعد مسجد

ایچون تکبیر ایدر (والتسبیح و التلاوت) سجده تلاوتده نه نشمرونه ملازم واردور برانشمذات رکوع و سجود اولان صلاتندن غیریله اولدی بواجدن صلاتینازده ده دخی مشروح اولدی و سلام اولمق عدم تقرء ایچوندر (وکرآن یقرا سورة ویدع آیه السجدة) دخی مکرره اولور بر سوریه بی قرات ایلیوب و آیت سجده بی ترکه ایلمک قرائتی کرکه صلاتده اولسون کرکه خارجه اولسون آیت سجده بی ترکه ایلمک استسکافی ایهام ایدر بوابسه مؤمنک شانی کادر اکرامه تنکاف ایدر سه عیاذ الله تعالی کانز اولور (لآعکسه) عکسی مکرره دکادر یعنی آیت سجده یازوقوب غیری آیتی ترکه ایلمک مکرره دکادر زبر اونده سجوده مبادرت و اودر (وندب ان یضم الیها ایذایین قبلها) آیت سجده به بر آیت یاخود ایکی آیت شم ایلمک مندوبدر سجده آیتندن اول سجده آیتی سائر ادر زینه فضیلتی اراق فوهمی دفع ایچون (أحسن اخفاؤها عن السامعین) سامعیندن سجده تلاوتخی اخفا ایلمک مستحب نه اولدی سامعینه مشقت ایدوب احتمالدکه آیدستلری اولیوب کندور نه مشقت اوله آیت سجده بی تلاوت ایدن کسه تک بقینی اوله که خاق متقی در اصلا سجده دن کنه وره مشقت یودور کدور که جمهره قرات ابلیه بر کسه آیت سجده بی تهجی ابله ادر زینه سجده واجب اولز اول حرورنی اوقومغله صلاتی دخی قاعد اولز زرار و فقرأه لرکن قرات مقامنه قائم اولز تحفه الملوك شر حنده دخی بولجه در (والتسبیح و التلاوت) در سجده مضار و زبر برانجده تلاوت ایدر

باب المصارف

بواب مسافر یا نه در (من جا زیوت مصره من جانب خروجه) مسافر شول کسند در که مصره تن بیوت
 تجار و زبایه خر و بی جا بندن (مرید مسیر اوسطه لایق ایم) اوج کونک مسیر و طی مرید اولدی بی حاله بیوت
 مصر بی تجار و زبایه میرا نظی مرید ان مقعوله در و سطره میرا نظنک صفتی در و لایق ایم مسیر و طی صفتی در
 تخانک بی خصی و نه مقعونی مرید ان نظنک مقعولی دیمشدر و ملاخسر و در و غر و نه دیمشدر که علامت کسند
 سفر لایق ایم اوج کونک مسیر در دید کار بنک معنای شول مسیر در که انک ادا نه شده استراحت اوله
 و بعضی سنده اکل و شرب اوله و مقوله مسیر ده او چکوند و امام شافعی قنده ایکی کون ایه مقدر در و ایکی کونک
 مسیر ده ای الی فرخنده و بر قولنده بر کون و بر کجه: (و قدر فرض الربای و صافر ضعه فی رکه تین) مسافر
 ربای بی قصر ایدر و اول مسافر ل فرنی ندر د ایکی رکت اولور و زرافصر عزیمتد و زم قنده امام شافعی
 واحد بن حبیل قنده و خصدر عزیمت البتدر تر کر و رخصت ایسه امترا یسه ترک ایدر امترا یسه ادا ایدر
 و کاب مسیره و بی بن امیه دن و ایدر که بن عرب ان الخطاب رضی الله عنه حضرت نرینه (لیس علیکم جناح
 ان تقصر و امن لصلاته ان ختمه ان یفککم الذین کفروا) نص شریفی قرأت ایدم هر رضی الله عنه
 (عجت ما یحیت منه) یورده دن بی عیه الالامدن - و آل ایلد کده (صدقه تصدیق به الله علیکم فاقبلوا
 صدقته) یورده شلدر و همچنیند عاتقه رضی الله عنهدن روایت اولدیکه (فرضت الصلاة رکه تین و فرت
 صلاة السوروزید فی الحضر) بن مسعود روایت اولدو که نبی علیه السلام یورده شلدر که (فرض علیکم
 الصلاة علی لسان تمیمکم فی الحضر اربعاً و الف الف رکه تین) و قال الشافعی (من اتم الصلاة فی السفر فقد رغب عن
 مله ابراهیم) معلوم اوله که مسافرا یون ترک صفت لایا سدر عمر رضی الله عنکم روایت اولدو که قال (اما کنت
 یا یونکر و عثمان مع انبی علیه السلام فی السفر فلم نصل سوی افرض) احوط اولان سن حالت یسوده ترک
 اولمجه وقت شسته - بالکایه ترک اولدو دینک - و خامه صفت لجر قلمت و وقت مغریخی کذلک (و اعتبر
 فی اوصی السهل - مراد بیل و شی ادهام) - و ادهام مسیر و طنه میرال و شی ادهام اعتبار اولندی (و فی البحر
 عند اربع البحر و اعتدال و بحر اعتبار اولندی (و فی الجبل ما یلبو به) جبلده قبله لایق اولان اعتبار
 اولندی جبلده بی میرا چکون اعتبار اولدو - حتی دینک در که بر مرید ایکی طریق اولسه اگر به د اولان
 طریق اولدو سه مصر ایسه اگر تریه کبریه قدر ابراهیم (فقرأتم المسافر قد فی المساجد و المساجد) و اما
 اگر مسافر صلاقی اقام ایسه یعنی دوت رکت قلمه اگر ایکنجی و کفته قعود ایسه اول صلاة صحیح اولور
 و تکیار اولور و زرافعه اولی مسافر فرض و صلاقی تأخیر ایدر ایکی ایون و الا لک صدقه بی عدم قبوله
 شبه من ایچون منی اولور ایکی اولکی فرض اولور و مابعدی فاقه اولور زرافعه مسافر در که مسافر صلاقی

دورت فلسفه سخته محاسن ابلیش اولور شول کسه به کز که حلا فخری دوت قبله بر اقصر صلاه رباعیه برن
فتخره در خست امقاطر و حکمی عزیمت الیه عالمی آنم اولقدو (والا) اگر نایده او طو و مدیه (فلا یصح)
صلاتی صحیح اواز نه منقلب اولور زیر اعدا خیره ده و کند رانی ترک ایلدیک ایچون صلاتی صحیح اولوب
نافله اولدی (ولایزال علی حکم السقر حتی یدخل وطنه) مسافر حکم مفر زائل اولور وطنه داخل اولغیه
دکین حکم سفر که جواز قصر صلاه و جواز افطار و اوج کون کجه - یله استاده مسح و سقوط وجوب عیدین
واضحیه و تکبیر نشر بقدر اما بن وطنه داخل اولسه انعام ایدر نیت اقامت لازم کتر (اونوی مدله الاقامه
یلد احر افریه) یا خود اول مسافر مدت اقامه نیت ایلمسه بلده آخر ده و یا خود بر قریه ده مصنف بلده قریه
تقسیم ایلدی حجر ایه نیت اقامت صحیح اولدیغنی اشعار در (وهی خمسة عشر يوما او کثر) مدت اقامت اون
بش کوند و یا خود اون بش کوند زیاد در و اگر بوند اناده نیت ایلمسه برن فتخره قصر ایدر امام شافعی فتخره
بر و رانده درت کون اقامت ایلمه مقیم اولور (ولو نواها بموضعین تکلمه و منی لا یصیر مقیلا الا ان یبیت باحدهما)
اگر مسافر مکه و منی کبی ایکی موضعده اقامه نیت ایلمسه مقیم اولور مکرر برنده کجه لیه (وقصر ان نوى اقل
سما) اگر اون بش کوند انده نیت ایدر سه صلاتی قصر ایدر (اولم خو و بنی سنین) یا خود نیت ایلموب بو کون
یار برن کیدرم دیه و نه نیجه بلر باقی فلسفه نیت قصر ایدر بو کادلیل ابن عربی رضی الله عنه آذر بیجا نه الی ای
اقامت ایدوب صلاتی قصر ایلندر و کذلک عنقه بن قیس نیجه بلر خوار زده اقامت ایدوب و صلاتی قصر
ایلدی و نه ابن عباس دن و انسن روایت اولور که اصحاب رسول الله - موده طقوزای اقامت ایلدوب صلاتی
قصر ایلندر محیطده مسطور در که اگر خارج شامه و اصل اولسه و یاسه لکه فافله اون بش کوند نصکره
چهار کوند دلرخ فافله ایله عزیمتی مقرر ایلمه ل انلر صلاتی قصر ایلمه ل زیر انلر اقامتی نیت ابلیش کبی اولدی
(و کذا عکس) کونواها بارض الحرب او حاصره و امصرافها) کذلک اگر عسکر ارض حریده اقامه نیت ایلمه ل
یا خود حریده بر شهر ی محاصره ایلمه ل صلاتی قصر ایدر زیر ادر حرب موضع اقامت دکلدر روایت در که
نی علیه السلام تکریم کون اقامت ایلدی و صلاتی قصر ایلدی (او حاصره و اهل البنی فی دارنا
فی غیره) یا خود اهل بنی اسلام ولایته شهر لردن غیری برده عسکری محاصره ایلمه ل محصور اولندر صلاتی
قصر ایدر (و یم اهل الاخیه ل و نواها فی الاصح) اهل اخیه صلاتی تمام ایدر ل اقامه نیت ایدر سه اصح
قول بود نه باید اهل اخیه نیت اقامت لده اختلاف و ادر بعضی ل فتخره نیت اقامت لری صحیح اولور زیر
انلر ایدمقین اولور زیر انلر موضع اقامت لری بود در اما اصح اولان بودر که انلر مقیم اوله ل بو قول ابو یوسف دن
هر وید و موقتی به دخی بودر زیر انسان ایچون اقامت اصلدر و مقرر عارضدر انتقال زمانده حاصل اولور اهل
اخیه ده ایسه بو قصر بودر انلر انتقالی بر صودن بر صوبه و بر مرعادن بر مرعایه در پس ایمدی انلر انعام
اولوب - مسافر حکمنده دکلدر اما خارج تحفه دیشدر که بر صهراده نصف نیت اقامه نیت ایلمه ل صحیح اولور
زیر انلر حقهده صهره اصار و قری کبی اولور و نه ابو یوسف دن روایت در که اهل اخیه بن او تلور و صولور بولم ل
و چادر ل بنی قورمه ل و اون بش کون اقامه نیت ایلمه ل و ادر لری و صولری اون بش کون کفایت ایلمه اول
تقدیر به مقیم اولور زیر انلر و اعراب طائفه سی بولجهدر (و لو اقتدی المسافر بالمقیم فی الوقت صح و یم) اگر
مسافر مقیمه اقتدا ایلمه وقت ایچمنده صحیح اولور و صلاتی تمام ایدر زیر مسافر ل تقیه اقتداسی وجوبه
تکمیلده اقامه نیت ابلیش منزله شده اولور و اقتداسی صحیح اولم لده فرضی درده منقلب اولور اگر مسافر
امامه اقتدا ابلیش ایکن صلاتی افساد ایلمه نه اوزینه ایکی رکعت لازم اولور زیر ادر اربعه متابعت ایچون
ایدی اول ایسه زائل اولدی اما نقل نیی ایه اقتدا ایلمه اند نصکره افساد ایلمه شر و عیله دوت رکعت لازم
اولور (وبعد لا یصح) بعد الوقت اقتداسی صحیح اولور زیر فرض بعد الوقت منقلب اولور مزب مقتضی
اولدیغیچون پس ایمدی اقتدا ایلمه مفترض متفله اقتدا ابلیش کبی اولور اگر شفع اولده اقتدا ایدر سه قعد
اولیده مسافر حقهده فرض مقیم حقهده نقادر و یا خود حق قرا نده اگر شفع نایده اقتدا ایدر سه مسافر حقهده
قرا نیت فرض و مقیم حقهده فرض دکلدر اوله اولسه مفترض متفله اقتدا ایلمه لازم کلور اول ایسه چانز دکلدر
(و اقتدا بالمقیم به صحیح و یم) مقیم مسافر اقتداسی صحیح اولور و فتخره و و فتخره نصکره زیر ایدمقین ایکی رکعتده

مستحب برام ... (و بقیه بقصر ایدر) ... (و بقیه بقصر ایدر) ...
 فی الاصح (مقیم صلاتی انما یدور بلا قراة اقصاه یعنی اصح قولده) (و مستحب ان بقول لهم انما صلاتکم
 فانی مسافر) مسافر مقیم اولاده من صلاته کزنی تمام ایدیکز تحقیقا بن مسافر دم یک مستحضر زرا
 نبی علیه السلام اهل مکة به مسافر ایکن نماز قیلده قدم بیلجه پیور مشلدر (و بطل الوطن الاصلی بمنله)
 وطن اصلی کند و مشلوا بطل اولور معلوم اوله که وطن او چدر (اولکیسی) وطن اصلیدر (ایکنجیسی) وطن
 اقامتدر (اوچنجیسی) وطن سفر در وطن اصلی انسانک طوغدینی یا خود انده تاهل ایلدیکی مکاندر وطن
 اقامت انده اقل مرتبه اون بش کون اقامت نیت ایلدیکی مکاندر شول شرطه که اول مکان انک مولدی و انده
 انک اهل اولیه و وطن سفر انده اون بش کون اقل اقامت ایلدیکی مکاندر شول شرطه که اول مکان انک مولدی و انده
 مولدی و انده انک اهل اولیه و وطن سفر انده اون بش کون اقل اقامت ایلدیکی مکاندر شول شرطه که اول مکان انک مولدی و انده
 برون اصلی ایلده منتقض اولور مشلبر کشینک وطن اصلیبی اولسه و اندن انتقال ایلسه غیر برده وطن طونه
 اول مکان انک وطنی اولدن چیقار حتی انده مسکره اکاداخل اولسه مادامکه اقامت نیت ایتیه اکاتمام لازم
 اولوزیر احضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم واصحابدن ماجر بن رضی الله عنهم اجمیع مکة مکرمة ده
 قصر ایدر یونک برله که مکة مشرفه انک وطنی ایدی ز برامد نیت منوره بی وطن قیلنل ایدی بس مکة نک
 وطن اولسی زائل اولدی (لابالاسفر) سفر ایلده وطن اصلی منتقض اولوز حتی مسافر وطن اصلیته کسه مجرد
 دخول ایلده مقیم اولور (و وطن الاقامت بمنله) وطن اقامت دخی منلی ایلده منتقض اولور مشلبر کسه وطن
 اقامتد نکسر و وطن اقامت دخی انما ایلده و ایکی وطن اراسته و مرت سفر اراسته و مکة نک وطن اقامت
 داخل اولسه مقیم اولوز لایت ایلده اولوز براموضع اول وطن اقامتدن چقدی (و السفر الاصلی) دخی سفر ایلده
 وطن اصلی ایلده وطن اقامت باطل اولور مشلبر کسه بریده ده اقامت نیت ایلده بر قاج کونند نکسر قاقوب
 سفر کسه تکرار وطن اقامت کسه باطل اولور مادامکه اقامت نیت ایلده صلاتی قصر ایدر بر کسه بریده ده
 اقامت نیت ایلده انده نکسر وطن اصلیتد داخل اولسه انده نکسر اقامت نیت ایلدیکی بلده به داخل اولسه
 اولکی نیت باطل اولور و صلاتی قصر ایدر مادام نیت تکرار اولیه (و فائتة السفر تقضی فی الحضر رکعتین
 و فائتة الحضر تقضی فی السفر اربعاً) و سفر کفائتد سی حضرده ایکی رکعت قضا اولور و فائتة حضر سفرده
 درت رکعت قضا اولوز بر افضایب الادار اما ایما ایلده مصلی اولان هر یضک فائتد سی حال صحتده قائما
 ادا اولور (و المعتبر فی ذلك اخر الوقت) و قضا ده معتبر اولان وقتک آخریدر مشلبر کسه وقتک آخرنده سفرده
 کسه اول وقتک صلاتی فوت اولسه قضا اولور و قضا اولور کسه آخر صلاتی کی قضا ایدر بر کسه آخرونده مقیم اولسه
 اول وقتده صلاتی فوت اولسه قضا اولور و قضا اولور کسه آخر صلاتی کی قضا ایدر بر کسه آخرونده مقیم اولسه
 و حیض و طهر و بلوغ و اسلام دخی بر اعتبار اولوز در (و العاصی کفره) و عاصی مطیع کبیر برزم قنزه سفرده
 و حضرده و سفر اراج قسدر بری سفر طاعتدر حج و جهاد کبی (ایکنجیسی) دخی سفر مباحدر تجارت کبی
 (اوچنجیسی) سفر معصیتد و قطع طریق و قول افتد بستدن فرار ایلک کبی و عورت محرم سفر حج ایلک کبی
 ایکی اولکیسی رخصت ایچون سیدر خلافتد اما اخیر کی سفر معصیتد برزم قنزه اولکیلر کبیر شافعی
 قننده خلافتد بر رخصت تخفیف ایچون نیت اولندر معصیتد رخصت جائز دکدر برزم ایچون دلیل
 نصوصک اطلاقیدر قال الله تعالی (من کان من بضا علی سفر فعدّه من ایام اخر) رخصت انظار نفس سفرده
 تعلیق اولندی و قال النبی علیه السلام (فرض المسافر رکعتان) پس ایدی نفس سفرده معصیت دکدر خروج
 مدیدد و معصیت سفرده خروج نکسر و قطع طریق بقیه قصر کبی پس ایدی یونند برجه سفر رخصتد صالح
 اولوز بر اضر فیقینه دکدر مجاوره حیدله تعبیده قیج اولدی قیج مجاوره احکامی فی الجز وقت نداده
 مع وارض مغرورده از فانی کی اربعه الاوقات را سفر معتبر من داخل دون مع) نیت اقامت و نیت
 سفر اصلد اعتبار اولوز و نیتد اعتبار اولوز (و نیتد بر رخصتد) و نیتد بر رخصتد و نیتد بر رخصتد
 دمه یا خور سفر نیت ایلک معتبر دکدر اعتبار اولوز سندن مر آنک زوجندن چندینک بادشاه یا خود
 سردار ایچون اعتبار اولوز و شارح تحفه دیمدر که بچن زوج اقامت نیت ایلده زوجده مقیم اولوز زوجده

تعبت ایلده هر مجتبی کاملاً و برمش ایسه اگر و برمش ایسه زوجده نک نیتد اعتبار اولوز و برابو بیلده اولیجی
 اول زوجده ایچون نفسی زوجندن منع ایلک وارد جیش دخی امیر لایله بیلجه دراکر جیشک و زقری امیرک
 اوزرینه ایسه امیرک نیتد اعتبار اولوز و برابو بیلجه دراکر جیشک و زقری امیرک نیتد اعتبار اولوز و برابو بیلجه دراکر جیشک و زقری امیرک
 نیتد اعتبار اولوز و برابو بیلجه دراکر جیشک و زقری امیرک نیتد اعتبار اولوز و برابو بیلجه دراکر جیشک و زقری امیرک

باب الجمعة

و باب صلاة جمعة یاننده در معلوم اوله که تحقیقاً جمعة فرضدر ترکی جائز دکدر یا حیدی کفار و انور و جمعة نک
 فرضیجی کتاب و سنت و اجماع است و معنی دن بر فوعله ثابت اولدی اما کتاب الله ثابت اولان قوله تعالی
 (یا ایها الذین امنوا اذا نودی للصلاة من يوم الجمعة فامسوا و الی ذکر الله) نص شرعی فیدر و یومعه ده ذکر الله بدن
 مراد صلاة جمعة در وحدیت شریف ایلده ثابت اولدیغنه دلیل عن جابر رضی الله عنه قال خطبنا رسول الله
 صلی الله علیه وسلم فقال یا ایها الناس فوبوا الی بارئکم قبل ان غموا و انفرقوا الی الله بالاعمال الصالحة قبل
 ان تشتغلوا و اعلموا ان الله تعالی کتب علیکم الجمعة فی بوی هذا فی شهری هذا فی عامی هذا فی مقامی هذا
 فمن ترکها اثم و انما و اواستخفا فاجتنبها و له امام جائز و عادل الا فلا جمعة الله شمله الا فلا صلاة الا فلا
 صوم له الا ان یتوب فمن تاب تاب الله تعالی علیه (و قال النبی علیه السلام الجمعة حق واجب علی کل مسلم
 فی جماعة الاربعة مملوک و احرار و صبی و مریض) و قال النبی علیه السلام (من ترک ثلاث جمع بلا عذر کتب
 من المناقبین) و قال النبی علیه السلام (من ترک الجمعة ثلاث جمع متوالیات فقد نبذ الاسلام و رآظه ره)
 و امت فرضیتد اجماع ایلدر اختلافی الحق و قننده در اما معتادن بر معنای ایلده نیت اولسی بر صلاة
 ظهورک ترکی ایلده امر اولندق جمعة فی اقامت ایچون ظهر ایسه فرضدر فرضدر ترکی جائز اولوز اول فرضدن
 مؤکد بر فرض ایلده اولوز ایدی یونند برجه صلاة جمعة ظهر دن مؤکد فرض اولوز اولوز معلوم اوله که
 جمعه ایچون اون ایکی شرط وارد بر شرطک التیسنی ادا و التیسنی وجوب ایچوندر اما اداسی ایچون
 اولان شرطک بری مصر یا خود مصلیبی (ایکنجیسی) سلطان یا خود نائی اوچنجیسی وقت ظهر
 (در دنجیسی) خطبه (بشنجیسی) جماعت (التنجیسی) اذن عامدر اما وجوب ایچون اولان شرطک
 (اولکیسی) اقامتدر (ایکنجیسی) ذکر و در (اوچنجیسی) صحتدر (در دنجیسی) حریدر (بشنجیسی)
 سلامة العیندر (التنجیسی) سلامة الرجلین در ادا ایچون اولانک جمعه سی صلاته متعلقدر و وجوب ایچون
 اولانک جمعه سی مصلبتک مقتیدر ادا ایلده وجوبک ماییننده فرق بودر که ادا ایچون اولان شرطک انتقاسی
 ایلده جمعه نک اداسی صحیح اولوز اما وجوب ایچون اولان شرطک انتقاسی ایلده ادا جمعه صحیح اولوز مشلا اعی
 و مریض و عید و مسافر لری جمعه فی ادا ایلده صحیح اولوز (ولا تصح الا بسة شرط) جمعه صحیح اولوز الا ان
 شرط ایلده صحیح اولوز (المسافر و اراه) شرطک بری مصر در یا خود مصر کفائتد بر قنایسه مصر منزله سنده در
 قنا اول محلدر که مصر کفای ایچون اعداد اولنش اوله یا خود مصلیبی اوله اول قنا مصره متصل اولوز
 لایددر اگر قنا ایلده مصر ماییننده مری و مزارع کبی فرجه اولور سه قنا اولمش اولوز بعد اولیجی قریه اولمش
 اولوز قریه ده جمعه اقامتی صحیح اولوز قال النبی علیه السلام (لا جمعة ولا تشریق ولا صلاة فطر ولا اضحی
 الا فی مصر جماع) و (السلطان او نائبه) شرطک ایکنجیسی سلطان یا خود نائبیدر (و وقت الظهر) شرطک بری
 دخی وقت ظمدر در صلاة جمعه وقت ظهر در صلاة جمعه ظهر دن مقدم و مؤخر صحیح دکدر (و الخطبة قبلها
 فی وقتها) شرطک بری خطبه در صلاة جمعه نک مقدمده ظهر وقتد کی جمعه وقتددر (و الجماعة) شرطک
 بری دخی جماعتدر (والاذن العام) شرطک بری دخی اذن عامدر حتی امیر جامعک قبومنه قیو جیلر قیوب
 جماعه دخولندن منع ایلده جائز دکدر (و المصر کل موضع له امر و قاض یتقذ الاحکام و یتقیم الحدود)
 مصر بر موضعدر که اول موضعده احکام تنفیذ ایدر وحد و اقامت ایدر امیر و قاضی اوله (و قبل ما لو اجمع
 اهل فی کبر مساجده لایسعمهم) و یدیکه مصر شول موضعدر که اول موضعده اهل اجتماع ایلده یعنی
 اوزرینه جمعه واجب اولندر مسجد لک کبرنه صفیایه (و قناؤه ما اتصل به معد المصالحة) و مصرک قنای
 شول موضعدر که مصره محل اوله اهلک مصلحی ایچون معد قنایک بعد و قری بر اوق اتقی و برات قوشی

مقداری اوله بعضی مصرایله قنایه یکننده مزایع اولمغی اعتبارا بمشراک کن بوقول مرجوح در (و تصحیح)
 فی مصر فی مواضع هو الصحیح) جمعه صحیح اولور مصرده نیجه موضعه در صحیح اولان دخی بود (وعن الامام
 فی موضع قط) ابو حنیفه دن بر روایتده بویه وارد که جمعه الخیج بر موضعه صحیح اولور (وعند ابی یوسف
 فی موضعین ان حال ینهم ما نهر) ابو یوسف قننده ابکی موضعه جمعه صحیح اولور اکرا اول ابکی موضعه ما ینهم نهر
 سلول ایدر سه (و منی مصر فی الموضع تصحیح الجمعة فیها) سنادخی مصر در موضعه انده جمعه صحیح اولور اما
 امام محمد صلا عیده قیاس ایدوب جائز کلدوز بر مصر در (الصلیة او المیراجاز) خایفه ایچون یا خود
 امیر بخازل وجودی مناده جمعه صحیح اولور بوا یکسند ولایت وارد (لا امیر المومنین) امیر و سوسم اولغله جمعه
 صحیح اولور زبر امیر مومنین ولایت الخیج امور حجه مقصود در اول اجلدن بونک وجود بیه اواز (ولابعرفات)
 عرفانده دخی جمعه صحیح اولور عرفات دیکه سبب بر قاج وجه یازاندر بریسی حضرت ابراهیم صلوات الله علی
 نبینا و علیه تسبیح عرفات وصف اولغین کور نیجه یاد یکندن عرفات تسبیح اولندی بریسی دخی حضرت
 آدم علیه السلام حوالا نمازله اول محله کور بوشوب یاشان کارندن عرفات دینلدی و فرض الخطبة) خطبه نک
 فرضی ابو حنیفه قننده (تسبیح او نحوها) بر تسبیح یا خود تسبیح بکوز شینلدر خطبه قصدی ایل (وعندهما
 لا بد من ذکر طویل بسی خطبة) امامین قننده خطبه ایچون ذکر طویل بدن لا بددر اوله ذکر طویل که عرفا
 خطبه تسبیح اولنه شافعی دیر که ابکی خطبه اوقیه هر بری حد و صلاقی و وعظی مشتمل اوله (فاسعوا الی
 ذکر الله) قول شریفندن متعارف اولان ذکر طویل بدر بویه کاذاب اولمشدر ابو حنیفه رضی الله عنه (فاسعوا
 الی ذکر الله) قول شریفنک اطلاق اوزرینه جل ایدوب خطبه تسبیح مقداری اولدیغنه ذاهب اولمشدر حتی
 انک قننده تسبیح و تحمید ایا سه عفا یا خود تسبیح ایچون دخی اولور سه خطبه تمام اولور روایتدر که حضرت
 عثمان رضی الله عنه خطبه ده (الحمد لله) دیدی و حصر اولدی و منبردن ایدی و نمازی قیادی و صحابه دن
 برکنه معارضه ایچدی بولالات ایدر که بومقدار کفایت ایلیم امامین ایچون دلیل بودر که خطبه واجب در
 تسبیح و تحمید ایا سه عادتا خطبه تسبیح اولدی اوله اویچ خطبه دن مراد ذکر طویل بدر امام کرخی اوج ایت
 مقداری اولمغی اعتبارا بولمشدر و بعضی شمشهد مقداری اعتبارا بولمشدر (و منتها) خطبه نک منتهی (ان یخطب قائما
 علی طهارة) طهارت اوزره قائم اولدیغی حالد خطبه اوقیه و مقدر قیام اوزره اوقومق منوارندر یعنی اگر چه
 حقنده نص وارد کلدور لکن حضرت بدن بویکونه کایجه خطبه قائما قرائت اولمشدر سیف ای فتح اولنان بلادده
 سیف ایل اوقته کند بیلار اسلامه کان قومک بلادنده بیلایسیف خطبه اوقته طهارتسز خطبه ینه جائزدر لکن
 مکر و هدر (خطبتین یفصل ینهم ما یجلسه) ابکی خطبه اوقیه و ابکی کینک ما ینتی بر جلسه ایل فصل ایلده
 جلسه نک تعریفی انسان او نورده هر عضوی موضعه قرار ایلیم (مستأئین علی تلاوة ایه والا یصا
 بالتقوی والصلاة علی النبی علیه السلام) اوله خطبتین که بر آتک تلاوتی دخی تقویه وصیتی دخی فی علیه
 السلام اوزرینه صلاقی مشتمل اوله مستأئین قولی خطبتین قولنک مقتیدر شارح تحفه هدایه دن نقل ایدوب
 خطبه ایچون اون بر سنت وارد (اولکیمی) نعوذدر قبل الخطبة اخفا ایلیم (ایکنجیمی) جد ایلده بدایه در
 (اولنجیمی) سادر شول ذات شریفک اوزرینه که اکاهلدر (دردنجیمی) شمسندر (بشجیمی) تسلیه در
 (النجیمی) وعظ و تذکیردر (یدنجیمی) قرائت قرآندر تارکی مسی اولور زبر فی علیه السلام خطبه ده
 سورة عصری اوقومشدر و برغیری خطبه ده (ونادوا یا مالک ليقض) الایه بونلری اوقومشدر (مکرنجیمی) ین
 الخطبتین جلوسدر شافعی قننده واجبدر (طقوزنجیمی) خطبه ثانیه ده حد و ثنا و صلاقی اعاده ایلکدر و وعظ
 مکاتنه دعا ایلکدر (اوننجیمی) دعاده مؤمنین و مؤمناتی زیاده ایلکدر (اون برنجیمی) خطبتین طوال
 مفصل اولان سوره مقداری تخفیف ایلکدر طوال مفصلدن زیاده تطویل مکر و هدر (فیکره ترک ذلک) ترتیب
 منتهی ترک ایلک مکر و اولور (واقل الجماعة ثلاثة سوى الامام) جمعه ده جاعتک افلی امامدن غیری اوچدر
 (وعند ابی یوسف اثنتان) ابو یوسف قننده اقل جاعت امامدن غیری ایلکدر (وقیل محمد معه) و بداندیکه امام
 محمد ابو یوسف ایل معادرا امام اصح اولان امام محمد ابو حنیفه ایلدر ابو یوسف قننده منتهی ده معنی اجتماع وارد
 زبر واحد بر اثر ایل اجتماع ایلده کده ابکی اولور جمعه دخی معنی اجتماعدن مبتدیه و اثنتان ده ایه بوسنی وارد

ابو حنیفه و محمد ایچون دلیل جمع صحیح اوچدر خطاب دخی جمع ایچوندر قوله تعالی (فاسعوا) نص شریفی
 مؤیددر اکرده اولور سه که ابو یوسف دخی امام ایلده اوچ مراد ایلشدر جواب و بریلور که جاعت علی حده شرطدر
 امام چاعتدن اولور (فاسعوا) نص شریفی اوچ اقتضایدر (والی ذکر الله) نص شریفی بر ذکر اقتضایدر اول
 تقدیر جمعه درت اولور ایچونده صبی و مجنون اولمق اوزره عید و مسافر بونک خلافتجه در زبر ایلر جاعت
 اولور شافعی قننده جمعه ایچون امامدن غیری قرق رجل حر مقیم لازمدر (فلو نزلوا قبل مجوده یستأنف
 الطهر) اگر امامک مجودندن اول جاعت نفرت ایلیم لر یعنی داغله را امام اعظم قننده امام ظهیری استیناف
 ایدر یعنی جمعه دن فارغ اولوب ظهره ایدر شرط منتهی اولدیغیچون زبر اصلا نه شروع منعقد اولسی
 بروکت ایلنجیه تمام اواز برکنه تکتمای ایه سه مجده دن اول اولور ایدی مجده دن اول جمعه به شرط اولان
 جاعتک طاعتلشدن صلا جمعه نک فسادی لازم اولوب امامه صلا ظهیری فاقی لازم اولور اما خطبه صلا نک
 خلافتجه در یعنی خطبه اوقنور ایکن جاعت طاعتلوب صلا مجملده ینه کفایت مرتبه سی جاعت اولسه
 جمعه نمازی صحیح اولور (وعندهما لا یستأنفها) امامین قننده صلا ظهیری استیناف ایلر بلکه جمعه نمازین
 ادا ایدر زبر جاعت انتفاذه شرطدر دوا می شرط قنندی خطبه کبی (الا ان تفر و اقبل شروع) الا مکر که
 امامک شروعندن اول نفرت ایش اوله لاول زمان انفا قاصلا ظهیری استیناف ایدر اگر مجده دن صکره نفرت
 ایدر لسه امام جمعه بی ادا ایدر زفر قننده بکنه تشهد مقداری اوقوره زدن اول جاعت نفرت ایلیم لره امام ین
 ظهیری استیناف ایدر زبر جاعت ادایه شرطدر وقت کبیده و ایدی زفر قولنجیه صلا تمام اولنجیه جاعتک دوا می
 لازمدر (و یطیل بخروج وقت الظهور) صلا جمعه باطل اولور وقت ظهیر زبر ایل زبر وقت ظهیر جمعه نک
 شرطلشدن (و شرط و وجوب سائمة الاقامة بمصر) صلا جمعه نک وجوب نک شرطلشدن التیدر بری مصرده
 اقامتدور زبر مسافر اوزرینه وقریه ده مقیم اولان کسینه لاوزرینه واجب دکلدور (والذکورة) صلا جمعه نک
 شرطلشدن بری دخی ذکر کورتدور یعنی ارکات اوقه در زبر عورت اوزرینه صلا جمعه واجب دکلدور (والجمعة)
 شرطلشدن بری دخی صحته در مریض اوزرینه جمعه واجب دکلدور (والحرية) و شرطلشدن بری دخی شرطلشدن زبر
 عبد اوزرینه صلا جمعه واجب دکلدور اشدنیسی صلا جمعه ایچون اذن و برسه به ضیلر دیدیلر که عبد اوزرینه
 واجب اولور و ضیلر بخیرا و اسنه ذاهب اولمشدر و معتق البعض دخی بویجه در دینلشدن که اجیر مستأجری
 منع ایدر صلا تندن اما صحیح اولان منع ایلکدر لکن صلا اشتغالی مقداری ابرندن ساقط اولور اگر عید
 اولور سه اگر قریب اولور سه برشی ساقط اولور (وسلامة العینین والرجلین) و شرطلشدن بری دخی کوزلری
 و ایا قری سالم اولقدور (فلا یجب علی الاعمی وان وجد قائدا) واعی اوزرینه صلا جمعه واجب دکلدور اگر بریدر
 کسینه دخی بولور سه ابو حنیفه قننده زبر اعی بنفسه معیدن عاجزدر مریض کبی (خلافا له) اعما نک قائده
 بولدیقننده امامین اختلاف ایلشدر (وکذا الخلاف فی الحج) جمعه اولان خلاف دخی بخلاف کبیده برجن اعی
 قائده بولسه امام ابو حنیفه قننده واجب اولور امامین قننده واجب اولور صاحب کافی و تسهیل دیمشدر که
 حق سبحانه و تعالی نک (اذا اودی للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله و ذروا البیع ذلکم خیر لکم ان کنتم
 تعلمون) قول شریفندن اون ابکی شی اقتباس اولشور و بعضی عبارت و بعضی اشارت و بعضی دلالت
 و بعضی اقتضاء اذن عام (اذا اودی) قول شریفندن اقتباس اولشور و جاعت (فاسعوا) قول شریفندن
 اقتباس اولشور و بوندن فهم اولنان بودر که امامدن غیری اوج کسینه اوله و معن و وقت (و ذروا البیع) قولندن
 اقتباس اولشور زبر اول ذر ایچون برذا کر لازمدر باقی شرطلشدن (فاسعوا) قول شریفندن مستفاددر مریضی
 و کوترم و کورلر و نسوان ایچون سی بوقدر سوال ایچون خود اوزرینه قرائه نص شریف وارد اولمشدر و عبد
 و مسافره واجب اولدیغی کند و خدمتله اشتغال لازم اولدیغیچوندر (ومن هو خارج المصر ان کان یسبع
 الی الذی یحب علیه عند مجده یقی) شول من که خارج مصرده اوله اگر ندای ایشدر سه صلا جمعه نک اوزرینه
 واجب اولور امام محمد قننده و قوی دخی بوقول ایلدور قوله علیه السلام (الجمعة علی من یسمع النداء) و بعضی
 مصر ایل رجل مایتی بر فرسخ اولور سه واجب اولور دیمشدر ابو یوسف قننده بر روایتده ابکی فرسخ اولور سه واجب
 اولور دیمشدر و امام محمد رجل ایل مصر مایتی اوج فرسخ اولور سه واجب اولور دیمشدر فتوی دخی بونک

اوزرینه در اگر برکوبی بوم جمعه ده مصره داخل اوله اگر جمعه نماز نه دکن مکشه نیت ایلمسه صلاجه جمعه
 اگواجب اولور اگر وقت جمعه دخولدن اول خروجه نیت ایلمسه لازم اولور اما وقت دخولند نصکره خروجه
 نیت ایلمسه صلاجه جمعه اگلازم اولور تصبیه اولیث لازم اولور دیندر وفاضیلتان دخی مختاری بودر جمعه کوفی
 اگر مسافر مصره داخل اولسه عزیمی اول کون مصره اولوق اوزره اولسه اوزرینه جمعه لازم اولور مادامکه
 اون بش کون اقامته نیت ایلمه (ومن لاجمة علیه ان اداها اجزائه عن فرض الوقت) واوزرینه جمعه
 واجب اولین کنه اگر جمعه نمازنی ادا ایدر سه وقتک فرضندن اگاکفایت ایدر واوزرینه جمعه لازم اولین
 مسافر و خانوق و عبد و اعمی دخی یونله مشابه اولانلردر (والمسافر والعبد والمریض ان یوم فیها) مسافر و عبد
 و مریض ایچون صلاجه جمعه ده امام اولوق جائزدر اندامسته اهلدر انلردن وجوبک مقوطی رخصت ایچوندر
 یچن حاضر اولسه را اوزرینه فرض اولور اول تقدیر جمعه ماضی صلاتر کبی امامتدری جائزدر نی علیه السلام
 مکه ده ناس ایلمه جمعه نی ادا ایلدیر حال بوکه کندور مسافر ایدر یولر بودیلر جواز نه کافیدر امام زفر قنده جائز
 دکلدر بر اوزرینه واجب دکلدر صبی و مرأه کچی (و تعقد بهم) مسافر و مریض و عبد ایلمه جمعه منعقد اولور
 یعنی امامک خلقتنه یونلردن غیر کنه اولسه جمعه منعقد اولور شافعی یونک خلافتجه در (ومن لا عدله
 لوصلی الظهر قبله اجازع انکراهه) شول کنه تک عذری اولسه ظهری صلاجه جمعه دن اول قلمه جائزدر اما
 کراهت تحریمه ایلمه مکر و در امام زفر جمعه اصالة فرضدر و ظهیر جمعه دن بدل کیدر اصالة قدرت واریکن بدله
 وجوع جائز دکلدر و برزم ایچون دلیل اصل فرض ظهیر در کانه حقتنه زبر اذکایف بحسب القدر و در صلاجه
 ایلمه مکلف اولان کنه صلاجه ظهری ادا قنده ایچق بنفسه ادا ظهیره قادر در صلاجه جمعه به قادر دکل زبر صلاجه
 جمعه نیجه شرایطه توقف ایدر بالکثر شرط ایلمه عام اولور یون تقدیر جمعه نی تکلیف و معندن خارج اولان تکلیف
 اولور الا یوقدر و اوردور که اجتماع شرایط ایلمه جمعه نمازنی ادا ایلدن کنه صلاجه ظهیر ادا قاطعی ایلمه مأمور
 اولوب بواسطه قدرت واریکن بلا عذر عدول ایلمکین صلات ظهری ادا ایلمنی مکرره اولدی (ثم اذا سعی
 النیاء والامام فیها بطل ظهیره) اند نصکره عذر سر ظهری قیلان مصلی جمعه به سعی ایلمسه حال بوکه امام
 صلاته اولسه اول کنه تک صلاجه ظهری باطل اولور و جمعه به سعی خصایص جمعه دندرا کاهمی احتیاطا ترک
 ظهیر منزله تنزیل اولور اما امام صلاته اولسه کویا که جمعه به سعی ایلمش کبی (وقال لا یطلم ما یدرک
 الجمعة و یشرع فیها) امامین دیدیلر که مادامکه جمعه به ایرتوب و صلاجه جمعه به شروع ایلمیجمه ظهیری
 باطل اولور (وکره للمعذور والمسجون اداء الظهور وجماعة فی المصر یوسها) و معذور و مسجون ایچون جمعه
 کوفی مصره جماعت ایلمه ادا ظهیر مکرره اولدی کرل اما امامک فرغندن اول اولسون کرل صکره اولسون
 برابر در جماعتی جامع اولان جمعه به خلل و بریدیکچون مکرره اولدی اما اهل قریه یونک خلافتجه در زبر انلر
 اوزرینه واجب دکلدر اگر جماعت ایلمه ادا ایدر سه کفایت ایدر جواز تک شرایطی موجود اولدیغیچون
 (ومن ادركها فی النشء و اوجود السهو یم جمعة) شول من که جمعه به کاشمده یا خود سجده سهو ده ایرشه اول
 کنه جمعه بی تمام ایدر ایدر دکن امام به قبلر یا سعی یا ایدر حدیث شریف دلالتی ایلمه قال النبی
 علیه السلام (ما در کتم فصلوا ما فاکتم فاقصوا) و ما فاکتم دن مراد ما در کتم فصلوا قرینه سیله امامک
 صلاتدن دیکلدر (وقال محمد یم ظهیر ان لم یدرک اکثر الثانیة) امام محمد دیدیلر که ظهیری تمام ایدر اگر جمعه تک
 ایکنی و کفتک اکثرینه ایرتوبه ثانیة تک اکثرینه ایرتوب ایکنی رکعتک رکوعندن باشی فالدرمدن
 ایرتوبدرا اگر اکثرینه ایرتوبه ظهیری ادا ایدر زبر من وجه جمعه در اول اعتبار ایلمه جمعه نیت سزاد اولور
 من وجه ظهیر در بعض شرایطی که جماعت ایدی انک قوفی ایچون ایدر اول کنه درت قبلر ظهیر اعتباری ایلمه
 وایکی رکعت ده اوقور جمعه اعتباری ایلمه وایکی آخرنده قرات ایدر نافله اولوق احتمال ایلمه اما امامین قوفی اوزره
 اول کنه جمعه به ایرتوبه در حق جمعه به نیت وایکی رکعت و اسی مشروطدر و امام محمدک دلیلی ایچون شرط
 یوندر زبر اظهر ایلمه جمعه بر برینه شالقدر بر تک شمرعه سیله اخر اوزرینه بنا جمیع اولور اگر رکعت ثانیة تک
 اکثرینه ایرتوبه سیله نفا اتفاق اوزره جمعه به ایرتوبش اولور (و اذا سعى الامام فلا صلاة ولا کلام حتی یفرغ من
 خطبته) فچن امام خطبه ایچون منبره پیچیه امام خطبه دن فارغ اولنده جماعت ایچون اصلا صلاجه و کلام

یوفد را کر بر کسنه مفت جمعه بی ادا ایدر کن خطیب خطبه به باشمه ابکی رکعتی ادا نصکره قطع ایدر اکر
بر رکعت قیلدی ایسه بر دخی ضم ایدر و سلام و بر اکر اوج قیلدی ایسه دردی تمام ایدر (وقالا یباح الکلام بعد
خروجهم مالم یشرع فی الخطبة) و اما این دیدیلر که کلام مباح اولور اما ملک منبره خروجه نصکره مادامکه
خطبه به شروع ایلیمه همان شروع ایلد کده مکرره اولور و بر خطبه بی اجتماع فرض ایدی اول فرضی ترک ایلکله
کراهت واقع اولدی قوله علیه السلام (اذا خرج الامام فلا صلاة ولا کلام) (و یجب السعی وترک السعی بالاذان
الاول) جمعه به سعی و ترک سبب واجب اولور اذان اولده و دینلشد که سعی و ترک سبب اذان نایده واجب اولور و بر ا
اذان اول نبی علیه السلام زمانته و ایشد و ثانی حضرت عثمان رضی الله عنه زمانته و ایشد (فاذا جلس
على المنبر اذن بین یدیه نایا یحقن امام منبر او و بر نه جلوس ایلیمه نایا اما ملک او کنده اذان او قته بوم سوال او و زره
او قتی متواتر در زیر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم زمانته بویله ایدی و استقباله مستحبین جماعت خطبه بی
اجتماع ایدر اولد قاری حاله امامه استقبال ایدر یعنی اولدرین یا خود یا ندرین دو غیره استماع و استقباله
قریب و بعید برابر در بعضیلر امامه قریب اولقی افضلدر دیدیلر و بعضیلر وجوب اجتماع خطبه اولی به
مخصوص در دیدیلر اما اصح اولان اولندن اخرینه دکن اجتماع ایلکدو تا نادر خانه ده مسطور در که هر بار ده که
قلع ایلد فتح اولنشد و آتیده خطیب منبره سیف ایلد خطبه او قیوم قی کر کدو (فاذا تم الخطیب الخطبة اقیبت)
بس ایله دی خطیب خطبه بی یحقن تمام ایلیمه امامت اولنور اما هر رکعتده فاتحه و بدیلدی سوریه بی قرائت ایلیمه
و ایکنجی بی دخی جهرا ایلیمه رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت تلمیث قرائته اختلاف اولنشد و بعضیلر
سورته جمعه و منافقین او قیوملدر در دیدیلر و بعضیلر (سبح اسم ربک الاعلی و هل الا تحدیث الغاشیه)
او قیوملدر در دیدیلر بوم جمعه ده اجابت دعا معتمد ما اختلاف اولنشد و اما اصح اولان امام منبره او قیوم
صلاتی امام ایشده اولان ما مندر

باب صلاة العيدين

بواب صلاة عیدین بیانده در عید الاشتقاق عود تذکر رجوع و معاودت مفاسسه هر سه دهه عودت ایلد یکی
ایچون اصلی و اوید و واحدنده دخی و اولازمدر او یله اولسه و او یاه قلب و الخمد و میقات و میزان کی و جمعی
اعیاد کاور قیاس اعداد و وزنی اوزره کلک ایدی لکن اصح اولان عودلک جمعنه التباس لازم کلسون ایچون
اعیاد و وزنی اوزره کلدی (تجرب صلاة العیدین) ایکی بیرام نمازی واجب اولور سبب و جوی (ولتکبر والله
علی ما هدرکم) نص شرع بقید رو و تراخیاری بی علیه السلام دخی و جوبنه دلیلدر انس رضی الله عنهدن روایت
اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینه منوره به دخول ییوردر قلنده اهل مدینه نک ایکی کونلری
و ارایدی که اول کونلره اعب ایدر لدی بی غایه السلام ووردیکه (قد ابدلکم الله بهما خیر انهما الا نحبی
والنظر) و امت دخی و رسول علیه السلام دن بو کونه کلنجبه اجماع ایدوب برکنه انکار یا تمسدر عندالجمهور
واجبه درو بعض یلر سنندردیمشلا اصح اولان واجب اولقد ربحن برکونده ایکی عید یعنی جمعه و عید جمع اولسه
اولی سنت ثانی فرضدر بوتلک بریسی ترک اولنمز (وشرائطها کشرائط الجمعة و جوب و اداء سوی الخطبة) صلاة
عیدینک شرطلری خطبه دن غیری و جوب و اداء جمعه نک شرطلری کیدر زیر اجمعه ده خطبه من صلاة جائز کادر
اما عیدینده خطبه من نماز جائزدر یاسننددر شرط کادر و نهایت ترک ایا کله سننه مخالف بوتلوب اسامات ایلش
اولور اکی خطبه صلاتدن اول اولش اولور سه نه جائزدر زیر مقصود حاصل اولور لکن متوارث اولان سننه
مخالفات ایا کیکن مکرره اولور عیددر بقل خطبه سیچون اذان و اقامت یوقدر (و ندب فی الفطران یا کل شیئا
قبل صلاته) عید فطرده صلاتدن اول برئی اکل ایلک مندوب اولدی انس رضی الله عنهدن روایتدو که صلاة
عیده کتمزدن مقدم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اوج یا خودیش یا خودیدی غراض کل ایدر لدی (و یستأن
و یقبل و یطیب) مسواک اجهعالی و غسل و کوبکدن و قور ایلک مندوب اولدی رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بولیه ایدر لدی زیر ایوم اجماعدر و بر فردر ایجه کر چه دن متادی اولسون ایچون (و یلبس احسن ثیابه)
واحدن ثیابی کیلک مندوب اولدی (ووردی فطرته) و صلاتدن اول فطره سنی و برکند دخی مندوبدر زیر ای
ماه السلام حشر قری و ایلک لری و مقدم و برک قزاک فراغ بالته منب در یوم عیدده رسول

عليه السلام (اعتنوا عن المثل في هذا اليوم) يوم رزدي اگر ناخير دخی جايز در اما بجلی اهل بدر
 (ووجه المصلی) صلاه توجه دخی مندوب اولدی (ولا یحرم بالتکبیر فی مرقه) طریق مصلاده تکبیری
 جهر ایلک دخی مندوب اولدی امام اعظم قنده (خلافا لهما) اما من خلاف ایدوب مرقه تکبیری جهر
 ایلک مندوبیدیلر او حقیقه قولنک وجهی بود که شاده اصل اخذ اما اضیی ده جهر مرقه تکبیر
 زیرا اول کون يوم تکبیر در قال الله تعالی (واذ کروا الله فی ایام معدودات) بود کردن مراد تکبیرات
 عید اضیی در اما عید فطر بود که در (ولا ینفل قبلها) صلاه عید در مقدم نافله قلنک زیرا خی علیه السلام
 صلاه حرم ایکن ایلک در روایت اولنور که يوم فطر ده علی کرم الله وجهه مصلایه پیچوب بر نیجه خلق
 نماز قیل کن کور بخت بویجه غزدر که هیچ حضرت رسول زمانده اولنک دکادر دیکه حاضر اولنور بوی نهی
 ایلک مصلحت دیوسوال ایلک کورند تکبیر (ارایت الی نبی عبد الاذالی) زمرد سنور اولنور خوف ایدرم
 دیو جواب یوسو مشرد (ووقتها من ارتفاع الشمس قدر روح اور حین الی زوالها) صلاه عید نیک وقتی شمس
 بر رخ اخود ایکی رخ مقداری ارتفاع سنور زوالنه وارنجه در انس وخی الله عنیدن روایت اولنور که بر هلال
 شواله وایلوطی اولوب اصحاب اول کوفی صائم اولدیلر زوالنور تکبیر بر فاج کسه کابوب خی علیه السلام
 حضورنده دون کورنده دیوشهادت ایلدیلر حضرت افطار ایلیکه امر ایدوب وایرن مصلایه حقیقه
 امر و نیجه یوردیلر اگر بعد الزوال صلاه عید قلنک جايز اولیدی حضرت علیه السلام صلاقی یارینه تاخیر
 ایتزدی (وصفتان یصلی رکعتین یکبر تکبیر الاحرام) صلاه عید نیک صفی ایکی رکعت قلندر احرام تکبیری
 کبی تکبیر ایدر اولدی حاله الی بی بغلیه قرأت حالده اولدی کبی (ثم یقنی) اندنکره شایلیه یعنی سبحانک
 اللهم اوقیه اخرینه وارنجه (ثم یکبر ثالثا ثم یقرأ الفاتحه وسوره) اندن ان فالدر مغله اوج کره تکبیر ایدر
 اندنکره فاتحه وسوره اوقیه (ثم یکبر) وبعده ویداً فی الشانیه بالقراءة ثم یکبر ثلاثاً ثم اخری لکن کوع
 اندنکره مکرکوع وبعده ایلله وناینه ده قرأت ایلدیلر شایلیه عام قراءه اندنکره اوج کره ال فالدر مغله تکبیر ایلله
 اندنکره مکرکوع ایچون بر تکبیر دخی ایلله یوقول ابن مسعود کدر ویرم اتمه مزل قوی دخی بودروان عباس
 دیدیکه امام اولیده بر تکبیر اقتحایچون ویش دخی اقتحایچون تکبیر و رکعت ثانیه ده بش تکبیر واندنکره
 قرأت ایلله ویرروایته درت تکبیر ایلله وفتاکه خلافت عباسیله اسقال ایلدی ایلله ناسه ابن عباس
 قوی اولنور اما ایلدیلر ومنتشور لنده یازدیلر وایوسف بقده کابوب صلاه عیدی تکبیرات ابن عباس ایل
 قیلو یردی زیر امارون الرشید ابویوسف خلقتده ایدی امام محمد دن روایتد که بر تکبیراته نه مذهب اونه
 اعتقاد اعل اولنور مذهب قول اولد که ابن مسعود قلندر زیر ابن مسعود قلندر قولی عمر ابوموسی اشعری
 وحذیفه و ابن زبیر و ابوهریره و ابن مسعود انصاری رضی الله تعالی عنهم اجمعین مذهب ایلدر اخذ و اولدیر وین
 التکبیرات ذکر منون قلندی زیر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن بر حدیث شریف نقل اولندی اما امام
 شافعی قنده هر تکبیر بشنده (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر) دیکل لازمدر (ویرن بدیه فی ارواۃ)
 امام تکبیرات زوایدده ایکی الی الی رفع ایلله قوله علیه السلام (لا ترفع الایدی الا فی سبع مواضع) اولیدی
 موضعک بری تکبیرات صلاه عید یندر ابویوسف دیکر رفع اولنور زیر ارفعید اقتحایچون مستدر زوایدده ایلله
 اقتحایچون یوقدر پس ایدی رفع بد لازم دکدر اما بزم جند ز اشادر ایلد بکدر در امام نعوذ ایدر تکبیرات دن
 اولنر شایلیه ابویوسف قنده و تکبیرات تکبیراته نعوذ ایدر امام محمد قنده زیر ایلک قنده نعوذ قراءه تا بعدد امام
 اگر سه وار واندن اولنر تکبیرات ایلله رکوعده تکبیراته نعوذ ایدر امام محمد قنده وایچون جیده
 یلر زید الاسرار وحققه الملوک شرحنده نقل اولندی (ویمخطب بعدا خطبتین) صلاه عید در تکبیر
 ایکی خطبه اوقیه مایلر نه اوج ایت مقداری جلسه ایل فصل ایدر (بسم الناس واما احکام الفطر) احکام
 فطری خطبه ده تعلیم ایلله (ولا یصلی ان فست مع الامام) امام ایلد اولنر صلاه عیدی بر کسه فوت ایلله
 فضا را بر معنی ان ناسته مذهب در صلاه عیدی فضا را بر معنی ان ناسته مذهب در صلاه عیدی فضا را بر معنی ان ناسته مذهب در صلاه عیدی
 اولنر صلاه عیدی ده دیو خطبه فست لعمره معانی دکدر حاصل معنی (اول الامام صلاه العید لروادهای)
 دیکدر و شافعی دیکر یا کز صلاه عید قبل نور تکبیرات عید دخی ادا اولنور (وایستع عذر عنهما فی ایوم

اولنر اگر وایکی کونده بر عذر صلاه عید دن منع ایلله اول عذر هواسه لوط اولنر کبی وایخو بر روز
 امام حضورنده شادر لکله کبی یاخو زوالنر اول ثابت اولوب اما ناسک اجتماع ممکن اولنر کبی
 یاخو دیوم عیده صلاه عید قیلنک لکن مکره ظاهر اولسه ککه زوالنور کیه ایش بومقوله عذر اولسه
 (صلو فی ثانیة ویدی فی یوم) ایکنی کونده صلاه عیدی قیلر لکن ایکنی کونده صلاه عیدی قیلر
 اوچنی کونده قلنکرا ایکنی کونده دخی عذر اولسه قضا وایز جعه قضا وایز بی کبی (والاضیی کانه طار
 لکن یستحب تأخیر الا کل فیما الی ان یصلی) دخی عید رضی احکام مقتده عید فطر کیندولکن اقتحاده صلاه
 عید ادا اولنجه تاخیرا کل مستحبدر روایتد که خی علیه السلام يوم فطر ده طعام اکل ایلر دی نماز در تکبیر
 کابوب اضیی سنون اکل ایدر دی (ولا یکبر قبلها فی المختار) عید اضحاک صلاتدن مقدم اکل اولنور
 مکرده دکدر مختار اولان بودر (ویمخطب بالتکبیر فی طریق المصلی) عید اضحاده مصلی طریقه تکبیر جهر
 اوخو عید فطر بون خلاصه در بر روایتده همان طریقه تکبیر اولنه صلاه اولیه بر روایتده امام صلاه
 شروع ایدنیجه دکن تکبیر ایلله (ویرم فی الخطبة تکبیرات تشریق والاضیی) امام خطبه ده تکبیرات تشریق
 وقرائی ناسه تعلیم ایلله (ویمخطب تاخیرا الی الشافعی واثالث بعدد وبقیر عذر) صلاه اضحای ایکنی وایچنی
 کونه عذر ایلد دخی عذر سن تاخیر ایلک جايز در زیر صلاه اضحیه وقتی ایلد موقدر پس بواجل دن اضحیه نیک
 ایلی ایلد قیلد اولندی لکن تاخیر ایلد مصلی اولوز بقیر عذر مشغولده مخالفت ایلدیک ایچون واما اوچنی
 کونه صلاه جايز دکدر و قضا وایز بوشده عذر کرا فیتی فی ایچوندر صلاه فطر بون خلاصه در اکر
 صلاه فطری جماعت بلا عذر یارینه تاخیر ایلله (لجايز دکدر) والا اجتماع يوم عرفة نشیما بالواقفین لیس بشی
 يوم عرفه ده واقفین فی العرفات اولنور تشیما اجتماع ایدوب طورده برشی دکدر یعنی برشی مقید دکدر
 ابویوسف و محمد دن روایت اصولن غیریده نقل اولندی که مکرده اولیه اما اصح اولان اولکی کلامدر
 ویشند که تعریف فعل ووافضدر وبعضیلر فعل مستحبدر زیر اهل کابه تشییدر اهل کابه تشییدر ایدن
 کسه ایچون ثواب حاصل اولور دیمشدر این عباس دن دخی روایت وارد که بصره ده کند وینی یوقلی اشهددر
 اما بزم اتمه مرقه قنده بومقوله فعلی ارتکاب افعال حسنه دن دکدر عرفه ده وقوف مکان مخصوصه عیداته
 مخصوصه در اولیه اولسه غیری مکانه اول عبادت متصور دکدر بر کسه کعبه دن غیری بر متعبدلک اطرافتی
 طواف ایلله عیاذ بالله تعالی یخشى علیه الکفر مقوله سی بر فعلدر زیرا خی علیه السلام دن تعریف نقل
 اولندی دریده اخراج بر دکدر این عباس دن نقل اولنر و عذر ویدر یوخسه تشییدر دکدر (ویمخطب
 تکبیرات تشریق عقب الصلاه) تکبیرات تشریق واجب اولور قوله تعالی (واذ کروا الله فی ایام معدودات) بوندن
 مراد تکبیرات تشریق سنت دخی دیمشدر لکن اصح اولان واجب اولسیدر تشریق لفته تقدید اللهم یعنی ان
 نورق معناسته اکثر بونده ات قورق واقع اولد یچون تکبیرات تشریق تسبیح اولندی در قال النبی علیه السلام
 (لا جمعة ولا تشریق ولا فطر ولا اضیی الا فی مصر جامع) خی علیه السلام تشریق واجبات مایقنده ذکر
 ایلدیک واجب اولسه دلالت ایدر نقانندن نیجه کسه علی کرم الله وجهه دن نقل ایدوب تکبیرات تشریق ایدوب
 مکره واجب دیمشدر بومثل ووجوبی اقتضای ایدر اختیارده دخی مسطوردر صاحب کترست اولسنه ذاهب
 اولشد ووقدر ویر وهدایه مختلف فیہ اولنر ایلد اطلاق اوزر نه ذکر ایلشددر (من فجر يوم عرفة) تکبیرات تشریق
 عرفه کوئلک صلاه فجر دن (الی عصر يوم العید) بزم کوئلک عصر نه دکن در تکبیرات تشریق تا ایلد او انتها شده
 بین الصحابه اختلاف اولدینی ابو حنیفه دن روایت اولندی که کار ضحایه دن عروعلی و ابن مسعود رضی الله
 عنهم يوم عرفة نیک صلاه فجر دن ابتدا اولنه دیمشدر و علامز دخی یوقی اخذ ایلشددر صغار صحابه دن عبدالله ابن
 عباس و عبدالله بن عمرو زید بن ثابت يوم فجر صلاه ظم رندن ابتدا اولنه و بعض روایتده ابویوسف دخی بوکا
 رجوع ابتدا دیمشدر و مذهب شافعی بودر اما انتها شده اختلاف اولنوب ابن مسعود رضی الله عنه
 عرفه نیک فجر دن ایام فجر نه وارنجه تکبیرات اولنور دیمشدر بونقده برجه تکبیرات سکر وقت صلاه اولور
 وجهه ده بدعت اولنر اقل ایلد اخذ ایلشددر قال الله تعالی (ان الله لا یحب المصلین ای الجاهرین بالدعاء وقوله
 تعالی (ادعواکم لتقرعوا شیة وقال الله تعالی (واذ کروا الله فی نفسک تضرعوا وحیة وذن الجاهر وراى النبی

عليه السلام (افرا ما يرفعون اصواتهم عند الدعاء فقال انكم ان تدعوا واصم ولا غائبا) حتى يرثي اكثر ايله اوله
 اخفى اخذ ايلان اولدوروا وحنيفه رضي الله عنهم حتى جوتكه بديه بركونده واقع اولدى كه چك وكنى آنده ادا
 اولدى قطع دخی بركونده كركدر چك بر كنى دخی آنده ادا اولنه اول ركن طوافدر يوم نحرده عام اولور ايدى
 تكبير دخی عرفه مك بخرندن يوم نحرده عصر نه دكين اولنجه اركان حج ايله عام اولمشدر (على المقيم بالمصر) تكبير
 نشر يق مقيم مصر اوزر نه واجب اولور مسافر واهل قريه واجب دكلدر (عقيب كل فرض) هر فرضك
 عقيبده واجب اولور اما بعد الوتر وبعد الصلاة الشافعه تكبير اولنجر (ادى بجماعة مستحبة) اوله فرض كه جماعة
 مستحبه ايله ادا اولنه جماعت ايله ديمكه منتهردن احترام زردادى ديمكه قضاءه تكبير اولمغه اشارتدر مستحبه
 ديمكه جماعت نسادن احترام زردادامكه ايجر ندره رجل اوليه انله تكبير واجب دكلدر (وبالاقامة) يجب
 على المرأة والمسافر امامه اقتدا بتمككه تكبير نشر يق خاقون ومسافر اوزر نه واجب اولور زير خاقون ومسافر
 اوزر نه واجب دكل ايدى لكن امامه تبعيت ايله واجب اولور اما خاقونله صوتلر بى اخفا ايلك لازمدر
 (وعندهما الى عصر آخر ايام التشريق) امامين قننده تكبير نشر يق تمتد اولور آخر ايام نشر يقك عصر نه دكين
 بوقول على كرم الله وجهه تكدر امامدن روايت اولنان قولك بى دخی بودر احتياطا بوقى اخذ ايلدى زيرا
 امر عبادتده هر چنكه وجوب ايله عدم يفته بر شى دوران ايله احتياطا وجوب طرفى اخذ اولنور ابن عردن
 روايتدر كه آخر ايام نشر يقك بخرندن قطع اولنه شافعى بوقول اخذ ايلمشدر (على من يصلى الفرض) تكبير
 نشر يق فرض قيلان كسه مك اوزر نه واجب اولور تقدم ايدن شيلدرن بر سى شرط قلندى نه مقوله اداونه
 مقوله ادم اولور سه اولسون فرضى ادا ايلد كد نصكره مك اوزر نه تكبير واجب اولور (وعليه العمل) ناسك على
 امامينك قولى اوزر نه در (وصفته ان يقول مرة الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر والله الحمد)
 تكبيرك صفى بوقلام سعادت انجاي بر كره ديمكدر مرقه قنيدى شافعيك قولندن احترام زرد زير انك قننده اوج
 كره (الله اكبر) ديمك اوزر نه در زم قمزده تكبير معه ودر كره ديمكدر رسول كسته كه ايكى اوج كره در بر تحقفا
 انرسته مخالفت ايلش اولور بونكبير ابراهيم - قمبر صلوات الله على نبينا وعليه دن مأثور در ديكلكه
 جبريل عليه السلام قربانى كورد كده حضرت ابراهيم ذبح اسمعيله عليه السلام خوفندن جبريل عليه السلام
 (الله اكبر الله اكبر) ديدى حضرت ابراهيم جبريل امينى كورد كده (لا اله الا الله والله اكبر) ديدى حضرت
 اسمعيل دخی ندا كاد يكن يلد كده (الله اكبر والله الحمد) ديدى اخير كه حضرت ابراهيم واسماعيل عليه
 السلام تكبير ايدر اما واجب باشت اوله ابن عردن روايت اولنديكه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه
 وسلم يور مشدر كه (افضل ما قلت انا والانبيا من قبلى يوم عرفه الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر
 الله اكبر والله الحمد) ولا يترك المؤمن ان تركه امامه مقتدى تكبير نشر يق ترك ايلار اكرامى ترك ايدر سه ده زيرا
 تكبير صلوات نصكره اولور بونده امامه تابع اولز حتى امام ابو يوسفن روايت اولنور كه يوم عرفه ده صلاة
 مغربده ناه امامت ايلدم استادم ابو حنيفة بكا اقتدا بيلش ايدى تكبيرى هم وابلدم استادم تكبير ايلدى
 پس ايدى دلالت ايدركه امام نشر يق تكبير بى ايله مقتدى ايلك لازمدر ترك ايجك كركدر

باب صلاة الخوف

باب صلاة خوف ياننده در (ان اشتد الخوف من عدو واسع) انسانك عدودن يا خود رنجى جانورلردن خوفى
 زاده اولسه غير الاسلام ميسر و طنده ذكرا بيلندركه عند البعض خوف ايله مراد عدونك حاضر اولمشدر
 بوجه حقيقت خوف دكلدر عدونك حضورى خوف مقامنه اقامت اولندى نه كم رخصت مشقته
 تعليق اولنوب نص مقرر ايله تعليق اولمشدر زير اسر سبب مشقته سبب مسبب مقامنه اقامت اولندى
 عدودخى بوجله سبب خوفدر حقيقة خوف مقامنه اقامت اولندى عامه مشايخ قننده اشتداد خوف شرط
 دكلدر بلكه صلاة خوفت جواز نه ميسدر (جعل الامام طائفة بآزاء العدو ومضى بطائفة وكه ان كان مسافرا
 وفى الغيم) امام بوطائفه بى عدونك مقابلده شنده قوب بوطائفه ايله بر كنى ادا ايلدر اكر مسافر ايله يا خود
 صلاة مخرد ايله زير صلاة مشرك وجرىك وجهه مك وعبد يلك شمار لى بر كنددر (فركعتين ان كان مقيما
 اوق المصرب) ايكى ركعت ادا ايلدر اكر مقيم يا خود صلاة مغربده ايله طائفة اولى ايله ايكى ركعت ادا ايلدر زيرا

صلاة مغرب تصيف قبول انجز اكر امام خطا ايدوب طائفة اولى به بر ركعت وطائفة ثابته به ايكى ركعت
 قبايو بر سه ايكى طائفة مك دخی ملاقى فامد اولور اما اوليكى طائفة مك صلاتك فسادى وقسز انصرافلى
 ايجوندر اما طائفة ثابته مك صلاتك فسادى وقتا كه اندر ركعت ثابته به ايرشد بيلانر شفع اوله ادرلك ايلد كارى
 ايجون طائفة اوليدن اولد بيلرس بونقد بوجه رجوعلى زماننده انصراف ايلد بيلر صلاتلى باطل اولدى
 (ومضت هذه الى العدو) امام ايله ادا ايدن طائفة عدو جابنه كيدده (وجاهت تلك) وعدو جابنده اولنركه ل
 لقوله تعالى (واتأت طائفة اخرى لم يصلوا فادعوا لصلواتهم) (وصلى بهم ما بقى) امام عدو جابنده اولان طائفة ايله
 قيل باقى قلان ركعتى (وملم وحده) امام يالك زسلام وبره زيرا امامك صلاتى تمام اولدى اما قوم سلام وبره ل
 صلاتلى ناقص اولد بيجون (وذهبوا الى العدو وجاهت الطائفة الاولى واغوا بالا قراءة) بر طائفة عدو طرفنه
 كيدده لوطائفة اولى كاهل بلا قراة صلاتلى تمام ايدده زير ابوندر لاحقه در كوياكه امام خلفنده طور در
 حكمنده در (ثم الطائفة الاخرى واغوا بقراءة) اند نصكره طائفة اخرى كاهل قراة ايله تمام ايدده ل زير اندر
 مسبو قلدر (ويطلبها المثنى والركوب والمقابلة) يعنى صلاة خوفده عدو مقابلده شنده طور دقد نصكره صلاة
 خوفى شى وركوب ومقابلة ابطال ايدر زير ابوندر عمل كيددر اما عدو طرفنه شى بيجو برايتشلافى قننده
 مقابلة ابطال ايلار زير اراحتى تعالى اخذ صلاح امر ايشدر قوله تعالى (ولياخذوا حذرهم واهلهم) اخذ صلاح
 امر قتالك جوازى ايجوندر بزم ايجون دليل قتال ملاقى منافى ع كيددر اخذ ايله عدو به خوف
 ويرمك ايجوندر بوجه جواز قل ايجون دكلدر روايت اولنديكه نبى عليه السلام دن يوم خندقده در وقت
 نماز قوت اولدى كيجده ايله قضا ايدى وقال عليه السلام (ملا الله بيني وبينهم وقلوبهم تراءوا) نارا كاهلونا عن الصلاة
 الوسطى وفى روايت وقبورهم نارا) اكر مع اقتتال صلاة جائز اوليدى نيجون تأخير ايدر لردى حال بوكه يوم
 خندق صلاة خوف مشروع اولد كد نصكره زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلاة خوفى غزوة ذات
 الرقاعده قلندر بوزغرا ايله خندق غزاسندن مقدمدر واقدى وابن ابيحق بولجه ذكرا بيلمشدر
 (وان اشتد الخوف وبغزوا عن الصلاة بهذه الصفة) اكر خوف مشدد اولوب ذكر اولنان مقتله صلاتى ادا دن
 عاجز اولور ايله اكر غزاه شروع ايدر ايله اعدا هجوم ايلسى مقرر اولسه (صلوا وحما نارا كاهلونا عن الصلاة
 الى جهة قدرنا ان بغزوا عن التوجه) يالك ز اولد قلى حلاله قادر اولد قلى جهته ايمانا ايله صلاتى ادا ايدده ل اكر
 اقل قبله طرفنه توجهدن عاجز اولور سه الله تعالى اليك (فان خفتهم فرجالا او ركبانا فاذا لم ياتوا فمضى وجه الله) نص
 شريفنى بخت اقتضاد ايدوب فرجالا اى قياما على ارجلكم) ديمكدر وراكب اولد قلى حلاله وقدر لى اولان
 طرفنه توجه ايله ادا صلافا بيلدر (ولا تجوز بلا حضور عدو) صلاة خوف جائز اولز عدو حاضر اويجه زيرا
 عدو ضرورت جواز صلاة خوفى منع ايدر اكر مكان بيددن بر آلاى انلوكوروب عدو ظن ايله ل ويا خود
 نوز كورنه صلاة خوفى قياسه ل مكره عدو اولد بى ظاهر اولسه صلاة جائز اولز (وابو يوسف لا يجزها
 بعد النبي عليه السلام) ابو يوسف صلاة خوفى نبى عليه السلام زمانند نصكره جائز كورنه صلاة خوف خاصة
 نبى عليه السلام حال حياتده مشروع اولدى (واذا كنت فيهم) نص شريفى بوكادلات ايدر زيرا هر طائفة
 نبى عليه السلام خائفنده قضيات صلاته نائل اواق ايجون ايدى بوايه نبى عليه السلام نصكره مرتفع
 اولدى هر طائفه ايجون بر امام ايله ادا صلاة بكنند بونقد بوجه ذهاب واپاب صفى ايله ادا صلاة جائز دكلدر
 ديشاندركه ابو يوسف مكره بوكلامدن رجوع ايلمشدر بزم ايجون دليل حجاب كز بن رضوان الله تعالى عليهم
 اجمعين صلاة خوفى نبى عليه السلام حضرت نلند نصكره اقامت ايشلدر و صلاة خوفه سبب خوفدر خوف
 ايله حضرتك زماننده اولد بى كى بعده مع الزيادة اولمشدر و صلاة خوف نبى عليه السلام خائفنده فضيلت
 صلاة ايجون دكلدر زيرا صلاته ترك شى واستقبال قبله فرضدر خائف نبى ده ادا صلات فرضيتدر احراز
 فضيلت ايجون ترك فرض جائز دكلدر و خطاب على الرسول يالك ز اكتمل شخص دكلدر خطا ايدده اكثر خطاب
 عامدر الله تعالى اليك (خذ من اموالهم صدقة) قول شريفنده وارد ايلدى كى زيرا نبى عليه السلام و شلما
 وامر ايجون عامدر على الحصص كه شرط تعليق اولنان عدم حكم ايجاب ايلز بزم قمزده اصولده بيلنديكى
 اوزر بلكه قيام دليل اولنجه موقوف طور بونك ايله وجودنه دليل قائم اولد كى بعد النبي عليه السلام فعل

صحابه در روایت اول و ثور و عید ابن ابی وقاص و ابو عید الجراح و ابو موسی الاشعری و ثور و عید خونی و اصفه و انده
اقامت ایلش در و رسته و روایت اول و ثور که سعید بن ابی العاص طبرستانده بخوس طائفه سیله جنگ ایلد کده
کندی ایل حدیقه بن الیاف و عید الله بن عمر موجود اولوب صلاه خونی قلندر و بر کشته بونله انکار
ایلمش پس ایدی صحابه نیک و فعلی اجماع محله حلول ایلدی

باب در صلاه

بواب صلاه جنازه نیک بیانده در جنازه فتح جیم ایلد میت و کسر جیم ایلد سر بر در الاعلی لای علی و الاصل
للاصل بود خونی فتح و کسری مشعر اولد یقی بیاندن مستغیدر (بوجه الحضر الی القبله) محضر اولان کشته
قبله طرفه دوندر بلور محضر و نه مشرف یعنی مونه قرب اولان دیکدر کانه موت اکا حاضر اولدی یا خود
صلاه که موت و بعد اب حاضر اولدی دیک اوله و علامت احتضار ابکی ایا ذری مرغی اولتی و یوری اگری اولتی
دخی بکا قری باقی و بونله امثال بعض شیلدر (علی شقه الایمن) صاع طرف اوزرینه قبله به توجه ایلد بر بلور
زیر ایدر مدخی وضع اولد به در (واختیر الاستقاء) استقاء اختیار اولدی یعنی متأخر بن قضای اوزرینه
توجهی اختیار ایلد بر زیر استقاء تمیض عینه و شد طبعیه و خروج روحه اسم لدر فی زماننا معتاد اولان
دخی بود (و یقین الشهاده) شهادت تلقین اول و ثور ابو سعید بن راوی اول و ثور که قال النبی علیه السلام (لقنوا
موتاکم لاله الا الله) موتادن مراد مونه قرب اولان کشته در لایق اولان بود که محضر لاطرافنده اولان
کشته (لا اله الا الله محمد رسول الله) دیو تلقین ایلد (احتمالاً که ضحیر ده واقع اوله و تلقین اولتی سقندر قوله
علیه السلام) من کن آخر کلامه لا اله الا الله دخل الجنة) حدیث شریفی دخی تلقینه دلالت ایدر بر احوال
احتضارده شیطان ایمانه تعرض ایلک خونی واردر و ملک الموت روح انسانی بدندن ترع ایدر بوبله محله
مستعان الملهک عنایتی طلبی تلقینه محتاج در وقت تلقینه (یا اولان اذ کردنک المذی کنت علیه و رضیت بالله
و باو بالاسلام دینا و محمد صلی الله علیه و سلم نبیا و باقر ان اما و بالکعبه قبله) دیک کر کدر اگر دینلورسه که
تلقین فائده می ندر که ایمان ایلد اولمش اولور ایلد تلقینه حاجت بود در اگر کافر اولمش ایلد اکا تلقین
فائده می بودر بوسوال تردید به بعد الموت تلقین اوزر در یوخه عند الاحتضار اولان تلقین اوزر دیکدر
ممکندر که ایمان ایلد کسمی تلقینه معنی اوله اصول کلام من مسئله علیه یلین شی اوزرینه علی کل حال
تلقین مند و بدیر که واجد و بعد الموت تلقینه اختلاف اولنددر و بعضیلر تلقین اول و ثور دیدیلر و بعضیلر
نه امر اولنددر نه نهی اولنددر حالی اوزر در پیشلدر امام اله فارده در که تلقین مشر و عدلر بر ایدر الدفن
روح و عقل عودت ایدر و تلقین اولنای فهم ایدر صاحب عنایه دیه در که بن اوستادم قاضی خاندن اشتم که
مرغیساندن حکایت ایدوب کندوسی بعض اصحابانه بعد الدفن تلقین ایدردی و تلقین بر وصیت ایدردی
و فتها در عیدلدر که حاضر و جنب و نفسا محضر حشر و زدن اخراج و رایحه طبعیه قوی لور و سورس و اوقور
و فارلی اوزرینه قلیق قوی لور انری و ایا ذری اوزاد بلور (فاذا مات شد و الحیه و غصوا عینه) بر کشته یقین فوت
اوله متوفانک متالی باغلیک و کوزرین یومک زبر رسول علیه السلام ابی سلمه به بوبله ایلشدر اگر مفتوح
الغین تر اولنسه که المنظر اولوب اعین ناعده قبیح اولوردی تواریت امت دخی (ما را المؤمنون حسنا فهو
عند الله حسن) قول شریفنک اوزرینه در (و یستحب تعجیل دفنه) میت دقشک تعجیلی مستحب اولور (عجلوا
موتاکم فان ینک خیرا فیه تمهاله و ان ینک شرافیه و الا لال النار) یعنی اگر خیر اولسه محله ایلش اولور و شر
اگر شر اولسه اهل ناری کند بکردن بعد ایلش اولور و فی روایه بعد و اهل النار و موتی ناه اعلام ایلن
لا ائسروا بینه و طاعت ایزر نه قیاس اولور و در حدیثی من میت یسأل مراد ایلد به غسل میت
حیا اوزرینه سنت و اجماع امت و معشادن بر نوعله واجد و اما سنت اولان ابی بن کعب رضی الله عندهن روایه
ائشدر رسول اکرم صلی الله علیه و سلم پیور مشلدر که وقتا که حضرت آدم محضر اولد قده ملائکه جنتدن
کفن و حنوطی ایلد نازل اولد بلور قات ایلد کده سر و سر ایلد اوج کرد غسل ایدوب و یابدن و رایه تکفین ایلد بلر
و جبرائیل امین امام اولوب میت شریفده نمازی قلندر و فعل آدم اوغتلر شیه مقتدر و بدیلر و اجماع امت دخی
ایلمش کیدر اما معتاد بن بر معنی دیکر میت جنازه نمازنده قومه امام منزله شده در زبر امام مز صلاه جائز

اولان و واجدن ابن مسعود و عیدلدر که (الجنازه سنة متبوعه) و واجدن امام کی قوم اوزر نه میت نقد می شرط
قلندی زبرا اما سطر طهارتی جواز صلاه شرط در و میت دخی طهارتی کذلک تحیه با بعد الموت اللهم عرض
اولد و در و رجوع دخی اکا در تعظیما الله تعالی غسل واجب اولدی و واجدن در که کافر دخی غسلی مسنون اولدی
اگر اوزرینه نماز قلنزه ده نه رجوعی امامه در مجردا کار جوع اولد قله تعظیما الله تعالی غسل اولور و بونل ایچون
سنت وارد اولددر حق کافره حدیث ابی طالبده نه بایه د بوبله در ابی ابن کعب روایت ایلد بیک حدیثده
و جوب اولدی زبر املا نکه فده سنة ولد آدم دیدیلر و جوب اولمش اولدی صاحب کافی ابراد ایلد بیک حدیث
شریف ایلد استدلال اولی ایدی اول حدیث بودر که قال النبی علیه السلام للمسلم علی المسلم مئة حق و حق
انده کره مشایخ اختلاف ایلد بلر که میت دخی نه ایچون واجب اولور عید الله بلنی حدیث ایچوندر ثابت
اولان نجاست ایچون دیکدر اگر نجاست ایچون اولادی غسل ایلد زائل اولدردی سائر حیوانلره اولدی بقی کبی
اما حدیث حال حیاتده غسل ایلد زائل اولدی بقی کبی موده دخی زائل اولور موت علی زائل ایدر و فاصلی
ارضا ایدر دیدی شیخ ابو عبد الله الجرجانی و مشایخ عراقدن غیر بلر غسل میت موت ایچون ثابت اولان نجاست
ایچون واجبدر بر زبر اومیت کدم ساله می موت ایلد متنجس اولور سائر حیوانلره قیام بونله دلیل بر مسلم
برقیوبه و شوب فوت اولسه صوبیک جله سنی اخراج ایلک واجب اولور نه بونل کیدر بر وجیل بر میتی
غسل اولددر کنورسه و انک اوزرینه نماز قاسه صلاه جائز اولما کر غسل ازاله حدیث ایچون واجب اولسه
قبل الغسل میت ایلد نماز جائز اولوردی نه کیم بر کشته بر محضی کنورسه و انکاه نماز قلنزه جائزدر پس ایدی
ظاهرا ایلد بیکه غسل میت و جوبی موت ایلد ثابت اولان نجاست ایچوندر و بونجاست غسل ایلد ازاله اولوب
سائر حیوانلره اولمش انسانک کرامتی ایچوندر عنایه و نه بایه دخی بوبله در شارح تحفه دیه در که اگر
بر میت صوره بوغولمه نه غسل لازمدر بر خطاب غسل توجه ایلددر غسل ایلد اواز الا تصدیه اولور
(وضع علی سر بر جمر و زرا) نیک بخور لشم سر بر اوزرینه وضع اولن زبرا ایلد ایچون نص شریف وارد اولنددر
قال النبی علیه السلام (ان الله و تریحب الوتر) کیفیت بخور بر که و یا خود اوج کره و یا خود بش کره دوران
ایند بر (و ستر عورت) میت دخی ستر اولور زبر ستر عورت واجبدر آدم حیا و میتا محترمدر بر جل انسانی
و نسایر جالی غسل حلال دیکدر خانه ده صغیر و صغیره حدیثه و نه بالغ اولنجیه بوا بیکسری رجال و نسایر غسل
ایدر زبر ایلر لک اعضا لری عورت حکم منده دیکدر در توصیر شیخ و ایلشدر (و یجوز) میت صوبلور یعنی اوزرنده
اولان نیایی چیقار بلور شافی قنده کاری واسع کولک ایچنده غسل اولتی مستدر اعنی غسل اللزین بکارینه
صوبه بدخی غسل ایلدیه اگر صبی اولورسه بکارینه بر نه لرز بر ای علیه السلام ستوفی اولد قده اوزرنده بولان
قیصده غسل اولندی شول شی که کند و حقه سنت اوله غیر بلر حقه دخی سنتدر مادامکه تخصیصه بر دلیل
خاتم اولیه بوشافیه کسوز لیدر زبر که بزم ایچون دلیل حضرت عائشه رضی الله عنهار و ابی بیکه وقتا که
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم متوفی اولدی صحابه کربن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین غسل ایچون اجتماع
ایدوب بازرنجه غسل ایلد لم کنندی موتا سز کی می غسل ایلد لم یوقیرده ایکن حق تعالی طرفندن بونله نوم
غایه ایدوب واندر بر منادی رسول اکرمی اوزرنده اولان نیایی ایلد غسل ایلد دیوندا ایلد کده صحابه اجتماع
ایلد بلر که سائر موتاده تجریدستدر و انجیق بغیر تجریدر رسول اکرم حضرت ثلثه بنه مخصوص اولدی عظیم حرمت
و شرفیچون (و یوضأ بلا مضضة و انشاق) ابدست الیور بلور مضضة و استنشاق سز و واضعه الک سقندر
انزلد ایلکسری تر لمتده در اولد بغیرچوندر بر مضضه اغزده صوبی اداره بعد اخراجدر استنشاق ایلد برونه
صوبی بالنفس حکمکدر بونلر میتده حصولی ممکن دیکدر شافی دیر که حیاستده اولدی بقی کبی مضضه
واستنشاق ایلن کر کدر بوا اعتبار فاسددر فی علیه السلام پیور مشلدر که المیت یوضأ ولا یضمض ولا یشقیق
(و یغسل بعمای غلی بسدر و ارض) میت غسل اولور و سدر ایلد قاشامش صوابله و یا خود ایلش ایلد قاشامش
حرفن حاکم ضعی و رانک سکونله اشناد دیدکاری اوتدر که توریکه چوغان دیر لر (ان وجدوا رالا فاله اراج) اگر
سدر و حرفن بونلر نه ماه خالص ایلد غسل اولن قراح قافک قحیله خالص معناسنه در (و غسل رأسه و لحيته
بمائه و یغسل بیه و یحیی الیه غسل اوله استراج و سجدده جلد دن ایلددر اگر باشند صاحبی

واریسه خطمی بولنر ایسه صابون ایله غسل اولنه قاموسده خطمی کسر خایله بر مشم وروا تدر مفتخ و محلل
و منقحر و ملینه در حبس بوله و صایه و قرصه افغایه و ارتعاشه و جراحاتک تصحینه و تسکین و جعه نافعدر سرکه
ایله بهقه نافعدر و جع اسانه مضغه ایله نافعدر و نمش اله و ام و حرق النار دخی نافعدر (واضح علی یساره)
صول طرفنه طیاندر به (فیصل حتی یصل الماء الی ما بلی التخت منه) پس ایددی غسل اولنه و رحنی و اصل
اوله شول محله که میتک صول طرفندن التنه ولی ایلمش اوله (ثم علی عینه کذلک) اندنصرکه صاغ طرفنه
طیاندر به غسل اوله حتی صو واصل اوله شول محله که صاغ طرفندن التنه ولی ایلمش اوله (ثم یجلس مستندا
و مسح بطنه برقی) اندنصرکه میت اوورد به مستندا و فارقی رفق ایله مسح اوانه روایت اولندیکه حضرت علی
کرم الله وجهه وقتا که رسول اکرم صلی الله علیه و سلم حضرت ابرئیل غل ایدوب مبارک فارقی رفق ایله مسح
ایلدی و میتدن طلب اولنان شیئی اندن طلب ایلدی برئی کورمدی طبت حیاه و میتاد بوجواب ایلدی
(فان خرج منه شیء غسله و لا یغید غسله) اگر میتدن برئی چبقارسه غسل ایلیه اما غسلی اعاده ایلیه
(ولا وضوءه) وضوئی دخی اعاده ایلیه (وینشفه ثوب) و برنوب ایله یا شئی اله یعنی سیله کفن یا ش اولسون
ایچون (و یجعل الخنوط علی رأسه و لحيته) باشنه و لحيه سنه خنوطی قویه یعنی وضع ایله خنوط حاک فخی ایله
اصناف طیبیدن میت ایچون قلنان شیئه در لر زعفران و سدر دن و غیره هر نه قدر طیب واریسه خلط اولنه
لا با حدر (و الکافور علی مساجده) کافوری سجده ایدن اعضا لیه قویه سجده ایدن سکر اعضا دارائی و پورنی
وایکی ایقاری وایکی الثری وایکی دیر لیدر بونله کافور وضع اولنه و اعضا له مواضع سجود نسیمه سی بخارزد
انجی سجود بونله ایله حاصل اولور بوسه موضع سجود ارضه و کافوره تخصیص اولنه باعث رایحه مند
قوردر قاجده یچوندر (ولا یسرح شعره و لحيته و لا یقص ظفره و شعره) میتک شعری و لحيه سی تسریح
اولنر و طهر قری و شعری دخی کسکس تسریح لغنده شعرک بعضی بعضی بعضدن تخلیص در بیه ضلر طراق ایله
تخلیص در یمنلر شافعی اصبح ایله تسریح اولنور و ظفر و شعری قص اولنور و دخی علیه السلام
(اصنعوا بموتکم ما نصحون بعراکم) ووردی حدیث شریفی ایله امتدلال ایلمش در (ولا یختن) ختن دخی
اولنر ختن حقا حیاده مستدر اما موافقه کادر (ثم یکفنه) اندنصرکه تکفین اولنور و کمالی اوله اول
میتک کفی نفقه سی اوزرینه لازم اولان کشته نک اوزرینه در منتی من جهة العدد در اما اصلنده و اجدر
شول دلیل ایله که دین وارث و وصیت اوزرینه مقدم اولد یچون (وسنة کفن الرجل فیص وهو من التکف
الی انقدم) رجئت سنتی برکوملکدر کوملک آموز باشندن قدیمه دکندر (و ازار و لفافه و همامن القرن
الی انقدم) بری ازار و بری لفافه در بوا یکسی دیه دن قدیمه و ارنجه (و استحسن بعض المتأخرین العمامه)
متأخرینک بعضی عمامه سی مستحسن کورمشدر فاضلخان برنم قترده کفنده عمامه بوقدر دیمشدر متأخرین
استحسان ایلمشدر و ابن عردن می ویدر و مالک دخی بونک ایله اخذ ایلمشدر و قایه شریحی ابن ملاک ده بعض
کشته لر عمامه سی کره کورمشدر اگر اشک و سه کفن شفیع اولن لازم کاورده و شلر و محیط طه مسطور در که اگر
نیاشی یعنی کفن سوچی کفی سرقه ایله کرنازه ایسه و طاعلمش ایسه نایان تکفین اولنور و راس مالندن
اول نیجه تکفین اولندی ایسه کرکه مالی تقسیم اولسون کرکه اولسون برابر در (وکفایته ازار و لفافه)
رجئت کفن کفایه سی ازار و لفافه در حضرت ابو بکر رضی الله عنک (اغسلوا نوبی هذین و کفنتونی فیما)
قول شریفی موجبیه ایکسی کافیدر (وسنة کفن المرأة درع و ازار و خمار و لفافه و خرقه تربط بها علی ثدیه)
خاتون کفتک سنتی درع و ازار و خمار و لفافه در و بر خرقه در که ایکی عه سی اوزرینه و بط اولنور درع خاتونک
کوالی در خمار باشنه اولنه جک شی خمارک طول ایکی ذراع و عرضی فزانوئی التندن در لرینه و ارنجه در
دینلدر که کوبکنه و ارنجه در اما شول خرقه که وقت غسلده میتک عورتی اوزرینه وضع اولنور بریچی
ذراع در عرضی ایکی ذراع در بونک اوزرینه زیاده یا خود ناقص ایدن فقد تعدی و ظلم کلامتک مفعول ایله
عمل ایلمش اولور (وکفایته ازار و خمار و لفافه) کفن مرأه نک کفاتی ازار و خمار و لفافه در بوندن اقل اولورمه
مکروه اولورانه (مسنة قدومه ازار و لفافه) کفایت ایله ستر عورت بوله و یچوندر (ولا یقصر علیه
لغز و نه بکفی الواحد) ضرورتیه برکفن کفایت ایدر و قدومه حاصل اولد یچون (ولا یقصر علیه

بلا ضرر و نه) بلا ضرر و نه واحد اوزرینه اقتصار اولنر (و یستحب الايض) ایض مستحبدر (ولا یکن الا فیما
یحوزله لبسه حال حیاته) رجل تکفین اولنر الاشول شی ایله تکفین اولنور که حال حیاته انک ایچون کیسی
جائز اوله (و یجوز الا کفان و نرا) کفنلر بخور و نور و ترا یعنی تک مجری اوج دفعه یا خود بدش یا خود بدی دفعه
طیب ایله دوران ابتدیره (قبل ان یدرج فیها) میت اکفانه درج اولنر دن مقدم تجهیز اولنور و برائی علیه
السلام قزی ایچون تجهیزی امر ایلمش در میت ایچون تجهیز اوج موضعه اولور بری تسلیم روح محله دره اولور
رایحه کریمه سی ازاله ایچون و بری غسل اولندقد و بری تکفین اولندقد و خلطه نده تجهیز اولنر (و یسقط اللقافة
ثم الا زار علیها) لفافه یسط اولنور اندنصرکه لفافه اوزرینه ازار یسط او انور (ثم یقصر ویوضع علی الا زار)
اندنصرکه تقصیر اولنوب ازار اوزرینه وضع اولنور (ثم یلف الا زار من قبل یساره) اندنصرکه صا بلور
صول طرفنه (ثم عینه) اندنصرکه صاغ طرفندن لف اولنور (ثم اللقافة کذلک) اندنصرکه لفافه دخی لف
اولنور ازار لف اولندی کبی (و المرأة تلبس الدرع و یجعل شعرها و فیرتین علی صدرها فوقه) عورت درع ایله
لباسلور دخی مرأه نک شعری ایکی بونک قلنور مرأه نک صدری اوزرینه که اول صدر دره درع اوزرینه جیلاق
صدر بینه اوله (ثم الخمار فوق ذلک تحت اللقافة) اندنصرکه خمار لبس اولنور درع اوزرینه لفافه آلتنه (وبعد
انکفن ان خیفان یختم) و کفن یا غلنور اگر منتشر اولقندن خوف اولنور سه (فصل) الصلاة علیه فرض
کفایه (میتک اوزرینه صلاة فرض کفایه در بعض قوم ادا ایدر سه بعضندن ساقط اولور اگر بری ادا ایلر سه
جمله سی آتم اولور (و شرطها اسلام المیت) میت اوزرینه صلاتک شرطی میت مسلم اولقد در لر الله تعالی کافر
اوزرینه صلاتدن نمی ایلمشدر قال الله تعالی (ولا تصل علی احد منهم مات ابد اولاقم علی قبره انهم کفروا بالله
و رسوله) و طهارنه (شرطک بری دخی طهارت در دخی میت حقه در اوزرینه نماز قیلنر ایچون معتبره در تکم
میت اوزرینه نماز قیلان کسسه لر طهاره معتبر اولد یفی کبی (و اولی الناس بالتقدیم فیها السلطان) صلاة
جنائزه در تقدم ایله ناملک اولیسی سلف اندر روایت اولندیکه وقتا که حسن بن علی رضی الله عنهما متوفی اولدی
قرنداشی امام حسین ما ترأس ایله جنائزه سنه حقیقه بیلر سعید بن العاصی والی مدینه ایدی حسین رضی الله
عنه سعیدی تقدیم ایلدی سعید بابا بیلد که حسین رضی الله عنه بیوردیلر که اگر میت اولمایدی تقدیم ایلر دم
(ثم القاضی) سلطان اندنصرکه تقدم ناملک اولامی فاضلدر (ثم امام الحی) اندنصرکه جماعتی امامیدر زرا
حیاتده انک امامتیه و انی ایدی مما تده دخی صلاته حق اولان امام حیدر (ثم الولی) اندنصرکه ولیسی
اولدر اصلاح و ابضا حده مسطور در که تقدم سلطان و اجدر اگر حاضر اولور سه باقیستک تقدیمی بالطریق
الافضلدر (الا قرب فالأقرب) یعنی عصبه در ترتیب اولندی اوزرینه اولیاده دخی اقرب اختیار اولنه اگر اول
بولنر ایسه اندنصرکه ثم و ثم فی الاعیان که لا یوین قرنداشلدر و انلر قدیم اولنور و بنی العلات اوزرینه که بابا
برقرنداشلدر (الا لاب فانه یقدم علی الابن) الاب دکل پس ایدی اب ابن اوزرینه تقدم یقن بابایی ایله اوغلی
جمع اولسه لر اب اوغلدن افضلدر زرا سیدر (والولی ان یاذن لغيره فان صلی غیر من ذکر) ولی ایچون غیره اذن
و بر مکمل و ارد پس ایدی اگر غیر من ذکر که سلطان و قاضی و امام و ولیدر بوندرن غیر بیسی صلاة میتی قلسه
(بلاذن اعاد الولی ان شاء) اذنسز قیلدر ولی دیلر سه اعاده ایدر (ولا یصلی غیر الولی بعد صلاته) وایتک
صلاتده کوره و ایدر غیره کسسه تکرار قاز زرا وایتک صلاتله ادا اولمشدر بر دخی قیلنور سه نافله اولور
صلاة جنائزه در نافله مشروع دکلدر اما سلطان حاضر اولسه وایتک قلد یقی نمازی اعاده ایدر اما شافعی قتنده
صلاة جنائزه مکرر جائزدر اگر دیلور سه که فی علیه السلام جزء رضی الله عنه اوزرینه یتش کره نماز قلددر
جواب و بریلو که انک تا ویلی فی علیه السلام احد قتل سنده یتش نفس اوزرینه مره بعد مره هر برسی ایچون
صلاة قیلمشدر نهایت موضوع اولان جزء رضی الله عنه ایدی فی علیه السلام هر صلاتده کادخی دعا
ایردی بوقدر برجه جزء اوزرینه صلاة تکرار اولن لازم کلز (وان دفن بلا صلاة صلی علی قبره) اگر میت بلا
صلاة دفن اولنسه اول میتقبری اوزرینه نماز قیلنور و زرا فی علیه السلام انصار دن بر خاتونک قبری اوزرینه
نمازین قیلمشدر (ما لم یظن نفسه) مادامکه اول میتک طاعلمش ظن اولنیه اگر طاعلمش فی ظن اولنور سه
قیلمیه او یوسفدن اما ایلمشدر روایت اولمشدر که بلا صلاة میت دفن اولنوب بعده نماز قیلنستک مدتی اوج

در رد رج کونه نکره قری ازور به غمار بنیز وارد دخی بر رسم دخی بولمذ کرامت در امامی
عالم السلام شهد اما حد اوزنه مکرز کونند نکره ادا صلا یابد یکی روايتک معنای انرا ایچون دعا یادی
دیگر (و قوم حذا اصد لرجل والمرأة) امام و مالک و مر آنک صدی برابرینه قائم اولوز بر اصد
موضع قلب و نور ایمان قلبه در (و بکیر تکبیره و بی عقیبا) بر که تکبیر ایلیمه و عقیده ثنائیه ثناء اختلاف
اولتدر بعضی الله حمایله و بعضی (سبحانک اللهم) اوقیه دیشدر فاحجه اوقیه الامکر که ثنائی ایه
اوقیه شیخ ده بویلیم مذکور در (ثم نایه یصلی علی النبی صلی الله علیه و سلم بعدها) اند نکره نایه تکبیر
ایلیمه و بی علیه السلام اوزر بنه صلا شریفه اوقیه تکبیر دکره تنهده اولدینی کبی (ثم نایه یصدع
نفسه و المیت و المساین بعدها) اند نکره نایه تکبیر ایلیمه و تکبیر دکره کندی نفسیون و میت ایچون
و سایر مسلمانلر ایچون دعا ایلیمه اوجنی تکبیر دکره (اللهم اغفر لحینا و میتنا و شاهدنا و ائمتنا و صغیرنا
و کبیرنا و ذرکنا و ائمتنا اللهم من احیته مناجیه علی الاسلام و من توفیه منافقونه علی الایمان و خص
هذا المیت بالروح و الراحة و المغفرة و الارضوان اللهم ان کان محسنا فزدنی احسانه و ان کان مسیئا فمجانعه و عن
سیاته و لقه الایمان و الکرامة و الزلّی و خلّصه من عذاب اهل القبر و النیران و اسکنه فی دار الجنان مع اولادنا)
اللهم اجعل قبره روضة من رياض الجنة و لا تجعل قبره حفرة من حفرة الزیران برحمتک یا رحیم الراحین)
بودعا اگر میت مذکرا به بلافرق خص قولانه وارنجیه بوموال اوزره اوقیه مؤتته هذه المایته قرائت
و مؤتت قبری که کرده ابرا ایلیمه (ثم وایقه و یسلم عقیبا) اند نکره در دینی تکبیری ایدوب عقبجه
سلام و بره زیر ابر بعد نکر زمان تملاد که سلام در دینی تکبیر دکره سلامدن غیری دعا یوقدر اما بعض
منافع ربنا آتانی الدینا حسنة و فی الآخرة حسنة و ننا عذاب النار برحمتک یا رحیم الراحین) اوقومنی اختیار
ایختلدر و بعضی (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیةنا و اب لنا من لدنک رحمة انک انت الوهاب) قرائتی اختیار
ایختلدر (و ان کبر تحسا لا یباع) اگریش کره تکبیر ایدر سه متابعت اولنیز (و لا خرافة فیها) صلا جنازه ده
قرائت یوقدر اما امام شافعی قنده فاحجه قرائت اولنوز بر صلا جنازه من وجه صلاتدر اوله اولیچ
فخمه من صلا اولنوز بر زم ایچون دلیل ابن مسعود کولی دیر که نبی علیه السلام صلا جنازه ایچون
قرائت تعیین یوردهی اکن فاحجه دعا نبی ایه اوقوسه لا یأصدر اما تلاوت نبی ایه اوقوسه مکر و در
اختیار ده دخی بویلیم مسطور در (و لا تشهد) صلا جنازه تنهده دخی یوقدر زیر ابلقعود تنهده شروع
دکدر (و لا رفید الا فی الاولی) صلا جنازه ده تکبیر اولیدن غیری رفع ید یوقدر شافعی قنده هر تکبیر ده رفع ید
چا زدر ان عردن روایت اولتشد که کند ولی هر تکبیر ده رفع ید ایدر لایش بزم دلیل نبی علیه السلام دن
روایت اولنلان لا یرفع یده فی صلا الجنائزه سوی تکبیرة الاقتتاع حدیث شریفدر (و لا یستغفر لصی)
صی ایچون استغفار اولنیز ایچون دخی استغفار اولنیز زیر اویا یکسند کاه یوقدر (و یقول بعد الثالثة
اللهم اجعله منافرطا) اما اوجنی تکبیر دکره ده معنای بودر که بالله اول صبی بی اسور آخر قرائیچون
تکبیر متقدم ایه فارط قبل و فرط لفتلک امی بر کسند در که صو و اوتانی طلی ایچون قومنی تقدیم ایش
اوله و حدیث شریف دخی بولکلامی مؤید در و قال النبی علیه السلام ان فرطکم ای متقدمکم (اللهم اجعله لنا
مقربا) بالله اوله دخی منافع و غیره و قبل از ایه استغفار دخی اول صبی بی بزم ایچون منافع
مقبول الشفاعة ایه (و من ای بعد تکبیر الامام لا یکبر حتی یکبر آخری فیکبر معه) بر کسند اما من
تکبیر دکره تکبیر ایلیمه حتی امام تکبیر آخر ایلیمجه و تکبیر آخر ایلیم که امام ایه معنای تکبیر ایلیمه بقی
امام سلام و بر سه مقتدی اوزر بنه لازم کان تکبیری قضای ایلیمه جنازه رفع اولنزدن مقدم زیر صلا جنازه ده
تکبیرین متصور دکلدر (و قال ابو یوسف یکبر و لا یختل) ابو یوسف رحمه الله صلا جنازه به بعد تکبیر
الامام کان کسند متنازل اولوب تکبیر ایلیمه یورمشدر و شافعیک دخی قولی بودر زیر اول کسند اما من
بتشدر هر حاله متابعت ایدر صلا تله ایلیمه کبی اما الو حنیفه و محمد ایچون دلیل صلا جنازه نیک
هر تکبیری بر کت مقامنه قائم اولور حتی حجاب کرین رضوان الله علیهم اجمعین جنازه نیک درت تکبیری
طهورک درت و کسند مشاهدرا کر بونکبیردن بری تر لئا و انسه صلاقی چا ز اولنیز طهورک بر کسند

ترك اياش كېي اولورا اكرامك تكبيريه انتظار ايلزم اول كسته امامه ايرشدېكي تكبير لري ايلزدن مقدم فوت
 اولان تكبير قضا اياش اولور و ايسه مقسوخ در امان تكبير و ابد نصكره ايرشه امام ابو حنيفه و محمد قنده
 تكبير اياسون زير صلاة جنازه اتى فوت ايلشدر اما ابو يوسف قنده تكبير اياسون و امام سلام و ير كد نصكره
 اوج تكبير قضا اولور (مكن كان حاضر حاله الحريمه) حال تحريمه ده حاضر اولان كسته كېي تكبير ايايه
 (ولايجوز را بكا استحسانا) نزله قادر اولان را كب صلاة جنازه ي را كافق جائز دكدر استحسانا زير صلاة
 جنازه من وجه صلاتد ر تحريمه بولند يغچون ايدى احتياط اول را كب نازل اولوب صلاة جنازه ي قلون
 و قباس بوايديكه قاعدك صلاقي جائز اوله زير قاعدك دعاسي قائم دعاسي كيمدر (و تكبره قى مسجد جماعه)
 جماعته مسجد ايجنده صلاة جنازه مكره اولور و رواينده كراهت تحريمه و بر رواينده كراهت تحريمه در
 (ان كان الميت فيه) اكر ميت مسجد ايجنده اولورسه اول زمان مكره اولور قوله عليه السلام (من صلى
 على جنازة في المسجد فلا اجر له) زير مسجد اداه مكتوبات ايجون بنا اولمشدر (وان كان خارجا اختلف
 المشايخ) اكر ميت خارج مسجدده اولورسه كراهت وعدم كراهته منايع اختلاف ايلشدر شونلر كه
 مسجد اداه مكتوبات ايجون اولد بغنه نظر ايلد يلر ميت خارج مسجدده اولد قده دخی صلاقي كره كورديلر
 اما شونلر كه تلويت مسجد احتماله نظر ايلد يلر ميت خارج مسجدده اولد قده صلاقي كره كورديلر شافعي
 قنده صلاة هر حاله مكره دكدر شافعيك دليل شول روايندر كه سعيد ابن ابى وقاص فوت اولدى عائشه
 رضى الله عنها جنازه ي مسجد اداخل ايجون امر ايدوب حتى ازواج نبي عليه السلام صلاقي معاقلد يلر
 و بعض كسته لر عائشه حضرت تر نى تعيب ايلد يلر بوفعل ايجون كندوسى بوكا واقعه اولد قده رسول اكرم
 صلى الله عليه وسلم بن ابيضا نك صلاة جنازه سنى مسجدده قيلد بغنى نجيب تيزاو نتمنر صلاة جنازه دعادر
 ايمدى مسجد دعايه غريدن اوليدرد يدي بومحله دليل شافعي قائم اولدى بزم ايجون دليل (من صلى على جنازة
 في المسجد فلا اجر له) حديث شريفيدر وحدت عائشه دخی بزه دليلدر زير انك زمانده اكثر يامهاجرين
 و انصار ايدى انلر تعيب ايديجك دلالت ايدركه كراهت مابيلنلرند معروف ايش و رسول عليه السلام سهل
 نماز ي مسجدده قلد يفتك تا و بيلي بواوله كه نبي عليه السلام مسجدده معتكف اولد بغندن طشره بقمعدى
 (ولا يصلى على عضو) برعضو اوزر ينه نماز قانز بر ميتك نمازى قلنور بالاتفاق اكرضنى بلاراس ياخودمع
 الراس اوله نصفندن اقل بولنورسه اوزر ينه نماز قلنز بزم قنزد امام شافعي قنده بونك خلافتيه در ابن ملكده
 دخی بويلجه در (ولا على غائب) دخی غائب اوزر ينه نماز قلنز امام شافعي ديركه غائب اوزر ينه نماز قلنوزر را
 نبي عليه السلام نجاشي فوت اولد قده غائب ايكن نماز ي قلن در اما بزم ايجون دليل بودركه اكر غائب ايجون
 نماز قلن جائز اوليدى نبي عليه السلام انتقال بيورد قده جميع امصارده نماز ي قلنلردى بوايه اصلا نقل
 اولمشدر اما نجاشي اوزر ينه رسول عليه السلام صلاقي كشف مقوله سيدر حتى جنازه سنى مناهده
 يورمشلردر بخصوصه ارياب و تردد اصلا جائز دكدر بلكه اعتقادنده حضرت رسول اكرمه كمال تعظيم
 واردر نجاشي وفات ايلد كده قال النبي عليه السلام لاصحابه (هذا خوکم النجاشي قد مات تقوه وانصلى عليه)
 يس كنديسى و صحابه كزين رضوان الله عليهم اجمعين نماز ي قلنلردر ابن ملك اختيارده بويلجه دكر ايمشدر
 (ومن امهل بعد الولادة) ولادند نصكره برصبي رفع صوت ابله استلال و احلال لغتده هنوز طوغان
 اوغلانك صوته دير لر استلال صبي ايجون ديمشدر كه انده حياه دلالت ايدر شي بولنقد در ايدى تحريك عضو
 و كوزي نى آجوب و قباس كېي بولنر بولند قده (غسل و بى و صلى عليه) غسل اولنور دخی اسى قوتلور
 و اوزر ينه نماز قلنور قوله عليه السلام (استمل المولود صلى عليه (ولا يغسل في الخمار) و اكبر مستمل
 اولورسه غسل اولنه مذهب مختارده هدايه و كافيه دخی بويله در زير اول مستمل اولميان صبي من وجه
 جدير لكن همان غسل اولنور نفس اولنى اعتبار به ظاهر الردايه غسل اولنر لكن مختار اولان غير
 طاهر الردايه در (و ادراج في خرقه ولا يصلى عليه) غسل اولند قد نصكره خرقه ايجنده درج اولنه اوزر ينه
 نماز قلنجه صاحب العنايه ديمشدر كه اول مولودا كر مستمل اولور ايسه من وجه بزه حكمنده در ومن
 وجه نفس حكمنده در بولنقد برجه ابكي شبهه دن اكانصيب و بر بلور نفس اعتبار به غسل اولنر اجزا

اعتبار به نماز قلنزارت دخی پوردد اوزر نه در کرمست اولورسه وارث اولور کرمست اولورسه وارث اولور
 (ولوسی صبی مع احد ابو به لایصلی علیه) اگر بر صبی احد ابو بن یعنی افسی یا خود یا بابی ایله اسیر اولسه
 وفوت اولسه اوزر نه نماز قلنزار اول صبی کافر در ابو نه تبعیت ایله (الا ان اسلم احدهما) الامکر که ابو بندن
 بر دمی اسلامه کلس اوله اول زمان صبی غسل اولنور و نمازی قلنزار احد ابو بنک اسلامه تبعاً (للوله تبع خیر
 الابون دنیا) حدیث شریفی بوکاجت کافی در و یا خود دار اسلامه تبعاً نمازی قلنزار اما تقیطده اختلاف
 اولنور بعضی مکانه نابعد و بعضی بولنه نابعد در عینلدر (اواسلم هو عافلا) یا خود اول صبی وقت اسلامی
 تعقل ایلد یکی حاله مسلمان اولسه (اولم یسب احد هما) یا خود یا بابا و ناسندن بر دمی کندی ایله سی
 اولسه اسلامه کلمه منه حکم اولنوب غسل اولنور و نمازی قلنزار (ولومات مسلم قریب کافر غسله غسل
 الجناسة) اگر بر مسلم کافر قری اولسه اول مسلم انی نجاست غسل ایدر کی غسل ایلدون (وکفته فی خرقه
 واقفاه فی حفرة) انی خرقه ایچنده تکفین ایلده و بر حقوره الفایلیه (اودفعه الی اهل دینه) یا خود اهل دینه
 نسلم ایلده روایت اولنور که ابو طالب فوت اولدقده علی کرم الله وجهه رسول علیه السلامه کلوب
 یا رسول الله (ان عک الضال قدمات) بر روایتده (ان الشیخ الضال قدمات) دیدی نی علیه السلام غسل و تکفین
 ایلد دیووردیلر و بر رجل ابن عباسدن سوال ایلدیکه یم انام نصرانیه فوت اولدی غسل و تکفین ایلد نمازی فایله
 و دفن ایلد یوردیلر (وسن فی حل الجنائزه اربعة) جنازه بی جمله درت کسسه سنون اولدی و قال النبی علیه
 السلام من حل جنازه اربعین خطوه کفر عن الله اربعین ساعه (و ان یبدأ) و اول درت کسسه بد ایلده (فیضع
 مقدمها علی عینه ثم مؤخرها ثم مقدمها علی بصره ثم مؤخرها) پس ایدر جنازه نک صاعندن مقدم منی صاع
 اموز نه اندنصرکه مؤخر فی قویه نه صاع اموز نه اندنصرکه صول طرفندن مقدم منی قویه صول اموز نه
 اندنصرکه مؤخر فی قویه نه صول اموز نه یا سلوب اوزر نه کنور در ایه قرق آدم پورود کده قرق کلاه
 کبیره سی کفارت اولور (و یسر عرابه دون الجنب سرعت ایلد متی ایدر اما جنب ایلد کل زیر ایلد نک بر نو عیدر
 و میت بجله اوزر کنور له سنک سی نی علیه السلامدن سوال اولدقده (فان یکن یخیر عینمو الیه وان یکن
 شر او فمعه عن رقبته) یور منور و یا خود (فبعد الال النار) یور من اوله روایت اولنور که ابو هریره
 رضی الله عنه محضر اولدقده و میت ایلدیکه نی قبر بجله اوزر نه قویه سزیرا نی علیه السلامدن (العبد
 الصالح اذا وضع علی السریر یقول قد صوفی و اذا وضع العبد المسیء یقول یا بلی ان تذهبونی فی حدیث شریفی
 اجتماع ایلدم ایدی ایدی بجلده مبالغه ایدر سز دیو سبارش ایدردی (والمتی خلفها افضل) جنازه نک
 خلفنده متی افضل در قوله علیه السلام (الجنائزه اربعة) حتی نی علیه السلام سعد بن معاذ نک جنازه سی
 خلفنده متی یور دیلر علی کرم الله وجهه دخی معاویور ردی نی علیه السلام حضرت نه دیدیلر که ابو بکر و عمر
 رضی الله عنهما اولکده یور در لوبو کاسب ندر یوردیلر که آنلر جنازه نک خلفنده یور بکاک افضله نی یلور لکن
 ناسه یسر ایچون بولله ایدر زیراناس جنازه نک اولکده یور بکدن احترام ایدر ردی اگر آنلرخانی اختیار
 ایلدر ردی طریق غایت مضیق اولور دی آنلر فله یسر امر ایچوندر یور منلدر و ابن مسعوددن
 سر ویدر که خلف جنازه ده متی ایدر نک اولکده متی ایدندن فضیلتی مکتوبه ایلد مکتوبه کبیدر اما شافعی
 اولکده یور بک افضل در دیش زیر ابو بکر و عمر رضی الله عنهما اولکده یور منلدر دیو احتیاج ایدر تفصیلی
 سابقه ایدر کابواب و بر اشدر جنازه نک اولکده ذکر و قرائت رفع صوت ایلد مکر و هدر زیر ابو مقله فدل
 کایدن انده خود نشه یا نزد کلدن نه ایدر دخی بولله مسطور در جنازه ایلد کدن کسسه به لایق بودر که دنیا
 کلامنی سولیه و کلبه حتی ابن مسعود جنازه ده بر کسسه نهضل ایلدیکه ایچند کده سنگله ایدی سولیه لم
 دیو جواب ایلشدر نسا طائفه می معاجمه ل بلکه کرات تحریمه ایلد مکر و هدر و جنازه ده نوحه و شق
 جیور و خش الخدود سر آمد و قال النبی علیه السلام (لیس منکم من شق الجیوب و خش الخدود و دعی بدعی
 الجاهلیة) بکاه ایلد ارسال دموع لا یاسدر (واذا و ملوا الی قبره کره الجیوب قبل وضعه من الاعناق)
 یچن قبر نه واصل اولسه یور منلدر اندروب وضع ایلدن جلوس مکر و اولدی قال النبی علیه السلام
 (من تبع الجنائزه فلا یجلس حتی یوضع) محیطه افضل اولان جنازه نک اوزر نه تراب ایلد تسویه اوانا بنجه

اولور مقدر و نه محیطه بر کسسه سفینه ده فوت اولسه غسل و تکفین اولنوب نمازی قلنزار نصکره کفی ایلد
 بحر القلندر (و یحضر القبر یحسد) و قبر حفر اولنه و قبله دن طرفی شق اولنه (و یدخل الميت فیه من جهة
 القبلة) میت قبره اذخال اولنور قبله جانبندن (و یقول واضعه بسم الله و بالله و علی له رسول الله) دخی میمنک
 واضعی بسم الله و بالله و علی له رسول الله دیه زیرانی علیه السلام ابی دجانه نی قبره وضع ایلد کده قویله دیشدر
 هدایه و نه ایه ده بولله مسطور در و اما صحیح اولان ابودجانه نک غیریدر دیشدر زیرا ابودجانه نی علیه
 السلام مدینه کسره خلافت ابو بکرده فوت اولنور و فاضل مدینه دیشدر که ابودجانه عثمان رضی الله عنه
 زماننده فوت اولنور غایه الیمان صاحب دیشدر که ابودجانه هجرتدن اون ابکی سنده یمانه ده شهید اولنور
 (و یسبی قبر المرأة) خاتونک قبری ستر اولنور (لا الرجل) رجلک قبری ستر اولنور شافعی قنده ستر اولنور زیرا
 نی علیه السلام مدینه معاذک قبری ستر ایلدیکه روایت اولنور اما بزم ایچون دلیل علی رضی الله عنه
 میت دفن اولور کن سر و ایدوب قبری نه ایلد کدن کورده کده متر من یوری نزع ایدوب برو جلد در جلدک حالی
 آنکشافدر دیو یور منلدر اما مدینه کسره ستر اولنورک تا ویلی بودر که سعدک کفی بدنی احاطه ایلد ستر قبری
 ستر اولندی که اعضا سندن بر عضونه کسسه مطاع اولیه (و یوجه الی القبلة) میت قبله یا بنجه توجه ایدر یلور
 (و تحل العدة) عده دخی حلی اولنور یعنی جوز یلور (و یسوی علیه اللبن او القصب) میت اوزر نه کریم
 و قاش تسویه اولنور (و یکره الا بر و الخشب) طوخله و شمله تسویه اولنور مکر و هدر (و یمال الثراب)
 تراب صوب اولنور یعنی اوزر نه بر مقدار طبراق دو کولور (و یسب القبر) قبر او رکنلور یعنی بردن بر قاش بادخی
 زیاده مرتفع اولور (ولا یرفع) قبر ترسیع اولنور شافعی قنده ترسیع اولنور تسبیح اولنور زیرا روایت اولنور که
 نی علیه السلام اولدی ابراهیم فوت اولدقده سطح و ضریح ایلدیلر بزم ایچون دلیل نی علیه السلام ترسیع
 قیور دن بزی نهی ایلشدر ابراهیم الخفیدن روایتدر کندر دیشدر که بکاخبر و بره شد زشول من که نی علیه
 السلام و ابو بکر و عمر رضی الله عنهما نک قبر شرعی لرن مسم کور منلدر و قبر ابراهیم اولام سطح اولوب صکره
 مسن اولنور رعایه و نه ایه ده دخی بولله در (و یکره نازه) قبرک بنامی مکر و هدر (بالحص و الا بر و الخشب)
 کرج و طوخله و خشب ایلد بنا ایلد مکر و اولدی زیرا بولنر قیور نیت ایچوندر قیوریه بقا و نیت محلی داکدر
 (ولا یدفن انسان فی قبر الا لضرورة) ابکی کشی بر قیره دفن اولنور لا مکر ضرورت ایچون دفن اولنه و ابکی سنک
 مایتنه تراب قویله ابکی قبر حکمنده اولدی ایچون (ولا یمخرج من القبر) میت قبردن اخراج اولنور (الا ان یتکون
 الارض مغصوبة) الامکر که ارض مغصوبه اوله کفن دخی بولله در یچن کفن مغصوب اولسه صاحبی راضی
 اولسه قبری آچیلوب اوزرندن اخراجی مراد ایلد قبر آچیلوب اوزرندن کفن نزع اولنور بالاتفاق حاکم
 عبدالرحمانک جامع صغیر نه یچن میت کفندن دفن اولنه قبر آچازر اما بر کسسه قبر ایچنده براب باب یا خود
 کسبه ایلد الخه او فوسه قبری نبش ایدر و اگر میت دفن اولنور قد نصکره ارض شفعه ایلد النسه میت اخراج
 اولنور (و یکره رضی القبر بالجیوس و انوم علیه) قبری یعنی وق دوا و یورنی و قبر اوزرند او بومق مکر و اولور
 زیرا نی علیه السلام نهی یور منلدر (والصلاة عنده) دخی قبر قنده نماز قلی مکر و اولور بر نصرانیه
 بر مسلمدن حامل اولوب فوت اولسه بعضی لمقابره سینه دفن اولنور و لحرمتنه و بعضی کندی مقابر نه
 دفن اولنور دیشدر اگر بر حامله فوت اولسه و قارنده اوغلان حرکت ایلد صول جانبندن قاری شق اولنوب
 اوغلان اخراج اولنور اما بر کسسه اخر لبر انجوسنی یونسه اولسه قاری شق اولنور الله تعالی اعلم

باب الشهيد

بواب شهید بیاتده در قیل یعنی المقول اوله و بو کشفید تسبیح اولنور ملائکه اگر اماله و ته حاضر اولدقاری
 ایچوندر و یا خود جنت ایلد شهود اولد یچوندر یا خود فعل یعنی فاعل اوله زیرا شهید دخی در کویا که ربی قنده
 حاضر در (و من قتل اهل الحرب او البنی او طاع الطريق) شهید شول کسسه در که اهل حرب یا خود اهل بنی
 یا خود قطع طریق اول کسسه فی قتل ایلده کرکله حدید و کرکله حدیددن غیر خرق و غرق کبی هر نه مقوله شمله
 اولورسه اوله و ن اول مقوله اولان کسسه شهیددر (او جند فی معرکه و به اثر حراجه) یا خود اول کسسه معرکه ده
 بولنه و آنده اثر جراحت اوله اول جراحت یا ظاهره یا باطنه اوله یا طنه اولان کسوزدن و قولاقدن فان

کعبه شریفه ده فرض و نقل فائق صحیح اولدی بزم فخرده زبانی علیه السلام یوم فخره جوف کعبه ده نماز
 قیامت امانی چلی و زاهدی شرح قدوده و مالک و شافعی بر قولده کعبه ایچنده ادا مکتوبات جائز دکادر
 و بعضی دخی فرض و نقل قانز دینلردر (ومن جعل ظهره علی ظم راما مه جائز) شول من که ظهر بی امامک
 ظهر بی ابایه جائز یعنی ارقه سنه کاسه جائز زبیرا استقبال کعبه و عدم تقدم امام بولنش اولور
 (ولوا لی وجهه لا یجوز) اگر ظهر بی امامک وجهه ایده بقرسه جائز دکادر اقتدای صحیح اولدی یعنی امام تقدم
 ایله بکی ایچوندر (وکره ان یجعل وجهه الی وجهه) مصلی کندی وجهی امامک وجهه ابانک یعنی مواجه
 اولوق مکره اولدی اما جوازی امامه متابعت بولندیغیدر و تقدم امام که مانع جواز صلاتدر اولدی منتهی
 اولدیغیدر اما کراهتی مقابله اولغله عبده صحنه تشبه بولندیغیدر لایق اولان مواجه اولدقده مایینه بر ستره
 قومدر (ولو تخلقوا حولها) اگر جماعت امامک اطرافه حله اولسه (وهو فیها) و حال بوکه کعبه ایچنده (جائز
 جائزدر) اگر قیومی مفتوح ایسه غیر مساجده محرابه امامک قیامی کی اولور اختیارده بولیه مسطوردر
 بوقول لا یقدر که مکره اولور زبیرا امامک محرابه قیامی مکره و در تنه کیم مکره و هات صلاتده بیان اولغیشیدی
 (وان کان خارجا) و اگر کعبه ناک خارجنده اولسه و ناک حلقه سی کعبه ناک صولنده اولسه (جائز صلاته
 من هو اقرب الیها) شول کس نه ناک صلاتی جائز اولور که اول کس نه کعبه یه اقربدر (منه) امامدن (ان لم یکن
 فی سبیلها) اگر اول قرب امام جائزده اولزه اگر اول قرب امام جائزندن اولورسه جائز اولور زبیرا امامه تقدم بولنش
 اولور (و یجوز الصلوة فوقها) کعبه ناک اوزونده صلاته جائز اولور (و تکره) لکن مکره اولور کراهتی تر تعظیم
 بولنش اولور بی علیه السلام یدی موضعده صلاتی نهی یوره شارد زبری مجزیه و بری مزبله و بری
 مقبره و بری حمام و بری قوارع الطریق و بری معاطن الابل و بری ظهور بیت الله الحرام

کتاب الزکاة

بوکتاب زکاة بیانده در زکاة لغته زیاده معاشنه در زکی المال غنی و از دادیمکدر و طهارت معاشنه ده کلور
 قال الله تعالی (وزکیم بها ای تطهرهم) پس زکاة ده دینیه مال و اخرتیه نواب زیاده لکی وارد و صاحبک
 طهارته باعند قال الله تعالی (ننمن اموالهم صدقة تطهرهم و تزکیم بها) و صدقه تسبیحه اولغنه قوله
 عبودیتده صدقه دلالت ایدر اول اجلدن بواسطه تسبیحه اولندی و زکاة و صحت و اجاع امت ایله فرضدر
 کما قال الله تعالی (اقیموا الصلوة و اتوا الزکاة) و قال النبی علیه السلام (بی الاسلام علی خمس شهادة ان لا اله الا الله و اقام الصلوة و ایتاء الزکاة) لی آخر الحدیث و رسول علیه السلامدن بکونه کاتبه اجاع امت فرضیتنه
 منعه اولمشلدر و مشروعات بشدر بری اعتقادات بری عبادت بری معاملات بری عقوبات بری کفاراتدر
 اعتقادات دخی بشدر الله ایمان و ملائکه ایمان و کتبه ایمان و رساله ایمان و یوم آخرته ایماندر معاملات دخی
 بشدر و معارضات منکات مخاصات امانات شرکات عقوبات دخی بشدر قتل نفسده قصاص سرقه ایچون
 اخذ مالده قطع ید زنده جلد و رجم عرض مؤمنی هتک ایله ده حد فذقی کی مرند اولغنه قتل کی کفارات دخی
 بشدر کفارات قتل کفارة الظهار کفارة الایهار کفارة الایین کفارة الجنایات الحج عبادات خمس دخی اوج نوعه
 ششوه اولور بری عبادت محض بدیندر صلا و صوم و جهاد کی بریسی عبادت مالیه در زکاة کی
 بریسی مالیه و بینه ایله هر کبه اولاندیج کی (هی تملیک جزء من مال معین شرعا) زکاة مالدن شرعا جزء
 معینی تملیکدر معین جزوله مقیدر شرعا قیدی ایله صدقه نافله خارج فالور (من فقیر مسلم) مالدن جزو معینی
 فقیر مسلمه تملیکدر و قال الله تعالی (انما الصدقات للفقراء و المساکین) فقیر مسلم قیدی ایله غنی و کافر خارج فالور
 (غیر هائمی) هائمین غیر فقیر مسلمه تملیکدر هائمی بی هائمه منسوب اولاندی اقل الکی و عباس
 و آل عقب و آل جعفر و آل حارث ابن عبدالمطلب و ذوات هات ایلتری غسالة ابدی ناس ایله ملوث اولوق
 ایچون اوساخ و غسالة دن کندیلر بی تبعید و خمس الخمس بهره سی ایله بشیر ایوب یابی هائم ان الله تعالی
 حرم علیکم غسالة لیدی الناس و اوساخهم و عو شکم منها بخمس الخمس) یورمشلدر (ولا و لا)
 و هائمینک معتقده دخی تملیک اولغیه موالی قریشدن بریسی بی علیه السلامدن سوال ایدوب (اتحل لی
 الصدقة قال لا انت مولانا) یورمشلدر لفظ موالی اضداددر هم معتق و هم افتدی معاشنه کا و بری محله

مراد اولان معتقددر (مع قطع المنفعة عن المالك من کل وجه) مالکندن قطع منفعت ایله هر وجهه یعنی و بریان
 زکاة مالکک منفعندن منقطع اولوق ایله یعنی اقربا و علقاته مثلا و غلته و اوغلی و غلته (وان سفل) و بابایسته
 وجدینه و جدینک جدینه (وان علا) و احد زوجین اخره و برمیبه زبیرا بونلره و بریلجک قطع منفعت اولمش
 اولور (لله تعالی) الله ایچون تملیکدر مصنفک الله تعالی دیدیکی (علی وجه الله مع الاخلاص) دیکدر زبیرا
 زکاة عبادتده ایسه اخلاص لایدر قوله تعالی (وما امروا الا لیعبدا الله مخلصین له الدین) الله تملیکه
 متعلقدر (و شرط وجوبها) زکاة و وجوبک یعنی فرضیتک شرطی بومحله و وجوبدن مراد فرضدر زبیرا
 حق سبحانه و تعالی ناک (قوله شر یفک دلیلی کی دایل قطعی ایله ثابت اولمشدر) و ادوار کاه و الکیم
 حدیث شریفی دخی وارد اولمشدر بومحله و وجوب تعبیری یا بودر که مقدار سن و کیفیاتک بعضی شرا حاد ایله
 ثابت اولدیغنددر یا خود فرض و وجوب مواضع آخرده ایکسندن بر شک استعمالی جائز اولغله مجاز شایع
 قیلندن اولمشدر (العقل و البیوع) و وجوبک شرطی عقل و بلوغدر زبیرا ایکسی اولمیجه تسکایف صحیح اولور
 شافعی دیر که واجبدر و لیس یا خود و صیسی مالندن اخراج ایدر زبیرا حق مالدر ایکسندن دخی مالندن
 واجب اولور نفقه زوجات و عشر و خراج کی اما بزم ایچون دلیلی بی علیه السلام قول شریفدر (رفع العلم عن
 ثلاث عن التام حتی یتفقوا عن الصبی حتی یحتمل و عن المجنون حتی یهمل پس بزم مذهبه بونلر اوزرینه
 زکاة واجب دکادر (و الا حلام) و وجوبک بر شرطی دخی اسلامدر زبیرا کافر فروع ایمانله مخاطبدر و اسلام
 عبادتک صحتنه شرطدر (و الحریه) شرطک بری دخی حریتدر رقیق اوزرینه واجب دکادر زبیرا رقیق تملک
 و تملیکه مالک دکادر (و ملک نصاب) شرطک بری دخی نصابه مالک اولغدر نه ایدن اقلده زکاة واجب دکادر
 (حولی) نصابک صفتدر و ایدر نصاب که حولی اوله قوله علیه السلام (لا زکاة فی مال حتی یحول علیه الحول)
 نص شریفی دلالت کافیه در زبیرا حول فصول اوزرینه بی مشملدر بوقدر مدته تمامه حق اولغین شرع شریف
 حول تقدیر ایدی (فارغ عن الدین) اوله نصاب حولی که دیندن فارغ اوله یعنی عبادت طرفندن مطالبه اولغنه حتی
 دیندن فارغ اوله اول دین دخی مجمل و مؤجل و اماله و کفاله هر قنغیسی اولورسه اولسون بونلر دن فراغ کرکدر
 اما دین نذر و کفارت و وجوب حج و صدقة فطر و هدی و متعه و انحصیه بعد التعلیف بونلر مانع زکاة
 دکالدر و دین زکاة دخی مانع زکاةدر مثلا بر کس نه نصابه مالک اولسه لکن اوزرندن بکن منه ناک کاتی دینی
 ذمتده اولسه منه آیه ناک کاتی اخراج اولغده نصابه نه ان کسه بکن منه ناک زکاتی ویرد کدنصکره
 نایه ناک کاتی منع ایدر عبادت طرفندن مطالبه اولان دین کی بعد الهلاله دخی دین زکاة کی مانعه در
 (و حاجته الاصلیه) و اول نصاب حاجت اصلیه مندن فارغ اوله بی علیه السلام (المرواحی بکبه)
 حدیث شریفی و ایدر بنسک قول الطیثی حواجج اصلیه سنک تقدیمه دلالت ایدر و حواجج اصلیه ساکن
 اولدی بی اولر زکاة کی اواب و اثبات یت و بند کی اتل و خدمت ایچون اولان قولار و استعمال اولان صلاح
 و کتب فقه و تفسیر و حدیث و آلات حرفت دخی معاشنه لازم اولان شیلر حاجت اصلیه در (نام و لونشدر) اگر
 تقدیرا دخی اولورسه اول نصاب نای اوله یعنی زیاده اوله غاده دخی یا حقیقی اوله بوالد و تسامی و تجارت کی یا خود
 تقدیری اوله که استغنا ممکن اوله زبیرا تفارق اسعاردن و فصول اربعه ناک بکسندن امتقا ممکندر کرکله نایولنسون
 کرکله بولنسون حولان حول مقامنه قائم اقامت اولنور (ملکات ناما) اول نصاب صفات مذکور مالیه متصف
 اولد کدنصکره لک نام ایله مالک اوله یعنی برام اولیه زبیرا مکاتب کرچه الذمه اولان ماله مالکدر اما حقیقتده اول
 مال مکاتبتک افتدیسنک ملکیدر (ولا تجب علی مجنون و لاصبی و لامکاتب) پس ایمدی مجنون و صبی و مکاتب
 اوزرینه زکاة واجب دکادر (ولا مدیون مطالب من العباد فی قدر دینه) عباددن مطالبه اولان دین ایچون
 مدیون اوزرینه مطالبه مقداری دینده زکاة واجب دکادر مثلا درت بوزدر همی اولسه و مطالبه اولان
 دین دخی درت بوزدر هم اولسه زکاة واجب دکادر اما درت بوزدر همه مالک اولسه مطالبه اولان دخی ایکبوز
 درهم اولسه باقی ایکبوز درهمدن زکاة واجب اولور (ولا فی مال ضار و هو المفقود) مال ضارده دخی زکاة
 واجب دکادر اول مال ضار مفقود اولاندی و ضارک اصلی اشیار دندر اشیار تغیب و اخفا بکدر و اشیار
 فی قلبه بونلر ضار و لا شیدر که کوزدن غائب اوله و عینی قائم اوله لکن انکله انتفاع قابل اولیه مال مفقود

و عبد آتی کی بونله بکزرنه و ارایسه ائمه ثلاثه قنده بونلردن زکاة واجب دکادر زفر و شافعی خلاف ایدوب
 یقن اول مال ضماره و اصل اوله سین ماضیه نل زکاتی و برزیر اسباب متحقق اولدی و ضماره ایکن ال
 ایرن عمل زکات نل و جوبنی محل دکادر ابن سبیلک مالی کی برن ایچون دلیل حضرت علی کرم الله وجهه نل
 (لاینة علیه) قول شرعیه برزیر اسباب مالی نافذ و غایبه نصرقه قدرنده اولور اول تقدیر برجه سین
 ماضیه نل زکاتی واجب اولمز (و انما قسط فی البحر) و بجزه دوشن مالن دخی زکاتی واجب دکادر (و انما قسط
 لاینة علیه) دخی مال مقصوده که انک اوزرینه شاهی اولمه اولدخی مال ضمار حکمنده در (و مدفون
 فی بریه نسی مکانه و ما اخذ مصادره) دخی شول مال بریه مدفون اولوب مکاتی او فونلش اوله انده دخی زکاة
 واجب دکادر دخی شول مال که مصادره اخذ اولمش اوله کرک مصادره ایدن سلطان اولسون کرک غیری
 اولسون (و دین کان قد جحد و لاینة علیه) و شول دین که انکار اولمش اوله و انک اوزرینه دخی اولیه
 انک حکمی دخی مال ضمار حکمیدر بود کراولشان مال بر قاج سنه دینکره اله کاه سین ماضیه نل
 زکاتی واجب اولمز (بجلاف دین علی مقر علی او معسر او مفلس او جاحد علیه بیته او علم به قاضی) شول دین که
 مقر غنی یا خود مقر فقیر اوزرنده اوله یا خود مقر مفلس اوزرنده اوله یا خود بر مکر اوزرنده اوله اما دینی
 اوله یفته بیته سی اوله یا خود بیته سی اولدیغی تقدیر برجه قاضینک علی اوله یعنی دین قاضینک معلومی اوله
 بوجه یوقاروده ذکر اولشان بونک خلافتیه در زیرا بونلر مال ضمار حکمنده دکادر (خلافاً لمحمد فی المفلس)
 امام محمد مفلسه خلاف ایدوب افلاسی حکم اولند قدر نکره هلاله هر ته سنه وارشد زکاة واجب
 اولمز زیرا ابو یوسف امام محمد ایله افلاسی تحقیقنده هر افتت ایدوب قبض اولند قدر زکاة ماضی و برکات واجب
 اولسه ذاهب اولمشدر (و بجلاف ما دفن فی البیت و نسی مکانه) دخی خلاف شول ماله که کندی بیتنده
 دفن اولوب و مکاتی فراموش اولسه او مقوله مالدن زکاة واجبدر زیرا قاضی ایله وصول ممکندر (و فی المدفون
 فی الارض المملوکه او الکرم اختلاف) دخی ارض مملوکه ده یا خود باغده مدفون اولان مالک زکاتده
 اختلاف وارد جله ارض قاضی ایله وصول ممکندر زکاة لازمدر و بدیلر بعضی جله ارضی قاضی فایز مقده خرج
 وارد زکاة واجب اولمز دیدیلر (و برکی الدین عند قبضه) دیندن قبض اولند یعنی مقداردن زکاة و بریلور معلوم
 اوله که دین اوج نوعدر بری قوی بری وسط بری ضعیف قدر قویه مثال (فبحول بدل مال التجاره عند قبض
 اربعین) پس ایدی بدل مال تجارت مثلاً و ده فرق درهم قبض ایلد که بردهم زکاتی و برکات واجبدر
 عن موام دخی دین قوی جنبه ندر و دین وسطه مثال (و بدل مالیس کذلک عند قبض نصاب) و شول
 بدل مالک مال تجارت و عن موام مثلاً و اولیه نصاب مقداری قبض اولند قدر زکاة و بریلور کرک حولان حول
 اولسون کرک اولسون برابر در مال تجارتدن غیری دیدیکی خدمتنده اولان عیبدلک غنی و ثانی برزیر نل غنی
 و اجرت دارکی مالتر در وضعیفه مثال (و بدل مالیس مال عند قبض نصاب و حولان حول) و شول ثانی بدلی
 مثلاً که مال اولیه نصاب قبضنده و حولان حوله زکاة واجب اولور مال اولین شی که مهر و وصیت و بدل خلع
 و بدل صلح و دیت و بدل کات و بدل میبعت کی بونلردن نصاب قبض اولسه حول حولان ایلد که
 زکاة واجب اولور (و قال یزید ما قبض منه مطلقاً) اما مین دیدیلر که مزک دیندن قبض اندیکی شینک
 زکاتی و بره کرک حول حولان ایلسون کرک ایلسون و کرک قلیل اولسون و کرک کثیر اولسون زیرا بونلر جله سی
 برابر در مالیتده و دین عینه ملحقدر و ملحق اولدیغی اجلدن دین ایله اشتراک اولور و مدیون دیننده دینک حولان
 حول ایلسی کویا که کندی قنده حولان ایلدر (الا لایة و الا لایة و الا لایة) و بدل الکتابه فند قبض نصاب و حولان
 حول (الادیت و ارض و بدل کابنده نصابک قبضی و حولان حولی شرط قلد برزیر بدل کات حقیقته دین
 دکادر بواجلدن بدل کات کفیل اولقی صحیح دکادر و ارض دیت دخی حقیقته دین دکادر عاقله اوزرینه واجب
 اولسی نأثرة قتل و جنائی اطفا ایچوندر صله طریق ایله اعتبار اولمشدر پس صله طریق ایله اولان شینه قیل
 القیض اعتبار اولمز و بواجلندر که اگر عاقله فوت اولسه ترک مندن احتیفاً اولمز صاحب تسهیل دیندر که
 لایقدر که دیت و ارض ایله دخی کفالت صحیح اولیه بدل کات ایله صحیح اولدیغی کی (و شرط ادا ثانیة مقارنة
 در داه اوله زل المقارن الواجب) و زکات ادا سنک شرطی ادا یه یا خود مقدار واجبی نصرتیه مقارن اولان بیتدر

زیرا زکاة عبادتده ایسه نیت شرطدر و زکاة اصل نیتک ادا یه مقارن اولمیدر لکن توزیع ایدوب متفرق
 اولمقله حالت عزلده نیتک وجودی ایله اکثفا اولدی تیسیر ایچون و صومده نیت تقدیم اولند یعنی کی اگر
 بر صائل سوال ایدوب امام برکسته دن کره از کاتی اخذ ایدوب اهلنه توزیع ایسه اول کسینه نل همد سندن
 زکاة ساقط اولور حال بوکه ادا یه مقارن نیت یوقدر بلا نیت اولمقله صحیح اولمق کرک ایدی دیو جواب و بررسه
 برزیر که امام ایچون صدقاتی اخذ ایلکده و لایت وارد رایی دخی مالکات رضوانی ایله و برکات مقامنه قائم
 اولور بایانک ولد صغیری ایچون صدقه فطری اعطاسی کی زیر احین اعطاده من له الولایه نل نیت مقارن اولمسی
 کافیدر (ولو تصدق بالکل ولم یوهام قسط) اگر مزکی نصابک جله سی بلا نیت تصدق ایسه زکاة ساقط
 اولور استحساناً قیاس بواجبیکه ساقط اولیه ساقط اولمق زفر لک قولیدر زیرا نیت فرض مشر و عللدر صلاتده
 اولدیغی کی عین لایندرا کاجواب و بریلور که واجب اولان جله مانلندن جز و در که ربع عشر در جیع ماله
 خود متعیندر پس ایدی بواجبده تعیینه احتیاج یوقدر (ولو بالبعض لاینة قط حصته عند ابی یوسف) اگر
 نصابک بعضی تصدق ایسه اول به ضلک حصه سی ساقط اولمز ابو یوسف قنده زبر بعض متعین دکادر
 باقیده ایسه واجب محل اولمق ساقط اولمز (خلافاً لمحمد) امام محمد خلاف ایدوب بعض دخی کادن معتبردر
 زیرا واجب اولان کل ایچنده شایعدر و بر (و نکره الحیلة لایة طاهه عند محمد) امام محمد قنده زکاتی اما قاط ایچون
 حیلله مکرره اولور مثالی یدنده اولان نصابی اولاد صغیرنه هیه ایچن کی حیلله تنجمنده سبب وجود منعه قدر
 اولند قدر نکره حق فقر ابطال اولمز (خلافاً لابی یوسف) ابو یوسف خلاف ایدوب حیلله مکرره دکادر برزیر
 حق فقر ابطال دکادر ایچون وجودن امتناعدر و جوق اولور که زکی ایله کاه و حقه و جوقی ادا ده قصور ایدوب
 کناهکار اولقی خوفندن حیلله به سالت اولور اولیه اولسه معصیتدن فرار دخی طاعتدر صحیح اولان بودر بحیطة
 دخی بولیده در (و لایة شری عبد التجاره فتوی استفاده بطل کونه للتجارة) برکسته تجارت ایچون بر قوی
 اشتراک انسه استفاده نیت ایسه تجارت ایچون اولمسی باطل اولور زکاة واجب اولمز هده اده مسطوردر که
 نیت علامه متصل اولور که اول ترک تجارتدر اگر چه امر عدی ایسه ده نیت عمل تسخیه اولنور حقیقته ترک
 تجارت استفاده ایچون اما کدر بواصل خود عاقد (و ما نوى للخدمة لا بصیرة للتجارة بالنية مالم یبعه)
 دخی شول شی که خدمت ایچون نیت اولمشدر نیت آخری ایله تجارت ایچون اولمز اما کده اول شی بیع ایلله
 زبر تجارت عملدر مجرد نیت ایله اعتبار اولمز بواجلندر که مسافر مجرد نیت ایله مقیم اولور اما مقیم نیت ایله
 مسافر اولمز الاحقیقه فرایله اولور (و کذا ما ورن) نیت ایله تجارت ایچون اولدیغی کی میراث اولان شی دخی
 نیت ایله تجارت ایچون اولمز علامه مقارن اولدیغی ایچون زیر امور و وارث ملککی اولور کندینک صنعی
 بوغیکن بواجلندر که جنین دخی وارث اولور ایدن خرد عمل متصور دکادر اما نیت نکره وارث اولدیغی شی
 تصرف ایسه تجارت ایچون اولور نیتک عمل اقترانی ایچون لکن یقن موروث التون و کوش اولسه مجرد
 ارث ایله تجارت ایچون اولور زکاة دخی واجب اولور (و ان نوى التجارة فی مملوکه هیه او وصية او نکاح
 او خلع او صلح عن قود کان لها عند ابی یوسف) اگر تجارت نیت ایسه شول شینده هیه یا خود وصیت یا خود
 نکاح یا خود خلع یا خود قوددن صلح سببی ایله مالک اولمش اوله اول شی تجارت ایچون اولور ابو یوسف قنده
 زیرا نیت علامه مقارن اولمشدر اول عمل دیدیکم قبض و قبولدر و تجارت اکساب مالدر ملکه داخل اولمز
 الا قبول ایله اولور که کسیدر پس ایدی بوقدیر برجه تجارت ایچون اولقی صحیح اولور (خلافاً لمحمد) امام محمد
 خلاف ایدوب نیت علامه نیت تجارت متصل اولدی زبر تجارت دیدیکم مبادلة المال بالمالدر بوتده ایسه بولندی
 و بوجارت ایچون صحیح اولمقله ذاهب اولمشدر (وقیل الخلاف بالعکس) دیندیکه خلاف عکس ایله در
 یعنی امام محمد قنده نیت ایله تجارت ایچون اولور ابو یوسف قنده تجارت ایچون اولمز بوجنک حاصلی شول
 شی که انسه سالت ملکنه داخل اولور ایکی نوع اوزره در بر نوبی بغیر صنع داخل اولاندر وارث کی و بر نوبی ارث ایله
 داخل اولاندر اولدخی ایکی نوعدر بر نوبی بدل مالدر و بر نوبی اچاره کی و بر نوبی دخی بدل غیر مالدر مهر بدل
 خلع و دم عددن بدل صلح و غیر بدل هیه و صدقه و وصیت کی شول شی که بغیر صنع داخل اولور آنده مجرد نیت
 تجارت معتبر دکادر بالا اتفاق و شول شی که بدل غیر مالی یا خود بغیر بدل داخل اولور بالا ده ذکر اولند یعنی اوزره

خلاف اولت در بر کس نه تجارت ایچون ارض عشری یا خود ارض خراجی اشترای ایلسه انک اوزرینه زکاة
تجارت اولمزیر ارض حقی عشر یا خود خراج در زکاة عشر و خراجی بر بر جمع ایلک متعذر در دخی عشر
و خراج ایلک زکاتند اذویدر وایکسی حولان حول اعتبار اولمیدن واجب اولور بیایه ده بویله در
(ولغا تعین النادر تصدق اليوم والدرهم والفقر) نادرک فلان کون شودر همی فلان فقیر تصدق ایدیم
دیو تعین ایچمی لغو در یعنی بر کس نه جمع کوفی شوالجه بی فلان فقیر تصدق ایدیم دیو نذر ایلسه سبت کوفی
بر غیری ایچمی بر غیری فقیر تصدق ایلسه نذر ادا ایچم اولور بزم قنیزده اما زفر قنیزده کفایت ایلزیرا
نذرندن غیری بی التزام ایچون دلیل شول شی که قنیزده تصدق دخی اصلی اولدر اول قنیزده ایلسه
نذر قنیزده داخلدر اول کس نه ایلسه آئی اعطایلدی تعین ایلسه قنیزده اول تقدیرجه تعین
باطل اولدی

باب زکاة السوام

بویاب سوام زکاتی میاشده در سوام ساعته تک جمعیدر (الساعة هي التي تكتفي بالري في أكثر الأحوال) ساعته
شول چار پارچه سیلک اکثرنده اولمقله اکتفا ایلله اگر نصف حوله یا خود اکثرنده علف ویرلسه اول چار پار
ساعته اولیوب علوفه اولور اگر ساعته نسل ایچون اولورسه زکاة واجب اولور اگر یولک ایچون و نسل ایچون
اولورسه اصلا زکاة واجب اولمز (ولیس فی اقل من خمس من الابل زکاة) دوه ده بشدن اقلده زکاة یوقدر
(واذا كان خسا ساعته فقیاشا) اول بش دوه ساعته اولورسه اول ساعته ده برقیون زکاة واردر و طقوزده وارنجه
کذلک برقیون ویرا کر دی نلورسه زکاتده اصل هر نوک کندی جنشدن ویرلک واجب ایکن دوه ده قیون
ویرلکه سبب ندر جواب ویریلور که علی خلاف القیاس قص الیه در زکاتده بر خنصر حال بوک واجب اولان
ایسه ربع عشر در اوله تجزیده ضرر عیب شرکت اولغین بشده بر شاة واجب اولدی شاة ایلک ربع عشر نه
قرب اوله یغیجون زیرا بر شاة قنیزده بش درهم تقویم اولور ویرلک بخش بخش فرق درهم تقویم اولنجه بش
ایلمده برقیون واجب اولدی یعنی ایکیوز درهمه بش درهمک واجب اولدی کی اولور (وقی ان عشر شاتان) واون
دوه ده ایکی قیوندر (وقی خمس عشرة ثلاث شياه) اون بشده اوج قیوندر (وقی عشرین اربع شياه) بکر میده
دورت قیوندر (وقی خمس وعشرین اربع شياه) واون بشده اوج قیوندر (وقی طعنت فی اثنائه) ویکری بش
دوه دن اوزریش دوه ده وارنجه بنت مخاض ویریلور بنت مخاض شول دیشی کوشکدر که ایکی یا شنه کیرمش اوله
ولمسی غیره حاصل اوله وصاحب التحفه زکاتده اماندن غیری جائز کدر بکر که قیمت طریق الیه اوله دیو ذکر
ایلک درون صایک مایه عفو در (وقی ست وثلاثین الی خمس واربعین بنت لبون وهي التي طعنت فی اثنائه)
را ووز التیدن فرق بش دوه ده وارنجه بنت لبون واردر بنت لبون شول دیشی دوه در که اوج یا شنه وارمش اوله
بنت لبون تسهیه می اماسی طوغروب ذات لبین اوله یغیجوندر (وقی ست واربعین الی ستین حقه وهي التي طعنت
فی اربعه) و فرق التی دوه دن التیش دوه ده وارنجه حقه واردر و حقه شول دوه در که رکوبه وحله مستحق اوله
(وقی احدى وستین الی خمس وسبعین جذعة) وائش بر دوه دن تیش بش دوه ده وارنجه بر جذعه واردر (وقی
ستین طعنت فی اثنائه) جذعه اول دوه در که بش یا شنه کیرمش اوله (وقی ست وسبعین الی ستین نمل) وون
وقی احدى وستین حقتان الی مائة وعشرین) تیش التی دوه دن طقسان دوه ده وارنجه ایکی بنت لبون که اوج
یا شنه دوه در و طقسان بر دن یوز بکر می ده وارنجه ایکی حقه واردر رکوب وحله مستحق اوله پس ایکی واجب
اراشده عفو بشدن بکر می بشه وارنجه در تدر بکر می بشدن اوزر التیه وارنجه اوندرو و اوزر التیدن فرق
التیه وارنجه طقوز در فرق التیدن ایش بره وارنجه اوندرو تیش التیدن طقسان بره وارنجه یه اون در تدر
در طقسان بر دن واجب آخره وارنجه عذوارلک ان اوزر اوجدر (ثم فی کل خمس شاة) اندنصرکه فریضه احتیاف
اوانسب هر بشده برقیون یعنی یوز بکر می بش دوه ده ایکی حقه ویریلور یوز بکر می بش دوه اوله قده ایکی حقه
ویرقیون ویریلور یوز اوزرده مایکی حقه وایکی قیون ویریلور یوز اوزرده ایکی حقه و اوج قیون ویریلور
یوز فرقه ایکی حقه دورت قیون ویریلور (الی مائة وخمس واربعین فقیما حقتان) و بنت مخاض) یوز فرق بش
دوه ده وارنجه اندن ایکی حقه ویرلک بخش و اوجدر یعنی زکات ایچون یوزل ویریلور (الی مائة وخمسین فقیما

ثلاث حقتان) یوز ایکی ده وارنجه اندن ایکی حقه واجب اولور یعنی زکات ایچون حقه ویریلور (ثم فی کل خمس شاة
اندنصرکه یه احتیاف اولنور ویرلک دوه برقیون اوندو ایکی اون بشده اوج بکر میده دورت قیون واردر
(الی مائة وخمسین فقیما) ث حقتان و بنت مخاض) یوز تیش بش دوه ده وارنجه اندن اوج حقه ویرلک
مخاض واجب اولور (الی مائة وست وثلاثین فقیما) ثلاث حقتان و بنت لبون) یوز سکان التیه وارنجه اندن اوج
حقه ویرلک لبون واجب اولور (الی مائة وست وثلاثین فقیما) اربع حقتان (الی مائین) یوز طقسان التیه وارنجه
اندن دورت حقه واجب اولور ایکیوز دکن (ثم یفعل فی کل خمسین کافعل فی الخمسین التي بعد المائة والخمسين)
اندنصرکه هر التیه اشلنور الی لنصرکه اولان یوز التیه اشلنور ایکی کبی مالا ایکیوزده دورت حقه واجب اولدی
ایکیوز نصرکه بشده برقیون اون بشده اوج قیون بکر میده دورت قیون بکر می بشده بر بنت مخاض اوزر
التیه بنت لبون و فرق التیه حقه واجب اولور التیه ده وارنجه بعده ایکیوز الی لنصرکه فریضه بویله
احتیاف اولنور قاضی خانه و مسوطه مسطور در که یقن دوه ایکیوز اوله مرکز یخیزد و احترسه دورت حقه
ویرا سترمه بش بنت لبون ویرلکه قرقه بر بنت لبون دوش و دوه ده واجب اولان دیشی درارکاة واجب اولان
مکر قیون طریق اولورسه جائزدر (والبخت والعراب) واه) دوه ده بخت و عراب برابردر بخت یخیزد تک جمعیدر
عربی وجمعی دوه دن مولد اولوب ایکی اور بکی واردر بخت نصره منسوبدر و عراب عربینک جمعیدر زکاتده
ایل ایکیسی دخی متناولدر اختلاف صفته در صفت ایلجه بخت و عرابی فوعندن خراج ایلز (فصل) و لیس
فی اقل من ثلاثین من البقر زکاة بقدره اوزر دن اقلده زکاة یوقدر یعنی واجب دکدر (فاذا كانت ثلاثین
ساعة فقیما تبیع وهو ما طعن فی الثانية اوتیبعه) پس ایدری یقن اوزر صفر ساعته اولورسه اول اوزرده
بر تبیع واجب اولور تبیع اول یوزاغودر که اوزرندن برحول حولان ایدوب ایکنی به داخل اولمش اوله
یا خود بر بشر یوزاغور اوله (الی اربعین فقیما) سن وهو ما طعن فی اثنائه اوسته) فرق صفر اوله قده اول فرقه
بر مسن واجب اولور مسن شول طانه در که ایکی سنه بی تمام ایدوب اوجنی سنه به داخل اوله یا خود یومسنده
دیشی طانه اوله (ولاشی فیما زاد) فرق اوزر نه زاده اولانده بزنی یوقدر (الی ان یبلغ ستین) اثنائه وارنجه
ما یستند اولان زکاتده نکاتی معفودر (وعند الامام فیه بحسبها) امام اعظم قنیزده ما یستند اولان زکاتده ده
زکاة حسابیله در یوز زکاة ده امام ابو یوسف دن اوج روایت واردر به وطنه روایت اولانده بی اوزر اثنائه وارنجه
زکاة حسابی اوزر زکاة واجب اولور مثلاً فرق براولسه سنه تکیم یا سنک معشرینک ربی ویرلک لازمدر
قرق ایکی اوله قده سنه یا سنک معشرینک نصی ویرلک لازمدر یوز کراولان سنه تک معشرینک ربی قرق
جزندن بر جزدر زکاتده عشری در تدر در دکر بی بر دوش عشرینک نصی قرق جزدر ایکی جزدر زکاتده
عشری در تدر در دکر نصی ایکیدر حسن بن زیاد الی اوج حقه دن روایتده زکاة ده برشی لازم دکدر مادامکه
اللی عدده ابر غنیه وانیله واردر قده بر مسنه وربع سنه ویریلور یا خود بر مسنه وثلث تبیع ویریلور و اسدن
عروندن بر روایتده که اول روایت قول ابی یوسف وجمعه در اثنائه وارنجه برشی یوقدر عیدر اما وجه اولک اوزر
و فرق التیش مایستند و دخی یوزلک مافوقنده علی خلاف القیاس قص الیه ثابت اولمش در زکاتده اوتری که
عفو ده واجب دن مالی خالی ایلک یوزلور و مقتضی تک قیامی که الله تعالی حضرت تلبینک (خادم من اموالهم صدقة)
قول شریقتک الحلاقیدر اولدخی قائم واهلینک قیامی دخی موجود و زکاة ایلسه قص اولمقله حالی ایله واجب
زیاده قادی و تسهیه زکاة موضوعک خلاقی ایکن مالی واجب دن اخلاص متعذر اولاق ضرورتدن اولدخی
اختیار اولدی و حسن بن زیاد روایتک وجهی یونصایک معناسی هر عقدینک یعنی هر زکاة واجب اولان
عقدک مایق و قص در و هر عقدده ایلسه واجب در فرق مایق و التیشک مایق دی دلیلی الیه یولدی قرق الیه
ائشک مایق دخی اوله در لکن مرکز مسنه تک یعنی و تبیعک ثلثی ویرمکده بخیزد در فرق اوزر نه زکاة
اوندرو اوان ایلسه اوزرک ثلثیدر و اربعینک ربیدر پس ایدری مرکز یولده بخیزد و اسدن عروک روایتک
وجهی که امامینک قولیدری علیه السلام معاذ بن جبل رضی الله عنه (لانا خدمن اوقاص البقر شتاً)
یور دینی حدیث شریف در اوقاص ایلسه اربعین ایلستین مایستند بر بقدرجه قرق الیه التیش مایق عفو در
استیاید مسطور در که قنوی امامین قولی اوزر در و تبیع قدوریده دخی بویله مذکوردر (وقی ستین

نصاب دخی بر ربح و اردو ایکسی بر ربحه ضم اولیجی کامل اولور زکاة واجب اولور (و بضم مستفاد من جفنی نصاب الیه فی حوله و حکمه) جفنی نصاب من مستفاد اولان نصابه ضم اولور نصابک حولنده و حکمکنده یعنی نصاب حکمکنده ضم اولور که وجوب زکاة در مثلاً بر کسکه نک ایکوز در همی اولسه و بونک اوزرینه التي ای مرور ایدر کد نصکره یوز در هم فائده ایدوب التي اید نصکره اصلک حولی تمام اولسه اول کسکه اصلک زکاتی حول تمامی ایچون و بر یعنی ادا ایدر مستفاد اولان زکاتی دخی اصله تبعیت الیه ادا ایدر (و نقصان النصاب فی اثناء الحول لا یضر ان کلا فی طرفه) نصابک اثناء حوله نقصان ضروری و زکاتی یکی طرفندن کامل اولور سه مثلاً بر کسکه نکسکه اولده ایکوز در همی اولوب سه اولده یوز در همی هلاک اولسه و سه سه آخرنده کامل اولسه سه زکاتی کامل اولدینی حاله ادا ایدر (ولو یعمل ذو نصاب لستین اولنصب صح) اگر نصاب صاحبی بر نصابک بر قاج یلق زکاتی عجله ایلسه یا خود نصابک زکاتی عجله ایلسه صحیح اولور مثلاً بر کسکه نک ایکوز در همی و ارا یکن اول سه اوزرینه واجب اولان بش در هم دغیری دیرت یلق زکاة ایچون بکری در هم دخی و بر سه صحیح اولور و نصابه مثال بر کسکه نک ایکوز در همی اولسه اوزرینه لازم اولان بش در هم ایکن سه تمامه دکن اوج درت نصاب قدری کار کسبه قادریم دیودرت نصاب زکاتی و بر سه سه صحیح در زرا بیب و وجوب زکاة نامیدر حولان حول ایه وجوب ادا به شرط در اصولده متقرر اولدینی اوزرینه جتن سبب بولنسه اداسی صحیح اولور جتن نصاب بولنسه حولان قبل الحول اداسی صحیح اولور بر دفعه دخی و بر مسی لازم کلز (ولا شی فی مال المصی التظلی و علی المرأه منهم ماعلی الرجال) تغلی صیانتک مالده بر شی یوقدر و رجالی اوزرینه اولان شی منساری اوزرینه دخی و اردر یعنی لازم در تغلی لامل کسریه بر قبیله نک باباسیدر قبیله به نسبت اولور سه لامل فقی الیه اوقنور قوم مزبور عریک مشر کار ندند و عرضی الله عنه بولنندن جزیه طلب ایلدکده مال ایدوب جزیه دن عارید زکاتن ایک قات صدقه و بر هم دیورانی اولوب صلح اولدیلر عرضی الله عنه هذا جزیکم قسمه ما شتم یور مشردر چونکه صلح بومشوال اوزره اولد قد نصکره میلندن بر شی النیوب رجال و نسا زندن برابر اشد

باب العاشر

بواب عاشر احوالی سانددر (هو من نصب علی الطریق لیاخذ صدقات التجاره) عاشر شول کسکه در که طریق اوزرینه سلطان طرفندن نصب اولنشد صدقات تجاری اخذ ایچون (یاخذ من المسلم ربع العشر) اول عاشر مسلدن نصابک عشرینک ربعی اخذ ایدر (ومن الذی نصفه) ذمیدن عشرینک نصفی اخذ ایدر (ومن لفری تمامه) و حیددن تمام عشرینک اخذ ایدر شرح مختصر کخی ده مذکور در که عمر رضی الله عنه عساری نصب ایلدکده محضر صحابه ده یولده امر ایدوب بر کسکه مخالفت ایلددر خلاف اولایجی اجاع اولش اولور زکاة ربع عشر اولدیفنه (ها و اربع عشر اموالکم من کل اربعین درهمه) حدیث شریفی دخی حجت و اضمدر (ان یبلغ ماله نصاباً) اگر برینک مالی نصابه بالغ اولسه عشری الزور (ولم یبلغ قدره ما یاخذون منها) و اگر اندر برینک اخذ ایلدکری شینک قدری یبلغ سه (وان علم اخذ مثله) اگر برینک قدری شینک مقداری یلور سه انده مالی اخذ اوانور (لکن ان اخذوا کلک لا تأخذوه) لکن اگر بری برینک جله مالی اخذ ایدر سه عاشر انلردن جله سنی اخذ ایلر بلکه (بل یرک قدر ما یبلغه ما منه) عاشر اول بر بی ما منه یعنی دار اما نه ایشد بر جک مقداری شیئی اللزده ترک ایدر بره لایق دکلدر که انلر کبی جله سنی اخذ ایلد (وان کاوا لا یأخذون شیئاً لا تأخذ منهم شیئاً) و اگر انلر برینک اخذ ایلر ایه عاشر اولان کسکه دخی انلردن بر شی اخذ ایلر زرا مکارم اخلاقه برانلردن احق و اولی بر (ولا من التقلیل وان اقر بان فیینه ما یکمل النصاب) و عاشر قلیدن اخذ ایلر اگر اوند منصابی نکمیل ایدر بر شیئی اولدیفنه اقرار دخی ایدر سه یعنی اگر انلده اولان شیئی نصاب اولوب لکن اوند اولان مالی ایه نصاب اولدیفنه اقرار ایلسه زرا اعتبار الله موجود اولانه در انکبون اخذ اوانز (و قبل قول من انکر تمام الحول) تمام حولی انکار ایدن کسکه قدری مقبول اولور (والخراج من الدین) دخی دیندن فراغی انکار ایدن کسکه نک قولی مقبول اولور و دخی دینم و اردر دسه یعنی ایدر مصدق اولور (اراد علی الاداء لی اسقرا الله فی المصرف غه السواثم) یا خود شهرده مشربه

کدوسی ادایی دعوی الیه و اعدن عیدیه عینی ایدر تصدیق اولور و اعدن تصدیق اولنور زرا اموال ظاهره نک اداسی سلطان مقهور (اراد الاداء الی عاشر آخران و جده عاشر آخر مع عینه) یا خود عاشر آخره ادا ایدر یکی دعوی ایلسه اگر عمرنده عاشر آخر بولنور سه یعنی ایدر مصدق اولور دعوی مقبول اولور اگر عمرنده عاشر آخر یوغیسه تصدیق اولنور (ولا یشرط اخراج البراءة) عاشر آخره و بر دم دیدر کسکه اخراج برات شرط قلندی اگر عاشر آخر و ایه تصدیق اولنور بوق ایه تصدیق اولنور اصدده اخراج برات شرط قلندی زرا اول کسکه نک عاشر آخره و بر دم دیدر یکی اخبار در برابر برات صدقنه جندرا اگر اول عاشر عسکاته موافق ایه مقبول اولور موافق دکل ایه مقبول اولور مثلاً بر عورت ولادت دخی خبر و بر سه قابل دخی ولادت شهادت ایلسه مقبول اولور علامت ایه متمم اولتی یا بنده حق مجانه و تعالی حضرت تکریمک (وان کان فیصد قد من قبل) قول شریفی حجت و به در (ولا یقبل فی ادائه بنفسه خارج المهر) اول کسکه نک خارج مهر ده کدم ادا ایلدیم دیدر یکی قولی مقبول اولور (ولا فی البوائم و لوفی المهر) و اتمه ده دخی کدم و بر دم دیدر یکی مقبول اولور اگر مصرده دخی اولور سه زرا سواثم اموال ظاهره دندرانک اخذی سلطان مقهور جزیه کبی (وما قبل من المسلم قبل من الذی) و شول شی که ساندن مقبول اولور دخی مقبول اولور (لا من اخرجی الا قوله لامته هی ام ولدی) و ذکرا اولان شیلر بر بی حیددن قبول اولنور الا جاره سه شوجاره به بنم اولددر دیدر یکی قول مقبول اولور (وان من الحربی ثانیاً قبل مضی الحول فان مر بعد عودته الی داره عشر ثانیاً والا فلا) والا حربی حول خولاشدن مقدم ثانیاً عاشره مرور ایه اگر اول حربی بونک مروری کدی دارینه عودت ایلدیکدر نصکره ایه ثانیاً عاشر اولور اگر دارنه عودت ایتدین مرور ایلسه عشر اولنور اگر هر مرور ایلدیکدر عاشر و اورد سه اتصال مال لازم کار و حق اخذ ایه حفظ مال ایچوندر اول حربی امان اولده باقیدر بعد الحول عشری امانی تجدید ایچوندر روایت اولنور که نصرانی عمر رضی الله عنه عاشری اوزرینه بر فرس ایدر مرور ایلدی عاشر دخی فرسی عشر ایلدی تکرار مرور ایدوب سه عشر ایتدیکدر قصد ایلدکده هر اوزر ایتدیکدر عشر اولور سه فرسک جله سنی کیدر و فرسی عاشر یا بنده براغب مدینه به کلوب مسجدده عمر رضی الله عنه بولنوب قصه بی حکایت ایلدکده عمر رضی الله عنه (انک الغوث) یوردیلر یعنی سکامدد گادی دیدر نصرانی ظن ایلدیکه احقاق حق اولیه بس سه مکانه رجوع ایدوب کوردر که کندندن اول عاشره کاغذ کلش که سه غامندن اول بر دخی عشر ایلده نصرانی بوعداتی کوردر که دینک حق ایشد دیو سلمان اولشدر (و عشر قیمة الخیر لادیه الخیر) خیر لقیقی عشر اولنور خیر بر لقیقی عشر اولنور زرا آخر ذوات امثالند و قیمنه حکم عین و بر از قیقی عینی کبی اواز اما خیر ذوات قیدندرانک قیقی عینی کیدر سلمان ایه عینی اخذ ایلک جائز دکلر شافعی قنده ایکسند دخی عشر اولنور زرا انلر ایچون قیمت یوقدر زفر قنده ایکسی دخی عشر اولنور زرا مال بنده ایکسی دخی برابر در (وعندانی یوسفان مریم ما معا عشرهما) ابو یوسف قنده اگر خیر خیر ایه معامر و ایلسه عاشر ایکسی دخی عشر ایدر خیره تبعیت ایدر (ولا یشر مال ترک فی المهر) شهرده ایقو یلان مال دخی عشر اولنور زرا حق اخذ معامر و ایلدیک مال ایدر اولور حایه محتاج اولدیفیچون اوند اولان مال خود سابه داخل اومشدر (ولا بضاعة) مال بضاعت دخی عشر اولنور بضاعت شول مالدر که بر کسکه بر آدمه تجارت ایچون و بر مشدر اندن دخی بر شیئی یوقدر زرا اول کسکه مالک دکلدر و ادا زکاة دخی نائب دکلدر (ولا مضاربة) دخی مال مضاربة عشر اولنور زرا مضارب مال مالک دکلدر و ادا زکاة دخی نائب دکلدر ابو حنیفه رحمه الله انده قولنده اولنور زرا مضارب حق مضارب ده مالک منزله منده یورده شلدی بعدد قولندن رجوع ایدوب عشر اولنور دیدر بوقول امامیه نک قولیدر اما اگر مالده مضارب نک تصدی اولان رجوعدر مضارب بالغ اولش ایه اول رجوعدر اخذ اولنه زرا مضارب اول رجوع مالکدر صاحب ابضاح و تحفه دیتد در در بوقول مسلم و ذمی حقیقه در حری حقیقه دکلدر اگر حری شومال بضاعة و مضارب ده دیه مقبول اولور (ولا یقبل ما ذون الا ان کان لادین علیه و معه مولاه) ما ذونک کسی دخی عشر اولنور الا اولان عشر اولنور که اوزرنده دین اولیه و اخذ دینی یله اوله (ومن مر بالخواج قد شرده عشر ثانیاً) شول من که خواجده مرور ایلسه پس اول خواج اول کسکه بی عشر ایلده تکرار

تعیار اولنور و براتقصیر کندی طرفتدن بولندی که بقایه اوزرینه کند بکیدا کر بقایه بیل اوزرینه مستولی
اوله و تعییر ایلنه تقصیر ایا مدن اولمش اولور تکرار تعییر اولنور

باب الزکاة

بویاب رکاز میانه در رکاز لغته اثبات معنایه در مطر غنی بره و کزایدی دیرلجن بره دیکدیکی زمان و شرعا
حق سبحانه و تعالی تحت الارض خانی ایلدیکي معدنه و عباد دغن ایلدیکي ماله علم اولمشد برینه معدن
و برینه کترتیمیه اولمشد رکاز ایلدیکي سینه دخی شاملدر (مسلم اوزی و جدم معدن ذهب و فضة او درید
اورصاص و الحاس فی ارض عشر اخرج اخذ منه خمس) بر مسلم یا خود بر ذی ارض عشرده یا خود ارض
نرا جیده خون یا خود کومش یا تیرور فورشون یا خود باقر معدنی بولسه اول بولدیقی معدن دخی
اخذ اولنور بویابه حدیث شریف دخی وارد اولمشد و قال النبی علیه السلام (وفی الزکاة خمس) امام شافعی
دیریکه تخمیس اولنور زکاز میانه بولان کسه ناک الی سبقت ایلشد رسید کبی بریم ایچون دلیل تحقیقا اول
معدن کفره انده ایدی غلبه طریق ایلد اول اراضیه به مستولی اولدی اول تقدیر برجه قیمته مشابه اولوب خمی
لازم کادی اما سید بونک خلافتجه در زیر بر کسه ناک بیدنده دکل ایدی چونکه بولان کسه ناک الی حقیقه ایلنه
تأتمنک الی حکم اولمش اولور حقیقت ایلنه حکم دخی در خمس امام ایچون و اربعة اخماس بولان ایچون
تعیین اولندی بولان کسه ناک سر اولسون کرک عمید و کرک ذی اولسون برابر ارض عشره و نرا جیده دیکي
کندی دارند بولاندن احتراز در زیر ادرده بولان تخمیس اولنور (والباقی له ان لم تکن الارض مملوكة) باقیسی
یعنی خمس ناک باقیسی بولان ایچون در کر ارض مملوکه دکل ایلنه (والا فلا لکمها) واکر ارض مملوکه ایلنه باقیسی
مالکی ایچوندر (وما وجد الحربی فکله فی) شول معدنیکه سرب بولور جله سی فیتدر یعنی غنیتدر (وان وجد
فی داره) اگر مسلم یا خود ذی دارند بولنسه (لا یخمس) تخمیس اولنور (خلافا لهما) امامین خلاف ایدوب
تخمیس اولنور ذاهب اولمشد در (وفی ارضه رواتان) اول مسلم یا خود ذی دار حریک ارضنده رکاز بولنه
ابو حنیفه دن ایکی روایت وارد بر روایتده تخمیس اولنور دارند بولندیقی کبی بر روایتده تخمیس اولنور (وان
وجد کفریه علامه الاسلام) واکر بر کسه کتر بولنه اول کترده علامت اسلام اولسه کله شهادت و قرآن کبی
فهو کالمقطعه اول کترقطه کیددر (وما فیہ علامه الکفر) دخی شول شیئی بولسه که اول شیده علامت کفر اوله
دخی کبی و سلب کبی خمس) تخمیس اولنور (وباقیه له) واکر کتر باقیسی بولان ایچوندر (ان کانت ارضه
غیر مملوکه) اگر بولدیقی ارض مملوکه دکل ایلنه (وان کانت مملوکه فکله لک عندی یوسف) واکر ارض مملوکه
اولورسه بنه کذلک تخمیس اولند قد نصکره باقیسی بولان ایچوندر و ابو یوسف قننده (وعنده ما باقیه لمن ملکها
اول الفخ ان علم) و امام اعظم و امام محمد قننده باقیسی اول قننده کیم مالک اولدی ایلنه آنکدر اگر بیلنورسه
(والا) اگر بیلنورسه یعنی اول قننده کیم مالک ایلدیکي بیلنور ایلنه (فلا فیه مالک عرف لهما فی الاسلام) اسلامده
معروف اولان مالک ناک اقصای یعنی نهایی ایچوندر بوقول خمس الا نکه ناک اختیاریدر اما ابوالبیت المال
ایچون قبض اولنور دیمشدر (وما انتبه ضربه) دخی شول شیکه ضری منتهیه اوله یعنی اسلامی سید یا خود
کافری سید معلوم اواز ایلنه (یحمل کافر فی ظاهر المذهب) کافری قنور ظاهر مذهبده بولنه ذکر اولمشدر
(وقبل اسلام فی زماننا) دینکدر که اسلامی قنور فی زماننا قنوم عهد ایچون (ومن دخل دار الحرب یا مان
فوجد فی صهارها رکازا) دخی شول کسه که امان ایلد دار حریک داخل اولوب پس اول دار حریک صحراننده
رکاز بولنه (فکله له) اول رکاز کایسی بولان کسه ایچوندر تخمیس اولنور زکاز واحدک الی مال مباحه
سبقت ایلدی اخذده بچاهر دکادر بلا امان دخی ککبرسه بنه بولنه در (وان وجد فی دارها
رده علی مالکها) واکر اول رکازی دار حریکده بر او ده بولسه غدرو خیانت اولسون ایچون مالکدر دایدرا کر
بغیوب دار اسلامه اخرج ایدرسه مالک اولور شرعا فاده ایلد مالک اولدیقی کبی اگر مستامن اولن بولنه
ردایاز و تخمیس دخی اولنور زکاز مالک اخذده انتصا اولمشد بوسائل اون وجهه اوزر اولور شول ذهب و فضة فی
بولمشد شوندن خالی دکل که یا اسلام سکده می اوله یا کفر سکده می اوله یا خود مشبه اولوب ککسندن
میی ایلدیکي معلوم اولیه جله می اون بش وجه اولمشدر و جله اشو متنده وجوددر (وان وجد رکاز

مناهم فی ارض منها غیر مملوکه خمس و باقیه له) واکر اهل حریک رکازی دار حریک مملوکه اولن ارضنده بولنه
تخمیس اولنور و باقیسی بولان کسه ایچوندر (ولا خمس فی نحو فیروزج و زبرجد و جند فی جبل) طاعده بولان
زبرجد و فیروزج مثل اولمشد تخمیس اولنور زکاز حریک حقیقه (لا خمس فی الحجر) حدیث شریف دخی وارد اولمشدر
و دینمشد که معدن مستخرج اولان اوج نوعدر بر نوعی جامددر آئنده ابر و بنه منطیج اولور التون و کوش
و قورشون و قلا کبی و بر نوعی جامددر ابر و فیروزج و زبرجد و کل و زرنج و یاقوت کبی و بر نوعی دخی مایعدر
مخچه دوا و زمو و قطران و زفت کبی و حجر ابراه ارضدن بر جزدر حجر ایلنه نیم جاتدر اما ذهب و فضة و حدید
اگر ارضدن اولمشد بولنور ایلنه نیم جاتدر کدر (و یخمس زینق) و تبق تخمیس اولنور (لا لؤلؤ و غیره) اولنور و غیر
تخمیس اولنور (وعندابی یوسف بالعکس) ابو یوسف قننده عکس ایلد یعنی زینقندن النور لؤلؤ و غیردن
النور زکاز ارضی الله عنه عنده خمس المثلدر

باب زکاة الخراج

بویاب خارج زکاتی میانه در (فیما سقته السماء) سحاب یعنی یغمر و سی ایلدیکي ارضده وارددر (اوسق سحبا)
یا خود ساقی اول ارضی ما جاری ایلد سی ایلنه اوله ارضده وارددر سحبا فکله انصابی مفعول ثانی اولدی
اوزر در کتب لغتدن منتهم اولان بودر که لفظ سی کاه مفعول واحد یعنی ایدر (فی الله نراه) کبی و کاه ایکی
مفعول تعدی ایدر (سقی الله الغیث الثراء) کبی و سحابه مطر اطلاق حق سبحانه و تعالی (وارسلنا السماء علیهم
مدرارا) قول شریفده دخی ظاهر اولمشد و شاعر (اذا نزل السماء بارض قوم و رعیناه ولو کانوا غصبا) قولی
دخی سحابه مطر اطلاق اولند یقینه دلیلدر (واخذ من ثمرجیل العشر) یا خود ثمرجیلدن اخذ اولن شیده عشر
وارد و الله شمر مؤخر مبتداه و فیما سقته السماء معطوفاتیه مقدم خبردر (قل او کثر لکم انصاب و بقاء حول)
اول اخذ اولن ان شی کرک تایل اولسون کرک کثیر اولسون نصاب و بقاء ک شرط تیسز زکاة واجب اولور (وعندهما
انما یجب فیما بینی سنة اذ ابانغ خمسة اوسق) امامین قننده واجب اولور شول شیده که بر سینه باقی قاله و بش و سقه
بالغ اوله امام اعظم ایچون دلیل نی علیه السلام (ما اخرجت الارض فیه العشر) قول شریفدر زکاة حدیث
شریفده بغیر فضل ذکر اولمشد امامینک دلیل نی علیه السلام (لیس فیما دون خمسة اوسق) قول شریفدر
بونده معقی اوامره نصاب شرط قلندی (والوسق مئون صاعا) وسق اتمش صاعدر و صاع مکیان رطلدر
و هر رطل اون وقیه در هر وقیه فرق در همدر (و ما لا یوسق) شول شیکه وسق اولنیه مثلا زعفران و بنه کبی
(ما اذ ابانغ فیتة) بجن وسق اولن شیک فیتی بالغ اولسه (خمس اوسق من ادنی ما یوسق) وسق اولان شیک
ادنا سندن بش و سقه بالغ اولسه (عندابی یوسف) ابو یوسف قننده عشر واجب اولور (وعند محمد اذ ابانغ خمسة
امثال من اعلی ما یقدر به نوعه) امام محمد قننده بجن اول شی کندی نوعی تقدیر اولن شیک اعلاستندن بش
مثله بالغ اولسه عشر واجب اولور و بر شی تقدیر اولن لازم کله اقل و ادنی اولورسه صاع ایلد وسط اولورسه
کیل ایلد اعلی واکر اولورسه وسق ایلد تقدیر اولنور (فاعتبر فی القطن خمسة اجال) بنه ده بش بول اعتبار
اولندی و جواب رکاز ایچون اعلی ما یقدر به القطن اعتبار حلد بونده دخی ایلد تقدیر اولن استار ایلد در استار
الی یجی در همدر اوسطی بطمان ایلد در و بطمان ایکیوز اتمش در همدر و اعلامی حل ایلنه او چیوز بطماندر
وقیه حسابی اوزر و زعفران وقیه اولور (وفی زعفران خمسة امنا) زعفرانده و جواب رکاز بش بطمانده
اعتبار اولندی (ولا شی فی خطب و قصب فارسی) خطبه و قصب فارسیه بر شی بوقدر قصب فارسی دیکي
قادر (و حشیش و تبین و سغف) حشیش و تبین و سغف ده دخی بر شی بوقدر و سغف دیکي خرما دیکي (و فیما سق
بغیر) دخی شول شی که بول قوعه ایلد سی اولنور (اودالیه) یا خود طوبال ایلد سی اولنور (اوسانیه) یا خود
ناقه ایلد سی اولنور (نصف العشر) بولنور نصف عشر واجبدر (قبل رفع مؤن الزرع) زرع مؤن مؤن رفندن
اول نصف عشر واجبدر و نیت دیکي اجرت و ارغاد و او کوزنه سی و کرانها اجرت حافظدخی بولنه بکزر نه
و ایلنه زیر وارد اولان حدیث شریفده مؤن ذکر اولمشد و اطلاق اوزر در قوله علیه السلام (فیما سقته السماء
العشر و فیما سق بالسانية نصف العشر) (وفی العسل العشر) عملده دخی عشر واجبدر (قل او کثر) او عمل کرک
قابل اولسون کرک کثیر اولسون واجبدر (اذا اخذ من جبل او ارض عشریه) بجن جبلدن یا خود ارض

[illegible]

وفرات خراجیه در ابویوسف فتنده زیرا بوندره کیم کو بری قورلد قد نصکره خراجی اولور سیحون ترکستانده
برنهرلک امیدرجیچون بلخده برنهرلک امیدرود جله بغدادده برنهرلک امیدر و فرات نهر ککونه ملک امیدر
ابوهریره دن روایندر (سیحان و جیحان والنیل و الفرات کل من انهار الجنة) بو حدیث شریفی مسلم دخی روایت
ایلدر رعایه الیایانده دخی بویلمه در (خلافا لجمه) امام محمد خلاف ایدوب بونلرک صوی عشریدر زیرا کسنه ملک
دکالدر برین جله سیده کسنه ملک اولیجق بحار و امطاره مشابه اولور اول تقدیرجه عشریه اولوردر (ولیس
فی عین قیرواقف فی ارض عشرین) ارض عشریه ده ذقت و فقط یکارانده برینی یوقدر زیرا بونلر غله ارضدن
دکالدر بلخ دخی بویلمه در (وان کانت فی ارض خراج ففی سریهها الصالح للزراعة الخراج لافیه) اگر عیون مذکوره
ارض خراجده اولسه زراعتیه صالح اولان حریمندن خراج النور اما عینک کند و سندن (القر) ولا یجتمع عشر
و خراج فی ارض واحده مسلمک ارض واحده مسنده عشر و خراج مجتمع اولمز عدم اجتماعنه (لا یجتمع علی مسلم
عشر و خراج) نص شریفی وارد اولمدر و عشرینک اخذینک وقتی ابوحنیفه فتنده میوه سی ظاهر اولمده در
وابو یوسف فتنده وقت میوه سی ابریشمده در و مجر فتنده یشل اولمده در غمره خلاف اتلاف اولمده در
صالح و جویله ظاهر اولور

باب المصروف

و باب مصرف میباشد در وقتیکه مصنف زکات و عشر بیاندن فارغ اولد بسمه مصارف است باینکه شروع آبادی
مصرفه اصل حق سبحانه و تعالیست (انما الصدقات للفقراء والمساكين واهل المین علیها و الموقوفه قلوبهم
و فی الرقاب و الفارمین و فی سبیل الله و ابن السبیل فریضة من الله و الله علیم حکیم) نص شرعی در مصرف سکنز
صنف و بری موقوفه قلوب در تمدی بونلردن ساقط اولدی و موقوفه قلوب اوج نوع و در بروی نی علیه السلام انزه
نالیف ایدردی یعنی حاصل اولان عشر روز کاندن شی و برردی که کند و مسلمانی اوله و قوملری دخی مسلمان
اوله و بروی دخی انلردن اسلامه کلدی لکن اعتقاد لرده ضعف کلامغه و برردی که ثابت قدم اوله
و بروی دخی و سای عرب اولغه اعطا ایدردی شرعی دفع ایچون انلارون اوج نرد و ای سقیان بن حرب
و صفوان بن امیه و عیینه بن حصین و اقرع بن حارس و علقمه بن عکرمة و عباس بن مرداس و زید الخیل دخی بونلره
مشابه کسنه لر در اکریدیلورسه که انلره صرف صدقه نیجه جائز در که انلر کافر ایدیلر بو خود فقرا و غزات حقیدر
جواب و بر بلور که مشرکینک شرعی دفع ایلمک ضرر اوغیا و زینته و اجدر اوله اولسه انده فقر امانلندن
برشی و بر بلوب شرعی دفع ایلمک جهاد مقامته قائم اولور اولوقنده بعد النبی علیه السلام اجماع ایله ابوبکر
رضی الله عنہم خلافتی زماتده نصیبلی ساقط اولد و ده موقوفه قلوب ابوبکر رضی الله عنہم عرضحال
و بر لب نصیبلی طلب ایدیلر ابوبکر رضی الله عنہ و بر لبی ایچون کاغد و بردی عمر رضی الله عنہ
وارلقد ده خط صدیقی برندی و دیدیکه بو معنی برشید و ده نی علیه السلام سزه تألیف ایچون و بر مشد اما الان
الله تعالی دین اسلامی عزیر ایدوب سزدن اغنا ایلدی شمد نصکره یا اسلام یا خود قلیج دیو جواب و بردی و نه
موقوفه قلوبدن اولوب عرضحال و برنر حضرت ابوبکره کاوب خلیفه سزه میسر بوخه عمر میدر تمدی کاغدیکی
برندی و بر نه بوقوله جواب و بردی دیدیلر ابوبکره جوایده خلیفه دران شاه الله دیدی بو تقدیرجه منفعه
اجماع منفعه اولدی لکن موقوفه قلوبک نصیبلی کتاب ایله نابت اولش ایکن بعد النبی علیه السلام سقوطنک
و جهنده قومک اختلافی واقع اولمشدر انلردن بعضیسی شونلردر که کتاب ایله نابت اولان شینک اجماع ایله نسخنی
جائز کور و زبر اجماع حجت قاطعه در کتاب کی مذهبده ایسه بو جائز کادر و بعضیسی شونلردر که موقوفه قلوبک
بعضیلمنک مقوطنک انتهایله حکمک انتهای قیلمند در صومره ضانک انتهای شهرک منتهی اولسی ایله
اولا بقی کبی بو دخی رد اولمشدر زبر حکمک بقاسنده علتیه احتیاج بو قدر احسن اقوال بودر که نی علیه السلام
زماتده موقوفه قلوب ایچون نصیب و برمنک اسلامی اعزاز ایچون ایدی زیرا اول وقت اسلام ضعف او زره
و که رظا هر اعلیه او زره ایدی اول زمان و برمنک دخی اعزاز ایدی وقتا که حال متبدل اولوب اسلام غلبه ایلدی
ایسه بودفه اعزاز دین و بر عکده اولدی اول اجلدن اجماع ساقط اولندی (هو الله فیروهم من له شیء دون نصاب)
مصرف فقرا ایچوندر و فقیر شول کسنه در که انک ایچون برشی اوله اما نصاب یاغ اولیه (والمسکین من لا شیء له)

و مصرف مسکین ایچوندر مسکین شول کسه در که انک ایچون برئی اولیه قوله تعالی (اوسکینا ذامتر به)
یعنی جوع و غیر بانقذن ترابه ملتصق اوله (وقیل بالعکس) دینک در که عکس اوله در یعنی فقیر بر شئی اولیان اوله
و مسکین نصایبند قلیل ثمنه مالک اولان کسه اوله (والعامل یعطى بقدر عمله ولو غنیا) عامله عمل مقداری
اعطا اولور و زکات کندی نفی عمل مسکین ایچون خاریع اولور (والمکاتب یعان فی فک رغبة) مکاتب زکاة
خاریع اوله فک رغبة ده معاوت اولور و اگر اقتضای غنی دخی اولور سه منقولد که غنی علیه السلام حضرت زکاة
بر کسه کلوب یا رسول الله نبی بر عمل دلالت اوله دخول بجهت مدب اوله دید کده (فک الرقة) بیور مشلردر
(و مدیون لا یملک نصایباً فاضلاً عن دینه) دیندن فاضل نصایب مالک اولیان مدیون دخی زکاة خاریع
معاوت اولور (و منقطع الغزاة عند ابی یوسف و الحج عند محمد ان کان فقیراً) ابی یوسف قنده منقطع الغزات
دخی معاوت اولور و امام محمد قنده منقطع الحاج دخی معاوت اولور و اگر فقیر اولور سه منقطع غزات
می ادفق اسید و منقطع حاجدن می ادفق فقیر اسید روایت اولد که بر کسه فی سبیل الله برده حاضر ایلام
دو نبی علیه السلام عرض اولد کده فقیر حاجدن برئی تحصیل ایلام ایچون امر ایلامی اصل مصرف فقرا
ایچوندر قوله علیه السلام (خذها من اغنیائهم و ردّها فی فقرائهم) دلیل واضحدر (و من له مال فی وطنه لا معه)
دخی شول کسه معاوت اولور که وطنده مالی اولوب لکن کندی ایلام مال اولیه بوندن می ادا بن دلیل
و تنجیه سنک و جوی طریقه کثرت ملازمی اولغله کویا که ولد الطریق اولور در صوفی بی بدل الوقت دید کاری
کبی (و یجوز دفعها الی کلهم و الی بعضهم) و زکاتی فقرا نلک کایسه و بعضیسنه و بر ملک جائزدر شافعی قنده یادی
منفعه یادی صنفدن بر سه و بر ملک جائزدر کلامکه اصناف سبعة ده هر صنفدن اوج کسه به صرف
اولیه زکات الام غنیک ایلام اضافت اگر چه حقیقت ملکی ایجاب ایلام سبعة استحقاق افاده ایدر مستحق اوله قری
مقرر در بر کسه مالک ثلثی اصناف سبعة به وصیت یلسه بوندن بریسی محروم اولوب جائزدر کادرا و ایلیق
بودنک کبیدر بریم ایچون دلیل بوجمله اضافت مصارفی بیان ایچوندر یو خسه اثبات استحقاق ایچون
دکادر خصوصاً بن عباس حضرت ثری بوندن می ادا بن مصارف در بیان استحقاق دکادر هر قنقینه صرف
اولور سه کفایت ایدر سه شلدر سه کیم صلاته استقبال قبله همار اولور شلدر اول کعبه دن بر سه نه استقبال
ایلسه هماره امثال ایچش اولور و حق سبحانه و تعالی اول اصناف محتاجیندن اخبار ایلین اوصاف ایلامی
بر بار که بوندن مقصود محتاج حجتی قضا ایلامکدر بر بوندن بر چه جهه اصناف حقیقته معنی
جهتندن صنف واحد و اش ایدی جمع ایه جسدن مستعار در زیر الجن جمع الف لام داخل اولسه معنای
جمعیت مقصود اولور و الف لام کلام عربی در صنفیه استعمال اولور بریسی جنس ایچون الرجل خیر من
المرأة کبی و بری دخی استغراق جنس ایچون (ان الانسان لئی خسر) کبی و بری دخی عهد خارجی ایچوندر
(کما ارسلنا الی فرعون رسولا فقصی فرعون الرسول) کبی و بری دخی عهد ذهی ایچوندر داخل السوق کبی
(و الخاف ان یاکله الذئب) کبی چونکه استعمال بو یلایلیق بوجمله عهد استغراقه جل ممکن اولوب جنس
مراد اولور کاتی قوله تعالی (لا یحل لك النساء من بعد) بآیت کریمه دخی عهد استغراق ممکن دکادر
استغراق مراد اولور دی لازم کاوردیکه دینک جمع صدقاتی جمع فقرا ایچون اوله بوقدر بر چه بر فرد محروم
اراق جائز اولور دی بکایسه فردک اقتداری بوقدر لکن بوجمله احسن قول بو اوله که استغراق حقیقی به حل
اولور و استغراق عرفیه به حل اوله تکیم جمع الامیر الصاغه دیلور بونده باد نلک صغره من و اخو اطراف
ملکتنک صاغه من جمع ایلدی دیکدر بوقدر بر چه استغراق عرفی ایه ومع بشردن خارج دکادر (ولا تدفع
لبناء مسجد و تکفین میت) مالی و زکات بنا مسجد و تکفین میت ایچون دفع اولور یعنی و بر زکات کانه
واجب اولان قطع دیکدر غیره غنیک ایلام و زکات کانه غنیک رکندر و اگر بر فائل التملیک زکات و لکن بلاد دلیل مجرد
برده و ادر حق سبحانه و تعالی (انما الصدقات للفقراء) قولندن غیره بوکه دلالت ایدر دلیل بوغیکن حال بوکه
اول لای دخی غنیک ایچون قلیوب عاقبت ایچون قیاد بکزدی جواب طلب ایدر سه جواب و بر بولور که بریم لام
عاقبت ایچوندر دیدیکمزل معنای صدقاتندن فقرائک مقبونی اولان عاقبت ملکی اولور و ادر مصارفدر
یو خسه مستحق دکادر در تکیم و تنجیه غیر اسلامدن (الصدقة تنفع فی کف الراجح قبل ان تنفع فی کف الفقیر)

حدث شریک منک معناه صدقه ابتداء بد فقیرده نه الله ایچوندر و بد فقیرده دوام بقا اعتبار بده حق عبد
اولور و زکات ادا حق فقیر دکادر بر مقبوضاری اولد قنده نکره عاقبت ملکی اولور لام دلالتیه بلاد دلیل
دیکدر دعوی مجرد دید کاری صحیح اولدی اند نکره تکفین مینده قلیک محقق اولد یغنه دلیل برمیقی قورد
اکل ایلسه اول کفن مکفن ایچوندر و وارث ایچون دکادر زکات غنیک محقق اولدی (او قضا دینه) و مینک دینی
قضا ایچون دخی زکاة و بر زکاة بر بوندن دخی غنیک یوقدر (او عن غن یعق) ازاد اولغله عبد الله غنی ایچون دخی
زکاتندن برئی و بر زکات بر اعتنا قده اسقاط ملک وارد غنیک یوقدر (ولا الی ذی و صغ غیرها) و دخی ذمی به مال
زکاتندن و بریه اما مال زکاتندن غیره و بر ملک صحیح اولور (ولا الی غنی یاک نصایباً من ای مال کان) دخی
نصایب مالک اولان غنی به اگر زکاة مالندن و اگر سارزند و رذن هر قنقینه سندن اولور سه و بریه (او عبده) و غنیک
عبده دخی مال زکاة و بریه زکاة العبد و مایله که کان بولاه خواری اولیق اعطا اولان مال زکاة افتد بینه
و برایش اولور (او طفله) کویک او غلانه دخی و بریه و بر اول طفل باباسی مالندن غنی عد اولور (بجلاف و لام
الکبیر) اول غنیک ولد کبیری عبده و ولد صغیر نلک خلافتجه در کاز کادور بر ملک صحیح اولور اگر نفقه می اولد
غنی اوزر نه ایه ده نه و بر ملک جائزدر و انک غنای ایلد کبیر و عدا و غز (وامر آنه ان کانا قیرین) اول غنیک
خانوتمه دخی زکاة و بر ملک صحیح اولور و اگر ایکسی دخی فقیر اولور سه (ولا الی هاشمی من آل علی او عباس او جعفر
و عقبه) انک حارث بن عبد المطلب و لو کان عاملاً علیها (هاشمی به دخی زکاة و بریه که هاشمی آل علی
و آل عباس و آل جعفر و آل عقیل یا خود آل حارث بن عبد المطلبدر اگر زکاة اوزر نه عامل دخی اولور سه
نه زکاتندن برئی و بریه زکاتی علیه السلام بی هاشمه خطاب ایدوب یانی هاشم (ان الله تعالی حرم علیکم
غسالة اموال الناس و اوساخهم و عو ضکم عنها بخرس الخس) بیور مشلردر معلوم اوله که حارث و عباس
نبی علیه السلام عیلریدر و جعفر و عقیل علی کرم الله وجهه نلک قنداشلریدر و نلک جمله می هاشمه منسوبلردر
زکاتی علیه السلام حضرت نلک نسب شری بقری محمد بن عبدالله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد منافدر
(قبل بخلای التطوع) دیند که تطوع بوندن خلافتجه در یعنی جوازنده اختلاف ایلملدر و بعضیدر دید بر که
صدقه واجبیه ایلد صدقه نقل بیننده فرق بوقدر و وقف دخی بی هاشمه حلال دکادر دید ایدر که اولور سه و اگر
واقف بی هاشمه بر نلک شرط ایلسه جائزدر یعنی منایخ دید بیلر که صدقه نقل بی هاشمه حلال دکادر و زکات نقل
ایلام مالک دن برئی زائل اولور فرض ایلد اولد بی کبی ابو جعفر طحاوی نلک اماری شری حنده ابو حنیفه دن روایت
ایدوب صدقات کایسی هاشمه جائزدر و حرمت نبی علیه السلام عهدنده ایدی زکات غنیک خبی کند و رده و اصل
اولور دی نبی علیه السلام موتی ایلد خمس الخمس ساقط اولدی و صدقه جائز اولدی (و موالیم مثلهم)
بی هاشمک موالیسی دخی کند بیلر کبیدر انده دخی مال زکاة و بر زکات برائی هاشمک معتق قولارندن بری
نبی علیه السلام دن موال ایدوب (انما الصدقة للفقراء) (لانت مولانا) بیور مشلردر و بر حدیث شری بقره
دخی بوالی القوم من انفسهم واقع اولور (ولا ینفع المزی زکاة الی امه و ان علا و فرعه و ان سفلی) مزی
زکاتی اصلنه و بریه یعنی بابا و انا سنه هر قدر بوقاری دخی اولور سه و فرعه دخی و بریه هر قدر اشاعه دخی
اولور سه یعنی بابا سنه و جد نلک جد سنه هر قدر بوقاری و اولور سه اشاعه سیده بولر و نلک مایلملرند
منافع متصله در شرط ایه ممکنندن قطع منفعتدر (اوزر جته) زوجه سنه دخی و بریه بلا تشاق عادتاً
منافع مشترک کاری اولد بیچون جائز دکادر (و کذا لا تدفع الی زوجها) او عور سه و برمدیکی کبی عورت
دخی اریسه زکاة و بریه ابو حنیفه قنده (خلافاً لها) اما من ایچون خلاف وارد انلر قنده عورت اریسه
زکاة و بر ملک جائزدر ان سه و نلک خاتونی نبی علیه السلام دن زوجه تصدق ایچون سوال ایلد که (لک اجر ان
اجر الصدقة و اجر الاله) بیور مشلردر ابو حنیفه برئی الله عنه و صدقه نافله به محمولدر و بر جواب و بر مشلردر
(ولا الی عبده او مکتبه او مبره او ام ولد) دخی مزی زکاتی قولونه و مکتبته و مبریه و ام ولدنه و بریه
اگر و بر سه قطع منفعت بولمیش اولور جائز دکادر (و کذا عبده لا یعتق بعضه) نه مزی زکاة و بر ملک جائز دکادر
بعض اعضای معتق اولان عبده نه زکات بر اول عبده مکتب حکمندن در ابو حنیفه قنده (خلافاً لها) اما من
خلاف ایدوب زکاة و بر ملک جائزدر و بر اول عبده معتق البعض حرمدیون کبیدر (و لو دفع الی من غلنه مصرفاً

چنانچه عی ارها نمی او کافر او بود و اینه اجزاء) اگر مری دین ابله شول که نه به که آت پتند اول کسسه
 مصرف اوله پس بیان اوله که او کسسه عی یا خود هاشمی یا خود کافر یا خود مزکین یا بابایی یا خود او غی ایش
 کفایت اید یعنی زکاتی و بر مش اولور یا خوینفه و محمد قنده بونلک دلیل حدیث معن بن زید در روایت
 اولند بیکه برید زکاتی توزیع ایلک ایچون بر کسسه بی وکیل ایدوب اولدخی حین توزیعده زیدک او غی معنه دخی
 و بر مش صباح اولدقه برید زکاتی او غلک الله کور یجک حضور عالیرنده مرافعه اولدیلر فقال النبی علیه
 السلام (یا معن لک ما اخذت و لک یا زید ما فو بت) یور مشردن (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف خلاف ایدوب
 اعاده می لازمدر بقینا حاصل اولد یغیچون (ولوبان انه عبده او مکاتبه لا یجوز به فیه عید) مزکی مصرف ظن
 ایدوب زکاتی دفع ایلد کد نصکره ظاهر اوله که اول مصرف ظن ایلدیکی کندی تک عیدی یا خود مکاتبی ایش
 و بریدی زکات کفایت ایلز اعاده ایلز بر احقیقت ملکندن خروج بولغیوب عبد مکاتبه دخی اهلیت اولمغه
 اعاده می لازم اولور (و ندب دفع مایغنی عن السؤال یومه) بر کونلک و والدن اغنا ایلد جک شیخی و بر مش
 مشدوب اولدی یعنی مال زکاتدن بر کون کفایت اید جک مده داری و بر مش مندوبدر (و کره دفع نصاب او اکثر
 الی فقیر غیر مدیون) مدیون اولمان فقیر نصاب یا خود نصابدن اکثر زکات و بر مش مکروه اولدی اما مدیون اولان
 فقیر نصابدن زیاده و بر مش لا باعدر (و نقله الی بلد آخر) و مال زکاتی بلد آخره نقل ایلک دخی مکروه اولدی
 زیرا حق جاری رعایت ایلش اولور (الای قریبه) الا مکره کندی قریبی ایچون نقل ایله اول زمان مکروه
 دکادر زیر کندی قریبده هم اجر صدقه هم اجر صلح بولش اولور (آواجوج من اهل بلده) یا خود کندی اهل
 بلدنده اولان فقرادن دخی فقر و احوال اوله اولدخی مکروه دکادر زیاده صدق محتاجک حاجتی قضا دارا حوج
 اولیجی دخی اولدیر (ولایسأل من له قوت یومه) بر کونلک قوتی اولان کسسه سوال ایجه یعنی دیلجیه معلوم
 اوله که بیت المال ایچون جمع اولان مال درت نوع اول زکات سوا و اعشار در و تجارت ایچون مرور ایدن
 مسلمانندن اخذ اولان شیندر و مصرف ایه حق سبحانه و تعالی ک (انما الصدقات للفقراء والمساکین) قول
 شریفندن بیان اولد یغی اوزره سکر صنف اولوب مؤلفه قلوب ساقط اولمغه بدی صنف فالمشدر نوع ثانی غنائم
 و معادن در کازله خسیه در مصرف ایه حق سبحانه و تعالی ک (واعلموا انما غنمتم من شی فان لله خیمه و للرسول
 و لذی القربی و الیتامی و المساکین ران السبیل) قول شریفدر اللهک سهمی ایل و رسول سهمی بر در بونلک
 تبرک و کلاهی افتتاح و بومالک فضیلتی اظهار ایچوندر نی علیه السلام وفات شریفی ایل ساقط اولدی
 و ذی القربی که قراب رسول علیه السلام را نلک سهمی بزم فقرده ساقطدر اما امام شافعی قنده نایندر
 فی زمانتا اوج صنفه صرف اولنور بری بنای و بری مساکین و بری ابن سبیلدر نوع ثالث خراج و جزیه در که
 مستامن و اهل ذمیدن اخذدر بونلک مصارفی کاربان سربلک و کور برلک بنامی و سدقور و سار بونلک بکتر
 اولان شیلدر دخی ارزاق قضا و ولایه و منفی و محاسب و حفاظ و مقصر بن و معین و متعلین و مشائله ایچوندر
 حاصل کلام بونلک مالی عمارت دین و صلاح دارا اسلام و المسالین ایچوندر نوع رابع شول مالدر که بر کسسه
 قوت اولوب ورنه می اولد یغی متروکاتی بیت المالدن قبض اولنور اول مقوله مالک مصرفی مرضیک تفقه
 و ادویه می ایچوندر و دخی مالی اولین فقرامو تاسک کفی ایچوندر و لقیطک تفقه می ایچون و جناحی ایچون
 و کسیدن عاجز اولان کسسه لک تفقه می ایچون حلاطین و ولایه اوزرینه واجبدر که ذکر اولان ابراد و مصارفی
 اربابها ایصاله بذل و اجتهاد اید لرغایه البیانده بولجیه مسطوردر

باب صدقه الفطر

بواب صدقه فطر یا ننده در صدقه فطر عبادتدر زیر بونده معنای مؤنت وارد و باجلدن بیت شرط فکدی
 و غیرک مبی ایل واجب اولند و عقل و بلوغدن دخی کمال ادلیت شرط فکدی (هی واجب) صدقه فطر
 در سه در و وجوبی معنای اصطلاحیسی اوزره در واجب دلیل شبهه ایل ثابت اولاندر آنکچون جاحدی اکفار
 در هر مذهب واجب و اعتقادا دکادر اما صدقه فطرک وجوبنه دلیل نی علیه السلام خطبه سنده ادوا عن
 کل من عر و صدقرا و کبر انصف صاع من بر او صاع من شعیر) قولنده ادوا امر شریفدر و بومعهده و جوبک
 ذکر نی بی انقض و اسسه دیکه امام محسوی دیمدر که واجبات اسلام یدیدر صدقه فطر نفقه ذوی الارحام

و نور و اضحیه و عمره و خدمت والدین و عورتک اوزرینه خدمتی کبی (علی الحر المسلم المالك لتصاب فاضل عن
 حواجیه الاصلیه) حواجی اصلیه سندن فضله نصابه مالک اولان حر مسلمک اوزرینه صدقه فطر واجبدر
 و غنی اولقی شرطدر زیر (لا صدقه الا عن ظهر غنی) حدیث شریفی دخی دلیلدر (وان لم یکن نامیا) اگر نامی دخی
 اولنرینه صدقه فطر واجبدر بونده حولان لازم دکادر (و نه تحرم الصدقه و تحجب الاصلیه) اول نصاب
 سبیله کند و به صدقه آلتی حرام اولور و اضحیه یعنی قریبان واجب اولور معلوم اوله که نصاب اوج نوعدر (بر نوبی)
 شول نصابدر که انده زکات شول ماله متعلق اولان احکام کبی واجب اولور (و بر نوبی) دخی شول نصابدر که
 انده احکام اربعه واجب اولور مثلا کند و به صدقه حرام اولقی و اضحیه واجب اولقی و صدقه فطر واجب اولقی
 و نفقه اقارب واجب اولقی کبی و بونده تجارت ایلد و حولان حول شرط فکدی (و بر نوبی) دخی شول نصابدر که
 کند و به سوال یعنی دینک حرام اولور بعضیلر قنده قوت یوسیه به مالک اولمغه بعضیلر قنده الی در همه
 مالک اولمغه (عن نفسه) صدقه فطر انسانک کند و نفعندن واجبدر عن نفسه اولان عن یوفایده
 اولان واجب لفظنه متعلقدر واجب عن نفسه دیکدر و ابن عمر رضی الله عنه نی علیه السلام زکات فطری
 ذکر و روانات اوزرینه فرض قنده در و حدیث شریف نقل ایلشدن (ولله الصغیر الفقیر) فقیر اولان ولد صغیری
 ایچون دخی صدقه فطر واجبدر زیر مؤنت کامله می وارد و اوزرینه دخی و لایقی وارد (و عبده للخدمة
 ولو کافرا) خدمتی ایچون اولان عبدی ایچون دخی افتدبسی اوزرینه صدقه فطر واجبدر اگر کافر ایه ده
 ولایت و مؤنتی اوزرینه اولد یغیچون عبد افتدبسی اوزره واجب اولمغه سبب رأس یومنه و بی علیه قولیدر
 کویا که عبدک رأسی کندی رأسیدر شافعی خلاف ایدوب انک قنده عبده جائز دکادر (و کذا عن مدبره
 و ام ولده) یته عبد کبیدر مدبردن وام ولدندن دخی صدقه فطر واجبدر زیر بونلک دخی مؤنت و اوزرینه
 ولایت وارد (لا عن زوجته و ولده الکبیر) زوجه می و ولد کبیری ایچون واجب دکادر مؤنت ولایتده قصوری
 اولد یغیچون زیر حقوق نکاحندن غیر بیده والی اولنر مؤنت یعنی قوتندن تعیین اولد یغندن زیاده و برلر حتی
 صاحب فراش اوله اداره می زوجی اوزرینه لازم کلز شافعی قنده زوج اوزرینه زوجه سیچون صدقه فطر
 واجبدر (و طفله النبی بل من مال الطفل) و غنی اولان طفلدن دخی اب اوزرینه صدقه فطر واجب دکادر بلکه
 طفلی کندی مالندن واجبدر او خنیفه و ابو یوسف قنده امام محمد دیروز فرک قوی دخی بودر که قیاس اولان
 بودر که بابایی کندی مالندن واجبدر و بره اگر طفلک مالندن و بر سه ضمان لازم کاور و صدقه فطر شریفنده
 زکادر مال زکاتی کبی پس ایدی صغیر اوزرینه واجب دکادر زیر اصدقه فطر عبادتدر صغیر ایه عبادنه اهل
 دکادر (ولا عن عبد ابی) و عبد ابی ایچون دخی مولی اوزرینه واجب دکادر یعنی قاجقون کوله ایچون
 (الا بعد عوده) الا کله کد نصکره واجبدر یعنی مال منفی بی ادالیدر (و المجنون کالطفل) مجنون طفل کبیدر
 اگر فقیر ایه بابایی ادالیدر اگر غنی ایه مالندن ادالیدر ابو خنیفه و ابو یوسف قنده امام محمد قنده بابایی
 ادالیدر (ولا عن مکاتبه) و مکاتبی ایچون دخی واجب دکادر (ولا عن عیده للتجارة) دخی تجارت ایچون اولان
 قوللری ایچون صدقه فطر واجب دکادر (ولا عن عبد او عبیدین اثین) ابکی کسسه یتنده یعنی مشرک بر قول
 یا خود بر نیجه قوللر ایچون صدقه فطر واجب دکادر ولایت و مؤنتده هر برلک قصوری اولد یغی ایچون
 (وعنده ما یجب علی کل فطره ما یخصه من الرؤس دون الاشخاص) اما من قنده هر برلک اوزرینه رؤسندن
 کد و به مخصوص اولان شیک فطره می واجبدر اشخاصدن دکل اما من قسمت رفیقی جائز کور مشردر
 پس اولد اولیجی مثلاً ابکی کسسه نلک درت عبدی اوله هر برینه ابکی عبدک فطره می واجبدر (او خنیسی)
 معفوددر یتلشدن که عدم وجوب ائمه ثلاثه نلک اجای ایلدر زیر شریفکنندن هر برلک نصیبی قبل القسمة
 جمع اولوب تمام رقبه به مالک اولمغندر کامل رقبه به مالک اولمان خود واجب اولد یغی یوفاروده یکمندر
 (ولو بیع عبد بخیار فعی من یتقرر المثل له) و اگر عبد خیار ایلد بیع اولنر صدقه فطر شول کسسه نلک اوزرینه
 واجب اولور که ملات انک اوزرنده متقرر اوله اگر خیار فسخ اولنر و ربه فطره باع اوزرینه در کفر فسخ اولان ایه
 مشتری اوزرینه در (و یجب بطولع الحیوم الفطر) صدقه فطر یوم فطره بطولع جرده واجب اولور شافعی قنده
 رمضانک یوم فطر اخیرنده غروب شه ده واجب اولور زیر صدقه فطر مختص فکدی پس غروب شمسده تمام

وقد ورد بربزم ایچون دلیل اضافت اختصاص ایچون در اختصاص ایسه یومه در لیل د کادر اول تقدیر بجه غره
 شواله لازم کادر (فن مات قبله او اسلم اولد بعد لا تحب فطرته) پس ایله ی برکسته طلوع فجر دن اول فوت
 اولسه یا خود طلوع فجر دن صکره اسلامه کاسه یا خود طلوع غسه اول کسسه نک فطره سی واجب اواز زبر اوجوب
 اداسنک شرطی معدوم در شافعی قنده برکسته ره ضامنک اخیر نه بعد غروب الشمس فوت اولسه فطره واجب
 اولور (وصح تقدیمها) صدقه فطری تقدیم ایلمک صحیح اولدی (بلا فرق بین مده موده) بر مدت ایله بر مدت یعنی
 تر سر تقدیم یعنی و بر مدت اول یا خود و جوبه نصکره یومه در لیل د کادر اول لازم د کادر خلاصه ده
 مسطور و در کسسه اون یلق یا خود دخی زیاده سنه لک فطره سی ادا ایلمه جا نزد و حسن بن زیاد دیشدر که
 تعجیل فطره اصلا جائز د کادر انجیه نک تعجیل جائز اولدی یعنی کبی و خلف بن ایوب دیشدر که رمضان شر بق
 نصف اخیر ند نصکره تعجیل اولسه جائز در (وندب انراجها قبل صلاة العید) قبل صلاة العید فطره بی انراج
 ایلمک مندوب اولدی زبانی علیه السلام مصلا به حیقه ما زدن مقدم انراج بیور ردی و اغنوه من المسئلة
 بیور مشدر (ولان ط صدقة الفطر بالآخر) فطره صلاة عید نصکره تاخیر ایله ساقط اولور (وهی نصف صاع
 من براد قیقه اوسو بقیه اوصاع من غراوشعیر) صدقه فطره بایدن بیج صاعدر یا خود اول بغدادیک دقیقه دن
 یا خود صو بقندن نصف صاعدر و یا خود غردن یا شعیر دن بر صاعدر (والزبیب کالبر) قوری اوزوم بغدادی
 کیدر بوتنبیه جامع انصغیر و یا دوزیر اوزم ایله بغدادی معناده بر برینه متعار بدر ایکسی دخی جله
 اجراری ایله اکل او نور اما غراوشعیر یونله مخالفدر خرماتک جکر دکی و شعیر نخاله سی یعنی کبه کی
 انراج اولور (وعندهما کالشعیر و غور و یا الحسن عن الامام) امامین قنده زبیب شعیر کیدر و یوزبیب
 شعیر کی اولسی او حقیقه حضرت نزلدن حسنک روایتدر زبیر اوزم و غر بر برینه متعار بلدر یومه لقه
 و طنول لقه (والصاع مایسع ثمانية ارطال بالعراق من نحو عس او بجم) و صاع شول فطره که اکاسکر رطل
 عراقی صغه صر جک و یو کر بجه مثلندن صاع سکر رطل در و رطل بکری استاردر و استار کسر همزه ایله التي بیج
 در همدر پس هر رطل یوز اوزدر هم اولور اول تقدیر بجه بر صاع یک قرق درهم اولور (وعند ابی یوسف
 خمسة ارطال و ثلث رطل) و ابو یوسف قنده بش رطل و ثلث رطل در اما استیجایی امام اعظم ایله امام محمد قولنی
 تصحیح ایلمشدر (و لودفع منوی بر صاع خلافا لجمه) اگر برکسته ایکی من بغدادی و ربه صحیح اولور اما امام محمد
 خلاف ایوب انک قنده صحیح د کدر معتبر اولان کیدر وزن د کادر (ودفع البر فی مکان تشتی به الاشیاء فی
 افضل) بغدادی و بر مک افضلدر شول مکانه که اول بغدادی ایله اول مکانه اشیا اشترا اولنه (وعند ابی یوسف
 الدرهم افضل) ابو یوسف قنده درهم یعنی بجه و بر مک افضلدر

کتاب الصوم

بوکاب صوم یانده در صوم لغته اما کدن عبارتدر هر زمان و هر نه و قنده اولور و سه اولسون الله تعالی بنک
 حضرت مریدن حکایه قولی کبی (انی نذرت للرحمن صوما) ای اما کاعن الکلام وقال علیه السلام
 صوم و اعاشور او من اکل فلیصمه یومه و هو ثلث الاکل والشرب والوطی من الفجر الی الغروب شر به عده اول
 صوم اکل و شرب و جماعی تر کدر وقت فجر دن غروب شمسه د کین ثلث اکل و شرب ابتدای وقت فجر دن اولدینی
 نص شریف ایله ثابتدر قوله تعالی (کاواشر و احی قیین لکم النطیط الا یخض من النطیط الا حود) انتهای غروب
 د کین اولد یفته دخی نص شریف وارددر قوله تعالی (انما الصیام الی اللیل) (مع نیت من اهله) اهلمدن نیت ایله
 ثلث اکل و شرب و وطیدر نیت قیدی (انما الاعمال بالنیات) اید بکنه اشارتدر من اهله دیدیکی حائض و نه سیاه
 و کفر دن احترازدر (وهو مسلم عاقل ظاهر من حیض و نفاس) اول اهل اولان کسسه مسلم و عاقل و حیض
 و نفاس دن ظاهر اولاندر (وصوم رمضان فریضة علی کل مسلم مکف) صوم رمضان هر مسلم مکف اوزرینه
 فرضدر فرضی کتاب وسنت و جماع امت ایله ثابتدر قوله تعالی (کتب علیکم الصیام) و قوله علیه السلام
 فی حدیث فی الاسلام الی آخره یوله اولدینی اجلندن منکری کافر اولور مسلم دیدیکی کافر دن احترازدر زبیر کافر
 حکم دیناده فروع ایله غناطد د کدر مکف دیدیکی صبی و مجنون دن احترازدر (ادامه) ادا فرضدر قوله تعالی
 (فن شهدکم الشهر فلیصمه) و قضاء) قضاء دخی فرضدر قوله تعالی (فعدة من الیام اخر) (صوم المنذور بالکثرة

واجب و غیر ذلک نقل) نذر و کفارت صومی واجبدر و انک غیری نافله منذور الله تعالی بنک (ولیوفوا نذورهم
 و اوفوا بعهد الله اذا عاهدتم) قول شریفی ایله ثابت و جماع امت دخی منعقد اولسینکن نذور مذ کوره نیچون
 فرض قلندی دیوسوال اولنور سه جواب و بر یلور که بوا یکی ایت که نذورک وجوبه دالدر نذر معصیت
 و نذر طهارت و عیاده مرضی و صلاة جنازه کبی و نذر ایسه دلیل نقلی ایله ثابت اولشدر که عام مخصوصدر
 حال یو که فرضی و تازیله ثابت اولمشدر مرضیه وجوبه باقی قالدی (وصوم العیدین و ایام التشریق
 حرام) یوم عیدده دخی ایام تشریقده صوم حرامدر ایام تشریق قربان بیرامنک ایکینی و اوچینی و در دینی کوتنه
 د بر لز براتی اولمشدر روی عقب بن عاص قال نبی رسول الله صلی الله علیه وسلم عن صوم یوم القدر و یوم النحر
 و ایام التشریق وقال علیه السلام فی الایام المنهیه انما ایام اکل و شرب و یعال و هو المبالغة ای ملاعبة الرجل
 اهله و قال ایضا لا تصوموا هذه الایام (و یجوز اداء رمضان والنذر المعین نیت من اللیل و الی ما قبل نصف
 النهار) اداء رمضان و نذر معین کجه دن نیت ایله و دخی نهارک نصفندن مقدم نیت ایله صحیح اولور و یونده یجوز
 یصح معنانه در مراد اولان نهار شرعیدر نهار لغوی د کدر نهار شرعی اولدر که صبح صادق دن مغربه د کیدر
 یونده برجه نصی نحوه کبر ادر و نهار لغوی طلوع شمس دن مغربه د کیدر اول تقدیر بجه نصف نهار وقت
 زوال اولور (لا عنه فی الاصح) نصف نهارده نیت صحیح اواز اصح اولان دخی بودر بین المسافر والمقیم فرق یوقدر
 زفر قنده فرق وارددر (وعطی النیت) اداء رمضان و نذر معین مطابق نیت ایله صحیح اولور (نیت ان اصوم) دیکله
 (نیت النفل) و نقل نبی ایله دخی صحیح اولور (نیت ان اصوم للنفل) دیکله انما حقیقه قنده رمضانده هر کون
 ایچون مستقل نیت لازمدر امام مالک قنده شهر رمضانک اولنده نیت واحده کفایت ایله زبر اصوم رمضان
 عبادت واحده در نیت واحده کفایت ایدر بر آری اعتکاف ایدنه نیت واحده کفایت ایدر یکی کبی بزم ایچون
 دلیل تحقیقه اصومک هر کونی علی حده بر عبادتدر زبیر ایکی کونک مابیننه بر لیل قنالی ایدر یونده برجه
 رمضان ایچون بر نیت کفایت ایله اعتکاف یونک خلافته ملاسدر زبیر اعتکاف عبادت واحده در جمیع
 اوقاتی اعتکافه صالحدر بر نیت کفایت ایدر (وصوم رمضان نیت واجب آخر الصحیح المقیم) صوم رمضان
 صحیح اولور و واجب آخره نیت ایله صحیح مقیم ایچون برکسته صاع و مال و مقیم صوم رمضان شر یقه واجب
 آخره که قضایه فالش رمضان اولوب نیت ایله اول نیت ایله یکی صوم رمضان دن اولور قوله علیه السلام
 (اذا نسلخ شعبان فلا صوم الا رمضان) لاندرا المعین بل عماواه) نذر معین صحیح اواز بلکه نیت ایله یکی شی واقع
 اولور برکسته بر یوم معینه سی صوم ایچون نیت ایله بعده اول کون کاسه قضایه فالش رمضان نیت ایله
 قضایه فالش صحیح اولور مقدماندر ایله یکی صحیح اولور صوم رمضان ایله نذر معینک فرق یوقدر که رمضان تعیین
 شارع ایله اولغین قویدر کندندن ماعداسنی ابسال ایدر نذر معینه اول قوت یوقدر زبیر ایدرک تعییندر
 (ولو فوا المرضی او لسا فریه واجب آخر وقع عماوی) اگر مرضی یا خود مسافر رمضانده آخر واجب نیت ایلمه
 نیت ایله یکی شی واقع اولور (وعندهما یقع عن رمضان) امام محمد قنده نیت ایله یکی رمضان دن واقع اولور
 زبیر رخصت معذوره منقذ اولسون ایچوندر چونکه صومه تحمل ایله ی غیر معذوره مرتبه شمه ملحق اولدی
 (والنفل کله یجوز نیتیه قبل نصف النهار) صوم نفلک جله سی نصف نهار دن اول نیت ایله صحیح اولور عن عائشه
 رضی الله عنها ان رسول الله صلی الله علیه وسلم (کان یدخل علی نسائه ویقول هل عندکم من غداء فان قلن
 لا یقول علیه السلام انی اذا اصائم) و اغضاء والمنذور المطلق والکفارات لاتصح الا بنیت معینه من اللیل) صوم
 قضاء و نذر مطلق و کفارات صحیح اولور الا کجه دن نیت معینه ایله صحیح اولور (ونیت رمضان برؤية هلاله
 او بعد شعبان ثلاثین) رمضان ثابت اولور ملاقی و کور مکله یا خود شعبان اوزر کون عدا ایله ثابت اولور
 لا بقدر که شعبانک بکری طقوزنده هلالی التماس ایدر لز بر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم الشهر هکذا و هکذا
 اشار با صابعه و خفس ایامه فی الثالثة لقوله علیه السلام صوموا لرؤیته و افطروا لرؤیته فان غم علیکم الهلال
 فا کلووا شعبان ثلاثین یوما (ولا یصام یوم النسلک الا نطوعا) شک کونی اوزج طوئلز الامکر که تطوعا طوئله
 لقوله علیه السلام لا یصام الیوم الذی یبشک فیها نه من رمضان الا نطوعا (وهو احب ان وافق صوما یهتاده)
 یوم شکره صوم مسخبر اکر صوم معتادی اولان کسسه نک صومی نیته موافق اولور سه موافقن مراد برکسته

[illegible]

اهل محله در ابو يوسف دبر كه الى آدم قسم اعتبارى ايله امام محمد هر طرفه دن خبر وارد اوله دير (وفي رواية) ابو حنيفة دن بر روايتده (يكثري ثابتن) ابى كسنة نك شهادتى ايله اكثرا اولور ساو حقوق شهادتى اعتبار ايله (وقال الطحاوى يكثري بواحدان بيا من خارج البلد او كان على مكان مرتفع) طحاوى ديديكه بر كسنة نك شهادتى ايله اكثرا اولور اكر اول كسنة خارج بلد دن كلس اوله يا خود سكان مرتفع دن كور مش اوله مناره و جبل كبي (ولو صاموا ثلاثين ولم يروه حل الفطران صاموا بشهادة اثنين) اكر او تو ز كون صام اولسه لر وهلال فطرى كورسه لر افطار ايلك حلال اولور اكر رمضان اولنده ابى كسنة نك شهادتى ايله صام اولد بلر ايسه زيرا نصاب شهادت موجود اولور (وان صاموا بشهادة واحد لا يحل) اكر اولده بر شاهد نك شهادتى ايله صام اولد بلر ايسه فطر حلال اولور (ومن رأى هلال رمضان وانقضى) بر كسنة هلال رمضان يا خود وهلال فطرى كورسه (ورد قوله) واول كورن كسنة نك قولى رد اولنسه يعنى قاضى شهادتى قبول ايلسه (صام) اول كسنة صام اولسون (وان افطر قضى فقط) اكر افطار ايدرمسه بلا كفارت قضايدير اما قاضى شهادتى رد بلر دن اول افطار ايلسه صحيح اولان بودر كه اتمك اوزر ينه كفارت لازم اوليه و بر كسنة هلال رمضان كورسه و ايكز صام اوله و او تو ز كورنى تكميل ايلسه اول كسنة افطار ايلسون الا قاضى ايله معا افطار ايلسون اكر افطار ايدرمسه كفارت اوزر ينه لازم كلز (ويجب على الناس التماس الهلال فى التامع والغير من من شعبان ومن رمضان) ناسك اوزر ينه واجبدر كه هلالى شعبانك و رمضانك بى كرمى طقوزنده التماس ايدلر يعنى طالب اوله لر قال عبد الله بن مسعود ما سمعنا على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم رمضان تسعة وعشرين يوما اكثر مما سمعنا ثلاثين يوما (واذا ثبت) اكر هلال ثابت اولور ايسه (فى موضع زم جميع الناس) بر موضعه ثابت اولسه جميع ناسه لازم اولور اختلاف و مطالعه اعتبار بوقدر حتى ديمشدر كه اكر اهل مغرب هلال رمضان كورسه اهل مشرق اوزر ينه اتمك كورمى ايله صوم واجب اولور فقيه ابو الليث فتواى بونك اوزر ينه در و قاضيان دى بو بلجه ذكر ايلشدر (وقيل يختلف باختلاف المطالع) دى ديتلشدر كه اختلاف مطالع ايله مختلف اولور فتاواى حسابه ده ديمشدر كه بر مصر كاهلى او تو ز كون صام اولسه لر رويت ايله و آخر مصر اهل دى رويتله بى كرى طقوز كون صام اوله لر بى كرى طقوز كون صام اولنلر بر كونك قضاي لازمدر اكر شهر لى بر برلر ينه يقين ايسه زير اقر يده و اختلاف مطالع اولور اما بعيد اوله اختلاف مطالع اهل مصر آخره برئى لازم كلز و حضرة عائشه رضى الله عنها دن مريدر كه فطر كل بلده يوم بغير جماعتهم واضى كل بلده يوم بضى جماعتهم

باب موی حب اے۔ اے۔

بواب اول - ادعوی ایجاب ایدن شی یا خنده در معلوم اوله که صاعندن صادر اولان افعال اوج قسده و اولکی قسعی شول فعلدر که توهم اولنور که مفسد اوله حال بوکه مفسد دکلدر (ایکنی) قسعی شول فعلدر که صومی انصا ایدر لکن کفارت ایجاب ایلار (اوجنی قسعی) شول فعلدر که صومی افساد و کفارت دخی ایجاب ایدر پس بواجندن مصنف ابده صومی افساد ایدوب کفارت ایجاب ایدنی ذکر ایلدی (بجیب القضاء و الکفارة کسکفارة الظهار علی من جامع اوجومع فی رمضان عدا فی أحد السبیلین اوا کل اوشرب عدا غدا اودوا) قضا و کفارة واجب اولور شول کسینه ناک ازیرنه که مضانده عدا احد سبیلینه جماع ایلیمه یا خود جماع اولنه یا خود اکل ایدمه یا خود شرب ایدمه قصه اغدا جهتندن یا خود واجهتندن کفارت ظاهر کی کفارت ظاهر قول از ادا تمکدر اگر قادر دکل ایسه ایکی آی متابعا صائم اولقدرا اگر ضعیف اولوب عدم استطاعتی اولور سه الشمس مسکینی اطعام ایتدیر (و کذا الواحجم او غتاب فطن انه افطر فاکل عدا) بالاده ذکر اولنان حکم کبیرا کرر کسه حجاب ایتدیر سه یا خود غیبت ایلیمه پس بو معنار دتاشی کندوی افطار ایلدی ظن ایلدوب عدا اکل ایلیمه سه کفارت لازمدر قال النبی علیه السلام ثلاث یفطرن الصائم و تقضن الوضوء و یدمن العقل القیمة و النمیة و النظر الی محاسن المرأة غیبت مفطر صوم اولمه منته معنای ذهاب قواب اید بالا جماع مؤلد و کانه اولمش کی اولور (ولا کماره با فساد صوم غیره ضان) رمضانندن غیری ضومک افسانده کفارت یوقدر (و بجیب القضاء فقط لو افطر خطأ ازمکرها) انجق قضا واجب اولور اگر خطاء یا خود مکرها افطار ایدر سه (اوا حقن اوا سخط) یا خود احتقان ایلیمه یا خود پورته دوا صاب ایدوب قصه سه واصل اولمه (اوا فطر فی ذنبه) یا خود

قولاً غنه و تظير ايلسه (اوداوى باقعة) ياخود جوفه بالغه اولان جراحت ايجون مداوى ايلسه (اواءة)
ياخود باش ياريني که دماغه ايريش اوله اکادوا ايلسه (فوصل الدوا الى جوفه اود ماعه) پس دوا جوفه
ياخود دماغه واصل اولسه صوم فاسد اولور لکن کفارت لازم کلمز معلوم اوله که بجن دوارطب اولسه ابوحنيفه
ايه امامين ماينده اختلاف وارد رجن بابس اولسه صوم فاسد اولوز بالا جاع بوقول ظاهر الروايه تکدر واکثر
شايخ اعتبارى جوفه وصوله در حقي بابس اولوب جوفه وصولى معلوم اولسه صوم فاسد اولوز و دوانک
رطب و ياينده فرق بوقدر مادامکه جوفه واصل اوليه (اوابتلع حصاة او حديدا) حصاة يمينى کوچک طاش جعفر
بوتسه ياخود دمو ريو تبه مثلاً شول شي که عادتاً غدا ککدر غذا اولين شينه الحاق اولنور حقي برکسته
يشامش اربه اکل ايلسه و کاغد و طبراق و ابر شامش و طبع اولمش حبوب اکل ايلسه کفارت بوقدر و اما طين
ارمنى اکل ايلسه کفارت وارد رز را عادتاً و ايجون اکل اولنه ککدر (اواستقاء ملاء) ياخود اغز طولوى
قوصقه طالب اولسه يعنى تکلف ايله قوصه (اوتسحر بظنه ليلاً و النجوم طالع او انظر بظن الغروب و لم تغرب)
ياخود کيجه ظن ايدوب تسحر ايلسه يعنى صحر و طعمنى اکل ايلسه حال بوکه بغير طالع اولسه ياخود شمس
غروب ايدوى ظن ايدوب افطار ايلسه حال بوکه شمس غروب ايشم اولسه کفارت لازم کلمز اما صومک فسادى
غلط ايله رکن مستحق اولد بغير نذر زيرا بوندن احتراز ممکن ايدى نسيان بونک خلافتجه در اما صومک قضامى
شرعاً مثلى ايله مضمون بر حقد و مريض و مسافر لک قضامى کي اما عدم کفارت جنابت فاطر اولد بغير نذر زيرا
قصدا ککدر بوضو بى عمر رضى الله عنه دن روايت اولنان قول تا بيد ايدى عمر رضى الله عنه مسجد کوفه تک
ساحه سنده اصحابى ايله رهضان شريفه وقت غروب و بده او نور رکن رقدح سود کتور ديل اول سودى کند و مى
و اصحابى ايجدى و مؤذنه اذان مغربى او قومى امر ايدى پس مؤذن اذان او قيا جق بره چقد قد کونش غروب
ايدار بکن کور دى الشمس يا امير المؤمنين ديدى عمر رضى الله عنه (بعد ان ذاعيا و لم يبعثك واعيا ما تجانفنا
لا ثم قضاء يوم علينا) ديور مشرد در حضرت عمر لک بولکلاى لزوم قضاء و عدم نگاه دالات ايدى اگر سن
بوموضع منقوده و لوجب اولان شينک يان ايضاح قيا جق اولور ملک اول موضع عدم لزوم کفارت دالات ايدى
زرا يانه حاجت محتمله حکوت نه ياندر (اواکل ناسيا فظن انه افطر فاکل عمدا) ياخود ناسيا اکل ايلسه
وصوى افطار ايدى ظن ايدوب پس عمدا اکل ايلسه اول کسه به قضا لازم کفارت لازم دککدر (اوصب
فى حلقه نائماً) ياخود بوغاز نه نام اولد بى حلاله و وکاسه (اوجرمعت نائماً) ياخود بر عورت نائمه اولد بى
حلاله جماع اولنسه (اوجمونه) ياخود مجنون اولد بى حلاله جماع اولنسه بومعنى ايلسه قى نادر و مجنونک
اورد نه صوم واجب دککدر که حقي جماع ايله قضا لازم کله بومستله مؤدله در که اول خاوقن کيجه دن مجنونه
اولوب صومه نيت ايش اوله صکره کوندر زده جنون عارض اولوب اول حلاله جماع اولنسه و جاعد نصکره
اقافت بولسه و جماع اولد بى کند نه ديسه ل خاوقن مزبور صومنى قضا ايدى کفارت لازم دککدر عنايه
و نه ايمده مطور در که ابى سلمان الجرجاني رحمه الله حکايت ابلد بکه وقتا که بومستله بى امام محمد حضرت تار نه
قرايت ابلد کده بکا خطاب ايدوب بوقرايت ابلد بک خلق لسانده سولنور سوزد کلام معتقد دککدر واصلنده
مجنونه دککدر مجبور در ديور مشرد در (اولم بنوق رمضان صوما ولا فطرا) ياخود رمضانده صومه
و فطره نيت ايلسه اکل ايلسه قضا لازم اولور کفارت لازم اولوز (و کذا الواصيح غيرنا و للصوم فاکل و عندنا
نجب الکفارة ايضا) يعنى نه قضا لازم اولوب کفارت اولد بى کيدى اگر برکشى صومى نيت ايدى بکى حلاله
صباحه داخل اوله و اکل ايلسه امامين قنده کفارت واجب اولور کيدى بکى کي - قيقنده بومستله مطلق
دککدر مقيد در يعنى قبل الزوال اکل ايدى کفارت لازم کاورد بکدر رنکهم هدايه و شرو حى بونى يان ايشلرد
(و لو اكل او شرب او جامع ناسيا لا يفطر) اگر برکشى ناسيا اکل و يا شرب و يا جامع ايلسه صومى بوزلار نه
کا کان باقيدى (و کذا لو نام فاحتمل انزل بظن) نه صومى بوزلار نه کيدى اگر برکشى او بوسه و احتلام اولسه
ياخود برکسه بر نظر ايلزال اولسه (اواذهن او اكل او قبل) ياخود يا غلنسه ياخود اكمال ايلسه ياخود
رله (و عذاب رجب عذاب عظيم) ياخود عذاب ايلسه ياخود عذاب ايلسه ياخود اكل او قبل
عارض اولسه (اوتقيا قليلاً) ياخود تکلف ايله قليلاً قوصه (اواصح جنباً او صب فى اذنه ماء) ياخود

جنباً صباحه داخل اولسه ياخود قولاً غنه صود وکاسه نه صومى متغير اولوز (و کذا الوصب فى احليله دهن
او غيره خلافا لابي يوسف) و نه صومى بوزلار نه کيدى اگر احليله يعنى ذکر نیک دلکته دهن ياخود غير شى
صب اولنسه ابوحنيفه قنده صومى بوزلار ابو يوسف خلاف ايدوب انا قنده مقصد صومدر (وان دخل حلقه
غبار او دشان او ذباب لا يفطر) اگر برکشى نیک بوغاز نه غبار يعنى نوز ياخود دشان ياخود سکت داخل اولسه
صومى بوزلار اما دخول ايله ادخاله فرق وارد اگر ککدى نیک صنى ايله اولور سه مقصد صومدر (ولو
مطر او نزل افطر فى الاصح) ککرم صانک بوغاز نه بغير صومى داخل اولسه و ياخود فار داخل اولسه صومى
بوزلور اصح رواينده (و لو وطئ ميتة او بهيمة او فى غير السبيلين) و اگر صائم ميتة بى و ياخود بهيمه بى يعنى
حيوانى ياخود اولوز و آرددن غيرى بود و قولتى و کوبک کي محلى و طي ايلسه (او قبل او لمس ان انزل افطر)
ياخود ادرسه و ياخود لبس ايلسه يعنى طوبى او خشامه اگر انزال اولور سه صومى بوزلور قضا ايدى کفارت
لازم کلمز صود جنابت ايجون زرا حيوان و ميتة محل مشتمى دککدر باقىسى ايله صورت جماع دککدر اول
اجلدن کفارت لازم کلمز (و الاغلا) اگر انزال اولور سه صومى بوزلار (وان ابتلع ما بين اسنانه فان كان قدرا الحصاة
قضى وان كان دونها لا يقضى) و اگر صائم ديشلى اراننده اولان شيلرى بوتسه اگر بخود مقدارى اولسه قضا
ايدى اگر بخود دن اشاغه يعنى کوچک اولور سه قضا ايلز (الا اذا خرج منه ثم اكله) الا بجن اول بخود دن کوچک
و قليل اولان شينى اخراج ايلسه اندن صکره اکل ايلسه قضا ايدى (و لو اكل سمسة من الخارج ان ابتلعها افطر
وان مضغها فلا) و اگر صائم خارجدن بردانه سمسم اکل ايلسه اگر بدار سه صومى بوزلور و اگر بوقيوب چينر
ايله بوزلار (و لى ملاء الفم ان عاد او اعيد بفسد عند ابي يوسف) وان كان قليلاً لا يفسد و عند محمد يفسد باعادة
القليل لا يبعد الكثير) و اغز طولوى قوصى اگر عودت ايدى سه ياخود صائم کند و بى اعاده ايدى سه فاسد اولور
يعنى صومى بوزلور ابو يوسف قنده و اگر قليل اولور سه صومى فساد ايلز و محمد قنده اعاده قليل ايله صومى
اف ادايدى عودت کثير ايله فساد ايلز (و كره ذوق شئ ومضغه بلا عذر ومضغ العلك والقبله ان لم يأمن على نفسه)
بر شينک ذوق و چيجه مې مکرره اولدى و سافر چينک دخی مکرره اولدى و ارمه دخی مکرره اولدى اگر
نفسه امين اولوز ايله (لان آمن) اگر نه سنه امين ايله مکرره دککدر (ولا الكحل) صائم ايجون اكمال
دخی مکرره دککدر (و دهن الشارب) و صائم ايجون يعنى يا غلنى مکرره دککدر (و السوال و لوعنيا) و صائم
اولان کسته استعمال سوال ايلک دخی مکرره دککدر اگر ايله نصکره دخی اولور سه (و مضغ طعام لا يدمنه
لطفل) طفل ايجون لبد اولان طعامى چينک مکرره دککدر (ولا الجمامة) حجامت دخی مکرره دککدر زرا بى
عليه السلام صائم ابکن حجامت ايلشد (و بكرة عند الامام الا شقاق للتبرد) امام اعظم قنده تبردايجون
يعنى صومقنى ايجون استنشق مکرره (و کذا الاغتسال والتلفف ثوب) نه مکرره و تبردايجون
اغتسال و ميلول اولان ثوب ايله تلفف يعنى بورغى دخی مکرره (ولا بكرة ذلك عند ابي يوسف) تبردايجون
استنشق و اغتسال و تلفف ابو يوسف قنده مکرره اولوز زرا بى عليه السلام شده حرارتده مبارک باشلر نه
صوم صوب ايدى لردى حال بوکه کند و لرى صائم ايدى بوز کر اولنان اشيا عبادنه مانع دککدر (و قيل بكرة
المضمضة بغير عذر) و بکديک بغير عذر مضمضة مکرره اولوز (والمباشرة والمعاقفة والمصاحفة فى رواية) مباشرت
فاحشه و معاقفه يعنى بر بکديک بونو صارق دخی معاقفه ايلز بر رواينده مکرره اولدى (و يستحب
السحور و تأخير و تجهيل الفطر) و سحور و تأخير و سحور و فطرک تجهيل مستحب اولوز تأخير سحور و تجهيل
افطارده بى عليه السلام ثلاث من اخلاق المرسلين تجهيل الافطار و تأخير السحور و السوال (يباح الفطر لمرض
و برد فقه دخی فرق مابين صيامنا و صيام اهل الکتاب اکل السحور سحر در (فصل) يباح الفطر لمرض
خاف زيادة مرضه بالصوم) فطر مباح اولور شول مرض ايجونکه صوم ايله مرضک زياده اولمشدن خوف
ايله مباح اولوب قضا اولنده - حق سبحانه و تعالينک (فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر)
قول نربى ايله استدلال اولنور و کتاب متبقيد افطار ايجون مباح اولان عذر لک بر بى سفر در و بر بى
دخی شول مرضدر که صوم ايله زياده اوله ياخود کيچ اوکاه بر بى دخی حامله عورتدر ياخود او غلن ازردن
عورتدن اگر او غلن صوم ضرر ايدى سه و بر بى دخی عطش شديد در و بر بى دخی بر آجلقدر که اول آجلقندن

هلاله اولی خوفی اوله (ولله مسافر) دخی مسافر ایچون افطار صباح اولور (وصومه احب ان لم یضره) اول مسافر لیسوی احب دراکا کاشیرا تجزیه حق سبحانه وتعالینک (وان تصوموا خیرکم) قول شریفی دخی بوکادیلدر (وایس من امیر اصیام فی اسفر) حدیث شریفی حالت مشقته حل اولور (ولا قضاء ان مات علی حاله ما) اگر اول مرض و مسافر مرض و مسافرت حائذه اولسه لآنکه اوزرینه قضا یوقدر زیرا انکه (فعدة من ایام اخر) قول شریفی مضمونی اولان وقتیه ابره بدیلر (ویجب بقدر ما فاتهم ما ان صح اراکام بقدره) مرض و مسافر صومدن فوت ایله کبری مقداری قضا واجب اولور اگر مرض فوت ایله یکی مقداری زمان صحیح اولورسه یا خود مسافر فوت ایله یکی مقداری اقامت ایدرسه مثلا برکسته رمضان شریفک آخرنده اون کون مرض اولسه رمضان نکره اون کون صحیح اولسه یا خود مسافر اون کون رمضان اولسه و ده دن کون اقامت ایسه بعد از اقامت و ده دن برمه دار زمانه فذابی اوزرینه واجب اولور (والا فیه در الحجة والاقامة) اگر مرض فوت اولان زمان مقداری صحیح اولیوب و مسافر اوز زمان مقداری اقامت ایله انجیق بش کونک قضای واجب اولور (فیطم عنه ولیه لکل یوم کافطره) پس ولیه سی انکه ایچون فوت اولان هر کون ایچون فطره کبی اطعام ایدر فطره که بعد ایدن نصف صاع و سائر ندر بر صاع ایدی هر کون ایچون اول متوال اوزره اطعام ایدر (ویلزم من التلث ان اوصی) اول اطعام اولان شی نلثدن لازم کاورا کوصیت ایدرسه (والا فلا لزوم) اگر وصیت اغزسه ورثه به اطعام ایلمک لازم کلز (وان تبرع به صح) اگر ولی فدا ایدر یکی شی یا تبرع ایدرسه صحیح اولور و نوبی اول میت ایچون اولسه (والصلاة کالصوم) صلاة دخی صوم کیدر یعنی صومده غدا را اطعام اولنشی ایسه صلاته دخی اولیجه در اطعام اولور (وفدیه کل صلاة کصوم یوم هو الصبح) هر صلاتک فدیه سی برکون صومنک فدیه سی کیدر صحیح اولان بود و هو الصبح لفظی صحیح ان مقاتل رضی الله عنک اولکی قولندن احتراز در اولکی قول بود که صومه قیام ایدوب هر کونک صلاتی ایچون نصف صاع بعدای ویریلدیش ایدی بعده یوقولدن رجوع ایدوب هر صلاة فرضدر هر بری برکونک صومی منزله منته در دیمشدر ابو حنیفه مذهبی اوزره وتر دخی فرضدر اول تقدیرجه التي فرض اولور اون ایکی بظمان بعدای ویرلمک لازمدر زیر صاع یک فرق در همد در نصف صاع بشیوزیکری در همد در وایکی من دخی ایکیش بر یوز التلثدن بشیوزیکری درهم اولور و حساب اوزره هر کونک صلاتی ایچون اوج صاع بعدای که یدی یحق و قیه و یوز یکری درهم بعدای ویرلمک ایجاب ایدر (ولا یصوم عنه ولیه ولا یصلی) اول میت وایسی انکی چون صائم اولور و نماز دخی کلز برزم مذهبی بودر اما امام شافعی من مات و علیه الصیام صام عنه وایه حدیث شریفی که عائشه رضی الله عنها دن روایت اولنشد انی استدلال ایدوب وایسی صائم اوله نلثه جواز نه ذاهب اولنشدر اما برزم ایچون دلیل عمر رضی الله عنه دن روایت اولان لایصوم احد عن احد حدیث شریفی در و عائشه رضی الله عنها دن روایت ایدر یکی حدیث شریفک تاویل بواده که میتن وایسی و وایسی اولور ایسه و لیک اطعام ایدر یکی فعل و لیک میت ایچون صومی مقامنه قائم اوله (وقضاء رمضان ان شاء فرقه وان شاء تابعه) ورمضان قضا سی قضا ایدن کسسه دیلر سه نفر یق ایدر و دیلر سه بر برته تابع قیلر یعنی تقریق ایلز زیر انص شریفک (فعدة من ایام اخر) در مطلق اولنشین مر ادا ایدر یکی اوزره قضا ایدر لکن مستحب اولان متابع اولنشدر و اسقاط واجبده مصارعت دخی مستحبدر کتاب الهده مذکور اولان صوم سکر نوز در ردی متابعه در و ردی تقریق و تابعه صاحبی بخیر در تابع اولان صوم رمضان و کفارت قتل و کفارت ظهار و کفارت عین ایچون اولان صومدر صاحبی بخیر اولان صوم قضا رمضان و صوم متعه و صوم کفارت خلق و صوم جزاء صید ظهار اما صوم رمضان ادا سنک وجوب تابعنده اصلا برکسته نلک روزی بودر اما غیر یلدره مشایخ حنفیه ضبط ایلنلدر که شول شیده عتی رقبه شرط اوله انده متابع واجبدر اساعتی مشروع اولیا به متابع واجب دکادر صاحبی بخیردر (فان اخره حتی جاء آخر قدم الاداء تم قضی ولا فدیة علیه) اگر قضا رمضان آخره کافیه تاخر ایله اداء صوم رمضان نکره ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر اولکی قضایه فلان رمضان قضا ایدر اوزرینه فدی لازم کلز بر اوجوب قضا راخی اوزرینه دویه غیر مقیددر و شامی قنده قضا ایدر و هم هر کون ایچون بر مسکنی اطعام ایدر انک مذهبی ابن عربدن مریدر و برزم مذهبی

علی ابن مسعود رضی الله عنه اذن مریدر (والشیخ الفانی اذا عجز عن الصوم یفطر ویطم لکل یوم کالفطره) شیخ فانی یقن صومدن عاجز اولسه افطار ایله و هر کون ایچون فطره کبی اطعام ایدر و شیخ فانی لفظی ایله توصیف یا فنیایه قریب اولد یغیچوندر و یا خود قونی فانی اولد یغیچوندر و شیخ فانی اوزرینه فدی نلک وجوبی برزم مذهبی در اما مالک دیمشدر که شیخ فانی اوزرینه فدی واجب دکادر زیر احووم که اصلدر اول واجب اولیجیق خانی اولان فدی دخی واجب دکادر بریزر که سبب شم و ورشدر اولایسه انک حقه نه یواندی اگر مشقته تحمل ایدوب صائم اولسه فرضندن دافع اولور افطار نلک صباح اولسی دفع حرج ایچوندر و یونک عذری زائل اولور دکادر که حتی قضایه رجوع اولنشد مرض و غیر کی شیخ فانی فدی دلیل قطعی ایله ثابت اولنشد و قوله تعالی (وعلى الذين يطيقونه فدية) اهل تقیه یلا یطیقون اوقوم شارد روح سبحانه وتعالینک (بین الله لکم ان تضلوا) قول شریفی اولد یغی کبی ای لثلاث تضلوا دیمکدر اگر مائل شعبی رضی الله عنه دن روایت ایدوب وقتاکه (وعلى الذين يطيقونه فدية) نص شریفی نازل اولدی ایسه اغنیایه افطار ایدوب فدی و بریزر دی و قتر اصنام اولور دی شول بنا که اسلامک وائلنده بین الصوم والقذیه بخیر ایدر یلر صکره (فن شهد منکم الشهر فلیصمه) نص شریفی نازل اولد قنده اولکی آیت منسوخ اولدی منسوخ ایله استدلال خود جائز دکادر برسه اکا جواب ویریلور که اول آیت شیخ فانی حقه نه وارد اولدی ایسه نه اول سلفه ذاهب اولد یغی خود ظاهر در و اگر تخمیر ایچون وارد اولدی ایسه نه اول سلفه ذاهب اولد یغی اوزره قسح صوم قادر اولان حقه نه در پس ایدی شیخ فانی علی حاله کما کان باقی فالدی (وان قدر بعد ذلك لزومه القضاء) اگر شیخ فانی فدی ایدر کد نصره صومه قادر اولسه فوت اولان صومنک قضای اوزرینه لازم اولور اگر دینلورسه که خلف ایله مقصود حاصل اولد قنده نصره اصله قدرت خلقی ابطال ایلز نه کیم تیم ایله ادا ایدر کد نصره صویه قدرت صلاتی ابطال ایدر یکی ظاهر در اکا جواب ویریلور که بوجه اصله قدرت خلقی ایله مقصود حاصل اوزرینه مقدم اولنشدر زیر اخلافک صحیح شریفی موته دلل دوام عجز ایدی یونده ایسه دوام عجز یولندی پس اصله قدرت خلف ایله مقصود حاصل اولنشدن مقدم یولنشد ایدی اول تقدیرجه قضا لازمدر (وحامل او مرض خافت عن نفسه او ولدها ففطره وتقضى بلا فدية) کند و نفسندن یا خود ولدندن خوف ایدن مرض و حامل افطار ایدوب بلا فدی قضا ایدر (ویلزم صوم نفل شرعیه) نافله صوم که کاشروع اولنشدیدی اگر افطار اولنورسه اول صومنک قضای لازم اولور زیر امشروع ملزومدر نذر کی (الای ایام المتبهه) الا ایام متبهه ده قضا ایلز متبهه ایکی بیرام کونلری و اوج دخی ایام تشریقدر (ولا یباح له الفطر بلا عذر فی رواية) نقل ایچون عذر من افطار ایلمک صباح کون دکادر بر روایتده زیر یونده ابطال عمل وارد دخی سبحانه وتعالینک (ولا یسلوا اعمالکم) نص شریفی دلائی ایله و ابو یوسف دن بر روایتده افطاری جائزدر زیر اخانی وارد دخی اولد قنده ابطال حل لازم اولور (ویباح له بعذر الضیافة ویلزم القضاء ان افطر) صوم نافله فی ضیافت عذری ایله افطار ایلمک مباحدر و قضای لازم اولور اگر افطار ایدرسه زیر امشروع ملزومدر کد کند و یی صاحب ضیافت اولسون کد ضیافته وارسون ذخیره ده مذکوردر که قبل الزوال ایسه مباحدر اما بعد الزوال لایق دکادر افطار اولنشد مکرکه عدم افطارده حقوق والدین اوله و فقیه دیمشدر که اولی اولان افطار ایدوب بعده قضا ایلکدر اما خاتون صائم اولسون الامم کرکه زوجنک اذنی ایله اوله اگر شروع ایدوب بعده افطار ایله زوجنک اذنی ایله قضا واجب اولور یا خود اول زوجنک بیتوته واقع اولد قنده قضا ایدر و کقول نافله به شروع ایله جائز دکادر اگر افطار ایدرسه اقتد بسنک اذنی ایله قضای واجب اولور یا خود بعده عتیق قضا ایدر (ولو نوى المسافر الفطر ثم اقام ونوى الصوم فی وقتها صح) اگر مسافر صومی افطاره نیت ایله اتد نصره مقیم اولسه و افطاره نیت ایدر یکی وقتیه صومه دخی نیت ایسه اول نیت ایدر یکی صومی صحیح اولور کد نافله اولسون زیر امشروع صومه اهلدر تراخی سفر ایچون انجیق وجوب ادا در اول ایسه اقامتی ایدر زائل اولدی (ویلزم ذلك ان کان فی رمضان) دخی نیت ایدر یکی صوم لازم اولور اگر رمضان واقع ایسه نیتی وقتیه هر خص اولان سفرک زوالی ایچون لکن افطار ایله قضا لازم اولور کفارت لازم کلز (کما یلزم القضاء مقیما مسافری یوم منه) ته کیم قضا لازم اولور شول مقیمه که رمضان کوننده سفر ایدر (لکن لو افطر فلا کفارة فیهما) لکن اگر افطار ایدرسه ایکسند دخی کفارت یوقدر

اختیار ده مذکور در که بعد طلوع الفجر مسافر اول و روزه اول کوفی افطار ایستادن اول کونک صومیا کالایم و در
 زیر اول مقیم حکم شده در اختیار ایستادن اگر افطار اید روزه قضا و کفاری لازم اول و روزه (و من اغمی علیه
 ایام قضا الا یوما حدث فیہ اوقی لیلہ) شول کسینه که نیچه کونک که مغمی علیه اوله اول کونکری قضا اید و
 الامغمی علیه اوله یقی کوفی قضا ایستادن و یا خود کسینه شده مغمی علیه اوله یقه کوفی قضا ایستادن زیرا اول لیلده
 اما که نیت بولغله وجود صوم بولغش اول و کونک صوم قضا ایستادن (ولو جن کل رمضان لا یقضی)
 اگر بر کسینه جله رمضان مجنون اوله قضا ایستادن زیرا جنون بر آفتدر که انساندن عقلی اسقاط اید و انما بونک
 خلافتیه در اتحاد عقل اول و روزه (وان افاق ساعة منه قضی ماضی) اگر اول مجنون رمضان کسینه سنده یا خود
 صوم نذرده بر ساعت افاق بولسه ماضی بی قضا اید یعنی یکمیش کونکری قضا اید (و سابع یحیی ونا
 او عرض له بعد فی ظاهر الروایة) بر ایدر کونک مجنون اوله یعنی حاله بالغ اولسون کر کسه بلوغ نکره عارض
 اولسون مبسوطه بوسوال اوزر دکر اولمیشدر (و یبلغ صبی اوالم کافر اقام مسافر و طهرت حائض فی یوم
 من رمضان لزمه ایصال بقیه یومه) رمضان دن بر کونده اگر صبی بالغ اولسه یا خود کافر مسلمان اولسه یا خود
 مسافر مقیم اولسه یا خود حائض طاهر اولسه او بومک بقیه سنی امسال لازم در رمضان حرمت و کندی و رینی
 صامه تشبیه ایچون (ولا یلزم الا ولین قضاؤه) اول کونک قضا می ایکی اولکسینه که تابع اولان صبی و مسلم اولان
 کافر در انزه لازم و اول یومده عدم اهلیت اولمیش اداسی واجب اولمیش قضا می دخی واجب اولدی اگر نصف
 نهار دن مقدم بالغ یا خود مسلمان اولسه و صوم نیت ایستادن بعد افطار ایستادن ر قضا می واجب اولمیش اگر
 سوال اولنور روزه صوم ایستادن یمنده فرق ندر صلاقی ایکیسی دخی قضا ایدر و اگر وقتدن جزا خیره ادراک
 ایستادن جواب و بر بلور که ماینلر ندره فرق بودر که صلاقه سبب ادایه متصل اولان جزا و بر نولک اهلیتی بولمیشدر
 صومده ایستادن سبب بومدن جزا و اول اول محله ایستادن اهلیت متعذره در اول تقدیر بجه صلاتک قضا می لازم
 اما صومک قضا می لازم دکلدر (بخلاف الاخرین) اخرین اولکسینه خلافتیه در آخرین که اقامت ایدن مسافر
 و طاهر اولان حائض در انرا افطار ایستادن ایستادن اول کوفی قضا ایدر و راندن نکره بقیه بومک اما کسینه اختلاف
 اولدی که استحباب طریق ایستادن بوجه ایجاب طریق ایستادن بوجه شجاع ذکر ایستادن که علی طریق
 الاستحباب در روزه انرا مقطر اید بل مقطر اندن منع ایستادن نیکه واجب اولور و کاب صومده ابو حنیفه رضی الله
 عنه دیشدر که کوندر که بعض نهارنده حائض طاهر اولسه انکچون حسن دکلدر خلق صائم ایکن اول اکل
 و شرب پایله بوقول استحباب دلالت ایدر شیخ امام زاهد صفار دیشدر که علی طریق الاستحباب در روزه امام محمد
 کاب صومده فلیصم بقیه یوم دیو تصریح ایستادن امر ایستادن ایچوندر و بر آخر موضعده الحائض
 او طهرت فی بعض النهار فلیدع الاکل و الشرب یور مشلدر بود دخی امر در و امام اعظم که ایچون
 یور مشلدر اندن دخی امر ایدر دیشدر دیشدر اول تقدیر بجه علی طریق الاستحباب بلش اولور (فصل) و قنا که
 مصنف حق سبحانه و تعالی عبادته واجب قیلدنی شیدن فارغ اولدی ایستادن عید کند و نسنه واجب
 قیلدنی شیده شروع ایدر عیدک نسنه ایجاب ایدر یکی شی حق تعالی ایستادن ایجاب ایدر یکی ایستادن معتبر در و انک
 اوزر نه مرتب اولور صاحب نهاده دیشدر که تحقیق نذر صحیح اولمیش الا ایکی شرط ایستادن خلافتیه دلیل اقامت
 اوله شرطک بری شرعا واجبک جنسندن اولن کر ایکی شرط اولمیش نذر اولان شی مقصود اوله وسیله اولیه
 پس بواجب عبادته بری ایچون نذر صحیح اولمیش شرط اولمیش اولمیش اولمیش و وضو به نذر دخی صحیح دکلدر
 شرط دخی صوم اولمیش ایچون (مدر صوم یوم ایستادن و ایستادن شیخ) بر کسینه ایکی بیر امک اولمیش کوندرین
 و ایام تشریق صوم نذر ایستادن صحیح اولور (و افطر و قضی عندنا) و افطار ایدر بعد قضا ایدر برم فخرده اما امام
 زفر و شافعی مخالفت ایدر ایستادن مذکور صومک نمی ایچون و اولان (الا لا تصوموا ای هذه الايام) حدیث
 شریفی ابو حنیفه دن ابن مبارک روایت ایستادن دیو استدلال ایدر و معصیت نذر صحیح دکلدر خصوصاً
 (ولا نذری معصیه الله) حدیث شریفی دخی و ایدر اولمیش در و صحیح اولمیش ذهاب اولمیش در و ایچون دلیل
 صوم نذر شرع در نمی غیر ایچوندر که اول ضایقه الاهد در اول کسینه نذر صحیح اولور لکن مجاوره
 سبیلده حال اولان معصیتدن احتراز ایچون افطار ایدر بعد واجب اسقاط ایچون قضا ایدر و کذا اولمیشدر

صوم السنة بفطر هذه الايام و یقضیها یه اولکی کسیدر اگر بر کسینه بر شنه صائم اولمیش نیت ایستادن بواجب صوم
 افطار ایدر و دخی قضا ایدر و ایچون اسقاط ایچون صاحب عنایه دیشدر که بر شنه صوم نذر ایستادن شوندن
 خالی دکلدر که یا اول سنه بی تعیین ایدر و نذرت صوم هذه السنة دیر یا خود اطلاق اوزر نذرت صوم سنه دیر اگر
 تعیین ایدر روزه اول سنه نذرت صوم لازم اولور نهایت اول بش کون افطار ایدر و سنه آیه ده قضا ایدر و راسنه
 معینه بی نذر ایستادن غصبی دخی نذر در اما رمضانک قضا می لازم دکلدر و قضای بوندره داخل دکلدر اگر ایام
 حصبی صائم اوله کفارت ایدر و قول سنه معینه اولدی یعنی حاله در اما اطلاق اوزر اوله قدده یعنی نذرت صوم
 سنه دیر اول دخی شوندن خالی دکلدر که یا تابعی شرط ایستادن یا خود ایستادن اگر تابعی شرط ایستادن بواجب
 صوم یا نذر دکلدر اول کسینه او نذر بش کوفی قضا ایدر بش کوفی ایام منیه ایچون و اولور کوفی رمضان ایچون
 (ولا عهد لوصاها) اگر ایام منیه بی صائم اولور روزه اوزر نه قضا لازم کلز التزام ایدر یکی اوزر ادا بلش اولور
 (ثم ان نوى التذرة فقط) اندن نکره علی صوم هذه الايام او السنة و لفظ ایستادن نذر نیت ایستادن (او نواه و نوى
 ان لا یكون یمنیا) یا خود ا کانت ایستادن و عین او اما نیت ایستادن (ارم بنوشینا کان نذرا فقط) یا خود بر شنه
 نیت ایستادن یعنی نه نذر نه عینه نیت ایستادن اوج صورتده دخی ایچون نذر اولور عین اولمیش (وان نوى الیین وان
 لا یكون نذرا کان یمنیا فحبب بالفطر كفارة الیین لا اقضاء) نذر اولمیش ایستادن اگر عینه نیت ایستادن ایچون عین
 اولور نذر اولمیش افطار ایستادن کفارت عین واجب اولور قضا واجب اولمیش راعی صوم هذه الايام او السنة کلاهی
 عینه محتملدر نیت ایدن کسینه ایستادن عینه تغییر ایدر و غیر فی نیت ایستادن (وان نواه او نوى الیین فقط کان
 نذرا و یمنیا فحبب القضاء والكفارة ان افطر) و اگر نذر و عینه نیت ایستادن یا خود ایچون عینه نیت ایستادن نذر
 خاطر نه کسینه هم نذر هم عین اولور پس اگر افطار ایدر ایستادن قضا و کفارت واجب اولور (وعندنا بی وصف نذر
 فی الاول و عین فی الثاني) و ابو یوسف قنده اولکیدن نواه لفظی نذر در و نایدن عینه معلوم اوله که والله
 علی صوم یوم الضر کلامنده نظر حقیقتدر نیته نوقی اولمیش ایچون و عین مجازدر نیته نوقی ایچون پس ایدی
 لفظ واحد حقیقت و مجازی منظم اولمیش بخن نذر و عینه نیت ایستادن مراد اولان حقیقتدر مجازدر بخن عینه
 نیت ایستادن نیتی ایستادن مجازمتعین اولور حقیقت مراد اولمیش ابو حنیفه ایستادن امام محمد رجهما الله قنده نحن فیه
 اولان کلاهمز حقیقت و مجازی جمع ایستادن باینده دکلدر دیو بر نذر ناتی ایدر و الله علی صوم کلاهی و جوب
 ایچون موضوعدر و وجوبده مستعملدر و وجوبدن غیرده مستعمل دکلدر حقیقتیه مجاز جمع اولمیش لازم کله
 الا بوقدر و اردر که اول میغه وجوبده ایکی جهتدن استعمال اولنور برجهتی نذردن نشأت ایدر بر نذر اول
 کلامک صیغه می ایستادن اول اجادن ترک قضا واجب اولور و برجهتی عیندن نشأت ایدر که اول صیغه
 غیر ایچون اقتضای غیر نیتی ایستادن اولور کفارت عین ایستادن اسم اللهی هتکدن صیانتدر و اجادن قضا واجب
 او ایوب بلکه کفارت واجب اولور و ذکر اولان نشأت عیندن هر بریسی ایچون دلیل شرعی و اردر که انکله
 عمل واجب اولور بوجه ایستادن ایستادن عمل ممکندر ماینلر ندره عدم تافی اولمیش ایچون ایکی دلیل ایستادن
 ایدر و ماینلر جمع ایستادن ته کیم ایکی عوض شرطی ایستادن اولان هبه ده تبرع و معاوضه بیلری جمع اولدی یکی
 (ولا یکره اتباع الفطر بصوم سنة من شوال) فطری شوالک الی کونک صومنه تابع قلی مکرره اولدی یعنی
 بیر امک اولکی کوفی افطار ایدر بعد ایستادن کوفی بلا فصل صائم اولمیش مکرره دکلدر (و نذر یقما بعد
 من الکراهة والتشبه بالنصاری) و اول ایام سنه بی فطر دن تفریق کراهتدن و تشبه نصارادن بعدد و قال
 الشیخ علیه السلام (من صام رمضان فاتبعه ستامن شوال کان مکن صام سنه) بعضیلر فاتبعه لفظده اولان
 قانی تعقیب اولستی توهم ایستادن در کراهت تعقیب ایچون اولدی اول یوم عیدک دخی صوم لازم کوردی
 انک ایستادن فادی قتی ظاهر در

باب الاعتكاف

بواب اعتكاف یا نده در اعتكاف لغتده عكفدن افته ایدر و بوفعل متعدی لازم کوردن عكف صدوری
 عكف کوردن لازم صدوری عكوف کوردن متعدی اولد قدده منع و حبس معانسنه در حق سبحانه و تعالیست
 (واللهدی معكوفان یبلغ محله) قول شریفی دخی منع معانسنه اولور و بواک دایلدن الاعتكاف فی المسجد

کتاب الحج

بویاب کتاب حج بیاتنه در حجک شرطی و فروضی و واجباتی و سننی و ارد و شرطی و یکی فصد بر قسمی و جوشه
شرطی و بر قسمی ادا سنه شرطی و جوشه شرطی بدید اسلام و سرب و عقل و بلوغ و استطاعت و وقت و زاد
و راحله در وقتنه اختلاف اولی در بعضی وقتی شرط ادا دن قیلد بلس اول قول اوزره و قتل اول اسلامه
کن کافر و بالغ اولان صبی و جنونین خلاص اولان مجنون و معتق اولان عبده زاد و راحله به قادر اوله قری
حاله اجماع بالمال و صیتی جائز کادر اما قول ثانی که شرط ادا دن اولی قول اوزره و جوشه و بری دخی
امن طریقه یا خود شمنه یا خود غرقن خوف متحقق اوله قد حج فرض دکادر برده و مجرده اعتبار غالبه در
اکر غالب اولان سلامت ایسه و اجبدرا کرا غالب اولان عدم سلامت ایسه واجب اولی و بر شرطی بعضی شرط
ادان قیلد بلسه خلاف اجماع بالمال و صیتی لازم کاوروی کازی اندن معلوم اولور اما عند المتأخرین صحیح
اولان وجوبه شرط اولی و حجک ادا سنک شرطی بشدر (اولکی) شرطی صحت بدن و سلامت اعضا در
بعضی بر شرطی وجوب بدن قیلد بلسه بوقول اوزره اعمالک دخی معقوله و مفلوجک و مقطوع الرجل اولنک
اوزر نه حج فرض دکادر و مختار اولان بودرا کچه کافیده و ندر حقه اختلاف اولی و بامام اعظمین ظاهر
روایتنه که مبسوط و جامع الصغیر و سیر کبیر و جامع الکبیر در و امام ابو یوسف ایله محمد بن بر روایتنه حج فرض
دکادر زاد و راحله به دخی قادر اولور لسه و نه امام اعظم رحمه الله بر روایتنه و امامین ظاهر روایتنه زاد
و راحله به قدر نری اوله بنده حج فرض اولور و بشدر در ککن بود دخی اختلاف در بعضی نفری اوزر نه
و بعضی نفری اوزر نه فرض اولور و بشدر اما اصح و راجح اولان قول مالک رحمه الله اولی و عمره خلاف استطاعتی
مقدور بکن بولش ایسه حج فرض اولور اگر معتدله بکن معذور اراش ایسه اگر کمال اتفاق فرزندرا کج حاج
لازمدر (ایکینی) شرطی احرامدر و راجع و عمره و یا خود مصلحت ایچون مکیده دخوله قصدیدن احرامدر
میقاتنری یکمک جائز دکادر اگر کمر کمره اکا قریبان لازم اولور (اوچینی) شرطی عدم حبس و معتددر
(در دخیسی) عورت حقه محرمدر (بنحیسی) خانق حقه عدم عدتدراول شهرک حاجیری فائده ایله
خروج ایده جنگ محله معتدله اوله اوزر نه حج فرض اولی و حجک فرضی و اجدر (اولکیسی) احرامدر و احرام
یت ایله تلبیه دن عبارتد یا خود انک مقامه قائم اولان هدی و تقلید عبارتد (فرض ثانی) عرفه ده
وقوف و عرفات جله سی موقوفه و الا بسطی عرفه دکادر و راجی علیه السلام شیطانی اول محله کور و ب
احترام ایچون اول محله طور مقدر منع ابلشدر (اوچینیسی) فرض طواف زیارتد احرام شرطدر لکن
وقوف ایله طواف رکندرو و اچدن بری فوت اولسه حج باطل اولور و سنه آتیه ده قضای لازم کاور و حجک
واجباتی بکری برور (اولکیسی) صفا ایله مروه و اراننده معیدر (ایکینیسی) مزدلفه ده و قوفد و بری جاردر
(اوچینیسی) ماشا معیدر (در دخیسی) احرامدن خروجه تراش اولقندر (بنحیسی) طواف صدردر
(بنحیسی) عرفانده کوندر زده طوافان کسنه نک و قوفی غروب و بدنه کمره به دکن عتد اولقندر اما غروب و بدنه کمره
طوافانه امتداد واجب دکادر (بنحیسی) افاقی حقه احرام میقاتدن مکی حقه اولقندر (سکون بنحیسی)
طواف زیارتک اکثری اوزر نه زاید بر آنده فرض اولان در دخی با قیلری و اجدر (طوق بنحیسی) حدث
و حیندن طهارتدر (اون بنحیسی) طهارت فوبدر (اون بنحیسی) ستر عورتدر (اون بنحیسی) طواف خطبه نک
اردندن اولقندر (اون اوچینیسی) طوافی صاغدن ابلشدر یعنی ابتدا ایدوب بیی صول جائنه المقدر (اون
در دخیسی) صفا ایله مروه و اراننده اکثر اوطده بودر (اون بنحیسی) طواف زیارتک ایام خمرده اولیدر
(اون بنحیسی) طوافدنه کمره کرا فرض کرا ناله اولسون ایکر رکعت نماز قلددر (اون بنحیسی) افاقی
عتد طواف صدردر (اون سکون بنحیسی) آخر کوندر یعنی یارن کونه تا خیرا نکمر (اون طوق بنحیسی)
تراش اولقندر (بکر بنحیسی) تراشی ایام خمرده و حرمده اولیدر (بکری بنحیسی) افاضه ده اما مامه متابعدر
اجدی واجب حکمتی کرا عتد کرا لسم و اولسون ترک ایده نه بر لازم اولور و حجی صحیح اولور (و نه حج اون برور
(اولکیسی) افاقی ایچون طواف قدومدر کرا مقرر بالجم اولسون کرا نادن اولسون (ایکینیسی) حجر
الاسوددن ابتدا ابلشدر (اوچینیسی) امامک اوج مکانده خطبه سیدر (در دخیسی) مکدن عرفانه ترویه

کونی حقه مسیدر (بنحیسی) عرفه کجه سی صفا ده یا مقدر (بنحیسی) منادن عرفانه طلوع شمسدر
کجکدر (بنحیسی) مکدن عرفانه ترویه ده حقیقی (سکون بنحیسی) مزدلفه ده یا مقدر (طوق بنحیسی)
مزدلفه دن منابه طلوع شمسدن اول کجکدر (اون بنحیسی) عرفانده غسل ابلشدر (اون بنحیسی) ابطحه نزول
ابلشدر و بود کرا اولان سن موکده در سنت طلاق بولندن زیاده در سنت حکمی اولدر که تاریک آتم اولور اما جرا
لازم ککن (بنده تفصیل الی البیان) دخی اقام حج بیاتنه در محرم درت و عید بری مقدر یا حجدر و بری دخی مقدر
بالعمره در بری دخی نادنر حج ایله عمره بی جمع ایدر و بری متمتع در متمتع شول کسنه در که عمره سبیل شهر
حجه یا خود دخی اول احرامه کیره احرامدن حقیقه و حج ایچون احرامه کیره اول سنه ده اهلی ایله جمع اولندن اول
حج ایله قران تمتعدن افضلدر و تمتع افراددن افضلدر و افراد بالجم افراد بالعمره دن افضلدر کچه ذکر اولان
شرط و فروض و واجبات و سن هر بری محله ذکر اولنسه کرا لکن برا کیده اولوب و مننده دخی جله سی
ذکر اولنمقین بملحه جله سی ذکر اولنق مناسب کور بولوب حجر بر اولندی (هو زیاره مکان مخصوص) حج مکان
مخصوصی زیارتدراول مکان مخصوص بیت الله و عرفاندر (فی زمان مخصوص) زمان مخصوصه زمان
مخصوص شهر حجدر (بفعل مخصوص) فعل مخصوص ایله که افعال حجدر (و فرض فی العمره مره علی الفور)
حج علی الفور عمره برکه فرض اولدی اما حجک فرضی ککتاب و سنت و اجماع امت ایله ثابت اولشدر اما
کتاب الله ایله شوقی (ولله علی الناس حج الیه من استطاع الیه سبیلا) و من کفران الله غنی عن العالمین نص
شریفی ایله ثابت اولشدر صاحب کشف بومحله انواع تا کید و نشداید اولدیغنی ذکر ابلشدر انواع
تا کیددن بری (ولله علی الناس حج الیه) قول شر بنده حج شریف و قاب ناسه الله فرض و واجبدر
عمده سندن مختلف اولر الا اذا ایله زیر لفظ علی التزام ایچوندر و نه انواع تا کیددن بری که حق سبحانه و تعالی
نامی ذکر ایدوب اندن کمره (من استطاع الیه سبیلا) قول شریفی لفظ ناسدن بدل ایلدی بونده دخی ایکی
تا کید و ارد (برینی) اید الدرا بد الله ایسه مراد ایچون تثبیت و تکرر و ارد (ایکینیسی) ایضا حدیث
الایام ایضا حدیث الایمال تفصیلی صورتین مختلفین ده ایراد در و اول انواعندر که (ومن کفر) مکاتنه و من
لم یحج قیدی واقع اولدیغنی ناوله حجی تغلیط ایچوندر و فی علیه السلام (من مات ولم یحج فلیت ان شاء الله
اونصرانیا) قول شریفی دخی بونی تا ییدر و نه اول انواعندر که (فان الله غنی) ذکر ایلدی و بوغناذ کری دخی
مقت و مخط و خذ لانه دلالت ایدر و اول انواعندر که (عن العالمین) قول شریفی لم یحج دن بدل ذکر اولندی
استغنا به دلالت و ارد و استغنا کامل و ایچق سخط عظیم اول ایدیکی قتی ظاهر در اما حجک عتله ثابت اولسی
بی علیه السلام (علی خمس) حدیث شریفی ایله در و اجماع دخی بفر تکبیر فرضیه معتقددر اما عمره برکه
فرض اولسی اشوچو شنددر که حجک فرض اولسنک سبی یت شریفدر حج شریف یتنه مصادفدر خال بوکه
احکام سبیه مضاف یت شریف ایسه متکرر و اواز که احکام متکرر اوله اول اجلدن عمره برکه فرض اولدی
و ابو یوسف قنده علی الفور و اجبدر حتی تاخیر ایدن آتم اولور بشیر و مصلی ابو یوسفدن روایت ابلشدر
و ابو حنیفه دن علی الفور و جوشه دلالت ایدر کلام روایت اولشدر و اول روایت اولان ابن شجاع ذکر
ایلدیکی شیندر که ابو حنیفه دن بر کسنه نک مالی و ارد حج ابلسون بی یوخسه تزوجی ابلسون دیو سوال اولندی
جواب و بریلور که بلکه حج ابلسون بوقول دخی امام قنده و جوب علی الفور اولدیغنه دلالت ایدر زیارتد حج ایله
تحصین نفس حاصل اولور و تحصین نفس ایسه هر حاله و اجبدرا کرا علی الفور واجب اولسه هر حاله واجب
اولان تزوج اوزر نه حج شریفی امر بازاردی حتی حجی تاخیر ایدن نفسیق اولنور و شهادتی رد اولنور علی الفور
واجبدر دین قنده (خلافا لمحمد) امام محمد خلاف ایدوب وجوبی علی الفور دکادر تراخی اوزر نه در دیش
و امام شافعه قولی دخی امام محمد کرا و ایدر حج شریف و طایفه عمردر و صلا وقتک آخرنده جائز اولدی کبی
حج شریف آخر عمرنده جائزدر و راجی علیه السلام حج شریف فرض اولند قنده کمره تاخیر یور مشدر و زیاره
فرضیت حج هجره نبویه نک التبی سنه سنه و واقع اولدی کندور اوچینی سنه ده حج شریف ابلشدر و بوجه
امام محمد استدلایدرو ابو حنیفه و ابو یوسف حج شریف بی علیه السلام (من وجد زاد و راحله) یبلغان
الی بیت الله و لم یحج فلا علیه ان یوت یو و یا انصرانیا) حدیث شریفی ایله استدلایدرو و عرفی الله

عنه دیندر که بنقص ایدیم که خفته احوال و طبع اولوب شول که نه که زادر ایدیه قادر اولوب حج ایتمه
 اولری کند و راه ابراق ایلیم (والله ما اراهم مسلمین والله ما اراهم مسلمین) اوج کره بولیه
 دیشدر اما بعض مشایخ الشیخی منته نازل اولان (واقوا الحج والعمرة لله) آیت کریمه سیدر اونجی
 منته نازل اولان (والله علی الناس حج البیت) آیت کریمه سیدر بواختلاف ایتمشدر و فی علیه السلام فوت
 حجدن امین ایدیلر زرا کندیلر ناسه بیان احکام ایچون مبعوث ایدیلر حج دخی ارکان دیندر بفعل ارکان دینی
 ناسه بیان اول فوتدن امین اولد قری مقررایدی و بوندن غیری نی علیه السلام تاخیری دخی عذر ایدی
 زرا مشرک و کفریت شریقی عربان طواف ایدوب و شرف ایدوب کلام اید تلبیه ایدر لدی اول عهده تعیین ممکن
 دکل ایدی چونکه مدت تمام اولدی نی علیه السلام علی کرم الله وجهه بی کعبه شریفه کوندر و ب سورة
 (براقممن الله ورسوله) قرائت ایدوب بوسه دینکره مشرک عربان بیت شریفی طواف ایلسون دیوند ایلدی
 و سته قابله دهنس نفیاری اید حج ایتمشدر و بر عذری دخی یا لکن خروج ممکن دکل ایدی بلکه اصحاب معا و لقی
 لازم ایدی اصحاب ایدیه هر برینک خروجه اقتدار لری یوق ایدی اول اجلدن تاخیر اولندی و بواختلاف که
 وجوب علی انقور یا خود علی التراخی در بونک قره سی کافکار اولسند و در یوخسه ادا و قضاده تطوعک
 مشر و عینی تفسیره دکلدر غیر الاسلام دیشدر که اوزرینه حج لازم اولان کسند تطوعا حج ایتمه صحیح اولور
 اوزرینه صلاطه لازم اولانک نافله می صحیح اولدی کی (بشرط اسلام) حج اسلام شرطی اید فرض قیلندی
 زرا کافر واجب دکلدر (وحریه) دخی حریب شرطی اید فرض قیلندی عبد اوزرینه واجب دکلدر قال النبی
 علیه السلام (وایما عبد حج عشر حجج ثم اعتق فله حجة الاسلام) حج اید صوم و صلاطه یمنده فرق بودر که حج زاد
 و راحله به محتاجدر عبد ایسه مالدن برتیه مالک دکلدر صوم و صلاطه بونک خلافتیه در واکر عبد حج ایتمه
 بوقدر مده طویله ده حق مولی فوت اولدی لازم کاوردی بوقدر برجه حق عبد حق الله اوزرینه تقدیم اولندی
 (وعقل وبلوغ وحصه) دخی عقل وبلوغ وحصه شرطی اید فرض قیلندی پس مجنون اوزرینه حج واجب دکلدر
 زرا عقل جله تکالیفه شرط درومی اوزرینه دخی واجب دکلدر زرا نی علیه السلام (ایما صبی حج عشر حجج
 ثم بلغ فله حجة الاسلام) یور مشرک در حج عبادتد رعبانک خود جله می میدن مرفوعدر و مریشه دخی
 واجب دکلدر زرا میض تحمل مشقت مفره قادر دکلدر (وقدره زاد و راحله و نفقة ذهابه وایابه) دخی زاد
 و راحله به قدرت و ذهاب وایابه نفقة قدرت شرطی اید فرض قیلندی یعقوب یا شاعر الشریعه حاشیه منته
 زاد و راحله کزیند نصره نفقة ذهاب وایاب قیدنه حاجت یوغیری دیشدر (فصلت عن حوائجه الاصلیه
 و نفقة عیاله الی حین عوده مع امن الطريق) زاد و راحله حوائج اصلیه شدن و کافجه هیالک نفقة شدن فضل
 اولاق و طریق حیده امن اولیق شرطیله فرض قیلندی حوائج اصلیه سنک و خادم و اثاث بیت و ثیابدر دخی بوندر
 بکزونه وایا یسه محمد بن شعاع دیشدر که برکسند تک ساکن اولدینی اوندن غیری اوی و استخدام اولنان قولار
 و بایره لدن غیری بوندر بکزراشیایه مالک اولسه بیع ایدوب بیع ایلسون یعنی بیع ایدوب حج ایلدون و فضلت
 قولی ماقبلنه صفت واقع اولیق ممکند لفظ قد تقدیری اید سال واقع اولیق اولیدر حق سبحانه و تعالی (وایا وکم
 حصرت صدورهم) قول شریفند اولدینی صبی (وزوج او محرم للمراة ان کان ینها وین مکة مسافة سفر
 ولا یحج بلا احدهما) عورت ایچون زوج یا خود محرم اولیق شرطی اید فرض اولندی اگر اول مرأه مکة
 مایمنده مدت مفر وایا یسه زوج و محرم شرطدر اول عورت حج ایلسون زوج یا خود محرم بری اولیجه
 و محرمدن مر ایددی اگر نکاح حلال اولیه ملاقات و رضاع و مصاهره جهندن بوجه له نکاحی صحیح
 اولیه (وشرط کون المحرم عاقلا یا عاقل غیر مجوس و لا فاسق) محرمک عاقل و بالغ اولمی شرط قیلندی و مجوسی
 اولمی دخی فاسق اولمی شرط قیلندی (ونفقته علیها) و محرمک نفقه می حج ایدن عورتک اوزرینه در
 اوتجیه مده حجة الاسلام بیه اید و زوجه ایدی بونک اول عورت محرمی اید حجة الاسلام ایدر یعنی
 ایدر اما امام شافعی قنده زوج ایچون عورتی مفر ووجه شریعتدن منع واردر زرا یجه شریعه حق زوج
 فوت اولور اول اجلدن منع اولور بزم ایچون دلیل بودر که حق زوج فراتسده ظاهر اواز اما نقلده
 منع ایلان واردر بعدی ایدی دیشدر بونک اول زمان صحیح اولور که اگر و بعل افراده امارب اولور

بواختلاف ایدر که سلامت بدن او حیضه قنده و امر طریق و عورت ایچون محرم شرائط وجودیله
 یوخسه شرائط ادادنمیشدر دیواختلاف اولمشدر شرائط وجودیله دین کسند قولی اوزرینه حق قبل الحج
 متوفی اولسه احجاج با مال وصیتی لازم کلز و شرائط ادادن دین کسند تک قولی اوزرینه قبل الحج متوفی اولسه
 اگر احجاج با مال وصیتی لازم کاور بوقدر برجه شرائط وجودیله اولوب وصیت لازم کلز ایسه زوج و بجه بی
 حجدن منع ایلان اولور و مرأه بلاذن کسند که قادر اولیز اما شرائط ادادن اولوب وصیت لازم اولور مده منعه قادر
 اولیز اما یجن شرائط وجوب و ادایجه اولسه حج ایتمک لازم کاور (فلو احرم صبی او عبد فبلغ او عتق قضی) پس
 عبد یا خود صبی محرم اولسه و بعد الاحرام صبی بالغ و عبد معتق اولسه و افعال حبی ادا ایلسه (لا یجوز
 عن فرضه) بالغ و عبد ایکن ایلدی کی حج فرضدن جائز اولور زرا نافله به منعقد اولمشدر فرضه منعقد اولور
 ضرورت کی یعنی حج ایلمش آدم نافله به محرم اولسه انکله فرض ادا اولور و صلاطه ایچون دخی محرم اولیه نافله
 ایچون عده اولند قد نصره اول کسند ایچون فرضی ادا ایلان بوقدر یعنی جائز اولور اگر سوال اولسه که احرام
 حقیقه قنده شرطدر اول احرام اید اداء فرض جائز اولیق واجب ایدی نه کیم بر صبی آیدست اله بعده بالغ
 اولسه اول آیدست اله غافلک جائز ایدی ایچون احرام اید حج جائز اولیه انمه حقیقه طرفندن جواب بودر که
 احرام من وجهه رکنه مشاهد و انک اول احرامه انصالی حینی اید لکن حج عبادت اولمقین بر احتیاطی اخذ
 ایدلک احتیاطکه جائز اولمق ایدی (فان جدد الصبی احرامه للفرض صحیح بخلاف العبد) و اگر صبی محرم
 اولد قد نصره بالغ اولسه و بعد البلوغ احرامی عرفه به و وفودن اول فرض ایچون تجدید ایلسه صحیح اولور لکن
 عبد بونک خلافتیه در زرا صیبتک احرامی کندی نه لازم دکل ایدی اهل بی اولمقین ایچون بواجلدن که اگر صبی
 احرام تاول ایلسه اوزرینه برنی لازم کلز صیبتک احوالی بول اولیق قسیمی و غیری به شریعی جائزدر اما عبدک
 احرامی لازمدر زرا کندوسی لزوم ایچون اهلدر که عقل بلوغدر احرام آتیه شریعه احرام اولدن خروجی ممکن
 دکلدر کز تلبیه تجدید ایلسون کز ایلسون اولکی احرام اوزرینه باقیدر پس بواجلدن حجة الاسلام
 صحیح اولور (وفرضه الاحرام و هو شرط) و حج فرضی احرامدر و احرام افعال حیده شرطدر و شافعی قنده
 رکندر عهده خلاف شول زمان ظاهر اولور که برکسند اشهر حجدن اول محرم اولسه بزم قنده جائزدر شافعی
 قنده جائز دکلدر (والوقوف به رقة وطواف الزیارة و همارکنان اتفاقا) فرضک بر بیسی دخی عرفه و وفودر
 و بر بیسی دخی طواف زارتدر بوایکسی رکند اتفاقا اگر بوندر بر بیسی فوت اولور حج باطل اولوب عام
 فایله قضای واجب اولور (وواجبه الوقوف بمزدلفة) حجک واجب مزدلفه و وفودر مزدلفه زانی دن
 ما خود در زانی قربت معناشدر آدم علیه السلام حواله ایدیه حج اولوب اکابین اولد بیچون بواسطه اید
 تسجیه اولمشدر و شافعی قنده مزدلفه و وقوف رکندر حق سبحانه و تعالی (فاذکروا الله عند المشرع الحرام)
 قول شریفی اید زرا بومثلوده دلیل اید و کثرت ثابت اولور اما بزم ایچون دلیل روایت اولمشدر که نی علیه
 السلام کندی اید اولان ضعفا کیجه اید ایلر و به کوندر دوی اگر مزدلفه و وقوف رکن اولیدی بوندر ایلر و به
 کوندر مزدی و افعیتک تلاوت ایلدی کی ذکر دوز کرایسه بالاجماع رکن دکلدر بزوجوبی فی علیه السلام
 (من وقف معنای الموقف وقد کان افاض قبل ذلک من عرفات فقد تم حجه) قول شریفی اید ایشلمن در
 و حجک قامی بواکانه ای ایدی زرا بوامارت وجوبه صالح اولور قامنه تعلیق اولندی تفسیره اولمشدر زرا اگر
 عذر اید ترک اولسه یا خود ضعف و علت اید ترک اولسه یا خود زحامدن خوف ایدن مرأه دخی ترک ایلایسه
 اوزرینه برنی لازم کلز اما عذر سترک انسه دم لازم اولور هدایه دخی بولیه در صاحب عنایه دیشدر که
 وقوف مزدلفه بی رکن اولیق اوزرینه شافعی یمنه بت ایلان قلم کابندن مهودر زرا افعیتک کابلنده مزدلفه ده
 وقوف منقدر دیوتصریح اولمشدر و مبسوطه شافعی مکاتبه ایست بن سعد کز اولمشدر و امرارده شافعی
 مکاتبه عهده ذکر اولمشدر و فتاوی قاضی خاند شافعی برینه مالک ذکر اولمشدر و نفقه و اباح و اصطلاحه
 و غیر بلده بر احدک خلاقی اولوب وجوب ذکر اولمشدر صاحب عنایه صاحب نه ایددن نقل ایلد کد نصره
 جائزدر که مصنف اذهبتک مذهبن برنقله طاع اولمش اوله دیو ذکر ایلشدر و احب بیاینه ذکر ایلشدر که
 شافعی و بزم کابنده وقوف مزدلفه دخی دندریش و با اولور که صاحب هدایه شافعی قنده رکن اولسه

ایچون اگر بقاء و کفار علیه ایسه پس اول وقت حل اولور (و جازا تقدیم و هو افضل) احرای میقاتند اول
تقدیم ایلت جازا و تقدیم افضل و این مسعود نامدن و این عمر دخی مقدسدن محرم اولش در در جن حرامدن
نفسه امین اولدند و نکره افضلدر (و محل لمن هو داخلها دخول مكة غير محرم) میقاتک داخلده اولان
من ایچون بلا احرام مکده دخول حلال اولور (و وقتہ الحلال) داخل میقات اولانک احرای حل و حل حرم ایله
میقات مایته بر مکاندر (و المکی فی الحج الحرم و فی العمرة الحلال) حجه و عمره ده مکده ایچون میقات حلدن
علیه السلام اصحاب رضی الله عنهم حضراته خوف مکده محرم اولور و امرایش اما عاتنه رضی الله عنہا
قرنداشنه امر ایلدیکه عاتنه به عمره می تنعیده ایستدیره و تعیم چوله بر موضعک امیدر و فضائل حجه وارد
اولان احادیث شریفه نک نهایی اولوب لکن بر فاج حدیث شریف بومحله ایراد اولغی لازم اولشد و قال النبی
علیه السلام (اعظم الناس ذنبا من وقف عرفه و ظن ان الله لم یغفر له) و قال علیه السلام (ان الجبر یاقوتة
من یواقیت الجنة و انه یبعث یوم القیامة له عینان یبصر بهما اولسان یطوق به یشهد لمن اسلم بحق و صدق) و قال
النبی علیه السلام (حجة مبرورة خیر من الدنيا و ما فیها و الحجة المبرورة لیس لها جزاء الا الجنة) و قال النبی
علیه السلام الحجة المبرورة كفارة سبعین سنة و ورد فی الخبر انظر الی الکعبة بغير طواف و بغير صلاة افضل عند الله
من عبادة سنة بصیام نهارها و قیام لیلها و روى عن الحسن البصری (ان الصوم فی مكة یعدل بمائة الف یوم
فی غیرها و تصدق درهم بمائة الف درهم و کذا کل حسنة تعدل بمائة (فصل) و اذا اراد الاحرام ندب ان یقل
انظاره و یقصر شاربه و یحلق عاتنه) چن حجه قصد ایدن کسنه احرای مراد ایسه طرقلری کسملک و یغنی قرقق
و قاسقن تران ایلت مندوبد رفته احرام حرم نک صدر یدر چن حرمه داخل اولسه ته کیم اشقی دینلور چن
شاه داخل اولسه عرف قهاده مباح اولان شیئی کندی نه سنه حرام ایلکدر و صلاتک تحریم و تحلیلی اولدنی
کبی چن دخی تحریم و تحلیلی اولدنی مقرر در (تم توضا و یغتسل و هو افضل) اندنصرکه آیدست اله یاخود
اعتدال ایله اغتسال افضلدر مراد یا کلکدر و تقاضده شود غسل الیقدر اگر آیدست ایله اکتفا اولنورسه
جائز در جمعه اولدنی کبی و حائض و نفه ادخی اغتسال ایدر و یدر که نبی علیه السلام ابوبکر رضی الله عنه
خاتونی اما ایچون تقاضی حالده غسل ایلسون و حج ایچون محرم اولسون دیوار ایلسلدر و این عیاسدن
مرویدر که نفه او حائض غسل ایدوب محرم اولور و بیت شریفی طوافدن غیری مناسکک حله سنی قضا ایدر کذا
فی الزیلعی (و یلبس ازار او رده جدیدین ایضین و هو افضل احرام مراد ایدن کسنه یکی و یباض و دوازار کبیر زرا
نبی علیه السلام ازار او رده کیم در و رکا یا غسیلین او اس قوبا و ادب تر عورته جاز واکراول رد او ازار بوش اوله
یاخود بر نوب کیه که عورتی ستر ایله جائز در زبر البس خیط منوعدر و ستر عورت و دفع حرور دایچون رد او ازار
لازم اولور (و تطیب) قبل الاحرام تطیب ایله و عاتنه رضی الله عنهم ادن متقولدر که نبی علیه السلام قبل
الاحرام تطیب ایدردی اما امام محمددن روایتدر که بعد الاحرام عینی باقی قلان طیب که مک و تعالیه کبی
بونلری کره کورمشدر اما عاتنه رضی الله عنہا نک روایت ایلدیکی مطلقدر نه قوله طیب اولنورسه جائزدر
و ممنوع اولان بعد الاحرام تطیبدر (و یصلی رکعتین) و ابکی رکعت نماز قیلر جاردن روایتدر که نبی علیه السلام
ذوالحججه ده ابکی رکعت نماز نشدر بغير عیبه السلام جورمشدر که جبریل امین علیه السلام کاب و وادی
مبارک ده نماز و حج و عمره ایچون لیلک دیدی و یدلک بک محلدن قرائت ایله دیونه لیم ایستدر و اگر محرم اولان کسنه
(فاحه فی رقل یا یا الکافرون) و و سه سنی رکعت اولیده و فاحه فی و اخلاص سور سه سنی رکعت ثابته قرائت
ایسه نبی علیه السلام فعله اقتدا ایست اولور افضل اولان دخی بودر (فان کان مفرد بالحج) و اگر مفرد
بالحج اولورسه (بقول عقیبا المهم انی ارید الحج فیسره لی و یقبله منی) اول ابکی رکعتک عقیبنده بودعایی اوقیه
سه سنی بالله تحقیق ان حجی مراد ایدرم اول حجی بکامیسر ایله و یدن قبول ایله دیکدر (وان نوب بقلبه اجزاء)
و اگر قبیله ایف ایدوب لسانی ایله سو بلزسه اکافایت ایدر و اما اولی اولان لسانی ایله سو بلکدر و دلسر اولان
لسانی شریف ایدر و مطلق حجه نبی ایله نه فرضدن واقع اولور زبر اجمع عبادته نبی شریط روحی سبحانه
و تعالی نک (و اما و الا لیبعد و الله محلیین) قول شریف نشده اولان اخلاص نبی ایله اولدنی شرط اولدنی
سوددر و اگر تطوع عاتنه ایدر سه تطوع واقع اولور زبر اوقت معاد کدر بلکه مکدر و معیاره و طرغه شیه در

اگر معیار طرف اولسه نبی تطوع جائز اولوب اصل فرض واقع اولوردی صوم و رمضان کبی (تم بلقی)
اندنصرکه تلبیه ایدر و نبی علیه السلام تلبیه منته ناس اختلاف ایستلدر و این عیاسدن قر و یدر که صلاة
عقیبنده تلبیه ایستلدر و این عمر دیشدر که دوه به بندیکی زمان تلبیه ایستلدر و دوسر و یدر و سعید بن جبیردن
مرویدر که ابن عباس رضی الله عنہم تلبیه نک اختلافدن مؤال ایدرم سوزدیلر که بوباید بزم معلوم
جمله دن زیاددر نبی علیه السلام بر که حج ایستلدر عقیب صلاته تلبیه ایلیوب و دوه به بندیکده و صحرا به
حجه قدغه تلبیه ایستلدر و خلق ایدر فوج قوج کلکده ایدی عقیب صلاته استماع ایدن انی حفظ ایدوب
اول تلبیه اولمسی نقل ایلدیلر و اکب اولدنی حالد استماع ایدن اول اولمسی نقل ایلدی سبب اختلاف بودر
(فیقول لیسک اللهم لیسک لا شریک لک لیسک ان الحمد والتعظیم لک و المثلک لا شریک لک) پس ایدی آخرینه
دکین لیسک اللهم لیسک دعاسنی قرائت ایله لیسک لفظک اصلی الب لک الباین در الب فعل ماضی لک مفعول
غیر صریحدر الباین ده اولان یا ونون تلبیه ایچوندر بومحله معنای تلبیه تکثیر ایچوندر فعل الب حذف
اولنوب مصدر فعلنه دلالت ایلدیکچون فعل مقامته اقامت اولندی و الباین لفظک زوایدی حذف
اولنوب ثلاثی نقل اولندی و اندنصرکه مفعوله حرف جر حذف اولنوب مصدر دخی کافه مضاف اولوب
لیسک اولدی معنای بن منک خدمتک مقیم اولوب و امر که استمال ایدوب دخی مکامدن زاتل اولام اقامت
کثیره ایله اقامت ایستکدن دیکدر زبر انکر بر تکثیر ایچوندر و تلبیه دعوتیه جواب ایدر و کسده خلاف بودر
اما داعیده اختلاف اولنشد بر بعضیلر داعی الله ته ایدر (فاطر السموات والارض لیغفر لکم من ذنوبکم) نص
شریفی ایله استدلال ایستلدر و بعضیلر داعی بی یه مبر علیه السلام و قال النبی علیه السلام ان سیدایی دارا
و اتخذ فیها مائدة مادية و دهت داعیا) بوحیث شریف ایله استدلال ایستلدر که داعیا لفظندن مراد کندی
نفس نفسیلدر اما اظهر بودر که داعی ابراهیم خلیل الله در وقتا که مکده مکرمه بی ایلدی (واذن فی الناس
بالحج یا اولر رجالا و علی کل ضامر) خواصی اوزره نامی حجه دعوت ایلکه امر او اندقه یارب نه کیفیت ایله
دعوت ایدرم دیونیز ایدیلر قل یا ایها الناس اعبیوا ربکم) خطابی ایله مخاطب اولوب بعده حضرت خلیل
خلیل ابی قیس طاعنه حقیقوب (یا ایها الناس اعبیوا ربکم) دیوند ایلدکده حق سبحانه و تعالی حضرت
خلیلکند استی اصلا اب او احرام امهاتده اولوب الی یوم القیام ابانی وجود ایله متلبس اوله حق ارواح مؤمنینه
استماع ایدوب اند دخی دعوتیه اجابت ایدوب لیسک دیشدر اول کسنه که بر کره دیشدر بر کره حج ایدر ابکی کره
دین ابکی کره حج ایدر دین اوج حج ایدر و قس علی هذا ولیک دین حج ایستلدر (ان الحمد) کسر الف ایله در
زیرا کسر الف ایله شایه ابتد اولمش اولور فتح الف ایله اولورسه و وف اولور و کر بر کسنه بوالفاظی تغییر ایدوب
شاور تسبیحن بر غیری الفاظ اوقوسه ائمه حنفیه قسده جائزدر کر تلبیه بی ادبه قادر اولسون کرل او اسون
برابر در و نه تلبیه بی فارسی ایله بلک جائزدر اما ابوحنیفه قوی اوزره تکبیر اقتنا حده عربی و فارسی برابردر
وامام محمد رحمه الله تکبیر اقتناح ایله تلبیه نک مایشنی فرق ایدوب تلبیه ده فارسی ایله تکلم جائزدر بونده
ذکر دن غیری اولان ذکر مقامته قائم اولیجی عربییدن غیریسی عربیت مقامته قائم اولور اما صلاة بونک
خلافتجه در دیر (ولا یقصر منها) بونلبیه دن ناقص ایلیه (و یجوز الزیاده) زیاده ایلتک جائز اولور امام شافعی
خلاف ایدوب نشده قیاما بونده دخی جائز اولسه ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل کار صحابه دن ابن مسعود
و ابن عمر و ابوهریره رضی الله عنهم مدن مأثور اوزر نه زیاده ایلدکاری مرویدر ابن مسعود العهد لیسک عدد
التراب لیسک لیسک و برروایتده لیسک قاحاقا بعد اوزر قال لیسک عدد التراب لیسک و الرغاء لیسک من عبد
ابی لیسک) دیرلردی عمر رضی الله عنه لیسک ذ النعمان و الفضل الحسن لیسک مرغو یا و مر هو یا لیسک لفظ لری
زیاده و این عمر رضی الله عنه (لیسک و سعیدک و الخیر که فی یدک اله الخلق غفار الذنوب لیسک ستار العیوب
لیسک کشاف الکروب لیسک) الفاظی زیاده ایدردی (فاذا لی ناویا للبعی فقد احرم) چن حج ایچون نبی ایلدیکی
حالد تلبیه ایسه تحقیقا اول کسنه محرم اولور اما بیان اولندی که قنقیسی ایله شارع اولور حسام الدین شهید
ذکر ایستدر که اول کسنه نیتدنصرکه حجه تلبیه ایله شارع اولور بوحسه تلبیه دن دکل ته حکیم صلاته
نیتدنصرکه شارع اولور تلبیه سه اذنی قسده دخی بوبه در زبر اول کسنه احرام ایله حرامدن منی التزام ایستلدر

(تج) نلبه ابرو و روح و صوت (راخ) رانده در بعضی قربان المکرم و بزم الله عز و جل و قد دعاه و ذکر کرده مستحب
اول از آنکه در مکرر اعلامه مقصود تعلق ابله امان و خطبه کنی ابر ارسه نلبه دخی اعلام دین و اولان
شبه شروعی اعلام ایچوند و بوقدر چه رفع صوت مستحب (نصل) فاذا دخل مكة ابتدأ بالمسجد (حق محرم
مکه به داخل اوله مسجد دن ابتدایه زیر اراج ایله مقصود زیارت بیت ایه مسجد در پس ایدی
نلبه لیدی اولدینی حلاله باب ذمیه دن مسجد داخل اوله کر لیلاد داخل اولسون کر لیلارا ضرر ایچمراد
دخول باده کیجه و کوندری برابر دینی علیه السلام خرمز خوفدن کوندر داخل اولشدر و عمر
رضی الله عنه دخی حاجی کیجه ایله دخولدن منع و نهی ایدردی خرمز خوفی ایچون اما حسن و حسن
رضی الله عنهما کیجه ایله کر سنلدر و مکه به حین دخولده (اللهم هذا حرمک و ما منک قلت و قول الحق و من دخل
کان آمنا اللهم خرم لخی و دمی علی انوار و قتی عذابک يوم بیعت عبادک) دیه و مسجد جیلاق ایاق ایله داخل
اوله الامکر که یاغنه ضرر اوله و مسجد دخول وقتنده (بسم الله و علی ملة رسول الله الحمد لله الذی بلغنی
بیته الحرام اللهم افتح لی ابواب رحمتک و مغفرتک و ادخلنی فیها و اغلق عنی ابواب معاصیک و اجنبنی العمل فیها
(فاذا عاین البیت کبر و هل) حق محرم دخی معاینه کورسه تکبیر و تهلیل ایدر مستحب که الله اکبر الله اکبر
اللهم انت السلام و منک السلام حینا و نیا السلام و ادخلنا و ادال السلام اللهم زدینک هذا شرفا و سبابة و تعظیما
اللهم تقبل قوتی و اقل عثری و اغفر خطیئتی یا حنان یا منان) و عطا دن مریدر که نبی علیه السلام حق بی
ساجنه کبره (اعوذ برب البیت من الدین و الفقر و ضیق الصدر و عذاب القبر) دیر لردی دخی بیت شریف طقوز
دفعه بنا اولشدر بری ملائکه نک ناسیدر و بری بنا آدم و بری بنا ادم و بری بنا خلیل علیه السلام و بری بنا
حاجه جرم و بری بنا مقصی بن کلاب و بری بنا قریش و بری بنا عبدالله بن زبیر و بری بنا حجاج بن یوسف (و ابتدأ
بالحجر الاسود فاستقبله کبر و هل رافه ایدیه کاهلایه) و حجر اسوده استقبال ایدوب انکله ایدیه و تکبیر و تهلیل
ابله ایکی البیتی صلاته رفع ایلدی حلاله و رفع ید سکر برده اولور بری تکبیر اقتناحده و قنوده و عرفانده
و استلام حجر اسوده و صفاده و من دفعه و عیدینده و جرة عقبه ده اولور (و قبله ان استطاع من غیر ایداه)
و حجر اسودی بوس ایدیه بر کسینه به ایدامز و تعدیسرا کر قادر اولورسه ملائکه لبی حجر اسود اولوزرته وضع
ایدیه و اوپد کد نصکره صوت ابله تعقیب نصکره حجر اسوده مجبوس مستحب میدر دیوسوال اولند قد
عمر بن عباس رضی الله عنه دن مریدر که نبی علیه السلام حجر اسودی تقبیل ایدوب مسجد ایدردی
نبی علیه السلام حجر اسودی عدم ایداه ایله شرط ایلدی زیر استلام حجر سنلدر اذاه سلسدن اخترازا و ایدر
واجب ایچون سنت ترک اولمز نبی علیه السلام شفیق نبی حجر اسود اوزرته وضع ایدوب جوق بکا ایدر لردی و عمر
رضی الله عنه یا عمر بومجده کوزا شین دول و من بر قوی ادم من ضعیفه مزاجه و برمه اگر بر فرجه بولور سن
استلام ایله و الاستقبال و تکبیر و تهلیل ایله یور سنلدر (و یستله) یا خودا کر تقبیل ممکن اولزاده حجر اسودی
استلام ایدیه (و یسمه شیأ فی یده و یقبله) یا خودا لند اولان بر شیتی حجر اسوده مس ابتدیه و اول شیئ تقبیل
ایدما کر الی ایلد استلام ممکن دکل ایه زیر روایت اولشدر که نبی علیه السلام راحله اوزرنده چوکان ایلد استلام
ایدوب چوکانی اویشدر (و یسیر الیه مستقبله کبر اسم الله حامدا لله تعالی و مصليا علی النبی صلی الله علیه و سلم
و جود حجر اسوده مستقبل اولوب حق ساجانه رافه الی مکه و مسال و حاد و رسول اکرم حضرت زکریا و یسری
اولدینی حلاله اشارت ایلده و حجر اسوده استقبال ایدکده (بسم الله الله اکبر اللهم یا انا بک و تصدیقا بکتابک
و وفاء به عهدک و انما عالسنة نبیک اللهم هذا البیت بینک و هذا الحرم حرمک و هذا الامن امنک و هذا مقام الائمة
من النار) بودعانی اوقیه دینلدر که استلام حجرده حکمت ندربنی علیه السلام یور سنلدر که حق ساجانه
و تعالی ارواحدن اخذ مشاق ایچون (الست بربکم قالوا لی) خطاب و جوابی مقرر ایدکده بومیشاقی برورته به
زوب حجر اسوده امانتا وضع ایچندر شول کسینه حجر اسودی تقبیل ایدر کانه عهد سابق تجدید ایدر و حجر اسود
دخی قیامت کونده اول کسینه ایچون شهادت ایدر (و یطوف اخذاعن بیته بمایلی الباب) بعد الاستلام طواف
اید کندی صاع طرفندن شروع اولدینی حلاله باب کعبه فی ولی ایدن طرفدن بوکطواف القدوم و طواف التحیه
طواف التفاد دخی دیمشدر و بو طواف اخذ ایچون سنلدر مکی ایچون مسنون اولدی و اخذ ایچون طواف

افضل و صلا تافله دن طوافه بیت شریف صول طرفنده اولق کر کدر و بیت شریف طوافک صول طرفنده
اولقه حکمت بودر که طواف ایدن کسینه مقوم ککیدر زیرا بر آدم امام ایلد نماز قلده امام و غلک
صول طرفنده اولور قلب صول طرفنده اولقه قلبک بیت شریفه قریب اولسی مقصود در (وقد اضطلع رداء
بان جعله تحت ابطه الایمن و الای طرفیه علی کتفه الایسر) محرم رداسنی صاع قناتوخی سنلدر صول اموزینک
اوزرینه قویه (و یجعل طوافه وراء الحطیم) طائف اولان کسینه طوافنی وراء حطیدن ایدیه اگر بیت شریفه حطیم
مایق طواف اولقه جائز کلدز زیرا حطیم یثندن روایت اولاندیکه عائشه رضی الله عنها اکرمه مکرمه
فتح اولورسه بیت شریف ایچنده ایکی رکعت نماز قلده نذر ایچمیدی مکه مکرمه فتح اولد قد نبی علیه السلام
حضرت نری عائشه نک البیتی اخذ ایلدیوب حطیه کوندردی حطیم یثندن نذر یکی بونده ادا ایلدی و یور سنلدر
زیر سنلدر قومک مضایقه اوزره اولغین قصر ایدوب یثندن اراج ایچندر در کر قومک جاهلیندن حدیث العهد
اولمیدی بنا بیت نقض ایدوب قواعد خلیلی اظم ایدردم حطیمی بیت داخل ایدردم و عتیبه ارضه ملصق
ایدوب و ایکی قبور بی شرقی و غربی ایدردم و اگر کلجک سنه صاع اولورسم بولجه ایدیه یور سنلدر ایدی
لکن عروفا غیوب میسر اولدی حتی خلفاء راشدین عبدالله بن زبیر بوحیث شریقی اجتماع ایلدکده
قواعد خلیلی علیه السلامی اظم ایدوب بیت شریفی اول منوال اوزره بنا و حطیمی بیت شریفه داخل ایلشیدی
وقتا که عبدالله بن زبیر حضرت نری قتل اولند قد حجاج زبیر نک بناسنی نقض ایدوب زمان جاهلینده اولدینی
اوزره بنا ایچندر چونکه حطیم یثندن اولیحق طوافده داخل اولق لازمدر زبیری حطیک کایسی یثندن دکادر
دیوبنی علیه السلام (سنه اذرع من الحجر من البیت و ما زاد لیس من البیت) قول شریفی ایلد کاشنده استدلال
ایدوب ذکر ایچندر البیتی ذراعی بیت شریفدن اولوب مائری بیت شریفدن اولدیفنه بوحیث شریف ایلد
استدلال ایچندر و اجماع اعلی علیهما السلام کفر شریفی حطیه در دوقایه ایلانده ذکر اولشدر
حق طواف ایدن کسینه باب شریفه مقابل اولد قد (اللهم بینک عظیم و وجهک کریم و انت ارحم الراحمین
و اعذنی من النار و من الشیطان الرجیم و حرمت لخی و دمی علی النار و آتی من احوال يوم القیامة و اکفی موتة
الدنیا و الاخرة) و حق رکن عراقی به ایشدکده (اللهم انی اعوذ بک من الشرک و الشک و النفاق و الشقاق و سوء
الاخلاق و سوء المنظر فی الاهل و المال و الولد) دیه و حق میزابه ایشدکده (اللهم اطلق تحت ظل عرشک يوم لا ظل
الا ظلك و لا غیرک یا ارحم الراحمین اللهم اسقنی بک ماء من محمد علیه السلام شربة لا اظلم بعدها) دیه و حق
رکن شامی به ایشدکده (اللهم اجعل حجامی و راسی و یمامی کورا و ذنابی مغفورا و تجارتی تنبورا و عیون و راسی و راسی
و تجارتی و عیونک انک انت الاعز الاکرم) دیه و حق رکن عراقی به ایشدکده (اللهم اعوذ بک من الکفر و اعوذ بک من الفقر
و من عذاب القبر و من قسوة القلوب و المعات و اعوذ بک من الخزی فی الدنیا و الاخرة) دیه و رکن عراقی به حجر اسود
مایتنده (رنا آتانی الدنیا حسنة و فی الاخرة حسنة و قنا عذاب النار و عذاب القبر) دیه و حجر اسوده ایشدکده
(اللهم اغفر لی برحمتک و اعوذ برب هذا الحجر من الدین و الفقر و ضیق الصدر و عذاب القبر) و بوذکر اولنان
بر شوطدر (سبعة اشواط) یدی اشواط ایلد طواف ابله سبعة فیطوف نک مفعولیدر (برمل فی الثلاثة
الاول منها) اشواط دن اوج اولکیده رمل ایدر و رمل ایلک یوریدکده اموزر نبی تحریک ایدوب سلک مکدر معلوم
اوله که اوج اولکی شوط سنلدر ابن عباس دیمشدر که طوافده رمل بوقدر نبی علیه السلام رمل فلتی عرفة قضا
ایچون ایچندر بونک یاقی بودر که نبی علیه السلام عمره ایچون مکه مکرمه به کلوب حدیه به قوند قد نصکره
مشرکانه بر جکه کلام مشردر ایچو زیارنه کلد دوعثمان رضی الله عنہی کوندر کده مشرکانه و ابر میوب
بوسنه رجوع ایتونلر سنه آتیه ده مکه مکرمه فی تحلیه ایدیه لوم کلوب زیارت ایلسونلردی بومشوال اوزره
مصالحه ایدوب رجوع یور مشلر ایدی سنه آتیه ده نبی علیه السلام صلح اولندینی اوزره مکه مکرمه به کلوب
سلاحسنر داخل اولوب اضطلاع ایدوب کندی رمل ایلد کزنده اصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعینه خطاب
ایدوب الله تعالی رحمت ابله شول کسینه به که اموزر نبی حرکت ایدوب اظهار جلالت ابله زیر اسبی
بوایدیکه ایدرب حضرت پیغمبری و اصحابی زبون ایچندر میده حرکت فادر کلدردی و مشرکانه بر بر لینه
سولر لردی نبی علیه السلام اجتماع ایتدکده مشرکانه اظم ایدر جلالت ایچون بولجه ایلشدر و ابن عباس

(لازل في الطواف) ديور وابت ابدی یکی اظهار جلالت اول زمان مشرکین ایچون ایدی شعی ایدیه اول معنی
 یوقدر ایدی رمل دخی اولمق ایجاب ایدر جواب ویر بلوکه اول رمله سبب کر چه مشرکین ایدی لکن اول شی
 بزه ایدی سنت اولدی ته کیم خلیل الرحمن شیطانی کوروب ری بار ایش ایدی اول سبب خود شعی یوقدر
 لکن خلیل علیه السلام فعلی بزه ایدی سنت اولدی و مفرده قصر صلاته سبب مستقدر لکن مستقت
 یوغی سکن به قصر اولنور و جابر و ابن عمر رضی الله عنهما روایت ایلندر که نبی علیه السلام حجه الوداعده
 طواف ایلد کده اوج اول کیده رمل ایتلدر بزه دخی سنت اولندر ترکی جائز کادر اگر خلق مزاحمه سی
 ایچون رمل ایتل ممکن اولر سه بره قدر توقف ایدوب بعده رمل ایده استلام حیرا سود بونک خلافتجه در
 (ویمشی فی الباقی علی هیئتہ) اوج اول کیدندن ماعد استده سکینه ووقار اوزره یعنی تانی اوزره مشی ایده
 ویسلم الحجر کما مر به) هر بار که حیرا سوده مرور اید استلام حیرا اید ویرا طواف ایلد هر شوطی صلاتک رکعتلری
 کیدر و هر رکعت تکبیر ایلد افتتاح اولند یعنی اوزره هر شوط دخی استلام حیرا سود ایلد افتتاح اولنه (ویمش
 طوافه بالاستلام) طوافی استلام حیرا و ایلد اختتام اید استلامه اولان الف ولام مضاف الیمن عوضدر
 تقدیری استلام الحجر دیکدر (واستلام الرکن الیمانی کما مر به حسن) هر مرور اید که رکن یمانی بی استلام ایتل
 حسدر یعنی مستحدر ابو حنیفه و یوسف قنده امام محمد قنده سنتد زبانی علیه السلام رکن یمانی بی
 تقبل ایتلدر در قطنی دخی روایت ایتلدر که نبی علیه السلام رکن یمانی بی تقبل ایلندر در بونک تندی اید
 یعنی تحقیق یمانی ابکیسی دخی نسبه در لکن تحقیق ایلد اولان یمانی لکن نسبی اولان بونک برندن بدلد
 (ثم یصلی رکعتین عند المقام) اندنصر که مقام ابراهیمه ایکی رکعت نماز ایلد اول مقام شول حیرد که انده ابراهیم
 علیه السلام قدم مبارک رکن اثری وارد مقام فتح میم اید موضع قیامدر ضم میم اید موضع اقامتدر
 (او حیث یتسر من المسجد) یا خود مسجد حرامدن میسر اولان موضعده ایکی رکعت نماز ایلد ویرا صلا
 بر مکانه مخصوص اولوب برینه اولمق یوقدر ممکن اولان محله ادا ایتل کر کدر رکعت اولده قل یا ایها
 الکافرون و نائیده قل هو الله احد سورده سن قرات اید و یولندن غیری سورده قرات ایدر سه جائزدر و ذکر
 اولنان و قتلدر قتل کر کدر شول کسنه که صلا طواف جمیع اوقاتده مباحدر دینک خولی جمیع دکادر زبرایوم
 طوافه یوم فخرده صومدن نهی کرلن مکده و کرلن خارجده اولسون برابر در اوقات مکروهه دخی صلا کرلن
 مکده اولسون و کرلن سائر ایلد انده اولسون برابر در (وهما واجبان بعد کل اسبوع) هریدی شوطنصر که ایکی
 رکعت نماز واجبدر شامی دبره ذکر اولنان ایکی رکعت نماز سنند زبرایوم نه دلیل یوقدر اما بزم ایچون دلیل
 نبی علیه السلام (و یصل الطائف لکل اسبوع رکعتین) قول شریفدر زبرایوم واجب ایچوندر شافعی
 طرفندن بزه ایکی وجهله اعتراض اولنوب برسی یو حدیثک اصلی اولوب کتب حدیثده یوقدر در برور برسی
 دخی حدیث اعرابدر که نبی علیه السلام بر اعرابی به بش وقت تعلیم ایلد کده بولندن غیری نماز وار میدرد یو
 سوال ایدوب یوقدر الامکر که تطوع اولد یو و یولندر یو بلده اولجی و جواب افاده سی نه کیفیت ایلد حاصل
 اولور جواب ویر بلوکه اولکی اعتراض اگر راوی عادل اولور سه کتب حدیثده یولنسی موجب قدح دکادر
 اما حدیث اعرابی متروک انظاردر یعنی ظاهری مراد کادر و اجاع انت بونک اوزرینه در که صلا جنازه
 و صلا عیدین واجبدر بر اعرابی حدیثنده صلا جنازه نک و عیدینک بیانی یوقدر پس یوقدر بر جه
 معارضه به صالح ذکر و زمام ماندر سننه ذاب اولندر و حق سبحانه و تعالی (رائحتو من مقام ابراهیم
 صلی) قول شریفی ایلد تمسک اولندر و امام مالت طرفنه جواب ویر بلوکه بوایت کریمه مؤثردر دینلدر که مقام
 ابراهیم شول موضعدر که مسجد حرام اول موضعده قلند رملی دن مراد مسجددر پس ایدی اول موضعی
 مسجد اتخاذا تمکه مأثور اولندر در (وهذا طواف القدوم وهو سنة غیر المقیم مکة) و شول ذکر اولنان طواف
 قدومدر یو طواف قدوم مکده مقیم اولیانرا ایچون سنند راما مالت نبی علیه السلام (من فی البیت فلیحبه
 بانطواف) حدیث شریفی تمسک ایدوب واجب اولسنه ذاب اولندر بزم ایچون دلیل حق سبحانه و تعالی
 طوافی مطلق امر ایلدی امر مطلق ایسه تکراری مقتضی دکادر حال بوکه طواف زیارت بالا جماع متعین
 اولندر و شول محله که تحیه تسبیح اولندر اولدخی دلیل احتیاطدر معلوم اوله که حج شریفده طواف واجبدر

(اولیسی) طواف قدومدر انک دخی اوج اسمی وارد طواف التحیه و طواف اللمعا و طواف اول العهد
 یومندر مکده مقیم اولیان کسمنه له (ابکیسی) طواف زیارتدر طواف الافاضه و طواف یوم النحر
 یوقدر در (واجب نیستی) طواف و داعدر بونک براسمی دخی طواف صدردر و طواف صدرافاتی به واجبدر
 امامکی به طواف زیارتدن غیر سی مشروع اولدی قدوم و صدر اولدینی ایچون (ثم یعود) اندنصر که مقام
 ابراهیمه ایکی رکعت نماز قلند نصر که حیرا سوده عودت ایلده (ویسلم الحجر) دخی حیرا سودی استلام اید
 (ویخرج الی الصفا) و صفایه حقیقه هر قطنی قبولدن دبلر سه و عطا رضی الله عنه دینلدر که نبی علیه السلام
 باب بنی محذوبدن حقیقتدر که اکاباب صفادخی تسبیح اولندر نبی علیه السلام باب صفاددن حقیقه سی بزم
 قنزد سنند دکادر نبی علیه السلام اول قبولدن حقیقه سی صفایه قریب اولدینی ایچوندر یو سه سنند
 اولن ایچون دکادر اما قبل نبی به اقتدایاب صفاددن اولندر (فیصعد علیه) بیت شریف کورینه جل مقداری
 صفانک اوزرینه صعود ایلده (ویستقبل البیت و یکبر و یحالی ویصلی علی النبی صلی الله علیه وسلم) بیت شریفه
 استقبال ایدوب و تکبیر و تحلیل اید و نبی علیه السلام صلا شریفه کتورده تحفه ده موطوردر که صفایوموه
 چنده اولان سی طواف زیارتد کین ناخبر اولنق اولدیر زبرایوم واجبدر فرضه تابع قطنی اولندر لکن علامر
 طواف قدوم که سنت ایدی عقبنده سی ایتمکه و خست ویر مشلدر زبرایوم شرفوت طواف زیارتدر و زنج
 وری جار شغلری اولن سنند اولان طواف قدومی تحقیق ایچون کاتابع قیلدیلر (رافعا یدیه لادعاء ویدعو
 بتأشاه) دعای ایچون اثری رافع اولدینی حالده در و دینلدر یکی شی ایلده عالیه مثلا تکبیر و تحلیل و تصلیه دنصر که
 (لا اله الا الله وحده لا شریک له له الملك وله الحمد یحیی و یمیت و هو حی باقی لا یوت بیده الخیر و هو علی کل شی قدیر
 لا اله الا الله ولا نعبد الا اياه مخلصین له الدین ولو کره الکافرون) (ثم یحط نحو المروة و یمشی علی مهمل فاذا بلغ بطن
 الوادی بین المیلین الا خضر بن سبی سعا حنی یجاءزهما) اندنصر که مروره جانبته نزول ایلده و تانی ایلده یوریه پس
 خن بطن وادی به ابرشد کده میلین اخضر بن مایندده سی ایتمکه سی اید حنی اول ایکی میل تجا و زیاده و رب
 اغفر وارحم و تجا و زعمانک انت الا عز الا کرم دیه میلین اخضر بن علی طریق التغلبه در زبرایوم میلک
 اخضر وری امردر (ویفعل علی المروة کفله علی الصفا) صفاده اشارتکی فعلی مروده دخی اشلیه استقبال
 و تکبیر و تحلیل و صلا علی النبی علیه السلام و دعاده رفع یدکی (وهذا شوط) صفاددن مروده و ارجح یوزیک
 و سی ایتل بر شوطدر (فیسی ینهما سبعة اشواط یداً بالصفا و یمش بالمروة) صفا ایلد مروده بیتده یدی کره سی
 اید صفاددن باشلوب مروده ختم اید و صفایوموه مایندده سی بزم قنزد و واجبدر رکن دکل مالت و شافعی
 رکن اولسنه ذاب اولندر و حبیبه بنت ابی حیرانک روایت ایلد یکی حدیثی استدلال ایتلدر حبیبه
 مذکورده روایت ایتلدر که نبی علیه السلام صفایله مروده ماینتی طواف ایدوب و حال بوکه ناص فوج فوج
 او کعبه کندوسی اردلر بجه سی ایدوب شده سعیدن زلردی دخی ایدوب سیدی و هم سی ایدردی و هم (اسعوا و
 فان الله یمسککم علیکم الی) یوروردری اما بزم ایچون دلیل حق سبحانه و تعالی (ان الصفا والمروة
 من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح علیه ان يطوف بهما ومن تطوع خیرا فان الله سائر علمه)
 قول شریفدر زبرایوم فلا جناح و یجوز فرش اولسنی مقتضی بونک مثلوا باحت ایچون استعمال اولندر
 رکعت و ایجابی نبی ایدر لکن ائمه حنفیه و کثیدن ایجاب عدول ایتلدر و یلنددر که یو محله صعبک شروع
 اولسنه سبب ابراهیم علیه السلام هاجر و اسماعیل اول محلدره قویوب صومرا قن صفا ید جیقوب اطرافده
 صوباق ایچون نظر ایدوب برنی کور مکده نزول ایدوب بطن رادیده سی ایدوب حنی داجر و اسماعیل مروده
 جانبندن جیقوب کوندر دینکی کبی اولاد شفقندن اول محله سی ایتلدر پس ایدی بوسی بزه عبادت
 اولدی ابن عباس رضی الله عندهن مرودر که مناسک ایلد امر اولنوب سی ایتل محله شیطان ککندوبه
 کورینوب سبقت ایتمکه سبقت ایتمکه سی ایلد کده حضرت ابراهیم زیاده سی ایدوب شیطانی کچمندر
 (ثم یقیم مکة محرما) اندنصر که مکده اقامت اید و محرم اولدینی حالده زبرایوم بالجدد افعال حنی کتورمزدن
 مقدم اول امرادن چقامر (ویطوف بالبيت فلا ما اراد) دخی بیت شریفی نافله جهتندن دینلدر یکی مقدار
 طواف ایلد زبرایوم صلا مشایم درونی علیه السلام (الطواف بالبيت صلا ولا خیر وضع فن شاء

استقل ومن شاه استکبر) یور سندر و دینلندر که طواف طواف ایچون طواف فوت اولور اهل مکة ایچون فوت اولور وطواف درنصره بومنده سعی ایتمک واجب دکدر زیر سعی بردنعه اولور سید سفل مشرور و در فاداکان ایوم السابع من دی الحجة خطب الامام خطبة پس ایدی جن ذی الحجة دن بدی جنی کون اولادقه بعد صلاة الظهر امام بر خطبه اوقیه (یعلم الناس فیها المناسک) اول خطبه ده ناسه مناسک حی نه لیم ایلده (و کذا یخطب فی التاسع بعرفات) و نه ذی الحجة نک طقوزنده عرفانده خطبه اوقیه جمعه خطبه می کبی (و فی الحادی عشر یعنی) ذی الحجة نک اون بر یجی کوفی خطبه بی مناده اوقیه هر خطبه بی بر کون ایلده فصل ایلده امام زفر در که متوالیا اوج کون خطبه اوقیه بری ترویه و بری یوم عرفه و بری یوم غرده مناده بریم ایچون دلیل بودر که خطبه دن مقصود افعال حی تعلیم در یوم ترویه و غر اشتغال کونلر بدر و بریم ذکر ایلده یکمزلانقی و قلوبه تأثیر اکتدر (فاذا صلی آتبعه یوم الترویة) پس ایدی جن یوم ترویه ده صلاة فجری ادا ایلده (خرج الی منی) منایه حقیقه و دینلندر که اول کونه ترویه تسبیحه می لیله ترویه ده رواقنده کو یا رکسه کند و به الله تعالی اوغلوکی ذبح ایلکه سکا امر ایلدر و یوم یادی وقتا که صباح اولدی ابراهیم علیه السلام عجایب و اشارت اللهم رد عذیری بوجه شیطان تدبر دیو نکر ایدوب چونکه اختتام اولدی نه لیله سابقه ده کوردیکی کبی اشارت اولندقه یلده یکک الله دندر اول کونه عرقه دیدیلر و اوجنی کجه نه کور یجک قصد ایلده یکک غر ایلده یعنی بوغاز لیه اول کونه یوم غر دیدیلر و بر روایتده دخی ترویه نک تسبیحه می بودر که ناس اول کون صومزلدن کند و لر بی و دوی لر بی فاندروب منایه و عرفانه صوکتور ملک ایچون زاویه لرین صوابه طولدر دقلری ایچون ترویه دیدیلر و یوم عرفه به وجه تسبیحه جبرائیل علیه السلام خلیله مناسکی تعلیم ایدوب جمله سعی یادی ردیکی یعنی هل عرفت دیجک ابراهیم علیه السلام دخی عرفت دیدی پس اول کونه عرفه دیدیلر و انجی کونه یوم اضحی دیدیلر بر اول کونده هر کس قربان لر بی ذبح ایدر و بر روایتده عرفه تسبیحه می حضرت آدم علیه السلام هنده هبوط ایدوب حوی انامز سنده هبوط ایلدی ایسه نو نذر عرفه کجه می بر بر نه ملاقی اولدیلر عرفه تسبیحه منمیب بودر دینلدر (فیقیم بها الی صلاة فجر یوم عرفه) پس ایدی مناده یوم عرفه نک صلاة فجر نه ذک اقامت ایلده زیرانی علیه السلام یوم ترویه ده صلاة فجری مکده ادا ایدوب شمس طلوعند نصره منایه توجه یور و کب مناده صلاة ظهرو عصر و مغرب و عشا و فجری ادا ایلد کد نصره عرفانه توجه یور سندر (ثم یتوجه الی عرفات) اند نصره یوم عرفه ده مناده صلاة فجری ادا ایلد کد نصره عرفانه توجه ایلده (فاذا زالت الشمس خطب الامام کالجعة و علم فیها المناسک) پس ایدی جن شمس زواله و ارسه امام جمعه کبی ابکی خطبه اوقیه یعنی خطبتین بیتده جلوس ایلده و اول خطبه ده ناسه مناسکی تعلیم ایلده عرفانده وقتیه می و مز دلفه بی وری جاور و غر و تراش و طواف زیارت کبی دخی لازم اولان مناسکی تعلیم ایلده (وصلی بعد الخطبة بالناس الظهر و العصر معا باذان و اقامتین) امام خطبه دنصره ناسه صلاة ظهرو عصری بر اذان و ابکی اقامت ایلده قلیوبره مثلا امام متبره چقدند نصره جلوس ایلده جمعه ده اولدینی کبی مؤذنلر اذان اوقیه جن مؤذن فارغ اوله اما امام چادر دن خروج ایلده امام ابو یوسف دن مر ویدر که امام چادر دن چقمز دن مقدم اذان اوقیه و نه ابو یوسف دن بر روایتده خطبه دنصره اذان اوقیه دینلدر (و شرط الجمع صلاتهما مع الامام) صلاة طهر و عصر نک بر رجوع اولسک شرطی امام ایلده معاولقندر (خلافا لهما) امامینک امام ایلده جمع اولسک شرطده اختلافی وارد و منای خلاف صلاة عصر نک و قسندن اول قلمنلندر ابو حنیفه قسند جماعی محافظه ایچوندر امام اعظم قسند محافظه علی الوقت فرضدر حق سبحانه و تعالی نک (حافظوا علی الصلوات و الصلاة الوسطی) و بو محله دخی (ان الصلاة کانت علی المؤمنین کایام و قوتا) نص شریفی ایلده هر شی که بونلر کبی اوله ترکی جائز دکدر الا مکر که ترانه دلیل قطعی وارد اوش اوله (و کونه محرمایهما) اول کسسه نک صلاة ظهرو عصر محرم و المسید و ائمه ثلاثه قسند احرام شرطدر اما امام زفر انجی صلاة عصرده شرط اولسده ذاهب اولند و غر خلاف شونده ظاهر اولور که بر کسه ظهری امام ایلده قیاسه اند نصره جمعه محرم اوله و عصری امام ایلده قیاسه عصری جائز اولور الا قسند جائز اولور اما زفر قسند مطنجا جائز اولور احرامدن مراد احرام بالجدر اگر احرامی قبل روال اولورده طهر و عصری جمعه ایتمک جائز اولور اگر احرام اولورده جمعه ایتمک جائز دکدر

(ثم يقف را بكامل الامام بوضوء غسل وهو السنة) ان تذكره وضوء يا خود غسل اليه راكب اولاد بني خالد
امام اليه واقف اوله ووقوفه غسل مقتدر (قرب جبل الرحمة) جبل رحمة قرينه واقف اوله وقرب يقف لفظك
مفعول في يد رحيل رحمت تسجيه سي اول كون حق سبحانه وتعالى حق حجاج اوزرسته نازل اولاد بني ايجوند
تخبر عليه السلام بيوره ذكره (افضل الايام يوم عرفة والموقف يوم جمعة وهو افضل من سبعين حجة في غير جمعة
اثره وارادوا لشدة رحمة حق سبحانه وتعالى اهل موقفك جله سي حفرت اياه بس حديثه يوم جمعة به تخصيص
اليه نك وجهي ندر الله اعلم جواب بواوله كه حق سبحانه وتعالى جله اهل موقفك يوم جمعة به تخصيص واسطة مفقوت
يده وجمعه دن غيري كونده بر قوم به ايدوب واسطة اليه مفقوت ايه (وعرفات كلها موقف الا بطن عرفة)
وعرفاتك كاي سي موقفه در الا بطن عرفة موقف دكلدر (وبس قبل القبلة واقفا يديه باسطة) امام قبله استقبال
ايده المربي رافع وباسط اولاد بني خالد يعني شوي بسط اياه كه كوي كه بر ميكن احسان والمعام طلب ايدراك
كبي مسكنت اوزره بسط اياه (حامد اكبره الامام صلي الله عليه وسلم داعيا بما حبا حبه
يحمد) حامد ومكبر ومهلل وملي وي عليه السلام اوزرسته مصلى اولاد بني خالد استقبال ايه حاجتي جبه ايه
داعي اوله رفي روايت اولنديكه سي عليه السلام (افضل دعائي ودعاء الانبياء من قبلي بعرفات لاله الا الله وحده
لا شريك له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو حي باقي لا يموت ابدا يده انخير وهو على كل شي قدير اللهم اجعل في قلبي
نورا وفي سمعي نورا وفي بصري نورا اللهم اشرح لي صدري ويسر لي امري) عبارتي ايه اولان دعا در (ويقف الناس
وراء الامام بقره مستقبلين القبلة سامعين لقوله) ناس امامه قرب اردنده قبله به استقبال وامامك قولني اجتماع
اوزره اولد قري خالد واقف اوله (ثم يقضون معه بعد الغروب ان تذكره بعد الغروب امام ايدو رجوع ايدو لربي
عليه السلام بويله الحمد لدر در اوزره مشركينه مخالفت اولنورني عليه السلام بيوره مشركه اي ناس اهل
جاهليت واهل اوثان عرفة دن غروب شمس دن مقدم رجوع ايدو ردي ايدو بر اولان هدايت انله اولان كبي
دكلدر سز بعد غروب الشمس رجوع ايلكز ديواس ايلشدر (الي مزدلفة) مزدلفه به رجوع ايدو لمزدلفه
سميه سي انده ناسك اجتماعي ايجوند حق سبحانه وتعالى (وازلناهم الاخرين) قول شريفي بوكا دلدر وازلنا
اي خضعناهم ودينشدر تقرب معناسته اولان از لا فند در بويله اولد بعتنه حق سبحانه وتعالى (وازلناهم الاخرين)
قول شريفي دليلدر عرفات دن مزدلفه به بر فرسخدر وهر فرسخ اوج ميلدر (وينزل بقرب جبل قزح) جبل قزح
قربه نزول ايدو جبل قزح شول موضه در كه جاهليت زمانده اوزرسته آتش يقار لمش ودينشدر كه حضرت
آدم عليه السلام اوجاني ايش حضرت يغمبر عليه السلام اول جبل قزحه نزول ايشدر (وبصلى المغرب
والعشاء باذان واقامة) مغرب وعشائي براذان وبرا قامت ايه ادا ايدو وزفر براذان وايكي اقامت اولسنة ذاهب
اواشدر اما نرم ايجون دليل جابر رضي الله عنه روايت ايلديكي حديث شريفدر كه سي عليه السلام مغرب
وعشائي براذان وايكي اقامت ايه جمع ايشدر زراعتا وقتده در اعلام ايجون بشقه اقامت ايشكه حاجت
يوقدر وصالدن فارغ اولدو تذكره (اللهم حرم لحمي وشحمي وشعري ودمي وعظمي وجميع جوارحي على
النار يا ارحم الراحمين) ديه وخصمك ارضائي طلب اياه زرا الله تعالى اول كيجه ده ارضائي خصمي طلب
ايدن كسنة ايجون وعد ايلشدر (ومن صلى المغرب في الطريق او بعرفات فعليه اعادتها ما لم يطلع الفجر خلافا
لابي يوسف) وشول كسنة كه صلاة مغربي يوله يا خود عرفاتده ادا اياسه اول صلاتي اعاده ايلك انك اوزرسته در
يعني اعاده سي لازمدر مادامكه فجر طلوع ايشه ابو يوسف خلاف ايدوب اعاده سي لازم دكلدر در زرا وقتده
اذا ايشدرسته كم بعد طلوع الفجر اعاده صلاة مغرب بالاتفاق واجب دكلدر انجق مني ترك ايشكه كاهكار
اولور نرم ايجون دليل بني عليه السلام دن روايت اولنان حديث شريفدر كه طريق مزدلفه ده اسامه به خطاب
ايدوب (الصلاة امامك) - ورمشدر ده معناسي وقت او ككده ديكدر زرا صلاة فعل مصليدر او ككده ايلق
متنورد كادر لكن امام ذكر اولنوب وقت مراد اولنور حق سبحانه وتعالى (تخلف من بعدهم خلف اضاعوا
الصلاة) قول شريفي كبي بعض مفسرين بوايتك معناسي صلاة ايه تفسير ايشدر دروني عليه السلام
اسامه به (الصلاة امامك) - يورديني مزدلفه در بوقتدرجه ذكر حال ارادة محل قبيلد ندر بو كلاكه ضد ورندن
صلاوات ناخبري وجب ايدو كسنة ايشدر زرا - خبري وجب ارا سيدي وقتده تذكره قضا اولق لازم كاوردي

صلاتی وقتند نفوس بری عرفه و بری مزدلفه در بوم غدیر غیری نفوس صلاته جائز دگدر خصوص
 نبی علیه السلام در امر الله اما بکلامه اعتراض اولوب حدیث شریف خبر آحاد در مزایسه احادیله حق
 سبحانه و تعالیست (ان الصلاة كانت علی المؤمنین کلابا موقوتا) قول شریفی ابطال است مزیه یونجه
 صحیح اولوب صاحب انصاری شیخ العلام بواعتراضه جواب ویردیکنی نقل ایدوب بحدیث شریف حدیث
 مشهور در این حدیث شریفی صدر اولده است قلنی بانقبول ایلیوب انکله عمل اجتماع در پس بوقت در چه
 زیاده علی کتاب جائز در حق سبحانه و تعالیست (ان الصلاة كانت علی المؤمنین کلابا موقوتا) قول شریفی
 تعیین اوقانه قطعی دلالت بوقدر بوقت دلالتی صلاهیون و قتل و ایدوب در پس ایدی بوقدر تعیین یا حدیث
 جبریل یا خود حدیث احادیله یا خود فعل نبی علیه السلام ایله ثابت اولدر یا خود حدیث احادیله بومثل
 اینه فعلی ایجاب ایا بویله اولیجی خبر واحد علیه معارضه اولوب فعل نبی علیه السلام ایله عمل جائز و بویله
 دیدیکمز مزدلفه در مغرب و عشا فی جمع ایلمک در وقت اولوبی وقتی اولزمان متعلق اولدی و بر اعتراض دخی
 شول صلاهی مفرکه مفرقه ادا اولمدر یا صحیح اوله و یا خود غیر صحیح اوله اگر صحیح اولور سه نه وقتده
 و نه وقتد نصکره اعاده می واجب اولمز اگر صحیح اولمز ایسه وقتده و وقتد نصکره ادا و قضای واجب اولور و اگر
 شول نبی که فاسد اوله وقت یکم ایله محتمل اولمز بواعتراضه جواب ویر بلورکه تحقیق فاسد موقوفه در
 اثر نبی حاکمه ظاهر اولور بوکلام اول مسئله به مبتدیه صاحب ترتیب اولان کسه بروقت صلاتی ترک
 ایدوب ذاکر این وقتی غایب اولش وقت صلاهی صحیح اولور موقوفه اگر التبی وقتی ادا ایدر ایسه صحیح اولور اگر
 التخیسی ایلی بیزدن مقدم خامسه فی قضا ایدر سه موقوفه صحیح اولان بش وقت فاسد اولور ثانی حاکمه دیدیک
 بومسئله کیدر (ویدیت بجزدلفه فاذا طلع الفجر صلی بفس) مزدلفه کجه لیه پس بجن بخر نبی طلوع ایسه
 صلاهی غیری غلبه ادا ایدر غلبه کجه آخرنده اولان قرا کجقدر هوز ضیاء صباح منتشر اولیه مشعر
 حرامده استنداد و قوف حاصل اولون ایچون (ووقف بالمر الحرام و صنع فیه کافی عرفه) صلاهی غیری ادا
 ایدر کد نصکره مشعر حرامده واقف اوله و عرفه دایه دیدیک کبی ایشیه یعنی استقبال قبله و تکبیر و تهلیل و تلبیه
 و نبی علیه السلامه صلوات شریفه و حاجتی ایچون دعا ایدر زبانی علیه السلام بومقامده وقف و دعا ایدی
 و ابن عباس حضرت نزلدن روایت اولندیکه اول محامده نبی علیه السلام ایلمدی دعا کند و ایچون و امی
 ایچون مستجاب اولمدر (و مزدلفه کاهاموقف الا وادی محسر) و مزدلفه نک کبسی موقوفه الا وادی محسر
 دگدر و محسر کسرمین و نشید ایدر مزدلفه نک صولده بوضع معلومدر (فاذا انقرب من قبل طلوع الشمس
 الی منی) پس بجن صحیح ضیاء نبی ظاهر اوله قبل طلوع الشمس منایه توجه ایدر زبانی علیه السلام قبل طلوع
 الشمس کدندر و بطن محسر بانق اولوقده سرعت ایدر (فبدا فیها) مناده بدأ ایلیه (بری جرة العقبة) جرة
 عقبه رمینه (من بطن الوادی) بطن وایدن (بسع حصیات کحی الحرف) حصاء خرف کبی بدی طاشی
 یعنی جرة عقبه بی مناده بدأ ایلیه بطن وایدن خرف خامه ایدر برمه ترک اوجی ایل طاشی افقه دیر کیفیت
 ری بودر که کوجک طاشی باش برمنی اوزرینه قیوب شهادت برمنی معاونتی ایدر ایدر و ایلان طاشی بش
 ذراع تکم کدندر (یکبر مع کل حصاة) هر طاشی اندیکه تکبیر ایدر این مسعود و ابن عمر بولیه روایت اجتماع در
 اگر تکبیر بر سه تسبیح ایسه کنایت ایدر اما تکبیرا اب و میدندر و کوجک طاشی ایلن شیطان اهانت ایچوندر
 و طاشی یونک اولیجی از سامده غیر بلمنازی اولن لازم کاور ووی اوانه جی طاشی هر نه بردن الوره جائزدر
 اذا ایلان طاشی از آیه زبیر اول طاشی شامت و اورد سعید بن جبیر رضی الله عنه دیمدر که حضرت خلیل
 علیه السلام زماندن بر وایتان طاشی نیچون اننی مدایده جک قر بر طاع اولیه اکا جواب ویر بلور که
 هر ج که قبول اولور انک جره منی رفع ایدر انک که جی قبول اولمز طاشی رفع اولمز یا هر رضی الله عنه وقتا که
 بوکلامی شستم اندیم طاشی اوزرینه علامت ایدم بعده طلب ایدم اول طاشی در برنی بوانی ممکن اولدی
 بر کسه ذهب و فخره و جواهره جائز کد زبیرا بولور ری دگدر تاردر و هر طاشی اندیکه (بسم الله الله اکبر
 ربحا للشیطان و زبیرا اللهم اجعل جی مبرور و سهی متکورا و ذنی مقهورا) دیدیک طاشی بر دغه ده انسه
 رکزه حکمده در زبیرا انصوص علیه اولان منتر فایدی دفعه انقدر (و بقیع التلبیه با وایها) جرة عقبه

ایچون ری اولانان حصان اولنده تلبیه بی قطع ایدر زبانی علیه السلام اول ری حصانده ری قطع ایشدر
 (ولایق عندها) جرة عقبه ده واقف اولیه زبانی علیه السلام واقف اولمدر و صاحب نهابه دیمدر که
 رمیده اون ابکی کلام وارددر (اولکیسی) علما اتفاق ایشدر و وقت ری بوم فخر در و بوم فخر نصکره اوج کوندر
 (ایکجیسی) ری اولانان نبی ارض جنسندن اوله حصاء و مدر کبی (اوججیسی) ری اولانان طاشی
 مدادر بدر حصاء و خرف کبی کوجک اوله (در دجیسی) طاشی صفتدر لایق اولان بودر که طاشی مفسول
 اوله و طاشی ایلان بردن ایلیوب بولن اله (بشجیسی) کیفیت رمیدر طاشی باش برمنی اوزرینه قیوب
 شهادت برمنی معاونتی ایدر ایدر (التخیسی) رامینک صفتدر را کاجا و شیار ری ایلک جائزدر (بشجیسی)
 محل ری و محل ری اوجدر (سکرنجیسی) تخیی موضعدر رمیدر بطن وایدن ایلک اسفلندن اعلا سه ری ایلکدر
 (طقوزنجیسی) وقوع حصاندر لایق اولان بودر که طاشی جرة عقبه واقف اوله حتی اگر طاشی دید اولور سه
 جائز کددر (اونجیسی) عددده در هر جره ده بدی طاشی آتیه (اون برنجیسی) هر طاشی ده کیدر
 (این ایکجیسی) بوم اوله ری جرة عقبه در و بقیه اوله یعنی ایامده کبسی ایشدر (ثم یذبح ان احب)
 جرة عقبه نصکره دیر سه ذبح ایدر زبیرا مفرد بالجمیع اولان کبسی به دم واجب دگدر (ثم یحلق و هو افضل)
 اند نصکره تراش اوله و تراش افضلدر نبی علیه السلام دن (ان اول انکنا فی هذا الیوم ان تری ثم تذبح ثم یحلق)
 حدیث شریفی روایت اولمدر و تراش اصابت تحللندر (او یقصر) تقصیر باشک قیلندن بر برمنی مقداری
 قبلی فرقتدر (وقد حل له غیر النساء) تحقیقا نساء غیر نبی ایشدر (اککا حلال اولور نبی علیه السلامک
 ادا و میثم و خلقتم فذلکم کل شی الا النساء) قول شریفی ایدر (ثم یذهب من یومه و انما او بعده الی مکة)
 اند نصکره بوم فخر در بوم فخر کجقدر ایدر نبی یا خود ایدر سه مند نصکره مکبه کیده (فیطوف للزیارة یلاری و لاسی
 ان کان قد قدمها) بیت شریفی زیارت ایچون طواف ایدر ری و معینز اگر ری و سعی طواف قدومه تقدیم
 ایش ایسه (والاری فیه و سعی بعده و قد حل له النساء) واکر ری و سعی تقدیم ایش طواف
 زیارت نصکره ایدر تحقیقا کانساه حلال اولور بوطواف جرة عقبه فرضدر و کدندر و کادلیل حق سبحانه و تعالیست
 (و لیطوفوا بالیت العتیق) قول شریفدر (و وقت بعد طلوع فجر یوم النحر و هو فیه افضل) و طواف زیارتک
 وقتی بوم فخر در طلع فجر در نصکره در و بوم طواف یوم فخر در اولن افضلدر زبیرا بولیه (افضلها وایها)
 حدیث شریفی وارد اولمدر (و کره ما خیر عن ایام النحر) طواف زیارتی ایام فخر دن تأخیر ایلک مکرو اولدی
 زبیرا زیارت موقوفدر حتی بر کسه تأخیر ایدر ابوحنیفه قنده دم لازم کاور و سبی ان شاء الله باب جنایاتده
 ذکر اولور (ثم یعود الی منی) اند نصکره منایه رجوع ایلیه (فیری الجمار الثلاث فی الیوم الثالث بعد الزوال)
 بوم نایده بعد الزوال جاری لانه بی ری ایدر (یدأ بالی الی المسجد فیرمیها بسبع حصیات یکبر مع کل حصاة)
 مسجد حنقی ولی ایدن حجرات ایله باشلیه پس ایدی بدی طاشی جره ری ایدر و هر طاشی اندیکه تکبیر ایدر
 (ویقف عندها و یدعو ثم یأتی تلبیها کذلک) مسجد حنقی ولی ایدن جرة عقبه واقف اوله و دعا ایدر اند نصکره
 جره بی ولی ایدن حجرات قنده دخی بدی طاشی آتیه و واقف اوله و دعا ایدر مسجد حنقی ولی ایدن جره ده ایدر کبی
 کبی (ثم یجمره بالعقبه کذلک) اند نصکره جرة عقبه بی بدی طاشی آتیه هر طاشی اندیکه تکبیر ایدر و دعا ایلیه
 (الا انه لا یقف عندها) الا بوقدر وارددر که جرة عقبه ده واقف اولیه بغیر علیه السلام نسکی بولیه ایشدر
 دو جبار رضی الله عنهم روایت اولمدر (ثم یفعل فی الیوم الثالث کذلک) اند نصکره بوم ثالثه ایشیه بوم
 نایده ایشدیک کبی یعنی شروطی ایل ری جار ایلیه (ثم ان شاء انفر الی مکة) اند نصکره دیر سه مکبه توجه
 ایلیه یعنی کیده (وله ذلک قبل طلوع فجر الیوم الرابع) در دجی کونک فجری طلوعدن اول حاج ایچون مکبه
 کتک وارددر یعنی محل مز بوردن مکبه کتک وقتی بودر (لا بعده حتی یری) طلوع فجر در نصکره مکبه خروج
 ایلیه ری ایلیمجه زبیرا وقت ری دخول ایلمکه واجب اولدی (وان شاء اقام فیری کاتقدم و هو احب) دیر سه
 مقیم اولوب وری جار ایدر اولکی کوندره ابادیک کبی و بوری جار ایدر زبیرا نبی علیه السلام صبر ایدوب
 در دجی کونده ری جاری لانه ایشدر تحقیق فاضل و مفضل بیننده واقع مسافر کبی موم ایله افطار بیننده
 تخمیر اولمدر و اما نه صوم افضلدر بودخی انک کیدر (وان ری فیه قبل الزوال جائز) و اگر بوم رابعده زوالدن

باب فی شرح

ایچون طواف ایده دخی سعی ایده اندنصکره حج ایچو دطواف قدومی طواف ایلیه وسی ایده افعال عمره مقدم
 حق سبحانه وتعالینک (فن تمتع بالعمرة الى الحج) قول شریفنه آسا عا دوزیرا عمره دنصکره اولان کلمه الی انتها
 غایت ایچو ندر لایق اولان بودرکه عمره مقدم اولوب انتها سی حج اوله کرچه کباب الهه تمتع واردا ولسندر لکن نه
 قرآن معنانه دوزیرا بونلر هر بریسی ایکی نسکی جمع ایدر وین العمره والحج تراش اولمق کرکه دوزیرا
 بوجنا یئدر یوم غمرده مفرد بالحج تراش اولدیغی کبی تراش اوله (فلوطاف لهما طوافین وسی سعین جازوا ساء)
 پس اگر عمره وح حج ایچون طواف قدوم طوافی ایچون ایکی طواف وایکی سعی اتسه جائزدر لکن سعی اولور
 یعنی بردفمه ده اون دوت طواف ایبدو بدیسی عمره ویدیسی قدوم ایچون اولسون دیسه کرچه جائزدر لکن
 اسامت ایتمش اولور و سعی اولمنه سبب عمره نلک سعی اوزر نه طواف قدوم تقدیم اولند یغیچوند (ثم یحج کاس)
 اندنصکره حج ایده مروزا یلین کبی (فأذا روی جرة العقبة یوم النحر ثم طاف ذیح دم القرآن شاة اوبدنه اوسمع بدنه)
 پس جرة عقبه بی یوم غمرده رمی ایلسه دم قرآن ایچون بر شاة ذیح ایده یاخود بر بدنه یاخود بر بدنه نلک سبعینی ذیح
 ایده زرافرا نده معنای متعه واردر هدی ایسه متعه ایچون حق سبحانه وتعالینک (فن تمتع بالعمرة الى الحج
 فاستیسر من الهدی) قول شریفی ایله ثابت اولمدر (فان یحز عنه) پس ایملدی هدیه دن عاجز اولسه
 (صام ثلاثة ايام قبل یوم النحر) یوم غمردن مقدم اوج کون صائم اوله (والافضل کون اخرها یوم عرفة) افضل
 اولان اول اوج کونلک اخری یوم عرفة اوله یعنی ذی الحجه نلک بدیسی وسکزی وطقوزنی صائم اولاق کرکدر
 (وسبعة اذافر غلویمک) بیدی کون دخی صائم اوله حق افعال جودن فارغ اولسه اگر مکروه ایسه ده نه بیدی
 کون صائم اولور حق سبحانه وتعالینک (فن لیجد نضام ثلاثة ايام فی الحج وسبعة اذاجعتم نلک عشرة كاملة)
 قول شریفی موجبجه کرچه نص تمتع ایچون ورود بواشدر لکن قرآن دخی تمتع مثاودر ایکی نسک اراستی
 جمع ایلد بکیچون (فان لم یصم الثلاثة قبل یوم النحر تعین الدم) پس اگر یوم غمردن مقدم اوج کون صائم اولدی
 ایسه دم متعین اولور (وان وقف القارن بعرفة قبل طوافه للعمره اکر قارن بر زمان مک به داخل اولوب عمره بی
 طواف ایلمزدن مقدم عرفه ده واقف اولسه (فقد رفضها) تحقیقا عمره بی ترک ایتمش اولور (فعليه دم لرفضها)
 عمره بی ترک ایلد بکیچون اول که نه نلک اوندی نه دم لازم اولور (ویقضیها وسقط عنه دم القرآن) وعمره بی قضا ایدر
 واندن دم قرآن ساقط اولور زیرا دم قرآنک وجوبی ایکی عبادتی جع نعمتک شکری ایچون ایملدی تارک عمره
 اولان خود نعمتی ایله منعم اولدی اول اجلدن ماقط اولدی (والتمتع افضل من الافراد) تمتع افراددن افضلدر
 (وهو ان یأتی بالعمرة فی شهر الحج ثم یحج من عامه) بومتع شهر مجده عمره بی کنور مکدر اندنصکره اول سنه ده
 حج ایتمکدر (فیحرم بهان المیقات وطوف لها ودهی ویحلال منها) پس عمره ایچون میقاتدن محرم اوله وعمره
 ایچون طواف ایلیه وسی ایده وعمره دن متحمل اوله یعنی احرامدن جیقه ان لیسق الهدی اگر هدی سوق ایتمدی
 ایسه تراش اولور اگر هدی سوق ایلدی ایسه تراش اولیه وصاحتی قریقه و احرامدن جیقه یوم غمردن بونلر
 (ویقطع التلبیه باول الطواف) عمره نلک اول طوافنده تلبیه بی قطع ایده ابن عباس رضی الله عنه حاضر المزدن
 مر ویدرکه نبی علیه السلام عمره ده حج را سودی اسلام ایتمکده تلبیه بی قطع ایدردی (ثم یحرم بالحج من الحرم
 یوم الترویة وقبله افضل) اندنصکره یوم ترویة ده حج مرمدن محرم اوله و یوم ترویة دن مقدم محرم اولمقلنک افضلستنی
 برکسته عمره سبیله مکی اولمندر مکی نلک احرامی خود مرمدندر یوم ترویة دن مقدم محرم اولمقلنک افضلستنی
 عبادته مساو عت ایتمش اولور (و یحج بذیح کالقارن) وح ایده و دم تمتع ذیح ایده قارن کبی (فان یحز نک حکمه)
 پس اگر هدی دن عاجز اولور سه حکمی قارن حکمی کیدر اون کون مقدم ویدی کون جودن متایه وجوع
 ایلمکده صائم اوله (وجاز صوم الثلاثة قبل طوافها) عمره وعمره بی طوافدن اوج کون مقدم صائم اولاق جائزدر
 (ولوی شواطبه الاحرام بها) عمره به احرامدنصکره اگر صوم شواطدن دخی اولور سه جائزدر امام شافعی خلاف
 ایروب حج ایچون محرم اولمجه اوج کونلک صومی جائزدر کدر حق سبحانه وتعالینک قضایام ثلاثة ايام فی الحج)
 قول شریفی استدلال ایتمکده برام ایچون دلیل بودرکه صومکه سببی متعقد اولان شیدنصکره ادا اولمش
 اولدی اوسبیکه عمره به احرامدر ایملدی اداء مسبب تحقیق سبب دنصکره جائزدر نص شریفده مذکور اولان
 جودن مرادوقتی میاندر (لا قبله) عمره به احرامدن اول اوج کون صوم جائزدر کدر زرافرا صومک سبب وجوبی

متعدد و جالنده اول کسسته متنع دکدر پس ایدی بیدن اول اداسی جائز دکدر افضل اولان تاخیر در
 اخروقی عرفه کوشده اولان اوزره (فان شاء الله) و هو افضل) پس اگر متنع اولان سوق هدی مراد انسه
 افضل اولان سوق هدی زبیرانی علیه السلام بنفسه هدی سوق ایاندر (احرم بانعمه و ساقه و هو اولی
 من خود) عمره به محرم اوله و هدی سوق اولیدر و قوددن یعنی بد مکدن زبیرانی علیه السلام ذی الحلیه و دن محرم
 اولوب هدی ای اوکنده سوق اولنوردی و کندور دخی سوق ایدر لدی (وان کان بدنه فله هاتراده او نعل و هو
 اولی من التحلیل) اگر هدی بدنه اولور سه اول بدنه بی مراد مالیه یا خود نعل ایله تقیید ایلیه یعنی قلاده ایلیه و قلاده
 تحلیلدن اولیدر مرزاده ایکی دیدن مثل ایدر لر ایینه صو قور لر عندالعامه و او به دیبر و تقیید حق سبحانه
 و تعالی نیک (والله دی و انقلاند) قول شر بقندن اولغین تجلیدن اولیدر قلاده اعلام ایچوندر اما تجلیل زینت
 ایچوندر تجلیل دوی چولام قدر و الا شعار جائز عندهما و هو شق سنماها من الایسر و هو الاشبه بقوله
 علیه السلام (ومن الایمن) و اشعار جائزدر امامین قنده اشعار بدنه نیک سنمانی یعنی اوریکنی شق ایلمکدر
 صول یانبدن و بواسعار فعل نبی علیه السلام اشهر در یا خود صاغ طرفندن شق ایتمکدر
 (و بیکره عندالامام) امام اعظم قنده اشعار مکر و در زرا اشعاره تعذیب حیوان واردر بونده ایسه منیدر
 یغیر علیه السلام فعل انکچون ایدیکه هدی دورینه مشرکین تعرض ایله دن خالی دکدر ایدی الاشعار
 اولند قنده معارضه دن قطع یایدردی و دینک در که ابوحنیفه که به کوردیکی زمانده اشعار ایدکدر فی سیافه
 اوزره شق ایدر لدی خوف هلاک اولغله که به کوردی (ثم یغیر کما تقدم ولا یحکم) اندنصره افعال عمره بی
 یوقاریده بیان اولندی کبی کنوره احرامدن چیمه زرا سوق هدی تحلیله مانعدر (و محرم بالحج کما) يوم
 ترویبه حرمدن حجه احرام که یوقاریده بیان اولندی کبی (فذا حلق يوم الترحیل من احرامه) پس یقن يوم
 تحرده تراش اوله احرام عمره به حجدن چقه مش اولور صلاتدن سلام چیقده بی کبی (ولا تمتع ولا قران لاهل
 مکة) اهل مکة ایچون تمتع و قران یوقدر اهل مکة ایچون خاصه افراد بالحج واردر شافعی خلاف ایدوب اهل
 مکة به دخی تمتع و قران اولسنه ذاهب اولندر اما حق سبحانه و تعالی نیک (ذلک لمن لم یکن اهل حاضره المسجد
 الحرام) قول شر بنی شافعی نیک علیمه حجتدر زرا تمتع قرانک مشر و عتی اول ایکی سفر لبری اسقاط اولغله
 رفاهیت اولسون ایچوندر بوايه اذنی حقتده صحیح اولور یوخسه مکی حقتده صحیح اولوز (ومن هو داخل
 المواقی) دخی شول کسسته که داخل میانه در اگاه دخی تمتع و قران یوقدر اول کسسته مکی منزله سنده در
 (فان عاد تمتع الی اهل بعد العمره ولم یکن ماقالمه ری یطبل غنمه) افعال عمره بی ادادننصره تمتع اولان
 کسسته اگر اهلته عودت ایله و هدی دخی سور مش اولور سه اول کسسته نیک تمتی باطل اولور اهلته المام صحیح
 اولد یغیچون (وان کان قد ساقه لا) اگر هدی سوق ایتمش اولور سه اولن عودت ایله تمتی باطل اولوز ابوحنیفه
 و ابو یوسف قنده زرا سوق هدی تحلیلدن منع ایدر اول تقدیر جه المامی صحیح امام محمد قنده تمتی باطل اولور
 (ومن طاف لعمره قبل اشهر الحج اقل من اربعة و اتم بعد دخول اوج کان تمتعا) و بر کسسته اشهر حجدن مقدم
 عمره ایچون درت شوطدن اقل طواف ایسه و اشهر حجدن دخولننصره اشواطی تمام ایدوب و حج ایله اول
 کسسته تمتع اولور زرا اکثر اشواطی حجدن دخولننصره ایتمش اولدی اکثرده ایسه حکم کل اولغین تمتی صحیح
 اولمش اولور (وان کان طاف اربعة ملا) و اگر اشهر حجدن مقدم عمره ایچون درت شوط طواف ایسه اول
 کسسته تمتع اولوز زرا اول کسسته طواف اکثری اشهر حجدن مقدم ادا ایتمش اولدی (ولو اغترکوفی فی اشهر الحج
 و تحلل و اقام بمکه و حج مع غنمه) و اگر بر کوفی اشهر حجده عمره انسه و احرامدن چیمه و مکده اقامت ایسه
 بعدد مرده احرام کیسه و حج انسه تمتع ایتمشی صحیح اولور (و کذا الواقام بعمرة و قبل لا یصح عندهما)
 و بصرمده اقامت ایدن کسسته نیک تمتی دخی صحیح اولور بدیهه اول کسسته نیک تمتی امامین قنده صحیح اولوز
 (ولو افسد عمرته و اقام ببصره و قضاها و حج لا یصح غنمه) و اگر کوفی عمره منی افساد ایسه و میقاتدن بیقوب
 بصره و مقبره اوله و عمر منی قضا ایدوب حج انسه اول کسسته نیک تمتی صحیح اولوز (الان یعود الی اهلته ثم یاتی
 بها) الا مکرکه اهلته عودت ایدو بعدد عمره و حج ادا ایدو اول زمان تمتع اولور زرا صحیح اولیان صورنده
 مدرسه و طواف عودت بجه حرام اولور ایدر عمره و حج ادا ایدو اول زمان تمتع اولور زرا صحیح اولیان صورنده

مورده اهلنه رجوع الیه سفر اول نهایت بولوب ابتدادن سفر انشا ایتمش اولدی اولزمان غنمی صحیح اولور
(وعندهما یصح وان لم یعد) امامین فتنده اول کسنه نک غنمی صحیح اولور اکر اهلنه عودت ایتمش ایسه ده
(وان بقی بعد الافساد مکة و فقی و حج من غیر عود لایصح فتنه انفاقا) اکر عمره یی افساد د نصکره اول کسنه
سکه ده باقی قالسه اهلنه عودت ایلر دین عمره یی قضا و حجی ادا ایسه انفاقا غنمی صحیح اولور زبر اول کسنه نک
عمره یی مکی اولدی و سفر اولی خود عمره قاصده الیه منتهی اولدی اهل مکة یه ایسه تمتع بوقدر اول تقدیرجه
غنمی صحیح اولور (وما فسد التمتع من عمره و اوجه مضی فیه و سقط عنه دم التمتع) شول شیئی تمتع عمره و یا خود
مجنون افاد انسه اول فسادله اوزر یه پکری یعنی افه مال حبی سائر حجاج کبی ادا ایلر و ایدن دم تمتع ساقط اولور
(ومن تمتع فضحی لایجزیه عن دم التمتع) شول کسنه که تمتع و تخیبه ایسه دم تمتع دن اکا کفایت ایغزیر ادم
تمتع واجبدر تخیبه ایسه واجبدر کادر ایددی غیر واجب واجبدر بدل اولور

باب الحنات

بواب جنایات میسانده در وقتا که مصنف احکام محرمیتی بیان ایندی ایسه انک عوارضندن اعتبار اولنان
شی که جنایات واحصاروقواندنک میسانه شروع ایددی وجنایات جمع جنایه در وجنایه شرعاً حرام بر فاعلان
ایمیدرو بوندن مراد بر فاعلدر که اول فعلی محرم اولان کسینه ایچون اشلنک یوقدر اول فعل دخی نتیجه نوعدر
(ان طیب المحرم عضو الزمه دم) باش وفاق دخی نخذ کی بر عضو کاملنی طیب لسه یعنی یوقه و له عضو طیب
استه مال ایسه اول محرمه بر دم لازم اولور (و کذا الوادهن بزیت) بر عضونی طیب لوب دم لازم اولدیغی کی
اکر زیت ایله بر عضو نی یاغ لسه یقه دم لازم اولور ابوحنیفه قننده (وعنده ما صدقه) اما من قننده دم لازم
دکدر صدقه لازم اولور (ولو خضب راسه بجناء او ستره یوما کاملاً فعليه دم) واکر محرم باشنی حنا ایله یواسه
یاخود باشنی برکون کاملاً سترایله اول کسینه نک اوزر یقه دم لازم اولور زیار حنا طیبدر و طیب اولدیغنه
نی علیه السلام (الحناء طیب) قول شریفی دلیدر و کاملاً برکون ستراس منوعدر اما بعضی رأسی ستراسه
ابوحنیفه دین مریدر که اندر ربع رأس اعتبار ایتملدر (و کذا الوالیس یحیط یوما کاملاً) نه ذکر ی سنی ایدن
جنایت کی دم لازم اولور اکر محرم برکون کاملاً یحیط کیسه (او حلق ربع و راسه اولطینه او حلق ربعنه
او ابطیه او ادهما او عاتیه) یاخود ربع رأسی یاخود ربع لویه سنی یاخود ربعه سنی یاخود ایکی قول توغنی
و یا بر قول توغنی و یا فاسق برقی تراش اتمه دم لازم اولور (و کذا الوالیس یحیط یوما کاملاً) واکر جنایت برقی تراش ایله
دخی دم لازم اولور ابوحنیفه قننده محابه فتح میم ایله محجمه نک جمعیدر محجمه ایسه موضع حجامتدر
(وعنده ما صدقه) اما من قننده اول کسینه نک اوزر یقه صدقه لازمدر (وان قص اطافیریدیه ورجلیه فی مجلس
واحد فعليه دم) واکر محرم ایکی ال و ایکی اطافیرینک طرقلربی مجلس واحد مد قطع ایله انک اوزر یقه بر دم لازم
اولور زیار محظورات جنسی واحد دندر (و کذا الوالیس یحیط یوما کاملاً) اکر رانک و یا رانک طرقلربی
قطع اتمه نک راولتان اوزر یقه دم لازم اولور (وان قص اطافیریدیه ورجلیه فی اربعة مجالس فعليه اربعة
دما) واکر محرم اللرنک و یا فاسقینک طرقلربی درت مجلده قطع اتمه اول کسینه اوزر یقه درت دم لازم
اولور ابوحنیفه و ابو یوسف قننده یونده معنای عبادت غالبدر پس ایدی تد اخل اتحاد مجلس ایله مستقید اولدی
ایت جوده اولدیغی کی (وعنده محمد دم واحد) امام محمد قننده بر دم لازم اولور (وان طیب اقل من عضو او ستر
راسه اولیس یحیط اقل من یوم فعليه صدقه) واکر بر عضودن اقلده طیب استعمال اتمه یاخود برشی اشترا
اتمه یاخود برکوندن اقل یحیط کیسه اول کسینه نک اوزر یقه صدقه لازمدر جنایت فاصره اولدیغیچون
(و کذا الوالیس یحیط اقل من ربع راسه و لویه او حلق بعضی ربعنه او عاتیه او ادهما لویه او راس غیره) اکر محرم باشنک
برعدن اقلنی یاخود ربعه سنک بعضی سنی یاخود فاصیقینک بعضی سنی یاخود قولتغینک بر سنک بعضی سنی یاخود
آخر محرم باشنی تراش ایله یقه صدقه لازم اولور اما غیرک باشنی تراشده کلا امریه اولسون کلا امریه
اولسون بر برادر تراش ایدنه صدقه و تراش اولته دم لازم اولور شافعی دبر که تراش اولان کسینه نک اذنی
اولیوب او برکن تراش ایتملدر برشی لازم کلزیرا اکره مکره حکم فعل ایله مؤاخذهدن اخراج ایدر
نوم ایسه اکر اهدن دخی ابلقدر اول نقد برجه اسکا برشی لازم کلزائمة حنفیه قننده نوم واکرا سبیلله

اگر متنی اول و بوجه حکم متنی اول و تراش اید کند و به راحت و زینت حاصل اول و شد و اول تقدیر بجه
 سبب متفرق اول و بوجه با اوزر نه دم لازم کاور اما مضطر بونک خلافت بجه در مضطر اوج شیء پتیده بخیر در
 بری دم و بری اوج کون صوم و بری التي مسکینه اوج صاع صدقه در (اوقص اقل من خمسة اظفار او خمسة
 متفرقة) یا خودیش طر نقدن اقلی قطع ایله یا خودیش طر نقدی متفرقه قطع ایله یعنی بر ایکی بر الدن
 و بر ایکی بر الدن و یا اقدن قطع ایله نه صدقه لازم در (وعند محمد في الخمسة المتفرقة دم) امام محمد گفته
 خمسة متفرقة نه دم لازم اول و زبرایش طر نقی جله طر نقی ربع در و اول تقدیر بجه بر الینک جله طر نقی
 قطع ایتمش کی اول و (وان طیب اول و اس اوحلی لعدو خیر ان شاء ذبح شاة وان شاء تصدق بثلاثة اصوع علی ستة
 مسا کین وان شامصام ثلاثة ايام) و اگر محرم عذر ایله طیب استعمال آنه یا خود بخیط کیسه یا خود تراش
 اوله بخیر در و بجه بر قیون ذبح اید و در بجه التي مسکینه اوج صاع تصدق اید و در بجه اوج کون صام
 اول و رقی سبانه و تعالینک (فن کان منکم من یضاه به اذی من رأسه فدیة من میام او صدقة اوله) (ن)
 قول شریقی ایله بخیر در سرق و تخیر ایچون در وایت دخی معذور ایچون نازل اول و در بوجه نسل شاة
 معاشنه در (و لوارندی) و اگر در دانی اوزر نه الفاتسه (اواسع بالتمیص) یا خود قیص ایله انشاح
 اید یعنی کوملکی صاع التک آتندن بکوروب صول اوزر نه الفاتسه (اوازتر بالسر اویل) یا خود سر اویل
 ایله از ایلایه یعنی طوخی جام بشتالی کی بیله یا غله (فلا یأسی به) و افعالک بر سنده بامس یوقدر و زبرایش
 بخیط کی بونری کیمش در (و کذا لو ادخل متکبیه فی القبا ولم یجد خل یدیه فی کبیه) اگر اوزر نه قضا نه اذخال
 اید و بر ایکی بر بکری نه اذخال یا غله نه بامس یوقدر (فصل) و قنا که مصنف احرام اوزر نه اولان جناتی
 بیاندن فارغ اولدی ایسه طواف اوزر نه اولان جنایه شروع ایلدی (وان طاف لقرن اول و لصدر جنبا
 علیه دم) اگر طایف اولان کسه در و ایچون یا خود در ایچون جناتی حاشه طواف ایله انک اوزر نه
 دم لازم اول و اگر مت ایسه دم شروع ایله واجب اول و (و کذا الوطاف لارکن محدثا و لک طواف الصدر و اربعة
 منه و دون اربعة من ارکن او افاض من عرفة قبل الامام او ترک السعی او الوقوف بمزدلفة او رمی الجمار کاه
 اوزر نه دم اوزر نه جرة العقیبة يوم النحر او اکثره) اگر رکنی یعنی طواف زیارتی ابدست سز طواف آنه یا خود
 طواف صدوی ترک ایله یا خود طواف صدور در در دخی ترک ایله رکندن در دتن اشاعی طوافی ترک آنه
 بوندن نقصان اید و در ایله جبر اید و یا خود عرفة دن امامدن مقدم رجوع ایله یا خود دین الصفا و المروه
 سعی نیک ایله یا خود در دمه و قوف ترک ایله یا خود در دخی جمارک کیسی ترک ایله یا خود بر کونک
 رمی ترک ایله یا خود جرة عقبه نه و مینک اکثری ترک ایله نه دم لازم اول و (و لو طاف للقدم و انصدر
 محدثا علیه صدقة) و اگر طواف قدوی و طواف صدوی ابدست سز ایله اول کسه نه اوزر نه
 صدقه لازم اول و زبرایش طواف صدور یا جدر کرچه طواف قدوم نه و در لکن شروع ایله واجب اول و (و کذا لو ترک
 دون اربعة من احدی و اوزر نه احدی الجمار ثلاث) اگر طواف صدور در دتن اشاعه سنی ترک ایله یا خود جمار
 ثلاث برینک رمی ترک ایله نه اوزر نه صدقه و اودر (و لو ترک طواف الرکن او اربعة منه بقی محرم اید
 حتی بطوفتها) و اگر طواف رکنی ترک ایله یا خود طواف رکندن دوت شوطی ترک ایله یا خود احرامه ایدی قالور
 حتی طواف رکنی ایلمیخه احرامدن چیمز و نسا دخی کند و به حرام اول و (وان طاف جنبا فعليه دية) و اگر
 طواف رکنی جنابت ایله طواف ایله اول کسه نه اوزر نه دم لازم اول و زبرایش جنابت ایله اولان نقصان
 حدث ایله نقصان اعظم در اول تقدیر بجه نقصان اعتلای جبر ایچون بدنه لازم اول و (و لا یفضل ان یعیده
 مادام یحک و یسقط الدم) افضل اولان طوافی اعاده اید و در مادام که مکده در اعاده اید مکده دم ساقط اول و (و لو
 طاف لمصدر طاهرا فی احرایام التشریق بعد ما طاف لمرکن محدثا فعليه دم ولو کان به ما طاف للمرکن له جنبا
 قدما و عند هادم قضا یا جنبا) طواف رکنی محدثا طواف اید و در مکده مکده ایام تشریق اید و در مکده طواف صدوی
 طاهر طواف ایله انک اوزر نه دم لازم اول و زبرایش طواف رکنی جنبا طواف اید و در مکده مکده طواف صدوی
 جنبا طواف آنه ایکی دم لازم اول و بوجه حاشیه قنده و اما سنی قنده انجی بر دم لازم اول و بکریلین
 اذ طاف لمرک و سنی محدثا یا جنبا و اگر عمره بی طواف اید و به سنی ابدست سز ایله طواف و سنی

اعاده اید (فان رجع الی اهله ولم یعد هما فعليه دم) و اگر اول طائف و ساعی و محدث اهله رجوع اید و ب طواف
 و سعی اعاده ایسه انک اوزر نه دم لازم و واجب اول و (ولاشئ لو اعاد الطواف فقط هو الصحيح) اگر انجی
 طوافی اعاده اید و به برشی لازم کلر صحیح اولان بود اما بعض مشایخ اگر سعی اعاده یا غله اوزر نه دم لازم
 اول و در بجه و الصحیح قول انک قولندن اعتبار در (وان جامع الحرم فی احد السبیلین قبل الوقوف بعرفة
 ولو ناسیا فیه و بعضی فیه و یقضیه و علیه دم) و اگر محرم عرفة به و قوف دن مقدم احد سبیلین برنده جماع
 آنه اگر ناسیا دخی اول و به ده سبی فاسد اول و زبرایش فاسد اول و در مکده مکده فراغت اید و زبرایش سائر جماع
 کی اید و ب سنی آینه ده قضا اید و زبرایش دم لازم اول و حتی بر کسه خاتمی ایله محرم ایکن جماع آنه
 نه لازم کاور بی عایه السلامدن سوال اول و در (بریقان دما و بعضیان فی حجتها و علیها الحج من قابل)
 یور مشرد (ولیس علیه ان یترق عن زوجته فی انقضاء) فاسد اولان بیک قضا سنده اول کسه نه اوزر نه
 زوجندن مفارقت ایتمش یوقدر و زبرایش و افقی دیر که قضا اول کسه به زوجندن مفارقت و اوزر نه
 اصحاب رضوان الله علیهم ایچون اقتراقی واجب قبل ایدر امام مالک قول من لا یزیدن حجة قد قلدنه مفارقت
 اید و امام شافعی قول ایچون ایچون مکان کلد کلد کلد مفارقت اید و امام زفر قول محرم اول و در قری
 حاشه مفارقت ایله لرد و هر بری بر مذهبه ذاهب اول و در افقه حنفیه ایچون دلیل اقتراق ادا نسلک دکلر
 قضا دخی لازم که انجی قضای حاشه در اوله اوله اید و عودتک مایتنی جامع اولان نکاح در اول ایسه
 قاعدر بونه در بجه قبل الاحرام و بعد الاحرام اقتراق معنایی یوقدر و اما اولدی تذکره باعث اول و در کلدنه
 دیر ایله یوقدر هفت عظیمه چکدک دیون دامت و تحریری دخی زیاده اول و در معنای اقتراق صحیح دکلر
 خصوصاً حالت صوم و حالت حیضه فراشدن منع اول و زبرایش جنابه دن منقول اولان اقتراق اید و ب واجب
 اوزر نه محمول اوله بوجه ایجاب اوزر نه محمول اوله (وان جامع بعد الوقوف قبل الحاق لایة سجد و علیه دية)
 و اگر قوف دن مکده تراشدن اول جماع آنه سبی فاسد اول و زبرایش کسه نه اوزر نه دم لازم اول و زبرایش شافعی دیر که
 فاسد اول و زبرایش مفسد عبادتک آخر نه بولسه عبادتک اول و آخری دخی افساد اید و صوم کی برن ایچون
 دلیل ینفیر علیه السلام (من وقف بعرفة قد تم حجه) قول شریقی در اما اگر جماعی مرار ایله اول ایچون
 بر بدنه و مکده اولان جماع لک هر بری ایچون بر رشاء لازم در برن قنده اما امام شافعی رحمه الله گفته جله نه
 بر جز لازم در برن جنس واحد در تداخل اید و در بزر که جزا علی حسب الجنایات در جماع اول جنابت
 کامله در احرامه مصادف اولی ایچون اول اید و بدنه اول و (ولو بعد الحاق قبل طواف الزیارة فعليه دم)
 و اگر تراشد مکده طواف و زیارتدن اول جماع اید و به انک اوزر نه دم لازم اول و در حق نسا احرامتک بقای
 ایچون شاة ایله اکتفا اولدی زبر جنابت دخی خفیه در (و کذا لو قبل اولس بشرة وان لم یزل) اگر خاتمی
 تقبیل ایله یا خود شهوت ایله لمس ایله ازال اول و به ده نه دم لازم اول و (و کذا لو جامع فی عمرته قبل
 طواف الاکثر فسد وقضاها) اگر بر کسه عمره اید ایکن اکثر اشواطی طوافدن اول جماع ایله و عمره سبی فاسد
 اوله و قضای آنه نه دم لازم اول و (وان کان الجماع بعد طواف الاکثر لم یدم ولا یفسد) و اگر جماع اکثر اشواطی
 طواف دن مکده واقع اوله دم لازم اول و و عمره سبی فاسد اول و اکثر عمره اشواط و قوف منزله نه در زبر اکثره
 حکم کل و اودر (ولاشئ علیه ان یزل بنظر و لو فی فرج) محرم اولان اگر نظر ایله ازال اوله انک اوزر نه برشی
 یوقدر اگر ازال فرجه نظر اید دخی اول و به (وان اخر الحلق او طواف الزیارة عن ایام النحر فعليه دم) و اگر تراش
 اولی ایام تحریردن تأخیر یا خود طواف زیارتی تأخیر ایله انک اوزر نه دم لازم اول و (خلافا لهما) اما سنی
 خلاف اید و ب قضاء مافات اول و در مکده برشی لازم در کلا در دم فوت اولان افعال جبر ایچوندر بونده
 ایسه قضا اولدی قضا اول و در مکده برشی لازم کلر (و کذا الخلاف لو اخر الی او قدم نسکا علی نسلک هو علیه)
 و خلاف نه بوجه در دخی دم لازم اول و اگر دخی تأخیر آنه یا خود برنکی برنک اوزر نه تقدیم ایله که
 اول تأخیر اولان نسلک تقدیم اولان دن مقدم ایدی زبرای غیر علیه السلام (من قدم نسکا علی نسلک
 فعليه دم) حدیث شریقی تقدیم و تأخیر در دم دلیل قویدر (وان حلق فی غیر الحرم لحج او عمره فعليه دم
 و لا یاتی یوسف) و اگر سر درن غیر به سبی ایچون یا خود عمره ایچون تراش اوله اول کسه نه اوزر نه

[illegible]

جرا عتاقدر یعنی فتح عین الیه اوغلا غنیشیدر بر صیقل قتلنده جرا فتح جیم الیه و فایله اولان جفر مدر
یعنی درت ایاقلو اوغلا قدر (وقی انشاهه بدنه) دره قوشنک قتلنده جرا بدنه در (وقی الحمار الوحشی بقرة) و حمار
وحشی قتلنده جرا اوس کوزدر (ولما نظیره کفکوهامه) و شول شیده نظیر اولیه ابو حنیفه و ابو یوسف
قولی کبیر اولزمان ایکی عادلک تقوی الیه قیتندر کوکر چین و سر چه دخی بونزه بکر حیوانات کی
(والعالم والناسی والعائد والمبتدی فی ذلک سواء) قصد اصدی قتل ایدن و ناصی قتل ایدن و بر دغه قتل ایدوب
جرا برد کد نصرکه ینه قتل ایدن و ابتداء قتل ایدن برابر در (فان خرج الصيد او قطع عضوه و وقف شعره ضمن
ما نقص من قیمته) را کر محرم بر صیدی مجروح انسه یا خود صیدک بر عضوی قطع ایلسه یا خود قتلنی یولسه
قیمتندن نقص شی ضامن اولور بعضی کله اعتبار اولغله ته کیم حقوق عیاددن بر کسته بر جملک کلی مالی
اتلاف انسه کیلسنی ضامن اولور بعضی اتلاف ایدر سه ینه بعضی ضامن اولور (وان تلف بر سه او قطع قوائمه
تخرج عن حیز الامتناع فعليه قیمته كاملا) را کر صیدک قتلانی یولسه یا خود ایاقلنی قطع ایلسه و اول صید
حیز امتناعدن چیمسه یعنی کندوبی صیاددن منعه یا خود طیرانه یا خود پوریمکه قادر اولسه اول کسه نیک
اوزر ینه کاملا قیمتی لازم اولور زیرا اول صیددن امن فوت اولسدر الت امتناع فوت اولغله اول تقدیر چه
جرا کامل اولور (وان حلیه فقیهه جرا ایلنه وان کسری یضه فقیهه البیض) اگر محرم صیدی صاغمه اکجرا
سود نیک قیمته در واکریضه سنی کسری ایلسه اکجرا یضه نیک قیمته در (وان خرج من البیض فرخ میت فقیهه
الفرخ) را کر کسریضه ایتد کده ییضه دن میت یاوری بیقارسه اکجرا یاوری نیک حیا قیمته در استحسانا قیاس
یوایدیکه جرا قیمت ییض اولوب فرخ اولیه اما وجه استحسان بودر که ییضه تحمل خروج فرخ حیدر اصل الیه
تمسک واجبدر حتی خلاقی ظاهر و اید کسریضه ایلسه موت فرخه سیدر وقتندن اول حاصل اولسه چونکه
کسیر و نصرکه موت ظاهر اولدی اول کسره مضایق اولنور احتیاطا ینه بومسکله کبیردر بر نظیمه نیک قارته
ضرب انسه بر میت جنین بر اقسه اند نصرکه کندیبی اولسه کندینک و جنینک قیمتی لازم اولور زیرا ضرب
ایکی سنک موته سیدر اما انسان بونک خلافتجه در بر کسته بر خاقونک قرته ضرب انسه جنین دوشوب
کندی دخی فوت اولسه انجیق املاک ضمایق لازم کاور زیرا جنین من وجه جرا مدر من وجه نفسدر عیادک ضمایق
احتیاط اوزره بنا اولغدی پس بونقدیر چه شک الیه واجب اولز صیدک جزئی احتیاط اوزره مفیدر شبه نفس
ترجیح اولوب جرا واجب اولدی (ولاشئ یقتل غراب و حذاه و ذنب و حیه و عرق و وفاره و کلب و غور
و بعض و غل و برغوث و قراد و سلحفاة) فارغه و جابلایق و قوردد و سیلان و عقرب و صیقل و کلب و غور و ووری
سکک و قارنج و بر و کت و قاپلو بقی فی قتل الیه قانله برئی لازم کلز حداه جابلایقدر (وان قتل قله او براده
تصدق بمائة و غمرة خیر من جرادة) واکر محرم بر قله یعنی کله یا خود چکر که کی قتل ایلسه جرا ایچون دبلدیکی
شی تصدق اید و بر غمره خیر لودر بر براده دن بمائة الیه مراد طعامدن بر اوج شیدر بر ایکی و اوج و درت کله
قتل اولتیق هر بر ینه بر اوج طعام اولتیق نصف صاعه قریب اولور که له بدندن متولددر برسی ازاله اولغله
بدنه کثرت ارتفاع حاصل اولش اولور و براده صیدر در دندر و اخذی انواع خیل الیه ممکن اولور اول تقدیر چه جرا
لازم اولور و غمره خیر من جرادة عمر رضی الله عنک قولیدر بونک قصه می بودر که اهل حصن محرم ایکن چوق
چکر که به راست کلوب قتل ایتملددر هر بر براده نیک مقابله سنده بر درهم تصدق ایدر لودی عمر رضی الله عنه
اهل حصه خطاب ایدوب بن خلف ایدر مکة سزله الخه کز چوقدر ایددی (غمره خیر من جرادة) بیور مشلدر
بوحساب اوزره بر مراد مقابله سنده بر غمره جرا اولتیق چاندر (ولا تجاوز اشارة فی قتل السبع وان صال ثلاثه
بقتله) شاقی تجاوز ایلز قتل مبعده واکر سبع جمله انسه قتلنی الیه محرمه برئی لازم کلز یعنی برئی حیواندره
انجیق قیون اولور زیاده اولز (وان اضطر المحرم الی قتل اصد فقتله فعليه الجزاء) واکر محرم قتل صیده مضطر
اولسه یعنی حالت محصیه به وارسه و صیدی قتل ایلسه انک اوزر ینه جرا لازم اولور (وللمعمر ذبح شاة و بقرة
و بعیر و دجاج و بطة اهل) و محرم ایچون قیون واکوز زوده و طاروق و قازوغا زاق وارددر (و صید معن) و محرم
ایچون بالی صیدانک وارد حق سبحانه و تعالی نیک (احل لکم صید البحر) قول مشر فی حکل حلال اولدیغنه
دلیل کافی در (و علیه الجزاء بذبح حمام مسرول و بطی مستانس) حمام مسرول و ذبح الیه محرم اوزر ینه جرا

لازم اولور يا خود غلبي مستأنس ذبح ايله جزا لازم اولور (ولوزج صيد ايهو ميته ولو اكل منه فعليه قيمه ما اكل مع الجزاء) را که محرم صیدی ذبح ایلسه مذبح اولان ميته در که چه ذبح فعل مشروط و در لکن محرمه فعل حرام در ذبیحه می مجوسی ذبیحه می کی اولور و کراول ذبیحه دن اکل انسه جزا ایلدیکي مقدار سنک قیمتی لازم اولور و اما مین قنده اکل ایلدیکي مقدار سنک قیمتی لازم کلاما امام عمر تاشی دیشدر که اگر محرم ذابح ادا ایتد کد تصکرها اکل ایلدیکي سنک قیمتی واجب اولور و اگر جزای ادا ایتزدن مقدم اکل ایلدیکي به جزا لازم کلاما اکل ایتدیکي سنک قیمتی جزا به تداخل ایدر (بخلاف محرم آخر اکل منه) و محرم آخر اول ميته دن اکل انسه بو کا مخالف در شئی لازم کلاما (و بحال للمحرم لحم صید صاده حلال و ذبیحه ان لم یله علیه ولا امره بصیده ولا اعانه) و محرمه حلال اولور محرم اولیان کسنه نک صید ایدوب ذبح ایتدیکي صید لکلی اگر صید اوزر نه دلالت و صیدی ایچون امر و معارفت ایلدی ایلسه طلحه رضی الله عنک روایتده لحم صید محرم حقه نه نیجه در دیومای بنزده مذاکره ایدوب نی علیه السلام ک حجرة مطهره لر نه قائم ایدیلر صوت غزی اجتماع یوروپ سولت دیکلر نه در دیوموال یورو لر نه کلامی اعاده ایلدک لایاس به یورو مشلدر (ومن دخل الحرم وفي يده صيد فليطه ارساله فان باعه رد اليه ان كان باقيا وان فات لزومه الجزاء) و شول کسنه که حرمه داخل اولوب لنده طاهره دن کوروش بر صید اولسه اول کسنه نک اوزر نه لازمدر که اول صیدی ارسال یعنی اطلاق ایدر و اگر اول صیدی بیع انسه بیع رد اولور اگر عینی باقی ایلسه اگر عینی باقی اولوب لندن کیش ایلسه اول کسنه به جزا لازم اولور شافعی دیر که حق شرع عبدک ملک کندن ظاهر اولور عبدک اکا حاجتی اولد بیچون شول اشجار کی که انی انده ان دیکمدر حرمت حرم اول اشجارده لازم اولور بزم ایچون وقتا که صید ایلد حرمه داخل اولدی ترل تعرض واجب اولدی حرم ایچون یا خود حرمه دخول ایلد اول صید حرمه دن اولش اولور پس بو تقدیر به صیدامنه مستحق اولور لایققر صیدها طوبی موجبجه (ومن احرم وفي يده ارقی قصه صید لا یلزم ارساله) و شول کسنه که احرامه کیر حال بوکه اوندی یا خود قصصنده صید اولسه ارسالی یعنی اطلاق لازم اولور زیرا اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین محرم اولور لدی وارلنده صیدلری وارایدی صقر و شاهین و غزال کی (وان اخذ صیدا ثم احرم فارسله احدثه من الرسل بخلاف ما اذا اخذ محرم) و اگر محرم اولیان کسنه بر صید اخذ ایدوب بعده محرم اولسه و اول صیدی بر کسنه ارسال یعنی اطلاق ایلسه اول کسنه اول صیدی ضامن اولور اما محرم ایکن صید ایدنک صید فی اطلاق بو ذکر اولنانک خلافتجه در زیرا محرم ایکن صید ایدن صیده مالک اولمشد و ارسال اولنان صید ایدنک ملکی دکادر که ضمان لازم کله (فان قتل ما اخذ المحرم محرم آخر حتما) و اگر محرمک اخذ ایتدیکي صیدی محرم آخر قتل ایلسه ایکیسی دخی ضامن اولور یعنی ایکیسی دخی جزا در لر اولکی اخذ ایهو اولان صید ایدر بکیچون ضامن اولدی قاتل ایلسه اخذ نه عرضنی مقر را قتل اولدی مقر را ایلسه حق تعزیه قبل الاخول طلاقه شم ادا ایدوب نه رجوع ایدن کسنه لر نه ادا کی تضمین اولور زیرا اول شاهد لر نه ادا تدری ایلد شرف سقوطده اولان شئی تقریر ایلد کوری صیدله شاهد لر نه تضمین لازم کاور مثلا زوج و رضای ایلد زوجک اوغلی شافون مزبوری تقبل انسه اول ساعت فرقت واقع اولور فرقت ایلسه قبل الاخول فسخ معانسته درو جنایت مرأ طرفدن اولفته زوج ایچون مهر ویرمک لازم کوردی و شرف سقوط دیکي عدم مهر ایدی شاهد لر ایلسه طلاقه شم ادا ایتدکجه نصف مهر لازم کلدی نه شاهد لر رجوع ایتدکجه زوج ایچون لازم کان نصف مهری کندی لر تضمین ایدر (و رجوع اخذ علی فانه) و اخذ محرم ضامن اولدی بی جزا ایلد قاتل اوزر نه رجوع ایدر یعنی تضمین ایتد بر امام زفر دیر که اخذ قاتل اوزر نه رجوع ایدر مزبورا کندی صهی ایلد مؤاخذه در (وان قتل الحلال صید المحرم فعليه قيمه) اگر حلال صید حرمی قتل انسه اول قاتل اوزر نه قیمتی لازمدر (وان حله قيمه لیه) و اگر صید حرمک سودنی صاعه سو ایلد بی لازم ایدر (و حش الحرم ان خبره غیر منف ولا بما یسته اساس سنه قیمه) و شول کسنه که حش حرمی یا خود شجرین قطع ایلسه اول شجر که دیکمدر اولسه و انسان دیکه کلدیکي شجر دن دخی اولیه اول قطع اولنان ششک قیمتی ضامن اولور معلوم اولد که شجر حرم دردت نودر اوج نودنک قطعی و انکله انتفاع بجزا و حلال اولور اما بر نودنک قطعی و انکله انتفاع بجزا حرامدر اما حلال اولان اوج

نوعک بری شول شیدر که اول شجر ایسان دیکمدر اول اولدخی عادت ایدیکي جنسندن اوله (ایکجهیسی) شول شجر در که انی انسان دیکمدر اول اولدخی عادت انسان دیکدیکي جنسندن اولیه (اوجخیسی) اول شجر در که بنفسه شش اوله لکن عادت انسان دیکه کلدیکي جنسندن اوله و نودنک قطعی و نودنک انتفاع حلالدر (اما در دخیسی) بنفسه شش اوله لکن عادت انسان انی دیکه کلدیکي شش اولیه انک قطعی و انکله انتفاع بجزا حرامدر زیرا نی علیه السلام الا لا یحتلی خلاها قول شریفی ایلد نی یورو مشلدر و الحلاله النبات الرطبة اختلاها الکلا قطع النبات وقال خلی الفلات ای قطع نبات الارض العضد انقطع الشوک النبات (الاما جف) الامکر که قوریش اوله اول زمان قطع اولسه بر شئی لازم اولور (وانه صدق له متعین فی هذه الاربعة ولا یجزی الصوم تصدق شول درنده اکا متعیندر صوم کفایت ایلد در تدن مراد بری ذبح صید و بری صاعق و بری حشیش حرمی قطعدر و بری شجر حرمی قطعدر اما بوجنایتلر ده صدقه متعین اولوب صومی کافی اولسه علت بودر که ذکر اولنان دردت فعلک حرمی حرم صیدله دکدر پس ضمان محلدن اولوب جزا افعالدن اولدی صوم ایلسه قورنه در فعل محرم ایچون جزا اولغه صالحدر بوته درجه و ضمان محل اعتباری ایلد اولیجی ضمان امواله شیشه اولوب بر فعاذه صوم کافی اولدی (و حرمی حشیشه و قطع الا الا ذخر) و حرمک حشیشی و تلاقی و قطع انک حرامدر الا الا ذخر دیکلری اوقی قطع انک و اوتلاقی حرام دکدر ابو یوسف حشیش حرمی اولیق لایا مدر در بر یو اوندی ضرورت واردر ابو حنیفه ایلد امام محمد کلدیکي نی علیه السلام (لا یحتلی خلاها) قول شریفی در ضرورت اول برده اعتبار اولور که خلافتنه نص اولیه بونده ایلسه لا یحتلی خلاها قول شریفی واردر ضرورت اول اعتبار اولور زیرا خلدن حشیش نقلی خود ممکندر و بو استثناء تلقیه در دخی مشلدر روایت اولدی وقتا که بیغیر علیه السلام (لا یحتلی خلاها ولا یصد شوکها) یورو قدده عباس رضی الله عنه الا الا ذخر یا رسول الله زبیر ان ذخری قوریش و اولر عزه قوریزدیکه نی علیه السلام دخی الا الا ذخر یورو مشلدر بو نک تأویلی بودر که نی علیه السلام بولفظی استثناء ایتدکجه قصد ایدر لکن عباس رضی الله عنه صیقت ایلدی یا خود حق سبحانه و تعالی اولوقنده عباسک مشیتنه رخصت ویرمک ایچون وحی ایتد اوله (وکل ما علی المفرد به فعلی القارن به دمان) و هر جنایتکه مفرد بالجمع اولان کسنه نک اوزر نه اوله اول جنایت صیدله قارن اوزر نه ایکی دم لازم اولور بر دم ایچون و بر دم عمره ایچون (الا ان یجا و المیقات غیر محرم) الامکر که میقاتی محرم اولدیکي حالده تجاوز ایدر عمره و حج ایچون دم واحد لازم اولور زیرا جنایت بر دم جزا دخی بر اولور که حق میقاتی قضا در امام زفر دیر که هر احرام ایچون بر دم لازمدر سائر محظوظ ایدر اولدیکي کی بزم ایچون دلیل میقاندی محرم بر احرامه مستحقدر بر کسنه عمره ایچون میقاندی احرام کیسه جائز اولور و اوزر نه بر شئی لازم کلاما حال بوکه قارندر واجب واحدی تاخیر ایلد جزا واحد لازم کاور (وان قتل محرمان صید افعلی کل واحد منهم جزا کامل) و اگر ایکی محرم بر صیدی قتل انسه لر هر بر سنک اوزر نه جزا کامل لازم کاور بو نک هر بر بری شرکک ایلد بر جنایت جانی اولمشدر بوجنایت خود دلالت جنایتدن معذور اول تقدیر به هر بر نه جنایت کامله لازم اولور (وان قتل حلالان صید المحرم فعليه اجزاء واحد) و اگر ایکی حلال یعنی محرم اولین ایکی آدم حرم صیدنی قتل انسه لر اول ایکی کسنه نک اوزر نه بر جزا لازم اولور زیرا بوجنایت ایچون دکادر بلکه صید قیمتی ضماندر و بوجنایت اوزر نه دلالت ایلشدرو بوجنایت اتحادی ایلد متحد اولدی نه کیم ایکی کسنه بر آدمی خطا قتل ایلسه لر ایکیسینه بر دم لازم اولور و لکن هر بر نه مستقل کفایت لازمدر (و یبطل مع المحرم الصید و شراؤه) و محرمک صید حرمی بیع ایتدی و اشتر ایلدی باطل اولور اگر حیایع اولور نه امین اولان صیده تعرض ایتد شش اولور و اگر بعد القتل بیع ایدر نه ميته ایتد اولور علی کلا التقدیر بی بی باطل اولور (ومن اخرج ظبیة الحرم فوالت و ما تافتمها) شول کسنه که ظبیة حرمی حرمدن اترای ایتد و طوغر نه وفوت اولسه ظبیة بی وولدی ضامن اولور زیرا صید حرمدن اترای اولد و نصف کمره شرعاً مته احتقاق باقیدر و باجلدن صیدی امته رد ایلک و اجیدر و بوصف شرعیه دکدر اولدنه دخی سرایت ایلدی حرمیت و کفایت و غیر بلر ده سرایت ایتدیکي کی لکن و لا معصومه ایلد بو کلامه سوال واردر اولوب مقصوب اولان ششک مالکته ردی واجب اولور دخی صفت شرعیه دکدر لکن ولده سرایت ایلدی زیرا ولید غصب معصونه دکدر مثلا بر کسینه بر آدمک قصر اغنی غصب ایدوب بر قاج

باب الاحصار والقوات

بواب احصار وقوات ياندره در احصار لغتده مطلق منعه دیر (حصر والعدوا حصر والمريض) دینلور
حق سبحانه وتعالینک (لنقره الذين احصروا في سبيل الله) قول شریفنده دخی بومعنايه در وشریعته
وقوف وطوافك منعه دیر اما ایکنسند برینه قادر اولسه اما محصر دینلز (ان احصر المحرم بعدوا ومرض
او عدم محرم اوضیاع نفقه قل ان یبعث شاه تنذیح عنه فی الحرم فی وقت معین وتخلل بعد ذبحها من غیر حلق
ولا تقصر خلافا لابی یوسف) اگر محرم عد یا خود مرض یا خود محرمه خاتون عدم محرم سبیل یا خود
نفقه منی ضایع ایکنک محصر اولسه اول محصر ایچون بر شاة کوند رمل لازمدر حرمده وقت معینه
ایکچون ذبح اولسه اول شانی ذبح ایکنکد نکره تراشیر وقرقصر متخلل اوله ابو یوسف ایچون خلاف وارد
ته کیم حق سبحانه وتعالینک (فان احصرتم فاستیسرو من الهدی) قول شریفی بوکادلیلدر نی علیه السلام
واصحاب کربن رضوان الله نه الی علیهم اجمعین عام حدیه دن عمریه محرم اوله قلنده محصر اولوب یعنی
مشرکین طرفندن ممنوع اولوب مصالحه ایکنلر ایدی واولزمان نی علیه السلام بر شاة بعث ایذب ذبح
ایکنکد نکره متخلل اولوب منته قابلده قضا ایکنلردر (وان کان فاریعیت دمن ویجوز ذبحها قبل یوم النحر
لا فی الحلق) واکر محصره اولسه ایکی دم کوند ره اول شانی یوم نحر دن اول ذبح ایدرسه جائزدر اما حله ذبح
ایدرسه جائز اولوز واکر فارن ج ایچون لال اولغه بر شاة کوند رسه عمره ایچون اولان احرای باقی قالمش اولوز
اول تقدیرجه بر شاة ایکی احرادن جقمق ممکن دکادر (وعندهما لا یجوز قبل یوم النحر ان کان المحصر محرما
بالحج) اما من قنده یوم نحر دن مقدم ذبح جائز دکادر اگر محصر محرم بالحج اولورسه واما احرام عمره ایچون
اولورسه زمان ایله موقت اولوز یوم نحر دن اول ذبح اولورسه جائز اولوز اما احرام حمله محرم اولان یوم غره
مختصدر تراش کبی مقدم جائز دکادر (وعلى المحصر بالحج اذا تحلل قضاء وعمره) حجه محرم اولان محصر
اوزرینه متخلل اولدینی وقره حجه وعمره نک قضای وارد ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهما دن مریدر که
یغمبر علیه السلام (من فاته عرفه بلیل قد فاته الحج فلیتحلل به مرة وعلیه الحج من قابل) یورمشلردر وچون
قضای شروع نک یحی ایچوندر عمره نک قضای آنده فانت حج معنای اولدینی ایچوندر فانت حج ایسه افعال
عمره ایله متخلل اولوز (وعلى المتفرق قضاء وعمره) وعمره محرم اولان محصر لاوزرینه عمره نک قضای وارد عمره
حقند ما حد اوزرم قنده متفرق لکن امام مالک دیر که عمره موقت دکادر انک حقه ما حصاره تحقق اولوز برن
ایچون دلیل نی علیه السلام واهحابی عام حدیه ده محصر اولدیلر حال بوکه جله می معتقد ایذیلر اوله ایچون
تحقق مشروعیتی دفع خرج ایچوندر خرج ایسه احرام عمره موجوددر جن احصاره تحق اولسه انک
اوزرینه قضا لازم اولوز حج کبی هر جن که متخلل اولسه (وعلى انقارن حجة وعمران) وقران ایچون محرم اولان
محصر لاوزرینه هم حج هم ایکی عمره نک قضای وارد اما حمله بر عمره نک قضای فانت حجه اوزرینه لازم
اولان حج وعمره ایچوندر اما عمره ثانیته کندیسی قارن اولوب شروع ایذیکی عمره در که اندن جشمش ایدی
انک ایچوندر (ان زال احصار بعد یوم النحر واما کنه ادرا که قبل ذبحه) محصر اولان محرم قربانی بعث
ایکنکد نکره جن احصار زائل اولسه واول محرم هدیه فی ذبحدن مقدم ایرنمک ممکن اولسه (وامکن ادراک
الحج لا یجوز له التحلل) وچبه ایرمک دخی ممکن اولسه اول کسینه ایچون متخلل اولقی جائز دکادر بر اخصاف ایله
منصور حاصل اولوز دن مقدم اصله قدرت حاصل اولمشدر متیم صلاته صویه ومکفر بالصوم فرغندن
اول عتقه قدرق اولسه تیم موم جائز اولدینی کبی بوجه له دخی جائز دکادر (ولزمه الماضي) اول کسبه افعال
حج وعمره فی اوقافهم ایکن لازمدر (وامکن ادرا که انهدی فقط تحلل وان امکن ادراک الحج فقط جاز التحلل
احتسابا) واکر انجی هدیه ایرنمک ممکن اولسه اصل که حج ایدی اکا عاجز اولدینی ایچون متخلل اولوز واکر انجی
یاکنر جه ایرنمک ممکن اولسه احتسابا متخلل جائزدر یا س بایدیکه جائز اولیه (ومن منع بمكة عن الرکبتین)
وشول کسینه ده حد در که حج ایسه یعنی طواف ووقوف عرفه دن منع اولسه (وکنه من ادرا کسینه
محصردر) (وان روی علی أحد ما طیس بمحصر) واکر ایکی مشدن برینه قادر اولسه اول کسینه محصر دکادر مثلا
طوافه قادر اولوب وقوفه قادر اولسه اول کسینه صبر ایسون که حج کندن فوت اولسون بعده طواف وسی ایله

متخلل اولسون اما وقوفه قادر اولوب طوافه قادر اولسه فوت اولامق احتمالی ایه احرام باقیدر طواف ایتمیجه
احرامدن متخلل اولوز (ومن فاته الحج بقوات الوقوف بعرفة فلیتحلل بافعال العمرة وعلیه الحج من قابل)
وشول کسینه که عرفه ده وقوف نک قوتیلدنی حج فوت انسه پس ایدی اول کسینه افعال عمره ایله متخلل اولسون
سنه آتیسه ده انک اوزرینه حج لازمدر یعنی قضای لازمدر (ولادم علیه) واوزرینه دم لازم اولوز بر افعال
عمره حج اولوز (ولا فوت للعمرة وهی احرام وطواف وسعی) وعمره ایچون فوت یوقدر وعمره احرام وطواف
وسعیدر واحرام عمره نک شرطیدر وطواف وسعی رکنلردر وعمره مستدر شافعی دیر که قرضدر نی علیه السلام
(العمرة فريضة كغير فريضة الحج) حدیث شریفی استدلال ایذر برن ایچون دایل ابو عیسی ترمذی جامعنده
محمد بن اسکندر اسناد ایله جابر بن ربیع ایکنک حدیث شریفدر که نی علیه السلام اراجه هی دیو عمره دن
سوال اولنده قد (لا وان تعمرها ووافل) دیو یورمشلردر وینه ابن عباس حضرت ترمذی مریدر که نی علیه
السلام (الحج بعماد للعمرة تطوع) یورمشلردر ویرا عمره نک غیری ایله موقدر طواف نقل کبی اول
تقدیرجه واجبه اولوز اگر مسائل حق سبحانه وتعالینک (واعموا الحج والعمرة لله) قول شریفی دلیل ایراد
ایذب بوابت کریمه ده عمره نک وجوبه دلالت ایذر برنی یوقدر اقام خلاف تقصیر اصلده وجوب المستی
اقتضا ایذیری ایگزیرا عمره فی نافله فی وصلاة فافله فی اتمام ایکنک دیمک صحیح اولوز یا خود اتمام شروعدر نکره
اولان شیده استعمال اولوز برن کلام ایسه شروعدن اول اولانده در آیده ایسه قبل الشروع عمره نک
وجوبه دلالت یوقدر (وتجوز فی کل السنة) منته نک کیه سنه عمره جائز اولوز وسلف شهر حجه عمره
کوردنکده اختلاف ایکنلردر عمره فی الله عنه شهر حجه عمره دن نی یوروب وبعد النی الحج فی الاشهر
والعمرة فی غیرها اکل یحییکنم وعمرکم یورر ایدی اما صحیح اولان بلا کراهه عمره نک جوازیدر بخاری
صحیحنده یغمبر علیه السلام اسناد ایله روایت ایکنلردر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ذی القعدة ده
درت عمره کتورمشلردر بعده حجه کتورمکدن غیری (وتکره یوم عرفة والنحر وایام التشریق) یوم عرفه ده
ویوم نحرده وایام تشریق ده عمره مکروه اولوز ویرا عائشه رضی الله عنها عمره فی بوایمده کره کورمشلردر و نلر حج
ایچون تعبددر (وبقطع التلبیة فیما باول الطواف) وعمره ده اول کسینه تلبیه فی قطع ایله اول طواف ایله

باب الحج عن الغیر

بواب غیر ایچون اولانده حج یاندره دراد ان کندی عثمانک نوابی غیری ایچون قلیق اهل سنت وجماعت قنده
جائزدر اول عمل کرک صلاة وصوم وحج وکرک صدقه وقران واذکار وغیری ایکنلردن هر قنفسی اولورسه اشلیوب
نوابی غیری به به ایکنک جائزدر و نواب مذکور به واصل اولوب منتفع اولورمعتزله دیرلر که بونک اصلی یوقدر
ومینه واصل اولوب انتفاع دخی ممکن دکادر حق سبحانه وتعالینک (وان ایس للانسان الاماسی) قول
شریفی بوکادلیلر وروعه ده اول قدرت یوقدر که کندی عملنک نوابی آخر ایچون قیله کندی نفسنه قیلنه قدرق
یوقدر کیف که آخر ایچون قیله مالک وشافعی دیرلر که بونواب علی آخر ایچون قیلنک حقی صدقه ده وعبادة
مالیه ده و حجه در و بونلردن غیری صلاة وصوم وقرات قرآن کبی اولان عبادانده جائز دکادر یورمشلردر
برن ایچون دلیل شول روایت اولان شیدر که برکسینه نی علیه السلام دن سوال ایذب انام وایام حیاته ایکن
یکانایات ایکن اوزره ایذیلر ممکن میدر که انلرک موتد نکره بر دخی انلر ایله ایله لم رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم انلر ایکن بودر که انلر ایچون نماز قیله من واورج طوته من دیو تعلیم یورمشلردر ودر طوطی علی رضی الله
عنندن روایت ایذب نی علیه السلام یورمشلردر که برکسینه مقابر دن مرور ایذب اون برکه (قل هو الله
احد) قرأت ایله واجر نی موتا به ایله حق سبحانه وتعالی اول امواتک عددی مقداری اول کسینه احر
احسان ایذر و انس رضی الله عنه یغمبر علیه السلام دن سوال ایذب یا رسول الله بر موتا مزایچون صدقه وحج
ایذر ودر عالیدر برنلر حقه اشلیوب کمزاع المزلک نوابی انلر واصل اولوزی دیدکده (ثم انه یصل وبقرون به
کایفرح احدهم بالضيف اذا هدی الیه) دیو جواب یورمشلردر وایو ادور روایت ایکنلردر که نی علیه السلام
ایکی قوج قربان ایکنلردر برنی کندی و یحیی ایچون برنی امتی ایچون بوزر تعالیدر و انسان غیر نک علی ایله منتفع
اولدینغه اشارتدر و ابن عباس رضی الله عنهما دن مریدر که حق سبحانه وتعالینک (وان ایس للانسان الاماسی)

[illegible]

اليوم الذي وقف فيه يوم النحر بطلات) برجاءات شهادت ابتدايلر كه تحقيقاوضه به طور بيان كون يوم نحر در
 شهادتلى باطل اولوب وچ شريف استخانا صحيح اولور زيرا بوشهادت نتي اوزرينه قائمه در واندن غيري
 براهره اوزرينه قائمه در كه تحت حكمده داخلدر بوشهادتدن مقصود ناسك حجتى بقيد رج اسه تحت
 حكمده داخل اولان شول شيدركه حاكم اول شى الله محكوم علمي جبر ايد رج اسه عبادتدر عبادتده اسه
 جبر بوقدر اول تقديرجه حكمه داخل دكدور بونده اسه اعاده به امر حرجدر مسلمانلى ميايت ايچون عند
 الاستبانه انكه اكنالونوب شهادتلى قبول اوليه (ولوشهد وانه يوم الترويه صحت) واكر عرفه ده واقف
 اولد قزى كون يوم ترويه در بوشهادت ايله ز شهادتلى صحيح اولور اما مؤخرنك جواز نك نظيرى واردر صلاة
 ومومده فضاكي امامتدك جوازنده نظير بوقدر شهادت ايديلر كه حاكمه لايق اولان بودركه شهادتلى استماع
 ايليه (ومن ترك الحجرة الاولى في اليوم الثاني) وشول كسكه كه حجرة اولى بي يوم نايده ترك اتسه (فان شاهر ماها
 فقط) اكر ديلر سه الحج حجرة اولاي رى ايدر (والاولى ان رى السكك) اولى اولان حله سنى رى ايلسكدر ترتيب
 مستوفى رعيت ايچون على الترتيب حله سنى رى ايلك اولى واليقدر (ومن نذر ان يحج ماشيا معنى من بيته حتى
 بطواف للزيارة) وشول كسكه كه ماشيا حج ايتكه نذر اتسه اوندن طواف زيارتى ايدنجه معنى ايليه (وقيل من
 حيث يحرم) دينلشدركه اسرام كسكي مكاندن مشي ايديه بس و طودركوب ايله مشي يمينده تغيير اولوشدر
 جامع الصغيرده وجوبه اشارت اولوشدر املى دنج بودر زير اول كسكه قربى صفت كمال التزام ايتشدور پس
 ايدى التزام ايدى كي اوزره اوزرينه لازمدر صوى متابعا التزام ايدن كسكه كى ذرا ماشيا حج افضلدر زيرا
 نبى عليه السلامك (من حج ماشيا كتب له بكل خطوة حسنة من حسنات الحرم) قول شريفى افضلستنه دليل
 كافيدوحتى حسنات حرم نذر بارسول الله دوسوال ايدنكارنده (واحدة ببع مائة) ذويبور مشلدركن دفع
 حرج ايچون شرع شريف ركوبه رخصت وبر مشدر (فان ركب زنه دم) اكر نذر دفعكره ركوب اتسه اكادم
 لازم اولور روايت اولوشدر كه عقيدن عام الجمعى نبى عليه السلامه كواب بارسول الله بيم قنرنداشم ماشية
 خافيه حج ايلك ايچون نذر ايلشدرديد كده نبى عليه السلام (ان الله لعنى عن تعذيب اخنك فلتركب وتلدج
 لركوبها شاة) دوجواب يور مشلدردر (حلال اشترى امه محورة بالاذن) برخلال يعنى محرم اوياين كسكه
 افندينك اذنى ايله محرم اولمش بر جاريه بي اشتر ايله (له ان يملها) پس اول مشترى ايچون اول جاريه بي
 تحليل ايلك وارد زفردركه مشترى ايچون جاريه بي اتفاق ايله تحليل ايتك بوقدر زيرا اسرام برعقددر كسكه
 مشترى نك ملكى اوزره سبق ايلشدر اول تقديرجه فسخه قادر دكدورتنه كيم جاريه منكو حدى اشتر ايدوب
 وطنشه قادر اولدو بى كى بزم ايچون دليل بودركه مشترى بايعك مقامنه قائم اولوشدر زيرا بايعك جاريه بي تحليل
 ايتكه قدرقى وار ايدى لكن بايعه مكروهدر خلاف وعداقتضاسى ايچون اشده اسرامه اذن وردى بعده
 اذتدن رجوع ايديجك خلف ايتش اولور اما مشترى به مكروه دكدور (والاولى تحليلها بقص شعر او ظفر قبل
 الجماع) اول ساربه نك تحمله اولمس قبل الجماع صاحبي فرق ياكود طر رفتى قطع ايلك اوليدرم العبادات

كتاب الشكاح

بکتاب احکام سرحد پیاده رفته تا که مصنف عبادات ذکر کند فرغ اولدی ایسه معاملاته شروع ایدوب
 نکاحی سائر معاملات اوزرینه تقدیم ایلدی و نکاحی مجد نصره ابراد ایلمی نکاح ایلام میننده بر اوج
 وجه ایله مناجبت اولدیفی ایی و ندر زیر اراج ظاهر اهل و عیالی ترک در نکاح ایسه اخذ و ماینلرنده تاسیب و تقابل
 واردر ایلکینی وجه دخی حج کبی عبادت مالیه و بدینه در بیلکه نکاح امر یا معذور من وجه عبادت در حقی
 دینلشد که نکاحه استقبال عبادات نافله اشتغالان انفسله در حقیقین ذکر ایشلدر که نکاحه اولان اتفاق
 احکامدن بر حکمه واقع اولمشدر زیر انکاحه اوج دواعی مختلفه جمع اولمشدر بری داعیه عقل
 و بری داعیه طبعه راماد داعیه شرعه حق سبحانه و تعالیلند (فانکحو ما طاب لکم من النساء منی و ثلاث
 و رباع) قول شرع بقید رونی عایه السلام (تا کوانکدر و افانی مباح بکم الام یوم القیامه) و حدیث اخرده
 (النکاح منی فمن رغب عن منی فليس منی) قول شرع بقید راماد و داعی عقل هر عاقل لیب چکنه کندینک آدینی
 و کرایلر و تأمل ابایوب و متد نصره انک بقیاسی استیوب بالکیه منی اوله فی ادا لدر و ایسه بقاء

فلسفون غیر یایه اولز انک ایسه طریقی نکاحد و طبع انسانده محبت اولاد مقرر د لرکن اوغل محبتی
قر محبتندن زیاده اولدی بی اطهر من الشهد حق روایت اولنور که هارون الرشید بر اوغلنک اوغلی و بر قز شک
اوغلنی حضوره کتور و ب اوغلی اوغلنه من کیلک اوغلی سین دیوموال ایتدکده انا ابن فلان ابن هارون الرشید
دیدی و قزی اوغلنه حوال ایتدکده انا ابن فلان ابن فلان دیدی اوغلی اوغلنده احباء اسم زیاده ایدوکن
مناعده ایچیش (بنو نایبوا انا بناتنا بنوهن انا لرجال الا باعد) دیوبوبیتی او قومندر ماد و ای طبعیه
ذکر و اشدن طبع بیعی مباحعات شهواته و مضاجعات نفسانیه میل ایتدیکه محققدر لکن امر شرعیله
اوله بقی منع اوغز بلکه نفس انکله مأجور اولور و جماعت لذات جسمانیه نک نهاید ر انک فوقنده بر لذت
جسمانیه و قدر کمال لذت اولدی بیچون حق سبحانه و تعالی تطهیر اوغنی امر ایلمشدر که اول تطهیر غسل تسبیح
اولندی زیر لذت جماع کاتنده اوله غلبه غلبه کامله اولمش اولور حقندن غیبت ایسه نجاست و جنابتدر حقیقت
اندازنویه حق ایدو بوایه التذاد عن غیر الحق ایلمکله کویا نجس اولدی اول تقدیرجه تطهیری واجب
اولدی معلوم اوله که نکاحدهیدی شینک ذکر لازمدر بری لغوی معناسی و بری شرعا و بری سب و بری
شرطی و بری رکنی و بری وصفی و بری حکمی اما نکاحک معنای لغوی سی و طبعی و روطنی اوزرینه موضوعدر
عقد اوزرینه اطلاقی مجازدر مسیبتک احی سبتک اوزرینه اطلاقی قیلمنددر زیرا عقد بر سیددر که وطنه
مقتضیدر و شرعا معناسی و یعتقد بالایجاب و القبول بیان اولندقدیه بیان اولنور سببی تامل و نواله اید بقای
عالمه تعلقد و شرطی ایکی نوعدر بری عام و بری خاصدرو عام اولان محل قابلدر و عقل و بلوغدن اهلشدن
خاص اولان اشدادر و برکنی ایجاب و قبولدر و حکمی ثبوت حلدو یعنی اجتماع و جوب مهر و ثبوت
حرمت مصاهر و بر وصفی یا واجب یا خوددخت یا خودمکر و هدر توقان یعنی جماعه شدت میل و رغبت
مخلدو واجبدر اما نفسک ضبطنه قادر اولوب صبرایدن حقهده اختلاف اولندی ائمه حنفیه قنده عبادات
نوافله اشتغالندن نکاحه اشتغال افضلدر و شافعی قنده نکاحی ترک ایدوب نوافله اشتغال افضلدر زیرا
شافعی بلی نکاح معامله ننددر مؤمن و کافر بوفعهده مشترکدر بوفعل هر بر بندن صحیح اولور اول
تقدیرجه عبادته مقصوره اولمش اولور و لذاتها مقصوره اولان عباداته اشتغال افضل اولیدو بر قوم یو
جواب و بر مشردر که بعضی قوم طلاق نوانه قصد ایدوب عباداته مشغول اولتی استکار نکرده رسول اکرم
صلی الله علیه و سلم (تا کوا اولدوا) قول شریفله منع یورو مشردر حاصل کلام بر کسنه نک صبره قدرتی
اولوب و نکاحه قدرتی و اومه بو تقدیرجه نکاحی ترک ائمه بو محل نزاعندن خارجدر و بو حدیث شریف
شافعی بر و واقع اولمشدر ظاهر لکن حقیقتدرده صالح اولز زیرا ابتدا اسلامده مؤمنین و مسلمین قلت اوزره
اولدقزینه ناه اولتی جائزدر و احتمالدر که حدیث شریف بالکلیه ترکدن منع اوله (هو عقد بر علی ملک المتعنه)
نکاح بر عقددر که ملک متعه اوزرینه وارد اولور ملک متعهدن مراد رجالت نسادن انتفاعدر ملک متعه
یککله یمدن احتراز اولندی زیرا بیع ملک عین ایچون موضوع بر عقددر و عقددر مراد حاصل بالمصدر
بیعکاری معنادر و حاصل بالمصدر اولور که اجزاء تصرف شرعیکن ارتباطی حاصل اوله زوجیت و بر زوجیت
کی کمال قبولدر معلوم اوله که بونده عال ادرعه واردر متعاقبن علت فاعلیله در ایجاب و قبول علت
ماده در نه طبعی علت صورتدر اجتماع ماده در فاعل حین عقد عقد اونه قدر اولمشی عقد بر
علی سبب متعه سبب بیع و سبب بوندن اولان سبب احتراز (قصد ایجاب عدا و تقاضا) نکاح عدا
واجب و بر بوندن قدر بر سبب ایجاب سبب حروف رانور (و کرمه عدا حروف الحور) نکاح مکروه اولور
چون حروف نکره چون مراد حق در روحی رعایتدر قصددر ناسیدر (واس مؤکد ایدو اعذار)
حاله اعتدالده سنتمز که اولدی (و یعتقد بالایجاب و قبول) ایجاب و قبول ایله منعقد اولور یعنی حاصل
استحقاق اولور یا بیعاید اولان بام لایسه ایچوندن نه کیم نیت لیت بالجر و المرد و اولان یا کبی استعانت
ایچوندن کلد رکتب بالقلده اولان یا کبی زیر استعانت و اوق ایجاب و قبول اجزاء ماده اولمشی منافیدر
و تقدیردن هر قفسیتی اول تکلم ایدر سه ایجاب اولور مکره کی کلام قبول اولور (کلامه ما یقتل المانی) بواجب
باجب و بر سبب مانی منعقد اولور (واحد هما) یا خود بری مانی بری مستقبل اوق ایله منعقد اولور

• مستند •

منتهی به امر دخی داخلدر (کروچی فقال زوجه) که می هر آنک بی تزوج ایلدور حاکم دخی تزوج ایتدم
دید بکی قوی کی بقول ایل مجلس واحدده نکاح منعقد اولور زیرا حقانیت زوجهی قوی و حاکم و کائنات اذند
اولوز زوجه قوی حکام ايجاب وهم قبولدر زیرا برکسته نکاحده زوج وهم زوجیه وکیل اوقا جائزدر
(وان لم یجمعا هما) اگر زوج و زوجه اوایکی لفظک بمعنای باز را یسهده ینه نکاح بوا یکی لفظ ایلده منعقد
اولور صاحب الخزانة و شیخ الاسلام بوا یکی لفظک معنای بلین کسته لک نکاحی منعقد اولوز دینداردر
(ولو قال دادی) اگر برکسته بر عورته (خو یشتن برنی فلان دادی) یعنی فارسی عبارت ایل کند بکی فلان
کسته به عورتک و بر دکی دبه (او بذر رفتی) یا خود امری قبول ایتدی دبه (فقال داد) پس اول عورت
و بر دی دبه (او بذر رفت) یا خود قبول ایتدی دبه (بلا می صم) میم سز اول نکاح صحیح اولور که چه دادم
و بذر رفتیم کک ایلدی (کیس و شراب) میم و شراب کی میم سز صحیح اولور مثلا برکسته به دنگه که فروختی
یعنی بیع ایلدی اولدی فروخت یا خود خریدی یعنی اشتراک ایتدی اولدی خریدی دبه صحیح اولور اصح اولان
فروختم و خریدم ایلدی لکن بویله دخی صحیح اولور (ولو قال عند السهود ما زن و شوهر لا ینفقه) اگر رجل و مرأه
شهود قنده برار و عورت زوجه لک نکاح منعقد اولوز براسا بقده عقد واقع اولین برکندی اقرار ایلش اولدی بینه
بویله در (هذه امراتی و هذا زوجی) دبه لک ینه منعقد اولوز زیرا بود دخی واقع اولمش شیئی اخبار در مکر بونده
ان شاء الله در ایلده اولزمان منعقد اولور (و انما یصح بلفظ نکاح و تزویج) ايجاب و قبول ایل اولان عقد لفظ
نکاح و لفظ تزویج ایل صحیح اولور (و ما وضع الیك العین فی المال) و فی المال تأملک عین الیچون وضع اولتان
شی ایلدخی نکاح صحیح اولور بلفظ ایدی و می بدن احترازدر (کیس و شراب و هبة و صدقة و غلک) بیع و شراب
و هبة و صدقة و غلک که زوج نکاح منک و خاتون قیل دبه یا خود زوج و زوجه نک عورت دخی قیات دبه
و اگر عورت بیعت نفسی منک دینه زوج دخی قیات دبه یا خود اشتریت دبه و اگر عورت هبت نفسی
منک دینه زوج دخی قیات دبه و اگر عورت تصدق نفسی علیک زوج دخی قیات دبه نکاح صحیح اولور
(لا باجارة و لا عرقا و باحة و وصية) اجاره و عماره و باحه و وصیت افطری ایل نکاح منعقد اولوز مثلا اگر
خاتون اجرتک نفسی دبه رجل دخی قیات یا خود اشتریت دبه و اگر خاتون اجرتک نفسی لک دبه و رجل
دخی قیات دبه و اگر خاتون اجرتک نفسی دبه رجل دخی قیات دبه و اگر خاتون اوصیت بضع جاریتی بعد
موتی رجل دخی قیات دبه بوالفاظ ایل نکاح صحیح اولوز زیرا اجاره ملک عینی ايجاب ایلز وصیت ایه فی الحال
اولوز بعد الموت ايجاب ایلدر اول اجلدن نکاح منعقد اولوز (و شرط) بیع کل من الی عاقدین لفظ الاخر
عاقدینک هر بریمی آخر لفظی ایل - بیع ایلک شرط قلندی زیرا بر منک کلامی استماع ایل میچک طرفیندن
رضا استحق اولوز اولتقد برجه نکاح منعقد اولوز و حاضرده اولان کسته لک کلکلی ایل نکاح منعقد اولوز
(و حضور هر بری و اور و هر تین مکلفین مسلمین ان کانت الزوجة مسلمة - ابعین معالفة لهما) و ابکی مکلف مسلم
ایکی حر کسته نک یا خود بر حر و ابکی حر نک حضوری شرط قلندی اگر زوجه مسلم ایه و شاهدین عاقدین
لفظی استماع ایلدر (فلا یصح ان - مع استمرقین) نکاح صحیح اولوز اگر شاهد لک عاقدینک کلامی متفرقا - بیع
ایدر را یسه (و جاز کونهما فاقین) و شاهد لک فاسق اولسه لک شاهدی جائزدر برز قنده امام شافعی قنده جائز
دکادر زیرا شهادت کلمت یا بیدند فاسق کندی قنده ایه اهل خیانتد را ما برزم ایچون دلیل فاسق کندی
نقسه اهل و لا یتدندر زیرا فاسق کندی نفسی و عیبد و اما سنی تزویج ایلک جائزدر پس بوقدر برجه اهل
شهادتدن اولش اولور (و یحدودین فی قذف و اعمین اوبانی للعاقدين اوبانی احد همل) یا خود اول ابکی شاهد
قذفه حد اولش اوله لک یا خود ابکیسی دخی اعی اوله لک یا خود عاقدینک اوغلری اوله لک یا خود عاقدینک بر منک
اوغلری اوله لک بونلک حضورنده جائزدر بونلک لک سی اهل شهادتد را اهل ولایت اوله لک ایچون (ولا یظهر
شهادتہما عند دعوی القرب) ابکی اوغلک شهادتی ظاهر اولوز قریبک دعواسی قنده مثلا زوج ابکی
اوغلی حضورنده نکاح اولسه و صکره زوج دعوی ایلسه اوغلرینک شهادتی مقبوله اولوز اما دعوی مرأه
طردن اولسه زوجک اوغلرینک شهادتی مقبوله اولور و اگر مرأه نک ابکی اوغلی حضورنده نکاح اولسه
از دعوی مرأه طردن اولره که دی از عاقدینک شهادتد را مقبوله اولوز اما دعوی رجل طردن اولوره

مقبوله اولور (وصح تزوج مسلم ذمیه عند ذمیه) بر مسلم ایکی ذمی حضورنده بر ذمیه بی تزوج ایملک صحیحدر
ابوحنیفه و ابو یوسف قنیده (خلافا لجمعه) امام محمد ایچون خلاف واردر و بخلاف قول زفر در زیر ایجاب
وقبولدن عاقبت تک کلامی نکاح حده استماع شهادتدر کافرا تک خود مسلم اوزرینه شهادتی جائز دکدر بوايه
بالاستقامتدرو یا کد بولدر زوجت کلامی استماع ایتمیدلر کلامک استماعی خود بوقارورده یسان اولمش ایدی
ابوحنیفه و ابو یوسف ایچون دلیل نکاح حده شهادت عورت اوزرینه اثبات لک متعه اعتباری اوزر شرط
قنیدی و حجه و جواب هر اوزر قنیدی بوتقدیر حجه ذمیلک ذمیه اوزرینه شهادتی جائزدر (ولابظهر
نماستم مان ادعت) ذکر اولنان ذمیلک شهادت لری ظاهر اولمزد عوی عورت طرقتدن اولورسه زرا کافرا
مسلم اوزرینه شهادت لری جائز دکدر واکرد عوی رجل طرقتدن اولورسه ذمیلک شهادتی جائز اولور (ومن امر
رجل ان یزوج صغیره فزوجها عند رجل صح ان کان الاب حاضرا والا فلا) بر کسینه صغیره منی تزوج ایملک
ایچون بر رجله امر ایسه اول بر رجل حضورنده تزویج ایسه صحیح اولور اکریابابی حاضر اولورسه واکر
بابابی حاضر اولورسه صحیح اولور (وکذا الزوج الاب باللقه عند رجل ان حضرت صح والا فلا) وینه صحیح اولور
اکر اب باللقه بی بزادملک حضورنده تزویج اسه اکر اول باللقه حاضر اولورسه صحیح اولور اکر حاضر اولورسه
عقد صحیح اولور کوی باللقه تک حضورنده مسکنیدی حکما عاقده اولوب بابابی و حاضر اولان رجلک ایکی سی
شاهد از اش اولور

باب المحرمات

بویاب و معنی حرم رسول است یا نه در معلوم آنکه شریکات او بر قوه در (او کیسی) فراتست چه به حرام
از آنکه در آن خدی می صنفد که انار و قز و قزنداشد و عت و له و خالت و قزنداشی قزلی و قز قزنداشی قزلی
(یکنجیسی) ظهوره چه شده اولان حرام در اول خدی درت صنفد بری عورتک انامی و عورتک قزی و بابا تنک
عورتی و او غلتک عورتی (او چنی قعی) رضا اولان حرام در (دردنی قعی) ایکی قز قزنداشی جمع ایلمکدر
نکاحا و طنا و خدی ایکی عورتی جمع ایلمکدر که اگر بری او کف فرض اولنسه اخر نکاحی اکا حرام اوله بونری
جمع ایلمک خدی اکا حرام در (بشی قعی) مصاهره جمع ایلمه حرام اولاند ریعی مصاهره اولان ایلمه مراد یز
بودر که انامی قزی اری اوزرینه حرام اوله وارک اوغلی و بابا می دخی عورت اوزرینه حرام اولقدر زنا و وس
و نظرمه و ایله دخی حرمت مصاهره نایب اولور (التنجیسی) ملک ایلمک نکاح جمع اولانی مولی امه می دخی سیده
کوله می نکاح ایلمک (یکنجیسی) کدر به مجوسه بی یا خود و نایب بی جمع ایلمک کبی (سکرنجیسی) ندریم ایلمک
مثلا امه بی مره اوزرینه تقدیم کبی یا خود برابر جمع ایلمک کبی بونلک بریسی جائز کادر و حرمه نک عدتنده دخی
امه نک نکاحی جائز کادر (طفرنجیسی) شرع شریف تدویر یا بدیکدن زیاده ایلمک کبی مثلا بعدر ایلمکدن
زیاده دخی حرمتدن زیاده ایلمک کبی (اوننجیسی) غیرک زوجیه سی تزوج کبی (اون برنجیسی) نکاح حدن حامل
اولان خانونی نکاح مالیک کبی بونلک جمله می حرام در (بحرم علی از جل امه و جدنه وان علت
رجل اندرینا می و جدنه می حرام اولور هر تقدیر عالی اولور سه زیر احق سبحانه و تعالی نک (حرمت علیکم
مها نکم) قول شریقی خود دلیل کافی در جده کرک رجال طرقتدن اولسون کرک نسا طرقتدن اولسون برابر در
و جدنه نک حرمتی دخی نفس ایلمه ثابتدر و انکار ایدن کسه لک قتنده اجاع ایلمه ثابتدر یا خود دلالت نفس ایلمه
یا خود عموم نجا از ایلمه ثابتدر و زرا ام لفظه اصل در بفت ایسه فرع در ام الکتاب و ام انقاری اصل کتاب و اصل ارض
دیگدر (و بته و بنت ولده وان سفات) و رجل اوزرینه کندینک قزی و او غلتک قزی حرام اولور هر قدر را شفه دخی
اولور سه (واخته و بنتا و بنت اخیه وان سفات) و رجل اوزرینه قز قزنداشی و قز قزنداشک قزی و قز قزنداشک قزی
در نه قدر را شفه دخی اولور سه (و عت و خالت و امه و مطلقا) و رجل اوزرینه عمه می و خالت می و عورتک
انامی حرام اولور کرک و طی ایلمون کرک ایلمون زیرا (نکاح البنات یحرم الامهات) ایلمک قتی ظاهر در (بنت
امه و خلی بها) و شول خانونک قزی دخی حرام اولور که اول خانوته دخول اغش اوله امام دخول بها و ایلمک
حرام اواز (و فی الامهات یحرم البنات دون نکاحها) معتبر نک حقیقی اناسک و طتنده و عدم و طتنده
ظاهر اولور اگر دخول بها اوله و بطلاق یا خود مومن ایلمه مفارقت اولور سه قزلی امی حرام اواز (و امر انامیه

وار عیلا وابنه وان حفل) و بایا سنک خاتونی دخی اکرام اولور هر قدر عالی اولور سه و بایا سنک اوغلی دخی اکا
 حرام اولور هر قدر اشاغه دخی اولور سه حق سبحانه و تعالی نیک (ولا تنکحوا ما نکح آبائکم) و اوغل حقیقه
 (وحلائل ابائکم الذین من اصلا بکم) قول شریفی بو کادیلیدر (والکل رضاعا) محرمانند ذکرا و انک
 کلبسی رضاع جهنندن دخی حرام اولور بو حرمت حق سبحانه و تعالی نیک (واما انکم اللاتی ارضعنکم
 و اخوانکم من الرضا عه) قول شریفنده و بی علیه السلام (یحرمن من الرضا عه ما یحرمن من النسب)
 حدیث شریفی ایه ثابت اولمدر (والجمع بین الاختین نکاحا) و ابکی قزقرندانی نکاح جهنندن جمع ایلک
 حرام اولور کله نسب جهنندن اختین اولسون کله نکاح جهنندن (ولو فی عده من بانی اورجی) اکراول
 رجوع باین ورجعی طلاق عدته ایهده ینه حرامدر حق سبحانه و تعالی نیک (وان یجمعا بین الاختین)
 قول شریفی و یغیر علیه السلام (من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلا یجمعن ماء فی رحم اختین) حدیث
 شریفی خود دلیل قاطع در زیر ابکی سنک جمعی مقصود و اجماع امت دخی حرام اولسی اوزر در و عدت ایچنده
 اولسنه بسبب نکاح اولک بعض احکامیکه تنقه در و خروجدن سعدر و بانی اولدی یه یوندر حقوق فکاحدن
 برشی قائم اولیجی عینی ایلد فکاح دخی قائم اولمش اولور و رجعه خود و طلق لال اولسی ظاهر در (او طلقا
 یلک بین) ملاک بین ایه و طلقا ابکی قزقرندانی جمع ایلک حرام اولور اما و طلق جمع اولتی جائزدر (فلو تزوج
 اخت امته الی و طلقا لایضا واحده منها حتی یحرم الاخری) پس اگر وطی اید بکی جاریه سنک قزقرندانی
 تزوج ایلسه انلردن برینه وطی ایدمز حتی کند و یه برینی حرام ایلمیجه بعده برینی منع ایلکه یا خود
 بر آخره نکاح ایلکه یا خود بر کسنه یه یه ایلکه کند ی ملکندن اخراج ایلمیجه آخرک و طقی ایا کلال
 اولر (ولو تزوج اختین فی عقدین لم یلزم الا ولی فرق ینه و ینهما واه ما نصف المهر) و اگر ابکی قزقرندانی ابکی
 عقدده تزوج ایلسه و تنقیسی اول عقد اولمدر یلتمه اول رجل ایه ابکی قزقرندانی مابذری تقریبی اولنور
 ابکیسی ایچون نصف مهر لازم زیرا ایکندن برینک نکاحی باطلدر و تنقیسی اول اید بکی معلوم اولمفل
 تعینک وجهی یوقدر ترجیح یلامر ج جائز کلدور ایکندن برینی تنیه دخی وجه یوقدر زیر انقدیم و ناخبرده
 جهالت اولمفل عدم فائده ایچون معین بری فی اولنور و رجله ایکندن برینک استثنای جائز کلدور یونلردن
 هر برینی معامله قایل نه اوصا حی اولدی نه مطلقه اولدی یو یله اولقده ابکیسنه دخی ضرر اولدی پس بالاخره
 تقریبی معین اولدی و ابکیسنه نصف مهر اولسنه بسبب در زیر انکاح آخر باطلدر و مهری موجب دکدر نکاح
 اول ایه صحیحدر و مهری موجبدر اولیده ایه قبل الدخول مقارقت اولمفل نصف مهری ابکیسی ینلرنده
 تصیف ایدور (والجمع بین امرأتین لو فرض احدیهما ذکرا یحرم علی الاخری) و ابکی عورتک جمعی دخی حرام
 اولور اگر ایکندن بری ارک فرض اولسه آخر اوزر نه حرام اوله یومقولا بی جمع ایلک حرام اولور مثلا ۴۱ ایه
 قزقرندانی قزی و خالته ایه قزقرندانی قزی یونلر بری ارک فرض اولسه آخره نکاحی جائز کلدور (بجلا ف
 الجمع بین المرأة و بنت زوجها الامتها) شول خاتون ابکی زوجتک قزی ینتی جمع ایلک بو ککاخفا در بی یو جائزدر
 اما قزقرندن اولیه مثلا بر کسنه بر خاتون نکاح ایدوب کند سنک دخی آخره عورتدن قزی اولسه اول کسنه نکاح
 فوتدنصرکد یا خود طلاقده ~~کمر~~ بر آخر کسنه اول خاتونی و سابقه اولان اری سنک قزقرینی جمع ایلک جائزدر
 (والزنا یوجب حرمة المصاهرة زنا حرمت مصاهره ایجاب ایدر امام شافعی ایلسنه ذاهب اولمدر زیر مصاهره
 بر نعمتدر و جمیلری دخی محارمه الحاق ایدر و هر شی که نعمت اوله اول شیشه حرام ایله نائل اولنور و زنا که بسببدر
 و حرمت که حکمدر یونلر ینلرنده مناسبت واجبه یوقدر اول تقدیرجه حرمت ثابته اولمشدر و برنم ایچون
 دلیل بود که وطی ولد و اطه میله بسبب بریتندر زیر اولد و طقی و وطی نک هر برینه نسبت اولنور و وطی نک
 اصول و فروعی رجلا اصول و فروعی کیدر پس بو تقدیرجه رجلا کیدی جریمه اجتماع حرام اولور و بو حرمت
 بسبب ولد در و ولده بسبب و طندر پس حرمت ولد اولیجی زنا و اولمش اولور لکن زنا که وطی ایدی و لد مقامه اقامت
 اولندی غیر مشقت مقامه اقامت اولندی کبی و قاعده قدر در که برشی آخر شینک مقامه اقامت اولسنه
 اول شی کندی مقننه تغییر اولمیوب برینه قائم اولدینی شینک حقی ایه تغییر اولنور تیمده تراب کبی حقیقته
 تراب مطهر دکدر و لکن صوبلک قائمه قای اولمفل صوده اولان صفتکه طهر و بت ایدی تراب دخی اول صفت ایه

موصوف اولدی و شافعیست کمال ابدل بنی یغمه علیه السلام (الحرام لایحرم الحلال) حدیث شریف صحیح
دکادر صحیح اولدی بقدرجه متروک الظاهر در آنکه انجاء اولغز بر احرام حلالی حرام ایدر کور مزمنین که
برقطره خمر ماقلیل ایمنه دوشه جله سی حرام اولور اما عطاءدن روایت اولنوب (الحرام لایحرم الحلال)
حدیث شریف (لایحرم الوطی الزنی البعد الحلال) مضمونی اوزده مقدما زنا ایتنش اوله بعده تزوج انسه دیعه
محول اوله و خسه غیر معناه احتمالی بعد در (و کذا الممن بشهوة من احد الخاتین) ایکی جانب برندن دخی
شهوته من حرمت مصاهره بی ایجاب ایدر زنا بی علیه السلام (من من امرأة بشهوة حرمت علیه امها
واینها) حدیث شریف حرمت مصاهره به دلیل کافی در شافعی بو کلام خلافتجه دور (ونظرة الى فرجها الداسل
ونظره الى ذکرها بشهوة) ورجلک فرج داخل مرأیه نظری و عورتک رجلك ذکرینه شهوته نظری دخی
حرمت مصاهره بی ایجاب ایدر شافعی دیرکه من ونظر معنی دخولدن دکادر بو اجلدن که فساد صوم و احرام
و رجوب اغتسال بومن ونظر دخولته تعلق ایتمز بوله اولیجق حرمت مصاهره نایب اولغز بزم ایچون دلیل
من ونظر و طه سبب و داعیدر پس ایدی احتیاطا سبب مسبب مقامه قائم اولور زنا بی علیه السلام
حرمت بضعه کمال اعتسلی اولفله شبهه بضعتکه سبب رضادر اثبات حرمتده حقیقت مقامه اقامت
اولک در فساد صوم و احرام و رجوب اغتسال حرمت بضعه دکادر که سبب و طی مقامه اقامت اولنه
(وما دون تسع سنین غیر متناه و به یقی) و طقوزنه دن اشاعده اولان قزمشتر افتد کدر و معنی به اولان قول
دخی بودر بو قدرجه حرمت مصاهره ایجاب ایتمز اما عورتک خلافتجه در علقو احتمالی ایچون زنا دکر
صلوات الله علی نینا و علیک زوجة منی بخورزه ایکن علقو واقع اولدی اول احتمال ایه حرمت مصاهره نایب
اولور (ولو انزل مع المني لانتبت الحُرمة هو الصحيح) و اگر من الله انزال اولسه حرمت مصاهره نایب اولغز صحیح
اولان بودر خمس الائمة السرخسی و غیر الاسلام اختیار ایتدکاری بودر بزم ایچون اولان من و طه مضمی
دکدر محرم اولان منی و طه مضمی اولاندر صاحب عنایه دیرکه قضا ناک (الممن بشهوة لا یوجب الحرمة
بالانزال) دیککاری بودر حرمت ایدر من ایتدکده انزال واقع اولنجه حکما موقوف واقع اولور اگر انزال واقع
اولور سه حرمت مصاهره واقع اولغز اگر انزال اولغز سه حرمت نایب اولور (وصح نکاح الکناية) کنايه اولان
خاتونک نکاحی صحیح اولور دخی سبحانه و تعالی ناک (و المحصنات من الذین اوتوا الکتاب من قبلکم) قول شریفی
دلالتی ایه نکاحی بخور بر ایلشدر (و الصباية المؤمنة بذی القرعة یکتاب) و صائبیه نکاحی صحیح اولور اوله
صائبیه که بر بنی یامان و بر کاه افرازا غمش اوله امام اعظم قتنده کنايه در انجی کوا که تعظیم ایدر (للاعادة
کوکب) بر قبله تعظیم ایتدیکم زکی و امامین قتنده کنايه دکادر زرا کوا که عبادت ایدر (وصح نکاح
المحرم و المحرمة) محرم و محرمه نکاحی دخی صحیح اولدی زرا بی علیه السلام محرم ایکن میوه بی تزوج
ایتمشدر (والامة المسلمة و الکناية و لومع طول الحرمة) و امه مسلمه نکاحیه نکاحی صحیح اولدی و اگر حرمه
قدری اولور سه ده یعنی مهر و نفقه منه قادر اولور سه ده امام شافعی قتنده حراولان کسینه جائز دکدر امه
و کنايه بی تزوج ایدر حوازی نکاحی خود ضرورتدر زرا اولنده امه تابعدر حرمه حری رقبه بلا ضرورت
تخلیط جائز دکادر بزم قتنده جائزدر زرا حق سبحانه و تعالی ناک (فانکحوا ما طاب لکم من النساء) قول شریفک
الطلاق ایه (و الحرمة علی الامة) و حرمت نکاحی امه اوزر سه صحیح اولور بی علیه السلام (تکلیح الحرمة علی
الامة) قول شریفی بو کلیل کافی در (و اربع قطع للسر من سر امرأه امه) و حرا ایچون سر امرأه امه یعنی حرمه لدن
و جابه زدن العجی در نکاح ایتمش صحیح اولور زنا ده سی صحیح اولور حق سبحانه و تعالی ناک (فانکحوا ما طاب لکم
من النساء منی و ثلاث و رباع) قول شریفی درت اوزر سه تصدیقده سی منع اولمشدر (و للعبد ثقتان) عبد
ایچون ایکی بی نکاح صحیح اولور امام مالک دیرکه اگر ارکبی عبد ایچون دخی درت نکاح جائزدر حق نکاح حده
سر کیدر حق مولانک اذنی بو یکن نکاح ایتمکه مالک اولور تطلیقه بغیر اذن مالک اولدی بی کی بزم ایچون
دلیل بودر که رقیبت متصفه در سر بتک شرفی اطهار ایچون عبد ایکنین زیاده مالک دکادر (و حبلى من زنى)
وزندان حمل اولانک نکاحی دخی صحیح اولور ابو حنیفه و محمد قتنده زرا خاتونک نکاحی مطلقا صحیحدر لکن
حامل اوله قد و طی حرام اولی صاحب مافی احترام و زراعی ما معناه سی ایکن و فای سی ایچون زنا بامه اول

احترامه مستحق دکار و اید و اویجق نکاحی صحیح اولور و خلافا لایق یوسف) ابو یوسف ایچون خلایق و از در
نکاح حبلی منوع اولسی حلت احترامی ایچون در بونده ایسه نکاح صحیح ایله زادن اولان حلت یانه دره فرق
یوقدورینه زادن اولان حلت دخی احترامی لازم در زیر اولد و صنعی یوقدر که جنایت مستحق اوله عدم جنایت
مقرر اولغله امقاطی جائز دکلدر ایدی نکاحی دخی صحیح دکلدر (ولاوطاً حتی نضع) زادن حبلی اولان
عورت نکاح اولد قده وضع ایتمیجه وطی اولغز زیرانی علیه السلام (من کلن یومن بانه والیوم الاخر
قلا یقین ماه زوع غیره) حدیث شریفی عدم وطنه دلیل کافیدر (وموطوعه معیده) و صدی موطوعه سنک
کاحی صحیح اولور زیر ایه نک فراتی ضعیفدر حتی جاریه ولد کتورسه دعوت اولمیجه نسبی ثابت اولر
اماسیده مستحبدر که حمل اولتی احتمالی ایه کندی صوفی استبرایده صیانت ایچون (اوزان) یاخود زادن
موطوعه سنک نکاحی صحیح اولور و قبل الاستبراء وطی جائزدر (ولوزوج امرأین بقدر واحد واحداهما محرمة
صح نکاح الاخری) و اگر برکته عقد واحد ایه یکی خاتونی تزوج ایلمه و ایکیندن برایی کندی نکاحی صحیح
اواسه محرم اولد ایلک نکاحی صحیح اولور محرم نکاحی باطل اولور (والنسبی کاهلها) و مسی کایسی نکاحی
صحیح اولان عورت ایچوندر ابو حنیفه قنیده (وعندهما بقسم علی مهر مثلها) امامین قنیده مسی اولان
مهر ایکین سنک مهر مثلی اوزرینه تقسیم اولور (ولا یصح زوج امته لو سیده) برکته جاریه مسی یاخود
عبدی کندی قادیجی نکاح ایلک صحیح دکلدر زیر انکاح متناکین بیننده مشترک اولان غنات ایچون
مشروع اولدور مثلاً زوج ایچون زوجه اوزرینه برحق وارددر که اول حق زوج مالکینی اقتضایدر وطنه
تکلیفی واردن ترویجی منع کبی و نامحرمه کور عسکی منع کبی و سایر بوکمه شایه اولان شیلردن منع کبی
و کذلک زوجه ایچون دخی زوج اوزرینه برحق وارددر که اول حق زوج مالکینی اقتضایدر
نقعه و مسکنی و کسوه و قسم طلب ایلک کبی و عزلی منع ایلک کبی و اثر لزوم شرعی مسی طلب کبی پس ایدی
یوقدور بجه زوج ایلد زوجه مایندده هم مالک هم مملوک اولور اوله اوله بویکین سنک مایندده منافات وارد
زیرا مالکیت قاهریت اقتضایدر و مملوکیت مشهوریت اقتضایدر یئرلنده تنافی اولد بچیون یوندک نکاحی
صحیح دکلدر زیر اید سیده نک مته و رخصیه در رقیبی ایچون سیده سنه قاهر اولتی ممکن دکلدر ایه دخی
کذاب (ابو یوسفیه ابو ثنیة) و یوسف ورنیه نک نکاحی صحیح دکلدر یجوسی نک حکمی نکاحده وئی
حکمی کیدر حق سبحانه و تعالی نک (ولا تنکحوا المشركات حتی یؤمن) قول شریفی عدم جواز نه دلیلدر وئی
شول کینه در صحنه عبادت ایدور نص ایسه عامدر جمله مشرکارد اخل اولور بعض کینه لر وئن ایلد هم یینی
تفریق ایشلر ذرا کر خشب و ذهب و قضا دن معمول اولورسه صغیر و اگر طاشدن معمول اولورسه وئندر
(ولا خامسة فی عدة رابعة ابانها) میان اولدور در دینی عورتک عدته بنحیث نکاحی صحیح دکلدر مثلاً
برکته نک دوت عورتی اولوب برئی طلاق یابن ایلد تطلیق ایسه مادام عدت ایچنده در خامسه یه نکاح صحیح
دکلدر زیر ایدة چقدن بنحی به نکاح ایسه بنی جمع ایش اولور و برکته خاتونی تطلیق ایله عدت ایچنده
اول خاتونک تفرقند ایشی نکاح ایلک جائز دکلدر طلاق رجعی ایلد اویجق خودیالاتاق جائز دکلدر (ولا نکاح
امیه علی حره او فی عدتها) ایه نک حره اوزرینه نکاحی دخی صحیح دکلدر یقهو علیه السلام (لا تنکح الامة
علی الحره) قول شریفی یوندک عدم حخته دلیلدر عدته صحیح اولماسنه سبب زیر انکاح حره دن بعض احکام
باقی اولغله من وجه نکاح حره یاقی اواش اولور (خلافا له حایة اذا کانت عدة الباین) بجن عدة طلاق یا ینده
اوله امامین ایچون خلاف وارد اندر قنیده عدت مزبورده ایه نک نکاحی صحیح اولور زیر باین طلافده
حره نک نکاحدن برئی باقی قالمشدر و حره اول کسیه حره امدر پس بواجلدن برکته اول حره ی تزوج ایتمک
عین انسه طلاق یا ینده عدته آخره تزوج ایلمه حائث اولر اما طلاق رجعی قنیده انفاقا جائز دکلدر (ولا حامل
من حی) و مسی دن حامل اولان مرأه نک نکاحی دخی صحیح دکلدر یعنی حامل ایکن مسی اولغش جاریه نک
نکاحی صحیح دکلدر مادامکه وضع حمل ایجه زیر انسی زوجندن نایدور پس ایدی ایلک صوفی حرامدو اندن
صیانت لازمدر ابو حنیفه رجه الله نکاحی تجوز یاریدر لکن وطنی تجوز یارنتر (او حامل بیت نسب حایه یا
وومن سدها) و سنک نسبی ثابت اولش حامل نکاحی صحیح دکلدر اگر اول حلت نبوتی سیدندن دخی

اولورمه چنه جائز دكدر زير ايدى جلفى دعوت ايلسه بعده اشره حامل ايكن نكاح ايلسه باطلدر زيرا
مولانك فرانشى هنوز باقيدرا كن نكاح صحيح اولسه ايكن فرانشى جمع ايلك لازم كوردى بوايه صحيح دكدر
معلوم اوله كه فرانش اوج نودر برى قوى وبرى وسط وبرى ضعيه نودر قوى اولان منكوحه نك فرانشدر
بلا اقرار اولدك نسبي ثابت اولور و لدني اولنزالاعان ايله اولور وسط اولان فرانش ام ولدك فرانشدر بلا اقرار ولد
ثابت اولور بتم دكدر ديه سيله ولدني اولور بلا اعلان وضعيف اولان فرانش امه نك فرانشدر بلا دعوة ولدك
نسبي ثابت اولور (ولا نكاح المتعة) و نكاح متعه دخی صحيح دكدر نكاح متعه اولدر كه برخاونه اتمتع بك
كدامده بكناسن المال يا خود خنده اله شرة لا اتمتع بك اما يا خود متعيفي بقدا اما او عشرة ايام يا خود ايام
ا كملقد رويك ديكلمه طرخندن رضا بولنوب استمتاع ايلكدر و بونكاح بزم قزده باطلدر ربع ابن مسيره دن
روايندر كه ني عليه السلام عام قعده نكاح متعه في اوج كونه حلال ان عيشدي حتى برن وعظم برخاونك قبوسنه
واردق هر بر يزلنا و زرنده برده مي وارايدى لكن عمه ن برده مي بزم برمدن اوجه ايدى ايجردن خانون
چيقدى ايكنجه دخی نظر ايدى ديدكه بونك برده مي كي برده وارسدر و بونك كي بكيك وارسدر ديوب
شبا عزايجون ني اختيار ايدى چونكه صباح اولدى كوردك مناد بيلرنا ايدوب تحقيقا حق سبحانه وتعالى
ورسولى سزى نكاح متعه دن منع ونه ايجسدرد بونيه ايدردى و خانق دخی متنبه اولدر اندنصكره
بهايه كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين بونك او زرنه جمع اولدر كه متعه حيانز ول الهده منسوخ
اولدر پس ايدى احاديث شريفة ناهجه اولدى واجاع دخی اول نسخنه مظهر اولدى زيرا كتاب وسنت
واجاع اله نسخ اولر مذهب صحيح دخی بودر و امام مالك قننده نكاح متعه صحيحدر (والوقت) و نكاح
موقت دخی صحيح دكدر مثلاً بر عوفى ايكن شاه شهادتيله اون كونه دكين نكاح ايلك كي اما نكاح متعه ايله
نكاح موقت كيننده فرق ديه نكاح عبارتدن منقسم اولان ايكن شيد در مثلاً نكاح متعه ده اشتقاقدن متعه به
مشارك بر لفظك وجوديدر نايده كه نكاح موقت در شهود شاهديندر و لفظك زوجك و با خود نكاحك ذكرى
دمده معينه نك ذكرى ديوبتد بوجه ماينارنده فرق اولش اولدى زير برابر برينه مشابهت نامه مي مقرر ايدى
امام زفر در كه نكاح موقت صحيح ولا زمر زير اوقيت شرط فاسددر عقد نكاحك مقتضاسته مخالف
اولد بغيرون نكاح ايله شروط فاعده ايله باطل اولر بزم ايجون زوج معنای متعه في كه توقيت ايدى لفظ
نكاح ايله معنای متعه ايله خانون اله استمتاع در مقاصد نكاح قصدي ايجون دكدر و عدم مقاصد نكاح مانحن
فيه ده موجوددر زير مقاصد نكاح مدة قليله ده حاصل اولر و عقودده اعتبار معايندر بونسخه الفاظ دكدر

باب الاولياء والاكفاء

بواب ارب واکفاء احوالى يابده در اربا و اينست جعير رمايت مناسبه اکتفا کفرله جعير رمايت مناسبه
غايه ايليه مسطوردر كه ولي ميراثماهل اولان عاقل و بالغ كسبه به ديرل صبي و مجنونك ولاقي ثابت دكدر
و عقل و بالغ جهندن و كافر لدخی مسلم او زرنه ولاقي بو قدر عدم وراثت ايجون و بعد لدخی كذاك
ان نكاح حرة مكفه بلاولى) حرة بالغه في عاقله نك وليسك اذ ينسز نكاحي نافذ اولور اول حرة مكفه كرك بكر
اولسون كرك نيب اولسون برابر در ابو حنيفه و ابو يوسف قننده اما ابو يوسفدن بر روايتده نكاح صحيح متعه قد
اولر الاولينك اذيله متعه قد اولور و امام مالك و شافعي قننده نسا نك عبادتي ايله نكاح اصلا منعقد اولر
(وله الاعتراض في غير الكفر) كه اوليا نده ولي ايجون اعتراض ايلك وارددر بيلسه فسح ايدر ديلسه اجازت
ويرا كركلد كتوروش ايله اكر ولد كتوروش ايله ولي ايجون فسح بو قدر زير اعدم ولي ايله ولد ضايع اولق
احتمالی ايجون خلاصة ناتار خاينده دخی بوليه در اكن شيخ الاسلام مبسوطله ولد نصكره ولي ايجون
ماينلرن تفریق و ايدر ديوسطوردر (وروي الحسن عن الامام عدم جواز) حسن امام ابو حنيفه دن
كفون غير نكاحك عدم جوازي روايت ايدى زير اشباهه جوقني واردركه وقوع نصكره دخی ممكن
دكدر (وعليه فتوى فاضلان) فتواي قاضيان دخی بونك او زرنه در يعني عدم جوازنده در (وعند محمد
ينقصد موقوف اولمن كفون) امام محمد قننده و اينك اجازت موقوفه منعقد اولور اكر كفون دخی اولورمه روايت
يلور كه امام محمد و ابو يوسف و ابو حنيفه قولنه رجوع ايجلدرد دخی غايه ايليه مسطوردر كه رجاى

ابى رجاء امام محمد دن و اينك اذ ينسز اولان نكاح دن سوال ايلدم جائز دكدر ديدى ولي اوليجي نيجه اولق كرك
ديدم قاضينك اذني كركدر ديدى و بر موضع اولسه كه آنده قاضى اولسه ديدم سفيان ديدكي كبي اشليه ديدى
وسفیان ديدكي ندر ديدم برامى يكي تفويض ايدركه واروب بر مسلمان تزييح ايليه ديوبنور ديلر بوندين فهم
اولور كه موقوفه منعقد اولور ديدكي كلامدن رجوع ايلمسدر (ولا يجبر ولي بالغه ولو بكر) بالغه به و ليسى جبر
ايلز اكر بكر اولورمه ده ائمة حنفيه قننده امام شافعي قننده و ليسى جبر ايدر بالاتفاق حاصل كلام بكر صغيره في
وليسى جبر ايدر بالاتفاق و نيبه بالغه في جبر ايلز بالاتفاق بكر بالغه ده ائمة حنفيه ايله شافعيه قننده خلاف
وارد بزم قزده هر ولي ايجون اجبار وارددر و شافعي قننده باوجود صحيحدر غير بده جبر بو قدر (فان استاذن
الولي البكر فسكت او فسكت او بكت بلا صوت فهو اذن ومع الصوت رد) اكر ولي بكر دن استيذان ائسه و بكر
دخی سكوت ايلسه يا خود كلمه يا خود بلا صوت اعلسه اول اذندرا غلامنى صوت ايله اولورمه ردددر و بكر كرك
سكوتى رضادر زير رغبت كوستر مكا استعيا ايدر عاتسه رضى الله عنه ايكرك شكي رضايه سكوتدن اولدر اكر
على وجه الاستعزا اولر ايله و يغمبر عليه السلام فاطمه رضى الله عنها في على كرم الله وجهه به تزويج مراد
ايندكده فاطمه نك ياته واروب (ان عليتا يذ كرك) ميورد قد نصكره طهره جيقوب تزييح ميورد مشردر و بونكا
ابو يوسف قننده رضادر و امام محمد قننده رضادر دليل كراهدردر كي اولور اما بعضيلر ديشلدر كه اكر دموى
حوايه رضادر كاد زير اول دموى غمدن كاورا كرايد ايله رضادر زير برامى ردددر كا و رقيقه ابو الليث در بركه بزم
قننده صوت ايله اولان بكاه و در سكوت ايله اولان بكاه اجازتدر (وكذا الزوجان بائنا) و نيبه ذكر اولان
كيدر و نيبه و ليسى بكرى تزييح ائسه و خبر كند و به بالغ اولد قننده سكوت ايلسه يا خود بلا صوت بكانسه رضادر
(و شرط فيه ما تسمية الزوج لاله وهو الصحيح) استيذانده و مبلغ خبرده زوجك استي ذ كرا و لقي شرط قلدى
مهر ك تسمية مي شرط قلدى مذهب صحيح بودر زير زوجك ذ كرا و لقي رغي و عدم رغي ظاهر اولر (ولو
استاذنم غير الولي الا قرب فلا بد من القول) و اكر اول ولي اقرب بدن غير سى استيذان ايلسه قولدن لابد و نيبه
البته قول لازمدر بونده سكوت و بكارضا اولر اما نحن الائمة السرخسى ديمشدر كه اجنينك استيجارى
زماشد مسكوت رضادر زير بكر اجنيندن دخی زباده استعيا ايدر پس انك سكوتى رضادر و اكر قزودن رضاطلب
ايدن و اينك رسولى ايله ولي مقامنه قائمدر اولر زمان سكوتى رضادر (وكذا الواستادن التيمما كرتيبدن استيذان
اولسه يته قولدن لابددر (ومن زالت بكارتها بونيه او حبيضة او حرا او نعيمس فهي بكر) شول مر ائلكه
بكارنى صحرا مق ايله يا خود جوق حصص كور مكله يا خود بركا ايله يا خود بالغ اولد قد نصكره جوق زمان
مكث ايشكاه زاتل اولسه يته اول بكر در يعني احكام بكر ائك او زرنه ابر اولور (وكذا الوراثت برى خنى
خلافا لهما) احكامده زما خفیدن بكارنى زاتل اولان مر ائلكه ايكاي بو فاروده ذ كرا و لئان احكام كيدر
ابو حنيفة قننده امامين خلاف ايدوب بوقوله مر ائيب حكمنده و احكام بكر ائك او زرنه ابر اولر
(ولو قال لها الزوج سكنت و قالت رددت ولا يئنه فاقول لها) و اكر زوج عورته ديسه كه نكاح ايجون استيذان
اولند قننده من سكوت ايدك عورت رد ايلدم ديسه و زوجك يته مي اولسه قول عورتكدر زير زوج لزوم عقد
و نكاح بضمي دعوى ايدر عورت ايله اتى دفع ايدوب انكار ايدر پس بو تقدير جرمه مودع كي اولور بقم مودع
رد و نيبه في ادعا ايلسه قول مودعكدر زير ارد و نيبه معينا بقيد مودع ايله بدمودعده و ديمه نك بقا في
دعوى ايدر بو تقدير جرمه قول مودعكدر امام زفر در كه قول زوجكدر زير اسكوت اصلدر و ديسه عارضدر
(وعلى عندهما لا اعتدال امام) امامين قننده عورته عين و بريلور امام اعظم قننده عين و بريلز (والولى انكاح
الجنونة والصغيرة ولو نيبا) ولي ايجون مجنون و صغيره و صغيره في نكاح ايلك وارد اكر نيب ايلسه ده زيرا
في عليه السلام (الا لا زوج النساء الا الاولياء ولا زوجن الا من الاكفاء) ميورد مشردر و ابو بكر رضى الله عنه
قزى عاتسه رضى الله عنها في ايدى باشنده في عاتيه السلامه تزويج ايجلدرد و على رضى الله عنه قزى ام كاثوى
عمر رضى الله عنه تزويج ايلدى حال بونكه ام كاثوم صغيره ايدى (فان كان ابوا جده الرم) اكر اب و جد صحيح اولورمه
ايلدى كي عقد لازم اولور (وان كان غيرهما اعلمنا الخيار اذ ايلقا) و اكر باوجودن غيرى ولي اولورمه اول صغير
و صغيره ايجون خيار وارددر بونكه ايكه سى دخی بالغ اولسه زير ابو حنيفة و محمد و نيبه الله قننده زيرا

[illegible]

مولى عتاقه در (وابن الجعفیة مقدم علی ابیها) مجنون نه او علی بابائی اوزر نه مدمد و ابو حنیفه و ابو یوسف
قتنه و زمران عصیده مدمد و نکاح حده اولان ولایت ایسه عصبه مینه در (خلا فالحمد) امام محمد ایچون
خلاف وارد وزیر ابابا و غلدن شفقته و فردر شول دلیل ایله که بابانک نفسه و ماله ولایتی عامه در اما او غلنک
ولایتی انجق نفسه در ماله دکدر (ولا ولایه اعمد و لا صغیر ولا مجنون) عید و صغیر و مجنون ایچون ولایت بو در
کندی نفسله نه دخی ولایتی یوقدر و کیف که آخره ولایتی اوله (ولا کافر علی ولده المسلم) دخی کافر مسلم
اولان ولدی اوزر نه ولایتی یوقدر حق سبحانه و تعالی (وان یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا) قول
شریفی عدم ولایتنه دلالت ایدر پس ایدی و اولدن کافر اولد مسلمی اوزر نه شهادتی مقبوله اواز و بر نه
دخی وارث اولمز (فان لم یکن عصبه فلام ثم للاخت لابی ثم للاخت لابی ثم لاولی الام ثم لاولی الارحام
الاقرب فالاقرب التزوج عنہ الامام) پس اگر عصبه بنفسه بو لغز ایسه صغیره یی تزویج امام ایچون در اگر امام دخی
بو لغز ایسه لابیون قزقزندانسی ایچون در اگر اولدخی بو لغز ایسه لابی قزقزندانسی ایچون در اندنصره و لدام ایچون در
اندنصره ذوی الارحام ایچون در اندنصره در جه ده اقرب اولان تزویج اولنور و بود کر او انان اولیا ایچون
ولایت تزویج وارد ابو حنیفه قتنه التزوج مؤخر میستادر فلام مقدم خبر درانی تقدیم ایلدی زیرا اصحاب
فراتنه اصلدر (خلا فالحمد) امام محمد ایچون خلاف وارد رانک قتنه ولایت عصبات ایچوندر غیر ایچون
دکدر و یغیر علیه السلام (الانکاح الی العصبات) قول شریفی بو کادلیل اید و کنه ذاهب اولشدر
(وابو یوسف معہ فی الاشر) و ابو یوسف امام محمد ایدر ایکی روایتک انهر نه (ثم لاولی الموالاة) اندنصره
تزویج مولى موالات ایچوندر مولى موالات عبارت اولدر که برکسته مجهول النسب اولوب اصل و ارافی
اولسه پس برکسته به سنم وارثم اول اگر جنایت ایدر رسم جنایتیم و بر دیسه اولدخی قبول اتسه بومقوله به
مولى موالات دینلور بومقوله نک تزویجی مولى موالات ایچوندر به عقوب پاشاد میشد که مولى موالاتک
الجنی و صغیر و صغیره بینده وجود یتک صحیحی عملی نظر در ابو یوسف وارد که بلا و امطه موالات اولی واجب
اواز بلکه موالات صغیر و صغیره نک بابائی ایله تحقق اولور و نه (ثم لقاضی فی منشوره ذلت) اندنصره تزویج
بر اتده ولایت اذن یارلمش قاضی ایچوندر (ولا بعد التزوج اذا کان الاقرب غائبا) جن ولی اقرب غائب اوله
ولی ابد ایچون تزویج ایلمک وارد اما امام زفر قتنه ایدر انکاحی جائز دکدر زیرا اقربک ولایتی قائمه در
و برحق که شخص ایله قائم اوله عقیقه بطل اولمز و ابو جلدن ولی اقرب هر قنده ایسه تزویج صغیره جنسی
جائز در غیبتده دخی ولایت ثابته در و تقدیر جه ابد ایچون ولایت تزویج بو قدر بزم ایچون دلیل بود که
ولایت نظریه در و نظر و شفقته دکدر که رانی ایله متفع به اولین کسینه به تقویض اولنه پس ایدی ولی اقرب
غائب مرقی منزله نه تنزیل اولنوب ابد ولایت تزویج تقویض اولندی و ولی اقرب اولدیغی برده تزویج ایسه
جواز نه تلم اولمز و تلم اولندیغی تقدیر جه ولی ابد ایچون اگر بعد قربت و ارایسه قرب تدبیر وارد و ولی
اقرب ایچون گرچه قربت و ارایسه لکن بعد تدبیر وارد پس ایکسی مساوی اولان ایکی ولی مقامنه اقامت
اولنوب هر قنغینی عقد ایدر ایسه نافذ اولور (بحیث لا یستظر الکفو و الخطاب جوابه ولی اقربک غیبتی بر مکنده
اوله که کفو و خطاب یعنی صغیره نک کفو اولوب تزویجه طالب اولان کسینه ولی اقربک جوابه مستظر اولیه
(وقبل مسافه السفر) و دینلر بیکه ولی اقربک غیبتی مسافه سفر مقداری اوله (وقبل بحیث لا یصل القواصل الیه
فی السنة الامرة) و دینلر دکدر ولی اقرب بر مکنده اوله که سنده قواصل اول مکانه انجق بر کره واصل اوله اول
مر تبیه غیبت دینلشدر و مر تبیه قدور نک اختیار ایدر و بعضیلر بر ایاق یوله غیبت دینلشدر و بو کاه شایه
مسافه خصوصه اقوال کثیره یارلشدر (ولا یصل بعوده) ولی ابدک ولایتی ولی اقربک عودی ایله باطل اواز
(ولو زوجها ولیان مساویان) اگر اول صغیری مر تبیه مساوی اولان ایکی ولی تزویج ایسه لکن متلاقواتین
ایکی قزقزندانسی (فالعبرة للاساق) اعتبار اولد تزویج ایدن ایچوندر زیرا بی علیه السلام (اذا نکح الولیان
فالاول اولی) حدیث شریفی بو کادلیلدر (ولن کانما باطلا) اگر ایکی ولایتک آخره تزویجی معاولورسه یعنی
مقدم و آخر اولوب برابر واقع اولورسه ایکسی دخی باطل اولور (واصح کون المرأه وکیله فی النکاح) خانوک
نکاح حده وکیل اولسی صحیح اولور زیرا نکاح حده معتبر اولان بلوغ و عقددر پس رجل اوزر نه مترتب اولان

مسأله از زیننه مرتب اولور (فصل) تعذر الکفایة فی النکاح نسبا) حکا حده برابرک یعنی بر برینه نسبا
 نظیر اولمقلق اعتبار اولنور زیرانی علیه السلام (الا لا یزوج النساء الا الایماء ولا یزوجن الا من الاکفاء)
 بیوردقاری کتباتک از زیننه دلیل قویدر اما سفیان نوری حضرت تری دیدیکه نکاح حده کفایة اولنور زیرانی
 نام بر برینه نظیر در نه کیم فی علیه السلام حضرت تری (التاس موانیه کاشان المشط لافضل لغیری
 علی عمر انما الفضل بالیقوی) حدیث شریفی عدم کفایة والد وحق سبحانه وتعالینک (ان اکرمکم
 عند الله اتقاکم) قص شریفی دخی وقرنی مؤیددر انتی اما بنم ایچون دلیل حضرت رسول اکرم صلی الله
 علیه وسلم (تقریش بعضهم اکفاء لبعض بطن وبعده بطن والعرب بعضهم اکفاء لبعض قبيلة وبقیلة والموال
 بعضهم اکفاء لبعض رجل رجل) قول شریفی صدر وموالیدن مراد عقاد وکفایة مصدر در وکفوا ودر
 (تقریش بعضهم اکفاء لبعض غیرهم من العرب لیسوا کفوا لیهم بل بعضهم اکفاء بعضهم) پس قریشک
 بعضی بعضی کفایة کفودر ودر بدن قریشدن غیر قبیلہ قریش قبیلہ سنه کفود کالدر بلکہ عربک
 بعضی بعضی کفایة کفودر ودر بدن قریشدن غیر قبیلہ قریش قبیلہ سنه کفود کالدر بلکہ عربک
 فی علیه السلام قزنی عثمان رضی الله عنه تزویج ایلندر حال بوکه عثمان حضرت تری دخی بنی عبد النعم
 قبیلہ سندن ایدی وعلی کرم الله وجهه قزنی ام کثوی عمر رضی الله عنه تزویج ایلندی و حضرت عمر قزنی
 ایدی هاشمی دکل ایدی (وینو باهله لیسوا کفوا غیرهم من العرب) بنو باهله قبیلہ سی عربدن کندیلدرن غیر بنک
 کثوی دکلدر بنو باهله قبیلہ بنک اسید را صلده همدانده بر عورتک اسیدر و قبیلہ مزبوره حساست و دناست
 ایلده مشهوره در بقیة طعای مرة بعد انری اکل ایلدر و عظام مینه فی طبع ایلدر یاغنی اولور و بر عارف
 دیندر که کینک نفسی باهله دن اولد قد نصکره اصلده هاشم دن اولدی آدمه نفع و بریز (و تعذر فی الهم اسلاما
 وحرية) بحمد یعنی عربدن غیریده کفایة اسلام وحریت جهتندن اعتبار اولنور بوخسه نسب جهتندن
 اعتبار اولنور حتی صحابه کزین رضون الله تعالی علیهم اجمعین نسب ایلده اختیار ایلد کالدره سلمان فارسی
 رضی الله عنه (انا اختار بالاسلام لابن سوا) دیو جواب ایلدری (فصل) احوال و کفر ایلدر (پس ایدی
 مسلم یاخودر که اول مسلم یاخودر که یا باسی کفر یاخودر و قیق اولسه (غیر کفولن لهاب فی الاسلام
 او الخریة) کفود کالدر و شول خاتونه که ایلک اسلامه یاخودر بیده یا باسی اوله و زوج طالب اسلامه کندوسی
 کیش اوله (ومن له اب فیه ارفع غیر کفولن لهاب) و شول کسینه نک اسلامه یاخودر بیده یا باسی اولسه
 کفود اولن شول خاتونه که اسلامه یاخودر بیده یا باسی وده ده می اولسه زیر ارق اثر کفودر و کفرده ایلده
 معنی مذل واردر و حکم کفایة تده نسبه اعتبار اولنور (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف واردر ابوان
 اعتباری لازم دکلدر زیر ابو یوسف رحمه الله واحدی مشی به الحاق ایلک کندی مذهبدن بجن شاهدلر
 بر غائب کسینه نک احی و یا باسی احی ذکر ایلده (و من له اب فیه ارفع غیر کفولن لهاب) و شول کسینه نک اسلامه
 اما ابو حنیفه و امام محمد قنده جدا کتی لازمدر (ومن له اب فیه ارفع غیر کفولن لهاب) و شول کسینه نک اسلامه
 یاخودر بیده یا باسی و جدی اولسه اول کسینه کفودر شول عورته که ایلک اسلامه یاخودر بیده یا باسی
 وده لری اوله زیر انعرف اب و جد ایلده حاصل اولور فضل اولان عودر تفس اولان محودر (و تعذر دیانة)
 کفایة دیانة اعتبار اولنور دیانت دیدیکی تقوی و صلاحدر (خلافا لمحمد) امام محمد خلاف ایلدر دیانة اعتبار
 اولنور دیانت امر آخردر بنک اولنور بیده احکام دیانتی اولنور بیده در اما امام محمد جواب و بر بلور که
 قبول شهادت امور دیانتدر لکن دیانت اولنور بنا اولنور بیده کفایة تده معتبردر (فلیس فاسق کفوا
 لیت صالح) پس فاسق صالح کسینه نک قزیننه کفود کالدر (وان لم یعلن فی اختیار الفضل) اگر اول فاسق فسفی
 آشکارا بیزمه کفود کالدر اختیار فضلیده بیلده در اما بعضی مانع قنده فاسق اگر اعلان بیزمه صالحک
 قزنی ایچون کفودر اولور حتی امام ابو یوسفدن مر ویدر که بجن فاسق اصحاب مروندن اولوب احوالی مستر
 اولورسه کفودر اولور زیر الطهارا بیده کفایة عار لاق اولنور فلیس ده اولان قافاه ضحیه در دینا نه قزنی ایچون
 قمر بعدر بوندیرجه دیانت اعتبار اولنور فاسق یت صالح ایچون کفود کالدر (و تعذر مالا) مال جهتندن
 کفایة دخی معتبر اولور سیر و نسبه حاکم اولمقلق اعتبار اولنور (و تعذر عن المهر المجلد اوله نفعه غیر کفودر

انقیرة) پس ایدی مهر مجلدن یاخودر تفعه دن عاجز اولان رجل بقیریه کفود کالدر زیر مهر بدل بشع در
 و فاسی لازمدر و تفعه ایلده از واجل قوام و دواسته میددر امام ابو یوسف قنده تفعه به قادر اولدی بقی کفایة ایلدر
 و تفعه دن مراد هر کون خاتونک تفعه فی مقداری شی کسب ایچیدر و بعضی قنده بر سنه نک تفعه میددر
 و بعضی آخر قنده الی آیک تفعه سیدر (و القادر علیهما) تفعه و مهر اولنور بیده قادر اولانه (کفولان اموال عظام
 عند ابی یوسف رحمه الله) اموال عظام صاحب ایچون کفودر ابو یوسف قنده زیر مال معرض زوالده اولده
 غنائک ثباتی بو قدر زیر کثرت مال مذمومه در یغیر علیه السلام (هک المکثرون الا من قال بانه هکذا
 ای تصدیق به) قول شریفی مالک عدم اعتبار بیده دلیلدر (خلافا لهما) ابو حنیفه و امام محمد ایچون خلاف
 واردر انلر قنده غنا ده کفایة معتبردر (و تعذر حرقة عندهما وعن الامام وایتلن) امامین قنده کفایة تده
 شرف سرفت اعتبار اولنور و امام اعظم دن ابکی روایت واردر بری حرقت اعتباری وری دخی عدم اعتبار ایلدر
 زیر کاه اولور بر خسیس سرفته مایکن شریف حرقة نقل ایلک ممکن اولور بوندیرجه اعتبار اولنور (خاتونک
 او حجام و کاس او دباغ غیر کفولن لهاب و ترازا و صراف و بقی) پس جلا و حجام و کاس و دباغ عطار ایچون
 و صراف و ترازا ایچون کفود کالدر (ولن تزوجت غیر کفولن لهاب) و کراخون کفودن غیر
 تزویج ایلده و لیس ایچون مایکلرین تفریق ایلک واردر (وکذا لو تکت عن مهر ثلثها له ان یفرق ان لم یتم
 مهر ثلثها) ینه مسئله سابقه کیدر اگر خاتون مهر مثلندن نقصان ایلده ولی ایچون تفریق ایلک واردر
 یاخودر مهر مثلنی انعام ایلدر نک واردر (خلافا لهما) امامین خلاف ایلدر مهر مثلنده ولی ایچون حق
 اعتراض بو قدر (و قبضه المهر او یجیزه او طلبه بالتفقه رضا) و لیک مهر مثلنی یاخودر چهاری قبض ایلدی
 یاخودر تفعه طلب ایلدی و صادر (لا سکونه) و ایلک سکوتی رضاد کالدر و سکوت بر قاج محله نطق مقامنه
 اقامت اولنور (اولکیسی) بکرک و لیس تزویج ایچون اذن طلب ایلد کده بکرک سکوتی نطق کیدر
 (ایکیجیسی) مهر فی قبض ایلد کده سکوت ایلدر (او چنجیسی) بکرک یاغنه اولد قده سکوت ایلدر (درنجیسی)
 بر خاتون تزویج ایچونکه عین ایلدر یا باسی کندی تزویج ایلد کده سکوتی نطق و حاکم اولور (بشنجیسی)
 بر کسینه بر شی تصدیق اولد قده سکوت ایچمی قبولدر اول سکوت نطق مقامنه قائم اولور اما موهوب لیک
 سکوتی نطق مقامنه قائم اولنر (التنجیسی) بر کسینه بجلده بر کسینه بر شی هیه ایلده لکن هیه اولنر شی
 اول حینده قبض اولنور بجلدی دخی عین اولسه و آخر بجلده موهوب علیه اول شی قبض ایلد کده
 (یدنجیسی) و لیک سکوتی دخی قبولدر مثلار بر کسینه بر شی فلان شیشه و کیل ایلد کده سکوت ایلده
 قبولدر و صکره رده قادر اولور (سکوننجیسی) مقرر لیک سکوت ایلدر بر کسینه بر شی بزم من دید کده اول
 سکوت ایلده اول سکوت قبولدر و صکره رده قادردر (طقوننجیسی) مفوض ایلک سکوتی تفویض و قبولدر
 وارلدن خرد قادردر (اوننجیسی) موقوف ایلک سکوت ایلدر و رده قادردر و بشاند کده رده قادر کالدر
 (اون برنجیسی) بیع تعلیه ده احد متبایعینک سکوت ایلدر مثلار بر شی دیکه مایبیزده بیعه متعلق اولان معنائی
 صحیح ایلد کده آخر سکوت ایلده بودخی نطق مقامنه قائم اولور (اون ایکیجیسی) مالک قدیمک بین القاعین
 مالی قسمت اولد قده سکوت ایلدر (اون اوچنجیسی) خیاری ایلد عین ایلدن کسینه عیدی بیع و شرا ایلد و کین
 کورد کده سکوت ایلده سکوتی خیاری مسقطدر (اون درنجیسی) مشتری میبعی قبض ایلد کده بایع
 سکوت ایلده سکوتی اذیندر کرک بیع صحیح اولسون کرک فاسد اولسون (اون بشنجیسی) شفیعک سکوت ایلدر
 (اون تنجیسی) مولی عبدک بیع و شرا من کوروب سکوت ایلد کیدر و سکوت تجارت ایچون اذیندر
 (اون یدنجیسی) اگر مولی عین انسه که عیدنه تجارت ایچون اذن و برمه بیعه بعد بیع و شرا ایلد و کین کورد کده
 سکوت ایلده حاکم اولور سکوتی نطق مقامنه قائم اولور (اون سکرنجیسی) بر کسینه عید فی بیع ایلده یاخودر
 رهین ایچون و برمه یاخودر جنایات ایچون تسلیم ایلده مزبور سکوتی عید اولد یقنه اقراردر اگر عاقل ایلده
 اما چاره و برمه ایچون کندوبه بیعه عرض ایچون یاخودر تزویج ایلک ایچون استبدان اولد قده سکوت ایلده
 اقرار کالدر و سکوت بو فارودن کراولناک خلا فیدر (اون طقوننجیسی) بر کسینه فلان کسینه فی خانه نزول
 ایلدر میه بیع و بیعین انسه حال بوکه اول کسینه داره نزول ایش اولسه اگر سکوت انسه حاکم اولور اما اومدن

چون دوسو بلاسه بعد سکوت آنسه حانت اولور (یکری بخجیسی) برکسته برشی اشرا ایلان دزدن مقدم عینی خبر
 ویرد کونده سکوت ایدرسه عیبیه رضادر اما اگر مخبر عادل ایلر اگر فاسق ایلر امام اعظم قنده رضاد کادر
 اما امامین قنده فاسق ایلر رضادر (یکری بخجیسی) برکسته ناک خاوقی وضع جل ایلد کده سکوت
 ایلر اقرار در (یکری بخجیسی) برکسته ناک خاوقی یا خود قریبی کند ناک عقراری بیع ایدر ایکن کوروب
 سکوت ایلر اقرار در که اول شی کند ناک اولیه (یکری بخجیسی) برکسته کورده که کند ناک قوماشی
 یا خود قریبی بیع ایدر برکسته دخی الوب نیجه زمان تصرف ایتدی حال بوکه بوکسته سکوت اوزره اولدی
 انکده عواسی ساقط اولور من بول سکوتی کند ناک اولیه (یکری بخجیسی) برکسته ناک عقراری بیع ایدر ایکن کوروب
 شریک اولانک بریسی آخره دیسه شو جابه بی خاصه کندی قسم ایچون المندر شریک آخر سکوت ایلر
 بالکزانک ایچون اولدی اقرار در (یکری بخجیسی) برکسته ناک وکیل شرع معنده شوشی کند ایچون اشرا
 ایدرم دوسو اول ایلد کده مؤکل سکوت ایلر اذیدر اول شی وکیل اولور (یکری بخجیسی) صبی عاقل بیع
 وشر ایلد کده وایسی سکوت ایتدی اذیدر اول شی وکیل اولور (یکری بخجیسی) برکسته ناک طلوی ایلر
 صوبی اولوب بر آخر کسته شق ایدوب طلومک صوبی دوکسه صاحبی سکوت ایلر رضادر
 (یکری بخجیسی) برکسته عیدن استخدام ایتمک عین آنسه عبد بلاذن کند و به خدمت ایلد کده
 سکوت ایدوب نهی ایتمه حانت اولور (یکری بخجیسی) برکسته ناک جهازی ایچون باباسنک متاعندن
 برمه رارشی ویرسه حال بوکه بابای حاضر اولوب سکوت آنسه رضادر بابای استرداده قادر دکلدر
 (او تو زنجیسی) خاوقن قزینک جهازندن عادت اولان طام ایچون باباسنک مالندن اتفاق ایدوب و بابای
 سکوت آنسه اذیدر انا سنه چکدر مک قادر دکلدر (او تو زنجیسی) برکسته بر جابه بیع ایدوب وافر حل
 وقولا غنده ایکی متکوشی اولر لکن بیع وشراده شرط اولر وشنری جابه بی ذکر اولان اشیا ایلر قبض
 ایدوب کسه و بایع سکوت ایلر تسلیم در اول شی متری کند ناک اولور (او تو زنجیسی) برکسته
 بر شیخین قرائنه حال بوکه شیخ سکوت ایدوب جواب ایلر شیخ سکوتی جواب واذن منزله سنه در
 (او تو زنجیسی) ترکیه شاهین ایچون بر قاج کسندن سوال اولر ایلر اندر دخی جواب و بر میوب سکوت
 ایلر لکه کونتری تعبدادر (او تو زنجیسی) برکسته برشی ورن قوم ایچون آخره سوبله اولدی
 قبول ایتمه و مایندن بر قاج صاعت مرور ایدوب بعد مرتهن ورنی الوب قبض ایلد کده واهن سکوت
 آنسه اذیدر در دکلر اولان مسائلکه بر مقداری خلاصه دن و بر مقداری جامع الفصولین دن و بر قاج
 قنیه الفتا وادن و بر قاج ظهیر بن دن نقل اولر در ویا اشیا و نظر ایلر در مسطور در شبهه بی اولان اشیا و نظاره
 مراجعت ایلر و ان وشی احد الاولیاء فلیس لغیرها الاعتراض) اگر صغیره ناک متساوی اولان اولیا سندن
 بریسی نکاحه واضی اولوب انکاح آنسه غیر بیسی ایچون اعتراض یوقدر یعنی عقد نکاحی فسخه قادر دکلدر
 اما فاعدا اولان ولیدن اقرب وایسی واریسه انکچون فسخ ایلر وادرد (فصل در وقف تزویج فصولی اوفضو واین
 علی الابار) بر فضولیک یا خود ایکی فضولیک تزویجی اجازت اوزره موقوف اولدی مثلا برکسته بر جاک
 خبری و عینک بر عورته نکاح آنسه یا خود عورتک دخی خبری و عینک بر آخری دخی خبری اولین رجه تزویج
 آنسه ایکی سندن دخی نکاحی اجازت موقوفدر (وینوی طرفی النکاح واحدیان کان وایمن ابائین) نکاح حاک
 ایکی طرفندن برکسته ولی اولور ایکی جانبندن ولی اولر ایلر مثلا برکسته قزینی قزینی بر آخر قزندان
 او غلونه نکاح ایچون ایکی طرفن ایجاب و قبوله ولی ایلر اولور (او کیلا سنه ما) یا خودار عورت طرفندن
 وکیل اولر (او کیلا واصللا) یا خود بر طرفندن ولی و بر طرفندن اویل اولر ایکی طرفندن ولی اولور مثلا برکسته
 عه ناک صغیره قزینه کندی نسجیون نکاح آنسه کندی طرفندن اویل طرفندن وکیل اولر
 (او کیلا وکیللا) یا خود بر طرفندن ولی و بر طرفندن وکیل اولر سنه کندی قزینی بر آخر وکیل اولوب نکاح
 ایلر کی (او کیلا واصللا) یا خود وکیل واصل اولر مثلا بر خاوقن وکیل اولوب کندی نسجیون نکاح ایلر
 کی (ولا یسواهما فضولی وومن جانب) نکاح حاک ایکی طرفنه بر فضولی ولی ایلر مزا کر بر جابندن دخی
 (خلافا لای یوسف) او یوسف ایچون خلاف وادرد انک قنده فضولی واحد ایکی طرفن نکاحه

قولی ایدر حاصل کلام فضولی ایچون الی مسئله وادرد الی مسئله اوجی اجازت موقوفه راتفاقا اولکیسی
 بر فضولی غائب و غائبه اولان اوعورت ایچون (تزوجت فلانة) دیسه فضولی آخر زوجت ایلر دیسه یا خود
 بر عورت بر غائب ار ایچون (زوجت نفسی من فلان) دیسه فضولی دخی قبلت دیسه یا اوج مسئله ده
 اتفاق اوزره اجازت موقوفه و اوج مسئله دخی اختلاف در اولکی مسئله بر فضولی (زوجت فلانة من فلانة)
 دیسه حال بوکه ایکیسی دخی غائب اولر و قبلت دیر برکسته اولر یا خود (تزوجت فلانة) دیسه حال بوکه
 عورت غائبه اولر قبلت دیر برکسته اولر یا خود بر عورت (زوجت نفسی من فلان) دیسه و اول آدم غائب
 اولر و قبلت دیر برکسته اولر یا اوج مسئله قنده اجازت موقوفه و رزیرا خضر اولر قزنده اذن ایلر تمام اولور
 ابوحنیفه و امام محمد قنده یوقولر باطلدر ابو یوسف قنیه ایسی بودر که اگر ایکی جانبندن مأمور اولر نکاح
 منعقد اولور دی چونکه فضولی اولدی سنه منعقد اولور ایچون اجازت توقف ایدر ابوحنیفه و امام محمد ایچون
 دلیل بودر که عقد شرطی یعنی نصی موجود بولندی حتی آخر دن قبول بولن دزدن مقدم رجوعه قادر اولور
 بجلسدن قیام ایلر باطل اولوب مامورای مجلسه توقف ایلر بیع کی امام ابو یوسف ایچون ایکی جانبندن مأمور
 اولر قزنده نکاح منعقد اولور دیدیکی بوکا مخالفدر زیرا قندن جاری اولان عقد تامدر ایجاب و قبول
 بولنر بیچون اندره اجازت توقف ایدر ما نحن فیه ده اولان بقم مسئله باطلدر اجازت توقف ایلر (ولوا امره
 ان یروجه امره فزوجته لایصح عندهما وهو الاستحسان) اگر بر جیل برکسه به امر ایلر که کند و به
 بر خاوقن تزویج ایلر اول کسکه اگر آخر نکاحی بیع تزویج آنسه امامین قنده صحیح دکلدر استحسان دخی بودر
 زیر اطلاق متعارفه مصر و قدر که اول متعارف تزویج کفادر (وعند الامام یصح) امام اعظم قنده صحیح اولور
 زیر الفظ امره انک اطلاق حربه و امه به شامل اولور دخی برکسته عورت تزویج ایلر بیع دوسوین ایلر حربه و امه به
 شامل اولوب هر قنیه بی تزویج ایلر حانت اولور (ولر زوجة امرأتی فی عقد لا یلزم واحدة منهم) و اگر امر
 ایلر بی کسکه ایکی عورته بر عده تزویج ایلر اول ایکی عورتدن بریسی لازم کزیرا ایکی سندن نکاحی
 تنفیذه وجه یوقدر امری مخالفت اولر بیچون وایکی سندن بری تنفیذ ممکن دکلدر جهالت اولر بیچوندر
 و بری تعیین دخی ممکن دکلدر قنیه بی اولی ایلر وکی بیلمکله یوقدر رجه تفریق واقع اولوب بریسی لازم کزیر
 (ولر زوج الاب والجد الصغیر والصغیرة یغن فاحش فی المهر اومن غیره و جاز) اگر بابای یا خود دده بی صغیر
 و صغیره بی مهر دن غبن فاحش ایلر یا خود کفوندن غیره تزویج ایلر جازدر ابوحنیفه قنده (خلافا لهما)
 امامین ایچون خلاف وادرد ولایت شرط نظر ایلر مقید در شرط نظر اولقده عقد باطل اولور زیرا مهر منکندن
 لشاغه اولیق شرط نظر بولنه ش اولور عدم کفاه خود ضرر فاحشدر جازد کادر (ولیس ذلک لغیر الاب والجد)
 مهر دن غبن فاحش و کفوندن غیره تزویج ایجاب و جلدن غیر ایچون دکلدر

باب المهر

باب مهر بیاندر در مهر نیکه امامیسی وادرد بری صدق و بری غله و بری ابر و بری فربه و بری عقر در
 (یصح للنکاح بلا ذکره ومع نقیه) مهری ذکر ایتمکله و مهری نقی ایتمکله یعنی بلا مهر اولر و دیکه
 نکاح صحیح اولور و مهر تسبیحه بی نکاح حاک معنده بر فردک خلاقی یوقدر رزیرا حق سبحانه و تعالی نیک (فانکحوا)
 قول شریقی بوکاد لالت ایدر و نکاح لغه انضامی وازدواجی اخبار ایدر و پس ایدی مهر دن سکوت ایلر متناکین
 بیندره نکاح تمام اولور اگر بیلورسه که لایق اولان بولر که مهر سز نکاح صحیح اولیه زیرا مهر دخی واجبدر
 بیع و عین کی تمیم یعده ذکر نکر اولر اولر فاسد اولدی کی بود دخی فاسد اولر کرک ایدی بوکا جواب
 و بریلور که وجوب مهر نکاح حاک صحیح ایچون دکل ایدی بلکه محاکم شرفه انابت ایچون اولر تقدیر رجه
 صحت نکاح ایچون مهر لک ذکر نه حاجت یوقدر (واقعه عشرة دراهم) و مهر لک اقلی اون دره مهر و یغیر
 علیه السلام (لا مهر اقل من عشرة دراهم) قول شریقی بوکاد لدر رزیرا وجوب باحق شرعدر محاکم شرفی اظهار
 ایچون (فلو سخی دون المهر عشرة) و اگر اون دره مهر دن اقل تسبیحه اولر و رجه بی اون دره هم لازم اولور
 (وان سماء ارا کثر لازم المهری بالذخول ارموت احدهما) اگر اون یا خود او دن زیاد تسبیحه اولر دخی اولر
 یا خود ایکی سندن بری ناک موی ایلر مسمی لازم اولور زیرا دخی اولر مبدل منک تسبیحی متحقق اولوب بدلت لازمی

ابو حنیفه و امام محمد قنده معتبران اعلان ابد کردید (و عندای یوسف ما سرام) ابو یوسف قنده کرد
 ایندکاری معتبر در (ولا یجب شیء بلا وطی فی عقد فاسد) عقد فاسد و طهر برقی واجب اولی و ملا بلا شهرو
 اولان نکاح و دخی برقرند اشک طلاق باین اولان عدیده آخر قنده اتی نکاح در دخی نکاح عدیده
 یسینی به نکاح کبی اولان عقود فاسده بلا وطی برقی واجب اولی (وان خلا) اگر خلوة صحیح دخی
 اولور سه ده بونده بجز عقد ایله مهر واجب اولی عقد فاسد اولی بخیون و مهر لک و جوی منافع بضعی استقام ایله
 اولور خلوة صدق و دخی بویجه در برابر نکاح فاسده بجز خلوة ایله ممکن ثابت اولی و طهر حرمی ایچون
 بو تقدیر بجه خلوة وطی مقامه قائم و از حق حرمت مصافحه دخی ثابت اولی و عدت حکم (فان وطی واجب
 مهر المثل لا یراد علی المهر) و اگر عقد فاسد و وطی ایدر سه مهر مثل واجب اولی و سهی اوزر سه زیاده قیلنر
 و عیال النکاح اول خاتون اوزر سه عدت لازم اولور موضع احتیاط ده شبه حقیقه به ایا ایا احتیاط نه در فقر
 ایچون و سه راوهان من حین التفرق لا من آخر الوطیات هو الصحیح) اشداده عدت حین نفر بقدر ایدر یکی و طهر
 آخر ندر نکاح صحیح اولان بودر بر عدت شبه نکاح اعتباری ایله که واجب اولی و طهر حین ندر نکاح
 رکنی ایجاب و قبول ایدی اول رکن بولغله (و ینت فیہ انفس) نکاح فاسده نسب ثابت اولی و زرا ذنب
 اثباته در احیاء اولی ایچون احتیاط اولور بوقت در بجه من وجه اوزر سه عدت قرب ایدر (و عدت من حین
 الدخول عند غیبه و به یقی) و نسک مدتی حین دخوله در امام محمد قنده و بونکه فتوی دخی و برلندر
 اما ابو حنیفه و ابو یوسف قنده وقت نکاح ندر سه کیم نکاح صحیح اولور زرا نکاح فاسد دخوله دای دکلدر
 و نکاح حکم مقام و طهر اقامتی و طه دای اولی بخیون ندر نکاح فاسد ایله و طه دای دکلدر و طه قائم
 اواز و ابو حنیفه و ابو یوسف دیر که اکاحین نکاح عدت وقت متعینه به دکن الی آی اولور سه نسب ثابت اولی
 اگر اقل اولور سه نسب ثابت اولی (و مهر ثانیما معتبر بقوم ایهان تسانوا با سنا و جالا و ملا و عقلا و دی سنا و ملا
 و عصر و بکاره و ثبات جهت در برابر اولور سه زرا بر شینک اصلی بلنر الا جنسک قیمته نظر ایله یلن و زوهر
 مثل اختلاف اوصاف الی مختلف اولور زرا مهر مثل قیمت بضر و شینک قیمتی اول صفت اوزر اولان رجوع
 الی یلن و سه ددی بکی وقت تزویج اولان مندر به بضر اهل بیت شرف و حسب و جالی اعتبار ایا بمشدر و جالی
 اوسط فاسده اعتبار اولور دیشدر (فان لم یوجد منهم فن الا جانب) پس اگر با یا شینک قومنده بو اوصاف
 اوزر بولنر ایسه اجابده اولوب نمائده اولان قبیلده اعتبار اولور ابو حنیفه دن بر روایده اجنبیادن اعتبار
 اولنر کذا فی الزیلعی حتی زیلعی نمائده علم و ادب و حسن خلق دخی زیاده ایشدر (فان لم یوجد جمیع ذلك
 فایوب جیمه) اگر بو اوصاف مذکورده نک جلدی بولنر ایسه اول اصنافدن بولندینی الیه اعتبار اولور زرا یکی
 خاتونده و مقدار اوصاف اجتماع معتبر دایله اولسه بولندینی مقدار اعتبار اولور (ولا یتبر بامها و اوصافها
 ان لم تکن و ما من قوم ایها) خاتونک ای و خاله سی الیه مهر مثل اعتبار اولنر اگر بولنر با یا سی قومندن اوزر ایسه
 ما عیسی قز بن آلمش ایسه به با یا سی قومندن اولش اولور اولوقت اعتبار اولور اما بن ابی ایلی اما شینک
 قوی الیه اعتبار اولور دیشدر زرا مهر قیمت بضر بونقدر بجه نساء جهتندن اولانک دخی اعتبار اولسه
 زاهد اولندر (و مع خمان و لهما مهرها) خاتونک و لیسینک مهره منافی صحیح اولور مثلا حین عقدده ولی
 اولان کسینه سنک مهر که بن ضامن دیر به صحیح اولور (و تطالب عن شامت منه و من الزوج) اول خاتون دیر سه
 ضامن اولندن طلب ایدر دیر سه زوجندن طلب ایدر ساثر کمالانده اولدینی کبی (و یرجع الی علی الزوج
 اذا دی ان خمن بامره و الا فلا) ولی زوج اوزر سه رجوع ایدر بقی ولی مهری خاتونده ادا ایله اگر زوجک امری
 بولی ضامن اولور سه رجوع ایدر بلا امر ضامن اولدیر رجوع ایدر مزمار کمالانده دخی بویجه در (والمرأة
 منع نفسها من الوطی و السفر حتی یوفی یاخذ ما بین یسینه من مهرها کلا اربعه خاتون ایچون و طهر و سفردن
 نفسی منع ایملک و ایدر مهرندن تعیل یا اولان شینک قدر ای یعنی اول مهرندن تعیل کل شرط اولش
 ایسه یاخو دیش شرط اولش ایسه اول بعضی و فایده نفی منع ایدر حق زوج که بضر و متعین اولدینی
 صکی خاتونک حتی اولان مهری دخی متعین اولغله بیج کبی اولدی زرا با یحیی حبس ایدر بقی اخذ

ایتمیخه و یرمدیکی کبی خاتون دخی کندنی تقبیکه مبیعه در مهر بی المیخه و طهر و سفردن منع ایدر کلندن
 و به عدت شرط ایدر کاری هر نه ایسه (وله السفر و الخروج من المنزل ایضا) حتی ایا اولندن خاتون ایچون
 بلاذن سفر و منزلندن خروج و ایدر و طهر و سفردن منع ایدر یکی کبی (وله النفقة لو منع لذلک) و خاتون
 ایچون زوجک اوزر سه نفقه و ایدر اگر مجتبی المی ایچون و طهر و سفردن منع ایدر یکی کبی (وله النفقة لو منع لذلک) و خاتون
 ایسه ناشزه لک ایدر سه نفقه سی لازم در اگر مهر مجتبی اداد نصکره خاتون طرفندن نشوز بولسه نفقه
 لازم دکلدر (و هذا قبل الدخول و کذا بعده) خاتون مهر بی اللین نفی منع ایملک و سفر منزلندن خروج و ایدر
 اولی قبل الدخول و بعد الدخول دخی بویجه در امام اعظم قنده و بعد و قبل مایمنده فرق بوقدر (خلاهما
 فیما لو کان الدخول برضا غیر صبیة و لا یجوز) اما مین ایچون خلاف و ایدر شول شینده که خاتونک رضا سی
 ایله دخول اولور سه بعده منع ایملک فاسده اولور صبیة و مجتبی اولدینی حالده (وان لم یمن قدر ایملک قدر
 مایملک من مثله عرفا) و اگر قدر مجتبی یا اولور ایسه عرفا مهر مجتبی مثلیدن تعیل اولان مقداری لازم در
 (غیر مقدر بری و نحو) تعیل اولان شیء ربع و ربع مثلی اولان شینک مقدور اولدینی حالده (ولیس لهادک
 لواجل کله) خاتون ایچون نفسی منع ایملک بوقدر اگر مهر لک کبیسی تأجیل اولسه بعده اولدینی کبی صاحب
 بیانه دیشدر که اگر موجب وقت معلومیه دکن اولور سه ابو حنیفه و امام محمد قنده خاتون ایچون نفسی منع
 ایملک بوقدر و به نفسی منع ایملک فاسده دکلدر اگر موجب جهالت متقاربه ایله مجتبی اولسه حصاد و خرمن
 زمینی کبی (خلا فالای یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف و ایدر یعنی خاتون نفسی منع ایدر صاحب نهاده
 دیشدر که ولو ایدر ده فتوی ابو یوسف قوی اوزر در (واذا اهاها ذلک فله نقله ایت شامادون السفر) و اگر
 رجل مهر مجتبی خاتون و فایدر سه پس رجل ایچون دیکر یکه یرد کتور ملک و ایدر سه در کل یعنی سفره
 کو نور من (وقیل له السفر فی ظاهر الروایة و الفتوی علی الاول) و دیشدر رجل ایچون خاتون ایله سفر ایملک
 و ایدر ظاهر روایتده اما فتوی قول اول اوزر دو یعنی سفره کو نور ملک اوزر در زرا حق سبحانه و تعالی شینک
 (اسکنوه من من حیث مکنتم من وجدکم) قول شریقی سفره کو نور ملک اوزر در زرا حق سبحانه و تعالی شینک
 و شینک دن ذکر ایدر بفتوی سفره کو نور ملک اوزر در و به ابو الیث ابو القاسم الصفار دن کندی
 یلندن غیری به اخرج ایملک بوقدر زرا غریبه زحمت چکر دیکر نقل ایملندر و ظهور اللین المرغینانی
 دیشدر که فقیه ابو الیث قوی الیه اخذدن حق سبحانه و تعالی شینک (اسکنوه من من حیث مکنتم من وجدکم)
 قول شریقی الیه اخذ ایملک اولدر صاحب نهاده دیر که ابو القاسم الصفار دن شول کسینه خاتون مدینه دن قریبه
 و قریبه دن مدینه به اخرج ایدر انک حقیقه نه دیرسون دیو سوال اولند فده بوسفر دکلدر تبدیل مکاندر
 اما بر بلندن بر بلنده به اخرج تبدیل مکان دکلدر و بوقدر جواب و بر مشدر و طهر و سفردن منع ایدر احوال
 اتمی نقل ایملک کد نصکره سا که لایق بودر که امه ان نظر ایدر ب خاتونک و طهر اولان برده عشار و قوی اولوب
 انزل یلنده تزویج ایدر و به بلنده آخره نقل ایملک استمره منع ایملک حکم ایله و اگر خاتون اولدینی مهرده
 عشرت و قوی اولوب انده تزویج ایدر به خاتونک اصلی آخر شهر دن ایسه لایق در که منع اولغیه (وان اختلفا
 فی قدر المهر فالقول لها ان کان مهر مثلها کما قالت او اکثر) اگر مهر لک مقدورده زوج ایله زوج اختلاف
 ایله هر لیس ایدی قول زوج به تکدر یعنی ایله اگر مهر مثل خاتونک دیکر کبی یاخو دید بکلدن اکثر اولور سه
 اگر دیر سه که نکاح ده بین بوقدر ایچون بونده بین اوله جواب و یر یلور که بوم مثله مهر و نکاح دکلدر
 بونده بین جازدر (وله ان کان کما قال او اقل) و چکلدر یعنی ایله اگر مهر مثل لک دیکر کبی یاخو دید بکلدن
 اقل اولور سه (وان کان ینهما) اگر مهر مثل مقداری ایملی قولک مایمنده اولور سه (تحالفا و لم یهر المثل)
 ایملیسی عین ایدر بشر هر قفسی نکول ایدر سه سوز آخر کدر اگر یکسی دخی عین ایدر سه مهر مثل لازم اولور
 (وفی الطلاق قبل الدخول القول لها ان کانت متعة المثل کنصف ما قالت او اکثر) قبل الدخول طلاقده قول
 خاتونکدر اگر متعه مثل خاتون دید بکلدن نصفی کبی یاخو دخی اکثر اولور سه (وله ان کانت کنصف ما قال
 او اقل) قول رسلکدر اگر متعه المثل لک دید بکلدن نصفی یاخو دیشدن اقل اولور سه مثلا بر کسینه
 بر خاتون قبل الدخول نطق ایله زوج الی درهم مهر دیو دعوی ایسه و خاتون بوزدر ده در دیو دعوی

ایسه بوحیفة و مام محمدره حکم متعه مثل قدور کرشعه مثل خاتون دید یکی بوزدره مک نصی یا خود
نصف در کثرت و زسه قول خاتون کرشعه یعنی ایله کرشعه مثل رجوت دید یکی المی دره مک نصی یا خود نصف در
اقل اولور سه یعنی ایله قول رجوت کرشعه را متعه دهه الطلاق موجب عقد در مهر مثل کبی پس ایدی متعه دخی
مهر مثل کبی حکم اولور (و ان کانت بینما تخالفا ولم تلتزمه) اگر متعه مثل رجل و خاتون دید کارینک
مابینده اولور سه یعنی ایله قول و متعه لازم اولور اما هر قنغیسی نکول ایدر سه آخره قولی لازم اولور و قضا
دیتلر که ایله ایمن ایله که قرعه لازم در قرعه بر برندن و حجاب بوقدر قدوری دیتلر که ایله ایمن ایله
کذا فی البیانه (و عند ابی یوسف القول قبل الدخول و بعده) ابو یوسف قنده قول قبل الدخول و بعد
الدخول زوج کدر زبانه خاتون دعوی ایدر و باید رجل منکر در ایدی یعنی ایله قول منکر کدر (الان یدکر
ما لا یعارف مهرها) الا مکره زوج شول شیی ذکر ایله که خاتون مهر اولور متعارف اولیه یعنی عادت اول
ادعا یتدیک شئی قبل مهر اولیه صالح اولیه اولور مانده قول خاتون کدر (و ایضا برهن قبل) و زوج زوجه نک
هر قنغیسی ینه اقامت ایدر سه قبول قنور (و ان برهنه فیینه اولی حیث یكون القول لها و ینتها اولی حیث
یکون القول) اگر زوج زوجه ینه اقامت ایدر ایسه رجول اول محله ینه سی اولیدر که قول خاتون اوله
و خاتون شول محله ینه سی اولیدر که قول رجول اوله منلا زوج چن ینک ایله ادعا ایسه و خاتون ایکی ینک
ایضا ادعا ایسه و مهر مثل ایکی ینک یا خود کثرت اولور سه رجول ینک اولور ادعا ایله ینک ینه سی قبول اولور
زیر اینات خلاف ظاهری اثبات ایچوندر عین ایسه اصل ایچوندر نکاحه ایسه اصل مهر مثلر اول
نقد برجه خلافی ادعا یدن کشته نک ینه سی اولیدر (و ان اختلافی اصله و حیث مهر مثل) و اگر اصل مهر ده
اختلاف ایسه لر مهر مثل واجب اولور اجماع مکره اجماع مکره ایسه اولور که حکمه اتفاق اوله
ساخته اختلاف اوله نه کیم علم اصوله بیان اولندر صاحب درورد دیتلر که اگر اصلده ایسه لر مهر مثل
واجب اولور منلا زوجینک برسی دسه که مهر تسبیح اولندی و آخر دسه که تسبیح اولندی اگر ینه اقامت
ایسه قبول اولور و الا منکر اولنه عین و بر بلور اگر نکول ایدر سه دعوی تسبیح ثابت اولور و اگر عین ایدر سه
مهر مثل واجب اولور (و موت احدهما کما یتما) ایچوندر بر ینک موقی حالی خاتون حالی کیمیدر
هر وجه ینک زبانه مهر مثل ایچوندر بر ینک موقی ایله ماقط اولور (وقی موتها ان اختلف الورثة فی قدره) اگر
ورثه زوج و زوجه نک موقی حالده مهر کدر مقدارنده اختلاف ایسه لر (فالقول للورثة الزوج عند الامام) پس
بوحیفة قنده قول رجول و نه سی ایچوندر زبانه مهر مثل اعتباری خاتون موقی ایله ساق اولور (و لا یتنی
انقلیل) و قلیل استثنای اولور یعنی ورثه زوج شئی قلیل دخی استثنای ایدر زبانه تصدیق اولور و بوحیفة قلیل
و کثیری برادر ابو حنیفه قنده و ابو یوسف قنده دخی زوج قولی ورثه نک و اگر قلیل ادعا ایله زبانه
(و عند محمد کالحیة) امام محمد قنده حیاه کیدر یعنی حال حیاه نه ایسه نه حکم اولور (و ان اخذت و
فی امه) اگر ورثه مهر کدر اصلده اختلاف ایسه لر یعنی مهر تسبیح اولندر و الا یتحدروا اختلاف ایسه لر
(یجب مهر مثل عند موته یعنی) امامین قنده مهر مثل واجب اولور و فتوی دخی بونکله در (و عند الامام
القول لمنکر التسبیح و لا یجب شئی) ابو حنیفه قنده قول تسبیح فی منکر اولندر برنی واجب اولور مادامکه
مهر موقی ایله زبانه مهر مثل ایله زبانه مهر موقی ایله ساق اولور (و ان موت الزوج ایله
شیأ قاتل هو هدیة و قال مهر القول فی غیر ما هی الا کل) اگر زوج خاتون برنی کوندر سه خاتون دسه که
اوستی مدیه در زوج دسه که مهر در ما کولات قنندن دکل ایسه قول زوج کدر (و ان نکح ذی ذمیه او حربی
حریة غنیه علی مته او بلا مهر و ذلک جائز فی دیم خلائی لها) اگر بر ذی ذمیه فی و بر حربی حریه بی داور حریه
مته اولور سه یا خود مهر اولور اوزر سه نکاح ایسه حال بونکله مته اوزر سه مهر اولور اوزر سه نکاح انکر
دینده جائز اولیه ایکیسی دخی مساان اولور سه خاتون برنی لازم کثرت ابو حنیفه قنده (خلا قالهما معا و
وطئت او طلقت قبله او مات احدهما) امامین ایچون خلاف وارد کرک و طائی او انسون و کرک و طهون اول
ساق اولور و برادر یا خود ایچوندر برنی فوت اولور سه بویه در ساق کلام امامینک دخی و حریه ده
خلافی ایام ایدر لکن خلاف ایچوندر برنی صاحب مدیه دیتلر که بر نصرائی بر نصرائیه فی مته

اوزر سه یا خود مهر اولور اوزر سه نکاح ایسه و دینلر نه جائز اولور سه و دخول ایسه یا خود قبل الدخول تطلیق
ایسه یا خود ایچوندر برنی فوت اولور سه خاتون ایچون مهر بوقدر دار سه دخی بویه در بوقول ابو حنیفه
قنده در حریه مته دخی امامینک قولی بودر اما ذمیه امامین قنده مهر مثل لازم در و قبل الدخول طلاق
و بر مش ایسه مته لازم در زفر قنده حریه مته دخی مهر مثل لازم در امام زفرک دلیل بودر که شرع استفاء
نکاحی مشروع قلدی الاماله مقارن قادی حق سبحانه و تعالی (ان یتفقوا بامو الککم) قول شریفی دخی بونک
دلیلر و بوشوع عامد و بوحکم عموم اوزر سه یا خود زبانه نکاح معاملا تندر کفار دخی معاملات ایله محاطیدر
امامینک دلیل بودر که اهل حرب احکام اسلامی ملزم دکلدر حکم ایسه انکر اوزر سه جاری اولور الا الزام ایله
اولور و تباین داین ایله ولایت منقطعدر اما اهل ذمت بونک خلاصه در زبانه اهل ذمت معاملات رجوع اولان
اشیاده بزم احکامی التزام ایچوندر و عقد ذمتده به التزام بولش اولور زبانه اوردن اهل ذمت دخی منع
اولور و انکر اوزر سه حدود دخی اقامت اولور و تسلیم او انسونکله انحرکامی التزام ایچوندر لکن اتحاد
دار ایچون ولایت التزام متعه در ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که تسبیح قاضی اهل ذمت دینانده بزم احکامی
التزام ایچوندر در صوم و صلا کبی دخی شول شیده خلاصه منقطعدر در بیع خر و خنجر کبی ولایت التزام ایسه
سیف و حیا ایله در بوقول لکن ایله سی اهل ذمتدن منقطعدر عقد ذمت ایله کبی ایچون (فانا اجزنا
ان نکرهم و ما یدینون) معنای اوزر سه ترک اولور سه پس ایدی انحرکامی الزام و انقطاع ولایتده اهل حرب کبی
اولندر زبانه بونک خلاصه در زبانه ایدر سه حرامدر انکر دینلر نه حلال دکلدر حالی اوزر سه ترک اولور
و با ایسه عقودنده مستثنای علی السلام (الامن رابی فلیس ینتایبهم عهد) قولی ایله و با دخی مستثنا
اولور صاحب کتر دیتلر که اگر بر ذی ذمیه بی مته یا خود مهر اولور اوزر سه نکاح ایسه حال بونک کندی
دینلر نه جائز اولور سه و طائی او انسه یا خود و طهون مقدم طلاق و بر سه یا خود مهر دوا سه ذمیه ایچون مهر
بوقدر و حری دخی بویه در کتر شراخی دخی لامهراها دید بکنده نکره بوقول ابو حنیفه قنده در و امامین
دید بلر که خاتون مهر مثل لازم اولور موده و وطنه و وطندن اول طلاقده مته لازم اولور (و کذا الحریان) انکه
قولند نکره شراخی دید بلر که اگر حری حریه بی داور حریه نکاح ایسه حکمی دخی حکمی کیدر انکه ثلاثه
قنده و ایچون خلاف زفر کدر چونکه اقوال انکه معلوم اولدی معلوم اولور سه مته نک بیان مذا عبده نوعا خصل
واردر که خلافا له ماقول ذمیه به صرف او انسه کلامنده نوعا یعنی بوز غنائی و ضعیفاتی واقع اولور و بلا مهر
قولی دخی تی مهر و مهر ده سکونه محتملدر و دیتلر که مته و سکونه ایکی روایت وارد اص اولان جمله سی
خلاف اولی اوزر سه در (و ان نکح ایچونرا و خنجر معین ثم ائلا او اجم احدهما قبل القبض فله اذلت) اگر بر ذی
بر ذمیه بی معین خر و خنجر بر مقابله سنده نکاح ایله اند نکره ایکیسی اسلامه کسه لر یا خود ایچوندر
بری قبل القبض اسلامه کسه خاتون ایچون معین اولان شئی قبض ایچون و اگر دوا سه حنیفه قنده زبانه خر و خنجر
وقت عقدده معین اولندی اسلام ایسه معین اولان شئی قبضی مانع دکلدر سه کیم بر ذمیه مسلمان اولور سه
و آخر کسه نه خر و خنجر بری اولور سه خاتون ایچون خر و خنجر بری قبض ایچون (و ان کان غیر معین فقیه الحنر
ده و المثل فی الخنجر) اگر خر و خنجر معین دکل ایسه شول قیمتی لازمدر و خنجر ده مهر مثل لازمدر
ابو حنیفه قنده اما شول قیمتی لزومی ملک غیر قبض ایله حاصل اولور دین ایسه مثلی ایله قضا اولور اسلام ایسه
مثلی منافیدر بویه در برجه لازمدر زبانه وقت عقدده تسبیح سی صحیحدر قیمتی الموقی عینی الموقی کبی دکلدر زبانه
ذوات امثالند در اما خنجر ده مهر مثل (زوی وارد زبانه خنجر ذوات قیمتی اخذ ایچون عینی اخذ کیدر
انکچون مهر مثل لازمدر) (و عند ابی یوسف مهر المثل فی الوجهین) و ابو یوسف قنده ایکی وجهه یعنی معین
و غیر معینه قیمتی لازم اولور و مهر مثل لازمدر (و عند محمد القیمیه قیما) امام محمد قنده معینه و غیر معینه
قیمتی لازمدر زبانه تسبیح وقت عقدده صحیح اولندر و انکر قنده مسیحی مالدر چونکه اسلام ایله مسلمانک تسبیحی
جائز ایچون قیمتی لازم اولور (وقی الطلاق قبل الدخول یحب المته عند من اوجب مهر المثل و نصف القیمیه عند
من اوجها) قبل الدخول طلاقده متعه واجبدر و بر مهر مثل واجبدر دین قنده و نصف قیمت واجبدر قیمتی
واجبدر دین قنده بر مهر مثل واجبدر دین ابو یوسف قیمتی واجبدر دین امام محمددر

باب نکاح الرقيق

وباب عبدك نکاحي ياتى من دهر (نكاح العبد والامة والمذبر والمكاتب وام الولد بلاذن السيد موقوف) عبد
وامه ومذبر ومكاتب وام ولدك ائند ياريتن اذ غيبر نکاحي موقوفه اما عبدك نکاحي موقوف اولسي ني
عليه السلام (ايما عبد تزوج بغير اذن مولاه فهو عاهر) قول شريفي ايد در عاهر زاني معنا منه دو عبده امام
مالك خلاف في زارد در زرا عبد طلاقه مالك كدر نکاحه دخي مالك اولسته ذاهب اولست در اما امه نك نکاحه
موقوف اولسي مولي بضع امه به مالك مهر كنديك تحت ملكته اولان بضعه آخر مالك اولست مكر كنديك
اذني اوله بلاذن نکاحي صحيح اولست در ومكاتبه حكم رقيت باقيدروام ولدده ملكيت قائم اولست نکاحه
اجازته موقوفه (فان اجازت فذل وان رد بطل) پس ايدى اكر اذني اجازت و بر رسته نکاح نافذ اولور و اكر
رد ايد رسته باطل اولور (وقوله طلقها رجعية اجازة) میده اذن تزوج ايدن عبده طلقها رجعية قولى نکاحه
اجازت در زرا طلاق رجعي نکاح صحيحه اولور بوقدر برجه سيدك طلاق رجعي ايله تطليق ايله ديدكي قولى
اجازت در (الاطنقاها اوفاة لها) طلقها اوفاة قولى اجازت دكدر زرا بوقول رده محتمل (فان نكحوها اذنه)
واكر عبده وغيره اذنه سيدك اذني ايله نکاح ايلسه ل (فالمرء عليم) پس ايدى مهر كنديك اولور رسته در
(بياع النعديفة) ميرايجون عبديع اولنور زرا مهر دند در رقيه عبده واجب اولدى تزوج سبيله ابتداء
مولاده اذني سبيله ظاهر اولدى بده اصحاب ديونده مضري دفع ايجون رقيه عبده انتقال ايلدى (وسعى
المذبر والمكاتب ولا يباعان) مذبر ومكاتب سعى ايدرومهر ايجون بيع اولنور زرا بوايكيسنك كابت وتديبري
وارايجون بر ملكدن بر ملكه انتقال ايلدى محتمل دكدر بوقدر برجه كسب نندن ادا اولنور بوجه نفس نندن
دا اولنور (واذنه لعينه بالنكاح يشعل جائزه وفادده) سيدك در ايجون نکاحه اذني نکاحه حاكم جائزه وفادده
شامل اولور (فبياع في المهر لو نكح فاسد افوطى) اكر عبده فاسد ايله نکاح ايدوب وطى انسه مهر ايجون بيع اولنور
ابو حنيفة قنده زرا نکاحه اذن جائزه وفادده شامل اولور پس مهر حق مولاده ظاهر اولور اول اجلدن عبده
بيع اولنور مهر ادا اولنور اما مين ديرك اذن نکاح جائزه متصرف اولور بوقدر برجه مهر حق مولاده ظاهر
ارايوب حق عبده ظاهر اولور لكن بعد الاعتاق اخذ اولنور مقدم طلب اولنور (وتم الاذن به) نکاح فاسد ايله
اذن تمام اولور (حتى لو نكح عبده جائزا توقف على الاجازة) حق عبده نکاح فاسد نصكره اكر بيازن نکاح انسه
مولا سندن اجازته توقف ايدرومهر اذني سيدك اذني نکاح فاسدده منتهى اولوب تكرار اذنه محتاج اولور
ابو حنيفة قنده اما اما مين قنده اذن منتهى اولان زرا بيازن نکاح ايلسه صحيح اولور (وان زوج عبده المأذون المذنون
صح) واكر سيد عبده مأذون ومذنونى تزوج ايله نکاح صحيح اولور (وهي اموة لغرماء في مهر مثله) اول
نكح مهر مثله غرماء ليه برابر در عبده مزبور بيع اولنوب غرماء خاوند يارنده مقرى منقسم اولنور
(ومن زوج امته لا يلزمه ثبوتها وبطامازوج متى ظفر) بر كسبه جاريه سنى اخره تزوج انسه اول كسبه جاريه به
مکان حاضر ايلك لازم دكدر زوج جاريه به ظفر بولدينى وقتده وطى ايدروامه نك استخدا سنده مولانك
حق باقيدرواكر مكان حاضر ايلسه حق خدمتى ابطال ايلك لازم كلور (ولا نفقة عليه الا بالتبوت) زوج او زرينه
نفقه بوقدر الامكان وطى احضار اولنور و ايدرومهر نفقه خاوندى حبس مقابله سنده حبس اوليجي نفقه نك دخي
عدم لزومى مقرر در (وهي ان يحل بين يمين الزوج في منزله ولا يستخدها) تبوتيه جاريه ايله زوج بينى خالى
ايلك در زوجك منزله ودخي استخدا ايلك در يعنى ايكيسنى زوجك منزله ماينارنى اغياردن خالى
ايلك در (فان بواها ثم رجع صح) واكر امه به سيد مكان حاضر ايلسه صكره رجوع ايلسه صحيح اولور زرا اقدردى
ايجون امه به بقاء ملك هنوز موجود اوافله تبوتيه ايله ساقط اولنور نکاح ايله ساقط اولاد بى كى (وسقط النفقة)
مولى رجوع ايلك كه زوج او زريند نفقه ساقط اولور زرا نفقه براه احتباس ايدى احتباس زائل اوليجي نفقه
دخي زائل اولور (وان خدمته بلا استخدا لانه) مكان حاضر ايدرومهر نصكره مولا سنى بكا خدمت ايله
ديار ايلك سنى بكاره خدمت ايلسه مفعلى زوجدن ساقط اولور (ان زوج امته ثم فادها) لاندخول
مقتضى ليدى اكر بر كسبه جاريه سنى تزوج ايلسه اند نصكره قبل الدخول جاريه ايدى اقدردى قتل ايلسه زوجدن
مهر ساقط اولور بوقدر برجه قنده براه موقوفه سنى تزوجدن موقوفه ايلدى ايدى اولنور زوجك و مولى ايدى

واما مين ديرك مهر ساقط اولور زرا فان مقتول ميت باجله عند اهل الحق مضروى او زره قتل موجب اسقاط
مهر دكدر (بخلاف ما لو قتل الحرة بنفسها قبله) خلاف شول شينك درك اكر حره كندي نكسى قبل الدخول
قتل ايلسه مهر ماقط اولور اما زرا خلاف ايدوب ديرك بضع كه متبدل منه ايدى تسليم اولنور فوت اوليجي
بدل دخي فوت اولنور مقرر در جاريه مقتوله نك مهرى كى كنديك فائلى اولان حره نك مهرى ساقط اولور بزم
ايجون دليل انسانك كندي نفسه جنائى احكام دينا ده اصلا معتبره دكدر حتى كندي نفسى قتل ايدن
كسبه غسل اولنور او زرينه نماز قند وراما مولانك جاريه سنى قتل بونك خلافتيه درانده احكام دينا معتبر در
ومولانك او زرينه كفارة واجب اولور (والا ذن في العزل عن الامة للسيد) امه دن عزله اذن سيد ايجون در زرا
امه ده ولد حاصل اولسه سيدك حتى اولور دى اولنور برجه سيدك رضاسى معتبر اولور (وعنده ما لها) اما مين
قنده عزله اذن جاريه ايجون در زرا وطى جاريه نك حقيدر ومطالبة دخي انك ايجون ثابت در اكر عزله اذن
كنديك اولسه حتى ناقص اولنور لازم كلور اولنور برجه جاريه نك رضاسى معتبر دكدر وعزل وملك قصدى
ايله حتى جاعده خارج فرجه ازال اولنور در احب عنايه ديمد در كه بومشله ده عزله جواز نه دلالت واردر
وعزل خصوص سنده ابن مسعود دن سوال اولنور قدده لا بأس در حتى سبانه وثا الى لباس وجود ايله لباس اوله حتى
ارواح دن اخذ شياق ايجون در كرو وجوده كه جلك منى خضره حايه القا وانسه به خلق اولنور بيورده شلدر
رايو سيد اندردى رضى الله عنه دخي بونك مثلى روايت ايلشدر صاحب نهابه كراهية التماوى حملند ذكر
ايلشدر كه بر كسبه بدخوى وفاسق اوغلان ظاهر نندن خوف ايلسه اول كسبه ايجون عزل ايلك لا بأس در
واسقاط ولدا ايجون معالجه انسه لآتم اولنور مادامكه خاقتدن برتنى ظاهر اوليه اما ظاهر اولد قد نصكره بيازن
دكدر (وان تزوجت امه امكاتبه بلاذن ثم عتقت فله النكاح في الفسخ) سزا كان زوجم او عبدا) واكر جاريه
باخود مكاتبه سيدك اذني ايله تزوج ايلسه اند نصكره موقوفه اولسه نکاح فسخ ايتده جاريه ايجون خيار
وارد در زوجى كركه حرا ولسون كركه عبده اولسون (وان تزوجت بلاذن فعتقت نفقا انكاح) اكر جاريه اقدردى سيدك
اذني بوعيكن تزوج ايلسه ومعتقه اولسه نکاحي نافذ اولور (وكذا العبد ولا خيار لها) وبلاذن عبدك نکاحي
دخي نافذ اولور خاوند ايجون خيار بوقدر مثلا بر عبده اقدردى سيدك اذني بوعيكن نکاح ايلسه بعدده موقوف اولسه
بته نکاحي كما كان نافذ در خاوند ايجون خيار بوقدر (والسعى للسيد ان وطئت قبل العتق ولها ان وطئت
بعده) مهر مسمى سيد ايجون در اكر جاريه قبل العتق وطى اولنور ايسه واكر بعد العتق وطى اولنور ايسه مهر
مسمى جاريه ايجون در (ومن وطئ امه ابنة فولدت فادعاه بنت نسبه منه ولزمه قيمتها لامهرها ولا قيمة ولدها
ونصيرام ولده) بر كسبه اوغلنك جاريه سنى وطى ايلسه واول جاريه ولد كتورسه ووطى ايدن كسبه دعوى ايلسه
اول ولد كسبه دعوى ايدن كسبه دن ثابت اولور دعوى ايدن كسبه به جاريه نك قيمتى لازم اولور مهرى لازم اولور
ورولد قيمتى دخي لازم اولور واول جاريه سنى وطى ايدن كسبه نك ام ولدى اولور زرا بياجن اوغلنك مالى قللكه
ولايت وارد رسته كيم سنى عليه السلام (ولد الرجل من كسبه فكلوا من اموالهم) يورد قلى و بته دفعة ثابته ده
(ان اولادكم من اطيب كسبكم فكلوا من كسب اولادكم) امر شريفى بابانك مالى ولده غلبه ولايتى اولديغه
دليل در بر كسبه نك كه كسبه بقاشه حاجتى ايجون اوغلنك مالى غلبه ولايتى اوله اول كسبه اوغلنك
جاريه سنده دخي مال صيانت ايجون غلبه ولايت وارد زرا بقاء نسبه حاجت بقاء نسبه اولان حاجتدن
دون يعنى اشاعه ايدوكى ظاهر در پس ايدى ابقا نسل حاجتى ابقا نفس حاجتدن اشاعى اولدي ايجون
بابا اوغلنك جاريه سنى قيت ايله مالك اولور اما طعنه قيت مز مالك اولور چونكه بابا اوغلنك جاريه سنى وطى
ايدنى كوره جاريه نك كندي به ملكيتى نه وقت ثابت اولور ايدى بوملكيت استيلا ده دن مقدمه ثابت اولور
استيلا ده شرط ايجون زرا استيلا دى مصلح اولان يا بقاء قيت ملكد رايخود حتى ملكد رذ كراوانان بابا ايجون
جاريه حقتده ثابت دكدر زرا اول جاريه سنى بابا تزوج انسه جازد پس ايدى بوقدر برجه تقديم ملك لازم در
وعلق ولد نصكره بابا اول ولدك صيانت به محتاج اولور صيانت ايسه تبوت نسب ايله اولور و تبوت نسب ايسه
ملكدن غيرى ايله ارازه لكان مالى او زرينه تقديعى لازم در كه بابانك مالى حرام اوليه حتى ملك و مالى او زرينه
تقديم اولنور بابانك لکنده واقع اراش اولور بوقدر برجه عقد ولد كسبه قيتى لازم اولور زرا قبل الاستيلا ملكه

استنادا باینکه اول ولد سر اعلو اباش (والد کلاب بعد مونه لافله) وجد بابا کیدر بابانک موندنصره
 اما قبل الموت دکلدر و اجلدن در که بابا و اربکن جد وارث اولمز (وان زوج امه اباه جاز) اگر برکسته جابه سنی
 باباسنه تزویج ایله جائزدر اما امام شافعی دیرکه اوغلی باباسنه جابه سنی تزویج ابانک جائز دکلدر زیر مال
 ولده بابا ایچون حق ملک وارد حق برکسته اوغلتک جابه سنی حرام ایدوکن یلورکن وطنی ایله حد لازم
 کز یوقول شافعی کدور (وعلیه مهره لافیتما) جابه نک مهری باباسنک اوزرینه در قیمتی دکلدر زیر مالک رقبه
 یوقور (فان انت بولد لا نصیرام ولد) واکر جابه ولد کتورسه ام ولد اولمز (وهو سر بقرانته) اول ولد جابه
 صاحبینک قرابتی ایله حرور یغیر علیه السلام (من ملک دار حر محرم منه عتق علیه) قول شریفی ایله
 معتق اولمی مقررور (حره قالت لید زوجها اعتقه عنی یانف ففعل فسد انکاح و لم یها الا لاف) بر سر
 خاتون زوجک افند یسنه زوجی یک ایچنه بنی اعتاق ایله دیسه و افندیسی دخی ائمه نکاح فاسد اولور
 و خاتونه اول یکن ایچنه لازم اولور (والولا له او یصح عن کفارته الوت به) واول زوج معتق ولامی یعنی یرانی
 خاتون ایچوندر و خاتون کنیدنک کفارتن عتقه نیت ایله صحیح اولور (وان لم یقل یانف لایفسد واولا له)
 واکر خاتون اعتقه دیکده یانف دیسه نکاح فاسد اولمز و لایسد ایچوندر (خلافا لابی یوسف) خلاف
 ابو یوسف ایچوندر (والمولی اجبار عیده و امته علی النکاح) مولی ایچون عبد بنی و امه سنی نکاحه جبر ایلمک
 وارد امام شافعی دیرکه جبر اوزر زیر اوند افند بلیتک ملوکا یدر مال جهندن یوخسه ادمی اولد قلمی
 جهندن دکلدر نکاح ایله آدمی خواصندن یوقور بجه اجباره مالک دکلدر اما ائمه حنفیه ایچون دلیل
 بودرکه مولی عبد و امه سنی نکاح ایلمک ملکی اصلاح ایلمکدور که زانی ارتکاب ایله یوقولی ارتکاب اید یچک
 معیوب اولوب مالنه نقصان عارض اولور یوقول ایچون اصلاح ایچون اجباره مالک اولور و امه نک منافع بعضنه
 کندیسی مالکدر و غیره تملیک دخی فادردر آنکیچون امه نک مهری مولای ایچوندر حقایق نام کاند
 عبد و امه یوقول اولد قلمده در اما کوجک اولسه ل اولوقت امام شافعی قنده دخی اجبار جاز اولور (درن مکاتبه
 و مکاتبه) مکاتب و مکاتبه اجبار اوزر زیر انکر تصرفه احراره ملکی اولشدر و اجازتدور مکاتبه نک مهری
 کدور و یچون دوت سیری ایچون دکلدر

باب نکاح الکافر

بویاب کافر نکاحی یاتده در (اذ تزوج کافر بلاشهود افی عده کافر و ذلک جائز فی دینهم ثم اهل اقرار علیه)
 یچن بر کافر بلاشهود یا خود بر کافر عده تزویج ایله حال بود که بلاشهود و عده کافرده تزویج دینلرند
 جائز اولسه اندنصره زوج و زوجه مسلمان اولسه (مقدماد نلرند عده اولنان نکاح اوزرینه افرار قلمورور
 ابو حنیفه قنده مصنف فی عده کافر لفظی ایله تقید ایلدی اگر عده مسلمان اولسه بالا جماع نکاح فاسد اولوردی
 (خلافا لیهما فی العده) عده امامین ایچون خلاف وارد امام زفر دیرکه نکاح فاسددر کرک ایله بلاشهود
 اولسون کرک ایله عده اولسون زیر خطابات عامه درته کیم یغیر علیه السلام (لا نکاح الا بشهود)
 یورد قلمی بلاشهود اولان نکاح بطلانله دلیلدر و انلر بره مرافعه کله ل و یا خود مسلمان اولسه لرنه
 اولکی حرمت قائمه در تفریق واجب اولور حق سبحانه و ته الینک (وان احکم بینهم بما انزل الله ولا تتبع اهواءهم)
 قول شریفی ایله عمل ابانک ایچون امامین ایچون دلیل بودرکه نکاح معتده نک حرام اولمی مجمع علیها در و کفره
 نکاح معتده بی ازام ایلملدر اما بلاشهود نکاح حرمتی مختلف فیما در زیر مالک و ابن ابی بلی تجر بر ایلد بلرکه
 کفره بزم احکام عزیمت جمع اختلافی ایله التزام ایتملدر لکن اهل ذمت اولد قلمی سبیل بر تفرع ایلز یچن
 ایکبسی مرافعه اولسه یا خود بری مرافعه کله یا خود بری مسلمان اولسه حال بود که عده منقضیه
 اولدندنصره مرافعه کله بالا جماع یلری تفریق اولور اما ابو حنیفه ایچون دلیل بودرکه حرمت نکاح
 عده ایچوندر زیر امن وجه منکره نکاحی اولش اولور و نبوت عده یا شرع ایچون اوله یا خود زوج ایچون اوله
 شرع ایچون اولمه مساع یوقور زیر کفار حقوق شرعیه مخاطب دکلدر اول اجلدن خروختر ایلدره تعرض
 راندی و نبوت عده زوج ایچون اولمه دخی مساع یوقور زیر حرمت عده زوج معتقد دکلدر یوقور بجه
 ابتدا نکاح صحیح اولش اولدی مقتضینک وجودی ایچون که رکنک ایلدن صدور یدرکه عاقل و بالغه در

ورکن که ایجاب و قبولدر یوقولر بولمقله ابتدا نکاح صحیح اولش اولور و اما تحت مسلمانده واقع اولسه یونک
 خلافتجه در چونکه ابتدا صحیح اوله اسلام و مرافعه ایله اول نکاح مرافعه اوزر زیر اولکی حالت کفرده اولان
 نکاح حالت بقادر و شهادت ایسه حال کفرده اولان نکاحه مشر و ملد کلدرا یدمی کا کان اولکی نکاح اوزره
 قرار قلمورور (ولو تزوج المجوسی محرمة ثم اسلم او احدهما فرق بینهما و کذا الوتر افعالینا) واکر مجوسی مجوسی تزویج
 ایله اندنصره ایکبسی مسلمان اولسه ل یا خود ایکسندن بریسی مسلمان اولسه انلرک مایینی تفریق اولشور
 مسلمان اولد قلمی حالده تفریق اولد قلمی کبی اگر کفر لری حالده بره مرافعه اولسه لرنه تفریق اولشور
 بر برینه محرم اولور ابتدا نکاح جائز دکلدر زیر احوال نکاح دکلدر (و مرافعه احدهما لا یفرق خلافا لهما)
 یچون سیدرن بر یسنک مرافعه می ایله مایلری تفریق اولشور و حنیفه قنده امامین ایچون خلاف ولرد و انلرک
 قنده تفریق اولشور (والطفل مسلم ان کان احدا یو به مسلما و اسلم احدهما) طفل مسلمان را کرا یوسدن بریسی
 مسلم ایله یا خود ایکسندن بریسی مسلمان اولسه ل اگر دینلورسه یونعمیم نیجه صحیح اولور که مسلمانک کفر ایله
 نکاحنک وجودی یوقور بودر که جواب یدر یلور که یونعمیم حالت بقایه محمول اولور و مثلاً بر ذمه خاتون مسلمان
 اولسه و زوجه اسلام عرض اولد یقندن مقدم ولد کتورسه اول ولد مسلم احدا یو بن قیدی یونکه تعصیح
 اولور (و کابی ان کان بن کابی و مجوسی) طفل کایدرا کر کابی ایله مجوسی یسنده اولورسه حتی اوطافل قز
 اولورسه مسلم نکاح جائز اولور و یچنه می حلال اولور یوقور نظر وارد دایه دخی یولیه در و صاحب یانیه
 ان المجوسیه اشرف من النصرانیة و اليهودیه دینلر ان النصرانیة و اليهودیه خیر من المجوسیه دینلر
 دینلرند خیر یوقور (ولو اسلمت زوجه الکافر اوزر المجوسیه) اگر کافر ل زوجه سنی یا خود مجوسیه نک زوجی
 مسلمان اولسه (عرض الاسلام علی الآخر) آخر اوزرینه اسلام عرض اولشور (فان اسلم فیهی له و الا فرق بینهما)
 فان ابی الزوج فانه رقة طلاق) اگر اول آخر مسلمان اولسه زوجه زوج ایچوندر یعنی اولکی نکاح اوزره ثابت
 اولور نکاح آخره محتاج دکلدر و اگر اسلامه کلاز ایسه مایلری تفریق اولشور اگر زوج اباید رسه پس ایدمی
 فرقت طلاقدر (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف وارد انک قنده فرقت طلاق دکلدر و فسخدر
 (لان ابنه هی) بالاتفاق طلاق دکلدر اگر خاتون اباید رسه (و اما المهر لو بعد الدخول) خاتون ایچون مهر
 وارد را اگر اسلام زوج دخیولندنصره اولورسه (والانقصه لوابی الزوج) و اگر اسلام زوج دخیولدن اول ایله
 نصف مهر وارد را کر زوج اباید رسه (ولا شئ لو ات) اگر قبل الدخول خاتون اسلامدن اباید رسه برشی یوقور
 حاصل کلام یچن فاضی یلری تفریق ایله اگر ابانک طلاق طرقتدن اولورسه اولوقت طلاق اولور اگر ابانک خاتون
 طرقتدن اولورسه طلاق اولیوب فسخ اولور زیر طلاق و جال طرقتدن رسه طرقتدن دکلدر یوقور بجه
 خاتون طرقتدن فسخ اولمقله برشی لازم کلاز (ولو کان ذلک فی دارهم) اگر مجوسیه نک اوزر یسندن برینک اسلامی
 یا خود کتاسنک اسلامی دار حریده اولسه (لا ین حق یتیمض ثلاثا قبل اسلام الاخر) اخر نک اسلامدن
 اول اوج حیض کور میجه یونوت واقع اولمز کرک مدخول بهالولسون کرک اولدون و نفس اسلام مسبب
 تفرقه اواز و عرض اسلام دخی آخر اوزرینه ممکن دکلدر زیر ادا حریده اولمقله اهل اسلامک و لایق منقطعدر
 وقتا که اعتبار سبب معتذر اولسه شرط مسبب مقامنه اقامت اولشور و یوقول شرط اوج حیض انقضه ایدر
 بعده عرض اسلام ایلمقامنه اقامت اولشور زیر احکم شرط مضاف اولور یچن علت وسببه مضاف معتذر
 اولسه ته کیم برکسته طریق عامده برقیو قازوب ایچنه بر انسان دوشه اصل بودر که تاف و هلاک دوشن
 کسنه نک ثقله مضاف اولور زیرا علت هلاک انک تشلیدر لکن اول نقله اضافت معتذر در امر طبیعی
 اولد یغیچون بعده هلاک مسبب اولان که شیدرا کادخی مضاف قاتی معتذر در زیر اولد یوقول بر مصلح شیدر
 اصلانیدی و یجایز ایزمی ایدمی مسبب علت مضاف اولق معتذر و ایچنی شرطه مضاف قلمورور که اول حفر
 بر در و یوقول حفر علت مشاهد شول حیثیت ایله که حکم اول شرط وجود اتفاق ایلملدر یوقور تصدی وارد زیر
 قیو اولان ارض قازان کسنه نک ملکی دکلدر (وان اسلم زوج الکتابیه بنی نکاحها) اگر کاتبیه نک زوجی
 دخی مسلمان اولسه ایکسندن نکاحی باقی فالور زیر ابتدا مسلمان کاتبیه بی تزویج ایتمی جائزه بقاء جواری
 دخی اولد در زیر احوال بقا حالت ابتدا دن اسلمدر (وساین الدار بن سبب الفرة لا لابی فلورخ احدهما الینا)

مسماواخرج مسمايات وان صياها الا) تبين دار بر فرقه سید ریعی اسیرک فرقه سید دکندر پس آمدی
اگر زوجه بدین بری مسلم اولدنی حالده بره چیسه یعنی دار اسلامه کسه یا خود اسیرک ایلد خلاص اخراج
اولسه ینونت واقع اولور و اگر زوجه معاصی اولسه ینونت واقع اولمز شافی قتنده سبب وقت سی در
حتی زوجه بدین بری مسلمان دار اسلامه کسه یا خود عده دمت ایلد یعنی خراج قبول ایلد کسه ینونت واقع اولمز
زیرا سی بولندنی ایچون اما اگر احد زوجین سی اولسه مایلند فرقت واقع اولور اتفاقا ائمه حنفیه قتنده
سبب فرقت تباین دار شد و امام شافعی قتنده سبید را کر زوجین معاصی اولسه لر نرم قترده فرقت واقع اولمز
ما شافی قتنده واقع اولور شافعیک دلیل بود که مکرمه فسخ اولمز دن مقدم نی علیه السلام دختر عد
اختری زینب زوجی اولان ابو العاصی مکرمه ده قیوب کند و لر مدینه منوره هجری سیورد یلور رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم نکاح اول ایلد زینب مکرمه ده زوجه کو ندردی بوندن معلوم اولد که تباین دارین
موجب فرقت دکدر تباین دارنده احد زوجینده انقطاع ولایت اثری وارد و بخسه انقطاع نکاح دکدر
بواجلند که بر حری امان ایلد دار اسلامه داخل اولسه یا خود بر مسلم امان ایلد دار حریه داخل اولسه فرقت
واقع اولمز مع هذا تباین دارین موجود در و بمثل ایضا ایدر که اهل عدل ایلد اهل بنی بیننده نکاح باقیدر
مع هذا ولایت منقطه ایکن اما سی بونک خلافتجه در زیر سی سببک مانی ایچون صافیکی اقتضایدر
وسی ده سانی ایچون ملک صافی اولمز الاسبیده انک زوجین نکاحی منقطع اولغله اولور بواجلند که سی
اندزده کفار و دینی باقی فالز انقطاع کلی ایلد منقطع اولور بوجله کتبه شافعیک دلیلدر اما بریم ایچون دلیل
بودر که حق سبحانه و تعالی حضرت زینب (یا ایها الذین امنوا اذا جاءکم المؤمنات مهاجرات فامتنوهن الله اعلم
بایمانهم فان علمنوهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار) قول شر بقیدر اهل تفسیر بوات کریمه نک سبب
نزول و مدینه لر که عام حدیه ده مکرمه مکرمه نک مشرک لر نی علیه السلام ایلد مصالحه ایدوب شول و جهله
صلح اولند که اهل مکرمه دن هر کیم نی علیه السلامه کلورسه ینه اندر و اولنه نی علیه السلام دن مکرمه
مکرمه به کلان اهل مکرمه دن اولوب رد ایلد لر بومنوال اندزه عهد نامه بازلوب مهر لند کد نصرکه نی علیه
السلام حدیه ده ایکن سیده بنت الحارث اسلامینه فرار ایدوب نی علیه السلامه کلدی و زوجی اولان کافر
دخی عقیبجه کلوب یا محمد بنم خاتونی رد ایلد حال بوک بزدن کلندی رد ایلک اندزه شرط ایلد بکزن هنوز باز بلان
عهد نامه کرک مشرکی فورومدی دید کده بوات کریمه نازل اولدی بوندن معلوم اولدیکه تباین دارین موجب
فرقت اند نصرکه حق سبحانه و تعالی نک (ولا جناح علیکم ان تنکحوهن) قول شریفی تباین دارین موجب
انقطاع نکاح ایدو که تحت فاطمدر (ومن هاجرت الینایات ولا عده علیها) وشول خاتونکه بره هجری ایلد
زوجین باین اولور اول خاتون اندزه عدت لازم اولمز ابو حنیفه قتنده اگر حامل اولمز سه و اگر حامل اولور سه
منع حل ایدنجه نکاح اولتی جائز دکدر (خلافه لهما) امامین ایچون خلاف وارد و انک قتنده خاتون عدت
لازمدر زیر فرقت دار اسلامه دخولند نصرکه واقع اولدی بوقدر برجه خاتون اسلام حکمی لازم اولور (و ارتداد
احد از زوجین فسخ فی الحال) احد زوجینک اتردادی فی الحال فسخر طلاق دکدر (وعند محمد ارتداد
رجل طلاق و لموطه المهر و لعیها نصفه ان اتردد) و اما محمد قتنده رجالت اتردادی طلاقه موطه ایچون
تمام سه و لازم اولور کرک ردت رجل طرفندن اولسون کرک عورت طرفندن اولسون و موطوندن غیری
ایچون نصف مهر لازم اولور اگر ددت رجل طرفندن اولور سه (ولاشئ لهما ان اتردت اگر خاتون مرته اولور سه
سهر دن برتی بوقدر زیر تقریق خاتون طرفندن اولغله معصیت اول جائیدن اولمش اولور و معصیت
سه موجب فسخر طهردر (و رتبه سه و اسلامه رجس کرک در و رتبه سه و اسلامه رتبه سه و اسلامه
کسه لر فرقت واقع اولمز اما قیاس بواپدیکه فرقت واقع اولد بوقول زفر کدر شافی دخی بونکه حکم ایلدی
ما بریم ایچون دلیل بودر که بی حنیفه که عیدن برقیله در کانی و بر ملک ایچون جمله سی مرته اولد بلو بکر
ضی الله عنه اندزه عسکر کرکدر که جارس مسلمان اولد بکن قتنده نکاح ایلد امر اولد با و عیبه دن
فرقتید نکاحی امر ایلد شد بونک اجای ترک قیاس اولغله محمددر (و ان اسلامه قسایات) اگر زوج
مزدحمه معاف اسلامه کسه در اندزه و اولور زیر بر ملک اسلامی اخر لردنی اندزه مقدم اولغله ما مندرده

اختلاف متحقق اولی اول تقدیر چه فرقت مقروود (ولا یصح زوج المرتد ولا المرتدة احدا) مرتد
ومرتدة نیکرکسته فی زوج انعمی محمد دکلدر مادامکه اسلامه نگیرد

باب ۱۹۹

بواب قسم میآید در قسم فاذا فسخی ویدنک مسکک فی الیه وکسر فاف الیه اقامک و نصیبک بریدر و بحمد
 خمدن مراد زوج تحت نکاح خنده و اولاد نهانک حقی عذرات او زره اعطا الیک کدر (بحسب العدل فی یتوت
 لاوطا) قصده یتوت جهنم عدل واجب اولور و طنی جهنم دن کل ما کول و ما بوسده دخی عدل واجب
 اولور و بعضی ده خمدن بر شیده ترجیح باز د کدر زراحی سبحانه و تعالی (فان ختم الانعزلوا فواحدة
 او ما سکت ایمانکم) قول شریفی بین النساء تسویه نک وجوبه دالدر و فی علیه السلام (من کان له امر اثنان
 قال الی احدیهما جاء یوم القیة و شقه مائل) قول شریفنک و عیده استمالی و لطفه تسویه نک وجوبه دلیل
 دودر و عائشه رضی الله عنہا دن مرویدر که فی علیه السلام نسائی مایتنده عدالت ایدردی (اللهم هذا قصی
 فیما املک و لا تأخذنی فیما لا املک) دیو دعا ایدردی و عدلک و جوی یتوت و ما کولات و ملبوسات
 و موانست و صاحبته در یوسه جاوده د کدر زراحی اعشاطه منوط بر فغلدرانده تسویه ممکن د کدر
 (و البکر و التیب و الجذبة و القدعة و السلة و الکناثیه فیہ سواء) ذکر اولانک جله سی قصده برابر در زیر اقسام
 حقوق نکاح خند اول تقدیر چه ماینلنده تفاوت یوقدر اگر تفصیل اولتی جایز اوله بین النساء ما کول
 و ملبوس و سایر حقوق تسویه د نصکره قدیمی فی تفصیل و حرمت ایسه اولیدر ته کیم (لکل جدید لذة و لکل
 قدیم حرمة) دینلنده اما امام شافعی دیر که جدیده ثیب اولور سه اتم قصده اوج کیجه یتوت ایلمک کدر
 اگر بکرایسه یدی کیجه یتوت ایلمک کدر اند نصکره علی السویه دور ایلمه انس ابن مالک رضی الله عنه
 روایت ایلملدر که فی علیه السلام بکر تزوج ایند کده یدی کیجه و ثیب تزوج ایند کده اوج کیجه یتوت
 ایدردی و نه مبارک السان در برابر لادن (البکر سبع و الثیب ثلاث) قول شریفی اجتماع ایلدم د دور روایت
 ایلملدر و فی علیه السلام ام سلمه فی تزوج ایلمد کده اوج کیجه کیجه لیوب کیمک مراد ایند کارنده ام سلمه کیملر نه
 رضا ورمیوب برده شریفه لرین طوط قدده فی علیه السلام (انه لیس بک علی اهلك هوان ان شئت سعت لان
 و سعت لنسائی و الا ثلثت ثم ادور) میورد قدده اندر دخی راضی اولملدر و حدیث شریفنک معنای اطمین
 و شان کلام بودر که سنک سبیلک الیه اهلک اوزر نه خورانی و مذلت یوقدر یعنی سنده اوج کیجه بی اقتضای عسکه
 قوم و قبیله مذلت یوقدر سنک موانست و مصاحبتک عدم رغبتن د کدر که قوم و قبیله کار و مذلت اوله
 استرسک یدی کیجه سنده کیجه لیم و یدی کیجه سار سنده کیجه لیم اگر استرایلمک اوج کیجه کیجه لکد نصکره
 یتد دور ایدیم دیو و رملدر (والامة و المسکنة و المذبرة و ام الولد نصف الحرة) جاریه و مکاتبه و مذبره
 و ام ولد ایچون حره نک نصفی وارد علی رضی الله عنه (لحره الثانیان من القسم و الامة الثلث) یورو ملدر
 و بر کسند دن بونک خلافتجه بر قول روایت اولملندر (ولا قسم فی السفر فیما فر عن شاة و لقرعة احب مقدره
 قسم یوقدر زوج د بلدی بکی خاوند الله سفرا یدر و قرعه ایلمک مستحبدر و قرعه مجرد قبلر بن تطیب ایچون در اول
 تقدیر چه باب احتیاجدن اولش اولور زیر احتیوانک حینی مافر تده زوج اوزر یتد حقی یوقدر مستفک و لا قسم
 فی السفر قوی مرضدن احترازدر زیر امرض حالنده قصده زو جات مطهراتی حضور بر بقرنه دعوت حقی
 ساقط اولور و عائشه رضی الله عنہا دن مرویدر که پیغمبر علیه السلام مرض حالنده زو جات مطهراتی حضور
 بر بقرنه دعوت ایند کز تده جله سنه خطاب ایدوب دیدر که قسم خصوصنده ماینکز تده دور ایلمک
 اقتدار عیز یوقدر اگر جائز کور و بکرادن و بر سر کز عائشه رضی الله عنہا نک یاتنده اولام دیو امتیذان ایند کده
 جله سی دور ملدر اگر قسم مرض اید ساقط اولدر فی علیه السلام زو جات مطهره دن امتیذان ایلمل
 ایدی کذا فی البیانیه (وان وهبت فمها الضرمها صح) اگر بر خاوند قصعی ضرره یعنی اورا غنیه باغسله
 صح و زهر زهرام الزمینی سوده بت رییعه و تا که حسنه اولدی پیغمبر علیه السلام کند و سنده اهدی
 میورد قدده سوده حضر تلی دخی مراجعت ایلمک ایچون رجا یتدی و کندی نوینی عائشه رضی الله عنہا به
 فی المادی زیرانی علیه السلام دوم شمرده ازواج مطهره الیه حشر اوغین اول ملکده بولتی ایچون مراجعت

ربايتد که حق سبحانه و تعالیٰ (وان امر آه خافت من بعلها وشوا اوعراضا فلا جناح علیها ان یصلما بین ما صلحا والصلح خیر) قول شریفی نازل اولشد (ولها ان ترجع) وقسمی هبه ایدن خاتون ایچون هبه سندن رجوع وارد الله تعالیٰ اعلم

کتاب ارضاع

بوکتاب رضاع بیانده در رضاع فتح را ایلد و کسر ایلد دخی لغتدر (هو مص الرضیع من ثدی الادمیه فی وقت مخصوص و بنیت حکمه بقایه و کثیره) رضاع رضیتک مص اتمه سید وقت مخصوصه آدمیه نک همه سندن و رضاعت حکمی ثابت اولور قلیلی دخی کثیری ایلد بزم قتمزده شافعی قتمزده تحریم ثابت اولور الابش رضاعات ایلد یعنی بش دفعه مص ایتمه کله ثابت اولور نبی علیه السلام (لا یحرم المصه ولا المصتان ولا الاملاجه ولا الاملاجاتان) قول شریفی برابکی مصه و برابکی املاجه تحریم ثابت اولدیفته دلیل ایلد که مصه فعل و ضیعه و املاجه فعل مرصعه دوکه ارضاعدر بو قول شافعی نکندی مذهبی اوزرینه در بزم ایچون دلیل حق سبحانه و تعالیٰ (ارضعتکم) قول شریفی اطلاق اوزرینه در قلیل ایلد کثیر مایینی فصل اولشمدر خبر واحد ایلد زیاده علی الکتاب یا نزد کادر نه کیم علم اصولده معلومدر امام شافعی نک روایت ایلد یکی کتاب ایلد می دوددر یا خود منسوخدر و ابن عمر یوردر که قضاء الله ابن زبیر قضا سندن اولیدر دیو بو قولدر یور مشروردر (ارضعتکم) قولنک اطلاقه بخلاف اولدیغیچون (فی مدته لا بعد هارمی حولان نصف و عددهما حولان) رضیتک مدته مصی رضاعدر مدته نصکره مصی رضاع دکادر و بومدت ایکی یچق ییلدر اما من قتمزده ایکی سنه در و امام زفر قتمزده مدت اوج سنه در زیرا حول بر حاله در بر حاله تحوله صالحدر بو تقدیرجه ایکی حولت اوزرینه زیاده لک لازمدر زیرا کوکولایکی سنه نصکره دفعه حاصل اولور و بوجله حاصل اولور ایلدی بومدت لازمدر که صبی طه امه معتاد اوله و لبتی خاطر نندن کیدره بو ایلد ایچق اوج حول لازمدر و اما من ایچون دلیل حق سبحانه و تعالیٰ (و حله و فصاله ثلاثون شهرا) قول شریفی و حله اقل مدتی الی ایدر فصال ایچون ایکی حول قانور نبی علیه السلام (لا رضاع بعد الحولین) قول لطیفی دخی بوکا جتندر و ابو حنیفه ایچون دلیل ته بوایت کریمه در زیرا حق سبحانه و تعالیٰ ایکی شی ذکر ایلدی و اول ایکی شی ایچون بومدت تعیین یوردر پس ایلدی بومدت اول ایکی شی کالیله اولی لازم اولدی ایکی دین ایچون بروقت تعیین اولدیغی کبی اولدی مثلاً برکتمه دیسه که فلان کس نه نک بزم اوزریده یلن اچمه سی و بش کیل بغدادی وارد ایکی آیه دکن بو تقدیرجه ذکر اولنن ایکی ای دین ایچون بطریق السکال وقت مؤجل اولمش اولور لا یوقدر وارد که حل حقه عاتشه رضی الله عنها نک (لا یبقی الولدی بطن اتمه اکثر من ستین و لو یفکک مغزل) قول شریفی وارد اولغه لفظ انفصال ظاهری اوزرینه فالیح مدت انفصال اوتوز آق اولمش اولور ایلد زیاده مدت لازمدر که لب ایلد حاصل اولان سلم تغییر غدا ایلد منقطع اولور ایچون اما امامینک روایت ایلد یکی (لا رضاع بعد الحولین) حدیث شریفی اخذ اقل مدتی اوزرینه محمول یعنی (لا رضاع بین الحولین) حدیث شریفی مراد بابا اوزرینه فی استحقاق اجرت اولغه حل اولد زیرا اجرت ایکی سنه ایلد مقدره در بالاتفاق مطلقا اولان خاتون ایکی سنه نصکره اجرت رضاعه مستحق دکادر بالا جاع و بچن مدت رضاع یکسه بعده رضاع ایلد حرمت ثابت اولور کرکه مدته کلسون کرکه کلسون اما مدت رضاعدن مقدم همه دن کلسه در خاتون انی او محله امره حرمت رضاع ثابت اولور و صاحب عنایه دیشدر که بعضیلر قتمزده اون بش سنه بدکن حرمت ثابت اولور و بعضیلر قتمزده فرق سنه بدکن و بعضیلر قتمزده جمیع عمره حرمت ثابت اولور (فیصرم به ما یحرم من النسب الابدیه و لده) پس ایلدی رضاع ایلد حرمت حرام اولور و نسب ایلد حرام اولان نبی الارضاع اولدی نک جده سی حرام اولور و نسب اولدی نک جده سی کندی نک یا اناسی یا خود قن اناسی اولور اول ایلد حرام اولور اما رضاع بو ایلد دکادر (واخت و لده) و رضاع اولدی نک قز قزندانسی حرام اواز یعنی بر و جک مای اوغلی بر آخر کس نه نک قزی ایلد معاصه و داسه را اول بابا یا مای و لدی نک رضاعا قز قزندانسی یا کندی نک قزیدر یا خود خاتون نک قزیدر بوايه حرام محضدر اما رضاع اولان حرام دکادر (و غمه و لده) و رضاع اولدی نک غمه سی حرام اولور و نسب اولدی نک غمه سی کندی نک قز قزندانسی در اول ایلد حرام محضدر اما رضاع بو ایلد دکادر (و اما حنیفه

واخته) و رضاعا قز قزندانسی حرام اولور و نسب قزندانسی و قز قزندانسی کندی نک اناسی در بوايه حرام محضدر اما رضاع بو ایلد دکادر اجنبیاندن بر صبی و بر صبیه بر اجنبی خاتونن امه لر و صبییه نک رضاعدن بر اناسی دخی اولسه اول او غلجه رضاعادن اولان قز قزندانسی رضاعدن اولان اناسی حلال اولور (وام غمه او غمه) رضاعا غمک یا خود رضاعا غمه نک اناسی حرام اولور و نسب یا یا حنیفه اناسی اولور یا خود جده نک مو طو نه سی اولور بوايه حرام محضدر اما رضاع بو ایلد دکادر (وام خاله او خاله) رضاعا خاله نک یا خود رضاعا خاتمه نک اناسی حرام اواز نسب بو ایلد دکادر حرام محضدر (والا اخاه ابن المرأة) دخی خاتونن او غلنک رضاعا قزندانسی اول خاتونه حرام دکادر بو عبارت مکرر در زیرا بو فاروده و ام اخیه قوی که رضاعا قزندانسی اناسی حرام دکادر دیک ایدی والا اخاه ابن المرأة لها قوی دخی عینی ایلد مرأه نک او غلنک رضاعا قزندانسی اول خاتونه حرام دکادر دیکد بو تقدیرجه لفظه مغایرت وارد لکن معناه ابیکسی دخی بر در حنی صدر الشریعه دخی مکرر اولدیغی بیان ایلددر و شر احدث شیخ اسماعیل افندی فراید ملتی الاجور کابنده نو لیدی یلیدم که مصنف بولغتی فیچون ذکر ایلددر خصوص صادر الشریعه ده اعلم ان هذا مکرر قولی خود کور و ب قرات ایلددر (وقس علیه) استثنای ممکن اولان صوری انک اوزرینه سن قیاس ایلد (و تحل اخت الاخ رضاعا و نسباً کما من الاب له اخت من اتمه تحل لاختیه من ایه) رضاعا و نسباً قزندانسی قز قزندانسی حلال اولور مثلاً بابا بر قزندانسی غیري اتادن بر قز قزندانسی اولسه اول قزندانسی قز قزندانسی بابا بر قزندانسی حلال اولور و نسباً بابا بر ایچق رضاعا اولان قز قزندانسی جوازی اولی ایلد و کتی ظاهر در (ولا حل بین رضیعی ثدی وان اختلف زمانهما) بر همه دن امن ایکی کس نه نک یعنی جمع ایتک حلال دکادر و اگر زمانتری مختلف دخی اولور سه زیرا رضاعا قزندانسی و قز قزندانسی اولور صاحب عنایه دیشدر که ندیدن مراد آدمینک ندیددر حنی ایکی کس نه شرع بیجه ده جمع اولسه لر حرمت ثابت اولور زیرا بر او حرمتک ثبوتی کرامت ماریقیله دوا و ایلد اولیچق ابن آدمی به مختص قیلندی (ولا یمن رضیع و ولده رضعته وان حمل) رضیع ایلد مرصعه نک ولدی یعنی جمع ایلد جائز دکادر و حلال دکادر هر قدر راشانی دخی اولور سه (و ولد زوج لهنما نه و هو اب للرضیع و ابنة اخ و بنته اخت و اخوه عم و اخته عمة) رضیع ایلد زوجک ولدی یعنی جمع دخی حلال اولور اما رضیعک لبقی اول زوجدن اولسه پس ایلدی بو ایلد اولیچق اول زوج رضیعک رضاعا بابا سیدر و اوغلی قزندانسی و قزی قزندانسی و قزندانسی عیسیدر و قزندانسی عمه سیدر (ولا حرمة لورضا من ثاة) حرمت بو قدره بر صبی و بر صبییه بر قیونن امه لر زیرا ذکر اولمش ایدی طریق حکایت اولشمدر که مزبور محمد بن اسماعیل البخاری کرامت ایلد انسانه مختصدر بیجه ده دکل صاحب عنایه دیشدر که مبسوطه محمد بن اسماعیل البخاریدن حکایت اولشمدر مزبور محمد بن اسماعیل البخاری بیجه دن دخی حرمت رضاع ثابت اولور دردی و شیخ ابو حفص کبیر زمانده بخاریه داخل اولد قده حرمتنه فتوی وردی شیخ مشار الیه کندو به نصیحت ایدوب بو مقوله سوزی سو بله دوتیبیه ایلدی لکن نصیحتی قبول ایلد کله خلق جمع اولوب محمد بن اسماعیل البخاری مکره بخارادن اخراج ایلددر (او من رجل) یا خود و جلدن امه لر حرمت رضاع بو قدره زیرا و جلدن لبتی حقیقه نه لب دکادر (ولا فی الاحتقان بلبی المرأة) خاتوننک لبتی ایلد احتقانن دخی حرمت ثابت اولور (ولبن البکر والمیتة محرم) بکرک و اولمش خاتوننک لبتی محرمدر یعنی بونلک لبتده حرمت ثابتدر زیرا حقیقه نه لبندر بونلردن لحم و انشا و عظم حاصل اولور صبی بونلردن متعدی اولغه شبهه جرئت ثابت اولور زیرا نبی علیه السلام حرمة رضای انشاء عظم و انبات لحمه لبقی یورده شلردر نه کیم (الرضاع ما انشا العظم و انبت اللحم یورده شلردر (و کذا الاعطاف) لب مرأه صیبتک بوزینه صب ایلد کله دخی حرمت رضاع ثابت اولور زیرا بونلردن معده و اصل اولور و اندن نشو و نما حاصل اولور صاحب اختیار دیشدر که بر خاتونن غمه منک باشنی بر صیبتک اغز نه داخل ایلد اما لبتی بو غز نه کیدوب و کتمه سنده شبهه سی اولوب حقیقه نیلمه حرمت ثابت اولور بر صبییه بی اهل عربیک بعضیسی ارضاع ایلد و یلغنه که قنفسیدر اول اهل عربدن بر رجل اول صبییه بی زوج ایلد جائزدر زیرا نسک حاکم اباحی ایلددر اول اباحت مثل ایلد زائل اولور (واللبن المخلوط بالطعام لا یحرم) طعام ایلد مخلوط اولان لبن محرم دکادر ابو حنیفه قتمزده (حلالا لهما عند غلبه اللبن) اما من ایچون خلاف

وارد و بلیک غلبه شده زیرا عبرت غلبه ایچوندر (و اعتبار غالب اولو خطباء اود و اولین شاة) اگر بن ما اید باخود
 دو اید باخود بن شاة اید خط اولیسه اعتبار غالبه در (و کذا الو خط بلین امر آه آخری) و به اعتبار غالبه در اگر
 بر آخر شاتونک لیفته مخلوط اولیسه ابو یوسف قنده جمله می شی واحد حکمده اولور اقل دخی اکثر حکمده
 ظنور (و عند محمد متعلق الحرمه بها) امام محمد قنده ایکه نه دخی حرمت متعلق اید رجس جنسه غالب اولور
 و بر بنی کندهی جنسندن مستهل اولور مقصود بر اولور بیچون ابو حنیفه دن ماده ایکی روایت وارد بر روایتده
 تحریری غلبه تعلیق ایلکدر و شافعی بوکته حکم ایچوندر و بر روایتی دخی تحریری ایکه نه تعلیق ایلکدر
 و بر قول امام محمد و زفرله قولیدر (و ان ارضعت ضرتها حرمتا) و اگر بر خاتون ضره سی اولان صغیره بی ارضاع
 آنه زوج اولور نه ایکه سی دخی حرام اولور و بر ارضاعا انا و نری جمع ایلک لازم کور بوا یسه حرامدر صاحب
 بیانیه دیمشدر که کبیره بی ابدی تزوج جائز کدر اما صغیره بی تزوج جائزدر اگر کبیره مدخول بها اولدی ایه
 اگر مدخول بها اولدیسه جائز کدر (و لا مهر لکیر ذان لم یوطأ) کبیره ایچون مهر و قدر اگر موطوء دکل ایه
 زیرا فرقت کندهی طرفندن واقع اولمشدر (و لصغیره نصفه و یرجع به علی الکبیره ان علمت بالنکاح و قصدت
 النکاح) پس ایددی زوج صغیره به و بر دیک نصف مهر اید کبیره اولور نه رجوع ایدر اگر کبیره صغیره نکاحی
 یلوب فساد قصد ایلدی ایه (لان لم تعلم به او قصدت دفع الجوع و الهاللة اولا لم تعلم انه مفسد) زوج صغیره به
 و بر دیک مهر اید رجوع اید مزاکر کبیره صغیره نکاحی بلسه یاخود کبیره نکاحی باهلا کنی دفع قصد
 ایلسه یاخود کبیره صغیره بی ارضاع مفسد اید بکنی بلسه کبیره به رجوع اید سز بر ارضاع فساد نکاحه علت
 کادر و ارضاع فساد ایچون موضوع دکلدر و ضمانت سبب تعدی اولور نه میندر بجن تعدی بولسه ضمان
 واجب اولور و الا تعدی بولغز ایه ضمان واجب اولور نه کیم یول اولور نه قیو قازوب برکسه دوشه اول
 ضرر بربایدن کسه تعدی ایش اولدی ضمان لازم اولور اما کندهی ملکنده اوله تعدی یا تمش اولور اولوقت
 نه ان لازم کلز (و انقول قولها فیه) قول خاتونکدر بوفعه یعنی فساد بی یلدم و دفع جوع ایچون ایلدم
 دیکره یعنی اید تصدیق اولور (و انما یثبت الرضاع بما یثبت به المال) رضاع ثابت اولور شول شی اید که انکه مال
 ثابت اولور مثلا مال ایکی درجک یاخود بر جک شهادتی اید ثابت اولور بکنی رضاع دخی بومقوله شهادت اید
 ثابت اولور اما مالک دیکر بر خاتونک شهادتی اید ثابت اولور بکنی عدالت اید موصوفه اولسه زیرا بر حقوق
 سر عین بر رده و بر واحد اید ثبت اولور نه کیم برکسه لحم انرا ایلسه و برکسه خیر و بره که ذبحه
 ایچو سیدر اول لحم اکا حرام اولور (و لو قال هذه اخی من الرضاع ثم ادعی الخطأ صدق) اگر بر رجل شواخون
 بتم رضاعا قز قز ندر ایدر دیکه اندنصرکه خطا اید بکنی ادعا ایلسه تصدیق اولور مثلا بر رجل ظن اید بکه
 کندهی اید فلانه جندره رضاع اوله بعده تمحص و سوا اندنصرکه حقیقت حاله واقف اولدیکه بوعش عذری
 مقبول اولوب قول تصدیق اولور

کتاب الطلاق

و کتاب طلاق بیانده در طلاق ایچو در تطلیق معنایسه سلام تسلیم معنایسه اولدی بکنی لغته مطلق رض
 قیودن عبارتدونه کیم طلاق الفرس و الا میرد بلور و نکاحه تفصیل اید استعمال اولور لکن نکاحدن
 غیره افعال اید استعمال اولور بواجلندر که برکته خاتونه تشدید لام اید انت مطلقه دیکه نه محتاج
 اولور اما تخفیف لام اید دیکه نه محتاج اولور معلوم اوله که اصلده طلاق حرامدر زیرا است انبیا اولان نکاحی
 قطعه رفته سکیم بی علیه السلام (انقض المباحات عند الله تعالی الطلاق) یورمشدر لکن نسا فاعمال
 قبیحه لردن خلاص اونی ایچون مشروع اولمشدر زیرا خواتین طائفه شک اکثری را بیری و عقلاری ناقص
 و شهادتاری غالب وقت یقین و سوره تبیین و کفر انهم ازواج و تضییع اموال مقصومه و هدم اعراض و افشاء اسرار
 مکتومه دن خالی دکالیدر اگر طلاق مشروع اولسه رجال خون ایدیده فالق لازم کوریدی بومقوله به مبتلا
 اولنره خلاص ممکن اید ایدی (و یرفع القید انما یثبت شرعا بالنکاح) طلاق شرعا نکاح اید ثابت اولان قیدی
 رفندر طلاق و برن کسه عاقل باخ اولتی شرطدر و خاتون دخی نکاحه اولتی کدر یاخود برده دده اوله که
 طلاقه محل اوله مصنفک شرعا قولی اید محل وفاق کبی حسانا ثابت اولان قیدک رفنی خارج اولدی و بالنکاح

قولی اید قید عتاق رفنی خارج فالدی و بعض ناس دیمشدر که ایقاع طلاق مباح دکلدر الا ضرورت حالنده
 مباحدر نه کیم بی علیه السلام (لن الله کل ذواق مطلق) یورمشدر و عامه علماء طلاق نصوص اید که حق
 سبحانه و تعالی (و لا جناح علیکم ان تطلقتم النساء) قول شریفی و نه (یا ایها النبی اذا طلقتم النساء فطلقوهن
 لعدنهن) قول شریفی اید استدلال ایدوب ایا حنیفه ذاهب اولمشدر (احسنه تطلیقها واحدة فی طهر
 لا جناح فیه و ترکها حق عتیق عتقها) و طلاق اوج قسمدر بری احسن و بری بدی در ایدی طلاق احسن
 خاتونی تطلیقه واحده اید تطلیق ایلکدر بر طهرده که انده جماع اولیه و خاتونی ترک ایدیه حتی عدتی بکعبه
 زیرا حبابه کریم رضوان الله علیهم ایچین طلاقده واحد اولور نه زیاده نک ترکنی مستحسن کوردر بلز بر اوبله
 اولیچق مراجعته ندرلک ممکن اولوب مسکونه نمانت چکمز (و حسنه و هو سی تطلیقها ثلاثا فی ثلاثة اطهار
 لا جناح فیها ان کانت مدخولا بها) و طلاقک حسی سفیدر و اول سی تطلیق خاتونی اوج طهرده اوج دفعه
 تطلیقدر که اول اطهارده جماع اولیه اگر مدخول بها اولور سه امام مالک دید بکه اوج طهرده اوج طلاق بدعیدر
 مباح اولان انجق واحده در طلاقده اصل حرامدر خلاص حاجتی ایچوندر بوا یسه واحده اید حاصل اولور و بر
 ایچون دلیل حدیث ابن عمر رضی الله عندهن ابن عمر خاتونی حالت حیضده تطلیق اید کده بی علیه السلام
 حضرت ثری (ما حکذا امرک الله تعالی انما السنة ان تستقبل الطهر استقبالة فطلقها لکل قره تطلیقه)
 یورمشدر (و لغيرها طلقه و لوقی الحیض) و طلاقک حسی مدخول بهادن غیر ایچون طلقه واحده در
 اگر حیضده دخی اولور سه (والایسه و الصغیره و الحامل یطلقن السنة عند کل شهر واحدة) ایه و صغیره
 و حامل طلاق سنی اید تطلیق اولور در ایدیه بر طلاق اید بولر حقیقه شهر حیض مقامه قائم اولور نه کیم
 حق سبحانه و تعالی (و الا لا یحسن من الحیض من نسا کنتم ان ارضتم فعدتم ثلثة اشهر) قول شریفی بوکا
 دلیلدر (و عند محمد لا تطلق الحامل لاسنة الا واحدة) امام محمد قنده حامل طلاق دخی اید مطلقه اولور
 الا بر طلاق اید مطلقه اولور (و جائز طلاقهن عقب الجناح) ایه و صغیره و حامل طلاق جماع هقیده جائزدر
 زیرا بعد الجناح طلاق مکروه اولسی خیل توهمی ایچوندر بولرد ایه اول توهم بوقدر (و بدیهه تطلیقها
 ثلاثا و ثنتین یکاحه واحدة) طلاقک بدعسی کلمه واحده اید خاتونی اوج یاخود ایکی طلاق اید تطلیق ایلکدر
 مثلا انت طالق ثلاثا یاخود انت طالق ثنتین دیکدر بوا یسه اینه حنیفه قنده حرام دکلدر لکن بوقعی انلر سه
 بیثوت واقع و حرمت غلیظه اید حرام اولور بدی دخی ایکی نوعدر بری من حیث العدد و بری دخی من حیث
 الوقت و ثلاث و ثنتین لغتی من حیث العدد اولان طلاقدر (اوی طهر واحد لا رجعة فیه ان کان مدخولا بها)
 یاخود طهر واحدده که انده رجعت اولیه الی کوندنصرکه نه بر طلاق و بره و بعده بش اون کوندنصرکه
 مراد تطلیق اید مثلا طهر واحدده ابتدا بر دفعه در طلاق و بره و بش کوندنصرکه بر طلاق دخی و بره که رجعه
 دفعه واحده اید ایکی اید واقع اولدی لکن بر طهرده واقع اولغله نه بدی اولدی اگر خاتون مدخول بها اولور سه
 (اوی طهر جماعها فیه) یاخود بر طهرده طلاق واحده اید تطلیق ایلکه که اول طهرده خاتونه جماع ایلش
 اولسه اگر چه من حیث العدد مخالفت اولدی لکن من حیث الوقت مخالفت بولمش اولدی بوقعی بدعیدر
 (و کذا یطلیقها فی الحیض و یجب مراجعتها ان کان مدخولا بها فی الاسح و قبل تسحب) نه طلاق بدعیدر
 اگر حیضده تطلیق ایدر سه و اگر مدخول بها اولور سه خاتونه مراجعت واجب اولور اصح روایتده و مستحب
 دخی دینمشدر واجب اولنه مثال ابن عمر رضی الله عنه عمر بن حنبل الله صلی الله علیه و سلمه خاتونه طلاق
 و بر مندر بابایی عمر رضی الله عنه بی علیه السلام دن سوال اید کده (مراتک فلیراجعتهم لیسکنکما حی
 تطهر من الحیض ثم ان شاء امسک بعد ان شاء طلقها قبل ان یمسها) حدیث شریفی اید جواب و برمشدر
 (فاذا طهرت ثم حاضت ثم طهرت طلقها ان شاء) بکن مراجعت اولان خاتون طاهر اولسه اندنصرکه حاض
 اولسه اندنصرکه نه طاهر اولسه زوجی دیرسه اول خاتونی تطلیق اید دیرسه امسک ایدر زیرا ایکی طلاقک
 یعنی حیض کامل اید فصل مشدر (و قبل یحوز ان یطلقها فی الطهر الذی یلی تلك الحیضة) دینلکه خاتونه
 طلاق و بر مندر جاز اولور شول طهرده که ذکر سبب ایدن حیضنی ولی ایدیه زیرا حمله حیضده و بر دیک طلاق
 مراجعت اید منعدم اولوب کانه طلاق و بر مندر اولدی مسکونه کلان طهرده و بر دیک طلاق مستون اولوب

بوقدر رادر که طلاق مخیری اولمز ضرورت کلامه واقع اولور (لاباضا فته الی بدها اور بجاها اوظهرها و بطنها)
 خاتونک الله وایغنه وارفاسته و قارته طلاق اضافت الیه طلاق واقع اولمز زیرا بونلک برسی الیه کادن تعبیر
 اولمز اکثر بر مسائل دیرسه که بیده اضافت الیه طلاق واقع اولمز زیرا بونلک برسی الیه کادن تعبیر
 سبحانه و تعالی (ثبت بد الی لب) قوله و بی علیه السلام (علی الیدما اخذت) قول شریفنه وینه حق
 فعالینک (فانه آتم قلبه) و ما لفت بین قلوبهم) قول شریفنه نه دیرمن دیو جواب طلب ایدرسه جواب
 و بریلور که ید و قلبک لغت استعنائی عرفا معروف دکدر و بود و قلبک جمله دن تعبیر اولسی ندرت اوزره واقعدر
 ان ادر کالعدم) قبیلنددر اما اگر بوقارید که ید و قلب جمله دن اعتبار اولتی عادتلی ایسه اندرده طلاق
 واقع اولور (ولو طلقها نصف غلیقه اور بعضا اولد مسها طلق) اگر زوج خاتون نصف غلیقه الیه طابق ایسه
 یا خودد یعنی یا خودد مسنی تطبیق ایسه طلاق واحد الیه مطلقه اولور زیرا طلاق مخیری اولمز و مخیری اولیان
 شینک جزئی ذکر کالی ذکر کبیدر و قصاصدن بعضی عفو کبیدر زیرا کلام غافل العادن میانت و بحری مسیح
 اوزرینه تغلیب ایچوندر که صرف اولور و دلیلی علی قدر الامکان اعال ایچوندر زیرا چن مخیری اولیان شئی
 اوزرینه دلیل افاضت اولنسه حکم الحل اوزرینه واجب اولور اگر حکم الحل اوزرینه اولمه ابطال دلیل لازم
 کلوردی (وینق فی انت طالق ثلاثة انصاف تطبیقین ثلاث) سن ایکی طلاق اوج نصفی الیه طالق سن قولنده
 اوج طلاق واقع اولور زیرا ایکی طلاق نصفی بر طلاقدر و ایکی طلاق اوج نصفی ضرورت اوج طلاق اولور
 صاحب عیایه دیمدر که بعض کسره بو کلام بر سه مل کلامدر بونده برنی واقع اولمز دیمدر و اندرن
 بعضیری بر طلاق واقع اولور عدل ذکر لیقوا اولوب انحق انت طالق قوی قلوب بوقول الیه ایسه بر طلاق واقع
 اولور دیمدر بر قائل ایچون دیمک دارد که بو کلام اراده اولنان محله یا حقیقت یا خودد مجاز اوله اوله اوله
 حقیقت اولمه طریق بودر زیرا لفظ ما وضع له استعمال اولفدی و مجازه دخی طریق بوقدر زیرا عدم تصور
 حقیقت وعدم اتصال اولفله جواب و بریلور که اول کلام مجازدر و تصور حقیقت ابو حنیفه قنده جوازته
 شرط کدر اتصال ایسه موجوددر بو کلام ذکر من اراده کل قبیلندن اولور عدم اتصال دیدن کینک اصلی بوقدر
 سن ثلاثة انصاف تطبیق مع نشان انت طالق ثلاثة انصاف تطبیقه قوامه ایکی طلاق واقع اولور بوقول
 امام محمد من منق و ادر طاقی اجناسده و عیای جامع الصغیر شرخنده بو کلام ابواشدر و بر ثلاثة انصاف
 تطبیقه دیمک بر تطبیقه و نصف تطبیقه دیمکدر طلاق ایسه تجزی قبول ایلمکله ایکی طلاق واقع اولور
 (وقیل ثلاث) و دیمکدر که اوج طلاق واقع اولور زیرا اوج نصف هرری تطبیقه واحد اولور زیرا تجزی
 قبول ایلمز (وقی من واحدة الی ثنتین اوما بین واحدة الی ثنتین واحدة) وانت طالق من واحدة الی ثنتین
 یا خودد انت طاق مابین واحدة الی ثنتین قولنده بر طلاق واقع اولور یعنی بردن ایکی به دو کین طالق سن
 یا خودد سن بر مایینده ایکی به دکن طالق سن دیمه بر طلاق واقع اولور ابو حنیفه قنده (وعندهما ثنتان)
 امامین قنده ایکی طلاق واقع اولور (وقی الی ثلاث ثنتان) وانت طالق من واحدة اوما بین واحدة الی ثلاث
 قولنده ایکی واقع اولور ابو حنیفه قنده من واحدة اوما بین واحدة الی ثلاث قولنده ایکی واقع اولور ابو حنیفه
 قنده غایت اولی تحت مغیایه داخل اولور ثانی به داخل اولمز (وعندهما ثلاث) امامین قنده اوج طلاق واقع
 اولور و انلک ایکی غایت اولده واقع مغیایه داخل اولور حتی اولیده ایکی طلاق واقع اولور و ثانیده اوج واقع اولور
 امام زفر دریکه غایتینده برنی مغیایه تحت داخل اولمقله اولیده برنی واقع اولمز اما ثانیده بر طلاق
 واقع اولور و قیاس دخی بودر زیرا بر کسنه شود و بوردن شود و بواحد بیع ایلمد دیمه بیع اولان ایکی دیوارک
 مایینی اولور اما بین قوللر شک و جمعی استخاردر چنکه بمقوله کلامک مثلی عرفده ذکر اولنسه
 کل مراد اولور نه کیم سن بر عین کسبه به خدمت مالی من درم الی مانند کسبه یوزدر همک اخذنه رضا
 و برمس اولور من بر را مضی متعارف اولور نه شمولدر ابو حنیفه ایچون دلیل حلی بودر که بمقوله کلام
 منسودن عرفا مرالا اکثر من الاقل الاقل من الاکثر من ویدر یعنی اردن چوق چوقد امر ادا اولور
 ایسه واحدا الیه ثلاثة ثلث مایینی ثنتیندر پس ایچدی مراد اولنان شیندر مثلا (من من سنین الی سبعین)
 دینلکده اوما بین سنین الی سبعین دینلکده مراد اولنان اکثر دن اقل اولندن اکثر و بواحد مراد امام زفر

اولی ده برشی واقع اولوب نایه ده برواق اولور و مسیح دخی مابین الحاطین در دیو تظیر ایلدی کی اجلدن
اصحی هارون الرشید قبوسنده دیدیکه زفر نه دیر سرشول رجل حقه که کند و به حاج باشند سین دیو سوال
اولند قدیه من سنین الی سبعین دیسه اول آدم طقوز باشند می اولور یوخسه زیاده می اولور دیو سوال ابتدا کده
امام زفر مضرب اولدی (وقی واحدة فی فتنین واحدة ان لم یوثقنا الذوی الضرب والحساب) انت طالق واحدة
فی فتنین قولنده بر طلاق واقع اولور اگر بر شیشه نیت ایلسه یا خود ضرب و حسابی نیت ایدر سه زیر اضرب
مضرب و ده برشی زیاده ایلز اثر ضرب تکثیرا جزاده در یوخسه مضرب و ده اثری یوقدر یوقدر برجه تعدد اقتضا ایلز
ما صاحب کافی دیمشدر که اگر مضرب ضرب ایله زیاده اولسه دنیا ده بر فرد فقیر اولوزدی زفر و شافعی دیرلر که
ایکی واقع اولور ضرب ایله عمل ایدوبن زیر براری ایکی به ضرب ایلدک ایکی اولور ایدی یونده دخی ایکی واقع اولور
(وان نوی واحدة و فتنین اوع فتنین ثلاث) اگر انت طالق واحدة و فتنین یا خود وانت طالق واحدة مع فتنین
دیو نیت ایلسه اوج طلاق واقع اولور زیر اولول کسته معنی اجتماع و مقارنتی محتمل اولان کلمه بی نیت ایلدی
و اوعاطفه معطوف ایله معطوف علیی جمع ایدر ظرف مضرب و فقا و کاسقار و متصل اولان شیئی جمع ابتدا کی
کبی وقی مع معنایه کاور حق سبحانه و تعالی نیک (فادخلی فی عبادی) ای مع عبادی دیمکدر یوقدر برجه اوج
طلاق واقع اولور (وقی غیر ما طوطی مع واحدة فی مثل واحدة و فتنین) غیر موثومه وانت طالق واحدة و فتنین
مثلا و طلاقده برواق اولور زیر غیر موثومه بر کمره طلاق واقع اولدقه نصکره طلاق آخره بحی فالز
(وان نوی مع فتنین ثلاث فیها) اگر انت طالق واحدة افطنده مع فتنین نیت ایدر سه اوج طلاق واقع اولور
غیر موثومه (ایضا) موثومه اولان خاوند اولدینی کبی (وقی فتنین فی فتنین فتنان وان نوی الضرب)
انت طالق فتنین فی فتنین قولنده ایکی طلاق واقع اولور اگر ضربی دخی نیت ایدر سه زیر اضرب مضرب و یک
اجزائی زیاده ایدر یوخسه نفس مضرب و ده برشی زیاده ایلز (وقی انت طالق من هنالی الشام واحدة رجعية)
وانت طالق من هنالی الشام قولنده طلاق واحدة رجحیه واقع اولور امام زفر دیر که طلاق باین واقع اولور زیر
طلاق طول ایله وصف ایلدی طول فوتده استعمال اولور و شینک فوقی ابطالدن قبولی استماعی ایله ظاهر
اولور سه یوایسه یا سدر رجعی دکادر اگر دینلور سه که بجن طلاق طول ذکر ایله نصریح اوایسه ثلاث
طالق تطلیقه طو بله دیسه امام زفر قنده طلاق رجعی واقع طول ایله کنایه ایسه تعلیلی نیجه صحیح اولور سائل
جواب و بر بلور که بجن الی الشام دیو طول ایله کنایه ایسه صریحدن انفراد برزم دلایز بودر که طلاق حقیقه
قصره محتمل دکادر زیر طلاق جسم دکادر که بنفسه قصره محتمل اوله بلکه مراد حکمک قصره یدر یوایسه
رجعیدر باین اولغه محتملدر (وقی انت طالق بمکه اونی مکه تطلق الحمال حیث کانت) وانت طالق بمکه اونی مکه
قولنده فی الحال طلاق واقع خاتون هر قنفی سکانه و هر قنفی شهرده اولور سه زیر اطلاق بر مکان اختصامی
یوقدر (ولو قال اذا دخلت مکه اونی دخولک لایقع الطلاق مالم تدخلها) و اگر رجل خاوند بجن سن مکه به
داخل اولور سن یا خود سنک مکه به دخولکده من طالق سن دیسه مادامک مکه به داخل اولیه طلاق واقع اولز
(و کذا الدار) دارد دخی حکم یو بله در مادامک دخول یوایه طلاق واقع اولز (فصل) مصنف طلاق
بجشندن بر قاج فصول ذکر ایتند بر فصل طلاق زمانه اضافه کلمه شرطی ذکر ایلدی و طلاق زمانه اضافندن
مراد اولسان معنی وقت تکامده طلاق حکمی تأخیردر (قال انت طالق غدا اونی غدا یقع عند الصبح) اگر
زوج خاوند یارب سن طالق سن یا خود یارب طلاقده سن دیسه طلاق صباح و قنده واقع اولور زیر اول خاتون
کافی غده طلاق ایله موجود اولدی و غده تکام ابتدا کی کوند نصکره کان نه ایلدک جمیعک امید راول تقدیر برجه
جمیع نهاده طاقه در و اول بر که یومده وقت فجرده اولوقنده واقع اولور و غده دخی وقت فجردن واقع اولور
اما اوله دکادر که کافی وقته طلاق ایله موصوف اوله انجی غلک بر بر شنده مطلقه یوخسه کایسند دکل یوایه
اولجی بر اوله اثر اجزادن اولید و سبق ابتدا کی ایچون و معارضی اولد ییچون (وان نوی الوقوع وقت العصر
صحت دایه) و اگر ذوق طلاق انت طالق غدا افطنده وقت عصرده نیت ایلسه دایه صحیح اولور قضاء دکل
زیر ازوج غده تنصیص نیت ایلدی و تنصیص ایسه محتملدر و نیت محتمل صحیحده دایه تصدیق اولور لکن
ظاهرده مخالفدر زیر اعد الفلانی جمیع اجزائه ایلدک ایسه راول اجلدن قضاء تصدیق اولوز و اگر بر سائل

شهری بفرستد و استعمان در بی کبی ای مدت حیاتی دیگر (حتی لوعاقی اطلاق و قهرن بسکونه) حتی اگر نلانه
 تعلیق ایله زوجت سکونی ایله طلاق ثلاثه واقع اولور مثلاً انت طالق ثلاثاً (وان وصل انت
 طالق وقع واحدة) اگر مذکورات ایله انت طالق اطلاق وصل ایدر سه طلقه واحده واقع اولور مثلاً انت طالق ثلاثاً
 اطلاق انت طالق کبی (ولو قال ان لم اطلقک فانت طالق لا يقع ما لم یتم احدهما) اگر زوج ان لم اطلقک فانت
 طالق دیسه ایکسندن بری فوت اولیجه طلاق واقع اولور زیرا کله ان حقیقه شرط ایچوندر زوج طلاق عدم
 تطلیقه تعلیق ایدر یو شرط ایسه عند اناس محقق اولور بوتقدیرجه مویه دکن منتهی اولور (واذا بلایه مثل
 ان وعندهما مثل منی ومعینه ان شرط اولوقت قانوی) نیتسیر اولان لفظ اذ ان کبیر ابوحنیفه قنده
 و امامین قنده منی کبیر مثلاً ان معنانه اولور سه آخر عمر نه دکننده طلاق واقع اولور اگر منی معنانه
 اولور سه سکونی ایله فی الحال واقع اولور شرط یقی یاخود وقت نیتی ایله اولور سه نیت ایدر یکی شیدن واقع اولور
 یعنی شرط نیت ایدر ایسه ان معنای اولور آخر عمر نه واقع اولور وقت نیت ایدر ایسه منی معنانه اولور
 سکونی ایله فی الحال واقع اولور (الیوم لهنما مع فعل محرم و طلاق الوقت مع فعل لا یتمد فلو قال امرک لیدلک یوم
 بدم زید فمردم لیل لا یتغیر وان قال یوم ان زوجک فانت طالق فیکجه لیل و قهرن) نهار ایچون فعل ممد ایله مثلاً
 امرک لیدلک کبی فعل غیر ممد ایله مطلق وقت ایچوندر مثلاً طلاق و عتاق و تزوج و کلام کبی زیر اطراف زمان
 فی سز بر فاعله تعلیق ایله اول فعلت معیاری اولور صحت السنه کبی اما صحت فی السنه بونک خلافتیه در بقی
 فعل ممد که امرک لیدلک در معیار ممد اولور اول زمان یوم ایله وقت مراد اولور حاصل کلام بونده اوج افلا وارور
 بری نهار بری لیل بری یومدر نهار خاصه بیاض ایچوندر لیل ایسه خاصه سواد ایچوندر یواکسند حقیقت
 لغوی لری بودر اما یوم بیاض نهارده و مطلق وقتده اشتراک ایله استعمال اولور بعضی قنده و اکثر مذهبی
 دخی بودر اما مطلق وقتده اطلاق مجازدر اشتراک محل ایچوندر مجازه محل ایچمه اولیدر سه کیم مطلق وقتده
 استعمالی حق سبحانه و تعالی (ومن یواهم یومئذ براه الامتحر فالقتال) قول شریفته واقع اولور یومدر
 مراد مطلق وقتدر زیر اقتالدر فرار ایدن وعیده ملحق اولور کر لیل اولسون کر لیل نهار اولسون و عاتک و ذکر هم
 یا ایام الله تعالی قول ای باوقات و عاتیه و بلا نه دیکدر و شول کسینه نک قولی که فیوم اننا یوم علیه انما یوم تسرو یوم
 و ساء در وقت ایچون اولدینی مختصر یومک بیاض نهارده استمه الی حق سبحانه و تعالی (واذا اودی للصلاة
 من یوم الجمعة) قول شریفته متین اولور یومعه مراد نهاردر بیاض ایدی بونکر هر برنده بونک استعمالی
 تابع اولیجی بر ضابط لازمدر که احد استمه مالین آخرده مختار اوله اگر یومه فعل ممد که امرک لیدلک ایدی مقارن
 اولور سه انگه بیاض نهار مراد اولور و اگر فعل غیر ممد مقارن اولور سه طلاق و تزوج کبی اول زمان مطلق
 وقت مراد اولور و مطلق ممد که امر بالدر و صوم و بیس و رکوب مساکنه کبی اولان فعلدر در وقت قبول
 ایدر بیست یوم و رکیت و صیت یوما و امری بیدی یوما دیک صحیح اولور فعل غیر ممد طلاق و تزوج و عتاق کبی
 اولان فعلدر در وقت قبول اولور زیر اطلاق شهر ایدر یوبو کلام ایله بیجم شهرده ایتاق طلاق مراد اولور
 یاخود شهر لقمانه دکن استمه مراد اولور میکن دکندر و زوجت یوما دیوب امتراد یوم مراد اولور دخی ممکن
 دکندر لایق اولان بودر که فعل ممد مقرون اولان یوم زمان غیر ممد محل اولور که اول زمان غیر ممد مطلق وقتدر
 بویه محل اولور اهل عرفک استعمانه موافق (ولو قال انما انت طالق فیه و لغو وان نوی و اگر برکسه زوج سه
 بن سندن طالق دیسه اول کسینه نک کلامی لغو اولور اگر نیت دخی ایدر سه زرا اول کسینه طلاق محل
 اولیان موضع مضاف قیلدی زوج کندوسی محل طلاق دکندر طلاق ایسه قیدی از الیه ایچوندر و محل طلاق
 زوجده در یوبه اولدینی اجلدن حق سبحانه و تعالی (واذا طلقتم النساء فطلقوهن) قول شریفته طلاق
 زوجده اوزر سه مشروع ایدر زوج ایسه کندی نفسی تطلیق ایدر و مشروعی تغییر یا کله کلامی لغو اولدی
 (ولو قال اما نیک یا بنی اوعلیک سرام یا بنی ان نوی) اگر زوج خاونه بن سندن یا بن یاخود بن سنک اوزر بکه
 سرام دیسه یا بن اولور اگر نیت ایدر سه زیر ابانت و تحریم ایچکسنک بینه اولان وصلی لزاله ایچوندر
 بس بونکر هر بری زوجین بینه مشرکدر اضافتی صحیح اولور (ولو قال انت طالق مع موتی اومع موتک
 فهو لغو) و اگر زوج خاونه سن طالق سن بم موت ایله یاخود سنک موتک ایله دیسه بو کلام لغو در زیر اول

شهری بفرستد و استعمان در بی کبی ای مدت حیاتی دیگر (حتی لوعاقی اطلاق و قهرن بسکونه) حتی اگر نلانه
 تعلیق ایله زوجت سکونی ایله طلاق ثلاثه واقع اولور مثلاً انت طالق ثلاثاً (وان وصل انت
 طالق وقع واحدة) اگر مذکورات ایله انت طالق اطلاق وصل ایدر سه طلقه واحده واقع اولور مثلاً انت طالق ثلاثاً
 اطلاق انت طالق کبی (ولو قال ان لم اطلقک فانت طالق لا يقع ما لم یتم احدهما) اگر زوج ان لم اطلقک فانت
 طالق دیسه ایکسندن بری فوت اولیجه طلاق واقع اولور زیرا کله ان حقیقه شرط ایچوندر زوج طلاق عدم
 تطلیقه تعلیق ایدر یو شرط ایسه عند اناس محقق اولور بوتقدیرجه مویه دکن منتهی اولور (واذا بلایه مثل
 ان وعندهما مثل منی ومعینه ان شرط اولوقت قانوی) نیتسیر اولان لفظ اذ ان کبیر ابوحنیفه قنده
 و امامین قنده منی کبیر مثلاً ان معنانه اولور سه آخر عمر نه دکننده طلاق واقع اولور اگر منی معنانه
 اولور سه سکونی ایله فی الحال واقع اولور شرط یقی یاخود وقت نیتی ایله اولور سه نیت ایدر یکی شیدن واقع اولور
 یعنی شرط نیت ایدر ایسه ان معنای اولور آخر عمر نه واقع اولور وقت نیت ایدر ایسه منی معنانه اولور
 سکونی ایله فی الحال واقع اولور (الیوم لهنما مع فعل محرم و طلاق الوقت مع فعل لا یتمد فلو قال امرک لیدلک یوم
 بدم زید فمردم لیل لا یتغیر وان قال یوم ان زوجک فانت طالق فیکجه لیل و قهرن) نهار ایچون فعل ممد ایله مثلاً
 امرک لیدلک کبی فعل غیر ممد ایله مطلق وقت ایچوندر مثلاً طلاق و عتاق و تزوج و کلام کبی زیر اطراف زمان
 فی سز بر فاعله تعلیق ایله اول فعلت معیاری اولور صحت السنه کبی اما صحت فی السنه بونک خلافتیه در بقی
 فعل ممد که امرک لیدلک در معیار ممد اولور اول زمان یوم ایله وقت مراد اولور حاصل کلام بونده اوج افلا وارور
 بری نهار بری لیل بری یومدر نهار خاصه بیاض ایچوندر لیل ایسه خاصه سواد ایچوندر یواکسند حقیقت
 لغوی لری بودر اما یوم بیاض نهارده و مطلق وقتده اشتراک ایله استعمال اولور بعضی قنده و اکثر مذهبی
 دخی بودر اما مطلق وقتده اطلاق مجازدر اشتراک محل ایچوندر مجازه محل ایچمه اولیدر سه کیم مطلق وقتده
 استعمالی حق سبحانه و تعالی (ومن یواهم یومئذ براه الامتحر فالقتال) قول شریفته واقع اولور یومدر
 مراد مطلق وقتدر زیر اقتالدر فرار ایدن وعیده ملحق اولور کر لیل اولسون کر لیل نهار اولسون و عاتک و ذکر هم
 یا ایام الله تعالی قول ای باوقات و عاتیه و بلا نه دیکدر و شول کسینه نک قولی که فیوم اننا یوم علیه انما یوم تسرو یوم
 و ساء در وقت ایچون اولدینی مختصر یومک بیاض نهارده استمه الی حق سبحانه و تعالی (واذا اودی للصلاة
 من یوم الجمعة) قول شریفته متین اولور یومعه مراد نهاردر بیاض ایدی بونکر هر برنده بونک استعمالی
 تابع اولیجی بر ضابط لازمدر که احد استمه مالین آخرده مختار اوله اگر یومه فعل ممد که امرک لیدلک ایدی مقارن
 اولور سه انگه بیاض نهار مراد اولور و اگر فعل غیر ممد مقارن اولور سه طلاق و تزوج کبی اول زمان مطلق
 وقت مراد اولور و مطلق ممد که امر بالدر و صوم و بیس و رکوب مساکنه کبی اولان فعلدر در وقت قبول
 ایدر بیست یوم و رکیت و صیت یوما و امری بیدی یوما دیک صحیح اولور فعل غیر ممد طلاق و تزوج و عتاق کبی
 اولان فعلدر در وقت قبول اولور زیر اطلاق شهر ایدر یوبو کلام ایله بیجم شهرده ایتاق طلاق مراد اولور
 یاخود شهر لقمانه دکن استمه مراد اولور میکن دکندر و زوجت یوما دیوب امتراد یوم مراد اولور دخی ممکن
 دکندر لایق اولان بودر که فعل ممد مقرون اولان یوم زمان غیر ممد محل اولور که اول زمان غیر ممد مطلق وقتدر
 بویه محل اولور اهل عرفک استعمانه موافق (ولو قال انما انت طالق فیه و لغو وان نوی و اگر برکسه زوج سه
 بن سندن طالق دیسه اول کسینه نک کلامی لغو اولور اگر نیت دخی ایدر سه زرا اول کسینه طلاق محل
 اولیان موضع مضاف قیلدی زوج کندوسی محل طلاق دکندر طلاق ایسه قیدی از الیه ایچوندر و محل طلاق
 زوجده در یوبه اولدینی اجلدن حق سبحانه و تعالی (واذا طلقتم النساء فطلقوهن) قول شریفته طلاق
 زوجده اوزر سه مشروع ایدر زوج ایسه کندی نفسی تطلیق ایدر و مشروعی تغییر یا کله کلامی لغو اولدی
 (ولو قال اما نیک یا بنی اوعلیک سرام یا بنی ان نوی) اگر زوج خاونه بن سندن یا بن یاخود بن سنک اوزر بکه
 سرام دیسه یا بن اولور اگر نیت ایدر سه زیر ابانت و تحریم ایچکسنک بینه اولان وصلی لزاله ایچوندر
 بس بونکر هر بری زوجین بینه مشرکدر اضافتی صحیح اولور (ولو قال انت طالق مع موتی اومع موتک
 فهو لغو) و اگر زوج خاونه سن طالق سن بم موت ایله یاخود سنک موتک ایله دیسه بو کلام لغو در زیر اول

و واحد ديسه خاتون دخي دارم داخل اولسه بر طلاق واقع اولور (وعندهم اثنتان) اما من قنده اوبكي طلاق
واقع اولور زير ابكي طلاق وقوعي مطلق جمع ايچون اولان و اوليه شرطك وجودي اوزر نه تعليق ايديله
چونكه تعليق ترتيب اوزر نه اوليوب على سبيل الاجماع اولدي طلاقه دخي شرط بولندقه اجتماع اوزر نه
واقع اولور شرط تأخير اولندقه واقع اولديكي كبي و اوجم ايله جمع افظ جمع ايله اولان جمع كيمدر بر كسته
موطونه مي اوليان خاتونه انت طالق ثلاث ديسه اوج طلاق واقع اولور و اوجم ايله دخي بولدر ابو حقيقه ايچون
دليل و اومطلق جمع ايچوندر لكن جمع مطلق قران و ترتيبه محتملدر اما بحسب الوضع نه ترتيبه نه قرانه بومحمله
تعرض بوقدر لكن بوجع وجود و وقوعه ايك امر لك برندن خالي دكدر اكر وقوعه قران مراد اولورسه شرط
بولندقه جمله واقع اولور اكر وقوعه ترتيب مراد اولورسه اتجق بر واقع اولور و شرط تقديم اولنديقي محمله
شك ايله نافي واقع اما شرط تأخير اولنديقي زمانه بونك خلافتجه در (ولو ان الشرط فثنتان اتفاقا) اكر شرط
تأخير ايله اتفاقا ايك طلاق واقع اولور مثلاً انت طالق واحدة و واحدة دخلت الدار ديسه زير تأخير شرط
صدر كلامي تجعزده تعليقه مغاير اولدي بوليه اويچي اولكي واقع اوليوب ايك به توقف ايلكله ايكسني دفعه
واحدة واقع اولور (ويقع بعد دفرق بالطلاق لانه) طلاقه مقارن اولان عدد ايله طلاق واقع اولور بويخه طلاق
ايله دكل مثلاً انت واحدة ديسه طلاق واقع اولور بويخه انت طالق ايله واقع اولور (فلو ماتت قبل ذكر العدد
في قوله انت طالق واحدة لا تطلق) انت طالق واحدة قولنده اولان واحده في ذكر دن اول خاتون فوت اولسه
اول خاتون مطلقه اولور زير طلاقه مقارن اولان عدد ذكر اولندي (فصل النكاحيه) بوفصل كتابه بانه در
(وكما به ما احمله وغيره) طلاقك كتابي طلاقه و طلاقدن غير محتمل اولان شيددر (ولا يقع بها الابنية اولدالة
حال) كتابه ايله طلاق واقع اولور الا انت ايله اولور يا خود دلالت حال ايله واقع اولور بول الفاظ كتابات طلاق
و طلاقدن غيري ق محتمل اولفين احدهما في آخر دن ترجيح ايچون مرجع لازمدر امام شافعي رحمه الله ديركه
اعتبار بوقدر البته نيت لازمدر زير طلاق و برن كسته جمع احوالنده مختاردر ميرد دكدر كه خلاف ظاهري
انصار ايله و برن ايچون دليل دلالت حال نيتدن اقبودر زير دلالت ظاهر در نيت ايسه باطنه در
كورسز مبدئك افعال حسيه ده بر كسته مل سيف ايدوب بر كسته به قصد انه حال دلالت ايدركه اطيعه
فعليه اوله اول كسته نك قتل جائز دكدر احتمالي جد اعتبار اولور اما اكر حال جدا اوزر نه دلالت ايدرسه
قتل جائز دكدي قسسي خلاص ايچوندر پس ايدري حالت ظاهره نيتدن مستفي اولدي خاتونه انت طالق
ديوب بتم نيت اطلاق عن و نافي ايدري ديسه قضاء تصديق اولور و بر كسته آخره لي عليك الف ديسه اولدخي تم
ديسه ذكر اولان الف اول كسته به لازم اولور بونه اعتقت عبدالله ديسه اولدخي تم ديسه اقراري عبد ممتق
اولور دلالت حال نيتدن اقوي ايدوكي قتي ظاهر در (فما اعتدى واعتبري رجلك وانت واحدة يقع بكل منها
واحدة رجعية) كتابان دن به ضرر واعتدى لفظي زير اعتدى ايك معناني محتملدر برن تكا حدن چككه
وبري دخي حق سبحانه و تعالينك نعمتلي نعداد يا خود خاتونك كندي اوزر نه اولان نعمتلي نعدا
ايچكي محتمل اكر زوج تكا حدن عدت چككه نيت ايدرسه ايهام زائل اولوب طلاقه واحدة رجعية واقع
اولور كان طلقك يا خود انت طالق فاعتري ديش اولدي زير اني عليه السلام زوجات مطهرات دن سوده بنت
زعمه به اعتري ديدري بدهم مراجعت ايدري اما مدخول بماندن غير بدهم تكا حدن اعتداد ممكن دكدر لكن
لفظ اعتدى طلاق ايچون مستعار اولور حكمت سبب ايچون استعاري طريقي اوزر نه زير طلاق في الجمله
اعتداده بيدر اكر چه غير مدخول بها حقه طلاق ايچون سبب دخي دكل ايسه به امتعار اولدني جائزدر
حق سبحانه و تعالينك (الي اراي انصر خرا) قول شريفنده اولان بجا كبي پس ايدري بويخه مريض طلاقه در
بجا اولور اما استبري لفظي عدتن مقصود اولان نهي كند و بيدر تصرف اولوش اولور و جائزدر كه استبري
استعمال اولنوب تكا حده امتداد مراد اولنه و احتماله كه تعليق ايچون خاتونك اعتبار ارجعي مراد اولنه
كافه اول كسته خاتونه خطاب ايدوب براهه رجعي بيل سكا طلاق و برنك استمر ديش اولدي چونكه اعتبار لفظي
ايكي امري محتمل اولدي خري نه من طلاق واقع اولدي ممكن دكدر البته خري نه به محتاجدر اما او جعبيسي كه
واحد لفظي در محتملدر كه مصدر محذوفك صفتي اوله مثلاً انت طالق شنه واحدة بلك كبي و شنه واحدة بولند

صفتي اوله يعني بجال و كماله قومك قنده يا خود بتم قنده برن و يا خود قنده و سوه خصاله برن ديك اوله
چونكه نيت ايله يا خود دلالت حال خري نه سيله ايهام زائل اولوب و نافي صريح اطلاق واقع اولوش اولور صريح
طلاق ايله معصيت رجعية در اول نقد برجه طلاق رجعي واقع اولور و واحدة قيدي اوزر نه تصييص عددي
منافيد عامه منافع قنده واحده نك اعراضه اعتبار بوقدر بعضيلر ديدلر واحده منصوب اولورسه طلاق
واقع اولور اكر نيت دخي ايلز ايسه زير مصدر محذوفك معتيدرا و اكر واحده مي مرفوع ايدرسه نيت دخي ايدرسه
برني واقع اولور زير لفظ واحده خاتونك صفتي اولور و اكر واحده مي ساكن قيلورسه ايك امر لك برنه احتمالي ايله
نيت محتاج اولور اما صحيح اولان اولكيسي در يعني منصوب اولاندر زير اعوام و جوه اعرابي فرق ايلز واحده مي
مرفوع قاتي مصدر محذوفك صفتي اولغه منافي دكدر در جمل عدل كبي مبالغه قصد اولنوب انت طلاقه واحدة
ديك اوله ذكر اولان اوج لفظدن هر برى ايله طلاق رجعي واقع اولور اكر ثنتين و ثلاث دخي نيت ايدرسه مادامكه
مصدر ذكر اولغيه زير اوالفاظك اقتضاسي سابقه وقوع طلاقه صريح ايله واقع اولان رجعي در مدخول
بماده وغيره مدخول بماده ذكر اولنديقي اوزر نه حكم سبي استعاره اولندي (وما سواها يقع بها واحدة باثنه
الان سوي ولا تافيهن ولا يصح نية الثنتين) ذكر اولان اوج الفاظدن غير سبي ايله واحده باثنه واقع اولور
الا حكر كه ثلاثه به نيت ايله اول نقد برجه اوج طلاق واقع اولور زير اعدا اعتبار ايدر ثنتين نيتي صحيح دكدر زير
عدد محذوفك ركر جايه حقه اويچي عدد اعتباري اولور بومشله ده زفرك خلافي واردر (وهي) الفاظ
ثلاثه دن ماعد اولان كتابات (انت باثنه بيله حرام خليه بويه حبلك على غاوبك الحق يا هلك و هيتك لاهلك
مرحزن رفتن اسر كيدل اختاري انت حرة نفقي تخمري استري اغري اغري اذهبي قومي استي الزواج
بوالفاظ ايله واحده ايسه واقع اولور اما نيت بر تاج وجه له در وصلت نكاحه يا خود معاصيدن يا خود
خير اتدن يا خود زوجيتدن نسيان و خلقا نيت اولن احتمالي واردر و بيله اولدخي قطع معانسه در حق سبحانه
و تعالينك (ويقل اليه تبشيرا) قول شريفنده واقع اولمشدر اي انقطع الى الله تعالى بيله لفظي بته افظنك
احتمالي محتملدر طلاق واقع اولور احتمالاتك قاي ايله مادامكه نيتدن يا خود دلالت حاله دن برني ايله
تعيين اولغيه و حرام افظي ايله طلاق واقع اولن ظاهر در و محتملدر كه انت حرام ديككه حرام على صحبت عشيرتك
معناني مراد اوق ممنوعدر و بيله و بيله محتمل اولدقدي حرامي دخي مقبل اوله و حليه خير اتدن و يا خود قيد
نكاح حدن خالي اولمشدر محتملدر بويه دخي حسن نكاحدن و يا خود قيد نكاح حدن راني محتملدر حبلك معناني
اذهي حيث شئت در يعني مراد اباد بلك بره كيت ديكدر غارب دوه نك اوركي ايله بوي مابيددر عربك
قاعده سي دوهي اول تلاغنه صالير بر كده البته اولان بولاري غاري اوزر نه لقا ايدر بوعبارت قوي و برمكن
كابه در الحق باهك لفظي طلاق محتملدر سكا اذن و بر دم اهلكه ملحق اول ديكدر و هيتك لاهلك قولي سندن
مدور ايدن بر ابي قومك ايچون عفو ايلدم ديك اوله سرحك فارقتك قولي زوجيتدن و يا خود تكاليف
شافه دن تخليص محتملدر مفارقت دخي طلاق ايله مفارقت اوله يا خود مفارقت صوري اوله امام
شافعي ديركه بوايك لفظ صريحدر نيت محتاج دكدر بزرز كه صريح نول شيددر كه نكاحه استعمال
متعين اوله بوايسه متعين دكدر زير سرحت ايلي و فرقت بالي و اصحابي ديتلور بوقدر برجه صريح اوليوب
سائر كتابات كبي اولمشدر امر لك بيله قولي عملك بيله ديكدر امر دن مراد بونده علميدر حق سبحانه و تعالينك
وما امر فرعون برشيد) قول شريفني اي فعله ديكدر احتماله كه طلاقه متعلق عمل مراد اوله بوقدر برجه طلاق
ايچون خاتونه تقويض اولوش اولور و احتماله كه طلاقدن غيري عمل تصرفه متعلق عمل مراد اوله و اختاري
قولي دخي احتماله كه خاتون كندي نفسي قيد نكاح حدن تخليص اختيار ايليه و يا خود نفسندن غير شيني
اختيار ايليه بوايك لفظ يعني بوايك امر لك بيله و اختاري لفظي ايله نيت طلاق كتابت ايلز زير بولفظلر
باب تقويض در انت حرة قولي دخي محتملدر يا حقيقت رة در و يا خود رة نكاح در و تقني لفظي دخي محتملدر
يا قناعدن اوله افضي بمارزة الله من امر المعيشة و يا خود يوزكي اورت ديك اوله تخمري استري بوايك لفظ
دخي محتملدر استري بالجار ديك اوله يا خود سن مستوره سن ديك اوله اغري غين معجه و راء معمله ايله
غرضندوز و عين معمله و زاء معجه ايله دخي روايت اولمشدر بويه اويچي عز بنددر اغري ديك ايله بدن بعيد

اول بن سکا طلاق و بر مسند و عیال اول یا خود بندن بعد اول اهانت زیارتی ایچون غرب عنی فلان دینلور عزب
اولی اولیان رجله در لر عزبه زوج اولیان عورته در لر انرجی اذهبی قوی لفظی اغری مثل اولدر اتقی الزواج
قولی دخی محملد وقتلا که زوج زوجیه شامل اولدی ایسه معنای بواوله که زوج طلب ایلمه زیر این سق
تطابق ایلمد دیش اوله و احتیاجد که بکا دلیل اول بر زوج بولیو بر تزوج ایده یم دیک اوله مصنف مقدا
کنایات ایله طلاق واقع اولمز لاینت ایله و یا خود دلالت حال ایله دیش ایدی حالات دخی اوچدر بری حالت رضا
وبری حالت غضب و بری حالت مذاکره طلاق و کنایات دخی اوچ فمدر بر رسمی طلاق طلب ایدن خاوند
سواله ایچق جواب اولمه صالح اوله اما کلامی رده و سبه و شمه صالح اولیه اعتدی امرک یدک اختیاری
لفظلر یدر دخی بونلر مرادی اولان کلمات کبی و بر رسمی دخی جواب سبه صالح اولان برده صالح اولیه
خلیه یربته بنه باین حرام لفظلر یدر دخی و الفاظک مرادی اولان کلمات کبی و بر رسمی دخی جواب و رده
صالح اوله اما سبه صالح اولیه انرجی اذهبی قوی اغری تقدی لفظلر یدر دخی و الفاظک مرادی اولان کلمات کبی
و بر رسمی حالت وضاده و الفاظ ایله طلاق واقع اولمز لاینت ایله واقع اولور (فلو انکر النية صدق مطلقا
حالة الرضا) اگر زوج نیتی انکار ایله حالت وضاده مطلقا تصدیق اولنور مطلقا لفظی قیدی الفاظ ایچون
اولان اقسام ثلاثه ده دیکد قضاء و دیانة تصدیق اولنور (ولا یدصدق قضاء عند مذکره الطلاق فیما یصلح
للجواب دون الرد) شول برده جوابه صالح اوله اما رده صالح اولیه حالت مذاکره طلاقده قضا تصدیق اولنور
(ولا عند الغضب فیما یصلح للطلاق دون الرد والشم) عند الغضب طلاقه صالح اولان برده دخی تصدیق اولنور
رد و شمه صالح اولیه اعتدی اختیاری امرک یدک الفاظده حالت غضب اراده طلاقه دلالت ایدر
(و یدصدق دیانة فی الکمل) دیانة کنایاتک کلیمده تصدیق اولنور و حاصل کلام اگر زوج نیتی انکار ایله حالت
رضاده جمیع اقسامه دیانة و قضاء تصدیق اولنور و اگر طلاق مذاکره می حالده جوابه صالح اولوب رده
صالح اولان برده تصدیق اولنور و سبه حالت غضب مذکره اولان لاینت ایله سنده تصدیق اولنور و الا طلاقه صالح اولوب
رد و شمه صالح اولیان برده تصدیق اولنور اما دیانة کلیمده تصدیق اولنور انه اعلم بحقیقه الحال (ولو قال
ثلاث مرات اعتدی ونوی بالاولی طلاقا وبالباقی حیضا صدق) و اگر زوج خاوند اوچ کره اعتدی دیه
و اولکی اعتدی ایله طلاق یا قیاری ایله حیض نیت ایله قضاء تصدیق اولنور و ظاهر حال شهادتیه اول کسه
حقیقت کلامه نیت ایلمد و زرعادنا زوج زوجیه سبه بعد الطلاق اعتداد ایله امر ایله کلندر (وان لم یتر
بالباقی شینا وقع الثلاث) و اگر باقی سنده برشی نیت ایله اوچ طلاق واقع اولور زیرا اول کسه اوله طلاق
نیت ایلمدی حال مذاکره طلاق حال ایله باقیلر دخی دلالت حال ایله طلاقه متعین اولدی اما جمله سنده برشیته
نیت ایلمد دیه برشی واقع اولمز زیرا بر حال بوقدر انی تکذیب ایلمه اول اجلدن طلاق واقع اولمز (وتطلق
بلیت لی بامرأة اولست لک زوج ان نوی الطلاق) و لفظلر ایله طلاق نیت ایلمدی ایسه زوجیه مطلقه اولور
اما اما من دیر که طلاق واقع اولمز زیرا بر حال و الفاظ ایله خاوند نکاحی نیت ایلمدی و نیت نکاح ایسه طلاق
اولمز بلکه کذب اولور و حقیقه دیر که و الفاظک نکاحی انکارده و انشاء طلاقده صاخر نیت ایله طلاق واقع اولور
(والصریح یلحق الصریح والباقی صریح و صریحه و یا بنه لاحق اولور مثل انت طالق دیکد کسه
یه عدت ایچنده انت طالق دیه نانی دخی واقع و انت باین دیکد کسه عدت ایچنده انت طالق دیه
یه طلاق نانی واقع اولور زیرا شونت حلقه مانع دکلدر و انجی دیر که صریح یا بنه لاحق اولمز حتی اگر انت باین
دیه و یا خود مال او زینه خلع ایلمه اند کسه عدت طالق دیه نانی واقع اولمز زیرا طلاق لک نکاحی ازاله
ایچون شروع اولدی ملک نکاح ایسه خلع ایله و یا خود مال ایله طلاقه زائل اولندر مکره واقع اولان
انت طالق لفظی محله مصارف اولوب انتضاء عدتد کسه اولان طلاق کبی و امش اولور بریم ایچون
دلیل حق حصاته و نه مالیک (فلا جناح علیهما فیما انتدتا به) قول شرعیدر و بونک ایله مراد خلع اولوب
و اند نکره (فان طلقها فلا فخل له من بعد حتی تنکح زوجا غیره) قول شرعی فاه تعصب ایله و اولدی پس
ایمدی و آیت کریمه بهما خلع ثالثه نک و وقوعه نص اولدی و یو باید فی علیه السلام دن دخی (الغناة بطمها
صریح الطلاق مادامت فی الهمة) مریدر که بره قید حکمی یا قیدر مادامکه عدتد در احکام یا قیدر انجی

استماع منع اولنور و سبه تصرف فی المحل منع اولنور ایچدی عدت ایچنده ایکن بعد الخلع طلاق صریح یا بنه
لاحق اولور حدیث شریف دخی و اولدر (والباقی یلحق الصریح لا البانی) طلاق باین طلاق صریحه
لاحق اولور طلاق یا بنه لاحق اولمز مثلا بر کسه مدخول بها اولان خاوند انت طالق دیکد کسه عدت
ایچنده انت باین دیه نانی واقع اولور اما انت حرام دیکد کسه عدت ایچنده انت باین دیه نانی واقع اولمز
وقتلا که اول کسه نانی بی اولدن خبر قادی ایسه انشاء طلاقه حاجت قالمز (الا اذا کان معلقا بالشرط)
و یا بنه لاحق اولمز الا مکره که شرط تعلق اوله مثلا اذا دخلت الدار فانت باین دیه اند کسه عدت باین دیه
بعده عدت ایچنده خاوند داره داخل اولسه خاوند مطلقه اولور باین و یا بنه اولور باین صریحه لاحق اولدی
ظاهر دور بر ابقا عدت ایله قید حکمی یا قیدر اما یا بنه لاحق لفظ باین نانی بی اولدن خبر قاتی نمکدر لکن
حاجت بوقدر که انی انشاء ایلمه من زیرا انشاء قاتی انتضاء ضروریدر حتی رجل دیه که نانی ایلمه مرادم
یشونت غلیظه یا خود حرمت غلیظه در لایق اولان بودر که اعتبار اوله و حرمت غلیظه ثابت اوله زیرا اولکی
باین محملده ثابت دکلدر پس ایچدی نانی بی نایدن اخبار قاتی نمکدر دکلدر انشاء ضروری قلله و اجلد ندر که
اگر شرط معلق اولور و نانی بی اولدن خبر قاتی نمکدر دکلدر بر اقدم و عند وجود الشرط تعلیق صحیح اولدی
ایچون و اول صحت تعلیق محل طلاقه در یو ایچق باین یا بنه لاحق اولور کذا فی الکافی

باب استقراض

بویاب طلاق تفویض میسنددر (واذا قال لها اختاری کما یجوزی الطلاق فاخترت نفسها فی مجامعها الذی
علمت به بانی واحدة) و چن زوج خاوند دیه و طلاق نیت ایلمه و خاوند دخی نفسی شول
مجلسده اختیار ایلمه که خاوند بلسه طلقه واحد ایله باین اولور یعنی زوج اختاری لفظی سول کده طلاق
ایدو کنی خاوند اول مجلسده بلسه باین اولور صاحب عناه دیمدر که قیاس بواید که طلاقه دخی نیت ایدر و
برشی واقع اولیه زیرا طلاق برشی کسه بواقعه ایله باقی طلاقه حالت او ایچر حتی اختارک من نفسی و یا خود
اخترت نفسی منک دیه برشی واقع اولمز نیت دخی ایدر و چو که بکلامه لایلمد نیت سنده برشیته مالک
و ایچق غیری ایچون دخی تمیکه مالک اولمز لکن نیت اجماع صحابه ایچون ترک قیاسی اخصان ایلمد بر صحابه
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دیر بر چن بر رجل خاوندی اختیار ایلمه مادامکه خاوند اول مجلسده در خاوند
مخیردر و مجلسدن فاقده نکره خاوند مختارک قالمز و سبه غیر یلدر دن خلاف واقع اولمه اجماع کبی
واقع اولندر برشی طلاق ایله تمیکد ایلمدی زیرا اختاری لفظی کنایات طلاقه نیت سز عمل اولمز و مجلس
ایله تمیکد ایلمدی زیرا اگر بر آخر مجلسده اختاری دیه و خاوند استماع ایلمه اعتبار اولمز اما خاوند اولدی
مجلسه تفویض خبری و اصل اولدی کبی اختیار ایلمه طلاق واقع اولور (ولا تصح نیة الثلاث ثلاث نیتی صحیح
اولمز یعنی اختاری دیوب اوج طلاقه نیت ایلمد دیه صحیح دکلدر زیرا اختار تو می قبول ایلمز انجی خلاصدن
اینا ایدر و یا سبه غلیظه و حقیقه به مشور دکلدر اما بانی بونک خلاصه در زیرا یشونت غلیظه و حقیقه به
مشور اولور هر قفسینه نیت ایدر و واقع اولور (وان قامت منه و اخذت فی عمل آخر بطل) اگر خاوند
اول مجلسدن فاقسه و یا خود عمل آخر شروع ایلمه خاوند خیاری باطل اولور زیرا مجلسدن قیام اعراضه
دلیلدر اگر دیکد خاوند صلاوة مکتوبه ده یا خود صلاوة و رده بولنسه و بولنقی استماع ایلمد کده صلاقی تمام
ایلمد کسه نکره نافله به شروع ایلمه مجلس متبدل اولور و اگر نافله صلاوة بولنسه و ابکی رکعتی قلده نکره
اوچینی رکعتی شروع ایلمه خیاری باطل اولور (ولا ید من ذکر النفس والاخیارة فی احد کلامهما)
زوج زوجیه نک کلامه لایلمد برشیته نفسی ذکر دن و یا خود اختیار لفظی ذکر دن لایدر یعنی لازمدر مثلا
اختیاری نفسک دیه خاوند دخی اخترت و یا خود اختاری دیکد خاوند دخی اخترت نفسی دیه طلاق
واقع اولور و یا خود برجل اختاری اختیار دیکد خاوند دخی اخترت دیه یا خود برجل اختاری دیکد
خاوند اخترت اختیار دیه طلاق واقع اولور و اختیار لفظی نفسی ذکر کبیدر اما زوج اختیاری دیه
خاوند دخی اخترت دیه بوسوز باطلدر برشی واقع اولمز زیرا وقوع طلاق بکلام ایله بالا جماع هر قدر اجماع
ایسه ابکی جایک زید مفسرده و اولدی مبهم دیه مبهمی تفسیر صالح دکلدر و اجماع ایله تعیین دخی اولمز

واختاری لفظی خود کنا یا تند و ایکی معنایه محمل در البته تعیین لازم در لفظ نفس واختارث ذکر اولی
 برثنی واقع اولی (وان قال لها اختاری فقالت انا اختار نفسي او اختارت نفسي تطلق طلاقا باثنا) واکر زوج
 خانوه اختاری دیسه خانون دخی مضارع صیغه سیله انا اختار نفسي دیسه ویا خود مضارع صیغه سیله اختارت
 نفسی دیسه طلاق واقع اولی واکر زوج نیت ایدر سه قیاس وایدیکه اختار نفسي لفظی ایه طلاق واقع اولیه زیرا
 بولفظ مجرد و عدد دراکر زوج خانوه استقبال مراد ایدر سه اگر استقبال مراد ایلز ایه وعدی محمل در پس ایدی
 بولفظ اولیجی کویا که زوج خانوه طلق نفسان دیدکده خانون دخی انا اطلق نفسي دیش کبی اولدی بولکلام ایه
 ایه طلاق واقع اولی وجه اجتماع ان حدیث عائشه رضی الله عنها دیر که وقتا که حق سبحانه وتعالینک
 (یا ایها النبی قل لا زواج ان کنتن تردن الحیاة الدنیا وریتها فتعالین استعکین واسرحکین مرأیا جیلا)
 قول شریفی نازل اولدی بی علیه السلام عائشه رضی الله عنها به خطاب ایدوب (انی تخیرک بشی فلا یجیبینی حتی
 تنسأ می ابویک) یورددن صکره ایه تغییر کنده قرائت ایدوب عائشه رضی الله عنها دخی انی هذا نسأمر
 ابوی بل اختار الله ورسوله والدار الآخرة دیوجواب ووردکده بی علیه السلام عائشه نک کلامی ایه که صیغه
 مضارع و عدد و اولی سوالنده فی الحال جواب اولی اعتبار ایدوب اگر چه عائشه رضی الله عنها جوابی وعدی
 محتمل اولان مضارع صیغه می اوزر نه ایه ده سوالندن جواب قلدی ووردلیجی دخی بودر که صیغه مضارع
 حاله حقیقت استقباله مجاز در بونده ایه حقیقت مراد اولتی ممکن در حقیقت ممکن اولیجی مجاز و رجوع
 اولتی کلمه شهادتده اولدی بی کبی مثلاً برکنه (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله) دیسه بولکلمه
 طیبه ایه اول کسندده ایمان اعتبار اولتی و بخسه وعدا اعتبار اولتی فی الحال الله ورسوله ایمان کنوردم دیش
 اولتی و بخسه استقبالده ایمان کنوردم دیمکه وعده اولتی و شاهدک اشهد بکنه ادبسی حال شهادت ایدرم دیمکدر
 بخسه استقبالده شهادت اشک و عدد کدر ایدی اختار نفسي به مضارع صیغه سیله جواب ویرایش ایدی
 قیاس وایدیکه طلاق واقع اولیه لکن حقیقته حل اولتی ممکن اولی مجاز و رجوع اولتیجی حاجت بودر کویا که
 فی الحال نفسی اختیار ایدرم دیش اولدی اما اذا اطلق نفسي دیک بولک خلافتدیر زیرا بولکلامی حقیقته حل
 ایلک متعذر در زیر محله مستکلم ایه قائم اولتی بر حالت بودر حتی انا اطلق نفسي دیک اول حالتدن حکایه ده
 فی الحال طلاق واقع اولی زیرا ایتاق طلاق لسان ایه در قلب ایه دکلدر فعل لسان قائم باللسان اولان فعادن
 علی سبیل الحال حکایه صحیح دکلدر زیرا هنوز حکایه ایدر کبی شی معده و مدر حکایه ایه محکی عنک وجودی
 مقتضیدر مع هذا حکایه تغایر اقتضا ایدر حال بولک فعل لسان ایه فعل قائم باللسان یتیده مغایرت بودر که
 حکایه صحیح اوله اما اختیار نفسی بولک دکلدر زیرا اختیار نفسی قلب ایه قائم بر حالتدن حکایه در که اول خانونک
 اختیار ایدر زیر اختیار عمل قیلند ندوبس ایدی اختیار لفظی لسان ایه ذکرا ایلک قلب ایه قائم برامردن
 حکایه در اول اجلدن فی الحال طلاق واقع اولتی (وان قال لها ثلاث مرات اختاری فقالت اختارت الاولى
 او الوسطی والاخرة يقع الثلاث بلائیه) واکر زوج خانوته اوج کره اختاری اختاری اختاری دیسه خانون
 اختارت الاولى ویا خود اختارت الوسطی ویا خود اختارت الاخرة دیسه لفظ اختار نک تکراری طلاق اوزر نه
 دلالت ایدر کبی ایچون ابوحنیفه قننده نیت سزاوچ طلاق واقع اولتی زیرا اختار حق طلاقده متکرر اولان
 شیدر پس ایدی طلاق متعین اولوب ایهام زائل اولغده ذکر نفسیه احتیاج قائم صاحب بیانیه دیر که بلائیه
 کلمه سند منظر وارد در زیر امام محمد رحمه الله یتیده عدم احتیاج ایچون مبسوطنده وجامع الصغیرنده ذکر
 وامام محمد ذکر ایلدی ایلدن غیر الاسلام دخی جامع الصغیر شرحنده ذکر ایلدی اما صدر الک حید و عنایه جامع
 الصغیر اولان شرح نده یتیدی ذکر ایدوب ظاهر اولان بودر که نیت شرطدر و اختیار ایه الناط طلاق صریحندن
 دکلدر و تکرار طلاق اوزر نه دلالت ایلز انجی تا کیدی اخاد مایدوب بولک اولدی ایلدن امام محمد جامع کیرنده
 مقدمه حتی شرط قلدی و ابوالمعین النسبی و غیره جامع کیر شرحنده اشتراط یتیدی تصریح ایلدیر اختاری
 لفظی تکرار ذکر اولش ایکن بیان کلامی بولخلده منتهی اولدی و ابن ملک جمیع الجرحنده ذکر ایلدی بولیده
 و محیطده و زیادنده مذکور در که نیت شرطدر و لایق اولان بودر که نیت شرط ایچون حذف اولنه بخسه
 شرط اولغده بی ایچون دکل (وعندهما واحدة بالینه) اما من قننده واحدة بالینه واقع اولتی و اولی و وسطی

واخیره بر مردل سمیدر بول محل ایه محل ترتیب دکلدر بول اولیجی ترتیب ایدر اولر امراد مابقی قالور کان خانون
 اختارت التعلیق الاولی دخی اولدی زیر اختارت الاولی دخی معنای شول شی اختیار ایلد مکه کلمه اولی ایه
 بکا واقع اولدی ا کایسه کلمه اولی ایه واقع اولان تطلیقه ایدی کانه اولی بی اختیار ایلکله تصریح ایلش اولدی
 صریح ایلد یا خود واقع اولان واحد در وسطی و اخیره بی دخی اختیار اولانی اختیار کیدر ابوحنیفه ایچون
 دلیل اولی و وسطی و اخیره لغو و بر صغر در ابن ملکده مجتمع اولانده ترتیب بودر مکانه مجتمع اولانده اولدی بی
 کبی مثلاً بر مکانه قوم اجتماع ایلسه دینلر که بوالی و بوسطی و بواخیره در ترتیب ذوات اعیانده دکلدر
 انجی فعل اعیانده در شوازل کدی دینلور و هر نه برده که ترتیب اولیه انده ترتیب متعلق اولان کلام لغو اولور که
 اول اولی و خانونک اختار اظلالیدر بچن لفظ من حیث الترتیب لغو و ایه من حیث الافراد دخی لغو اولور
 فرد سابقه سمیدر بودر که ترتیب حاصل اولور و وسطی ایه تأیید اوسط و و اوسط ایه بر فرد متوسط
 سمیدر انده دخی ترتیب حاصل اولدی و اخیره ایه تأیید آخر در اولتی بر فردک سمیدر که کندودن اول شی
 اوله اما کندودن صکره اولیه بونده دخی ترتیب حاصل اولدی افراد ترتیب ضرورتدیر بچن ایه لاده ترتیب لغو
 اولیجی بناده دخی ترتیب لغو اولور بچن خانون حقه در ترتیب لغو اولیجی انجی اختارت قولی باقی قالور اختارت
 قولی ایه جمله سی ایچون جوابه صالح اولور پس ایدی بول اولیجی ثلاث واقع اولور کر که اولی و کر که
 وسطی و کر که اخیره بی اختیار ایلسون برادر اصلا فرق بودر (ولو قالت اختارت اختیارة وقع ثلاثا اتفاقا)
 و زوج اوج دفعه اختاری دیدکده نصکره اگر خانون اختارت اختیارة دیسه طلاق ثلاثه واقع
 اولور بالاتفاق زیر اختیارة لفظی ایه تأیید ثلاثه تصریح کبی اولدی و تفسیر سزاوچ ثلاث واقع اولور دی لفظ
 اختیارة تا کید ایچون در پس ایدی ثلاثه نک تا کید ایه و قوی دخی اولیدر (ولو قالت طلقت نفسي واخترت
 بتعلیق بآنت واحدة فی الاصح) و نه زوجک اوج دفعه اختاری قوله جواب ایچون اگر خانون طلقت نفسي
 و یا خود اختارت نفسي دیسه بر طلاق باین واقع اولور اصح روایتده (وقبل بملک الرجعة) دیلده که زوج رجعتیه
 مالک اولور بولایه یعنی طلقت نفسي واخترت نفسي بتعلیق یتنونت اقتضا ایدر عدت کچد که نصکره زیرا
 بوقول القاط صریحندر شول شی که انقضاء عدت نصکره یتنونت اقتضا ایلده عند الوقوع رجعی واقع اولور
 پس ایدی بولفظ رجعی ایجاب ایدر اکر دیلور سه که بودر که جواب تفریضه مطابق اولیجی زیر امفوض الیه
 اختیار ایدر اول ایه یتنونی افاده ایدر جواب ویریلور که کویا که خانون عدت منقضیه اولد که نصکره نفسی
 اختیار ایلش کبی اولدی پس بول اولیجی جواب تفریض مطابق اولور شول حیثیت ایه که بعدالعدته خانوته
 اختیار بولش اولور اندن صکره زوجک رجعتیه مالک اولسه قائل اولانک برسی دخی صاحب هدایه در لکن
 صاحب عنایه شرح هدایه دن حکایه دیمکدر که تملک الرجعة لفظی غلطدر اما طغیان قلم کاندن در وروایتدن
 اصح اولان فهی واحدة تملک الرجعة قولیدر زیر روایت مبسوط وجامع الصغیر روایات و عامه مشایخ وجامع
 الصغیر نسخه لری بولیده در صدر الاسلام جامع الصغیرنده هدایه ده ذکر اولدی بی اوزر ذکر اولش در درده
 دینلدر که بونده ایکی روایت وارد برسی واحدة رجعیه نک وقوعیدر زیر چون طلقت نفسي ما اختارت
 نفسي بتعلیق لفظی صریحندر و صدر الاسلام جامع الصغیرنده ذکر ایلشدر و غیر برسی وقوع باینه واضح
 اولان قول بودر اما صاحب هدایه صدر الاسلام روایتی اختیار ایلدی اولیه اولسه غلط اوزر نه جلدن
 روایت اوزر نه جل ایلک اولیدر و صاحب هدایه غلطی نیجه حل ایدر سنکه وقوع رجعیه بی مقیدتی ایه تعلیل
 ایلشدر بوند نصکره غلط کاندن اولدی دیک نیجه صحیح اولور (ولو قال امرأه لی بدلی فی تطلیقه او اختاری تطلیقه
 فاخترت نفسي واحدة رجعیة) اگر زوج خانوته امرأه بدلی فی تطلیقه الخ دیسه و خانون دخی نفسی اختیار
 ایلسه واحدة رجعیه واقع اولور زیرا زوج معقب رجعیه اولان تطلیقه ایه اختاری تفریض ایلدی صریح
 ایه معقب رجعیه در (ولو قال امرأه لی بدلی فی ثلاثا فقالت اختارت نفسي واحدة و برة واحدة وقع الثلاث
 اگر زوج خانوته امرأه بدلی بول اوج طلاقه نیت ایلسه و خانون دخی اختارت نفسي واحدة یا خود اختارت
 نفسي برة واحدة دیسه طلاق ثلاثه واقع اولور زیرا لفظ اختار امرأه بالبدلی قوله جواب اولغده صالح اولور
 و اما ثلاث اوزر نه دلالت ککفیتی زیر واحدة صفت اختیار در کان خانون اختارت نفسي برة واحدة

ای یا اختیاره واحده پیش اولدی بونک معنای اختی جمع مافوضت الی اختیارة واحده دیمکه زوجک
یعنی نه ایسه ای اختیار ابلش اولدی (وان قالت طلقت نفسی واحده او اخترت نفسی بتطبیقة فواحدة یا نه)
زوجک امر لیدک قولنه جواب ایچون خاقون طلقت نفسی واحده یا خود اخترت نفسی بتطبیقة دیسه واحده
یا نه واقع اولور معتبر اولان زوجک تقویضدر یوخسه خاقونک ایتمی دکلدر وواحده قویله صدر محذوفک
صفیدر طلقت نفسی طلقه واحده دیمکدر امر بالیدک جوایده نفسی ذکر ابلک شرطدر حتی امر لیدک
دیند کده طلقت دیتلوب نفسی ذکر اولنسه برشی واقع اولمز کذا فی المحیط (ولو قال امر لیدک الیوم او بعد غد
لا بدخل اللیل) اگر زوج خاقونه امر لیدک الیوم بعد غد دیسه لیل داخل اولمز حتی کیجه ده خاقون ایچون
خیار اولمز زیر او مدن برسی مفرد ذکر اولنشد یوم مفرد ایسه کیجه به متناول اولمز زفر دیر که متناول اولور
انت مالمی الیوم و بعد غد کیدر (وان ردت الیوم لا ترید بعد غد) اگر خاقون امری اول کونده رد ایدر سه
اول کونده امر باطل اولور اما غدنصکر ماولان یومدمامریندنه در مثلاً الیومدمردا تمکله خیارساقط اولدی
لکن بعد غده اولان یومده خیاریقیدر (وان قال الیوم وغدا بدخل اللیل وان ردت الیوم لا ینقی غدا) اگر زوج
خاقونه امر لیدک الیوم وغدا دیسه لیل داخل اولور و اگر خاقون یومده طلاق رد ایسه خاقونک یار نه خیاری
باقی قالمز جمله سی رد ابلش اولدی یوم و لیل امر واحده حکمنده اولوب مایینه اجنبی شی متحمل اولش اولدی
وبعض احیانده مشورت یوم نهایت لیله دکن محمد اولوب متقطع اولمز نه بوکون مشورت ابلدک بتلور
(ولو مکنت بعد التفتویض یوما ولم تقم او کانت قائمة فجلست او جالسة فالتکاثرات او مکاة ففعدت او علی دایه
فوقفت او دعت اباهما للمشورة او شهودا للاشهاد لا یبطل خیاریها وان سارت دابتها بطل لا یسیر فک هی فیه)
اگر برکون مکنت ایسه و مجلسدن قالمسه یا قائمه ایکن ایشسه و او قورسه یا قور و ایکن ایشسه ده اتکا
ایسه یا تمکا اینتدوب تعود ایلجه و یا دابه او زرنده ایکن ایشسه و دابه سی توقف ایتدورسه و یا خاقون مشوره
ایچون بابا سی دعوت ایسه و یا اشهاد ایچون شاهدر دعوت ایسه خاقونک خیاری باطل اولمز و اگر دابه سی
یورسه خیاری باطل اولور اما کندوسی کی ایچنده اولدی قییمک یورسیله باطل اولمز (ولو قال لها مالمی نفسک
ولم یز او فی واحد فطلعت وقت رجعیة) و اگر زوج خاقونه طلقی نفسک دیسه و طلاق یت ایسه و یا خود
واحده یت ایسه و خاقون دخی طلقت نفسی دیسه طلاق رجعیه واقع اولور (و کذا لو قالت ایتت نفسی)
زوجک طلقی نفسک جوایده اگر خاقون ایتت نفسی دیسه نه طلاق رجعیه واقع اولور زیر ازوج خاقونه طلاق
تقویض ایلد بکه اقتضاه عدتد نصکره اول طلاق ایله یمنوت واقع اولور و خاقون ابانه بی عله ایدوب فی الحال واقع
اولسی مراد ایلدی خاقونه ایسه ابانه تقویض اولدی بوتقد رجعه خاقونک ارادی اغوا اولوب طلقی طلاق
قادی اول ایسه رجعیه اولدی فی ظاهر در (وان طلقت ثلاثاً او اواءه وقعن) زوج طلقی نفسک دبدکد نصکره اگر
خاقونک اوج طلاقه بوشاسه ورجل دخی ثلاثه یت ایسه اوج طلاق واقع اولور زیر طلقی نفسک دیک فعل
طلاق ایلد دیمکدر طلاق اسم جنسدرا احتمال کل ایلد ایدانه واقع اولور سا اراءه جنس کبی بواجلندن بو محله
یت ثلاث عمل ایدر (و نعت یتة اثنتین) ایکی طلاقه یت لغوا اولور زیر ایکی عدد محذردر مکرکه منکوحه جاریه
اوله (ولو قالت اخترت نفسی لا نطلق) زوجک طلقی نفسک جوایده خاقون اخترت نفسی دیسه طلاق واقع اولمز
زیرا اختیار القاططلا دندن دکلدر (ولا یملك الرجوع بعد قوله طلقی نفسک ویتقید بالجلس) و زوج طلقی نفسک
قولند نصکره رجوعه مالک او ایمز و بو قول مجلس ایله مقید اولور زیر او بنده معنی عین واردر اما اگر خاقون
مجلسدن قالمسه خیاری باطلد زیر طلقی نفسک غلیدکدر رجعه اقتضاولور (الاذا قال منی شئت) الامکرکه
زوج طلقی نفسک منی شئت دیسه مجلسده و بعد المجلس خاقونک خیاری باطل اولمز زیر کلمه منی اوفاتده
عاشه در کوبا که زوج خاقون فی ای وقت پیش اولدی (ولو قال له اطلق ضمیرک اولانخر طلقی امرائی
یمک الرجوع ولا یقید بالجلس) اگر زوج خاقونه طلقی ضمیرک دیسه یعنی ایدناغنی بوشادیه و یا خود آخر
کسمسه به بنم خاقونه طلاق و بر دیسه زوج رجوعه مالک اولور و کلام مجلس ایله مقید اولمز (الاذا اراد ان شئت)
الامکرکه خاقون دیسه که ضمیرک بوشا اگر دیرمک و یا خود آخره بنم خاقون بوشا اگر دیرمک دیسه خاقون
ایچون و آخر کسمه ایچون اول مجلسده بتطبیق ابلک واردر زوج رجوعه مالک اولمز ان شئت غلط ایلد غان

اولوب مجلس ایه مقید اولدی و کسنه غیری ایچون عاملدر و غیری ایچون عامل اولان نو کیلدر دینلورسه
دینلسون زیر اول کسنه شئت اعتباری ایه عامل بنفسه اولش اولدی اما توکیل بالبع یونک کیمید وزیر اوکیل
یبعده ان شئت لفظی زیاده اولسه حکم مختلف اولمز زیر انملیق محتمل دکادر اما طلاقده تعلیق محتملدر
(ولو قال له اطلق نفسك ثلاثا فطلقت واحدة وقعت واحدة) واکر زوج خاتونه طلق نفسك ثلاثا ديسه خاتون
دخی کند و بی طلاق واحده ایه تطلیق ایلسه بر طلاق واقع اولور زیر خاتون اوج طلاق ایقاعه مالک اولسه
ضروره بر مدخی مالک اولور زیر اکل مالک اولان جز نه مدخی مالک اولور (وقی عکسه لایقع شیئ) و عکسند بر شیئ
واقع اولمز یعنی زوج طالق نکل واحد ديسه خاتون دخی اوج طلاق ایه تطلیق ابادم ديسه بر شیئ واقع اولمز
زیر اکنده و به تفویض اولیان شیئ کتوردی اول تقدیرجه ابو حنیفه قننده بر شیئ واقع اولمز (وعندهما یقع
واحدة) اما مین قننده بر طلاق واقع اولور زیر خاتونک مالک اولد یکنجه بوایدی انی کتوردی و ابکی دخی زیاده
کتوردی مالک اولد یعنی بر واقع اولورسه زیاده سی لغو اولور و بیه اولیق یکن طلاق و برن زوج کی اولدی اوجی
واقع اولوب ساتری لغو اولور ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که خاتون کند و به تفویض اولیان شیئ کتوردی بویه
ایلمن کشتی مبد آنه اولور ته کیم بر کسنه خاتونه طلق نفسك ديسه اولدخی ضرر منی تطلیق ایلسه اول تطلیق
اجازته موقوفه را کردینلورسه که مذهبیز که اهل حق مذهبیدر ثابت اولمشدر که عسردن واحده نه عیندر
ونه غیر بدر کذلک واحد دخی ثلاثه نک نه عیندر و نه غیر بدر ایکسینک عینده مغایرت اثباتک وجهی نه در
جواب و بر بلور که واحد عسردم موجود اولدقه در اما ثلاث بوجمله معدومه در اما مین قننده واقع اولان
واحد موجود و ثلاث معدومه نک غیر بدر (وقی طلق نفسك ثلاثا فان شئت فطلقت واحدة لایقع شیئ) و فی طلق
نفسک ثلاثا فان شئت فقلت واحدة جوابده خاتون کند و بی بر طلاق ایه بوشاشه بر شیئ واقع اولمز زیر معناسی ان شئت
الثالث دیمکدر خاتون ایسه واحد ایقاع ایلمکله ثلاث دیلمش اولدی شرط بولمچتی بر شیئ واقع اولمز زیر ابراه
مشرط ابراه شرط اوزرینه توزیع اولمز (و کذا فی عکسه) عکسند دخی بویه در مثلاً زوج طلق نفسك
واحدة فان شئت ديسه خاتون دخی کند و بی اوج طلاق ایه بوشاشه بر شیئ واقع اولمز ابو حنیفه قننده مثبت
ثلاث مثبت واحده کی دکادر (وعندهما یقع واحدة) اما مین قننده بر طلاق واقع اولور زیر امشیت ثلاث
هر بری ایچون مشیدر (ولو امرها بالاین او الرجعی فکسرت وقع ما امر به) اکر زوج خاتونه باین ایه امر ایلسه
و یا خود رجعی ایه امر ایلسه خاتون دخی عکس ایلسه زوج امر ایلمدیکی واقع اولور مثلاً زوج طلق نفسك
واحدة یا نه ديسه خاتون طلق نفسي واحدة رجعی ديسه یا نه واقع اولور خاتونک واحد رجعی قوی لغو
اولور زیر ازوج خاتونه تفویض اولان طلاق صفتی تعیین ایلمدی پس ایمدی بوند نصکره خاتونه لازم اولان
اصلی ایقاعدر بوجسه تعیین وصف دکادر کویا که خاتون زوج تعیین ایلمدیکی صفتکه اصدا را کاقضا ایلش
اولدی رجعی طلاقه مثال زوج طلق نفسك واحدة رجعی ديسه خاتون دخی طلق نفسي واحدة یا نه ديسه
رجعیه واقع اولور زیاده ایلمدیکی وصف لغو اولور (ولو قال انت طالق ان شئت فقلت شئت ان شئت فقلت
شئوی الطلاق لایقع شیئ) واکر انت طالق شئت ديسه خاتون شئت ان شئت ديسه زوج دخی شئت ديسه طلاق
نیت ایلسه بر شیئ واقع اولمز زیر ازوج خاتونک طلاق بر مشیته تعلیق ایلمدیکی اول معلقه ایه خاتون باین اولور
لکن خاتون مخالفت ایدوب مالا یعنی به مشقول اولدیکه ان شئت لفظیدر بوقدیرجه شرط بولمچتوب امر اختیار
خاتونک لندن چیتوب شئت قولیه طلاق واقع اولدی اکر طلاقه دخی نیت ایدرسه زیر لفظ طلاق خاتونک
کلامنده یوقدر بر جل خاتونک طلاق مراد ایلش اوله نیت ایسه طلاق مذکور اولیانده عمل ایلز اما شئت
طلاقک ديسه طلاق واقع اولور بجن نیت ایلسه زیر ا بولکلام ابتدا ایقاعدر و شئت ایسه وجوددن خبر و بر
واصله شیدند ا خوددر شیئ ایسه موجودکله ایدر پس ایمدی شئت لفظی وجود منزله سنده اولدی ایجاد
خود ایقاع ایه در اما اردت طلاقک قوی زیر اردت وجوددن ابتا ایلز و لغوه طلعبدن عبارتدر ته کیم نی علیه
السلامک (الحی رائد الموت) قول شریفی دخی طلب ایچون اولد یکنجه شاهد را کردینلورسه که بر علم از اصول
دینده یو کاذاب اوامشدر که ارادت و مشیت بر در بونده تفرقه ندر جواب و اوله که ایکسینک یشنده عباد
نسبت ایه تفرقه اوله الله نسبت ایه تفرقه اولیه شول شیمکه الله تعالی دیر و اراده ایدر کاشدر و محاله صاحب

بیان و معنی الایمان السرخسی دیمشدر مشیت صفات مخلوقه لغتند ارادت ان الرم کورمز مشیت عتقاد غیریه مضافه ذکر اولمز اما ارادت مضافه ذکر اولنورته کیم حق سبحانه وتعالی بک (فوجد افعها جدرا یبدان یتقض فاقامه) قول شریفند ذکر اولنورته کیم (و کذا الوعلت المشیت بمعدوم) ین برشی واقع اولمز اگر مشیت معدومه تعلیق ایلمه مثلثت ان شاء بی و باخود ان کان گزادیه حال بوکه هنوز بیابانی استحق و اول امر متحقق اولمشدر و مقوله طلاق واقع اولمز (وان علق بموجود یبق) اگر موجوده تعلیق ایلمه طلاق واقع اولمز مثلثت ان کان السماء فوق الارض دیمه واقع اولمز زیرا اول کسینه مشیت وجودی متحقق اولان شینه تعلیق ایلمه کیم تغییر اولوب فی الحال طلاق واقع اولمز (ولو قال انت طالق متى شئت اومتی ما شئت او اذ شئت او اذما شئت فرددت الامر لا یرتد و لها ان تطلق واحدة متى شئت ولا یرید) اگر زوج ذکر اولن ان الفاظ ایلمه خاتونک طلاقنی تعلیق ایلمه و خاتون دخی امری اول مجلسه و دایلمه ینه خیار باقی قلوب رد ایلمه اولی خاتون ایچون کند و بی دبلدی کیم زمان بر طلاق بوشاق و اردر زیاده بو قدر و بوشاق مجلسه اقتضا اولمز زیرا متی ما وقت ایچون در و او فائده عام در کان اول کسینه فی ای وقت شئت دیمش اولدی بو قدر برجه ردی رد اولدی یعنی اول مجلسه بن استم دیمه بعده ینه استمک و اردر زیرا اوج طلاق خاتونک وقت شتند تعلیق ایلمه قبل المشیه فایک ذکر رد ایلمه مر تداوله اما کلمه اذما و باخود اذما متی ما کبدر اما مین قشده شول حیثیت ایلمه که وقت مطلقه حقیقت شرطه مجاز در عند الاطلاق معنی حقیقی مر ادا اولمز بو قدر برجه متی کیم کای اوقاته عام اولمز و ابو حنیفه قشده لفظ اذما ایلمه اذما شرط ایلمه وقت یننده مشترک در اگر شرط ایچون اولمز ایلمه مجاهدن قاله فاعقله خیار ی باطل اولمز اگر وقت ایچون اولمز سه مجاهدن قاله فاعقله خیار باطل اولمز دبلدی کیم زمان طلاق واحده به مالک اولمز زیاده به مالک اولمز (ولو قال لها انت طالق کما شئت فلها ان تطلق ثلاثا متفرقا لا مجموعا ولا بعد زوج آخر) اگر زوج خاتون انت طالق کما شئت دیمه خاتون ایچون کند و بی متفرقا اوج طلاق تطلق ایلمه و اردر اما مجموعا دکل یعنی اوج طلاق بر او گردن دکل و زوج آخره وارد قد نصکره طلاق مالک دکل را کر بر او گردن اوج طلاق بوشاق امام اعظم قشده برشی واقع اولمز اما مین قشده بر واقع اولمز زیرا کلمه کما عموم انفرادی ایجاب ایدر بوجه عموم اجتماعی ایجاب ایلمز (ولو قال انت طالق حیث شئت او ین شئت لا تطلق عالم تشاء فی مجلسها) و اگر زوج خاتون انت طالق حیث شئت و باخود ان شئت دیمه خاتون طالق اولمز مادام که اول مجلسه دینلیه اگر مجاهدن قاله خاتون ایچون مشیت فامز بر حیث وان مکان ایچون در طلاق ایلمه مکانه تعلیق ایلمه باز مطلق مشیت قالور پس ایلمه بوبه اولیچ مجلسه قصر اولوب بعد المجلس مشیت الزام زمانونک خلافتجه در (ولو قال انت طالق کیف شئت و شئت من شئت رجعیه اریه ان لا واقع کدش) اگر زوج خاتون انت طالق کیف شئت دیمه اگر خاتون زوجک فقی رجعیه و یا ینه و ثلاثه اولدیجی حاله ختمه موافق دبلرسه او بیلیمه واقع اولمز دخی زوج انت طالق کیف شئت دید کده رجعیه مر ادا بیلیمه و خاتون دخی رجعیه دبلیمه زوجک فقی ایلمه خاتونک مشیت موافق اولمز رجعیه واقع اولمز (وان تخالف بق رجعیه و کذا ان لم تشا) و ینه طلاق رجعیه واقع اولمز اگر خاتون مر ادا بیلیمه زیرا کلمه کیف وصی طلیدر بوجه اصلی طالب دکل در برابر جل طلاق خاتون نفویض ایدوب مره وصف ایلمه استمک دیمش اولدی (وعندهما لا یبق شی) اما مین قشده برشی واقع اولمز (وان لم یکن له ینت بقی ما شئت) و اگر جلک فقی اولمه خاتونک دبلدیجی واقع اولمز (ولو قال انت طالق کم شئت او ما شئت شئت و ما شئت من شئت) و اگر زوج خاتون انت طالق کم شئت و باخود انت طالق ما شئت دیمه مضنه اولمز مجلسه خاتون دبلدیجی مقدار اما مجاهدن قاله بعده مر ادا بیلیمه واقع اولمز و کم و ما عدده استعمال اولمز (وان قال طالق تفک من ثلاث ما شئت فلها ان تطلق ما دون الثلاث لا الثلاث خلا فاه) و اگر زوج خاتون طالق تفک من ثلاث ما شئت دیمه خاتون ایچون او چدن آشفه طلاق ایلمه و اردر اما اوج طلاق ایلمه بو قدر ابو حنیفه قشده اما اما مین خلاف ایدوب اوج طلاق ایلمه دخی و اردر زیرا کلمه نعمه کده شکمه در و کلمه من ایلمه کاه اولمز که تغییر ایچون استعمال اولمز

المسوق الطلاق

باب طلاق تعلیق بیاتده در (انما یصح فی الملك) تعلیق صحیح اولز الا که حقیقت مملکده صحیح اولور مثلا
 برکنه عبده ان فعلت کذا فانت حر دیک کی (کقوله منکوحه منه ان زورت فلانا فانت طالق او مضافا فی الملك)
 ربحا منکوحه منه ان زورت فلانا فانت طالق قوی کی بوجہ ملک و یا خود ملک مضاف ایلدیکی حالددر
 (کقوله لاجنبیه ان نکحتک فانت طالق فیه ان نکحها) و جهل اجنبیه خاونه ان نکحتک فانت طالق
 قوی کیده تعلیق صحیح اولور پس ایدری اکر اول خاونی نکاح ایدر ایه طلاق واقع اولور (ولو قال للاجنبیه
 ان زورت فانت طالق فنکحها فزورت لا تطلق) اکر رجل راجنبیه خاونه ان زورت فانت طالق دیسه بوکلامی
 ید کد نصکره نکاح ایه و خاوندی زیارت ایه خاوند مطلقه اولز زراما که وسببه مضاف اولما مشدر
 طلاق واقع اولغه البته ایکیسندن برنه مضاف اولقی لازمدر و معلوم اوله که اللهم انما امر بینه سبيله خلف
 اهل لغت و مضافا قنده عین در امان تعلیق بالشرط قنده عیندر اهل لغت انی عین دیمه مشدر (والفاظ الشرط
 ان واذا اما وکل وکلا وکی وکی ما) و افاظ شرط بونلدر و لو من وای وایان وای وانی لغظری دخی الفاظ
 شرط ندر و لفظ و مستقبله داخل اولور ماضیه موضوعی امتناع الشئ لامتناع غیره در و لفظ شرط علمنی
 اشرو خسه لفظا دکل امامتی ده ذکر اولان الفاظ هم لفظا و هم معنا شرط علمنی اشترک شرط ان در انده معنای
 وقت یوقدر اندن غیر بی این لفظنه ملقدر و کله کل ایه حقیقه شرط دکلددر زرا کل لفظنی اسم ولی ایدر
 شرط ایه جزایه متعلق اولاندر جزا ایه افعاله متعلقه درالاولی و در و وارد که لفظ کل دخی شرطه الحاق اولندی
 کند و بی ولی ایدن اسم فعله متعلق ایلدیکی ایچون مثلا کل عبد اشتریه فهو حر کی (فتی جیعها) بوالفاظ کل
 جیعسنده (اذا وجد الشرط انتهت الیین) بجن شرط بوانسه عین منتهی اولور مثلا زوج خاونه اکر داره داخل
 اولور سکن طاقسن دیسه خاوندی داره داخل اوله طالق اولور بوند نصکره و جهل خاونه نکاح
 ایدوب تکرار داره داخل اولغله برنی لازم کلز عین عند وجود الشرط منتهی اولدی (الانی کما فاتها منتهی
 نیابعد الثلاث) الا کلامه منتهی اولز پس ایدری کلامه ثلاثه نصکره منتهی اولور زرا کما لفظنی افعالت
 عمومی اقتضا ایدر (ما لم تدخل علی التزوج) ثلاثه نصکره عین منتهی اولسی کلمه کما لزوج اوزرنه
 داخل اولدیقه (فلو قال کما تزوجت امرأه فیه طالق تطلق بكل تزوج ولو بعد زوج آخر) اکر زوج
 کما تزوجت امرأه فیه طالق دیسه هر تزوج ایلدی که خاوند طالق در اکر زوج آخر دند نصکره دخی اولور سه
 (وان قال کما دخلت الدار فانت طالق لا تطلق بعد الثلاث و زوج آخر) و اکر رجل خاونه کما دخلت الدار
 فانت طالق دیسه ثلاثدن و زوج آخر دند نصکره طالق اولز (وزوال الماء لا یبطل الیین) زوال ملک عینی ابطال ایلز
 مثلا بر جهل خاونه ان دخلت الدار فانت بائن دیتسه اند نصکره داره داخل اوله ینه طلاق واقع اولور زوال
 ملک عینی ابطال ایلدی (و الملك شرط لوقوع الطلاق لا للاختلال الیین) ملک طلاق معلوق و قوی ایچون
 شرط در اختلال عین ایچون شرط دکلددر (فان وجد الشرط فیه انحلت الیین وقوع الطلاق و لا انحلت و لا يقع)
 و اکر شرط مملکده ایکن بوانسه عین متعال اولوب طلاق واقع اولور و اکر شرط مملکده ایکن عینی متعل اولور سه
 طلاق واقع اواز بوجہ حاصل کلامی و جهل ان دخلت الدار فانت طالق دیتسه و داره داخل اولز دن مقدم
 طلاق و بر سه ینه صکره تزوج ایلسه و خاوند داره داخل اوله عین متعل اولور و طلاق واقع اولور اما بجن
 ان دخلت الدار فانت طالق دیسه اند نصکره طلاق و بر سه و خاوند مطلقه ایکن داره داخل اوله
 عین متعل اولور و طلاق واقع اولز اند نصکره تکرار تزوج ایلسه و خاوند داره داخل اوله برنی
 واقع اولز اولز ددخول الیه عین متعل اولدیغیچون (وان اختلفا فی وجود الشرط فالقول له) وجود شرطه
 زوج الیه زوجیه اختلاف ایله لقول زوج کدر عینیه مثلا و جهل شرط بواندی دیسه و خاوند بولندی
 دیسه قول زوج کدر اصله متعل اولشدر اول اصل عدم شرطه زرا و جهل وقوع طلاقه و زوال ملک
 منکر در (الاذا برهنت) الامکر که عورت دعواسته برهان اقامت ایله (و یما لا یعلم الا سنها القول لها
 فی نفسها الا حق غیرها) و دخوله تعلیق اولان شرطه که اول شرط و وجودی بلنر الا خاوند ندره
 باور حیض کی اول باید کندنی نفسی حقیقه قول خاوند کدر غیر حقیقه دکل (فلو قال
 ان حضرت فانت طالق و لانه قتالت حضرت طلقتمی لا فلانه) و اکر زوج خاونه اکر سن طاق اولور سکن

واخود تصادق ايلسه لکه اول ابائه زوجن صحتهم حاصل اولمدر وعدت دخی چکمه در اندکمه زوج
 خاتون ایچون وصیت ایلسه ویاخود خاتون عین اقرار ایلسه پس ایمدی عورت ایچون ارندن اقل اخذ ایلک
 واردر ویاخود وصیت ایلد بکندن المتی واردر ویاخود اقرار ایلد بکندن المتی واردر ویاخود وصیت ویدندن
 اقل ایلسه میراث آوروا کروصیت وافرار اوردن اقل ایلسه یاوصیتی ویاخود اقراری اوزمن ارتهاده اولان
 من افضل تفضیلک صله سی دکدر صله ایچون اولسه معنی فاسد اولوردی اوله اولسه بوجمله میان ایچوندر
 وجماده اولان واولومعنا سنه در (وان علق الطلاق بفعل اجنبی اویجی الوقت وجود فان کان التعلیق
 والشروط فی مرضه وورثت) واکرزوج طلاق اجنبینک فعلنه ویاخود وقتک کلمسه تعلیق ایلسه پس ایمدی
 اکر تعلیق وشرط زوجک مرضه اولورسه خاتون وارث اولور مثلارزوج دیمه که فلان کلمته صلاة ظهري
 ارا ایلدکده ویاخود آئی باشی کاد کرده سن طالقسن دیمه ووتعلیق وشرط مرض حالده اولورسه خاتون
 وارث اولور (وان کان احدهما فی النجاسة لا یرث) واکر تعلیق ویاخود شرطدن برنسی صحتده اولورسه
 خاتون وارث اولور (وان علق بفعل نفسه) واکر طلاق کند وفعله تعلیق ایلسه مثلاً کرداره داخل اولورسم
 ویاخود صلاة ظهري قبلورسم سن طالقسن دیمه (وهما فی المرض والشروط فقط وورثت) حال بوکه تعلیق
 وشرط مرضده اولسه خاتون وارث اولور (وکذا لو علق بفعلها ولا بدلها منه وهما فی مرضه) اکرزوج طلاق
 خاتونک فعلنه تعلیق ایلسه حال بوکه اول تعلیق ایلد بکی فعل خاتون لایه اولسه یعنی البته الخلیسی لازم
 اولسه ووتعلیق وشرط مرضی حالده اولسه نه خاتون وارث اولور مثلاً کرطعام اکل ایدرسک صوابچرمک
 وایان وانا ایله مو بطورک ویدنه کی قضا ایدرسک طالقسن دیمه نه وارث اولور زیرا بوافعال لایه
 قیبلنددر (وکذا لو کان الشرط قطعیه خلافاً للجب) نه خاتون وارث اولور اکرانجی شرط مرض حالده اولسه
 ابوحنیفه وابو یوسف قنده امام محمد خلاف ایدوب انک قنده وارث اولور شیخینک دلیلی بودر که زبیرارزوج
 خاتون مباشرتاً ایلدی پس ایمدی فعل زوجه انتقال ایلدی کان خاتون زوجک آئی اولمش اولدی نه کیم
 زید عمروی برآخر لمانی اذلفه اکر ایلله و عمرودخی مالی اذلف ایلله زیدمکره مالی تعین ایدر
 کوباکه عمر زیدک آلت فعلی اولدی بوتقدیرجه عمر وک فعلی زیده منتقل اولدی (وان کان لها منه بدل لارث
 علی کل حال) اکرخاتون ایچون شرطدن ایلد اولسه یعنی شرطدن منقطع اولسه ایکی حالده یله وارث اولور
 کرکه تعلیق وشرط مرضی حالده اولسون مثلاً انکلت زیداقانت طالق دیمه خاتونک زید ایله تکلمی لایه
 دکدر اول اجلدن شرط بولورسه وارث اولور (وان قد ضلها ولا عن وهو مرض وورثت) واکرزوج خاتونی
 قد ایلله وزوج مرضی ایکن ملاعته ایلله ویاخون وارث اولور بومثله لایه اولان فعله تعلیق اولان
 مستثناه الحاق اولندی زبیراخصومت زنا ایچون اولان عادی رفع ایچون اولمدر واسبب ایلله زوج طرفندن
 اولمدر (وکذا لو کان انقضی فی النجاسة والمهمل فی المرض) وینه خاتون وارث اولور اکر قدق صحتده اولوب
 لعان سرشده اولسه (خلافاً لمحمد) امام محمد ایچون خلاف واردر (وان آلی منها وایان نه) اکرزوج خاتوندن
 ایلد ایلله ویاخون دخی ایلد بی ایلد باین اولور مثلاً درت آئی مدت ککاجماع ایلله یم دیمه (فان کان
 فی المرض وورثت) اکر ایلا یمنوت مرض حالده اولورسه خاتون وارث اولور (وان کان الایلاء فی النجاسة لا
 کرایلاء صحتده اولورسه وارثه اولور (فی الرجعی یرث فی جیس الوجوه) طلاق رجعیده وارث اولور کراولانان
 وجوهک جله منه زبیرا طلاق رجعیده نکاحک بقای هذوز موجوددر (ان سات وهی فی العدة) طلاق
 رجعیده وجود نکورنه جله سنه وارث اولور اکرزوج خاتونک عدتمده فوت اولسه (والالا) اکرزوج
 خاتونک عدتمده فوت اولسه وجوهک نکورنه جله سنه وارث اولور

(باب الرجعة)

وباب طلاق رجعه یاننده در (هی استدامة النکاح اقام فی العدة) رجعت نکاح قائمی عدت ایچنده
 وایمی طلبدور فی العدة اولان فی علی سبیل التنازع متعلق استدامة وقام لفظلرینه متعلقدر بوجمله
 یه شرائط واردر اولکیمی صریح طلاق ویاخود انفاط کتایه ده ایلن کرکدر ایکیمی مقابله طلاقده
 مان اولمدر اوجیمی بکنن ثلاث ارامقدردر دخییمی خاتون مدخول بها اولمدر بشخصی عدت قائمه

اولمدر التخیمی طلاق شدندن برنوعله موصوف اولیه وجعیه ده بوشرطلر عایت اولغی کرکدر (فمن طلق
 امرأته مادون ثلاث بصریح الطلاق اویان ثلاث الاول من کتایه) پس ایمدی شول کسمه که خاتونی اوج
 طلاقدن اشغه طلاق صریح ایلد نطریق ایلسه انت طالق ومطلقة وطلقتک کبی والفاظه ثلاث ایلد که اعتدی
 واستیری وکلمه وانت واحدة لفظلریدر (ولم یصفه بضرب من الشدة) وزوج طلاق شدندن برنوعله
 وصف ایلله انت طالق تطليقة شديدة او مریضة کبی (ولم یکن بمقابلته مال) وطلاق مقابله منده مال اولسه
 طلقنک الف کبی (فله ان یراجع وان ابت مادامت فی العدة) وزوج ایچون مراجعت ایلک واردر مادامکه
 عدت ایچنده در اکر خاتون دخی ایا ایدرسه (بقوله راجعتک) اکرخاتون خاص ایلله راجعتک قولیه
 مراجعت ایلک واردر بقوله اولان ین یراجع قولنه منده مطلقدر (اورا رجعت امرأتی) اکرخاتون غایبه ایلله
 راجعت امرأتی قولیه مراجعت ایلک واردر ویاخود امکنک انت عندی کاکت ویاخود انت امرأتی دیمک
 کبی (او بفعل ما یوجب حرمة المصاهرة من وطئ ومس ونحوه من احداً لآخرین) ویاخود حرمت مصاهرة
 ایجاب ایدن فعل ایلله مراجعت ایلله حرمت مصاهرة بی ایجاب ایلله فعل وشدن وشدن وشدن وشدن وشدن
 نظرندن فعلدر درزوج وزوجه طرفندن هر تنغیسی اولورسه اولسون مراجعت انجی زوج طرفنه محتصه در
 (ویدب الاشهاد علیها ما اعلامها یا) رجعت اوزرینه اشهاد مندوب اولدی ویاخون رجعتی دخی اعلام
 مندوب اولدی (ولو قال بعد العدة کنت راجعتک فیها فصدقته صحت) اکرزوج خاتونک عدتمده نکره بن سکا
 عدت ایچنده مراجعت ایلش ایدم دیمه ویاخون دخی زوجی تصدیق ایلله رجعت صحیح اولور زبیرا نکاح
 تصادقده ثابت اولور رجعت خود دخی اولی (والا فلا) واکر خاتون زوجی تصدیق ایلد ایلله رجعت صحیح اواز
 (ولو قال راجعتک فقال بحیثه انقضت عدتی فاقول لها ولا تصح الرجعة خلافاً لها) واکر زوج خاتونک
 انشاء مراد ایدوب راجعتک دیمه خاتون دخی رجعه مجیب اولد بکی حالده عدتم بکدی دیمه قول یمنیدله
 خاتونکدر ابوحنیفه قنده رجعت صحیح اولور اما من خلاف ایدوب انکر قنده رجعت صحیح اولور (وان قال
 زوج الامه بعد العدة کنت راجعتک فیها فصدقه سیدها وکذبته فاقول لها) واکر جاریه نک زوجی عدتمده نکره
 عدت ایچنده بن سکا مراجعت ایلش ایدم دیمه پس ایمدی جاریه نک سیدی زوجی تصدیق ایدوب جاریه بی
 نکذب ایلله پس قول جاریه نکدر (وعندهما سید) واما من قنده قول سیدکدر زبیرا نضیم سیدکملیکدر
 خالص حقنه اقرار ایلش اولدی ایمدی قول سیدکدر (وفی عکسه القول للسید اتفاقاً فی العجم) عکسده یعنی
 قوجه من تصدیق ایدوب سیدی نکذب ایلله اتفاقاً اینه اوزره قول سیدکدر رجعت صحیح اولور اصح اقوالده
 (وان قال راجعتک فقال مضت عدتی وانکر) واکرزوج امه انشاء مراد ایدوب راجعتک دیمه ویاخون دخی
 عدتم بکدی دیمه وزوج وسید مضی عدتی انکار ایلله لوقالت ده اولان فانقیب ایچون اولد بینه اشارتدر
 اکر برمقدار سکوت ایدوب سکوره سوا یسه خاتونک قولنه اعتبار اولوب رجعت صحیح اولور اجساماً
 (فالقول لها) پس ایمدی قول جاریه نکدر زبیرا جاریه مضی مدتمده امیته وانقضاه عدتمده عالمه در (وانا طهرت
 من حیض الاخیر عشرة انقطعت الرجعة وان لم تنفسل) یقن خاتون حیض اخیره یعنی اوجنی حیضدن
 اون کون تمامنده طاهر ایلله رجعت منقطع اولور اکر اغتسال ایلدی ایلله ده (وان انقطع لاقلاً لامل تنفسل
 او مضی علیها وقت صلاة او نسیم ونصلي) اکر اون کوندن اقلده دم منقطع اولورسه رجعت منقطع اولور مادامکه
 غسل ایلله ویاخود خاتونک اوزرینه وقت ملائکه ویاخود تیم ایلله ویاخون ایدم برمقدار وقت هر ور
 ایدم نکدر نکره رجعت منقطع اولور (وعندهما قطع بالتیم وان لم تنفسل) احام محمد قنده تیم ایلله رجعت منقطع
 اولور اکر نماز تمام ایلله ده زبیرا تیم صوابی برده غسل کیددر (وفی الکتابیه بجمرد لا یقطع اتفاقاً) عدت
 کتابیه ده اتفاق اوزره بجمرد انقطاع ایلدر (ولو اغتسلت ونبت اقل من عضو انقطعت) واکر خاتون غسل ایلله
 ورعضودن اقل محل اوتسه (وان نبت عضو وکل من المفضضة والاستنساك کالاقل) واکر خاتون برعضو
 اوتسه مضمنه واه تنفساده هر بری اقل عضو کیددر زبیرا اقل عضوده رجعت منقطع اولمش ایدی بونده
 دخی رجعت منقطع اولور (وفی رواية عن ابی یوسف کتمام العضو) ابو یوسفدن بروایتده تمام عضو کیددر
 زبیرا تمام عضوده رجعت منقطع اولمدر (ولو طلق حاملاً او من ولدت منه وانکسر وطأها لانه ان یراجع)

اگر زوج حامله خاوتنی تطبیق ایسه و یا خود کند و در ولد کتورن خاوتنی تطبیق ایسه و خاوتنه جماع ایلام
 دیوانکار ایسه زوج ایچون مراجع اولق وارد یعنی مراجعت ایسه صحیح اولور صاحب کافی دیمشدر
 برکنه حامل اولان خاوتنه طلاق ویرسه و جماع ایلام دیوانکار ایسه یعنی رجعت وارد و اگر خاوتن وقت
 طلاقه حامل اولسه و ولد آتی آیدن اقلده ظاهر اولسه اوغلانک نسبی ثابت اولور و برانی علیه السلام
 الولد فرائض یورمشدر (وان طلق من خلاها وانکرو وطأها فلیس له ان یراجع) و اگر خلوت صحیح اولد یعنی
 خاوتنی تطبیق ایسه و جماع ایلام یکنی انکار ایسه رجل ایچون رجعت یوقدر بعد الانکار مراجعت
 صحیح دکار شرعی تکیذ ایلمز انکاری کند و اوزرینه حجت اولور (فان راجعها) اگر زوج خلوت اولوب
 ولم یامعها یووطی انکار ایلام کد نصکره مراجعت ایسه (ثم ولدت بعد الرجعة لاقول من عامین تحت الرجعة)
 اند نصکره بعد از رجعت ایکی سنه دن اقلده خاوتن ولد کتورسه رجعت صحیح اولور (ولو قال لامرأته ان ولدت
 فانت طالق فولدت ولدا ثم آخر من بطن اخر فهو رجعة) اگر زوج خاوتنه ان ولدت فانت طالق دیسه
 پس ایدی خاوتن دخی برولد کتورسه اند نصکره بطن آخرده یعنی انی ایده نصکره برولد دخی کتورسه صکره
 کتور دخی ولد رجعت در زیر خاوتن اولکی اوغلان طوغمغله مطلقه اولوب عدت واجبه اولدی پس ولد ثانی که
 عدت ایچنده اولاند حادث اولمش اولور بطن آخر قیدی اولسه بطن واحدده رجعت اولمزدی (وان قال کلاً
 ولدت فانت طالق فولدت ثلاثة في بطن فالثاني والثالث رجعة) اگر زوج خاوتنه کلاً ولدت فانت طالق دیسه
 پس ایدی خاوتن دخی بطون مختلفه دن اوج اولاد کتورسه ایکنی و اوچنی اولاد رجعتدر بطون مختلفه
 دیکدی یعنی هر اولاد ماینی اثنی ای و یا خود زیاده مدت اولق کر کدر اگر سنه دصکره اولورسه ده مادامکه
 انقضائه عدته خاوتن مقره اولیه یو و اوچنی ولد اول ای طلاق واقع اولوب خاوتن معیده اولور ثانی ایله مراجع
 اولمش اولور و یوقدره بیان اولد یعنی اوزرینه اوچنی ایله مراجع اولمش اولور (وتم اثلاث بولادة اثلاث اوچنی
 ولدت طوغمغله طلاق دلانه تمام اولور و حرمت غلیظه ایله حرام اولوب زوج آخره محتاج (وعلیها العدة بالاقراء)
 حین طلاقه ذوات حیضدن اولقه خاوتن اوزرینه اقراء ایله عدت لازمدر (والمطلقة الرجعية تشوف و تترن)
 مطلقه رجعیه یوزنی تر بین ایدر و بدنی دخی تر بین ایدر زیر اهنوز مایچنلنده نکاح قائمدر و تشوف و جمعه
 خاصدر و تر بین عامدر (و ندب ان لا یدخل علیها حتی یعلمها ان لم یقصد رجعتها) و جلد مندوب اولدیکه
 طلاق رجعیه ایله مطلقه مای اوزرینه داخل اولیه حتی ککند و نیک کلد یکن یلد و میخجه اگر خاوتن رجعت
 مقصودی دکل ایسه زیر احتمالده که اعلامسز اوزرینه وارد یعنی کبی خاوتن جیلاق یولوب مراجع اوله حق
 محلیه نظری مصادف اولوب تکرار طلاق ویرسه خاوتن اوزرینه عدت طوغمغله اولق لازم کاروب ایسه ضرر در
 اولمش له ان یسافر بها حتی یراجعها) و رجل ایچون طلاق رجعیه ایله مطلقه اولان خاوتن ایله سفر ایلام یوقدر
 مراجعت ایلمیخجه زیر احق سبحانه و تعالی نیک (ولا تغربوه من من یوتن) قول شریفی طلاق رجعیه ایله
 معیده اولنلر حقیقه وارد اولمشدر (وانطلاق الرجعی لا یحرم الوطی) و طلاق رجعی و طعی حرام ایلمز ثانی
 و ثالث قنده رجعی ایله مطلقه اولانه و طعی حرامدر زیر املاک نکاح شرط اولر ایسه طلاق ایله زائل اولدی
 نرم ایچون دلیل حق سبحانه و تعالی نیک (و یعولن احق بردهن) قول شریفی و ایدر یعدول نسبی سی حقیقت
 اوچنی قیام زوجیتی مستلزمدر و قیام زوجیت یولنجق بالا جماع و طعی حلال اولور (وله ان یتزوج مباحه بما
 دون الثلاث فی العدة و بعدها) و زوج ایچون اوج طلاقدن اشغه اولان مطلقه منی عدت ایچنده وعدت نصکره
 تزوج ایلام وارد و زراعت ایچنده آخره نکاح منی حیانت مایچوندر بونده ایسه اول محدور یوقدر
 (ولا یخل الحرة به عدت الثلاث ولا الامة بعد اثبات الابد و طعی زوج آخره صحیح و مضی عدته)
 طلاق دلانه دصکره حره حلال اواز و طلاق نیشند نصکره جاره حلال اواز الا زوج آخرک نکاح صحیح ایله
 و طند نصکره چا زاولور و زوج ثانی نیک عدت یکد کد نصکره حلال اولور (ولا یخل له بکلی من رجل ایچون
 مطلقه دلانه ملان بین ایله حلال اواز مثلاً برکنه جاره اولان زوجیه منه ایکی طلاق ویرسه بعد افندیسی
 بیع ایلام کده کند و بیع اشترای ایسه زوج آخره و ارمیخجه کند و یه حلال اواز و یا خود حره اولوب اوج طلاق
 ویرد کد نصکره مرده اولوب دار الحیره لاحق اولسه بعد سی اولوب کند و بیع اشترای ایسه نه کند و یه

حلال اولمز زوج آخره و ارمیخجه (و یحلیها و طعی المراهق لا السید) مرا هفتک و طعی خاوتنی زوج اوله حلال ایدر
 اما افندیسک و طعی حلال ایلمز زیرا افندیسه زوج تسبیح اولمز و مرا هفتک شول اوغلاندر که بلوغه قریب اوله
 و آلتی حرکت ایدوب جماعه اشتها سی اوله اما خاوتن مفضاه اولسه یعنی آلت کبیره راست کلوب فرج و در بر ایکنی
 بر اولسه زوج ثانی و طعی ایسه مادامکه حامل اولیه زوج اوله حلال اولمز (والشرط الا بلاج دون الانزال)
 زوج اول ایچون حلال اولنک شرطی ادخالدر انزال دکار (فان تزوجها بشرط التحلیل کره) اگر برکنه
 اوج طلاق ایله مطلقه اولان خاوتنی تحلیل شرطیله زوج ایسه مکر و در زیرانی علیه السلام (لعن الله المحال
 والمحلل له) یورمشدر صاحب هدایه و امام محمد عیندر که حدیث شریفه کراهتدر یوخسه فساد دکار
 و ابن مالک شرح منارده یه لعن محلل ایچون اولور اگر فراق قصدی ایچون اولورسه نکاح ایسه دوام ایچوندر
 مشروع اولدی فراق ایچون اولورسه لباس مستعار کبی اولمش اولور محلل له ایچون لعن یو یله نکاحه مایب
 اولد یعنی ایچوندر بونده لعندن مراد بوندلر خصاستی اظهاردر زیر اطبع سلیم یوقدره فعلدن نفرت ایدر
 یوخسه حقیقه لعن دصکره زیرانی علیه السلام لعن و طمان بعت اولدی و بزایده الحلل مایجور
 و تاویل الامن اذ شرط الاجر دیوم و طوردر (و یحل للاول) خاوتن زوج اول ایچون حلال اولور اگر مکرده
 ایسه ده (وعن ابی یوسف ان النکاح فاسد ولا یحل للاول) ابی یوسف دن روایت اولدیکه تحلیل شرطی ایله
 نکاح یوقیت معنا سنه در نکاح موقت ایسه فاسددر زوج اول ایچون حلال اولمز (وعن محمد بن عیسی
 ولا یحل للاول) امام محمد دن روایت اولدیکه تحلیل شرطی ایله نکاح صحیحدر اما زوج اول ایچون حلال اولمز
 زیر ازوج اول شرع شریف مؤخر ایلام یکی شیده استحصال ایلام نکاح عقد عمر یدر شرط تحلیل ایسه بوندل
 خلا فیدر یو یله ایلام یکی ایچون خلاف مقصودی ایله بر اولنورنه کتم قتل ایله میراندن محروم قیلنن کبی (و از زوج
 الثانی یدم مادون اثلاث ایضا خلا فالحمد) زوج ثانی طلاق دلانه نک مادوقی هدم ایدر نه کتم اوج طلاق
 هدم ایلام یکی کبی مثلاً برکنه بر خاوتنی بر طلاق و یا خود ایکی طلاق تطبیق ایسه وعدتی منقضی اولوب بر آخر
 قوجه یه و ارمه بعد خاوتن مزوری تزوج ایسه اوج طلاق ایله مایک اولور تکرار بر طلاق ویرسه مقدمه
 ایکی طلاق دخی و اراء دی بوندل اوج اولور دنیلمز جدید اوج طلاق ایله مالک اولور امام محمد ایچون خلاف وارددر
 انک خنده اوج طلاق ایله مالک اواز (فمن طلقث دونها) شول خاوتنکه مادون ثلاث تطبیق اولنسه (وعادت الیه
 بعد آخر) خاوتن مزور زوج آخر نصکره زوج اول عودت ایسه (عادت ثلاث) اوج طلاق ایله عودت ایدر
 (وعنده بماتی) امام محمد قنده دلانه ن باقی قلان ایله عودت ایدر مثلاً از لدن بر طلاق ویرمش ایدی صکره
 تزوج ایدر کده ایکی طلاق ایله مالک اولور اگر مقدمه ایکی طلاق ویرمش ایسه بر طلاق ایله مالک اولور و بوندلده
 تکرار طلاق ویرسه مقدمه ایکی طلاق ویرمش ایدی بر دخی هدی ویرد یکی حساب اولوب اوج طلاق
 واقع اولوب زوج آخره محتاج اولور سامر حسابی دخی یوقیاس اوزرده در (ولو قالت مطلقه اثلاث انقضت عدتی
 منک و تحلت و انقضت عدتی و المدة تحته) ل ذلك فیه تصدیقها ان غلب علی ظنه صدقها) و اگر مطلقه ثلاث
 زوج اولنه ندن عدتم منقضی اولدی دیسه و زوج آخر دن محلل ایلام وعدتم دخی منقضی اولدی دیسه
 حالیکه مدت دخی تقریر ایلام یکی زمانی محتل اولسه زوج ایچون خاوتنی تصدیق ایلام وارددر اگر خاوتن صدق
 زوج طعی اوزرینه غلبه ایدر سه و تحلت له نیک لغت معنای چتمقدر یعنی زوج ثانی نیک عورتلا کندن
 خروج ایلام دیکدر کذا فی المغرب

(باب الایلاء)

یو باب ایلاء بیانده در و ایلاء لغته میسدر عبارتدر (هو الحلف علی ترک وطی الزوجة مدة) و ایلاء زوجیه نیک
 و طئ نیک ترک اوزرینه مدت ایلامه میسدر (وهی اربعة اشهر للحره و شهران للامة) و بومدت ایلام حره ایچون
 دوت آیدر و جاره ایچون ایکی آیدر (فلا یلاء لو حلف علی اقل منها) پس ایدی اگر حره ایچون درت آیدن
 و جاره ایچون ایکی آیدن اقلده بین ایله ایلاء یوقدر (و حکمه و وقوع طلقه بائنه ان بر) ایلام حکمی وقوع
 طلقه بائنه در اگر میسدر بیان اولورسه یعنی یعنی حفظ ایدوب مدت ایلامه درت آیدر خاوتنه قریب اولمز ایسه
 (و لردم انکاره انحرار حنت) و دخی لزوم کفار تدر و یا خود جرادا اگر حانت اولورسه (فلو قال لزوجته والله

لا افریک اورالله لا افریک اربعه اشهر کان مولیا) واکرزوج زوجه سنه والله لا افریک دیسه یلانعمین مد و یا خود
والله لا افریک اربعه اشهر دیسه ایلا ایلش اولور (و کذا الوفا ان قربتک فعلی حج او صوم او صدقه او فانت طالق
او عبده حر) و یته موی اولور اکرزوج زوجه سنه اکرن مکا قرب اولور سم حج ایلاک و یا خود صائم اولوق و یا صدقه
و برکت او زوجه اولسون دیسه و یا خود سن طاقمن و یا خود قولوم ازاد اولسون دیسه (فان قربها فی المده
حاش و سقط الایلاه) اکرایلا مدت ده یعنی درت آید خاوتنه قریب اولور سه حاش اولور یعنی نفسنه لازم
ایلدیکی شی او زوجه لازم اولور و ایلاه ساقط اولور (والایانت بمضیا) واکر خاوتنه قریب اولور سه مدتک
یکمیله خاقن باین اولور (و سقط الیمین ان حلف علی اربعه اشهر) و یمین ساقط اولور اکردرت آی او زوجه
حلف ایادی ایسه زیر امو قدر مدتک انتها میل یمین دخی منتهی اولور (و بقیت ان اطلق) یمینی باقی قالور
اکر اطلاق ایدور سه مثلاً والله لا افریک لفظی اطلاق او زمره کرایدر سه (فلو نکحها نانیاً عادا لا یلاه) پس اکرزوج
نایا خاوتنی نکاح ایله عودت ایدر (فان مضت مدته اخرى بلا وطی بانت باخری) اکردت اخرى یعنی
دورت آی دخی بلا وطی یکسه خاقن بردخی باین اولور (فان نکحها نالفاً فکذلک) پس اکر خاوتنی او چنی دفعه ده
نکاح ایدوب بلا وطی مدت یکسه یته باین اولور یوله اولد قد نصکره طلقه ثلاثه الیه حرمت غلیظه ثابت اولوب
زوج آخر محتاج اولور (فان تزوجها بعد زوج آخر فلا یلاه) فالیمین باقیه) پس اکر رجول خاوتنی زوج
آخر دن صکره تزوج ایله عودت ایدر (فان طوی لزم الکفارة او الجزاء) و طوی لزم الکفارة او الجزاء
ولایتین بعضی المده وان ایضا) واکر خاوتنی وطی ایدور سه کفارت و یا خود جزا لازم اولور مضی مدت الیه ینوت
واقع اولور واکر طوی ایلز ایسه ده یعنی زوج آخر دن صکره تزوج ایدوب درت آی جماع ایله اولکیلر کی ایلاه
واقع اولور (و کذا الواجبة اومن مباحه) برکته اجنبیه خاوتنه ایلاه ایله و یا خود مباحه سی اولان خاوتنه
ایلاه ایله موی اولور زیر او ایکیسی نسامی حکمند و لم غله محل ایلاه کادر (اما الرجعية فکانه لزوجیه)
اما طلاق رجعیه الیه مطلقه اولان خاقن تحت نکاح ده اولان زوجه سی کیندر ایلاه صحیح اولور زیر رجعیه ده
زوجیت هنوز ماینارنده باقیه در (ولا یلاه فیا دون اربعه اشهر) درت ایدن اشغده یعنی اقلده ایلاه یوقدر
فلو قال والله لا افریک شهرین و شهرین بعد هما کان ایلاه) پس ایدر زوج خاوتنه والله لا افریک شهرین و شهرین
بعد هما دیسه زوجک یوقوله تسکمی ایلاه اولور و بعد هما قوی اتفاقا قدر احترازی دکادر زیرا حکم مختلف
دکادر کرد کراولمه معناه خلل کلزدی زیر احرف جمع الیه جمع لفظی الیه جمع کیندر (ولو مکث یوما ثم قال
لا افریک شهرین بعد الشهرین الاولین فلیس ایلاه) واکر والله لا افریک شهرین بعد الشهرین الاولین دیسه یوکلام
ایلاه کدور زیر انانی ابداء ایجابدر یوقوله اصل وقاعده بودر که بجن اسم الله معطوفه اعاده اولمه و حرف
نقی دخی اعاده اولمه و ابکی کلامک ما ینتده بر ساعت دخی مکث اولمه معطوف معطوف علیک حکمند
اولور یته کم اولکی مسئله اولش ایدی اما مذکر اولان امور لبر بسی اولسه ابتداء ایجاب اولور یوخه
ایلاه اولور (و کذا الوفا ان قربتک سنه الا یوما) و یته موی اولور اکر لا افریک الا یوما دیسه زیر ایوم مستثنی
منکرد و یا ایلا مایدن کسنه اختیار ایلدیکی کونی یوم مستثنی ایلاک جائزدر یوله اولد قد موی اولور (فان قربها
و طوی من السنه اربعه اشهر صا و ایلاه) پس اکسنه ایچنده زوج خاوتنه قریب اولور سه حالبوکه سنه دن
دورت آی و یا خود دخی زیاده ماتی فالسه ایلاه اولور یوم مستثنی ساقط وعدت ایلاه باقی اولد بقیجون (ولو قال
لا دخل البصره واسره قها لا یكون مولیا) اکرزوج بصره داخل اولیا یم دیسه حالبوکه خاوتنی بصره ده اولسه
اول کسنه موی اولور زیر اشهر دن اخراج ایدوب قریان ایلاک نمکند (وان عجز المولی عن وطئها برضه او امرها
اورنقها او صفرها او جبهه اولان یته و یمینا سافه اربعه اشهر فیه ان یقول فنت الیه ان اسهر العذر من وقت
انخلت الی آخر المده فلو قال فی المده تعین النی بالوطی) واکر موی خاوتنی وطئدن عاجز اولسه کسند و نک
مرضی سبیل و یا خود خاقنک مرضی سبیل و یا خود خاقنک رتی و یا خود کو چککی حبیل و یا خود زوجک
ذکر ی مقطوع اولنی سبیل و یا خود زوج الیه زوجه ما ینتده درت ایلاک مسافه سبیل مثلاً بودر اولانسان
شیرک بری سبیل عاجز افاسه پس ایدر فی یعنی رجوعی بن خاوتنه رجوع ایلام و یمیدر اکردرت
طقتن آخر مدته مکمن مستر اولور سه فنت الیه ایدر رجوع در اکردت ایچنده عذر نال اولور سه رجوع

و طایفه ای در او ایله اولسه چونکه قبل حصول المقصود آنله قادر و ایجابی فرع باطل اولور متعین موایی کورد کده
تیمی باطل اولدیغی کبی (وان قال لهن انت علی حرام کان مولیا نوی التحریم اولم یوشیتا) اگر زوج شاته
من بنم اوزریمه حرام من دیسه اول کسسه مولی اولور اگر تحریمه نیت ایدر سه و یا خود پریشته نیت ایلر ایه سه
نه مولی اولور خلایق تحریمه اصل یمنیدر نرم قتمزده زیرا حق سبحانه و تعالی نیک (یا ایها النبی لم تحرم ما باحل
الله لک) الی قوله (قد فرض الله لکم تحله ایا نکم) قول شریفی بو کاد لیلدر و پریشته نیت ایلدیکنده مولی اولمسه
میبب زیرا عین ایله ثابت اولان حرمت حرام لک انا سیدر زیرا ایله قبل الکفار و طایفه خلایق ظاهرده
دکل زیرا حرمت ایله فی الحال ثابت اولمز مادامکه درت آی پنجیمه اماظهاره فی الحال حرمت ثابت اولور
(وان نوی ظاهر افاضهار) و اگر اول کسسه انت علی حرام دید کده ظاهره نیت ایدر سه ظاهر اولور ابو حنیفه
و ابو یوسف قتمده امام محمد قتمده ظاهر اولمز خمس الاثمه السرخی نوادر نه قتل ایلشد و ظاهر لای حرامه
نسیعه ظاهرده و کندر (کانت علی حرام) قولنده تشبیه یوقدر اول تقدیرجه ظاهر اولماش اولور ابو حنیفه
و ابو یوسف ایچون دلیل اول کسسه حرامی اطلاق ایلدی اطلاق ایه انواع حرمتیه تمثلد و ظاهر ایه اول
حرمتدن بر وقدر ابعدی محتمل اولان نیت صحیح اولور و تصدیق اولنور (وان نوی الیکذب فکذب) و اگر کذب
نیت ایدر سه کذبدر زیرا اول کسسه حقیقت کلامنه نیت ایلدی زیرا خاوند کندیجه حلال ایلدی انت حرام
دیلم ایله کورا که اختیار ایلش اولدی یوخسه واقعه مطابق دکلدر چونکه واقعه مطابق اولوب نیتی کذب
اولمله اخبار ایلدی کبی شیخی کذبدر (وان نوی الطلاق فبان وان نوی الثلاث فثلاث) اگر طلاقه نیت ایدر سه
واحد یا سه اولور و اگر ثلاث نیت ایدر سه ثلاثه در (واقته نوی علی وقوع الطلاق به بلایه) و قوی انت علی
حرام یتمیز طلاق و قوی اوزر نه در (و کذا بقوله کل حل علی حرام او هر چه بدست راست کیم بر من حرام
للمرف) و چک کل حل علی حرام قوایله شیخی بلایته طلاق و وقوع ایدر و یا خود فارسی چه هر سنه که صاغ
المده و تاریم بنم اوزریمه حرامدر دیسه عرفه بناه اولدی وقوع طلاقدر صاحب هدایه و مشایخدن بعضی
تحریم افطنی طلاقه ضرب ایلشددر بلایته عرف حکمه یله روایت اولندی که بوسئله ابو جعفر هندوئی
عصر نه واقعه اولور کندیجه مشکل اولوب و کسند و قتمده در دیکه لایقدر که بونکه طلاق واقع اولیه
و موسوزی سولردی و نجه ایام مغموم و متفکر اولوردی بر کون کندیونک صغیره قز قیزی یا باجم منی مغموم
کوردیم منی ندر بوسه و ال ایلد کده احوالی تفصیل اوزر قز جزمه قتل ایلد کده یا باجم بونکه طلاق واقع
اولور عرف نامه کوردی زیرا رجال بونکه عین ایدر امانه اعطانه منی دکل اگر طلاق اولسه نساء شیخی خلف
ایدر لدی امام همامدن مزدوی مبسوطه بلایته صحیح دکلدر دیمشدر

باب الجمع

و باب خلع باید و خلع فتح خلع باید مصدر در خلع نویه و قطعه در سن بخت کند و نفسند نزع و از اهل ایلمه اما بخت
نیم خایه اعمال اوله لباس زوجیتی از اهل مراد از نور و حلال شرعه ملک نکاحی از اهل مقابله شده
نقطه خلع ایله اخذ مالان عبارتند و شرطی طلاق شرطی کید و حکمی ایسه وقوع طلاق یا نه در زیر
نهی عامه السلام (الخلع تطليقة بائنة) یورو شلورده قتی رجل طرفندن پیمندر خاتون طرفندن معاوضه در
(هو انفصل عن النكاح) خلع نکاحه فصلدر یعنی انفصالدر یو تعریف دکادر تفسیر در کرتعرف ایسه
طلاق باین دخی خلعه داخل اولوردی (وقيل ان نفقدي المرأة نفها بما مال يجعلها به) دینلیدیکه خاتون کند و
نفسنی مال ایله فدا ایلمکدر که زوج اول مال سبیله کند و به خلع ایلمه یو تعریف صاحب مختارند و الله دره
قتی کوزل تعریف ایلمشدر (ولا بأس به عند الحاجة) حاجت قنده خلع لا بأس در زیر احق سبحانه و تعالی
(فلا جناح علی ما فیما افتدت به) قول شریفی لا بأس اولدیغنه دلیلدر حق سبحانه و تعالی اسیر لحقنده اولان
فدا کی فدا یوردی زیر اساطیفه سی دخی عند الزواج عون کید و نبی علیه السلام (انقوا الله فی النساء
فانهم عون عندکم) عانی اسیردر عوانی جمی کاور (و کراهه اخذنی ان تنزل) زوج ایچون برشی اخذی مکروه
اولدی اگر نوز کندی طرفندن اولور سه زیر احق سبحانه و تعالی نیک (فلا تأخذوا منه شیاً) قول شریفی دلالتیله
برشی آلتی مکروه در (واخذوا کثر عما عطاها ان تنزلت) اگر نوز خاتون طرفندن اولور سه بریدی شیدن

کثیر من دخی مکر و در دفع به جمع و بانه زنی عی مان بانی و بر مال المسمی) خلع ای دفع و مال
 و زوجه اولان طلاق صریحه یا خنوع یا بیکسند دخی مال مسمی لازم اولور (و مصلح مهر را بصلح بدلا
 الخلع) شول شیفکه مهر اولغه صالح اوله خلع ایچون بدل اولغه صالح اولور (وان بطل العوض فیه یقع بانها) اگر
 خلعده عوض باطل اولور سه طلاق باین واقع اولور مثلا خنوع خنوع بر او زینه خلع اولغه بوعوض باطلد لفظ
 خلع ایسه کتایه در باین واقع اولور (و فی الطلاق یقع رجعی بالاشی) خنوع خنوع بر او زینه خلع اولغه بوعوض باطلد لفظ
 رجعیه واقع اولور (که ادا خالعه او طلقها و هو مسلم علی خنوع خنوع بر او زینه) سه کیم خنوع خنوع بر او زینه خلع اولغه بوعوض باطلد لفظ
 و یا خود میده او زینه خلع و یا خود تطلیق ایسه حال بوکه زوج مسلم اولسه عوضدن برنی لازم اولور و طلاق
 باین واقع اولور (اوقات خالعه علی مافی یدی و لاشی فی یدها) و یا خود خنوع دسه که بنی خلع ایله المده اولان
 شی او زینه حال بوکه المده برنی اولسه سه طلاق واقع اولور مالدن برنی لازم اولور (وان قالت علی مافی یدی
 من دراهم و لاشی فی یدها نه ثلاثه دراهم) و اگر خنوع زوجه بنی خلع ایله المده اولان دراهم او زینه دسه
 حال بوکه المده برنی اولسه خنوع زوجه اوج درهم و بریمک لازم اولور زیرا خنوع صیغه جمع ایله دراهم تسیمیه
 ابدی اقل جمع ایسه اوچدر اول تقدیرجه اوج درهم و بریمک لازم کاور کرک المده برنی ارسون کرک اولسون زیرا
 کلمه من بوجه مده ایچون تدویمه ایچون دکلر زیرا کلام کلمه منسرحتم اولور کذا فی الهدایه (وان قالت
 من مال لزمها در مهران) اگر خنوع بنی خلع ایله مالدن اولان شی او زینه دسه خنوع مهر بنی رد ایلمک
 لازمدر خنوع مال تسیمیه ابدی اوله اولسه مسمی و یا خود قیمتی ایجاب ایلمک وجهی یوقدر زیرا
 ایکسی دخی مجهولدر و مهر مثل دخی دینک وجهی یوقدر پس ای دی بوقدر برجه زوج او زینه لازم اولان
 مهر لردی لازم کاور (وان خلعها علی عبدھا الا یق علی انها بریئة من ضمانه لانها اولزها تسلیمه ان امکن
 والا فیتة) و اگر زوج خنوعی عبد آتی او زینه خلع ایله شونک او زینه که خنوع عبد آتک ضمانت بر اوله
 بویله خلع اولسه خنوع اول قولک ضمانت بر اولور و خنوعه عبد تسلیمی لازم اولور اگر ممکن اولور سه
 و اگر ممکن اولور ایسه عبد قیمتی لازم زیرا خلع بر عقد معاوضه در سلامت عوض اقتضا ایدر بویله او ایچنی اشتراط
 برأت فاسددر زیرا عقدی اقتضا ایلمک اول تقدیرجه شرط فاسد اولور اما خلع فاسد اولور خلع شرط فاسد ایله
 باطل اولمیا ندر (ولو قالت طلقی ثلاثا یا بانی اوعلى الف فطلق واحدة فله ثلث الالف و بانی) و اگر خنوع
 زوجه بنی یک ایچنه اوج طلاق تطلیق ایله دسه زوج دخی بر طلاق تطلیق ایله سه زوج ایچون یک ایچنه نک
 ثلثی وارد و خنوع باین اولور زیرا معاوضه مصاحب اولدی بویله او ایچنی اعواضک معوض او زینه انتقامی
 مقتضی در اول تقدیرجه اتندن ثلث لازم کاور (و فی علی الف یقع رجعی بالاشی) و اگر خنوع لفظ علی ایله
 طلقنی علی الف دسه زوج دخی بر طلاق تطلیق ایله سه بلاشی طلاق رجعیه واقع اولور زیرا کلمه علی شرط ایچوندر
 ابوحنیفه قنده مابعدی شرط تطلیق ایله طلاق صحیح اولور و شرط ابرامی مشروط لایز استه منقصد و معلق
 بالشرط اولان بولن الا شرط قنده بولور (وعندهما کالبان) اما من قنده باین کیدر زیرا کلمه علی اندر
 قنده معاوضه یا کیدر اعمل هذا الطعام بدرهم او اعلی هذا الطعام علی درهم دیکد و فرق یوقدر
 اول تقدیرجه باین طلاق واقع اولور (ولو قال لیطلق نفک ثلاثا یا بانی اوعلى الف فطلقت واحدة لا یقع شی
 و اگر زوج خنوعه بنی یک ایچنه نفکی تطلیق ایله دسه و یا خود یک ایچنه نفکی تطلیق ایله خنوع دخی
 کندی نفکی بر طلاق تطلیق ایله برنی واقع اولور (ولو قال انت طالق یا بانی اوعلى الف فقلت بانی و لزمها
 المال) و اگر زوج خنوعه بنی یک ایچنه و یا خود یک ایچنه او زینه طالق دسه خنوع دخی قبول ایله باین
 اولور خنوعه مال و بریمک لازم اولور (وان قال انت طالق و علیک الف اوقات لعبد انت مروع علیک الف طلق
 و علیک الف و لزمها) و اگر زوج خنوعه بنی یک ایچنه و یا خود یک ایچنه او زینه طلاق دسه و یا خود یک ایچنه
 من حسن و شول او زینه یک ایچنه و یا خود یک ایچنه او زینه طلاق دسه و یا خود یک ایچنه او زینه طلاق دسه
 قبول ایلمک ایسه در اجله ثانیه مستقل برجه در اوله ارساطی یوقدر (وعندهما لا مال یقبل و ان یلازم
 اما من قنده خنوع مطلقه اولور و بعد دخی معتق اولور مازانکه ایکسی دخی مالی قبول ایله و خنوع قبول
 ایسه مال لازم اولور زیرا کلام معاوضه استه مال اولور بوقدر برجه بانی متره مده اولور

(والخلع معاوضة فی حقها فیصح رجوعها قبل قبوله بعد ما اوجبت) خلع خنوع حقه معاوضه در پس
 ای دی ایجابی دخی خالعه دید که نصکره زوجک قبولدن اول رجوعی صحیح اولور (و شرط الخیار اهلها) و اثر
 معاوضه اولدی بنی کبی خنوع ایچون شرط خیار دخی صحیح اولور (و یبطل الخلع بالقیام عن المجلس قبل قبوله)
 زوجک قبولدن اول خنوعک مجلسدن قیامیه خلع باطل اولور (و بمن فی حقه فلا یرجع بعد ما اوجبت) زوج
 حقه خلع مجلسدن ایجاب ایدر که نصکره رجوع ایده من (ولا یصح شرط الخیار له ولا یبطل بالقیام عن المجلس
 قبل قبولها) زوج ایچون شرط خیار صحیح دکلر مملکت طالق علی انی یاخی اردینک کبی قول و خلع باطل
 اولور خنوع قبول ایلمدن مقدم زوجک مجلسدن قیامیه زیرا زوج ایچون خیار صحیح دکلر (و بجانب العبد
 فی العتق علی مال یکانها) مال او زینه عتقه عبدک جانی خنوعک جانی کیدر عبد طرفدن معاوضه در
 مولی جانیندن مجلسدن (ولو قول له اطلقک انت یا بانی فقلت بل فقلت فاقول له) و اگر زوج خنوعه دوکی
 کون یک ایچنه نفکی تطلیق ایلمک ایدم و من قبول ایلمک ایدی دسه پس ای دی بلکه قبول ایلمک دسه قول
 زوجکدر (ولو قال انک کذا فقلت لا للمشتري) و اگر بایع یوقدر و ذکر اولدی بنی کبی دسه و مشتری دخی قبول
 ایلمک ایدم دسه قول مشتری کدر (و بالمباراة الخلع) سه نه نک فقی ایله معاوضه یا بیدندر و همزه فی ترک ایلمک
 خطا در کذا فی المغرب مبارات خام کیدر ذکر اولسان احوالک جمله شده و مباراتک معنای احد زوجینک
 آخر دن دعوا ایچن ابر ایلمکدر (و یبطل کل منهما) مبارات و خلعدن هرری اسقاط ایدر (کل حق لكل
 واحد من الزوجین علی الآخر بما یستحق بالنکاح) و زوجیندن هرری ایچون آخر او زینه نکاحه متعلق اولان
 شیدن واقع اولان کل حق اسقاط ایدر نکاحه متعلق مهر و نفقه ماضیه در اما نفقه بی عری اسقاط ایلمک
 مادامک ذکر اولغیه (فلا تطالب هی بمهر ولا نفقة ماضیه مفعوضه) و خنوع مهری و نفقه ماضیه مفعوضه بی
 طلب ایده مکرک قبل الدخول و کرک بعد الدخول اولسون طلب ایده من (ولا هو نفقة یجلبها ولم یفرض مدتها)
 و زوج دخی مقدمه و رد یکی نفقه بی طلب ایده من حال بوکه اول نفقه نک مدتی دخی یکسمه (ولا یجبر سله و خلع
 قبل الدخول) و دخی شول مهری طلب ایده من که تسلیم ایدوب قبل الدخول ایلمک اوله (وعنده محمد لا یسقط
 الا ما حیها فیها) امام محمد قنده اسقاط ایلمک از زوج و زوجه مباراه و خلع تسیمیه ایدر کاری شیقی اسقاط ایدر
 (و ابی یوسف مع الامام فی المباراه مع محمد فی الخلع) ابو یوسف ابوحنیفه ایله یله در مباراه و امام محمد ایله
 یله در خلعده زیرا ابوحنیفه قنده مباراه دسه نکاحه متعلق اولان شی اسقاط اولور تسیمیه دخی اولور ایسه
 امام محمد خود ایکسیده یله تسیمیه اولنمیه برنی ماقط اولور دیشدر (ولو خلع صغیره من زوجها بماله
 لا یلزم المال) و اگر با صغیره سنی زوجندن صغیره نک مالیه خلع ایله مال لازم اولور (ولا یسقط مهرها و طلق
 فی الاصح) صغیره نک مهری ماقط اولور و مطلقه اولور اصح روایتد زیرا زوج قبول ابه طلاق تعلقی یا بیدر
 اول ایسه حاصل اولدی زیرا با بانیک صغیره نک ایدر (و فی الکبیره یوقوف علی قبولها) کبیره ده خلع
 کند و نک قبوله توقف ایدر باینک کبیره او زینه ولایتی یوقدر فضولی کبی اولش اولدی (ولو علی انه ضامن لزم
 المال و طلق) و اگر با صغیره سنی خلع ایله شونک او زینه بدل خلع ضامن اوله مال لازم اولور و صغیره
 مطلقه اولور زیرا با بانی ایدر التزام ایلمکدر زیرا صغیره ده کفاله دکلر صغیره او زینه لازم دکلر ایسه ده با بانیه
 لازم کاور زیرا اشتراط بدل صلح اجنبی او زینه دخی صحیحدر با او زینه شود اولی بالطریق کبیره دخی مطلقه
 اولور اگر خلعی قبول ایدر سه (ولو شرط المال علیها طلق بلاشی ان قبلت) اگر با صغیره او زینه مال شرط
 ایله بلاشی مطلقه اولور اگر اهل قبولدن اولوب قبول ایدر سه یعنی بی اهل عقل او زینه (والا فلا تلحق)
 و اگر قبول ایلمک مطلقه اولور (و خلع المریضة مرض الموت معتبر من الثالث) مریضة مرض الموت
 نلندن معتبردر و بوی خلع تبرعدر زیرا بضع حال خنوعه مقدم دکلر

باب الظهار

بواب ظهار ایلمکدر ظهار لغته مقابله الظهور بالظهور و لور زیرا بنی ایک شخصک مابعدی عداوتد اولسه
 یوز یوزه طور میوب بر برینه ارقه لرب و بر را ما شرعا (هو تشبیه زوجته اعضاءها بغيره عن جملتها) ظهار
 شول شیدر که وجمل زوجیه سنی تشبیه ایلمکدر و یا خود زوجیه دن برعضوی تشبیهدر و یله عضوکه انکله

خاتون جله بدتن تعبیر اولنه رقبه و عنق و فرج کبی (اوجر شائع منها بعضو یحرم علیه النظر الیه
 من بحارمه و لورضا) و یا خود زوجه دن بره شاعی تشیم در که تأید احوار مندن اول عضو نظر زوج اوزرینه
 حرام اوله اگر متشبه به اولان محرم رضا عادی اولورسه بره شاعی زوجه نک نصف و نثل و ربعی کبی اولان
 ابره سیدر (فلو قال لها انت علی کظهری) پس اگر زوج خاتونته من بتم اوزرینه انامک ظهیری کیسین
 (اذا ملک) یا خود سنک با ملک انامن باشی کبیدر دسه بولفظ جله بدتن تعبیر اولن ان عضو تشیم در (و نحو)
 و یو کبکتر اعضا به تشبه که ذکر می مروا بلسدر (انصفک) یا خود سنک نصفک بتم انامک نصی کبیدر
 بولفظ بره شاعیه اولن تشبیهک نظر بیدر (و شبهه) یا خود نصفه تشبه اولان عضو تشیم در که ربع و نثل
 بدن کبی (او کبطنها و اغذها او کظهر اخی او عتی و نحوها) یا خود زوجه سنه سنک بطنک والده ملک بطنه
 و یا خود اولو غلک والده ملک اولو غنه بکزدی و یو نذر بکزدی یعنی کند و یه نکاح حرام اولنر تشبه کبی (حرم
 علیه و طو ها و دواعیه حتی بکفر) خاتونک و طو و دواعیه که من و تقبیل در زوجه اوزرینه حرام اولور
 کفاره ایدنجیه دکن کفاره عنق رقبه در و یا خود اکی آی متابعین صومدر و یا خود الشمس مسکینی اطعامدر
 (فلو وائی قبل ان تکفیر فلیس علیه غیر الاستغفار و الکفارة اولی) و اگر کفارتدن اول و طو ایلسه اول کسینه نک
 اوزرینه استغفار دن و طهارتی موجب اولان کفارة اولاد غیر برشی یوقدر معیدین جبرید و شد و که ایکی
 کفارة لازمدر و امام غنی دیمدر که اوج کفارة لازمدر و زوج زوجه اوزرینه حج دخی لازمدر (ولا یعود
 حتی یکفر) زوج نایسا و طو عود ایا زحی کفارة ایلیمجه اگر نظهار مطلق اولورسه (والعود ما وجب للکفارة
 عزه علی و طها) کفارتی موجب اولان عود و طو اوزرینه عزتیدر شاعی در که موجب کفارة اولان
 عوددن مر ادعیتب انظهار طلاقدن سکوتدر (و یبغی لها ان تمنع نفسها منه) زوجه به لایق اولان بودر که
 تمنی زوجک و طنندن منع ایلیمه زیر احوار مدر (و تطالبه بالکفارة) زوجندن کفارتی طالب ایلیمه (و یجبره الحاکم
 علیا) کفارة اوزرینه زوجی اخبار ایا ر خاتون متضرر و اولون ایچون (واللفظ المذکور لا یجمل غیر الظهار)
 لفظ مذکور یعنی انت علی کظهری لفظی الظهار دن غیره محتمل دکادر (ولو قال انت علی مثل ای او کای فان
 نوى الکراهة صدق و انظهار فظها و اول لفظ فطلاق بائن وان لم یوشیا فلیس بشی) و اگر زوج خاتونته انت علی
 ککل ای یا خود کای دسه پس اگر کرامته نیت ایدر سه زوج تصدیق و انشور اگر نظهاره نیت ایدر سه ظهاردر
 اگر طلاقه نیت ایدر سه طلاق یا بندر و اگر برشته نیت ایلر ایه برشی دکادر (ولو قال انت علی حرام کای و نوى
 ظهار او طلاق فیکفای) و اگر زوج انت علی حرام کای دسه و ظهاره نیت ایلیمه یا خود طلاقه نیت ایلیمه
 نیت ایلدیک کبی اولور زیر تشبه اعتباری ایل ظهاره شملدر و حرام اعتباری ایل طلاقه محتملدر پس ایدی
 نیت محتمل اولان ایکسندن برشی تعیین ایلش اولور یو ایل طلاق اولور سه باین اولور زیر حرام کایا بندر
 حرامی تصریح ایل کرامت احتمالی متنی اولور و اگر نیت ایلیمه ادنی اولان ثابت اولور که ظهاردر و اولو یوسف
 قنده ایللا اولور (ولو قال حرام کظهری و نوى طلاقا و ایللا فهو ظهار) و اگر زوج انت علی حرام کظهری
 دسه و طلاقه یا خود ایللا نیت ایلیمه پس بوقول ظهاردر زیر اذ کظهر جانب ظهاری میجدر ابوحنیفه
 قنده (وعنده ما سألنی) و امامین قنده نیت ایلدیک شیدر (ولا طهار الا من الزوجية فلا طهار من امته) ظهار
 و لمر الا زوجیتدن اولور جاریه دن ظهار و ایا زرا حق سبحانه و تعالی (والذین یضاهرون من نسائهم) یورمدر
 و طو امه مملو کیت تبعدر ظهار ایه طلاقدن منته و لمر و ایه امه ده منمورد کادر (ولا یمن تکلمها بلامرها
 فظاهر منها فا جازت النکاح) دخی ظهار یوقدر شول خاتونته که امری اولدین نکاح ایلدی یعنی فضولی نکاح
 ایلدی و اول فضولی خاتون ظهار ایلدی و بعد از ظهار خاتون دخی نکاحه اذن و بردی زیر احین ظهاره خاتون
 کندی ملکند دکل ایدی اول اجلدن اجنبی حکمند اولش اولور (ولو قال لسانه انت علی کظهری کان
 مظاهرا منهن و علیه لکل واحدة کفارة) و اگر زوج خاتونته سزم اوزرینه انامک ظهیری کبیدر دسه جله
 مندن مظاهرا ایلش اولور و زوجک اوزرینه هر خاتون ایچون بر کفارة وارد در و طو ایل طلاقدن منقولدر
 طلاق جله سنه اضافت اولنسه جله سنده واقع اولور و ظهار دخی کذلکدر (وان ظاهرا من واحدة من اراق مجلس
 او مجالس فلیس لکل طهار کفارة) و اگر زوج بر خاتونته مر ایا بر جلد و یا خود بر تاج بجلد و ظهار ایلیمه

زوج اوزرینه هر ظهار ایچون کفارت لازم اولور (وهی عنق رقبه) کفارة طهار عنق رقبه در (و یجوز فیها
 المسلم و الکافر و الذکر و الانثی و الصغیر و الکبیر و الاعور و الاصلم الذی اذا صبح یسمع) رقبه مسلم و کافر و ذکر و انثی
 و صغیر و کبیر و اعور یعنی بر کوزلی دخی شول صاغر که بجن صیحه اولنسه استماع ایلیمه بوقوله (کفارتده جائز
 اولور) (و عطفوع احدی الیدین و احدی الرجلین من خلاف و مکاتب لم یؤد شیا) و ایکی الیدک بری و ایکی ایا غنک
 بری خلافتدن مقطوع اولان دخی جائز اولور و بر مکاتبه برشی ادا ایلیمش اوله اولدخی جائز اولور (ولا یجوز
 الا عی و الاصلم الذی لا یسمع اصلا) اعی و دخی شول صاغر که اصلا استماع ایلیمه کفارة ایچون بوقوله عبد
 جائز اولنر و الاخرس و مقطوع الیدین او ایاها میما او الرجلین اوید و رجل من جانب واحد) و دلمز و ایکی الی
 مقطوع و یا خود ایکی باش بره قری و یا خود ایکی ایاغی و یا خود برال و یا ایاغی بر جانندن مقطوع اولان عبدک
 اعتناق کفارة ایچون جائز دکادر (و یجوزون مطیق و مدبر و ام ولد و مکاتب ایدی بعضا و معتق بعضه) یچون
 مطیق یعنی آیلر یچون و مدبر و ام ولد و شول مکاتبه بعضی ادا ایلشد و اجزای شاعیه سنندن بعضی
 معتق اولان عبد کفارة ایچون جائز دکادر (ولو اشترى قریبه بنیتها صح) اگر بر کسینه کفارة فیه لغریبی
 اشترا ایلیمه صحیدر (و کذا لو حرر نصف عبده عنها ثم باقیه قبل و طو من ظاهرها) اگر بر کسینه عبدک
 نصفی کفارتده اعتناق ایلیمه اندنصکره باقیسی دخی ظهار ایلدیک خاتونته و طنندن اول اعتناق ایلیمه صحیح
 اولور (ولو حرر نصف عبده مشترک و من باقیه لا یجوز خلافا لهما) اگر بر مومر مشترک اولان عبدک نصفی
 قبل و طو اعتناق ایلیمه و صکره باقی قبیضامن اولوب اعتناق ایلیمه ابوحنیفه قنده کفارتده جائز اولنر
 اما امامین خلافا ایدوب جائز اولنسه ذاهب اولشددر (و کذا لو حرر نصف عبده ثم جامع المظاهرة ثم حرر باقیه)
 و یه ابوحنیفه قنده جائز اولوب امامین قنده جائز اولدینی کبیدر اگر بر کسینه عبدک نصفی تحریر ایلیمه
 اندنصکره ظهار اولنسان خاتونته جماع ایلیمه اندنصکره باقیسی تحریر ایلیمه (فان لم یجد ما یعتق صام شهرین
 متتابعین ایس فیمار رمضان و لا شئ من الايام المنهية) و اگر اعتناق ایلیمه جک عبد بولیمه متتابعین ایکی
 آی صائم اولور اول ایکی آید رمضان اولیمه و ایام منیه دن دخی برشی اولیمه ایام منیه یوم فطر و ایام غر و ایام
 نشریق دخی اولیمه (فان و طها فیه مال لا عا مد او نه انا سببا استأنف خلافا لابی یوسف) و اگر زوج ظهار
 ایلدیک خاتون حال صیاده کجه ده قصدا و یا خود کوند زده ناسیه یا و طو ایلیمه نه صومی استیناف ایدر
 ابو یوسف ایچون خلاف وارد ر آنک قنده استیناف اولنر (وان افطره ذرا و غیر عذر استأنف اجماعا) و اگر سفر
 و مرض کبی عذرا ایل طهار ایلیمه و یا خود عذر سفر ایلیمه اجماعا استیناف ایدر (فان لم یستطع الصوم
 اطعم هو او انابه ستین مسکینا کل مسکین کافطره او یجعة ذلک) و اگر مظاهرا اولان کسینه صومه قادر اولیمه
 کند و یی و یا خود نایب الشمس مسکینی اطعام ایلیمه هر مسکینه فطره کبی و یا خود فطره نک فیتی و یه فطره
 بغدادین نصف صاعدر و خرما و اریه دن بر صاعدر (و یصح اعطاء من برع منوی شعیر او غیر) برمن بفدای
 و ایکی من شعیر و یا خود ایکی من خرما مع اعطاء ایلیمه صحیح اولور برمن بفدای ربع صاع اولور و ایکی من شعیر
 اولور سه به نصف صاع اولش اولور (و یصح الاباحة فی الکفارة و الفدية) کفارة قنده ایاحه صحیح اولور یعنی
 الشمس مسکینی کتور و ب طو نجه اکل ایدیم کز دیوب طو یورمدر (دون الصدقات و العشر) صدقات
 و عشره صحیح دکادر (فلو عدها و عشاءه او عدها و عشاءه عشاءین و اشبعهم جازان قل ما اکلوا)
 و اگر الشمس مسکینی صباغ طعامده اطعام ایلیمه اخشام طعامنده اطعام ایلیمه و یا خود صباغ طعامنده
 ایکی دفعه اطعام ایلیمه و یا خود اخشام طعامنده ایکی دفعه اطعام ایلیمه و طو نجه میدر سه جائز در کاکل
 ایلدیکری اقل ایلیمه ده زیر لازم اولان شبعدر و یو خسه مقدار دکادر (ولا بد من الادام فی خبر الشعیر
 دون الخنطة) اریه انکندن ادامدن یعنی قنندن لایدر و بفدای اعطیکند لازم دکادر (ولو اطعم فقیرا
 واحد استین یوما ابراه) و اگر فقیر واحدی الشمس کون اطعام ایلیمه کفایت ایدر بر مقصود سنندخله
 المحتاجدر حاجت ایلیمه هر کون مجدد اولور ایل اولسه یوم نایسده اول فقیره دفع غیریه دفع کبیدر (فان
 اعطاء طعام الشهرین فی یوم واحد لا یجزی الا عن یوم واحد) و اگر بر کوند ایکی ایلک طعامنی بر فقیره اعطا
 ایلیمه کفایت ایلر الا بر کونک طعامندن کفایت ایدر فرض اولنسان عدد ایدی اول بولیمه کفایت

ایلدی (وان بامعانی خلال الاطعام لا یستأنف) اگر خلال اطعام ده خاتمه بجای ایلسه استیفاء ایلز
 (ولواطم ستمین فقیرا کل فقیرا ما عین ظهارین لایصح الا عن واحد) والتمس فقیرا اطعام ایلسه هر فقیره ایکی
 ظهار ایچون بر صاع و بر سه صحیح اولمز ایلز ایلز (ولو عن ظهار و اطعام صاع و سه) و اگر ظهار دن
 و اطعام دن کمارت ایچون اولور سه صحیح اولور (و کذا لو حرر عبدین عن طهارین او صام عنهما بر صاع و سه و اطعام
 صاع و سه بر صاع صحیح اولور) و سه صحیح اولور اگر بر کسه ایکی عبدی ایکی ظهار دن و سه بر صاع
 و یا خود دوت آی ایکی ظهار دن صاع اولسه و یا خود یوزیکرمی فقیره اطعام ایلسه ایکی ظهار دن صحیح اولور
 اگر تعین ایلر ایلسه ده زبر اجنس متحد در بی ایکی کیمی دخی ظهار در اول تقدیر بر سه تعین حاجت یوقدر
 (وان حرر عن مارقبة واحدة او صام شهرین ثم عین عن احدهما صحیح ولو عن ظهار و قتل لا) و اگر ایکی ظهار دن
 بر عبد تحریر ایلسه و یا خود ایکی آی صاع اولسه اندنصره ایکی ظهار دن بری ایچون تعین ایلسه صحیح اولور
 و اگر بری ظهار دن و بری قتل دن اولور سه تعین صحیح اولمز (وان ظهار العبد لا یجزیه الا الصوم وان اعتق عنه
 سیده او اطم) و اگر عبد ظهار ایلسه ایا کفایت ایلز الا صوم کفایت ایدر اگر اندیسی کند و می ایچون قول
 ازاد ایدر سه ده و یا خود اطعام ایدر سه ده زبر العبد و ما یملکه کان لم یولاه زبر کفارت عبادت و ترک فعلی
 ایلسه انک فعلی اولمز اول تقدیر بر سه یا خود کلدن کاب در ده زبلی دن نقل حدوده قیاس ایدوب برای صاع اولور
 دیو مطلق در

باب ایمان

لعمارة متعلق اولان احکام یاتنده در (هو) یعنی لمان لغتده طرد و انعام معنایه در شرعده (شهادت مؤکده
 بالایمان) ایمان ایله مؤکده شهادت در (مقرونه باللعن) اوله شهادت که لعنه مقرونه در (قائمة مقام حد القذف
 فی حق الزوج) اوله شهادت که زوج حقنه حد قذف مقامه قائمه در (و مائة حد الزنی فی حقها) و دخی خاتون
 حقنه حد زنانه مقامه قائمه در (ولو قذف زوجته بالزنی) بر کسه زنانه مسم اولان زوجة غفیه سه زنانه لغتی
 ایله قذف ایلسه (و کل منهما اهل الشهادة) زوج و زوجة دن هر بری اهل شهادت اولر زبر اهل الکافر و المسلم
 لعان یوقدر (و هی) حال بوکه اول خاتون (عن یحد قذفها) قاذی حد اولسان کسه لدن اولسه مکلفه و مسلمه
 اولغله (او نفی نسب و لها) و یا خود اول خاتون اوله نیک نسبی قی ایلسه یوقول علی قذف قولنه معطوف اوله
 اولیچن فعل ماضی اولور و باز ناتولنه معطوف اولیچن مصدر اولور (فطالبته بموجبه) و خاتون زوجندن قذفک
 موجب یعنی حدی طلب ایلسه (وجب علیه اللعان) زوجک اوز بر نه لعان واجب اولور زبر خاتونه دفع عار
 ایچون طلب لعان آنک حقیدر (فان ابی حیس حتی یلاعن او یکذب فنه فیحد) و اگر زوج لعان دن
 ایا ایدر سه ملاعنه ایدنجه و یا خود کند و نفسی تکذیب ایدنجه حیس اولور اگر کندی نفسی تکذیب ایدر سه
 حد قذف کی حد اولور و عفو و ابرار صلح جائز اولر (فان لاعن و جب علیها اللعان فان ابی حیس حتی یلاعن)
 پس اگر زوج ملاعنه ایدر سه خاتون اوز بر سه دخی لعان واجب اولور و اگر ایا ایدر سه خاتون ملاعنه ایدنجه
 حیس اولور (او تصدقه) و یا خود خاتون زوجتی قذف ایلدی کیه شیده تصدیق ایا یه (فان لم یکن الزوج
 من اهل الشهادة کان عبدا او کافرا او محدودا فی قذف و هی من اهلها حد) و اگر زوج اهل شهادت دن اولسه
 عبد و یا خود کافر و یا خود قدره محدود اولغله حال بوکه خاتون اهل شهادت دن اولسه زوج حد اولور (وان کان
 اهلا و هی امة او صغیرة او مجنونة او محدودة فی قذف او کافرة او عن لا یحد قذفها فلا حد ولا لعان) و اگر زوج
 اهل شهادت دن اولسه حال بوکه خاتون جاریه و یا خود صغیره و یا خود مجنون و یا خود قدره محدود و یا خود کافر
 و یا خود شول کسه دن اولسه که آتی قذف ایدن حد اولسه مثلا خاتون زنانه اولسه زوج حد اولور و یا خود زنده
 لعان دخی یوقدر (و مائة ان یحد بالزوج فیقول اربع مرات ثم یبایعها کاذب فیمار ما فی من الزنی) ایدنصره
 خاتون دخی درت دفعه الاله شهادت ایدر که زوجیم کاذب در شول شیده که یکاز نادن اول شیده رمی ایلدی یعنی
 زنانه رمی ایلدی (و فی الخامسة غصب الله علیا ان کان صادقا فیمار ما فی من الزنی انه الیه فی جع ذمت
 بشخیده الاله غضبی خاتونک اوز بر سه اولسون اگر زوج صادق اولور سه شول شیده که یکاری ایلدی زنانه دیه
 و جله سده زوج طرفه اشارت ایلیه (وان کان القذف بنبی الولد ذکرهما) و اگر قذف زنانه و ولد اولور سه زوج

زوجیه ایکیسی دخی ذکر ایلیه لرمثلا صادق شول شیده بن کارمی ایلدم زنانه و ولد دن دسه (فان اتلعا
 فرق الحاکم بینهما) و اگر زوج زوجیه ملاعنه ایلسه لرینلرین حاکم تغریق ایلیه زبر ای علیه السلام زماننده
 بر رجلی خاتونی ایله ملاعنه ایلدیلر و یغیرلرین تغریق ایدوب ولدی والد سه الحاق ایلدی قبل التفریق بیوت
 واقع اولدی و ایلز دن مقدم بری قوت اولسه وارث اولور (وهو طلقه یا نسه) لعان طلقه یا نسه در (و نفی نسب
 الولدان کان القذف به) ولد کتب نفی اولور و اگر قذف نفی ولد ایلد اولور سه (وطبقه بامه) قاضی ولدی اناسنه
 الحاق ایدر (فان کذب نفسه بعد ذلك حد) اگر زوج بعد اللعان نفسی تکذیب ایدر سه حد اولور و وجود حد
 لازم اولان شیئی اقرار ایلدی ایچون و لعان دن اول دخی تکذیب ایلسه سه حد اولور و اما ایا نه ایلسه نه
 حد و نه لعان وارد در مثلاً یا زنانه انت یا بن دسه بر شی لازم کلز اما سن یا بن سن یا زنانه دسه حد و بر یلور زبر
 قذف بعد الی بیوت واقع اولمدر (و حل له ان یتزوجها خلافا لای یوسف) زوج ایچون اول خاتونی تزوج ایلک
 حلال اولدی ابو یوسف ایچون خلاف وارد راتک قنده بهد الملاعنه تزوجی حلال اولمز زبرانی علیه السلام
 المتلاعنان لا یجتمعان ابد حدیث شریفی استدلال ایدوب حلال اولمسه ذاهب اولمدر اما ابو حنیفه
 و امام محمد دیدیلر که مادامکه متلاعنان اوله را جماع علی یا ترا مزوج نفسی تکذیب ایلد کدنصره ملاعنه لک
 باقی فالمز زبر زوج اوز بر سه حدی و جوی کدن و نک زوج علیه اولمدر و بطلان لعان ایلسه اقامت حدی
 ضرورت در زبر اصل و خلاف ایکیسی بر سه صحیح اولمز (و کذا ان قذف غیره لحد او زنت حدی) زوج نفسی
 تکذیب ایدوب حد اولد قدنصره ملاعنه ایلدی خاتونی تزوج ایلک حلال اولدی کی اگر نه زوج سندن
 غیر یلر خاتونی قذف ایلسه و حد اولسه و یا خود خاتون زنا ایدوب حد اولسه اول خاتونی تزوج ایلک حلال
 اولور و حد ایلد لعان باطل اولور زبر زوجین یکنه لعان عمر نه بر دفعه مشر و عدد یوخسه در راز
 مشروع دکلدر و خاتونک زناسی دخی احصائی اسقاط ایدر و اهل لعان دخی باطل اولور و متفک حدی قوی
 قید اتفاقدر زبر خاتونک زناسی جلده سز احصائی ساقط ایدر و تکرار ذکر نه حاجت یوغیدی اما قذف یونک
 خلافتجه در زبر قذف ایلد احصان ساقط اولمز حد اولر نه قیه مکی و سه الله دیمدر که تشدید فون ایلد
 زنت دیک زنانه نسبت ایلد کدر اول تقدیر بر سه حدی ذکر شرط اولور (ولا لعان بقذف الاخریس)
 دلستر ک قذی ایلد لعان یوقدر زبر ابی زبانه اشارت ایلد قذی شبهه دن خالی دکلدر و شبهه ایلسه خدمتدری
 اولور (ولا نفی الجمل) نفی جمل ایلد دخی لعان یوقدر زبر ارال کسه نه یه قاذف اولمدر اولر احتمالدر که
 شمس اوله جمل اولیه (وعندهما بلا عن ان انت به لاقل من ستة اشهر) امامین قنده ملاعنه ایدر اگر خاتون
 آتی ایدن اقلده سنقی اولان ولدی کتور سه (ولو قال زینت و هذا الجمل منه لاعن اتفاقا) اگر زوج خاتونه
 سن زنا ایلد دیو حل زنادند و دسه زوج اتفاقا ملاعنه ایدر زبر القذف زینت صریح یوقول ایلد قذف یوقول
 اولدی (ولا نفی القاضی الجمل) قاضی جمل نسب نفی قاذف دن نفی ایلز زبر لعان نفی ولد ایلد کادر یا کسه زینت
 قویلددر (ولو نفی الولد عند التهنیه) و اگر عند التهنیه ولدی نفی ایلسه حد تهنیه و لادن نصره یدی کون ایلد
 معدوددر (و انبیاع آله الولاة صح ولا عن) آله ولادی اشترا ایلک و قنده نفی ولد ایلسه ولد نفی صحیح اولور
 ملاعنه ایدر (وان نفی بعد ذلك لاعن ولا یاتی) و اگر زوج ولد نسب نفی ایام تهنیه نک مر و ندر نصره و اشترا
 آله ولادن نصره نفی ایلسه ملاعنه ایدر و نسب ولدی نفی ایدر مر زبر ابو حنبل در سکوت اقرار در لعان واجب
 اولور لکن ولدی اولمز (وعندهما یصح الذی فی مدة النفاس) امامین قنده مدت نفاسک انتقام سه دکی نفی
 ولد صحیح اولور (وان کان غائبا غالا علمه کمال ولادتها) و اگر زوج غایب اولور سه انک علمک علی خاتونک ولادی
 حالدرو انک کسیدر نفی خاتون وضع جمل ایلد کده زوج غایب یولسه و مدت یکد کدنصره خبر دار اولسه
 زوجک معلوم ایدن کی خاتونک ولادی جمل کسیدر (وان نفی اول توأمین وافر بالا سرحد) و اگر زوج ایکیز
 اولان اولادن اول وجوده کلان ولدی نفی ایدوب نصره کی ولد اقرار ایلد اول کسه حد اولور و زبر اتالی به
 اقرار ایلد نفی تکذیب ایلشد (وان عکس لاعن) و اگر زوج اوله اقرار ایدوب ثانی نفی ایلسه ملاعنه ایدر
 زبر اوله اقرار ایلد عتقه مقرر اولوب ثانی نفی ایلد کده قاذف اولمدر (و یثبت نسبهما فیها) ایکیسند
 دخی ایکی ولد نسبی ثابت اولور زبر ایکیسی بر ماده دن مخلوقدر و بر نک نسبی ثابت اولمدر آخر ک نسبی دخی

باب العنبر

و بایع عین یا نه در (هومن لا یقدر علی الجماع) عین بول کسه در که جماعه قادر اولیه (اویدر علی الثیب
دون البکر) و یا خود شبیه یعنی بکاری زائل اولش خاتونه جماع ایلمکه قادر اوله اما بکره قادر اولیه (فلو اقرا
لم یصل الی زوجته) زوج خاتون دعواد نصکره زوجیه سنه واصل اولد یغنه اقرار ایلمه (یؤجله الحاکم سنه
قریه هو الصحیح) حاکم اول کسه بی مرافقه اولد قاری و قدیمه سنه قریه ایله تأجیل ایدر صحیح اولان دخی بو درسته
قریه اوچیز اولی دیرت کوندورور کونک ثلثی و برکونک عشرینک ثلثی درو حسن روایت ایلمدر امام اعظم
حضرت لری زمانه یغنه سنه شمسیه ایله تأجیل بیور مشدر سنه شمسیه اوچیز اتمش بش کوندورور
قدورور سنه تأجیل اولغه سبب اگر میض دفع اولتی ممکن ایسه فصول اربعه تک برنده واقع اولور زیر امر من
دیرت شیدندر که بری برودت بری حرارت بری یوسوت بری رطوبت درو سنه تک فصولی ایسه بونلری
مستند دروس اعدی ریح حار و رطید و صیف حار و بایدر خریف بارد و بایسدر و شتایسه بارد و رطیدر چونکه
بر سنه ده میض زائل اولتی ممکن اولسه غیر قابل علاج دکلدر (و یجنب منهار مضان) سنه مقدره دن
رمضان حساب اولنور (و ایام حیضها) دخی ایام حیضی حساب اولنور (لامده میضه او میضها) زوجین
مدت میضی و یا خود خاتونک مدت میضی حساب اولنور (فان لم یصل فیها فرق بینهم ان طلبته و هو طلقه بانه)
یا مقدر اولان سنه ده زوج خاتونه واصل اولمزیسه یعنی جماع ایلمزیسه قاضی یتلین تقریق ایدر و یا خود
مایملری تقریق اولنور اگر خاتون تقریق طلب ایدر سه و بو تقریق طلقه یا نه در فسخ دکلدر زیر افعیل قاضی
زوجیه مضاف اولغه کانه زوج یغنه تطلیق ایلمش صکی اولدی زیر مقصود اولان خاتوندن ظلی دفعدر
(فلو قال و طقت و انکرت ان قبل التأجیل) و اگر زوج وطنی ایلمد دیسه و خاتون دخی وطنی انکار ایلمه
اگر اختلاف قبل التأجیل اولور سه اولدخی ثیب یا خود بکر اولقتن خالی دکلدر (فان کانت ثیباً او بکراً فظن
الجماع) پس اگر زوج وطنی ایلمد دیوب خاتون انکار ایتدیکی ثیب اولور سه و یا خود بکر اولور سه نساء طاقفه می
اول خاتونک فرجه نظر ایدر (ظنن هی ثیب فاقوله مع عینیه) پس ایدر اگر ناظره اولان نساء بو خاتون نیدر
دیر لسه عینی ایله قول زوجکد زیر خاتون زوجین ازیر سه استحقاق فرقی دعوی ایدر زوج ایسه انکار ایدر قول
منکر کدی عینی ایله زیر زوج اصله تمسک اولندر که اول اصل سلامت در زیر بکارت و طنسر دخی ازاله اولور یعنی
زائل اولور ایله اولسه احتمال موجود اولغه قول زوجکد (وان ظنن هی بکر اجل) اگر نساء طاقفه می بو خاتون
بکر در دیسه بر سنه تأجیل اولنور (و کذا ان نکل) و نه تأجیل اولنور اگر زوج عیندن نکول ایدر سه
وان بعد ان تأجیل و هی ثیب او بکر) و اگر اختلاف تأجیل نصکره اولور سه حال بو که خاتون ثیب اولسه و یا خود
بکر اولسه (وظنن ثیب فاقوله) و ناظره اولان نساء نیدر دیر ایسه قول زوجکد عینی ایله بکر تجربه ده
قه یاد عینلدر که طاوغل کوچک بمرطه سی فرجه اداخل ایدر اگر بلا تکلف داخل اولور سه نیدر و اصل
اولمزیسه بکر درو مضیلدر که دیواره طول ایتدیرملر اگر بوی دیواره تجاوز ایدر سه بکر دیر ایلمزه نیدر
و بعضیلدر بمرطه بی کسر ایدر ب خاتونک فرجه حسب اولته اگر داخل اولور سه نیدر داخل اولمزه بکر در
(وان ظنن بکر خیرین) اگر نساء ناظره اولان بکر در دیر لسه خاتون تحمیل اولنور (و کذا ان نکل) اگر زوج
عیندن نکول ایدر سه (و می اختیاره بطل خیابها) هر زمانکه خاتون زوجینی اختیار ایلمه طلب تفریقده
خیاری باطل اولور (والخصی کالغنی) خصی عین کیدر جمیع احکامده خصی اولد که ذکر یزنده اولوب
خصی یتلری مقطوع اولش اوله (و المحبوب یفرق فی الحال) محبوب خاتون طلب ایدر کده فی الحال تقریق اولنور
محبوب ذکر مقطوع اولاند (و حق التفریق فی الامه للمولی عند الامام) مه حقنده حق تفریق مولی
یتیم و ایه حنفیه قنده (و حق التفریق فی الامه للمولی عند الامام) مه حقنده حق تفریق مولی ایه ایچوندز زیر اولتی امه تک
حقیدر (و لا خیارات و جده جده و جد اما لبر صا لا لجد) خاتون ایچون خیاری بو قدر اگر زوجیه
مور و یا خود جدام و یا خود برسن اولسه امام محمد ایچون خلاف رد ایت قنده من و ایچون خیاری واردر
(و لا خیاره لزوج و لا لجد و لا لبر صا لا لجد) زوج ایچون خیاری بو قدر اگر زوجیه مور و یا خود جدام و یا خود برسن اولسه امام محمد ایچون خلاف رد ایت قنده من و ایچون خیاری واردر

باب العدة

بواب عدتلك احكامي يسانده دور (هي تربص) عدت تربص در معنى انتظار دور (يلزم المرأة عدة الحرة للطلاق)
 خانوته حرمه عدتي لازم اولور طلاق ايجون بمعنى مدخول بها يا خود خلوت صحبته اولمش خانون مطلقه اولسه
 عدت لازم دور (او الفسخ) يا خود فسخ ايجون عدت لازم اولور فسخ خيابر بلوغ يا خود خيابر عتق يا خود عدم
 كفالت يا خود احد زوجين صاحبته مالك اولوق يا خود زوجك او غلتي شهوت ايله تقبيل يا خود زوجيدن
 برنك ردي ايله فسخ اولاقده عدت لازم اولور (ثلاثة قرواى حيض) اوج حيض عدت لازم دور اولكي حيض
 نفريق ايجون وثاني حرمت نكاح ايجون ثالث فضيلت حريت ايجون دور (وكرمان وطقت بنسبه) وبته اوج
 حيض عدت ~~حكر~~ شول خانونكه شبهه ايله وطى اولندي مثلاً بر كننه خانوقى طن ايدوب وطى ايلان كبي
 (اونكاح فاسد) يا خود نكاح فاسد ايله وطى اولندي مثلاً نكاح موقت وبلاشه و نكاح كبي شه اكادى عدت
 لازم دور (وفرت اومات عنها) و خانون نفريق اولسه يا خود زوجى فوت اولسه اوج حيض عدت چكر (وام ولا
 عتقت اومات مولاها) وام ولام معتقه اولسه يا خود اقدىسى فوت اولسه اولاشي اوج حيض عدت چكر
 (لا يحسب حيض طلفت فيه) عدتن حساب اولغز شول حيضكه اول حيض ايجنده مطلقه اولمش دور (وان
 كانت لا تحيض لكبر او صغر او يلفق بالسن ولم تحض ثلثة اشهر) و اگر خانون حيض كوررد كل ايسه مجوزه
 يا خود صغيره اولديغيچون يا خود سن ايله باغ اولوب حيض كورمز ايسه پس ايمدى بونلك عدتي اوج ايدور
 حتى صباهه و تعالى شهرى ايسه ده حيض مقامنه قائم ايدوب (واللاقي بشن من الحيض من نساكنهم ان ارتبتم
 فعدتهن ثلثة اشهر) يور مشردرو ائندن صغيره حقه ده (واللاقي لم يحضن) يور مشردور (ولاموت في نكاح
 صحيح اربعة اشهر وعشرة ايام) و حرمه نك موفى ايجون عدتي نكاح صحبه درت آي واون كوندركل زوج داخل
 اولسون كل و خانون دخي كل صغيره اولسون وركل كبيره وركل ماله وركل كايه اولسون برابر دور
 (وعدة الامة حيضتان) جاريه نك عدتي ايكي حيفه در زيراني عليه السلام (طلاق الامة تطليقتان وعدتها
 حيضتان) يور مشردور (وفي الموت وعدم الحيض نصف ما للحرة) جاريه نك عدتي موده وعدم حيفه حرمه
 ايجون اولان شينك نصف دور (وعدة الحامل وضع الحمل مطلقا) حاملك عدتي وضع حملدر مطلقا قيدي كل مطلقه
 اولسون كل زوج موفى اولسون وركل حرمه اولسون وركل امه اولسون برابر دور (ولو مات عنها صبي) و اگر فوت
 اولان صبي ايسه ده عدت وضع حل ايدنجه در ابو حنيفة و امام محمد قننده (وعند ابى يوسف رحمه الله ان مات
 عنها صبي فعدتها بالاشهر) و ابو يوسف قننده اگر صبي فوت اولسه اول خانونك عدتي اشهر ايله دري دور آي
 اون كوندور (وان حملت بعد موت الصبي) و اگر صبي نك موده و تنصكره خانون حامل اولسه مثلاً صبي نك مودن
 آتتى ايدو يا خود دخي زياده وضع ايلكاه حامل اولسه (فعدتها بالاشهر اجماعا) پس ايمدى اول خانونك عدتي
 اشهر ايله در اجماعاً زير خانون وقت موده حامل اولمش اولدي (ولان نسب في الوجهين) ايكي وجهه دخي وركل
 نسي ثابت اولز يعني كل قبل الموت حامل اولسون كل بعد الموت حامل اولسون زير صبي نك ماني يوقدر
 علوق تصور اولنه اگر دينلورسه نكاح مانك مقامنه قائم اولور زيراني عليه السلام (الولد للفراش) يور مشردور
 بوكا جواب و ير بلوركه نكاح اولزمان مام مقامنه قائم اولوركه تصور مام ممكن اوله صبيده ايسه ممكن دكلور
 (ومن طلفت في مرض الموت تطليقاً رجعيّاً كالزوجة) شول خانونكه زوجك مرض موده طلاق رجعيه ايله
 مطلقه اوله ائلك عدتي زوجيه كيدر (وان كان يائساً بعد ابعدا لاجلين) اگر مرض موده مطلقه اولان باين
 اولورسه ابعدا اجلين ايله معتده اولور ابو حنيفة و امام محمد قننده مثلاً اول باين اولان خانون عدت طلاقكه اوج
 حوض ايدى اول عدت ايجنده ايكن رجل فوت اولسه و بو خانونك حيفى بروجله معتده اولسه كه عدت وفاتي
 نجابوز ايسه يعني ايدو بر حيف كورميوپ اللي كونده بر حيف كورمكه اوج حيفى درت آي اون كونده
 تمام كورسه اول ابعدا اجلين عدت طلاقده و اما هر ايدو بر حيف كورر خانون اوليجي تمام اولدين وفات ايله
 ابعدا اجلين عدت وفات اولور عدت طلاقده مورايدن و نكراطل اولوب عدت وفات ايله معتده اولور

(و عند أبي يوسف كارجي) ابو يوسف قنده خاتونك عدتي ربي كيدرا اوج حيص ايله عدت جكر
 (ومن عتقت في عدة ربي تمام كالحرة) شول جاريه كه عدت رجعيه ده معقه اولسه حره كبي عدتي تمام ايدر
 جاريه نك عدتي حره عدته انتقال ايدوز راجعيه هنوز نكاح باقيدور (وان في عدة بائن اوموت فكالامة)
 واكر عدة بائنه معقه اولسه وياخود عدت موده معقه اولسه آنك عدتي ايكينده دخی امه عدتي كيدور
 حره عدته انتقال ايلز راجي نوت وموت ايله نكاح زائل اولديغيچون (وان اعتدت الابسة بالاشهر ثم عادمها
 على عادت باطلت عدتم اوتستاق بالحيض هو الصحيح) واكر ايسه يعني حيص دن كسلان خاتون اشهر ايله عدت
 چكسه اندنصكره اول خاتونك دمی عادتي اوزر نه عودت ايلسه اول خاتونك اشهر ايله چكديكي عدت باطل
 اولوزو حيص ايله استيف ايدر صحیح اولان بودرسن ايس المي بش باشنده اولان خاتوندر وقتوي دخی بونك
 اوزر نه در (وكذا استأنف الصغيرة اذا حاضت في خلال الاشهر) وشه صغيره دخی عدتي حيص ايله استيف
 ايدر اشهر ايله عدت مايننده حاض اولدقه (ومن اعتدت البعض بالحيض ثم ايست تعتد بالاشهر) شول
 خاتونكه عدت بك بعضيتي حيص ايله معتده اولسه اندنصكره ايسه اولسه اشهر ايله معتده اولوزيدل ايله مبدل منه
 جمع ايلك لازم كلون ايجون مثلاً بر خاتون اوج حيص ايله عدت طلاق جكر كن ايكی آيدن اقلده ايكی حيص
 كورمه اندنصكره دم منقطعه اولوب ايسه بر آي دخی مرد ايلككه عدتي تمام ايلز نكاح استيف ايدوب
 اوج آي دخی عدت جكر اولكي مرد ايدور محسوب اولز اكر محسوب اولوزمه بدل ايله مبدل منه جمع اولك لازم
 كلوزو خود عنودر كذا في اصلاح الايضاح (وذا وطئت المعتدة بشبهة وجبت عليها عدة اخرى وتداخلت)
 چن معتده اولان خاتون شبهه ايله وطئ اولسه اول خاتونك اوزر نه عدت اخرى واجب اولوزو ايكی عدت
 بر ريشه نكاح ايدر (واما زناه المرأة) شول حيصكه معتده اولان خاتون شبهه ايله وطئ اندنصكره كورور (بختب
 منها) اول حيص ايكی عدت دن حساب اولدور (وتتم الثانية ان تمت الاولى قبل تمامها) عدت نايه في تمام ايدر
 اكر نايك تمامدن اول عدت اولي تمام اولدي ايسه شك بودر كه حيصه اولي عدت اولي ايجوندر اما اندنصكره
 اولان ايكی حيصه كه صكره اولمشدر اول حيصه ايكی عدت دن اولوب دور حيصه منابه نائب اولوزو ايكی
 عدت اولي و ايكی نايه ايجوندر و اول حيصه ايله عدت اولي لازم اولوزو در نجي حيصه لازمدر كه ثاني تمام
 اوله (واستأنف في الطلاق والموت عقيمتها) موت طلاقده عدت ك ابدامی ايكی كينك عقيبنده در يعني
 موت و طلاق عقيبنده (وان لم تعلم بها) اكر خاتون ايكی نايه بار ايسه ده ينه عدت عقيب موت و طلاقده در مثلاً
 بر خاتونك زوجي مفرد فوت اولسه وياخود تطليق ايلسه وكندويه خبر دور اي اون كوندنصكره واصل اولسه
 خبر واصل اولديقي ساعت آخره تزوج ايلسه جائزدر راعدي منقضية اولمشدر (وفي النكاح افاصد عقيب
 انقراضه) نكاح فاسده عدت ك ابدامی قاشيك تفريق عقيبنده در (او العزم على ترك الوطئ) وياخود جباع
 ايلك اوزره زوجك عز عتيدر مثلاً تركن وياخود خليت ميبك ديكن كبي (ومن قالت انقضت عدتي بالحيض
 فقول لها مع النمين ان معنيها منون بوما) وشول خاتونكه بنم عدت حيص ايله منقضي اولدي ديسه ميبك
 قول نونكدر اول عدت اوزر نه اكر انكش كون كمش ايسه (وعندهما ان مضى تسعة وثلاثون يوماً ثلاث
 ساعات) امامين قنده اوزره قوز كون اوج ساعتدر (وان نكح معتدة من بائن) واكر بر كسته بايندن
 معتده سني نكاح ايلسه (ثم طهها قبل دخول زم مهر كامل وعدة مستأنفة) اندنصكره قبل الدخول تطليق
 ايلسه اول كسته به كامل مهر وعدة مستأنف لازم اولوزو حيقه و ابو يوسف قنده (وعند محمد نصف مهر
 وانما الاولى) وامام محمد قنده نصف مهر وعدت اولاي تمام لازمدر راجعيه دخول بودر (ولعدة
 في طلاق قبل الدخول) قبل الدخول طلاقده بالاتفاق عدت بودر زير ايسيكه دخول ايله موكدا اولان
 نكاح ابدی ايسه حقي دكل و خلوت صحبه كه نكاح مقامنه قائمدر اولدخی شقة دكل اول اجلدن عدت
 لازم اولز (ولاعلى ذممة طلقه اذى) وذمى تطليق ايلديكي ذميه اوزر نه دخی عدت بودر اكر معتد كلال ايسه
 زير ذميه فروغ شرعله خطا بودر حق شرع ايجون واجب دكل رزرا اعتقاد لري بودر اكر معتد ايسه رذميه
 اوزر نه عدت واجب اولوزو بالاتفاق زير اعدت حق زوجدر كافر دخی حقوق عباد ايله خطا بودر (واجريه
 حره دخی شول حريمه اوزر نه عدت بودر كه مسلم اولدغي حاله دار اسلامه

چيقه امامين ايجون خلاف وارد اولدقنده حريمه عدت جكر اكر حامل اولوزسه وضع جل ايدنجه عدت جكر
 زير اقرنده اولان اولدقنده نايه نكاح (فصل في نكاح) خاتون منع اولوزو يعني نعمت نكاحك فوتدن متأسسه اولوز
 اصلده حدم منع معنانه در يقال احذت المرأة اى منع نفسها احذاد دخی احذاد معنانه در ايكی
 دخی زوجي وفاتد نصكره ترك زبنده استعمال اولوزو (معتدة البائن والموت) معتدة بائن دخی معتدة موت
 منع اولوزو اما معتدة طلاق رجعيه ترك زبنه استعمال اولوزو (معتدة البائن والموت) معتدة بائن دخی معتدة موت
 مسيلة يترك الزينة) چن خاتون مكافه ومسلمه اولسه ترك زبنه استعمال اولوزو (واما المنع والمعتدة والطيب
 والدهن والكحل والحناء الامن عذري) زعفران وعصفر ايله صبح اولنكش ثوب كچكدن دخی منع اولوزو رايحه
 طيبه ايله ودهن وكحل وحناء ايله زبنه دخی منع اولوزو الا مكره عذردن استعمال اولونه دوا ايجون حله سنك
 استعمالي جائزدر (لا معتدة العتق والنكاح الفاسد) معتدة عتق ومعتدة نكاح فاسد ترك زبنه استعمال اولوزو
 زير اوايكی نعمت نكاحي فوت ايدير كه تأسفه مظهر اوله (معتدة عتق ديدكي شول ام ولددر كه افنديسي
 كندوي اعتاق ايليه به ده افنديسي وفات ايليه اولدوله خاتون ترك زبنه استعمال اولوزو (ولا تحطب المعتدة)
 معتده اولان خاتون خطبه اولمز (ولا يأس بالتعريض) تعريض لا بأسدر ابن عباس رضي الله عنه نه بهر
 ايدوب ديديكه تعريضك معناني بودر كه بر كسته معتده اولان خاتون بن سني تزوج ايلك مرد مدور راسن
 حساسن وصالحه سن ديوقول اين ايله سوبلكدر بودر اوانان بائن طلاق ايله عدت وفات ايله معتده اولان
 حقه در رجعيه ده نمكند كدور زير اهنوزا نكاح آنده مايقدر ابن مالك ديمشدر كه تعريض الحقي عدت وفات ايله
 معتده اولان خاتون در رجعيه بائن طلاق مبتونه اولان كادرا كانه ريش زوج اول ايله عداوته مفضي اولوز
 (ولا يخرج معتدة الطلاق من بينها اصلاً) معتدة طلاق اوندن طشره خروج ايلز ترك كچيه ورك كوندز
 زير احقي سبحانه ونعاليك (لا يخرجوهن من بيوتهن ولا يخرجن) قول شريفي عدم خروج دليل فاطمدر
 (ومعتدة الموت يخرجن من ارباعه الدليل ولا يبيت في غير منزلها) ومعتدة موت كوندز اوندن طشره جفر
 ودخی ليك به ضيبنده جفا زير معتدة موت ايجون نفقه يوقدر ايله اقبه طالب معاش ايجون نه بارده
 جقمغه رخصت وارددر كام اولوزو كه خروج عمد اولوب كچيه به فالور ايجون وبض الليل ديدى وكندوميزلندن
 غيريده بيتوت الزما معتدة طلاق بوكحالته در زير انك نفقه مي زوج اوزر نه در اوندن خروجه احتياج
 يوقدر (والامة يخرج في حاجة المولى) جاريه معتده ما قندب سنك حاجتي ايجون اوندن خروج ايدر (وتعتد
 المعتدة في منزل يضاف اليها وقت الفرة والموت) معتده اولان خاتون بر منزلده عدت جكر كه وقت فرقتده
 وياخود وقت موده اول منزل مسكني ايله اول خاتون مضاف اولش اولوزو راسن حتى سبحانه ونعاليك
 (ولا يخرجوهن من بيوتهن) قول شريفي بيوت سكني ايله تفسير ايلشدر (الا ان يخرجن جبراً) الا مكره ورشه
 خاتون جبراً اخرج ايليه (او اخافت على مالها) وياخود خاتون مالي اوزر نه خوف ايليه مثلاً اكر وقت
 فرقتده وياخود وقت موده بولنديقي اوده اولوزسه مالي ضايع اولك احتمالي خوف ايله خاتون اول اوندن
 خروج ايدر (وانما دام المنزل ولم تقدر على كراهه) وياخود منزلك انهم راسنه خوف اياسه وياخود اولديقي اولك
 كيراسني ادايه قادر اولسه خاتون معتده اولديقي حاله در زمان اوندن خروج ايدر زير اونلك بجهه سي عذردر
 ولا بأس بكسوتها معافي منزل وان كان الطلاق بائناً كان بينهما مرة) معتده اولان زوج ايله بر منزلده مع اولسي
 لا بأسدر اكر طلاق بائن ايله اولوزسه ده لا بأسدر چن ايكينك مايتده ميرا اولسه يعني پرده اولسه (الا ان يكون
 فاسقاً) الا مكره زوج فاسق اوله اولزمان بر پرده اولك جائزدر كادرا (فان كان فاسقاً والبيت ضيقاً خرجت) اكر
 زوج فاسق اولوزسه وياخود بيت ضيق اولوزسه خاتون اول اوندن جفا ايكی بر پرده اولك لايك دكلدر جقمه سي
 لازمدر (والاولى خروجه) واولي اولان زوجك اوندن خروجدر زير خاتونك منزل زوجده مكثي واجبدر
 وزوجك مكثي مباحدر ايدى مباحي رعایتدن واجبي رعایت اوليدر (وان جعل بيتها امرأة ثقة تقدر
 على الحيلولة لحسن) اكر زوج فاسق معتده مايتده معتد عايم بر خاتون قله (اوله خاتونكه منه قادره اولسه
 حسندر كافي ديمشدر كه اكر فاضی ايكينك بيتنه بر معتد عايم خاتون نعيم ايلسه حسندر بقدر الامكان
 واجبي عمل ايلك ايجون (ولو اباها اذ مات عنها في مفرويتها وبين مصرها اقل من مدته وجبت) اكر زوج

خاتونی مفرد طلاق باین تطبیق ایله و یا خود مفرد زوجی فوت اولسه حال بوکه خاتون بیخی ایله خاتونیک
 شهری بیخی مدت مفردن اقل اولسه خاتون شهرنه رجوع ایلیه کرک یا تنجه محرمی اولسون کرک اولسون
 (وان کانت مسافته من کل جانب) هر جائیدن اگر مسافه مفرد اولسه یعنی شهری ایله مقصدی چشیده هر جائیدن
 مسافه مفرد اولسه (تخیرت معها ولی اولان) خاتون شهری ایله مقصدی توجهده بخیر اولور اگر کندیسی ایله
 و ایسی اولسون کرک اولسون (والعود اجد) شهرنه عود اجد در بقدر امکان عدتی زوجده تمام ایتمک ایچون
 (وان کان ذلک فی مصر لا یتخرج منه) مالم نعتدتم بخروج ان کان لها محرم) اگر زوجک فوقی و یا خود ابانه سی
 بر شهرده اولورسه خاتون مادامکه عدت چکمیجه اول شهردن چقمیه عدت تمام اولدقدنصرکه خروج ایلیه
 اگر خاتون ایچون محرم اولورسه (وقالان) کسان معها محرم جازا خروج قبل الاعتداد) اما مین دیدیلرکه
 اگر خاتون محرمی اولورسه عدتن اول اول شهردن خروجی جائز اولور

باب ثبوت النسب

بواب ثبوت النسب - ثبت احکامی بیاید در (اقل مدة الحمل ستة اشهر) مدت حمل اقلی آلتی ایدر حق سبحانه
 و تعالیٰ (وحمله وفصاله ثلاثون شهرا) قولند نصرکه (وفصاله فی عامین) قول شریفی مدت حمل آلتی آتی
 اولد یقینه حجت قاطعه در یوقولی علی بن عباس رضی الله عنهما حضرت تدن منقولدر (واکثرها ستان) و مدت
 حمل اکثری ایکی سنه در بزم قنجدره امام شافعی قنجدره حمل اکثری درت سنه در مشهور اولان دخی بودر امام
 مالک بش سنه در دیشدر و بر روایتی یدی سنه اولتی اوزره ذاهب اولد در روایت اولمشدر که خضاک
 درت سنه انا سی قرتده یا قوب طوعه قدده دیشدری ظاهر اولوب خضاک ایدردی اول اجلدن خضاک تسبیحه
 اولمشدر و ابن بجلان و ابن ریمه دخی قرتده درت سنه یا تمشدر و ابن بجلان در روایت اولمشدر که ولد انا سی
 قرتده درت سنه و بعض زمان یدی سنه فالور بعد طوغر اما بزم ایچون دلیل قول عائشه رضی الله عنهار
 (لا یبقی الولد فی بطن امه اکثر من سنتین و لو بطل هزل) بیورم در بزم مذهبه زده اکثر مدت حمل ایکی سنه در
 (ومن قال ان نکبت فلانة فمهی طالق فنکبها فولات لسته اشهر من ذلک کعبه از نه نسبه و مهرها) برکسنه اگر
 فلانه بی بن نکاح ایدرسم اول خاتون طالق در دسه و خاتون مزوری نکاح ایلیه و خاتون دخی نکاح وقتندن
 آلتی آیده ولد کتورسه ولدک نسبی ثابت اولوب خاتونک ممری اول کسنه یه لازم اولور (واذا اقرت المطلقة
 بانقضائها لعدتها ثم ولدت لافل من ستة اشهر من وقت الاقرار ثبت نسبه) اگر طلقه اولان خاتون عدتی منقضی
 اولد یقینه اقرار ایلیه اندنصرکه آلتی آیدن اقلده ولد کتورسه اول ولدک نسبی ثابت اولور کذبی متیقن
 اولد یقینون (وان ولدت لسته لا) اگر وقت اقرار دنصرکه آلتی آیده ولد کتورسه نسبی ثابت اولور (وان لم یقر
 بنسب ان ولدت لافل من سنتین) اگر مطلقه اولان خاتون انقضاه عدتی اقرار ایلیه و ولدک نسبی ثابت اولور
 اگر ولدی ایکی سنه دن اقلده کتورسه زیرا حین طلاقده علوقک ثبوتی احتمالی وارددر (وان کان استثنی انا کبر لا
 اگر خاتون ایکی سنه ده یا خود ایکی سنه دن اکثرده ولد کتورسه نسبی ثابت اولور زیرا حدوث حمل بعد الطلاق
 وطی حرامده اولتی احتمالی وارددر (الافی الرجعی و یكون رجعية بخلاف البائن الا ان یدعیه فثبت فیہ ایضا
 و یحمل علی الوطی بنسبه فی العدة) الاطلاق رجعیده ولدک نسبی ثابت اولور و ولدک ظهوری رجعت اولور
 طلاق باین بوتک خلافتیه در زیر حدوث حمل بعد الطلاق اولتی احتمالی وارددر الا که زوج دعوت ایلیه پس
 ایسی بوک اولتی طلاق یا شیده دخی ولدک نسبی ثابت اولور رجعیده اولد یقینی ثبوت عدتده شبهه ایله وطی
 اوزرینه حمل اولتور (وان کانت المیانة مراقة فان انت به لافل من تسعة اشهر ثبت و الا فلا) اگر میانه
 مراقة اولسه یعنی صغیر اولوب انت مثلک جماعی ممکن اولسه اگر اول مراقة اولان میانه طقوز
 آیدن اقلده ولد کتورسه اول ولدک نسبی ثابت اولور و اگر طقوز آیدن اقلده کتورم یوب بلکه طقوز آیده و یا خود
 دخی اکثرده کتورسه نسبی ثابت اولور (وعندابی یوسف بنیت فیمادون سنتین) ابو یوسف قنجدره ولدک نسبی
 ثابت اولور ایکی سنه دن اقلده (ومن مات عنها ارا انت به لافل من سنتین بنسب) دخی زوجی فوت اولان خاتون
 مراقة اولورسه ایکی سنه دن اقلده ولد کتورسه نسبی ثابت اولور (وان کانت مراقة ملاقل من عشرة اشهر
 و عشرة ايام) ولد ایچون ثبوت نسب اون آی و اون کوندن اقلده در زیر اعدت و قات درت آی اون کوندن

واقل مدت حمل ایسه آلتی ایدر جمعی اون آی اون کوندن (واحد ملا) اگر بومدن اکثرده ولد کتورسه نسبی
 ثابت اولور (ولا یتب ولادة المعتدة) معتدة اولان خاتونک ولادتی ثابت اولور (الا بشهادة رجلین اورجل
 وامرأتین) الا ایکی رجعت و یا خود بر رجعت و ایکی عورتک شهادتی ایله ثابت اولور (وعندهما بکفی شهادة امرأة
 واحدة) اما مین قنجدره بر خاتون شهادتی کفایت ایدر (وان کان حمل ظاهرا واعترف الزوج به بنسب یجوز
 قولها) اگر حمل ظاهر اولسه و یا خود زوج اول حبله اعتراف ایلیه مجر خاتونک قولیه ولادت ثابت اولور
 (وعندهما لا یدمن شهادة امرأة واحدة) اما مین قنجدره بر خاتونک شهادتن لازمدر (وان ادعتها بعد موته
 لافل من سنتین فصدفها الزیمة صح فی حق الارث والذیب هو المختار) اگر خاتون زوجک و تنصرکه
 ایکی سنه دن اقلده ولادتی ادعا ایلیه ورته دخی خاتونک تصدیق ایلیه له حق ارثده و حق نسبه ورته نک
 تصدیق صحیح اولور مختار اولان بودر (ومن نکح قات ولد لسته اشهر فصاعدت منه ان اقر بالولادة
 او نکت) برکسنه بر خاتونک نکاح ایلیه اندنصرکه اولدخی آلتی آیده و دخی زیاده ده ولد کتورسه ولدک نسبی
 اول کسنه دن ثابت اولور اگر زوج ولادتی اقرار ایدرسه و یا نکوت ایدرسه (وان یجدد بشهادة امرأة واحدة
 فان نقاه لافل) و اگر زوج ولادتی انکار ایدرسه بر خاتون شهادتی ایله ثابت اولور و اگر ولدی ننی ایدرسه
 ملا عنه ایدر بر انساب فراس ایله ثابت اولور و متکوحه ولدک نسبی دعوت بر ثابت اولور و ولدک مزورانی اولور
 الالغان ایله اولور (وان لافل من ستة اشهر لا یتب) اگر آلتی آیدن اقلده ولد کتورسه نسبی ثابت اولور (فان
 ادعت نکاحها منذ ستة اشهر و ادعی الاقل فالقول لها مع اليمين وعند الامام بلایین) اگر خاتون ولد کتورسه
 و نکاحی آلتی آیدن اقلده دعوی ایلیه ورجل آلتی آیدن اقلده دعوی ایلیه پس اییدی عینیله قول
 خاتونکدر و امام ابو حنیفه قنجدره بلایین قول خاتونکدر و ولد نکاحی در زنا کادر (وان علقه ملاقها بالولادة
 فشهدت بها امرأة لا تطلق خلافا لهما) اگر زوج خاتونک طلاق فی ولادته تعلیق ایلیه و بر خاتون ولادته شهادت
 ایلیه طلاق واقع اولور اما مین ایچون خلاف وارددر انکله قنجدره طلاق واقع اولور (وان اعترف بالحمل تطلق
 یجوز قولها و عندهما لا یدمن شهادة امرأة) اگر زوج حبله اعتراف ایلیه مجر خاتونک قولیه مطلقه اولور
 و اما مین قنجدره بر خاتونک شهادتن لازمدر (ومن نکح امه فخطاها فاشترها فولات لافل من ستة اشهر من ذلک
 شرها از نه و الا فلا) شول کسنه بر جاریه بی نکاح ایلیه و بعد الدخول طلاق باین تطبیق ایلیه دعوت
 ایچنده ایکن جاریه بی اشترا ایلیه و اشترا بلدیکی زماندن آلتی آیدن اقلده کتورسه اول ولد بلا دعوت
 رجل مزورده لازم اولور کرک اقرار ایلیسون کرک ننی ایلیسون و اگر آلتی آیدن اقلدن کتورم مزوره بلا دعوت ورجل
 مزورده لازم دکار مثل اکر وقت شرا دن آلتی آیدن اقلده ولد کتورسه علوق شرا دن اول اولوب ولد خاتونک حال
 اعتدادنده واقع اولش اولور بوک واقع اولان ولد بلا دعوت ثابت اولور و کما فراس قائم اولد یقینون اما آلتی آیده
 و یا خود ده از نه ده کورسه ولد علوق اولور ولد علوق ایسه ثابت اولور الادعوت ایله ثابت اولور و باید طلاق کرک
 رجعی و کرک باین و کرک خلعت اولسون برابردر (ومن قال لامته ان کان فی بطنک ولدة فمهی فشهدت امرأة
 بالولادة فمهی ام ولده) شول کسنه جاریه سنه اکر قارنده ولد اولورسه اول ولدک نسبه و ابه اولان خاتون
 ولادتی شهادت ایلیه جاریه اول کسنه نک ام ولدی اولور ولد کتورک دعوی ایله ثابت اولور ولادت ایسه
 قابله نک یعنی ابه نک شهادتی ایله ثابت اولور بومس مثله اگر آلتی آیدن اقلده اولورسه ده (ومن قال لغلام هو ابی
 ومات فقاتل امه انا امه انا امه انا امه و هو ابی برثانه) شول کسنه که بر غلام ایچون بتم او غلومد ریس و فوت اولسه
 و او غلوتک اناسی دخی بن انت خاتونک ایدم دیسه اول او غلان متوفاتک او غلاید رانا سی ایله مستوفایه وارث
 اولور (فان جهلت حربتها و قات الزیمة انت ام ولده فلا میراث لها) پس اگر خاتونک حربتی بلغمه و ورثه من
 متوفاتک ام ولد یسن دیسه بر خاتون ایچون متوفان میراث یوقدر اما او غلان وارث اولور

باب الحضنة

بواب احکام حضانه نک بیاند در حضانه کسر حایله لغه مصدر در معناه چشندن انامی صغیر و صغیره قبل
 الفرقه و بعد الفرقه تریه ایله کدر (الام حق بحضانه ولدها قبل الفرقه و بعدها) فرقندن اول و صکره ولدک
 حضانه سنه احق اولان انا در مادامکه محرمندن غیر یه تزویج ایلیه (ثم اها وان عات) اندنصرکه حضانه یه

الفقر علی ایسه لایشرکه فی احد کتفه الابین والزوجه طفل فقیر کتفه می بابایی اوزرینه در نفقه ده بر احد بابایه مشارک الایمز اوزرینه کتفه می ولد اوزرینه و زوجه کتفه می زوج اوزرینه اولاد بی نفقه بالکسر بابا اوزرینه اولاد بی ظاهر الزویه قولید و اما ابو حنیفه دن روایت اولمشد که نفقه بابا و انا اوزرینه میراث حبسی اوزرینه ثلاثه اوزرینه حق سبحانه و تعالی (و علی الوارث مثل ذلک) قوی بونی مؤید در اما وجه ظاهر حق سبحانه و تعالی (و علی المولود له رزقهن و کسوتهن) قوی شریفید و یشد در وجه استدلال بود که رزق ولد بابا اوزرینه واجب الیسی ولد سبیل در اوید و ایچق ولد اوزرینه بابا اوزرینه الیسی بطریق الاولی زیرا حکم مشتق اوزرینه ترتیب ایلدی چکنه حکم مشتق اوزرینه ترتیب ایلده مشتق منهک علیته دلیلدرسته حکیم حق سبحانه و تعالی (السارق و الزانی) قول شریفده واقع اولمشد و اما کلامده نظر وارد رزیرا زوجه کتفه می زوج اوزرینه اولسه علت احتیاسد و بونده غیری شیعات اولتی جا نزد کدر معلوم واحد اوزرینه ایکی علت وارد اولمشد و اما بوجوب علت و لا تدوزیرا وجوب نفقه ده مؤثر دوزیرا سبب بین الزوجین والولد وصل اولان بر تبتدو کند و نفقه نیجه واجب ایسه بر تبتدو دخی اولبده واجب اولور و احتیاس ایسه علتک علیدر و مصنف طفلی فقیر ایلدی اگر طفلك منی اولورسه نفقه می کشند و مانند کدر و اگر غایبه مالی و اربایه بابایه من نفقه من و بر بعهده مالی کاد کده رجوع ایلد و ایا امر اولنور اگر غایبه مالی اولدین اتفاق ایدرسه حکمده رجوعه قادر اولمز الا مکرکه انشاء ایلش اوله اگر بابا ایلش اولورسه اوزرینه ولد ایچون نفقه بوقدر اگر طفلك اولورسه مولای اوزرینه دور کد بابایی حر اولسون کرک عبد اولسون کرکند بر اولسون (ولا یجبر ایه علی ارضاعه) ولد ای ارضاع اوزرینه جبر در رسته طر عریضه و غایبی امزرد بوجوب اوزرینه حق سبحانه و تعالی (و الرالدات برضعن اولادهم حولین کاملین) قول شریفک خود معنای والدانک ارضاعته دلیلدر جواب و بر بولور که حق سبحانه و تعالی (برضعن) قولک معنای والده (لن یقلدن اخبار در یعنی اشد کاری زمان بولبده ایلد و دیگر اگر غایبه مالی امر ایسه ده یا خود ندب اوزرینه محمول اوله (الا اذانه یفت) الامم که امر ارضاع ایچون متعین اوله یعنی بر مرضع بولمقام ایلد و یا خود ولد انا سندن غیری کسنه نک عمه سنی قبول ایلدن الله متعین اولد فده ارضاعه جبر اولنور (و یستأجر الالب من ترضعه عندها) بابا مرضعه خانوقی استیجار ایدر که انا سناک یا شده ارضاع ایلده عندها قوی خانوقی ولد کندی یا شده الیسی مراد ایلد کده دوزیرا حق حضانه کند و نکد و بابایی اناک حق ابطانه حالت اولمز (ولو استأجرها و هی زوجته و معتنه من رجعی لترضع ولدها لا یجوز) الا ب ولد ای ولدی ارضاع ایچون استیجار ایلده حال بود که خانوقی کند و نکد و زوجه می و یا خود طلاق رجعیه دن معتده می اولسه استیجار جاز اولان و ازل ارضاعی ای اوزرینه و یا شده مستحده دوزیرا حق سبحانه و تعالی (والرالدات برضعن اولادهن) قول شریفی صیغه خبر ایلد امر در مو کدر احتمال بجزایه معده اولدی چونکه اجرت اقدام ایلده جک قدری اولد بی ظاهر اولوب فعل ارضاع کند و نکد اوزرینه واجب اولور ایلر لازم اولمز (و فی معتده البانین و رایتان) معتده یا شده ایکی روایت وارد و بر روایتده جاز کد و بر روایتده احتیاسا جاز دوزر (و بعد العده یجوز و هی احرى ان لم یطلب زیاده علی الفجر) عدت نفقه که استیجار جاز در حال بود که ارضاعده انا اولده احق در اگر غیر نکد اوزرینه اجرتی زیاده طلب الیسی (ولو استأجرها و هی زوجته لا رضاء ولده من غیرها صح) اگر بابا ارضاعه دن ولد ارضاع ایچون کند و خانوقی استیجار ایلده صیغه خبر جاز خانوقی ولد مزبورک ارضاعی معتده واجب دکلدر اولمشد بر وجه سائر کی اجنبیه اولمش اولور (و نفقه البنت بالعهدة والابن زمان علی الاب عامه و بی یقی) بالغه قزل و کوزم اوغلانک نفقه می خاصه بابا اوزرینه و نفقوی دخی بوقوله در زبر ارضاع سبحانه و تعالی (و علی المولود له رزقهن) نظم شریفی بوقوی مؤید در بولکلامده رمز وارد که کسیدن عابر اوقات نفقه می بابا اوزرینه در اوله اولمز معتده و مستحی الاعضاء و طالب علم داخل اراش اولور (و قبل علی الاب و قبل علی الام) دلیلدرسته که بابا اوزرینه نفقه نکد ثلثانی و ام اوزرینه ثانی لازم بود بوقول خصات و حسن روایتده و حسن ثلثان و ثلث روایتی ایلد و لا غیر کتفه می خاصه اب اوزرینه اولمشد یا شنده وجه فرق بود که صغیره بابا ایچون ولایت و مؤنت جمع اولدی حتی صدقه فطری دخی بابا اوزرینه

واجب اولمشد کندی نفسی منزله منده اولدی اما کیره ده بابانک ولایتی بوقدر بالغ اولد بی ایچون بوقدر بر وجه سائر محارم کی اولوب نفقه می میراث اعتباری ایلد اولور (و علی المومر یسار ایحرم الصدقه نفقه اصوله الفقراء بالسویة بین الابن و البنت) کند و یه صدقه حرام اولان یسار ایلد موسر اولان ولد اوزرینه اصول فقر اسنک نفقه می اوغل رزقینده کند و یه علی السویه واجب اولور اصول فقر ایدر کی ابون و اجداد و جراتدر (و بر تبتدو فیما انقرب و الجزیة لا الارث) وجوب نفقه ده قرب و حریت اعتبار اولنور و ارث اعتبار اولنور (فلو کان له بنت و ابن ابن نفقته علی البنت مع ان ارثه لهما) اگر بر کسنه نکد بر قزی و بر دخی اوغلانک اوغلی اولسه اول کسنه نکد نفقه می قزی نکد اوزرینه در حال بود که اول کسنه نکد ارق انکیسی ایچوندر (ولو کان له بنت و ابن اخ نفقته علی بنت البنت مع ان کل ارنه للاخ) اگر اول کسنه ایچون قزی نکد قزی و بر قزینلشی اولسه آنک نفقه می قز اوزرینه در حال بود که اول کسنه نکد جله ارق قزینلش ایچوندر و باید ارثه اعتبار اولوب قرب بر تبتدو اعتبار اولدی (و علیه نفقه کل ذی رحم محرم منه) کل ذی رحم محرم اولان کسنه نکد نفقه می موسر اوزرینه واجب اولور (وان کان فقیرا و صغیرا و ایتامی اوزرینه و ایتامی اولایمکن الکسب طرقة و لکونه من ذوی البیوت اوطالب علم) اگر ذی رحم فقیر و یا خود صغیر و یا خود ایتامی و یا خود کوزم و یا خود داعی اولورسه و یا خود طالب علم اولد بی اجلدن بر خونه کسبه قادر اولیه و یا خود ذوی البیوت دن اوله و یا خود طالب علم اوله و بوقوله ذی رحم محرم کتفه می موسر اوزرینه واجب اولور و بر قفه ضم حالیه و راه مهمله و قاف ایلد حق معنانه در و حرفه فالیه قاده عقل معنانه کلا و ذوی البیوت شرف و عظیم اولمکن گایه در (و یجبر عا یها) موسر اولان کسنه امتناع ایدرسه نفقه اوزرینه جبر اولنور (و نفقه بقدر الارث) نفقه بقدر الارث تقدیر اولنور (حتی لو کان له اخوات متفرقات) حتی اگر فقیر ایچون اخوات متفرقه می اولسه یعنی لایون و یا خود لام و لاب قز قزینلش اولسه (نفقته علیهن اخصا) اول کسنه نکد نفقه می اخوات اوزرینه در اخصا جهنندن (کایر من منه) اخوات اول کسنه دن وارث اولد قز کی نفقه تقدیر اولنور اصل مسئله التیددن لکن بشه رد اولنوب اوج ثلث لایون قز قزینلش و بر ثلث بابا بر قز قزینلش و بر ثلث انا بر قز قزینلش و بر ثلث و بر ثلث و بر ثلث (و یجبر فیما اهلیة الارث لاحقیقته) نفقه ده اهلیت ارث اعتبار اولنور بوجه حقیقت ارث اعتبار اولنور اهلیت ارث ایلد مراد اسباب حرماندن بری ایلد محرم اولمشد اسباب حرماندن بری قتل و بری رقیه و بری اختلاف دین و بری اختلاف دار و بندر (نفقته من له خال و ابن عم علی خاله) شول کسنه نکد خالی یعنی دایمی و ابن عمی اولسه اول کسنه نکد نفقه می خالی اوزرینه در اگر میراث بالکینه عیسی اوغلنه ایسه ده (و نفقه زوجة الاب علی ائیه و نفقه زوجة الابن علی ائیه ان کان صغیرا و زمتا) فقیر اولان بابانک زوجه منک نفقه می غنی اولان اوغلی اوزرینه و اوغلونک زوجه منک نفقه می بابایی اوزرینه در اگر ابن صغیر و یا خود کوزم اولورسه زیرا ابن بابا کی دکلدر اوغلونک خدمتی کند و اوزرینه لازم اوله مادامکه صغیر و زن اولیه زوجه منک نفقه می لازم کلز و مبسوطده مذکور بود که ایشک زوجه می نفقه می ایچون بابا جبر اولنور اما بابانک خادمک نفقه می ایشک اوزرینه واجبدر بجن استخدام ایلکه محتاج اولسه زبر اخدمت اب ابن اوزرینه واجبدر اختیار ده دخی بولبده در (ولا یجب نفقه للغير علی فقیرا للزوجة و الولد) غیر ایچون یعنی اصول و فروع دن و سائر ذوی الارحام ایچون فقیر اوزرینه نفقه واجب دکلدر و الا زوجه می و ولد صغیری واجب اولور زیرا حق سبحانه و تعالی (و علی المولود له رزقهن و کسوتهن بالمعروف) بیومشدر (ولا مع اختلاف الدین) اختلاف دین ایلد دخی نفقه واجب دکلدر اهلیت ارث باطل اولد بیچون علم اولان کسنه نکد انا بری اولان کفار اوزرینه نفقه واجبدر عیسی دخی کذلک الا للزوجة و قرابة الاولاد علی اواسفل) الا زوجه ایچون و قرابت و لا دایچون نفقه واجبدر اختلاف دین موجود یکن بیلد کرک اعلی و کرک اسفل اولسون اما زوجه نکد نفقه منک و جوی عقد نکاح ایلد حبس اولمز اعتباری ایلد و اما اصول که بابا و انا در اندلک نفقه منک و جوی حق سبحانه و تعالی (و ما حیما فی الدنیا معروفا) قول شریفی ایلد در دینی علیه السلام بویانه کریمه بی حسن عشرت ایلد تبتدو بر یا شدر و اما فروع که اولاد اولادیدر کند و نکد بر تبتدو نفقه جبر کفر ایلد منع اولمز کند و نفقته نفقه منع اولمشد بی کی اجداد و جرات ابون کبیدر و اولاد اولاد دخی کند و اولادی کبیدر زیرا بالواطئه جزق کبیدر (ولا یب یع عرض ائیه نفقه لا یبع عقباره

در کس و غنه سیچون ولدغ نیکه منی بیع ایلان جا نزد اما عفارنی بیع ایلان جا نزد کدر (ولایع امر صلدن له
علی الابن سواها) و بابانک دینی ایچون متاعی بیع ایلان اوغل اوذرینه نفقه دن غیره واجب دکدر اما نفقه
ایچون واجددر (ولاللام بیع ماله لنفقه) اما ایچون غائب اولان اوغلنک مالی کند و نفقه سیچون بیع ایلان یوقدر
منی جا نزد کدر (وعندهما لایجوز للاب ایضا) اما منین قنده انابه جا نزد اولدینی کبی بابا ایچون دخی اوغلنک
متاعی بیع ایلان یوقدر یعنی جا نزد کدر قیاس دخی بودر (ولاضمان علیهما لوانفقامن مال الابن عندهما)
اگر بابا وانا اوغلنک کند و یا نرنده اولان مالنندن اتفاق ایلسه لر اوذرینه ضمان یوقدر در برابر اولنک نفقه سی
اوغل اوذرینه واجددر آتوب قبض ایلد کیری کند و حق لری جنسندن اولمش اولور (ولوانفق المودع مال الابن
علیه ما بقیر امر افاضی خفته ولا برجع علیهما) اگر مودع یعنی امانت قونلان کسنه اوغلنک مالی قاضینک
امری اولدین اوبن اوذرینه اتفاق ایلسه مودع اتفاق ایلدیکی مالی ضامن اولور و اتفاق ایلدیکی مال ایچون
اوبن اوذرینه رجوع ایلد مرم تبرع اولمش اولور زیرا مودع حفظ ایچون ثابتدر و خسه غیره ماله تصرفه
ولایتی یوقدر اما امر قاضی یونک خلافتجه در زیر قاضینک عموم ولایتی واردر (ولو قضی بنفقة غیر ازوجه و مضت
مدته بلا اتفاق سقطت الا ان یکون افاضی امر بالا استدانه علیه) اگر قاضی زوجه دن غیره اقرارب ایچون
نفقه ایلد حکم ایلسه و اتفاق ایلدین مرم مدت یکسه اول مرم و ایدن مدتک نفقه سی ساقط اولور لامکرکه قاضی
اول کسنه نک اوذرینه استدانه ایلد امر ایلش اوله زیر قاضینک ولایتی واردر و اول ولایت غائبک اذنی مقامنه
حاکم اولور یوقدر بجه دمنته دین اولوب مضی مدت ایلد ساقط اولمز (وعلی المولی نفقه و رقیقه) قولینک نفقه سی
اخذیسی اوذرینه در (فان ابی اکتسبوا و انفقوا) اگر اقدیسی اتفاقدن بابا ایدر سه قول طانقه سی کسب
ایلدر و کسبلندن کند و له اتفاق اولنور (فان لم یکن لهم کسب اجر علی یعهم) اگر عبد ایچون کسب
اولسه یعنی کسبه قادر اولسه مولی عیدله یسی اوذرینه جبر اولنور یعنی حاکم طرفندن بیع ایلد دیو جبر اولنور
(وقی غیرهم من الحيوان بئمر دیانة) رقیقک نفقه مندن غیره حیوان صاحبی دیانة امر اولنور و زرا حیوان
اهل استحقاتدن دکدر نفقه سی اوذرینه جبر اولمز انجق ینته و بین الله دیانة امر اولنور زرا فی علیه السلام
تعذیب حیواندن نمی یوره مشدر

كتاب الاعتقاد

بکتاب احکام اعتناق بیانند در و اعتناق لغت مطلقاً اثبات قوت در (هوایات القوة الشرعية فی المملوک) شرعاً
 اعتناق ملوکده قوه شرعیه بی اثبات در وجه ملوکده اول مملوک ما را از ارکبی هر شینه اهل اولور و بتصرف
 شرعی مندوب اولاد بقضه نبی علیه السلام (ایما سلم اعنق مؤمننا اعتق بکل عضو منه عضو من النار) قول
 شریفی دلیلد (انما یصح من مالک حر مکلف بصریح و ان لم یس) مالک حر مکلفدن اعتناق لفظ صریحله صحیح
 اولدی اگر قیت ایلادی ایسه ده مالک دیملکه غیر مالکدن احتراز در حدیملکه ملوکدن احتراز در مکلف دیملکه
 شیعون و سنیون احتراز در (نیت حر او محرو را اعتیق او معتق از حر رشت او اعتق او و اموالای او عده و ولای
 و یا حر او اعتیق او لم یجعل ذلك احکامه) انت حر او خود انت محرو و یا خود انت عتیق و یا خود انت معتق
 و یا خود حر رتک و یا خود اعتقک لفظی کی و انقاط عقدده سرحد ریشه احتیاج بود و یا خود قولنه خطاب
 و اشارت ایدوب و اموالای دیسه و یا خود و یا مولای و یا خود و اموالای و یا خود و اموالای کی زیر لفظ مولای معتق
 ایلمه معتق یقینه مشترک در لکن عیده خطاب ایلغله اراده عتقه دلیلد و یا خود و یا حر و یا خود یا عتیق لفظی کی
 کی و یا یکی اسم فاعل ایسه (و کذا و اوصاف خبریه ای مایه به عن ابی بن) و یته نیت سزا آزاد اولور اگر حر رتبه
 جمیع بدندن تعبیر اولان شیعنی انصاف ایسه (که اسک حر و محوره) رأسک حر و وجهک حر و رتک حر کی (و کوله
 لا سته فرجک حر) رجک چاره منه فرجک حر قولی کی زیر افرج جله بدندن تعبیر اولور و شیه دند و عتیق واقع
 اولور و حر مایه مضاف فاسه مثلاً نصف و نلک کی امام اعظم قنده جزء شایع معتق اولوب باقی سنده سعی
 ایدور و امین قنده جله می ازا اولور (کافی الاختیار) اما در وجهه مضاف ایسه امام شافعی مذهبنده واقع
 اولور و اعلام ایچون فرجک حر دیسه عتیق واقع اولور کافی انظم و محیطده ابو یوسف دن روایت اولندیکه غلامده
 دخی عتیق واقع اولور (و بتکایه انوی) کتابه عتیق ایلدخی عتیق صحیح اولور اگر عتقه نیت ایدره و بتکایه لفظی

بصر بحقه قولنه «طوف قدر (کلامک لی علیک) لا ملکت علیک کبی معنامی سنک اوروند بهم ایچون ملک یوقدر
بونک کایه می بن منی بیع ایلام و یا خود اعتاق ایلام دیم دیک اولور (اولا میل اولارق اوخر جت من ملکی اوخلیت
میلک اوقال لامته اطلاقک) یا خود لامبیل لی علیک ولارق لی علیک و یا خود خرجت من ملکی و یا خود
خلیت میلک و یا خود رجل جاریه سنه اطلاقک لفظی که خلعت میلک منزله سنده در و یوقول ابو یوسف
مر ویدر اما اگر عیده نه اذهب حیث شئت او توجه انی شئت من بلاد الله دبسه عتی واقع اولمز اگر یت دخی ایدر سه
بوالف اطرز اول ید افاذه ایدر عتی اوزر سه دلالتی یوقدر مسکینه اولدیغی کبی کذا فی الدار و محیطده ابو یوسف
روایت اولغند و که اگر برکسته عیده نه الف فون تاریخدر دبسه معتق اولور اگر یت ایدر سه کذا فی جامع الامور
(ولو قال ملکت لا عتی وان نوبی) اگر بر رجل جاریه سنه طلقک دبسه معتق اولمز اگر یت دخی ایدر سه زیرا
اول کسه نیتی محتمل اولیان شینه ذاهب اولشدر اعتاق اثبات قوت شرعیه در طلاق ایسه دفع قید در بویه عیده
یجادانه ملقه در اعتاق ایله احیا اولور اما منکوحه بویه دکادر خانقون هر شینه فادره در لکن اول قدرته قید
نکاح مانعدر طلاق ایله اول مانع دفع اولوب قوت ظاهر اولور یوقدر برجه اعتاق طلاقدن اقویدر ایدی ادنی
علی دن مستعار اولتی صالح دکدر و ملک عین ملک نکاحدن اقویدر اول اجادن طلاق ایله عتی صحیح اولمز
اما عتی ایله طلاق صحیح اولور (و کذا سائر اقاط صریح الطلاق و کایه) و نه طلاق صریح و طلاق کایه نک سائر
الفاظیله دخی عتی واقع اولمز مثلا برکسته جاریه سنه انت طالق و یا خود انت بانی و یا خود مخمری دیوب عتی
یت ایله برنم فقرده عتی واقع اولمز (ولو قال انت لله لا یعتق خلافا لها) اگر برکسته عیده نه انت لله دبسه
او حقیقه مقتده معتق اولمز اما مین ایچون خلاف وارد انک مقتده معتق اولور اما مین ایچون دلیل الله ده
اولان لام اختصاص ایچوندر ایله اولسه خصوص ملک اولمز اما لکن زوال ملک ایله اولور یوقدر برجه معتق
اولور ابو حنیفه نک دلیلی رجلی یوقواندن اول عبدالله ایچوندر زیرا جمیع الشیاء تخلیق حده یله الله ایچوندر
ایدی یوقول اخبار اولور انشاء اولمز بویه او یحیی عبد معتق اولمز (ولو قال هذا ابی اربی عتی بلائیه) اگر رجل
برکوک و یا خود بر یولک عیده نه شوینم او غلومدر و یا خود بابا در دبسه یت من معتق اولور (و کذا هذیه امی)
جاریه سنه شوینم انامدر دبسه بلائیت معتقه اولور ابو حنیفه مقتده کرک اول جاریه معتقدن مسن اولسون
کرک کوچک اولسون (وعده هاما یعتق ان لم یصلح ان یکون ابیاله او ابایا و اما له) اما مین مقتده معتق اولمز
اگر مخاطب و مخاطبه اولان عبد و جاریه معتق و جله ابن اولمغه و یا خود بابا یا خود انا اولمغه صالح اولمز ایسه
زیرا کلاهی محال اولوب اعتقتک قبل ان اخلق او قبل ان تخلق قولی کبی لغو اولور (ولو قال لصغیر هذا جدی
لا یعتق فی المختار) اگر بر صغیر ایچون هذا جدی دبسه معتق اولمز مذهب مختارده زیر حریت ایچون ملکهده بابا
واسطه سیله مختار قبلنور واسطه ایسه منتقبه اولوب جدی مجاز قلی ممکن اولدی اما بابائی و اوغلق بونک کبی
دکدر زیرا و ایکسی بلا واسطه شرعیه مجاز قلیور صاحب عنایه دیشدر که اگر واسطه مذکور ایسه مثلا هذا
جدی ابی دبسه معتق اولور (و کذا اوقال هذا اخی) و نه معتق اولمز اگر هذا اخی دبسه و دیشدر که بومسئله
خلافیدر اولکینک بعضیدر دیشدر که بونده خلاف یوقدر بلکه اجماع عتی واقع اولور و کذا اوقال هذا و نه
معتق اولمز اگر هذا اخی دبسه یوقارودمذ کر اواندینی اوزره اخ حریت ایچون ملکهده مجاز اولتی واسطه اب ایله در
اول ایسه منتفیدر اول تقدیر برجه مجاز اولتی ممکن اولمز مبسوطه مذکوردر که بولمظ اگر مطلق ذکر اولور سه در
اما مقید ذکر اولور سه مثلا هذا اخی لابی اولامی دبسه بلاترد معتق اولور اما مطلق اخوت ایله اولمز زیرا اخوت
مشترکدر کاه اولور که اخوت فی الدین من ادا اولور ته کیم حق مچانه و تعالینک (انما المؤمنون اخوة) قول
شریفنده وارد اولشدر و کاه اخایه قبیله مر ادا اولنور (والی عاذا هم هودا) نص شریفنده وارد اولدیغی کبی
و کاه اولور که نسبدن اخوت مر ادا اولور ایله اولسه قول مشترک حجت اولمغه صالح اولمز اگر دیتور سه که
نبوت دخی نسب ایله رضاع یشنده مشترکدر هذا ابی قولنک اطلاق ایله عتی نیجه ثابت اولور جواب ویریلور که
رضاعدن اولان نبوت یعنی اوغلق مجازدر مجاز ایسه حقیقه معارض اولمز و اول عیده نه هونتی دبسه نه معتق
اولمز عبدی ایچون یتنم زردر دبسه زیرا مشارایه مسیحی جنسندن دکادر اولتقدیر جهنه حقیقه و نه مجازا
شدن اعتبار اولمز هنلرنده عدم ملازمت اولدیغی ایچون و دیشدر که بومسئله دخی خلاف اوزره در

(دعوتی بلا سلطان لی علیک وان نوی) لاسطانی لی علیک لفظی ایلہ دخی عتیق واقع اولمز اگر عتیق دخی ایدر سه
زیر سلطان تحت معنایه در حق چنانچه و تعالیٰ (اولیائی بی سلطان مبین) قول شریفی کی و سلطان ذکر
استیلاء مراد اولمز و محله سلطانی فی قوتی فی اولور کانه دیش اولور که لابد لی علیک بولفظی دیسه و عتیق
نیت ایلسه معنی اولمز زیر اجازت در کید زائل اولوب ملک باقی قله مکانیده اولدی فی کی لاسطانی لی علیک بونک
خلافتیه در زیر اعبده مضاف اولان سیل ملکدن گایه در اکر ملکی فی ایدوب لاسطانی لی علیک دیسه و عتیق
نیت ایلسه معنی اولمز بولمحله عنایه ده سوال و جواب واردر و حاشیه بعقوب پاشاده و سعیدی افتدیده چوق
بحث واردر تفصیل مراد ایدن انده مر اجعت ایلدون (ولایا بی بی و یا بی) و یا بی و یا بی ایلہ دخی عتیق واقع
و نیز زیر ادا طلب قبال مناسبت کر مناسبتی بر وصف ایلده ایلسه که اولوصنی مناسبتیده انشایه قادر ایلسه
حریت صکی اولزمان نذاذک الوصف ایل تحقیق اولمش اولور یا حر کی زیر امتدای بوصفی مناسبتیده انشایه
فی الحال قادر اولور اما اکر اولوصنی اثباته قادر اولمز ایلسه بچر د اعلام ایچوندر اولوصنی تحقیق ایچوندر کددر
دیرا اوغلانی حالت نداده انبات ممکن دکار و اکر یا غیریدن مخلوق ایلسه انجی اعلامدر و ابو حنیفه دن شاذ
روایت اولمشدر که ایکسیده دخی معنی اوله حاصل کلام ظاهر الروایه دنده ایلہ عتیق و قوی یا عتیق
و یا مولای لفظیه در اما اعتماد ظاهر الروایه ده اولدی بی اوزره در (کذا فی النسیان) بر کسینه عبدنه بیجه من
دیه معنی اولمز و یا خود یا یا ایلسه نه معنی اولمز (کافی الصغری) و اکر تصغیر ایل بی بی و یا بی و یا بی
دیه اما قسیر معنی اولمز (کافی الهدایه) ابو حنظفدن روایت اولمشدر که ضم یا ایل بی بی دیسه معنی اولمز
نصب ایل دیسه معنی اولمز (کافی التبیان) (اوان مثل الحر) و یا خود مولی عبدنه انت مثل الحر دیسه معنی
اولمز زیر اصل عرفا بعض معنایه مشارکت ایچون استعمال اولمز بونقد برجه حر به ده ملک واقع اولور (وقیل
یعنی) دیشدر که معنی اولمز نیت ایل که فی الاختیار (ولو قال ما انت الا عتیق) اکر مولی عبدنه مانت الا حر
ایلسه معنی اولمز زیر نیتی استثناء انباتدر علی وجه التاکید کلمه شم ائنده اولدی فی کی (ومن ملک ذارحم محرم
منه عتیق علیه ولو کان المالك صغیرا ایچوننا) شول کسینه ذارحم محرم منه مالک اوله اول ذورحم محرم مالک
اولمز نه معنی اولور اکر مالک صغیر و یا خود ایچون دخی اولورسه و کمال پادشاهه اصلاح و ابضا حده محرم
معنی و حده و حقیقته محرمه حیدر و ککن لسان شرعه نفس محرم نشیمده مبالغه ایچون قلمشدر
دو نصیرح ایلش و نه تفسیر فرایضده ذورحم محرم اولاد در جل و اولاد ایلش که قزند ایلشدر و قزند ایلش اوغلری
قزند قزند ایلش اوغلری قدر اشغه اولورسه و یا با و اجدادیدر تقدیر و قار و اولورسه و اعام و عات و احوال
و اندر کین و ندر و در در کل محصل کلام قرابت حقیقه اوج نوع و در ریشه در بری قرابت ذی رحم
محرم و قرابت اولاد دن مالک حکمی عتیق در مالک اولد قده بالاتفاق برزم پیغزده و احباب شافعی یشنده اما اهل
طوا هر خلاف ایدوب اندر در که مالک اوزر نه معنی اولمز لکن مالک لازمدر که اعتناق ایلله و بری قرابت
میدمدر که اول ذی رحم غیر محرم در اول دخی کرک ارضاعدن اولسون کرک نمصا هر دن اولسون بالاتفاق
حکمی عدم عتقه برزم پیغزده اما شافعی قنده خلافتدر (والمکاتب بکاتب علیه قرابة الولادة غلب) مکاتب
دوریه انجی قرابت ولادی مکاتب اولور مثلا مکاتب اولان کسینه یا یا و یا یا فی اشترا ایلله آنک اوزر نه مکاتب
اولور اما قزند ایلش بچر ائنده جاری اولملری اشترا ایلله مکاتب اواز ابو حنیفه قنده زیر امکاتیک تمسکی ناقصدر
حنافه قادر د کددر و جواب ایلسه قدرت اولد قده در (خلافا لها) اما من ایچون خلاف واردر و اندر لک قنده
قزند ایلش و اندر بچر ائنده جاری اولملر مکاتب اولور قرابت ولاد کی (ومن اعتنق لوجه الله عتیق) شول کسینه که
وجه الله عبدی اعتناق ایلله معنی اولور و کذا اولان شیطان منم وان عسی) اکر شیطان ایچون و یا خود
منم ایچون اعتناق ایلله معنی اولور اکر عاصی دخی اولورسه زیرا بوقول کفر و عبده اصنام فعیدر
(و کذا الواعتی مکرها و مکران) عبد معنی اولور اکر مکرها و یا خود مکرنا اعتناق ایلله زیرا اکر اهده
اسطغان و ضایه توقف اولمز کورمن میسنکه هر ل ایلہ دخی اعتناق نیت اولور کن اعتناق اهلندن محله صدوری
محقق اولدی بی ایچوندر طلاقه اولدی بی کی (و لاضاف العتیق الی مالک انظر طبع) اکر عتیق ملکه مضاف
قیسه معنی اولور و لکن ملکت عیداه و حروان دخلت الی اوقات حر دیسه ملک و شرط و لاند قنده عتیق

اولور (وخرج عبد حری الینا ملامتق) اگر عبد حری مسلم اولدنی حالده بزه چیقسه یعنی دارا اسلامه چیقسه
معتق اولور علی کرم الله وجهه دن روایت اولدنیکه یوم حدیه ده قبل الصلح طاقندن بر قاج عبد قرا ایدوب
رسول علیه السلامه کتلمه ایدی فرار ایدن قولورلنق ایدیلری نبی علیه السلامه مکتوب یازوب یا محمد بنم
قولاریمزک فراری سنلک دینکوزه رغبه دکادر ایتقن و قیتدن خلاص ایچوند و دید کورنده حضور عالیزلنده
اولدر دخی کر چکدر و دید کاری کیدر بولری ایتدیلری نه و دایمک کر کدر و جواب وورد کارنده نبی علیه
السلام غضب ایلد خطاب ایدوب طاقنق قولری مسلما اهل اسلامه ملحق اولدقنلنده (هم عتقاء الله
سورمه لدر در) (والجل یعقوب معتق امه) جل اناسنک معتق ایلمعتق اولور (وصح اعتباقه وحده) حلت یالکر اعتناق
صحیح اولور (ولا یعتق امه به) انامی معتقه اولمز جل حبیلله یعنی جل اعتناق اولغسله انامی معتق اولمز اگر جل
حبیلله انامی معتق اولسه ام ولده تابع اولتی قلب و ضوع لازم کاوردی مسئله ایسه عکسیدر (والولد یتبع امه
فی الملك والرق والحرية والتبذیر والامتیلاذ والکتابه) ولده امه تابعدر ملکه و رده و حریده و تدبیر و استیلا دده
و کتابده (ولده الامه من سید هاسر) جاریه نلک سید ندن اولان ولدی حر در (ون زوجها مالک لیسدها)
جاریه نلک زوجندن اولان ولدی جاریه نلک سید نلک ولیدر و ملکیدر (ولده المغرور و رقیبته) ولده مغرور و رقیبته ایله
حر در نه لار کسنه یا بعلک ملکی نلکی ایله بر جاریه اشترایلسه ولاد تنصکره بر کسنه نلک جاریه می اولدنی ظاهر
اولسه نوابکی صورتده دخی قیمتی اهر اولور

باب عتق البعض

بواب عتیق بعض حکامی بیاتده در (ومن اعترف بعض عبده مع وسمی فی بایه) بر کسنه عبد بنک به نصیبی
 اعتاق ایسه صحیح اولور و عبد باقیستده مولای ایچون سعی ایدر (وهو کالم کتاب الا انه لا یرد فی الرق لو عجز)
 بومعنی البعض اولان عبد جمیع احوالده مکاتب کبیرد لا یوقدر واردر که اول معنی البعض رقه رد اولنر
 اگر عبیده عاجز اولور سه اما مکاتب عاجز اولد قده رقه رد اولنور زیرا کتایت عقد در اقاله و قمع اولور اعتناق
 ایسه اسقاط محض در اقاله و فسخی قبول ایلمز اصل مسئله بودر که اعتناق ابو حنیفه قنیده منجزی اولور شو کابانه که
 ابو حنیفه قنیده ازاله ملکدن عبارتدر ملک ایسه منجزی اولور زوال او شوتا (وقالا هتق کاه ولا یسمی) و امامین
 دیدر کایا هتق اولنور هم سعی ایتمز زیرا انکه قنیده اعتناق اثبات عقدن عبارتدر و یا خود ازاله رقدن عبارتدر
 بونردن هر بری منجزی ایلمز (وان اعترف شریک نصیبه فلا خیران یعتق ایدر بر ابوکاتب او یستسمی) اگر بر عبیده
 شریک اولان کسنه نصیبی اعتناق ایسه شریک آخر ایچون معنی النصف اولان عبدی ازاد ایلمک و یا خود
 مدبر ایلمک و یا خود کابانه کسک و یا خود سعی ایدر ملک واردر (والاولا لهما) و لا ابیکسی ایچوندر (او بعضن
 المعتق لوموسرا) و یا خود شریک آخر دیر سه معتقه تضییع ایدر بر اگر موسر ایسه (ویرجع به المعتق علی العبد
 والاولاه) معنی ضامن اولد یغنی شمله عبده رجوع ایدر و لا معنی ایچون اولور (وقالایس علی الاخر
 لا الغنمان مع البسار والسمایه مع العسار) امامین دیدر که شریک آخر اوزر سه یوقدر الا ضمان واردر بسا اولد
 یعنی دولتاو ایسه سعایت واردر فقیر ایسه مثلاً شریک آخر دولتاو ایسه ضامن اولور فقیر ایسه عبده سعایت
 ایدر بر (ولا یرجع المعتق علی العبد لو ضمن والاولاه فی الحالین) معنی اگر ضامن اولور سه عبده رجوع ایلمز
 یعنی ضامن اولد یغنی عبیدن طلب ایلمز و لا معنی ایچوندر ایکی حالده دخی یعنی ضامن اولد یغنی حالده و سعایت
 ایدر دیر یکی حالده (ولو هم دکل منهما باعتاق شریک سعی العبد لهما فی حظم ما والاولاه ینهم ما کیف ما کان)
 ایکی شریکدن هر بری کندی حصه معنی اعتناق ایلمز دیو بر بری اوزر سه شهادت ایسه لر عبد اول ابیکسی
 ایچون نصیب لری مقداری سعی ایدر و لا ابیکسی بیننده دوشریکین هر نیجه اولور سه یعنی ایکی کسسه بر عبده
 مالک اولوب بعده بر بسی شریک آخره من حصه کی اعتناق ایلمد دیو شهادت ایسه اولد یغنی بن اعتناق ایلمد یکده
 سند دخی حصه کی اعتناق ایلمد دیو شهادت ایسه عبد ابیکسی ایچون سعی ایدر ابو حنیفه قنیده و کیف
 ما کان ایدو کی یعنی شریکیندن هر بری کر کسه معسر اولسون کر کسه بری معسر بری موسر اولسون بر ارادر
 (وقالایسی للمعسرین لا للموسرین) امامین دیر که شریکین معسرین اولور لسه عبده سعی ایدر موسر
 اولور سه سعی ایلمز زیرا معنی معسر اولد یغنی عبد لسه سعایت اذ غایه دلالت ایدر در قدری تقدیری اوزره اماموسر

نابت میبندد در رد و ایجاب نانی اولاد تا نیک صنی معنی ارشاد ابدی ایجاب ناید و قع ارلان نصب عتی
 نابت ایل داخل میبندد و اثر الیق و عتی داخل ایچون اولش اولور (ولوق مرضه ولم یجز الوارث جعل
 کل عبد صیغه کسهم العتی و عتی من اثبات ثلاثة و صی فی اربعة و من کل من الاخرین انسان و صی کل منها
 فی خسة) را کر مولانک احد کما حقولی من ضنده اولور و وراثت دخی جائز کور و سه هر عبد مسم عتی کبی بدی
 مسم قلنور و نایندن اوج مسم معتق اولوب دوت مسمنده سبی ایدر و آخر ندن یعنی داخل و خارج ندن هر برینک
 ایکی مسمی معتق اولوب بش مسمنده سبی ایدر و زبر امر ضنده عتی و صیغه و صیغه ایه نلشدن معتبر در
 و تقدیر چه بکری بر مسم اولده بدی مسمی معتق اوج دوت مسمی سبی اولمغه مسئله صحیح اولور و نایندن
 اوج مسم و آخر ندن ایکس مسم دوت مسم اولوب بجوی بدی مسم اولور و نلث اعتباری حاصل اولش
 اولور (و عند محمد یجعل کل عبد صیغه کسهم العتی عند و یعق من اثبات ثلاثة و صی فی ثلاثة و من الخارج
 انسان و صی فی اربعة و من الداخل واحد و صی فی خسة) و امام محمد قننده هر عبد مسم عتی کبی الی مسم
 قلنور و نایندن اوج مسم عتی اولوب اوج مسمده سبی ایدر و خارج ندن ایکی مسم معتق اولوب دوت مسمده سبی
 ایدر و داخل ندن بر مسمی معتق اولوب بش مسمده سبی ایدر (ولوق طلق ککذک قبل الدخول و مات بلا بیان)
 بر کسنه نک اوج و زوج مسمی اولسه و جله سنگ مدخول بهاسی اولسه و اوچینک مهری دخی بر ابر اولسه اگر
 احد کما حر دیک کبی احد یکا طالق دینه و خاتونک بری خارج اولوب اوچینسی داخل اولسه به احد یکا
 طالق دینه و بیار ایدر دوت اولسه (سنة ثلاثة فان مهر اثباته و ربع مهر اربعة و من مهر اربعة
 بالاتفاق هو المختار) تا نیک مهر سنگ سکر بلو کندن اوج بلوکی و خارج نک مهر سنگ و دخی و داخل نک مهر سنگ
 عتی ساقط اولور و زبر ایجاب اول ایل برینک نصی ساقط اولدی لکن ذکر اولان نصف مهر نایته خارج میبندد
 تقسیم اولیق هر بریند و ربع مهر ساقط اولور و اندن صکره ایجاب نانی ربع مهر ساقط اولور و ساقط اولان ربع
 نایته ایل داخل میبندد تقسیم اولیق نایته و نصکر سکر دوت اوج و داخل دوت و خارج دوت ربع مهر ساقط
 اولور (و البیع بیان فی العتی المیم) عتی مسمده بیع میاندن مثلا احد کما حر دین کسنه عبد کبرین بیع ایلک
 باقی قلاتک معتق ایدر کبی میاندن (و کذا العرض علی البیع) و بینه عتی مسمده عبد کبرین بیع عرض آخرک
 عتی ایچون میاندن (و الموت و التحریر و التذیر و الاستیلاء و الهبة و الصدقة مسلمین) احد کما حر خطایه
 مخاطب اولان عبدک برینک موتی دخی آخرک عتیقه میاندن و ایکس ندن برینک تحریری و تدبیری
 و جاریه ایه استیلاء و هبه و صدقه که تسلیم اولد قاری حالد بود ذکر اولان آخرک عتیقه میاندن (و الوطی لیس
 بیان فی خلة لهما) احد یکا حر قوی ایل مخاطبه اولان جاریه نک برینه و طوی و موت میاندن مثلا بر کسنه
 ایکی خاتونه احد یکا طالق دیکد نصکره و طوی ایل و خاتونک بری فوت اولسه و اول و طوی و موت آخرک
 طلاقه میاندن (و ان قال لامته اول ولد تلد بینه ذکر افانت حرة فولات ذکر افانتی لم یدر اولهما فالذکر رفیق
 و بینه نصف کل من الام و الانثی) اگر بر کسنه جاریه سیه اول طفر ایلک ولد ذکر اولور و سه من مسم دینه
 و جاریه ایکس طفره بر ذکر و بر قز طفره و قنغیسی اول طوغد بقی بلنسه پس ایدی ذکر قزیه دو و جاریه و قزک
 هر برینک نصی معتق اولور (و لا تشرط الدعوی لجهة التسلية علی الطلاق و عتی الامة المعينة) دعوی
 شرط قلندی طلاق اوزر سه شهادت صحیح اولد ایچون و عتی امه اوزر سه که معینه اوله اکاد دعوی شرط
 قلندی دعوی حق عیده شرط دو و سه حق اللهده شرط دکلدر زبر تحریریم فرج حق اللهدر بر کسنه
 خاتونه طلاق و بر سه و یا خود جاریه سنی از ادایله محله سنده اولان فوکشوری دعوی ساقضیه و واروب
 بلاد دعوی طلاق و عتیقه شهادت ایل سه شهادت تری مقبوله اولور (و فی عتی العبد و غیر المعینه تشرط) عتی
 عیده و جاریه غیر معینه نک عتیقه مدعوی شرط قلندی ابو حنیفه قننده (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف
 وارد و انزل قننده مدعوی شرط قلندی زبر مشهود به حق شرع شهادت تری بلاد دعوی مقبوله در (قلوندا
 بعنی احد عبده ارا بینه لا نقل) اگر ایکی کسنه قولنک برینک عتیقه شهادت ایل سه و یا خود ایکی
 جاریه سنگ برینک عتیقه شهادت ایل سه شهادت تری مقبوله اولور ابو حنیفه قننده (الا فی وصیته) الا میبندد
 شهادت مقبوله اولور مثلا ایکی کسنه قاضیه و واروب فلان کسنه من مسمده ایکی قولنک برین عتیقه

ایجاب و یا خود تدبیر ایل شد و دیویم ایت ایل سه شهادت تری استخسانا مقبوله اولور (و عند هما تقبل) امامین
 قننده مطلق اگر وصیتدن غیر بدی اولور و سه شهادت تری مقبوله در (و ان شهدا بطلاق احدى نسائه قبلات
 اتفاقا) اگر ایکی کسنه برآمدنک خاتونک برینک طلاقه شهادت ایل سه بلاد دعوی اتفاقا شهادت تری مقبوله
 اولور اگر کسوت اولسه تحریریم فرج لازم دکلدر تحریریم فرج ایه حق اللهدر و حق اللهده دعوی شرط قلندی
 باب الحلف بالعتق
 یو باب عتی ایل عین میبندد در (ومن قال ان دخلت الدار فکل مملوک لی یومئذ حر یعق بدخوله من فی ملک
 عند الدخول سواء کان فی ملک وقت الحلف او یجحد) بعده اگر بر کسنه داره داخل اولور و سه جله مملوک اولان
 حر در دینه حالف اولان کسنه نک دخولیه عند الدخول ملکند اولان عبد معتق اولور که وقت حلقده
 ملکند اولسون کر که جدید اشترا ایلش اولسون برابر در جله مسمی معتق اولور و زبر ایلش لفظنک تقدیری
 یوم ان دخلت دیکدر و فعل حذف اولنوب اندن عوض تورین و برینشدر و معتق اولان حین دخولده ملکند
 بولان قولنک بریند (ولم یقل یومئذ لا یعق الا من کان فی ملک وقت الحلف) اگر یومئذ مسمی معتق اولور و الا وقت
 حلقده ملکند اولان قول معتق اولور (و کذا لو قال کل مملوک لی حر بعد غد) اگر داره داخل اولور و سه
 یارند نصکره جمیع مملوک حر در دینه سیه حلف ایلدیک زمان مملوک اولان عبد معتق اولور و زبر ایلش لفظی
 اول حالد اولان مملوک متناول اولور و سه بعد الحلف مالک اولد یقنه متناول اولور و بعد دعوی حره قلند نظر در
 یو سه مملوک لفظه طرف دکلدر (و المملوک لا یتناول الحمل) مملوک جله متناول اولور و زبر ایلش نایه تبعیت ایل
 مملوک در مسم وجه عضو در مملوک ایه نفسله متناول اولور و یو سه اعضا به متناول اولور (قلوندا کل مملوک لی
 ذکر حر ان دخلت الدار له امة حامل فولات ذکر الاقل من نصف حول منند حلف لا یعق) اگر داره داخل
 اولور و سه جله ارکان اولان قولنک حر در دینه حال بوک اول کسنه نک برامل جاریه سبی اولوب و جاریه مزبوره
 مولانک حلف ایلدیک زمان ندن نصف حولن اقلده برار کک اوغل طوغر سه اول اوغلان معتق اولور (ولم
 یقل ذکر عتی الحمل لیس لایه) اگر کل مملوک لی حر دیوب ذکر لفظی دینه انا سیه تبعیت ایل معتق اولور و زبر لفظ
 مملوک ذکر و نایته متناول اولور حتی مدبر و امهات اولاده دخی متناول اولور و اگر حالف اولان کسنه برین جاله
 نیت ایلدیم نایه نیت ایلدیم دینه قضاء تصدیق اولور و حلف انا سیه معتقه اولور و زبر امه کل مملوک تحته داخل
 اولمغه تبعیت ایلدیم حلف معتق اولور (ولو قال کل مملوک لی حر بعد موتی صابر من فی ملک عند الحلف مدبراً
 اگر حالف اولان کسنه جمیع مملوک موعده نصکره حر در دینه عین ایلدیک وقتند ملکند اولان عبد مدبر اولور
 (لا من ملک بعده) عین نصکره مالک اولد بقی عبد مدبر اولور و زبر ایلش قولی بلا قریه حال ایچون
 استعمال اولور و سه کم مین و سوجه قریه سیه استقبال ایچون اولد بقی کبی چونکه حال ایچون استعمال
 اولندی ایه جزا که تدبیر دخی الحال واقع اولوب لفظ مذکور بعد ایلش اشترا اولان عبد مدبر متناول اولور (لکن
 یعق الجميع من الثلث عند موته) لکن حلف ایلدن کسنه نک موتی زمان ندن وقت خلقده موجود اولان عبدی
 و بعد ایلش اشترا ایلدیک عبدی نلشدن معتق اولور چونکه عتی موت مضاف قلندی بر حینیتدن ایجاب عتی
 مملوک اولان متناول اولمغه موجود اولدر مدبر اولور و زبر حینیتدن موت مضاف اولان عتی بعد الموت ایجابدر
 اول ایه و صیت اولور و صیت اولیق حلف ایلدیک وقتند نصکره اشترا ایلدیک قولنک دخی متناول اولور
 و وصایا مدبر معتق اولان حالت موعده ملکند بولنک در بوقول ابو حنیفه و امام محمد قننده در اما ابو یوسف
 بعد ایچین مالک اولد بقی معتق اولور و زبر لفظ حالد حقیقه نصکره مالک اولد یقنه متناول اولور و ایلدند که
 وقت عینده ملکند اولان مدبر اولور و ملکند بولنک مدبر اولور

باب العتی علی جعل

یو باب جعل اوزر سه عتیق میبندد در مسم جمیع ایل جعل بر فعل مقابله سنده تعین اوشان عوضدر (ومن اعتق
 علی مال) شوا کسنه که عبدی مال اوزر سه اعتاق ایل سه مثلاً انت حر بال درهم دینه (اوبه قبل عتی)
 پس ایدی عبد مخاطب اول مجلسده مال مذکور قبول ایل سه معتق اولور (و المال دین علیه) مذکور
 اولان مال عبد معتق اوزر سه دیندر زبر عبد قولیه الی التزام ایل شد (نصح الکفالة به) بدل عتی اولان

ماله كفات صحیح اولور زیر اول مال دین صحیحه کفات دین محمد اولور (بجای بدل الکفایه) بدل کفایت
بولن خلافتجه در بدل کفایت ایل کفات صحیح دکلور بر ایدین صحیح دکلور اثر رقیبت باقی اولدیغیچون مثلاً بعد
مکاتب بدل کفایت عاجز اولسه نه رقیبت عودت ایدر بوقدر برجه عبد اوزرینه دین صحیح دکلور دین صحیح
اولمیق کفات دخی صحیح دکلور (وان قال ان ادیت الی الفاقانیت حرا و اذا ادیت صاماً و اذا نالاً مکاتباً) اگر مولی
عبدنه ان لفظی ایلد اگر بکاییک ایلد ایلر من سن سر سینه دیسه و یا خود ادا لفظی ایلد اگر بکادا ایلر من سن
حرسینه اول عبد مآذون اولور مکاتب اولور زیر ادا ایه تعلیق اولان عتی صر محمد مولی عبدنی اداء ماله
تعلیق ایلدی تجارتیه تحریر رض ایلد کدر و ماله تعلیق ایلد مآذون اولور مکاتب اولور دیکدن مقصود اخذ سی
عبد مزوری مالی ادا ایلر دن مقدم بیع ایلدی جائز اما مکاتب بیعی جائز اولور مادامکه کندوسی واضی اولیه
اما اگر مکاتب کندوسی بیعه رضا بر رسمه کفایت فسخ اولور (و بیعتی ان ادی فی المجلس او خلی بین المولی
و بین المال فی فی التعلیق بان) اگر عبد مال معینی اقتدی بیک یا نه وضع ایلسه بروجهله وضع ایلسه که مولی
اول مالی اخذ ایلک ممکن اولسه بوقوله تسلیم ایلد دخی معنی اولور بویکی صورته معنی اولمی لفظ ان ایلد
تعلیق اولد قد در زیر ان شرط ایچوندر وقت ایچون مستعمل اولور حتی اول مجلسه ادا ایلسه معنی اولور
(ومتی ادی او خلی فی التعلیق بان) اذا ایلد تعلیه هر نه وقت ایچون مال معینی ادا ایلسه و یا خود تخلیه ایلسه
معنی اولور زیر لفظ اذ وقت ایچون مستعمل اولور مجلس ایلد مقید اولور متی کبی (و بیع المولی علی القبض) هر نه
وقت که عبد مال معینی ادا ایلسه و یا خود یا نه وضع ایلسه مولامبی مال مزوری قبض ایلک اوزره جبر اولور
(وان ادی البعض یحیی علی القبض ایضاً لانه لا یعتق مالم یؤد انکل) اگر عبد مال معیندن بعضینی ادا ایلسه
نه قبض ایلک اوزرینه مولی جبر اولور والا اول عبد معنی اولور مادامکه معنی اولان مالک کینسی ادا ایلیه
(کما لو حط عنه البعض فادی الباقی) مولی مال معیندن بعضینی حط ایدوب باقیینی عبد ادا ایلد کده معنی
ولدی بی کبی بعضینی ایلکه معنی اولور زیر اشرط اداء الف ایدی اول شرط ایلد بولندی مثلاً بر کسینه عبدنه
ان ادیت الی الف درهم فانت مردیسه ذکر اولان الفدن بر مقدار فی حط ایلسه کامل الی ادا ایلمیجه معنی
اولور و جله سنی حط ایلسه نه معنی اولور زیر اشرط اداء الف ایدی اول ایلد بولندی ایدی شرط بولمیق
مشرط دخی بولور کفایت دخی بولن خلافتجه در زیر اما مکاتب اوزرینه مال واجب اولور مال واجب اولاندن
ابراه بعض وکل جائز درو صاحب عسایه دیسه در که اگر درهم ذکر اولوب آلت اوزرینه و بر سه نه معنی اولور
(ثم ان ادی اضا کسبها قبل التعلیق رجع المولی علیه بمنحها و یعتق) اندنصکره اگر عبد قبل التعلیق اولور لکن
مولی عبد اوزرینه اول الف مثل ایلد رجوع ایدر یعنی تکراریکی طلب ایدر زیر اوردیکی الف عبد ایکن کسب
اولغله العبد و مانیکه کان لمولاه مضبوطی اوزره مال مولانک اولش اولور اول اجلدن الف آخر ایچون عبد
وزرینه رجوع ایدر وان کسبها بعد از رجوع) اگر عبد و بر دیک یکی بعد التعلیق کسب ایلدی ایلد مولی
عبد اوزرینه رجوع ایدر مزل (ولو قال انت حر بعد موتی یا انت فان قبل بعد موته و اعتمه الوارث عتی) اگر مولی
بنم موندنصکره الف ایلد معنی اولور (والاحلا) اگر عبد مولانک موندنصکره قبول ایلر ایلد و یا خود عبد قبول
ایلیوب لکن ورنه اعتاق ایلد معنی اولور بن عتی موندنصکره تا خیر اوانسه عتی ثابت اولر الا وارث
و یا خود و سی و یا خود قاضینک اعتاقی ایلد اولور اگر بوزر اولان کسینه ردن اعتاق واقع اولور ایلد معنی اولور
(لو حرره علی ان یخذه منه سنة قبل عتی و علیه ان یخذه منه تلك المدة) اگر مولی عبدنی بر سینه خدمت ایلک
اوزره تحریر ایلد و بعد دخی قبول ایلد فی الحال معنی اوزرینه لازمدر که اول مدتی مولانسه خدمت
ایلد زیر اوقول عوض اوزرینه عتقد و عوض اولان واقع اولان عتی قبول ایلد قبل الاداء واقع اولور مثلاً
اعتقک علی ان یخذه منی سنة بکله واقع اولور ان خدمتی کد امدت دیسه فی الحال واقع اولوب شرط اولان
مدت تمام اولد قدنصکره معنی اولور الکی صورت معاوضه در صکره کی صورت مطوبه اشرطدر (مان مات
المولی قبلها زمه فیه نفسه) اگر مولی عبد بر سینه خدمت در صکره فوت اولد ابو حنیفه و ابو یوسف قنده
عبد فیه نفسی لازم اولور (و عند محمد فیه خدمت) امام محمد قنده عبد خدمت فیه فی لازم اولور (و کذا الوباء
المولی ان یخذه من نفسه یعنی مملکت قبل اخذ فی زمه فیه نفسه) و نه بکن ماله کیدر اگر مولی عدی کند و

نفسه بر عینه یعنی معین شیشه مع ابله و قبل القبض عین هلاک اولسه اول عبد کند و نفینک قیمتی لازم اولور
ابو حنیفه و ابو یوسف گفته (و عند محمد بن العین) اما محمد بن قنده هلاک اولان عینک قیمتی لازم اولور و بر اول
عین بغیر مال اولان شیشه معاوضه دوزیر انفس عبد کند و حقنده مال دکلدر و کند و نفسه مالک دکلدر و کمال
بر خاوند بر عبد معتق اولور و نه تزوج اولسه بعده عبد مستحق حقسه خاوند زوج اولور و نه عبد قیمتی ایل
رجوع ایدر و بخسه قیمت بضع که مهر مثلدر انکله رجوع ایلر و نقد برجه هلاک اولان عینک قیمتی لازم اولور
ابو حنیفه گفته و ابو یوسف ایچون دلیل عقلی بودر که بو عین مالی مقابله منده معاوضه دوزیر عبد مولی
حقنده مالدر و نیک مثالی برکنه بر جاریه مقابله منده مایاسنی انشاء ابله و بایع جاریه بی قبض ایلر دن مقدم
جاریه هلاک اولسه بایع مشتری اولور و نه باباشنک قیمتی ایلر رجوع ایدر و بخسه جاریه نیک قیمتی ایلر رجوع ایلر
کذا فی الزیلعی (ومن قال لا اثر اعتق امته بالف علی ان تزوجها ففعل و ابت ان تزوجه فلا شیء علیه) شول
کسته که آخر کسته به جاریه کی بکارتزوج ایلرک اولور و نه بیک درهم مقابله منده اعتاق ایلر دیسه و اول کسته
دخی اعتاق ابله و جاریه تزوجدن ابا ابله اعتاق ایلر دین کسته نیک اولور و نه برتی لازم دکلدر یعنی امریک
تعیین ایلد بکی بیک ایجه کند و به لازم کلز اما طلاق بونک خلاف فقه درمنه لار کسته آخر کسته به طلق امر انک
علی الف درهم علی دیسه اول کسته دخی طلاق و بر سه آمر اولور و نه الف لازم اولور طلاقده اجنبی اولور و نه
اشتراط بدل یا نر اما اعتاقده جائز دکلدر و بخنده بحث وارددر (و لوشم عنی قسم الالف علی قیمتها و مهر مثلها
و زنه حصه الفیه و سقط ما یخص المهر) اگر عنی لفظی ذکر و شم ابله مثل اعتاق امته عنی بالف دیسه
مذکور اولان الف جاریه نیک قیمته و مهر مثلنه تقسیم اولور و آمر جاریه نیک قیمتی لازم اولور و مهر مختص
اولان ماقط اولور مثلاً جاریه نیک قیمتی ابکی بیک و مهر مثل بیک ایجه اولسه مذکور اولان بیک ایجه و اوج بیک
ایجه تقسیم اولور التیور الشمس الی ایجه حصه رقبه و اوچیز و اوتوز اوج ایجه حصه مهر مثل اولور آمر که
اعتق امته عنی بالف دید کده بیک ایجه بی ابکی شیشه مقابل ایلدی بری شرای رقبه و بری بضع نیک کادر
و وقوع الاعتاقده لازم متدر می که بیعدر طریق انضای ایلد و واقع اولشد و رکانه جاریه ایچون امر بیعها حتی
ثم اعتقها عنی دیش اولدی بونقد برجه اقتضاء اشترا بولنش اولور و جاریه نیک قیمتی اولان التیور الشمس الی ایجه
آمره لازم اولور که کند و به تسلیم اولسان رقبه مقابله منده و مهر مثل که اوچیز و اوتوز اوج ایجه در اول باطل
اولور که کند و به تسلیم اولسان بضعدر (و لوز تزوجته لحصه المهر لای الی و یحیی و حصه الفیه لامه ولی فی الشافعی
و در فی الاول) یوفار و ده ذکر اولان مسئله جاریه تزوجدن ابا ایلدی ابکی صورتده ایدی اما اگر جاریه ابا ایلد و
آمری تزوج ابله مهر مثل حصه سیکه اوچیز و اوتوز اوج ایجه ایدی ابکی صورتده دخی جاریه ایچوندر
کرکه عنی لفظی ذکر ابله و نکرکه ابله و نفینک حصه می نایند یعنی عنی لفظی ضم ایلد کده مولی
ایچوندر صورت اولیده یعنی عنی لفظی شم اولمده و نفینک حصه می هدر در

باب حكم التدبير

بواب حکم تدبیر بیابند در وقتا که مصنف اعتناق مطلقدن فارغ ازلدی ایسه اعتناق مقیدده شروع ایلدی
وتدبیر لغتده عاقبه الامر نظر در شرعه بعد الموت حاصل اولان عتقی ایجاد و تدبیر ایکی نوعدر بر نوعی مطلق
و بر نوعی مقیددر (المذبر المطلق من قال له مولا اذمت فانت حر) مطلق مذبر شول کسند در که مولا سی اکا
جن بن اولورسم سن حرمین دیه مطلق مذبر یوقوله خطابه مخاطب اولان عبددر (اوانت حر عن ذبر منی
اولوم اموت اومع موتی او عند موتی اوقی موتی اوانت مذبر اوقد ذبر تن) و یا خود بندند بکرمه سن حرمین
بن ایلدیکم کون دیه و یا خود سن مذبر سین و یا خود تحقیق سنی تدبیر ایلدم دیه (اوانت الی مائه سنه) و یا خود
بن اگر یوز سنه یه دکن اولورسم سن حرمین دیه (و غلب مونه فیها) حال بوکه مولا سنک موتی یوز سنه دن غالب
اولسه یعنی سکسان یا شنده اولسه مثلا یوقول ورتده مقید امام معتمد مطلقدر زیر اموت مقیددر یوقول
حسن بن زیاد ابو حنیفه دن روایتید روفیه ابواللیث نواز لنده ذکر ایلشد که اگر بر رجل عبدنه سن حرمین
اککر بن یوز سنه یه دکن اولورسم دیسه حال بوکه موتی غالب اولسه یعنی اختیار آدم اولسه ابو یوسف
در که اول عبد مذبر مقیددر مولا سی اول عبدی بیع ایلک جائزدر و حسن بن زیاد در که اول عبد مذبر مطلقدر

یعنی جائز کادر زیر بوزنه به دکن قعش ایلیه جکنی خود مالی یلور ایدی بوتقد برجه ان مت فانت سر
 دعی اولدی (او اوصیت لک بنفک اور قبتک اوبنت مالی) اویا خود سنی کند و نسته وصیت ایلدم
 و یا خود سنی کند و رقبته وصیت ایلدم و یا خود نلت مالی سکا وصیت ایلدم دیسه مدبر اولور (ولا یجوز
 اخراجہ عن ملک الا بالعتق) مولانا کلامه کندن اول مدبرک انراچی جائز اولر الا عتق الی جائز اولور امام
 شافعی قنده یی و هبه سی جائز در زیر اذ کراولن کلامه عتاق بالشرط و عتاق بالشرط ایسه بیع و هبه بی
 منع ایلر سائر تعلیقانده اولدی قی کبی بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام (المدر لا یباع ولا یوهب ولا یورث
 وهو من الثلث) قول شریفیدر (و یجوز استخدا مہ و کاتہ و ایجارہ) مدبرک استخدا می و کاتبی و ایجاره
 ویرلسی جائز اولور (والامه تطاو زواج) جاریه مدبره وطنی اولور یعنی مولامی وطنی ایدر و هوز ملک باقی
 اولقله آخره تزویج ایلک دخی جائزدر (واذا مات سیده عتق من ثلث مالہ) بچن مدبرک سیدی فوت اولسه مدبر
 سیدک نلت مالندن معتق اولور زیر مدبر وصیت حکمنده در نلندن معتق اولور (وان لم یخرج من الثلث
 فخصا به) اگر مدبرک قی نلندن چقمسه نلت مالی حسابی الی معتق اولور مثلاً سیدک اوج یکن ایقه می
 قاله و عبدک دخی قی الی بیک ایقه اولسه جله می طقوز بیک ایقه اولور نلتی اوج بیک ایقه اولیجی عبدک
 نصی معتق اولور اوج بیک ایقه باقیسنده می ایدر (وان لم یترک غیره سی فی ثلثیه) عید مدبر قیعتک نلندن
 سی ایدر مثلاً قی الی بیک ایقه اولسه ایکی بیک ایقه سی معتق اولور در بیک ایقه سنده می ایدر
 (وان استفرقه دین المولی) اگر مدبری مولانا سنک دینی مستغرق اولسه (سی فی کل قیمته) موده معتق اولور
 لکن کل قیمته سی ایدر (ولود بر احد اشیر بیکین و بن نصف شریکه ثم مات) اگر شر بیکیدن بری حصه سی
 ضامن اولسه و فوت اولسه (عتق نصفه بالتدبیر و سی فی نصفه) عبدک نصی تدبیر الی معتق اولور و نصف قیمته
 عید می ایدر ابو حنیفه قنده (خلا فالحما) امامین ایچون خلاف وارد اولر قنده تدبیر الی کسی معتق اولور
 زیر ابیه سی تدبیر کایسی تدبیر در بومستله تجزی عتق مسئله سنک فریدر ابو حنیفه قنده عتق مخزی اولور
 اما امامین قنده مخزی اولر (والمقید من قال له ان مت من مرضی هذا اوسقری هذا اوسن مرضی کذا اوالی
 عشر من اوائی مائة سنة) مدبر مقید شول کسه نه در که مولامی اکادیه که اگر بن شومر فیدن اولور سم
 و یا خود شومر فیده اولور سم و یا خود شومر فیده من فیدن اولور سم و یا خود اوسن سنه به دکن اولور سم و یا خود
 بوزنه به دکن اولور سم دیسه (واحتیل عدم موبه فیها) بوزنه ده اولمک احتمالی اولسه مثلاً بکلامک فانی
 اولان اون بش یا شدم اولسه (فیجوز بیعه) بوقوله مدبر مقیدک بیعی جائز اولور و هبه و هزی دخی جائز اولور
 زیر ابود کراولن صفتلده موت البته واقع اولسی متیق اولقله فی الحال سبب منعقد اولدی معنای سبب
 بین النشوت و العدم تردد ایچون متقی اولسه سائر تعلیق ککی بود دخی معلق قالور بوتقد برجه تعلیقات قبل
 وجود الشرط بیعی منع ایلر (وان وجد الشرط عتق المدبر) اگر شرط بولور و سه عید مدبر مقید معتق مدبر
 متقی معتق کیدر زیر اوصفت ابراهیم حیاتدن آخر بوزندن متعین اولوب مدبر مطلق حکمنی اخذ ایلدی زیر
 موت مضاف دخی بولوب و زوال تردد دخی متحقق اولدی

باب الاستیلاء

باب الاستیلاء حکمی بیاتده در استیلاء نسته و لا طلبته دیرک شرعه مولی جاریه سندن وطنی الی ولد
 طلبته دیرلر (لا ینتسب ولد الامة من مولاها الا ان یدعیه) جاریه نک ولدی نک سی مولانندن ثابت اولر
 الامم که مولامی اول ولدی دعوت ایلیه زیر افراش امه ضعیف اولمک بلاد دعوت ولد ثابت اولر و فراش
 ضعیف اولدی بقی اجلند که جاریه ده عزل جائز اولمک کوجه بولک خلافتیه دواتک ولدی ننی الی متقی
 اولوب کند و ده لعان واجب اولور زیر امکنده نک فراتی اقدیدر (واذا ثبت صارت ام ولد لا یجوز اخراجها
 عن ملک الا بالعتق) بچن دعوت ایله جاریه نک ولدی نک سی ثابت اولسه اول جاریه ام ولد اولور و اول جاریه بی
 لکنکن انراج جائز کادر الا عتق جائز اولور حق ماری ابراهیمی طوغر قنده نبی علیه السلام دن - و آل
 ب - بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام (المدر لا یباع ولا یوهب ولا یورث) مدبرک استخدا می و کاتبی و ایجاره
 (من وطنی امة فذلک له فی معنقه عن دبر منه) قول شریفی وارد اولشد (وله وطنیها واستخدا مہ و ایجارہا)

و تزویجها و کاتبا) مولی ایچون جائز اولر و وطنی و استخدا مہ و ایجاره و یرمک و تزویج ایلک و کاتبا
 کسکک زیر انوز اثر ملک باقیدر حقیقه معتقه دکادر (و عتق بعد موبه من جمیع ماله و لانی لانیسه) ام ولد
 اولان جاریه مولانا سنک موده نصکره جمیع مالندن معتقه اولور و مولانا سنک دخی ایچون سی ایلر زیر نبی علیه
 السلام دن ام ولد جله مالندن معتقه اولوب و مولانا سنک دخی ایچون سی ایلد بکنه حدیث شریف وارد اولشد
 و بیعت نسب و لده هبه مد ذلک بلاد دعوت) جاریه نک ولدی نک سی بلاد دعوت ثابت اولور اولکی ولد نصکره ولد
 کشوره زیر اولکی ولدی دعوت الی معتق اولور که وطنی جاریه دن مقصود ولد ایچون اولوب قضا عتقوت
 ایچون دکادر بوتقد برجه ولد ایچون اولدی بقی متحقق اولوب الولد لفراش حدیث شریفه موافق اولمش اولور
 (وان نقاه انی) اگر ولد اوله اعترافه نصکره ولد نانی نبی ایلیه ولد نک سی متقی اولور فراش اوج نوعدرا اولکی سی
 ضعیف در که جاریه نک فراش در دعوت سز ثابت اولر ایکی سی متوقطدر اولدی جاریه نک فراشیدر لکن اولکی
 ولد دعوت اولر قد نصکره ولد نانی نک سی بلاد دعوت ثابت اولور الا بوقدر وارد در که ننی الی متقی اولور
 اوج خبیسی فراش قودر که فراش متکوجه در بلاد دعوت ثابت اولور و ننی الی متقی اولوب لعان واجب اولور
 (ولو استولدها نکاح ثم ملکها ففی ام ولد له) اگر برکسته بر غیرک جاریه سی نکاح الی استیلاء ایله اند نصکره
 اول جاریه به مالک اولسه اول جاریه اول کسکه نک ام ولد اولور (وکذا الاستیلاء هابک ثم استعتقت ثم ملکها)
 اگر ملک عین الی جاریه به استیلاء ایله اند نصکره جاریه به مستحق چقمسه بعد جاریه به مالک اولسه جاریه
 اول کسکه نک ام ولد اولور (بخلاف مالواستولدها بزی ثم ملکها) اما زانادن استیلاء اند نصکره جاریه به مالک
 اولان بولک خلافتیه در زیر زانادر قسب ثابت اولر (ولو استلم ام ولد النصرانی عرض علیه الاسلام فان اسلم
 ففی له وان ابی سعت فی قتها و هی کالمکاتبه و لا ترق بغيرها) اگر نصرانی نک ام ولد ای اسلامه کسه نصرانی به
 اسلام عرض اولور اگر اسلامه کاور ایسه جاریه نک ایچون دروا کر اسلامدن ابایدورسه جاریه وقه اولدی بقی
 حاله نلت قیمته سی ایدر و بوجاریه مکاتبه کیدر مادامک قیمتی ادا ایلیه معتقه اولر لکن بجزی الی رقبته
 عودت ایلر اما امام زفر قنده فی الحال معتقه اولوب و سی ایلک جاریه نک اوزر نه دین اولور هده نک عتق
 بعضی محلنده مسطور در ام ولد مال مقنوم اولسنده اختلاف اولوب امام اعظم قنده مقنوم دکادر لکن
 امامین قنده مال مقنوم در زیر ام ولدک وطنی و ایجاره و استخدا می الی مستنفع اولمسی مال مقنوم اولسنده
 دلالتدر لکن بیع اولمسی مال مقنوم اولسنده مانع دکادر و مدبره اولدی بقی کبی کورمزیم نک ام ولد نصرانی
 مسلمان اولسه اول جاریه نک اوزر نه قنائلت قی ایچون سعایت وارد در شایخک قولی اوزر نه بویه اولمسی
 مولانا سنک موده نصکره ام ولدک سعایتی اولدی بقی ایچون در مدبر بولک خلافتیه در ابو حنیفه ایچون دلیل تقوم
 امر از الی در و ام ولد ایسه نسب ایچون محزوره در بوخسه مال مقنوم اولدی بقی ایچون دکادر (وان مات عتقت
 بلا سعایه) و اگر مولای اولان زنی فوت اولسه بلا سعایه معتقه اولور زیر ام ولدیدر (ومن ادی ولد امة له فیها
 شریک ثبت نسبه منه وصارت ام ولد و من نصف قیمتها و نصف عقرها لایحیه و لدها) اگر برکسته مشترک اولان
 جاریه نک ولدنده ادعا ایله یعنی دعوت ایدوب ولد مدبره و ولد نک سی دعوت ایدن کسکه دن ثابت اولوب
 جاریه اول کسکه نک ام ولد اولور و جاریه نک نصف قیمتی و نصف عقری شریکه ضامن اولور بوخسه و ولد نک
 قیمتی ضامن اولر حرد عتق مرممدر کر لیکر اولسون کر لیکر اولسون جاریه ده قیمتنک عشریدر (وان رعیا
 معانیت من مایه ام ولد لم مایه علی کل نصف عقرها و ثلثها و ورث من کل منها میراث ابن و برن من میراث
 اب واحد) اگر شر بیکینک ایکی سی معا ولدی دعوت ایله ابیکسکه دن دخی نسب ثابت اولور و جاریه دخی
 ایکی سنک ام ولد اولور و هر برنک اوزر نه جاریه نک نصف عقری لازم اولور و ثلثها ایدر یعنی سنک بکا
 وره جککی بزم سنده اب جقمه حساب الی دیگه و وار عتق ایکی سندن دخی براوغل میراثنه وارث اولور
 و ابیکسی ارغلا دن بر بابامیراثنه وارث اولور سی بویه برواقه فانی شریع زماننده واقع اولوب قطعی حکم
 اولمغه - له عمرو ذی الله عنه - حضرت مکتوب کوندروب مشترک جاریه نک ولدنده صاحبینک هر بری
 ولد بندر در دعوت ایلشدر و استفتا ایلدکه - حضرت عمرو ذی الله عنه فانی شریع بوزندن مکتوب
 بازیککی (للسا فابس علی ما ولید الین له ما و هو انهم ما یرثه و هو لای اقی منها) ای الولد بکون

للاب السابق من الابوين اذ لمات احدهما حتى يكون كل الميراث للحي دون ان يكون نصفه لورثة الاب الميت
 (كلاي ايه حتى يورثه وورثه الله عنه بوكلاي غير بر وقر بر يورثه ما صاحب كزين رضوان الله تعالى
 عليهم اجمعين حضر ابدن قتي جوق كسسته حاضر اولوب بر كسسته بوكلامه تعرض يورثه وورثه وورثه
 وورثه اولوبه قاضي شريعه واصل اولوبه موجه حاكم ايلشدر (وان ادعي ولد امة مكاتبه فصدقه
 المكاتب ثبت نسبه منه وعليه قيمه وعقرها) بر كسسته مكاتبك جاريه سنك ولدك ادعا ايلسه يعني بن دندر
 ديود عوي ايلسه ومكاتب دخی مولاسني تصديق ايلسه ولدك نسبي ثابت اولور وولدك قيمي وجاريه نك عقری
 مولاسني اذ نرینه لازم اولور (ولا نصيرام ولدك) اول جاريه مكاتبك مولاسنك ام ولدك اولوزنرا حقيقته اول
 جاريه مولاسنك ملكي دكدر (وان لم يصدقه لا يثبت نسبه) اگر مكاتب مولاسني تصديق ايلز ايلسه ولدك نسبي
 ثابت اولز ام و يوفد بر كسسته مكاتبك تصديقه احتياج يوقدر بر امولانك مكاتبك جاريه سنده
 حتى او غلنك جاريه سندين اقوي بر تصديق نسب ثابت اولوي جاريه مكاتبه خود بطريق الاولى ثابت اولور
 بر زم ايجون دليل بود كه بابا او غلنك مالي غلنك ايدر حق احتياج اولسه اول اجدان عقر وقيمت ولد لازم كليوب
 جاريه ام ولد اولور اما مولی ايجون مكاتبك مالي غلنك ايلت يوقدر بر امولی عقد كات ايله كند وفسدن هجر
 ايدوب اجنبي به الحاق ايلشدر اول اجدان ولدك نسبي جاريه نك عقری كندوبه واجب اولور و جاريه ام ولد اولوز
 (الان دخل الولد في ملكه وقتاناما) الامكره او قاتدن بروقتده ولد كند و نك ملكه داخل اوله اولوقت نسبي
 ثابت اولور (كتاب الايمان) بوكاتب ايمانك احكامي ياتده در نفعي ايقاع ايمان ياتده در ايمان يمينك جعيه در
 وعين لغتده قوته در بر حق سبحانه وتعالينك لاخذ نامنه باليمين قول شريفي قوت ايد وكنه دليلد زيرا باليمين
 قول شريفي باقوه ايله نفسرا ايلشدر در وعين شريعتده بر عقد در كه عين ايدن كسسته غير عيني اول عقد ايله قوی ايدر
 كرك فعل اولوزينه اولسون كرك ترك فعل اولوزينه اولسون وعينك شرطی خالف اولان كسسته مكاتب اولقدور
 ومعي قصدا يلد يكي شينك تحقيقتي اراده در در كني شول لغتدر ايكله عين منعقد اولور وحكمي بار اولسي واجب
 اولان محله بار اولقدور و فوخته كفارت ايمكدر (اليمين تقوية فاحد طرفي الخبر بالمقسم به) عين خبرك ايك طرفك
 بر طرفي مقسم به ايله يعني اسم الله ايله تقوي بندر يعني قوتلندر مكر ووعين دخی ايكی فوعدري حق سبحانه
 وتعالينك اسم ذات واسما مقبليه عيمه در وري جناب رب العز ندن غيري ايله يميند در نوع اول كتاب وسنت ايله
 مشر وعقد رسته كيم حق سبحانه وتعالينك (ناله لا كيدن اصنامكم بالله تقتونذ كرومف تالله لقد اترك الله
 علينا) قول شريفي مشر وعينه دليلد رست ايله مشر وع اولسي نبي عليه السلامك (لا غزون قريشا) حديث
 شريفي ايدور و صحابه كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين عين ايدوردي والله دن غيري ايله دخی عين مشر وعدر
 بو عين ايله بر شرط تعليق در مثلاً ان دخلت الدار فانت حراً ياخود طالق وياخود على حج او عمرة ديكن
 كني دخی بونله مشابه اولان شرط جزا كني و جزا في شرط تعليق وصفا عين دكدر امكن عند الفقهها معني عين
 تسبيه مي عين بالله ايله حاصل اولان شينك بونلكه حاصل اولد بغير وندرحق بر كسسته اعمكه عين ايلسه بعده
 طلاقه وياخود طلاق مشابه حلف ايلسه حاث اولور و عين ايلك كرهه كتاب وسنت ايله مشر وعدر امكن
 تقليد نكسردن اولدر احوالدر كه حق سبحانه وتعالينك اسم شريفك حرمتي هتك واقع اوله و بعضي وقتده حتى
 سبحانه وتعالينك غيري ايله يمين مكر وهدر ديوي عليه السلامك من كان حائفاً فالحلف بالله حديثي سند كنوردر
 واهل شرع قننده يمينك آلي اسمي وارد قس وعين وحلف وعهد وميثاق وابلادر (وهي ثلاث) عين اوج
 نوعدر مصنف بومحله عدداي مي ادا يدي زيرا اكثر من ان يحصا وبلكه مرادي عين بالله بر عيمدركه كفارة
 اولور و بر نده كفارت اولوز و بر نده اقم دن ويا اولوز و كه حالف مؤاخذه وانه (عقوس وهي حلفه على امر ما مضى
 او حال كنبا عدا و حكمها الاثم ولا كفارة فيها الا التوبة) نوع اول عين عقوس ووعين عقوس فعل ماضي وياخود
 حالفك يعني در كذا في عهدك ايلد يكي حالفه يعني عهدا كذب ايدوب فعل ماضي اذ نره والله فعلت كذا وياخود
 والله فعلت الا ان كذا يعني ايلكدر ووعين عقوس حاكمي كاه در زيراني عليه السلام من حلف كذا باذنه
 سار و بر وسعه دخی ايجون عقوس نفع الديار بلا نفع وورده نده شفقدر ووعين عقوسه كفارة بوندر الا بونه
 واور شافني قننده عقوسه كفارت وارد و هتك حرمة اسم الله ايدن كسسته نك كاهني كسسته نك ايجون

مشر وع اولشدر بونده دخی كاذبا جناب رب العز نك اسم شريفي استشهد ايلد يكي كاهني خود محقه قدر عين
 منعقد اولد يني كني بونده دخی كفارت لازم اولسنه ذاهب و بر زم ايجون دليل بود كه عين عقوس كسسته محضه در
 زيراني عليه السلام (خمس من الكبار لا كفارة فيه) - ورمقه عقوس دخی بشدن عديور مشر در ايدوي
 هر نسنه كه كسسته محضه اوله كفارة ايجون مناط اولوزنرا كفارة عبادت در زير اصوم ايله دخی كفارت اولور
 اگر عبادت اولسه صوم ايله كفارت جا تراولوزدي وني عليه السلامك خمس من الكبار يورده قري بری اشرار
 بالهدر و حقوق والدين وقتل نفس وعين عقوس و قطع صلح رحم (ولغو وهي حلفه على امر ما مضى بظنه كما قال وهو
 بخلافه وحكمه ما رجا العفو) نوع ثاني عين لغودر وعين لغو حالفك فعل ماضي اوزر نيه يميندركه اول فعل كند و
 ديد يكي كني ظن ايدر حال بود كه اول فعل عين ايلد يكي شينك خلافيدروانك حكمي رجا اولوز و كه عفو اوله مثلاً
 بر كسسته والله فعلت كذا وياخود والله ما فعلت كذا وياخود ويا زيد ديو ب كند و نك ظني بيله اولسه لكن ظن
 ايلد يمينك خلاف اولسه بومقوله عين ايجون مؤاخذه اولنمق رجا اولوز و حق سبحانه وتعالينك (لا يؤخذكم
 الله باللغو في ايمانكم) قول شريفي مؤاخذه اولنمق اوزره دليلدرا كرسول اولوز و رسه كه عين لغوده مؤاخذه
 اولنمق نص ايله ناسدر في مؤاخذه في رجا به تعليفك معنای ندر در بر كه مذكور اولان عين لغو ايجون نقي
 مؤاخذه شك يوقدر لكن شك لغو نك تفسير نده در زير لغو ايجون بعض اقوال وارد بر بخاري حضر تاري
 حق سبحانه وتعالينك (لا يؤخذكم الله باللغو في ايمانكم) قول شريفي عانته رخي الله عنان در روايت ايدوب
 بوكلامه عين لغو حث نكده انسا نك لا والله وبلى والله قوله در و روايت ابو حنيفة حضر تاري نكدر اما امام
 محمد و امام شافعي حضر تاري يوردر كه عين لغو اولد كه حرام شي اوزر نيه عين ايله كدر و اول حرام شينك ترك
 ايلكله حق سبحانه وتعالی اول كسسته في مؤاخذه ايلز ونحني وحسن دن روايتدر كه عين لغوده حالف شول كسسته
 در كه بر شي اوزر نيه عين ايليه صكره نسيان واقع اوله كرك فعلنده وركرك فعلنده بومقوله عين لغودر حق سبحانه
 وتعالی مؤاخذه ايلز زير ايجون لغوده عدم مؤاخذه مفوض عليه در آنده شك بوندر ايجون شك لغو نك تفسير نده در
 آنده واقع اولشدر (ومنعه وهي حلفه على فعل او تركه فعل في المستقبل وحكمه ما رجا العفو ان حث)
 يمينك او جني نوعي عين منعقد در وعين منعقد مستقبليه يعني كاسكده بر فعلك اوزر نيه وياخود ترك فعل
 اوزر نيه حالفك حلفيدرو وعينك حكمي حاث اولور رسه وجوب كفارتدر وحق سبحانه وتعالينك (ولكن
 يؤخذكم بما عقدتم الايمان) قول شريفي ايله مراد مستقبليه عين اولد بونه (واحفظوا ايمانكم) نص شريفي
 دلالت ايدور وحفظ عين تصور وراولمز الا مستقبليه اولور (وبما عقدتم الايمان) قول شريفي اولان عقد بوكلاي
 بر كلامه بوجهله ارتباطدر كه ايكسسته بر حكم متعلق اوله بوقدر بر حه سار عود و شرعيه كه بر عقد شرعي
 اولور واندن غيري بر موضوعه دخی (لا تقضوا الايمان بعد توكيدها) نص شريفي اولان تقض موضع
 عقدده اولور بونقض ايله مستقبليدن غيريده تصور عمن دكدر (ومنها ما يجب فعله القرائن وترك
 المعاصي) عين منعقد نك اقسامندن بعضدر شول شيكه آنده بار اولق واجب اولور و فرائضي اشلك ومعاصي في
 ترك ايلك كني مثلاً لا صلن ظهر اليوم وترك معاصي به مثال والله لا اشرب الخمر ديسه وعين صلواتي ادا ايدوب
 خري شرب ايعوب بار اولددر (ومنها ما يجب فيه الحث كفعل المعاصي وترك الواجبات) عين منعقد نك
 اقسامندن بعضدر شول شيكه آنده حاث اولق واجب اولور فعل معاصي وترك واجبات كني مثلاً بر كسسته والله
 لا شرب الخمر اليوم ديسه وياخود لا صل ظهر اليوم ديسه اول كسسته به واجب اولور كه شرعي ترك و غاري ادا
 ايدوب كفاره ايليه زيراني عليه السلامك (من حلف ان يطعم الله فليطعه ومن حلف ان يعصيه فلا يعصه)
 حديث شريفي بود كه الدار (ومنها ما يفضل فيه الحث كفجران المسلم ونحوه) عين منعقد نك اقسامندن بعضدر
 شول شيكه اول شنده حث بر اوزر نيه تفضيل اولوز و هجران مسلم كني واكبر زني كني مثلاً بر كسسته ايله
 سويلشجوبه سلام و بر ميه مي ديوعين ايلسه اول كسسته بار اولقدن حاث اولق افضلدر و حاث اولد قد نصكره
 كفارت ايلسون زيراني عليه السلام (من حلف على عين رأى غير ما خيرا منها فليأت التي هي خير وليكفر عن
 يمينه) حديث شريفي بوكلامه دليلدر (وما عدا ذلك يفضل فيه ابر حفظ الايمان) ذلك كذا ما عدا يعني فعلي جائز
 اولما دن غير بسنده يعني حفظ ايجون بار اولق تفضيل اولوز و زير احي سبحانه وتعالينك (واحفظوا ايمانكم

قول شریفی امر در امر ایسه وجوب ایچوندر ایسی انسانه ایمانی حفظ ابلک واجدور (ولا فرق فی وجوب الکفارة بین امامه وائتاسی) وجوب کفارته عامه وناشی یشنده فرق یوقدر کاب دور کتنده (ولو مکررها وناشی) تحریر اولند قد نصکره شر حنده ای مخطا ایله تفسیر ایلیوب مثلا برکسته بکام وکنورک دین مرادی ایچکن والله لا اشرب الماء دیوسو بلش اولدی مولانا ای ناسی مخطی ایله تفسیر ابلک یشنده فرق یولدیغی مشهور لکن نمکدر که نسیان ایله خطا یشنده فرق اوله مثلا برکسته نک قلی عین ایتمک اوزره عازم ایکن لسانه عین جاری اوله اکا خطاه وینلوروا کرزکنه عازم اولیوب قلی ذاهب ایکن لساندن عین جاری اوله کانسیار دینلور فرق یولیه اولتی نمکدر که عین ایدن کسسه انکله فعل ویاخود ترکه ذهل اوزرته تقویت اید یوقر برجه افعال اختیاریه دندر ناسی قاصد کیدر دیکنه کیفیت ایلد برز برز که قیاس یودر لکن نص ایله قیاس ترکه اولندور (والکفر فی الحلف از الحث) وجوب کفارته مکره و غیر مکره یشنده ویاخود حنده فرق یوقدر زرا نبی علیه السلام (ثلاث جدهن جد وهزاهن جد) بیور مشلدر ثلاثدن مراد بری نکاح وبری طلاق وبری یشدور و یوحله مناسب برقا عده در که مثلا برکسته محلول علمی مکررها ویاخود ناسیائله برابر زرا فعل حقیق اکراه ایله متغیر اولز ایدی فعل حقیق اکراه ایله متغیر اولدیق اجلدن برکسته بر فعلی اشامکه عین ایله به عده حالف اولان کسسه مغمی علیه ویاخود یجنون اولسه یوحاله ایچکن اول فعلی اشله حاث اولور زرا شرط محلول علیه اولان فعلدر ایسی حقیقه یوندرده دخی یولمشدور اگرچه حکمت ذنب ایسه ده لکن حکمی دلیل اوزرته دایر اولان فعلدر یوحسه حقیق ذنب اوزرته دایر کاد زرا اصولیده الحکم تراعی فی الجنس لانی کل فرد مضعونی اوزره برقا عده یسط ابلشدر یوقر برجه محلول علیه هر کیدن صادر اولورسه حاث اولور (وهی عتق رقبة) کفاره عین عتق رقبة در یعنی قوی از ادا ایلکدر وازاد اولان قول مسلم وکافر و صغیر وکبیر وکروانی دن هر قنسی اولورسه جائز داماعی و مقطوع الیدین و مقطوع الاجلین اولان جائز کادور (واطعام عشرة مساکین کاف عتق انفسهم او اعانه) ویاخود اون مسکینه اطعام در عتق ظم اوده واطعامنده اولدیغی کی وکلمه اوغیر ایچوندر یونده واجب اولان اوج شیک بریسه در اوکسوتهم) ویاخود اون مسکین کسوتدر (کل واحد یوبایتر عامه یونه هو العجم) ویاخود اون مسکین هر بریسی ایچون ربوب لازمدر اوله یوب که بدشک جمله منی سر ایله صحیح اولان دخی یودر (فلا یجزی النیر اویل) یوب مایتر عامه یونه اولدیق هر بریسه سر اویل ویرلسه کفارتدن کفایت ایلز زرا عرافا طون کین آدمه عربان تسبیح اولنور (فان یجز عن احدہما عند الاداء صام ثلاثة ايام متتابعات) اگر اعتاق واطعام واکسادن بری ادا ده عاجز اولسه اوج کون متتابعه صام اولور (ولا یجوز التکفیر قبل الحث) قبل الحث کفارت جائز اولز (ولا کفارة فی حلف کافران حث مسلما) کافر کتنده کفارت یوقر کسسه حلف ایله حاکم اولورسه دخی حاکم وناشی (تکفیر الحلف) کفارت لایمان لهم) قول شریفی کفره نک عدم ایمانه برهاندر زرا اعتقاد عین جناب رب العززی تعظیمر کافرایسه ایله الهی تعظیم ایچیبی دکادر ویمینه دخی اهل دکادر زرا کفارة عبادتدر (ولا یصح عین البصی والمجنون کفارتهم) ویاخود کفارت عین البصی وکفارت عین المجنون

الاشول ایسه محتاج اولور که اول امام ایله اللهم من غیر یسی دخی تسبیحه اولنه (کالحکیم والعلم) حکیم وعلیم اسمی کی یواحدده اگر الله تعالی به مراد ایدر سه عین اولور اگر غیر ی مراد ایدر سه عین اولز (ابوصفة من صفاته یختلف بها عرفا کعزة الله وجلاله وکبریائه وعظمته وقدرته) ویاخود حق سبحانه وتعالینک صفاتدن بر صفا تله در اوله صفتکه عرفا انکله عین اولنور عزة الله وجلال الله وکبریاء الله وعظمته الله وقدرته الله کی ویهض مشایخ دیمشدر که صفات ذات ایله حلف یشندر مثلا قدرت و عزت کی وصفات و فعل ایله حلف عین دکلدر مثلا رحمت و غضب کی اما صحیح اولان (الایمان مبنیه علی العرف) مضعونیدر (لا یغیر الله کالقرآن والنبی والکعبة) اللهم من غیر نیک اسمیله عین اولز قرآن عظیم الشان ونبی علیه السلام وکعبه مکرره اسمی کی زرا مالک و طادن وناقعدن روایت ایلشدور که نبی علیه السلام عمر رضی الله عنه بر محله ملاقی اولدی که اولدی بر قاج آدم ایله صولت ورلدی وائزک بابا یزلی اسمی ایله حلف ایدر لیدی نبی علیه السلام انلره خطاب ایدوب (ان الله نهایکم ان تحلفوا بایانکم فن کان حالفه حلف بالله اولی صبت) یوره شلدر صاحب هدایه دیمشدر که حاشا اکران بری من انشی والقرآن دیسه اولور زرا یوا یکسسه تیری کفر در عباد الله (ولا یصفی لایختلف بها عرفا کر حته وعله ورضاه و غضبه وخطه و عذابه) و دخی شول صفت ایله عین اواز که عرفا اول صفت ایله حلف اولنور رحمة الله و علم الله ورضاء الله و غضب الله وخطه الله کی زرا بر صفا تله عین متعارف دکلدر (وقوله لعمر الله عین) حالفک لعمر الله قوی یشندر زرا عمر الله بقا الله دیکدر بقا ایسه صفات الله دندر تقدیری لعمر الله تسبیح و معنای حلف یقاه الله و دوامه دیکدر زرا بقا صفات ذاتدر (وکذا وایم الله) دخی لعمر الله کی یشندر معنای ایمن الله دیکدر ایمن جمع یشندر کثرت امتع مال دن فون ساقط اولدی اهل کوفه قننده و بصرون قننده ادوات قنندندر و معنای والله دیکدر (وسو کندی خورم بخدای) معنای حلفه الان بالله دیکدر یود دخی یشندر زرا حال ایچوندر اما کری لفظی اولیوب سو کندی خورم بخدای دیسه عین اولز (وکذا قوله وعهد الله ویشاقه) حالفک عهد الله ویشاقه قوی دخی یشندر زرا حق سبحانه وتعالی (وارقوا بعد الله) یوره شلدر دوه یشاق دخی عهددن عبارتدر (واقیم واحلف وانهد وان لم یقل بالله) اقم واحلف واشهد لفظی دخی یشندر اگر بالله لفظ شر یعنی دیمز ایسه دهر یوا واقطایمینه مستملدر (وکذا علی نذر اوعین اوعم در ان لم یضف الی الله) ویشه یشندر برکسته ان فعلت کذا فعلی نذر دیسه ویاخود ان فعلت کذا فعلی عین ویاخود فعلی عم ددیسه اگر نذر عین و عهدی الله مضاف قلمز ایسه ده یشه یشندر زرا نبی علیه السلام (من نذر ان یذکر بسم فلیه کفارة عین) قول شریفی عین ایدو که یشندر (وکذا قوله ان فعل کذا فهو کافر ایدو ایدو انصرانی ایدو من الله) ویشه حالفک اگر شوبه اشله کافر اولسون ویا یودی اولسون ویاخود نصرانی اولسون ویاخود الله دندر بریدر قوی یشندر (ولا یصیر کافرا بالحنث فیما سواه علقه بماض او مستقبل ان کان به لم انه عین) حالف اولان کسسه حث ایله فهو کافر ایدو ایدو انصرانی ایدو من الله قولنده کافر اواز کرک یوقر یواجبی به تعلیق ایله ویاخود مسقطه تعلیق ایلسون برابر در اگر حالف اول قول عین ایدو کرک یلورسه (وان کان عنده انه یکفر بصیریه کافرا) اگر حالفک قننده اول عین ایله کافر اولتی اعتقادی اولورسه یوقر یوقر عین ایله کافر اولور کفره ورضایوب اول فعل اوزر یشه اقدام ایلدیکی ایچون (وقوله ان فعله فلیه غضب الله او خطه اولعته او هوزان او مارق او شارب شر او اکل ربا لیس عین) حالفک ان فعله فلیه غضب الله وشارد کر او لسان الفاظ ایله اولان قوی عین دکادر زرا غضب الله وخطه الله ولعنة الله قوی کدورتک اوزرنده دعاه علیه در شرطه تعلیق ایاز زرا یشنده متعارف دکلدر او هوزان او مارق او شارب شر او اکل ربا یوندر دخی یشنده متعارف دکلدر (وکذا قوله حقا) حالفک حقا قوی دخی عین دکلدر زرا حقا لفظی منکر در یونکه وعدت تحقیقی مراد اولنور (او حق الله) ویاخود حق الله قوی دخی عین دکلدر یوحیه و امام محمد قننده زرا حقا لفظی الله مضاف قننده طاعة الله مراد اولنور (وخرافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف را در زرا حق صفات الله دندر راول کسسه والله الحق دیش اولدی یونکه عین متعارف یود دخی عین اولور زرا الله ولام ایله ولاحق دیسه بال اتفاق عین (وکذا قوله سو کندی خورم بخدای با بطلاق زن) فارسیه ایله حالفک سو کندی خورم بخدای یاخود سو کندی خورم بطلاق زن قوی

دخی بین دکلدر زرا بونرا ایه عین متعارف دکلدر (ومن حرم ملکه لا یحرم) برکسته کند و به ملکی حرام ایلسه
مثلا حرم علی قوی هذا اوطعای هذا دیسه حرام اولمز (وان استباحه او شیانته) اگر اول کسته کند و به حرام
ایلدیکی شیئی مباح قلسه اول قوی کی کله و طعای کله و باخود اول ملکن بر شینک مباحلقین طلب ایلسه
(فعليه الكفارة باقدا مه) اول کسته نک اوزر نه کفارت لازمدر کند و نفسی اوزر نه حرام ایلدیکی شیئی اقدام
ایلدیکی سبی ایه ولا یحرم قوی حراما لعینه اولمز (قوله کل حل علی حرام یحمل علی الطعام والشراب) حلقن
هر حلال بنم اوزر نه حرام اولسون قوی طعام و شراب اوزر نه حل اولنورالامکر که بونلردن غیری نیت ایلیه
(انفتوی علی انه تطلق امر آیه بلا نیت) قوی بونک اوزر نه در که اول کسته نک خانوقی بلا نیت مطلقه اولور
زیرانی زمانتا عرفا لفاظ مستعمله دندور (ومثله قوله حلال بروی حرام وقوله هر چه بدست راست کیرم بروی
حرام) و هر نه که صاغ الله طو تام بروی حرام قوی دخی مقدم بکن مسئله ککیدر قوی بونک اوزر نه در که
بلا نیت طلاق اوله زرا غلبه استعمال بونک اوزر نه در اما هر چه بدست چپ کیرم بروی حرام دیسه نیت سز
طلاق واقع اولمز زرا بونکلرام عرفا استعمال اولمز (ومن نذرند را مطلقا او معلقا بشرط بریده کان قدم غائبی و وجد
زمنه الوفاء) برکسته نذر مطلق ایه نذر ایلسه الله علی صوم شهر کبی و یاخود اراده ایلدیکی بر شرطه
تعلیق ایلسه قدم غائبی تعلیق کذا کبی و شرط دخی بولسه ایکی صورته اول نذرک وفای ناذره لازمدر زرا
نهی علیه السلام (من نذروسی فعليه الوفاء بما یسمی ومن نذروم یسم فعلیه کفارة عین) بیور مشلردر
(ولو علقه بشرط لا بریده کان زینت) اگر نذر ایدن کسته نذر فی اراده ایلدیکی شرطه تعلیق ایلسه ان زینت
فعلی صوم شهر کبی (خیرین الوفاء والتکفیر هو الصحیح) کفارة ایه وفای نینده مخیر اولور صحیح اولان دخی بودر
وقوی دخی بونک اوزر نه در (ومن وصل یحلفه ان شاء الله فلا حنث علیه) برکسته ان شاء الله لفظی حلقنه
وصل ایلسه حالک اوزر نه حنث بود و زرا نیتی علیه السلام (من حلف علی عین فقال ان شاء الله فلا حنث
عليه) بیور مشلردر

باب البین فی الدخول والخروج والایمان والسکین وغیر ذلک

بویابد دخول وخروج وایمان و سکنی و بونلردن غیری القاطنه اولان عینک احکامی سیانده در معلوم اوله که
ایمانده اهل عرف اوزر نه سبی اولمقد حقیقت لغوی اوزر نه دکلدر امام شافعی قننده حقیقت لغوی اوزر نه در
وما لک استعمال قرآن شریف اوزر نه اولمسنه ذاهب اولنور واحد بن حبل مطلق نیت اوزر نه اولمسنه
ذاهب اولنور بزم قننده الشیخ عرف اوزر نه مبغید ومثلا برکسته مزاج ایه استیفای ایلیه بیوب و بر یوزنده
اوقورسه حانث اولمز اگرچه قرآن عظیم الشانده ثمنه مزاج وارضه باط تسخیه اولمش ایلسه ده یته حانث
اولمز (من حلف لا یدخل بیتا فدخل الکعبة او المسجد والبیعة او الکنیسه لا یحنت وکذا لو دخل دهلیزا)
برکسته یته داخل اولیه بیوب و حلف ایلسه و کعبه به داخل اولسه و یاخود مسجد به داخل اولسه و یاخود
بیعه که معبد نصار ادر کاداخل اولسه و یاخود کنیسه که معبد یهود ادر کاداخل اولسه حانث اولمز زرا بونکل
یتوت ایچون بنا اولنمشلردر و بعضیلر بیعه معبد یهود کنیسه معبد نصار ادر دیشلردر و یته حانث اولمز
اگر دهلیزه داخل اولورسه و دهلیزه قیو قیاند قدده خارج قلاندر اگر قیو قیاند قدده داخلده فالورسه کادخول ایه
حانث اولور (اوطه باب دار) و یاخود باب دارک طله سینه داخل اولسه یته حانث اولمز طله فلانک خیمه قیو
اوکنده اولان کولکه به درلر (ان کان لواء علی بیتی خارجا ولا حنث کالودخل صفة) اگر قیو قیاند قدده خارج
اولورسه حانث اولمز اگر خارج فالمزایسه حانث اولور مثلا صفة به داخل اولورسه حانث اولدینی کبی زرا صفة
یتوت ایچوندر (وقیل لا یحنت فی الصفة ایضا) و دینلده صفة ده حانث اولمز دهلیزه و ده اولدینی کبی (وقی
لا یدخل دار فدخل داراخره لا یحنت) حالک لا یدخل داراخره دندور به به داخل اولسه بیقننده حانث
اولمز (ولو قال هذه الدار فدخلها اخره بحراء او بعد ما بنیت داراخری حنث) اگر حانث شود دره داخل اولیه بی
دیوبین ایلسه و اشارت ایلدیکی خراب و حیراء اولدینی حاله اولد ایلعه عرصه سینه داخل اولسه و یاخود اشارت
ایلدیکی دار مندم اولوب برآ خرد ایلان اولسه و بنا اولان داره داخل اولسه حانث اولور زرا الوصف فی الحانث
لغوی فی القالب معتبر قوی بین الاصولین مشهور در و عند العرب دار اسم عرصه در و حانث اولان کسته

هذه الدار و یومین ایلد کده کویا که شو عرصه به داخل اولیه بیوبین ایلش اولدی بو تقدیر به داولقی وصف اسم
اشارت ایله اولان عینده لغوی در کله دار اولسون کرک بوزیابو خراب اولسون عرصه سینه داخل اولد قدده حانث
اولور (وکذا لو وقف علی سطحها) حانث اگر حلف ایلدیکی دارک اوزر نه جیقوب طورمه یته حانث اولور
زرا سطوح دار دندور حتی معتکف اولان کسته مسجدک سطحه صعود ایلسه اعتکافی بوزلمز (وقیل
لا یحنت به فی عرفنا) دینلشدر که سطوحه جقمق ایه بزم عرفزده حانث اولمز بو کلامک قائل قییه ابو الیثدر
(ولو دخل طاق یا به او دهلیزه ان کان لواء علی بیتی خارجا لا یحنت ولا حنث) اگر حانث حلف ایلدیکی دارک
قیو سینه طاقنه داخل اولسه و یاخود دهلیزه داخل اولسه اگر قیو قیاند قدده خارجده فالورسه دخولیه
حانث اولمز و اگر قیو قیاند قدده خارج فالمزایسه دخولیه حانث اولور (ولو جعلت مسجدا او حراما او بیستانا
او بیتا بعد ما خربت فدخلها لا یحنت) اگر اول دار مسجد و یاخود حرام و یاخود بیستان و یاخود خراب
اولد قد نصکره بیت اولسه و کاداخل اولسه حانث اولمز (وکذا لو دخل بعد ما دام الحرام و اشباهه) اگر حرام
بو کامشابه اولنور مندم اولد قد نصکره داخل اولسه یته حانث اولمز (وقی لا یدخل هذا البیت فدخله
بعد ما انهدم و صار حیراء او بعد ما بنی بیتا اخر لا یحنت بخلاف ما وسطه السقف و بنی الجراران) شویته
داخل اولیه بیوبین ایلسه اول بیت مندم اولوب حیراء اولد قد نصکره و یاخود بر غیری بیت بنا اولنور قد نصکره
داخل اولسه حانث اولمز اما بیتک شقی ساقط اولوب دیوار لری باقی قالسه بونک خلافتجه در (وهذه الدار)
قونلک حکمی هذا البیت حکمک خلافتجه زرا عرصه به دخی دارد بیلور اما بیت دینلر (وقی لا یدخل هذه
الدار و هو فیها لا یحنت ما لم یخرج ثم یدخل) برکسته شود دره داخل اولیه بیوبین ایلسه حال بو که کند و سبی
دارک ایچنده اولسه مادامکه دارن جیقوب یته عین ایلدیکی داره داخل اولیه حانث اولمز (ولا یدخل) غائب
صیغه سیدر لکن قننه انک دا بندر که نفس تکام صیغه سیده ادا ایلیه حنث محله غائب صیغه سیده ادا ایلدر
(وقی لا یلبس هذا الثوب و هو لایسه اولایرکب هذه الدابة و هو را کبها و لایسکن هذه الدار و هو ساکنها)
ان اخذ فی النزول والنزول والنقلة من غیر لیت لا یحنت) برکسته شونوی کیمیه بیوبین ایلسه حال بو که
اول کسه اول قوی لابس اولسه و یاخود شود ایه راکب اولیه بیوبین ایلسه حال بو که دابه
اوزرنده اولسه و یاخود شود دره ساکن اولیه بیوبین ایلسه حال بو که ایچنده ساکن اولسه اگر اول کسته
عینده نصکره قوی نزعه و دابه دن نزوله و دارن نقله بلا توقف شروع ایلسه حانث اولمز اگر توقف ایدوب بر ساعت
ا کلورسه حانث اولور (ثم فی لایسکن هذا البیت او هذه الدار ولا بد من خروجه بجمع اهل و متاعه حتی لو بی
وتد حنث) اند نصکره شویته و یاخود شود دره ساکن اولیه بیوبین ایلسه اول کسته نک جمیع اهلی
اومتاعی ایه خروجی لازمدر حتی اگر بروندی باقی فالورسه حانث اولور او حیثه قننده محیط و جسیزه
مطور در که شی بیسزک ایلسه حانث اولور مکر که شی عد اولن ادنی سبوره کبی بر شینی ترک ایلیه (وعند ابی
یوسف و معتبر نقل الاکثر) ابو یوسف قننده متاعنک اکثری نقل معتبر در زرا اکثر کل مقامه اقامت اولنور
کذا فی الکافی فتوی دخی بونک اوزر نه در (وعند محمد بن یحیی و یوسف قننده متاعنک اکثری) امام
محمد قننده اوه کفایت ایدن شینک نقل اعتبار اولنور و ناسه احسن و اوفق اولان دخی بودر (ثم لا بد من نقله
الی منزل اخر حتی لا یرینقله الی السکة او المسجد) اند نصکره متاعنی منزل آخره نقلدن لازمدر حتی متاعنی
ذو فاعه و یاخود مسجد نقل ایلسه بار اولمز منزل آخره نقلی لازمدر (وکذا فی لایسکن هذه المحلة) شو محله ده
اولیه بیوبین ایلسه او حیثه قننده جله اهلی و متاعی ایه خروجی لازمدر و ابو یوسف قننده متاعنک اکثری
نقل اعتبار اولنور و امام محمد قننده اوه کفایت ایده حنث شینک نقل اعتبار اولنور (وقی لایسکن هذه البلدة
اذا قریه بغير وجه و ترک اهل و متاعه فیها) و شو شهر ده و یاخود شوقریه ده ساکن اولیه بیوبین ایلسه
اول کسته اهل و متاعنی اول شهر ده و یاخود قریه ده ترک ایدوب کند و نک خروجی ایه بار اولور (وقی لا یمخرج
فامر من جله و اخرجه حنث) حانث محله دن و یاخود قریه دن و بلده دن جقمیه بیوبین ایلسه و برکسته به
کند و بی کشور و بخراب ایلکه امر ایلسه و ما مور اولان کسته دخی کشور و بخراب ایلسه حانث اولور
(ولو حل و اخرج بلا امره مکرها او ارضا لا یحنت) اگر حانث امری اولدین مکرها حل اولنوب خراج

اوله و با خود امری اولدین رضایله اخراج اولنه حانت اولمز یعنی کندوی اخراج ایلک استکونده تردد
ایلیوب راضی اوله دیگدر زرا انتقال امر ایله دیویمه مجرور ایله دکادر (ومثله لایدخل) لایدخل
لفظی ایله اولان عین دخی لایخرج مثلودر (وفی لایخرج الالی جنازة فخرج الیهام فی حاجه اخرى لایحنت)
حالفک لایخرج الالی جنازة لفظی ایله اولان عینده جنازه به خروج ایله اندنصرکه غیر حاجته کسه
حانت اولمز زرا ابتداء موجود اولان خروج مستثنی اولان خروج در صکره آخر مصلحته کندی حقیقت
خروج دکدر (وفی لایخرج الالی مکة فخرج برید هانم رجوع حنت) ولایخرج الالی مکة لفظی ایله اولان عینده یعنی
مکه به جقمیه دیویمه ایله مکة فی اراده ایدوب خروج ایله و خروج در صکره به اوینه رجوع ایله حانت
اولور زرا ابتداء قصد مکة ایله خروج بولغش اولدی (وفی لایأتیها لایحنت) حالمید خلها یعنی مکة به
واریمه ی دیو اولان عینده مادامک مکة به داخل اولیه اوندن خروج ایله حانت اولمز زرا اتیان وصولدن عبارتدر
خروج ایله حنت لازم کلز (والذهاب کان خروج فی الاصح) لفظ ذهاب اصح روایتده خروج کیده در مثلاً برکنه
لا یتذهب الی مکة دیویمه ایله لفظ ذهاب احکامده لفظ خروج کیدر حاصل کلام بومقامده اوج مسئله
وارد در ری خروج و بری اتیان و بری ذهاب در مثلاً برکنه مکة به جقمیه دیویمه ایله مجرور قصد مکة ایدوب
شهر دن اتصال ایله حانت اولور و کلاصل اولسون ککر لکلاصل اولسون زرا خروج اتصالدن عبارتدر
بوخسه وصولدن عبارت دکادوتنه کیم حق سبحانه و تعالی بک (ومن یخرج من بیته من امر الی الله ورسوله
ثم یدرک الموت فقد وقع امره علی الله) قول شر یقنده (ثم یدرک الموت) دن مراد قبل الوصول ایدیک بمقدور
برکنه مکة به واریمه دیویمه ایله مادامک داخل اولیه حانت اولمز زرا اتیان وصولدن عبارتدر کیم
حق سبحانه و تعالی بک (فأتیاه بقول انارسلنا ریک) قول شر بری اتیان وصول ایدیک کینه دالدر و برکنه
لا یتذهب الی مکة دیویمه ایله لفظ ذهابه مشایخ اختلاف ایلشدر در بعضی اشیان منزله سنده دودیدیلر
و بعضی خروج منزله سنده در دیدیلر زرا لفظ ذهاب ایکی امر ده دخی استعمال اولشدر کیم حق سبحانه
و تعالی بک (اذهب الی فرعون انه طغی) قول شر یقنده اولان ذهاب اتیان معنانه در بر غیر موضعه
حق سبحانه و تعالی بک (فاذهب الیاسا اما معکم مستمعون) قول شر یقنده اولان ذهاب توجه و اقبال
معنانه در چونکه ایکی معنایه استعمال اولش احتمالی اولدیه مشایخ دخی اختلاف ایدیلر و باختلاف
نیت اولندی شیده در مثلاً خروج نیت ایدر سه خروج حکمی واقع اولور اگر اتیان نیت ایدر سه اتیان
حکمی واقع اولور زرا اول کسه لفظ محتمل اولد یعنی شیه نیت ایلش اولدی ثمر الاسلام بزوری دیمشدر که
نیم فقهده اشیه اولان ذهاب خروج معنانه اولشدر زرا حق سبحانه و تعالی بک (انما یرید الله لیذهب عنکم
الرجس اهل البیت) قول شر یقنده اولان (لیذهب) نظم شریفی ازاله معنانه در چونکه اذهاب ازاله
معنانه اولشدر ذهاب زوال و انفصال معنانه اولش اولور (وفی لایأتین ولا نوافم) حقی مات حنت فی آخر
اجزاء احبانه) حالف اولان کسه به البته و ارایم دیویمه ایله موت و موت اصابت ایدخه اول کسه به واریمه
اجزاء حیاتیک آخرنده حانت اولور زرا قبل المات بار اولدی حیزر جاده ایدی لکن موت ایله باس محقق اولد یعنی
نایت اولشدر آخر اجزاء حیاته حانت واقع اولور (وان قید الاتیان عدا بالاحتطاعة فهو علی سلامة الآلات
و عدم الموانع) اگر حالت اتیان احتطاعت ایله تنبیه ایلد بکی استطاعت سلامة آلات و عدم موانع جل
اولور بوخسه قدرة حقیقت اوزرینه محمول اولمز استطاعت ایکی معنایه الحلاف اولشدر و الحلاف اولش معنانه
اولکیدی سلامت انساب و آلا ندرته کیم حق سبحانه و تعالی بک (ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیه
سبیلاً) قول شر یقنده واقع اولشدر و نیت طیه السلام استطاعتی زاد و راحله ایله نفس ایلدی و ایکنی قدرت
حقیقه در و قدرت حقیقه اولدر که عید بر نقل ایلش مراد ایلد کده حین اراده ده حق سبحانه و تعالی اول فعلی
خلق ایله نه کیم حق سبحانه و تعالی بک (ما کانوا یستطیعون السجود) قول شر یقنده واقع اولشدر
اما استطاعتدن مراد اولکیدی بوخسه قدرت حقیقه دکدر (فلو یأت ولا مانع من مرض او سلطان حنت
ولوی اخیفقه صدق دایانه لاقضاء فی المختار) اتیان عینده استطاعت ایله تنبیه ایلد بکی موضعه دن و یا خود
بادشاهدن بر مانع اولدین واریمه حانت اولور اگر حالت قدرت حقیقه به نیت ایله دایانه قصد بقی اولشدر

اما مذهب مختارده قضاء تصدیق اولمز (وفی لایخرج الایاذنه شرط الاذن لکل خروج) حالفک زوجیه سنه اودن
طشره جقمیه الایم اذنه حقیقه دیویمه ایله هر خروج ایچون اذن شرط قنور زرا اندن صکره موضع
نفسده واقع اولدنده تمام اولور و فعل ایسه نعت مصدر نه دلالت ایدر و مستثنی ایسه مستثنی منهک جقمیه ندر
و یا ایسه الصاق ایچوندر مصلقا به اقتضا ایدر بر ایدی تقدیری (لا یتخرج خروجاً الا خروجا مصلقا باذنی)
دیگدر بوقدر برجه اذنه مقرون اولان خروجک ما وراسی تحت خطر عامده باقی فالور یقین بلا اذن خروج واقع
اولور سه شرط بولمغله حانت اولور (وفی الا ان اذن یکنی الاذن مرة) و حالفک لا یتخرج الا ان اذن قولنده
بر دفعه اذن و بر دیک کفایت ایدر مثلاً بر دفعه اذن و بر دیک خروج ایلد کدنصرکه تکرار دفعه ثانیه ده بلا اذن
خروج ایله حانت اولور (وفی لایخرج الایاذنه لو اذن لها فیه منی شات ثم نههاها فخرجت لایحنت عند ابی یوسف
خلافاً لحد) حالفک لا یتخرج الایاذنه قولنده اگر خروج خاتونه هر نه زمان دیرسل خروج ایله دیو اذن و برجه
صکره خاتونی خروجدن نهی ایله و خاتون دخی جقمیه حانت اولمز ابو یوسف قنده امام محمد ایچون خلاف
وارددر (ولو ارادت الخروج فقال ان خرجت) اگر خاتون خروج مراد ایله و زوجی خاتونک اراده منی حالنده اگر
خروج ایدر دیک سن طالقسن دیسه (او ضرب العبد فقال ان ضربت) و یا خود ضرب عیدی مراد ایله و اول
اراده حالنده زوج اگر عیدی ضرب ایدر دیک طالقسن دیه (تقید الحنت بالفعل فوراً حتی لو لبث ثم فعلت
لا یحنت) حنت علی الفور الحکمیه عقید در حتی اگر خاتون بولکلا مدنصرکه کانه اندنصرکه خروج ایله
و یا خود عیدی اکلده کدنصرکه ضرب ایله حانت اولمز و عینیه عین فوراً تنجیه اولشدر (قال لا تراجلس
فتقدمی فقال ان تعدیت فکذا لایحنت) بالغدی لامعه و لوفی ذلک اليوم) برکنه آخر کینه به اوتور بخله
تغدی ایله یعنی طعام اکل ایله دیسه اول کینه اگر طعام اکل ایدر رسم شویه اولسون یعنی عیدم حراولسون دیسه
عین ایدن کینه غذا اکل ایله کله حانت اولمز اگر اول کونده اکل ایدر سه ده اما بخله تغدی ایله دین کینه ایله تغدی
اولیه زرا بولکله کلای جواب بخرجنه خروج ایلشدر چونکه بولکلام سوال اوله مطابق اوله معیت ایله
موصوف اولان غذا مراد اولور (الا ان قال تغدیت اليوم) مکرکه اگر بولکون تغدی ایدر رسم دیسه اول تغدی
ایله حانت اولور کلا بخله تغدی ایله دین کینه ایله اولسون کلا غیر ایله اولسون حانت اولور (وفی لا یرکب
دابة فلان فرکب دابة عبده ما دون لایحنت الا ان نواه و هو غیر مستغرق بالدين) حالف اولان کسه
فلانک دابه سنه بغیه دیویمه ایله و عین ایلد بکی کسه عبداً و تنک دابه سنه را کت اولیه حانت اولمز
مکرکه عبداً و تنک دابه سنه نیت ایله و اول عبداً و نیت دخی دین ایله مستغرق اولیه (وعند ابی یوسف یحنت
مطلقان نواه) ابو یوسف قنده حانت اولور مطلقاً اگر عبده نیت ایدر سه کرکسه مدیون اولسون کرکسه مدیون
اولسون و کرکلا اول دین مستغرق اولسون کرکلا اولسون حانت اولور (وعند محمد یحنت مطلقاً و لای نواه)
امام محمد قنده حانت اولور مطلقاً اگر عبده نیت ایلدی ایسه ده

باب الحین فی الاکل والشرب والمیس والکلام

بواب اکل و شرب و میس و کلامده اولان عین ییاشنده در (لا یا کل من هذه الخلة فهو علی غیرها و دیکه ایچر
المطبوخ) برکنه شوخر ما غاچندن اکل ایله دیویمه ایله بوا کل تحله نلک میوه سنه و مطبوخ اولشدر
بکمز نه محمولدر (لا یتنزهوا و خطما و دیکه المطبوخ) خرمانک نیذی و سرکمی و طبع اولشدر بکمز ایله حانت
اولمز (ومن هذه الشاة فهو علی العم دون اللبن والزبد) و یا خود شوقبوندن اکل ایله دیویمه ایله
بویمه حاکل اوزرینه محمولدر و دوقیانی اوزرینه محمول دکدر زرا ما سکول اولان عین
شاند بوقدر برجه عین خاصة لحمه منصرف اولور بوخسه لبن و زبد و یاغنه منصرف اولمز (وفی لایا کل من
هذه البسرة فاکله رطباً لایحنت) و شویمردن اکل ایله دیویمه ایله و رطب اولد یعنی حالده اکل ایله
حانت اولمز بر بزانک ضعی و سبیلک سکونله خرمانکر و غیر بر مقدار کلا بولدنده و رطب دیر بر بعد تمر دیر بر
اوله طلع دیر بر اندنصرکه خلال ذیلر و اندنصرکه طبع دیر بر و اندنصرکه رطب اندنصرکه تمر دیر بر (و کذا من
هذا الرطب و اللبن فاکله تمر او شبهه ازا) شو رطب دن و یا خود شو سوددن اکل ایله دیویمه ایله و تمر اولد یعنی
و یا خود سود و بوغرت اولد یعنی حالده اکل ایله سنه حانت اولمز زرا یوست و رطوبت عینده معتبره مستقاردر

انرا به عین منعقد اولور و بن دخی ما کولدر کند و ایله عین اولور کند بدین اتحاد اولان شینه عین منصرف اولمز
 (و بخلاف لایکم هذا الصبی مکلمه شابا و شیخا اولایا کل لحم هذا الحبل فا کله کبشا) شو اوغلا نیجه سویلیه
 دیو عین ایله اول صبی بکت و یا خود قوجه اولدنی وقت سویلیه بونک خلافتیه دیو عینی حانت اولور و یا خود
 شو قورینک اتدن اکل ایلیه دیو عین ایله قوج اولدنی حاله یسه حانت اولور (و فی لایا کل بسر افاکل
 و طبایا یحنت و لوا کل مذنی حانت) بسر اکل ایلیه دیو عین ایله و طبایا کل ایله حانت اولمز اگر بعضی
 بسر و بعضی و طبایا ایله بول اولدنی حاله یعنی الاجه اولدقه اکل ایله حانت اولور (و کذا لولا کله بعد
 ما حلفه لایا کل و طبایا لایا یحنت فیما) و طبایا کل ایلیه دیو عین ایله صکره مذنی اکل ایله حانت
 اولور اما عین دیر که ابکی صورتده دخی حانت اولمز مثلا بسر اکل ایلیه دیو عین صکره و طبایا خود مذنی که
 الاجه درانی اکل ایله اما عین قنده حانت اولمز (لولا کله بعد حلفه لایا کل و طبایا لایا یحنت اتفاقا) اگر
 و طبایا بسر اکل ایلیه دیو عین صکره مذنی یعنی الاجه فی اکل ایله بالاتفاق حانت اولور (و لایستری
 و طبایا فاشتری کانه بسر فیما و طبایا یحنت) حالف لایستری و طبایا قولنده یعنی و طبایا فاشتری ایلیه دیو عین
 ایله بر صالقم بسر اشترا ایله که انده و طبایا حانت اولمز و بر صالقم ایله مصادف اولدی مغلوب اولان
 غالبه تابعدر اما عین اکل ایچون اولسه حانت اولور زیرا اکل شایسته مصادف اولور بوقدر برجه هرری
 مقصود اولمز اولور (کالوا فاشتری بسر اسدنی) نه کیم و طبایا اشترا ایلیه دیو عین ایله بسر الاجه عینی
 اشترا ایله حانت اولمز زیرا مغلوب غالبه تابعدر (و فی لایا کل لحم او یضاهه کل لحم حانت او یضاهه لایحنت)
 ات و بر طه عینه دیو عین ایله و بالتی اتی و بالتی بر طه عینی اکل ایله حانت اولمز قیاس بولدی که حانت اوله
 زیرا قرآن عظیم الشانده (لما طربا) میومند در لکن بالتی اتیه لحم یورلمی مجازد و زبر الحاکم منشی
 دمدر بانقده ایسه دم بوقدر اکر دم اولسه صوده ما کن اولمز ممکن اولمز دی و مطلق ایسه کله متساو اولور
 بوجه فاصره متساو اولمز (و کذا فی الشراء لایا کل لحم) دیو عین ایدوب لحم حانت اکل اید بکنده حانت
 اولدنی کی لفظ اشترا ده دخی حانت اولمز مثلا لحمی اشترا ایلیه دیو عین ایله و بالتی اشترا ایله حانت اولمز
 (لولا کل لحم انسان او خنزیر حنت) لحم اکل ایلیه دیو عین ایله اگر انسان اتی و یا خود خنزیر اتی اکل ایله
 حانت اولور زیرا بوندر حقیقتیه دمدر دمدر متولد اولور (و کذا لولا کل کبد او کذا) نه حانت اولور اگر جگر
 و یا خود اشکبه اکل ایله زبر او اشیا ک منشی دمدر صاحب محیط دیمشدر که بوجین اهل کوفه نک
 عرفیدر اما بزم عرفزده حانت اولمز زیرا بزم عرفزده بوندر لحم عد او لمیوب و لمومده دخی استعمال اولمز
 (و المختار انه لایحنت بهما فی عرفنا) مختار اولان بودر که حالف اولان کسینه ککبد و کمرش ایله حانت اولمز
 بزم عرفزده (کالوا کل الیه) نه کیم قورق یسه حانت اولدنی کی انده دخی حانت اولمز (و فی لایا کل لحم
 بنقید بشعم البطن فلا یحنت بشعم الظهور) حالف لحمی اکل ایلیه دیو اولان عینه اولان اول شعم ایچ
 باقی ایله مقید اولور قیونک و سائر حیوانک ارقه سی باغیله حانت اولمز مثلا برکسته شخصی عینه دیو عین ایله
 و ارقه دن جیقان شعمی اکل ایله حانت اولمز (حلا قاله ما) اما عین ایچون خلاف وارد انرقنده حانت
 اولور (لولا کل الیه و حلا لایحنت اتفاقا) حالف اولان کسینه شعم اکل ایلیه دیو عین اید بکنده صکره اگر
 قورق و یا خود لحم اکل ایله بالاتفاق حانت اولمز (و فی لایا کل من هذه الحنطة بنقید با کله اقضا فلا یحنت
 با کل خبزها) حالف شویندایدن اکل ایلیه دیو اولان عینه یعنی شویندایدن اکل ایلیه دیو عین ایله
 اول عین مخلوف علیه اولان نقدای چینگ ایله مقید اولور اما عین اکل ایله حانت اولمز (حلا قاله ما) اما عین
 ایچون خلاف وارد انرقنده خبز فی اکل ایله حانت اولور و قضم فتح و سکون مشاد ایله اطراف انسان ایله
 اکل ایله کدوب یعنی چینگ ایله کدوب و خلاف آخر خلای میبند و حق بر لظندن هم معنای حقیقی مستعمل
 اولسه و هم معنای مجازی متعارف اولسه ابو حنیفه حضرت تری اول لفظی معنای حقیقی اوزر نه حملی ترجیح
 ایدر (و فی لایا کل من هذا الدقیق یحنت خبزیه لایسه فی الحیم) حالف شو دقیدن اکل ایلیه دیو اولان
 عینه دقیق اتمکی ایله حانت اولور اما دقیق بلامتی ایله حانت اولمز شعم اولان دخی بودر چینگدن بلا یوب بوقغه
 برلر (و الحیض علی ما اعتاده اهل مصره کسیر البرا و النحیر) حالف شهر نک اهلیک معنای اولان شی

اوزر نه واقع اولور و بیدای و اربه اتمکی کی زبر اوندر اتمکی حقیقه و عرفا خبردر (فلا یحنت خبز القضا یف
 او خبر الا زبر العرق مطلقا) قضا یفک خبری ایله حانت اولمز و یا خود عراقده برنج اتمکی ایله دخی حانت اولمز زیرا
 اهل عراق برنج اتمکی اکنه معتاد کالدر و اگر عربستانده اولسه و یا خود بر شهرده اولسه که طعامری برنج
 اولسه حانت اولور (الا اذا نواه) مکرر که خبره نیت ایلیه بوقدر برجه حانت اولور (والشواء یقع علی اللحم
 لاعی الباذنجیان و الجزرا و البیض الا اذا نواه) بریان لحم اوزر نه واقع اولور یعنی برکسته بریان اکل ایلیه
 دیو عین ایله لحم اوزر نه واقع بوجه باذنجان و هاج و بر طه اوزر نه واقع اولمز مکرر که هر بر نه
 نیت ایلیه (و الطیخ علی ما یطبخ من اللحم بالماء و علی مرقه الا اذا نوى غیر ذلک) طیخ اکل ایلیه دیو عین
 ایله طیخ صوابه لحدن طیخ اولانه محمولدر دخی لحم مرقی اوزر نه محمولدر بوندرن غیر سن اکل ایله
 حانت اولمز لایحنت بوندرن غیر نیت ایله حانت اولور (والرأس علی ما یباع فی مصره و یکس فی التمشیر)
 برکسته باش اکل ایلیه دیو عین ایله باش لفظی تورلر اندخال اولنوب شهر رده بیع اولن باش اوزر نه
 واقع اولور بولباش اکل ایله حانت اولور بوجه جگر که و سرجه باشی اکل ایله حانت اولمز (و انفا کله
 علی اتفاق و البطح و المشمش) فا کله لفظ الما و فاون و فار بوزر و زرد الو اوزر نه محمولدر مثلا برکسته فا کله
 اکل ایلیه دیو عین ایله امام اعظم قنده الما و فاون و فار بوزر و زرد الو یسه حانت اولور (و عند هماغی
 العنب و الرطب و الرمان ایضا) اما عین قنده اوزم و خرمانک تازه سی و انار اوزر نه دخی محمولدر اتفاق و بطیخ
 و مشمشه حل اولدنی کی (ولا تقع علی القشاء و الخیار اتفاقا) بالاتفاق قشاور خیار اوزر نه حل واقع اولمز
 (والادام علی ما یصطح به کخل و الزیت و اللبن) ادام یعنی فاتی شول شی اوزر نه محمولدر که اول شی ایله اتمک
 صیغ اولنق ممکن اوله سرکه و زیت و مود کی مثلا برکسته فاتی اکل ایلیه دیو عین ایله حانت اولور (و کذا الملح)
 طوز دخی ادامدر یعنی فاتی اکل ایلیه دیو عین ایله ده طوز یسه حانت اولور (لا اللحم و البیض و اللبن
 الا بالیه) لحم و بر طه و شیر ادم دکدر لایق ایله ادام اولور مثلا فاتی اکل ایلیه دیو عین ایله و لحم و بیض
 و جینی نیت ایله و اکل ایله حانت اولور (و عند محمدی ادام ایضا) اما محمد قنده لحم و بیض و جینی دخی حل
 و زیت و لبن و ملح کی ادامدر یعنی فانیقدر زبر اوندر اتمک ایله اکل اولنه ککشددر (و العنب و البطح لیسایا ادام
 فی الحیم) عنب و بطیخ مذهب صحیده ادام دکدر حاصل کلام ادام اوج وجه اوزر نه درما یصطح به اولان یعنی
 اتمکی بولوب بولاشقی ممکن اوله بالاتفاق ادامدر بطیخ و عنب و غیر بوندر اتمکی که بالکرا اکل اولنق غالب اوله
 بالاتفاق ادام دکدر لحم و بیض و جینی اختلاف اوزر نه درام محمد ادام اولسه ذاهب اولدی امام اعظم
 و ابویوسف ادام اولسه ذاهب اولمز (و العدا الا کل فیما بین طلوع الفجر و الزوال) غذا طلوع فجر ایله زوال
 یشنده اولان کادر مثلا برکسته تغدی ایلیه دیو عین ایله ذکرا اولن و قنده طعام یسه حانت اولور
 (و العشاء فیما بین الزوال و نصف اللیل) عشاء و ال اللیل یشنده اولان کادر مثلا برکسته تغدی
 ایلیه دیو عین ایله اولوقت اکل ایله حانت اولور (و العشاء فیما بین نصف اللیل و طلوع الفجر) معهود نصف
 لیل ایله طلوع فجر یشنده اوزن کادر عدا و عشاء معهودک معنای اکل اعداء و اکل العشاء و اکل السجور
 دیمکدر حذف مضاف قیلدند زبر اعدا اول وقتده اکل اولن ان طعامک اسیدر عشا و سجور دخی کذلک
 مثلا برکسته نسجیر ایلیه دیو عین ایله بوقدرده اکل ایله حانت اولور (و فی ان اکت او شربت او ابست
 او کلت او تزوجت او خرجت و قوی معینا لایصدق) اگر اکل ایدرم و یا خود ایدرم و یا خود کیرم و یا خود
 تزوج ایدرم و یا خود چافارم لفظاری ایله عین ایدوب و شی معینه عین ایله دیانه و قضا تصدیق اولمز زیرا نیت
 ملفوظدر و جمیع اولور طعام و شراب و نوب و سائر ملق و کالدر و طعام و شراب و نوب و غیر باری اقضا مقدر اولور
 اصولده ایسه ثابت اولمشر که مقتنی ایچون عوم بوقدر بوقدر برجه تخصیص لغو اولور امام شافعی قنده
 تصدیق اولنور زبر انک قنده مقتنی ایچون عوم وارد (و لوزاد طعاما او شرابا و نحو صدق دیانه لاقضاء)
 اگر طعاما لفظی زیاده ایله مثلا ان اکت طعاما و ان شربت شرابا و دخی بوندره مثابه اولنری زیاده ایدوب عین
 ایله دیانه تصدیق اولنور اما قضا تصدیق اولمز زیرا کور اولان مقعول محل شرطده تکرر در محل شرطده
 اولان تکرر وضع نفیده عامدر و تخصیص نیت صحیح اولور و قضا تصدیق اولمز (و فی لایشرب من دجله لایحنت

بشریه منها با نام بکرع) حالفك دجله دن ایچیمه یم دیو اولان عیننده دجله دن چشاق ایله ایچمه سیله حانت اولور ابوحنیفه قنده مادامکه اغزنی دجله به قیوب ایچمه (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف واردانلرک قنده انا ایله شرب ایله حانت اولور (وان قال من ماء دجله حنت بالانا اتفاقا) اگر ماء دجله دن شرب ایله یم دیو عین ایله بالاتفاق انا ایله حانت اولور زیرا صوا و زبر شه منعقد اولدی هر نه وجهله ایچر سه حانت اولور (و کذا فی الحب والبئر) حب و بئر دن ایچیمه یم دیو عیننده دخی انا ایله شرب ایله حانت اولور زیرا بوا یکب سیک سوی انا ایله ایچیلور اول اجلدن حانت اولور حب الجی اوراش اولمیان قیوبه دیرلر (وفی الاناه بعینه) اناده اولان عین دخی بعینه در یعنی برکسه شو چنانقدن شرب ایله یم دیو عین ایله و اول چنانقدن شرب ایله حانت اولور زیرا متعارف چنانقدن ایچمکدر (وامکان البر شرط حصته الحلف خلافا لابی یوسف) بار اولانک امکان عینک حصتنک شرط در و امام اعظم و امام محمد عینک منعقد اولدی چن محلو ف علیه ممکن الوقوع اوله کرکسه عین باقه اولسون کرکسه طلاق و عتاق اولسون و عینک محلی بر خبر در که آنده صدق و با اولته زیر ایشیک محلی قابل حکم اولن کرکدر و عینک حکمی ایسه بار اولمقدور بار اولن صدق و با اولان شیده اولور امکان بر اولمقدور اصلاین منعقد اولور ابو یوسف ایچون خلاف واردانلرک قنده امکان بر عینک حصتنک شرطی دکدر زیرا عین سائر عقود شرعیه کی بر عقد در و اول عین ایچون بر محل لازمدر و محلی ایسه مستقله بر امرک وقوعدن خبر و بر مکدر کرک حالف اولان امرک ایضا عینه قادر اولسون کرک اولسون عین منعقد اولور (فن حلف لیشر بن ماء هذا الیکوز الیوم ولا ما فیہ او کان نصب قبل مضیه لا یحنت) شول کسه که بو کون شو مرداغک صو بنی البته ایچیم دیو عین ایله حال بو که برداقده صوا اولمه و یا خود حین عینده برداقده صوا اوله لکن کون یکمزدن مقدم دو کاه امام اعظم و امام محمد قنده حانت اولور زیرا بار اولن ممکن دکدر انلرک قنده امکان بر عینک حصتنک شرط در بونده ایسه شرط بولمقدور حانت اولور (خلافا له) امام یوسف ایچون خلاف واردانلرک قنده امکان بر شرط دکدر (و کذا ان لم یقل الیوم) حالف اولان کسه الیوم لفظنی دیمه شه حانت اولور (الا ان کان نصب فانه یحنت بالاتفاق) الامکر که بوم ذکر اولمیان عینده برداق ایچنده صوا اوله و دو کاه بالاتفاق عین ایدن کسه حانت اولور (وفی لیصعدن السماء اولیطیرن فی الهواء اولیقطن هذا الجرد هبا اولیقطن ویدا عالمای حوته انقعدت و حنت فی الحال) برکسه البته صحابه صعود ایدیم و یا خود هواده اوچه یم و یا خود شوطانی الته قلب ایدیم و یا خود زیدک موده عالم ایدن زیدی قتل ایدیم دیو عین ایله منعقد اولور فی الحال حانت اولور (وان لم یعلم بحوته فلا) اگر زیدک موده عالم دکل ایسه عین منعقد اولوب حانت اولور زیرا اول کسه تل مرادی بین الناس مدهارف اولان قتل ایدی اول ایسه میت بولوب حقیقه قتل عمنع اولدی بو تقدیر جماعت عینک شرطی امکان بر ایدی بولمقدور حانت لازم کلر (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف واردانلرک قنده امکان بر انعقاد عینه شرط دکدر (وفی لا ینکم فقرأ انقره آن اوسج او هل او کبر لا یحنت سوا فی الصلاة و خارجها فی المختار) حالفک سوبله یم دیو اولان عیننده قرأت قره آن ایله و یا خود تسبیح ایله و یا خود تهلیل ایله و یا خود تکبیر ایله حانت اولور بواغالی کرک صلاته اشلسون کرک خارج صلاته اشلسون برابر و مختار اولان بودر زیرا عرفا و شرعا بواغالی اشلیته متکلم دینلر که قاری و مسج و مهلل دینلور (وفی لا یکامه فکاه یحنت بسم و نه و نام حنت ان یقظه) برکسه فلان کسه به سوبله یم دیو عین ایله و بر وجهله سوبله که محلو ف علیه او یورایکن اجتماع ایله حانت اولور اگر او کلام انسانی او باند بر سه صاحب هدایه مبطوطک بعضی روایاتی تلافیه شد که اول کلام ناغی ایدم و من شرط در و متایخمز دخی بونک اوزر شه در (وقیل مطلقا) و دینلر که مطلقا حانت اولور کرک او باند رسون کرک او باند رسون (ولو کم غیره و قصد سماعه لا یحنت) فلانه سوبله یم دیو عین ایدم کدر که بر اثر کسه به سوبله و محلو ف علیه ایستدر و من قصد ایله حانت اولور زیرا حالفک آخره نکلمی حقیقه محلو ف علیه نکلم دکدر (ولو لم علی جماعة و هو فیم حنت) اگر حالف بر جماعته سلام و بر سه و محلو ف علیه اول جماعت ایچنده اوله حانت اولور (وان یواهم دونه لا یحنت) اگر جماعته نیت ایدوب محلو ف علیه نیت ایله قصدی اواد بی ایچون دینانه حانت اولور (ولو قال اذ اذنه فادن ولم یعلم فکاه یحنت) اگر حالف اولان فلان کسه به سوبله یم الا کد و منک اذینل

سوبله یم دیو عین ایله و محلو ف علیه دخی حالفه سوبلک ایچون اذن و بر سه لکن کد و بی اذن و بر دیکتی بلسه اول کسه شه سوبله ابوحنیفه و امام محمد قنده حانت اولور زیرا اذن اعلام اولان اذنن مشتدر و یا خود اذننه واقع اولمقدن مشتدر بونلرک هر ربسی متحق اولور الا اشتکله اولور (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف واردانلرک قنده حانت اولور (وفی لا ینکم شهر افه من حین حلف) حالفک بر آری فلان کسه به سوبله یم دیو اولان عیننده انعقاد عین حلف ایدمکی وقتدن حساب اولور (و بوم ا کله لمطلق الوقت) حالفک بوم کلم فلا نام اقی طالق دیو اولان عیننده لیل و نهار تکلم ایدر سه حانت اولور زیرا اسم بوم چن فعل عمنده مقارن اولسه مطلق وقت مراد اولور (وبصح نية النهار فقط) بوم کلم فلا لفظی ایله اولان عیننده محالف اولان کسه نهار نیت ایدم دیسه انجق نیت نهار صحیح اولور بوم نهار ده ذکر اولته کلشدر (ولیله ا کله علی اللیل غصب) برکسه فلان لیل ده سوبلرسم دیو عین ایله انجق کیمه اوزر شه محلو ف حتی کوندز تکلم ایله حانت اولور زیرا لیل مطلق وقت ایچون استعمال اولور و نهار بیاض خالصدن عبارت اولدی کی لیل دخی سوا ایچون استدر (وفی ان کلمه الا ان یقدم زیدا و حتی یقدم اولان یاذن زیدا و حتی یاذن فکلمه قبل ذلك حنت) حالفک اگر فلان زید کلمه به دکیف سوبلرسم دیو اولان عیننده و یا خود لفظ حتی ایله یعنی ان کلمه حق یقدم زید دیو اولان عیننده و یا خود الا ان یاذن زید لفظی ایله اولان عیننده و یا خود حتی یاذن لفظی ایله اولان عیننده ذکر اولسان شرطدن مقدم تکلم ایدر سه حانت اولور زیرا قدوم و اذن غایت اولشدر و عین ایسه قبل الغایه باقیه در و بعد الغایه ایسه منیه در ایدی قبل الانتهاء تکلم ایله حنت واقع اولور بعد الانتهاء حنت واقع اولور و حتی تل غایت ایچون اولدی ظاهر اما الا ان غایت ایچون اولدی الاصلنده استثناء ایچوند و ان ایسه مصدریه در جو که بقدمک مصدریه که قدومدر تکلمدن مصدر اولدی و محله الا ان غایت ایچون مستعار قلندی استثناء ایله غایت یتده مناسبت اولدی ایچون زیرا غایت معیانک امتدادی نئی و انتهای سی بیان ایچوند و استثناء منهی دخی قصر و حکمتک انتهای سی بیان ایچوند (وان مات زید مقط الحلف) اگر زید متوفی اولسه عین ساقط اولور ابوحنیفه و امام محمد قنده زیرا امکان بر انلرک قنده انعقاد عینه شرط در بونده ایسه زیدک موفی ایله متوفی اولدی اما ابو یوسف قنده موفی ایله عین ساقط اولور زیرا امکان بر انلرک قنده انعقاد عینه شرط دکدر بو تقدیر چه غایتک مقوطنی ایله عین مویدا اولدی یعنی تأید اوزره قالدی (وفی لا یا کل طعام فلان اولایدخل داره اولایدس نوبه اولایرکب دایته اولایکم عبده) حالفک فلانک طعامنی بییم و یا خود دلونه داخل اولیمیم و یا خود نوبنی کیمیم و یا خود دایه سته بییم و یا خود عبده نکلم ایچیمیم دیو عیننده (ان عین و زال ملکه و فعل لا یحنت) اگر حالف طعام و دار و نوبی و دایه بی و عبده تعیین ایله مثلا طعام فلان هذا و داره هذا نوبه هذا دایته هذا و عبده هذا نکلم تعیین ایله و تعیین اولتان اشیا بیع و یا خود هبه ایله اول کسه نکملکندن زائل اولسه عین ایدن کسه اول فعلی اشله حانت اولور زیرا عین مضاف اولان شیشک عینی اوزر شه واقع اولور و اشارتده اولان تأثیر کی اضافتمدخی تأثیر و در اضافت منقطع اولور ملکندن زائل اولیجق تأثیر قالمیوب عین منعقد اولور کویا که اولر شی مادامکه فلانک ملکنده اوله دیش اولدی (خلافا لجمه فی العید و الدار) امام محمد ایچون عبده و داره خلاف واردانلرک اضافت تعریف ایچوند و اشارت ایسه تعریفده اضافتدن البتدر و بوجهله اشارت معتبره اولوب اضافت لقوا اولور بو تقدیر چه ذکر اولتان عبده نکلم و داره دخول بولور سه کرکسه فلانک ملکنده اولسون کرکسه اولسون حانت اولور (وفی المتجدد لا یحنت اتفاقا) ذکر اولسان صورتلرک کلیدنده مثلا فلانک شو طعامنی اکل ایچیمیم و شودارنه کیمیمیم و سائر نه بویله اشارت ایله عین ایدم کدر که نصکره جدید اطعام و دار و نوب و دایه و عبده ایشا ایله و حالف اولان کسه اشیا جدیده دن اکل و دخول و لبس و رکوب و تکلم و ناری اشله بالاتفاق حانت اولور زیرا عین مشار الیه اوزر شه واقع اولمش اولور (وان لم یعین لا یحنت بعد ازوال) اگر حالف طعام و دار و نوب و دایه و کلکی تعیین ایچیمیم و اشیا مذکور می سز بولرک ملکندن زائل اولد نصکره اشله حانت اولور (و یحنت بالجدد) اشیا مذکور نه تجرد ایله حانت اولور مثلا متعین اولمقدور حالف اولان کسه طعام و دار و نوب و دایه و عبده ایشا ایله بوناری اشیا کاه حالف اولور (وفی لا یکم امر انه اوصد بقیه یحنت فی المعین بعد الا بانه و المعادات) برکسه فلانک

خاتومه و صدیقته تکلم ایلیهیم دیوین ایله معینه خاتون زوجندن مفارقتد نصکره و صدیق عداوت
ایلد کد نصکره تکلم ایله حانت اولور و مثلاً لا اکام امر آفلان هذه لفظیله تکلم ایله حانت اولور و
بومجلده اضافتک تأثیری و جانب اشارت ترجیح اولور و اشارت تعریفده اضافتدن البقدر (وفی غیره لا) غیر
معینه حانت اولور مثلاً هذه و یاخود هذا لفظی سو بلیوب لا اکام امراته اوصد یقه دیوین ایله ابانه
و معاد اذ نصکره تکلم ایله حانت اولور (الافی روایه عن محمد) الا امام محمد بن برورایتده حانت اولور و
مقصود محلو ف علیی هجرانیدر و اضافت ایسه تعریف ایچوندر مشارالیه اولیان مشارالیه کی اولور
اما امام اعظم و ابو یوسف ایچون دلیل عقلی بودر که اسم اشارت ترک اولوب هجر اولور برکسته اسمیله ذکر
اولقمه غیر ایچون محمد بن یوسف درجه احتمال شک ایله حانت لازم کلز (و یبحث بالمجود) جدید اولان صدیق
و خاتونه تکلم ایله حانت اولور مثلاً فلانک خاتومه و صدیقته تکلم ایلهیم دیوین ایله و بعد الیین بر آخر خاتون
اکوب و غیر صدیق ایدنسه حانت اولان کسنه جدید آلدینی خاتونه و صدیقته تکلم ایله حانت اولور
وفی لا یکلم صاحب هذا الطیلان فباعه فکلمه حانت) برکسته و طیلان صاحبیه سو بلیهیم دیوین
(ایله و صاحبی طیلانی بیع ایله و بعد حانت اولان کسنه طیلانی بیع ایدن کسنه سو بلیه حانت اولور
زیرا اول کسنه نک ذاتده در طیلان ایدن دکدر ایدی طیلان کسکه عدم حانت لازم کلز (لا اکله حینا
اوزمانا اولمین اوزمان و لایه فهو علی سته شهر و معهما مافی) بر شخص آخر کسنه به لا اکله حینا اوزمانا دیو
مین ایله و یاخود و لام ایله متصرف الین اوزمان دیوین ایله و بر شیه نیقی اولور بومین الی ای اوزرینه
واقع اولور و بواقظا اگر نیت ایله اولور و سیم نیت ایلدیکی شی اوزرینه واقع اولور و زرا حین زمان قلیل مراد
اولور و ته کیم حق سبحانه و تعالی (فسمان الله حین تمسون و حین تصبحون) قول شریفده واقع اولور
بومجلده حیندن مراد وقت صلاحه و لفظ حین ایله وضع آخرده مراد فرق سته درته کیم حق سبحانه و تعالی
(هل اقی علی الانسان حین من الدهر) قول شریفده واقع اولور و مراد حیندن مراد آتی ایدر حق
سبحانه و تعالی (توفی اکام کل حین یاذن ربها) قول شریفده اولدیکی کبی بوجیدن مراد آتی ایدر و عند
الاطلاق وسطه حل اولور و زرا (خیرا لام و واسطها) ایدیکی بدیدر ابن عباس حضر تری دخی آتی آی
اولتی اوزره ذهاب اولور و لفظ زمان دخی حین استعمال کی استعمال اولور و حین و زمانک و ذکر اولان
فیودل فائده می بر شیه نیقی اولور و فائده در اگر نیقی و ارایه نیت ایلدیکی شی اوزرینه واقع اولور (وان قال
الدهر اولا بدفه علی العمر) اگر مین ایدن کسنه لا اکام الدهر و یاخود لا اکام الابد دیوین ایله بومین
عمره محمولدر تکبری علی السواد چونکه بومجلده حین و زمان آتی آی اولق معهود اولدی ایسه تعریف
دخی معهوده متصرف اولور و ذکر اولان فیودل فائده می بر شیه نیقی اولور و فائده در اگر نیقی و ارایه نیت
ایلدیکی شی اوزرینه واقع اولور (ولو قال دهر اقد توقف الامام) اگر لا اکام دهر دیوین ایله امام اعظم
حضر تری منکر ذکر اولان دهره توقف بیور و توقفنا که دهر دن سوال اولور و فائده لادری مامقداره
بیور و فتری محققدر (یت) ثمان توقف فی الامامه اوان اختان و سور الحساره و فضل الملائکه و المرسلین و دهر
و ختی و لم جلاله و کلب معلم و طفل المشرکین و امام اعظم حضر تری منکر اولان دهره جوابده توقف
بیور و فتنن غیر بی شیه دخی توقف بیور و منکر در بریک مذکور اولان دهر در و اوان خشان سور جار
فضل بین الملائکه و المرسلین و ختی المشکل و لم جلاله و کلب معلم و طفل المشرکین و منکر اولان دهره
سوال اولور و فائده جواب و بر میوب توقف بیور و فتری مثل خفاده دکادر (و عندهما هو کالزمان) امامین قنبده
دهر زمان کیدر (ولو قال ایما اوشم و راوسین فعلی ثلاثة) و اگر لا اکام ایما و یاخود لا اکام شم و را و یاخود
سین دیوین ایله ایامده اوج کون و شهر و ده اوج آی و سته ده اوج سته اوزرینه محمول اولور و زرا جیم منکر
جنس و بعد اوزرینه حل اولور و اقل جمع اوزرینه واقع اولور (وان عرف علی عشرة کایما کثیره) اگر معروف باللام
ایسه مثلاً لا اکام الايام و ایشم و را و سین دیوین ایله ایامده اولان کون و شهر و ده اوج آی و سینده اوج سته
اوزرینه محمولدر ایما کثیره کبی زرا ابو حنیفه قنده معروف باللام اولان جمع ایله مراد اولان اقتضایدر و

جمع منتهای ایسه اوند (و قال علی جمعة فی الايام و سته فی الشهور و العمر فی السنین) امامین دیدر بلکه
لا اکام الايام لفظنده جمع اوزرینه محمولدر یعنی هفته به حل اولور و لا اکام الشهور و لفظنده سته اوزرینه
محمولدر و لا اکام السنین لفظنده عمره محمولدر

باب الیمین فی الطلاق و العتق

بویاب طلاق و عتقه واقع اولان یمینک احکامی بیانده در (قال ان ولدت فانت کذا حنت فی المیت) برکسته
خاتومه اگر من ولد کتور و منک طالق اول دیسه نیت ایله حانت اولور و مثلاً بر میت اوغلان وجوده کلکله حانت
اولور و بر وجوده کلان و لامینه حقیقه و عرفا و حکما و لود تسبیح اولور و شرعاً دخی و لام تسبیح اولور و زرا
شرع بومولودی و لام اعتباراً بتمسدر حق انکله عدت منقضیه اولور و اذ نصکره خارج اولان دم نقضادن
عدت اولور و جاریه ایسه ام ولد اولور (ولو قال لامته ان ولدت فهو حر فولدت میتام حیاتی الحی) برکسته
جاریه سته اگر ولد کتور و منک اول و لدر اولسون دیسه و جاریه بر میت و لام کتور و سته اذ نصکره بر حق و لام
کتور و سته امام اعظم قنده حی اولان و لام معتق اولور و زرا اسم و لام وصف حیاتی ایله مقید اولور لغوا اولور
(خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارد در انکه قنده معتق اولور و زرا اولدی اول شرط محقق اولوب لکن میت
محل حریت اولمین یمین منحل اولوب جزایه مصادف اولدی یعنی شرط جزا منحل اولدی (وفی اول عبد امکله
فهو حر فک عبد اعتق) و برکسته اول عبد ماله اولور و سیم اول عبد در دیسه و بر عیده ماله اولور معتق
اولور و زرا اول فرد سابقه اسیدر و یوقدر برجه فرد سابقه اولیتی عبد آخر اشرافه محتاج دکادر (ولو ملک
عبدین معاً ثم افراده فک عبد واحد منهم) اگر معا یکی عبده ماله اولور و سیم بر آخر عبده ماله اولور
اوج عبد دن بریمی معتق اولور (ولو زاد وحده عتق الاثر) اگر وحده قیدنی زیاده ایله آخر که نالدر
معتق اولور و مثلاً اول عبد امکله وحده و سیم و معا یکی عبد اشرافید و بعد بر دخی اشراف ایله وحده
قیدی اولور ایکیک نصکره آلدینی اوجنی عبد معتق اولور و زرا حالف اولان کسنه وحده لفظی ایله حالت
ملکده انفرادی مراد ایلدر و لفظ وحده حال ایچوندر مثلاً چاه فی زید و وحده دیسه ای منفردا دیکدر
اما وحده موضوعه و احاد دیسه اوجنی عبد معتق اولور و وحده ایله واحد ایشنده فرق بودر که وحده مقرون
اولدی فیغله غیر مشارکتی نی و کندنک اول فعلده انفرادی اقتضایدر و یوخه ذاتده انفرادی اقتضا
ایلز معلومدر که دارد بر خاتون و ارایکن فی الدار و رجل واحد دیک صحیح اولور و زرا لفظ واحد ذاتده انفرادی
اقتضایدر که اول و جودلدر یوخه فعل مقرون که دارد و لیسدر آتی اقتضایلزاما داده خاتون و ارایکن
فی الدار و رجل واحد دیک صحیح دکادر و زرا وحده لفظی و رجل مفرد نیک و صفی اقتضایدر که اول و رجل
دارده و لیسدر یوخه ذاتده انفرادی اقتضایلزاما چونکه بود کر اولان حکم ثابت اولدی ایسه حالف امکله
وحده قولی غلکدن نفردی اقتضایدر عبد ثالث دخی و صفی ایله متصف اولمین معتق اولور (ولو قال اخر عبد
امکله فهو حر فک عبد ملک عبد واحد لا یعتق) اگر آخر عبد امکله فهو حر دیسه بر عیده ماله اولور و نصکره
اولور عبد معتق اولور و زرا آخر لفظی فرد لاحق اسیدر اول اسم غیر مشارک اولور و اولور مقدم
بر شی واقع اولدی که بوعید لاحق اسمیله مسی اوله اول اجلدن معتق اولور (ولو بعد ملک عبدین متفرقین عتق
الاخر من ملک من کل ماله) اگر حالف متفرقین یکی عبده ماله اولور و نصکره فوت اولور آخر کی معتق اولور
زرا فرد لاحق اولور صحی حالده اشرافید ایسه ماله اولدی حیندن کلی مالندن معتق اولور (و عندهما
عند مونه من الثلث) امامین قنده مونی قنده ثلث مالندن معتق اولور و کرکسه وقت شراده صحیح اولسون
کرکسه می رض اولسون زرا بر بیک ثبوتی کند و نصکره عدم شرادر و ایسه مونی ایله متحقق اولوب ثلثدن
اعتبار اولور (وعلی هذا احرارهم اذ تزوجها فیهی طالق ثلاثاً فک حر) و یوقول اوزره اگر برکسته آخر امرأة
تزوجها فیهی طالق ثلاثاً دیسه صکره الدینی خاتونی تزویج ایلدی حینده اوجنیفه قنده مطلقه اولور
بوقدر برجه میرانه مستحقه اولور (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارد در انکه قنده وقوع طلاق مونه
مقصود میرانه مستحقه اولور (و کل عبد بشری بکذا فهو حر بشره ثلاثة متفرقون عتق الاول وان بشره
معا عتقوا) برکسته هر عبد که فلان شیئی تبشیر ایله اول عبد سر اولسون دیسه و اوج قولی متفرقا تبشیر

[illegible]

باب اليمن على الانواع

بواب بیع و شر او تزوج و بوندن غیر اولاد انبیاده بینک احکامی میاتند در بحث بالمباشرة دون التوکیل
فی البیع و الشراء و الاجارة و الاستیجار و الصلح عن مال و القسمة و خصومة و ضرب الولد ذکر اولاد احوال و اله
عین ایلمه مباشرت الیه حانت اولور و وکیل ایلمکه حانت اولور مثلاً بیع و شر اساتر ذکر اولاد ناری ایلمه بی
دیو عین ایلمه کندوسی اول افعالی ائلمسه حانت اولور اما غیریکسندی بواقعالی ائلمکه وکیل ایلمه حانت
اولور زیر اثر شرط عقد نایدی اول ایلمه موکلده بولغیوب عاقده بولندی بوقه بدرجه حانت اولور (و بحث بهما
فی النکاح و الطلاق و الخلع و العتق و الکتابه و الصلح عن دم و عذر الهبة و الصدقة و القرض و الاستقراض
ذکر اولاد احوال و مباشرت و وکیل ایلمه حانت اولور زیر اثر بوندن اولاد مصنف کابسی موکلده عائددر
بوقه بدرجه وکیل رسول محض اولوش اولور (در دره) مسطور در دره قرضه توکیل باطلدر بوقه بدرجه واجب
اولور که موکلک از دره حانت تر تب ایلمه زیر باطل از دره حانت کم تر تب ایلمه (و ان نوی بالمباشرة خاصة
صدق دیانة لافضاء) اگر خاصة کندوسی مباشرتیت ایدر سه دیانة تصدیق اولور اما قضاء تصدیق اولور
(و که ضرب اعدا بوندن و بیعت و خبطه و الایمان و اذیت و سب و دغ) ذکر اولاد احوال و دخی مباشرت
و توکیل ایلمه حانت اولور (و الاغارة و الاستعارة و قضاء الدين و قبضه و الکسوة و الحمل الا انه لو نوی بالمباشرة یصدق
قضاء و دیانة) ذکر اولاد احوال و دخی مباشرت و توکیل ایلمه حانت اولور الا مکرکه مباشرتیت ایلمه قضاء
و دیانة تصدیق اولور مثلاً فلانک عبدی ضرب ایلمه بی و غیر دخی ذبح ایلمه بی و او بی تا ایلمه بی و تو بی دیکم بی
وامانت و برمه بی و اما بی قبول ایلمه بی و عاریت و برمه بی و عاریتی قبول ایلمه بی و دخی قضا ایلمه بی و قبض
ایلمه بی و دخی ایلمه و شو بی ایلمه بی و شوای حل ایلمه بی و سه عیرت نه امر ایلمه که انا کیدر سه

واخود

و یا خود بگوئد که من حانت اولور زیرا که او نشان اشیاء حیاتند در اثری فاعله ذن ظاهر وری ایله معلوم اولور
 بوقدر برجه سخن وکیلند نظر اهر اولسه مجازاً و کلنه نسبت اولور چونکه بنفسه فعله نیت ایلدی حقیقت
 کلامنه نیت ایلش اولور قضاء و دیانه تصدیق اولور (و فی لای تزوج فزوج فزوج فصولی فاجاز بالقول حنت و یا فعل
 لایحنت) تزوج ایلمه می دیو اولان عینه بر فصولی تزوج ایلمه و تزویج ایلمه یکنی کند و به خبر و رد کده قول ایله
 اجازت و برسه حانت اولور زیرا انتهاده اجازت ایداده اذن کبیدر کر فعل ایله اجازت و برسه حانت اولور زیرا عقود
 اقواله مختص و حاکم فعلی عقد اولمز انجق آنک فعلی رضا اولش اولور شرط حنت ایسه عقد در رضا کلدن
 (و فی لای تزوج عبده اوامته یحنت بالتوسیل والا جاره) عبدی و جاریه سنی تزوج ایلمه می دیو اولان عینه
 توکیل و اجازت ایله حانت اولور زیرا بونکرک تزویجی و لینک اراده سنی توقف ایدر (و کذا فی نیت و نیت و نیت الصغیرین)
 کوچک اوغل و فرزنده دخی توکیل و اجازت ایله حانت اولور (و فی الکبیرین لایحنت الا بالمباشرة) بیولک اوغلی
 و فرزنده توکیل و اجازت ایله حانت اولور لامباشرت ایله حانت اولور (و دخول اللام علی البیع کان یعت لک
 ثوباً بقضی اختصاص الفعل بالمحلف علیه بان امره) لامک بیع اوزرینه دخولی یعنی بعت فعلنه مقارن
 اولسی ان بعت لک ثوباً کی اول لام فعلک محلف علیه اختصاصی اقتضایه کندیک امریه اولتی اوزره
 (سواء کان ملکاً اولاً) اول ثوب کرک ملک ای اوامه و نکرک ملک ای اوسون بر ایدر لامک بیعه اقراری مخاطبک
 امریه اوامه نیت اقتضای ایلدی (و مثله الشراء و الایجاره و الصباغة و البناء) شرا و ایجاره و صباغة و بنای کبیدر
 مثلاً لایستری لک ثوباً یا خود لا یوحر لک دارا اولای صوغ لک سوادا یا خود لایق لک دارا دیسه بوقوله فعل
 محلف علیه امری اقتضای ایدر کرک ملک ای اوسون کرک اوسون برابر در (و علی العین کان بعت ثوباً لک بعتی
 اختصاصاً فیما به بان کان ملکاً) لامک عین اوزرینه دخولی یعنی ثوبه ماقون اولسی ان بعت ثوباً قوی کی
 اول لام عینک محلف علیه لک اولتی اوزره اختصاصی اقتضای ایدر (و اما امره اولاً) کرکه امر ایلمسون
 کرکه امر ایلمسون برابر در محلف علیه که مخاطب در عین که ثوبدر ملک اولده نصکره اگر امری ایله اولمذین
 اول فعلی ایلمسه حانت اولور حاصل کلام ان بعت لک ثوباً بوقوله صاحب نهیه ایضاح ایچون لسان فارسی
 ایله تسلط ایدوب (اگر فروشم از هر تو این جامه را) یعنی اگر ستم ایچون شو جامه بی بیع ایدر سم دید کده اول ثوب
 کرک ملک اوسون کرک لک اوسون محلف علیه امری لازم در کرکه امر ایلمسه حانت اولان اما ان بعت ثوباً
 لک بوقوله (اگر فروشم جامه که ملک تو است) یعنی ستم ملک اولان جامه بی بیع ایدر سم دید کده اول ثوب
 آنک ملک کرکد و بیه اولده کرک امری اوسون کرک اوسون اول فعلی ایلمسه حانت اولور (و کذا خواها
 علی الضرب والا کل والشرب والدخول) لام اختصاصک ضرب واکل و شرب و دخول اوزرینه دخولی دخی
 فعل محلف علیه اختصاصی اقتضای ایدر ملک اولتی اوزره کرک امر ایلمسون کرک ایلمسون اگر لایضرب لک ولدا
 و یضرب ولدا لک یا خود اولای کل طعاما اولای کل طه مالمک یا خود لایضرب لک شراباً و لایضرب شراباً لک
 یا خود لایدخل لک داراً و لایدخل داراً لک دیو عین ایلمه کرک تقدیم ایلمسون و کرک تأخیر ایلمسون حانت اولور
 زیرا بواضعال مسابقی قبول ایلمز (و ان فوی غیره صدق فیما علیه) اگر غیره نیت ایدر سم یعنی بعت لک ثوباً قوی ایله
 ثوباً لک و بعت ثوباً لک قوی ایله بعت لک ثوباً بوقوله نیت ایدر سم دیانه و قضاء کندی اوزرینه تغایظ اولان
 شیده تصدیق اولور بوجه تحقیق اولان شیده تصدیق اولمز صاحب تسهیل دیانه کلمه سنده تصدیق
 اولان سنده ذاهب اولان در (و فی ان یعت او اشتریه فهو حر فقد بالخیار عتق) اگر اول عبدی بیع ایدر سم یا خود
 اشترای ایدر سم حر دیو عین ایلمه بعده خیاری ایله بیع یا خود اشترای ایلمه شرط عتق که بیع و شراد ر بولند بی
 ایچون اول عبد معتق اولور زیرا بیعه مادامکه ایام خیاریک مدتمده اول عبده مالک اولور بوقدر برجه دخی
 معتق اولور زیرا عتق شرایه تعلیق ایلش اولدی کانه اول کسبه خیاریله شراد نصکره معتق اولسون دیش
 اولدی (و کذا عقد بالفساد و الموقوف) اگر عده فاسد ایله یا خود عده موقوف ایله اولان شراده دخی معتق
 اولور زیرا عتق بیع و شراد ایلش اولور (ولو بالباطل لایعتق) اگر عده باطل ایله بیع و شراد ایلمه معتق اولمز زیرا
 شرعاً بیع و شراد کلدن (و فی ان لم یبعه فکذا فاعقته او بره حنت) حالک عبد ایچون ان لم یبعه فکذا کلامنده
 یعنی عبدی بیع ایلمز ایسم شوبه اوسون دیو عین ایلمه و اول قوی اعتناق یا خود مدبر ایلمه حانت اولور زیرا

بجه محل فليبوب شرط بولنش اولور فست تزوجت على فصال كل امرأة الى طلاق طقت هي ايضا برنه فون
 زوجته بتم اوزريه تزوج ايلد ديسه وزوج دخی كل امرأة الى طالق ديسه بوليدن خاتون دخی مطلقه اولور
 سائر لری اولدینی کسی زیر او خاتون دخی كل امرأة تختنه داخله اصل ايسه عموم ايله علمدر (اد فی رواية
 عن ابی یوسف) الا ابو یوسف من روايته سائر لری کبی خاتون مذکور مطلقه اولور زیرا اول کسسه نک غرضی
 غیر نیک طلاق ايله خاتونی ارضا ایلک ایدی بوقدر برجه بولکلام مطلق اولوب عقید اولمش اولدی (وان نوی
 غیرها صدق دیانه لا قضاء) اگر زوج بین ویرن خاتون غیر یه نیت ایلش اولسه دیانه تصدیق اولنور قضاء
 تصدیق اولنور زیرا کلمه کل عموم ایچوندر بوقدر برجه تخصیص عام خلاف ظاهر در (ومن قال علی المشی
 الی بیت الله اوالی الکعبة لزمه حج او عمره مشیافان رکب فعلیه دم) برکسسه پیاده بیت الله وارمی ویا خود
 کعبه یه وارمی اوزریه نذر اولسون ديسه اول کسسه یه پیاده حج ویا خود عمره ایلک لازم اولور اگر اکب اولورسه
 قربان لازم اولور اول کسسه نک اوزریه (ولو قال علی الخرج والذهب الی بیت الله اوالمشی الی الصفا والمروة
 لایزمنه شی) اول کسسه بیت الله خروج ویا خود بیت الله ذهاب اوزریه اولسون ديسه ویا خود صفایه
 ویا خود مرویه مشی اوزریه اولسون ديسه اول کسسه یه برشی لازم کلزیرا بوعبارتله التزام احرام متعارف
 دکدر که مجاز اوله وحقیقت لفظ اعتباری ايله دخی ایجابی ممکن دکدر اول اجادن اصلا متمتع اولوب برشی
 لازم کلز (وکذا الوفا علی المشی الی الحرم اوالی المسجد الحرام) نه برشی لازم کلز اگر حرمه مشی ویا خود
 مسجد حرامه مشی اوزریه اولسون ديسه زیرا حقیقت لفظ احرامی موجب دکدر والتزام احرام بوعبارتله
 متعارف دکدر (خلاف الیها) امامین ایچون خلاف وارد در احرام ومسجد حرام حج وعمره به شمولی وارد
 بوایکسی ذکر حج وعمره به ذکر کیکیدر اما صفا و مرویه بونک خلافتیه در (وفی عبده حران لم یحج العام
 ضمه لیکونه يوم النحر یا کوفه لا یعتق) برکسسه اگر بوسه حج ایلز ایسم عبدم حر اولسون ديسه حج ایلد ديسه
 واول کسسه حج ایلیوب يوم نحرده کوفه ده اولد یفته ایکی کسسه شهادت ایلسه زاول قول معنی اولنور زیرا
 اول شاهد لرنی حجه شهادت ایلد بیلر (خلاف الحمد) امام محمد خلاف ایدوب معتق اولسسه ذهاب اولنور زیرا
 شاهد لر معلوم اوزریه شهادت ایلنور دکدر اولکوفه ده تضحیه در انتفاع حج ايسه بونک ضرورت اندر
 بوقدر برجه شرط بولنمشدر (لا یصوم فصام ساعة بنية حنث) برکسسه صوم ایلیم یه دیوین ایلسه بر ساعت
 نیت ایلصام اولسه حانث اولور زیرا صوم قصد قربت ايله مفطر ایدن اساکدر اول ايسه بولندی (وان ضم
 صوما او صوما لا مال یم یوما) اگر لا یصوم قوله صوما قولنی ضم ایلسه ویا خود بوما قولنی ضم ایلسه حانث اولز
 مادامکه برکونی تمام ایلیم (وفی لا یصلی یحث اذا سجد سجدة لا قبله) حالفک لا یصلی یمننده بر سجده ایلسه
 اند نصکره صلاقی قطع ایلسه حانث اولور سجده دن مقدم حانث اولز اما قیاس بوايدیکه صومه اعتبارا صلااته
 شروع ایل حانث اوله وجه استعسان بودر که صلاة ارکان مختلفه دن عبارتدر ارکانک جهلی اولنجه صلاة
 تسبیح اولنر اما صوم رکن واحد دکدر اول اما کدر ویرنه ناینده دخی متکرر اولان نه اساکدر اول اجادن
 صومه شروع ایل حانث اولور صلاة شروع ایل حانث اولز (وان ضم صلاة فیشفع لا باقل) اگر یصلی قوله
 صلاة قولنی ضم ایلسه شفیع ایل حانث اولور شفیع دن اقل ایل حانث اولز صاحب عنایه دیندر که مادامکه
 قعده ایل ایکی رکعت تمام ایلیم حانث اولز (وفی ان لست من غزاة فهو هدی فقلت قطنا فخرته ونسج
 فلیسه فهو هدی) برکسسه خاتونه اگر نیک اگر دیککدن کیریم اول هدی اولسون ديسه ویرمه دارقطنه
 یعنی بنیه به حالت اولسه اول بنیه بی خاتون اگر سه اول ایلک طوقه و تزوج کیسه اول طوقان شی هدی اولور
 ابو حنیفه قننده هدیک معنایي مکه ده تصدیقه در (خلاف الیها) امامین ایچون خلاف وارد در زیرا مکه کدره
 ویا خود ملک سینه مضافر صحیح اولور (فان لبس ما غزلت من قطن فی ملک وقت الحلف فهدی بالاتفاق)
 زوجک وقت حلفه کند و ملک کنده اولان بنیه دن خاتونک اگر دیکنی کیسه اول شی بالاتفاق هدیدر (خاتم
 افضة لبس یحلی) فقه دن اولان خاتم عرفا و شرعا حلی دکدر حتی رجاله استعمالی مباح اولندر اما ظاهر ده
 مذکور دکدر که اگر فقه دن اولان خاتم نه طائمه نیک خاتنی هیتنده اولوب فص اولورسه حانث اولور
 ودر ایچون دیوبیه اولندر (بخلاف حاتم الذهب) اما ذهب دن اولان خاتم بونک خلافتیه در اتون خاتمک رجاله

استعمالی حلال دکدر (وعقد المولود ان رضع فلی والا فلا) اولوزا کر ترصیع اولنش ايسه حلیدر اگر ترصیع
 اولنش ايسه حلی دکدر زیرا عرفا ترصیع اولنیه حلی دینلر ایمان ايسه عرفه منی در عقد کسر عین
 ايله قلا ده یدیر لر (والا فلا حلی مطلقا به یقنی) امامین دیدیلر که اگر مری مع اولسون اگر اولسون عقد اولوز حلیدر
 بوقول ايله قوی ویرلندر زیرا حقیقتده اولوز حلی اولسسه حق سبحانه وتعالینک (وتستقر جون منه حلیه
 تلبسوها) قول شریفی دالدر (وفی لا یجلس علی الارض یجلس علی بساط او حصیر لا یحث) ارض اوزریه
 او نور میه یم دیوین ایلسه و بساط اوزریه ویا خود حصیر اوزریه او نور سه حانث اولز زیرا بساط اوزریه
 او نوران کسسه یه ارض اوزریه او نور دی دینلر (وان حال یمنه وینها نیاه حنث) اگر کند وایله ارض ییتنه
 نیایی حائل اولسه حانث اولوز زیرا ثوب کسندویه تابعه حائل عد اولنر (وفی لا ینام علی هذا الفراش فجعل
 ذوقه فراشا فنام علیه لا یحث) شو فراش اوزریه او نور میه یم دیوین ایلسه وشار ایله اولان فراش اوزریه
 آخر فراش وضع اولسسه وانک اوزرنده او نور سه حانث اولز وان جعل فوقه قرام یحث یعنی چارشب ايسه فراشه
 تابعه حائل اولمی اعتبار اولنر (وفی لا یجلس علی هذا السریر ان جعل فوقه سریرا آخر یجلس علیه لا یحث)
 شو سریر اوزریه جالی ایلیم یه دیوین ایلسه اگر اول سریرک اوزریه سریر آخر وضع اولنوب او نور سه حانث
 اولز (وان فوقه بساط او حصیر حنث) اگر مشارا ايله اولان سریرک اوزریه بساط ویا خود حصیر قویوب
 او نور سه حانث اولور

باب انواع الیمین

بواب ضرب وقتل و بولنردن غیر شلرده اولان یمینک احکامی بیاتده در (والضرب والکسوة والكلام
 والادخول یختص فعلها بالحق) ضرب وکسوه وکلام ودخول بونک فعلی حیاتده اولان مختص اولور
 اما ضرب بدنه متصل اولان فعل مولک اسیدر میتده ايسه ایلام متحقق دکدر بوقدر برجه حیاتده اولان
 مختص اولور و ضرب فعله مولک اسمی اولمی حق سبحانه وتعالینک (وخذیدک ضغنا فاضرب به ولا تحث)
 قول شریفی نقص ایلدی زیرا حضرت ایوب صلووات الله علی نیسا وعلیه بونک ایلیمیننده بار اولدی حال بوکه
 صفت ایل ضرب ایلام بوقدر بوقدر برجه جواب ویریلور که یا زدر که حضرت ایوب علیه السلام کسندویه
 اگر اما وفاق حقیقه تحقیقا ناص ایل ثابت بر حکم اوله بوقدر برجه غیر حکمی بوکا الحاق اولنر اما کسوه ایل
 عند الاطلاق مراد تلیکدر تلیک ايسه میتدن متحقق دکدر اما مکرکه کسوه ایل مکر مراد ایلیم اما کلام ایل
 مراد انهامدر مواتده ايسه فهمی متصور دکدر اگر دیلورسه نبی علیه السلام دن روایت اولندر که
 اصحاب قلب اسلمی ایل (هل وجدتم ما وعد ربکم حقا) فموجودت ما وعد ربی حقا) دیو خطاب ایلد کده عمر
 رضی الله عنه یارسول الله میتی سویلر سز دید کده (فقال ما انتم یا جمع من هؤلاء) سز بولنردن زیاد ایشید بیچی
 دکل سز بوردی نبی علیه السلام موتایه خطابی وانک خطاب نبی علیه السلامی احیادن اسمع اولمدری مجزة
 باهره در جواب ویریلور که عنایه ده خطاب نبی علیه السلام بویلمه مذکور در علامه نسفی کافیننده بوکا
 جواب ویرمشدر که بوحديث شریف ثابت دکدر وقتا که بوحديث شریف عائشه رضی الله عنها یه
 ایرشد کده نبی علیه السلام اوزریه افتری ایلش سز دیدی حق سبحانه وتعالینک (انک لا تسع المونی وماتت
 بمعجم من فی القبور) قول شریفی بوکا مناقضه راما زبانی دیشدر که بو خطاب یا زدر که احیا ایچون وعظ اوله
 بوکه نظیر علی رضی الله عنه روایت ایلندر که هر یقن نبی علیه السلام مقابره وارسه (السلام علیکم دار قوم
 مؤمنین اماناؤکم قد نکمت و اموالکم قد قسمت و دورکم قد سکت فهذا خبرکم عندنا فما خبرنا عندکم
 یوروردی و نه (مل الارض من شی انمارک وغرس اشجارک وچی ثمارک فان تمییز جوابا یا ایلک اعتبار
 یوروردی (فلا یحث من قال ان شریته او کسوته او دخلت علیه بفعلهم ابعده مونه) برکسسه فلا فی ضرب
 ایدرسم ویا خود کسوه کیدرسم ویا خود اوزریه داخل اولورسم ديسه یعنی عین ایلسه وعلوف علیک
 موتد نصکره اول فعلی اشکله حانث اولز (بخلاف الفصل والحل والمس) غسل ووجل ومس بونک
 خلافتیه در بوفعال الشیخ حیه مخصوص دکدر بعد الموت تحقیقی ظاهر در (لا یضربها فده شعرها او خنثها
 او عضا حنث) برکسسه خاتونی ضرب ایلمکه عین ایلسه و خاتونک صاچی چکسه ویا خود بوغازی بوغسه

و یا خود اصرار به حائث اولوزیر افعال ایلدنه الم حاصل اولور ایدی الم ویردنی ضرب اولمش اولور اما مین
 ملاجه ده بوافعال صدور ایلدنه حائث اولوزدیشلدر زیر افعاله نمازجه تسبیح ایدر یوخسه ضرب
 تسبیح ایلر (لیضربنه حتی یوت فیو علی الضرب الشدید) برکسته فلائی البته اولنجیه ضرب ایلدیم دیویمین
 ایلدیم اول عین اند شریعه محولدر (لیقضین دینه قریبا خادون النمر قریب والنهر ید) برکسته فلائی دینی
 البته یقینه قضا ایدرم دیویمین ایلدیم ویرایدن نقصان قریبدر برآید قضا ایدر سه حائث اولور
 نقصانده قضا ایدر سه حائث اولور (لیقضیه ایوم قضا زیوفا اونهرجه اومسحقه اوباعه به شیأ قضیه)
 برکسته فلائی دینی البته وکون قضا ایدرم دیویمین ایلدیم واول دینی زیوف ویا خود قلب قضا ایلدیم ویا خود
 مسحقه یعنی آخر کشتی ویرسه ویا خود مدیون حالف دایسه دینی مقابله سنده برشی بیع ایلدیم و دین دینی
 اول شیتی قبض ایلدیم اول کسینه یقینه یار اولور و زیوف و نهرجه دراهمی سلب ایلر یوایی صفت عیبدر
 عیب ایلدیم جلیبی اعدام ایلر (ولور صا اوستوفه اوووب اوبراهمه لایبراً) اگر حالف اولان کسینه
 قلائی ویا خود مستوفه قضا ایلدیم ویا خود دین مدیون حالفه دینی هیه ایلدیم ویا خود مدیونی دیندن ابر ایلدیم
 حالف یقینه دین بری اولور حائث اولوزیر بر اصرار و مستوفه جنس دراهمدن دکادر و دینک هیه و ابرامی قضا
 دکادر و قضا دین ایلدیم مدیونک خلی ایلدیم و هیه و ابر ایلدیم و مستوفه فارسیدن معبردر سه
 طاق معنایه در یسینی بر قاب پوزی کوش ایجروی باقردر (لایقبض دینه درهمادون درهم لایحنت
 یقبض بعضه مالم یقبض کله متفرقا) برکسته فلائی دینک بعضینی قبض ایلدیم به یسینی اولنجیه دیویمین
 ایلدیم به یسینی قبض ایلدیم حائث اولوز مادامکه متفرقا کایسینی قبض ایلدیم و بر اشرط کایسینی قبضدر لکن تفرق
 ایلدیم وصف اولمدر و قبض دینی معرفه اضاف ایلدی یو تقیر برجه کله متناول اولور مادامکه مدیون قنده برشی
 باقی اولد دین حائث اولوز اما برمه دارینی اول نهاده و برمه دارینی آخر نهاده قبض ایلدیم حائث اولور
 (وان فرقه بعمل ضروری کالوزن لایحنت) اگر قبض وزن کی عمل ضروری تقریبی اولدیم حائث اولوز مثلا
 دینی قبض ایلدیم لکن استعمالی انجی عمل وزن اولدیم بزم قنده حائث اولوز و قنده حائث اولوز ویرا زفر
 حقیقه اعتبار ایدر بر ایلدیم عرفه اعتبار ایدر (وان کان لی الامانه او غیر مانه اوسوی مانه لایحنت به اوبافل
 منها) برکسته دیسه اگر بتم ایچون الا یوز و یا خود یوزدن غیری اولور سه خاق طاق و یا خود عیدم سر
 اولور دیویمین ایلدیم یوز ایلدیم حائث اولوز یوزدن اقلده دینی حائث اولوز زیر اعرافه یوزدن یوزدن زیاد سنی
 نئی در والا و غیر و موی ادا امتنادر امتنادر مانه ایلدیم به یسینی اولور یوزدن برجه اقل ایلدیم
 حائث لازم کلا (لایفعل کذا ترک ایلدیم) برکسته شویه ایلدیم به یسینی ایلدیم اول فعلی ایلدی ترک ایلدیم براتی
 فعل مطلق اولد قنده فرد شایعه متناول اولوب تمام اولور یوزدن برجه جمع عرته اول فعلک ترکی اقتضایدر
 (وئی لیفعله یکنی فعله مرة) حالفک لیفعله قولنده یعنی البته فلائی فعلی ایلدیم به یسینی ایلدیم برده
 ایلدیم کفایت ایدر بر ایلدیم ذکر فعل واحد در مقام ایلدیم مقام ایلدیم (حلفه وال لیعلمه بکل داع یقید
 بحال ولاینه) برکسته به والی هر مقد و فاسق کند و به بلدر مل ایچون عین ویرسه اول عین و ایلدیم حال ولاینه
 مقید اولور بعد انقزل و الموت عدم اعلام ایلدیم حائث اولوز (لیبه فو هوب ولم یقبل) فلائی کسینه یه فلائی شیتی هیه
 ایلدیم به یسینی ایلدیم و به ایلدیم و اول کسینه هیه بی قبول ایلدیم و هیه یقینه بار اولور ویرا هیه بلا عوض
 قلیکدر بر ایلدیم نفس هیه ایلدیم تمام اولدی قبول ایلدیم ثبوت ملک شریطیدر و ملک هیه ملک حکمیدر شرط
 حائث ایلدیم به یسینی در یوخسه حکمی دکادر (و کذا انقض و العاریه و الصدقة بخلاف البیع) قرض و عاریه
 و صدقه دینی یو بجه در بیع بوتک خلا فیدر مثلا برکسته قرض ویرم و عاریت ویرم و یا خود صدقه ویرم
 دیویمین ایلدیم و قرض و عاریت و صدقه ویرم لکن قبول ایلدیم اول کسینه یقینه بار اولور اما بیع معاوضه در
 جاییندن فعلی اقتضاد (لایشم رجعا فانه و علی مالا ساقه) برکسته و یحسان شم ایلدیم به یسینی ایلدیم ساق
 یعنی ساقی اولیان شینه محولدر (فلا یحنت بشم الورد و الباسین) کل و یا عین شم ایلدیم حائث اولوز ویرا
 یوایی کسینه ساقی یوزدر حائث لازم کلا (و قبل یحنت) دینک حائث اولوز ویرا عارفا و یحسان و یا خود طبعه
 اولان حائث لازم کلا (و قبل یحنت) دینک حائث اولوز ویرا عارفا و یحسان و یا خود طبعه

کل و یقینه شم ایلدیم به یسینی ایلدیم هر برینک ویرق اوزر نه محولدر حتی برکسته یقینه وکل اشترا ایلدیم
 دیویمین ایلدیم و ویرق بی اشترا ایلدیم هر برینک ویرق اوزر نه محولدر حائث اولور اما یا قریبی اشترا ایلدیم حائث
 اولور کافیه دینی یو بجه در اما بسطوطه بوتک عکسیدر ویرقنی اشترا ایلدیم حائث اولوز یا غنی اشترا ایلدیم حائث
 اولور و یا سه اهل ککوفه عرفیدر اما بزم عرفزده ویرق اوزر نه محولدر (لایدخل دار فلان یقن اول الملائ
 و الا جاره) برکسته فلائی دیند داخل اولدیم به یسینی ایلدیم اول عین ملک و جاره به متناول اولور ویرا ویرا ملک
 اولسون کرک اجاره ایلدیم ویرسون داخل اولدیم حائث اولور اما شافعی دیر که اجاره ده حائث اولوز ویرا شافعی
 حقیقت و یحسان یعنی جمع ایدر ویردیر که عموم یحسان اعتباری ایلدیم ویرا سکنی ایلدیم سنده دینی موجوددر
 حائث اولور (حلف انه لا مال له وله دین علی مفلس اوملی لایحنت) برکسته مالم یوزدر دیویمین ایلدیم حال بو که
 مفلس اوزر نه یا خود غنی اوزر نه لایحنت دینی اولدیم حائث اولوز ویرا دین مال دکادر و انجی دیننده بروصددر
 والله تعالی اعلم

کتاب الحدود

بو کتاب حدودک احکامی یسانده در وقتا که مصنف ایمانک عبادات ایلدیم عقوبات یسانده دار اولان کفار ایلدیم
 ذکرندن فارغ اولدی ایلدیم عقوبات محضه به شروع ایلدی حدودک محاسبینی قتی چوقدر حد زناتک مشروع
 اولمسنده حکمت صیانت نسب ایچوندر و حد قذف صیانت اعراض ایچوندر و حد قطع الطریق صیانت
 طرف ایچوندر و حد شرب صیانت عقول ایچوندر و حد سرقة صیانت اموال مسلمین ایچوندر و حد لغتده
 منع معنایه در و یو به حداد تسبیح سی خلقی دخولدن منع ایلدیم ایچوندر و شرعه (الحد عقوبة مقدرة
 تجب) حقه الله تعالی شرعاً مقدرة بر عقوبته و حد حق الله اولدی ایچوندر واجب اولور (فلا یسعی تعزیر ولا قصاص
 حد) و حد حق الله اولدی اجلدن تعزیر تسبیح اولمندی زیرا تعزیر در کتاب و سنت مشهوره ایلدیم ثابت
 برشی مقدوره یوزدر بلکه امامک رأیه مفوضدر و حدود الدی یوزدر حد زنات و حد شرب و حد سکر و حد قذف
 و حد سرقة و حد قطع طریقدر (و انزی و طی مکلف فی قبل حال عن ملک و شبهة) زنا مکلف یعنی عاقل و بالغ و
 ملک نکاح و ملک یقینه ملکنده ملکنده یا شه و جاره و ولد یوزدر خالی اولان خاتونک اوکلندن
 و طاهر (و یثبت بشهادة اربعة رجال یحتملین) زنا عند الحاکم درت آدمک شهادتی ایلدیم ثابت اولور و یحتملین
 اولدیم قری حاله یعنی جمله سی مجلس واحدده شهادت ایلدیم لر شهادتلی قبول اولور و بعض محققه لر حتی سهجانه
 و ذمایلک (فاستمروا علیهم اربعة منکم) قول شریفنده اشراط اربعة معنای ستری متفقدر ویرا بنقله
 فعله و قوت شخصک و قوتی قتی نادر در (بازنی یا بالوطی اوالجماع) لفظ زنا ایلدیم شهادتلی ثابت اولور ویرا زنا فعل
 حرام اوزر نه دال اولان لفظدر و طی و جماع ایلدیم زنادن غیر یزده استعمال اولنور (اذا سألهم الامام
 عن ماهیه الزنی) درت شهادت شهادتلی ثابت اولور یقن امام انده ماهیت زنادن سوال ایلدیم ادا سألهم لفظی
 یثبت فعلک ظرفیدر زنادن مراد زنادن سؤالدر که ادخال فرجدر و کافیه مذکوردر که امام زنا ناک
 ماهیتندن سؤال ایلدیم زنا ناک چوق کسینه هر وطی حرام زنا ایلدیم و کن معتقددر زنی علیه السلامک
 (العینان تریشان و الیدان تریشان و الرجلان تریشان) قول شریفی فرجدر غیر یه اولان فعله دینی زنا تسبیح
 اولدیم یقینه حجتدر لکن حد واجب اولوز الا فرجه جماع ایلدیم اولور (و کفایت) دینی زنا ناک کیقیتندن سوال ایلدیم
 احتمالدر که مکرها زنا ایلدیم اوله احتمالدر که کند و به حلال اوله و احتمال شیه اوله لکن شهادت اولور
 احواله واقف اولدیم و یا خود انتقام ختاین واقع اولمش اوله (وین زنی) و نه مقوله خاتونه زنا ایلدی دنوسوال
 ایلدیم احتمالدر که کند و به حلال اوله و احتمال شیه اوله لکن شهادت اولور احواله واقف اولدیم (وین زنی) و نه
 مکانده زنی ایلدی دیوسوال ایلدیم احتمالدر که دار حیده زنا ایلدیم اوله اولمقوله حدی موجب دکادر (و منی زنی
 و نه و قدره زنا ایلدی دیوسوال ایلدیم احتمالدر که صبی ایکن و یا خود یحتملین ایکن و یا خود بر زمان ضرور ایلدیم
 اوله زنا انتقام حدی منع ایدر اما اقرار بوتک خلا فیدر مدت تقادم لیس روایت اوزر بر آیدر (فینوه و قالوا
 رأیناه و طشها کالمیل فی المکحلة) و شهادت اول زنا بی ایمان ایلدیم و دینی زنی کورد که اول عورتی و طی ایلدی
 سرمه دانک ایچنده میلی کبی دیر (و عدلوا سر اوجهره) شهادت سر اوجهره رانعدیل اولنور (و ابالاقرا عاقلا

بالقادر مع ات في اربعة محاسن) يا خود عاقل وبالغ اولاد بنی حلاله دوت دفعه اقرار ايله زنا نیت اولور و زانی
 علیه السلام ما غردن حدی دوت دفعه اقرار ایدنجیه تأخیر سور مشردر اما مذہب شافعی ده سا حقوق کبی
 بردفعه اقراری کفایت ایدر (کما اقرده حتی یغیب عن بصره) هر بار که مقرر اولان کسنه زانی اقرار ایلیمه قاضی
 رد ایلیمه حتی قاضینک اوکندن غائب اولنجیه (ثم سأل کما هو سوی الزمان) اند نصکره قاضی مقرر دن سوال ایلیمه
 یوقاروده مریور ایدن شی کبی زمانی سوال ایلیمه زیر انقاد م عهد شهادتی منع ایدر یوخسه اقراری منع ایلر اما
 اصح اولان زمان دخی سوال ایلکدر زیر احتمالدر که زمان صبا ونده و یا خود حالت جتونده زنا ایلش اوله (قیضه)
 پس یخن سوال ایلکدر شی یی بیان ایلیمه اول کسنه به حد لازم اولور (ندب تلقین لیر جمع بلعلک قبلت اولمت
 ووطئت بشیة) حاکمه مقرر اولان کسنه اقرار ندن رجوع ایلک ایچون لعل سن انی اویمش سکدر و یا خود لمس
 ایش سکدر و یا خود شبهه ایل و طی ایلش سکدر و یوقول ایل تلقین مندوب اولور (فان رجوع قبل الحد او فی اثنا
 ترک) اگر زنا مقرر اولان کسنه حد دن مقدم و یا خود حد اثنا سنده رجوع ایدر سه ترک اولور و زیر انک
 رجوعی صدقه محتمل بر خیر و یوقدر بر چه شبهه عارض اولدی اوله اوله ادر و الحد و اما استطعت قولیه عمل
 اولور (والحد للمحصن رجوع فی قضاء حتی یموت) محصن ایچون بر صحراده و یجدد تا فوت اولنجیه (یدأ به الله هو
 فان ابوا او غابوا او ما و اقط) ابتدا شاهد لر و یجم ایلیمه لر و یا خود غائب اولسه لر و یا خود ایلیمه لر و یا خود
 اولسه لر حد ساقط اولور و زیر اشراط ایدر یجم شهود ایدی منعدم اولمقله شرط اولمیش اولور (ثم الامام ثم الناس)
 شهود نصکره امام امامد نصکره ناس بد ایلیمه لر (وفی المقر یبدأ الامام ثم الناس ویصل ویصلی علیه) زنا مقرر
 ولانک حد نده ابتدا امام با شلیه اند نصکره ناس با شلیه و بعد الموت غسل اولور و او زنی نه نماز قنور زیر انی
 علیه السلام ما غرا ایچون سور مشردر حتی ما غر رجیم اولدقده عیسی نبی علیه السلامه کابو یار رسول الله
 ما غر کلاب قتل اولمندر میتی نه ایلیمه لم یوم سوال ایلکده نبی علیه السلام ما غرک عیسیه خطاب ایدر
 یوقوله سوزی سوزیله اول بر وجهه توبه ایلیمه لر که انک توبه سی اهل ارضه تقسیم اولنسه کفایت ایدردی وار
 غسل ایل تکفین ایل و اذرنه نماز قبل دیوامر ایلشدر (ولغیر المحصن جلده مائة) محصن اولیان ایچون یوز
 جلده در حتی سجانه و تعالینک (الزانیة والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة) قول شریقی حق محصنه
 فسج اولوب فعل نمی ایل محصندن غیر عمل اولندی روایة آخری ایل نسخ اولنوب تلاوتی منسوخ و حکمی
 باقی قالدی (ولا یعد نصفها) عبد زانی ایچون حد محصن اولان حرک نصفیدر که الی جلده در زیر احق سجانه
 و تعالینک (فان اتین بفا حنة فملین نصف ما علی المحصنات) قول شریقی حجت قاطعه در یونده نصف ایل مراد
 جلده در زیر ارجیم نصف اولمز و آیه کریمه جاریه لر حقتده نازل اولمشدر و بعد وجوب نیک حکمی قننده داخل
 اولدی و ایسه خلاف معهود در زیر ارمه و اولان نساء تحت حکم رجاله واقع اولمشدر و الله تعالی اعلی و مکاتب
 اوله که اسباب سفاح یعنی زنا نلدن غالبه اوله نه کیم (الزانیة والزانی) قول شریفته تقدیم دخی انی اقتضا ایدر
 بسوط لا غرقله) بر سوط ایل جلده که انک عقده سی و بودا غی اولیمه زیر اروایت اولدیکه علی رضی الله عنه
 وقتا که حد اقامت ایلک مر ایلد کده عمر سوطی کسر ایدردی (ضربا وسطا مفرقا علی بدنه) برره ضرب
 اولوب متفرقا جمع بدنه وسط ایل جلده در کر ضرب شدید اولور سه احتمالدر که هلاکه مضی اوله و خفیف
 اولور سه مقصود اهلته ایلام و از یار در اول مقصود حاصل اولمش اولور اول اجلدن وسط اعتبار اولمشدر
 الا لراس والوجه والفرج) در اس و وجه و فرجه ضرب اولمز یعنی بواج محل ضرب اولمز اس یجمع حواسدر
 و وجه ایسه یجمع محاسن و فرج ایسه محل احتمال هلاکدر (وعندابی یوسف یضرب الراس ضربة) ابو یوسف
 قننده بردفعه ضرب اولور و زیر ابو بکر رضی الله عنه اضربوا الراس فانه فیه شیطان سور مشردر لکن بوکا
 جواب و بریلور که یوقول شول کسنه حقتده در که قتلی مباح اوله (ویضرب الرجل فاقامی کل حد بلامد) رجل
 زانی یجمع حدده بلامده قائم اولد بنی حلاله سرب اولور (وینزع ثیابه سوی الارار) از اردن غیری انوای نزع
 و لور از ارجا در دید کاری شید در یالده ایسه جادرمنا سب دکدر از اردن مراد کوملک اولمدر (و المرأة بالاسنة)
 چون ناله اولد بنی حلاله حد اولور (ولا تدرع ثیابها الا غر و الحشو و یضربها) خاتونک ثیابی نزع اولمز
 لا کورکی و به ل اولان نوبی نزع اولور (لی ارجم لاه) خاتون ایچون رجعه بر خنور و فر اولور و رجل

ایچون حد اولمز و زیر انی علیه السلام عاده ایچون عمر لینه دکن حقرا بد پرش ایدی و علی کرم الله وجهه
 شراحه مدانیه ایچون حقرا بد پرش ایدی (ولا یحد سید مملوک ولا اذن الامام) اما سید اذنی او ایچمه سید
 مملوک کن حد ایلز امام شافعی دیر که مملوکنه اقامت حد ایدر زیر مملوک اوزر سه امام کبی ولایت مطلقه سی
 واردریکه دخی اولی زیر اسید مملوکه تصرفه مالک اولد یقنه امام مالک دکدر اقامت حدی دخی نزع بر اولمش
 اولور و زیر ایچون دلیل نبی علیه السلام (اربع الی الولاة) قول شریفته در ادر دل بری حد اولد یقنی ذکر
 سور مشردر و حد حق الله در و حددن مقصود عالمی فساددن خالی ایلکدر و باجلدن نائب شرع جابندن
 استیفا اولمیشجه عبدک اسقاطی الی ساقط اولمز نزع بر ایدر بونک خلافتجه در زیر نزع بر عبده در (واحصان الرحیم
 الحرمة والتکلیف والاسلام والوطی نکاح صحیح حال وجود الصفات الذکوره قیما) احصان و یم حریت
 و تکلیف یعنی مکلف اولتی و اسلام و نکاح صحیح ایل و طی در بوصفات مذکوره ایکسند و اولد یقنی حاله
 رجل احصانی ایدر بری حریت و ایکسیمی عقلدر و او خنیمسی بلوغدر و در خنیمسی اسلامدر و بشخصی
 و طهر و و الخنیمسی اول و طی نکاح صحیح ایل اولمدر و ید خنیمسی زوجین زنا حالده صفت احصان ایل متصف
 اولمدر و عند الدخول ایکسند دخی صفت احصان شرط قلندی حتی منکوحه کافره به و یا خود مملوکه
 بخونه به و یا خود جیبیه به دخول ایلیمه اول کسنه محصن اولمش اولور و نه حکم یوبله در کر زوج بوصفات
 مذکوره ایل متصف اولوب زوج عاقله و بالغه و مسلمه اولسه خاتون محصنه اولمش اولور کر سوال اولور سه که
 زوج کافر و خاتون مسلمه اولتی نیجه مقصود در جواب و بریلور که زوج زوجیه ایکسیمی دخی کافر اولوب زوجیه
 اسلامه کسه و زوج مسلمه اولان خاتونه قبل عرض الاسلام دخول ایلیمه دیمکدر زیر اما دیکه قاضی
 ماینلر نزع بری ایلیمه ایکسیمی دخی بر برینک زوج و زوجیه سیدر (ولا یجمع بین جلد و رجیم ولاین جلد و ننی
 الا سیاسة) جلد ایل رجیم یقی جمع اواز و جلد ایل ننی یقی جمع اولمز الا مکرکه ننی اقتضا ایدر بر صلت اولور سه
 ننی اولور سیاسة زیر ابو بکر رضی الله عنه ایکی رجله جلد ایلدی و ایکسیمی دخی ننی ایلدی و عمر رضی الله عنه
 نصر بن الحجاج مدینه دن بصره ننی ایلدی زیر انصر صیج الوجه بر غلام ایدی نساء طائفه سی بوک صاحبچه
 و جهندن قننه به دوشد یلر اول اجلدن ننی ایلدی اگر چه حسن موجب ننی دکدر لکن امام لمصلحه ننی ایلدی
 حتی مزبور ی سور کده ماذنبی یا امیر المؤمنین دید کده (لا فریت لک وانما الذنب لی حیث لا اطهر دار الحجرة
 یور مشردر (والمریض یرجیم ولا یجلد ما لم یبرأ) زانی مریض رجیم اولور اگر حدی جلد ایلیمه جلد اولمز
 مادامکه مرشدن بری اولیمه زیر ادر ایچون مشروع اولدی یوخسه اتلاف ایچون اولدی مریضی
 جلد احتمالدر تلفه مقضی اوله (والحامل ان یت زناها بالبیضة فحبس حتی تلد) حامل زانیه اگر زانی بیته ایل
 ثابت اولور به وضع حل ایدنجیه حبس اولور (وترجم اذا وضعت) حامل زانیه رجیم اولور و حلتی وضع ایلد کده
 نفاسک خروجه تأخیر اولمز و مسئله ده عمر رضی الله عنه ایل علی کرم الله وجهه یقننده بر حکایت لطیفه
 واردره ملا عمر زمانده بر زانیه حامل خاتون بعد الاثبات رجیمه فرمان ایلدی علی رضی الله عنه یا عمر خاتونک
 کند و سه حکمک بحسب الشرع جاریدردید کده وضع حل ایدنجیه رجیمه رجمن فارغ اولوب (لولا علی لهلک عمر
 یور دقلری و مرردر) ولا یجلد ما لم یخرج من نفاسها) اگر حامل زانیه نیک حدی جلد ایلیمه مادامکه طو غروب
 قنمندن جقمیه جلد اولمز زیر نفاس دخی بر نوع مرشدن (وان لم یکن للولد من بریه لا ترجم حتی یتغنی
 عثم) اگر ولدی تربیه ایدر کسنه یوغیسه ولد انا سندن مستغنی اولنجیه رجیم اولمز ولدی صیانت ایچون روایت
 اولور که عامده وقتا که نبی علیه السلامه کابو زانی اقرار ایلد کده حامل ایدی نبی علیه السلام قننده
 اولان ولدی وضع حل ایل دیوامر ایلدی بعد زمان وضع جلد نصکره سه کابو زانی اقرار ایلدی نبی علیه
 السلام وارولدی تربیه ایل سندن مستغنی اولنجیه دیوامر ایلد کده یار رسول الله خورم بود خوف
 ایدر حد اولمز دن اول فوت اولور سه جزام آخر نه تأخیر اولنه دید کده صحبت رسول الله به بر کسنه بن ولدی
 تربیه ایدر م دیو ولدی و خاتونی رجیم ایلدی و صاحب اختیار دیمشدر که روایت اخراده عامده او غنی
 تربیه ایلدی و او غنی ایل حضور حضرت کلدی و او غنیک الله و انک و ارایدی یار رسول الله هذا ولدی وقد استغنی
 دیور جنی طلب ایلدی و رجیم اولندی

و عند محمد بن شهر (۱) شرب خمره تقاضای روان رحمد را امام محمد قننده غیر یلرکی برآید (و ان شهید و ازناه
 یضائیه قبلت بخلاف سرقته من غائب) اگر شاهد بر کسینه نک بر غائبه خاونه زنانه شهادت ایلسه قبول
 اولور و حد اولور اما غائبه سرقه به شهادت بونک خلافتجه در مثلاً فلان غائبه سرقه ایلدر در دیوشهادت
 ایلسه قبول اولور و سارق الی قطع اولور زیر سرقه ده دعوی شرطدر (و ان اقرارنا بمجهوله حد) اگر
 بر کسینه مجهوله بر خاونه زنانه ایلدر دیو اقرار ایلسه حد اولور زیر اقراره سالان مزینه نک جهلی واقع حد
 دکلدر (و ان شهید و اذک لا یحد) اگر شاهد مجهوله خاونه زنانه ایلدی دیوشهادت ایلسه مشهود علیه اولان
 کسینه به حد اولور زیر اول خاون کند و نک منکوحه سی و یا خود جاریه سی اولی احتمالی وارد (و کذا
 لو اختلفوا فی طوع المرأة) و ینه حد اولور اگر شاهد خاونک مطاوعتندن اختلاف ایلسه لرملا شاهد
 ایکسی کرها و ایکسی طوعا زنانه ایلدی دیوشهادت ایلسه اختلاف اولقله حد اولور (و عند ما یحد الرجل
 امامین قننده رجل حد اولور زیر شاهد رجل حقه موجب حد اولور ینه اتفاق ایدوب ایکسی طوعا
 و ایکسی کرها شهادت ایلدی اختلاف خاون طرفندن بولندی خاون حقه خود مطاوعت شرطدر اول
 ایلسه بولندی بوقدر برجه خاونه حد لازم کلز ابو حنیفه قننده دلیل بود که مشهود به زنادر اختلاف اولندی
 زیر از رجل و خاون ایل قائم اولور بر فعدر هر فعلکه ایک کسینه ایل قائم اوله ایک وصف ضدا یل متصف اولور
 زیر از ناده طوع ایک کسینه نک اشتراکی ایجاب ایدر که ایلسه رجعت اقرار دی ایجاب ایدوب ایک کسینه
 اجتماعی متعذر اولور بوقدر برجه آخره مخالف فعل ایش اولور هر بری حقه نصاب شهادت تمام اولمش
 اولور و طواعیت شاهدی خاونه قاذف اولمش اولور قاذف ایلسه خصم روخصیک شهادتی خود جائز اولور
 و طواعیت شاهدی ایدر ینه اقامت حد اقتضای ایدر لکن اگر شاهد لیک شهادتی اول حد قذفی اسقاط
 ایلدی (و لا یحد احد لو اختلف الشهود فی یله الزنی او شهود اربعة به فی بلد فی وقت و اربعة به فی ذلك الوقت یلدر
 آخر) بر احد یعنی راه یندن و شهود بر کسینه حد اولور اگر شهود زن اولان یلدر ده اختلاف ایلسه رو یا خود
 دوت شاهد فلان یلدر ده فلان و قننده زنانه شهادت ایلسه لرملا حد اولور (و کذا شهود اربعة علی امرأه
 دهی) و ینه زانی به حد اولور اگر دوت شاهد بر خاونک زنانه شهادت ایلسه لرملا بود که اول خاون
 بکر اولسه مثلاً فلان خاونه فلان رجل زنانه ایلدی دیوشهادت ایلسه لرملا شهود به اولان خاونه نظر
 ایدوب بکر در حکم ایلسه لرملا حد ساقط اولور زیر بکارت ایل زنانه متحقق اولور و بویاده خاونک شهادتلی
 اسقاط حده مجتدر اگر چه ایجابده حجت دکل ایلسه لکن اسقاط مجتدر و شاهد اولور ینه دخی
 حد ایجاب ایلز (او هم فسقه او شهود علی شهود و ان شهید به الاصول بعد ذلك) و یا خود شاهد فاسق اولسه
 و یا خود شاهد را غزنندن شاهد اولسه لرملا حد اولور اگر شاهد غزنندن شاهد اولور شهادت ایلدر کز ندر نصکره
 اصل شاهد دخی شهادت ایدر ایلسه ده زیر اقرار و عک شهادت ایدر من وجه اصول رد و بر حاده در شهادت
 رد اولند قننده نصکره ایدی اول شاهد لرملا شهادتی قبول اولور و حدود و قصاصه شاهد غزنندن اولان شاهد
 شهادتی قبول اولور اما فاسق شهادتلی نک عدم قبول فسقلی سبیل ادا نه مادته قصورلی اولدی یقیندر
 زیر ادا نه شهادت قحله اهل اولقلری حتی صبا و تعالیک (ان جاءکم فاسق بنبأ فنیئوا) قول شربی ایل تا بتدر
 زیر ایلین ایل امر اهلیت شهادت دلیلدر اگر اهل اولسه تبیین ایل امر اولور زردی الحق نقه سان و قصور ایچون
 قبول اولور قاضیانه ذکر اولور شهادت ایلر اوج نوع و بر نوعی صفت کمال ایل ادا در و محمله اهلدر که اول
 عدلدر و بر نوعی صفت نقصان و قصور ایلر تحمل و ایدر که اول فاسق در و بر دخی تحمل ایلدر اما ایدر اهل
 دکلدر که اول اعی در و قذف ایلر محدود اولان کسینه در و بر و بر محمله اهل اولقلری ایلدر شهادتلی نکاح
 منع اولور (و حد المشهود علیه لو اختلف شهوده فی زوايا البیت) اگر شاهد لیکنده یعنی اولز زاویه سنده
 اختلاف ایلسه مشهود علیه حد اولور قیاس شهادتده اختلاف اولقله عدم وجوب حدی ایجاب ایدر لکن
 اختصاصا حد اولور زیر اوقتی ممکندر مثلاً رکوشه سنده یا شرب ایدوب مضطرب اولقله اگر کوشه ده
 منحنی اولور در دره قلا مسطوره بیت کوجب ایلسه بوقتی ممکندر و لایسه ممکن دکلدر (و ان شهود فقط
 و دیو اعیاما او شهود بری هدف) ایستی شاهد قاذف اولور اگر ایستی شاهد قذفده محدود اولمش لرملا ایلسه

اگر شاهد بر صفت ایلر موصوف اولسه کند و حد اولور مشهود علیه حد اولور و ایکی طائفه تحمل
 شهادت ایلدر لکن ایدر اهل دکلدر چونکه ادا شهادتده کاملاً و ناقصاً اهل اولقله شهادتلی قذفه منقلب
 اولور و ایلدر حد اولور (و اقل من اربعة او احد هم عیاد و محدود) و یا خود شاهد در دندن اقل اوله و یا خود
 در دندن بری عیاد اوله و یا خود محدود قذف اوله حد اولور زیر اقا ذف اولمش اولور (و کذا لو وجد احد هم
 عیاد او محدود و ایدر حد المشهود علیه) مشهود علیه حد اولند قذفه کز اگر شاهد لرملا بری عیاد و یا خود قذف
 ایلر محدود بولور ینه شاهد لرملا حد اولور و شاهد لرملا قاذف اولمش اولور چونکه قاذف اولی حق سبحانه
 و تعالی (والذین یرمون المحصنات ثم یأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلده) قول شربی موجب
 اولور ینه حد متوجه اولور (ودینه فی بیت المال ان رجلاً دبیق بیت المالدندرا اگر رجیم اولور و ینه مثلاً اگر شهود
 شهادت ایدوب رجیم اولند قذفه نصکره شاهد لرملا بری عیاد و کی ظاهر اولور ینه مرجوم دبیق بیت المالدن لازم
 اولور زیر حکم قضا قاضی ایل اولوب خطا دخی قاضی طرفندن اولدی و قاضیک علی ایلسه مسلمینک نفی
 ایچوندر بوقدر برجه غرامت مسلمینک مالندن واجب اولور که بیت المادر (و ان شرب حشریه او مونه در)
 حدندن جرحت ارشی و یا خود ضرب حدندن موصوده ارشی در و دیو حنیفه قننده مثلاً زنا ایچون شهود
 شهادت ایلدر کز نصکره ظاهر اولسه که شاهد لرملا بری عیاد اول محدود لرملا ارشی حد و در زیر ارجح شهادت
 مضاف دکلدر شاهد لرملا شهادتلی جلدی ایجاب ایلدر که اول ضرب مولد و یا ایلدر که غایت حرارت اولان
 کونده و یا خود بر دشدیده اقامت حدود حلال دکلدر و مریضه دخی اقامت حد حلال دکلدر زیر اهلان
 احتمالی وارد (و قال فی بیت المال ایضا) امامین دیدیلر که رجده اولان دیت کبی بونک دخی ارشی بیت المالدندر
 (و کذا الخلاف اور جمع الشهود) اگر شهود رجوع ایدر ینه خلاف بوقر و ذکر اولندی کیدر و مثلاً حین
 جلد ده مجروح و یا موت اصابت ایلسه امام اعظم قننده ارشی در و در امامین قننده بیت المالدندر (و لورجه و
 بعد الرجیم حد و او غرمه و الدیه) اگر شهود رجوع ایدر رجوع ایدر ینه حد قذف ایل حد اولور و در دیتی
 کند و در دتن اولور زیر رجوع علی ایل شهادت منقصد (و کل واحد رجوع حد و غرمه و یه ایلدر رجیم) شهوددن
 بری رجوع ایل اول رجوع ایدن حد قذف اولور و زیر رجوع علیه قاذف اولمش اولور و دیتک ربیع ضامن
 اولور زیر شهادتلی تلف اولان ربیع دیتی ضامن اولور (و لور جمع احد خمسة فلا شی علیه) اگر بش شاهد لرملا بری
 رجوع ایلسه آنک اولور ینه برشی لازم کلز بر انصاب شهادت باقیدر (و ان رجوع ایلر حد او غرمه و یه)
 اگر بشی ایل بری دخی شهادتدن رجوع ایدر ینه ایکسی دخی حد قذف ایل حد اولور و زیر شهادتلی قذفه
 منقلب اولدی و حد ایلسه تجزی اولور اول ایلدر ایکسی دخی حد اولور و لور جمع واحد قبل القضاء حد و
 کاهم) اگر شهوددن بری قبل القضاء رجوع ایلسه شهود لرملا جلد سی حد اولور و لور جمع قبل الحد تکذلک
 اگر قضاء نصکره حدندن مقدم شهود لرملا بری رجوع ایلسه ینه شهود لرملا جلد سی حد اولور (و عند محمد الرجوع
 فقط) امام محمد قننده الحق رجوع ایدن حد اولور و زیر شهادت قضا ایل مؤکدا اولوب الحق رجوع اولان حقه
 فسح اولور (و لو شهدوا فزکو افرجیم ثم ظهروا کفوا و عیاد اقل الدیه علی المزکین ان رجوعوا علی التزکیه و الا فعلی
 بیت المال) اگر شهادت ایلسه لرملا و تزکیه اولسه و بعد التزکیه رجیم اولسه اند نصکره شهود کافر و یا خود قول
 اولدقلری ظاهر اولسه مرجوم دبیق مزکیلا و زیر ینه در و الا بیت المالدندر (و قال علی بیت المال مطلقاً) امامین
 دیدیلر که مرجوم دبیق بیت المالدندر که کس مزکیلا رجوع ایلر و کس ایلر و لور جمع ایلر (و لو قتل احد المأمور
 برجه قظه و اذک قالدیه فی مال القتال) بر کسینه رجعه مأمور اولان کسینه فی قتل ایلسه صکره شهود عیاد
 و یا خود کز اولدی بی ظاهر اولسه اول کسینه نک دیتی قاتلک مالندن قیاس و ایدر که قاتله قصاص واجب اوله
 زیر افریحی بر معصوم نفسی قتل ایلدی لکن وجه استعسان بودر که قاضیک قضا سی مباح اولقی شبهه سن
 ابراث ایلدی بوقدر برجه قاتلک مالندن دیت واجب اولور و زیر اعدا قتل ایلدی و قتل عمده عاقله برشی لازم
 کلز و کز اولان دیتک اوج سنه به دکی ادا سی واجب اولور (و لو اقر الشهود بینه بعد النظر لا یرد شهادتهم) اگر
 شهود قننده ایلدر دیو اقرار ایلسه شهادتلی رد اولور و زیر افریح زای و رابه به نظر شهادت ایچون
 مباحدر طبیب منزله سنده اولمش اولور و بعضی دیت لرملا غیرت عورته نظر مسقدر شهادتلی مقبول اولور

باب اوله وسيد عبدنه قذفه معاقلدر حتى بولمى قتل به قصاص دخی ساقط اولور (ويصل بموت المذوف
لا بالرجوع عن الافرار) مقذوفك موتى اليه حد قذف باطل اولور حتى حدك بعضى اقامت اولور كن
مقذوف فوت اولسه حدك باقىسى باطل اولور امام شافعى قتنده باطل اولمز موروث اولور اما اقرارندن رجوع
ايله حد باطل اولمز رجوعى مقبول اولوب حد اولور (ولا يصح العفو ولا الاعتياض عنه) مقذوفك
حدى عوايلعى صحيح دكلدر وحد قذف ايچون عوض اولمى دخی صحيح دكلدر بزم قتنده اما امام
شافعى قتنده صحيحدر (ولو قال زانى الجبل وعنى الصعود حد) اگر سن جبلده زنا يادك ديسه وصعودى
نصد ايله حد اولور ونازيت معناسنه در اكر هموز الام حقيقته صعود ايچون ايسه ده لكن خنده
استعمال اولور حالت غضبده خود زيت معناسنه اولدينى مرحدور (خلافا لمحمد) امام محمد ايچون
خلاف وارد نك قتنده حد اولمز زيرا مهموز صعود ايچون ويا خود مشترك ايچوندور بونقد برجه
(والحدود باثبات) قول شريفى افزه شبهه عارض اولغين حد اولمز (وان قال يازانى وعكس حدا) اگر
بركسته اخر يازانى ديسه مقذوف دخی زانى من سين ديسه ايكسى دخی حد اولور زيرا ايكسى دخی
بررلر نه قاذف اولمش اولور (ولو قال لامرأته وعكست حدت ولا لعان) اگر زوج خاتونه يازانه ديسه وخاتون
دخی عكس ايدوب بلكه زانى من سين ديسه خاتون حد اولور ملاعنه اولمز زيرا زوج وزوجه بررلر نه قاذف
اولمش اولديلز زوجن خاتونه قذفى لعان ايچاب ايدور خاتونك زوجنه قذقى حد ايچاب ايدور ايندا لعان ساقط
اولغىچون حد اولور (ولو قالت زيت بك بطل الحد ايضا) اگر زوج خاتونه يازانه ديدكده خاتون دخی سنكله
زنا يالدم ديسه حد باطل اولور لعان باطل اولدينى ككى بره شله ده ايكي احتمال وارد بر احتمال بودو كه
قبل انكساح زنايه اقرار اياش اولور بونقد برجه حد لازم اولور لعان لازم اولمز زيرا خاتون زوجنى تصديق
ايلدى لكن زوج خاتون تصديق ايلدى وايكنى احتمالى خاتونك زنايه مرادى بعد انكساح مجامعت اوله
بونقد برجه لعان واجب اولور زيرا محضنه قذف بولمش اولور بونلردن هر برسته برحاله واجب اولور
برحاله واجب اولمز بونقد برجه شبهه عارض اولغله لعان وحد دخی باطل اولور (وان اقر بولد ثم نفاه بلاعن
وان عكس حد اولوله فى الوجهين) اگر بركسته نك خاتونك وضع حمل ايلد كده ولد بخدر ديو اقرار ايله
اندنصكره بنم دكلدر ديو ولدى نى ايله ملاعنه اولور زيرا اقرارى ايله ثبوت نسب دهنكره نى ايلك قذفدر
ملاعنه اولور و اگر عكس ايدور سه يعنى اول نى ايدوب بعد بخدر ديو اقرار ايله حد اولوب لعان باطل اولور
ايكى وجهدن دخی ولد اول كسته نكدر (ولا نئى ان قال ليس بابى ولا يانك) برشى لازم كلز بنم اوغلم سنك
اوغلم دكلدر ديكله اول كسه ولادنى انكار ايلندر بوانكار ايله قاذف اولمز (ولا حد بقذف امرأته اولد لا يعلم
قالب) دخی شول خاتونه قذف ايلكله حد بوقدر اول خاتونك ولدى اوله لكن باباى معلوم اوليه (اولا عنت بولد
بجلاف من لا عنت بغيره) ويا خود ولد مقابله سنده ملاعنه ايله اول مقوله خاتونه قذف ايله حد اولمز اما ولد دن
غيرى ايله ملاعنه اولان خاتون بونك خلافيدر بومقوله قذف ايله حد اولور اما ده زنا مندم اولديغى و ن زير
لعان جانب زوجدن حد قذف مقامه قائم اولور بونقد برجه خاتونك عفتنى موكه اولمش اولور (ولا بقذف رجل
وطى حراما لعينه كوطى فى غير ملكه من كل وجه) حرام اولان خاتونى وطى ايدن رجل قذف ايله حد اولمز
من كل وجه كندونك ملكندن غيرى كسنه بى وطى ايلك كى (اومن وجه كوطى امة مشتركه او مملوكه حرمه
اينا كاته التى هى اخته رضاعا) ويا خود من وجه ملكنه اوله مشترك اولان جاريه بى وطى كى ويا خود ابدى
حرام اولان مملوكه سنى وطى كى اول ابدى حرام اولان شول جاريه دركه رضاعا نقر قزن داني اوله ذكر اولتان
كسنه اولمز وطى حرام لعينه در قاذف حد اولمز (ولا بقذف مسلم زنى فى كفره او مكاتب وان مات عن وفاة) كفرى
حائده زنا ايدن مسلمه قذف ايلد دخی حد بوقدر زير اجماع اديانده زنا حرامدر ويا خود مكاتبه قذف ايله دخی حد
بوقر اكر بدل كاته و قايده جلك مال زنا ايدوب فوت اولور سه زير اصحابه كزن مكاتبك ويا خود عبد حرقوتده
اختلاف ايلندرد بونقد برجه شبهه عارض اولغله حد اولمز (ويحد بقذف من وطى حراما لغيره كوطا ائمة
انجوسية او امرأته وهى حائض) حراما لغيره اولان كسنه وطى ايدن رجلى قذف ايله قاذف حد اولور جاريه
انجوسيه سنى وطى كى ويا خود حائض اولان خاتونى وطى كى زير اولورده قيام ملك ايله حرمته موقنه در

و عارض اولان منی شرف زوالده در بوتقدیر برجه لغیر اولان حرمة زنا اولمش اولور (و کذا وطی مکاتبه) بدل
کاتبه کفایت ایدہ جل مالی اولسان مکاتبه وطی مدخی بولجہ درملا برکسنہ بر جاریہ سنی کاتبہ کسہ
بدل کاتبی و برمدین وطی ایلسہ بموقوله کسنہ قذف ایدن قاذف حد اولور (خلا فالابی یوسف) ابو یوسف
ایچون خلاف وارد آنک قتنده حد اولغز مکاتبی وطی احصائی اسقاط ایدر (و یحدمن قذف مسلما کان قد تلک
بحرمة فی کفره) حالت کفر نده بحرمتی نکاح ایدن مسلمہ قذف ایدن کسنہ حد اولور (خلا قالهما) امامین
ایچون خلاف وارد آنر قتنده حد اولغز زیرانکاحی فامدد و اسلام ایله محصن اولمش اولور بوتقدیر برجه
قاذفی حد اولغز (و یحدمن مستأمن قذف مسلما فی دارنا) دار مزده مسلمی قذف ایدن مستأمن حد اولور وزیرا
قذفته حق عید و ارد مستأمن ایسہ حقوق عبادی ایضایه التزام ایلسندر حاصل کلام مستأمن اوزرینہ
حد قذف و اجیدر بالاتفاق اما حد ضرر واجب دکدر بالاتفاق و حد زنا و سرقہ ابو یوسف قتنده و اجیدر
و ابو حنیفہ و امام محمد قتنده واجب دکدر و زنا اوزرینہ حد ضرر غیر جمیع حدود واجب اولور کذا
فی البیانہ و الکافی (و یکنی حد جنایات التحد جنسها) جنسی متحد اولان جنایات ایچون حد واحد کفایت
ایدر (لان اختلف) بجن جنایاتک جنسی مختلف اولسہ حد واحد کفایت ایلز مثلا حد زنا و سرقہ
و حد قذف و حد شرب برکسنہ ده جمع اولسہ هر بری ایچون بشقہ جه حد اولور اما بر اوغردن حد اولغز
اگر بر دفعه دن حد اولور و سہ دلاله اونی احتمالی وارد حتی حدک برسی اقامت اولند قذف نکره اول حدک
المی زائل اولد قده بری مدخی اقامت اولنه بموقوله حد و جمع اولد قده ابتدا حد قذف اقامت اولنه یده
امام مخیردر دبلر سہ حد زنا فی اقامت ایدر دبلر سہ حد سرقہ فی اقامت ایدر وزیرا ایکیسی مدخی فوتده برابردر
و ایکیسی مدخی کاتب ایله ناسندر و حد شرب تاخیر اولور و جنایات مختلفه نیک مقابله سنده بر حد کفایت ایلدیکی
هر بر سیک حدی ایله مقصود حاصل اولور مثلا حد زنا ایله مقصود صیانت انساندر حد قذف ایله مقصود
صیانت اعراضدر حد سرقہ ایله مقصود صیانت اموالدر حد شرب ایله مقصود صیانت عقولدر بوتقدیر برجه
بر حد ایله بودار مقام حاصل اولغز حتی حکایه اولور که ابن الحلیلی کوفنده قاضی ایکن مسجد قبول سنده
بر دجل بر جله یا ابن زاین دیوقد ایلدیکی ایستد که قاذفی اخذ ایدوب مسجد ایچنده ایکی حد اقامت
ایلدی قاضینک بموقوله فعلی ابو حنیفہ حضرت ثورنه خبر وورد کلر نده عیدر که یلده مزک قاضیسی بومسئله ده
بش وجه ایله خطا ایلدی دیو یورد بیلر بری مقدونک خصوصتی لازم ایکن عدم خصوصت ایله حکم ایلمکدر
و برسی مدخی واحد مقامنه ایکی حد اقامت ایلدیکیدر و برسی مدخی ایکی حدک ماینی برکون و یا خود زیاده
ایله فصل ایلمک لازم ایکن متعاقبا اقامت حد ایلدیکیدر و بری مدخی مسجد ایچنده اقامت ایلدیکیدر
زیرانی علیه السلام (جنبوا ما جردکم عن صیانتکم و عما ینکم و مل - یوقکم و اقامه حدو کم) قول شریفنه
مخالفت ایلش اولدی و برسی مدخی اول کسنه نیک والدینی حی میدر ووخسہ سیتیدر کف اولغز کرک ایلدیکه
خصوصت کندور بیکمی اولور ووخسہ والدہ لبیکمی اولور و نری ترک ایلمکله خطا ایلدی (فصل فی التقریر)
بوفصل تقریر بیاننده در تعزیر تأدی واصلی عز و ندر منع معنا سته تعزیر مدخی بوندن وزیرانقریر فعل فبیجه
شروعدن صاحبی منع ایدر (بقر من قذف علوا کا واکفر بالزنی) علوا کا یا خود کافری زنا ایله قذف ایدن کسنه
تقریر اولور احصان بولمغین و جوب حد منع اولوب تقریر اولور (ار قذف مسلما یا فاحق یا کافر یا خبیث
یا لص یا فاجر یا منافق یا لوطی یا من یلعب بالصبيان یا کل الریا یا شارب الخمر یا یوث یا یخسث یا خائن یا ابن القبیعة
یا ابن النجاسة یا زندق یا قمر مبین یا مأوی ازوائی و اللصوص یا حرام زاده) بولغز قذایه قذف ایدن قاذف تعزیر
اولور و خبیث طبعیک ضد بر فاجر عرقده هر معصیتی هر تکب اولانه دیر و زندق ثویه دندرز ندن
معبردر که مجوسی کاتب ایلمکدر و بعضیلر دیکددر که کفری اخلا ایدوب اسلامی اظهار ایدن کسنه در دیر و
اهلنک زنا سندن کندوبه عار لاحق اولدان کسنه در قرطبان قلسبانن معبردر و بعضیلر دیونک مر ایدر
دیکدر در قرطبان شول کسنه در که خانونی و یا بحرمتی برنا محرم ایله کوروب حالی اوزرینہ ترک ایدنه دیر
(لا یساحار یا کاب یا قرد یا بن یا خنر یا بقیر یا حیه یا حجام یا ابن الحجام و ابوه لیس کذلک یا بقاش یا مؤجر یا ولد
الحرام یا عیار یا نا کس یا سگوس یا خضره یا خنر یا کخن یا باله یا موسوس) بولغز قذایه قذف ایلسه تعزیر

والتور در این ایچون عرضند استغناء حق ابلک قدر بواجبها اولر الایع به و یا خود تراشی ابله اولور
(خلافاذی یوسف) ابویوسف ایچون خلاف واردرانک قنده قطع ید لازم کلز ابویوسف ایچون دلیل بعض
علمای قنده ظفر و لوقده خلاف جنسندن حقن اخذ ابلک جائز در صفت مالیت اعتباری ایله میجاست
بولند یقی ایچون وبعض علمای مشرک در خلاف جنسی جائز کدر ظفر و لوقده رهن ایچون اخذ ابلش اوله
بو تقدیر چه شبهه عارض اولور (الشبهة داره الحد) غواشی اوزره ظهور ایدر (وان کان دراهم فسرق دانایر
اونابعکس لا یقطع) اگر دین دراهم اولوب التون سرقه ایلسه مثلاً دین التون اولوب
سرقه ایلد کده دراهم اولسه قطع ید اولمز زراعت و جنس واحد حکمکنده در (وقیل یقطع) ایدلد بکه قطع اولنور
زیرا خلاف جنسکنده انکیچون حق اخذ یوقدر (ولا بما قطع فیه ولم یتغیر) دخی شول شیک سرقه سیله قطع
اولنر که اول شیء سیبیل قطع اولنش اوله و متغیر اولیه مثلاً برشی سرقه ایدوب نصاب سرقه بولنمقله قطع اولنوب
صاحبنه رد اولند قد نصرکه تکرار اول شیء سرقه ایلسه اما اولکی حالی صکی اولوب اصلا تغیر بولنسه
قطع ید لازم کلز (وان کان قد تغیر قطع نایسا کفر لشیخ) اگر مقدم سرقه اولنوب صاحبنه رد اولنسان متغیر
اولوب تکرار سرقه اولنور سه نایسا قطع اولنور ایلک کبی که برطوقش اوله مثلاً اولکی سرقه ده ایلک ایدی
صکره کی سرقه ده اول ایلک برطوقش اولدی قطع ید لازم کاور تغیر ایله عین آخر اولدی واهی ایلک ایکن بز
اولدی اگر دینلور سه که برکنسه به بیع ایدر سه اند نصرکه تکرار اول شیء سرقه ایلسه قطع اولنور بوقوله جواب
ویر بلور که یقین بر عینی سرقه ایدوب قطع ید نصرکه اول عینی صاحبی ایلسه ویرا برکنسه به ویر سه متابع عراق
قنده قطع ید لازم کلز زراعت اول شیء عین اولور ویرم متابع قنده قطع ید لازم کاور ویرا اول عین حکما متبدل
اولندر و اختلاف اسباب اختلاف اعیان منزله سنده در تنزیل اولنور کافیده دخی بویله در و شرح طحاویده
مطورو در که برکنسه التون و یا خود کوش طاس و یا خود چشاق ایدر سه بعده سارق مقطوع الید اول
طاسی و یا خود چشاقی سرقه ایلسه ابو حنیفه قنده قطع اولنر انک قنده عین متغیر اولندر اما من در که
قطع اولنور ویرا اول عین متغیر اولندر و حادی قد سیده برکنسه بریتده و شار بولوب اخذ ایدوب اند نصرکه
اودن چقه ا کاف قطع یوقدر و طهر مد دخی بویله در (فصل فی الحرز) بوفصل حرز یا تده در و حرز لفته مکان
حصین دن عبارتدر مقل معنانه در (وهو قحمان) حرز دخی ایکی قسمدر (بمکان کبیت ولوبلاباب اوبابه
مفتوح رکعندوق) بر قسمی مکان ایله حرز اولاند ویت کبی اگر قسمی اولمز ایلسه ده و یا خود قسمی مفتوح
یعنی آتی اوله دخی صندوق کبی اولدینی حرز در صاحب اختیار دیتدر که اگر باب دار مفتوح اولوب تهارا
برکنسه کیروب متابع اخذ ایلسه قطع اولنر زراعت سرقه دکادر اگر کیجه ایله داخل اولوب متابع اخذ ایلسه قطع
لازم کاور ویرا حرز در (و یحافظکن هوعندما هه ولوانا) بر قسمی حفظ ایله حرز اولان مالد شول کسته کبی که
کند و مالی یا تده حاضر اوله اگر نام ایلسه ده اگر سارق صاحبی یا تده ایکن بوشقوله حرز اولان مالی سرقه
ایلسه قطع ید لازم کاور (ولی الحرز بالمکان لایه تبر الحافظ) مکان ایله حرز اولان مالد حافظ اعتبار اولنر
برایت قیوس دخی اولور سه بلاطه میچینه اولان شیء حرز در مکان ایله حرز اولان شیء سرقه ده مادامکه
یتدن اخراج ایلیه قطع لازم کلز اما حافظ ایله حرز اولان شیء اخذ اید بکی کبی قطع ید لازم کاور (ولا قطع
بسرقة مال من ینها غایبه ولاد) قطع ید یوقدر شول کسته نک مالی سرقه ایله که یتلند غایبه ولاد اوله مثلاً بابا
واناسنک مالندن سرقه ابلک صکی هر تقدیر عالی اولور سه و یا خود عکسی اولوب هر تقدیر آشفه اولور سه
(ولا بسرقة من یت ذی رحم محرم ولو مال غیره) ذی رحم محرمک یتنده سرقه ایله قطع ید لازم کلز اگر اول مال
غیرنک دخی اولور سه زیر ازرده شبهه عارض اولدی (و یقطع بسرقة مال من یت غیره) ذی رحم محرمک
مالی غیرنک یتنده سرقه ایله قطع اولنور ویرا غیر لیتی حرز اید بکی محققدر (وکذا بسرقة مال من یت محرمه
رضاعا) رضاعا محرمک یتدن سرقه اولان مال ایچون قطع ید اولنور شبهه منعدم اولد یقیچون (خلافا
ذی یوسف فی الام) رضاعا اسد ما بویوسف ایچون خلاف واردر ویرا اول کسته رضاعا اتاسنه بالاستیذان
در ابلک عادتا ولی کشدر اما رضاعا قن ترندانی اما کبی دکادر (ولا قطع بسرقة مال زوجته اوزوجهما
من حرز صر) زوجة سنک مالی یا خود شاول زوجة مالی سرقه ایله قطع ید یوقدر اگر حرز

خاصندن اولور سه ده زبراین الزوجین هر زمانه عادتاً ناسط واردر و اتحاداً مانع قطعدر اول اجلدن
شهادتلی آرازو زنه مقبول دکادر و کذا الو سرقه من سیده اوزوجه سیده اوزوج سیده اومکانه اوخته
اوصهره) و نه قطع دیوقدر اکر عداقت بدندن سرقه ایله و یا خود اقدینک زوجه سندن سرقه ایله
و یا خود اقدینسی خاقن ایش ایش زوجه سندن سرقه ایله و یا خود ریحل کند و مکتبتندن سرقه ایله و یا خود
ختن و یا خود صهرندن سرقه ایله ختن کویکو صهر فاین انا و فاین انا در و عورت و او ایکن نکاحی حرام
اولان عورتلدر (خلا قالهما) امامین ایچون خلاف واردر ختن ایله صهرده (اومن مغنم او حرام نه اراوان کان
ربه عنده) و یا خود مغندن سرقه ایله و یا خود نه ارا حامدن سرقه ایله اکر صاحبی باند اولور سه دخی قطع
ید لازم کلز زیرامغده کندینک دخی حتی واردر (اومن یت لذن فی دخوله اومضیق) و یا خود خوخته اذن
و یریلان اودن سرقه ایله و یا خود قوفتی اوصاحبندن سرقه ایله قطع ید لازم کلز و ندر حقدنه یت هرز
اولمش اولور زبرادخوله اذن و یریشدر اهل دار منزله سنده اولوب فعلری خیانت اولور سرقه اولز (وقطع
ان سرق من الحمام لایلا) اکر کجه ایله حامدن سرقه ایدر سه قطع ید اولزور (اومن المسجد متاعا و ربه عنده)
و یا خود مسجددن متاع سرقه ایله و صاحبی متاع قنده اولسه قطع ید لازم کلز زیرامسجد حاقظ ایله هرزدر
یوخسه مکان ایله هرز دکادر (اوداخل ید فی صندوق غیره اوکده اوجیبه) و یا خود سارق الی غیره سینه و فنه
و یا خود یکنه و یا خود یسا سنده اذتال ایدوب اخراج ایله قطع اولتور و ندرده مکن اولان ادخال بددر یوخسه
دخول دکادر (اوسرق جوالفایه متاع و ربه بحفظه اونا تم علیه) و یا خود جوال سرقه ایله که ایچند متاع
ولسه و صاحبی دخی اتی حفظ ایله و یا خود اول چوالک اوزرنده او یورایسه یت قطع اولتور و ندر اولمشدر
(اوسرق المؤمن من بیت المستاجر) اکر اجاره به طویلان کسسه متاع بک یئندن سرقه ایله اوجنبه قنده
قطع اولتور (خلا قالهما) امامین ایچون خلاف واردر انا رقتنه قطع اولمز زیرادخول دارده ماذون اولمش
اولور (ولو سرق شیاً ولم یخرجه من الدار لا یقطع) اکر سارق برشی سرقه ایدوب داردن اخراج ایله قطع اولمز
اخراجدن لایدوز زبرادار کلبی هرز واحددر دار و دارل ایچنده اولان صاحبک یدنده و یوقد برجه
عدم اخذ شه عارض اولدی (بخلاف مالواخرجه من حجره الی الدار) اکر سرقه ایلدیکی شیئ حجره دن
داره اخراج ایله بونک خلاقیه اکر دارده حجرات کثیر اولوب ساکنلی همین داردن مستغیرایسه سرقه
اولان شیئ همین داره اخراجی طریق ایه اخراج ایکن منزله سنده در (اوسرق بعض اهل حجره دار من حجره اخری
اللی لم یکن فیها) اکر دارل حجره لیک اهلینک بعضیی اول دار ایچنده کندوبی ساکن اولرینی آخر
حجره دن سرقه ایله یوقوله حجره مدرسی حجره زی اولتسدر بویه اولیق محله ککمنده اولمش
اولور (واخذ شیاً من حرز فلقاه فی الطريق ثم خرج فاخذه) و یا خود هرز دن برشی اخذ ایدوب طریق ایه
ایله و اندنصکره پیقوب اخذ ایله قطع اولتور (اوجه علی حارسه فخرجه من الحرز) و یا خود
سرقه ایلدیکی شیئ حمار اوزر یت حل ایدوب و سوب هرز دن اخراج ایله قطع اولتور زبراحارک سیری سارق
حامله مضادر (ولو دخل بیتاً فاحذ فتناول من هو خارج لا یقطعان) اکر یت داخل اولوب برشی اخذ و یئندن
خارج اولان کسسه یت اعطا ایله داخل و خارجک الیری قطع اولمز زبراولکسسه ده اخراج اولتدی و نایده دخی
هتک هرز بولعیوب هر برنده سرقه کامله بولمغله قطع ید لازم کلز (و کذا لو ادخل الحار جیده متناول) اکر خارج
اللی یت اذتال ایدوب داخلدن تناول ایله یت قطع ید لازم کلز (وقال ابو یوسف یقطع الداخل فی الاولی
و یقطعان فی الثانیة) ابو یوسف دیدیکه مسئله اولیده اشقی قطع اولتور زبراداخلده هرز تمام اولوب و مال دخی
داخلک فعلی ایله مخرج اولدی یوقد برجه داخلک الی قطع لازم کلز مسئله نایده ایکسینک دخی اتی قطع
اولتور و خارج قطع لازم کلدیکی الی هرز داخل ایلمکه اخراج بولتدینی ایچوند و داخله قطع لازم کلدیکی
کندیکن معارونی ایله محل هرز دن مالک خرچی بولتدینی ایچوند (و کذا لا یقطع لوقب یتا و ادخل ید فیه
واخذ شیاً) اکر برکسه بریتی نقب ایدوب یعنی دلوب و الی اذتال ایدوب برشی اخذ ایله یت قطع ید اولمز
(اوطر صرة خارجة من کم غیره) و یا خود غیره کسسه یکنکندن خارج برکسه شق ایله یت قطع ید اولمز
(وان حلها واخذ من داخل الکم قطع اتفاقاً) اکر صره بی حل ایدوب داخل کدن اخذ ایله اتفاقاً قطع اولتور

من مسلم اودى على مسلم اردى) وياخود ذميدن بر كنه مسلم وياخود مسلم اوزر نه وياخود دى اوزر نه قطع
طريقه قصد ايله قطع طرقة اضافتى مجازد روى ديدىكى مستأنف مانندن احترامد مستأنف مالى
معصوم دكادر (فان اخذ قبله حبس حتى يتوب) قطع طريقه دن اول اخذ اولنسه بعد التعزير توبه ايدنجه
حبس اولنور مجر دقوله ايتندم ديكله دكادر بلكه سجا سنده صلاح اثرى ظاهر اولنجه حبس اولنور
(وان اخذ مالا وحصل لكل واحد نصاب السرقة قطع يده اليمنى ورجله اليسرى) ۱ كرمال اخذ ايلش ايله
هر برى ايجون نصاب مرتقه حاصل اولسه صاغ الى وصول اياغى قطع اولنور اكر جمع الاطراف اوله جق
اولورسه (وان قتل قط ولو بعضا او مجر قتل حدا فلا يعتبر عفو اولى) اكر رضى الميوب اغنى قتل ايلش ايله اكر
عصا وياخود مجرايه اولورسه ده حد اقل اولنور ولىك عفو اعتبار اولنور اكر اقصا صاقتل اولنسه عفو اعتبار
اولنور ايدى (وان قتل واخذ مالا قطع ثم قتل او قطع واصل) اكر قتل ايدوب وصال اخذ ايدورسه قطع اولنور
ند نصكره قتل اولنور وياخود قطع اولنور واصل اولنور (وخالف محمد فى القطع) امام محمد قطعه مختالفت
ايدوب ديدىكه ياخود بالكره قتل وياخود صلب اولنور اند نصكره كيفيت صلبى بيان ايدوب ديدىكه (وبصلب جبا
ويصحب بطنه برع حتى يموت) وقطاع طريق جيا صلب اولنور اولنجه فارى مزارق ايله شق اولنور (وبترك ثلاثة
ايام فقط) مصلوب اغنى اوج كرون ترك اولنور ويرا اوج كوندن زياده اولورسه متغير اولوب ناس متاذى اوابى لازم
كلور (وبرد ما اخذ الى مال كنه ان كان باقيا والا فلا ضمان) اكر اخذ ايدىكى شى باقى ايله مالىكنه رد اولنور
اكر باقى دكل ايله ضمان لازم كلز (ولو باشر الفعل ببعضهم حدا واكلهم) اكر كندن بعضى مباشرت ايله
جمله حد اولنور ويرا حكم مجازيه تعلق ايدوب تقديره جرحه مباشرت ايله غير مباشر صايدور (وان اخذ مالا برح
قطع من خلاف والجرح عذر) اكر مال اخذ ايدوب وجرح ايله مالا كندن قطع اولنور يعنى صاغ الى وصول
اياغى قطع اولنور برح حد در در بر عصمت نفس حتى عبددر حق الله اولان حد ايله ساقط اولور (وان برح فقط
او قتل قتال قبل ان يؤخذ فلاح) الميوب و قتل ايلوب اغنى جرح ايله وياخود قتل ايله اخذ اولنور
مقدم توبه ايدىكى ايجون حد يوقدر يعنى بر حده قطع و قتل يوقدر ويرا حد قبل الاخذ توبه ايله ساقط اولور ته كيم
حتى جحانه و تعالىك (الا الذين تابوا من قبل ان تقدروا) قول شريفنده واقع اولنور (والحق لاولى ان شاء عفا
وان شاء اخذ وجب الجناية) حق ولى ايجون در ديلره عفو ايدور ديلره موجب جنايتى اخذ ايدور (وكذا لو كان
مريم صبي او جنون ودر رحم تحرم من المقتوع عليه وجره) كنه مسئله ده حد اولنور دى كيم حد يوقدر اكر قطع
طريق ايجنده صبي وياخود جنون اولسه وياخود مقطوع عليك ودر رحم محرمى اولسه حد اولنور اكر جناية
واحد اولوب جله سيله قائمه اولسه وياجلرندن بريستدن سقوطى لازم اولسه باقىستدن دنى ساقط اولن
لازم كلور پس ايمدى بعضيك فعلى بعضيه علت اوليجى انك اوزر نه حكم مترتب اولز علت كامله لازمدر
(اوقع بعض اتفاقية على بعض) اكر قاتله اهلينك بعضىنى قطع ايله نه حد يوقدر ويرا قاتله دار واحد
كمنده در اول تقديره جرحه مرزا ولىش اولور بوسئله ده دنى حق ولى ايجوندر (او قطع الطريق ليلا
او نهارا بمصر او بين مصرين) مصرده وياخود ايكى مصر يئنده ليلا وياخود نهارا طريق قطع اولنسه نه
حد يوقدر ويرا قطع طريق مر ورايدن كنه لى قطعدر بوقته اما كنده خود قطع ممكن دكادر ويرا امدادى
ايرتلك ممكندر (ومن خنق فى المصر غير مرة قتل به) شول كنه مصرده بر فاج دفته آدم بوعسه اول بوغنى
سبيله قتل المتور عباددن شرى دفع ايجون وغيرى مره قولى بر دفعه قتل اولنمغه اشارتدر (والافكا القتل
بالمثل) اكر بوغنى مراد الميوب بر فعه واقع اولش ايله مثل قتل كيدور بوقته جرحه ديتى عاقله مى اوزر نه
لازمدر

کتاب سر

نو کاتب میرزا حکامی میانه درو سیر میرزا ملک جمید میرزا ایسه میرزا ندیر و فتوح میرزا حنیف و حالتی بیان
ایچوندر لکن لسان شرعده امور معنوی به واکامتعلق اولان احواله اطلاق اولنوب اول اسم غلبه ایلدی
ته کیم متاحل امور حجه غلبه الماسدور اصل معتبر اولان سیر نبی علیه السلام (الجهاد) و جهاد دین حق
دعوت اولد دعوتی قبولین امتناع اید تلزله قناتدر (بد استغفار من کما به) استغفار بزدن میانبرت المان فرض

کتابه درویشی علیه السلام امر ده صفح و اعراض الیه مأمور اولش درسته کیم حق سبحانه و تعالیٰ نیک (فاصله)
الصفحة الجیل) قول شریفند واقع اولوب (واعرض عن المشركين) فص لطیفند اعراض امری واقع اولش در
اندن صکره طرق مستحسنه الیه دینه دعویٰ امر ایدوب (ادع الى صلیل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم
بالباقی هی احسن) نظم کریمی الیه مأمور اولش در رواند نصکره نبی علیه السلام هدایه کفار دین مقدم قتاله امر
ایدوب (فاذا نسلح الاشرار الحرم فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم) قول شریفی الیه خطاب یوروب اندن صکره
جیع از مانده و جمع ممکنه ده مطلق قتال ایچون (وقاتلوهم حتى لا تكون قسوة) وقاتلوا المشركين كافة
وقاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر) نظم شریفله خطاب یوروشلردر (اذا قام به بعض سقط عن
الكل ولو تركه الكل انما) فحين بعضیسی جهادی اقامت ایلمه جله سندن ساقط اولورا کرجله سی زک ایلمه
عموما آتم اولور و جهاد فرض یمنه دکلد وزیرا جهاد قتلدر و حق تعالیٰ نیک بناسی غریبدر و تخریب فسیان
رب ایدیکنه نبی علیه السلام (الان ان بنيان الرب لمعون من هدم بنيان الرب) اثر و اولش در لکن اعلاء کلمه
الله و اعزاز دین و دفع فساد فرض اولش در چونکه بعضیسیله مقصود حاصل اولیجی باقی سندن ساقط اولور و صلا
جنازه و در سلام کبی (لا يجب على صبي وامرأة أو عبد واعي ومقعد واطمع) جهاد صبی اوزرینه واجب دکلد
زیرا مرفوع القلدر و خاتون و عید اوزرینه دخی واجب دکلد وزیرا خاتونک زوجتک خدمتی اوزرینه اشتغالی
و عبدک مولیٰ سنک خدمته اشتغالی حق شرع اوزرینه مقدمدرواعی و مقعد و اقطع اوزرینه واجب دخی
دکلد وزیرا عابر لرد دفع جرح ایچون واجب اولدی (فان هجم العدو ففرض عين) اگر عدو هجوم ایلمه حتی
غلبه ایلمه جهاد فرض عین اولور (فخرج المرأة والعبد بلاذن الزوج والمولى) عدو غلبه ایدیک خاتون
زوجتک اذنیسر و عبد مولیٰ سنک اذنیسر جهاده جیقر لریز فرض عین اولش در صوم و صلا کبی و فرض عین
ایسه عبد اوزرینه مقدمد (وكره الجعل ان كان في) جعل مکروه اولدی اگر بیت المالد برئی و ارایسه مثلا امام
غزای تقویت بولق ایچون اصحاب اموالی برئی قتل یعنی انلردن برئی المکر و هدر وزیرا و جعل ابرته
نبیه در جهاده خود حقیقت ابرت حرامدر و ابرته نبیه اولان مکروهدر وزیرا ضرورت یوقدر (والافلا) اگر
بیت المالد فی یوغیسه جعل مکروه دکلد وزیرانی علیه السلام صفوانک دعویٰ رضایی یوغیکن الدی و عمر
قاعد فرستی غزایه کیدنلره وردی وارکن اولنلری اولی اولنلره تقدیم ایدردی اولی برینه اوزکن کوندردی وزیرا
امور جهاده احوال نام متفاوتدر (واذا حاصرناهم ندعوهم الى الاسلام) فحين کفاری محاصره ایلمسک
انلری اسلامه دعوت ایدر وزیرا بن عبادن مریدر که نبی علیه السلام مادامکه اسلامه دعوت ایلمیه قتاله
مباشرت یورده زلردی (فان المسلموا) اگر اسلامه کاورلره قتال دین منع اولنور وزیرانی علیه السلام دین (امرت
ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله) قول شریفی شرف و رود یولشدر سیدی افندی کلمه (لا اله الا الله) کفایت
ایاز مادامکه (محمد رسول الله) ذکر اولیمه یورمشدر لکن اکایجاب و بریلور که کلمه شهادتک جزء اولی مجموعنه
علم اولشدر ته کیم قرأت (قل هو الله احد) دینلور شرح بحاریده کرمانی دخی بویلمه تصریح ایلمدر
(والا قالی الجزية ان كانوا من اهلها) اگر اسلامه کلوز ایسه ادا جزیه به دعوت ایدوزا کرجزه به ای اولورلره مثلا
اهل کتاب و مجوسی کبی و عجمده عبده اونان کبی بونلر ادا جزیه به اهل لردر اما مریدر و عید و اثنان بونلر
جزیه به اهل دکلدرد و اسلامدن غیریسی قبول اولنر (وین لهم قدرها متى تحب) و انلره جزیه نلک مقداری
اوزرلرینه نه زمان واجب اولور یان اولنور (فان قبلوا فظلم مالنا و عظیم ما علينا) اگر جزیه فی قبول ایدرلره
بزم ایچون اولان انلر ایچون اولور و بزم اوزریره لازم کلن انلر اوزرینه لازم کاوروزر اعلیٰ رضی الله عنه (انما
بذلوا الجزية لتكون دماؤهم كدماؤنا و اموالهم كما ونا) یورمشدر معلوم اوله که یوحکم عموم اوزره دکلدرا کر
عموم اوزره اولسه بزم اوزریمزه واجب اولان عبادتدن و غیریدن انلر اوزرینه دخی واجب اولق لازم کاوردی
کفار ایسه عبادات اله مخاطب دکلدرد بزم انمه مزقنده اما بعضیلر قنده مخاطبیلر دبلکه یوقر و ده فلیهم مالنا
و عظیم ما علينا قولنندن مراد فحين انلر کدما واه و انلره تعرض ایلمه ریاخود انلردن بعضیسی بزم دما و اموالز
تعرض ایلمه رواجب اولان حکمه ایسه و هر نه طرفدن واقع اولورسه اجری اولنور دیمکدر (وحرم قتال من
يلتصق بالعدو قبل ان يدعى) دعوت اولغزندن اول شول کس نه نلک قتالی حرامدر که اگاه دعوت ایرشامش اوله زیرا

باب الغنائم وقسمتها

بواب غنائم وقسمتها احكامي يساندها (وما فتح الامام عنوة فسمه بين المسلمين) بلاد كفرة دن هر بلد بکه
 امام قهر افتخ ابله اخراج نصد نصره مسلمين ميتده بلدي قسمت ايد زيراني عليه السلام حين قتله خيمري
 قسمت يور مشدر (اوقرا هله عليه ووضع الجزية عليهم والمخراج على اراضيهم) وباخود اهلي اول بلد اوزر شه
 اقرار ايد برو کند بک اوزر شه بک اوزر شه واراضی اوزر شه خراج ايد رته کيم عروضي الله عنه سواد
 اراضي عراق فتد ابلد کده اولاد بني راعه اربني ابلد بکند وک اوزر شه جزیه واراضی اوزر شه خراج
 وضع ابلشدر (وقتل الاسارى) امام ديلرسه قبل الفتح اخذ اولان اسيری قتل ايد زيراني عليه السلام بني
 قزويني قتل ابلشدر (واسترقهم) وباخود ديلرسه انري قول ايد (اوترکهم احرار اذمة للمسلمين) وباخود امام
 انري سر اولد قلمی حالمه مسلمين ايچون صاحب ذمت ترک ايد (واسلامهم لا يمنع استرقاقهم) مالم بکن قبل
 الاخذ (وانلک اسلامي قبول اولر شه مانع دکادر مادامکه اسلامي قبل الاخذ اوليه واکر قبل الاخذ مسلم
 اولور شه رق اولوزر (ولا يجوز رد هم الى دارهم) وانلري دار حربه دجا زکادر وانلري دار حربه کوندر مک
 کفره به اعاندر (ولا المن ولا الله ايماناً) برشي اخذ ايچون بجانانلک جازد کادر و مال ايله فد دخی جاز
 دکادر زير کفره به تقويتدر (وقيل لا يأس به عند الحاجة اليه) ديند بکه ماله احتياج اولند قده فدا ايله اخذ
 مال لا يأسدر بوقول امام محمد کير کيرنده اولان قوليد که اساراي بدي استدلال ايلشدر بزم ايچون دليل
 بود که بني عليه السلام وقتا که بدرده اساراي فدا ايلد کده حتى سبحانه وتعالى بني عليه السلامي (ولا کتاب من
 الله سبق لکم فيها اخذتم عذاب عظيم) قول شريفی ايله عتاب يورده قده بني عليه السلام ابو بکر ايله او بربکا
 ايلر ايدى زير اوفدا ابو بکر رضي الله عنهم اشارتيله ولس ايدى وعمر رضي الله عنه بني عليه السلام و ابو بکر
 مخالفت ايلش ايدى وبني عليه السلام يور مشدر که اگر کوکدن عذاب نازل اولسه ايدى عمر دن غیری کسسه
 نجات بولز ايدى (ويجوز بالاسارى عندهما) مال ايله اوليوب اسير ايله فدا امامين قنده جاز اولور مثلاً براسيره
 بر مسلمان اسير ايچون فدا جازدر شافعي قولي دخی بودر اما امام ابو حنيفه قنده جازد کادر زير افاده
 کفره به معارفت بولش اولور (وتدعيه من شق نقاباً فخرق ولا نهقر) دار اسلامه نقلي مشقته اولان مواشي
 ذبح اولنوب احرار بالشار اولنور اما سکر لخر زير اسکر مک مثله در ومثله ايسه منهدر (ويحرق سلاح شق نقله)
 دار اسلامه نقلي مشقته اولان سلاح دخی احرار بالشار اولنور احرار اولسي ممکن ايسه اوليان حديد کبي
 سلاح دفن اولنه کفره واقف اوليه (ولا تقسم غنيمة في دار الحرب) دار حربه غنيمة تقسيم اولنور يعني تقسيمي
 جازد کادر زير بزم قزنده ثبوت داريزده اسرار زکدر نصره اولور امام شافعي بولک خلا فخره در (لا يلاذع
 ثم رد الامانة) عسکره ويرلک جازددر اسير دن جقد قد نصره ودا اولنور (ولا تباع قبل القسمة) قسمتدن اول
 مال غنيتمدن حصه سده دونه جک مالي بيع ايلک جازد کادر (وانتقال وارده سواء في الغنيمة) جنگ ايديجي
 واکامعين اولان غنيتمه برابر در (وکذا مدخلهم قبل احرار هداونا) غنيمة دار مزده اسرار دن مقدم عسکره
 لاحق اولان مدد دخی مقاتل کبي قسمته برابر در (ولا حق فيها السوق لم يقاتل) مقاتله اتمين سوق ايچون
 غنيتمه حتى بوقدر زير انلر قصدي تجار تد بويخه اعزاز دن دکادر واکر ماته ايد رسه غنيتمه مشارک
 اولور (ولا لمن مات في دار الحرب قبل احرار بارها) داريزده اسرار دن مقدم دار حربه متوفى اولان کسسه
 ايچون غنيتمه حتى بوقدر (ولو بعد الاحرار جوت نصيبه) اگر غنيمة دار مزده اسرار دن نصره متوفى اولور شه
 نصيبی ميراث اولور زير ارث رزقه ملکه جاري اولور بعد الاحرار دن جقتن اولوب نصيبی رزقه سنده ويريلور
 (ويمنع منها بلا مئة في السلاح والركوب والبس ان احتيج) قسمت اولوزدن مقدم غنيتمدن سلاح استعمال
 ودايه به رکوب ونوبي لبس ايله انتفاع اولوزد احتياج اولوب کند ودايه ونوبي صيانت ايچون اولور شه
 مکرر در زير اجابت بنده مال مشترکه واستعمال انتفاعي مباح ازار (وبا ملب والطب والهدن
 والطيب مطلقاً) اولنور واولوزدن وباغ وطيب ايله انتفاع اولنور احتياج اولون کرک اولسون (وقيل ان احتيج)
 ديند بکه بولر ايله انتفاع اولنور واکر احتياج اولنور شه (لا يبيع اصلاً) مطلقاً کرک احتياج وکرک عدم
 احتياج اولسون دار حربه بيع ايله انتفاع اولنور اسرار دن ممان اولد بغي شني بيع ايلش اولور ويايه

جازد کادر (ولا التول) يعني مال اتخاذ ايلک دخی جازد کادر (ولا بعد الخرج) دار حربه کفره قبل القسمة
 دخی انتفاع اولوزد قبل القسمة جکه تک حقيدر زيراني اوليجي جازد کادر (بل يرد ما فضل الى الغنيمة) بلکه
 دار اسلامه خروج ايلد کده علف وطعام دن بونره بکزر شيدن فضل قلاي غنيتمه رد ايدر اگر قسمت اولمش
 ايسه (وان انتفع به يرد فتيمة) مافضله ايله بعد الخرج منتفع اولمش ايسه قيمتي غنيتمه رد ايدر بوقول دليلدر که
 بعد الخرج اصلاً انتفاعي جازد کادر اگر بيع دخی ايلش ايسه غنيتمه رد ايدر (وان قسمت قبل الرد تصدق به
 ولو غنيا) اگر دجا بزدن مقدم غنيمة قسمت اولمش ايسه اول رد ايدر جک شني تصدق ايله اگر غني ايسه
 (ومن اهل منهم قبل اخذه احرار نفسه وطفله وكل مال هو معه او دية عند مسلم او ذي) کفره دن شول کسسه که
 غزاة کند وي اخذ دن مدم مسلمان اولدي کند ونفسي احرار ايلدي وطفله او غلتي دخی احرار ايلدي زير
 طفل بابانک اسلامي ايله مسلمان در وکند و ايله مالک کايستي دخی احرار ايلدي و مسلمان وذي ياننده امانت قود بغي
 مالي دخی احرار ايلدي زير اول امانت قويلان مال حکما کند والنده در مودعک الی کيددر زير مودع حفظده
 مودع ايچون عاملدر (وعقاره في) عقاري في در انصاف امام شافعي خلاف ايدوب عقاردخی امانت کيددر
 کند وک اولسنه ذاهب اولمشدر (وقيل فيه خلاف محمد وبني يوسف في قوله الاول) ديند بکه عقارده امام محمد
 و ابو يوسف قول اولنده خلاف وارد بولر قنده عقاردخی سائر اموال کيددر في دکادر اما ابو يوسف قول
 آخرنده ابو حنيفه ايله معادر (ولله الكبير رزقه وعلها وعبد المقاتل وماله مع حربي بقصب او دية في)
 کفره دن مسلم اولان کسسه تک يولک او غلي و خاتوني و خاتونک حلي وجنک ايدن عبي و حريده کرک غصب ايله
 وکرک امانت ايله اولان مالي في در يعني غنيتمه را مال کيبري کافر و حريدر بابا به تابع دکادر زوجه سي دخی
 حربه در اسلامه زوجه تابع دکادر وحلي دخی کذلک وعبد مقاتلي محمدی جهتيه مولا سنک حکمتدن
 حية وب اهل داره تابع اولدي اهل دار ايسه في در اما مقاتل دکل ايسه في اوليوب مولا سنه تابع اولور
 و حريتنک يدي يد حرمه دکدر ايله اولان مال في مدر (وکذا ماله مع مسلم او ذي بقصب) مسلمه اولان وباخود
 ذميده غصب ايله اولان مال دخی في در استيلاء ايله مالک اولور مال معصوم دکادر (خلافا لهما) امامين
 ايچون خلاف وارد و انر قنده مال معصوم در صاحبته تابعدر (وقيل ابو يوسف مع الامام) ديند بکه
 ابو يوسف بومثله ده امام اعظم حضرت تزيه معادر (فصل في كيفية القسمة) بوفصل کيفيت قسمت
 ياتسده در (تقسم الغنيمة) غنيمة تقسيم اولنور يعني امام غنيتمدن حتى سبحانه وتعالىنک (فان لله خمسة)
 قول شريفی موجب غنيمة قسمت اخراج ايدوب باقيستي غزاة تقسيم ايدر (لر ارجل سهم ولل فارس سهمان)
 ياده ايچون بر سهم فارس ايچون ابکي سهم قسمت اولنور ابو حنيفه قنده (وعند هذان لانه امهم له سهم وفقره
 سهمان) امامين عندنده ارج سهم اولنور بيان ايچون بر سهم اتلي ايچون ابکي سهمدر وشافعي
 قولي دخی بودر (ولا يسهم لا كثر من فرس) بر فرسدن زياده ايچون سهم اولنور يعني نصيب ويرلر (وعند ابی
 يوسف يسهم لفرسين) ابو يوسف قنده ابکي فرس ايچون سهم ويريلور (والبراذين كالعتاق) براذين سهم ملري
 عربی آت کيددر انلر ايچون دخی سهم ويريلور براذين بر ذونک جعيدر بجم اتيدو عتاق کسر عين ايله
 عرب اتيدر (ولا يسهم لرا حله ولا بقل) راحله يعني سيانه و فاطر ايچون سهم بوقدر زير ابکي سي ايله ارهاب
 عدو واقع اولوزد اولوزلنده مقاتله دخی ممکن دکدر راجل حکمتده در (والعبرة لكونه فارساً او راجلاً عند
 المجاوزة) اعتبار دار حربه مجاوزده فارس وباخود راجل اولسيدر مثلاً عسکر دن هر قنفيسي دار اسلامدن
 دار حربه دخول وقتنده انلر بولندي ايسه اتلوسم مني اولور راجل بولنور ايسه ياده سهمي اولور اعتبار اول
 محله در (فيتبني للامام ان يعرض الجيش عند دخوله دار الحرب ليعلم الفارس من الراجل) امام ايچون وباخود
 نبی ايچون لا يقدركه دار حربه دخوله عسکري عرض ايليه را بيلدن فارسي بک ايچون (فن جازر راجل
 فاشترى فرسانه سهم راجل) شول کسسه دار حربه راجل تجاوز ايلسه بعده بر فرس اشتر ايلسه اول
 کسسه ايچون ياده سهمي وارد در يعني بر سهم ويريلور (ومن جاوز فارساً ففق فرسه له سهم فارس) شول کسسه
 کدار حربه فارساً تجاوز ايلسه بعده فرس هلال اولسه اول کسسه ايچون فارس سهمي وارد اعتبار دخوله در
 شافعي قنده عکسي اوزر تهيم اولنور (ولو باعه قبل القتال اوزر به او اجره اوزر هته قسم راجل في ظاهر

اثنان شاه) اگر تاخر اشترایلد یکی کافر لاسیرایلد یکی عبد اولور سه دار اسلامه اخراج ایلد کد نصکره
 تاجرد. ایکن عبد کوزی قجار لسه وتاجر اوشیق اخذ ایله مالک قدیمی دیلمه کل غنی ایه اخذ ایدر دیلمه
 ترک ایدر الدینی ارشی الیز و یا خود ارش مقابله منده قیمتدن نقصانه ویره مزور ارش تاجر ملک کنده ایکن
 حاصل اولشد و ملک قدیمه اعاده اولن (وان اسر و نه من ید التاجر فاشتره آخر یاخذ المشتري الاول منه ثمنه
 ثم المائت منه بالثمن و لیس له اخذه من المشتري الثاني) برکسته نیک عبدی اسیر اولوب دار حربه داخل
 اولد کد نصکره بر تاجر اشترایله بعده اول تاجر لیدن کفره اول عبدی اسیرایله لر بعده بر آخر کنه کفره دن
 اشترایلدوب دار اسلامه اخراج ایله مشتری اول مشتری نایند غنیه اخذ ایدر اند نصکره مالک قدیمی مشتری
 اولن ایکی غنیه اخذ ایدر و مالک ایچون مشتری نایند اخذ ایلک یوقدر (ولا یسکون حرنا و مدبرنا و ام ولدنا
 و مکاتبنا) کفره نرم حر مزه و مدبر مزه و ام ولد مزه و مکاتبه مالک اولن لر زیر احوال ملک اولان مالدر بوتلایسه مال
 دکلدر و شلایو نری اسیرایله لر بعده بر غالب اولن قیمتدن اول و صکره مالکی اخذه قادردر (و تلك علیهم
 کل ذلك) بود کرا و لولر کلبستدن بر انلر اوزر نه مالک اولور زیر اشر عشره مالک عصمتی اسقاط ایلد
 جنانیتر نه جز ایچون (ولا یسکون عبد البقی الیه فیاخذ مالک بعد القسمه مجانا ایضا) کفره کند بلره بزدن
 فر ایدن عبده مالک اولنر و بعد القسمه مالک اول عبدی مجانا اخذ ایدر قبل القسمه اخذ ایلد یکی کبی زیر
 اهل حرب ملک کنه داخل اولوب بلکه مالک ملک کنده یاقیدر (لکن یعوض عنه من بیت المال) لکن
 بیت المالدن عبد ایچون حصه منه دو تن کسته یه عوض ویریلور (وعندهما کلام سور) اما بن قنده اسیر
 اولن کسبیدر بوتدر بر چه عبد آبقه مالک اولور (وان ابق بفرس و متاع فاشتری رجل ذلک کله و آخر چه اخذ
 المالك ما سوى البیة بالثمن و العبد مجانا) اگر عبد و فرس و متاع فر ایدوب دار حربه داخل اولسه و بر ورجل
 عبدی فرس و متاع ایه اشترایلدوب دار اسلامه اخراج ایله مالک عبد دن ما عدا سنی عن ایه و عبدی مجانا اخذ
 ایدر زیر کفره فرس و متاعه مالک اولور اما عبده مالک اولنر (وعندهما بالثمن ایضا) اما بن قنده فرس
 و متاعی عن ایه اخذ ایلد یکی کبی عبدی دخی عن ایه اخذ ایدر (وان اشتری مستأمن عبد اسلم او ادخله دارهم
 عنق خلافا لهما) اگر مستأمن بر عبد مسلمی اشترایله و دار حربه ادخال ایله عبد معتق اولور ابو حنیفه
 قنده اما اما بن قنده خلاف وارد انلر قنده معتق اولنر ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که ذل کافردن مسلمی
 تخلص ممکن اولدینی مرتبه واجد راحدی شرط که تباین دارین در و علت مقاسنه قائم اولدیکه اول علت
 اعاقدر دار حربه احد زوجینک بری اسلامه کسه اوج حیض مقام تفریق قائم اولدینی کبی اما بن قنده ایچون
 دلیل نرم اولدیغیزه واجب اولان بیع ایدر مکه جبردر مسلمی ذل کافردن خلاص ایچون لکن داخل اولان
 جبردار حربه دخول ایه زائل اولدی پس ایجبدی بد مستأمنده عبد اولدینی حاله باقی قلوب معتق اولنر
 وان اسم عبداهم ثم جاءه فاطهر فاعلیم او خرج الی عسکرنا فمهر) اگر دار حربه کفره ناک بر عبدی
 سلمان اولسه و نه کله و یا خود بر کفره اوزر نه غلبه ایلد و یا خود نرم عسکر مزه چقه اول عبد حر در بوکا
 بب بودر که عید طایفه مندن النی و یا خود یدی تفرعید مسلمان اولوب نبی علیه السلامه کادیر بعده
 ند بلی کلوب رد اولن سنی طلب ایلدیر نبی علیه السلام (عتقا الله) یوروب معتق اولدق لر نه حکم ایلدی
 نه نل ایچون حکم و لایندر زیر اوقتی حکمدر

باب احكام المستامن

بویاب مستامن احکامی بیامد در هر حق می باید بر داند باید داخل اوله مستامن دیر از درون دخی
دار حربه داخل اوله مستامن دیر از داخل اوله مستامن دیر از داخل اوله مستامن دیر از داخل اوله مستامن
نخن برم تا جر زمان ایله دار حربه کفر به داخل اوله مستامن ایچون انکه مالک نردن و قائل نردن بر شیشه
نقرش ابلک حلال اواز نقرش اوله حق ندر اوز نقرش غنیمت السلام ایسه عدد ندر نمی و در مندر دیر از داخل اوله مستامن
و احرجه مله منظور افیتصدق به اگر مستامن کفر ندر برنی اخذ ایله و ب دار اسلامه اخراج ایله خبیثا و سرا
مست اوله ندر نقرش نصدق ایله و اوان عذریه ملک م خدمت احرجه ارفع دیر ایله داخل اوله مستامن
نقرش نصدق ایله و اوان عذریه ملک م خدمت احرجه ارفع دیر ایله داخل اوله مستامن

غیرنی اشامه لکن ملکک ملبله اولسه اول تاجر ایچون تعرض ایانک حلال اولوراسیرکی زیر ائزده هر حالده تعرض جائز داماستانه غدر اولدقه جائز اولور اما فروجه تعرض ایکی سته دخی جائز کلد زربا فروجک حلال اولسی غلک ایله درملک ایسه بعه الاخر ازدر الامکرکه خاقونی ویاام ولدنی و مدبری اسیر اولمش بوله و کفره وطنی ایلمش اوله اکروطنی ایلمش ایسه وطنی اولنجه زیر اشتباه نسب لازم کاور و جابه سنی بوله وطنی جائز کلد و کرک حری وطنی ایلمش کرک ایلمشون زیر جابه بی اسیر ایلد کلد مالک اولور بونقده برجه حری نک مالنی اولور (وان ادا نه غمه حری و ادا ن حریا) اگر در حربه بر حری مستأمنی مدیون ایلمه و یا خود مستأمن حری بی مدیون ایلمه (او غصب ا حده همان الاخر و خراج الینا لا یقضی بشئ) و یا خود ایکی سندن بری آخردن برنی غصب ایلمه و ایکی سی دخی یعنی مستأمن و حری بزه چقه لر بر سته برنی قضا اولنر (و کذا الوعد ذلک حریان و خراج مستأمنین) وینه برنی قضا اولنر اگر ایکی حری بر برین مدیون ایلمه و یا خود بر برین غصب ایلمه و مستأمن اولد قلی حالده دار اسلامه کله مر (وان خراج مسلمین قضی بالذین لا بالغصب) اگر ایکی حری ذکر اولن انفعالی اشد کد نصکره دار اسلامه مسلم اولد قلی حالده چقه لر دین ایله قضا اولور و اما غصب ایله قضا اولنر (ولو اسلم الحری بعد ما غصبه المسلم ثم خراج بقی بار ددیانه) بر مسلم بر حریدن غصب ایلد کد نصکره اول حری اسلامه کله اند نصکره ایکی سی دخی دار اسلامه چقه و دیانه رده فتوی و بر یلور اما قضا و بر لمز (وان قتل احد المستأمنین المسلمین الاخره فعليه الدية فی ماله) اگر در حربه ایکی مسلم مستأمندن بری آخری یعنی ولد اشنی قتل ایلمه دیت اول کس نه نک کند و مانلدن واجب اولور کرک عدا اولسون کرک خطا اولسون (وان کفارة ایضاً فی الخطأ) دیت واجب اولد یغی کی خطا قتله دخی کفارت واجب اولور (وان کان اسیرین ملاشی الا الکفارة فی الخطأ) اگر مذکور مستأمن اولوب اسیر اوله مر اوزینه برنی واجب اولور الا قتل خطاده کفارت واجب اولور (وعندهما کالمستأمنین) اما من قتله اسیر بر دخی مستأمنر کیدر و عمد و خطاده دیت واجب اولور و قتل و خطاده کفارت واجب اولور (ولا شی فی قتل المسلم غمه مسلماً اسلم ولم یجر سوی الکفارة فی الخطأ انفاً) در حربه مسلمان اولوب مستأمن اولین مسلمانک خطا قتله کفارتدن غیر برنی یوقدر انا قاشافی قتله خطاده دیت عمده قود واجب اولور زیر اول کس نه نفس معصومه بی قتل ایلمدر (فصل) یوفصل مستأمنک باقی قتلان احکامی یاتده در لا یمنک مستأمن ان یغم فی دار ناسنه و یقال له ان ائت سنة تضع علیک الجزیه) حری مستأمن بزم دار مزده سنة کماله اقامتی ممکن اولر مه ا کاد کیلور اگر سته کماله مقیم اولور مسکن اوزر بکه جزیه وضع ایدر (فان اقام سنة صار ذمیاً ولا یمنک من العود الی داره) اگر بر کس نه اقامت ایدر سه ذمی اولور بونقده برجه کند و ولایتنه عودنه نمکین و بر لمز یعنی ککه قدرت و بر لمز (و کذا الویل له ان ائت شهر او شهر و ذلک فاقام او اشتری ارض او وضع علیه خراجها و علیه جزیه سنة من حین وضع الخراج) اگر اول حری مستأمنه اگر ن برای اقامت ایدر مسکن و یا خود اوج آی اقامت ایدر مسکن جزیه وضع ایدر زیاده و اول بوند نصکره اقامت ایلمه ینه ذمی اولور و یا خود بر ارض خراجی اشتر ایلمه و ارضک اوزر سه خراج وضع اوانسه خراج وضعک و نشندن بر سته نک جزیه می کند و اوزر ینه واجب اولور (او نکبت المستأنة ذمیاً) و یا خود جزیه مستأمنه بر ذمی نکاح ایلمه دار مزده اقامتی التزام ایدر بزوجنه تبعت ایله ذمی اولور (لا لونکج و ذمیة) ذمی اولنر اگر مستأمن ذمی بی نکاح ایلمه زیر اطلاق و بر ب ینه بلندن رجوع ایلمک ممکن کد و بونقده برجه التزام ایلمش اولور (فان رجع الی داره حل ذمه) اسباب مذکور ایله ذمی اولان مستأمن اگر دارنه رجوع ایلمه قاتی حلال اولور زیر انک رجوعی امانی باطل ایدر (وان کاله و دبعة عند مسلم اودی اودین علیهم ما غنموا و ظهر علیهم سقطت ذمه و صارت و دبعة فیه) اگر اول حری مستأمنک مسلم یاتده و یا خود ذمی یاتده امانتی اولسه و یا خود ایکی سنک اوزر زنده دخی اولسه و اول کس نه اسیر اوله و یا خود بر اهل حربه غلبه ایدر ب اولدخی ایچنده بولوب قتل اولنسه دیتی ساقط اولور و امانتی مسلمینه غنیمت اولور (وار قتل ولم یظهر علیهم ارمات فهو ما ورنه) اگر قتل اولنسه و بزم عسکر عزالمه غلبه ایلمه یعنی اول کس نه غلبه سز قتل اولنسه و یا خود فوت اولسه اول دین و امانت ور نه می ایچوند زیر ا حکم و امان هنوز باقیدر (فاذا جاء حری یا مان

وله زوجة هنالك وولد وواله عند مسلم اودى اوسرى فاسلم هنالك ثم ظهر عليهم قال الكل في (اكرامان اليه بربري دار اسلامه كاه ودار سر بده زوجة سي اوله و برمسلم ياتده ويا خود دمي ويا خود دمي ياتده ولد وواله اوله وگند وبي دار اسلامه مسلمان اوله اندنكره اهل حرب اوزر بنه غلبه ايلان ذكر اوله نكاح جله سي غني در بونك في اوله سي ولا صغيره مسلمان اوله سي بابا نكاح اسلامه تبعيت ايله اولور بجن بدنده و تحت ولايت خنده اوله قده بوايه تبين دارين حبيبه ولايت مخدق دكلد اموال دخی ككذلك جله سي في اولور (وان اسلم غني ثم جاء ثم ظهر عليهم فقتله حر مسلم ووديعته عند مسلم اودى له وغير ذلك في) بربري دار سر بده مسلم اولوب اندنكره دار اسلامه كاه بعده اهل حرب اوزر بنه غلبه اوله اول كسته نك كوچك اوغلي حر مسلمان ويا خود دمي ده اوله انما كند بنگر اما طفل واما بدن غير بي في در (ومن اسلم غني وله هنالك وارث مسلم فقتله مسلم عدا اوخطأ فلا شيء عليه الا الكفارة في الخطاء) بركنه دار سر بده مسلمان اوله ودار اسلامه مسلم وارث اوله و برمسلم عدا ويا خود خطا اول كسته في قتل ايله قاتل اوزر بنه بربري بوقدر الا قتل خطاه ككفارت وارث اوزر بر اعصت عدم مهاجرت ايله باطل اولوب خطاه ديت و عورده قود واجب اوله اما خطاه ووجوب كفارت حتى سبحانه وتعالى نك (ومن قتل مؤمنا خطأ فمئة بر رقة مؤمنة) قول شريفي دار اسلامه در در حرب قيدي ايله مقيد دكلد بوايتك اختصاصي انجق خطاه در خطاه اختصاص ايچون عورده ككفارت بوقدر (وان قتل مسلم لا ولي له خطأ) اكر وليسي اولين برمسلم خطا قتل اوله (اومستأمن اسلم هنالك) ويا خود دار اسلامه مسلمان اولان مستأمن خطا قتل اوله (فلا امام اخذ الدية من عاقلة القتلى) امام ايچون قاتل عاقلة سندن ديت اخذ ايلك وارث اوزر اول كسته نقص معصومه في قتل ايلشدر (وفي العمد له ان يقتص او ياخذ الدية وليس له العفو بجانا) قتل عورده امام ايچون قصاص ايلك وارث ويا خود طريق صلح ايله ديت اخذ ايلشدر اما نك ولايت نظريه سي وارث وولي نه رأى ايلدرمه اني اشدر حقيقت سان قصاص ديت بيت الماله انقعد امام ايچون مجانعا غوايلت بوقدر زير عامه نك حقيدر

باب عشر وخراج

بو باب عشر وخراج ياتده در (ارض العرب عشرية) ارض عرب عشرية در (وهي ما بين العذيب الى اقصى حجر البقيع و هرة الى حد الشام) ارض عرب عذيب ما بين دمن بيله مرمه اقصاء بحره وحدشاه دكندر عذيب بني عيم صونك اسيد مرمه بر جلك اسيد در بغير قبيله نك اسيد در ديد بيلعني طولا عذيب وقادسية دن بين و هرة دن حجر آخر نه دكندر و عرضا بين و دهنا و رمل و عالم و مشارق شامه دكندر بو ذكرا و انان عاللك كيسي عشرية در زيراني عليه السلام و خلفاء راشدين عرب خراج ايلشدر (وكذا البصرة) و بصره دخی عشرية در قياس بوايه كه خراجيه اوله زير اقم اقم اوله در واهي دخی اول راخي اوزر بنه قرار اولشدر و اراخي عراقندركن اجماع صحابه ايله عشرية اولشدر اوكل ما اسلم اهل افق عنوة و قسم بين الفاتحين) و هراضكه اهل اسلامه كله ويا خود قهر افق اولوب بين الفاتحين قمت اوله اوله دخی عشرية در (وارض السواد خراجية) ارض سواد عراق عرب خراجيه در زير حضرت عمر ابن العاص مصري فتح ايلد كده خراج وضع ايلدي و حضرت عمر صواي فتح ايلد كده محضر صحابه ده خراج وضع ايلدي و صحابه كزين شام اوزر بنه خراج وضعنده اجماع ايلشدر و بوكا - وادعيه سي اناج با كينلري بيشيل اوله يني ايو وندر (وهي ما بين العذيب الى عفة حلوان ومن الشامية الى عبادان) ارض سواد عرضا عذيب ما بين دمن عفة حلوان و طولا فليبه دن ويا خود علشدن عبادان دكندر حلوان اسم بيلدر عبادان خط البحر اوزر بنه بر حصن صغير در (وكذا كل ما فتح عنوة وافر اهل عليه ارض و حواصلي مكة) هر ملكه ككته قهر افق اوله واهلي اول ملكك و اراخي اوزر بنه قرار قلته ويا خود صلح اوله مكه دن غيري اول مقوله اراضيك جله سي خراجيه در اما اراخي مكة مكرمه عشرية در قياس بوايه كه مكه مكرمه دخی قهر افق اولشدر خراجيه اوله كينتي عليه السلام له بوب خراج وضع ايلشدر (دارس - وادعيه لا ما با ربي و بيه - هم اها نقصهم فيها) ارض سواد اهل ايچون مملوكه در بيهي ملكه در و - اتر اموال و املاك كبي بيع و تصرفلري بيلشدر (وان اسلم موات به شرفه مواتي يوسف و ماؤه عند شهم) اكر موات احيا اوله يني بر ارض موات

احيا اوله يوسف قنده اكر ارض خراجيه به قرب ايله ارض خراجي اعتبار اولشور اكر ارض عشرية به قرب ايله ارض عشرية به اعتبار اولشور و امام محمد قنده صونه اعتبار اولشور اكر ماء خراجيه ايله سي اولور بنه خراجيه اعتبار اولشور اكر ماء عشرية به اعتبار اولشور (والخراج نوعان خراج مقاسمة) خراج ايكي نوع در بر نوعي خراج مقاسمة در و خراج مقاسمة اوله كه بخان امام بيلدر في قهر افق ايدوب اراضيسي اوزر بنه خراج وضع ايلسه مثلا خارجك خسي ويا خود ربعي ويا خود نصفتي تعيين ايلشدر نه كيم نبي عليه السلام اهل خيبره وضع ايلشدر و بونك حكمي عشر حكمي در اما نصف اوزر بنه زياده اولش (فيته لعل بالخراج كالعشرية) بس ايدى بونقه در جله اول خراج عشر كبي خارجه نعلق ايلدرا لا بوقدر وارث در كه موضع خراجيه وضع اولشور حقيقتده بودخی خراجيه كذا في غاية البيان (خراج وظيفه) و بر نوعي خراج وظيفه در دمنه واجب اولان شيدرو نعلق ارض ايله انتفاع نكند در (ولا يراد على ما وضعه عمر رضي الله عنه على السواد) و سواد عراقه حضرت عمر رضي الله عنه وضع ايلد بكي نئي اوزر بنه زياده قلنيز (لكل جريب صالح للزراع صاع من بر اوشه و درهم) زراعت صالح اولان هر جريب ايچون بيله ايدن ويا خود شعير دن بر صاع و بر درهم وارث جريب شول اوشدر كه طول و عرضي ملك كسري ذراعي ايله ايش ذراع اوله و بو ذراع ايدى قبضه زياده در ذراع عامه نك اوزر بنه بر قبضه زياده ايلش ايدى ذراع عامه ايله التي قبضه و بيله بيله حسابك ذراعي التي قبضه در بوقدر بر جله يكرمي در صاع در (لا اله الا الله محمد رسول الله) عدد نجه و هر اصبع التي شعير در و بيله بيله سواد عراقك جريب در اما سواد اوله جرابي بيله ايلك مفارقه كورده در (و جريب الرطبة خمسة دراهم) و بيله نك جريب ايچون بش درهم وارث ربعي بش درهم خراج الينور (و جريب النكرم او النخل المتصل عشرة دراهم) باغك جريب ايچون ويا خود نخلك جريب ايچون اوله باغ كه بر بر بنه متصل اوله اون درهم خراج الينور (ولما سواه كزعفران و - ثمان مناطق) جريب مذكور انت ما و ايچون زعفران و بستان كبي طاقنه كورده در حضرت عمر بوايه كسته بر بنه وضع ايلدي اعتبار طاقنه كورده در (ونصف الحاريج غايه طاقنه) خارجك نصفي طاقنه غايه بيلدر زير تصيف عين انصاف در (ون لم تطق ما وظف تقس) موظف اولان شيه ارضك طاقني بونقه نقص اولشور زير حضرت عمر رضي الله عنه عثمان بن حنيف و حديقه الياف سواد عراق مساحه به كوندروب انلردخی مساحه ايدوب وضع خراج ايلد كارنده حضرت عمر بونله خطايا (لعلك اجلتمس الارض ما لا تطيق فقال لا بل حلتها ما تطيق و لو زدتنا لاطاقة) ديوجواب و بر مشلدر بوكلام عدم طاقنه نقصك جواز نه دائر (ولا يراد ان اطافت عند ابي يوسف خلا فالحمد) بويوسف قنده اكر ارضك طاقني دخی اولور بنه زياده قلنيز امام محمد ايچون خلاف وارث ايلك قنده طاق اوله قنده زياده قلنيز چا ترا اولور (ولا خراج ان انقطع عن ارضه الماء او غلبت اعياها او اسباب الزرع آفة) خراج بوقدر ربعي خراج النخر ارض دن صونقه قطع اولور بنه ويا خود صونقه ايلدرمه ويا خود زرع آفت اصابت ايله ربه (ويجب ان عطها ما لكها) خراج واجب اولور اكر ملكي اول اراخي في ابطال ايلدرمه (ولا يغير اسلم او اشتراها مسلم) ارض خراج صاحبي اولان مسلمان اوله ويا خود اول ارضي برمسلم اشترا ايلسه خراج متغير اولش صحابه كزين ارض خراجي اشترا ايلدردي و خراجي ادا ايلدردي (ولا عشر في خارج ارض الخراج) ارض خارجك يعني محصولنده عشر بوقدر محصول كلام عشر و خراج بروردن جمع اولش (ولا يتكرر خراج الوظيفة يتكرر الخراج) تكرار خارج ايله خراج وظيفه برمنده متكرر اولشدر (من سنة ده ايكي محصول و بر ملكه ايكي دفعه خراج وظيفه النخر زير حضرت عمر مكررا ووظيفه ايلشدر (بجلا ف ا عشر و خراج ثمانية) عشر و خراج مقاسمة بونك خلا في ربعي خارجك تكرري ايله خراج متكرر اولور (فصل الجزية) وقتا كه مصنف خراج اراخي ذكرندن فارغ اولدي ايله بونفصلده خراج رؤسي كه جزية دراني ذكر ايلدي زير الجزية سميه سي ذي قتلدن كفایت ايلد بكي ايچون بونقن كافر جزية قبول ايلسه قتل اندن بري اولور حتى سبحانه وتعالى نك (فانكروا الذين لا يؤمنون بالله) قول شريفندن (حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) قول شريفنده دكين واقع اولان نظم شريف اخذ جزية ايله قتلدن خلاصلشدر بختدر اكر دينلور بنه كتر معصيه در جواب و بر بلور كه جزية كسري نفر بردن بدل دكلد رايحق ترك قتل و اشترا فادن عورده و قصاص عورض ايله اسقاط اولغني كيدر (الجزية اذا وضعت بتراسه و صلح لا تغير) جزية بجن رضا و صلح ايله وضع اوله

ستغیر اولی (وان فحبت بلدة غنوة واقرباءها عليها توضع على ظاهرها في السنة ثمانية واربعون درهما) چن
بربلده قهر افخ اولنسه واهلی اول باده اوزرینه قرار قلنسه ظاهر غنای اوزرینه سه ده قرق سه سکز درهم
خراج وضع اولنور وهر آید دره دره اخذ اولنور (وعلى المتوسط نصفها وعلى الفقير القادر على الكسب
بهمها) اورنه حالو کسبه نل اوزرینه قرق سکز دره همک نصفی وضع اولنور وهر آید ایکی دره هم اخذ اولنور
و کسبه قادر اولان فقیر اوزرینه قرق سکز دره همک ربی وضع اولنور که اون ایکی دره دره دره آید بر دره
اخذ اولنور (وتوضع على كافي ومجوسى ووفى بمجوسى) کابی و مجوسی ووفی بمجوسی اوزرینه جزیه وضع اولنور
زیرا ووفی بمجوسى استرقاقی یا تراولسی وضع جزیه نک جواز نه دلیدر (لا عربى ولا على مرتد فلا يقبل منهما
الا الاسلام والسيوف) ووفی عربی اوزرینه ومرتد اوزرینه جزیه وضع اولنور زیرانی علیه السلام کدردن
طهور ایدوب وقران عظیم الشان کند و لربنک لسانی اوزرینه نازل اولوب و مجزیه باهره می کند و لربنک
اطهر اولنور و لربنک کفری سائرین اغنظ اولنور بولردن قبول اولنور الا لام و یا خود سید مرتده وضع
جزیه نک عدم جوازی بود که کند و می میدهد اولوب اما لک محاشنه واقف اولنور قد نصره ربی سه کافر
اولنور بود و قد برجه کفره ده غنظی ما نریدن اغنظ اولنور (وتسرق انشاها و طفلها) ووفی عربینک ومرتد
نسون و طفلاری عبداللور زیر ابوبکر رضی الله عنه حضرت علی بنی حنیفه نک نسوان و صیانی اسیر ایدوب
نمین بند نهت و ربه بدن اسلامه کیندری قتل اولنور (ولا جزیه على صبي وامرأه ومملوك) و کاتب و
کبیر و زمن و اعی و مقعد و فقیر لا کتب صبی و خاقون و مملوک و سکا تب و شیخ کبیر و کور و من و مقعد و کسبه
قادر اولان فقیر اوزرینه جزیه یوقدر (وراهب لا يخط) و ناس ایه مخالطه ایلیان راهب اوزرینه دخی جزیه
یوقدر زیر اجزیه قتلن بدله راهب ایه ماد اسک ناسه مخالطه ایه قتل یا نرکد رومام محمد ابو حنیفه دن
روایت ایدوب راهب اوزرینه جزیه وضع اولنور اگر عمل قادر اولنور و زراو کسبه ارض خراجیه معطل ایدن
کسبه کیدر (وتجب في اول الحول ويؤخذ قسط كل شهر فيه) جزیه سه اولنور واجب اولنور و هر شهر نک قسطی
اول ایدن اخذ اولنور و غنیدن درت و متوسطدن ایکی دره هم و فقیردن بر دره هم (وتسقط بالام والموث) جزیه
اسلام ایه و یا خود موت ایه ساقط اولنور (وتتداخل بالتكر) جزیه تداخل اید و لک تکرری ایه مثلاً بر ذمینک
اوزرینه ایکی حول مرور ایدوب جزیه سن ادا ایلدش اوله امام اعظم قنده سنه اولینک جزیه سی ساقط اولنور
زیرا جزیه کفر اوزرینه عقوبه واجب و خنکه عقوبات جمع اوله تداخل ایدر (خلافا لهما) امامین خلاف
ایدوب انر قنده مایکی سه نک جزیه سی واجب اولنور (بخلاف خراج الارض) خراج ارض جزیه نک خلافجه در
هر سه نک خراجی لزم اولنور (ولا يجوز احداث بيعة او كنيسة او صومعة في دارها) بزم دار مزده یعه و کسبه
و صومعه احداثی یا تراولزیعه و کسبه یهود و نصاریک معبدلر یچون استمه مال اولنور اما غالیایه
نصاری یچون و کسبه یهود یچون استعمال اولنور و صومعه بولردن بریسی بالکتر عبادت ایدو چن
مقامدر و مضیلت ناردردن (وتعاد المنع من غير قتل) سه دم اولان کسبه و یعه و صومعه بر آخر
موضع قتل اولنور عودت اولنور (وعلى الذي في زيه ومركبه ومجرجه ولا يركب خيلا ولا يحمل سلاح)
دخی ناس و غنایه سه دم مسل ایدن غنایه اولنور و آید دخی راکب اولنور و سلاح دخی استعمال ایلز
(ويظهر الكسب) کسج اظهار ایلز کسج بارمق قالیق بول و یا خود قلدن برابر دخی طاقه سی نیایی
اوزرینه با غارل زار دن غیری بر شید و زار زار بر شیدند (میرکب سربا کلاه کاف) دخی طاقه سی کاف
کی اگره راکب اولنور کاف ایه بالان دید کاری شیدند (والا حق ان لا يترك ان يركب الا فرسه وسينفذ
ينزل في الجامع) احق اولان راکب اولنور منع اولنور و نرنا اولنور و الا که ضرورت یچون اوله
و نقد برجه مسلمانر یچونه او غار دقلنده بار کپلرندن نازل اولنور (ولا يلبس ما يخص اهل العلم ولا يهد
والشرف) اهل علمه و صاحب زهد و شرافه مخصوص اولان لباسی کچیه و کپلر ایه منع اولنور (وتحيز
انتاء في الطريق والجمام) طریقی و جمامه ذمینک انتائی مسلمانر شیدند غیر اولنور (ويجعل على داره علامة
كلا لا يتفكره) اوی اوزرینه بر علامت قله که مسلمان اوی نلن اولنور انک یچون استغفار اولنور (ولا يلبس
سدره دخی به سلام ایه بد اولنور نک و سلام لا یاسد و رید سلام ایلد که علیکم دیه باده ایه یعنی علیکم

السلام دیمه ا کرد سلامه (السلام على من اتبع الهدى) دیمه جاتر در (ويضيقي عليه الطريق) و دخی دخی
اوزرینه طریق تضیق اولنور ثلاثین مسلمان اید دخی بر ررینه ملاقی اوله دخی به اهانة تضیق ایه امانی
استد اسلام و ربوب مسلمانر تعظیم ایه تضیق اولنور (ويؤدى الجزية قائما ولا اخذ قاعدا) دخی جزیه قائما
اولنور جالده ادا ایه و اخذ قاعد اولنور جالده اخذ ایه (ويؤخذ بتبديده ويؤخذ له اذى الجزية ياذى
وياعد والله) دخی بقا سندن اخذ اولنور تحریک اولنور و یا کایدی و یا عد والله جزیه بی ادا ایه دینلور (ولا ينقص
عهده بالاباء عن الجزية) ذمینک عهدی جزیه دن ایا ایه نقض اولنور زیرا امتناع قتل دخی التزام جزیه ایه در
یوخسه ادا ایه دکلر التزام ایه امتناع جزیه ایه اقط اولنور یا نرکد که امتناع ایه مراد تا خیر اوله (او برناه عساة
او قتل مسلمانا و سب النبی صلی الله علیه وسلم) و یا خود ذمینک مسلمی زنا ایه و یا خود بره سلمی قتل ایه و یا خود
حاشانی علیه السلامه سب ایه عهدی نقض اولنور (بل بالعاق بد الحرب والغبية على موضع المحار بننا) بلکه
عهدی نقض اولنور در حرب لوق ایه و یا خود بره محاربه و یا یچون بر موضعه علیه ایه عهدی نقض اولنور
(ويصير كالمرتد) اول دخی مرتد کی اولنور ناقض عهد اولان دخی مالتی دار حرب کتور سه اول مسلمانر دخی در بره
غنیتر مال مرتد دخی بولد دخی دار مزده ترک ایدر کی مالت حکمی مرتد ترک ایلد کی مال حکمی کیدر
یوخسه اخری غیر رتب اولان کسبه علی کور مدلد یو فراید صاحبی قتل ایلد در حد ذمده تتبع اولنور حق
محددر (لكن لو اسره لا يجبر على الاسلام بل يسترق والمرد يقتل) لکن ناقض عهد اولان دخی اسیر اولنور اسلام
اوزرینه جبر اولنور بلکه استرقاق اولنور و مرتد ایه قتل اولنور و دخی استد اسلامی التزام اید دخی جزیه بی التزام
ایلدی استرقاقی و یا خود ذمته دعوی لا باسدر اما مرتد بولنک خلافت دنه رقی و نه جزیه قبول اولنور بلکه
مقر اولور سه قتل اولنور (ويؤخذ من بني تغلب ورجالهم ونساءهم نصف الزكاة) بنی تغلب ذمینک
رجال و نساء سندن ضعف زکاة اخذ اولنور یعنی ایکی قات زکاة اخذ اولنور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه
زکاتلر نک ضعی اوزرینه صالحه ایلددر (لا من صبيانهم) صبیانرندن زکاة یوقدر (ويؤخذ من موالهم
الجزية والخراج كوالي قريش) بنی تغلبک موالی سندن یعنی عتقا سندن جزیه و خراج اخذ اولنور و قریشک
عتقا سندن الذبی کی (ويصرف الخراج والجزية وما اخذ من بني تغلب او من ارض اجلي اهلها عتبا او اهداه
اهل الحرب واخذ منهم بلا قتال) خراج و جزیه بنی تغلبدن اخذ اولان شی و برار شک اهل اجلایه بنی خراج
اولنور اول ارضدن انسان شی و اهل حرب دیه ایلد کی شی و اهل حربدن بلا قتال انسان شی صرف اولنور
(في مصالح المسلمين كسند الغور وبناء الدنار والفسور) مدغور و بناء دنار و بناء جصور صکی مصالح
مسلمینده صرف اولنور قنطره ایه جسر مایبندده فرق بودر که قنطره کبرج و طاسر ایه بناء اولنور و جسر
خشبندن بنا اولنور (وكفاية العلماء والمدرسين والمفتين واقضاة العمال والمقاتلة وذراهم) دخی علمائک یعنی
مفسرین و محدثین و مدرسین و مفتیان و قضاة و عمالک و مقاتل یعنی عسکری سنک کفاية جزیه و ذراهم
کفاية جزیه صرف اولنور و ذراهم ده اولان ضعیف مقاتله به راجعدر کاف و هدایه نک و مجمع البحرین و شرحی
و شرح مختار و اختیارک کلامنک مضمونی النجی مقاتله به راجع اولنور (ومن مات في نصف السنة
حرم من العطايا) مذکور سندن بری نصف سنه ده فوت ایه عطا یا دن غزاة یچون کسب اولان شی و اکا حرام
اولنور زیرا عطا بر نوع صله در قبل القبض مالان اولنور و موت ایه ساقط اولنور و صاحب عتایه دیمشدر که
آخر سنه ده دخی فوت اوله ورنه سنه و برانزیرا صله در قبضدن غیر ایه مالک اولنور

باب المرتد

بواب مرتد احکامی یا تنده در (من ارتد والعياذ بالله يعرض عليه الاسلام) عیاذ بالله تعالی بر کسبه مرتد
اوله آنک اوزرینه اسلام عرض اولنور عرض اسلام استعجاب ایدر یوخسه واجب کادر زیرا قدا کد و نه
دعوت بالغ اولش ایدی (وتكف شبهة ان كانت) اگر شبهه سی و ارایه کشف اولنور (فان استعمل حبس
ثلاثة ايام فان تاب والا قتل) اگر مرتد مهل طلب ایدر سه اوج کون حبس اولنور و اوج کونده اگر تائب اولنور سه
فیها والا قتل اولنور و ناطقه دن نقل اولنور که اگر مرتد تائب اولوب اسلامه کد کد نصره نکرا کد و عودت
ایدر سه حتی اوج دغه به دکن مرتد اوله مهل طلب ایلد که مهل و بر یاور اما دخی دیمشدر که و برانزیرا همان

اخذ اولندي بكي اسلامه كلورسه فيها والاقتل اولنور وبعضيلر قنده مادامكه اخذ اولندي حقه اسلامه كله قتل
اولنور الامكره اسلامدن ابا ايليه وجميع اصحابه قولي بودر كه مرتد دن ابدى توبه طلب اولنور واما حضرت علي
وابن عمر دن روايت اولندي كه اوج دفعه دنصكره توبه سي قبول اولنور نجه سي استنزال اولنور و ابو يوسف دن
بر روايتده ارتداد متكر راوله اسلام عرض اولندي قتل اولنور زير ارتدادك ذكر اولنده استغفاف دين لازم
كلور (توبه بالتبري عن كل دين سوى الاسلام او عاقل اليه) مرتدك توبه سي اسلامدن غيري جميع ديندن
بري اولسيله دور يا خود انتقال اباديكى ديندن بري اولسيله دور مثلا (اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا
عبد ورسوله) ديوشهادتد نصكره اسلامدن غيري جميع ديندن بري اولدم ديه ويا خود يوديدن ايسه ديندن
بري اولدم ديه ويا خود نصارى ديندن بري اولدم ديه (وقته قبل العرض ترك تدب بلا ضمان فيه)
عرض اولنور دن مقدم مرتدى قتل ايلك فعل مستحي ترك ايلكدر اول قتلده ضمان بودر زير امر تدك دخی
مباحدر وكننده دعوت بالغ اولد قند نصكره اسلام عرض ايلك واجب دكلدر شرح لمحاويه موطوردر كه
بركسته مرتدى امامك اذ يسز قتل ايلسه تاديب اولنور (ويزول ملكه عن ماله موقفاً على عاد) مرتدك
ملكي ردق سبيله كند وماندن موقوفات ايل اولور اكر اسلامه كلورسه مالى شه مملكتنه عودت ايدر
ابو حنيفه قنده (وان مات او قتل او خلق بدار الحرب وحكم به) اكر مرتد قوت اولسه ويا خود قتل اولنسه
ويا خود دار حرب لاحق اولسه وحقونه حكم اولنسه (حق عتق مديره واهليات اولاده وحبس ديونه)
مدبر لري وام ولد لري معتق اولور وديون مؤجله سي في الحال اولور يعنى مجهله اولور زير ادر حرب لاحق موت
كيدر (وكسب اسلامه لوارثه المسلم) حال اسلامده اولان كسي مسلم اولان وارثي ايجوندر (وكسب رده في)
حال رنده اولان كسي في دردمي غنيمندر بودر قول ابو حنيفه قنده در شافعي قنده ايكسبي دخی في در زير
مرتد كافر فوت اولنور مسلم ايسه كافر وارث اولور بوقته برجه ايكى حالده دخی في در (وبعضي دين اسلامه
من كسب اسلامه) اسلامده ايكى اولان دخی اسلامده اولان كسبندن قضا اولنور (ويوقف بيعة وشراؤه
واجاره وحبسه ورهبه وعتقه وتديره وكسبه ووصيته فاراسم تحت واهيات وعتق ارحكم بلفظه بطلان)
مرتدك بيع وشراوى واجاره وحبسه وعتق وتديره وكسبه ووصيته موقوف اولور اكر اسلامه كلورسه
بوتصرفات صحيح اولور و اكر قوت اولوب ويا خود قتل اولنوب ويا خود دار حرب لاحق ايله حكم اولنور سه
بوتصرفات باطل اولور و مالا لا يزول ملكه عن ماله وبقضى ديونه مطلقا من كلا كسبيه) امامين ديدير كه مرتدك
ماندن ملكي زائل اولور دخی مطلقا قضا اولنور حال اسلامده و حال رنده اولان كسبندن (وكلاهما لوارثه
المسلم) ايكى حالده اولان كسي دخی مسلم اولان وارثي ايجوندر (ومحمد اعتبر كونه وارثا عند الصفاق و ابو يوسف
عند الحكم به ونصح نصرانه) امام محمد مسلمك مرتد وارث اولسي دار حرب لاحق اولد قنده اعتبار ايدر
و ابو يوسف دار حرب لاحق حكم اولد قنده اعتبار ايدر بوقته كاخجه دكبن مرتدك تصرفات صحيح اولور
(ولا توقف غير المفاوضة) شركت مفاوضه دن غير سبي موقوف اولور انجني شركت مفاوضه موقوف اولور زير
شركت مفاوضه دينده ماله و نصرفده و بجمده مساوات اقتضا ايدر مرتدده ايسه دين بودر بالاتفاق
موقوف و اسلامه كلورسه صحيح اولور و الا باطل اولور (لكن كسب صرف العصب عند ابى يوسف وكسب صرف الميراث
عند محمد) لكن مرتدك تصرف ابو يوسف قنده صحيح تصرف كيدر حتى تصرفات جميع ماندن اعتبار
اولنور (وبعض اتفاقا استلزامه وطلافه ويطل نكاحه وديعته) اتفاق مرتدك استيلاد و طلاق صحيح اولور
ونكاح وديعته سي باطل اولور (وتوقف مفاوضة) شركت مفاوضه مي موقوف اولور بودر مصلحت
ولا توقف غير المفاوضة قولندن فهم اولنور ابدى تا نياز كندن مراد نماديكى معلوم اولدى (وزنه امراته المسلمة
اذا ماتت او قتل وهي في العدة وان عاد مسلما بعالمكم لمناهة اخذ ما وجد به باقيا في بدو واره) مرتدك مسلم اولان
خاتون وارث اولور بجن مرتد فوت اولسه ويا خود قتل اولنسه حال بوكه خاتون عده اولسه بوقته برجه مرتد
فارا اولنور اولور اكر وقت رنده صحيح ايسه مدير ابدت هلاكه ميدير مرض كسي واكر دار حرب لاحق قنده
كسبند نصكره مسلم عودت ايلسه وارثك دينده باق خاتون اولندي بكي اخذ ايدر (ولا ينقض عتق مديره
وامرته وان عده لم يبرئ) مدير عتق وامرته باق ايلان عتق نفس اماره ايكى عتق عتقنه قضا فاضلى

دليل صحيح ايله صحيح بودر زير اكر دار اسلامه فاضلك قضا سندن اول عودت ايدسه كانه مرتد اولمش كيدر
اول وقت عتق لري نص اولور (والمرتدة لا تقتل بل تحبس حتى تتوب وتضرب كل يوم) مرتدده اولان خاتون قتل
اولنور ملكه توبه ايدنجه حبس اولنور وهر كس كون ضرب اولنور صاحب كافي ديشدر كه حسن رحمه الله امام
ابو حنيفه دن روايت ايدوب هر كون زندان دن اخراج اولنوب او بوقطه وركك ضرب اولنور (والامة يجبرها
مولاها) جارية مرتدده بي موليبي اسلامه جبر ايدر (وتنفذ جميع تصرفها في مالهها) مرتدده اولان خاتونك مانندن
جميع تصرفات نافذ اولور (وجميع كسبها لوارثها المسلم اذا ماتت) مرتدده اولان خاتونك كرك حال اسلامده ورك حال
رنده جميع كسي قوت اولد قنده مسلم اولان وارثي ايجوندر (وبرهنا زوجها ان ارتدت مريضة) مريضة ايكى
مرتدده اولان خاتون زوجي وارث اولور (لان ارتدت صحيحة) صحيحه ايكى مرتدده اولسه زوجي وارث اولور
(وقا نلهما به زرفقط) مرتدده اولان خاتونك قاتلي الحق تهر بر اولنور ووزنه برخي لازم كلزير اول كسته ني
عليه السلامك (من بدل دينه فاقتلوه) قول شريفك اطلاقه اعتماد ايلك قتل اياشد اول اجلدن او زونه
برخي لازم كلزير انجني تاديب تهر بر اولنور (وسا احكامها كالرجل) مرتدده اولان خاتونك احكامي مرتد
اولان رجلك احكامي كيدر (فان ولدت امته فادعاه بعت نسبه واه وميتا واولدر مرتد مطلقا ان كانت
مسلمة) اكر مرتدك جارية سي برولد كتورسه ومرتد اول ولدى دعوت ايلسه ولدت سي اول مرتد دن نامت اولور
وجارية لك ام ولدى اولور وولد سر اولور مطلقا وارث اولور كرك ايسه ارتداد ايله ولادت مابقي آبي آيدن اقل
اولسون كرك اكر اولسون برابر در اكر جارية مسلم اولور سه زير اولد اولنور مسلم اولنور تابعدر و مسلم ايسه
مرتدده وارث اولور (وكذا ان كانت نصرانية) وسته ولد سر مسلم وارث اولور اكر جارية نصرانيه دخی اولور سه
(الا ان ولدت لا كثر من نصف حول مندرتد) الامكره جارية مرتدك ارتداد دن نصف حولن اكر رنده ولد
كتورمش اوله اول زمان وارث او ايزه مثلا اني آيدن اقدده ولد كتورسه علوق حال اسلامده واقع اولوب ولد
اسلامه تابع اولور ومرتد دن وارث اولور آبي آيدن اكر رنده واقع اولور سه علوق حال ارتدادده واقع اولوب
ولد دخی مرتد اولوب اول نقد برجه مرتد دن ارث المير (وان لحق بماله فظهر عليه فهو في) اكر مرتد مالى ايله دار
حرب لاحق اولسه واول حال او زونه غلبه اولد اول مال غنيمندر (وان لحق ثم رجع فذهب به فظهر عليه فهو
لوارثه قبل القسمة) اكر مرتد مالى سر دار حرب داخل اولسه اند نصكره دار اسلامه رجوع ايلسه ويا خود مالى
دار حرب كتورسه بعده مرتد او زونه غلبه اولد اول مال قبل القسمة وارثي ايجوندر زير امرتد ايسه دار
حرب داخل اولوب لاحق حكم قاضى لاحق اولد قنده دار اسلامه اولان مالى ورته منه انتقال ايدوب ورته
اول ماله مالك اولور مكره مالى آلوب دار حرب كتورديكنه اعتبار بوقته قبل القسمة بجا نا اولور (وان لحق
فقضى بعبد له لينة فكتابه الابن جاء المرتد مالا فبدل الكتابه والولادة) اكر مرتد دار حرب لاحق اولسه وعبدى
او غلى ايجون قضا اولنسه يعنى قاضى عبدى او غلته حكم ايلسه و او غلى اول عبدى مكاتب ايلسه ومرتد اولان
بابا سي مسلم اولد بكي لده دار اسلامه بدل كات وولا بابا سي ايجوندر (ومن قتل مرتدا خطا قتل على رده)
بركسته مرتدى خطا قتل ايلسه اول مرتد دخی او زونه قتل اولنور (والحق قد يثبه في كسب اسلامه) ويا خود
خطا قتل ايلد كد نصكره دار حرب لاحق اولسه مقتولك دخی اسلامده اولان كسبندر و ابو حنيفه قنده (وقالا
في كسبه مطلقا) امامين ديدير مطلقا اسلام وورنده اولان كسبندر (ومن قطع يده عدا فارتد والعياذ بالله
وما لى ومات منه او لحق ثم جاءه ملاومات منه فنصف دينه منه لورثته في مال القاطع) بركسته نك الى قطع
اولنسه بعد القطع عياد بالله تعالى مرتد اوله اول قطع دن حالت رنده فوت اولسه ويا خود دار حرب لاحق
اوله بعده مسلم اولد بكي حالده دار اسلامه كسه واول قطع دن فوت اولسه قطع ايدن كسبه نك مانندن نصف
دينى ورته ايجوندر (وان سلم بدون لحاق خات تمام ابدية وعند محمد نصفها) اكر مرتد اولان مقطوع اليد دار
حرب لاحق اولدين مسلمان اولسه واول قطع دن فوت اولسه ابو حنيفه و ابو يوسف قنده تمام ديدنر و امام محمد
قنده نصف ديدنر (مكاتب ارتد فخلق فاخذ بماله وقتل فبدل الكتابه لمولاه والباقي لورثته) بر مكاتب مرتد اولوب
دار حرب لاحق اولسه وبعده ماله ايله اخذ اولنوب قتل ايلسه كند وماندن بدل كات موليبي ايجوندر يا عيسى
ورنه سي ايجوندر (زوجان ارتدا فخلق فاولدت المرأة ثم ولد للولد فظهر عليهم فالولدان في) اكر عورت مرتد

اولوب دار حرب لا حق اوسه پس ایدای نه یون دار حرب بر اولاد کتور سه اندنص کره اول ولایت دخی اوغلی
 اولسه بعد از ترک اوزر نه غلبه اولسه اولاد ایکسی دخی در یعنی غنیمتور ه دایه ده دخی بولجه در اما اولاد
 اولن فی اولمسی اتانک مرتبه اولسه در زیر امرتد مالان خاقون استرقاق اولنور ولدی دخی استرقاقده اکا
 تابعدر اما اولاد تاخینک فی اولمسی کافر اصلیدر می تد کادر واسترقاقده شبه ارتداد دخی یوقدر (ویحیر اولاد
 عی اسلام دلد) اولاد اسلام اوزر نه جبر اولنور وزیر اولاد دنده بابا به نابود رایی بابامی جبر اولدای
 کی اوغلی دخی اسلام اوزر نه جبر اولنور اما اولاد ولدی جبر اولنور (واسلام الصبی العاقل صحیح) صبی عاقل
 اسلامی صحیح در (و کذا ارتداد) ارتدادی دخی صحیح در نکاح باطل اولوب میرادن محروم اولور ابوحنیفه
 وامام محمد قسغه (خلافا لابیوسف) ابویوسف ایچون خلاف واردانک قسغه ارتدادی صحیح دکدر زفر
 و شافعی دیت. لردر که صیبتک اسلامی و ارتدادی صحیح دکدر زفر صبی عاقل اسلامده اوسه تابعدر و اسلامی
 طریقی تبعیت ایل صحیحدر و بخه طریقی اصالت ایل دکدر و تبعیت دلیل بخود اصابت دلیل قدر قدر و قدرت
 ایل بخیر مینده خود تنای وارد و واحد تنافیک تبعیت ایل اولان اسلامدر اول ایل به بالا جاع موجوددر
 یوقدر برجه ضروره آخر متنی اولوریم ایچون دلیل بودر که علی کرم الله وجهه صبی ایکن اسلامه کلدی و فی
 علیه السلام اسلامک صحنه حکم ایدای (ویحیر علی الاسلام ولا یقتل ان ابی) وصی مرتد اسلام اوزر نه جبر
 اولنور اکر ایلدر سه قتل اولنور زفر اقتل عقوبت وصی ایل سه عقوبته اهل دکدر

باب احکام البغاة

بویاب بعانک احکامی یانده در و بغاة باغینک جمیع در قضاء فاضینک جمی اولدینی کی (اد اخرج قوم مسلمون
 عن طاعة الامام وعلی وعلی بلد) یقن مسلماندر دن بر قوم امامک طاعتندن خروج ایل سه و بر شهر اوزر نه
 غلبه ایل سه (دعاهم الی القود و کشف شیئهم) امام اتاری طاعته دعوت ایل سه و شبه لری کشف اولنور زیر
 علی کرم الله وجهه اهل حرور دایه قتالدر اول عبدالله بن عباسی کوندرب مخصوصه و محاجه ایدوب نیجه قوم
 رجوع ایلنور در (وید اثم باقتال یوخیروا یحییعین) امام وامام ایله معاولنور قتاله ابتدا باشلر طاعة بغاة اکر
 محتومین اولنور حاکم بر مکان اتخاذ ایدور سه (وقیل لامام ییدو) و بدلیک امام وامام ایله معاولنور ایلنور
 مالدیکه بغاة ایل سه (و یوقول قدر و یوقول روایت اولی جواهر زاده نیک مختاریدر اما قتالک جواز نه
 دلیل حق سبحانه و تعالیست (فایست احدا علی الاخری فغانلوا الی نبی حتی یتفی الی امر الله) قول شریفدر
 فان کان اهل فتنه اجهز علی بریحهم و اتبع مولهم و الا فلا) اکر بغاة ایچون شعله اولور سه و بخله
 فتنه دن مراد جاعندر که مجروحلری مغلوب اول فتنه به القبا ایل سه لرا کربوله اولور سه بریحلری اوزر نه قتل
 سرعت اولنور یعنی مجروحلری قتل ایدوب فرار ایدنلری تعقیب ایل سه لرا و اکر فتنه لری یوغیه بریحلری قتل
 ایل سه لرا و فرار ایدنلری تعقیب ایل سه لرا زفر اقللرینک جوازی خوف ایچون ایدی فتنه اولمچق خوف یوقدر
 یوقدر برجه قتل اولنور زفر اسلاماندر در (ولانی ذریئهم فلا یقسم مالهم بل یحبس حتی یتوبوا فید علیهم)
 ذریئری صبی اولنور و ماللری دخی تقسیم اولنور بلکه توبه ایدنجه ماللری حبس اولنور و بعد التوبه ماللری کندور له
 رد اولنور (و یار استعمال سلاحهم و حبسهم عند الحاجة) محتاج اولنور دنده بغاتک سلاح و اتلری استعمال
 جائزدر زیر علی کرم الله وجهه بصره دن ملاحی قسمت ایلدی حاجت ایچون بخه قلیک ایچون دکل
 و حاجت اولنور امام عادلک مالدن توفلی اتلک وارد مال باغیدن خود بطریق الاولیدر (وان قتل باغ مثله
 فظهر علیهم لا یحبس شی) اکر باغی کند و مثلی بر باغی قتل ایل سه به ده انلر اوزر نه غالب اولنور قاتلک اوزر نه
 برشی یعنی قصاص و دیت واجب اولنور زفر امامک انلر اوزر نه ولایق یوقدر (وان غلبوا علی مصر فقتل بعض
 اهلها احر منة عندا قتل به اداظهر علی المصر) اکر بغاة طاقفه می بر شهر اوزر نه غلبه ایل سه لرا و اول شهر اهلان
 به حبس می نه اهالی شهر دن آخری عدا قتل ایل سه مقتولک مقابله سنده قاتل اولان کسسه قصاص قتل اولنور
 یقن مصره غالب اولنور یعنی بغاة اندن (وان قتل عادل موره الی باغی برته) اکر عادل باغی اولان مورنی قتل
 ایل سه لرا باغی وارث اولور (و یو بالعکس لایزیه البانی الان ادعی انه کان علی الحق) اکر قتل عکس اولسه مثلاً
 باغی عادل مورنی قتل ایل سه وارث اولور و ایچو حنیفه وامام محمد قسغه الا مکره کندوسی حق اوزر نه اولدینی

ادعا ایل سه اول زمان وارث اولور (وعندابی یوسف لایزیه مطلقاً) ابویوسف قسغه مطلقاً وارث اولنور کسسه حق
 اوزر نه اولدینی ادعا ایل سه کس باطل اولدینی ادعا ایل سه (وکره بیع السلاح من علم انه من اهل الفتنه)
 اهل فتنه دن اولدینی معلوم اولان کسسه به سلاح بیعی مکروه اولدی زیرا بویه نه معصیته اعانت یوانور
 (وان لم یعلم فلا) اکر اهل فتنه دن اولدینی معلوم دکل ایل سه مکروه دکدر

کتاب القیط

لقیط لغتده بردن برشی قالدومغه در بر و شرعه نسبی معلوم اولیوب فقردن و یا خود نهمت زنادن خوف
 اولمغه حمام قبوسنه و یا خود یول اوزر نه بر اقلان اوغلان در بر (التقاطه مندوب وان خیف هلاک فواجب)
 اقبیطی التقاط یعنی اخذ ایلک مندوبدر اکر هلاکی خوف اولنور سه التقاطی واجبدر (وهو حر الان بیت
 رقه بجمعة) لقیط سردر زبانی آدمده اصل حریتدر که آدم و حوادندر لایزیه سردر رقیبت ایل سه کفر عارضه
 سبیلدر در اسلامده ساکن اولان غالباً سردر ایدمی یوبیده حکم غالبدر اول تقدیر جه لقیط سردر الا مکره
 رقیبتی بحت ایل نایب اوله (ونفقته فی بیت المال) ونفقته می بیت المال دندر و عمر و علی رضی الله عنهم مادن مروی
 اولان بودر (و کذا جنایته وارثه له) جنایتی دخی بیت المال دندر و وارثی بیت المالدر (وان انفق علیه الملتقط
 فهو متبرع) اکر ملتقط یعنی اقبیطی اخذ ایدن کسسه لقیط اوزر نه اتفاق ایل سه اول کسسه اتفاق ایلدیک شیدی
 متبرعدر زفر اعدم ولایتی اولدینی اجلدن اوزر نه دین اولنور (الا ان یأذن الحاکم بشرط الرجوع او بصدقه
 اللقیط اذا بلغ) الا مکره که اتفاق ایلد کده رجوع شرطله ساکن ایدن ویره اول تقدیر برجه اوزر نه دین اولور
 قاضینک ولایت عامه می اولدینی اجلدن و یا خود لقیط بالغ اولدیده ملتقط رجوع شرعیه اتفاق ایلدیکنی
 تصدیق ایل سه (ولا یؤخذ من ملتقطه) لقیط ملتقطدن اخذ اولنور زفر انانک حتی ابتدادن التزام ایلکله جله دن
 ابقدر (وان ادعاه واحد بیت نسبه منه ولوعید او هو سر) بر کسسه اول لقیطی اوغلدر دیو ادعا ایل سه اول
 کسسه دن نسبی ثابت اولور اکر مدعی عبد دخی اولور سه به نسب ثابت اولور و لقیط حر در (او ذمیا و هو اقبیط
 مسلم اولمکن فی قهره و ذی ان کان فیهیم) و یا خود ذی مدعی اولور سه نسبی ثابت اولور لکن لقیط مسلمدر زفر
 مقرنده یومعدی ایل سه دخی ذمیدر اکر قرض میانده یولنور سه (وان ادعاه اثنان معاً ثبت منما) اکر لقیطی
 ایکی کسسه بزم اوغلنور در دیو ادعا ایل سه لرا ایکی سندن دخی نسبی ثابت اولور زفر ایدب که دعوتدر برابر اولوب
 بر طرفدن مرجع اولمغه (وان وصف احده ما علامه فیه اوسبق فم و اولی) اکر مدعینک بری لقیطده
 بر علامت وصف ایل سه اول وصفده اصابت ایل سه و یا خود دعوتده آخری سبق ایل سه اول کسسه لقیطی
 اخذده اولدور (والحر والمسلم اولی من العبد والذمی) سر مسلم عبد و ذمیدن اولیدر مله لبر لقیطده حر ایله عبد
 ادعا ایل سه ایکسی دخی بیته اقامت ایل سه و برنده مرجع اولسه مسلم اخذده اولدور و بر مسلم ایله بر ذمی ادعا ایل سه
 و ما ینلر نه بر مرجع اولسه مسلم لقیطی اخذده اولدور (وان شد علیه مال او علی دایه و علیه فاقم وله بقی منه
 علیه باصره فاض) اکر لقیطک اوزر نه مال شد اولنور سه و یا خود دایه اوزر نه شد اولنور لقیط دایه نک اوزر نه
 اولسه پس ایدمی اول مال لقیط ایچوندر و ملتقط لقیط اوزر نه امر قاضی ایل اول مال دن اتفاق ایدر زفر مال
 ضایده رفانسی ایچون ایل سه صرفه ولایت وارددر (وقیل بدونه ایضا) دینلر که قاضینک امر یسز دخی اتفاق
 ایدر امری ایل اتفاق ایلدیکنی کی (وله شراء مال بدله منه من طعام وکسوة) ملتقط ایچون مال مشدوددن
 لقیط طعام وکسوه دن لازم اولان شیئی اشترا ایلن وارددر (وقض هبته و تسایه فی حرقة) ملتقط ایچون لقیط
 اولان هبه فی قبض ایلن لقیطی بر صنعته و بر ملک وارددر (لا تزوجه ولا تصرفه فی ماله لغیر ما ذکر) ملتقط ایچون
 لقیطی تزویج ایلن و ذکر اولنسان شیدن غیر ایچون مالدن تصرف ایلن یوقدر (ولا اجارة فی الاصم)
 ملتقط لقیطی اجاره و بر ملک یوقدر اصم و وایتده یوقول جامع الصغیر و ایتدر ملتقط اتلاف منافع اقبیط
 مالک دکدر پس ایدمی یوقدر برجه عه شیه اولدی زفر اعم صغری اجاره و بر ملک جائز دکدر (وقیل له اجارته)
 دینلر که ملتقط ایچون لقیطی اجاره و بر ملک وارددر زفر اعم شیه در و ام صغری بلا عوض استخدا ماله مالکدر
 یوقدر برجه اجاره و بر ملک جائزدر (کتاب اللقطة) یوکاب لقطه نک احکامی ییاستدر در لقطه اقبیطه
 و مناسنه در لکن لقیط آدمیدن غیریده استعمال اولدنی و اصطلاح فقهاء ارضه بولسان ماله دیر لکه

صاحبی معلوم اولیه (هی امانه ان اشد انه اخذها لیردها علی صاحبها والا فلیمن و اقول للمالك ان انکر اخذها لارد) قط اما تندن اگر ملتقط صاحبیه رد ایچون اخذ ایلدی بکنی اشد ایلدی ایسه اگر اشد ایلدی ایسه ضامن اولور اگر اشد هلاک اولدیسه قول مالک کدر اگر مالک ملتقط ردی ایچون اخذی انکار ایدر سه زبرا غیر مالک مالی اخذ اید بکنه اقرار سبب بجهاندر ردی ایچون الدم دیدیکی مشکو کدر اعتبار اولمز (وعند ابی یوسف لم یلتقط) ابی یوسف قنده قول ملتقط ایچونه وظاهر حال شهادت ایدر که انک اخذی حسیه لله در یوحسه معصیت دکادر (ویکفی فی الاشهاد قوله من سمعوه یشهد لقطه فدلوه علی) ملتقط بر قواج آدمه خطاب ایدوب شول کسنه که لقطه طلب ایدر آئی اشدیکر زده بتم اوزرجه دلالت ایلدیکر دیدیکی قولی کفایت ایدر لقطه کرک بر اولسون کرک اکثر اولسون زبر لقطه اسم جند و قلیل و کثیر متناول اولور و بعضیها فی مکان اخذ هارقی الجماع مدته یقلب علی ظنه عدم طلب صاحبها بهد هاهو الصبیح) ملتقطه لقطه فی اخذ ایلدی بکنی مکانده و دخی بجامع ناسده بر مدت تعریف ایلدی که ملتقط ظنه علی اوله کد بوندن صاحب لقطه فی طلب ایلدی صحیح اولان دخی بودر (وقیل ان کانت عشرة دراهم فاكثر فغیر ولا وان کانت اقل فایاما) دیدیکر که اگر لقطه اوزن درهم اولورسه و یا خود دخی زیاده اولورسه بر سته تعریف اولنه و اگر لقطه قلیل اولورسه بر قواج ایام تعریف ایلدی (وما لایق یعرف الی ان یخاف فساد ثم یصدق به ما ان شاء) وشول شیصه که باقی اولدی اکل ایچون حاضر اولان طعام و بعض میوه کبی فسادی خوف اولنان و قته دکن تعریف اولور اید نصکره دیرسه اول لقطه فی تصدیق ایدر اما امام شافعی قنده لقطه بیع اولتوب الخمس بر سته حفظ اولور (فان جاء و به سابعه اجازه ان شاء و اجره له) اگر لقطه نك صاحبی مدت مدیده تصکره کلمه دیرسه تصکره اجازت و بر رتوبی صاحبی ایچوندر (او ضمن الملتقطا و القیر لوهالک) دیرسه ملتقطه و یا خود فقیره تعریف اشد بر رتوبی لقطه هلاک اولمش ایسه (رایحه ضمن لا یرجع علی الاثر) ملتقط و قیردن هر قلیغیسه قضین اشد بر رتبه ضامن اولان اخر اوزرجه و جوع ایدر مزمل ملتقط ضامن اولسه تصدیق ایلدی بکنی آخر مالک ایدی و بوقیردن آلفه قادر دکادر اگر فقیر ضامن اولسه ملتقطه من ضامن ایلدی آخر کسنه الماشدر دیور جوعه قادر دکدر (و یا خود هانیه ان یاقیه) مالک لقطه فقیردن اخذ ایدر اگر عینی باقی ایسه (و لقطه الحل و الحرم سواء) حاکم و حر ملک لقطه می برابردر (و یجوز النقطا ان یمه) همه نك یعنی دوه و اوزر قیردن و سایر حیوانات النقطا می جائز اولور بوندن الماشدر ضایع اولدی و قومی اولور اخذ ایلدی مستبعد مالک و شافعی قنده ترک افضلدر (وهو متبرع فی اغاهه علیما یلاذن حاکم) ملتقط حاکم اذ ینسز لقطه فی انفاقه متبرع و ملتقط ملک لقطه اوزرجه و لایق اولدی فی ایچون (وان باذنه بشرط الرجوع فین علی رها) اگر قاضیک اذنی الیه رجوع شرط ایلدی انفاق ایدر سه اول نفقه لقطه نك صاحبی اوزرجه دند (له ان یحبسها عنه حتی یأخذها) ملتقط ایچون انفاق ایلدی بکنی شیخی الخبه لقطه فی صاحبیه و بر میوب حبس ایچون وارد زبر لقطه معنی هلاک اولمش ایدی اول نفقه ایدر ارب کسانه لا قیل بجهتندن استفادیه فی لک ایلدیوب بیعه شیهه اولدی (فان استغیبت فی الشقة فان هلك بعد الحبس سقط) اگر صاحب نفقه و بر مکدره امتناع ایدر سه لقطه نفقه ایچون بیع اولور اگر حبس نکدره هلاک اولور سه انفاق ایلدی بکنی ساقط اولور زبر حبس ایدر سه منابه اولمش اولور (وان قبله لا) اگر حبس دن اول هلاک اولور سه انفاق ایلدی بکنی شیخی ساقط اولور زبر اذن قاضی الیه صاحبی اوزرجه دین اولمش دین ایدر یاقضا و یا خود ابر الیه ساقط اولور (و یجوز قاضی مالیه منفعة و یقینی بها) قاضی اجاره و بر رتوبی بیجه فی که اقل ایچون منفعت اوله و اول اجاره دن انفاق اولور سه ملا بر کسنه بر طر و یا خود بر سار بولدی قاضی به واروب لقطه در دید کده قاضی دخی اجاره به و بر رتوب انان ابر تندن طر و سارک نفقه می و بر رتوب (وما لا منفعة له باذن الا انفاق ان اخلع) وشول شیکه انک ایچون منفعت اولیه قاضی ملتقطه انفاقه دند (و اما ایسه) (فان اقام البینه انما لقطه) انفاق ایلدی بکنی بکن ملتقطه لقطه در دیوینه اقامت ایدر سه (وان فان لا یثبت یقول له الملتقط انقی علیما ان کنت صادقا) و یا خود دینه می بوقدر دیرسه قاضی ملتقطه دیر که لقطه اوزرجه انفاق ایلدی اگر صاحب ایلدی دیدیکر شیده بوقدر غصبدن احتراز زبر رتوبی صاحب

تحتی مستغرق اولور سه قاضی لقطه فی بیع ایدر و غنی حفظ ایچون ملتقطه فی امر ایدر (وللملتقط ان یتفع باقطه بعد التعریف لوقیر ان کان غنیاً تصدق بها ولوعی ابویه اولده اوزرجه لوقیراه) بعد التعریف ملتقطه ایچون لقطه الیه انتفاع ایلک وارد اگر فقیر ایسه و اگر غنی ایسه لقطه فی تصدیق ایلدی که ملتقط ملک بابا و انانی و یا خود ولدی و یا خود خاتونی دخی اولور سه اگر فقیر ایسه لزیر فقر محمل صدقه در (وان کانت حقیره کالتوی و نشور الرمان و السبیل بعد الحصاد یتفع بها دون التعریف) اگر لقطه حقیر اوله دخی اولور سه چکر درک و انار قیو غنی و یجملد کد نصکره باقی کبی اولور سه تعریفه سز انکله انتفاع اولور بوقوله ده التقاط مباحدر (وللمالك اخذها) مالک ایچون لقطه فی اخذ ایلک وارد زبر ایا تحت عیندن ملک ایتقاط ایلز (ولا یجب دفع اللقطه الی مدعیها الا بینه) و لقطه فی مدعی بکنه دفع ایلک واجب دکدر الا بینه ایلد دفع اولور زبر (البینه علی المدعی والین علی من لکبر) حدیث شریفی مدعی اوزرجه بینه نك زومنه برهان قویدر (و یجمل ان بین علامتها من غیر جبر) لقطه فی صاحبیه جبر سز دفع ایلک حلال اولور اگر لقطه علامتی صاحبی بیان ایدر سه شافعی دیر که علامتی بیان ایدر کد نصکره دفعنه ملتقطه جبر اولور

کتاب الا بقی

بو کتاب عبر آیت یعنی ادب بندن فر رایدن عدل احادی میا شنده در (ندب اخذ لمن قوی علیه) عبد آیتن اخذی مندوب اولدی شول کسنه ایچون حفظنه قوی اوله زبر آیتن مولای حقیقده هالک کدر پس ایدی اخذ ایدوب بعده رد ایلک صاحبی ایچون احیادر (وکذا الشال) ضال اولان عبد که حکمی دخی آیتن کیدر ضال اولدر که منزلتک طریقه مهتدی اولیوب بر مش اوله (وقیل نکه الفضل) دندیکه ضال اولان عبدی ترک ایلک انفسد زبر ضال اولان اول مکاتک اطرافندن زائل اولمز اما آیتن بونک خلا فیدر (و یرفعان الی الحاکم) عبد آیتن وضال حاکم دفع اولور و حفظنده بگزری اولدی فی ایچون لقطه بونک خلا فیده و بوقول شمس الائمة سر خستیک مختار ایدر اما شمس الائمة حاوانیک اختیاری بودر که اخذ اولان مخیر در دیرسه بنفسه حفظ ایدر دیرسه حاکم دفع ایدر (فیحبس الا بقی دون الضال) عبد آیتن حبس اولور و ضال حبس اولمز (ولن رده من مدته سفر اربعون درهما) مدته مفردن عبد آیتن صاحبیه رد ایدن کسنه ایچون جهل فرق درهم وارددر (وان کانت قیمته اقل من اربعین قیمته الادرهما عند محمد) اگر آیتن قیمتی فرق درهم دن اقل اولور سه پس ایدی آیتن قیمتی و بر ملک لازمدر اما امام محمد قنده قیمته دن بر درهم قصان و بر بلور مالک فائده حامل اولسون ایچون (وعند ابی یوسف اربعون) ابی یوسف قنده فرق درهم لازمدر زبر فرق درهم منصوص علیدر نفش اولمز (وان رده من دونها فحبسها) اگر مدته مفردن کسکده رد ایدر سه پس ایدی حسابی الیه در یعنی فرق درهم اوج کونه توزیع اولور مثلا بر کسنه بر کونک بولدن کتور و بر دایسه فرق ثلثانی و بر بلور (وان ابق منه لا یضمن ان اشد انه اخذ لیرده) اگر آیتن بولوب و اخذ ایدندن فر ایلدیه ضامن اولمز کدر ایچون اخذ ایلدی بکنی اشد ایدر ایله زبر ایدر الا شهادت اخذده امانت اولمش اولور (والا فلا شیء له و یضمن ان ابق منه) اگر حین اخذده صاحبیه رد ایچون اشد ایدر ایله اول کسنه ایچون جعل بوقدر و بولان کسنه دن فرار ایدر سه ضامن اولور ابو حنیفه و امام محمد قنده زبر انار قنده شهادت شرطدر بوقدر برجه اشد ایدی ترک ایلک کندو نفسیچون المنه فشان اولوب غاصب اولمش اولور اما ابی یوسف قنده جعله مستحق اولور اگر اشد ایدر ایله زبر ده ملک قنده اشد شرط دکادر (وجعل الرهن علی المهرین) عبد مرهونک جعلی مرهن یعنی رهنی قبول ایدن کسنه نك اوزرجه در (وجعل البانی علی المولی ان فداءه و علی ولی الخلیفه ان دفعه) عبد بانی و آیتن جعلی مولای اوزرجه در اگر مولای فدا ایدر سه و جعل ولی جنایت اوزرجه در اگر بانی اولان عبدی ولی جنایت و بر سه (وجعل المدیون من غنه) عبد آیتن مدیونک جعلی کندی نمندندرا کرمولای دینی قضادن ابا ایدر سه (و یقدم علی الدین ان بیع قیه) اگر دین ایچون بیع اولور سه جعل دین اوزرجه تقدیم اولور و داندن کسنه جعلی الزوایب غریبه و بر بلور (و علی المولی ان اداها) جعلی مولی اوزرجه در اگر مولای مدیون طرفندن ادا ایدر سه (وجعل الموهوب علی الموهوب له وان رجع الراتب فی هبته بعد الرد) هبه اولنان عبد آیتن جعلی موهوب له یعنی هبه اولنان کسنه اوزرجه در اگر بعد الرد و اهب هبه سندن رجوع ایدر سه زبر مالک عند الرد

موریه ایچوندرز وال ملک ایسه بوند نصکره رجوع ایله در ملا عیله لموق ایله زوال ملک اولدی بی کبی
(وامر نفقه کاغذ) عیداره نفقه سنک حکمی لقطه نک حکمی کبیر قاضینک اذنی ایله اولسه دودره تبرع
اولوب وقاضینک اذنی ایله اولوب رجوع شرطیله اولورسه صاحبی اولوب و اتفاق ایله دیک شیئی النجه
حبس ایلت وارد (والمدر ورام الولد کاغذ) مدر ورام ولد عید کبیر مولد سنک جعلنی طلب ایله لرکن
مولانک موت سنک نصکره رد ایله ایکی ایچون دخی جعل یوقدرز برامعقلردر وان کان الزاد ایا المولی اوایشه
وهوق عیاله) اگر عیداتی رد ایدن صاحبنک بابامی اولسه ویا خود اوغلی اولسه واول بابا ویا خود اوغلی
هر قبیسی اولورسه آنرک عیالندن اولسه (اوروصیه) ویا خود عید آتقن مولانک وصیه سی اولسه (واحد
ازوجین فلاشی) ویا خود زوجیند بریمی اولسه اول دار ایچون برشی یوقدرز بر اونلردن هر بری صاحبنک
مالی حفظ ایلت عادت اولمشد یوقدرز برجه رد ایله جمله مستحق اولر (والمالک الصبی کالبانغ) مالک صبی بالغ
کبیر عیدنی رد ایله کرده جعلنی ویرمن لازمدر صبی ایله بالغ چنده فرق یوقدر

کتاب المقنن

وکتاب مفقود یافته در مفقود فقدان مستفاد مفقود لغتدست استداد دندر قدرت الشيء ای اضلال و فقدان
 ای طلبته دینور و کلام المبین مفقوده متحقق اولور (هو نائب لا بدری مکانه ولا حیانه ولا مونه) مفقود
 شول غایب در مکانی و حیاتی و عیانی معلوم اولیه (فی نصبه ابقانی من یحفظ ماله و یستوفی حقه عمالا
 وکیل له فیه) وکیل اولیان شیردن حقنی قاضی مفقود ایچون برکنه نصب ایدر که مالی حفظ ایلده و قبض
 ایلده اما وکیل اولان شیده وکیل قبض ایدر منصوب اولان دخل المیز (و یبع عمایخاف علیه من ماله)
 قاضی طرفندن منصوب اولان کسکه مفقود مالندن هلاک خوف اولان شیئی بیع ایدر (و یشفق علی زوجته
 و قرینه ولاد) منصوب اولان کسکه مفقود زوجیه و ولاد چه شدن قریبی اوزرینه مالندن اتفاق ایدر
 ولاد چه شدن قریبی دیدیکی اصول و فر و عید و هر قدر عالی و هر قدر اسفل اولور سه ده زیر اصول و فر و ع
 نفعه منی قاضیک قضا منی اولدین واجب اولور و اجله ندر که اصول و فر و ع مفقود مالندن ظفر و ولد قد بغیر
 قضا اخذ ایدر اما قرا به ولاددن غیری و رحم محرمدن اخوت و اعمام و نولک خلا فیه در زیر اویونلک نفعه منی
 قضای قاضی ایدر غایب اوزرینه خود قضا جائز کدر حاصل کلام قرا به ولاددن غیری به اتفاق جائز کدر
 (و هر حق منی نفسه لا تنکح امرأته ولا یقسم ماله ولا یتفصح اجارته) مفقود کندی حقه منی حکمنده در
 بر تقدیر چه خاوی آثره نسکاح اولمز و بین اوزرینه مالی تقسیم اولمز و کند و عقد ابتدیکی اجاره منی فسخ اولمز زیر
 مفقودل حیاتی استحباب حال ایدر یا ندر استحباب حال ایه بقا ما کان علی ما کان ایچون صالح اولور
 یوخسه اثبات مالی بکن ایچون صالح اولمز حاصل کلام دفعه حجت اولور اما استحقاقه حجت اولمز (میت فی حق
 غیره فلا یرث من مات حال فقه ان حکم مونه) مفقود غیری حقه منی در پس ایدر میت اولیجق کند و فقده
 حالده اقربا سندن فوت اولان کسکه دن وارث اولمز اگر موته حکم اولنور سه زیره مفقودل میراثندن نصیبی
 مفقوده مال اولمز (فی وقت نصیبه منه کلا اربعه االی ان یحکم مونه) اگر موته حکم اولنور سه مفقودل حال
 فقده فوت اولان مورثندن نصیبی موقوف اولور حکم شرعی اولان موته حکم اولنجه دکن ان حکم مونه
 عبارتده نوعا اشکال وارد اولوب قلم ناخندن خطا اراتق ظن اولنوب لکن بعض تقدیرات ایدر صحیح اولور اما کافی
 و ذیلی و واقعات حاسیه دن منضم اولان بودر که اگر قیل تقدیر اولنوب حال فقده قبل ان حکم مونه
 قرائت اولنور سه معنی یوله اده که مفقود موته حکم اولنور دن مقدم دخی مورثندن وارث بعد فی مالک اولنور
 نصیبی موقوف اولور حکم شرعی اولان موته دکن زیر غیری حقه منی در میت ایه وارث اولمز
 نحن احتمال حیات ایدر موقوف اولور و اگر ان یحکم مونه تقدیر اولنور سه بالاده و بر لدر یکی اوزر معنی صحیح
 اولور اولوقت قلم ناخندل خاصه عمل اواز و غیری حقه منی اراسی حیاتی حکم شرعی اولان رفته دکن
 بلخدیکی ایچوندر اما اوقاتندن بر رفته حیات معلوم اولسه اول وقتدن اول فوت اولاندن وارث اولور پس
 ایدر و اجله ندر که نصیبی موقوف اولور فی اراتق احتمالی ایدر که حیاتی ظاهر اولور سه موقوف اولان شیئی
 الخ اولور اگر حیاتی ظاهر اولور سه کوا که مفقود دفعه اولی کون فوت اولنور سه موقوف اولان مال

مورثه وارثان را نه رد اولند و صاحب مال فوت اولدنی کردن جنین ایچون موقوف اولان تنه کی زیر
جنین میت طوعه یه وارثان نه رد اولنور (خان جاهد قبل الحکم به) پس ایچی اگر مفقود موته حکم کن
اول کار و سه (قبوله) موقوف اولان مال کلاک مفقود ایچون در (والا) اگر موته حکم کن اول کلیوب
حق موته حکم اولند قد نصکره کار و سه (خان برت ذلک المال لاولاه) موقوف مال شول کس نه ایچون در که
اگر مفقود وجودی اولسه اول ماله اول کس نه وارث اولوردی چون که تقدیر میده اختلاف اولدیه
مصنف مدنی یانه باشلدی یعنی شروع ایلدی (واذ امضی من عمره مالا یش الیه اقرانه) یچن مفقودله
عمر ندن بر مدت یکسه که اول مدته و کین اقرانی تعیش الیه یعنی در لک ایلیه مفقودله موته حکم یوقدر مدت در
(وقیل تسعون سنه) دینلدیکه طقسان سنه هر ور ایلیکدر (وقیل مائه وعشرون سنه) و دخی دینلدیکه ور
یکری سنه هر ور ایلیکدر زیر اویز یکری سنه عمر لته یانیدر اویز موقوف قنده یوز سنه در اما بختار اولان وانی
حاکم تفویض اولنقدور (حکم یخونه فی حق مائه حیثن) مفقودله موته حکم اولور کند مالی حقه ده
یوقدر بر چه یعنی اقرانی منقرض اولوب و طقسان و یوز یکری سنه هر ور ایلیکدی و قنده حکم یخونه اذابه جوباید
(اولار نه من مات قبل ذلک) مفقودله موته حکم اولغوزدن اول فوت اولان کس نه اول مفقود وارث اولیز
زیرا مفقود موته حکم اولغوزدن مقدم کندی مالی حقه ده جوباید یوقدر بر چه اولان کس نه مالنه بر فرد
وارث اولیز (وتمت زوجته لاهوت عند ذلک) مفقودله موته حکم اولند قد مروه سی موت ایچون عدت
چکر زیر موت حکمی حقیقی کی اعتبار اولنور

كتاب الشركة

بولکاب شرکتک اشکای بیامده در (هی ضربان شرکه ملک و شرکه عقد) شرکت ایکه نوع در برنوی شرکت
 اسکدر و برنوی شرکت عقد در (قالا اولی ان یلک اثنا عینا انا و انرا و انا تها با واسیلا و اخطط ما لها
 بحیث لا یخیزان خلطاً و کل منهما اجنبی فی نصیب الاخر) شرکتک اواکیسیکه شرکت ملکدر ایکه کسسه
 برینه اوت چمتدن اوناوا خود شر اجمتدن و یا خود ده چمتدن و یا خود مال حری به امتیلا چمتدن
 و یا خود ایکسکه مالک مالک برینک مالته بروجه مل خلطه اولکه و یا اولیه و یا خود ایکه سی رضا رله خلط
 ایله ل بغدادیه خلط کبی و شرکت ملکده شر بکنک هرری آخرک نصیبه و اجنیدر حتی بری برینه اذن
 اولیخه تصرف جائز کلدن (و یجوز مع نصیبه من شرکه فی جمیع الصور) احد شر یکین نصیبتی شر یک آخره
 بوضوئرلک جمیعنده بیع ایان جائز در (ومن غیره بمیزانه فی ابعاد الخلط) شر یکسندن عیری به خلط اولاندن
 ماعدا به بغیر اذن جائز در (والا خلط ولا یجوز بیع بلا اذن) خلط اولان مامده شر یک آخرک اذ نیز سی
 جائز کلدن (والثانیة ان یقول احدهما شارکتک فی کذا و یقبل الاخر) شرکت عقدا حد شر یکین آخره سی
 شوه درده شر یک بایلام دیه و آخر دخ قبول ایله (در کهما ایجاب و القبول) شرکتک رکنی ایجاب و قبول در
 (و شرطها عدم ما یقطعهما) شرطی شرکتی قطع ایدن شیلک عدم میدر (کشرط دراهم معینة من الریح
 لاحدهما) احد شر یکین ریح در دراهم معینه بی شرط کبی زیرا بوشرط شرکتی قطع ایدر (وهی اربعة انواع
 شرکت عقد درت نوع در (شرکه مفاوضه) برنوی شرکت مفاوضه در (وهی ان یشرک من اوان تصرفا
 و دینا و مالاً و ربحاً) شرکت مفاوضه اولدر که ایکه کسسه ملک تصرفا و دینا و مالاً و ربحاً برابر شر یک اولمردر
 تصرف اید بکی شر یک بری هرینه قادر اولدر سه شر یک آخر دخ اکا قادر اوله اگر قادر اولمزایسه معنای
 مساوات فوت اولور و دینا و دینا بکی ایکه سی دخ مسلم اولق کر کدر مالری دخ برابر کر کدر و حاصل اولان ربحده
 دخ برابر اونی کر کدر شوبه که شراکت مفاوضه دن بشرط فوت اواسه شرکت عشار اولور (وتسمى الوكالة
 والکفالة) اذ کر ارلاندن شرکه مفاوضه و کاله و کفالتی متضمن اولور شر یکسندن هرری آخره وکیل و کفیل اولور
 شر یکان بری برتی اشترایله بیع اچخه سنی شر یک آخر دن مطالبه ایدر (فلا یجوز بین مسلم و ذمی خلافاً
 لابی یوسف) شرکه مفاوضه مسلم اید ذمی بینده جائز کلدن و اوجیهضه و امام محمد قننده و ابو یوسف ایچون خلاف
 وارد اناک قننده جائز در (ولاین حر و عبده و بائع و صبی و صبیغ) شرکت مفاوضه عبدا به حر بینده و بالغ ایه
 صبی مایتنده و ایکه صبی مایتنده جائز کلدن و عبدا به حرک و بالغ ایه صبیکن شرکت مفاوضه و عدم جواز

برابر است اولدین ایچوندر و صیبتک بینه شرکت معاوضه اولمق کفالتی صحیح اولدین ایچوندر (و عبیدین اوسکاتین) دخی ایکی عید و ایکی مکتوب بینه دخی شرکت معاوضه جائز دکلر عدم جوازی کفالتی صحیح اولدین ایچوندر (ولایه من لفظ المعاوضه) بوشر کتده لفظ معاوضه بی ذکر کردن لایذ در زیر امانت اکثری شرائط معاوضه بی بلزلر بوقدر برجه معاوضه نصیر ایملک شرائط کایلی مقامه قائم اولور (و بیان جمیع مقتضیاتها و اجود شرکت معاوضه نک جمیع مقتضیات بیان ایملک لازم در کرا فله معاوضه ذکر اولور ایسه ده زیرا مقصود اولان معنادر کوره زمیسنکه اصل بری فلی شرط یله که الت خواله در اصل ضمان شرط یله حواله کفالتی (ولایه شرط تسلیم المال ولا خلطه) شرکت معاوضه نک محتمله تسلیم مال و بری برینه خلط ایملک شرط قلقدی (وما اشتراه کل من ماسوی طعام اهله و کسومهم فلهما) شرکتی دن هر بری اهلتک طعام و کسوه لرندن غنیری اشترا ایملدگری شی ایکی ایچوندر زیر مقتضی عقد مساوات هر بری تصرفنده صاحبینک فایضه ایدر کوما که برینک اشتراشی ایکیسنک اشترا ایدر الا ان تنسوا اولنان شیردکل (وکل دین زم ایدهما بانصع فیہ الشریک کبیر و شره و ان یجوز لزم الاخر) شرکت صحیح شی بیله هر دین که ایدهما یلزم کله بیع و شر و استیجار کبی شرکت آخره دخی اول شی لازم کلور بانصع فیہ الشریک قیدی شول دینک لزومندن احتراز و که انده شرکت صحیح اولیه جنایات نکاح و خلع و دم عده و صلح و نفقه کبی مثلا شرکت معاوضه ای شرکت اولانک بری جنایات ایله جنایتک ارنی جائز استک اولنیده دیند و بوقوله دینی شرکت آخره من اولور (وان لزم تکفالة بامر لزم الاخر) اگر شرکتیکنک برینه کفالت بیلیله مکفول عنکم امری ایله دین لازم اولسه شرکت آخره دخی امری ایله کفیل اولسه شرکت آخره دخی لازم اولور ابوحنیفه قنده (خلافا لما) امامین ایچون خلاف وارد اندر قنده شرکت آخره لازم کلزیرا بوقالت تبرعوا بوجنیه ایچون دلیل عقلی بودر که کچه ابتدا تبرع و لکن بشاه معاوضه در بوقدر برجه امر ایله اولده قده ضمان لازم کلور (و کذا ان لزم بنصب) یته شرکت آخره لازم اولور اگر غضب بیلیله دین لازم اولورسه مثلا شرکتیکنک بری برینی غضب ایدوب اتلاف یا یسه ابوحنیفه و امام محمد قنده اول دین شرکت آخره دخی لازم اولور (خلافا لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف وارد استک قنده شرکت آخره لازم اولور زیرا بودین تجارت بیلیله دکلر دخت عقد داخل اولان ضمان تجارت التزامیدر بروجه ضمان عدن دکلر بوقدر برجه جنایته شیه اولوب شرکت آخره برینی لازم کلزیرا ابوحنیفه و امام محمد دلیل عقلی زیر شرکت ادای ضمانده مضبوطه مالک اولور بوقدر برجه ضمانت اجهانته مطلب اولور (و فی الکفالة بلامر لا یلزمه فی الصحیح) مکفول عنکم امری اولدین کفالتده شرکت آخره برینی لازم اولور قول صحیح دره زیرا ابتداء و اتمای معنای معاوضه منعقد اولدین ایچون صنفک فی الصحیح قیدی بعضی جامع الصغیر لفظی جوابی ایله عمل ایدوب شرکت آخره لزومه ذهاب اولدین قندن احتراز در (وان ورث ایدهما مانصع به الشریک اودوب له و قبضه صارت عنانا) معاوضیدن بری شرکت صحیح اولان شیه وارث اولسه دراهم و دنانیر کبی و یا خودا کتر شرکت صحیح اولور برینی هیه اولسه و اولدین قبض ایله شرکت عنان اولور مساوات فوت اولدین ایچون زیر شرکت عنانده مساوات شرط دکلر (و کذا ان فقد فیها شرط لا یشرط فی العنان) وینه شرکت عنانده منقلب اولور اگر معاوضه ده بر شرط قده اولسه که عنانده شرط اولمش ایدی یعنی عنانده مشروط اولمان شرطک بری معاوضه ده قده اولسه یته عنانده منقلب اولور زیرا مساوات زائل اولدین (وان ورث عرضا و غفارا بقیة معاوضه) اگر شرکتیکنک بری عرضه و یا خود عقاره وارث اولسه شرکت معاوضه مالی اوزره باقی فالور شرکت آخره منقلب اولور زیرا ایکی شیده شرکت صحیح اولور (ولا نصع معاوضه ولا عنان الا بالدرهم اولدین) شرکت عنان و شرکت معاوضه صحیح اولور الا ان یجوز قنده درهم و دنانیر خفقه و صفاتن اشیاد بونده خلاف بوقدر امانتوس بقیه رایحه ایله دخی صحیح اولور امام محمد قنده درهم و دنانیر خفقه و صفاتن اشیاد بونده خلاف بوقدر امانتوس بقیه رایحه ایله دخی صحیح اولور امام محمد معاوضه و عنان تبرع ایله دخی صحیح اولور اگر ناس ایکی ایله معاوضه ایدر ایسه تبرکوش و التوتون مضروب اولیسه دیر لقره التوتون و کوشدن ارنش قطعه به دیر (و ان یصان بالروض الا ان یبیع نصف عرضه نصف

عرض الاخر) عروض ایله معاوضه و عنان صحیح اولور الا ان یبیکر که ایدهما نصف عرضی آخرک نصف عرضه بیع ایلیه اما عرضک قیضی برابره (ثم یفقد الشریک) اندن صکره شرکت منعقد اولوب نمده شرکت اولور و هر بریمی نصیب آخره متصرف اولور عرضه شرکت اولوب مراد ایدن کسسته حیل به برطر بقدر (ولا بالکلیل والموزون والعددی المتقارب قبل الخلط) شرکت معاوضه و عنان قبل الخلط تکلیل و موزون و عدد متقارب ایله صحیح اولور (وان خلط ایدهما واحد اتم اشتراک شرکت عقد عند محمد) اگر ایکی کسسته جنس واحدی خلط ایله (مثلا ایکیسنک دخی متاعی بقدری اولوب بریره خلط یا یسه لاندن صکره شرکت اولسه ل بوقوله شرکت عقد در امام محمد قنده (و شرکت ملک عند ابی یوسف) شرکت ملک و ابو یوسف قنده بوا یسه ظاهر روایه در بوقوله خلاف قائده می شول محله ظاهر اولور که بقیه ربحک زیاده سنی برینک نصیبی اوزرینه شرط ایله امام ابو یوسف قنده شرط اولان زیاده به مستحق اولور بلکه هر بری ملکی مقداری برجه مستحق اولور و امام محمد قنده شرط ایدلگری شیه مستحق اولور (وان خلط ایدهما واحد اتم اشتراک شرکت عقد عند محمد) اگر ایکی جنس خلط ایله (انفاقا شرکت منعقد اولور مثلا بقدری ایله ایدر بی خلط کبی (و شرکت عنان) درت شیشک ایکی جنسی شرکت عناندر (و هی ان یشرک ایدهما وین فیا ذکر) شرکت عنان ایکی کسسته متساوین اولدینری حالده شرکت اولور معاوضه ده ذکر اولان شیلر ده (و غیر متساوین) و یا خود غیر متساوین اولدینری حالده شرکت اولور یعنی شرکتیکنک مساوی شرط اولمقدور (و تنصحن الو کالة دون الکفالة) شرکت عنان و کالیتی متضمن اولور کالیتی متضمن اولور و شرکتیکنک متصرف اولان غیرک مالنده تصرف در اول نقد برجه و کالیتی متضمن اما شرکت معاوضه ده کفالتک ثبوتی شول ضرورتک ضرورتی ایچون ایدر بیکه لفظ عنانی اقتضا ایملش ایدی و لفظ عنان ایسه اعترضدن مستفاد عن له اعترض دینلور و بولفظ کفالتی مبنی دکلر و حکم تصرف مقتضای لفظک خلاقی ایله ثابت اولور (و نصع فی نوع من التجارات) شرکت عنان تجارتده برنوده صحیح اولور (و فی عموم تجارتده صحیح اولور) و بعض مال کل منها) ایکیسنک هر برینک مالک بعضی ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور زیرا تساوی شرط دکلر (و بیکه) و کالی مالیه دخی صحیح اولور (و مع التفاضل فی رأس المال والربح) رأس مالده و برجه تفاضل ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور مثلا برینک رأس مالی ایکی بیک و برینک بیک اولور و بریمی دخی برینه ثلثان و برینه ثلث اولور اوزره جائز در (و مع التساوی فیهما) رأس مالده و برجه تساوی اوانی اوزره دخی شرکت عنان صحیح اولور (و فی ایدهما دون الاخر عند عملهما) و یا خود برنده تساوی اولوب آخره اولیه ایکیسنک قنده عمل یعنی ایکی دخی غلده برابره ل (و مع زیاده الربح للعامل عند عمل ایدهما) ایکیسنک برینک عملی قنده عامل ایچون زیاده ربح ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور (و مع کون مال ایدهما دراهم والاخر دنانیر) شرکت عنان برینک مالی اجه و برینک التوتون اولوب دخی صحیح اولور (ولا یشرط الخلط فی البضا) شرکت عنانده خلط شرط قلقدی معاوضه ده شرط اولدین کبی لفظ ایضا ایکیسنک دخی قید در (و الوضیعة علی قدر المال وان شرط غیر ذلک) وضیعه رأس مالک مقداری اوزرینه در اوضیعه بی برینه اولوب اوزره شرط ایدلر یا یسه زبرانی علیه السلام (الربح علی ما شرط و الوضیعة علی قدر المائین) یور مشلر در (وما شرأ کل منهما طوب بینه هو فقط) شول شیکه شرکتیکنک بریمی اشترا ایله انجی اشترا ایلی کسسته یعنی ایله طلب اولور و بوجه شرکت آخره دخی طلب اولور زیرا شرکت عنان و کالیتی متضمن لکن کفالتی متضمن دکلر (و رجوع علی شریک بجمسته منه ان اداه من ماله) اشترا ایلی بیک شیشک یعنی خالص مالندن ادا ایملش ایسه شریکی اوزرینه حصه می مقداری ایدر و رجوع ایدر زیرا شرکت آخره متضمن حصه سنده و کیلدر و مسئله بیع هلاک اولدین بقدر برجه در (و یبطل الشریک بملاد المائین) شرکتیکنک ماللری هلاک اولدین شرکت باطل اولور (واحد هما قبل الشراء وهو علی مالک قبل الخلط هلاک قیده اونی یا الاخر) و قبل الخلط کدر ویدنده و یا خود اشتراک بدنده هلاک واقع اولورسه مالکی اوزرینه در کند و الله هلاک اولورسه معنای ظاهر در اما آخرک الله هلاک اولورسه آخرک ایدی اما بعد (و علیهما بعده) اگر هلاک بعد الخلط مال مشترکده واقع اولورسه ایکیسنی اوزرینه در (فان هلاک بعد ما شری الاخری مال مشترکی بینهما و رجوع المشتري علی شریک بجمسته) اگر شرکتیکنک بری کندی مالیه برینی اشترا ایله کده صکره آخرک

(فلا يلزم ولا يزول ملكه الا ان يحكم به حاكم) پس ايمدی لازم اولمز و دخی ملكی زائل اولمز الا مكره حاكم لازم
حكم ايله مثلاً بر كسنه وقف ايلديكي شئي متولي به تسليم ايدوب اندن كسره رجوعی مر ايدوب عدم لازم
ذهب اولوب سازه ايلاده قاضي دخی لازم حكم ايله اولوقت لازم اولوز و ملكندن زائل اولوز (وقيل
اولمقله بونه بان يقول اذا مت فقد وفت) دينلديكي باخود واقف وقف ايله حاكم شئي موته تسليم ايله
اولديكم زمان تحقيق وقف ايلدم ديكه يعني فلان شئي اولديكم زمان وقف اولسون ديه (وعنده ما و حيس
العين على ملك الله تعالى على وجهه و دونه الى العباد يلزم و يزول ملكه بغير دائقول عند ابی يوسف) امامين
قتيده وقف بر عيني حبه در الله تعالى ملكي اولمز اوزره بروجه اوزر نه كيم اولوقت نقي عباد عايله
پس ايمدی بوقد برجه لازم اولوز و واقف ملكي زائل اولوز ابو يوسف قنده مجرد وقت قوليله مثلاً وقف داری
هذه و باخود وقف ارضی هذه ديكه (وعنده محمد لا مال يسله الى ولي) امام محمد قنده لازم كلز ملكندن دخی
زائل اولمز مادامكه وقف ايلديكي شئي تسليم الى المتولي ايله مجرد وقت قوليله لازم زول ملك اولمز (فلو وقف
على انفقرا اربى سقاية او خان او ربا طابى ان يسل) اگر فقير را در زير نه وقف ايلسه و باخود ايشاه بيل ايچون
سقا به بنا ايلسه و باخود تجار ايچون خان بنا ايلسه و باخود رباط بنا ايلسه لبي السيلك لابي بنابه متعلقدر
(او جعل ارضه مقبرة لا يزول ملكه عنه الا بالحكم) و باخود ارضی مقبره قيله واقف ملكي كنديدن زائل اولمز
الاحكم ايل زائل اولوز ابو حنيفة قنده (وعند ابی يوسف يزول بمجرد ايقول) امام ابو يوسف قنده مجرد قوليله
ملكندن زائل اولوز زير ملك قنده تسليم شرط دكادر (وعنده محمد اذا سلمه الى متولي او اتقى الناس من السقاية
وسكنوا الخان و الرباط و قنوا في المقبرة) امام محمد قنده واقف بقی و قني متولي به تسليم ايله ناس سقا به دن
شرب ماء ايله و خان و رباط سكون و نزول ايله لزوم مقبره به ميت دفن ايلسه لازمان واقف ملكندن زائل
اولوز (و شرط خامه ذكر مصرف مؤبد) وقف ثمانى ايچون مصرف مؤبد كرى شرط قلدى مثلاً على كذا
وكذا ثم على قراء المسلمين ديك كبي (وعند ابی يوسف يصح بدونه) ابو يوسف قنده وقف ثمانى صحیح اولوز بلا
ذكر مصرف مؤبد (اذا قطع مصرف الى الفقراء) بقی مصرف منقطع اولسه فقرا به صرف اولوز و واقف
ملكته مصرف عود ايلز اگر صاغ ايله اگر ميت ايله ورثه منه دخی و دايان بوندن معلوم اولديكي تايد
شرطدر الا بوقدر و اردو كه ابو يوسف قنده ذكرى شرط دكادر و امام محمد قنده ذكرى شرطدر (ومع عند
ابی يوسف وقف المشاع) ابو يوسف قنده قسمت اولنجوب مشاع اولان ملكي وقف صحیح اولدى امام ابو يوسف
قنده وقف اقطاع ملكدر و قبض شرط دكادر مشاع ايله كامانع دكادر (وجعل غله الوقف او الولاية لنفسه)
وقف غله سنى باخود توليتى واقف كند و تفسيحون قبلي جازدر زير نبى عليه السلام كند و وقفندن اكل
يوزردى بوابه حلال اولمز الا شرط ايله حلال اولوز بوندن معلوم اولديكي كند و تفسيحون شرط ايلك
مشروعر مشايخ بلج ابو يوسف قواني اخذ ايلشدر و قنده ناسه ترغيب ايچون فتوى دخی بوقول اوزر نه در
نابيه ده دخی بومسوال اوزره در الامكره واقف خائن اولوب امين اوليه فقرادن ضرورى دفع ايچون قاضي
ايچون واقف عزل ايلان و اردو اگر واقف بر احد كند بى عزل ايله ديو شرط دخی ايلدى ايله اول شرطه التفات
اولنجوب عزل اولوز و مى خائن كبي بعد العزل عادل اولسه قوليست اكا انتقال ايلز كذا فى شرح مجمع البحرين
(وجعل الكل او البعض لامهات اولاده او مدبريه ماداموا احيا و بعدهم للفقراء) كل غله و باخود بعض غله
ام ولد ايله و باخود مدبر ليه مادامكه حي اوله و بوزر نه كسره قرا ايچون اوله ديو وقف ايلك صحیح
اولوز (و شرط ان يستبدل به غيره اذا شاء خلا فالحمد في الكل) واقف وقف ايلديكي ارضی ديكه بى زمان غيرى
ارضه استبدال ايلستك شرطى دخی صحیح اولدى اما كليتمده امام محمد ايچون خلاف و اردو (ومع وقف
العقار) عقار و قني دخی صحیح اولدى زير اصحابه كزيتندن بر جماعت وقف ايلشدر (وكذا المنقول المتعارف
وقفه محمد) بين الناس و قني متعارف اولان منقولان دخی و قني صحیح در امام محمد قنده (كالماس والمز
والقدوم والمنشأ و الحسنة و غيرها والقدر والمرأجل والمصاحف والكتب) و ذكر اولان شيلكي فاس بوردو
مرفق ميم ايل فارسيه يلدرد قدم بفتح الفاق يته يعني كسره در منشأ در ستره در جنازه بكسر الجيم
سر بركه جنازه اوزر نه غسل اولوز و ثيابى ايله كه به اوردو سيدركه ميت اوزر نه وضع ايدر قدر و قدر

بجديدركه چوكدر مراحل مر جلك بجديدركه طخيره در مصاحف معصيتك بجديدركه كيك بجديدركه
(ابو يوسف مع في وقف السلاح والكرام والحيل والابل في سبيل الله و به يقني) ابو يوسف امام ايله در قى سبيل الله
وقف سلاح و كراعه و كراعه خيل و ابل كيد و رقتوى بونكله و ريلورة يان بوايديكه جاز اوليه زير استقوله
شرط تايد تحقيق اولمش اولوز اما وجه احتساب انا و شم و رده در و بونا و مشم و رده ندر كسره حضرت عمر
رضي الله عنه خالدين و ايددين نبى عليه السلام منع زكاة ايچون شكيات ايلاده (ولا تظلو و اخلا فانه حيس
ادعه و اكره في سبيل الله) يوزر مشردر (وكذا يصح عند ابی يوسف وقفه بياكن وقف ضيقه بيقرها و اكرتها
و هم عبيده و سائر اهل الحران) و منقول و قني ابو يوسف قنده دخی صحیح اولوز و عقاره ببيت ايله شول كسره
كبي كبر جفتك او كوزي و اكيجيسى ايله كه انلر واقف قولاريد و سائر اوقات حرائق ايله وقف ايلدى بقر والانت
حرائق كه منقولانند و ضيعه به ببيت ايله و قني صحیح اولوز اكرت جيمى اكرتدرا كيني معناه سنه (واذا صح
الوقف فلا يملك ولا يملك الا الله يجوز قسمة المشاع عند ابی يوسف) بقی وقف صحیح اوليه اولوقت كسسه نك
ملوكي اولمز و كسسه به دخی تملك اولمز الا بوقدر و اردو كه ابو يوسف قنده مشاع اولان وقف قسيمي جازدر
(و بدامن ربع الوقت بعارنه وان لم يشترطه الاواف ان وقف على الفقراء) فقرا به وقف اولان وقف عارته
غله بى وقف ايله باشلور و اكر واقف عارته شرط ايلدى ايله ده (وان وقف على معين فعليه) اگر معين اوزر نه
وقف ايلدى ايله عارته وقف معين اولان كسسه نك اوزر نه در زير الخارج بالضم ايدوكي ميئدر (وان امتنع
او كان فقيرا آجره الحاكم وعمره من اجرة ثم رده اليه) اگر موقوف عليه عارندن امتناع ايلسه و باخود فقير اولوب
عارته بجزى اولسه حاكم و قني اجاره به و يروب اجرتدن تعمير ايدر و رواد نصكره و قني موقوف عليه و ايدر
(ونقص الوقت بصرف الى عارته ان احتاج والا حفظ الى وقت الحاجة) وقف نقصى عارته صرف اولوز
اكر احتياج اولوز و اكر احتياج اولمز ايله وقت حاجته دكين حفظ اولوز (وان تعذر صرف عينه)
اكر نقص عينى صرف اولمز متعذر اولوز (ياع و بصرف عنه اليها) اول نقص بيع اولانوب قني عارته صرف
اولوز (ولا يقسم بين مستحقى الوقف) و باخود قني وقف مستحقى بيشده قسمت اولمز زير اول نقص
عينك جزئيدر عينده ايله مستحقينك حتى بوقدر ايلك حتى منافعتد ندر عين خود حتى اللهم در (فصل) بوفصل
احكام مسجد ياتده در (اذ ابى مسجد لا يزول ملكه عنه) بقی بركسسه مسجد بنا ايلسه اول كسسه نك ملكي
مسجدردن زائل اولمز (حتى يقرره عن ملك بطريقه و ياذن بالصلاة فيه و يصلى فيه و اجدوى رواية شرط
صلاة جماعة) حتى واقف اول مسجدى ملكندن طريق عام ايله افر ازيدنجه و دخی اول مسجدده صلاته اذن
و رنجبه و بركسسه مسجدده نماز قلنجه و پروا ينده صلاة جماعة شرط قلنشد و بومذ كورات اولنجه ملكندن
زائل اولوز (ولا يضربان جملته سدا باصالحه) و اول مسجدك تخفى مصلحي ايچون مرداب ففاق ضرر
ايلز (فان جعله لغير مصلحه او جعل فوقه ميتا و جعل بابا الى الطريق وعزله) اگر سردابى مسجدك مصلحتندن
غيرى ايچون قلله و باخود مسجدك فوقى ميت قلله و مسجدك قبوسنى طريقه قلله و آيرمه (او انخذ
وسط داره مسجد اذن بالصلاة فيه لا يزول ملكه عنه) و باخود دارنك اوزر نه سنده مسجد اخذ ايلسه و اذن
صلاته اذن و بركه اول مسجد باينك ملكندن زائل اولمز (وله بيعه و يورث عنه) اول باقى ايچون وسط دارده
ايلديكي مسجدى بيع ايلك و اردو بايدن ميراث اولوز و بيعى فوت اولده مسجد ايدى بوميراثندن منع اولمز
(وعند ابی يوسف يزول ملكه بمجرد ايقول مطلقا) ابو يوسف قنده باينك ملكندن زائل اولوز مجرد قوليله
مطلقا يعني كرك مسجد او اسون و كرك مسجددن غيرى اولسون زير ابو يوسف قنده تسليم شرط دكادر (ولو ضاع
المسجد و جنيبه طريق العامة يوسع منه وبالعكس) اگر مسجد ضيق اولسه حال بوكه پاشنده طريق عام اولسه
اول طريقه مسجد توسيع اولوز و عكسى ايله دخی بولده در ملا بول مسالنه ضيق اولسه مسجدردن التوب
بولى شم اولوز (و رباط مستحق عنه بصرف وقته الى اقرب رباط ايله) بر رباط كه ائذن استغنا اولته اول رباطك
وقتي اقرب رباطه صرف اولوز و زير مصلحت عامه ايچوندر (والوقف في امر من وصية) حال مر ضنده وقف
وصيتدر نلندن معتبر اولوز (و بقی شرط في الواقف اجارة الوقف ان وجد) اجاره وقفه اكر شرط بولوز و ربه شرط
واقفه اتباع اولوز (ولا يفتقران لا نور الصياح اكثر من ثلاث سنين) شرط اجاره بولوز ايله اختيار اولان

ودركه جفتان اوج - ٤٥٨ كتاب ارجيه ورميه (ولا يوجر عيرها اكثر من سنة) جفتلكل عير يبي برسته دن
اكثر ارجيه ورميه وقتوى دنى بونك اوزر شه در زير امدت اجاره طويلا اولورسه ابطال وقف لازم كاورد
ولا يوجر الا بجر ائيل) وقف ايجار اولور الا بجر مثل ايه ايجار اولور (ثم لا يقضى وان زادت الاجرة لكثرة الرغبة)
اجر مثل ايه ايجار اولور قد نصكره اجاره بوزلر وغيت ناس ايه اكر اجرت زياده اولورسه ده يتسه نقض بواجر
(وليس لاموقوف عليه ان يوجر الا بجر اولوية) موقوف عليه ايجون وفقى كندى اذنى ايه ايجار ايلك
يوقدر الا واقف طرقتدن نيابت ايه يا خود ولايت ايه يعنى متولى اولور ايه ايجار ايلك واردر (ولا يجر
ولا برهن) وقف هاريت ورهن و برهن (وان غصب عقار الوقف يختار وجوب الفحمان) اكر وقفك
بعقارى غصب اولور غصب ضمانك وجوى اختيار اولور يعنى قيعى اخذ اولور بر آخر ضيعه
اشتر اولور غصب اولور بدل وقف كذا فى الدرر (ولو شرط اولوية لنفسه وكان
بنايا ينزع منه وان شرط ان لا ينزع) اكر تولى كندى وقفه شرط
ايامه اكر خاين اولورسه تولى تدين نزع اولور
اكر عدم نزعى شرط ايلدى ايسه ده
ينه عزل اولور

٢

فهرست الجلد الثاني من كتاب الموقوفات

صفحة	كتاب البيوع	صفحة
٠٠٢	باب عزل الوكيل	٠٩١
٠٠٧	فصل يدخل البناء	٠٩٢
٠٠٩	باب الخيارات	٠٩٦
٠١٢	فصل خيار الرتبة	٠٩٩
٠١٤	فصل مطلق البيع	٠٩٩
٠١٩	باب البيع الفاسد	١٠٣
٠٢٤	فصل قبض المشتري	١٠٤
٠٢٦	باب الاقالة	١٠٦
٠٢٧	باب المراجعة والتولية	١١٠
٠٢٩	فصل لا يصح بيع المنقول قبل قبضه	١١٢
٠٣٠	باب الربا	١١٤
٠٣٣	باب الحقوق والاستحقاق	١١٥
٠٣٤	فصل البيعة حجة متعددة	١١٧
٠٣٦	باب السلم	١١٨
٠٤٠	مسائل شتى	١١٩
٠٤٣	كتاب الصرف	١٢٢
٠٤٦	كتاب الكفالة	١٢٤
٠٥١	فصل ولو دفع الاصيل الحال الى كفيله	١٢٦
٠٥٣	باب كفالة الرجلين والعبدین	١٢٩
٠٥٤	كتاب الخوالة	١٣٢
٠٥٥	كتاب القضاء	١٣٣
٠٥٨	فصل واذا ثبت الحق للمدعى	١٣٥
٠٦٠	فصل اذا شهدوا عند القاضي	١٣٦
٠٦٢	فصل ويجوز قضاء المرأة في غير حدود وقود	١٣٨
٠٦٣	فصل ولو حكم الخصم بما	١٤٠
٠٦٤	مسائل شتى	١٤٣
٠٦٦	فصل مات نصراني	١٤٦
٠٦٩	كتاب الشهادة	١٤٧
٠٧٠	فصل وله ان يشهد بكل ما سمعه او رآه	١٤٨
٠٧٢	باب من تقبل شهادته ومن لا تقبل	١٥٠
٠٧٥	باب الاختلاف في الشهادة	١٥١
٠٧٨	باب الشهادة على الشهادة	١٥٣
٠٧٩	باب الرجوع عن الشهادة	١٥٥
٠٨١	كتاب الوكالة	١٥٦
٠٨٣	باب الوكالة بالبيع والشرآء	١٥٧
٠٨٧	فصل لا يصح عقد الوكيل بالبيع والشرآء	١٥٨
٠٨٩	باب الوكالة بالخصومة والقبض	١٦٠

صفحة	موضوع	صفحة	موضوع
١٦٣	فصل بحكم بلوغ الغلام بالاحتلام	٢٣٦	باب الفود فيما دون النفس
١٦٣	كتاب المأذون	٢٣٧	فصل ويسقط انقصا من يموت القاتل
١٦٦	فصل تصرف انصي	٢٣٨	فصل ومن قطع يد رجل ثم قتله اخذ بها
١٦٧	كتاب النصب	٢٣٩	باب الشهادة في القتل واعتبار حاله
١٦٨	فصل وان غير ما غصبه	٢٤١	كتاب الديات
١٦٩	فصل وان غيب ما غصبه	٢٤٢	فصل في النفس الدية
١٧٢	كتاب الشفعة	٢٤٣	فصل لا فود في الشجاح
١٧٤	فصل وان اختلف الشفع والمشتري	٢٤٦	فصل من شرب بطن امرأة
١٧٦	باب ما يجب فيه الشفعة وما لا يجب وما يطلها	٢٤٧	باب ما يحدث في الطريق
١٧٧	فصل وفيما مل الشفعة	٢٥٠	فصل ان مال ساط الى طريق العامة
١٧٩	كتاب القسمة	٢٥١	باب جنابة البهيم والجنابة عليها
١٨١	فصل وينبغي لقاسم	٢٥٣	باب جنابة الرقيق والجنابة عليه
١٨٢	فصل ويجوز للمهاجرة	٢٥٥	فصل دية العبد قيمته
١٨٣	كتاب المزرعة	٢٥٦	فصل وان جنى مدبر
١٨٦	كتاب المساقاة	٢٥٦	باب غصب العبد والصبي والمدبر
١٨٧	كتاب النبايع	٢٥٧	باب القسامه
١٨٩	فصل ويحرم اكل كل ذي ناب او مخالب	٢٦٠	كتاب المعاقل
١٩٠	كتاب الاضيحة	٢٦٢	كتاب الوصايا
١٩٢	كتاب انكراهية	٢٦٤	باب الوصية بثلاث المال
١٩٢	فصل في الاكل	٢٦٨	باب العتق في المرض
١٩٣	فصل في الكسب	٢٧٠	باب الوصية للاقارب وغيرهم
١٩٦	فصل في التبني	٢٧٢	باب الوصية بالخدمة والسكنى والتمرة
١٩٨	فصل في النظر	٢٧٣	باب وصية الذمي
٢٠٠	فصل في الاستبراء	٢٧٣	باب الوصي
٢٠٢	فصل في البيع	٢٧٥	فصل ثم الوصيان ان الميت اوصى الى زيد
٢٠٣	فصل في المتفرقات	٢٧٦	كتاب الخي
٢٠٩	كتاب احياء الموات	٢٧٨	مسائل شتى
٢١١	فصل في اشرب	٢٨٣	كتاب القرائن
٢١٢	فصل في الانهار العمام	٢٨٦	فصل والعصبة بنفسه
٢١٣	كتاب وشربة	٢٨٨	فصل بحجب الحرمان
٢١٤	كتاب عيب	٢٩٢	فصل وادارات مهام اخرى
٢٢١	كتاب رهن	٢٩٨	فصل ذوالرحم هو قريب ليس بعصبة
٢٢٤	باب رهن زينة وزينة رهن به وما لا يجوز	٣٠٢	فصل في الفرق والهدى
٢٢٦	باب رهن يبيع على يد عدل	٣٠٣	فصل المناصحة ان يموت بعض الورثة قبل
٢٢٩	باب تصرف في رهن وجنابته والجنابة عليه	٣٠٦	باب حجاب القرائن
٢٣١	فصل رهن عسيرا	٣١٠	فصل وتداخل العددين
٢٣٢	كتاب الجنائز		
٢٣٣	باب ما يجب في جنازة		

و کتاب یوعلک احکامی بیاتده در معلوم اوله که یعلک مشروعی کاب و سنت واجاع و معقول ایله تابدر
اما کتاب ایله نایب اولدی قی حق سبحانه و تعالی نیک (احل الله البیع و حرم الربا) اما کما یتکم بالباطل
الان نکون تجارة عن تراض (قول شرعی در مسئله نایب اولدی قی نی علیه السلام) یا معشر التجارات البیع
بحضرة الله و الخلف فشو به بالصدق (قول شرعی در واجاع ایله نایب اولدی قی ظاهر در معقول ایله نایب
اولدی قی نوع انساندن مدنی بالمع اولوب هر بری آثره محتاج له در اگر بیع و شر اوله نظام و انتظام ممکن
ار ازدی خاصه ناس ایچون مشروع اولشدر لفظ بیع اضداد دندر شراده دخی مستمدر ته که نی علیه
السلام قول شرعی بقنده (ولا یخطب الرجل خطبة اخیه ولا یجمع علی بیع اخیه ای لا یشتري علی شرا اخیه)
واقع اولشدر ته کیم حق سبحانه و تعالی نیک (و شره بین یخص) قولنده واقع اولشدر ای باعوه
دیگدر و ایکی معقوله تعدیه ایدر بعث زید الدار کی و من مکاتله لام داخل اولوب مثل بعث من زید الدار کی که
ولت ده اولان لام زاندر و مصنف بیعی صیغه جمع ایلد ابراد ایلد کی انواع قصد ایلد در زرا بیع معیار ایلد
درت نوعدر بر نوبی بیع مقایضه در که ملعه به یعدر و بر نوبی دخی ملعه بی غنه یعدر حال تعامل ناس اولان
بیع بود و بر نوبی هر غنی غنه یعدر کامل تسخیه اولنور و غن اعتبار ایلد دخی درت نوعدر بری بیع مساومه در
بری دخی بیع مرابحه در و بری دخی ولیه در که آلد بیعی بیایه بیع ایلد کدر و بری دخی بیع و ضیعه در که
مرمایه شدن نقصانه یعدر و یعلک شرابطی درتدر شرط انعقاد و شرط صحت و شرط نفاذ و شرط لزوم شرط
انقضاء دخی درتدر بری عاقده و بری نفس عقدده و بری مکان عقدده و بری معقود علیه ده و عاقده عدد
لازمدر زرا عدد اولیجین جابیندن و کالت ایلد بیع منعقد اولنر الا با ایلد قاضی مال بیعده طرفینه قولی ایدر لرفع
اولن اوزره و بری دخی عبد کندی نفقه فی اقتداسنک امر ایلد اشترا ایلک کی بودنی طرفینه قولی ایدر و عراج
لدرایه ده قاضینک طرفینه قولی کندی نفسی ایچون اولیجین منعقد اولنر زرا قاضینک حکمی قضادر کندی
نفسیچون قضا با نر دکادر و عاقده شرطی عقلدر زرا مجنون و صیبتک عقدی صحیح دکادر و نفس عقدده
اولان شرط قبول و ایجاب مرافق اوله زرا ایجاب اولان شینک غیری قبول ایلد بیع منعقد اولنر صفقه
منفرد اولد بغیچون اما مکان عقدده اولان شرط ایجاب و قبول مجلس واحدده اولن کر کدر اما معقود

عایلک شرطی موجود اولن مال متقوم اولن و نقد منده مالک اولن و مقداری معلوم اولن و مقدور التمسیر
اولن کر کدر زرا بیع معدوم منعقد اولنر و بیعک معنائی تمسکد راولدنی ایکی وجه اوزره در بری تمسکد منافع
اشیاء که بدل ایلد اجاره و بدائی عاریه کی و بری دخی تمسکد اعیان اشیاء که بدل غن و عوض شرطیله ایلد
القبض هیه کی من غیر بدل و عوض هیه و صدقه کی و منسکد احوالی بی وجه اوزره در (اولی) وجه
مبیع حاضر و عین اولشدر (ایکجیمی) مبیع حاضر اولشدر اما بیع تسلیحه قادر اوله متاع و حیوانات
و اغصان انجارد میوه کی (اوچجیمی) بیع تسلیحه قادر اوله ظاهر غنمه و ف و بطون حیوانده اولاد
و عبداتی کی و بونله مشابه اولنر کی و بونله بیع فاسددر (دردجیمی) مبیع معقود اولشدر بودنی
فاسددر زرا یغیر علیه السلام مالیس عنده دن نهی یوزر مشدر (بشجیمی) مبیع برکسه فلک اوزره در
اولشدر اول دخی اوزره در اولان نه بیع جائزدر آخره بیع فاسددر (التجیمی) مبیع امانت یا خود عاریه و اجاره
ورهن یا خود مرمایه اولشدر و یا خود اوزره در امین اولشدر ذکر اولان مبیع کندیله اولان کسه به بیع جائزدر
لکن قبض جدیده محتاجدر زرا قبض اول امانتدر و قبض ثانی قبض ضمانتدر قبض امانت ایلد قبض ضمان
مقامنه قائم اوله من اکر مبیع مشترک ثانی قبضندن اول هلاک اوله بیع اوزره در اگر قبض
جدید و نصکره هلاک اوله مشتری اوزره در (بدجیمی) مبیع مشتری بقنده غصب یا خود سرقه یا خود
خیبانه موجود اولشدر مبیعی اول کسه به بیع جائزدر قبض جدیده محتاج دکدر زرا قبض اول قبض
ضمانتدر و قبض ثانی دخی قبض ضمانتدر و قبض ضمانت مقامنه قائم اولور اگر بیع قبل قبض ثانی هلاک اوله
مشتری اوزره در و غن دخی سکر وجه اوزره در (اولکجیمی) فقه در (ایکجیمی) ذهب دنانیردر
(اوچجیمی) مکیلدر و مکیل ایلد نقد اونسینه اشترا جائزدر و اگر جنسی و مقداری وصفی یار اولنور به
(دردجیمی) موزوندر حکمی مکیل حکمی کیدر (بشجیمی) من در عدد من دوعله نقد اونسینه برنی
اشترا ایلک جائزدر جنسی و مقداری وصفی و وقتی بیان اولنور به اتفاق اوزره اما امام اعظم قنده ایل
بیان اولنور به در جائزدر (التجیمی) حیواندر اما بونک ایلد و بره سیه برنی اشترا ایلک جائزدر (بدجیمی)
معدود اندر (سکرجیمی) عقاردر بونک دخی و بره سیه جائزدر و بیع صحیح بکری وجه و امانت و یا اکثر
اوله بیع صحیحک (اولی) بیع مساومه در (ایکجیمی) بیع ولیه در (اوچجیمی) بیع مرابحه در (دردجیمی) بیع
مساومه در که بیع و ضیعه دیکدر (بشجیمی) بیع شرکتدر (التجیمی) بیع اقاله در (بدجیمی) بیع مصرفدر (سکرجیمی)
بیع هیه در عوض شرطی اوزره در اولور به زرا بونده دفع ایچون شفعه وارددر (طوقوزجیمی) بیع ملحد و فتن
اقرار اوزره در اوله (اونجیمی) بیع مبادله در (اون برنی) بیع موقوفدر بیع موقوف اولد که بر آخرک اذنی
بوعیکن متاعی یعدر بو بیع صاحبک اجازه موقوفدر اگر اجازه بربره بیع جائز اولور و بره سیه بیع جائز
اولنر (اون ایکجیمی) بیع التمسک در بیع و بره سیه اولان یعدر اگر وقت معلوم اولنر ایلد فاسددر (اون اوچجیمی)
بیع من بریددر (اون دردجیمی) بیع التراضیه دخی بیع نه اطلیدر (اون بشجیمی) بیع خیارددر (اون التجیمی)
بیع مسادر (اون بدجیمی) بیع البراءة من العیبددر (اون سکرجیمی) بیع مختلف فیه در (اون طوقوزجیمی)
بیع مستحبدر (بکرجیمی) بیع فاسددر وقتا که بیع فاسد اوله ملعه مشتری بدنده فاسد اوله مشتری اوزره در
قیچی لازمدر غنی لازم کلزرا کر مشتری اول ملعه بیع ایلد و یا خود هیه ایلد و یا خود مله و بره
و یا عبد اوله اقله اقله ایلد و یا خود جائزه اوله اقله اقله ایلد و یا خود مدبر و یا مکاتب ایلد بود کر اولان
مسائل جائزدر مشتری اوزره در قیچی لازمدر و بیع فاسد اوزره در (اولی) بیع شاذله در و نه له ده بغدادی
بغدا به یعدر و بیع بیع الزرع یا خنجره دینلور (ایکجیمی) بیع المراهیه در خرد خرما به بیع کی
(اوچجیمی) بیع محاطره در سلا برجل و رجل آخره بعث منک هذا المتاع یکذا و کذا ان قدم فلان من سفر
دیک کی (دردجیمی) بیع ملامسه در بیع جاهلیند بقرکسته برمتاهی مساومه ایدر ایکن مس
ایلد مراد ایلد یکی غن ایلد اول نهی مشتری اولور (بشجیمی) بیع منابذه در بودنی جاهلیند بیع
سلعه بی مشتری اوزره در آتیه عذر مساومه مشتری مراد ایلد یکی غن ایلد بیع واقع اولور (التجیمی)
ملاخدر هیکل کورینک ظهورنده اولان شیئی یعدر (بدجیمی) بیع مضایق در جنس انسان و حیوانک

بطورته اولان شیئی بعدد (سکنجیسی) بیع حبله الحبله در حبله تک حبلتی طوغه قدده و سورکن بیع کبی
بعضی (سکنجیسی) بیع حبله الحبله در حبله تک حبلتی طوغه قدده و سورکن بیع کبی
فانصد و بیع غایب دخی دینشد مثلا غراض اولان کسسه (بیعت منک ضربه بکذا من الثمن) دیوهر بخره
غوص ایلیدر (اون برنجیسی) بیع غروردر مثلا برکسته برآمده بوسه خرما آنجلی نه و برر سه و یا خود
زراعت اولان ارضدن نه خرور ایدر سه آتی بیع ایلکدر (اون ایکجیسی) مضطر در مثلا برکسته طعام
در شراب و لباس مضطر اوله قدده یا بکذا اکثر بهایه بیع ایلکدر و شرادخی بولجیه در (اون اوچنجیسی) بیع
انکالی در بویاسه هر شینه و بره می و بره می به بیع ایلکدر (اون درنجیسی) مناحیوانی حیوانه بیعدر
بویاسه فرمی عبده بیع ایلکدر لکن عبده غائب اوله در (اون بنجیسی) بیع مقامه در مثلا بیعت منک
ما یخرج من ارضی او شجری کذا اما بکذا دوها کبی (اون النجیسی) بیع مال مقبض در امام مالک قنده
و تک معنای طعامه در غیره دکدر و ابویوسف قنده طعامه و منقولاته در عقارده دکدر اما امام محمد
و شافعی قنده جله منه اطلاق اولنور (اون بدنجیسی) بیع سفدر مثلا برکسته و جل آخر شوشی سکا بیع
ایده بیع اما بکا قرض و برکست اوزره و یا خود سکا شوقدر شیئی قرض و بره می دیک کبی (اون سکنجیسی) بیع
شی بیع واحد در مثلا شو باری بی سکا و مقدار درهمه بیع ایدرم شونک اوزر نه که فلان اوغلاقی بمقدار
درهمه بکا بیع ایدرم دیک کبی (اون طقوزنجیسی) شرطان فی بیعه در مثلا برکسته آخره شوشی سکا اون
درهمه بیع ایدرم اگر تقدیر درک اون بش درهمه و بره می برآیه دکن ادا ایدر دیک کبی (بکر مخیسی)
بیع اشد ایدر مثلا برکسته آخره شوشی بکا فایده بیع ایدرم شوقدر درهمه بیع ایدرم اما اون قرض بیع
ایلم دیک کبی (بکر مخیسی) بیع الموضع در مثلا برشی بیع ایلیه لکن اول شی کتد و قنده اولیه
(بکر مخیسی) بیع ایلیه در مثلا برکسته برمنای اختر ایلدوب یا به درهمه شوشی اوزر نه تسلیم
ایله که اگر منای اوزر اول درهم متاع غنی اولسون اگر منای آنزم درهم رد اوله دیک کبی (بکر مخیسی)
اوچنجیسی) بیع الما و انشادر بجن صوی بر طرفه اخراج ایلسه تحقیق مالک اولوب بیعی جائز اولور و انش
کور اوله قدده بیعی جائزدر (بکر مخیسی) عمده سودی بیعدر بویع غنی اولنشد (بکر مخیسی)
بیع الدین بالبدیندر متاع بهاسندن برکسته ده دین اوله اول دخی و بره میه رجل آخره بیع ایلک کبی
(بکر مخیسی) بیع صدقه در و انک اهل حق تعالی شک (انما الصدقات للفقراء) قول شریفنده واقع اولنلدر
اول شی اهلنه و برلین بیع اوله بیع ایلکدر (بکر مخیسی) قیمت اولنشین غنای بیعدر (بکر مخیسی)
سکنجیسی) قبول آنکه سنده اولان شیئی بیعدر (بکر مخیسی) طقوزنجیسی) مینه ده اولان صدی بیع
ایلکدر (اوچونجیسی) هوا و طبری و صود مالتی بیعدر و بیعی بدی شی افساد ایدر (اوکیسی) جهالت غن
(ایکجیسی) جهالت وقت (اوچنجیسی) جهالت حیه در (درنجیسی) اوج کوندن زیاده اولان شرط
خیاردر (بنجیسی) بیعه بر شرط اوله که با بیع ایچون منفعت اوله مثلا من سکا شوشی بیع ایلدم اما سندن
مراد ایلد بکلمه نه بکا بیع ایدرم و یا خود بکا قرض و بره می و یا بکا برشی هبه ایلیه من دیک کبی
(آننجیسی) شرط اوله که مشتری ایچون منفعت اوله مثلا مشتری بایده دیکه سندن شوشی اختر ایلدم
شونک اوزر نه که اوچه کتوره من و یا خود سندن شوقدر مینه اشترا ایلیه من و بویه قد ایدرم ایچون بیع
ایلیه من و یا خود سندن اختیار ایلیه من (بدنجیسی) بیعه بر شرط اوله که متباعه منفعت اوله مثلا
شوشی سکا بیع ایدرم شوشی اوزر نه که اعتاق و یا خود مدبر ایلیه من و شو باری بی سکا بیع ایدرم
شوشی اوزر نه که او طه لقی ایلیه من و یا خود شوارنی سکا بیع ایدرم و نقی ایلیه من دیک کبی (البیع
مبادله مال بجال) بیع مالی مال مقابله سنده مبادله در بالترانی قیدی لازم ایدی لکن کمال ظهوری ایچون
مصرف ترانی قیدی ترک ایلدی (و بیعت با ایجاب و قبول) بیع ایجاب و قبول ایلد منعقد اولور و عاقدینده
شرعنجیسی اول تکلم ایدر سه ایجاب اولدر مکرر کی کلام قبولدر کر که بیعت کلامی اولون کر که اختیارت
کلامی اولسون و انعقاد عاقدینک کلامی شرع آخره بوجه متعلق اوله که محله اثری ظاهر اوله حاصل
کلام اجزاء تصرف شرعی ارتباطدر بجر دایجاب ایلد بیع منعقد اولر با بکا ابن صفیری حقه کمال شفقتی

اولاد بیع بیعت واحدی ایکی عبادت مقامه قائم اولور مثلا اشتیعت هدامن ایچی فلان بکذا و یا خود
بیعت هدامنه بکذا دیسه بیع منعقد اولور قبوله احتیاج و قدور نتیجه نفع اولیحق و صی دخی بابا کیده در بیعت
نهری قدده علل اربعه به اشارت وارد و مبادله المال بالمال قولی علیه فاعلیه به اشارتدر زیر ایدر ایلکی کسسه
مایندده اولور با ایجاب و قبول و بیعت قولی علیه مادیه به اشارتدر زیر ایدر بیعت ایلکی کسسه و بیعت
قولیه علیه مادیه به اشارتدر زیر ایدر بیعت قولی علیه مادیه به اشارتدر زیر ایدر بیعت قولی علیه مادیه به اشارتدر زیر ایدر
شیخ زاده علت غایبه به مبادله مال بجال قولیه اشارت ایلددر بجر رانی صاحبی و محله علت غایبه مکرر در بیو
تصریح ایلددر (بناظر الما فی کبیعت و اشتیعت) بیعت و اشتیعت کبی لفظ ماضی ایلد بیع منعقد اولور و زیر
بیع تصرف شرعی بی انشادر و شرع شریف لفظه اخبار ایچون موضوع اولان لفظ ماضی بی انشاده استعمال
ایلدی و لفظ ماضی بی تخصیص بخر بیعت وجودینک تحقیق ایچون در لفظ مضارع وجود اوزر نه بر مالد لایق
یوقدر اگر لفظ مستقبل چایب با بعدن صدور ایدر سه و عده اولور بیع اولور و اگر چایب مستقیدن صادر اولور سه
مساومه اولور یعنی بیعی و بیعت اولور انعقاد بیع اولور و بیع علیه السلام دخی لفظ ماضی ایلد یعنی استعمال
بیور مشلدر و بعضی دیکلدر که مجاز طریقه ایلددر بیعت منعقد کلام چوقدر حاصل کلام صیغه
مضارع ایلد بیع منعقد اولور و اگر مال اولور سه که خذ هذا بالالف دیکه مشتری دخی قبول ایلدسه بلایه
فی الحال بیع منعقد اولور و اگر جواب و بریلور که یا بیعت مشتری به خذ امری کانه بیعتک هذا بالالف نغده دیش
اولدی زیرا مشتری نه ولایت اخذ یوقدر الاقتضاء ثابت اولان بیع ایلددر (و مادل علی معناهما) بیعت
و اشتیعت معنایه دلالت ایدن لفظ ایلد دخی بیع منعقد اولور و اعطیتک بکذا و یا خود ملکیتک بکذا دیکه
مشتری دخی اخذت و یا رضیت و یا مضیت و یا قبلت دیسه بوتر ایلد بیع منعقد اولور (و بالتامی) و تعاطی ایلد
دخی بیع منعقد اولور و تعاطی اولدر که با بیع میبوی و بره می مشتری غنی و بره می باید لرند و بیعت و اشتیعت
اولدر (فی النقیس و الخسب هو الصحیح) تعاطی ایلد بیع منعقد اولور و اشتیعت نقیه ده و خیده ده
صحیح اولان بودر (و لوفال خذ بکذا فقال اخذت و رضیت صحیح) اگر با بیع شوی اخذ ایلد شوقدر غنه دیسه
مشتری دخی اخذت و یا رضیت دیسه بیع صحیح اولور و زیر خذ بکذا ایلد اخذ امر در اقتضاء بیع تقدیر اولور
کانه بیعت منک نغده دیش اولدی (و اذا اوجب احدهما فلا اثران یقبل کل المبیع بکل الثمن فی مجلس او بترک)
عاقدیندن بری بیعی ایجاب ایلد یعنی بیعت هدامن دیسه آخر ایچون بیعت کایسی کل ثمن ایلد بیعت
قبول ایلک و یا خود ترک ایلک و از در دخی دیکه قبول ایدر و بار سه و یا خود قبول تسبیح اولنشددر
لا دعه دون بعضی) آخر ایچون بیعت بعضی قبول ایدر و بعضی ترک ایلک یوقدر (الادایین ثمن کل) مکرر
کاک ثمن بیان اولنشد اوله مثلا بیعت هذا الثوب بدرهم و هذا الثوب بدرهم دیسه و مشتری دخی
ایکسندن بری قبول ایلد جائزدر و یا خود شوا سبایلر هر بریسی او ترا بجه در دیوب و مشتری دخی
بعضی قبول ایلد جائزدر (وان رجع الموجب او قام احدهما من المجلس قبل القبول بطل الايجاب) اگر
موجب یعنی ایجاب ایدن رجوع ایلد و یا خود عاقدیندن بری قبول اول مجاهدن فالقسه ایجاب باطل
اولور زیرا قبل القبول مجاهدن فالقعه اعراضدر اما ایکی کسسه یوررکن بری ایجاب ایلد اگر مخاطب
جوابی متصل ایدر سه عاقد تمام اولور اگر بر ممدار مشی ایلد که نصکره تکلم ایلد جوابی فصل بخش اولور
بیع منعقد اولور و یا خود قبول ایلد بر ایکیسی یوررکن معامشی ایلد و یا خود بری طو و بری آخری مشی
ایلد بیع منعقد اولور اگر کی جریان اوزر ایکن تابع ایلد و یا بیکسند خطابی سنده بر سکتد واقع اولد
بیعی منع ایلد (و اذا وجد الايجاب و القبول لزم البيع بلا خيار بمجلس) بجن ایجاب و قبول بولنه بلا خيار
بمجلس بیع لازم اولور (و بیع فی احوض المشار الیه بلا معرفه قدره و وصفه) بیع عوض مشار الیه قدر
ووصفی بلنکسزین صحیح اولور و عوض کرک مبیع اولسون و کرک ثمن اولسون بر ایدر زیر اشارت تعریفک
ایجابندن ایلددر و وصف و قدرک بیانه احتیاج یوقدر اما مشار الیه اولین بونک خلافتجه در سلم کبی زیر ایدر
وصف و در بیان اولنک لازمدر و قبل العده عوض تسبیح می مایورول الیه اعتبار ایلددر (لا فی غیره) مشار الیه
اولیان غیره قدر ووصفی بلنکسزین بیع صحیح ایدر و ایدر و وصف اولوم ایلد بیع و ایدر اولور اول

توب بخارید و یا خود سحر قندید در آن لازم در (وین حال و مؤجل باجل معلوم) بیع ثمن و مؤجل ایله صحیح
اولی راجل معلومه در کتب زراعتی تعالیات احل الله البیع و حرم آری و قول شریفی مطابق اولوب و نی علیه
السلام برپیدیدن اجل ایله طعام اشترایدوب در حق خود بیعی اجادن مجمل و مؤجل عن ایله بیع جائز اولور
(وواشتری باجل سنه) برکنه برسته به دکن بریشی اشترایله (فیع البائع المبیع حتی مضت ثم لم) و بیاع
منه مرور ایدنجه میبسی منع ایدوب بعده تسلیم ایله (فله اجل سنه آخری) مشتری ایچون برسته دخی
تا جیل ایلت وارد اوبو حقیقه قنده (خلافا لهما) اما این ایچون خلاف وارد راجل وقت عقدده واقع
اولمدر اول اجل ایسه تمام اولدی بوتقد برجه مشتری ایچون تا جیل ایلت بوتدر (وان اطلق الثمن) اگر ثمنی
اطلاق ایله یعنی صفی ذکر اولمدر ایچون بقعه بعثه دسه (فان استوت مالیه انفق و رواجها) اگر
نفوق مالیتی و رواجی برابر اولسه (صح و لزیم مافدر من ای نوع کان) بیع صح اولور هر قننی فوعدن اولورسه
تقدیر اولنان شی لازم اولور (وان اختلف رواجها فالراجح) و اگر تفوق رواج جهندن مختلف اولورسه تقدیر
اوشان رواجندن لازم اولور (وان استوی رواجها لامالیه) و بیع مال مبین (اگر مالیتی برابر اولوب رواجی
برابر اولورسه بیع فاسد اولور قننی فوعدن باید یکی یا ان و لیخه و صح البیع فی الطهارة طعامه دخی بیع صح اولور
طعامدن مراد حنطه و قنده (وکل مکبل و موزون کیلا و وزنا) و هر مکبل و موزونده کیلا و وزنا بیع صح
اولور (و کذا جزا فان بیع بغير حقیقه) جزا فان دخی بیع جائز اولور اگر جهندن غیری بیع اولور ایسه زراعتی
جنس عقده اذ اختلف النوعان فیه و ان شئت حدیثی وارد اولمدر اما حقیقه بیع صح اولور (بیع صح اولور
زراعتی و احتیالی وارد رواجی و عربی و کافدر) و اما انا و حجر معین لایدی قنده) اما حجر معین که مقداری بلنجیه
انکه دخی بیع صح اولور (ومن باع صبرة کل صاع ب درهم صح فی صاع فقط الا ان یسمى بطنها) و برکنه
بر صبره یعنی خرمن اوزونده بر قیاسی بردهم مقابله شده اولور اوزره بیع ایله ایچون بر صاعده
بیع صح اولور مگر که صاعک جله سی تسجیه ایله مثلا یوز صاع بغدادی یوز دره ده دیو بیع ایله جائز و زرا
جهالت هر تقیه اولور (والمشتری اشح بالخیار وان کیل اوسمی بطنها فی المجلس بعد ذلك) مشتری ایچون
تسجیه خیار و ایدرا که در انعقاد البیع مجلسه کیل اولور و ده یا خود باعک جله می تسجیه اولور و ده
نه خیار و تسجیه وارد (ومن باع قطیع غنم کل شاة ب درهم لا یصح فی شیئ منها) برکنه بر صاعه غنمی هر قیوی
یوز دره ده بیع ایله و بیع صح اولور (و من باع ایل فیه دین بریده بیع صح اولور زراعتی و احتیالی و غیره)
مقارن اولمدر زراعه مؤدی اولور ذکر اولنان بیع اوبو حقیقه قنده بیع فاسد در اما حقیقه قطیعه یوز قیوندر
یک دره ده بیع ایلمد دسه اتفاق اوزره بیع صح اولور و کله تفاوت اولون کرک اولور و ن برابر دین مبیع
معلوم اولمدر بیع صح اولور (و کذا و باع نوباکل ذراع ب درهم) اگر هر ذراعی بر دره ده اولور اوزره بر نوب
بیع ایله نه بیع صح اولور اوبو حقیقه قنده زراعتی مبیع و ن معلوم اولوب جهالت اولور و بیع صح اولور (و کذا
کل معد و متفاوت) معدودات تفاوتنک کلسند دخی بیع صح اولور مثلا شوقا یوز دره ده بری بر دره ده
اولور اوزره بیع ایله صح اولور زراعتی و متفاوتدر (وعندهما یصح فی السکل فی جمیع ذلك) اما این قنده مبیع
اولان تفاوت جمیعند یعنی صبره و قطیعه و نوب و معد و متفاوتدر بیع صح اولور (وان باع صبرة علی انها مایه
تقدر بانه درهم فوجدت اقل او اکثر اخذ المشتري الاقل بحسنه او اشح) اگر برکنه بر صبره یوز کیل اولور
اوزره یوز دره ده بیع ایله و صبره یوز کیلدن اقل یا خود یوز کیلدن اکثر و انسه مشتری حصه سیله اقلی
اخذ ایدر و یا خود بیعی تسجیه ایدر و صفقه متفرق اولور و بیع صح اولور (و ان اشد البائع) اگر صبره یوز قیوندر زراعه اولور و ده
بیاع ایچوندر زراعتی و قیوندر زراعه اولور و ان مع قند علیه دکاندر (و فی المذرع یا اخذ الاقل بکل الثمن او بیع صح)
بیع مذروعه مشتری کالی عن ایله اخذ و یا خود بیعی تسجیه ایدر مثلا برکنه بر نوب یوز ذراع اولور اوزره یوز
دره ده بیع ایله لکن یوز ذراع دن اقل بولنسه مشتری دیلمه کالی عنکه یوز دره ده و انکه یوز ذراع دن
قصان بولدی بی نوبی آورد بلمه بیعی تسجیه ایدر زراعتی و ده ذراع اولور و نوب ثمنی زیاده اولور و تصانی ای
نافع اولور بوتدر برجه عن وصفه مقابل اولور و وصف فوت اولمدر خیار اولور و ایسه آورد بلمه بیعی تسجیه ایدر
(و اراشد ولا یخیر البائع) زراعتی مشتری ایچوندر و بیاع ایچون خیار بوتدر (وان معی لسل ذراع فاما

اخذ الاقل بحسنه) اگر هر ذراع ایچون قیمت تسجیه اولور و ده مشتری حصه سیله اقلی اخذ ایدر
(و کذا الزائد) زائدی دخی حصه سیله اخذ ایدر (وله الخیار فی الوجهین) مشتری ایچون ایکی وجهنده دخی
خیار و ایدر یعنی اگر اقل یوز دره ده بلمه حصه سیله اخذ ایدر دیلمه بیعی تسجیه ایدر اگر اکثر یوز دره ده بلمه
زیاده سیله اخذ ایدر دیلمه بیعی تسجیه ایدر (وصح بیع عشرة اسهم من مائة سهم من دار) دارک یوز سهمندن
اون سهمنک بیعی صحدر بالاتفاق زراعتی شایع غیر معین ایچون اسهمدر ایدر اون سهم صاحبی طقسان
سهم صاحبیه شریک اولوب داردن هر قننی موضعندن مراد ایدر و ده اخذ ایدر زراعه و دی اواز (لا بیع عشرة
اذرع من مائة ذراع منها) دارک یوز ذراعندن اون ذراعی بیع صحدر کلا و اوبو حقیقه قنده مثلا بر درار یوز
ذراع اولوب اون وارنه اوزر ذراع حصه دکه بریسی ذکر اولنان یوز ذراع دن اون ذراعی بیع ایلت صح
دکاندر زراعه مؤدی اولور (وعندهما یصح فیهما) اما این قنده اسهم و ذراعده بیع صح اولور (ولوباع
عدلا علی انه عشرة اواب فاذا هو اقل او اکثر صد البیع) اگر بر دنگ قی اوزر بیع ایله
حال بوکه اول دنگ اولندن اقل یا خود اکثر اولسه بیع فاسد اولور (ولوفصل الثمن) نه بیع فاسد اولور و بیاع غنی
تفصیل ایدر و ده (فکذا فی الاكثر من الثوب) کذا بیع فاسد اولور اکثر اولور بیعی صورتده مثلا بر عدل
نوب که اوزر نوب اولور اوزره و هر نوبی بر دره ده بیع ایله لکن اون بر نوب بیع فاسد اولور (وصح
فی الاقل بحسنه) اولندن اقلده حصه سیله بیع صح اولور مثلا بر عدل اون نوب اولور اوزره و هر نوب بر دره ده
بیع اولنسه لکن طقوز نوب بیع فاسد سیله طقوزی اوزر (و بیع المشتري) مشتری ایچوندر زراعتی
حصه سیله اوزر دیلمه ردایدر (وان باع ثوبا علی انه عشرة اذرع کل ذراع ب درهم اخذ المشتري بعشرة
لوعشرة ونصف بالخیار ونسبة لونه ونصفا بخیار) برکنه بر طوبی اون ذراع اولور اوزره و هر ذراعی
بر دره ده بیع ایله مشتری اول شی اون دره ده یا بخیار اولور اون بیع ذراع اولور و ده اوزر و ده اوزر طقوز
ذراع ونصف اولور و ده طقوز دره ده اوزر خیار ایله اوبو حقیقه قنده (وعندهما یصح فیهما) و بیع صح اولور
عشر فی الاول و بعشرة فی الثاني) اوبو یوسف قنده مشتری اول کی مسئله ده یعنی اون بیع ذراع بولند قنده اون
دره ده اخذ ایلمکده بخیردر (وعندهما یصح فی اخذه فی الاول بعشرة ونصف و فی الثاني بثمانیة ونصف) امام
محمدر قنده اوله یعنی اون بیع ذراع بولند قنده اون بیع دره ده ایله اخذده بخیردر نایند یعنی طقوز بیعده طقوز
بیع دره ده ایله اخذده بخیردر (فصل) بدخل البنا والمقاعج فی بیع الدار بلا ذکر) بیع دارده بنا و مقاعج بلا ذکر
داخل اولور (و کذا الشجر فی بیع الارض) و نه بیع ارشد و شجر داخل اولور (ولواطلق شراء شجرة دخل مکانها
عندهم وهو المحتار) را اگر شجرک شراستی اطلاق ایسه یعنی قطع و قرار ذی کر ایلیوب ایچون اطلاق اوزره
شرا ایله اول شجرک مکانی داخل اولور امام محمد قنده و مختار اولان دخی بودر (خلافا لابی یوسف)
ابو یوسف ایچون خلاف وارد و زراعتی اصلدر و شجر کاتبعدرا کر شجرک یسعدده ارض داخل اولسه لازم
کلور دیکه اصل فرعه تابع اولور و ایسه جائز دکاندر کر قطع ایچون اشترایله بالاتفاق ارض داخل اولور
اگر قرار ایچون اشترایدر و ده ارضه شجرک قالکافی مقداری داخل اولور و ده کوکاری ارضه بکی ارض
مقداری داخل اراز (و یبدل الارز فی بیع الارض ولا یغری بیع الشجر الا باشتراطه و اذکر الحقوق
و المرافق) بیع ارشد و زر داخل اولور و بیع شجرده میوه داخل اولور الا شرط ایلمکده داخل اولور مثلا ارضی
اشترایدرم زر عیله و شجر ایچون اشترایدرم غری ایله دیو شرط اولور و ده داخل اولور اگر حقوق و مرافقی ذکر
ایدر و ده اشترایدر داخل اولور زراعتی و مرافق و حقوق و مرافقندن دکاندر (و یقال للبائع اقلعه واقطعه او سلم
المبیع) باع زراعتی بیع ایدوب مشتری به تسلیم ایلمد کسکرده بلمور و ده ارضه داران زرعی قع ایله
یعنی قویار و شجرده اولان غری قطع ایله یعنی ارضی زرعدن و غری خالی مشتری به تسلیم ایله زراعتی
مشتري ملک اولمدر و کذا لایدخل حب بذر و لم یثبت بعد و نه بیع ارشد داخل اولور شول دانه که اکلس
اوله لکن هنوز بتمش اوله بوتقد برجه اول حب متاع کی اما شدر (وان ثبت ولم یصله قیمة دخل) اگر اول حب
تسه لکن اول بتمش شی ایچون قیمت اولسه بیعه داخل اولور (وقیل لا) و دیلمدیکه داخل اولور بیعه داخل
اواز دین ابو القاسم القفادور (ومن باع ثوبا باصلا حيا لم یبدل صح) شول کسکه که بر شجرک ثمره منکه بتمکه

صلاحیتی ظاهر اولسون و یا خود ظاهر اولسون یا ایله اصح اقوالده بیعی صحید در زیر اول میوه حالا
و مال مال متقومدر (و بقطهها مشتری للعال) مشتری اولان کسسه اول اشترایان بیکی غمره بی فی الحال
شیرندن قطع ایروب بایعک ملکی تغریغ ایدر (وان شرط ترکها علی الشجره فسد) اگر مشتری غمره نک شیر
اوزرنده ایضا اوقستی شرط ایدر سه بیع فاسد اولور زیرا بوش شرط مقتضای شرطک خلا فیدر و بیع صفت
ایچنده صفتدر یا عاده در و یا خود اجاره ده اجاره شرط ایلدیسه عاده در بوابه منیدر (ولو بعد تاهای
عظمها) یعنی غمره نک مقداری عظمه منهای اولدقدنصکره اولور سه عده اشراط ابقایی بی نه افاد
نیدر ابوحنیفه و ابو یوسف قنده (خلافا لجمه) امام محمد ایچون خلاف وارد آنک قنده یو کاکلی منهای
اولدقدنصکره بیع فاسد اولور (و کذا شرع الزرع) شرع زرع دخی ذکر اولنان جمیع مسائل کیدر (وان ترکها
بایدن البائع بلا اشراط) اگر میوه بی شیر اوزرنده بایعک اذینله ترک ایله اما حیث عقدده شرط ایله لر (طابله
از یزاده) مشتری ایچون غماجه شدن زیاده لک طیب اولور زیر امباح طور بقیله حاصل اولمشدر (وان بغیر اذنه
تصدق بآزاد فی ذاتها) و اگر بایعک اذنی یو عیگن ترک ایله اول میوه نک ذاتده زیاده اولان شیئی تصدیق ایله
مثلا حیث عقدده کمال اوزره ایشدین قیمت تقدیر اولوب بعده قیمتی تقدیر اولدقدنه بویکده سنک مایعنده زیاده
اولاقی تصدیق ایله زیر حاصل اولان زیاده لک ارض مقصود به نک قولیه حاصل اولمشدر بونقد برجه مشتری
ایچون اول زیاده لک کوچک اولور (وان بعد ما ساهمت لا یتصدق بی شیئی) و اگر میوه منهای اولدقدنصکره بایعک
اذنی اولدین ترک ایله بریشی متصدق ایلز زیر میوه کالنی بولدقدنصکره جسدده زیاده لک متحقق اولور حق
سجانه و تعالی لک اراده علیه سیله شمس طبع ایدر قرون و برر کو کب طم اعطا ایدر بونقد برجه زیاده لک
اولمش اولور (وان استاجر للشجرانی وقت الاداء بطلت الاجاره و طابت الزیاده) و اگر میوه بی اشترای
ایلد کدنصکره وقت ادرا که دکن شجری استیجار ایله اجاره باطل اولوب حاصل اولان زیاده لک مشتری به
کوچک اولور (وان استاجر الارض لترك الزرع فسدت ولا تطيب الزیاده) اگر اشترادنصکره ترک زرع ایچون
ارضی استیجار ایله اجاره فاسد اولور و حاصل اولان زیاده لک مشتری به کوچک اولور زیر از عک ایشدین
وقتی مجهولدر احیاناً شدت حرارتدن ادرا لک تقدم ایدر و احیاناً شدت برودتدن تأخر ایدر (ولو اثمرت ثمرا اخر قبل
انقبض فدر البیع) و اگر اول اشترایان غمره نک شجری بعده الشراء و انقبض بر غمره دخی و بر سه بیع فاسد اولور
زیرا اولکی غمره نک تسلیمی ایکنی مرده حاصل اولان غمره نک اختلاطی ایله متعذر در (و بعد انقبض
بشتر کان) اگر قبضدنصکره میوه حاصل اولسه بایع ایله مشتری حادث اولان میوه ده مشتری کاردر (والقول
فی قدر الحادث للمشتري) و حادث اولان میوه نک مقدارنده اختلاف ایله لر قول مشتری نکدر ظاهر حال
ایله مشتری به شاهددر (ولو باع غمره واستثنى منها اوطالا معلومه صح) یعنی اگر بر آدم آخره شجری اوزرنده
و یا خود قطع اولمش غمره بیع ایله و اندن بر حاج رطل استثنای ایله بیع صحیح اولور ذکر اولنان استثنای ایله
مثلا بعت هذه الغمره اوطالا دیسه بیع صحیددر (وقیل لا) دینلد که استثنای بیع صحیح اولور
(و يجوز بيع البر فی مثله ان بیع بغیر جنسه) بغیر ایی باشدنده بیع ایلک جائز اولور اگر جسدن غیر بیع
اولور سه اما جنسنه بیع جائز اولور (و کذا بالافلا فی قشره و الارز و السمسم) کذلک بقوله فی و برنجی و مسمی
هر برین قشرنده بیع ایلک جائزدر (و کذا الارز و القسطنق و الجوز فی قشرها الاول) کذلک یادای و فستق
و جوزی ایچ قشری ایله بیع ایلک جائزدر (و اجرة الکیل و ع المایع و وزنه قدره علی البائع) یعنی مکمل
اولان میوه ککات اجری و مدود اولانده صایحینک اجری و سوزون اولانده و زانک اجری و مدور و اولانده
و جوجینک اجری بایع اوزرنده در چان بوشراط ایله بیع اولدسه زیرا میوه مشتری به تسلیم بایع اوزرنده
و اجبردر (و اجرة ثمنه) و وزن مشتری اما میوه ثمنی تقدیر اولوب وزن ایلن کسسه نک اجری مشتری
اوزرنده در (فی بیع صفة ثمن علم هو اولان لم یکن مؤیلا) یعنی بر اساسی تقدیر ایله بیع ایلک صورتده
اول مشتری اولان کسسه ثمنی تسلیم ایله بعده بایع اول میوه تسلیم ایله مکر اول میوه ثمنی مؤجل اوله
بصورنده ثمنی اول دفع ایلن لازم اولور (و فی بیع صفة ب لمعد او ثمن ثمن الماعا) و چان بر سه بیع بر سه به
یعنی بر متاعی بر متاعی و یا خود بر ثمنی ایله یعنی بونقددر بر ثمنه ایله بیع ایله لر ایکنی معاقلم اولمشدر

یا خود با بایع و مشتری و معا تسلیم ایلمه (باب الخیارات) بویاب خیار احکامی یا سنده در (مع خیار الشرط لکل من العاقدین و لم یعمأ ثلاثة ایام فادونها لا اکثر) عاقدین هر بری ایچون خیار شرط صحیح و عاقدین ایچون معا و اوج کون شرط خیار وارد و اوج کوندن اقله دخی شرط خیار وارد و اما اوج کوندن زیاده خیار شرط صحیح اولمز زیرا بومثله تک اصلی بودر که حبان بن معقد الانصاری رضی الله عنه تک باشه بر شی اصابت ایلمکه و اما بیهه مقبول اولوردی فی علیه السلام مشار الیه حیاته اذا بایعت فقل لا خلاصه ولی الخیار ثلاثة ایام و بوی تعلیم بیور مشر در اوله که خیار شرط بر فاج نوعدر هر نوعی بالاتفاق فاسد در (مثلا اذا قال اشتریت علی ابی بالخیار او علی ابی بالخیار یا ما اوعی ابی بالخیار شهر و اربع و فی دخی بالاتفاق جائز در مثلا اذا قال اشتریت علی ابی بالخیار ثلاثة ایام او ما دونه ایدیک بری و هر نوعی دخی مختلف فیه و مثلا اذا قال اشتریت علی ابی بالخیار شهر او شهر بن دیمه ابو حنیفه و زفر و شافعی قائلند فاسد در ابو یوسف و محمد قائلند جائز در (الا ان اجازه فی الثلاثة) مکرر که زیاده به شرط خیاری اولان اوج کون ایچنده اجازه و بره مثلا حین بیهه شرط خیاری اوج کوندن زیاده ایلمه لرو اوج کون مر و ریا بزدن مقدم زیاده اجازه و بره ل عقد جواز منقلب اولور ابو حنیفه قائلند و زفر ایچون خلاف وارد و اما زفر ک جوابی بودر اوج کوندن زیاده ایلمه شرط خیاری بیع فاسد منقعه در اولور صحیحه عودت ایلمه بغير شرط اولان نکاح کبی و بیلمه در هم ایلمه بر طلی خیره بر عبد اشتراید و بر بعد در هم ایلمه قاط و خیری ابطال ایلمه کبی و بر کسینه تک تحت نکاح خنده درت خاوند واریکن بر دخی نکاح ایدوب اندنصکره در دیک بری تطایق ایلمه کبی و بیلمه بر بیسی صحیح دیک در زیر ابتداء بی فاسده اوله صحیح منقلب اولمز ابو حنیفه ایچون دلیل عقلی بودر که مقصد اولان شرط تفردن اول زائل اولدی بوقدر برجه عقد صحیح اولور مثلا بر کسینه مقصد برستونی بیع ایلمه اندنصکره اخرج ایدوب تسلیم ایلمه بیع صحیح اولور ابو حنیفه حضرت ناریک بوقولی اصحاب بزدن اهل عراق قائلند صحیح در زیر انکار قائلند بیع فاسد استعقد اولور اندنصکره شرط حذف اولغه فساد هر تقع اولور زیرا مقصد اولان بوم رابع تک انصالی در چونکه بوم رابعدن مقدم مقصد که شرط ایدی حذف اولغه عقد صحیح اولور کو با که شرط بوم رابعده مشروط اولمش بواندی و اهل خرامان قائلند اما قاط شرطه دیکن عقده و فوف ایدی اگر بوم رابعدن بریزه مر و زیاده جک اولور سه عقد فاسد اولور اگر مر و ریا بویب اجازه و بر سه بیع صحیح اولور (و عند هه ایچوزان بین مدته معلومه ای مدته کانت) اما بین قائلند خیار شرط جائز اولور اگر با بایع و مشتری دخی هر بری مدت معلومه بیان اید سه قتی مدت اولور سه یعنی اگر مدت طویله و اگر مدت قصیره هر قتی بی اولور سه اولسون اما بین ایچون دلیل عقلی بودر که خیار شرط مشروط عینی دفع غیبه تفکر ایچون در بوقدر برجه مدت کثیره به محتاجدر (وان اشتری علی انه ان لم یقده الثمن الی ثلاثة ایام فلا بیع صحیح) اگر بر کسینه بر شی اشترایلمه شونک اوزرینه که کر اوج کونه دیکن تقابل بر سه بیع منعقد اولمه بوقول زفر کدر صحیح و اما نه ثلاثة قائلند قیاس بویلمه که صحیح اولمه بوقول زفر کدر بر بوقول بر بیهه که بونده اقاله شرط اولمشدر که اول شرط عدم تقد و مثلا بر کسینه بیهه اقاله صحیح بی شرط ایلمه یعنی بن سکا شرفی بیع ایدوم اما بیع اقاله ایلمه شرط طویله بوقول ایلمه شرط فاسد اولور و ایلمه اولمجه اقاله صحیح ایلمه فاسده اولمجه اقاله فاسده ایلمه خود بال طریق الاولی فاسد اولور (والی اربعة ایام لا الا ان یقده فی الثلاثة) اگر درت کونه دیکن ثمنی انقاد ایدوب تسلیم ایلمه بیع دخی شرط ایلمه بیع صحیح اولمز ابو حنیفه قائلند مکرر مشتری اوج کونه دیکن ثمنی انقاد ایدوب یا بیهه تسلیم ایلمه بوقدر بریه بیع صحیح اولور (و عند محمد یجوز الی اربعة ایام او اکثر) امام محمد قائلند درت کونه و درت کوندن اکثره اشترایب جائزدر و خیار اربع بیع منع خروج اربع من یده عن ملک) بوندن اسبق بیان اولمشدر که شرط خیاری متعاقب تک هر بریه جائزدر ایدی بوقدر برجه بیع اولان کسندن خیاری اول میبعل کندی ملکندن خارج اولمشه مانعدر (ان فی بیعه مشتری فله ان یرفعه فیه) بوضو رنده اگر مشتری اول میبعل مدب خیاری اذن یا بیهه قبض ایدوب الله هلاک اواسه مشتری به قیاتی لازم اولور (و خیار مشتری لا ینفع) اما مشتری تک خیاری میبعل بیع ملکندن خروج منه مانع دکلدر بیع قیاتی لازم اولور (فان هله فی یده لزم الثمن) اگر اول میبعل مشتری بونده هلاک اواسه مشتری به ثمنی لازمدر (و کذا لو تعیب) بکذا لشمیع مشتری

بدنه نصیب اولسه یعنی لازم اولور زیرا مشتری به موجب اولی ردی منع ایدر (الا انه لا یدخل فی ملک مشتری
 الا تحقیقا) اول میب بخرن باید که ملکندن خارج اولسه مشتری ملکندن داخل اولور او حقیقه قنده زیرا آن
 مشتری ملکندن چنانچه در اختیار ایه من له الخیار و عمل ایدر بر میب میب مشتری ملکندن داخل اولور اگر
 داخل اولسه بلا عوض داخل اولش اولور شخص واحد ملکندن بدل و تبدیل منه جمع اولی شرعه نظری
 یوقدر پس ایدی واجب اولور که مشتری ملکندن داخل اولیه (خلافا له ما را ما من ایچون خلاف وارد در برابر
 میب مال ملکندن خروج ایدر در مشتری ملکندن داخل اولیه ملک ملک لازم کلور دی شرعه
 ایه بونک نظری یوقدر (ولو اشتری زوجته بالخیار لا یفد النکاح) اگر برکنه اسیر اولش و بجه من
 خیار ایه اشترا ایه او حقیقه قنده نکاح قاعد اولور زیرا خیار شرط اعتبار ایه ملکندن داخل اولور اما من
 قنده قاعد اولور زیرا مشتری ملکندن داخل اولور (ولو وطئها فله رد هالان بالنکاح الا فی البکر) اگر
 خیار ایه اشترا ایه بکی زوجة منی و طئ ایه او حقیقه قنده مشتری ایچون انی رد ایتک جائز در برابر و طئ
 ایتک ما یندر اولان نکاح حله در ملک من ایه دکادر الا بخرن بکر اولسه وانی و طئ ایه انی رد ایتک جائز
 دکادر زیرا از ایه بکر عبیدر ردی ابطال ایدر (ولو ولدت فی مدته لا نصیرام ولده) اگر اول مشتری اشترا
 ایدر بکی زوجة منی مدت خارده و لا کورسه ام ولدی اولور او حقیقه قنده زیرا مشتری ملکندن داخل
 اولور اما من قنده خیار ایه باطل اولور مشتری ملکندن ولد کورسه در مدته ملک اوله من (ولو اشتری
 قریبه او عبدا بعد قوله ان ملک عبدا فهو حر لا یعتقان فی مدته) برکنه قریب محرمی خیار شرط ایه
 اشترا ایه و یا خودا کر بریده مالک اولور من اول عبدر در ولد نکور خیار شرط ایه بر عبدا اشترا ایه
 ایکیسی دخی مدت خارده معنی اولور او حقیقه قنده اما اما من قنده معنی اولور زیرا مشتری ملکندن
 داخل اولور اما من اکت مقامه ان اشترا بتدبیر مدت خارده اینه لانه قنده معنی اولور زیرا اول
 کسه بعد اشتراعتی ان ایش اولور (ولا بعد حیض المشتراة فی مدته من الاستبراء) یعنی شرط خیار ایه
 اشترا اولش جاریه نک مدت خارده کور بکی حیض اشتراعتی عد اولور او حقیقه قنده ملکیت ثابت
 اولور بی اجلدن اما اما من قنده اشتراعتی اولور (ولا استبراء علی البایع ان ردته) یعنی خیار شرط رد
 اولان جاریه نک یا بعه اشترا یوقدر کر که رد قبل القبض اولسون کر که بعد القبض اولسون او حقیقه
 قنده اما اما من قنده بایع اوزرینه اشترا لازم اگر بعد القبض رد اولور و سه قیاسا و استحسانا اما اشترا
 لازم رد اولور قبل القبض رد اولور ایه قیاسا و اجیدا و استحسانا واجب دکادر (ولو قبض مشتری به المبیع
 باذن البایع ثم اودعه عنده فله ان یرفع القبض باذن البایع لا یرفعه البایع) اگر مشتری شرط خیار ایه
 اولان میب اذن یا بعه قبض ایه مکره مشتری به اول میب یا بعه یا بعه و دره طریقه قومه مدت
 خیار ایشانده یا بعه قنده هلاک اوله ایدی هلاک اولان میب یا بعه لازم اولور زیرا میب یا بعه رد ایتک ایه
 قبض مرتفع اولدی عدم ملان ایچون زیرا او حقیقه قنده مالک اولور در ایدی مالک اولیجی اما ان دخی
 صحیح دکادر اما اما من قنده مالک اولور اما ان دخی صحیح اولور و میب هلاک مشتری اوزرینه در
 (ولو اشتری المأذون به شیئا فابراهیمه عن غنه بقی خیاره و له الرد لانه یلی عدم التلذذ) اگر عبدا مأذون خیار
 شرطه برقی اشترا ایه اول شیدن بابی عبدا مأذون نمندن ابر ایه اول ابر صعب و مشتری
 مأذون خیار باقی فایز و آن ایچون اول شیدی رد ایتک وارد را عترسه اول میب بلا عن اختیار را عترسه
 فسخ ایدوب اول میب یا بعه بلا عن رد ایدر زیرا مشتری ایچون و بجا زایل دخی عدم ملک ولی ایدر بکی
 اجلندن او حقیقه قنده مالک میب مأذون ملک اولور در بایع آن دخی ملک ایدر اما اما من قنده خیار
 باطل اولور زیرا فسخ بایع ائی مأذون ملان ایشاندر (ولو اشتری ذی من ذی خیاره فایم فی مدته بطل شرطه
 کلا بجماعتها سلما باذاجازة) اگر بزدی بر زمین شرط خیار ایه اشترا ایه بعد اشترا اول مشتری مدت
 خارده بکن اعلامه کسه اشترا می باطل اولور مسلم اولدی خالده خیره میب جائز کور و مکه ملک اما اما من
 ایچون اشترا می باطل اولور (خلافا له ما فی الجمع) اما اما من ایچون خلاف وارد جمع مسائله تا اشترا حیه
 خیر و بجه مسائله که گفته بدی اشترا می باطل اولور اما اما من قنده (ومن له الخیار یجوز بضره صاحبه و عبته

ولا یفسخ الا بحضرته) من له الخیار کر که بایع اولسون کر که مشتری اولسون صاحبک حضورنده و غیبتنده
 اجازت و بر ملک وارد کر که قول کر که فعلا لکن بی فسخ ایلا لا حضورنده فسخ ایدر او حقیقه و محمد قنده (خلافا
 لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف وارد و ابو یوسف قولی امام شافعی ملک قولیدر صاحبک حضور و غیبتنده
 فسخ ایتک وارد صاحبک من اذعاقیدن بریدر معلوم اوله که فسخ ملک حضرت ایدر هر ایدی علدن کایه در
 زیر حضور علیه سیدر (فان فسخ و علم به فی المدّة انفسخ والا تم العقد) اگر من له الخیار بی فسخ ایلسه و صاحب
 اولان کسته اول فسخ ایلد بکنی مدته خارده بلسه بیع فسخ اولور اگر بلز ایه عقد صحیح اولور (و بیتم العقد
 ایضا بعت من له الخیار) من له الخیار کر که مؤتی ایه به عقد تمام اولوب خیار باطل اولور امام مالک قنده بیع
 منفسخ اولور زیرا ایچون بودر که لزوم عقد مدته مانع اولان خیار ایدی خیار ایه مونه باطل اولوب عقد لازم اولور
 ورثه به انتقال ایلز و شافعی قنده خیار ورثه به انتقال ایدر و من له الخیار کر که واری کندی مقامه تمام اولور
 (و کذا ینمی المدّة) و بیع عقد تمام اولور و خیار شرط باطل اولور مدت خیار کر که واری ایه (وبالاحذ بشدّة
 بیع المبیع) و بیع عقد تمام اولور بخرن میب سبیل برداری اخذ ایلسه مثلا برکنه اوج کون خیار شرطه
 برداری اشترا ایدوب و مدت خارده جوارنده اولان داری بیع اولور قنده شفعه ایه اول داری اخذ ایدر کده اول
 کسته نک شفعه ایه اشترا می بیع رضادره تمام اولوب خیار باطل اولور (و بکل ما یدل علی الرضا کالرکوب لغير
 الاختیار و الرطی و الاعتاق و وابعه) دخی عقد هر رضایه دلالت ایدن شیشه تمام اولور و خیار باطل اولور دایه
 لغیر الاختیار و رکوب بکی و جاریه بی و طئ بکی و عبدا اعتاق بکی و وابی کایت و تدبیر بکی (ولو شرط مشتری
 الخیار لغیر الرکوب یا لغيره ما اجاز او فسخ صحیح) اگر مشتری خیار غیری ایچون شرط ایه جائز در اگر مشتری
 و غیره قنغیستی بیع اجازت و برورسه صحیح و یا خود فسخ ایدر سه جائز در مشتری قیدی اتفاقیدر زیرا بایع
 دخی غیری ایچون شرط ایه جائز در مسطور در که اگر خیار جبرانی ایچون شرط ایه اگر استلزی ذکر
 ایدر سه جائز در کر که بلز سه جائز دکادر (وان اجازوا حد و فسخ الا شرع السابق وان کان ما عاق الفسخ)
 و اگر متعاقیدن بکنی بیعی تفید ایدوب بری فسخ ایلسه سابق هر قنغیستی ایه اول اعتبار اولور و کر که
 اجازت اولسون و اگر برینک اجازت و برینک فسخی آن واحدده معاوقه اولسه بررو ایدر فسخ معتبر در برابر
 اجازت مشتری ایچون حلی ایشاندر و اثر فسخ اول حلی یا بعه ایقاد و چونکه ابکی کلام آن واسدده واقع اولیجی
 ایقا ایشاندر ایدر زیرا مشتری اوزرینه حرمی ایجاب ایدر اجازت ایه باحق ایجاب ایدر بونقدر بجه بخرن
 محرم ایه میب جمع اولسه محرم میب اوزرینه ترجیح اولور (ولو باع عبدا بخیار فی احد هما فان عینه و فصل
 عن کل صاع والا فلا) اگر برکنه ابکی عبدا جمع ایدوب ایکسندن برنده خیار شرط ایلسه و اگر عبدا بیع
 ایدوب و هر برینک غنی تفصیل ایلسه بیع صحیح اولور اگر خیار ایه اولان عبدا تعیین اولوب و هر برینک غنی
 تفصیل اولسه بیع صحیح اولور بومستله درت وجه اوزرینه در و جوی عن تفصیل اولوب خیار شرطه اولان
 عبدا تعیین اولنه بومستله بی جائز در بر میب و عن معلوم در و ابکی وجهی عن تفصیل اولوبه و خیار اولان
 دخی عبدا تعیین اولوبه و ابکی وجهی عن تفصیل اولنه و خیار شرط اولان عبدا تعیین اولوبه و در دخی عن
 تفصیل اولیه خیار شرط اولان عبدا تعیین اوله بودر تفصیل اولکیسی جائز در و ابکی جائز دکادر (و یجوز
 خیار تعیین و هو بیع احد شین و ثلاثة علی ان یاخذ مشتری یا شاء) خیار تعیین جائز اولور و خیار تعیین
 ابکی شینک و ابکی شینک بری یعدر شونک اوزرینه که مشتری اول شیدن استبد بکنی اخذ ایلیه (ولا یجوز
 فی اکثر من ثلاثة) خیار تعیین اوج شیدن زیاده جائز دکادر قیاس یاید بکه ایکیده و ابجه دخی جائز اولیه
 لکن وجه احتیاط بودر که بومستله بیعده معنی شرط خیار وارد و بومستله جواز دفع غن ایچوندر که کدویه
 وفق اولانی اختیار ایتکه تأمل ایلیه یعدن بونوعه خود حاجت متعقد و یا بعه معنای خیار شرط در
 جمالی نزاعه مؤدی دکادر (و ینقید تخیر مدته خیار الشرط) اول خیار تعیین صاحبی اولان کسته نک
 خیار خیار شرط ملک مدته مقید اولور (علی الاختلاف) شول اختلاف اوزرینه که او حقیقه ایه اما من قنده
 واقع اولش بکه مدت خیار او حقیقه قنده اوج کوندر و اما اما من قنده مدت معلومه ایه جائز در (و المبیع
 واحد و البایع امانه) بودر کر اولان ابکی شیدن و یا خود ثلاثة دن میب اولان شی واحد در و واحد دن زیاده می

بد مشتری اما سوزر اول باقی اولان بایع ملکید را بحق تحت عقد ده داخل اولان بریدر و مصنفک بیع احد
 شین دیدیکی بوکاشارند (فلو قبض السکل فلهان واحد و تعیب لازم البیع فیه و تعین الباقی للامانة) اگر
 مشتری اختیار تعین اولان یکی شینک و یا اوج شینک کایسی قبض اینسه و برمی هلاک اولسه و یا خود مشتری
 یا سده معیوب اولسه اول تعیب اولنده بایعه لازم اولور و یا سده و یا ساری امانت و یا غه معین اولور و هلاک
 اولدیقی تقدیرجه ملاشی هلاک اولور امانت اولدیقی اجلن فیه ده اولان خیر تعیب اولانه راجعدر (وان هلاک
 السکل لزمه نصف عن کل اولثلاثة) اگر شینک کایسی هلاک اولسه مشتری به ایکسینک نصی لازم اولور اگر شنی
 اوج ایسه ثلث قیمتی لازم اولور مثلا یکی شنی یوزدرهمه اولسه و ایکسی هلاک اولسه الیشر درهمدن
 مشتری به یوزدرهم لازم اولور و اگر اوج شنی اولسه هر برینک ثلث غنی لازم اولور هر بری یوزدرهمه اوجی
 به مشتری به یوزدرهم لازم اولور و اگر اوج و یوزدرهم ثلثی یوزدرهمه و لیس رد السکل الا ان ضم الیه خیار
 الشرط ردنی خیار تعین ایله مشتری اولان کسینه به اول میبعک کایسن رد ایملکک یوقدر مکر مشتری
 خیار تعینته خیار شرطی ضم ایلمش اوله اول زمانده کل میبعی و دایملک جائز اولور ده اولان خیر مشتری به
 عایددر و الیه ده اولان خیر خیار تعینته راجعدر (و یورث خیار التعین و الیه بیع) یعنی وارث اولان کسینه
 کندی مورثک خیار تعینته و خیار عینته وارث اولور مثلا برکسینه آخر دن خیار تعینته و یا خود خیار عینله
 بر شنی صاوتن الیه و مدت خیار اثناسنده فوت اولسه اول مشتری رتک خیار و ارثه انتقال ایدر زیر وارث
 مورثه فاعلمای و لشددر (لا الشرط ولا الرؤية) اما خیار شرطه خیار رؤیت و ارثه انتقال ایلز و لوا شریعای
 انهما با خیار فرنی احدهما لا یرد الاخر یعنی حقن ایکی کسینه هر بری صاحب خیار اولق اوزره بر شنی
 اشتراکله و یا ایکسینک بری به راضی اولوب قبول ایلمه برینه اول میبعی و دایملک جائز کادر و یا حقیقه قنده
 زیر شرط اولثان ایکسینک معاخر اولور یوقدر برجه ایکسینک بری خیار ایله متفر اولق جائز کادر
 (خلافا لهما) اما من ایچون خلاف وارد یعنی ایکسینک بری به راضی اولسه و اول بری به راضی جائزدر
 زیرا خیارک مشروعی یعنی یهده واقع اولان عینک ده فی ایچوندر (وعلی هذا خیار العیب و الرؤية) ای علی هذا
 الاختلاف دیکدر یعنی خیار عینده و خیار رؤیه ده حکم و خلاف مانقنده اولان مسئله تک حکم و خلافی
 کیدر مثلا خیار عینده و ایکسی بر عید اشترا ایلد کد نصکره عینی ظهور ایته ایکسینک بری راضی اولوب
 بری اولسه راضی اولیانه رد جائزدر و خیار رؤیه ده اولان حقن ایکسی قبل الرؤیه بر عید اشترا ایلمه ر بعد
 رؤیه بری راضی اولوب بری اولسه اولیانه رد جائز کادر و یا حقیقه قنده اما امامن قنده آخر ده قادی اولور
 (و لو اشتري عبد اعلی انه خیار او کاتب فظهر بخلافه اخذه بکل الثمن او ترک) اگر برکسینه بر عیدی خیار اولق
 اوزره و یا خود کاتب اولق اوزره اشترا ایلمه به ده ذکر اولان وصفک خلافی ظهور ایته یعنی خیار و یا کاتب
 اولسه اول حینده مشتری خیر اولور و اگر سده اول عبیدی کل غنله اخذ ایلمه سده ترک ایدر و یا خیار زانی و کاتبک
 وصف هر غوبدرا ما کل غنله اخذ خیار زانی و کاتبک وصفیدر اول وصفه غندن بر شنی قابل اولز و بوصف
 غندن بر شنی مقابل اولق میبعک ردی ممکن اولد قنده و اگر ایجابدن بر سبب ایله میبعک ردی ممکن اولز ایسه
 مشتری و صا فاک حصه غنی ایله بایعک اوزرینک وجوع ایدر (فصل خیار الرؤیه) یوفصل خیار رؤیه به متعلق
 نیجه مسائل یاتمددر (من اشتری مالم به یاز) شول کسینه که کورمدیکی شنی اشترا ایلمه اشترا بی جائزدر
 شافی قنده جائز کددر یزم دلایل نی علیه السلام من اشتری شیئالم برده له الخیار قول شریف و یوحیدیت
 شریف یواید نصدد بلامعارض ترک اولنزا کردینلورسه که حکیم بنی خرامک روایت ایلدیکی اوزره حدیث
 یومنه به معارضد زیرا نی علیه السلام حکیم بنی خرامه لایع مالین عندک یورمشدر یوزدن مراد
 مالین بحر فی مشتری دیکدر بر جواب و بریز که یونمیدن مراد نهی عن بیع مالین فی ملک دیکدر حکیم
 بنی خرامک قصه حدیثی بوکاد لالت ایدر بر کون حکیم نی علیه السلام کلوب یا رسول الله بعض کسینه
 دوبر بند نی من راضی بود استکاری شنی به یورمشدر که بیع ایدر مراد بر رسودن طلب ایدر اشترا
 ایدر دیکده حضرت نی علیه السلام دخی (لا بیع مالین عندک) یورمشدر ایدر یومنه ملک اوزره
 اجاعد بر کسینه مالک اولدیقی صرف شنی بیع ایلمه به عدنصره اول شینه مالک اولسه به ده تسلیم ایلمه اول

بیع جائز کددر بومنه دلیل واضحدر که (مراد مالین فی ملک) دیکدر (وله رده اذ اراه) مشتری اول شنی
 کورم کد نصکره خیر اولور دیرمه اوزر سده رد ایدر (مالم یوجد ما یبطله) یعنی اول میبعی و دایملک
 جائزدر مادامک مشتری خیار رؤیه بی ابطال ایدر شنی ظهور ایلمه ظم و یا دیرسه رد جائز اولز بیطلده
 اولان خیر رده راجعدر (وان ردنی قبلها) اگر مشتری قبل الرؤیه اول اشترا به راضی اولور سده رد ایلمش
 جائزدر مشتری وضیت بما اشترا قبل رؤیه دیرسه به کورم کد نصکره و دایملک جائزدر (ولا خیار لمن باع مالم به
 کورمدیکی شنی بیع ایدن کسینه به خیار رؤیت یوقدر یعنی جائز کددر مثلا برکسینه ملک مورثی فوت اولوب
 کنده به میرادن بعض شنی حاصل اولسه کورم دین اول شنی بیع ایلمه بیع صحیح اولور لکن خیار رؤیت
 یوقدر (و یبطل خیار الرؤیه ما یبطل خیار الشرط من تعیب و تعیب فی یده و عذر رد بعضه و عذر لا یفسخ
 کالاتفاق و یوابعه) هر شینکه خیار شرطی ابطال ایدر خیار رؤیه بی دخی ابطال ایدر مثلا بیع مشتری رتک
 بدنده تعیب و تعیب اولق کبی دخی میبعک بعضی هلاک اولوب بعضیت رتک ردی متعذر اولق کبی دخی
 فسخ اولر شول تصرفک اعتناق و تدبیر و کاتب و استدلال کبی یوجد خیار رؤیه بی ابطال ایدر بی رده اولان
 خیر مشتری به راجعدر (او یوجب حق الفیقیر کالیمع المطلق و الرهن و الاجازة قبل الرؤیه و بعدها) مصنفک
 او یوجب قولی ما قبلنده ما یبطل خیار الشرطه اولان ما موصوله معطوف و نقدیر کلام هر شینکه خیار
 شرطی ابطال ایلمه خیار رؤیه بی ابطال ایدر شول شنی دخی ابطال ایدر که غیره حق ایجاب ایلمه بیع مطلق
 کبی یعنی بایعک خیار نده مطلق بیع کبی دخی رهن و ایاره کبی قبل الرؤیه اولسون کرک بعد الرؤیه اولسون
 زیر اوتنرده فسخ شرعامتددر اولدیقی اجلدن خیار باطل اولور و یا خود معنی یواید اوله که یوقاروده (و تصرف
 لا یفسخ کالاتفاق و یوابعه) قولنه معطوف اوله او تصرف یوجب حق الفیقیر معنای یا خود بر تصرف اوله که
 غیره حق ایجاب ایلمه (وما لا یوجب حق الفیقیر کالیمع بالخیار و المساومة و الالهة بلا تسلیم یبطل بعدها
 لا قبلها) دخی شول تصرفک غیر ایچون حق ایجاب ایلمه خیار ایله اولان بیع کبی و ساره کبی و تسلیم
 ارثه ایلمه کبی بعد الرؤیه خیار رؤیه بی ابطال ایدر اما قبل الرؤیه ابطال ایلز (و کف رؤیه وجهه الرقیق
 راد به رکدها) اسقاط خیاره رؤیت وجهی کورمک کما بت ایدر و یا به یعنی آن و قاطر و سار کیدر
 یوزن و صغر یمن کورمک کفایت ایدر اما بعض علما قنده دایه تک قوایمی دخی کورمک شرطدر (و فی شاة
 للعلم لا بد من الجس) مراد اولان شاتک اسقاط خیار نده جس ایلمک لا بددر یعنی ال ایلمه جس ایلمک محتاجدر که
 سوزارک ایدیکی معلوم اولسون (و فی شاة الفقیه لا بد من رؤیه الضرع) اما اقتضا ایچون یعنی تسلیم و یا اولاد فی
 اتخاذ ایچون اشترا می مراد اولان شاتک اسقاط خیار نده ضرعی یعنی محسنی کورمک لازمدر (و رؤیه ظاهر
 اشوب ان لم یکن معما کافیة) معما اولیان فیک اسقاط خیار نده ظاهر فی کورمک کفایت ایدر زیرا ظاهر فی
 کورمکله نه لیدیکی معلوم اولور و یوقن ظاهر و باطنی متفاوت اولد قنده در اما متفاوت اولو زسه ظاهر
 و باطن کورمک محتاجدر (و رؤیه علمه ان معما) اگر اولوب معما ایسه علمنی کورمک کفایت ایدر زیرا مقصود
 علمنی کورمکله حاصل اولور (و رؤیه داخل الدار و ان لم یساهد یوتها) دخی دارک داخلی کورمک اسقاط
 خیاره کفایت ایدر اگر اولدارک یوقن مشاهده ایلز ایسه ده (وعند زفر لا بد من مشاهدة الیوت و علیه
 الفتوی الیوم) و امام زفر قنده اول دارک یوقن مشاهده دن لا بددر زیرا فی زمانه یوتن تفاوتی تفاوت
 فاحشد و یوکون یعنی فی زمانه افتوی امام زفر و فی اوزره در (وان رای بعض المبیع له الخیار اذ اراه باقیه)
 اگر برکسینه میبعک بعض کورمک بعضین کورمسه حقن باقیسی کورمسه اول کسینه ایچون خیار واردر
 یعنی بخیردر زیرا بعضینی کورمکله مقصود حاصل اولز جائزدر که کورمدیکی شینه کورمدیکی شنی ما یبطلده
 تفاوت فاحش اوله (و ما یعرض باه و ذبح کالمکیل و الموزون فرؤیه بعضه کرؤیه کله) شول شینکه ان ذبح ایله
 یعنی غونه ایله بیعه تعرض اولور مکیل و موزون کبی اسقاط خیار نده بعضین کورمکله کایسن کورمک
 کیدر مثلا برادرم بر آخره مکیلادن و یا موزن ناندن برمه راضی کورمسه اول شینک اصلی کورمک نصکره
 بخیر اولز مکر مکر کورمدیکی اصل غونه دن الحق اوله (و ما یطعم لایمن الذوق) طعم و مات یعنی یقن شیلده
 اسقاط خیار و ان ایچون ذوقدن لازمدر یعنی اغزا طعمه محتاجدر (و انظر الی کلیل بالشراء و انقبض کاف

لا نظر الرسول) بر شینک شراسته وکیل اولان کسنه نک نظری و با خود میبک قبضه وکیل اولانک نظری
 اسقاط خیارده کافیدر اما میبک قبضه ارسال اولان رسولک نظری اسقاط خیارده کافی دکاد معلوم اوله که
 با وج مسئله ده بری شراسته وکیل در وری دخی قبضه وکیل در وری دخی رسولدر اما شراسته وکیل اولان دیه که
 بنم کوردیکم و اشترایلدیکم شینک قبضه وکیل اول رسول دیه کم سن بنم وصول اول شوبله که فلان کسنه بنی
 سکا ارسال ایلدی سندن اشترایلدیکم شینی بکا تسلیم ایلیم سن بوتقدیرجه شراسته وکیل اولانک نظری
 بالاجاع خیاری اسقاط لیدر قبضه وکیل اولانک نظری ابوحنیفه قنده خیاری اسقاط لیدر رسولک نظری
 بالاجاع خیاری اسقاط لیدر (و عندهما موکالوکیل) امامین قنده وصول وکیل کیندر یعنی انک میبک قبض
 ایلیم سله مشتری بخیر اولمز (و بیع الاعی و شراؤه صحیح) اعانتک بیع و شراستی و عقود و تصرفاتی صحیح در مکلف
 اولدینی حینیندن امام شافعی قنده اول کوزلی اولوب بعدد اعنی اولمش ایسه بیع و شراستی صحیح اگر اناسندن
 کر زسط و غش ایسه املا بیع و شراستی صحیح دکادر زرا الوان صفاندن املا علی بوتدر (وله الخیار اذا
 شتری) مذکور اعنی بر شینی اشترایلدیم کاختیار فسخ وارد (و بیع بیع المبیع ارشده اودوقه) اعنی بن
 یدیه میبک جس ایله و با خود شراسته و با خود ذوق ایله خیاری ساقط اولور (فما یعرف بذلك) یعنی
 اعانتک خیاری جس وشم و ذوقه ساقط اولمی شول شیلر دما اولور که ذکر اولتان حواسله بلنور (و بوصف
 العقاره) و بوصف ما قبله اولان بسط به متعلقه در یعنی اعانتک خیاری شول برده دخی ساقط اولور که عاقاری
 وصف بر اشترایلدیم اوله زرا وصف رزیت مقامه قیام اولور بخیر دخی وصف اوله اولیجی خیاری ساقط اولور
 ابو یوسفدن روا بیدر که اگر اعنی بر مکانه واقف اولسه اگر اول مکانه کوزلی اولسه اول عاقاری کانتشیه
 ایسه اول دخی دیه که راضی اولدم خیاری ساقط اولور زرا نشیه وضع عجزه حقیقت مقامه قائم اولور
 معلومدر که بی زیانک صلاته شفتیننی تحریک ایلمی قرانت مقامه قائم اولور و مجده باشند قیل اولیان
 کسنه اوستره بی باشند اجر ایله تراش مقامه قائم اولور (ومن رأى احد الثوبین فشرهما ثم رأى الآخر فله
 اخذهما او دهما لا رد احدهما) شول کسنه که ایکی ثوب بری کوردن ایکس اشترایلدیم اشترانصکره
 اول ثوب آتری کورسه اول کسنه بخیر اولور اوستره ایکس اخذ ایلر دیرسه رد ایلر زرا بری کورمک
 ایکس کافی دکادر اول اجلدن آخرد خیاری باقیدر اما بری اخذایدوب بری رد ایلک جائز دکادر تقریق
 صفه وارد حضرت نبی علیه السلام تقریق صفه دن نمی بیور منلدر (ومن رأى شیاً ثم شراه فوجده
 متغيرا بخیر) شول کسنه که بر شینی کور و اشترایلدیم اشترانصکره اول کوردیکی و صفدن متغیر اوله
 کسنه بخیر دیرسه قبول ایلر دیرسه رد ایلر (والا فلا) و اگر اول کور دیکندن متغیر دکل ایسه بخیر اولمز
 (وان اختلفا فی تغیر فالقول للبائع) اگر باع ایله مشتری اول شینک متغیر و غیر متغیر اولدیننده اختلاف
 ایله لقول بین بایمک در مشتری بهینه لازمدر زرا زوم عقده سبب رزیت سابقه ایلدیکی ظاهر در تغیر ایسه
 حاددر اگر عیب و کول تبدل هیئت ایلدیکسی دخی عارضدر مشتری ایسه عارضی ادعا ایلر باع ایسه حاددر
 منکر در و اصله غشک ایلشدن قول ایسه ظاهر ایله غشک ایلد نکدر (وان فی الرؤیة فلم مشتری) و اگر باع و مشتری
 رزیت و عدم رزیتده اختلاف ایسه ل مثلاً باع دیه که رأیت و مشتری مارأیت دیه قول بوصورنده
 منکر نکدر و بمنزله زرا رزیت منکر در باع ایلر نه مشتری نک کوردیکنه یینه لازمدر (ومن اشتری عدل زمی
 فباع منه ثوباً او ذهب و لم یجد ان یرده بعیب) و شول کسنه که بر زطیدن یعنی طائفة هنوددن برهنیدن
 بر عدل یعنی بر دکل فاش اشترایلدیم و شرانصکره اول عدلدن بر طوبی بیع ایسه و با خود بر کسنه به
 ایلدوب تسلیم ایله اول مشتری به وارد که اشترایلدیکم طوبی عیب ایلد ایلیم منده اولان خیر عدل
 راجعدر فنده اولان خیر مشتری به راجعدر برده اولان خیر طوبی راجعدر (لا بخیار رزویة او شرط) نه اول
 مشتری اشترایلدیکم فوی خیاری رزویة و خیاری شرط ایلد ایلک جائز دکادر زرا کسین رد ایلک منعذر اولانددر
 بعضیسی ملکندن حصه می میبک (فصل) و بفصل خیاری عیبه متعلق نیجه مسائل یاشنددر (مطلق ایسه
 بتثنی ملایم لایم سطلنک بیع مافقی صفتک و سوتقه اضافی فیلددر یعنی بیع مطلق شول به در که
 میبک هر عیددن سالم اولمی اقتضایلد زرا اصل سلامت ایسه عرفاً و عادة بروصف مطلوب

و میر عوبد روا بیدر اولسه عرفاً مطلوب اولان تقدام شرط کیندر (فلان وجد فی مشربه عیباً رده او اخذ به کل غنه)
 یعنی اشترایلدیکم شینده عیب بولان کسنه به جائزدر که انی رد ایلیم یا خود کول غن ایلد اخذ ایلیم رده مبتدا
 و خبری فلان قولیدر (لا اما که نقص غنه الا برضی بائمه) اما اول مشتری انی امسالایدوب و غنی تقبض
 ایلک جائز دکادر و مکرر بابعک رضای اولمش اوله (وکل ما اوجب نقصان الثمن عند التجار فهو عیب) هر شینکه
 میبک نقصان غن ایجاب ایلدیم عند التجار اول می عیبدر (فالایاق ولوا فی مادون السفر من صغیر یعقل عیب)
 ایدی بوتقدیرجه یعقل اولان عید صغیردن انی مادون السفر ایاق ایلک عیددر تقبض غنه موجبدر بخیر
 قنده انی مادون السفر دیکدن مراد یعنی شهر دن جقمه ده اصح قول اوزره ایاق عد اولنور اما شهر دن
 خروج ایلیم اتفاق علما ایلدیم ایاق عد اولنور اما جاریه غاصیدن اقتدیسنه ایاق ایلیم اول ایاق عد اولنور اما
 غاصیدن آخرید ایاق ایلیم حال بوکه اقتدیسنک اوی و بولنی سلور اولسه اول ایاق عد اولنوب عیددر (وکذا
 السفر و البول فی القراش) و کذلک یعقل اولان عید صغیردن سرقه و فراهه بول ایلک عیددر تقبض غنه
 موجبدر بخیر قنده (وهی فی الکبیر عیب آخر) بومذ کورات یعنی سرقه و ایاق و بول فی القراش کبیرالن
 اولان کسنه ده عیب آخر در سبب مختلف اولدینی اجلدن زرا صغیرده اولان سبب کیندر اولان سببک
 غیر یسیدر (فلو انق اوسرق او بال فی صغره ثم عاوده عند مشتری فیه رده) یعنی اگر اول صغیر اولان عید ایاق
 ایلدیم یا خود سرقه ایلدیم یا خود صغیرده بول ایلدیم صکره یا شیا ک بکری مشتری نک یاشند ایکن نه صغیرده
 عودت ایلدیم اول عیب ایلدیم رد اولنور و ایکسندیم عیب متقد اولدیم یغیجون (وان عاوده عنده بعد البلوغ لا یرد)
 اگر بواشیاء ثلاثه نک بری نه مشتری نک یاشند ایکن بعد البلوغ عودت ایلدیم رد اولنور زرا ایکسندیم سبب
 مختلف اولدینی اجلدن زرا صغیرده اولان بول فی القراش مثانه نک ضعفنددر کیده ایسه باطنده مرضنددر
 و صغیرده ایاق ایلدیم و رابعه محبتنددر سرقه ایسه قلت میالاتنددر و بعد القراش سرقه باطنده اولان
 خیا تنددر (والجنون عیب مطلقاً) جنون مطلقاً عیددر جهور و مشایخ قنده کرک کیده اولسون کرک
 صغیرده اولسون زرا جنون دماغ اقتنددر (فلو جن فی صغره و عاوده عند مشتری فیه اوفی کیده رده)
 مصنفک (فلو جن قوی ما قبله و الجنون عیب) مطلقاً قولنه تقریر یعنی اگر بوعید صغیرده جنون اولسه
 صکره مشتری یاشند ایکن صغیرده یا خود کیندر نه جنون عودت ایلدیم اول جنون ایلدیم رد اولنور (والجنون
 و الذکر و الزنا و التولد منه عیب فی الجاریة لا فی القلام) و دخی بخیر که اغزلد یا حجه سیدر و دخی ذکر که قولتغشک
 بدر ایجه سیدر و زنا و زنادن متولد اواق جاریه ده عیددر غلامده عیب دکادر و بواشیاء جاریه ده عیب اولوب
 غلامده عیب اولدیم غشک حکمتی بودر که زرا جاریه دن مراد استغراش در غلامده بخیر داختدامدر (الان
 یکون من داه) نه بخیر و ذفر غلامده عیب دکادر و بواشیاء جاریه ده عیب اولدیم غشک حکمتی بودر که زرا جاریه دن مراد
 اول تقدیرجه عیبیدن عد اولنور زرا بخیر قنده غنی تقبض ایلدن اشیا دندرو شافعی قنده غلام و جاریه ده
 مطلقاً زنا عیددر کفر کی زرا طبع سلیم صحبتدن تغیر ایلر (والاستحاضه عیب) دخی استحاضه که جاریه نک فانی
 مستر اولوب منقطع اولمقد جاریه ده عیددر زرا مستر اولمی مرض عد اولنور (وکذا عدم حیض بنت سبع
 عشرة سنة) کذلک اونیدی سنه لک بتنک عدم حیضی عیددر زرا دمک مستر اولمی و بالکلیه منقطع اولمی
 مرضدن ناشیدر بوتقدیرجه عیبیدن اولور (لا قبل) اما اونیدی سنه دن اقلده منعدم اولمی عیب دکادر
 زرا اونیدی سنه انسانک اتصای بلوغیدر و فساد ایسه عادت اصلیه و قنده حاض و قنده ظاهر اولوب
 سلامت اوزره اولمقد خلا فی اولیجی مرضدن ناشی اولمش اولور (و یعرف ذلك بقول الامة) یعنی استحاضه
 و اونیدی سنه ده اولان بتنک عدم حیضی نه اول امه نک فانی ایلدیم و مثلاً استحاضه مستر اولدی دیمیلد
 یا خود اونیدی سنه ده اولان بنت الی الان حیض کورمدم دیمیلد بلنور (فترد اذا انقضت الیه تکول البائع قبل
 القبض و بعده هو الصحيح) ایدی ذکر اولان امه ذکر اولان عیب ایلدیم رد اولنور بن اول جاریه نک قولنه بابعک
 عیبیدن نکول ایلمی ضم اوفیه یعنی چونکه عیب اول جاریه نک قولیه ثابت اولنور بوعیب بابعک یاشند
 اولدیم بقتله تخلف اولنور و بابعک نکولی کرک قبل القبض و کرک بعد القبض اولسون برابر در صحیح اولان بودر
 امام محمد قنده بابعک یعنی اولدین قبل القبض رد ایلر زرا قبل القبض بیع ضعیفدر و شرح وافی اولان کافیده

مستور در آن که مشتری بگوید بایسته فاشی انقطاع در آن روز اول اگر مدت قصه بوده
 ادعای ایدر سه دعوی استماع اولی اگر مدتی مدیده داده ایدر سه دعوی استماع اولی و مدتی مدیده ایدر سه
 قنده اوج ایدر امام محمد قنده در آن ایدر و ابو حنیفه قنده که قول زفر در یکی سنده در (والکفر عیب و عیبا)
 دخی کفر غلام و جاریه ده عید در زیر اسلک طبعی آنک صحنه ندرت ایدر عدوی دین اولی بیچون (و کذا
 اثیب والدین و الله ال انقیدم) دخی نیب عید در زیر اعلامت کبر و دین دخی عید و زیر امامی حق غرما ایدر
 مقید در دخی معال قدیم عید در زیر قلیقه ممکن اولان مرشدن ناشی در اما قدیم اولسه عیب اولی
 و در آن ایامین اگر سوزده قبل از آن و صراحتی عید بدند در زیر ابصری ضعیف ایدر شیردند و با زرد
 عیبه مؤدی اولی و ظاهر عیب قدیم در ماحدث عند مشتری آخر رجوع بانقصان) یعنی بچن برکنه
 رشقی شتر ایدر سه مشتری مدیده ظاهر و ایدر بحدث اولان عید نکره بر عیب قدیم ظاهر اولسه مشتری
 و در سنده بوقت از زبانه نقصان فن رجوع ایدر (کنوب شراد قطع فاطم علی عیبه) قول خوب کبی که
 افی مشتری اشترا ایدر ایدر ایدر ایدر یعنی بچد کندن کفر بر عیبه مطلع اولدی مثلا بلا عیب یک
 درهم قیمتی و ایدر اول عیب ایدر قیمتی طغوز بوز درهم اولدی مشتری بایعک اوزر نه بوز درهم ایدر رجوع
 ایدر (ولیس له الرد) اول مشتری به اول میبوی رد ایدر بوز در بایعک ایدر اولان عیدن اوزری (الا ان رضی
 البایع یاخذ کذلک فذلک) یعنی انی رد ایدر بوز در لا بچکه بایع انی اولاد اولان عیبه المهر راضی اولسه
 اول حینه مشتری به با زرد رانی بایعده حادث اولان عیب ایدر ایدر کذلک قولی معیبا و مقطوعا اخذ اولان
 شیت اشارت در باخذده اولان خیر میبوی رجوع و فله ده اولان خیر مشتری به راجعه در (حتی لو باعه مشتری
 سطر رجوعه) یعنی بچن مشتری عیب قدیم ظاهر و ایدر نوبی مع ایلسه نقصان فن ایدر رجوع ساقط اولور (فان
 خاط الثوب او صیغه آخر اولت السویق بسمن ثم ظهر عیبه رجوع نقصان) یعنی اگر مشتری اولان کسینه اشترا
 ایدر یکی نوبی قطع نکره دکه و باخود قمری به بایع یاخود مویق یعنی تا ورش اولان حبک اوئی باغ
 ایدر یعنی مزب ایلسه بوند نکره بوز کر اولان ایدر بایعک هر بیک عیبی ظاهر و ایلسه مشتری اولان کسینه
 هر بیک نقصان رجوع ایدر (ولیس لبایع ان یاخذ) اول عیبی ظاهر و ایدر بیک یاخود سوزیک بایعنه
 انی اخذ ایدر بوز در مشتری راضی اولسه ده زب اول میبوی مشتری سکه سکه مختلفه اولد و معلوم اوله که زاده
 یا متصله و باخود منفصله در بوز در هر بیک میبوی مشتری متولد در باخود غیر متولد در پس ایدی میبوی دن
 متولد اولان زیاده متصله کوزک و سکه کبی بوز در دی منع ایلز ظاهر و بایعده و غیر متولد اولان زیاده
 متصله بایع و دکن کبی بالاتفاق ردی منع ایدر زیاده منفصله متولد و لد و میبوی کبی ردی منع ایدر و غیر
 متولد کسب کبی اولدخی ردی منع ایلز (حتی لو باعه مدرویه عیبه لا یسقط الرجوع) یعنی اگر مشتری اول
 اجره بیاغش نوبی و باخود سکه اولدش سوزیک عیبک و زبند نکره بیع ایدر نه ده عیبک نقصانی ایدر
 رجوع ساقط اولز حاصل کلام هر چنکه مشتری میبوی حایس اولور سه ده یعنی بایع تسلیم ممکن اولز ایلسه
 نقصان عیب ایدر رجوع ایدر مزا اگر حایس اولز ایلسه رجوع ایدر بایعده در که برکنه بر زب اشترا ایلسه و ولد
 صغیری ایچون قطع ایلسه و دکه ایدر نکره اول بیک عیبه مطلع اولسه نقصانی ایدر رجوع ایدر مزا زیرا
 خیاطدن اول اول ولد صغیر کدر تملیک و هب ایلش اولدی و بایانک ولد صغیری ایچون قبضی نفس ایجاب ایدر
 هبه تمام اولد بوز در رجوع قطع عیب حادث اولدی مشتری ایچون نقصانی ایدر رجوع جائز اولور لکن بچن
 مشتری نقصانی ایدر رجوعی مزا ایدر کده بایع نوبی اول هیتله قبول ایدر دیمه مشتری ولد صغیری ایچون
 نوبی قطع ایجاب کاتیکدر بوز در رجوع میبوی حایس اولور نقصان عیبه رجوعی تمتع اولور (ولو اعتق
 بلامال ایدر ایدر ایدر ثم ظهر لعیب رجوع) مشتری اولان کسینه اول مشتری اولان عیدی بلامال اعتناق
 ایلسه یاخود مدبر ایلسه و باخود جاریه استیلا ایلسه بوند نکره عیب ظاهر اولسه مشتری نقصان
 عیب ایدر رجوع ایدر نقصان و قیاس ایلسه عدم رجوع ایدی (و کذا ان ظهر مدعوت مشتری) ینه
 نقصان عیب ایدر رجوع ایدر مشتری بیک و بوند نکره ظاهر و ایدر سه مشتری فتح را ایدر اسم مفعول
 معناه در (وان اعتق علی مال ایدر مشتری لا یرجع شی) اگر مشتری اولان کسینه اول عبد میبوی مال

اوزر نه اعتناق ایلسه و باخود قتل ایلسه هیچ بایعک اوزر نه بر شیتله رجوع ایلز زیرا اول میبوی بدلتی حایس
 ایلند و قتل دخی بر فعل مضمون در غیر ملک کننده ایکن مباشرت ایدر بقتل ایلسه ضامن اولور حاصل کلام
 امتناع رد بود که بچنکه فعل مضمون مشتری دن اولور سه رجوع ایدر مزب بچن فعل مضمون اولور سه معنی
 میبوی ایچون امسال بولش اولور نقصان ایدر رجوع شرطی ایلسه امسال بولش مکرر کدر اما بچن فعل مضمون
 بولسه هلاک کبی یاخود فعل بولسه اما غیر مضمون اولسه رجوع ایدر زیر امسال بولش اولور امام
 ابو یوسف قنده رجوع ایدر زیر (ان المقتول میت یا حله) خواسته ذایب اولش در (و کذا الواکل الطعام کله
 او یقضه اولیس الذوب فخرق لا یرجع) و کذلک مشتری اولان کسینه اشترا ایدر کدر نکره طعامک بجه سن
 و یاخود مضیی اکل ایلسه یاخود اشترا ایدر یکی نوبی ایلش ایدر بچن ایلسه نقصان عیب ایدر بایعک اوزر نه
 رجوع ایلز ابو حنیفه قنده (خلا فالحما) امامین ایچون خلاف وارد اولد کدر قنده نقصان عیب ایدر رجوع
 ایدر (وان اشتری یضا و جوزا و یطبخا و قنایا و خیارا فکسره فوجده فاعدا فان کان یتفع به رجوع بقصانه
 و الا فیکل منه) و اگر مشتری بر طه و یا جوزیا و یا قنایا و یا خیارا و یا اشترا ایلسه و بعده کسر و طمع
 ایدر بفساد بولسه فی الجمله منتفع به اولور سه نقصان عیب ایدر رجوع ایدر را اگر صلا منتفع به اولز ایلسه کلی
 غنی ایدر رجوع ایدر یعنی میبوی و ریب آخه سنی رد ایدر و بوز در نقصان عیب ایدر کدر میبوی بطلانی ایدر (ولو
 وجد البعض فاسدا و هو قلیل کالواحد او الا ثلثین فی المائة صح البیع) اگر مشتری اشترا ایدر یکی شیتله بعضی
 فاسد بولوب حال بیک فاسد اولان قلیل اولسه بوزده بر و بایکی دانه اولن کبی بوزده بر بجه بیع صحیح اولور
 (والا فسد و رجوع بکل ثمنه) و اگر فاسد اولان جوف بولور سه بیع فاسد اولور مشتری بایع اوزر نه کلی غنی ایدر
 رجوع ایدر ابو حنیفه قنده زب را عقدده ذی قیمت و غیر ذی قیمت جمع اولد یعنی ایچون بیع فاسد اولور و عید ایدر
 حری بیع ایلن کبی اولور اما امامین قنده قیمتی اولاده عقد صحیح اولور و دینش در که صحیح و فاسد نه اجماعا عقد
 فاسد اولور زیرا ثمن تفصیل اولما مشدر (ومن باع ما شره فرد علیه بیع بقضاء باقرا و انکول اوینه رده علی
 بایع و لو قبله برضاه لا یرده علیه) و شول کسینه که اشترا ایدر یکی شیتی بر آخره بیع ایلسه و کرا و اول شیتی ایکنی
 بایعک اوزر نه عیب میبوی رد ایلسه اگر اول رد قضاء قاضی ایدر اولدیه کدر قضاء فاشی اقرار ایدر اولسون
 و کدر عیدن نکول ایدر اولسون و کدر ینه ایدر اولسون زیر قضاء قاضی جله سیک حقه فسخدر (مسئله)
 برکنه بر آخردن رشقی اشترا ایلسه و بواشترا ایدن دخی بر آخره بیع ایلسه بیع ایدر کدر نکره ایکنی مشتری
 میبوی اولان شیتی آند اولان عیب ایدر قضاء قاضی ایدر ایکنی بایعک اوزر نه رد ایلسه و قاضینک قضای ایکنی
 بایعک بومیع معیدر دیو اقراری ایدر اولسه یاخود ایکنی بایع عیب بیع ایدر بکنه عین تکلیف اولور
 فکولی ایدر اولسه و باخود ایکنی مشتری معیب اولد یعنی ینه احضار ایلسه اول شیتی اولیکی
 مشتری بایعده رد ایدر و اگر قضاء فاشی ایدر اولوب رضایله رد اولسه بایع اولک اوزر نه رد ایلز (ومن قبض
 ما شره ثم ادعی عیبا لا یجبر علی دفع ثمنه و لکن یرهن او یحلف بایعنه) و شول کسینه که اشترا ایدر یکی شیتی
 بایعدن قبض ایلسه و قبض ایدر کدر نکره بوشیده عیب وارد بود دعوی ایلسه بونقد برجه اول مشتری
 اول شیتل غنی بایع دفع ایلکه جبر اولز لکن مشتری اولان کسینه دعوا سینه شاهد کتوره و باخود
 بایع اول میبوی اولان شیده عیب اولد یعنی عین و برله (فان قال شهودی عیب دفع ان حلف بایعنه)
 اگر مشتری اولان کسینه بوشیتی عیب اولد یعنی شاهد وارد لکن غایتلر دیمه غنی دفع ایدر اگر بایع عدم
 عینه عین ایدر سه زیرا شاهد لری کاتجه انتظارده بایع ضرر وارد (ولزم العیب ان شکل) اگر بایع
 عیدن نکول ایدر سه عیب ثابت و لازم اولور زیرا بایعک عیدن نکولی حجتدر (ومن ادعی ایاق مشربه
 یرهن اولان اینه ابنی عنده) و شول کسینه که اشترا ایدر یکی عیدله ایاقی دعوی ایلسه و بایع انی نکذیب
 ایلسه اول مشتری به لازمدر که عید کدر و بایعده ایاق ایدر بکنه شاهد احضار ایلله (ثم یحلف بایعنه بالله لقد
 باعه و لم یرهنه قط) مشتری شاهد احضار ایدر کدر نکره اول عیدل بایعنه لفظه الله ایدر عین و برله و کدر
 تحقیق بوعیدی بیع ایدر بکنه مشتری به تسلیم ایدر بکنه و بوندن لسیبق اصلا کدر و بایعده ایاق
 ایدر بکنه (او بالله ماله حق الرد علیک من الوجه الذی بدعی) یاخود بایع اولان کسینه ینه لفظه الله ایدر

نفع اوله بیع فارو ان بیع در مه ده اولان ضمیر عذر را جعده و ایسه کتبه اولان ضمیر داره و اجمعه در
ریسه ده اولان ضمیر عذر را جعده و بیخبطه ده اولان ضمیر ثوبه را جعده و بشر که ده اولان ضمیر نفع را جعده
(و بیع فی التعلل استحضاراً) نعلت بیعنده اشتراط حد و اشتراط وضع شرائک استحضاراً صحیح اولور بین الناس
تکله تعامل ایلد کبری ایچون و قیاس صحیح ایلماق روعه کله انتضا ایلد یکی شرط و وجودندن اولوری
وقول و فز کردر (ولا یجوز بیع الا لاجلها) حتی اولان جاویه بی قرتده اولان ولد سز بیع ایلک جائز دکادر
(ستلایه تن هذه الامه الا لاجلها) دیسه یعنی سکا و حامله اولان جاویه بی بیع ایلدم لافرتده اولان ولد بی بیع
ایلم دیواستنا ایلماق جائز دکادر زیرا هر شیکه عقد ایلد افرادی صحیح اولمه آتی استننا ایلک صحیح دکادر
بیمن حامله ده اولان حتی یسه افراد جائز ایلد بیچون استننا بی دخی جائز اولور بشرط فاسددر بیع و تکلله
فاسد اولور (ولا بیع الی انثیروز و المهرجان و صوم نصاری و فطر الیهود ان لم یعلم العاقدان ذلك) و دخی
وروز و مهر جاته و صوم نصاریه و فطر یهوده دکن اجل ایلد بیع ایلک جائز دکادر اگر عاقدان اول وقتلری
بطلر ایسه زیرا عدم علملری مجهول اولور و مجهول اولدیق تقدیر برجه نزاعه مؤدی اولور (ولا بیع الی الحصاد
والدیس و القطف و الجذاذ و قدوم الحاج) و دخی حصاده که اکن بیچی زمانید و دیسه که خرمن و کک
زمانید و قطفه که اوزرم قطعی زمانید و جذاذ که صوفی قبولنرک نظر نرندن قص ایلک زمانید و ذال معیه ایلد
نر مالک قطعی زمانید و حجاج که قروی زمانه دکن تا جیل ایلد بیع ایلک جائز دکادر گاه تاخر ایلد کبری
ایچون (ونصح الکفایة الی هذه الاوقات) یعنی بو ذکرا و انان اوقات دکن بیع صحیح اولدی ایسه بو اوقات دکن
کفایت صحیح اولور زیرا بو اوقاتده جهالت بیره در و جهالت بیره ایسه کفایتده شمل اولور و اشیادندر
ایسه قنده بو تن خلافیدر (فان سقط الاجل قبل حلوله صح) اگر باع اولان کس نه بو ذکرا و انان اوقات بر نه
تا جیل ایلد یکی وقتن حلولندن اول اجلی اسقاط ایلماق صحیح اولور و لا بر کس نه بالاد ذکرا و انان
قانه دکن بیع ایلد اندنصرکه اولوقت کمرذن مقدم اجلی اسقاط ایلماق ایسه بیع صحیح اولور (و کذا و باع مطلقاً
م اجن ان هذه الاوقات) و نه بیع صحیح اولور بخن باع اولان کس نه بیعی اطلاق ایلماق یعنی ذکرا و انان
وقاتن بروقت تعیین ایلماق اندنصرکه بو اوقاتن بر نه دکن تا جیل ایلماق زیرا تا جیل دین صحیدر
تا جیل دینه ایسه جهالت تحمل اولور کفایت منزله سننده در (ومن باع نصیبه من دار یحوزان علیه
بتعاقدان) و شول کسه که مشاع اولان داردن کند و نصیبی یعنی حصه سنی بیع ایلماق بیع جائز اولور اگر
متعاقبن ایل نصیب یلوب تمیز ایلدر ایسه زیرا جهالت بیعک جواز نه مانعدر (خلافاً لابی یوسف)
ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا ملک قنده مطلقاً جائز در کک متعاقبن اول نصیبی بل و نرک کسه
لمسوتر نزاعه معنی دکادر (و یکنی علم مشتری عند المحرم) امام یحیی قنده مشتری علی کافر و زبر اربع
اگر جوعه ایلماق کدر و نه برجه علی شرط اولور (فصل) بو فصل نه بیعه متعلق نیجه اشیانک احکامی
بیانه در (قبض مشتری المبیع یعابا بلا بادن یا نه لا یمکنه) مشتری اولان کس نه بیع باطل ایلد اولان
بیعی ایلد باع ایلد قبض ایلد قبضه اکیامالت اولور کک بیع که مال به الد و منه در اولدیق ایلادن
زیرا بیع باطل اولور نه حکم ترتب ایتمز بیع فاسد بو تن خلاصه در قبض مشتری لفظنده حرف شرط اولور
محدود و نه بلکه شرطن جوابیدر (وهو اما ان ییده عند البعض و مفعول عند البعض و قال الاول قول الامام
و انما قوله اول بیع باطل ایلد بیع اولان مبیع مشتری نرک دینه اما در بعضی قنده زیرا عاقدان
باطل اولمه اذن باطله انجمن قبض قیور اول قبض ایسه ضمانه موجب دکادر و بعضی قنده قیبله مفعولدر
لاختلاف فیما یزید مدبر اوام و کلمات فی بد مشتری حیث لا یفهم عنده) یعنی بیع باطله ذکر اولان
اختلاف شول صورتک اختلافندن مأخوذ در که مدبر یا خرد اولدیق اولمه بده مشتری نرک دینه
لطف ایسه ابو حنیفه قنده مفعول اواز (خلافاً لهما) امامین قنده خلاصه در یعنی مفعول اولور
بیع یعابا عاقدان یا نه مفعول اولدانه که بیع فی تحطس عهده و کل من و ضمه مال ملک
بیع بیعی اذن باطله هر یا خرد و لا قبض ایسه بیعی تحطس عهده

قبض ابلدی کی کبی و حال بود که اول میبعل ایکی عوض کله هر بر یسی یعنی مثله یعنی مالدر مشتری اولان کسسه
آنی ملک ایدر زیر ابدال مال مال واقع اولمشدر (ولزمه جهلا که مثله حقیقه اومعی کاقلیقه فی القیچی) ودخی
مشتری اولان کسسه به بیع فاسد ایدل اشتر ابلدی کی میبعل هلاک اولمشده حقیقه مثلی لازم اولور اگر مثلیا تندن
ایسه یا خود معنای لازم نه کیم قیمتی لازم اولان شیده قیمتی لازم اولور یعنی بوم قبضده اولان قیمتی لازم اولور بوم
هلاک قیمتی دکادر زنده ده اولان ضمیر مشتری به راجعدر وهلا که ده اولان ضمیر میبعله راجعدر و مثله ده اولان
ضمیر هلاک اولان نشینه راجعدر (ولکل نهما فتحه قبل القبض) یعنی بیع فاسدده متعاقب تک هر بر یسی
ایچون اول بر آخر تک حضورنده جائزدر که بیعی قبل القبض فسخ یا بیله بیعهده واقع اولان فسادله دفعیچون
فسخده ده اولان ضمیر بیعه راجعدر (وبعد مادام فی ملک مشتری اذا کان الفساد فی صلب العذر کبیع درهم
درهمین) ودخی بعد القبض متعاقب تک هر بر یسی ایچون فاسده اولان یبعل فسخی جائزدر مادامکه میبعل
ملک مشتری ده اوله زیر ابع یا بعدن خروج ابلد کد نصکره حق فسخ ماقط اولور و فسخک بعد القبض جائز
اولمی وقتا که فساد صلب عقدده اولسه بر درمی ایکی درهمه بیع ابلک کبی وایکی بدلت بری خبر یا خود
تیز بر اولتی کبی بعده ده اولان ضمیر قبضه راجعدر (وان کان لشرط زائد کشرط ان یهری له هدیة فکذا قبل
القبض) واکر عقدده واقع اولان فساد بر شرط زائد و وقوعیله اولسه مشتری یا بیه هدی اهدا ابلک شرطی کبی
نه متعاقب تک هر بر یسه اول بیع فاسدی قبل القبض فسخ ابلک جائز اولور (واما بعده فالفسخ لمن له الشرط
لا مان علیه) اما بعد القبض فسخ ابلک شول کسسه نکدر که شرطی اشترایا بش اوله اوزر نه شرط اولانه تک
دکادر مثلاً یا بیع مشتری به سکاوشی بر هدی و بر ملک شرطیله بیع ایدر مدیه ایدی فسخ یا بعدد زبر شرطی
کند و یا بش مشتری تک دکادر (ولا باخذه البائع حتی یردغه) یعنی یا بیع اولان کسسه اول میبعلی بعد الفسخ اخذ
ایلمون تا کم اول میبعل یعنی مشتری در یا بیع و یا بدیغجه (فان مات البائع فالمشتری احق به حتی یاخذ غنمه)
اگر بولانده یا بیع اولان کسسه وفات ایسه مشتری اولان کسسه اول میبعلی اخذ ابلکه احقدر تا کم غنمی اخذ
ایدیغجه به دکن زیر مشتری حال حیاتده یا بعدد اوزر نه مقدم اولور به ده اولان ضمیر میبعله راجعدر غنمه ده
اولان ضمیر نه میبعله راجعدر (وطالب البائع ربح غنمه بعد انقااض لاللمشتری ربح میبعله فینصدق به)
و یا بیع ایچون بعد انقااض غنم تک ربحی طیب یعنی حلال اولور اما مشتری ایچون میبعل ربحی طیب اولور بلکه
انکله تصدیق ایله مثلاً بر کسسه بیع فاسد ایدل بر جاریه اشترایا بیله و غنم و جاریه تقابض اولسه صکره مشتری
اولان کسسه اشترایا بیلکی جاریه بر ربح ایله بیع ایله بیع دخی غنمدر ربح ایله بیع اولان کسسه به غنمه
ربح ایلدی کی حلال اولور مشتری تک جاریه ده ربح ایلدی کی طیب ایلانز (کا طاب ربح مال ادها قضی ثم تصادقا
علی عدمه فرد بعد ما ربح فیه المدی) یعنی یا بیعه غنم تک ربحی طیب اولمی شول ربحی طیب اولمی
کبیدر که چن بر آدم بر آخر دن مال دعوی ایله و مدعی علیه دخی اول مالی قضایه یعنی مدعی به ادا ایله ادا
ایلد کد نصکره اول دعوی ابلدی کی مالک عدسته تصادق ایله رمدعی قبض ایلدی کی مالی کبر و مدعی علیه رد
ایله اول مال دن حاصل اولان ربح مدعی به طیب یعنی حلال اولور و آنکله تصدیق ابلک لازم دکادر زیر مال
مدعی تک ادا بیله حاصل اولمشدر عدمه ده اولان ضمیر مال راجعدر (فان باع مشتری ما شرأه فساد اصح
و کذا او اعطاه او وهبه و سلمه سقط حق الفسخ و علیه قیمته کذلک شرأه فاسد ایدل اشترایا بیلکی عبیدی اعطاء ایله
یا خود بر کسسه به هبه ایدوب و سلم ایله صحیح اولور و حق فسخ ماقط اولور مشتری تک اوزر نه انحق قیمتی
لازم اولور زیر قبض ایله مضنون اولمشدر اعطه ده و وهبه ده و سلمه ده اولان ضمیر مالیه راجعدر و علیه ده اولان
ضمیر مشتری به راجعدر (ولو بی فی دار اشترأها فاسدا او غرس فقلیه قیمتها) و اگر مشتری اولان کسسه شرأه
فاسد ایدل اشترایا بیلکی دارد بر مکان تعمیر ایدل یا خود آید بر مقدار اشجار و کسه اول مشتری تک اوزر نه اول
دارل قیمتی و ایدر یا بیع حقیقه قنمده (وقالایفسخ البیاء و الفرس و بردها) و اما معنید بیلکه اول دارل ایچنده بنا
ایلد بکی انیه فی او غرس ایلدی کی اشجاری غنم ایله یعنی بنای هدم و شجری قلع ایله برده ده اولان ضمیر داره
راجعدر (و لکن ابو یوسف فی رواحه لجز عن الامام لزوم قیمتها ولم یثبت بحر) امام ابو یوسف امام اعظم روایتده
لازم اولور (و رد فریق ثور و ربات ایله و نشان بیلدر مدعی ایله بکی روایتی انکار ایلدی و اما امام بحر

وشرعه معنای برادرم اشترا ایلدیک شتی نه اشترا ایلدیک شتک مثل ایله مع الزیاده بیع ایلدیکدر
 مثلا مشتری اولان کسسه بر آخره اشترایت هذا بعشرة وایعه لك باقی عشر دیه (والتولية بیعه به
 بلا زیاده ولا نقص) ولیه ولاء جعله وانیة فظنک مصدر ویدر اصطلاح شرعه معنای اشترا ایلدیک شتی
 بلا زیاده ولا نقص نه اشترا ایلدیک شتی بیع ایلدیکدر مثلا مشتری اولان کسسه بر آخره اشترایت هذا بعشرة
 وایعه لك بعشرة دیه بیعه ده اولان ضمیر مایه راجعده ده اولان ضمیر مجاده اولان مایه راجعده (والوضیعة
 بیعه بانقص منه) ووضیعه وضعه خطه لفظنک مصدر ویدر اصطلاح شرعه معنای اشترا ایلدیک شتی اشترا
 ایلدیک شتدن انقصه یعنی اکسکه بیع ایلدیکدر مثلا مشتری اولان کسسه بر آخره اشترایت هذا بعشرة
 وایعه لك بعشرة دیه (ولا یصح ذلك ما لم یکن الثمن الاول مثلیا اوفی ملک من یرید الشراء) یعنی ذکر اولان
 مایه وولی ووضیعه لك معاقده اولغسی صحیح اولمز ماداسکه عن اول مکلات وموزونات کبی مثلا ولیه
 یاخود شرا مایه بیف کسسه لك ملکند اولیه (والراجح معلوما) ودخی ماداسکه ریح معلوم اولیه عقد صحیح
 اولمز (ویجوز ان یضم الی رأس المال اجر القصور والصیغ والطراز والقتل والحمل وسوق الغنم والسمسار) یعنی
 مایه ایله بیع اولان شتده جائز اولمز که قصار لایه بی جرمینک وصیغ یعنی بواشک وطرز لایه بی تقاشک
 وفتک یعنی بومفتک وفتک یعنی کورمه لك وسوق الغنم یعنی قیون موره لك وسمسار یعنی میانجینک
 اجرتی رأس ماله ضم اولته زیرا تجارتی لایه ندری بواشک اجرتی رأس ماله الحاق ایلدیک ایش (لکن بقول قام
 علی یکذا لا اشترایت) لکن مایه ایله اشترا ایلدیک کسسه لازمده که بیف بیف اوزریمه شوقدر شتی طو وشددر
 دیه شوقدر شتی اشترا ایلدیک دیه کزیدن اشترا ایلدیک ایچون (ولا یصح تفتته ولا اجر الراعی والطیب والمعلم
 ویت الحفظ) اما مشتری لك طلب میبده صرف ایلدیک نفقه ودخی راعینک اجرتی وطیبک ومعلمک ومیبعک
 حفظ اولته جتی شتک اجرتی رأس ماله ضم اولغسی جائز کادر نفقه ده اولان ضمیر مشتری به راجعده (فان
 طهر للمشتري حیاته فی المراجعة خبری اخذ به کل ثمنه اوترکه) اگر مشتری ایچون مایه ایله اشترا ایلدیک
 شتده بابعدر یحده خیانتی ظهور ایتسه اول مشتری خبر اولمز استرسه اول میبعی کل ثمن ایله اخذاید
 استرسه ترک ایدر خیره اولان ضمیر مشتری به راجعده فی اخذده وغمته ده اولان ضمیر میبعه راجعده
 (وفی التولية یحط من ثمنه بقدر الحیاة وهو القیاس فی الوضیعة) واکر بابع خیانتی قوتیت یبعده ظمهور
 ایلنه اول میبعلک نمندن خیانت مقدار ثمنه خط یعنی وضع اولمز امام ابوحنیفه قننده وخط اولغنی
 ووضیعه ده قیامد وزیرا خط اولغنی ثمن ثانی عن اولدن زیاده اولغنی لازم اولمز بونقد برجه ولیه اولمز (وعندابی
 یوسف یحط فیما قدر الحیاة مع حصتها من الریح فی المراجعة) وامام یوسف قننده مایه وولی ده خیانت
 مقدار ثمنه خط اولمز رجحن اول خیانتک حصه صتی بله قومغه مثلا برادرم برتوی اون درهمه اشترا ایلدیک
 مایه ایله اون بش درهمه بی ایدرم بید کده برکسه آتی اون بشه اشترا ایلدیکد نصکره اول مشتری اول قوی
 سکر درهمه اشترا ایلدیک ظهور ایلنه ایلدی مشتری اول قوی اون ایکی درهمه اشترا ایدر (وعند محمد
 خرقهما) وامام محمد قننده ایکسندده یعنی مایه وولی ده مخیر اولمز ومایه وولی ده کزری تدویج
 وترغیب ایچوندر پس ایلدی بوجاوتر وصف جبرامته جاری اولدی وخیانت ظهور ایلدیکه اولوصف
 مرغوب فوت اولمز اولمز بونقد برجه مشتری اخذوز کده مخیر اولمز (فلو ملک قبل الرد واستنع الفسخ
 لزم کل الثمن اتفاقا) اگر اول میبع اولان شتی بابعه قبل الرد مایه ده ظهور ایدن خیانت نصکره هلاک اولسه
 واکر برعس مایه وایخود مایه زیاده مایه فسخ اتفاقا کل ثمن لازم اولمز (ومن اشتري
 یا بشرة من ثمنه عشر ثم شراها یا بشرة رايح علی حصة) وشول کسسه که برشتی اون درهمه
 شتر بولش درهم وده اون بش درهمه بیع ایلنه مایه ده ظهور ایدن بش درهمه بیع ایلدیکن اون درهمه
 شتر بولش درهم اوزریمه مایه ایله بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف
 بیع ایدرم دیه (وان شراها ثانیاً بخمسة عشر لایراجح) واکر اول شتی ایکسندده اون بش درهمه اشترا ایلنه
 فی سلام مایه بیع ایلدیکن ابوحنیفه قننده (وعندهما رايح علی الثمن الاخير مطلقا) وامامین قننده
 حیدر اولان شتد برجه مایه ایله مطلقا یعنی کرک ای اون درهمه اشترا ایلدیکن کرک بشه) وان اشتري

ماذون مدیون بعشرة وایع من سیده بخمسة عشر اوبالعکس رايح علی عشره) واکر مدیون اولان عید
 ماذون اون درهمه اشترا ایلدیک شتی سیدنه اون بش درهمه بیع ایلنه یاخود سیدی اون درهمه اشترا
 ایلدیک شتی عید ماذوته اون بش درهمه بیع ایلنه اون درهم اولغنی اوزریمه مایه ایله ماذون مدیون
 ایلنه تقسید اولغنی فاندسی بودر که عید ماذونک دخی اولسه بیع صحیح اولمز ایلدی مایه ایله اولغنی بطریق
 الاولی (والمضارب بالنصف لوشری بعشرة وایع من رب المال بخمسة عشر رايح رب المال علی اثنی عشر
 ونصف) وشول کسسه که بر آخره مضارب بالنصف ایلنه بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف
 صاحبته اون بش درهمه بیع ایلنه رب المال اولان کسسه اون ایکی درهم وایچو درهم اولغنی اوزریمه مایه ایله
 مثلا برجل برجل مضارب به طریقه اولون درهم ویروب اون درهمه حاصل اولان ریح نصفین اولغنی اوزریمه
 مضارب دخی اول اون درهمه برتوب اشترا ایلدیک رب المال اولان کسسه بی اون بش درهمه بیع ایلدی ووی بیع
 ایلنه جائزدر اما امام زفر قننده جائز کادر (ورايح بلا بیان لواعورت المیعة اورطشت وهی ثوب او اصاب
 الثوب قرض فارة او حرق نار) وشول کسسه که بیعه مایه ایله بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف بیف
 آفت سماویه ایله یاخود جاریه کند وایله اعورده اولسه یاخود من بوره جاریه نیسه ایکن وطی اولغنی یاخود برتوب
 اشترا ایلنه واول ثوبه قرض فاروق نار اصاب ایلنه یاخود حاصل اولان عینی بیان ایلدیکسز بر مایه
 ایلنه بیع ایلدیک جائز اولمز (فان قننت عینها اورطشت وهی بکر او تکسر الثوب من طیه ونشره لزم البیان) واکر
 اول اشترا ایلدیک جاریه نک کوزی قتی مایه یعنی کوزی نک صوبی آتسه کور اولسه یاخود بکر ایکن وطی
 اولغنی واول میبع قوب ایلنه ایلوب بولکدن متکسر اولسه یاخود حادث اولغنی بیان ایلدیکه محتاجدر
 فی طیه ونشره ده اولان ضمیر لونه به راجعده (وان اشتري بخمسة رايح بلا بیان خبر مشتری) واکر برکسه
 نسته ایلنه یعنی اجل ایلدیک برشتی اشترا ایلنه ویا نسر مایه بیع مشتری اولان کسسه مخیرد استرسه اول
 میبعی رد ایدر استرسه کلی ثمنی اخذاید (فان اتلفه ثم علم لزم کل ثمنه وكذا التولية) واکر اول مشتری اولان
 کسسه بعدا الشرا اول میبعی اتلاف ایلنه اتلاف نصکره مثک موجد اولغنی بلسه اول اتلاف ایلدیک
 شتک علی سبیل الحلول کل ثمنی لازم اولمز وولی ده دخی کذلک یعنی مایه ذکر اولان احکامده مایه کبیدر
 اتلفه ده اولان ضمیر میبعه راجعده وکل ثمنه ده اولان ضمیر دخی اکابر راجعده (ولو اشتري ثوبین صفقة کلا
 بخمسة کره بیع احدهما مایه بخمسة بلا بیان) واکر برکسه ایکی قوی هر برتی بشر درهمه صفقة
 واحد ایلدیک اشترا ایلنه اول کسسه به مکر وهدر کبریتی مایه ایله بلا بیان بش درهمه بیع ایلنه ه صفک
 قویین ایلدیک تعبیر ایلدی شول اجلدندر که بیف قوب واحد نصفی مایه بیع ایلنه اتفاق علما ایلدیک جائزدر
 (ومن ولی بما قام علیه ولم یریم مشتری قدره فسد وان علمه فی المجلس خیر) وشول کسسه که اشترا ایلدیک شتی
 اوزریمه طور دخی مایه ایله غیره بیع ایلنه وصال بولکه مشتری اولان کسسه اول ولیه اولغنی قدری بلسه اول
 بیع فاسد اولمز واکر مجلسده ایکن اولقدری بلور ایتسه مخیر اولمز استرسه قبول ایدر استرسه رد ایدر (فصل
 بوفصل قبل قبض المبیع اولان بیعک احکامی بیاتده در دخی غنده زیاده و نقصان واقع اولان تصرفک
 بیاتده در (لا یصح بیع المنقول قبل قبضه) نقل اولان شتک بیعی قبل قبض صحیح اولمز بر حضرت رسول
 علیه السلام قبض اولغنیان شتک بیعندن غنی سور مشلددر (وبیعی فی القمار) اما عقارده قبل قبض صحیح
 اولمز ابوحنیفه واکر یوسف قننده (خلافا لحد) امام محمد ایچون خلاف وارد یعنی ایلدیک قننده عقارده دخی
 بیع قبل قبض صحیح اولمز زیرا وارد اولان نهی منقوله وعقاره شاملدر (ومن اشتري کبلیا کبلا لا یجوز له بیعه
 ولا کله حتی یکبیه) وشول کسسه که کبلی بی یعنی کبلی ایلدیک اولغنی شتی کبلی ایلدیک اشترا ایلنه مشتری ایچون
 اول شتی بیع ایلدیک واکل ایان جائز کادر مادامیکه مشتری نکرا کبلی ایلدیک زراعی علیه السلام نهمی وارد
 اولغندر (وکفی کبلی البائع بعد العقد بخمسة هو الصحیح) یعنی کبلی اولان شتک بیعنده بیع اولان کسسه نک
 کبلی بعد العقد مشتری شتک حضورنده کفایت ایدر وصحیح اولان بودر زیرا غنی قننده واقع اولسه معتبر اولان
 بخمسة ده اولان ضمیر مشتری به راجعده (ومثله الوزنی والهدی لا الذروع) وزنی اولان شتی وهدی اولان
 شتی کبلی کبیدر ذکر اولان احکامده امام زفر ووع اولان اندر کبلی کادر ومثله ده اولان ضمیر کبلی به راجعده

بايع اولان كسنة شترى به متاعى بيع ايدوب هنوز باقى من قبض ايلوب مستر يك يادده اولان نمندن بر خوب
 يا خود غيرتى اشترايك به صحيح اولور (والخط منه وزيادة فيه حال قيام المبيع لايه هلاكه) ردخى بايع ايچون
 نمندن برمه دارى شفته وارمى صحيح اولور مبيعك قياى و عدم قياى برابر در ردخى بايع ايچون صحيح درك
 اول مبيعك حال حياتده يعنى وقت وجودنده اول مستر يك اوزرنده اولان بهادن برمه دار زياده ايليه
 اما بعد الهلاك نمنده زياده ايلك صحيح دكادر (وكذا زيادة فى المبيع وينتقل الاستحقاق بكل ذلك) وكذلك مبيع
 اولان شينده زياده لك واقع اولمش اوله نمى كى و نمنده واقع اولان زياده لك كى شينه بايع و مستر يك استحقاقى
 تعلق ايدور (فرايح و بولى فى البكل ان زيد و على ما بقى ان حط) بونقد برجه شترى اولان كسنة اول نمنده
 و زياده لكده مر ايجو و توليه ايليه چن نمنده زياده لك اوله و دى مر ايجو و توليه باقى فلان شينك اوزرنه چن
 نمندن برمه دار حط اولته مثلاً بر كسنة بر عيدي يك درهمه اشترى ايلدى حكره بايعه شترى بوز درهم زياده
 اولان اوزره اتفاق ايلسه لر ايجدى يك بوز درهم اوزرنه مر ايجو و توليه ايدور و كر بوز درهم حط اولتق
 اوزرنه اتفاق ايلسه لر طقوز بوز درهم اوزرنه مر ايجو و توليه ايدور (والشفيع ياخذ بالاقلى فى الفضل) و صاحب
 شفعه اولان كسنة اول شينى نمنده زياده اولتى فضلنده و نمنده حط اولتق فضلنده واقع اولان شينك
 اقلى ايله اخذ ايدور (ومن قال بيع عبدك من زيد يافى على انى ضامن كذا من التمن سوى الاق اخذ الاك من زيد
 و زيادة منه) و شول كسنة كه بر آخره عيديكى زنده يك درهمه بيع ايله سكا نمندن اول ذكر اولنان يك
 درهمه دن غيرى بشيوز درهم ضامن اولتق اوزره ديسه اول بر آخر دى انى بيع ايله يك درهمى زيد دن اخذ
 ايدور و زياده دن ضامن اولان كسنة دن اخذ ايدور مثلاً بر كسنة بر كسنة به يو عيديكى بكايك درهمه بيع ايله ديسه
 اول دى يك بشيوز دن اككه بيع ايلم ديسه بر كسنة دى عبد صاحبنه عيديكى يك درهمه و برن سكا
 بشيوز درهمه ضامن اوله يم ديسه ايجدى بايع اولان كسنة يك درهمى مستر يك دن الورد و بشيوز درهمى
 ضامن الورد نمنده اولان خيمر ضامن را جعدور (وان لم يقل من التمن قال لك على زيد ولا شى عليه) و اگر
 ضامن اولان آخر ضامن من التمن كذا دى جزايسه اول نمى اولان يك درهمى زيد دن الورد و اول ضامن اولان
 كسنة دن اوزرنه لازم كيمر (وكل دين اجل باجل معلوم صح تأجيله او اقرض ولاى الوصية) هر ديكه
 اجل معلوم ايله تأجيل اولمش اوله اول تأجيل صحيح اولور و الاقرض اولان ديبده تأجيل صحيح اولور و الاقرض اولان
 عارى به حكمنده در بونقد برجه تأجيل اولنز صاحبى اولان كسنة نه زمان طلب ايدورسه المغه قادر اولور
 الاوصيتده واقع اولان قرضده تأجيل صحيح اولور مثلاً بر مرض كسنة مرض موشده فلان كسنة به
 برسته به دكين يك درهم قرض و برست ديو صيت ايلسه وارنزه ثلث مالندن اقراض ايلك لازم اولور
 و وصيتده واقع اولان تأجيل صحيح اولور (ولا يصح التاجيل الى مجهول متفاحش كسب و ارج و يصح
 فى المتقارب كالمصداق نحو) جهل فاحش ايله مجهول اولان وقتد دكين هوب الرباح زمانلى و يغمور دى غم
 زمانلى كى تأجيل صحيح اولور و مجهول متقارب به دكين حصاد يعنى بچمك زمانى و اكباكر زمان كى تأجيل
 صحيح اولور و نحو ده اولان صير حصاد را جعدور

٦٠٦

چون مصنف مراجمه وتوليه ورضيعه ثلث احكاملى بيايدن قارغ اولديسه نه يعنده واقع اولان ويا نال
احكامى بياينه شروع ايلدى (هو فضل مال خال عن عوض) ربا كسروا ايدر بالثوب بر بوازا اذ اراد لفظك
مصلوب و اصطلاح شرعه معنائى هو فضل مال اخرى ويا اصطلاح تقهاده شول شيد و كه عوضدن خالى
اولان مالك فاضلدير (شرط لاحد الماعدين في معاوضة مال بمال) شول فضلدير كه بر مالى بر مالك
معاوضه منده متعاقب بيل بر نه شرط اولنان شيد و كه اكر متعاقب بيل بر نه شرط اولتيوب خارجدن بر آخرو
شرط اولنسه ويا اولمز (وعلمته القدر والجنس) ربا نال علق قدر و يعنى ميكلانده كيلدر و مور و نانده و زندر
ودخى جنبدر يعنى جنس متحر اولوب ويا كى عوض جنس واحددن اولنى بوته درجه كيل تحشده داخل
ايان نى ويا اواز بر اوج بقداى كى و دخى وزن تحشه داخل اويان نى ويا اولمز التوندن بر ذره كى و دخى

عمر خمس الله اولنا ان مكنا ومه زون ما اوله دماين عات قدوه اوله دماين عات قدوه اوله دماين عات قدوه

بالخطه ملائمتی بید و الفضل و با حدیث شریفی وارد اولند و ان شاء الله که جنطه و شعیر و قر و ملح و ذهب
و فضه در ذکرا و انان الی شیء ذکر ایلمند و باب ربا و وارد اولان حدیث شریف معلل میدور و خود به کلیه
دو و قال اولند و همه ملد لکن علتند اختلاف اولند و بر م اصحاب مرقند عات قدر و جند در ذکرا و انان
حکم هر مکمل و موزونه شاملدر حص و نورده و نورنه مشابه اولند و دخی بو حکمی اثبات ایلمند و بر
و نورده کیلات مود و د و حدید و نحاس و رصاص و فولاد و بکزر آشیاده دخی اثبات ایلمند و وزن موجود
اولد بیخون (خرم بیع الکبلی و الوزی بیخه متفاضلونه) و ترکیب ما قبلند و علتند القدر و الجنس
قولند تفریع واقع اولند و بتدریج فاکر لایذی یعنی کبل و وزنی اولان شیء کند و جنسی الیه متفاضل
یا خود نشسته یعنی زیاده لک ان و در سیه بیع ایلمند و مثلاً بهر ای بغدایه و التونی التونه بیع ایلمند کبی ربا
اولد یعنی اجلدن (ولو غیر مطعوم کالجص و الحدید) (و لوله در یعنی واکر اول کبی و وزنی غیر مطعوم دخی
اولور سیه بیعی حرامدر مثلاً حص و حدید کبی) (و حل متماثل مع التقایض او متفاضل غیر معین کشفه بحقیقتن
و بیضه بیضیتن و غره غره) ذکر اولان آشیاده بیع حلال اولدی بجن مباح متماثل اراهه مع التقایض یا خود
متفاضل اوله اما معیار ایه غیر معیار اوله یعنی معیار تخشنه براوج شیء ایکی اوج بیضه و بریضه ایکی بیضه
و بر غره ایکی غره و التون یا خود کشدن بر ذره ایکی دریه بیع ایلمند کبی و بر تقاضی که بواسطه وارد
معیار شرعه د کادر محصل کلام مادامکه معیار شرعی بالغ اولیه جنسی جنس الیه بیع ایلمند یا خود (فان وجد
الوصفان حرم الفضل و النساء) اگر بعد ذکرا و انان ایکی وصف یعنی قدر الیه جنس موجود اوله فضل که
برقیضی ایکی تغییریه بیع ایلمند و نساء فتح نون و مدایه تأخیر یعنی و بر سید و ابکیسی دخی حرام اولور
(وان عدم احلا) و اگر اول ایکی وصف که قدر الیه جند و منعدم اوله لفضل الیه نساء حلال اولور و عات
تحریم منعدم اولد یعنی اجلدن عدمه اولان ضمیر مننی وصفه راجعدر و حلاله اولان ضمیر مننی فضل الیه نساء
راجعدر (وان وجد احداهما فقد حل التفاضل لالنساء) و اگر اول ایکی وصف لک تخقی بریسی بولنده تفاضل
حلال اولور نساء اولور مثلاً برقیض بغدای ایکی تغییریه به بداید بیع اوراقی کبی زیرا ایکی وصف بری
موجوددر که کیلدر و بری مفقوددر که جند (فلا یصح سلم هر وی فی هر وی و لا بری شعیر) مضاف
فلا یصح قوی وان وجد احداهما قولند تفریع واقع اولند یعنی بجن عقدمه قدر یا خود جنس بولنده تفاضل
حلال اولور و نساء حرام اولور ایدی بر ثوب هر وی بی بر ثوب هر وی به سلم و بر م حلال اولور زیرا جنس متعدد
اولند نساء حرام اولدی و دخی برقیض بغدای برقیض اریه به سلم و بر م حلال اولور زیرا قدر متعدد اولند نساء
حرام اولدی (و شرط تعیین و التقایض فی الصرف) صرفه تعیین و تقایض شرطدر تعیین شرط اولوسی
طاهر در و تقایضه ایکی عرضی مجمله قبض ایلمند و در لک شی شرطدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
(القبض بالقبضه هاهنا) میورم شلدر و معنای بداید در زراعه اخذ معناست در (و تعیین بقطای غیره) و صرف لک
غیر بنده شول شیلدر که آند و ربا واقع اولور اوراقی تعیین شرطدر زیرا بیع متعین اولیه تقایضه حاجت
فاندر ملائمتی کشته هر بریسی اول آخره بر معین بغدای بر معین بغدایه بیع ایلمند و قبل القبض متصرف
اواسه لیا و اولور غیره اولان ضمیر صرفه راجعدر (و مانص علی تحریم الربایه کیلا هو و کیلی اید کالبر
و الشعیر و الترو الخ) شول شید که کیلی اولد یعنی حیثیتدن آند و بانک تحریمه نص وارد اولمش اوله اول دانما
کیلدر بغدای و اریه و خرما و طوز کبی شیل (او علی تحریمه و تقایض و زنی اید کالذهب و الفضة) و شول شید که
وزنی اولد یعنی جهتن اید و بانک تحریمه نص وارد اولمش اوله اول و زنی در انما التون و کش کبی (ولو تورف
بمخالفه) لو کلمه می و صایه در یعنی اگر ناسد متعادم بونک خلاقی شده به نص وارد اولد یعنی اوزور و زرا
نص عرفدن اقوادر ضعیف الیه قوی ترک اولور (و مانص فیه حل علی العرف کثیر الاستعماله کوره) و شول
شید که کیلی یا خود وزنی اولند حضرت رسول صلی الله علیه و سلم آند حدیث شریفی نص اولیه اول عرف
ماسه حل اولنور اول تقدم ایلمنسته مذکورنه غیر بیسی کبی محصل کلام نص وارد اولان الی شیدن غیریده
عادت ناس معتبره در زراعی علیه السلام (ما راء المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن) قول شریفی

دلا تلبه (فلا يجوز بيع البر بالبر مثله) احدى بوقدر اوزره وزنه متماثلا بقداي بغداديه بيع ابلان جائز
 دكدر زرا كيليد و كيل ايله اولجولديكي تقديرجه تفاضل ظهروايدور (ولا الذهب بالذهب متماثلا كيل)
 دخی ذهبي ذهبه كيل ايله متماثل اولديقي حالده بيع ابلان جائز دكدر زرا كيليد و زرا اولديني تقدیرجه جائز دکه
 تفاضل ظاهر اوله (و جازي بيع فلس معین بفسلین معین خلافا لحد) بر فلس معین ایکی فلس معینه بيع ابلان
 جائز اولدی ابو حنیفه و ابو یوسف قنده زرا فلس حقیقه اماندن دكدر قتلزنده و امام محمد ایچون خلاف
 وارد زرا انك قنده بر فلس معین ایکی فلس معینه بيع ابلان جائز دكدر زرا اصطلاح فاسده فلس عن
 اولمدر (و يجوز بيع الكبراس بالنظن) و دخی بموق ابلکندن اولان زرا بی و غه بيع ابلان جائز در باعتبار القطن
 جنس مختلف اولدینی ابلدن (و بيع اللحم بالحيوان) و دخی انی حیوان ايله بيع ابلان جائز در زرا موزونی غیر
 موزون ايله بيع ابلان قیلندندر (و عند محمد لا يجوز بيعه بحيوان نفسه) و امام محمد قنده انی کند و حیوانی
 جنسیله بيع ابلان جائز دكدر حیوان مختلف اولسه جائز اولور (حتى يكون اللحم اكثر مما في الحيوان من اللحم)
 یعنی انی حیوان ايله بيع ابلان جائز دكدر تا کیم اول ات اول حیوانده اولان اتدن اکثر اوله زرا اول زیاد اول
 حیوانده کی اتدن غیر اولان شیکل مقابله واقع اولور و يجوز بيع الدقيق بالدقيق متماثلا كيلاً بالسويق اصلاً
 دقیق دقیق ايله متماثل اولدینی حالده بيع ابلان جائز در ابو حنیفه قنده اما دقیق سوبقه بيع ابلان جائز دكدر
 اصلاً یعنی متفاضل اولسون کرکه مساوی اولسون (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارد زرا انك
 قنده دقیق سوبقه بيع ابلان جائز در جنسین مختلفین اولد قلیچون (و يجوز بيع الرطب بالرطب متماثلاً) و نه
 رطبی رطبه یعنی تازه خرماي تازه خرمايه متماثل اولدینی حالده بيع ابلان جائز در زرا قمری غرابله بيع ابلان
 قیلندندر (و كذا بيع الرطب بالتمر والعنب بالزبيب متماثلاً) و كذلك وطی غرابله و غنی یعنی تازه اوزوی
 زبيب یعنی قوری اوزم ايله متماثل بيع ابلان جائز در ابو حنیفه قنده (خلافا لهما) امامین ایچون بومد کور اتده
 خلاف وارد زرا رطبی رطب ايله یا خود رطبی غرابله و غنی زبيب ايله بيع ابلان قتلزنده جائز دكدر تازه
 اولان شیلر قورومغه ناقص اولد یغیچون (و كذا بيع البر رطباً او سبلاً او بئله او بالابس) و دخی یاش اولان
 بقداي یا خود اصلش اولان بقداي کند و مثلی ايله یعنی مبلول ايله یا خود یابس یعنی قور و بقداي ايله بيع ابلان
 جائز در (و تمر و زبيب متعین بمتاهما مقارن) و دخی اصلش اولان قمری یا خود اصلش اولان زبیبی
 متساوی اولد قمری حالده کمد و شکرله بيع ابلان جائز در (خلافا لهما) امام محمد ایچون خلاف وارد زرا انك
 قنده متساوی اولد یغیچون جائز دكدر (و يجوز بيع لحم حيوان بلبم حيوان غير جنسه متفاضلاً) بر حیوانك
 لحمی کندی جنسندن غیر بر حیوانك لحمیله متفاضل بيع ابلان جائز در جنس مختلف اولد یغیچون (و كذا اللبن)
 و سود دخی کذا یعنی بر حیوانك سودی کند و جنسندن غیر بر حیوانك سودیله متفاضل بيع اولسی
 جائز در هر برشك اصلی بشقه اولد یغیچون (و الجاموس مع البقر جنس واحد) جاموس ايله بقر جنس
 واحد در جنس واحد اولد قلیچون برشك لحمی اول برشك لحمیله متفاضل بيع جائز اولور و كذلك برشك سودی
 اول برشك سودیله بيع ابلان جائز دكدر (و كذا المعز مع الضأن) و دخی قیون ايله یکی جاموس ايله و یکی
 ایکیسی جنس واحد در جاموس ايله بقره حکم نه ایسه قیون ايله یکیده کذا (والجفت مع العراب) بخت
 عریندن و غیر عریندن متولد اولان دومدر عراب ایسه خالص عریندن متولد اولاندر و دخی بختی اولان دور
 و عری اولان دور جنس واحد در بخت دخی حکمی مقابله کی کیدور (و يجوز بيع حل العنب بحل الدقل
 متفاضلاً) دقل فتح دال وقع قافی ايله خرماك قناسیدور یعنی اوزوم سرکه سن اول قنا اولان قمری سرکه سید
 بيع ابلان جائز در متفاضل اولدینی حالده (و كذا ناعم البطن بالالیة او بالسقم) و دخی ایچاغی قور برق باغیله
 یا خود ايله بيع ابلان جائز در اجناس مختلفه اولد قلیچون (والخبز بالبر والدقيق اوالسويق) و دخی انکی بر ايله
 یا خود دقیق ايله یا خود سوبق ايله بيع ابلان جائز در زرا خبز سکیلا تندن چیه و ب معدود اتدن اولمدر (وان
 فان احدهما نسيته بفتی) ان وصلیه در یعنی و اگر اول شیکل برسی نسبتده ده اولورسه بيع جائز اولور قوی
 بخت اوزومدر (ولا يجوز بيع الخبز بغيره الا بالامساك) ایا اولان شیی بر ارض اولان شیه که
 بر اولان نسیان اوله بيع ارضی جائز در مکره مساوی اوله (و لا بأس بقر) و دخی بقری غرابلی

و دخی قزل اولس خرماي قمر ايله بيع ابلان جائز دكدر (ولا بيع البر بالدقيق او بالسويق او بالخالة مطلقاً) و دخی
 بقداي دقیق ايله یا خود سوبق ايله یا خود کیک ايله بيع اولور مطلقاً یعنی کرکه مساوی اولسون کرکه متفاضل
 اولسون زرا بر وجهن جنسیت یا قید در (ولا بيع الزيتون بالزيت) و دخی زیتونی زیت ايله بيع ابلان جائز دكدر
 (والسهم بالشريح) و دخی صومای صومای ايله بيع ابلان جائز دكدر (حتى يكون الزيت والشريح
 اکثر مما في الزيتون والسهم لتكون الزيادة بالتجبر) زیتونی زیت ايله صومای شریج ايله یغیچون جائز اولدینی
 تا کیم زیت ايله شریج اول زیتونده و صومایده اولان مقدار دن زیاد اوله زیتده و شریجده اولان زیاد اول
 اول زیتون و سهمدن یقان شریج مقابله سنده اولد یغیچون شریج قنا مثلث ايله اوزم مقده یسندن
 و زیتون مقده یسندن حاصل اولان جیره در (ولا يستقرض الخبز اصلاً) امام ابو حنیفه قنده انکی اصلاً
 نه عدايه و نه وزن ايله استقرار ابلان جائز زرا بر فاج جهندن متفاضلند (و عند أبي يوسف يجوز زرا
 و به یعنی) و امام ابو یوسف قنده وزن ايله استقرار اولمسی جائز در و بوقول ايله اتا اولور یعنی قوی بونك
 اوزر شیه در (و عند محمد يجوز عدا ايضاً) و امام محمد قنده ده عدا ايله استقرار اولمسی جائز در (ولا يابى بين
 السيد وعبد) عید ايله عید سیک مایینده و با واقع اولور زرا عید یزنده اولان شیی عید سیک ملکیدور و عید ايله عید
 مایینده و با واقع اولدینی بقی عید مآدون غیر مدیون اولسه امام مدیون اولسه عید یزنده اولان سیدك
 ملکي اولور صورته در با تصور ایلور (والمسلم والجربی فی دار الحرب) دخی دار الحربده اولان مسلم ايله حربینك
 مایینده و با اولور زرا اهل حربك مالی دار الحربده مباح در و مسلم مستامن اولان کسینه اول حربینك مالی
 بر طریق ايله اخذ ایلسه مباح اولور و با اولور

باب الحقوق والا-تحقق

بویاب میعهده داخل اولان بعض حقوق و استحقاقی سان ایدور (يدخل العلو والكنيف في بيع الدار لا التظله)
 مبيع اولان دارك میعهده علو یعنی عالی مکاندر و دخی کنیف که آب خانه در داخل اولور ظله داخل اولور ظله
 لفتنه علامك تعریفی مختلف اولمدر کسی هی السدة فوق الباب ذیو تعمیر ایلش و کسی شول
 سایاندر که بر طرفی اشترایده یکی دارك اوزرنده اوله و بر طرفی بر غیری دارك اوزرنده اوله دیو تعریف ایلش
 حاصل کلام ظله دن مراده ول قیو اوزرنده اولان کولک کدور و دارطلافی دیوار لک حاطه ایلدی بری در بر
 ظله ایلده اند داخل دكدر بوقدر یب ايله ظله دارك میعهده داخل اولدی (الايد کرکل حق و ولها او بر اضم
 او بکل قلیل و کثیر و فیهما اوستها) ظله دارك میعهده داخل اولور دیو تعریف بر اولدی ایدی لکن بقی دارك هر
 اکامتعاق اولان حق ذکر اولسه یا خود کل منافع و مرافق ایلدی دیو ذکر اولسه یا خود اند اولان قلیل و کثیر ذکر
 اولسه اول ظله میعهده داخل اولور ابو حنیفه قنده مثلاً بر آخره سکا بوداری هر اکامتعاق اولان حق ايله وجهه
 منافعی و مرافق ايله و ایچنده قابل و کثیر اولان هر شیی بیع ایلدم دیسه ظله دخی داخل اولور وجهه بومسئله ده
 اولان قنایزه و نوت داره راجع در و هو شیری یکی برده کله راجع در (و عند ما تدخل ان كل مقتضاه في الدار)
 و امامین قنده اوظله میعهده داخل اولور بقی ظله نك معنی یعنی اچله جتی قیومی دارده اولسه (ولا يدخل
 العلو في شراء المنزل الا بد كر و كل حق) اشترای اولانان منزله علو داخل اولور الا بقی دارك هر حق مثلی اولان
 شیی میعهده ذکر اولسه اول حیدده داخل اولور (ولا في شراء بيت وان ذكر كل حق) و دخی برینك شراسته
 هر حق ذکر اولسه ده علو داخل اولور زرا بیت بیت و نوت بریدر یعنی کیجه لك بریدر و علو ایسه بومسئله دكدر
 محصل کلام علو اوج قسم اوزره در قسم اول اگر مبیع اولان در ایسه میعهده داخل اولور زرا اوج و لواحقند در
 قسم ثانی اگر مبیع اولان بیت ایسه داخل اولور زرا علو بیت کیجه و شیی کیدو کیجه داخل اولور قسم ثالث
 اگر مبیع منزل اولسه حقوق و مرافق ذکر اولور و سه داخل اولور و ایسه داخل اولور (ولا الطريق ولا المسيل
 والشرب الا بد كر و كل حق) یعنی طریق و سبیل که ضواقه جتی بر در و شرب کسر شینی ايله که اقر صودن اولان
 حصه در ارضك و منزلت دارك میعهده داخل اولور زرا یونلر حذر در دن خارج در الا بقی اول مبیع کند و به
 مثلی اولان هر حق ذکر ایدی ايله اولسه اول حیدده داخل اولور مثلاً سکا بوداری یا خود بوداری یا خود
 بونکلی جهه حقوق و مرافق ایلدی بیع ایلدم دیسه داخل اولور (وتدخل في الاجارة بدون ذكر كل حق) یعنی ذکر

اولان طریق وسایل و شرب ایاره ده ذکر اولمیش داخل اولور و باحقوق و مراغی ذکر ایلک سزد داخل اولور زیرا باشیایا ایچون وضع اولمیشد و وواشیایا سز انتفاع ممکن دکلدر (فصل) بوفصل استحقاق اولان احکامی یاتده در (البینه حجه متعديه) ینه غیره اولان متعدی جتله ندر کافه ناس حقه و ظاهر اولور و بقر قضاء قاضی ايله متصل اولسه زیرا قاضی ولایت عامه صاحب اولدی بقی اجلدن کافه ناس حقه قضایا نافت اولور مثلا بر عید برانسانک اوزرینه حرکت دعوا سن ایلسه قاضی دخی معنی اولدیغه قضا ایلسه صکره برکنه دخی بوسم عید مدرد بود دعوی ایلسه دعوا سی استماع اولمیشد زیرا قاضی عتق ايله قضا ایلدی بکی کافه ناس اوزرینه تضادر (والا فرار حجه قاصره) اقرار نفس مقرله اوزرینه قاصر غیر متعدی اولان جتله ندر (والتناقض يمنع دعوی للملك) یعنی انسانک کلامنده حین دعوا ده تناقض واقع اولتی ملکیت دعوا سی منع ایدر مثلا بر رجل بر اثرک اوزرینه شوقه و حتم وارد بود دعوی ایلسه مدعی علیه دخی انکار ایلسه صکره ینه مدعی بوق دین دکلدر شرکت جهته و بر دم بود دعوی ایلسه دعوا سی استماع اولمیشد تناقض واقع اولدی بقی اجلدن (لا الحرية) یعنی تناقض حریت دعوا سنه مانع اولمیشد مثلا عبد مکتوب کند و سید بیک اوزرینه ینه کنوره کسیدی کند و سنی قبل الکتابه عتق ایلدی بقی دخی ینه سی استماع اولور و عتقه واقع اولان تناقض صحت دعوا یه مانع دکلدر زیرا جائز دکه سیدی اونی قبل الکتابه عتق ایلش اوله (والطلاق) دخی طلاق دعوا سنه مانع اولمیشد بر خاتون زوجندن خلع اولسه خلع اولد قد صکره زوجی کند و سنی قبل الخلع اوج طلاقه تطلیق ایلدی بکی ینه کنوره ینه سی استماع اولور و و بر دکی بدل خلعی زوجندن استماع ایدر واقع تناقض مانع اولمیشد زیرا جائز دکه زوجی اول خاتونی غیبتنده تطلیق ایلش اوله (والنسب) دخی تناقض دعوا سی نسب مانع اولمیشد برکنه کند و یاتده طوغن عیدی بیع ایلسه اشترا ایدن دخی برکنه بیع ایلسه بوندن صکره اولکی بیع اولغیدر بود دعوی ایلسه دعوا سی استماع اولور و اول و یاتده واقع اولان بیع باطل اولور و واقع اولان تناقض مانع اولمیشد (فلو ولدت امة مبيعة فاستحققت بینه و ولد هان كان في يده وقضى به ايضا) مصنفک فلو ولدت قولي البینه حجه متعديه قولته تفریع واقع اولمیشد یعنی اگر مینه اولان مشترک یاتده امتیلا دسر وضع حمل ایلسه وبعد الولادة من بوره امة بینه ایلدی غیره مستحق اولسه وضع حمل ایلدی بکی ولد دخی اگر تابع اولور اگر مدعی علیه یاتده ایلسه غیره مستحق اولدی بقیغه قضا اولور و اناسک اوزرینه قضا اولمیشد بکی تعهده اولان خیر ایه به راجعدر فی یده اولان خیر مشتری به راجعدر و به اولان خیر و لده راجعدر (وقيل بکي للقسا مالام) و بدلی بکی امة ایلدی بقیغه قضا ایلدی بکی کفایت ایدر یعنی امة نیک غیر مستحقه اولمیشد قضایا کفایت ایدر زیرا ینه حجت متعديه اولسی سبیل ظهور ایدر و لده ایلسه اکامت صدر (وان اقر بها رجل لا يجمعها) و اگر امة یاتده اولان کسبه بر آخره بواسته سکندر و اقرار ایلسه ولدا اگر تابع اولمیشد زیرا اقرار حجت قاصره و ملکیت انجق مقربده نابت اولور و به اولان خیر ایه به راجعدر و به تعهده اولان خیر مشترک و لده راجعدر و هاشمیری به امة به راجعدر (وان قال شخص لآخر اشتري فانا عبد فاشتره فاداهو) و اگر بر شخص بر آخره بی اشترا ایلدن عیدم دبه اول بر آخر دخی آتی اشترا ایلسه و حال بکه اول شخص سرور بوسله مصنفک و التناقض يمنع دعوی للملك لا الحرية والطلاق والنسب قولته تفریع واقع اولمیشد زیرا اشتراقی فانا عبد دیمه می رفیق اولدی بقیغه اعتراف صکره حر بولسه با بیک اوزرینه رجوع ایدر و اول تناقض عفو اولور حریت ایچون فاشتره ده اولان خیر شخصه راجعدر و هاشمیری به شخصه راجعدر (فان كان البائع حاشرا او كان مكانه معلوما لا يضمن الامر) اگر باع اولان کسبه غائب اولمیشد جاشر اولسه یا خود مکان معلوم اولسه اول اشتراقی دین شخص بهایه ضامن اواز مکانده اولان خیر یا بعه راجعدر (والا يضمن) و اگر باع اولان کسبه حاشر اولسه و مکانده معلوم اولسه اول اشتراقی دین کسبه مشترک دفع ایدر بکی شبهه ضامن اولور (ورجح على البائع اذا اشترى) و باع حاشر اولسه عبدانک اوزرینه بهایه رجوع ایلدی (وان قال انني فلا ضمان اصلا) و اگر بر شخص بر آخره بی عیدم بی رهنگه ال دبه الد قد صکره حر اولدی بقی ظهور ایلسه او فائده ضمان بوقدر اصلا کرک حاشر اولسون کرک غائب اولسون زیرا اشتراقی بکی عقد معلوم صکره (ومن ادعى حقه فله ان يدره و لو لم يدره فله ان يدره و لو لم يدره فله ان يدره) و شول

کسبه که بردارده برحق مجهول دعوی ایلدی و اولدی برحق اوزرینه صلح اولسه مثلاً بی بر قاج درهم ایلدی صلح ایلدی بوندن صکره اول داول بعضی سی مستحق اولسه امدی اول حق مجهول دعوی ایدر و صلح اولان کسبه نیک اوزرینه رجوع بوقدر زیرا جائز دکه دعوا سی اول داردن باقی قلا شده اوله بعضه اولان خیر داره راجعدر و علیه ده اولان خیر مدعی به راجعدر (ولو استحق كاهما رد كل العوض) و اگر اولدارک جله سی مستحق اولسه اول جله اخذ ایلدی بکی عوضی رد ایدر (وفهم منه حجة الصلح عن المجهول) یعنی بولا مدین یا خود بولا کلامت تقریرندن مجهول اولان شیندن صلح صحیح فهم اولمیشد بعض شراح دلالت هذه المسئلة على ان الصلح عن المجهول على معلوم جائز دیمه و بر مش نهایه الامر منه خیمیری نه بره واقع اولدی بقی معلوم اولمیشد (ولو كان ادعى كاهما رد حصته ما يستحق ولو بهضا) و اگر اولدارک جله سی دعوی ایش اولسه ایدی مستحق اولان مقدارک حصه سن رد ایلدی به ضمیمه ده اولور سه مثلا بر رجل دارک جله سن دعوی ایلسه مالک اونی بوزدر همه صلح ایلدی صلح اولد قد صکره اگر اولدارک کایسی مستحق اولسه بوزدر همه مالک در ایدر و اگر نسی مستحق اولسه درهم رد ایلدی و علی هذا قس کاهاده اولان خیر داره راجعدر (وان باع فضولي ملكه ان يفسخه وله ان يبيعه بشرط بقاء العاقدین والمعقود علیه والمالك الاول) و شول کسبه به که فضولی اولان کسبه انک ملکیتی بیع ایلش اوله اگر جائز اولور که اول بیعی فسخ ایلدی و جائز دکه اجازت و بره شول شرطه که متعاقدين و معقود علیه که بیعیدر و مالک اول که اسکی صاحبیدر انهم موجود کرک در مثلا بر کسبه فضولا بر کسبه نیک ملکیتی بیع ایلدی ملک صاحبنه جائز دکه بیعه اجازت و بره یعنی تفتیلا بیلدی شول شرطه که متعاقدين و معقود علیه و مالک اول باقی اوله لملکه ده اولان خیر بیلن لفظنه راجعدر ان يفسخه و یحیی ده اولان خیر بیعه راجعدر و لده اولان خیر منه هم راجعدر (وكذا بقاء الثمن ان كان عرضا) و كذلك فمن عرض ایه یعنی متاع ایه باقی اولسی شرطدر (واذا جاز فالثمن العرض ملات للفضولي وعليه مثل المبيع لو مئليا والاقبينة) و اگر اول مالک اولان کسبه فضولیدن واقع اولان بیعی فسخ ایلدی و اجازت و بره ذکر اولان شرطه نیک وجودی قنده اول عرض اولان عن فضولیک ملکیتی اوزرینه اول مبیعک مثلی واردر و بی مثلی لازم اولور و اگر مثلی اواز ایه بیعی لازم اولور (و غیر العرض ملات للحمير امانة في يده الفضولي) و اگر نمن عرض اولمیشد غیر عرض اولسه اول مجیز لیعنی مالک ملکیتی اولور و فضولیک یاتده عن امانت اولور (والفضولي ان يفسخ قبل ايجار المالك) دخی فضولی ایچون جائز دکه ایلدی بکی عقدی مالکک بیعه اجازتدن مقدم فسخ ایلدی (وصح اعطاء المشتري من الغاصب اذا جاز البيع) مشترک غاصبندن اشترا ایلدی بکی عبدک اعطاء اولمیشد مجیز بقرن اول عبدک مالکی اولان کسبه بیعه اجازت و بره (خلافا لمحمد) امام محمد ایچون خلاف واردر یعنی انک قنده اول عبدک اعطاء اولمیشد صحیح اولمیشد (ولا يصح بيعة) دخی اول غاصبندن اشترا اولان عبدک بیعی صحیح دکلدر مالک اولان کسبه بیع اوله اجازت و بره ایلده (ولو قطعت يده عند المشتري فاجيز فارشه له) یعنی اگر اول غاصبندن اشترا اولان عبدک مشتری یاتده بیی قطع اولسه مالک دخی غاصبک بیعه اجازت و بره امدی اول غصب اولان عبدک قطع اولان یاتده نیک ارنی مشترک در زیرا انک بیعه اجازت و بره بیله ملکیتی بکی اولمیشد یده اولان خیر بیعه عیده راجعدر و لده اولان خیر مشتری به راجعدر (ويصدق بما زاد على نصف ثمنه) یعنی بقی مشترک الدی بیع ارش نصف نشتدن زیاده اولسه اول نصفدن زیاده اولان ایلد تصدق ایلدی ثمنه ده اولان خیر عیده راجعدر (ومن اشترى عبدا من غير سيدة ثم اقام بینه على اقرار البائع او البعيد بعدم الامر واراد به لا تقبل) بر کسبه سیدندن غیر کسبه دن بر عید اشترا ایلدی لکن اول عیدی رد ایلدی بکی باع اقرار اوزرینه بیته اقامت ایلدی مثلا اول عبدک صاحبی بکایع ایچون اذن و بر مش ایدی دیو یا خود سیدنک اقرار اوزرینه بر اول عیدی بیعه مراد ایلدم دیو مشترک بوباید اقامت ایلدی بکی بیته قبول اولمیشد واقع اولان تناقض ایچون سیده ده اولان خیر عیده ورده ده اولان خیر بیته اگر راجعدر (ولو اقر البائع بذلك عند القاضي فله وده) و اگر باع اولان کسبه قاضی یاتده سیدنک امر ایلکسزین بیع ایلدی بکی اقرار ایلسه مشتری ایچون اونی رد ایلک واردر زیرا تناقض بوقدر اقرارک صحتنه مانع دکلدر (ولو اشترى دارا من فضولي و ادخلها في بناءه

ملائمان علی انصوری خلافت محمد) واکر بر کشته بر فضولیدن بردار اشترا ایلمه واول داری کندنی
بنایه ادخال ایلمه اول فضولی اولان کشته به بوضوئیده ضمان یوقدر ومام محمد ایچون خلاف واوردور
امام محمد قنده ضامن اولور و بوضوئیده ضامن ایلمه غصب القارده کاوران شام الله تعالی

باب السالم

مصنف انواع یعلت احکامی یا سندن فارغ اولوب احکام سالت یا سته شروع ابدی سلم لغتده سلف معنایه در
واصلاح شرعده (هو سبج اجل بعاجل) یعنی سلم اصطلاح قهاده مؤجل اولان شیئی مجمل اولان شیئی سبج
ایلمکدر بیکل که قهاده سلفه وایع اولان مبیعه سلم فیه وینه رأس المال و بیاعه سلم الیه و مشتری به
رب السلم تسبیح ایدر و عقد سبج ایجاب و قبوله محتاج اولدنی کبی سلم دخی ایجاب و قبوله محتاج اولان
عقود دندر مثلاً رب السلم بر آخره (اسلمت الیک عشرة دواهم فی کر حنطه) دید کده سلم الیه دخی قیلت دیک
کر کدر و سلم کتاب و سنت الیه مشروع اولند و کتاب الیه مشروع اولدنیغه دلیل حق تعالی سلت (یا ایچ الدین امنوا
اذا اذنا ینتم بدین الی اجل مسمی فا کتبوه) قول شر بیدر و سلفه مشروع اولدنیغه دلیل حق تعالی علیه السلام
من اسلم منکم فلیسلم فی قبل معلوم ووزن معلوم و اصل معلوم) قول شر بیدر (وبصع فیما لکن ضبط صفته
ومعرفة قدره لای غیره) یعنی سلم قول شیلده صحیح اولور که آنک مفتی بهی اولک و بد لکن ضبط ایلم ممکن اوله
ودخی قدر آنک معرفتی یعنی مکمل و موزون و مشروع اولدنیغه ضبط ایلم ممکن اوله و صفقت و قدر سلت
ضبطی ممکن اولیان شیده سلم صحیح دکلدر (وبصع فی المسکیل والموزون سوی التقیدین) ایدر سلم تقدیر سلت
سوا سنده یعنی غیر سنده مکیده و موزونده صحیح اولور که به تقدیرین موزونانند اما حق تعالی حاضر تری
آتری عن خلق اباشد در من اولر و با جادن آنده سلم صحیح اولور (وفی العددی المتقارب کالجور والبیض
عدد اوکیلا) دخی سلم جمده متقارب اولان عددیده یعنی غیر متقارب اولان عددیده جوز کبی ویرطه کبی
ولان شیلده عدد الیه وکیل ابه صحیح در (وکذا القلوس) فلوسده عدد الیه سلم صحیح اولور (خلافت محمد) امام محمد
ایچون خلاف واورد یعنی آنک قنده فلوسده سلم و بر من صحیح اولر زیرا فلوس آنک قنده مائمان قنده دندر
زوی امان والا بر اذاجی ملین معلوم) و دخی سلم ایلمه یعنی کبیجه و آبرده یعنی پنجمش کر بیده بجن بر ملین
معلوم لکن قطع ایلمه جک آنک تسبیح اولنسه زیرا لکن قطع اولنسه جتی الت تسبیح اولنوب معلوم اولنسه لیسک
ایلمده تقارنی فالمر (وفی المذروع کالتوب ان ین طوله وعرضه ورقته) و دخی مذروع اولان شیده نوب کبی
اکر طولی وعرضی وانجه لکی بیان اولنسه صحیح اولور (وفی السمک الملک وزنا و نواع معلومین) و دخی طوزو اولان
بالقه یعنی قید اولننده سلم صحیح اولور (وکذا الطری فی حینه فقط) و دخی تازه سنده سلم صحیح اولور حیننده
یعنی چقا حق و قنده فقط اکر قنده نکره اولنسه جائز دکلدر بر اصیف ایلمده ظاهر و شتا ایلمده دخی اولور
امابر رده که غیر منقطع اولنسه مطلقا سلم صحیح اولور (ولایحوز زیمه اعدا) طوزو و تازه بالقه عدد الیه سلم
جائز دکلدر و غیر کبیله متفاوت اولدنیچون (ولای حیوان و اطرافه) و دخی حیوانده و اطرافنده یعنی باش
وایا قنده سلم جائز دکلدر زیرا حیوانده و اطرافنده تفاوت واورد (ولای بلوده عدد) و دخی حیوانات
در سنده عدد الیه سلم جائز دکلدر متفاوت اولدنیچون مکره طوی وعرضی و صفتی بیان اولنسه جائز در
(ولای الخطب حزنا) حزم شیم حایمه مله ورا الی جمع حزمه در باغ معنایه و قار سیده اکاشد حزم دیرلر یعنی
حطیده سرم اولدنی یعنی باغ باغ ایکن سلم جائز دکلدر متفاوت اولدنیچون مکر بر طریقه اول خزه نکل طوی
و عرضی بیان اولنسه جائز اولور (والرطبه جزا) رطبه تازه سبز در حزم شیم جیم الی جمع جزه قوت معنایه در
قار سیده ماکاشد قوت دیرلر و دخی جزوات اولان شیئی جز اولدنی حاله یعنی طوم طوم اولنشیکن
سلم جائز دکلدر و دخی متفاوت اولدنیچون (ولای الجوهر والحرر) جوهر و حرر شان قنده معلوم و حرر
ایلمه فتح فایمجه و فتح راه حله الیه و یحیی معنایه در یعنی جواهرده و بوضوئیده سلم جائز اولر زیرا بوضوئیده
تفاوت قاضش واورد اما جهر لک حبه جکاری صفار اولنسه میزانه سلم اولان لرا حبه لری کبی میزانه آده
سلم جائز در (وفی التمر طری) و دخی سلم طری یعنی تازه و لیدی سنده سلم جائز در (وایحوز زیمه اعدا) طوزو و تازه
سلم الیه و دخی کیکل قنی و اکثر لک مختلف اولدنیچون (وما لا یصح اذا وصف موضع معلوم منه

بصفة معلومة) و امام محمد و ابو یوسف دیدلر که طری اولان لجه سلم صحیح اولور بجن لحدن بر موضع معلوم
بر صفت معلومه الیه وصف اولنسه زیرا بوضوئیده صفتی مضبوط اولور (ولایحوز السلم بیکل او ذراع معین لایدی
قدره) مقدار و بلفز کیل معین الیه و باخود مقدار بلفز ذراع معین الیه سلم جائز اولر زیرا احتمالدر که اول کیل
باخود اول ذراع و دخی تسبیح دکن ضائع اوله زیرا ضائع اولدنده نزاعه مؤدی اولور (ولای طعام قریه او غیر
نخله معینه) و دخی بر قریه معینه نکل طعام سندن و باخود بر نخله معینه نکل ترنده سلم جائز اولر جائز در که وقت
تسبیح دکن بوندره بر آفت عارض اوله لکن قریه نکل ذکر اول مسلم فیه اولان طعام سندن صفتی یانی ایچون
اولنسه تعیین ایچون اولنسه جائز در (ولایحوز السلم من حین العقد الی حین المحل) و دخی حین عقد دندر وقت
تسبیح باقی قلیان شیده سلم جائز اولر زیرا جائز در که وقت تسبیح کلزدن مقدم اکابر آفت عارض اوله (وشرطه
بیان الجنس کبر او غیره) یعنی سلم جائز اولنسنک شرطی طقوز شرطدر مصنف سبکن بیان ابدی سلم
طقوز فحیسی دخی بیان اولنور و لکیسی بیان الجفسد و سلت سلم فیه بغدادی و باخود شیر اولن کبی ایدر سلم
فیهل جنسی بیان اولنق شرطدر (والذو ع کسقیه او خیمه) ایکجیسی بیان النوع و یعنی اول مسلم فیه اولان
شی معینه کیدر سقیه فتح سین الیه و کسر فاف الیه و فتح یا مشدده الیه انهار صوی الیه صوار بلان اکندر و باخود
بخیمه کیدر بخیمه فتح یا موحده و سکتون شاه معینه الیه امطار صویله صوار بلان اکندر (والصفة کیدر
ازردی) او یکجیسی بیان الصفه در یعنی اول مسلم فیه جید باخود در یعنی ابو باخود کم اولن کبی (والقدر
شوکذا رطل او کیلا بما لا ینقبض ولا ینبسط) و در دخیسی بیان القدر در یعنی سلم فیه بوقدر رطل یاخود
بوقدر کیل بیان اولنق کبی کیده و وزنده منقبض و منبسط اولیان شیلده یعنی انقباض و انبساط قبول
ایلمر بر کیل الیه اوله تفاوت ظهور ایلمر ایچون مثلاً زبیل اولیه زیرا زبیل منقبض و منبسط اولور بوقدر برجه
منارعه به سبب اولور (واجل معلوم و اقله شهر فی الاصح) بشخصی بیان الاجلدر یعنی سلم فیه قاج ایلمه دکن
تسلیم اولنور بیان اولنسی کبی زیرا حق علیه السلام (من اسلم منکم فلیسلم فی قبل معلوم ووزن معلوم الی
اجل معلوم) قول شریفی واورد اولنشد و اقلی قول ابی حمده بر ایدر زیرا ایدن اقل اولنسه مجلد در و بر آیی باخود
بر ایدن زیاده اولنسه مؤجل اولنور و دخی کوله مقدور (وقدر رأس المال ان کان کیلیا و وزنا
او عدد یا) التخیسی رأس مالی بیان ایلمکدر مثلاً بش درهم باخود اون درهم بیان اولنق کبی اکر کیلی یاخود
وزنی یاخود عددی اولنسه ابو حنیفه قنده مثلاً بر کشته بر آخره اسلمت الیک هذه الدراهم فی کر بر دسه یاخود
اسلمت الیک هذا البر فی کذا مناس الزعفران ذبیه و حال بوک اول دراهمه اول بر وزن و مقداری بلنسه
صحیح اولر و ابو حنیفه قنده (فلا یحوز فی جنسین بلا بیان رأس مال کل منما) چونکه رأس مال سلمی بیان ایلمک
شرط اولدی ایلمه ایدر جنسین مختلفینده هر بر سلت رأس مالی بیان ایلمکدر سلم صحیح و جائز دکلدر مثلاً
بر کر بغدادی الیه بر کر شیره ووزن و هم سلم و بر هر بر سلت مقداری بیان اولنسه سلم صحیح اولر (ولایحوز بلا
بیان حصه کل منما من المسلم فیه) و دخی سلم تقدیرین مختلفین الیه که هر بر سلت سلم فیه دما اولان حصه سنی بیان
ایلمکدر زیرا جائز دکلدر مثلاً بر کر بر و بر قاج دینار و بر قاج درهم سلم و بر هر بر سلت وزنی بیان اولنسه سلم
صحیح اولر (و مکان ایفانه ان کان له محل وموئنه) بدخیسی اول سلم فیهل مکان ایفانه بیان ایلمکدر بجن
مسلم فیهل طر دموتی اولنسه مثلاً بغدادی و اربیه نکل محل و موئنی کبی ایفانه ده اولان ضمیر مسلم فیه راجعدر
(وعندهما لا یشرط معرفة قدر رأس المال اذا کان معینا) و امامین قنده رأس مال سلت مقدار دخی بلنک شرط
اولر بجن رأس مال معین اولنسه مثلاً بر کشته بر آخره اسلمت الیک هذه الدراهم فی کر بر دسه واولدر ایدر و دخی
بالنسه سلم صحیح اولور و امامین قنده (ولا مکان الا یفانه یوفیه فی مکان عقده) امامین قنده مکان ایفانه دخی شرط
دکلدر و اول مسلم فیه اولان شی مکان عقده ایفا و تسلیم ایلر یوفیه ده اولان ضمیر مسلم فیه راجعدر و کذلک
عقده اولان ضمیر کارا جعدر (ومثله الثمن والابرة والقسمه) یعنی سلم فیهل عقده و اجرتده و قسمتده اولان
خلاف سلم فیه ده اولان خلاف کیدر خلاف عقده واقع اولنسنک صورتی مثلاً بر کشته بر حاضر عبدی
اجل الیه دبتنده اولان بر کر بغدادی سلم ایلمه ابو حنیفه قنده مکان ایلمه بیان اشتراط اولنور و امامین قنده
اشتراط اولنر بلکه آبی مکان عقده و فایلمک متعین اولور و اجرتده واقع اولنسنک صورتی مثلاً بر کشته بر اجرتده

محتاج بردار با خود بردایه اجاره به الله ابو حنیفه قنده مکان ایفانک بیانی اشتراط اول نور و امامین قنده
 اشتراط اول نور موضع دار و موضع اجاره دایه و فایه متعین اول نور و قنده واقع اول مستلک صورتی مثلا یکی کسسه
 برداری قسبت ایله (ایکسنتک بری اول بر آخرک اوزرینه مؤنه و محل محتاج برنی اشتراط ایله انج کذلک
 کبی و کند و حصه منده بریانی یا عقی کبی قسبت صحیح اول نور ابو حنیفه قنده مکان ایفانک بیانی اشتراط
 اول نور و امامین قنده اول نور (و اما لاجل له یوفیه حیث شاء فی الاصح اتفاقا) و شول شی که سلمه حل اولیه
 مسک و کافور کبی یا عقی استدیکی برده ایفاده تسلیم ایضا اصح اقواله جمله علانک اتفاقا (و قبض رأس
 المال فی سفری شرط بیانه) سکر نجیبی متعارفینک نفر بقدرندن مقرر اول رأس مالی قبض ایفانک عه سنان
 یقاسنه شرط در و اول طغور نجبی شرط که مصنف انی ذکر ایامه در مسلم فیه یک تخصیصه فادرا و لوله (فلو سلم
 مائة بقدا مائة دینا علی المسلم الیه فی کربط فی حصه الدین فقط) مصنفک طوا سلم فولی ما قبلنده و قبض رأس
 المال قولنه تفریع واقع ایلمه در یعنی یقین بر کسسه یوزدرهم نقد ایله و مسلم الیه ده اولان یوزدرهم دینی بر کر
 و فدایه با خود بر کر اریه سلم و برمه دین - صه منده اول سلم باطل اول نور و مقبوض اولان یوزدرهم صحیح اول نور
 مجامعه مقبوض اولدینی اجلدن و دینه صحیح اول نور زیاد بنده اولان یوزدرهم معدوم قیلمند در (ولا یجوز
 التصرف فی رأس المال اول المسلم فیه قبل قبضه بشرکة او تولیه) رأس مال سلمه با خود سلم فیه ده قبل
 القبض شرکة ایله با خود تولیه ایله تصرف جائز کادر بر مسلم فیه مبیعه در و مبیعه تصرف قبل القبض جائز
 دکلدر رأس مال ایسه مبیعه منابده و قبل قبضه ده اولان خیمه بر رأس مال را جعددر (ولا اشتراکی من المسلم
 الیه بر رأس المال بعد التقابل قبل قبضه) و دخی رأس مال مسلم الیه یعنی یا بعدن بعد التقابل اول رأس مالی
 قبض الاجلزدن مقدم برنی اشتراکک جائز کادر مثلا بر رجل بر رجل بر کر بره او درهم سلم و برمه صکر ما اول
 احکام سلمی تقابل ایله کد نصکره یعنی اقاله ایله کد نصکره رب المسلم اولان کسسه اول رأس مال سلم ایله قبل
 القبض مسلم الیه دن برنی اشتراکک مراد ایله جائز کادر (ولو اشتراکی کر او امر رب المسلم بقبضه قضاء
 لا یصح) و اگر اول مسلم الیه اولان کسسه بر کر بقدا اشتراک ایله وانی قبض ایلمه کر ب سلمه ده امر ایله که
 کد و یوزدره اولان دین قضا جائز صحیح او امر صفتین اولدینی اجلدن قبضه ده اولان خیمه را جعددر
 (ولو امر مقرضه بذلك صحیح) و اگر مدیون اولان کسسه بر کر بقدا اشتراک ایله و کند و مقرضه اول اشتراک ایلمه یکی
 کری اوزرنده اولان قرضدن قبض ایلمه صحیح اول نور مثلا بر رجل بر آخردن بر کر بقدا اشتراک
 ایله صکره مستقرض اولان کسسه بر آخردن بر کر بقدا اشتراک ایله و مقرضه امر ایله که کند و قرضدن
 فی نفس بینه صحیح اول نور و مقرضه ده اولان خیمه مدیونه را جعددر (و کذا لو امر رب المسلم بقبضه ثم انفسه
 فاکاله لاجل المسلم الیه ثم لنفسه صحیح) و اگر رب سلم اولان کسسه اول مسلم الیه اولان کسسه به اول اشتراکی اولان
 کری اول رب سلم اولان کسسه قبض ایله صکره نفس قبول ایله دیو امر ایلمه رب المسلم اولان کسسه ده
 مسلم الیه ایچون انی اکتیال ایلمه یعنی اولجه صکره کند و نفسیچون اولجه صحیح اول نور کیلین اجتماع
 ایلمه یکی اجلدن قبضه ده اولان خیمه را جعددر ده اولان خیمه رب المسلم را جعددر اکاله ده اولان خیمه
 رب سلم را جعددر نفس ده اولان خیمه را جعددر (ولو اقال المسلم الیه فی طرف رب المسلم بامر و هو غائب
 لا ینکون قبضا) و اگر مسلم الیه اولان کسسه ذکر اولان کری رب المسلم طرفه کیل ایلمه حال بوکر رب المسلم
 غائب اولسه ذکر اولان ان لوجمک رب المسلم حقنه قبض اول نور (ولو اقال البائع کذلک کان قبضا) و اگر باع
 اولان کسسه مشتری اولان کسسه نک امر به اول کری مشتری نک طرفه غائب ایکن کیل ایلمه قبض اول نور
 امر به واقع اولدینی اجلدن (بغلاف مالوا کاله فی طرف نفسه او فی ناحیه ینه) اما باع کند و نفسک طرفه
 کیل ایلمه یعنی اولجه با خود کند و او نک بر ناحیه منده کیل ایلمه تقدم یا بنه مثله نک خلا فیدر
 (ولو اقال الدین فاحین فی طرف مشتری ان بدأ بالعین کان قبضا وان بدأ بالدين فلا) و اگر باع اولان دین ایله
 عینی مشتری طرفه اکتیال ایلمه اگر عین ایله ابتدا ایدر سلم قبض اول نور را کر دین ایله ابتدا ایدر سلم قبض اول نور
 مثلا بر کسسه بر آخردن عقد سلم ایله بر کره بقدا اشتراک ایله صکره و نفسک حلوند نصکره عقد بیع ایله بر کر
 بقدا دخی اشتراک ایله و مشتری یا بنه دینه که یوایی کری بنم طرفه قروا کر عین ایله ابتدا ایدر سلم ایکننده

قبض اول نور زیرا کند و امر به واقع اول نور را کر دین ایله ابتدا ایدر سلم قبض اول نور ابو حنیفه قنده زرار رب
 المسلم سلم الیه امری اول مسلم فیهی کند و نفسه قبض ایله دیمی صحیح دکلدر (و عنده صاحب قبض
 العین) و امامین قنده هینک قبضی صحیح اول نور (فان شاء رضی بالشرکة وان شاء فسخ البیع) ایلمه مشتری
 اولان کسسه استرسمه شرکة ایله وانی اول نور اول مخلوطده استرسمه بیع فسخ ایدر زیرا خلط انزل قنده
 استلک دکلدر (ولو سلم امه فی کربط ثم تقابلها ثانیة قبل رد هابنی التقابل و تجب فیهما یوم قبضها) اگر بر
 کسسه برامه بی بر کر بقدا سلم و برمه و مسلم الیه اولان طرفندن اول امه قبض اول نسبه قبض اولان قد نصکره
 عقد سلمی تقابل ایلمه سلم الیه یکدن رب المسلم رد اول نور دن مقدم امه فوت اولسه واقع اولان تقابل
 باقی فالور و اول امه نک یوم القبضه اولان قیمتی واجب اول نور دهاده اولان ضمیر امه را جعددر و کذلک قیه نهاده
 و یوم قبضه ده اولان ضمیر امه را جعددر (ولو ماتت ثم تقابلها صحیح) و اگر امه اولد کد نصکره تقابل ایلمه
 اول تقابل صحیح اول نور و صورت اولی دهی کبی اول امه نک قیمتی واجب اول نور را جاره رأس مال اولغین عقدده
 بن حکمنده در مبیع ایسه سلم فیه در و اقاله نک صحیح مبیعک قائم اولسه اعتماد ایدر یوخسه غنک قیامنه
 دکلدر یوتقد برجه جاریه نک هلاکی اقاله بی تغییر ایلمه (و کذا المایضة فی الوجوه) مقایضه دخی ایکی وجهه
 یو یلمه در یعنی صحیح اول نور مثلا بر کسسه برامه بی عروض ایله و با خود عید ایلمه بیع ایلمه اول تقابل نصکره
 بر بیعی هلاک اولسه اول تقابل باقی فالور و اگر تقابلدن اول اولسه نه تقابل صحیح اول نور بیع مقایضه عینی
 عینه یعددر (بغلاف الشرا بایتن دیمه) اما عین ایله اشتراک ایلمه ایکی وجهه ده دخی ذکر اولانک خلا فیدر مثلا
 بر کسسه برامه بی بیع در هغه اشتراک ایلمه اشتراک نصکره عقد بیعی تقابل ایلمه (و تقابل نصکره یدمشتریده
 فوت اولسه اقاله باطله اول نور و سده نصکره واقع اولسه تقابل نه باطل اول نور (ولو ادعی احد عاقدی السلم
 بیان الاجل واشتراط الرداءة وانکر الاثر قال قول لمده عیاه طلقا) و اگر سلم عاقد نک بری یعنی مسلم الیه
 یا خود رب السلم اجلک بیانی ادعا ایلمه یعنی بر اجله شرط ایلمدم دینه یا خود رد انت اشتراط اولنسن ادعا
 ایلمه و سده عاقد نک بری آنی انکار ایلمه قول مطلقا ابو حنیفه قنده اول رد انت ایله اجلی ادعا ایلمند در
 و لده عیاه ده اولان ضمیر مننی اجل ایله رد انت را جعددر (و قال للمکران کان رب السلم فی الاولی و المسلم الیه
 فی الثانیة) و امامین دید یلمه قول اجله منکر اولان نکدرا کر رب السلم اولی ده ایسه یعنی قول رب المسلم برقی
 مسلم الیه تأجیلی ادعا ایلمه و دخی قول منکر کد برقی مسلم الیه ثانیه ده اولسه یعنی رد انت اشتراط ایلمک
 صورتده اولسه مثلا رب المسلمه مشتری در مسلم الیه که یا بعددرا کر مسلم الیه فلان زمانه دکن تأجیل
 ایلمه سید و ادعا ایلمه رب السلم اجلی انکار ایلمه قول رب المسلم صورت اولی دید یلمی تأجیل
 مثله سید و صورت ثانیه دهی رد انت رب المسلمه رد انت شرط اولنشدرد و دعوی ایلمه مسلم الیه انکار
 ایلمه امامین قنده قول مسلم الیه کددر (والاستصناع باجل سلم) استصناع بر صانع مثلا بر کسسه بر خفاه
 بکا کند و مالکدن یوجفدن یوصف ایله فلان جهایه بر خف اشله دینه بواستصناع ایله اجل معلوم سلمدر
 (فیصح فیما امکن ضبط صفته و قدره تعریف اول) ایلمه صفتک و قدرک ضبطی ممکن اولان شیده صحیح
 اول نور کرک بین الناس متعارف اولسون خف و قفمه و ازاد و بونله بکرز کبی کر کسسه متعارف اولسون شیل
 و یا به بکرز شیلر کبی (وبلا اجل یصح فیما تعریف کف و طست و قفمه) یعنی استصناع اجل سز صحیح اول نور
 تعارف اولان شیلدره خف و طست و قفمه عینی (و هو بیع لاعدة) و اول استصناع یعددر و عد
 دکلدر (فیجیر الصانع علی عه ولا یرجع المستصنع عنه) مصنفک فیجیر قوی بیع لاعدة قوله تفیر یعددر
 یعنی صانع امر اندینی عملدن امتناع ایدر سلم عمل ایله بیرون و مستصنع اولان عملنده رجوع ایدر سلم
 رجوع ایلمی سبب دکلدر زیرا عقد ایله واقع اولنشددر (والبیع هو العین لا عه) یعنی مبیع اولان اول عیندر
 و اول صانعک مبیعی دکلدر بوجهارت مع و عد علیه اولان عملدر عین دکلدر دین کسسه (لک قولر بی و زدر
 (فلو انی بمصنعه غیره او بمصنعه هو قبل العقد فآخذته صحیح) اگر اول صانع اولان کسسه غیر بیعک
 صنع ایلمه یکی شیئی کتورمه با خود قبل العقد صنع ایلمه یکی شیئی کتورمه مستصنع اولان کسسه دخی
 ایله صحیحدر (ولا ینعین للمصنوع بلا اختیاره) اول صانعک بعد العقد صنع ایلمه یکی شیئی مستصنع

اولان کسبه به اختیار میز یعنی رضایه تعیین اولن (قیصص مع الصانع له قبل وقرینه) صانعک بعد
 العقد صنع ایلدیکی شیئی مستصنعک ورتندن مقدم مع ایلمی صحیحدر ده اولان ضمیر مستصنعه راجعدر
 روتنه ده اولان ضمیرده اکاراجعدر (وله اخذه وقرکه) مستصنع ایچون اول صنع اولان شیئی اخذ ایلان
 ورتل ایلان جائزدر ده اولان ضمیر مستصنعه راجعدر اخذه وقرکه ده اولان ضمیرده اکاراجعدر (ولا یصح
 فیما لم یعارف کالتوب) غیر متعارف اولان شیده استصناع صحیح اولن توب کی اولان اشیا ده مثلاً برکسته
 حایک اولان کسبه به امر ایلمه که کند و یانده ایلکدن دراهم معلومه ایل برتوب دوقیه بو خصوصه
 جبر اولن زیر این الناس جاری و تعامل اولان شیلردن دکادر (مسائل شیئی) هذه مسائل شیئی تقدیرنده
 در شیئی ایسه جمع ثنبت دره تفرق معنایه یعنی ذکر اولنه حق بر الای مسائل متفرقه در ابواب متفرقه دن
 جمع اولنلردر (یصح مع الکلب والفهد وماثر السباع علمت اولان) کلب وفهد یعنی یاروس و ماثر سباع بهایمل
 یعلری صحیحدر کرکه تعلیم اولنسون کرکه اولنسون آلات صید و سراسر است اولن قنری ایلکدن و دخی هر دی
 مخلب اولان طیرک یعنی صحیح اولور متفرق به اولن قنری ایلکدن زیرا شرع شریف انرا ایله انتفاعی مباح
 ایلنلردر حراسته و اسطیاد ایلنلردر حجه مال متقوم اولور ابن عمر دن روایت اولنلشدر که نبی علیه السلام
 کلب حقه قرق درهم قضا ایلنلدر و کلب مال متقوم اولیجی اتلافنده ضمان لازم کاور (والذی فی البیع
 کالمسلم) ذی اولان کسبه احکام بعده مسلم کیبدر (الانی الخرفانها فی حقه کالمسلم و الخنزیر فانه فی حقه
 کالنساء) الاخره ذی مسلم کی دکادر زیرا خردی حقه مسلم حقه اولان خل کیبدر والاخره ذی
 ذی مسلم کی دکادر زیرا خردی حقه مسلم حقه اولان شاة کیبدر یعنی ایلکسنت یعنی ذی قنده
 جائزدر فانه اولان ضمیر خرد راجعدر فی حقه ده اولان ضمیر ذی به راجعدر فانه اولان ضمیر خرد
 راجعدر (ومن زوج مشرته قبل قبضها جاز) وشول کسبه که کند و اشترای ایلدیکی امه بی قبل القبض
 غیر تزویج ایلمه جائز اولور (فان وطئت کان قبضا) واکر زوج اتی وطی ایدر سه قبض اولور زیرا وطی
 مسترینک تزویج ایلد و واقع اولنلدر (والا فلا) واکر اتی زوج وطی ایلان سه قبض اولن (ومن اشتری شیاً
 فغاب غیبه معروفة لا یباع فی دین بائعه) وشول کسبه که بر شیئی اشترای ایلش اوله اول شینک غنی نقد
 ایلدوب تسلیم ایلنلردن مقدم غیبت معروفة ایله غائب اوله یعنی غائب اولدیغی مکان معلوم اوله اول اشترای
 ایلدیکی شیئی اول بائعک دینی ایچون بیع اولنلر (وان لم تکن معروفة یباع فیها اذ برهن انه باعته اذ لم یکن
 قبضه) واکر غیبت معروفة دکل ایسه یعنی غائب اولدیغی مکان معروف اولنلر ایسه اول اشترای ایلدیکی شیئی
 اول بائعک دینی ایچون بیع اولنلر بجن بائع اتی قبض ایلش اوله و دخی بجن اول بائع اولان کسبه اول
 غائب اولان مشتری به برهن ایلمه یعنی شاهد کتور سه اول مشتری غائب میببی قبض ایلش اوله بائعک
 ینه بی مقبولة اولنلر زیرا میببده علاقه می یوقدر اقامت ایلدیکی ینه مشتری غائبک ذمی ایچون اولش
 اولور غائب اولنلر نه اثبات دین ایسه محتملدر (وان غاب احد المشتريین فلیعاشر دفع کل الثمن وقبض
 المبیع وحیبه اذ احضر الغائب حتی یقده حصته) واکر ایکی مشتری غائب بر دینی غائب اوله اول بر حاضر
 اولنه کلی غنی دفع ایلنلر لازم اولور و حتی میببی قبض ایدوب حبس ایلککل و اردر تا کیم غائب اولان حاضر
 اوله و کند و حصته غنی ایتاد ایدوب انا ایلیمه زیرا کند و حصه شت ادا ایلنلر مضطر در حاضر اولان
 ایسه آخه وکیلدر متبرع دکادر (وان اشتری بالذهب مثقال ذهب فحانصفان) واکر برکسته یکن مثقال
 التون و کش ایل بر شیئی اشترای ایلمه اول التون ایلد کش نصفاندر یعنی بشیور مثقال التون و بشیور
 مثقال صکمش لازم اولور (وان قال بثلث من الذهب والفضة فن الثلث من الذهب وثلث من الفضة
 ثلثا من الذهب وثلث من الفضة) واکر مشتری اولان کسبه اشتریت بثلث من الذهب والفضة دینه ذهبه بشیور
 مثقال لازم اولور و فضه ده بشیور درهم واجب اولور هر اوند درهمی یدی مثقال و زنی ایل اوله (ومن قبض
 فضیله بید غیر تمام به فانه اوله فیه فضا) وشول کسبه که او اولان ایلد بثلثی زینف قبض ایلمه
 غیر تمام بثلثی غنیه دینی بثلث ایلمه باسودنل اوله اول قبض ایلدیکی کندی حقه ده اوله اولور
 و کسبه که بر زینه بثلث لازم اولور بثلثی غنیه فنده بر اقبس ایلدیکی حبس حقه ده اوله اولور و یوسف

بردمثل الزیف و یقضى الجید) و ابو یوسف دیدیکه اول زینف مثلی زایلده اول جیدی قضا ایلیمه (وان فرخ
 طیر او باض فی ارض او تکفیس طبی فیه و لمن اخذه) اگر بر طیر بر ارضده باور ایلمه یا خود بر طلسه و یا خود
 بر طبی کند و کاسنه داخل اوله اول شیلری وضع یلایدوب اخذ ایلد (تکدر ارضنده بولناک دکادر
 و کذا صید تعلق بشیکه منصوبه للخصاف او دخل دارا) و دخی قورومق ایچون نصب اولان شیکه به تعلق
 ایلن یعنی اصلان صید و داره داخل اولان صید قبض ایلد نکدر شیکه و داره صاحبک دکادر (ودره هم اوسکر نتر
 فوقع علی توب) و دخی تار اولوب توب اولنلر نه واقع اولان دراهم ایلد شکر الا نکدر (فان اعده صاحبه لذلك
 او کفه بعد الحقوط او اغلق باب الدار بعد الدخول لم یسک) بوتر کیمده لف و نشر مشوش و اردر زرافان اعده ده
 اولان ضمیر توبه راجعدر یعنی اول توبک او زینه واقع اولان دراهم ایلد شکر انلری الان کسبه نکدر بجن اول توبی
 اول معنایه معدوم یا قیاسه و کفه ده اولان ضمیر اول شیکه ده واقع اولان صید و راجعدر یعنی اول شیکه به
 دوشوب اصلان صید اول کسبه نک اولور بجن کف یعنی منع ایلمه او اغلق باب الدار بعد الدخول او دخل
 دارا اولنه راجعدر یعنی صید اول کسبه نک اولور بجن او زینه کیمه و قیوی او زینه قیاسه اتی ملا ایدر
 (ولیس للغير اخذه) ذکر اولان صیدی غیری کسبه ایچون اخذ ایلنک جائز دکادر اخذه ده اولان ضمیر صیده
 راجعدر (کالوعسل الخ) فی ارضه او نبث فیها شجر او اجتمع تراب بجران الماء) بواجح مثله شول تقدم ایلان
 اوج مثله کیبدر بجن بال آرومی بر آدمک ارضنده بالی جمع ایلمه یا خود ارضل ایچنده بر شجر بکسه
 یا خود اول ارضنده صوبک بجرانی سبیل طیراق جمع اوله بو ذکر اولان اشیا ارض صاحبکد و غیری کسبه نک
 دکادر (مالا یصح تملیقه بالشرط و بطله الشرط الفاسد) بوشلده فصل فی بیان مالا یصح تملیقه بالشرط
 دیچک بر ایدی لکن مصنف رحمه الله کنز صاحبته تابع اولوب بو ترتیب او زینه ذکر ایلدی ایدی مصنف
 بوشلده شرطه تعلیق صحیح اولن و اتی شرط فاسد ابطال ایدن اشیا نک بیان ذکر ایدر بواشیا ایسه اون درت
 شیندر (البیع) اولکسی بیعدر مثلاً بر عبدی بیع ایلمه و کند و نه بر شم رخت ایلمه بی اشراط ایلمه یا خود
 بر دار بیع ایدوب انده بر آئی ما کن اولن اشراط ایلمه بیع فاسد اولور (والا جازة) ایکیجیمی ایلار در مثلاً
 برکسته برکسته به دارنی ایلار به و بر سه کند و نه بو درهم قرض و بر مک شرط ایلد یا خود بر هده و بر مک شرط ایلد
 بواجاره فاسد اولور (ولفحة) اوچجیمی قسمندر مثلاً بر آدم قوت اوله و مختلفاتک بر مقداری عین
 و بر مقداری ذه مندره دین اوله بجه دین و عین هر نه که وار ایسه قسمت اولنوب ذمترده اولان دینی وارنلردن
 بر سه اولنلر شرط ایلمه بر بوقسمت باطل اولور (والا جازة) دودنجیمی ایلار تذو زامه بجه ایلد مثلاً فضولی
 برکسته نک عبدی بیع ایلمه عبدک صاحبی اولان کسبه بیع ایلار و بر دم بکا بو درهم قرض یا خود بر هده
 و بر مک شرط ایلد دیسه بواجازت باطل اولور (والرجعة) پنججیمی رجعه در مثلاً برکسته کند و مطلقه
 رجعه منه سنی مراجعت ایلدم با که بو درهم قرض و بر مک شرط ایلد یا خود بر هده و بر مک شرط ایلد
 بو تعلیق ایل باطل اولور (والصلح عن مال) التخییسی مالی مال ایلد صلح ایلکدر مثلاً برکسته بر آخره سنده اولان
 مال دن بی اوند بر ای سا کن قیلق شرط ایلد صلح اولدم دیسه بو صلح ایلد فاسد اولور (والا برهن عن الدین
 بدنجیمی دیندن ابر ایلکدر مثلاً برکسته بر آخره سنده اولان دیندن با که بر آئی خدمت ایلک شرط ایلد سنی
 ابر ایلدم دیسه بواجازت باطل اولور (وعزل اوکیل) سکرنجیمی وکیل عزله مثلاً برکسته کند و
 وکیلنه سنی و کاندن معزول ایلدم فلان کسبه مفردن کا وره یا خود با که بر هده و بر مک شرط ایلد دیسه
 بو تعلیق بو شرط باطل اولور (والاعتکاف) طه و زنجیمی اعتکافدر مثلاً برکسته اگر حق تعالی حاضر نلری
 بومر ضمه شفا و بر سه بو قدر کون اعتکاف ایلک نلرم اولسون دیسه بو تعلیق فاسد اولور (واللزاعة)
 اوچجیمی غزاعه در مثلاً برکسته بر آخره مکا بواضی مزارعه به و بر دم بکا بو درهم قرض و بر مک
 شرط ایلد دیسه بو تعلیق فاسد اولور (والمعاملة) اون برنجیمی معامله در یعنی مسافات مثلاً برکسته بر آخره سکر
 بو تجری یا خود بو باغی مسافات ایلد و بر دم بکا شو قدر قرض و بر مک شرط ایلد دیسه بو تعلیق فاسد اولور
 (والا قرار) اون ایکیجیمی اقرار در مثلاً برکسته فلانک بشده شود بر شیئی و اردر اگر بکا بو درهم قرض و بر سه
 بو شرطه تعلیق فاسد اولور (والوقف) اون اوچجیمی وقف در مثلاً برکسته فلان کسبه مفردن کا وره دارم

وقت اولسون ديسه بوشرطه تعلیق فاسد اولور (و کذا التحکیم عندی بویوسف) اون درونجیسی تحکیمدر
مثلا ایکی وجل برآخره اکر فلان کسسه مقرر کورسه مایینزده بوقضیه ده حکم ایلدیه بوشرطه تعلیق صحیح اولور
ایو بوشرطه قنده وقتوی بونک اوزرینه در (خلافا لحد) امام محمد ایچون خلاف واردر برانک قنده بوشرطه تعلیق
صحیح اولور (وما لا یبطله الشرط انقضاء) وشول شیلر که انلری شرط فاسد ابطال ایلر بوشیلر ایسه بکرمی بدی
شیدر (القرض) اولکسی قرضدر مثلا برکسسه برآخره بن سکا بویوزر همی قرض ویردم بکار برای خدمت
ایلمک شرطیه ديسه بوشرطه قرض باطل اولور (والهبة) ایکیجیسی هبه در مثلا برکسسه برآخره سکا
بویوزر بی هبه ایلدم فارنده اولان حلی بنم اولق شرطیه ديسه هبه بوشرطه فاسد اولور والصدقه اوچجیسی
صدقه در مثلا برکسسه برآخره سکا شوچار بی صدقه ویردم بکار برفقه خدمت ایلمک شرطیه ديسه بوشرطه
بوشرطه باطل اولور (والسکاح) درونجیسی سکا حدره مثلا برکسسه برآخره مهرک اولق شرطیه سنی تزوج
ایلمد ديسه نکاح صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والطلاق) بشیجیسی طلاقدر مثلا برکسسه کند وخواوته غیره
تزوج ایلمک اوزره سکا طلاق ویردم ديسه طلاق واقع اولور وشرط فاسد اولور (والخلع) التخیسی خلعدر
مثلا برکسسه کند وخواوته سنی خلع ایلدم برآی بخیر اولق شرطیه ديسه شرط باطل اولور وطلاق واقع اولور
وخلع مقابله منده تسبیح او انان مال واجب اولور (والعتق) بدنجیسی عتقدر مثلا برکسسه کند وعلو که سنی
ازاد ایلدم اوج کون بخیر اولق شرطیه ديسه اول عتق معتق اولور وشرط فاسد اولور (والرهن) سکننجیسی
رهندر مثلا برکسسه برآخره عیدی سکا وهرن قودم بنه با که خدمت ایلمک شرطیه ديسه رهن صحیح اولور
وشرط فاسد اولور (والایضا) طقوزنجیسی ایضا در مثلا برکسسه برآخره بن سنی وصی ایلدم شول شرطیه که
قریزی تزوج ایلیه سن ديسه شرط باطل اولور وصیت صحیحدر (والوصیه) ارنجیسی وصیتدر مثلا برکسسه
برآخره سکا مالک ثلثی وصیت ایلدم اکر فلان کسسه اجازت ویردم ديسه وصیت صحیح اولور وشرط فاسد
اولور (والشرکة) اون برنجیسی شرکه در مثلا برآخره سنی بکار شیرین ایلدم فلان شتی هبه ویرمک شرطیه
ديسه شرک صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والمضاربة) اون ایکیجیسی مضارب در مثلا برکسسه برآخره سنی
بیلدر هم نصفله مضارب ایلدم اکر فلان کسسه راشی اولورسه ديسه مضارب صحیح اولور وشرط فاسد اولور
(والقضاء) اون اوچجیسی قضا در مثلا خلیفه اولان کسسه برکسسه به سکا مکة قضائی ویردم برکسسه
معزول ایلمک شرطیه ديسه قوی صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والامارة) اون درونجیسی اماره در مثلا
خلیفه اولان کسسه برکسسه به سکا شام امارتی ویردم آه بتمک شرطیه ديسه اماره صحیح اولور وشرط فاسد
اولور (والکفالة) اون بشیجیسی کفاله در مثلا برکسسه برآخره فلان غریمکه کفیل اولدم فلان مقداری قرض
ویرمک شرطیه ديسه کفالت صحیح اولور (والحوالة) اون التخیسی حواله در مثلا برکسسه برآخره سنی فلان
شیلر فلان اوزرینه حواله ایلدم محال علیک هلاکی قنده اوزرینه وجوع ایلمک شرطیه ديسه حواله
صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والوکالة) اون بدنجیسی وکاله در مثلا برکسسه برآخره سنی فلان خصوصده
وکیل ایلدم ديسه اولان حقکدن ابر ایلمک شرطیه ديسه وکالت صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والاقالة) اون
سکننجیسی اقاله در مثلا بابع مشتری بی سنی بویعدن اقاله ایلدم بکار فلان قدر درهم ویرمک شرطیه ديسه
اقاله صحیح اولور وشرط فاسد اولور (والکتابة) اون طقوزنجیسی کتابتدر مثلا سید عبده سنی بیلدر هم اندرینه
کاتب ایلدم بیلدر دن حقا معنی یاخورد فلان ایله معامله ایلمک شرطیه ديسه کاتب صحیح اولور وشرط فاسد اولور
(وافان بعدی التجارة) بکرمی برنجیسی تجارتدر مثلا سید عبده سکا تجارت ایلمکه اذن ویردم بنم ایچون
برآی خدمت ایلمک و فلان متاعده تجارت ایلمک شرطیه ديسه اذن تجارتدر عام اولور وایلمک شرط فاسد
اولور (ودعوا لولد) بکرمی برنجیسی دعوا لولد در مثلا برکسسه کند وبن طوغرن امه سنه بوطوغرن بفلک
بیلدندرا کرزوج اکاراشی اولورسه ديسه ولد نسبی اندن ثابت اولور وشرط فاسد اولور (والصلح عن دم
الغصب) بکرمی ایچجیسی دم عیددن صلح اولوردر مثلا عیدافل اولش کسسه ندر ایسی قتل ایلد برشی
دیسه صلح اولوردر سن ایله قتل اولوردره ديسه ویرمک شرطیه ديسه صلح وشرط فاسد اولور (والبرائة) بکرمی
وچجیسی برآختدن صلح اولوردر مثلا صاحب کاهراجه اولان کسسه اکاره ديه ویرمک شرطیه صلح اولور صلح

صحیح اولور وشرط فاسد اولور (وعقد الذمة) بکرمی درونجیسی عقد الذمه در مثلا امام اولان کسسه برحری به
عقد ذمه طلب ایلمک ایلدن عقد الجزیه بی اوزرینه ضرب ایلدم اکر فلان کسسه راشی اولورسه ديسه عقد
الذمه صحیح اولور وشرط فاسد اولور (وتعلیق الذمیه) بکرمی بشیجیسی میبعک ردی عیب ایلد تعلیق ایلمکدر
مثلا مشتری اولان کسسه بایده اکر بویعدن عیب بولورسن اوزرینه رد ایلدرم فلان کسسه راشی اولورسه ديسه
رد صحیح اولور وشرط فاسد اولور (او بخیار شرط) بکرمی التخیسی میبعی خیار شرطدر مثلا من له
الخیار اولان کسسه بویعدی رد ایلدرم اکر فلان کسسه راشی اولورسه ديسه رد صحیح اولور وشرط فاسد اولور
(وعزل القاضی) بکرمی بدنجیسی عزل قاضیدر مثلا خلیفه اولان کسسه بر قاضی به سنی عزل ایلدم فلان
کسسه راشی اولورسه ديسه قاضی عزل اولور وشرط فاسد اولور

کتاب الصرف

چون مصنف رحمه الله کتاب السلم ومسائل شتانک احکامی یا تندن فارغ اولدی صرفک احکامی بیاتنه شروع
ایلدی صرف لغته نقل زیاده معنانه کاورزیر نقل اولد بقیه مدیت شریفه دخی واقع اولد و قال النبی
علیه السلام (من اتى الى غير الله لا تقبل الله منه صر فاعدا) بومحمد لفظ صرف ناله در و عدل فرشد
واصل طرح شرعه (هو بيع عن ثمن) برغنی برغنی ایلد بکرمی (فجانسا اولاً) استرسه اول ایکی عن مجانس
اولورن ذهی ذهبه یاخود فضه بی فضه بیع ایلمک کبی یاخود اولورن (وشرط فيه انتفاض قبل التفريق)
یعنی صرفده ایلدانه تفرق اولورن مقدم تقابض شرطدر تقابض ایسه تفاعل متبایعینک هر بری اول برآخره
اولان شتی قبض ایلمکدر قیه ده اولان خیر صرفه راجعدر (وصحیح بیع الجنس بغيره مجازفة وبفضل) یعنی
صرفده برجنسی کندی جنسک غیر ایله ذهی فضه بی فضه بیع ایلمک کبی مجازفة یعنی مقداری غیر
معلوم اولد بی حلاله ویاخود فضل ایله بیع اولمسی صحیحدر جنس مختلف اولد بی ایلدن بغيره ده اولان خیر
جنسه راجعدر (لا یصح بیع جنسه الامتساویا) اما برجنس کند وجنسی ایله صحیح اولور ذهی ذهبه وفضه بی
فضه بیع ایلمک کبی الاقن مساوی اوله جائز اولور (وان اختلفا جوده وصیغته) ان وصلیه در یعنی برجنسی
کند وجنسی ایله بیع ایلمک صحیح دکادر اکر جوده یعنی اولکده وصیغته مختلف اولور ایسه ده زرا جوده ایله
صیغاه متعده در اعتبار یوقدر (فان بیع مجازفة ثم علم التساوی قبل التفريق جائز) اکر برجنسی جنسی ایله فضه بی
فضه بیع ایلمک کبی مجازفة یعنی مقداری یاخود بیع اولنسه بعد البیع وقبل التفريق مساوی اولد قاری بلنسه
جائز اولور (ولا یجوز التصرف فی بدل الصرف قبل قبضه) بدل صرفده قبض اولورن مقدم تصرف ایلمک
جائز اولور شرطیه قبضدر مقفود اولد بی ایلدن قبضه ده اولان خیر بدل صرفه راجعدر (فلو باع ذهباً قبضه
واشترى بها فاقبل قبضها فسد بیع الثوب) ولا یجوز التصرف فی بدل الصرف قولنه تفریع واقع اولشد
یعنی اکر برکسسه ذهی فضه ایله بیع اولنسه واول فضه بی قبض ایلدن مقدم انکله برقبول اشترایله اول فوبک
بی فاسد اولور واقع اولان صرف حالی اوزره فالور بهاده و قبض اده اولان خیر فضه به راجعدر (ولو اشترى
امه ثاری القاصع طوق قیمته الف بالین وقد الفاه و عن الطوق) واکریک درهم دکر برامه بی قیمتی بیلدر هم
برطوق ایله ایکی بیلدر درهمه اشترایلیوب بیلدر همی نقد ویرسه بوقدایلیوب ویردیکی بیلدر هم یا لکرتو فونک
غنی واقع اولور زیر طوقک غنی مجلسه قبض اولنغه محتاجدر بدل صرف اولد بیچون ویا قی فلان بیلدر هم
اول امه نک غنی اولور قیمته ده اولان خیر طوقه راجعدر (ولو اشترى ما بالین الف نقد وانف نسمة فالنقد من
الطوق) واکراول امه بی طوق ایله بیلدر هم نقد و بیلدر هم مؤجل ایله اشترایلیسه اول نقد اولان بیلدر طوقه نک
غنی واقع اولور زیرا صرفده اجل باطلدر واول مؤجل اولان بیلدر هم امه نک غنی واقع اولور ویا جاره ده جائزدر
اشتراده اولان خیر برامه به راجعدر (وان اشترى سیفا حلیته خسون بمائة ونقد خسین ففی حصة الحلیة
وان لم یبین اوقال هی من ثمنها) واکر حلیه سی الی درهم یعنی اوزرنده اولان فضه سی الی درهم اولان سنی
یوزر درهمه اشترایلیسه والی درهمی نقد ویرسه بوقد اولان الی درهم اول سیفک اوزرنده اولان حلیه نک
حصه سیدر یعنی بهاسیدر ویا کر مشتری اولان کسسه ائی بیان ایاز ایسه ویاخود مشتری اولان والی درهم
سیفک یاخود حلیه نک غننددر ديسه زیرا احیاناً واحدی تثنیه ایله تعبیر ایلدرلر ته کیم حق تعالی نک

(بخروج منها المثلث والمربعان) قول شر بفته واقم اولشدر مراد ايكس شدن بر يد و حليته ده اولان خيمر
 سفته راجعده نموده اولان خيمر سفته حليه به راجعده (وان تفر قابلا قبض صح في البيع دون ان يخلص
 بلا ضرر والابطال فيما) و اگر بايع ايله مشتري تباع ايدوب بلا قبض متفرق اولسه (ان الحق سيفه صحيح اولور
 حليه ده اولور اگر اول حليه نك اول سيف اوزرندن خلاص اولسي بلا ضرر ولا كلفه ممكن اولور ايسه و اگر
 ضرر سر ممكن اولور ايسه بيع ايكسنده دخي دهني سيفه حليه ده باطل اولور (وان باع انا فضة وقبض بعض ثمنه
 واقترا صم في قبض فقط والا ثمن مشترك بينهما) وشول كسته كه فضه دن بر انا يعني قاي بيع ايله و مجاميده
 ايكن بعض ثمن قبض ايله صكر اول باعده مشتري تفرق ايله ل بيع الحق قبض ايله يكنده صحيح اولور
 وارل انا باعده مشتري ماينده مشترك اولور (وان استحق بعضه اخذ المشتري ما بقى بمحضه او رده) و اگر اول
 بيع اولان اناك بعضي مستحق اولسه مشتري اولان كسته باق قلاص حصه سيله يعني با سيله اخذ ايله
 يا خوداني و داييله مثلا ناني يك درهمه اشترا ايله و نصفي مستحق اولسه اول باق اولان نصفي استرعه
 بشور درهمه اخذ ايدور استرعه ردايد و زرا انا ده شركت عيب در بعضه ده اولان خيمر انايه راجعده بمحضه ده
 اولان خيمر باق به راجعده رده ده اولان خيمر بايه راجعده (ولو استحق بعض قطعة ثمنه اشتراها اخذ الباقي
 بمحضه بلا خيار) و اگر اشترا ايله يكي بر قطعه ثمنه نك يعني كوستك بعضي مستحق اولسه اول مستحق دن باق
 قلاص بلا خيار حصه سيله اخذ ايله زرا ثمنه شركت عيب دكادر بعض ايله تقصيص اولور يقي اجلدن
 اشترا هاده اولان خيمر قطعه به راجعده بمحضه ده اولان خيمر باق به راجعده (وصح بيع درهمين و دينار
 بد دينار و درهم) ايكي درهم ايله ديناري ايكي دينار ايله بر درهمه بيع ايلك صحيحدر (و بيع كبروك شعير يكر
 بروكي شعير) و دخي بر كبر ايله بر كبر شعيري ايكي كبر و ايكي كره شعير ايله بيع اولنسي صحيحدر و واقع اولان اختلافي
 ايجون (و بيع احد عشر درهما بعشرة دراهم و دينار) و دخي اون بر درهمي اون درهم ايله بر دينار بيع ايلك
 صحيحدر (و بيع درهم صحيح و درهمين غله بدرهمين صحيح و درهم غله) غله فتح غن مجه ايله بيت المالك قبول
 ايلوب تجلر اخذ ايله يكي دراهم و مفسوش و الحق معنانه در يعني و دخي بر درهم صحيح ايله ايكي درهم
 غله ايكي صحيح درهمه بر درهم غله به بيع ايلك صحيحدر هر جنس خلاف جنسه مقابل اولن اعتبار ايله
 (و بيع دينار بعشرة في غله او بعشرة مطلقه ان دفع الدينار) و دخي بر ديناري اوزرنده يعني ذهنده اولان اون
 درهم ايله يا خود مطلق اون درهم ايله بيع اولنسي صحيح اولور و حق اول دينار دفع ايله مثلا بر بر لك
 بر آخرد اون درهمي اوله و اول اون درهمي اگر بر دينار بيع ايله و يا خود اوزرنده درهم اولان كسته
 بر ديناري كند و داخه اون درهمه بيع ايله صحيح اولور (و بتقاص ان عشرة بالعشرة) يعني متداين اولان
 كسته ل اول درهمي اول بر آخر دن تقاص ايلك صحيحدر و لازمك عروده اون درهم ديني اولسه عروده
 زنده اون درهمه بر دينار بيع ايله و بوجه هر بر لك اول بر آخرد اون درهمي اولور تقاص ايدوب
 اول زنده عروده اولان اون درهمي اول عروك زنده غن دينار دن اولان اون درهمه مقابل سنده قنور
 زيرازدك عروده اولان اون درهمي دندر و عروك زنده اولان اون درهمي غندر عندر بوقدر برجه
 ماينلنده شمانه اولر (وما غلبه اخذ اول ذهب فضة و ذهب حكا) بوتر كيبده لقب و نشر مرتب واردر
 يعني شول نقد كه غالي يعني اكثري فضه اوله حكا اول فضه در و شول نقد كه غالي يعني اكثري ذهب اوله حكا
 اول ذهب دراهم و دنانير كي غاليه ده اولان خيمر ما قبلنده كي مایه راجعده (فلا يجوز بيع الخالص به
 ولا بيع بعضه بعض الا متباينين ولا اشترا حقه الا وزنا) چونكه اول نقدك اكثري كه فضه در اول فضه
 قسندندر و اول نقدك اكثري ذهيد و اول ذهب قسندندر ايمدي خالص اولان ذهب و فضه مفسوش ايله بيع
 اولنق جائز دكادر و دخي بعض مفسوش بعضينه بيع ايلك جائز از الا حق و زنده متساوي اولسه ل بيع
 جائز اولور و ده اولان خيمر و بعضه ده اولان خيمر اول غالي ذهب و فضه اولان شينه راجعده و دخي اول ذهب
 و فضه سي غلب اولان اشتراض جائز دكادر الا وزنا جائز اولور اشتراض ده اولان خيمر نه غالي فضه و ذهب
 اولان شينه راجعده (وما غلب عليه الغش منها فهو حاكم العروض) وشول شيكه غش غاليه ايله فضه دن
 و ذهبدن اول شي عروض التجاره حكمنده در مثلا ذهب و فضه به باق و سار شي غاليه اوله اول شي باق

حكمنده در ممتاده اولان خيمر ذهب ايله فضه به راجعده (فبيعه بالخالص على وجه حلية السيف) مصنفك
 فبيعه قولي و ما غلبه عليه الغش قوله تفر بيع واقم اولشدر يعني اوشيده كه غش غالب اوله ذهبدن و فضه دن
 اني خالص اولان ذهب ايله يا خود خالص اولان فضه ايله بيع ايلك سيقك حليه سي و جهلي اوزرنده و يعني اگر
 اول خالص اولان فضه يا خود خالص اولان ذهب مفسوشده اولان دن اكثريه بيع جائز اولور و خالص اولان
 مقدار دن بر مقدار مفسوشده اولان خالص مقابل سنده قنور و اول زنده لك كه واردر و عشر مقابل سنده
 اولور و اگر اول خالص مفسوشده اولان خالص مثلي ايسه يا خود ايدن اقل ايسه يا خود مقدار مفسوشده ايله
 اوزر سيقك حليه سنده كي سكي فبيعه ده اولان خيمر غش غلبه ايلك شينه راجعده (و يصح بيعه بجنسه
 متفاضلا بشرط التقايض في المجلس) شول شينك كه غش غلبه ايلك شينه اوله مجلسده شرط تقايض ايله متفاضلا
 كند و جنسي ايله بيع ايلك جائز در فضه ايكي جانبدن اولور يعني اجلدن بيده ده و بجنسه ده اولان خيمر ل اول غشي
 غلبه ايدن شينه راجعده (والتبايع والاستقراض بما روي منه وزنا وعدا و بينهما) يعني اول غالي مفسوش
 اولان دراهمك راجيله و زنا يا خود دكادر ايكسني ايله تباع و استقراض صحيح اولور و اگر رواج و زنده ايسه
 و زنده تباع اولور و اگر ايكسنده ايسه ايكسني ايله تباع اولور (ولا ينعين بالتعيين لكونه غنا) اول غالي
 غش اولان شي رواج حيقنده غن اوله قلغه تعين ايله تعين اولور (ولو اشتري به فكسند بطل البيع) و اگر اول
 غالي غش اولان شينه بر شي اشترا ايله اوله دخي كاسد اولسه يعني انكسده معلله اولنق ترك اولسه بيع باطل
 اولور و حيقه قنده زرا غن اولسي اصطلاحا حيدر كساد اوليله غني هلاك اولشدر غن هلاك اولنق بيع
 بلا غن اولنق لازم كور اول ايسه جائز دكادر به ده اولان خيمر اول غالي غش اوانه راجعده (وقالا لا يطل
 و يجب قيمته يوم البيع عند أبي يوسف) و امامين ديديله كه بيع باطل اولور ابو يوسف قنده يوم البيعه اولان قيني
 واجب اولور (واثر ما تعول به عند محمد) و امام محمد قنده كساد اولنق كور لئلا يفتول كور و تعامل
 ايلد كوري شي واجب اولور (وما لا يروج منه ينعين بالتعيين) وشول مفسوشدن اولوب رواج بولنق شي تعين ايله
 ميعين اولور زرا اصلده سلعه ايدن و غن اولسي اصطلاحا حيدر (والتساوي الغش كغلوبه في التبايع
 والاستقراض) غشي متساوي اولان دراهم مغلوبه كيبدر يعني غشي ناقص اولان تباع و استقراضه يعني
 انكسده بيع و استقراض و اتز الا وزنه (وكذا في الصرف وقيل كعاليه) و دخي غشي متساوي اولان مغلوبه
 كيبدر و صرفه و ديديله كه غالي كيبدر بوقدر برجه كند و جنسي ايله بيع اولنسي جائز در كغالبه ده اولان خيمر
 غشه راجعده (ويجوز البيع بالفلس الناقصة وان لم تعين) نافقه يعني رايجه اولان فلس ايله بيع جائز اولور
 تعين اولنر ايسه ده (فان كسدت فانكسدت الناقصة كاف كساد مفسوش) و اگر اول معلله اولنن فلس كاسد اولوب
 انكسده معامل اولنندن قنور ايسه مفسوشك كسادنده ذكر اولنن خلاف كيبدر (وان استقرضا
 فكسدت بر مثله) و اگر اول فلس استقراض ايلد كد نصه ره كاسد اولسه اول كاسد اولان فلس مثلي
 ردايد و حيقه قنده زير قرض عاوبه كيبدر و استقرضا ده اولان خيمر فلسه راجعده و مثله ده اولان خيمر ده
 فلسه راجعده (وعند أبي يوسف قينها يوم القرض) و امام ابو يوسف قنده يوم قرضه اولان قيني لازم اولور
 يعني قيني ردايد (وعند محمد يوم النكاح) و امام محمد قنده كساد كوتك قيني لازم اولور يعني قيني ردايد
 (ولا يجوز البيع بغير الناقصة ما لم تعين) غير نافقه يعني غير رايجه اولان فلس ايله بيع جائز اولور خادامكه تعين
 اوليه زير سلعه در تعينه محاجدر (ومن اشترى نصف درهم فلس اودائق فلس او قيراط فلس جائز البيع)
 وشول كسته كه نصف درهم فلس ايله يا خود بردائق فلس ايله يا قيراط فلس ايله بر شي اشترا ايله بيع جائز
 اولور و دائق سدس درهم قيراط ايسه معلومدر (وعليه ما يباع بنصف درهم اودائق او قيراط منها) و اول
 مشتري اولان كسته نك اوزر نه اول فلس دن نصف درهم ايله يا خود بردائق ايله يا خود قيراط ايله بيع اولور
 شيني واردر و علميده اولان خيمر مشتري به راجعده مثله ده اولان خيمر فلسه راجعده ما يباعه اولان خيمر مایه
 بيان واقع اولشدر (ولو دفع الى صير في درهمين وقال اعطني نصفه فلو ساق نصفه نصف الا حبة فسد البيع
 في الكل) اگر بر كسته بر صير في درهم دفع ايدوب بكا بودر بكم بر نصفه فلوس و بر نصفه بر نصفه بر حبه
 اكك و بر ديه به جله سنده بيع فاسد اولور ابو حنيفة قنده زيرام مایه بر نصفه فلوس و بر نصفه بر حبه

اكنه دراهم و در يك قطعه فضه به متفاضلا مع ايلش اولور بوايه ربادر (وعند هماغه في الفلوس)
 اما من قنده فلوسه صحيحه و سق نايده صحيح اولور (ولو را عطني به صح في الفلوس انفاها) و اگر اعطني لفظي
 تکرر را بلسه مع اتفاقه فلوسه صحيح اولور و بر اعطني لفظي مکرر را بلسه عده متفرق اولور (ولو قال اعطني به
 نصف درهم فلوس و نصف الا حبه صح في السك والنصف الاحبه بثلثه و الفلوس بالباقي) و اگر بکا بود درهمه
 نصف درهم فلوس و بر و بر نصف درهم بوجه اكنه و بر و بر بجه سده صحيح اولور و اول نصف الاحبه که در
 کند و مثلي ايه واقع اولور و اول فلوسه و بر و در همك يا قيسنك مقابله شده واقع اولور اتفاقه به ده اولان
 صحيحه درهمه راجعده

کتاب الکفاله

چون مصنف رحمه الله نوع معدن و احوال ملدن و اقسام سرفدن فارغ اولدی ايله کفالت احوال
 يافته شروع ايلدی بحاشی عقلا و عقلا نايته در عقلا نايته اولدی بر مؤمن قنداشنه اعانده و بواعانت ايکي
 امری متعذر اولدی امر کند و قنده حق تعالينک اعانتي استجلا بدر (لان الله عز وجل في عون العبد
 مادام العبد في عون اخيه المسلم) ايکي امر غير بدن طلب احسانه فرعدر و بر اغیر حقنده احسان سبب
 انعکاس امرده (اذا القلوب مجبولة على حب من احسن اليها) بويله اولديقي اجلدن نبي عليه السلام (الاهم
 لا تجعل لغير عمتي ذافيه قلبی) مور مشرد بر بعض عارفه دريمد که (من احسن فقد استحسن لان نفس
 الانسان اياح طلب لاجسان الحسن اليه) زير احق سبحانه و تعالينک (هل يراء الا احسان الا احسان) قول
 شريفی واقع اولمشد و اما عقلا نايته اولدی حق سبحانه و تعالينک (و کفاله اذکر يا) قول شريفه در کفالت
 نعتيه مطلقا بر شيتي بر شيه ضم معنائه کاور و اصطلاح شرعه (هي ضم ذمه الى ذمه في المطالبه) کفالت
 اصطلاحه بر ذمتي بر ذمتي مدونه اولان ديني مطالبه ايله ضم ايلکدر بوقدر بوجه ذمتيه اولان دين
 کفيلک اوزر نه واجب اولور و اندين طلب اولور و اصيل ذمتي بري اولور (لاي الدين هو الاصح) يعني کفالت
 بر ذمتي بر ذمتي ضم ايلکدر لکن دينده دکندر اصح بودر (ولا تصح الا من عاك التبرع) کفالت صحيحه اواز
 الاتبرعه مالک اولان کسه دن صحيح اولور مثلا عاقل و بالغ اوله سر اوله اما عباد اوله بعد العتق ادين مطالبه
 اولور (وهي ضمان بالنفس و المال) ذکر اولان کفالت ايکي ضرر بدن يعني ايکي قسم اوزر و بر قسمي
 کفالت بالثمن بودر که بر آدمک نفسه کفيل اولقد و بر قسمي دخی کفالت بالمال بودر که بر آدمک ذمتيه اولان
 ماله کفيل اولقد (فالاولى عقد بکفالت بنفسه او بر قبه و نحوهما معا يعبر به عن البدن) کفالت اول قسميکه
 کفالت بالثمن بودر کفالت بنفسه او بر قبه يعني فلان کسه تک نفسه يا خود ربه سته کفيل اولدم ديميله
 منعقد اولور يا خود بويکي لقتلک مثله بکه شول للفاظد که بدتن افسکله تعبير اولور و مثلاً روح و جسد
 در اس کي اولان للفاظد (او بجز شائع منه نصفه و عشره) و دخی کفالت صحيح و منعقد اولور بقرن مکفول دن
 جز شايه کفيل اولدم ديميله مثلاً نصف کي و عشری کي منه ده اولان صحيح مکفول منه راجعده نصفه ده
 و عشره ده اولان صحيحه اکار راجعده (و بضمته او و على اوالی انا نازعیم او قبيل به) و دخی کفالت ضمانت
 نفييه يعني شوشي بنم اوزر بجه در يا خود بکا در يا خود انا نازعیم يعني کفيل اوقيل به يعني کفيل ديميله منعقد
 صحيح اولور و ضمه اولان صحيحه يا خود مکفوله راجعده و به ده اولان صحيحه اکار راجعده و زعيم و قبيل
 کفالت معنائه در (لا يا ناضم لمرقته) کفيل انا ناضم لمرقته يعني بر آدمک معرفته ضامن ديميله
 کفيل انا نازعیم بقره بقره معرفته مستلزم و مطالبه ايلکه مستلزم دکندر معرفته ده اولان صحيح مکفول اولان
 نخصه راجعده (و صح اخذ کفيلن ارا کثر) بر آدم بر آترده اولان دينه ايکي کفيل و ايکيدن اکثر اخذ ايلان
 صحيحدر (و يجب فيها احضار المكفول به اذا طلبه المكفول له) کفالت دن اول مکفول بک احضاري واجبدر
 بقرن مکفول له اولان کسه ان طلب ايلسه فجاهه اولان صحيح کفاله راجعده (فان لم يحضره حبس) اگر کفيل
 اولان کسه اول مکفول بک احضار ايلاز ايلسه اول کفيل اولان حبس اولنه تا کم قاضي به عدم احضار
 و جهی ظاهر اوله يحضر ده اولان صحيحه راجعده (و ان عين وقت تسليمه لزمه ذلك في اذ اطلبه)
 اگر اول کفيل اولان کسه اول مکفول بک وقت تسليم ايلسه اول کفيله ان اول وقت تسليمه ايلان

لازم اولور بقرن اول مکفول له طلب ايلسه تسليمه ده اولان صحيح مکفول بک راجعده و لزمه ده اولان صحيحه کفيله
 راجعده و به ده اولان صحيحه راجعده و طلبه ده اولان صحيح مکفول بک راجعده (فان سلمه قبل ذلك بقره) اگر
 کفيل اولان کسه اول مکفول به اولان شيتي قبل الوقت تسليم ايلسه اول کفيل بري اولور و مقصود حاصل
 اولديقي اجلدن سلمه ده اولان صحيحه راجعده (فان غاب المكفول به و علم مكانه امهله الحاکم
 مده ذهابه و ايا به فان مضت ولم يحضره حبس) و اگر اول مکفول به غائب و انسه و غائب اولديقي مكان بلسه
 حاکم اولان کسه کفيل اولان کسه به اول مکفول بک ذهاب و ايا بي مدتي مقداري مهلت و بره اگر اول مدت
 بکوب اول کفيل اولان کسه اول مکفول بک احضار ايلاز ايلسه حاکم اول کفيل حبس ايليه زيرا کالانم
 اولان حاکم و فاسندن امتناع ايلشد مکانه ده و امهله ده و ذهابه ده و ايا به ده اولان صحيحه راجعده
 و لم يحضره ده اولان صحيحه راجعده اکار راجعده راجعده ده اولان صحيحه راجعده (و ان غاب ولم يعلم مكانه
 لا يطلب به) و اگر اول مکفول به اولان کسه غائب اولوب و غائب اولديقي مكان بلسه کفيل اولان
 کسه اول مکفول بک احضاره مطالبه اولتز زيرا مکاني نامعلوم اوله يعجزون احضار بدن عاجز اولمشد
 مکانه ده اولان صحيحه راجعده به ده اولان صحيحه راجعده (و يطل بيموت الكفيل و المكفول به
 ولو عيدا) يعني کفالت کفيل اولان کسه تک موتيله و دخی مکفول بک موتيله عبد ايلسه ده باطل اولور اول
 مطلوب اولان شيتي تحصيل بدن عجز حاصل اولديقي اجلدن (دون موت المكفول له بل يطالب وارثه او وصيه
 الكفيل) اما اول مکفول له اولان کسه تک موتيله کفالت باطله اولتز بلکه اول مکفول له وارثي يا خود وصيبي
 اولان کسه اول کفيلدن طلب ايد و وارثه و وصيه ده اولان صحيحه راجعده (و يبرأ اذا سلمه حيث
 يمكن مختصمه و ان لم يقل اذاد فته اليك فان ابري) بقرن کفيل اولان کسه اول مکفول به اولان شيتي تسليم
 ايلسه بري اولور شول حيث بدتنکه و بدتنکه مختصمه ايلسي ممکن اوله يعني شهرده و يا خود حاکم کنور من
 ممکن اوله يعني برده اوله و اگر کفيل اولان کسه بقرن سکام مکفول بک دفع ايلسم بري اولور ديميله ده زيرا
 تسليم برائته موجبدر سلمه ده اولان صحيحه راجعده (و تسليم و قبيل و رسوله) و دخی کفيلک و قبيلک تسليم ايله
 و يا خود کفيلک رسولک تسليم ايله کفيل بري اولور و رسوله ده اولان صحيحه راجعده (و تسليم المكفول به
 نفسه من كفالته) و دخی مکفول به کند و نفسی اول کفيلک کفالت دن تسليم ايلسه کفيل بري اولور مثلاً
 مکفول به آدم اوله و کند و نفسی تسليم ايلسه اکار کفيل اولان کسه بري اولور بقرن مقصود که تسليم در حاصل
 اولمشد بنفسه ده اولان صحيحه راجعده و کفالت ده اولان صحيحه راجعده (فان شرط تسليمه
 في مجلس القاضي فسلمه في السوق فالوايبرأ) اگر کفيل اولان کسه اول مکفول به اولان شيتي قاضي مجلسنده
 تسليم ايلسي شرط ايلسه صکره اني سوده تسليم ايلسه علم ايد يار که اول کفيل بري اولور زيرا مقصود که
 تسليم حاصل اولمشد تسليمه ده اولان و سلمه ده اولان صحيحه راجعده (و المختار في زمانها
 انه لا يبرأ) لکن زمان مزده مختار اولان اول کفيل بري اولمه قدر زير اظاهر اولان بودر که شرع شريف قاضي بري
 احضار ايلمه نهان ايلشدر رانه ده اولان صحيحه راجعده (و ان سلمه في مصر اخر لا يبرأ عندهما) و اگر اول
 کفيل اولان کسه اول مکفوله به اولان شيتي بر آخر شهرده تسليم ايلسه اما من قنده بري اولتز زيرا احتمالدر
 شاهد لري تسليمي تعيين ايلديکي شهرده اوله (و يبرأ عند الامام) و امام ابو حنيفه قنده بري اولور زيرا معتبر
 اولان انک قنده تسليم اولمشد (و ان سلمه في بربه اوفى السواد لا يبرأ) و اگر کفيل اولان کسه اول مکفول به
 اولان شيتي بر برده يعني صحرای راحه ده يا خود بر سواده يعني حاکمي اولين برقر به ده تسليم ايلسه بري اولتز
 خصوصه قدر في اولديقي اجلدن سلمه ده اولان صحيحه راجعده (و کذا ان سلمه في السجن و قد حبسه
 غير الطالب) و دخی کفيل بري اولتز بقرن اول مکفول بک مجبده تسليم ايلسه و حال بود که اني طالب بدن غير يسي
 حبس ايلش اوله زيرا اني مجلس شرعه احضار ايلمه دن ممکن اولتز سلمه ده اولان صحيحه راجعده
 حبه ده اولان صحيحه راجعده (فان كمل بنفسه على انه لم يوف به غدا فهو ضامن لما عليه ولو لم يوف به
 غدا لزمه ما عليه و ان مات) و اگر بر کسه بر کسه تک نفسه شول شرطه کفيل اوله که اول مکفول عنه

کریار اول مکفول به اولان شیئی احضار ایلازیه اوزونده اولان شیئ ضامن اوله اول مکفول بی یارنکی
 کون احضار ایلازیه کفیل اولان کسینه به اول مکفول عنک اوزونده اولان شی لازم اولور و اگر مکفول عنه
 اولان کسینه فوت اولسه کفیل اولان کسینه ماله ضامن اولور بنفسه ده اولان ضمیر مکفول عنه راجعدر
 انه ده اولان ضمیر نه کار راجعدر به ده اولان ضمیر مکفول به راجعدر علیه ده اولان ضمیر مکفول عنه
 راجعدر لزمه ده اولان ضمیر یارز کفیل راجعدر (ولا یرامن کفالة النفس) یعنی کفیل اولان کسینه به اول
 مکفول عنک اوزونده اولان شی لازم اولور و دخی نفسنک کفالتنیدن بری اولور (ومن ادعی علی اخر مائة
 دینار ینهار لم ینهار فکفل بنفسه رجل علی انه ان لم یوف به غدا فعليه المائة فلم یوف به غدا لزمه المائة خلافا
 لجمہ) شول کسینه که بر آخرک اوزرینه یوز دینار دعوی ایله کرک اول التونک جیدوردی اوسری وافرغی
 ایدیکنی بیان ایلسون کرک ایلسون بعد بر رجل اومدی علیک نفسنه کفیل اولسه شول شرط اوزرینه که
 اکر یارن دعوی اولسان یوز دیناری وفا ایلازیه اول یوز دینار بنم اوزریم اولسون دیسه و کفیل اولدینی
 کسینه یوز دیناری ویرمه یوز دینار کفیل لازم کلور بومستلده امام محمد ایچون خلاف وارد (ولا یجیر
 علی اعطاء کفیل بالنفس فی حد و نقصان فان سحبت نفسه به صح) یعنی شول کسینه نک اوزرینه حد یا خود
 قصاص لازم اوله اکا کند و نفسنه کفیل ویرمک جبر اولمز او حقیقه قنده و اگر کند و نفسنی سماحت ایدوب
 ویرمه صحیح اولور (ولا یجیری انقصاص و حد القذف) و اما مین دیدیلر که قصاص مدو حد قذفه کفیل ویرمکه
 جبر اولمز ویرا حق عیددر (فان شهد علیه مستوران فی حد او قود حبس) یعنی یقن ایکی مستور آدم یعنی
 ضامد وعد التلوی غیر ظاهر ایکی کسینه بر آخرک اوزرینه حد یا خود قود الیه شهادت ایله لاول کسینه حبس
 اولور (و کذا ان شهد علیه عدل واحد خلا فالحملی رواية) و دخی یقن انک اوزرینه عدل واحد شهادتک
 ایله حبس اولور و اما مین ایچون بر روایتده خلاف وارد یعنی حد و دده و قصاص مدو عدل واحد شهادتک
 حبس اولمز (وصح الرهن و الکفالة بالخراج) حراجهره و کفالت صحیح اولور و لایر کسینه اوزونده اولان
 خراج کفیل ویرمه یا خود رهن قوسه صحیح اولور ویرا خراج طلب اولور و یوندر و استیفا می ممکن اولان
 اشیا دندو چون منصب وجه الله کفالت بالنفس اولانک احوالندن فارغ اولدی کفالت بالمال اولانک
 احکامنه شروع ایلیوب دیدی (والکفالة بالمال صحیحة ولو یجبه و لا اذا کان دینا صحیحا) مال الله کفالت یعنی
 ماله کفیل اولق مجبوره اولورمه صحیحه در یقن اول مال دین صحیح اولسه و یوجبله اولان جهالت مضیر
 دکندر (شکفت عنه باقی اوجانث علیه اوجاید و کف فی هذا المیع) یعنی ماله کفیل اولق مثلاً یونک اوزونده
 اولان یکت در همه یا خود آنده اولان شیئ یا خود یو یعدن سکا که جلت شیئ کفیل اولدم دیسه کفالت
 صحیحه اولور و شکفت ده اولان با صحیحة لفظنه متعلقدر و یو کذا التلوه فیمان الدل و کذا ان الاستحقاق کفالتی
 تسبیح ایدر (و کذا الوعظها بشرط ملازم کشرط وجوب الحق یحوی ما یبعت فلا نا او ما غصبک او ما ذابک علیه
 اوان استحق المیسع فعلی) و دخی کفالت صحیحه اولور یقن انی کفالت ملازم بشرطه تعلیق ایله حق واجب
 اولق شرط کبی مثلاً مادامکه فلان الله میایه ایدر من بنم اوزریمه دریا خود فلان سکنه شیک غصب
 ایدر من اوزریمه دریا خود اشترای ایدیکن شیئ مستحق چهقه بنم اوزریمه در دیمی کبی شیلر الله و ذاب
 لفظی وجب معناسته در و عقاها ده اولان ضمیر کفالت راجعدر (و کشرط اسکان الاستیفاء بخوان قدم زید
 و هو المكفول عنه) و کشرط اسکان قولی وجوب الحق قولنه معطوفدر یعنی و دخی کفالت صحیحه اولور
 استیفا می ممکن اولان شیئ تعلیق ایلت شرطی کبی مثلاً اگر زید که مکفول عنک سفر دن کلور ایسه دیو شرط
 اولمسی کبی (و کشرط تضرع الاستیفاء بخوان غایب عن البلد) و دخی کفالت صحیح اولور استیفا می مستعد اولان
 شرط کبی مثلاً زید بلد دن غایب شرطی کبی (وان علقها بغير الشرک فهو یجوب الریح و یجی المطر یطل التعلیق
 و صح الکفالة) و اگر کفالتی مجر د شرط ایله مثلاً بل اسکت و یغمر و کف کبی تعلیق ایله اول تعلیق بالمال اولوب
 کفالت صحیح اولور علقها ده اولان ضمیر کفالت راجعدر (و کذا ان جعل احدهما اجلا فصح الکفالة و یجب
 انال حالا) یعنی و کذا شرط باطل اولور یقن اول ایکی شرط بری که هبوب الریح و یجی المطر و یجی
 قاسه کفالت صحیح اولور اول مال حالا واجب اولور صورت مستلده بودر که بر کسینه هبوب وجهه دکن یا خود

بغمر و کفالت فلان مقدار شیئ کفیل اولدم دیسه ایلدیکنی شرط که هبوب الریح و یجی المطر و یجی المطر و یجی المطر
 کفالت صحیحه اولور و کفیل اولدینی مال فی الحال واجب اولور احدهما ده اولان ضمیر منی هبوب الریح و یجی المطر
 مطره راجعدر (وللطالب مطالبة ای شامن کفیل و صیلة) طالب ایچون ایکی کسینه نک بری کفیل ویری
 ذمتنده دین اولان ایلدیر و قفالتنیدن اترسه مطالبه یعنی طلب ایلت کفالت وارد (الا اذا شرط برائة الاصل
 فتكون حوالة) الا یقن کفیل اولان کسینه حین کفالت ده اول اصلک بری اولم من شرط ایله بوشرطه مطالبه
 اولمز یونقدر برجه حوالة اولور (کیان الحوالة بشرط عدم برائة المحیل کفالة) نه کیم حوالة محیل عدم براتی
 شرطیله کفالت اولور و عودده اعتبار معانی به در الفاظه د کادر (ولوطالب احدهما له مطالبة الاخر) و اگر اول
 طالب اولان کسینه اول ایکی سکن برندن یعنی مدیون و کفیلدن مطالبه ایله اول برندن مطالبه ایلت کلک وارد
 یعنی برندن طالب ایلت کلک آخردن طلب ایلت که مانع یوقدر ایکی سکن دخی طلب ایدر احدهما ده اولان ضمیر
 مدیون ایله کفیل راجعدر (فان کفیل به له علیه فیهن علی انفس لزمه) اگر بر کسینه بر کسینه نک اوزونده اولان
 شیئ کفیل اولسه صاحب حق اولان کسینه اول مکفول عنک در همی ایلدیر و کسینه اولد یقنه شاهد کتورمه اول
 کفیل اولان کسینه به اول یکت در همی ویرمک لازم اولور ده اولان ضمیر صاحب حق راجعدر و علیه ده اولان
 ضمیر مکفول عنک راجعدر لزمه ده اولان ضمیر کفیل راجعدر (وان لم یبرهن صدق الکفیل فیماء قربه مع عینه)
 و اگر شاهد کتورمه کفیل اقرار ایلدیکنی شیئ ایله تصدیق اولور و الا صیل فی اقراره با کفر علی نفسه خاصة
 اصیل اولان کسینه کفیل اقرار ایلدیکنی شیدن زیاده به اقرار ایله خاصة اول زیاده نک کند و نفسنک
 اوزرینه در بر اقرار علی الغیر اول غیر سرایت ایلاز انجی مقرک اوزرینه واقع اولور مثلاً دین اولان کسینه
 شاهد دن عابر اولسه کفیل اولان کسینه یوز در همی وارد و یو اقرار ایله اول کفیل اقرارندن زیاده اولان
 یوز در هم اصیل لازم اولور ویرا اقرار علی الغیر در انجی کند و نفسنده تصدیق اولور و اقراره ده و نفسنه ده اولان
 ضمیر اصیل راجعدر (فان کفیل بلا امره لا یرجع علیه بما دی عنه) اگر بر کسینه بر آخر کسینه به بکا کفیل
 اول دیمکمر کفیل اولسه و اوزرینه لازم کلائی ادا ایله اول کسینه مکفول عنه ایچون ادا ایلدیکنی شیله
 رجوع ایدر مزاسری اولد یغیچون متبرع اولور امره ده و عینه ده اولان ضمیر مکفول عنه راجعدر (وان اجازها
 المكفول عنه) ان و صیلة در یعنی و اگر مکفول عنه اولان کسینه کفیل اولد یقنه عالم اولد یقنه نصکره اول
 کفالت اجازت ویرسه ده نه رجوع ایدر مز متبرع اولور اجازها ده اولان ضمیر کفالت راجعدر (وان کفیل
 با امره رجوع ولا یطالبه قبل الادام) و اگر کفیل اولان کسینه مکفول عنک امریله کفیل اولسه ادا ایلدیکنی شیله
 رجوع ایدر و اول مکفول عنه اولان کسینه کفیل اولان کسینه دن قبل الادای یعنی مکفول به ادا اولمز دن مقدم
 طلب ایله با امره ده اولان ضمیر مکفول عنه راجعدر مطالبه ده اولان ضمیر نه کار راجعدر (فان لزم
 فله ملازمة) و اگر اول کفیل ملازمة اولسه یعنی اکا حوالة قویوب ملازمة ایله رکفیل دخی اول مکفول
 عنی ملازمة ایلت جائز در فله ده اولان ضمیر مکفول عنه راجعدر (وان حبس فله حبسه) و اگر کفیل حبس
 اولسه اکا دخی اول مکفول عنی حبس ایلت کلک وارد در فله ده اولان ضمیر کفیل راجعدر و حبسه ده اولان ضمیر
 مکفول عنه راجعدر (و یرا الکفیل با داه الاصل) اصیل اولان کسینه اوزونده اولان شیئ ادا ایله کفیل
 اولان کسینه کفیل اولدینی شیدن بری اولور (وان ابرأ الطالب الاصل او اخر عنه بری الکفیل و تأخر عنه)
 و اگر طالب رب الدین اولان کسینه اول اصیلی یعنی مدیون اولان کسینه بی ابرا ایله یا خود بر فاج کون تأخیر
 ایله کفیل اولان کسینه دخی ابرا اولور یعنی طالب اصیلی ابرا ایلدیکنی صورتده کفیل بری اولور و تأخیر
 اولدینی صورتده کفیل اوزرندن تأخیر اولور یونقدر برجه ترکیبده لف و نشر مرتب وارد در نه ده اولان ضمیر
 اصیل راجعدر ایکنی عنه کفیل راجعدر (وان ابرأ الکفیل او اخر عنه لا یبرأ الاصل ولا تأخر عنه)
 و اگر طالب اولان کسینه کفیل اولان کسینه بی ابرا ایله یا خود دخی اوزرندن تأخیر ایله اصیل اولان کسینه
 ابرا اولمز و اوزرندن تأخیر اولمز (فان کفیل بالدين الحال مؤجل الى وقت يتأجل عن الاصل ايضا) اگر کفیل
 اولان کسینه اول حال اولان دخی بروقت مؤجله کفیل اولسه اصیلک اوزرندن دخی مؤجل اولور (ولو صالح
 الکفیل عن الف علی مائة برنا) و اگر اول کفیل اولان کسینه یکت در هم حق دن یوز در هم اوزرینه مصالحه

ایله اصل این کفیل بری اولور (در جمع بها فقط ان کفیل یا صریح الاصل) و اگر کفیل اولان کسسه یورانه اصلان
 اوزرینه رجوع ایله فقط اگر اصلیه امریه کفیل اولمش اولسه نیم اده اولان ضمیمه تیه و ارجعدر (وان صالح
 عن الالف بجنس اخر رجوع بالالف) و اگر اول کفیل اولان کسسه ایله اول اصلیه اولان یک درهمی چشندن
 غیری بر شمله مصالحه ایله اول کفیل اول یک درهم ایله اصلیه اوزرینه رجوع ایلر (وان الخ عن موجب
 الكفالة بری هودون الاصل) و اگر کفیل اولان کسسه کفالتیه موجب چشندن یعنی کفیل اولان کفالتیه صلح اولسه
 کفالتیه بری اولور و اصل اولان کسسه بری اولور (وان قال الطالب للكفيل بالامر برئت الى من انال رجوع على
 اصيلة) و اگر طالب اولان کسسه امریه کفیل اولان کسسه به برئت الی من بکا بری اولان یعنی یتیم چشندن
 سند اولان مالیدن بری اولان کسسه کفیل اولان کسسه اصلیه اوزرینه رجوع ایلر و اوزرینه رجوع ایلر اوزرینه رجوع ایلر
 واقع اولمش و ادم قبض ایلدم مرتبه منته در اوید اولسه کفیل اصلیه رجوع ایلر (و کذا فی برئت عند ابي
 يوسف خلافاً لعمد) و کذا کفیل اولان کسسه اصلیه اوزرینه رجوع ایلر و اوزرینه رجوع ایلر اوزرینه رجوع ایلر
 محمد ایچون خلاف وارد امام محمد قنده کفیل اولان کسسه رجوع ایلر (فی ابرائیک لا رجوع) یعنی ابرائیک
 نقضنده کفیل اصلیه اوزرینه رجوع ایلر و اوزرینه رجوع ایلر ابرائیک صریحدر (وان کان الطالب حاضراً رجوع الیه
 فی البیان فی السکال) و اگر طالب اولان کسسه حاضر اولسه بیانده کار رجوع ایلر و اوزرینه رجوع ایلر اوزرینه رجوع ایلر
 تا کم اجمال بیان اولسه ایله ده اولان ضمیمه طالبه راجعدر (ولا یصح تعلیق البراءة عن الکفالة بالشروط کما اثار البراءة
 والختار النعمه) کفالتیه اوزرینه رجوع ایلر شرط ایله صادر برات کبی تعلیق ایلر صحیح اولور اما مختار اولان صحیح
 اولسیدر مثلاً طالب اولان کسسه کفیل اولان کسسه به ادا جاعده اقرار ایلر عن انکفالتیه یعنی یارنکی کون
 کذا کده منی کفالتیه ابر ایلدم دیسه بعضی قنده صحیح دکلدر اما مختار اولان قول اوزرینه اوله لیتق دخی
 صحیح اولور (ولا یجوز الکفالة بما تمدر استیفاؤه من الکفیل کالحدود و النقصان) یعنی کفیل اولان کسسه دن
 استیفاؤه متعذر اولان شمله کفالتیه جازد کدر محدود و نقصان کبی استیفاؤه ده اولان ضمیمه ماقبلنده اولان
 مایه راجعدر (ولا بالاعیان المتعومة بهیرها کالمبیع قبل القبض والمرهون) و دخی غیر یعنی ایله مضمون اولان
 اعیانه کفالتیه جازد کدر مبیع کبی و مرهون اولان شیلده مثلاً بعد القبض برکسسه مشتری ایچون یا بعد
 بیع ایلدیکی شینه کفیل اولسه که بجن مبیع هلاک اولسه بدلی ویره یا خود قیتمی ویره صحیح اولور و ابرائیک مبیع
 ید یا بعده هلاک اولسه و عن ایله حق مطالبه قالمسه کفالتیه معنای فی المیز و دخی و اهن ایچون می شندن اوزرینه
 کفیل اولسه که بجن مرهون هلاک اولسه بدلی ویره یا خود قیتمی ویره صحیح اولور و ابرائیک اوله مرتبه
 برشی لازم اولور (ولا بالامانات کالدیعة والاستعارة والمساخر و مال المضاربة والشركة) و دخی امانات ایله
 کفالتیه جازد کدر دبیعة و مستعار و مسافر کبی و مال مضاربة کبی و مال شركة کبی زیرا و اشیاء غیر
 مغنوددر (ولا بدین غیر صحیح کبدل الكتابة حرکله به اوعبد) و دخی دین غیر صحیح ایله کفالتیه صحیح
 دکلدر بدل کایت کبی استقره اولدینه حرکفل اولسون استقره عبد کفیل اولسون (و کذا بدل السعایة
 عند الامام) و دخی بدل سعایه ایله کفالتیه صحیح دکلدر امام ابو حنیفه قنده (ولا بالاجل علی دابة معينة
 او بخدمة عبد معين بخلاف غیر المعین) و دخی دابة معينة نک اوزرینه حل ایلکه یعنی کورمه کفیل
 اولق یا خود بر عبد معینک خدمتیه کفیل اولق صحیح دکلدر اما و ابکی شی غیر معین اولسه لدر کرا و انا نک
 بخلاف یعنی بر دابة غیر معينة نک اوزرینه حل ایلکه یا خود بر عبد معینک خدمتیه کفیل اولسه صحیح
 اولور (ولا عن میت مفلس خلافاً لعمد) و دخی مفلس اولان شندن کفالتیه صحیح دکلدر و ابرائیک شمله
 متعلقدر مادامکه دنیاه ادا اولدیه آخرتیه مطالبه اولور و بوسطله امامین ایچون خلاف وارد زید
 امامین قتلنده شندن کفالتیه صحیح اولور (ولا بالاقبول الطالب فی المجلس) و دخی طالب شمله
 قبول ایلکسرت عات صحیح اولور (قول ابو یوسف لا یجوز رجوع عینه دابیعه فاجر) و ایام ابو یوسف
 دیکه کفالتیه طالب اولان کسسه نک غیبتنده جازد برحق ا کا کفیل اولدیفنک خبری وامل اولسه اولدخی
 ا کاجازت ویرسه فیتیه ده اولان ضمیمه طالبه راجعدر و بلفه ده اولان ضمیمه فاعل خبر کفالتیه راجعدر و بلفه ده اولان
 ضمیمه طالبه راجعدر (فان قال المریض لوارثه فکفلت لک مع عیبه امر ما یزاد فاما

و اگر مریض اولان کسسه کند و وارثه اوزرینه اولان دینه یتیم کفیل اول دیسه پس من و وارث غرمانک
 غیبتنده ا کا کفیل اولسه اتفاق ایلکه کفالتیه جازد برحق اولور و وارثه ده اولان ضمیمه راجعدر (ولو قاله لاجبی
 اختلاف فیہ المشایخ) و اگر اول مریض اولان کسسه جازد برحق ایله ده اولان ضمیمه راجعدر (ولو قاله لاجبی
 مشایخ نازده اختلاف ایلشدر و یکسی صحیح دیمش و یکسی صحیح دکلدر و دیمش (وتجوز بالاعیان المتعومة
 بنفسها کالمقبوض علی سوم الشراء والمقبوض بالمبیع فامدا) و دخی بنفسها مضمون اولان اعیانه کفالتیه
 صحیح اولور علی سوم الشراء مقبوض اولان شی کبی و مقبوض کبی و بیع فاسد ایله مبیع اولان شی کبی صورت
 مسئله برکسسه بر شمله اشترا ایلک اوزرینه بلا فقه السه و بر آدم دخی ا کا کفیل اولسه کفالتیه صحیح اولور
 اگر اول موجود ایسه یعنی تسام اولور اگر هلاک اولور سه قیتمی ضامن اولور و مقبوض و بیع فاسد ایله اولان
 مبیع دخی بولجه در بنفسها ده اولان ضمیمه اعیانه عانددر (و یتسلم المبیع الی المشتري والمرهون الی الرهن
 والمستأجر الی المستأجر و بالین) و دخی مبیعی مشتری به تسلیم ایلکه و یا خود مرهون رهنه تسلیم ایلکه
 و یا خود مستأجر اولان شی متأجر اولان کسسه به تسام ایلکه کفالتیه جازد برحق و صحیح دکلدر و بلفه
 الزام ایلدیکی چشندن واجب اولور و دخی غنه کفیل اولق دخی جازد برحق و دخی دمتده واجب اولان
 حقه و قدر (فصل) و فصل نه کفالتیه متعلق نجه اشیاءک میاتنده در (ولو دفع اصل المال الی کفيله قبل دفع
 الکفیل الی الطالب لا یسترد منه) و اگر اصل اولان کسسه یعنی دمتده مال اولان کسسه دمتده اولان مالی
 کفیل ده دفع ایله کفیلک طالبه یعنی دین صاحبیه دفع ایلندن مقدم کرو اول اصل اولان کسسه که مکفول
 عنه درانی کفیلندن استرداد ایلر و ابرائیک حتی ا کا تعلق ایلک کفیل ده اولان ضمیمه راجعدر و بلفه ده
 اولان ضمیمه ماله و منه ده اولان ضمیمه کفیل راجعدر (وما رج فیہ الکفیل فله ولا یتصدق به ورده الی المطلوب
 احب ان کان المدفوع شیاً یتمین کالیم) کفیلک قبض ایلدیکی مالدن حاصل اولان ریح آنکدر ا نکلک تصدق
 ایله زیر قبض ایلدیکی اولسدر وانی عیوب مطوبه یعنی مدیونه رد احب و اولدیر اگر اول مدفوع
 اولان شی متعین اولان اشیا دن ایسه مثلاً بغدادی کبی (خلافاً لعمد) امامین قنده خلاف وارد زید و اول ریح
 کفیلکدرانی مکفول عنه رد ایلر (ولو امر الاصل کفيله ان یتیم علیه فیا فضل فالتوب للکفیل والرجوع علیه)
 و اگر اصل اولان کسسه کفیل اولان کسسه به کفیل ویره برتوب عینه ایلسون دیوامر ایله کفیل دخی
 امریه مطیع اولوب امر ایلدیکی ایله اول قوب کفیلکدر و ریح دخی کند و اوزرینه در و امر ایلدینه برشی
 لازم اولور مثلاً اصل اولان کسسه کده کفیلنه بکا برتوب اشترا ایله ربایه شندن ریح ایدر بن خماره
 ایلد بکت بنم اوزرینه اولسون دیسه کفیل دخی بر تاجر کوب برتوب یا خود بر عرض طلب ایله تاجر اولان
 ریح طلب ایدوب ربان خوف ایله کروا کا اون درهم دکر و بی اجل ایله اون بش درهمه بیع ایله که آتی
 مشتری باز اده اون درهمه بیع ایله و کند و اوزرینه بیع ایچون اون بش درهم ادا ایلک واجب اولور ایدی
 بوقدر برجه قوب کفیلکدر و اول بش درهم ریح ایچون بیع ایچون کفیل اوزرینه و بوکایع العینه تسیمه
 ایدر کفیل ده اولان ضمیمه راجعدر (ومن کفل لآخر بما ذاب له علی عمریه او بما قضی له به علیه فقیاب
 اغریم فیرهن الطالب علی الکفیل بان له علی العریم الفالانقیل) و شول کسسه که بر آخره کند و غریمتک اوزرینه
 مقر و ثابت اولان شینه کفیل اولسه یا خود اول آخر غریمتک اوزرینه کند ویه قضا و ایش حقه کفیل اولسه
 مسکدر غریم اولان کسسه غائب اولسه غائب اولد قنده کمره طالب اولان کسسه دخی کفیلک اوزرینه برهنه
 ایدوب یعنی شاهد کتوره که اول غائب اولد غریمتک درهمی را در اول طالب ایلدیکی برهنه و اخضار
 ایلدیکی شاهد قبول اولور و برهنه قضا ایله واجب اولان شینه کفیل اولددر ده اولان ضمیمه آخره
 راجعدر غریم ده اولان ضمیمه آخره ده در عایه ده اولان ضمیمه راجعدر و ایلدیکی ده اولان ضمیمه طالبه
 راجعدر (ولو برهن ان له علی زید اقار و هذا کفيله بامر قضی به علیه ما) و اگر طالب اولان کسسه اول غائب اولان
 زیدک اوزرینه یک درهمی اولدیفن برهنه ایله و بکسسه کند و امریه ایلک کفیلکد و بوقدر ایله ذکر
 اولان یک درهم ایله اکی سنک اوزرینه یعنی کفیل ایله اصلیه اوزرینه قضایعی حکم اولور ده اولان
 ضمیمه طالبه راجعدر کفیل ده اولان ضمیمه زید راجعدر بامر ده اولان ضمیمه زید راجعدر ده اولان ضمیمه

اگره را جعفر و بعضی شراح به ده اولان خبری برده اند ارجاع این خبری ای قضی بالبرهان دیک اولور علی ماده
اولان خبری کفیل ایلدیه را جعفر (ولولای امر قضی علی الکفیل فقط) و اگر طالب اولان کس نه غائب اولان
کس نه نیک اولور نه امر سز کفیل اولدیه یا کز کفیل اولور نه قضا اولور و غایبه اولان اولور نه قضا اولور
(و ضمان الدلله مشتری عند البیع تسلیم یبطل دعوی الضامن المبیع بعد ذلك) ضمان الدلله مبتدا و مضاف
الیه درو تسلیم خبری واقع اولدیه یعنی بایع مشتری ایچون بیع قفله در که ضامن اولق تسلیم در و اول میبده
با بیع حتی اولدیه قضا اولور و اول صفات کس نه تصکره اول میبده دعوی و طلب ایلدیه بایع رجوع ایدوب
طلب مبطل در و رضامن اولدیه اقام ایلدی حتی اولدیه قضا اولور و آتی طالب ایلدیه صحیح دکلور (و کذا لو کتب
شهادته و ختم علی صک کتب فیہ باع ملکه اریعایانا) و دخی دعوی باطل اولور چن بر کس نه کس نه شهادتی
بر صکه یعنی برویقه به یازسه و اول صک اولور نه ختم ایلدیه که فلان کس نه ملکی بیع ایلدی دیو یا خود بیع
بات یعنی بیع ناقد و فاطم ایلدیه بیع ایلدی دیو بر اسم شهادتی بوجله بیع ایلدیه کس نه اقرار در صکره رجوع
ایدوب طلب ایلدی صحیح دکلور (بخلاف ما لو کتبه علی اقرار العاقدین) ما بر کس نه شهادتی متعاقب کس نه
اقرار اولور نه یازسه تقدم ایدن کس نه خلاف قیودیه بیع متعاقب کس نه اقرار اولور نه شهادتی یازقی اول میبده دعوی
ایلدیه مبطل و مانع دکلور (و ضمان الوکیل بالبیع ائمن للموکل باطل) میبده وکیل اولان کس نه نیک موکل
ایچون اول میبده کس نه ضامن اولدی باطلدر (و کذا ضمان المضارب ائمن لرب المال) و دخی مضارب اولان
کس نه رب مال ایچون کس نه ضامن اولق باطلدر زیرا کفالت بر آدمک قفله اولان مالی طلب ایلدیه که التزامدر
طلب یونله مخصوصدر یونقدر برجه هر بریسی کندی قفله ضامن اولور (و ضمان احد الشریکین
حصه شریکه من عن ما باعه صفقة واحدة) و دخی ایکی شریک بریسی صفقه واحد ایلدیه بیع ایلدیه شریک
قشندن کس نه شریک حصه ضامن اولق باطلدر مثلا ایکی رجل بر رجله صفقه واحد ایلدیه بر عبد بیع
ایلدیه را ایکی کس نه بریسی کس نه شریک حصه ضامن اولور باطل اولور زیرا صفقه واحد
اولدیه بیچون عن ایکی کس نه مایته مشترک اولور و ایکی کس نه بری اول بر آخر حصه ضامن اولدی صحیح
اولدی کس نه قفله ضامن اولق لازم اولور دی اول ایلدیه باطلدر (وصح لوصفتین) و ضمان صحیح اولور چن
بیع صفقتین ایلدیه اولور صورته اشتراک اولور (و ضمان الدلله و الخراج و القسمة صحیح) ضمان الدلله اتفاقه
جا ندر و ضمان خراج دخی جا ندر زیرا دین مقوله سیدر و ضمان القسمة دین مراد قسما ملک اجرت ضامن اولدیه در
بعضی بی دیکه ضمان قفله دین مراد ضمان التواب ایشکه بیان اولدیه کس نه کس نه ایدوب فوای اولور نه عطف
ایلیک عطف تف بر در و بعضی لدر دیکه عطف انخاص علی الهام قیلند ندر محصل کلام بو انواع ثلاثه کس نه ضمانی
صحیحدر (و کذا ان لو تباينت بحق ککری شهر و اجرة الحارس اربع حق کجایات) تواب شول
نازله دو که مسلمینه حوایچون اصابت ایدر کو یاری اصلاح ایلدیه و سد نفور کبی بوقوله شیر ظهور ایدوب
مساین بیتده توزیع و تقسیم اولدیه بعضی لری اول حوایچی و برمه ده تردد ایلدیه تردد ایدن کس نه ایچون
بر آخر کس نه کفیل اولدیه کفالتی صحیح اولور کس نه اول تواب حق ایلدیه اولسون ذکر اوانان صوبو لری اصلاح
وسد نفور کبی و حارس کبی ابرقی کبی و کس نه بقی حق اولسون انواع کجایات کبی اولدیه کس نه کفالتی کبی
اتفاقه صحیحدر قسم نایکه کجایات ندر و نه خلاف واردر زیرا بعضی کفالت جا ندر کس نه دیدر و بعضی کفالت
صحیحدر در سار دیون کبی مطالبه اولور کس نه قنوی صحیح اولسون اوندیه در کجایات دیدیک فی زمانه
شول سیدر که ظله بقی حق اخلاص در و عوارض و بدل کبی اولان نکالیه در (و ضمان العهده باطل) مثلا
بر رجل بر رجلدن بر عبد اشتراک ایلدی بر رجل دخی عهده ضامن اولدی باطلدر زیرا لفظ عهده بر قاج
معناه اطلاق اولور بری صک قفله اطلاق اولور و بری عقد و حقوق عقد اطلاق اولور و بری بودر که
خیار شرط اطلاق اولور یونله ایلدیه قبل بیان عمل ایلدیه متعذر در اول ایلدن ضمانی باطل اولدی (و کذا
ضمان اخلاص) و دخی ضمان اخلاص باطلدر ابو حنیفه قفله در زیرا اخلاص ابو حنیفه قفله در میبده مستحقدر
تخلیص ایدوب مشتری به تسلیم ایلدیه باطلدر زیرا او که قادر دکلور (خلافه ما) امامین قفله در
خلاف واردر یعنی ضمان اخلاص قفله در جا ندر زیرا عینک تسلیمه قادر اولور ایلدیه کس نه ضامن اولور

(ولو قال الکفیل ضمنه الی شهر و قال الطالب بل حالا قال قول لا کفیل) و چن کفیل ایلدیه طالب نزاعه دوشوب
کفیل اولان کس نه بر آیه دکن ضامن اولدیه دیکه طالب اولان کس نه حالا ضامن اولدیه دیکه قول
کفیلکدر و بر حال اولق معنایه منکر در ضمنه ده اولان خبریه را جعفر و جاز که مدیونه راجع اولدیه
(و فی الاقرار للعقوله) و اقرار در قول مقوله کس نه بر کس نه بر آخره کس نه دکن یوزدر هم حقت
واردر دیو اقرار ایلدیه مقوله اولان کس نه یوزدر همی اولدیه قفله تصدیق ایدوب اجلی انکار ایلدیه قول مقوله
له کدر (ولایین خذ ضامن الدلله ان استحق المبیع مال یقض بینه علی باعه) مبیع اولان چن نئی مستحق
اولدیه بی ظهور ایلدیه ضامن الدلله اولان کس نه اخذ اولور مادامکه اول با بیع اولور نه اول مبیع کس نه
قضا اولدیه بینه ده اولان خبریه میبده را جعفر و با یبده ده اولان خبریه یبده را جعفر

باب کفایة الرجلین والعبدین

چون مصنف رحمه الله وجل واحد کفالتی یاتندن فارغ اولدی ایسه ایکی رجل کفالتی بیان شروع
ایلدی و دیدی (دین علیهما کفیل کل عن صاحبه) فاما ادهما لا يرجع به علی الآخر الا اذا زاد علی النصف
بر رجلک متاعک بهاسندن ایکی رجل اولور نه دخی اولور و هر بریسی کس نه صاحب کفیل اولدیه ایدوب
ایکی کس نه بریسی شول ادا ایلدیه کبی نئی ایلدیه اول بریسی اولور نه رجوع ایلدیه لا چن ادا ایلدیه کبی مقدار نصفدن
زیاده ادا و اده اولدیه رجوع ایدر زیرا ایکی رجل هر بریسی اولور نه اولان نصی ادا ایلدیه اصلدر و اول
بر نصف آخره کفیلدر و شول ادا ایلدیه کبی نئی کندی اولور نه اولان حد حساب اولور علی ماده اولان خبریه
رجلیته را جعفر اده اولان خاده اولان خبریه را جعفر و به ده اولان خبریه ادا ایلدیه کبی شیشه را جعفر

(ولو کفلا یمال عن رجل و کفیل کل منهما عن صاحبه فاما ادهما لا يرجع به علی شریکه او بکله علی الاصلی
لو باعهم) و اگر ایکی رجل بر رجلک اولور نه اولان ماله کفیل اولدیه هر بریسی کس نه
صاحبک اولور نه اولدیه ماله کفیل اولدیه ایچون بریسی شول ادا ایلدیه کبی شیشه نصی ایلدیه
کس نه شریک اولور نه رجوع ایدر یا خود جلد ادا ایلدیه کبی شیشه اول اصلدیه اولور نه رجوع ایدر اگر اصلدیه
امری ایلدیه کفیل اولدیه زیرا ایکی کس نه دخی اولور نه اولان شیده بر ایدر و ادا ایلدیه کبی شیشه
ایکی کس نه اولور نه دخی اولان خبریه خاده اولان مایه را جعفر بصفحه ده او بکله ده اولان خبریه
اداه اولان خبریه را جعفر و با یبده اولان خبریه را جعفر (وان ابرا الطالب ادهما فله اخذ الاخر
بکله) و اگر طالب اولان کس نه ایکی کفیل بریسی ایلدیه طالب ایچون کفیل آخری کل مال ایلدیه اخذ ایلدیه
واردر زیرا کفیل ایلدیه اصلدیه ایلدیه موحد دکلور و ایلدیه مالت کس نه اصلدیه اولور نه باقی اولور
اول بر آخر ایلدیه کل ماله کفیلدر و ده اولان خبریه طالبه را جعفر بکله ده اولان خبریه ماله را جعفر (ولو فسخ
المفاوضة فلیب الدین اخذ من شاء من شریکها بکل دینه) یعنی شریک مفاوضه ایلدیه شریک اولان کس نه لاول
شرکت مفاوضه فی فسخ ایلدیه لرب الدین اولان کس نه ایچون جا ندر اول مفاوضه فی شریک بریسی
استر نه کل دین ایلدیه اخذ ایلدیه شریک اده اولان خبریه مفاوضه به را جعفر و به ده اولان خبریه را جعفر
(وما ادهما ادهما لا يرجع به علی الآخر مال یزیه علی النصف) و شول شریک ایکی شریک بریسی ایلدیه لرب الدینه
ادا ایلدیه اول بر آخر لاولور نه رجوع ایلدیه مادامکه نصفدن زیاده اولدیه اده اولان خبریه را جعفر
به ده اولان خبریه اده اولان خبریه را جعفر را بکس نه به ده اولان خبریه را جعفر (واذا کتب العبدان
بعقه واحد و کفیل کل عن صاحبه رجوع کل علی الآخر یصف ما ندی) و چن ایکی عبد عقد واحد مکتب
اولدیه لاول ایکی عبد کس نه بریسی صاحبک کفیل اولدیه یعنی هر بریسی کس نه و قفله کفیل اولدیه
هر بریسی مال کس نه و بر دیک شیشه نصی ایلدیه اول بر آخر لاولور نه رجوع ایلدیه بوقوله استعسانا جا ندر
وقایس جا ندر اولدیه بر ابو عقد ده کفالت مکتب و کفالت بدل کتب واردر و ایلدیه بریسی علی حده
باطلدر و ایکی بریسی بر عقد اولق باطلدر و الا لیدر صاحب ده اولان خبریه را جعفر (وان اعترق
السید احدهما قبل الاداء صحیح) و اگر اول ایکی عبد کس نه اولان کس نه اول ایکی عبد مکتب بریسی مال کس نه
ادا و افرندن قدم اعتراق ایلدیه صحیح اولور ادهما ده اولان خبریه را جعفر (وله ان یأخذ حصه الآخر

منه اما من المتق كماله) ودر حق سید ایچون جائز در که اول بر آنر مکان حصه سنی سید کند و در آن
ایضا اصالت طریقه بقیه زیرا کند و سنی اصیل و یا خود معتقدین اخذ ایلیه کفالت هر بقیه زیرا صاحب
کفیل ایدی محصل کلام اول ایکی عبد لک سیدی بخیر در دیار سه بدل کفالت طریقه بقیه معتقدین اخذ
ایلد دیار سه اصالت طریقه بقیه اخذ ایلد (و رجوع المتق فقط بادی علی صاحب) و معتق اولان کسسه صاحب
اوزر نه الحق ادا ایلیدی شیعله رجوع ایچر زیرا کند و امر یله ادا ایلد (ولو کان علی عبد مال لا یجب علیه
الا بعد عتقه) و اگر رجوع مالو کان اوزر نه غیر مال اولسه اول عبد اوزر نه ادایی واجب اولر الا عتق
اولر نه نکره و یا مالو کیتی حالته بقیه مالک اولدی بقیه سنی سید نکدر و علیه ده اولان خیر عیده و ایچدر
و عتقه ده اولان خیر نه عیده و ایچدر (فکفل به رجل کفالة مطلقة لزم الکفیل حالا) یعنی اول عبد مالو کان
اوزر نه اولان مال بر رجل کفالت مطاقه ای یعنی مال و تا جیل قید ندن مطلق کفیل اولسه اول کفیل اولدی بقی
مال کفیل فی الحال لازم اولور اگر مطلق اولیوب مؤجل اولیدی قیل جلول الاجل طلب اولر ایدی به ده
اولان خیر مال راچدر (و اذا ادی لا يرجع علی العبد الا بعد عتقه) و حق کفیل اولان کسسه عبد اولر نه
اولان مال ادا ایلیسه انکه عبد اوزر نه رجوع ایچر الا عتقه نکره (ولو ادی رقبه عبد فکفل به رجل
عانت العبد فبر من المدی له انه من الکفیل فیته) و اگر بر کسسه بر عید رقبه من دعوی ایلیه یعنی بر شخص
من عید مدور بود دعوی ایلیه اول رقبه منی دعوی اولان عیده بر آنر کسسه کفیل اولسه من بود عید بعد
الکفالة فوت اولسه اولر کند نکره مدی اولان کسسه کند و عیدی اولدی بقیه شاهد کتورمه اول عیده کفیل
اولان کسسه آنر اوزر نه قیمتی ضامن اولور زیرا عینی اولدی بقیه تقدیر بقیه فی لازم اولور به ده اولان خیر عیده
راچدر نه ده اولان خیر نه عیده راچدر نه ده اولان خیر مدی به راچدر رقبه ده اولان خیر عیده راچدر
(ولو کفل سید عن عیده یا امره او عبد غیر مدیون عن میده فعتق فای ایدی لا يرجع علی الاخر) و اگر بر عید
کند و عیده اجر یله کفیل اولسه یا خود بر عید غیر مدیون کند و سید نه سید نه امر یله کفیل اولر کند نکره معتق
اولسه عید ندن و سید ندن هر قنغیسی که بر شیتی ادایی عتق اولسه قول افتد یستک اوزر نه و افتد یسی قولان
اوزر نه ادا ایلد کار ی رجوع ایچر

کتاب الحوالة

چون مصنف رحمه الله کفالت احوال ندن فارغ اولدی ایسه حواله نک احکامی بیانه شروع ایلدی حواله
لغتده قیل تحویل معناسته در اصطلاح شرعده (هی نقل الدین من ذمة الی ذمة) یعنی حواله پردی
بر ذمتند بر ذمته نقل ایلیکدر یعنی محیل اولان کسسه نک ذمتند اولر محال علیه نک ذمته نقل اولر
(و تصح فی الدین لای العین) حواله دینده صحیح اولور عینده صحیح اولر زیرا حواله نقل معناسته در عینده ایسه
نقل نه و اولر (رضی المحال و المحال علیه) یعنی حواله صحیح اولور محال علیه یعنی حواله اولان و در حق محال
عالمک یعنی حواله بی قبول اید نک مدیون بر ضار یله محیل حواله ایدن زید مدیون اوزر نه اولان حق یعنی دینی
عبر و محال یعنی حواله اولان و محال علیه یعنی حواله بی قبول ایدن بشر ذمتند اولان متفر را اولان عینی
الایون دیو زید دن طلب ایلیدی دین مقابله سنده اکامیل دیو (وقیل لاید من رضی المحیل ایضا) و دیلیکه
محیل اولان کسسه نک دینی رضایتند لایچدر (و اذا عتق بری المحیل یا تقبول فلا یأخذ المحال من رقبته لکن
یاخذ کتیل من الورثة اذ انما رماه مخافة التوی) و حق حواله تمام اولسه محیل اولان کسسه بری اولور یعنی
محال و محال علیه قبول ایله تمام اولسه و محیل اولان کسسه فوت اولسه محال اولان کسسه آنر که سندن
ایضا ایچر کن ور نه دن یا خود غرمادن کفیل اخذ ایچر لایله نک خوف ندن اوزر نه تر کنه ده اولان خیر محیل
راچدر (ولا يرجع علیه المحال الا اذا اقری حقه) و اولر محال اولان کسسه اولر محال اوزر نه رجوع ایچر الا
چون سنی حواله اوله سینه رجوع ایچر علیه ده اولان خیر محیل و ایچدر (وهو عتق المحال علیه مطلقا
او لا یجوز رجوعه و لا یجوز له ان یرجع) یعنی اولر نه عتق اولر نه رجوع ایچر علیه سینه بر سنی ای
اولر بری اولر محال عالمک حواله بی انکار ایدوب عین ایلیله و حال بود که محال و محیل یته لری و قدر
وهو سنی قوی به راچدر و انکار ده اولان خیر محال علیه راچدر و حواله ده اولان خیر نه کار راچدر

علماده اولان خیر حواله به راچدر (و عند ما یفایس المقاضی ایاها ایضا) و احامین قنده اول قوی بر فایس نک
اولر محال عالمک حال حیاتند مقلس باز نه سینه دینی ثابت اولور یعنی غفلتند در و اوزر نه حکم ایلمک ایچر
ایا ده اولان خیر محال علیه راچدر (و تصح بالدرهم المودعة) و در حق حواله و دینه اولر در اعم ایله صحیح
اولور و سینه اولان کسسه عید و سینه طریقه بقیه سیک در هم لمانت قوسه زید لک دینی بکره سیک در هم دینی
اولسه زید بکری اولر عید ده اولان سیک در هم حواله ایلیه صحیح اولور (و المحال علیه یبرأ من لا کما) محال
علیه اولان کسسه بری اولر اولر دینه اولان در اعمک فلاک اولسه زیر حق اکامیت عینی ایلی (و بالمعصوبه
ولا یبرأ من لا کما) و در حق حواله عصب اولر در اعم ایله صحیح اولور و اما فلاک اولسه محال علیه اولان کسسه
بری اولر بکرا کما ده اولان خیر و دینه به راچدر (و اذا عتق المحال علیه یا دین المودعة او للعصب لا یطالب
المحیل المحال علیه) یعنی حق حواله دین ایله یا خود و دینه یا خود عصب قید اولسه اولر محیل اولان کسسه
محال علیه اولان کسسه دن طلب ایچر زیرا محال حق عتق ایچدر (مع ان المحال اسوة غرماء المحیل بعد
موته) مع هذا المحال اولان کسسه اولر محیل اولان کسسه نک غرماسنه اسوة دینی برابر در محیل
موتند نکره مونه ده اولان خیر محیل و ایچدر (وان لم یقیم بشی فله المطالبة) و اگر حواله بر شیعله قید
اولر ایسه یعنی دین ایله یا خود و دینه ایله یا خود عصب اولسه قید اولر ایسه محیل ایچون مطالبه ایلمک
ولدر سینه اولان کسسه رب الله بخور جمل اوزر نه اولان سیک در هم سنی حواله ایلدن دینه محال
اولان کسسه نک حق اولر محال علیه اولان کسسه ده اولان دینه زید دینه و عصبه نقل ایچر بلکه محال علیه
اولان کسسه اوزر نه واجب اولان اولر محال دینی کند و مانع و فایکدر و اولر محیل اولان کسسه اولر
محال علیه ده اولان دینه و دینه سنی و مقصود حق قبض ایچر (ولا یطالب الحوالة یاخذها علی المحال علیه
او عنده) محال عالمک یاخذ یا خود اوزر نه اولان سینی محیل اولان کسسه اخذ ایچر حواله باطله اولر
عنده اولان خیر محال علیه راچدر (و اذا طاب المحال علیه المحیل مثل ما حال به فقال احلت بدین لی
علیک لا یقبل بلا حجة) حق محال محال علیه اولان کسسه بی حواله ایلیدی شیک مثالیه مطالبه ایلیسه
محیل دینی محال علیه بنم سنده اولان دین ایله حواله ایلدن دینه بقول حجت سنی یعنی سینه بقول اولر
زید دینم و لدر بود وی ایلیدی اجل دن سینه به محتاج اولدی زیرا الینه علی المدعیه به ده اولان خیر مایه
راچدر (ولو طاب المحیل المحال بما حال فقال احلتی بدین لی علیک لا یقبل بلا حجة) و حق محیل اولان کسسه
اولر محال حواله ایدوب قبض ایلیدی شیعله مطالبه ایلیه محال دینی اولر محیل اولان کسسه به سنی
اوزر که اولان دین ایله حواله ایلمک دینه محال قوی حجت قبول اولر قبول محیل کدر (و فکره السفیحة
دهی الا فی اراضی سوط خطر الطريق) سقیه ضم سینی ایله و سکون فاه ایله و فتح تاه فو قانه ایله واحد السفاق
دو سته لفظندن تعریب اولر سینه حکم معناسته در اصطلاح قهاده صفت ذکر ایلد بکدر و سقیه
سکر و اولر و سقیه اقر اردو یعنی بر کسسه بر بلد آخه کتورمک می ادا ایدوب لکن جرای خوف ندن
احاقط طریقه بقیه کتورمکدن خوف ایلمک بر کسسه به قرض و بر رب فلان بلده ده سنی بکم فلان تسلیم ایله
دیگر و سکر و اولر بکدن سینی زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم نفع بر ایدن قرضدن نمی بیورمکدر

کتاب القضاء

چون اکثر مع و شرایه و بنا و سنده و کفاله و حواله ده نزاع اختلاف واقع اولور قضاء فاضی به احتیاج اولور
مصنف رحمه الله مذکور انک عقیده کتاب القضاء ذکر ایلدی قضاء لغتده بر قاض معناه کار و بری الزام و تقدیر
معناسته کار و (وقضی بک الامتداد و الا یاه) کبی بری قاض اولر معناسته کار و (فاذا قضیت للصلاة) کبی
و بری فرض و تقدیر معناسته کار و قضی الحاکم بالثقیة کبی و اصطلاح شرعده الزام و فصل معناسته در
(القضاء بالحق من اقوی الفرائض و افضل العبادات) قضا الجاع علما ایله قرض کفایه دندر و ایکی خصمک مایسند
حق و عدل ایله قضا یا کقوی اولان فرائض دندر و افضل اولان عبادتند (و اهل من و اهل للشهادة) و اهل
قضا اولر کسسه در که شهادت اهل اوله یعنی هر یک که شایسته اشتراط اولور قاضیه مدعی اشتراط اولور و اهل ده
اولان بر قضاء راچدر (و شرط ادا بینه شرط ادا بینه) و قضایک علیه شرطی شهادت ادا بینه سیک

[illegible]

عالمه وسلم (من طاب القضاء وكل الى نفسه) - وور شدرد بسلامه ده اولان ضمیر قضایه راجعدر (و بجز تقاده
من السلطان الحائر) و دخی قضا جور صاحب اولان ملطاندن تقلد ایلمک یعنی اتمک تقلیدی ایله قاضی اولوق
جائزدر تقاده ده اولان ضمیر قضایه راجعدر (ومن اهل البقی) و دخی قضاء اهل بی دین تقلد ایلمک جائزدر و اهل
بقی شول کسه لر در که ملطانت طاعتدن خارج اولمشدر (الاذا کان لا یکنه من القضاء بحق) الا یقن اول
سلطان جائز اورد سلطان باقی اول قاضی حق ایله قضا ایلمکدن تمکن آید و منه مثلا کاتر شر یقه مخالف
شیرلر کتاب ایلمکه امر ایلمه اول حینده اندن تقلد جائز دکدر ممکنه ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر
(وان تقلد به ال دیوان قاض قبله وهو الخرا طه التي فيها السجلات والمحاضر وغيرها) و یقن قاضی سلطان
طرفندن مولی اولسه اعتداسکند و دن اول اولان قاضینک دیوانی طلب ایلمه دیوان ایلمه شول خرائطدر که
یعنی شول کسه لر در که انده سجلات وضع اولنور و دخی محاضر که جمع محضر در طلب ایلمه و بونلردن
غیری اولان شیرلی طلب ایلمه مثلا و صیدک و اوقاف و فرض تقدیر اولنان نفقات کتب و تحریر اولنان
صکوک قبله ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر و فیه اولان ضمیر خرائطه راجعدر (و یبعت امین یقضاهما
محضره المعزول او امینه) یکی متولی اولان قاضی کند و طرفندن اول معزول اولان قاضیده اولان خرائطی
قبض ایلمک ایچون ابکی امین ارسال ایلمه اول خرائطی معزول اولان قاضینک حضورنده یا خود اسبیتک
حضورنده قبض ایلمه لر یقضاهما ده اولان ضمیر خرائطه راجعدر او امینه ده اولان ضمیر معزوله راجعدر
(وبئلا نه شیافینا) یعنی اول ارسال اولنان ابکی امین اول سجلاتی معزول اولان قاضیدن شیافینا یعنی
بر طلب ایلمه و نلر بئلا نه ده اولان ضمیر معزوله راجعدر (ویجملان کل نوع فی خريطة علی حدة) و اول
یکی امین اولان کسه لر اول سجلات هر نوعی بر خريطة به علی حدة بنقشه جمه قوی به مثلا اموال آتیا نه نصب
وصی ایچون اولان سجلات بنقشه بر کسه ده و قس علی هذا (و یظفر فی حال المجرى منی) و اول قاضی جدید اولار
کسه اشد اکمحل حکومته حلول ایلمه اول محله محبوس اولان آدمک حاکم طایفه نظر ایلمه و هر برسی
نه خصوص ایچون حبس اولندیغن استفسار ایلمه (فن اقر بحق او قامت علیه بهینه الزمه) اعدی شول
کسه که برحق ایله اقرار و اعتراف ایلمه یا خود انکار ایدوب اوزرینه اول حق ثابت اولدیغنه اقامت ایلمه
ان الزام ایلمه علیه ده اولان ضمیر منه راجعدر الزمه ده اولان ضمیر یازرینه اکار راجعدر (ولا یعمل بقول
المعزول) قاضی جدید اولان کسه اول محبوسک حقه معزول اولان قاضینک قولیه عمل ایلمه زیرا معزول
اولقله احاد رعایا به الحاق اولمشدر و احکام اینه نهادنی کفایت ایلمه (والا ینادی علیه ثم یحلی سبیله بعد
ما استظهر فی امره و یا خذ منه کفیلا) یا کر اقرار ایلمه یبینه دخی قائمه اولسه اول محبوسک اوزرینه ندا
اوله که هر یکک محبوس اولان ابن ذلالت یاندره حق و ارايه به مجلس شرع بر یقه حاضر اوله بر کسه کلوت
دعوی ایدوب بر شی اثبات ایدرینه حکم اولنور هیچ بر کسه کلیوب بر شی اثبات اولنور ایه - بیلی
تخلیه اولنور یعنی اطلاق اولنور امر به استظهار اولنور دیکر یعنی احتیاط ایدوب تفحص ایلر که انصره
اطلاق ایلمه و اطلاق اولندیغی تقدیر به نقشه بر کفیل اخذ ایلمه و نور کیمیده اولان ضمارک جمله می
محبوسه راجعدر (و یعمل فی اودائع و غلات الوف بالینه اربا رازی الیه) و یکی متولی اولان قاضی
و دایعه متعلی اولان ماده لر ده و اوقافک غلاسه متعلق اولان دعوایله علی ایلمه یا خود ذوائید
اولان کسه نک اقراری ایله عمل ایلمه زیرا اجنبینک اقراری مقبول دکدر (لا یقول المعزول الا ان اقر و الیه
بالتسلیم منه) و ذکرا و نان قاضینک قولی ایله عمل اولغیه دیو حکمی بیان اولندی ایدی الا یقن ذوالید اولان
کسه یدنده اولان شعی معزول اولان قاضیدن احداثیلر یکنه اقرار و اعتراف ایلمه و الحینه معزول اولان
قاضینک قولنه عمل اولنور منه ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر (و یجلس للحکم جلوسا ظاهرا فی المسجد
و الجامع اولی) و اولر ابکی متولی اولان قاضی و صاحب امر اولان سلطان ناس را سنده حکم ایلمک ایچون
مسجد ده جلوس ظاهر ایله یعنی غیر محنتی و غیر محتجب اولان جلوس ایله جلوس ایلمه و لکن جامعه جلوس
ایلمه اولدورر بر جامع مسجد دن زیاده شهر نلدر (ولو جلس فی داره و اذن فی الدخول فلا بأس به) و اگر قاضی
اولان کسه کند و دارنده جلوس ایدوب ناسه کند و اوزرینه دخول ایلمکه اذن و برهه لا بأس به یعنی دارنده

جلوس ايله ده ضرر و فوئدر و راجحكم عبادت در مكان واحد مخصوص اواز اما وسط بلد ده جلوس ايلسي افضل
 و عامه به انهدر به ده اولان ضمير جلوسه راجحدر (ولا يقبل هديه الامن قريبه او بمن جرت عاده به هادانه
 ان لم يكن لها خصوصه ولا يرد على العادة) يعني قاضي اولان كسنه هيج كسنه دن هديه قبول ايلسون
 ادا كندى قريبن دن يعني خصم دن يا خود اكا ديه و برمكه عادي سبق ايتش اولان كسنه دن و بوايكي
 كسنه نك هديه لريك قبول اولمستك شرطى خصوصتلى اولديني تقديره و هديه لري معتاد دن زياده
 دكل ايسه دور زير زياده اولسه قضا صلحى ايجون اولور قريبه ده اولان ضمير قاضي به راجحدر عاده ده اولان
 ضمير منه راجحدر به هادانه ده اولان ضمير قاضي به راجحدر لم ماده اولان ضمير قريبه ايله هديه عادي اولانه
 راجحدر (و يحسب راجحدر عاده عاده) و دخی قاضي اولان كسنه عامه اولان دعوتله حاضر اوله خاصه نه
 حاضر اوليه (و هي ما لا يتخذان لم يحضر) يعني دعوت خاصه شول و لجه در يا خود شول طعا ملردر كه كند و سي
 حاضر اوليه ايدي افتخار اولمز ايدي (و يشهد الجنازة و يعود المريض) و دخی قاضي اولان كسنه جنازه نماز نه
 حاضر اوله و مريض اولان كسنه لري عياده ايله يعني زيارت نه واره (و يتخذ مترجما و كاتبا عدلا) و دخی قاضي
 اولان كسنه به لازمدر كه مترجم يعني ترجمان افتخار ايله كه خصم لده واقع اولان و وزلي اكا فها هم ايلك ايجون
 و دخی بر كاتيب افتخار ايله واقع اولان ماده لري قيد ايدوب تحرير ايلك ايجون (و يسوي بين الخصمين جلوسا
 و اقبالا و نظارا) و دخی قاضي به لازمدر كه ايكي خصمك ما بينتي تسويه ايله جلوسه و اقباله و نظره (ولا يدار
 احدهما) و دخی قاضي اولان كسنه به لايقدر كه ايكي خصمك بر سيله مسار ايله يعني سرا سويلسيه
 (ولا يشر اليه) و دخی اول ايلكك بر سته اشارت ايله (ولا يضيقه دون الاخر) و اول ايكي خصمك بر سته ضيافت
 ايدوب اول بر سته ايلكي ايله زير امهم اولور (ولا يفتك اليه) و دخی بر خصمك يوزينه كورلوب اول بر سته
 يوزينه تعيس ايله (ولا يمزج معه) و دخی انكه مازحه ايله يعني لطيفه ايجيه (ولا يلقنه جعنه) و دخی اول
 ايكي خصمك بر سته جعني تلقين ايله يعني خصمك كجا جواب مانع و واقع شويله درديه سن ديمه زير قاضي
 مسم اوله يفتدن غيري اول بر خصمك قلي منكمسر اولور و بوايكي كه بر خصوصتدن اوزي حقي ترك ايله باقنه
 و جعنه ده اولان ضمير راجحدر (و تركه تقيته الشاهد بقوله انهم يدكدا) و دخی قاضي اولان كسنه به
 مكر و هدر شاهد اولان كسنه جعني تلقين مالا شاهده (انهم يدكدا) يعني فلان معناه شهادت ايدور ميسين
 د بويجه (و استحسنه ابو يوسف في غير موضع التهمة) يعني امام ابو يوسف شاهد تلقين ايلكي حدن كورمستدر
 غير موضع تهمته اما موضع تهمت اوليقي انفاقه جائز دكدر استحسنه ده اولان ضمير تلقينه راجحدر (ولا يبيع
 ولا يشتري في محله) يعني قاضي اولان كسنه به لايقدر كه مجلس قضا ده بيع و شر ايله زير ابيع و شراده دخی
 تهمت وارد راجحه ده اولان ضمير قاضي به راجحدر (ولا يمازح) و دخی قاضي اولان كسنه به لايقدر كه خصم
 ايله و نه غير سيله مجلس حكمه مازحه ايله زير خلق اراده مه ايتي ساقط اولور (فان عرض له هم
 او نغاس او غضب او جوع او عطش او حاجه كف عن القضاء) و اكر قاضي اولان كسنه به غم و يا خود او بقر
 يا خود غضب يا خود اجلق و يا خود صوملاق يا خود قضا حاجت عارض اولسه ايكي خصمك ما بينته قضا
 ايله دن كف ايله يعني امتناع ايله زير قضا تفكره محتاجدر و بوايكي تفكر قابل دكدر و دخی هر برنده نهي
 خاص وارد ايلمستدر لده اولان ضمير قاضي به راجحدر (فإذا تقدم اليه الخصمان فان شاء قال لهما مالكما
 وان شاء سكت و اذا تكلم احدهما سكت الاخر) و بقی ايكي خصمك تقدم ايدوب قاضي حضورنده واقف اولسه ل
 قاضي اولان كسنه ضمير اولور اترسه ايكي خصمك اما ايلكي يعني نه در دعوا كزديه استقره سكوت ايله و بقی
 ايكي خصمك بري تكلم ايله اول بري سكوت ايدور تا كم اول خصمك كلامندن فارغ اولوب اول برينه مسؤل
 اوله (فصل) و قناكم حبس احكام قضا دن اولوب و اكا نيجيه احكام تلقين ايلديه مصنف رحمه الله و فصل
 حبس احكامي يانته وضع ايلمستدر (و اذا ثبت الحق لمدعي و طلب حبس خصمه فان ثبت بالافرا لا يحبس
 الا اذا امره بالاداء فان ثبت الحق لمدعي و طلب حبس خصمه فان ثبت بالافرا لا يحبس
 اكر اول حق اقرار ايله ثابت اولدي ايسه مادامكه اول خصمك ثابت اولان حقلك دفعنه امر اولوب ايايهي
 امتناع ايله اني حبس ايله و بقی ادا ايلمستدر امر ايدوب ايايله حبس اوله خصمه ده اولان ضمير مدعي به

راجحدر (وان ثبت باليمين حبه قبل الامر بالدفع و قيل لا) و اكر اول حقي يينه ايله ثابت اولسه حقلك مستحقنه
 دفع ايلكه امر ايلزدن مقدم حبس ايايه و ديكديكه قبل الامر حبس اولميه (وان ادعى انفق حبه
 في كل مال مبدل مال كائن و انقض) يعني مدعي عليه اولان خصم فقير اولديني اعايله قاضي اني
 حبس ايله هر شيدكه يديل اولسي طر يقيله لازم اولش اوله عن و قرض كبي شيلرده حبه ده اولان ضمير
 بارز خصمه راجحدر لزمه ده اولان ضمير نه اكارا راجحدر (او بالترامه كالمهر المجل والكفالة) و دخی قاضي اول
 فقرد عواسن ايدن خصمي حبس ايله هر شيدكه كندى نكسنه التزامي طر يقيله لازم اولش اوله مثلا خاوتك
 مهر مجلي كبي و كفالتی كبي شيلرده بالترامه ده اولان ضمير خصمه راجحدر (لا في ما عدا ذلك) بوز كر اولنان
 ماعد اردن حبس اولميه مثلا ضمان متلفات وارث جنایات و نفقات اقارب و زوجات كبي شيلرده (الا اذا
 برهن خصمه على بساره) الا بقی اول فقرد دعوى ايدن كسنه نك خصمي بساري اوزر نه برهن ايله يعني
 مالي اولديقنه شاهد كك تورسه اول حبينده حبس اولور خصمه ده اولان ضمير فقير راجحدر بساره ده
 اولان ضمير نه اكارا راجحدر (و يحبس مدته يغلب على ظنه انه لو كان له مال لظهره وهو الصحيح) يعني قاضي
 اولان كسنه مدعي عليه اولان فقير برمدت حبس ايله و نكه تاملنه بوفقيرك اكر مالي اوليدي بومدته
 اظهار ايدوردى غلبه ايدنيجه دكين صحيح دخی بودر بحبيده ده و على ظنه ده اولان ضمير قاضي به راجحدر
 انه ده و له ده ولاظهره ده اولان ضمير فقير راجحدر (وقيل شهرين او ثلاثة) و ديكديكه ايكي آي يا خود اوچ
 آي حبس ايله (فان لم يظهر له مال حتى يبطل) و اكر بومدتد فسكره مالي ظه و رايلايه قاضي انك سيلني
 تخليه ايله يعني اطلاق ايله لده و ديده ده اولان ضمير فقير راجحدر (الا ان يبرهن خصمه على بساره فيؤبد
 حبه) الا بقی اول فقيرك خصمي اولان كسنه انك بساره دخی و ارلني اولديقنه برهنه ايله اول زمانده
 بساي تا ايد اولور زير اول آدمك حقي و برمكه قادر ايكين منع ايلديكي اجلدن تا ايد ايله حبه مستحق
 اولور و بوزر كيدده اولان ضمير فقير راجحدر (ولا يسمع البيعة على اعاده قبل حبه عليه عامة الماشايخ)
 يعني قاضي اولان كسنه بر كسنه في حبس اولميه امر ايلد كده اول كسنه نه مسموم و معسر اولديقنه يينه م
 و اردر ديه قاضي اني حبس ايلزدن مقدم يينه من امتناع ايله عامه ماشايخ بونك اوزر نه در زير اينه سي
 قيه در مادامكه بره و بيايله تا ايد اولوب قبول اولمز اول مؤبد ايله حبه در اعاده و حبه ده اولان ضمير
 فقير راجحدر (و يحبس الرجل لنفقة زوجته) و بقی كند و زوجه نك نفقه ايجون حبس اولور زير
 و برمه سندن امتناع ايلكه ظالم او اشد زوجه ده اولان ضمير راجحدر (لا والله في دين ولده الا ان يبي
 من الاتفاق عليه) يعني والد اولان كسنه كند و ولد نك ديتنه حبس اولمز الا بقی والد كند و ولد نه اتفاق
 ايلدن ايايهي امتناع ايله اول زمانده حبس اولور و بوايكي ظلم دكدر و ولده ده اولان
 ضمير والده راجحدر عليه ده اولان ضمير ولده راجحدر (ولو مرض في الحبس لا يخرج اب كان له من يخدمه فيه
 والاخرج) و اكر اول حبسه اولان كسنه مرض اولسه اول حبدن اخراج اولميه اكر اول مرضك حبس
 ايجنده اكا خدمت ايدر كسنه سي و ارايه اكر خدمت ايدر كسنه سي بويجه حبدن اخراج اولنه لده
 و يخدمه ده اولان ضمير محبوبه راجحدر فيه ده اولان ضمير حبه راجحدر (ولا يمكن المحترف من اشتغاله فيه
 هو الصحيح و يمكن من وطئ جاريته) صاحب خدمت يعني اهل صنف اولان كسنه حبيده اولديني تقديره
 حبس ايجنده خدمتي اشتغال ايلد كدن نمكين اولميه صحيح بودر اشتغاله ده اولان ضمير محترفه راجحدر و فيه ده
 اولان ضمير حبه راجحدر (ان كان فيه خلوة) و اول محبوبس اولان كسنه سكند و جاريه سن و طئدن نمكين
 اولور اكر اول حبسه بومعنايه قابل برخلوت و ارايه جاريته ده اولان ضمير محبوبه راجحدر فيه ده اولان
 ضمير حبه راجحدر (و اذا تمت المدة ولم يظهر له مال حتى يبطل) و بقی اول محبوبك حبسي مدتي تمام اولسه
 و اصل بر مالي ظه و رايلايه قاضي انك سيلني تخليه ايله يعني اطلاق ايله لده و سيلده ده اولان ضمير محبوبه
 راجحدر (ولا يجوز بيعه و بين غرمائه بل يلازمونه ولا يتعونه من التصرف و السفر و اخذون فضل كسبه
 يقسم بينهم بالخصص) و دخی قاضي اولان كسنه اول حبدن اطلاق اولنان فقيرك و غرمائك نيته حائل
 و مانع اولسون يعني ارباب حقه حقرني طلب ايلدن مانع اوله و ن و اول ارباب حقه و اولان كسنه لردخی

راجعدر فصل) بوصول قضای جازر در رخصتی جازر بان ~~مسئله اول~~ فصلی در بیان
 (و بجز رخصت المرافق غیر حدود و قود) مرأه نك یعنی خاتونك قضای حدودك و قودك غیر بلند جازر در رخصت
 اولنشدیدی هر کس که شهادت اوله قضایه اول اولور حدود ایله قودك غیر بلند حد عقوبه مقدوره که
 اقامت ایلدکر و صحاح قود قاتلی مقتول بر شهادت ایلک اختری (ولا یستخلف قاضی الا ان یفرض الیه ذلک
 بخلاف المأمور بالجمعة) یعنی قاضی اولان کس که به خلیفه اختلاف ایلک جازر دکانر مکر اول قاضی به
 اختلاف ایلک سلطان طرفدن نفویض اولمش اوله مثلاً کاه اختلاف مکانک من ثقت) دیناش اوله اول
 سینده اکا اختلاف ایلک جازر اولور اما جمعه نمازیه مأمور اولان خطیب بود کرا اولان مسئله نک خلاصه در
 فرائض خطیب اولان کس که به نمازده اختلاف ایلک صحیحدر جمعه نمازینک فوت اولسی خوفندن او توری
 الیه ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر (واذا استخلف المفوض الیه فتأبیه لایعزل بعزله) بچن اول مقوض
 اولان قاضی بر نائب اختلاف ایلده اول قاضی معزول اولغله نائب عزل اولغز فتأبیه ده اولان ضمیر اول
 اختلاف ایلدک فسی به راجعدر بعزله اولان ضمیر نه اگر راجعدر (ولا یؤونه بل یؤوب الی امیل) ودخی
 مذکور نائب اول قضینک و تیله عزل اولغز بلکه اول نائب اصلک تأبیدر که سلطاندر بموده اولان ضمیر
 قاضی به راجعدر (و غیر المفوض الیه قضی تأبیه بحضوره او بقیته فاجازه جاز کفی الوکالة) اختلافی مقوض
 بچن دخی بچنکه رایی من حضورند با خود حل غایت به بر ماده ده قضایه حکم ایلده اول قاضی اول
 نائب قضایه اجازه و رسمه یعنی جازر کورسه جازر اولور و کالنده جازر اولد یعنی کبی مثلاً وکیل غیر مقوض
 اولان کس که بر وکیل نصب ایلده بود وکیل تصرفی مؤکال حال حضورند و حال غیبتنده عمل ایلده و مؤکل
 دخی اجازه و رسمه جازر اولور تأبیه ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر بحضور نه ده او غیبتنده اولان ضمیر بر نه
 قاضی به راجعدر اجازه ده اولان مقول ضمیری عمل راجعدر (واذا رفع الی القاضی حکم قاض آخر فی امر
 اختلاف فی الصدور الاول امضاء ان لم یخالف الکتاب اوالسنة المشهورة اوالاجماع) و بچن بر قاضی به بر ماده
 خصوصنده بر آخر قضینک حکمی رفع اولنسه بونده صدر اول که صحابه رضی الله عنهم اختلاف ایلدکر
 اول حکمی امضا ایلده اگر کاه وقت مشهوره به راجعده مخالف دکل ایلده محصل کلام بچن بر قاضی به بر آخر
 قاضینک بر ماده ده قضایه یعنی حکم ایلدکی ماده نک صورتی رفع اولنسه اول حکمی امضا ایلک واجب اولور
 مکر که کاه وقت و اجماع امته مخالف اوله اولینده امضا ایلدون قیه ده اولان ضمیر اول رفع اولنسان حکمه
 راجعدر امضاء ده اولان ضمیر نه حکمه راجعدر (وما یجتمع علیه الجاه ولا یعتبر فی خلاف البعض) وشول
 حکمه جمعه عمل مستنده اجتماع ایلده قاضینک اختلاف ایلسی اعتبار اولور بر اصول فقیه ده
 بیان اولغز و که اکثر علما نک اتفاق بر حکمک بونده کافیدر کاک اتفاقه احتیاج بودر علیه ده اولان ضمیر
 ماقبلنده حکم معنانه اولان مایه راجعدر قیه ده اولان ضمیر اجتماع اولان حکمه راجعدر (والقضاء یجمل
 او حرمة یفقد ظاهر ارباطنا و لو شهادت زور و اذا ادعی بسبب معین) بچن بر شینک حلال اولنسه با خود حرام
 اولننه قضا ایلان یعنی حکم ایلک ظاهرده و باطنده نافذ و صحیح اولور او حنیفه قنده اگر شهادت زور ایله
 اولورسه ده بچن دعوائی بر سبب معین ایله اولنسه مثلاً نکاح کبی و طلاق کبی و بیع و شرا کبی شلرده و هبه
 اوله حق صدقه ده ایکی روایت وارد (وعندهما لا یفقد باطن شهادت الزور) و امامین قنده اگر که ظاهرده نافذ
 و صحیح اولور اما باطنده قضا نافذ و صحیح اولغز بچن شهادت زور ایله اولنسه (فلو اقامت بینة زور به تزوجها و حکم
 به حل لهما تمکنه خلافاً لها) و اگر بر خاتون بر و بچنک اوزر نه بینة زور اقامت ایلده که بورجل کندوبی
 تزوج ایلدیدی و قاضی اولان کس که اول بینة و بچنجه حکم ایلده اول خاتون حلال و جازر دکر کندو
 نفسی اول و بچن تمکن ایلدیر امام ابو حنیفه قنده امامین ایچون خلاف وارد یعنی اولنک قنده نفسی تمکن
 ایلک جازر دکر اما ابو حنیفه حضور قاضی دلیلی بودر که علی رضی الله عنه زمانده بر کس نه بر خاتون اوزر نه
 دعوی ایلدوب و خاتون بین نکاحی خاتوندر و بایک شاهد کوروب شهادت ایلد کارنده حضرت علی
 رضی الله عنه شاهد لک شهادتیه منکوحه سی اولد یفته حکم ایلد که خاتون زوریه علی حضرت خطاب
 ایلدوب یا امیر المؤمنین که چه بین اوزر به نکاح ثابت اولدی لکن حقیقته مقدم نکاح اولنشدیدی شهادتی

حاله باری رضام ایله نکاح ایلدیده که علی رضی الله عنه زواجک شاهدک دیو پیوره شلردر و امامینک دلیلی
 بودر که شهادت زور باطننا حجت دکر را بحق ظاهر راجعدر و قضایک نفوذی بختک قوتیه کورده در انده اولان
 ضمیر مقدر اولان و بچن راجعدر تزوجها ده اولان ضمیر اقامتده اولان تا تأبیه راجعدر به ده اولان ضمیر
 تزوج راجعدر ایلده اولان ضمیر مرأه راجعدر و تمکنیه ده اولان ضمیر تزوج راجعدر (وفی الاملاک المرسلة
 لا یفقد باطننا اتفاقاً) ودخی املاک مرسله یعنی مطلقه ده که اکسب معین ذکر اولمش اوله شهادت زور ایله
 ظاهرده نافذ اولورسه اما باطنده اتفاق علما ایله نافذ اولغز بر املاک مطابق بغير سبب اثبات ایلک طاق بشر دکانر
 (والقضاء فی مجتمد فیه بخلاف رأیه ناسیا و عامدا لا یفقد عندهم ایه یعنی) یعنی قاضی اولان کس که بچن دخی
 اولان مسئله ده بر مجتمد اولان کس که نک رأینک خلافجه ناسی اولد یعنی حالده قضا ایلک کلک نافذ اولغز امامین
 قنده یعنی کاه و سننه راجعده امته مخالف اولمش شرط لده و بچنکه یعنی امامین قولیه فتوی اولور و منلا حنفی
 المذهب اولان کس که شافعی مذهبی اوزر ناسیا یا خود عامدا حکم ایلده قضای نافذ اولغز امامین قنده
 امام حنفی المذهب اولان کس که ابو یوسف و محمد ذهاب اولد قاضی قول ایلده با خود دائمه حنفیه دن برینک
 ذهاب اولد یعنی قول ایلده قضا ایلده خلاف رأی اولغز رأیه ده اولان ضمیر مجتمد راجعدر و عندهما ده اولان ضمیر
 تنبیه امامینه راجعدر به ده اولان ضمیر امامین قولنه راجعدر (وعند الامام یفقد لواناسیا) و امام ابو حنیفه
 قنده نافذ اولور اگر ناسی اولورسه ده (وفی القعد و روایتان) رعدده ایکی روایت وارد یعنی اگر عامدا اولورسه ده
 ایکی روایت وارد (ولا یقضی علی غائب الا بحضوره تأبیه حقیقه کوکله) یعنی قاضی اولان کس که حقیقه غائب
 اولان کس که نک اوزر نه قضا ایلده یعنی حکم ایلده الا اول غائب اولان کس که نک حقیقه نائبی اولان کس که نک
 حضورنده مثلاً اول غائب و کبلی کبی و وصیسی اولان کس که نک حضورنده قضا ایلده زور بونلر نک مقامه قائم
 اولور نه نائب ده اولان ضمیر غایبه راجعدر کوکله ده اولان ضمیر نه غایبه راجعدر (اوشترعا کوصی نصیه
 القاضی) مصنفک اوشترعا قاضی حقیقه قولنه معطوفدر یعنی ودخی غائب اولان کس که نک شرعاً نائبی اولان
 کس که نک حضورنده اول قاضینک نصب ایلدکی وصی کبی مثلاً مدعی علیه اولان کس که میت اولنسه و انک
 بر غائب صغیرا و غلی اولنسه حاکم کابروسی نصب ایلده اول وصینک اوزر نه قضا اولننه نصب ده اولان ضمیر
 وصی به راجعدر (اوحکما بان کان مایذی علی الغائب مایا مایذی علی الحاضر) مصنفک اوحکما قاضی شرعاً
 قولنه معطوفدر یعنی ودخی قاضی اولان کس که نک غائب اولان کس که نک اوزر نه حکم ایلده الا اول غائب اولان
 کس که نک حکماً نائبی اولان کس که نک حضورنده یعنی اول غائب اوزر نه دعوی اولنسان شیشی حاضر لک اوزر نه
 دعوی ایلده سبب ارباق کبی اولینده غایبک اوزر نه حکم ایلک جازر در مثلاً بر کس نه بر غیری کس که نک یدنده
 اولان داری دعوی ایلده اول ذوالیدده انکار ایلدوب بودار بین ملکدر دیوب غائب اولان فلان دن اشترا
 ایلدیکنه بینة اقامت ایلده بینة سی قبول اولور و حکم اول غائب ایلده حاضر لک اوزر نه ثابت اولور و صکره اول
 غائب حاضر اولنسه تکرار اول بینة نک اجتماع اولنسه احتیاج بودر (فان کان شرطاً لا یصح) یعنی اول غایبک
 اوزر نه دعوی اولنسان شی شرط ایلده صحیح اولغز نه حاضر لک اوزر نه و نه غایبک اوزر نه مثلاً بر خاتون کندو
 زوجنه من بین طلاق غائب اولان فلانک تعلیق ایلدکی طلاق ثلاثه ایله تعلیق ایلد لک بیه و اول غائب اولان
 فلان کندو زوجنه من طلاق ثلاثه ایله تعلیق ایلدیکنه خاتون بینة اطهار ایلده بینة سی قبول اولغز زور اول
 غائب اولان کس که بوندن متضرر اولور و اگر متضرر و متأذی اولغز ایلده جازر اولور (ویقرض القاضی مال الیتم
 و یکتب ذکر الحق) یعنی قاضی اولان کس که مال یتیمی اقراض ایلد یعنی قرض و بر و اول ده تیکه اقراض دکر
 کتب ایلد یعنی فلان مقداری فلان کس که به اقراض ایلدیکنه حجت یازر (ولا یجوز ذلک للوصی
 ولا لاب فی الاصح) یعنی مال یتیمی وصی ایلد اب ایچون اقراض ایلک جازر دکر و بر استخلاص ایلننده
 عاجز لرد (فصل) بوصول خصمین طرفدن قاضیدن غیر تحکیم اولنسان کس که نک بینده در بعضی علما
 بونی فروغ قضادن عدا باشتارد (ولو حکم الخصمان من یصلح قاضیا لیکم بینهما صح و نفذ حکمه علیهما
 بینة اوترار اولکول) اگر متدعی اولان کس که لر یعنی ایکی خصم قضایه صلاحیتی اولان کس که بی
 مایلد بر من فصل ایلک ایچون تحکیم اندر سه لر تحکیم صحیح اولور و ایلدکی حکم اوزر لر نه نافذ و جاری اولور

مدعیانک بینہ سیدہ بخود مدعی علیہن ادرا بریاجود عید ر مکرول بلیله بینہما ده اولان ضمیر
 خصماہ راجعدر حکمہ ده اولان ضمیر محکم اولان کسنتہ یہ راجعدر علیہما ده اولان ضمیر نہ خصماہ راجعدر
 (واخبارہ صح باقرار احد الخصمین وبعدالة الشاهد حال ولائہ) یعنی اول محکم اولان کسنتہ نک ایکی
 خصمک برینک اقرار ایلد بکنہ اخباری وشاهد اولان کسنتہ نک عدالتہ اخباری حال ولائہ صحت و مقبولدر
 اخبارہ ده اولان ضمیر محکم اولانہ راجعدر ولائہ ده اولان ضمیر نہ اکرا راجعدر (ولکل منہما ان يرجع قبل
 حکمہ لا بعدہ) اول ایکی خصمک ہر بریسی ایچون جائزدر کہ اول محکمک حکمندن اول رجوع ایلد بعدہ
 دکلدر منہما ده اولان ضمیر خصمینہ راجعدر حکمہ ده اولان ضمیر محکمہ راجعدر بعدہ ده اولان ضمیر حکمہ
 راجعدر (واذا رفع حکمہ الی قاض امضاء ان وافق مذہبہ والانتقضہ) یعنی اول محکم اولان کسنتہ نک حکمی
 ر قاضی بہ رفع ارسہ انی تفتد ایدوب امضاء ایلدہ اگر کسند مذہبہ موافق ایلدہ و اگر مذہبہ موافق دکل ایلدہ
 انی نقض ایلدہ زیرا اول محکمک حکمی قاضی بہ لازم اولوراموردن دکلدر حکمہ ده اولان ضمیر محکمہ راجعدر
 امضاء ده اولان ضمیر نہ محکمہ راجعدر مذہبہ ده اولان ضمیر قاضی بہ راجعدر و نقضہ ده اولان ضمیر
 حکمہ راجعدر (ولا یصح التحکم فی حدودہ) یعنی قاضیدن غیر حدودہ وقودہ محکم ایلک صحت دکلدر
 (وبصح فی سائر الجہات) وسائر جہات داندہ محکم صحت اولورہ صاف اولان طلاق کی واکتسابہ اولان شہر
 کی (فالاولا یعنی بہ دفعا لتمام الاحوال) یعنی مشایخ بدیلر کہ اول محکم اولان کسنتہ نک حکمہ فتوی
 ویرلیہ یعنی حکمی جائز اولد یقنہ فتوی ویرلیہ عوام ناسک شجاعتی دفع ارفق ایچون دخی مولی اولان
 قاضی بہ احتیاج راعت ارفق ارفق شریع نہ بدی درق و جہتی مضمحل اولور (و لک حکمہ فی دم خصماہ حکم فی الدیۃ
 علی العاقلة لا یقنہ) واکراول ایکی خصم اولان کسنتہ ل اول محکم اولان کسنتہ فی خطا ایلد واقع اولان دمہ
 محکم ایلدہ ل محکم دخی اول دکل دینی ع قنہ ن اوزر نہ دردیو حکم ایلدہ بوجہ صمدہ حکمی نافذ اولر
 زیرا حکمی خصمہ قنہ نافذ اولور عاقلة قنہ نافذ اولر حکمہ ده اولان ضمیر محکمہ راجعدر (ولا یصح حکم
 التحکم ولا المولی لا یوہ رولہ و زوجتہ و بصر علیہ) یعنی محکم اولان کسنتہ نک حکمی ابوینر نہ وولدر نہ
 و زوجہ لر نہ صحت دکلہ و اوزر نہ حکم ایلدی صحتدر (وبصح ان ولاہ وعلیہ) یعنی مولی اولان قاضینک
 حکمی انی تولیہ ایدن سلطان ایچون حکم ایلدی و دخی اوزر نہ حکم ایلدی صحت و نافذدر ولا دم اولان ضمیر
 بارز قاضی بہ راجعدر و علیہ ده اولان ضمیر سلطانہ راجعدر (مسائل شتی) مبتدء محذوف خبری واقع اولشددر
 تقدیر کلام ہذہ مسائل شتی و شتی مسائل صفتی واقع اولشددر یعنی بودکر اولہ جتی مسائل برالای مسائل
 متفرقہ در احکام قضایہ متعلقہ در استدلال طریقیہ بوجہ مذکور اولشددر (لیس لادی مقل علیہ علولغیرہ ان
 یدعی مقلہ ایتقب کولہ بلارضی ذی الملک) بر غیر کی کسنتہ نک فوقانی یعنی اولسہ مقلامندہ اولان کسنتہ ایچون
 بر صحت قضی و یا خود بر بخترا حق بود و مکرر ضابطہ اولہ بوجہ بلا ضابطہ کلا در کلا مضراولون
 کلا اولسون علیہ ده اولان ضمیر مقلہ راجعدر و لغیرہ ده اولان ضمیر ذی بہ راجعدر (ولا لادی العلوان یعنی علیہ)
 و دخی علوصاحی اولان کسنتہ بہ جائز دکلدر کہ اول مقلہ اوزر نہ بنا ایلدہ بوجہ قنہ علیہ ده اولان
 ضمیر مقلہ راجعدر (وعندہما لکل منہما فعل مالا شر فیہ بلا رونی الاخر) و امامین قنہ ہر بر نہ جائزدر کہ
 کند و کاتندہ شرری اولین فعلی اشک اول بر آخرک رضائز زیرا کندی ملکنندہ تصرف ایلددر (وقیل
 قواہما نفسیر لقولہ) و بدیلدیکہ امامینک قوللری امامک قولنی نفسیر در زیر ابو حنیفہ نک اول ذکر اولان
 اشایی منع ایلد بکنن علی قن شرری اولسہ و امامین قن شرری اولسہ جائزدر دینلر بوجہ قوللری
 امامک قولنہ نفسیر واقع اولور و ولہما ده اولان ضمیر امامینہ راجعدر لقولہ ده اولان ضمیر ابو حنیفہ بہ راجعدر
 (ولیس لاهل زانفہ مستطیلہ تا نسب منہما مستطیلہ غیر نافذہ فتح باب فی المنع) معلوم اولہ کہ ایس اخوات
 کان دندر اسمی رفع ایدوب خبری نصب ایدن کلماتد در لاهل زانفہ جار مع المجرور بحلا منصوب اولوب لیس
 بہ خبر واقع اولشددر فتح لفظ امر قوعدر اسم مخر واقع اولشددر ایدی معنای ترکیب بودر کہ اول زانفہ
 مستطیلہ نک یعنی محلہ طویلہ نک ایدن مستطیلہ بر غیر نافذہ یعنی بر موضع آخرہ منسحب اولہ اہلنہ جائز
 دکلدرہ اولسہ ہذہ برقیہ راجعدر (و لیس لاهل زانفہ مستطیلہ غیر نافذہ) یعنی دکلدر ہذہ

بوسیدن جائز اداری بعض فضلا اول زانفہ مستطیلہ ہذہ بر مستطیلہ غیر نافذہ فتح اولشددر تمثیل ایدوب
 تصور ایلشددر صورت بودر (وفی النافذہ و مستطیلہ بر ذلک طرفا ہا اہم ذلک) و اول نافذہ اولان منسحبہ ده و ایکی
 طرفی ملصق اولان مستطیلہ ہذہ و ایکی محذوف اہلنہ جائزدر کہ اول منسحبہ ده فتح باب ایدہ (زیرا ہر بر نہ اندہ
 حق مہر و اوزر بر اساحتہ مشترکہ مقلہ سیدر و اول مستطیلہ ہذہ اولوب ایکی طرفی ملصق اولانی تمثیل ایدوب
 تصور ایلشددر صورت بودر کہ کرا و انور (ومن ادعی ہبہ فی وقت فمثل ینتہ فقال بحدی الہیۃ فاشتریتہ منہ
 اول یقل ذلک فیرہن علی الشراء بعد وقت الہیۃ تقبل و لوقبلہ لا تقبل) وشول کسنتہ کہ بردارک بروقتہ ہبہ
 اولد یقنی ادعا ایلدہ قاضی اولان کسنتہ ایدن ہبہ اولد یقنہ ینتہ طلب ایلدہ مہرب اولان کسنتہ قاضی بہ
 اول واجب اولان کسنتہ بکامیہ ایلد بکنی انکار ایلدی و بنانی ایدن اشترا ایلدم و یا خود بحدی الہیۃ قولنی
 دعیوب ہبہ وقتند نصکرہ اشترا ایلد بکنہ برہنہ ایلد یعنی ینتہ اقامت ایلدہ ینتہ سی قبول اولور و اگر ہبہ
 وقتند اول اشترا ایلد بکنہ برہنہ ایلدہ قبول اولنر فاشتریتہ ده اولان ضمیر یا قدر اولان دارہ راجعدر نہ ده
 اولان ضمیر و اہبہ راجعدر قبلہ ده اولان ضمیر وقت ہبہ بہ راجعدر (ومن ادعی ان زیدا اشتری جاریتہ فانکر زید
 و ترکہا و خصومتہ حل لہ بطوہا وشول کسنتہ کہ زید کزدون جاریتہ من اشترا ایلدی دیو ادعا ایلدہ زید دخی ایدن
 اشترا انکار ایدوب خصوصتی ترک ایلدہ مدعی ایچون اول جاریتہ بطی ایلک حلال اولور و جاریتہ ده اولان
 ضمیر من ادعی ده اولان نہ راجعدر و ہر ضمیری مدعی بہ راجعدر خصوصتہ ده اولان ضمیر نہ مدعی بہ راجعدر
 و طہارہ اولان ضمیر جاریتہ راجعدر (ومن اقر بقبض عشرۃ وادی انہاز یوف او نہرجہ صدق لان ادعی انہا
 ستوقہ) وشول کسنتہ کہ بر کسنتہ دن اون درہم قبض ایلد بکنہ اقرار ایلدہ صکرہ زبوفدر یا خود نہرجہ دردیو
 ادعا ایلدہ عینیلہ تصدیق اولور و زیر راجلہ سی جنس در اہم دندر اما عشرہ فی ستوقہ دردیو ادعا ایلدہ تصدیق
 اولنر زیرا ستوقہ جنس در اہم دندر دکلدر نہ کیم ہر ذی سان اولانہ کر دکر انہا ده اولان ضمیر عشرہ بہ راجعدر
 (ولان اقر بقبض الحیاد او حقہ او ان اوبالاستیفاء) واکراول کسنتہ جیاد قبض ایلد بکنہ اقرار ایلدہ یا خود
 حقنی قبض ایلد بکنہ اقرار ایلدہ زیرا حقنی جیاد در یا خود دندر دیو قبض ایلد بکنہ اقرار ایلدہ یا خود استیفاء
 ایلد بکنہ اقرار ایلدہ صکرہ زبوفدر یا خود نہرجہ دردیو ادعا ایلدہ تصدیق اولنر (والزبوف ما یردہ بیت المال
 والنہرجہ ما یردہ التجار ایضا و استوقہ ما غلب غشہ) یعنی زبوف شول در اہم در کہ انی بیت المال و تجار دخی و ذ
 ایلد کزیدر و دخی دار السلطنہ نک غیر بستندہ ضرب اولنر اولہ و ستوقہ شول در اہم در کہ غشی غلبہ ایلش اولہ
 یعنی باطنی فحاش ظاہری قضہ ایلد محلی اولان در اہم در پردہ ده اولان ضمیر ماقبلندہ اولان مابہ راجعدر
 و ایکی پردہ ده اولان ضمیر دخی کذلک و غشہ ده اولان ضمیر دخی کذلک (ومن قال لمن اقر لہ یا فلیس لی علیک شتی
 تم قال فی مجلسہ نم لی علیک الف لا یقل نہ لا یجہ) وشول کسنتہ کہ کندوہ یلک درہم اقرار ایدن کسنتہ بہ
 بنم شدہ ہیچ نہنم یوقدر دیسہ صکرہ نہ اول مجلسہ نہنم سنک اوزر کدہ یلک درہم واردر دیسہ صکرہ کی
 واقع اولان قولی مجتہز یعنی ینتہ من قبول اولنر دعی اولد یقنی ایلدن مجلسہ ده اولان ضمیر مقلہ راجعدر
 و منہم اولان ضمیر نہ اکرا راجعدر (بخلاف مالو کذب من قال لہ اشتریت منی ہذا ثم صدقہ) اما اشتريت منی
 ہذا یعنی من بندن بوشیدی اشترا ایلد دین کسنتہ نک قولنی تکذیب ایلدوب بعدہ تصدیق ایلک تقدیم ایلدن
 مسئلہ نک خلافدر یعنی صکرہ ایلد بکی تصدیق صحت اولور (ومن قال لمن ادعی علیہ مالا ما کان لک علی شتی فط
 قیرہن علیہ بہ فیرہن ہو علی القضاء او الایراہ قبل برہانہ) شول کسنتہ کہ اوزر نہ مال ادعا ایدن کسنتہ بہ بنم
 اوزر نہ بر شیک یوقدر دیسہ مدعی دخی اول ادعا ایلد بکی شیتہ برہنہ ایلدہ اول مدعی علیہ دخی اوزر نہ
 اولانی قضہ ایلد بکنہ یا خود ابرا اولد یقنہ برہنہ ایلدہ اول مدعی علیہک برہانی قبول اولنور و ایکی علیہ ده
 اولان ضمیر ان نہ اولان نہ راجعدر ایکی علیہ ده اولان ضمیر مالہ راجعدر برہانہ ده اولان ضمیر مدعی علیہ
 راجعدر (وان زاد علی انکارہ ولا عرفک فلا) یعنی اول انکار ایدوب ہیچ سنک بنم اوزر نہ بر شیک یوقدر
 دین کسنتہ ولا عرفک قولنی زیادہ ایلدہ یعنی ہیچ سنک بنم اوزر نہ بر شیک یوقدر و بن سنی بلم دیسہ برہانی
 قبول اولنر یعنی قضہ ایلد بکنہ یا خود ابرا اولد یقنہ ینتہ سی قبول اولنر انکارہ ده اولان ضمیر مدعی علیہ
 راجعدر (ولادعی منی شریع استہمہ و ایدرہا بعب فانکر فیرہن المادی علی اشیع والمذکر علی البراءۃ

من كل عيب لا يسمع برهان المنكر) يعني انكر بر كسبه بر اخر لاورنه بوايم بكا جاريه من بيع ايلدي دوا دعا
 ايدوب واني بر عيب ايلدي دوا دعا مراد ايلسه مدعي عليه اولان كسبه اني انكار ايلسه صكره مدعي اولان
 كسبه منكر لاني بيع ايلدي كسبه برهنه ايلسه صكره منكر اولان كسبه دخی هر عيب دن بری اولد بفته برهنه
 ايلسه اول منكر اولان كسبه نك بايع اوزر نه برهاني قبول اولتيمه زير عهده هر عيب دن بری اولان اقتضا ايدوب
 ويرا انك اشتراط اولتيمه عقد ايجون معتبر در واول وجوديحه مستدعيه دراني ايلسه بايع انكار ايلد رايدي
 برهنه ايدوب شهادت ايدوب مبي دعواسته مناقض اولوب بواجادن برهاني استماع اولتيمه ايله اولان ضمير
 اخره راجعدر منه ده اولان ضمير مدعي به راجعدر ورده ده اولان ضمير اسم به راجعدر (وذكر ان شاء الله
 في آخر الفصل بطلان كسبه وند هما بطل اخره فقط وهو استعسان) يعني بجن بر خصوص ايجون بر صك يعني
 برجت كسب اولسه واول صك اخر نه ان شاء الله ذكر اولسه اول جله صكي ابطال ايدوب امام ابو حنيفه قنده
 بوايه نيا سدر زير اول صك جله مي جله واحد حكمنده در اول بری برهنه عطف اولان اشيا اعتبار ايله در
 وامامين قنده انجق اول صك اخری ابطال اولتوب بوايه استحسان در زير صكره اولان جله ركندوب
 نفس ايله مستقل ركاه ده اولان ضمير صكره راجعدر (فصل) بوفصله عيینه وشاهده متعلق نيجه شيتار بيان
 اولتوب (مات نصراني قتالت زوجته است بعد موته وقال وارثه لابل قبله قال قول له) بر نصراني مرد ارانه
 ومرد اولد قد نصكره فلانه زوجه مي بن فلان زوجك موتد نصكره اسلامه كدم ديسه واول هلال اولان
 نصرانيك وارث اولان كسبه بلكه موتدن اول مسلمان اولدك ديسه قول وارثك قوليد بر عيني ايلد زير ابو حنبله
 ناسد وحوال ايله ما قبله دلالت ايدوب معلوم اولد كيه قبل الموت مسلمه ايش بوتقد بر قول وارثك زوجه ده
 اولان ضمير نصراني به راجعدر بعد موته ده اولان ضمير نه اكار راجعدر وارثه ده اولان ضمير نه نصراني به
 راجعدر قبله ده اولان ضمير موته راجعدر قال قول له ده اولان ضمير وارثه راجعدر (وكذا لو مات مسلم قتالت
 زوجته است قبل موته وقال الوارث بل بعد) يعني وكذا قول وارثك قوليد بر عينه اكر بر مسلم وفات
 ايلسه اند نصكره فلانه زوجه مي بن فلان زوجك موتدن اول مسلمه اولدك ديسه وارث اولان كسبه بلكه من
 موتدن صكره مسلمه اولدك ديسه قول وارثك زوجه ده اولان ضمير مسلمه راجعدر قبل موته ده اولان
 ضمير دخی اكار راجعدر بعد ده اولان ضمير موته راجعدر (وان قال المودع هذا بن مودعي الميت لا وارث له غيره
 دفع اوديعه اليه) واكر مودع اسم مفعول صيغه مي اوزره كه باتده وديعه اولان كسبه در بر كسبه به هذا بن
 مودع الميت ديسه يعني بوايم بده وديعه قويا كسبه نك اوغاي در ووندن غيري وارثي بوتقد ديسه اول
 وديعه مي اكار دفع ايلد زير اكار ايلد كيه تحت يدنده اولان حق وارثك خلافت طر بيقبله وان
 قال لاخر هذا انه ايضا وكذا به الاول قضى للاول) يعني واكر اول مودع اولان كسبه بوفلان مودع ميتك
 اوغاي در ووندن غيري وارثي بوتقد ديسه كد نصكره نه بر آخره بوندي فلان مودعك اوغاي در ديسه واول اولكي
 اوغل اني تكذيب ايلسه اولكي اوغاي قضا اولتوب يعني وديعه اولكي اوغاي حكم اولتوب زير مودعك قولي
 اولكيتك اوزر نه شهادت واقع اولشدر بدی وديعه دن دفع اولد قد نصكره قبول اولتوب ايله ده اولان ضمير
 مودعه راجعدر كسبه ده اولان ضمير نه مودعه راجعدر (ولو قسم الميراث بين الورثة والقرمما بشهادة شهود
 لم يقبلوا فيها لانعرف له وارثا او غيرهما آخر لا يخذ منهم كفيلا) يعني واكر قاضي اولان كسبه متوفى اولان
 كسبه نك ميراثي ورثه بيونده يا خود غرما بيونده ايكي شاهدك شهادتله قسعت ايلسه وشاهدك ايلد نك
 بز بومتوفايه بوارثدن غيري وارث بوندي غريم بلز ديسه لاول ورثه دن كفيلا اخذ اولتوب
 ابو حنيفه قنده قنده قنده اولان ضمير شهادت راجعدر له ده اولان ضمير شوفايه راجعدر قنده قنده اولان ضمير ورثه به
 راجعدر (وهو احتياط ظلم) حال بوكه وارثدن كفيلا اخذ ايلدك احتياط در اما حاضر اولان وارثه و غرما به
 ظاهر (وعندهما يخذ) امامين قنده وارث اولان كسبه لردن و غرما دن كفيلا النور احتياط ركه خار جده
 بر حثب وارث ظمور ايليه (ومن ادعى عقارا ارثا له ولا خيه الفاتب و برهن عليه دفع ايله نصفه درل ديسه
 مع ذي اليد لا اخذ كفيلا منه ولو جاحدا) وشول كسبه كه بر عقار كسبه بر راي اولان قنده قنده
 طر بيقبله انتقال ايلد كيه ادعا ايلسه وكندوبه ايله انتقال ايلد كسبه راجعدر (بما عني شاهدك زور) ايلد

عقارك نصفي دفع تسليم اولتوب واول نصف آخری ذواليد ليد بده كفيلا سز نك وابقا اولتوب اكر ذواليد منكر
 اولورسه ده لده ولا خيه اولان ضمير لمن ادعى ده اولان منه راجعدر وعليه ده اولان ضمير عقاره راجعدر
 ايله ده اولان ضمير مدعي به راجعدر نصفه ده وباقيه ده اولان ضمير لزيته عقاره راجعدر منه ده اولان ضمير
 ذواليد راجعدر (وقال ان كان جاحدا اخذ النصف الاخر منه ووضع عند امين) وامامين ديديلر كه اكر اول
 ذواليد اولان كسبه جاحدا به يعني منكر ايله اول نصف آخر دن اخذ اولتوب و بر امين كسبه نك بايه وضع
 اولتوب اكر جاحد دكل ايله بونده نك اولتوب منه ده اولان ضمير ذواليد راجعدر (وفي المنقول بوجده منه
 بالاتفاق) ومنقول اولان شينده جله نك اتفاقيله اول منقول ذواليد دن اخذ اولتوب زير منقول اولان شئ
 حفظه محتاجدر منه ده اولان ضمير ذواليد راجعدر (وقيل على الخلاف) وديله بلكه منقوله خلاف عقاره ده
 اولان خلاف كيبدر يعني منقول نصفي مدعي به رفع اولتوب نصفي ذواليد ده ابقا اولتوب (واذا حضر
 الغائب دفع اليه نصيب بدون اعاده اليه) وبجن اول مدعي اولان كسبه نك غائب اولان قنده اني حاضر اولسه
 اكانصدي يعني حصه مي كه باقي فلان نصف در بيه اعاده اولتوب قسز دفع اولتوب نصيبه ده اولان ضمير غايبه
 راجعدر (ومن ادعى ثلث ماله فهو على كل مال له) وشول كسبه كه حين موته ثلث مالي ايله وصيت ايلد اول
 اول ثلث كل مالي اوزره در بر عيني جله مالتدن اخراج اولتوب زير وصيت ميراثك اختيد در ميراث كل ماله جاري
 اولد بكي وصيت دخی كل ماله جاري ماله ده اولان ضمير منه راجعدر (ولو قال مالي اوما ملك صدقة فم
 على مال الزكوة) واكر اول كسبه كل مال يا خود جله مالك اوله جقم صدقه در ديسه اول وصيت مال زكوة
 جمل اولتوب وقياس جله مالي تصدق ايلد ايلدي (ويدخل فيه ارض العشر عذابي يوسف) يعني كل مال يا خود
 جله مالك اولد بقم صدقه در دين كسبه نك قولنده ارض عشر به دخی داخل اولتوب بوندي قنده زير ارض
 عشر به صدقه به بيدر (اخلاف محمد) بوم مسئله ده امام محمد ايجون خلاف واردي به ارض عشر به نك قنده
 داخل اواز زير ايب مؤتدر وكذا لك اراضي خراجيه اتفاقيله داخل اواز زير مؤت ايجون در فقط (فان لم يكن
 له مال غيره است منه قوته فاذا اصاب ما لا تصدق بثلث ما است) يعني شول كسبه كه كل مال يا خود هر ملك
 ايلد بكم صدقه اولون دين كسبه نك تصدق ايلد بكندن غيري مالي اولسه اندن قوتي مقدار قوتي است ايليه
 يعني اليقويه اكر اهل حرف ايله بر كسبه نك قوتي اليقويه واكر اصحاب غله دن ايله بر ايلي اليقويه واكر
 اهل قرآن ايله بر منه لك اليقويه واكر ارباب تجار دن ايله مائه واصل اوله جق مقدار اليقويه واكر
 بوجانند نصكره اول كسبه ماله اصاب ايلسه يعني اكامل حاصل اولسه اول امسال ايلديكي مال مقدار نجه
 تصدق ايليه يعني صدقه ويره ده اولان ضمير ولو قال ده اولان فاعله راجعدر غير ده اولان ضمير مالي
 اوما ايلدك به راجعدر منه ده اولان ضمير مالك اولد بكي ماله راجعدر قوته ده اولان ضمير نه قال نك فاعله
 راجعدر (ومن ادعى اليه ولم يعلم فهو وصي) وشول كسبه كه بر كسبه مي حال غيبته وصي ايلسته و حال بوكه
 انك على اولسه اول كسبه وصي اولور وصي اولد بفته علمي ده اولسه (بخلاف التوكيل) يعني وكيل اراق
 وصي اوله نك خلافت در راجن بر كسبه بر كسبه مي حال غيبته وكيل ايلسه وكيل اولد بفته علمي اولسه
 وكيل اولز (وقيل في الاخبار بالتوكيل خبر قد وان كان فاسقا) بر كسبه بر كسبه مي وكيل ايله ده بر آدمك
 اخبار بيقول اولتوب فاحقه اولورسه يا خود صغير عجزده اولورسه زير الزام اولد بكي اجلدن واحدك
 خبري كافيدر (لا في العزل منه الا خبر عدل او مستورين وعندهما هو كالاول) يعني وكيل تو كيدن
 عزل اولتوب خبر واحد مقبول دكار لا عدل اولان واحدك خبري ياستمور والعدالة اولان ايكي كسبه نك
 خبر بيقولدر وامامين قنده كالاول در يعني تو كيله فرد واحدك خبري مقبول اولد بكي كبي عزله دخی
 كذاك منه ده اولان ضمير تو كيله راجعدر وكذاك تاويل ايله و ضمير عزله راجعدر (وكذا الخلاف في اخبار
 السيد جناية عبده) ودخی سيدك كندی عبيد جناية ايلد كيه خبر اولتوب اختلاف تو كيله وعزله ده
 واقع اولان اختلاف كيبدر منه لايه ده واحد غير عدل عبيدك جناية ايلدي ديو خبر ايله غب الاخبار
 سيداتي اعتناق ايله ابو حنيفه قنده سيداتش جنايه لازم اولز ازش لازم اولور زير اني اعتناق ايله كاهه ذرايه
 مختار اولد در اخبارك سيدم ضاف اولسي مصدر مفعولنه مضاف اولز فاعلي محذوف اولان اضافات

قبوله وندرد عده ده اولان ضمير سیده راجع در (والشفیع بالبيع) ودری بوم مسئله ده خلاف ما بزرگوار که سید
 کبیر مثل شافع شفعه ای مستحق اولدی یعنی دارک یعنی واحد فاسق خبر ویرمه شفیع اولان کسسه سکوت
 ایله شفعه بی تارک اولمز ابوحنیفه قنده اما امامین قنده تارک اولور (والیکر بالتزویج) بوم مسئله ده دخی
 خلاف ما قبله ده اولان کبیر در خلاف مثلا بر واحد فاسق بر بکری کند و به تزویج ایله کبر سه خبر ویرمه اول
 بکر دخی سکوت ایله سکوت ایله نکاحه راضی اولمز ابوحنیفه قنده و امامین قنده اولور (ومسلم لم یهاجر
 بالشرايع) ودری بوم مسئله ده خلاف ما قبله ده اولان مسئله ده کی خلاف کبیر و مثلا بر حری دارا خبریده
 مسلم اولمه و احکام اسلامی تعلیم ایله که مهاجرت ایله بوم مسئله ده واحد فاسق اکثر اربع اسلامی اخبار ایله
 ابوحنیفه قنده اول شرایع ترک ایله که مؤاخذه اولمز و امامین قنده مؤاخذه اولور (ولو باع القاضی اوامینه
 عبده فمأه راخذ المال فضاع واستحق العبد لا یضمن) یعنی اگر قاضی اولان کسسه مدیون اولان کسسه تک
 عبده بی غرمایچون بیع ایله و کند و یا خود امینی اول مالیکه نمذ راخذ ایله اخذ ایوب قبض ایله کد نصرکه
 مال قاضی ده یا خود امیننده ضایع اولسه عبده دخی مستحق اولسه وید مشربدن اخذ و استخلاص اولسه
 قاضی یا خود امین اولان کسسه اول عبده نمذ ضامن اولمز بر امین قاضینک مقامنه قائمدر و قاضی خایفه
 مقامنه قائمدر و تضمین اولسه مصالح مسلمین معطل اولمز لازم اولور دی (ویرجع المشتري علی الغرماء) یعنی
 اول عبده اشتراکین کسسه عبده که یا سیده اول غرمایک اوزر بر سه رجوع ایله زیرایع اندر ایچون واقع اولمدر
 عده سی دخی انزل اوزر بر سه (ولو باع الوصی لاجلهم بامر القاضی ثم استحق اوامات قبل قبضه وضاع المال
 يرجع المشتري علی الوصی) را کبر منور عبده و می اولان کسسه امر قاضی ایله غرمایچون بیع ایله
 بعد نصرکه مستحق اولسه یا خود وصیدن قبض ایلزدن مقدم وفات ایله مال دخی ضایع اولسه مشتری
 اولان کسسه عن عبده و صینک اوزر بر سه رجوع ایلزدن بر عقد ایلین کند و سید رباعده اولان ضمیر عبده
 راجعدر لاجلهم ده اولان ضمیر غرمایه راجعدر قبل قبضه ده اولان ضمیر عبده راجعدر (وهو علی الغرماء)
 وصی اولان کسسه دخی اول غرمایک اوزر بر سه رجوع ایله (ولو قال لک قاض عدل عالم قضیت علی هذا لارجم
 او انقطع وانضرب فاحمله و معك فله) یعنی اگر سکا بر قاضی عدل احوال شرع عالم بن بکسسه نک اوزر بر سه
 حد رجیم ایله یا خود قطع بدایه یا خود ضرب ایله قضا ایلمد یعنی حکم ایلمد مستدخی بود کراولان اشیاک
 هر قضیسی ایسه اشد دسه سکا جا نزد که امر ایله یکی شی هر نه حدایه اشیه من و سکا حضور حقه لوم
 و عتاب بودر زرا حق تهالی حضر تریک امر نه و اولوالامر نه اطاعت ایله راجعدر فافله ده اولان ضمیر اول
 ذکر اولان اشیاک بر سه راجعدر فعله ده اولان ضمیر کذلک (وکذا فی العدل غیر العالم ان امتفسر قاض حسن
 تفسیره و الا فلا) و کذلک بوم مسئله ده حکم تقدم ایدن مسئله کبیر دخی عادل غیر عالم اولان قاضی بر کسسه به
 بر کسسه نک رجته یا خود یدیک قطعنه یا خود ضربه ایله ما مور دخی آدن مبینی استفا و ایدوب قاضی
 اکالی احسن وجه تفسیر ایله اولمیده اتی تصدیق ایله واجب اولور و کراول قاضی عادل و عالم اولوب
 حسن تفسیر ایله قولی قبول اولمز (ولا یعمل بقول غیره عدل مطلقا ما لم یعین بسبب الحكم) ودری اول غیر
 عدل اولان قاضینک قولنه مطلقا یعنی امر نه عالم اول و امر نه جاهل اولسون عمل اولمز مادامکه حکمک
 مبی معین اولیه زرا احتمال که ایدن خطا و غلط واقع اوله (ولو قال قاض عزل لشخص اخذت منك الف
 و ددتها لی فلان قضیت بها علیک او قال قضیت بقطع بدلی حق قال بل اخذت او قطعت ظما واعترف بکون
 ذلک حال ولا ینه) بر عزل اولمیش قاضی بر شخصه بن سنک اوزر بکه یک درهم دین ایله قضا ایلمد شدن اول یک
 درهمی اخذ ایدوب فلان کسسه به دفع ایلمد دبه یا خود سنک الف قطعنه بر حق سیدله قضا ایلمد دبه
 اول کسسه دخی اول قاضی به بلکه من اول یک درهمی شدن ظما اخذ ایله یا خود یدیمی ظما قطع ایلمد دبه
 ودری اول شخص بواشی قاضینک زمان ولا ینه اولد ینه اعتراف ایله (صدق القاضی ولا ینه علیه) قاضی
 تصدیق اولنور و اوزر بر سه عین بودر زرا قاضی به عین لازم اولدی خصم اولی لازم کور دی خصم اولدی
 نقد بر سه قضای نافذ اولمز دی و دفعته ده اولان ضمیر الله راجعدر اخذته ده اولان ضمیر نه الله راجعدر
 نه ده اولان ضمیر قاضی به راجعدر (ولو قال فعتنه قبل ولا ینه ایدوب عزلا و ادعی القاضی عدلی ولا ینه

قوله له ایضا هو الصحيح) واکراول شخص اول قاضی به سن اول ذکر اولان اشیاکی زمان ولا ینه کدن اول یا خود
 عز کد نصرکه یا یدیک دسه و قاضی اولان کسسه ولا ینی حالنه واقع اولد یعنی ادعا ایله قول قاضینکدر صحیح
 بودر زرا چنکه قاضی اولد ینه اعتراف ایله اخذ ایله یکی اشیاکی حالت قضایه اضافت ایلمی صحیح اولور حالت
 قضایه ضمای ما فدر رایدی اول اشیاکی حالت قضایه اضافت ایلمیله ضمان منکر اولور بونقد بر سه قول انک
 اولدی فعلته ده اولان ضمیر بارز اخذ یا خود قطعه به راجعدر فعله ده اولان ضمیر نه کار راجعدر فی ولا ینه ده
 اولان ضمیر قاضی به راجعدر له ده اولان ضمیر ده قاضی به راجعدر (والقاطع او لاخذ ان کانت دعواه
 کدعوی القاضی ضمن هنا) یعنی قبل التولیه و یا خود بعد العزل ایلمد دیدیکی مسئله ده ضامن یعنی حکم
 قاضی ایله قاطع بد و اخذ مال اولان کسسه لر چن هر بر سنک دعواسی قاضینک دعواسی کبی اولسه ضامن
 اولور بسبب ضمانی مقر اولد فلان دن او توری (لا فی الاول) یعنی قاطع ایله اخذ ایلمی صورتده ضامن اولمز یعنی
 شول صورتده که قاضی کند و تویقنده ایدوب تصدیق اولد ینه دیزر را کند و فعلی قضایه انزل تصادق ایله
 ناسد

کتاب الشهادة

چون مصنف رحمه الله قضایک احوالی سیانندن فارغ اولد ینه کالایم اولان شینک بیانه شروع ایلمد بکه
 شهادتدر شهادت لغتده صحاح صاحبینک تعریف ایلمد یکی اوزره اخبار قاطعدر بونقد بر سه ایلمددر یعنی
 هر اخبار که عن عیان و مشاهده اوله کالغته شهادت در بر و اصطلاح فقهاء (هی اخبار بحق لا عبر علی الغیر)
 یعنی شهادت غیر ایچون بر غیرک اوزر نه اولان حقه اخبار ایلمددر (عن مشاهده لا عن ظن) یعنی شهادتک
 صحیح اولمیشک شرطی شهادت ایدوب یکی شینی مشاهده ایلمد اوله ظن و تخمین ایله دکل زرا حدیث شریقه ده
 (ادعاءات مثل الشمس فاشهد بالافدع) وارد اولمدر (ومن تعین لقوله لا یسعه ان یشنع منه و یفترض
 ادواها بعد القول اذا طلبت منه) و شول کسسه که شهادتک تحملنه متعین اوله اکاجا نزد کددر که اول شهادتی
 تحملدن امتناع ایله و اول شهادتی بعد القول ادا ایلمد فرض اولور چن اندن طلب اولسه زرا حق سبحانه
 و تعالی (ولا یأب التهمة اذا ما دعوا) بیور مشلدر یعنی چن شاهد شهادت ایلمد دعوت اولسه لرابا امتناع
 ایلمد و نلر زرا ما زانده در و بر آیت اخیری ده (ولا تکتموا الشهادة و من یکتمها فانه آثم قلبه) بیور مشلدر یعنی
 تحمل ایلمد بکسز شهادتی کتم ایلمد و شول کسسه که اتی کتم ایلمد قلبی آثم اولور و آثم قلب اکبر الا نامدر لقوله ده
 اولان ضمیر شهادته راجعدر ب معده اولان ضمیر شاهده راجعدر منه ده اولان ضمیر تحملها ده اولان ضمیر
 مصدره راجعدر که تحملدر ادواها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر منه ده اولان ضمیر شاهده راجعدر (الا ان
 یقوم الحق بغیره) الا چن اول مدعی اولان کسسه نک حق شهادتی تحمل ایلمد نک غیره قائم اوله یعنی ثابت اوله
 اولمیده ادا ایلمی فرض اولمز بغیره ده اولان ضمیر شاهده راجعدر (و سترها فی الحدود افضل) یعنی حدوده
 متعلق اولان شهادتی ستر ایلمد افضلدر زرا حدیث شریقه ده (من ستر مسلما ستره الله فی الدنیا و الاخره)
 بیور مشلدر ودری انده صون دم وارد سترها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر (و یقول فی السرقة اخذ لا سرق)
 ودری سرقه ده اولان شهادتده شاهده اولی اولد بکه اخذ فلان الشئ دیه سرقه دیمه زرا اخذ دیمکه ستر وارذر
 و سرقه دیمه ده قطع لازم اولور (و شرط للزنا اربعة رجال) یعنی زنا بیوی ایچون دیت شاهدک شهادتی شرطدر
 و سنایک شهادتی جائز کددر زرا حدوده و قصاصده سنایک شهادتی جائز کددر (وللقصاص و بقیه الحدود
 رجالان) قصاصده و باقی فلان حدودده یعنی زنا نک ما عدا سنده ایکی رجالک شهادتی شرط کددی (وللولا ده
 و البکاره و عیوب النساء عملا یطلع علیه الرجال امرأه) یعنی ودری ولادت ایچون و ثبوت بکارت ایچون یعنی
 قزو غلان اولمیده و عیوب نساء ایچون شول عیبلر دنگه رجال اول شینک اوزر بر سه مطلع اولمز اولموله ده
 بر امرأه نک شهادتی کافیدر حدیث شریقه ده بویه وارد اولمدر علیه ده اولان ضمیر عیوب معناه اولان مایه
 راجعدر (وکذا لا یتل المولود فی حق الصلاة الا لارت) و کذلک مولودله استلای ایچون یعنی انایک رجندن
 ساقط اولد قد تصویب ایدوب چاغراق حق صلاتده یعنی اوزر بر سه نماز قلمی ایچون بر امرأه نک شهادتی کافی
 د کدرا ابوحنیفه قنده زرا رجال اطلاع ایدوب جک اموردندر (وعنده ما فی حق الارث ایضا) و امامین قنده

حق ائزده دخی بر امره آنک شهادت کافیدر (ولفیرد لک جلد اول و رجل وامرأان مالاکان او غیر مال کالک کحاح
والرضاع والطلاق واکاله والوصیه) یعنی واول ذکری نه مایدن اشیا لک غیر سینه ابکی ورجلات یاخود ورجل
ایله ابکی امره آنک شهادت کافیدر استر سه شهادت لری مال اولسون استر سه غیر مال اولسون مثلاً کحاح
ورضاع وطلاق ووکاله ووصیت کبی شیلده زیر احق میخانه و تعالی حضرت لری کلام عزیز نرند (فان لم یکنوا
رجلین فرجل وامرأان) میوز شلدر زیر آیه که نه آنک سیاقنده ذکر اولمشدر یعنی ابکی ورجل اولر سه
بر رجل ایله ابکی امره آنک کفایت ایدر و قبول اولنور ذکر اولنن اشیا (وشرط لک الحریه والاسلام) شاهدک
کلمه حریت واسلام شرط قلندی بوتقدیرجه ذمیتک مسلم اوزرینه شهادتی جائز دکادر وعبدل دخی
شهادتی جائز دکادر و بعض علما لفظ حریتی امقاط ایدوب اعتبار ایلمشدر زیر اذی فی الحمله شهادته اهلدر
(والعدالة) عدالت دخی شرطدر بوتقدیرجه فاسق شهادتی قبول اولنور عدالت دیک برکسه نک حذاتی
شهادته غالب اوله اما قاضی اولان کسه فاسق شهادتی قبول ایلسه قضای نافذ اولور و حرام اولان شیئی
ارسکاب ایغش اولور (ولفظ الشهادة) یعنی قاضی حضورنده شهادت ایلده لفظ شهادت شرطدر یعنی دیک
لازمدر (فلا تصح لوال اعلم اوابین) بوقاه نفر بعه در یعنی چونکه لفظ شهادت شرط اولدی ایسه ایدی
بر آدم شهادته اعلم یاخود ایقن دسه شهادتی صحیح اولر (ولا یسأل قاض عن شاهد بلا طعن الخصم فیه
الانی حد او قود) یعنی قاضی اولان کسه حضورنده شاهد شهادت ایلدی بکی زمان مادامکه خصم اول شاهدک
حقنده طعن ایلیه قاضی شاهدک حالتند سوال ایلیه الاحد وده و قوده حالترندن سوال ایلیه بوتقدیرجه
او حقیقه قشنددر (وعنده ما یسأل فی سائر الحقوق سر او علنا) و امامین قشند قاضی اولان کسه اول
شاهدک حالترندن سائر حقوقده سر او علانیه سوال ایلیه (وبه یعنی فی زمانتا) فی زمانتا قوی بونک اوزرینه در
زیرا قاضی اولان کسه به حکمده احتیاط ایلک واجبدر و اول ایسه شاهدک سر او علانیه حالترندن سوال
ایلک ایله اولور (وبیحزری الاکتفا بالسر) یعنی فی زمانتا شاهدک حالتند سر سوال ایلده اکتفا نادر یعنی سر
سوال ایلک کافیدر قشنه واقع اوقا خوفندن اوزری (وبکی فی التزکیه هو عدل فی الامس) یعنی شاهدی
تزکیه ایلده ده مزکیهک هو عدل قوی کفایت ایدر اصح اولان اقوالده (وقیل لایمن قوله عدل جائز الشهادة)
ویدلده که شاهدی تزکیه ده مزکیهک هو عدل جائز الشهاده دیمه سندن لایدر قوله اولان خیر مزکیه
راجعدر (ولا یصح تعدیل الخصم بقوله هو عدل لکن اخطأ اونس) یعنی خصمک مدعی علیه در شاهد اولان
کسه به هو عدل لکن اخطأ اونس یعنی بوشاهد عدلر اما اخطأ ایلشدر یاخود نسیان ایلشدر قوی ایله
تعدیل یعنی تزکیه صحیح دکادر زیرا مدعی اولان کسه شاهد ایدر که مدعی علیه اولان کسه
کاذب و ظالمدر انکار ایلسی سبیلده فاسق و کاذب اولان کسه نک تزکیه سی صحیح اولر و اچلدن خصمک
تعدیل جائز اولدی (فان قال هو عدل صدق بیت الحق) واکر خصم اولان شاهد اولان کسه ایچون هو عدل
صدق یعنی بوشاهد عدل و صادق درسه لکن اخطأ اونس قوی ذکر ایلده حق ثابت اولور زیرا حق اقرار
ایلشدر ایدی اقراری موجبجه حکم اولنور (وبکی الواحد تزکیه السر والترجعه والرسالة الی المزکی) یعنی
واحدک سر تزکیه سی و شاهد ایچون ترجمه سی بچن قاضی کلام شاهد لری فهم ایلده و قاضیدن مزکیه
رسول ایلسی کفایت ایدر زیرا شهادته عدد شرطدر و اشیا به شهادت دکادر و اچلدن واحد کفایت ایدر
(والاثنان احوط) و عند محمد لایمن الاثنین) یعنی مزکیه ابکی احوطدر یعنی احتیاطدر و امام محمد قشند ابکی
اوقا لایدر زیرا اتم قشند تزکیه سی سرده شهادت معناه سنده (وشرط الحریه فی تزکیه العلانیه
دون السر) علانیه تزکیه سنده حریت شرطدر سر تزکیه سنده شرط دکادر و قتل ایلن کسه نک
اوزرینه انهاد ایلر ایسه ده یعنی شاهد اول دیمز ایسه ده (فصل) بوضول شهادت ایلیه نک کیفیتی بیاتده در
(وله ان یشهد بکل ما سمعه اورداه کالبصع والافرار وحکم الحاكم والغصب والقتل وان یشهد عامیه) یعنی شاهد
اولان کسه به شهادت ایلک اقتضا ایلسه هر اشندیکی شیلده و هر کوردیکی شیلده شهادت ایلیه و تلابع و اقرار
کبی و حکم حاکم و غضب و قتل کبی شیلده اکر اول کسه نک اوزرینه انهاد ایلر ایسه ده شهادت ایلده
زیرا کندوسی کوروب اشندیکی اچلدن عیان اراشد و اما برده نک اراشد برکسه نک صحتی که فلا نشی

بسمه ربنا یا خود دلان شیخی اشترای ایدم دیو استماع ایلمه اکنام ادت ایلم جانزد کادر زیر اصوات بر برینه
مشاهد در (و قبول اسم دلان) و شاهد شهادت ایلمیکی زمانده اشهدیه اشهدنی فلان دیمیه یعنی
فلان کسسه فلان کسسه به فلان شیخی بیج ایلمیکنه شهادت ایدرم دیه فلان کسسه بی شهادت ایدرم دیه
کاذب اولمغیجون (ولایشهد علی شهادة غیره اذ امع اداهما) یعنی شاعده اولان کسسه کندودن غیری اولان
شاهدک شهادتی اوزرینه شهادتک ایلمیه بقی شاهد آخر شهادتی ادا ایلمیکنی استماع ایلمیکده غیره اولان
ضمیر بشم نک تحتده اولان ضمیر راجعده اولان شهادت راجعده (اوشاهد الغیر علیهم مال بشم
هو علیها) یا خود شاهد اصل بر آخری اول شهادت اوزرینه اشهاد ایلمیکده بر آخر کسسه واروب شهادت ایلمیه
جانزد کادر مادامکه کندوسی شهادت اوزرینه اشهاد اولنیمه مثلاً بر کسسه اصل شاهد ایلمیک بن شهادت وارمغه
قادر دکلم سزه بو خصوصه اشهاد ایدرم دیدکده بر آخر کسسه کندویه شهادت تکلیف اولنمیز واروب شهادت
ایلمیک جانزد کادر اما اشهاد اولنمده جانزد (ولایعمل شاهد ولا قاض ولا رابح خطه مال بشم) یعنی شاهد
اولان کسسه ودخی روی الحدیث اولان کسسه مجرد خطنه نظر ایلمیکه عمل ایلمیکده کندو خطی اولدیفنی
تذکر ایلمیه زیر خطوط بری برینه مشاهد بر بواجلن علم حاصل اولن ابو حنیفه قشندده بخطه ده اولان ضمیر
ثلاثه نک علی طریق الانفراد هر برینه راجعده (وعنده ما يجوز ان کان محبة وظافی یده) و اما من قشندده مجرد
خطنه نظر ایلمیکه شهادت جانز اولوراکر اول خط هر برینک بندده محفوظ اولورسه زیر التماسدن امن حاصل
اولور فی یدده اولان ضمیر اول ثلاثه نک هر برینه راجعده (ولایشهد بآلیم بایعانه الا بالنسب والموت والنکاح
والدخول وولاية القاضي واصل الوقف) یعنی بر کسسه شهادت ایلمیکه مراد ایدنسه هیچ شهادت ایلمیه الا کوروب
معاینه ایلمیک شینه شهادت ایلمیه الانسبده مثلاً فلان ابن فلاندر دیمیک کی ودخی موندده فلان وفات ایلمیک
دیمیک کی ودخی نکاحده مثلاً فلان کسسه فلان خاوند زوج ایلمیک دیمیک کی ودخی دخوله مثلاً فلان کسسه
فلان داخل اولدی ودخی ولایت قاضیده مثلاً فلان کسسه ملکان طرفندن قضایه متولی اولدی دیمیک کی
ودخی اصل وقفده مثلاً فلان کسسه بوداری فلان جاسعه وقف ایلمیک دیمیک کی یعنی بواسیائیک شوتده
تسامع ایلمیه شهادت کفایت ایدر معاینه به حاجت یوقدر مصنفک اصل الوقف دیمیه سی شرائط وقفدن احترازدر
زیر اشراطنده تسامع ایلمیه ثابت اولنمده به معاینه به محتاجدر (اذا خبره بهامن یثق به من عدلین او عدل
وعدلتین) یعنی بودکر اولتان اشیا تسامع ایلمیه ثابت اولور بقی شاهد بواسیائیک هر برینه کلامنه اعتماد اولور
ایلمیک اهل عدالت و جل و یا خود بر اهل عدالت و جل ایلمیکه ایلمیک اهل عدالت خاتون اخبار ایلمیه خبرده اولان
ضمیر شاهده راجعده بهاده اولان ضمیر ذکری تقدم ایدن اشیا به راجعده (وقی الموت بکفی العدل و الوانثی وهو
المختار) یعنی بر کسسه نک موتی شوتده بر عدلک شهادتی کفایت ایدر بانی دخی اولورسه مختار اولان قول بودر
(وینهم من رأی جالساً بمجلس القضاء یدخل علیه الخصوم انه قاض) و شول کسسه که بر کسسه بر مجلسده قضا
مجلسده جلوس کی جلوس ایلمیک کورسه و برای اصحاب خصوصتک واریاب دعوانک اوزرینه دخول
ایلمیک کورسه قاضیدر دو شهادت ایلمیکه واکتفیه بایلمیک کسسه مشاهده و معاینه ایلمیکه ده زیر
اریاب خصوصتک اوزرینه داخل اولسی قاضی اولدیفنه دلالت ایدر علیه ده اولان ضمیر جالس راجعده رانده
اولان ضمیرینه کار راجعده (ومن رأی رجلاً وامراً یسکان معا ینهما انساب الاوزاج انهما زوجته) و شول
کسسه که بر رجل ایلمیه بر امر ایلمیه معار مسکنده ساکن اولدقرین کورسه و اول رجل ایلمیه اول امر آنک مایتنده
زوجله زوجیه مایتنده واقع اولان انساب و ملاعبه واقع اولورانی زوجیه سیدر دو شهادت ایلمیکه و برای
حال کادالت ایدر زوجته ده اولان ضمیر رجله عاندر (ومن رأی شیأ سوی الادبی فی ید متصرف فیه
نصرف الملکانه ان له ان وقع فی قلبه ذلک) و شول کسسه که بر غیری کسسه نک اننده آدمیدن غیری برشی کورسه
و اول یدنده شی اولان کسسه اول شیده اصحاب ملک املاکار کنده تصرف ایلمیک کی تصرف ایدو اول شی
آنکدر دو شهادت ایلمیکه اول شاهده قلبیه بو شی آنکدر دو دوشرایسه زیر بحسب الظاهر اول شی یدده اولی
دلیل ملکیتدر فیه ده اولان ضمیر شینه راجعده رانده اولان ضمیرینه اول شینه راجعده ده اولان ضمیرینه
راجعده قلبیه ده اولان ضمیر شاهده راجعده (والادبی ان علم رقه ارکان صغیر الا بهر عن نفسه فیکذلک) واکر

اول غیرکند بنده اولان آدمی ایسه اگر تحقیق اولایدی بیلسه یا خود و صغیرا و اسه کندی نقشه دن تهریر ایلمکه
قادر اواسه کندک اول یئنده اولان کسینه تک ملکیدردن تهریر اولانک ایلسون زیر اراقیق کند و تهریر کند و تهریر کند اولان
(و لؤضیر لقاضی انه یشهد بانک مع اوجماعیه الیدلا یقبیله) واکر اول شاهد اولان کسینه قاضی اولان کسینه به
— انک خود معایه یدیه هادت ایلمه بکن تهریر ایلمه اول شاهد کندی قبول ایلمه اولوقده تهریر کیم
بیانی کچمندر یقبیله اده اولان ضحیرتم اده و راجعدر (ومن شهدانه حضر دفن زید و صلی علیه قیلت و هو عیان)
و شول کسینه کزیر کدفته حضر اولوقده و زور ربه تهریر ایلمه هادت ایلمه کندی قبول و شول
ایلمه عیاندر یعنی دفته و غازیله حاضر اولوقده مشاهده و معایه در اده اولان ضحیرما قیلمده اولان
نقطه منور راجعدر علیه ده اولان ضحیرم زنده راجعدر

باب من تقبل شهادته ومن لا تقبل

و در قبول و رد و در بصری قبول و رد که گفته اند (لا تقبل منه الا على) یعنی
 اعمی اولان کسته نك شهادتی قبول اولنیز ابوحنیفه قتنده و امام محمد قتنده تا مع ایه جائز اولان اشیاده
 جائز در (خلافا لابی یوسف فیما اذا تخملها بصیرا) و امام ابو یوسف ایچون خلاف وارد و شول صورتده که بقی
 اول شهادتی بصیر اولدی بقی حالدده تخمل ایسه اعمی اولدی بقی حالدده انی ادا ایلت جائز اولور زیرا اعتبار حالت
 تخممه در معاینه اید و له به جور و لا نهاده الملوك و اصبی الان تخملا حال اوق و اصغر و ادیا بعد انه تنق
 و البلوغ) و دخی مملوك ایه صینك شهادتلی قبول اولنیز مكر كه مملوك اول شهادتی حال رقه و صغیر حال
 صغیرده تخمل ایدوب رقیق مه تنق اولاد قنصره و صغیر اولان بلوغ قنصره ادا ایلت اوله اولان مانده شهادتلی
 جائز اولور زیرا حال صغیرده و حال رقه و ولا تلی یوقدر و یوا یکی وصف زائل اولد یقنصره شهادتی تخمل
 ایلكه اهل اولور (ولا شهادة المحدث في قذف وان ناب) و دخی سبب قذف ایه حد اولنك كسته نك شهادتی
 قبول اولنیز قوبه ده ایدر سه زیرا حق تعالی حضر تلی محضاتی قذف ایدنك قنصرده (ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا)
 یور مشر و ابست كرمه نك اولی (والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة
 ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا) و امام شافعی قتنده قوبه ایدر سه شهادتی قبول اولنور زیرا حق سبحانه و تعالی
 حضر تلی ذكر ایلمان آیتك آخر نده (الا الذين أتوا) یور مشر در (الان حد كافرا مسلم) یعنی سبب قذف
 ایه حد اولنك كسته نك شهادتی قبول اولنیز الا بقی كافرا اولدی حالدده حد اولنسه صكره اسلامه كسه اولنسنده
 شهادتی قبول اولنور لان الاسلام یجب ما قبله در (ولا الشهادة لاصله وان علا و فرعه وان سفل) و دخی كندو
 اصلنه یعنی والدنه وان علا والدن علا اولسه یعنی والدك و والدی فرعه یعنی اوغانه وان سفل و اگر اوغلندن
 اسفل اولسه یعنی اوغلنك اوغلنه شهادتی قبول اولنیز (وعبد و مكا تبه و من احد الزوجین للآخر) و دخی كندو
 عبده و عبد كندو سیدنه و مكا تبه و ابی زوجك بری اول بر آخره شهادتلی قبول اولنیز زیرا حضرت رسول
 صلی الله علیه و سلم یور در (لا تقبل شهادة الولد للوالده ولا الولد للوالده ولا المرأة لزوجها ولا الزوج لامرأته
 ولا العبد لسيده ولا المولى لعبده ولا الاجير لمستأجره) زیرا بابا اوغلی یاتنده اولان منافع متصله در و باجلدن
 نك كور در زكوة دفع ایلك جائز اولدی و عبد و زوج و مكا تبه ما یملنر نده اولان منافع دخی متصله در
 و تفصیر به كندو و تفصیر به شهادت یاش اولور (والشريك للشريك فيما هو من شركتهما) و دخی شر یك كندو
 شر یك نه شهادتی قبول اولنیز كندو و شر كنلر نه متعلق اولان شیلر در بران مقف اول بر شر یك عالد در اما كندو
 شر كنلر نه متعلق اولیان شیلر در بری بری نه شهادتلی مقبوله در شر یكده اولان خیم شر یك و باعدر
 شر كه تبه اولان شر یك نه شر یك نه راجع در (ولا ماله الخ الخ الذي يهل الردي) و دخی كندو بی نسیاه
 نسیه ایدوب كندو به فاحنه ایدر نك شهادتی قبول اولنیز زیرا فاسق قسند در (والتاخيعة والمغنية)
 و دخی تاخيعة ایه مغنیه نك شهادتلی قبول اولنیز تاخيعة اول خاتمه در لوكه غیر بلمی قتنده رفع صوته خمس مسه
 متعلق نیچه شیلر سو بلم مغنیه شول خاتمه در كه آلات له و ایه یا خود آلتسز اجنبیله نفی ایدن در زیرا خاتونك
 مجرد دفع صوفی نفی و توح ایه اولسی بالطریق الاولی در (والعدو بسبب ادينا على عدوه) و دخی دنیا
 سبب له اولان عدوك عدو سه شهادتی قبول اولنیز یعنی بقی ایكی و جلك یتنده امور دنیا ایچون عدو تلی

اوليه

اولسه اول بر وجه اول بر اثر او زینه شهادتی جائز کادر (و مدمن الشرب علی الله و) و دخی له و او زینه یعنی
الات له و ایله شرب خمر مدمن اولان که نه مک شهادتی قبول اولمز زیرا د خنده حرام اولان شیئی ارتکاب
ایلمند (و لا یشارب الخمر بدون الله و لا نه ارتکب محرما) له و سز شارب خمر اولانک دخی شهادتی مقبول اولمز زیرا
سرای ارتکاب اغتدر (و من یلعب بالطور و بالطنبور) و دخی انواع طیور ایله و طنبور ایله لعب ایابن کسینه مک
شهادتی قبول اولمز زیرا اوقاتی له و ایله تضييع ایلمدی اجلدن مصنف مک لعب دیمه سنده اشارت وارد که
کند و او زینه امتیناس ایچون بعض کو کرجن اتخاذ ایدوب تربیه ایاسه مباح اولور و حرام اولمز (و یغنی
لناس) و یا خود له و لعب ایله ناسی جمع ایدوب انرد تغنیسن اغتدرن مغنی مک شهادتی قبول اولمز حرام
اولانی ارتکاب ایلمدی اجلدن (و ایلعب بالزاد و ایه امی بالطنبور) و تفرقه الصلاه سبیه معلوم اوله که
زاد ایله مجرد لعب مطلقا حرام در و مک شهادت در زیرانی علیه السلام مدن (من لعب بالزاد فقد عصی ابی القاسم)
حدیث شریفی وارد اولمندر اما شطرنج ایله لعب ایلمه مک شهادتی مسقط اولسی اوج شرطه مشروطدر
بری مدمن اولقدر (و ایکنجیسی) قار ایله اوغندر (و اوجنجیسی) صلاتی تقویت ایلمکدر ایدمی و اوصاف
ایلمه شهادتی قبول اولمز اما بواوصاف ثلاثه مک بری اولسه شهادتی رد اولمز زیرا عقله دائر برشید و بواجلدن
امام شافعی فتوه جائز اولدی تفرقه ده اولان ضعیفلا عبه راجعدر بسببه ده اولان ضعیف شطرنج راجعدر
(و بر تک ما یوجب الحد) و یا خود حده موجب اولان شیئی ارتکاب ایدمه مک دخی شهادتی قبول اولمز زیرا
حده موجب اولان جائز دندر (و ایبا کل الربا) و دخی و با کل ایابن کسینه مک شهادتی قبول اولمز کاردن
اولدی اجلدن (و ایدخل الحمام بلا ازار) و دخی حمامه از ازار یعنی فوطه سز داخل اولان کسینه مک شهادتی
قبول اولمز زیرا کشف عورت حرامدر (و یفعل ما یستخف به کالبول و الا کل علی الطریق) و یا خود کند و به
استخفاف و برن شیئی اسله مثلا طریقه بول ایلمک کبی و دخی طریقه ده اکل ایان کبی انک دخی شهادتی قبول
اولمز زیرا اکل علی الطریق بول علی الطریق شهادتی مسقطدر (و یظهر سب السلف) و یا خود سلف یعنی
اصحاب کزین و اعداء تابعین رضی الله عنهم حیئ اظهار ایلمه انک دخی شهادتی قبول اولمز (و تقبل الشهاده
لاخیه و عه) یعنی آدمک کند و قرنداشنه و عیینه شهادت ایلمسی قبول اولنور غیر متم اولدقلر ایچون
(و محرمه رضا اومصاهرة) و دخی رضاع جهندن یا خود مصاهره مثلا ککند و زوجه سنک اناسی
و زوجه سنک قوی و دخی کند و قرینک زوی و یا با سنک زوجه سی و او غلنک زوجه سی کبی اولان محرم ملوک
شهادتلی قبول اولنور غیر متم اولدقلر ایچون (و شهادة اهل الاهواء الاخطایة) و دخی اهل هوا اولان
کسینه مک شهادتلی قبول اولنور زیرا بولنر اعتقاد حیثندن قائمدر و بوجیبندن فاسق اولملری
ارتکاب کذب مانعدر و بواجلدن شهادتلی قبول اولندی اهل اهوان مراد صاحب بدعت اولاندر و بولنر
اصوللری التي بلو طائفة در (اولکیسی) خار جیلدر (ایکنجیسی) و افضیلدر (و اوجنجیسی) جبریلدر
(در دنجیسی) قدریلدر (بشجیسی) منجیلدر (التجیسی) معطلدر و بولنرک هر بری اون ایکی قسمه
منقسمه در ضرب طریقله جمله سی یتش ایکی قسم اولور الاخطایة اولان طائفة مک شهادتلی قبول اولمز
و بوطائفة خطایه رافضیلدرن بر فرقه در ابو الخطاب محمد بن وهب الاجدع نام ککسنه به منسوبدر
و بوطائفة مک مذهب و اعتقاد لری بودر که مدعی اولان حقن قتلنده دعواسی حق اولدیفنه عین ایلمه اول
شهادتی تجویز ایدر و درر که مسلم اولان کسینه کذب سوبلز بوخصلت ایچون شهادتلی قبول اولمندی
واللهی علی مثله) یعنی و دخی ذمی مک شهادتی کند و مثله جائز و مقبولدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
ذمیلرک شهادتلی بری برلر نه تجویز یور و مثله در مثله ده اولان ضعیف ذمی به راجعدر (و ان اختلافه) یعنی
ذمیلرک کند و مثله به شهادتلی مقبولدر و اکملت جهندن مختلف اولور ایسه ده مثلا نصرانینک خود
اوزینه و یهودینک نصرانی اوزینه شهادتی جائز و مقبولدر زیرا اکثر کلامه واحده در (و علی المستامن
دون عکسه) یعنی و دخی ذمی مک مستامن اوزینه شهادتی قبول اولنور عکسی دکل یعنی مستامنک ذمی
اوزینه و لا یتی یوقدر (و المستامن علی مثله ان کان من دار واحدة) و دخی مستامنک کند و مثله یعنی
مستامن شهادتی قبول اولنور حقن ایکسی دار واحدن اولسه روا کردار لری مختلف اولسه شهادتلی قبول

اولنیز زبیر ادا نك اختلاقی و لا یقی قطع ایدر (وعدو بسبب الدین) و دخی دین سببیه اولان عدو لشم اداقی قبول
اولنور غیر متهم اولدیغی اجلدن (ومن الم بصفیه ان اجتناب الکفار و غلب صوابه) و شول کسنه که صغیره به
المام ایلمه یعنی ارتکاب ایلمه شهادتی قبول اولنور واکر کاکر کلیسندن اجتناب ایدوب صوابی خطا منه
غالب اوله یعنی حسنتی سیاقی اوزرینه غالب اولورسه حد عدالتده صحیح بودر کله اده اولان ضعیف کاکره
راجعدر صوابه اده اولان شعیمن المیه راجعدر (والا قلف) و دخی اقلق اولان یعنی متستر شختون اولان
کسنه نك شهادتی قبول اولنور (والخصی) و دخی خصی اولان یعنی ایکی خصیه سی یقمش کسنه نك
شهادتی قبول اولنور (ولد الزنا و الخفی) و دخی ولد زنا ایله خفتنك شهادتی قبول اولنور خفتی اولان
کر مشکل دکل ایسه شهادت قبول اولنور اولنورده اشکال یوقدروا کر مشکل ایسه شهادت خصوصنده احتیاطا
امره اقدور کند و سببیه برامره اده دخی اولورسه رجل مقابله منده عد اولنور (والمعامل) عال جمع عاملدر
اول انواع صدقات و بریه و تراجی جمع ایدن کسنه لدر یعنی عاملت دخی شهادت لری قبول اولنور زبیرا علماری
فسق دکلدر یخن اوضاع شرعیه اوزره اولسه یوقدیرجه بوزمانده شهادت لری قبول اولنور زبیرا ظلمدن خالی
دکلدر امام ابواللیث دیمشدر که اگر عامل عمر بن عبدالعزیز کی واکر بکزر اولورسه شهادتی مقبوله اولوروا کر
یرید کی اولورسه شهادتی مقبوله اولنور (والمعتق لمعتقه) و دخی عتق اولغش کسنه نك کند و مه قفنه شهادتی
قبول اولنور عکسی دخی قبول اولنور بهمت اولدیغی اجلدن (والمعتبر حال الشاهد وقت الاداء الا القول)
یعنی حال شاهده معتبر اولان شهادتی ادا ایلمه نك یوقدیر شهادتی تحمل ایلمه نك وقتی دکلدر زبیرا شهادت ایلمه
علی اولغی و الزام اولغی حالت ادا دمه واقع اولور (ولو شهد ان اباهما اوصی الی زید و زیدید عیه قبلت وان انکر فلا)
واکر بر میتک ایکی اوغلی باباری زیدی وصی ایلمدیکنه شهادت ایلمه لرحال بوکه زید دخی وصی اولدیغی
دعوی ایلمه اول ایکی اوغلنك شهادت لری قبول اولنور و قیاس قبول اولغق ایدی زبیرا بیان اولنمشدیکه
فرعك اصله شهادتی جائز دکلدر واکر زید وصی اولدیغی انکار ایدر سه شهادت لری قبول اولنور (ولو شهد ان اباهما
لغائب و کله لاتقبل وان ادعاه) واکر بر رجف ایکی اوغلی غائب اولان باباری زیدی فلان کسنه ده اولان
دینك قبضنه وکیل ایلمدیکنه شهادت ایلمه لرحال شهادت لری قبول اولنور واکر زید وکیل اولدیغی
ادعا ایلمه ده زبیرا فاضی اولان کسنه غایب ایچون وکیل نصب ایلمه کله قادر دکلدر (ولو شهد ان اباهما میتان اوصی
الی زید و هوید عیه قبلت) واکر بر میتک ایکی دای برزم مدیونمز اولان فلان میت زیدی وصی ایلمدی دیو شهادت
ایلمه لرحال بوکه زید اول وصی اولغق ادعا ایلمه اول ایکی دینك شهادت لری قبول اولنور (وکذا لو شهد
مدیوناه و من اوصی له ما اوصیاه) مدیوناشم نك فاعلی واقع اولنور و نون اضافت ایچون حذف اولنور
ومن محلا مرفوعدر فاعلک اوزرینه معطوفدر اوصیاه لفظا مرفوعدر سه فاعله معطوفدر و نون اضافت
ایچون حذف اولنور یعنی دخی بر میتک ایکی مدیونی یاخود کند و وصیت ایلمدی ایکی کسنه یاخود
کندینك ایکی و سببی اولان کسنه لری زیدی وصی ایلمدیکنه شهادت ایلمه لرحال شهادت لری قبول اولنور و قیاس
جائز اولمده دزیرامز کورله یوشماد تده منفعت وارددر مدیوناه اده اولان ضعیف منه راجعدر و صیاه اده اولان
شعیر کدک اگر راجعدر (ولاتقبل الشهاده علی جرح مجرد و هو ما فسق به من غیر ایجاب حق للشرع و اللعبد
شعور فاسق و اکل از با و اما استأجرهم) جرح مجرد اوزرینه شهادت قبول اولنور و جرح مجرد شولیدر که
آدم الف حبیبی ایله فاسق اولور شرعه یاخود عید حق ایجاب ایلمکسر مثلا مدعی علیه اولان کسنه اول
مدعینك شهادتی حقیقده یوندر فاعلدر یاخود یوندر کمل ربادر یاخود یوندری اچاره ایله طوندنک کی
و جرح مجرد شهادت قبول اولنور یعنی فسق مجرد حکم تحقنه داخل اولان اشیادن دکلدر و فاضی اولان کسنه
طائفه مسلمینک عیلمی ستر ایلمه ما سرور و اول یتنه بی استماع ایلمه ده هتک حرمان و اشاعه فاحشه وارددر
اول ایسه حرامدر الا نحن اول یتنه نك استماعی حق شرعه یاخود حق عبده متضمن اولسه اولزمانده قبول
اولنور ده اولان ضعیف جرح تجریده راجعدر (ولو شهد علی انکر المدعی یسئله من لی اهم عیبه او شعد و دور
فی قذف او شار و اخر ارفنده او شکر که المدعی ازانه استأجرهم اما یکنذا و اعطاهم ذلک من مالی عتده
اولی صالحه یکنذا رد فتنه الهم علی ان لا یشهدوا علی فشهدوا یعنی مدعی اولان کسنه اول اده لرحال فاسق

اولاد قلمنه اقرار ایلد بکنه شهادت ایلده قبول اولنور وودخی عیبه اولاد قلمنه و یا خود قد قنده محدود اولاد قلمنه
و یا خود شارب خور اولاد قلمنه و یا خود قذفی اید بیخیر اولاد قلمنه و یا خود مد عینک شریکری اولاد قلمنه یا خود
مدعی آتلی فلان مقداره شهادت ایچون اجاره به طوتدی و اول اجاره ایقه سن بنم کند و یا غده اولان ایقه دن
ویردی یا خود بن آتلی فلان مقداره مصالحه ایلدم و اولقداری اندریم اوزریمه شهادت ایلک ایچون دفع ایلدم
ع ا ایتموب شهادت ایلدیلر زیر اوصور نرک به ضمیمه حق شرع وارد به ضمیمه حق عبد و ارب و اجلدن
بو محکمه شهادت قبول اولنور و یجده بوم سالنده اولان ضعیف جمع شاهد را راجعه دله اده اولان ضعیف شهادته
را جعه رد قتمه ده اولان ضعیف بکذا ده اولان مقداره راجعه رد (ومن شهد ولم یبرح حتی قال او همت بعض
شهادتی قبل ان کان عدلا) و منول کمنه بر مجامده قاضی حضورنده شهادت مجلسندن زائل اولسه
بر خصوص ایچون شهادت ایدوب و اول شهادت مجامندن زائل اولوب تا کبرن شهادتده ایهام و خطا ایلدم
دینجیه دکیبن یعنی شهادته زیاده لک یا خود نقصان ایلدم دیسه اول شاهد عدل ایسه شهادتی قبول اولنور زیرا
شاهد له کاهیده واقع اولور که مجلس شرعده غلط و نسیانه مبتلا اولور له مجلس شرعده اولان مه ابدن
اوتری

باب الاختلاف في الشهادة

[illegible]

ایله بکنه وبری برطفه و نصف طلقه نطقه ایله بکنه شهادت ایله شهادتلی طلقه واحده قبول اولنور
ایکینکین طلقه واحده به اتفاق اولدیغیچون (ولوشهدایاق اوبقرض الف وقال احدهما قضي منها كذا
قبلت على الالف) واکرایکی شاهد برآمدن اوزرینه یکن درهم دین الیه یا خود قرض ویراش یکن درهمه
شهادت ایله رو بوا یکی شاهد ببری شهادت نصکره ذکر اولنان یکن بر مقدارنی قضا ایله یعنی ادایله
دیه اول شهادت یکن درهمه قبول اولنور بر ایکیکینکین اتفاق اوزرینه درمنهاده اولان ضمیر الفه راجعدر
(لا على القضاء ما لم يشهد به اخر) یعنی اول یکن درهمدن بشیورنی قضا ایله بکنه شهادت قبول اولنور
مادامکه بر شاهد آخر اول بشیورنی قضا ایله بکنه شهادت ایله و اوبو مقدم بر روایتده بشیور درهمه قضا
اولنور به ده اولان ضمیر قضایه راجعدر (وینفی لمن علمه ان لا يشهد حتى یقر المدعی به) یعنی اول قضا اولنان
دینک مقدارنی یکن آدمه لایق درکه شهادت ایله اول مدعی اولان کسه اول بعضک قبضه اقرار ایلمیجبه
علمه ده اولان ضمیر قضا اولنان بعضه راجعدر به ده اولان ضمیر به بعضه راجعدر (ولوشهدا بقتله زید ایاوم الضمیر
بمکه و آخر ان بقتله ایاه فیه بکوفه ردنا) واکرایکی شاهد مکمل کورمه غمگورتمده عمر و زیدی قتل ایله بکنه
شهادت ایله ایکی شاهد دخی عمر و زیدی غمگورتمده کوفه ده قتل ایله بکنه شهادت ایله اول ایکی
فریق شهادتلی رد اولنور بر ایکی فریق بری کاذبدر علی التحقیق اول فریق آخر برندن اولی دکادر
ایکی برده بقتله ده اولان ضمیر لمقدر اولان عمر و راجعدر ایله ده اولان ضمیر زید راجعدر و فیه ده اولان ضمیر
یوم الضمیر راجعدر (فان قضی باحدهما ولا یبطل الاخریه) یعنی اگر قاضی اولان کسه اول اولکی یکنه الیه
ایکینی ینه کلزدن مقدم قضا ایله صکره کلان ینه یعنی ایکنجیسی باطل اولور بر اولکی شاهد الیه حکم
لاحق اولدی قضا اول ضمانتی بی ابطال ایله چی چونکه زید مکده قتل اولند یفته حکم اولندی غیر ی برده
اولند یفته قضا اولشدر بر رانخص واحد ایکی موضعه قتل اولنور ممکن دکادر باحدیه ماده اولان ضمیر تنبیه
ایکی ینه نک برینه راجعدر (ولوشهدا بصرقة بقره واختلافی لونها فاطع) واکر شاهد اولان کسه بر کسه نک
اوزرینه بقره مرقه ایله بکنه شهادت ایله اول بقره نک رنگنده اختلاف ایله بر مثلاً شاهد
بری سیاهدرو بری ساریدر دیسه اول سارقلیدی قطع اولنور اوبو خفیه قنده لونهاده اولان ضمیر بقره به
راجعدر (وان اختلافی لک کورة والا تونه لا) واکر اول مرقه اولنان بقره نک شاهد لی اوکان ویشی اولسنده
اختلاف ایله یعنی شاهد لی ذی کردردیسه وبری اتادر دیسه اول سارقلیدی قطع اولنور (وعندهما
لا یقطع فیهما) واما ینه قنده ایکی صورتده دخی قطع لازم اولنور بر مشهور دیقه ده اختلاف واقع اولشدر
(وفی الغصب لا یقبل اتفاقا) وغصب صورتده شهادت قبول اولنور مثلاً ایکی شاهد ببری غصب ایله بکی
قره آق ایدی دیسه وبری سیاه ایدی دیسه اتفاق علما الیه شهادتلی قبول اولنور بر رانغصب غالباً انهارده واقع اولور
و تقدیرجه اشتباه واقع اولنور اشتباه واقع اولیچ شهادتلی قبول اولندی (ولوشهد واحد بالشرأ والکتابیه
بالت والآخر بالت ومائة ردت) یعنی یکن ایکی شاهد ببری زید بو عبیدی فلان کسه دن یکن درهمه
شرایله دیو شهادت ایله اول ببری یکن یوز درهمه اشترا ایله دیو شهادت ایله یا خود زید بو عبیدی
یکن درهم اوزرینه مکاتب ایله دیو شهادت ایله ایکینکین شهادتلی مروده اولور بر اعهده واحده
نفاق یا بشدر (وکذا العتق علی مال) وکذلک مال اوزرینه عتق اولنان عیده شهادت رد اولنور مثلاً عبید
ولان کسه مولا م بنی یکن درهم اوزرینه عتاق ایله دیو ادعا ایله مولى یکن الیه یوز درهم اوزرینه
عتاق ایله دیو دعوی ایله وهر بری مدعاسته ینه احضار ایله لر رد اولنور (والصلح عن قود والرم
الصلح) یعنی وکذلک صلح عتقده شهادت رد اولنور مثلاً ولی المقتول الیه قاتل قوده مستحق اولشیکن
قاتل قوددن عفو اولنور ایچون بر مقدار اوزرینه صلح اوله لر ولی المقتول اولان کسه یکن الیه یوز اوزرینه
صلح اولدی دیدیکنه ینه کتورسه ایکینکین ینه مری رد اولنور وکذلک رهنده رد اولنور مثلاً رهنده اولان
کسه یکن درهمه رهنده دیو ینه کتورسه مرتن یکن یوز درهمه ینه کتورسه شاهد لی رد اولنور
کذلک خلعه رد اولنور مثلاً زوج الیه زوجیدل خلعه مقدارنده اختلاف ایله لر وهر بری مدعاسته

ثم ادعوا قبول اوائلی سخن دعوی بود که اولتان اربعه تن مارفردن اولسه و زبانه سنده مرا اقبای عتد در
 اول ایسه مختلف فیه در بواجلن شهادت قبول اولمندی (و ان ادعی الاخر کان کدعوی الدین) و اگر دعوی
 اول بر آخر دن اولسه یعنی ذکر اولتان اربعه تنک مقابله سنده اولان اربعه دن اولسه یعنی مال عبدی مولی
 عتقه و ولی مقتول صلح عتقوده و مرهن رهنده و زوج خلعده دین دعوائی کبی مثلما مولی اولان کسینه
 عبد بنک سیک در همه اعتناق اولنسن ادعا ایلسه و عبد بنک بیوز در همه معتق اولدیفنه دعوی ایلسه و دخی ولی
 قصاص اولان کسینه سیک در همه صلح اولدیفن دعوی ایلسه و قاتل اولان کسینه بنیوز در همه صلح اولدیفن
 دعوی ایلسه و ابکی صورتده کذلک دین دعوائی کبی اولور یعنی دین اقل اوزره ثابت اولور نه کیم دین
 دعوا سنده بیان اولنشییدی (و الا جاره کالبع عند اول الماده) و دخی اجاره بیع کبیدر اول مدت قتنده یعنی سخن
 دعوائی اجاره اولدت اجاره دن اول معقود علیک استیفا سندن اول اولسه و شاهد لشمادنده اختلاف
 ایلسه لشمادتلی قبول اولنزن نه کیم بیعده اختلاف قتنده صحیح اولز (و کالین بعده) یعنی و اگر دعوی
 مدت یکده کدنصرکه و متافیک استیفا سندنصرکه اولسه دین کبی اولور یعنی اقل اوزره ثابت اولور نه دهاده
 اولان ضمیر مده راجعدر (و فی النکاح تقبل بالالف استحسانا و لا فرق فیه بین دعوی الاقل و الاکثر و لا
 ردن فیه ایضا) و دخی شهادت نکاح ده اول الف ایضا استحسانا قبول اولنور مثلما زوج اولان کسینه تزوج ایلدی
 خانوونک مهری سیک در همه دیو ادعا ایلسه و یتیم کتور سه زوجیه سی اولان ایکی سیک در همه تزوج ایلدی دیو
 ادعا ایلدی یتیم کتور سه سیکه قبول اولنور زبانه ایکی سیک شهادتی اقلده مستقدر و فرق یوقدر مدعی اولان کسینه
 استرسه اقلی دعوی ایلسون استرسه اکثری دعوی ایلسون و اما بین دیدیلرکه نکاح ده شهادت رد اولنور بیعده
 رد اولندی یعنی کبی و یوقد یا سدر زبانه بیندن مقصود اولان عقد بر وقتدر برجه بیع کبی اولدی فیه ده اولان ضمیر
 بیعه راجعدر (و لا بد من الجزئی شهادة الارث بان بقول الشاهد مات و ترک میراثا لامدی اومات و هذاملکه
 اوقییده) یعنی ارثه متعلق اولان شهادتده جلا بیدر که شهادتدن فلان کسینه وفات ایلدی و مدعی ایچون
 میراث ترلایلدی دیه یا خود فلان کسینه وفات ایلدی و بوئی اناک ملکیدر یا خود بوئی عند الموت اناک یدنده
 ایدی یا خود کندی مقامنه قائم اولان کسینه تنک یدنده ایدی دیه زبانه الموت اگر یدی یدملک ایسه اول
 ظاهر در را کردی بدامان ایسه ظاهر در زبانه امانت عند الموت یدملکه منقلب اولور ضمان و اضطره سیده ایدری
 اولحینه اثبات یدانبات ملکدر ملکده اولان ضمیر مات تنک تحتنده اولان فاعله راجعدر و فی یدده ده اولان
 ضمیرده اکارا جعدر (خلاف لابی یوسف) یوسف ده دیو یوسف ایچون خلاف وارد در زبانه جاری اشتراط ایلز
 (فان قال کان هذا الشيء لابی المدعی اعاره من ذی الید او ادعه ایاه قبلت بلاجر) یعنی شاهد اولان کسینه بوئی
 مدعینک بابا سندر و ذوالید اولان کسینه نه عارنه طریقله وضع ایلمندی یا خود ذوالید اولان کسینه اول شیئی
 یومد عینک بابا سنده و دیعه طریقله قومشیدی دیو دعوائی شهادت ایلسه بر سر قبول اولنور او دعه ده اولان
 ضمیر شینه راجعدر (و ان شهادان هذا الشيء کان فی ید المدعی متذکذرت) و اگر ایکی شاهد اولان کسینه ل تحقیق
 بوئی فلان تاریخده مدعینک یدنده ایدی دیو شهادت ایلسه لشمادتلی رد اولنور متلا بر رجل بر رجل یدنده
 اولان داری بویم دارمدر دیو دعوی ایدوب یتیم کتور سه شاهد ل دخی اداه شهادت ایلدی کلر تده بزوداری
 بر سنده دن یا خود بر آیدن مقدم یومد عینک یدنده اولدیفنه شهادت ایدر زبانه ل حال بوکه وقت دعوا ده
 ذکر اولتان مدعینک یدنده اولسه شهادتلی قبول اولنور زبانه مجهول واقع اولسندر (و ان شهادانه کان ملکه
 قبت) و اگر شاهدان اولان کسینه ل بوئی مدعینک ملکی ایدی دیو شهادت ایلسه لشمادتلی قبول اولنور
 بوا یسه ظاهر در انه ده اولان ضمیر شینه راجعدر ملکده اولان ضمیر مدعی نه راجعدر (و لواقع المدعی علیه
 انه کان فی ید المدعی امر بالرفع الیه و کذا الوهمد باقراره بذلک) و اگر مدعی علیه اولان کسینه بوئی مدعینک
 یدنده ایدی دیو اقرار ایلسه مدعی علیه اولان کسینه اول شیئی مدعی به دفع ایلمکه امر اولنور و کذلک شاهد ل
 مدعی علیه اوزر نه بوئی مدعینک یدنده ایدی دیو اقرار ایلدیکنه شهادت ایلسه ل اول شیئی مدعی به دفع
 ایلمکه امر اولنور زبانه دیه اولان اقرار در اقرار ایسه مملومدر و اول مقر بهنک مجهول اولمی اقرار سیک
 حقه مانع دکر انه ده اولان ضمیر شینه راجعدر ایله ده اولان ضمیر مدعی راجعدر باقرار ده اولان ضمیر

باب اشیاء علی الشهادة

مصنف رحمه الله بویاده شهادت اوزرینه واقع اولان شهادتک احوالی بیان ایدر (تقبل فی غیر حد وقود وان تکررت) یعنی شهادت اوزرینه شهادت حدودی و قدولک غیر بنده استخفاف قبول اولنور اکر اول شهادت مکررده واقع اولورسه قیاس قبول اولنور قیاسیه کز زیاده ممکن اولدیغی اجلدن لکن ناسکاک احتیاجی اولدیغیچون اول شاهد اولنور قیاسیه یا خود غیبتله یا غیر ظاهر اولدیغی اجلدن قبول اولدی حقوق آدمین ضایع اولدی ایچون و اکر اول شهادت بحسب الظاهر مکررده واقع اولدیسه قیاسیه قبول اولدی حسن انه الفقه نام کائنده شهادت علی الشهاده کاب القاضی الی القاضی ده وحد زنده و مرقده و قصاصده و قد فده وحد شرب خرد قبول اولنور و نصیرع ابلشدر (و شرط لها تدر حضور لاصل عوت اومرض اوسفر) یعنی شهادت اوزرینه شهادت اول شاهد اصلان مجلس حکمه موت سبیل یا خود مرض سبیل یا خود مرقمیدله حاضر اولدی تعدر اولدی شرط اولنور یعنی مادامکه بواجب نشه نک بری موجود اولدی اول فرعک شهادتی قبول اولنور لهاد اولان خیر شهادت علی الشهاده به راجعدر (وان بشم دع عن کل اصل اثنان) و دخی شهود اصلان هر برینک برینه ایکی شاهد شهادت ایلک شرط اولنور (لا تقا بر فرعی الشاهدین) یعنی اصل شاهدک فرعی بری اصل اخرک فرعی تم مقار اولدی یعنی غیر اولدی شرط دکلدر و مثلاً ایکی رجل اصل شاهدک بری ایچون شهادت ایلک بعدد بعینه اول بر اصل شاهد ایچون دخی انک شهادت ایلک اوج حقیقه قننده قبول اولنور شاهد اصل هر بری ایچون بشقه ایکی شاهد اولدی لازمدر (وصفها ان يقول الرجل اصل شاهد علی شهادتی انی اشهد بكذا و يقول الفرع عند الاداء اشهد ان فلانا اشهد علی شهادتی بكذا و قال لی اشهد علی شهادتی به) یعنی شهادت اوزرینه شهادت اولنور صفی اول اصل اولان شاهد فرع اولان شاهده اشهد علی شهادتی انی اشهد بكذا یعنی فلان شیه فلان متوال اوزرینه شهادت ایلک بکنه شهادتک ایلک دبه و اول فرع اولان کسبه عند الاداء اشهد ان فلانا اشهد علی شهادتی بكذا و قال لی اشهد علی شهادتی به) یعنی بر شاهدک ایدر مک تحقیقا فلان کسبه فلان شیه شهادتک بکنه شهادتک ایلک بکنه فلان معناه شهادت اوزرینه شهادت ایلک و بعض مشایخ بوشمادی انا ایلک بیانده زیاده و تفصالی واقع اولدی لکن بر کیفیت کمال ملاحظه در (و یصح تعدیل الفرع اصله) یعنی فرع اولان شاهد اصل اولان شهادتی تعدیل ایلک صحیدر زیر اهل تزکیه دندر (واحد الشاهدین الاخر) و ایکی شاهدک بریسی اول آخری تعدیل ایلک صحیدر بودخی اهل تزکیه دن اولدیغیچون (فان سکت عنه جاز) و اکر اول فرع اولان کسبه اول اصلک تعدیلدن سکت اولوب تعدیل ایلک فرعک اصل اولان کسبه اولان شاهده راجعدر (ونظر فی حاله عند ابی یوسف و قال محمد ترد شهادته) و قاضی اولان کسبه اول اصل اولان شاهدک حاله نظر ایلر اکر حضورنده اصلک عدالتی ثابت اولورسه اول فرعک دخی شهادتی قبول اولنور و امام محمد دیدیکه اول اصلک شهادتی رد اولنور زیرا شهادت صحیح اولر اعدالت ایلک اولورسه اولان شاهده راجعدر شهادت اولان شاهده اولان شاهده اکر راجعدر (و یصح شهادة الفرع بانسکار لاصل الشهادة) فرع اولان شاهدک شهادتی باطله اولور شاهد اصل شهادتی انسکار ایلک یعنی بجن شاهدین شاهدکام دبه اول فرع اولان شاهدک شهادتی باطله اولور (وان شهد علی شهادته اثنین علی فلانة بنت فلانة الفلانية و لا اخبرنا انهم ما یمرقونها و جاء المدعی بامرأة یزیدیا انما هی ام لافیل له مات شاهدین انما هی) یعنی بجن ایکی شاهده ایکی نفر شاهدک شهادتلی اوزر بر خاتونک اوزرینه که بونون فلانة بنت فلانة در و اول ایکی فرع اولان شاهده دیدیکه اول اصل اولان شاهدک بره خبر و دیدیکه کند و بونون فلانة بنت فلانة ایدو کنی بلور مدعی دخی مجلس شرعه بر بونون کتوروب اول ایکی شاهد بواول خاتونک در کیدر بلک فرع قاضی اولان کسبه اول مدعی به بواول خاتونک ایدو کنه ایکی شاهد کتوریدیه که بواول خاتونک اوزرینه شهادت اولنور شیدی دبه قالاده اولان خیر تنبیه شهود فرعه راجعدر اخبار اده اولان خیر تنبیه مشهود امله راجعدر بر قائم اده اولان

ایکی شاهد آخره محتاجدر که بونون اول مشهود علیها اولان خاتونک و مثلاً بر قاضی به یازسه که فلان کسبه لرم حضورنده شهادت ایلدی لکه فلان کسبه نک فلانة بنت فلانة فلان قد و حق واردر و بونون الیه اولان قاضی به مکتوب و مود بولقد مدعی اولان کسبه مکتوب الیه اولان قاضینک مجلسنده بر خاتون احضار ایدوب بونون اول مشهود علیها اولان خاتونک ایدو کنه ایکی شاهد کتوریدیه بواول امر ایلک (فان قالوا فما التمیمة لا یجوز حتی ینسبها الی نخلها) و اول ایکی شاهد اول سابق الذکر اولان ایکی صورتده که بری شهادت علی الشهاده در و بری کاب القاضیدر اول خاتون اوزرینه شهادت ایلدیجک فلانة التمیمة در دبه لرجا اولنر تا کیم اول خاتونک نخلده یعنی قیدله خاصه منه منسوب ایدو لرز بر بونون بت تعریفه قائمده فائدر (والتعریف ینمذ کر الجدة و اللفظ ذوا نسبه خاصة) بر کسبه بی ذکر جده ایلک یا خود نخلده یا خود نسبت خاصه ایلک تعریف ایلک ایلک تعریف تام حاصل اولور (و النسبة الی المصبر و المحلة الکبیرة عامة) و بر کسبه بی مصره یا خود محله کبیر به نسبت ایلک نسبت عامه در (والی السکة الصغیرة خاصة) و مکة صغیر به نسبت ایلک نسبت خاصه در

باب الرجوع عن الشهادة

بویاده مصنف رحمه الله شهادتدن رجوع ایلک احکامی بیان ایدر ابن عمر رضی الله عنه یومشدر که (الرجوع الی الحق خیر من التماس فی الباطل) (لا یصح الرجوع عنها الا عند قاض) یعنی شهادت ایلک کد نصکره شهادتدن رجوع ایلک صحیح اواز لا قاضی اولان کسبه نک حضورنده بر شهادت فسخ متوله سیدر اولی شهادته مخصوص اولان مجلس ایلک مخصوص اولور (فلو ادعی المشهود علیه رجوعه ما عند غیره لا یحفظان ولا یقبل برهانه علیه) ایدی بجن مشهود علیه اولان کسبه اول شاهدک شهادتدن رجوع ایلک کار برن قاضی حضورندن غیرده دعوی ایلک مزبور شاهد رجوع ایلک کار برن تحلیف اولنور دخی مدعی علیه اولان کسبه نک شاهدک شهادتدن رجوع ایلک بکنه بیقه بی قبول اولنور بر شهادتدن رجوع ایلک مجلس قضادن غیرده باطلدر رجوعه هاده اولان خیر تنبیه ایکی شاهده راجعدر غیرده اولان خیر قاضی به راجعدر برهانه اولان شهادت مدعی علیه راجعدر علیه اولان خیر شاهده راجعدر (بخلاف ما و ادعی وقوعه عند قاض و یضینه اباهما) اما بجن مدعی علیه اولان کسبه اول رجوعک قاضی مجلسنده واقع اولوب مالی اول ایکی شاهده بضمین ایلدی بکنی ادعا ایلک اول تقدم ایدن مسئله انک خلا فیدر یعنی دعوی قبول اولنور زیر ایلک قاضی بائنده رجوع ایلک صحیدر وقوعه اولان شهادت رجوعه راجعدر (فان رجوعه اقبل الحکم لا ینسبکم وان بعدد لا یقتض) اکر شاهده اولان کسبه لرم بعد اداء الشهادة و قبل الحکم اول ایلک کاری شهادتدن رجوع ایلک لرم اول ایلک کاری شهادتله حکم اولنور اکر بعد الحکم رجوع ایلک لرم قاضی انک شهادتک ایلک ایلدی حکمی نقض ایلر بر اولی که حکم اتصال اولدیغیچون مترج اولنور بعدده اولان خیر حکمه راجعدر (و یصح ما اتفقا بهما اذا قبض المدعی مدعا و ما کان او عینا) یعنی شاهده اولان کسبه لرجون شهادتلی سبیل بر شهادتک اتفقا بهما سبب اولسه لرم اول شیه ضامن اولور بجن اول مدعی اولان کسبه اول ادعا ایلدی بکنی شیتی قبض ایلک کرک اول شیه دین اولون کرک عین اولون اما اول ادعا اولان شیه قبض اولنور ضیمان واجب اولنور قبضه متوقف اولدیغی اجلدن بوقول امام سر خمینک مختاریدر و بعضی عین ایلک دین بیتنده تقریق و تفصیل ایلک در اتفقا بهما اولان خیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر بهاده اولان خیر شهادت راجعدر (فان رجوع احدهما ضمن نصف الوالیه ان بقی لآخر رجوع) یعنی بجن ایکی شاهدک بری ایلدی بکنی شهادتدن رجوع ایلک اول شهادت ایلدی بکنی شیتک نصفته و دخی شهادتدن رجوع ایلک اعتبار رجوع ایدنردن باقی فلان لرم رجوع ایدنردن کادرم (فان شهد ثلاثة و رجوع واحد لا یفنی فان رجوع الاخرین انصفا) ایدی اول قدم ایدن مدعه تعریفی بودر بجن رماده اولر اوج شاهدک شهادتک نصکره بری رجوع ایلک بر شیه ضامن اولنور انک نصکره بریسی دخی رجوع ایلک اول رجوع ایدن ایلک مکره رجوع ایلک ایلک ایلک اول شهادت ایلک کاری مالک نصفته ضامن اولور لرم اکر بونور لرم لایق اولان بواولیکه شهادتی رجوع ایلک لرم الحق ثانی نصین ایلک زیر اتلف مار ثانی به مضاف اولور جواب و بریلور که تلف مال جله به مضاف الا بوقدر

کند و مصالحی اقامت وکیل نصب ایلک جائز اولدی (و شرطها کون الموکل بکالت التصرف) یعنی وکالت
شرطی موکل اولان کسسه تصرفه مالک اولمقدرمالک التصرف دیمکدن مراد موکل عاقل و بالغ و حر اولمقدور
زیرا وکیل اولان کسسه تصرفی موکلدن استفاده ایدر ایددی مادامکه موکل بواوصاف ایلده موصوف اولیه
وکیل ایلایی جائز دکلدر شرطها ده اولان ضمیر وکاله به راجعدر (و الوکیل بهقل العقد و بقصده) وکالت
بر شرطی دخی وکیل اولان کسسه عقدی تعقل ایلایه مثلاً بیع سالب ایلوب و شرایع ایلد یعنی تعقل ایلایه
و قصدی اوله وغبین یسردن غبن فاحشی فرق ایلایه (قیصع نوکیل الحر البائع او المأذون حر البائع او مأذونا
او صیبا عاقل او عبداً محجورین بکل مایعده هونفسه) فیصع ده اولان قامصنه بکامل العقد و بقصده قوله
تفریع واقع اولمقدور یعنی حر بالغ اولان کسسه نک یا خود مأذون اولان کسسه نک بر حر بالغ و یا خود مأذونی
و یا خود محجور اولان صبی عاقلی و یا خود عبید محجوری نوکیل ایلایی صحیح اولور هر شیده که موکل اتی کندور
نفسی ایلایه عقد ایلک صحیح اولور زیرا صبی عاقلان کند و مسلکندن اذن ولی ایلده تصرفی نافذدر ایددی کندوری
وکیل ایلک ایلایه غیرک تصرف صحیح اولور و دخی عبد عاقلان کند و نمسند تصرف صحیحدر مثلاً طلاق کبی
و حدود ایلایه اقرار ایلایی کبی ایددی غیرده نوکیل سبیله تصرفی دخی صحیح اولور بقصد ده اولان ضمیر
ما قبلنده اولان مانعظنه راجعدر بنفسه ده اولان ضمیر وکیل به راجعدر (و باقیه کل حق و بایسته فائده الا فی حد
و قود مع غیبه الموکل) و دخی هر حق ایضا و ایتفا ایلک ایلایه نوکیل صحیح اولور لکن حدودده و قودده نوکیل
صحیح اواز اول موکل اولان کسسه مجلسدن غائب اولمقدور بر او ایکی سنه شبهه ایلایه دفع اولور اشیا دندور
ایدی غیرک مقامنه قائم اولان ایتفا لاری جائز دکلدر ایتفا فائده ده اولان ضمیر هقه راجعدر (و باقیه موقوفی کل
حق بشرط رضی الخصم للزومه) و دخی خصوصت ایلک ایچون جله حقوقده نوکیل ایلک صحیحدر خصم
اولان کسسه نک راضی اولایی شرطیلر زیر اول خصوصت لازمه اولد یغیورن (الان بکون الموکل مر یضا
لا یکنه حضور مجلس الحکم او غایباً مسافه سفر او مرید السفر) یعنی هر حقده خصوصت صحیحدر خصم
راضی اولایی شرطیلر الاچن موکل اولان کسسه بر وجهه مر یضا اولایه که مجلس حکمه حاضر اولایی
مکن اولایه و یا خود سفر مسافه سی قدرنده غائب اولایه یا خود سفری مر ایدیش اولایه (و انحدرة غیر
معتاده انطروج الی مجلس الحاکم) و یا خود موکل اولان بر خنده که مجلس حاکم چیقماغه غیر معتاد اولایه
بو تقدیرجه بود کراولان صورتلرده خصم رضای اشتراط اولور ازام او حنیفه قننده (و عندهما لا بشرط
رضی الخصم) و اما بین قننده مطلقاً خصم رضای شرط دکلدر بر او وکیل موکل حق صریحدر غیرک
رضایه توقفی یوقدر (و حقوق عقد بیضیه الوکیل الی نفسه کبیع و اجاره و صلح عن اقراره تعقل به ایل بکن
حجوراً) و شول حقوق عقد که انری وکیل اولان کسسه کند و نمسند اضافت ایلایه مثلاً بیع و اجاره و صلح
عن اقرار کبی شیلر وکیل به متعلقدر بر او وکیل اولان کسسه محجور علیه اولور ایلایه مثلاً صبی محجور علیه و عبد
محجور علیه کبی بر عقد کند و کلامیل قائم اولمقدور بر اخصه تعبیر قادردر ایددی حقیقته عاقد اولدر
سارکیل محجور علیه اولایه حقوق اکتفا لاری بر خنده و راضی حینندن راضی قننده حقوق عقد
موکله متعلقدر بیضیه ده اولان ضمیر عقد راجعدر (فیلم المبیع) یعنی وکیل اولان کسسه مبیعی تسلیم ایلایه
یغن بعه وکیل اولایه (و بسله) و دخی اول مبیعی تسلیم یعنی قبض ایلایه یغن شرایه وکیل اولایه (و قبض
الغن و بطالبیه) وکیل اولان کسسه غنی قبض ایدر و غنی ایلایه مطالبه اوازور و اگر شرایه وکیل اولان اولایه
(و برجه به عند الاستحقاق و بخاص فی غیب مشریه و یرده به ان لم یسله الی موکله و بعد تسلیمه لا الا باذنه)
و دخی وکیل اولان کسسه غنی ایلایه رجوع اولور یغن مبیع مستحق اولایه و دخی موکل اشترا ایلایه کبی شیدن
طهور ایدن عینده وکیل محاصه ایلد و دخی اول شئی آنده اولان عیب ایلد رایلرا کراول شئی اول وکیل
موکله تسلیم اولمقدور و اگر تسلیم اولندی ایلایه رد ایلایه الا اذن موکل ایلایه رد ایلایه ده اولان ضمیر
غنه راجعدر مشریه ده اولان ضمیر موکله راجعدر برجه ده اولان ضمیر غنه موکله ده اولان ضمیر وکیل
راجعدر تسلیم ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر یا ذنده ده اولان ضمیر موکله راجعدر (و بخاص فی غیب مبیعه
و فی شفته ان کان فی ید و کذا شفته مشریه) و دخی وکیل اولان کسسه کند و مبیعک عینده محاصه اولور

و دخی اول مبیعک شفته میده محاصه اولور و اگر اول مبیع وکیل ایدنده ایلایه و دخی مشریه جنتک شفته میده
محاصه اولور و بر ایلایه بومد کورات حقوقدن اولدی یعنی اجازت محاصه ایلک جائز اولمقدور مبیعه ده و شفته ده
و فی ید ده و مشریه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (و المالك یثبت للموکل ابتداء) یعنی یغن وکیل اولان کسسه
بر شیتی دعوی ایدوب اثبات ایلایه و یا خود بر شیتی اشترا ایلایه اول شیده مالکیت ایدر موکل ایچون ثابت
اولور و بعضی علما نک قولی بودر و امام کرخی دیکده که مالک ایدر وکیل اولان کسسه به ثابت اولور بعده موکله
انتقال ایدر لکن اولکی قول صحیحدر (فلا یعتق قریب وکیل شرایه) چونکه مالک ابتداءه موکل ایچون ثابت
اولور ایددی وکیل اولان کسسه کند و قریبی وکالت طریقله اشترا ایلایه اوزر بنه عتی اولور زیرا مالک
موکله کدر صحیح قول اوزر شرایه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (و حقوق عقد بیضیه الی موکله تعقل باو وکیل
کنسکاح و خلع و صلح عن انکار اودم عقد وکاله و عتی علی مال و هبه و صدقه و اعارة و ایداع و رهن و اقرار
و شرکه و مضاربه) و شول حقوق عقد که وکیل اتی موکله اضافت ایلایه اول حقوق موکله متعلقدر مثلاً کنسکاح
و خلع و صلح عن انکار کبی بر اصلح عن انکار الحق موکله اضافت اولور و اما صلح عن اقراره وکیل ایلایه وکیل
هر بر بنه اضافت اولمقدور و دخی وکیل و مال اوزر عتی اولایه کبی و هبه و صدقه کبی و اعارة و ایداع کبی
و رهن و اقرار کبی یعنی قرض و بر ملک کبی و شرکه و مضاربه کبی (فلا یطالب وکیل الزوج بالمهر ولا وکیل
المرأة بنسائها) ایددی زوجه نک وکیل اولان کسسه به لازم دکلدر که زوج اولان کسسه نک وکیلندن اول
زوجه نک مهر فی طلب ایلایه و کذلک زوجک وکیل اولان کسسه به جائز دکلدر که مهرک خاتونه تسلیم اولمقدور
طلب ایلایه زیر وکیل و ایکی صورتده سفر محض در یعنی واسطه در فقط کوریلر میکده وکیل اولان کسسه اول
عقدی وکیل اضافت ایلایه دن مستغنی دکلدر (ولا یدل الخلع) وکیل اولان کسسه دن بدل خلع طلب اولور
(ولا یشتری منع الثمن عن الموکل) یعنی وکیل اولان کسسه یغن بر شیتی بیع ایلایه وکیل کلوب اندن غنی طلب
ایلایه مشتری اولان کسسه به جائزدر که اول مبیعک غنی آندن منع ایلایه زیر عقددن اجنبیدر و حقوق عاقدده
راجعدر (ان دفعه الیه صح ولا یطالبه الوکیل ثانیاً) را کر مشتری اولان کسسه وکیلدن اشترا ایلایه کبی مبیعک
غنی موکله دفع ایلایه صحیحدر و صکره وکیل اولان کسسه تکرار غنی اول مشتریدن طلب ایلایه زیر اثن
اصده موکله حقیقدر و اگر واصل اولمقدور و اول غنی موکله ن اخذ ایدوب وکیل دفع ایلک که اولدخی
اتی موکله دفع ایلایه بی فائده در ایلایه ده اولان ضمیر موکله راجعدر و بطالبیه ده اولان ضمیر مشتری به راجعدر
(وان کان له مشتری علی الموکل دین وقت المقاصة به و کذا ان کان له علی الوکیل دین) و اگر مشتری اولان
کسسه نک موکله ذمتنده دخی اولایه اول مشتری ایلایه موکل اولان کسسه نک مایسته مقاصه یعنی حقیق
واقع اولور و کذلک مشتری نک وکیل جهندن حقی اولایه مقاصه واقع اولور و امام ابوحنیفه و امام محمد قنندده
(خلا فالابی یوسف) و امام ابو یوسف ایچون خلاف وارد در زرا نک قننده مقاصه واقع اولور (و بضمه الوکیل
لاموکل وان کان دینه علیهما المقاصة بدین الموکل دون الوکیل) یعنی یغن مشتری نک دینی وکیل اوزر بنه
اولایه و انکله مقاصه اولایه وکیل اولان کسسه موکله حقیقه ضامن اولور و اگر مشتری نک دینی وکیل ایلایه
موکله اوزر بنه اولایه مقاصه الحق موکله دینی ایلایه واقع اولور وکیلک دینی ایلایه واقع اولور علیه ماده اولان ضمیر
تنبيه موکل ایلایه وکیل راجعدر

باب اؤکاله بالبیع و الشراء

مصنف و حقه الله علیه بوباده بیع و شرایه نوکیل اولان کسسه نک احوالی بیان ایدر (لا یصح التوکیل
بشرایه شئی یشعل اجناساً کالرقیق و الثوب و الدابة) اجناس مختلفه به شامل اولان شیدن شرایسته نوکیل
صحیح دکلدر مثلاً رقیق و ثوب و دابه کبی اولان شیلر ده نوکیل جائز دکلدر زیر رقیق بر قاج و ثوب بر قاج
منفرد دابه دخی بر قاج قسده رایدی مادامکه اول رقیقک و اول ثوبک و اول دابه نک نوعی و صنفی و قسمی بیان
اولایه آنده نوکیل صحیح دکلدر (او ما هو کالاجناس کالدار) و دخی اجناس مختلفه کبی اولان اشیا به شامل
اولان شیدن شرایسته نوکیل صحیح دکلدر مثلاً دار کبی زیر دار اجناس مختلفه کبی اولان اشیا به شاملدر و محله
کبی و قونشوق کبی و منافع و مرافق کبی بواجلندن آنده نوکیل صحیح اولدی (وان بین الثمن) ان و صلیه در یعنی

ملیکدردیسه یا خود اطلاق ایله یعنی فلان شیئی یک درهمه اشترا ایلمدم دیسه اولمینه شرا موکل اولور
(و معتبر فی السلم و الصرف مفارقة اوکیل لا الموکل) و عقد سلمه و عقد صرفه وکیل اولان کسسه تک مفارقتی
اعتبار اولور و بر ا کدر و سیدر عاقد اولان و چون انی قبضی ایله عقد تمام اولور و اگر قبل القبض مفارقتی او اسه
عقد باطل اولور و موکل اولان کسسه تک مفارقتی قبل القبض اعتبار اولور و بر ا عاقد کلدور (ولو قول یعنی هذا
زید قبضه غم انکر کون زید امره فزید اخذ ان لم یصدق انکاره) و اگر وکیل اولان کسسه بر کسسه به نکاو عیدی
زید ایچون بیع ایله دیسه اول کسسه دخی بیع ایله بیع ایلمد کد نصکره وکیل اولان کسسه زید تک اکا اول عبد تک
اشتراسه امر ایلمد یکنی انکار ایله عیدی زید ایچون اول عیدی اخذ ایلمک جائزدر اگر وکیل انکار ایلمد
تصدیق ایلمز ایسه و بر ا یعنی زید دخی سی وکیل اولدیفته افر اردر صکره انکار ایلمد یکنی قبول اولور امر ده اولان
ضمیر وکیل و راجعدر اخذده اولان ضمیر هذابه راجعدر انکار ده اولان ضمیر وکیل و راجعدر (فان صدقه
لا یأخذ جبراً) و اگر زید اول وکیل اولان مشتری شرایه امر ایلمد یکنی تصدیق ایدر سه اول بیع اولان عیدی
جبر اخذ ایله و بر انکار یکنی تصدیق ایلمدر صدقه ده اولان ضمیر مشتری اولان وکیل و راجعدر یاخذده اولان
ضمیر بیع اولان عیده راجعدر (فان سلمه مشتری الیه صح) و اگر وکیل اولان مشتری اول بیع اولان عیدی
زید تسلیم ایله صحیح اولور تعاطی الیه بیع ایلمک قبیلندن اولور سلمه ده اولان ضمیر بیعه راجعدر ایله ده اولان
ضمیر زید راجعدر (ومن کل بشر ا رطل لحم بدرهم فشری رطلین بدرهم بمایباع رطل بدرهم لزم موکله و رطل
بصرف درهم) و شول کسسه که بر رطل بر بطمان انی بر درهمه اشترا ایلمک وکیل ایلمش اولسه مزبور وکیل
ایکی بطمانی بر درهمه اشترا ایدوب اخذ ایلمش اولسه موکل اولان کسسه به اول ایکی بطمانی بر بطمانی
نصف درهم ایله لازم اولور او حقیقه قننده (و عندهما بلزمه الرطلان بالدرهم) و اما من قننده اول ایکی بطمان
بر درهمه لازم اولور و بر ا موکل اولان کسسه اول درهمی لحمه صرف ایلمک امر ایلمدر و طالعنه اول قدر کادی
موکله ده اولان ضمیر وکیل و راجعدر بلزمه ده اولان ضمیر موکله راجعدر (ولو کل بشر امر عیدین بعینهما فشری
احدهما جاز) و اگر بر کسسه بر کسسه بی ایکی عید معین تک شراسته وکیل ایله وکیل دخی اول ایکی عید معین تک
بر بی اشترا ایدوب و بر بی ترک ایله اول اشترا صحیح و جائز اولور و بر ا وکیل مطلقدر و جائزدر که ایکی بی معامیر
اولیه بعینهما ده اولان ضمیر تنبه عیده راجعدر و کذا ان کل بشر اثمها بالف و قیمتها و اه فشری احدهما
بنصفه او بالف وان با کتر لا) یعنی و کذا ان شرا صحیح اولور و چن اول کسسه اول کسسه بی ایکی عیدی یک درهمه
اشترا ایلمک وکیل ایله و حال بوکه اول ایکی عبد لبر بی اول یک درهم تک نصفته یا خود نصفندن اقلته اشترا
ایله جائز اولور او حقیقه قننده و اگر نصفندن زیاده اولور سه جائزدر کدر قیمت ماده اولان ضمیر عیدینه
راجعدر بنصفه ده اولان ضمیر الف درهمه راجعدر (و قال ایچو و ابیضان کان بما یستفان فیه) و اما من دید یلمکه
اول عبد واحدی یک درهم تک نصفندن زیاده ایله اشترا ایلمک جائزدر اگر اول عیده تقابن اولور اشیا دن وار
ایسه فیه ده اولان ضمیر عیده راجعدر (و ند بی مایشتری بمنله الاخر فان شری الاخر بما بقی قبل الخصومة جاز
اتفاقاً) و اگر اول وکیل اولان کسسه اول باقی فلان عیدی یکدن باقی فلان در امله قبل الخصومه اشترا ایله
اغنه ثلاثه تک اتفاقیه جائزدر و بر ا عرض اول عیدی تحصیل ایلمکدر (فان قال الوکیل یل بشر امر عید
غیر معین بالف فشریته بالالف و قال الموکل بنصفه فان کان قد دفع الیه الالف صدق الوکیل ان ساوی الالف)
و اگر بر عید غیر معین شراسته وکیل اولان کسسه بن بی عیدی یک درهمه اشترا ایلمد دیسه و موکل اولان
کسسه بن بی عیدی بشیو درهمه اشترا ایلمد دیسه عیدی اول موکل اولان کسسه اول یک درهمی وکیل دفع
ایلمد ایسه وکیل اولان تصدیق اولور و وزی قول اولور اگر عید یک درهمه دکر سه (وان لم یکن دفعها فان
ساری الالف صدق الموکل وان ايسا و قال مخالفاً) و اگر اول یک درهمی دفع ایلمد ایسه اگر بشیو دکر ایسه موکل
اولان بلا عین تصدیق اولور و اگر اول یک درهمه دکر ایسه مخالف ایله و ندر یعنی وکیل ایله وکیل بین ایلمد و ندر
زیر اوکیل ایله موکل با عیله مشتری کبید و چن مایلر ندره فنده تخلف واقع اولسه تخلف ایدر و مایلر ندره
اولان عقد فسخ اولور (و العبد مأمور) یعنی تخلف نصکره عید مأمور تک اولور یعنی وکیل و شریته ده
اولان ضمیر عید راجعدر بنصفه ده اولان ضمیر انقه راجعدر ایله ده اولان ضمیر وکیل و راجعدر و دفعه ماده

اولان ضمير الفه راجع و ما واده اولان ضمير الفه راجع و (و كذا في معنى لم يسم له غنا فشره و اخذنا
في غنه) و كذلك حكم يومئذ له ما قبلته اولان حكم كيدر يعنى وكيل اولان برمتين اولان عبدك
شراسنه وكيل اوله و انك غنى تسميه اولنسه و وكيل انى اشترى ايلدك نصكره و وكيل ايله موكل تخذه
اختلاف ايلسه له مثلا و وكيل يلك درهمه اشترى ايلدم ديسه موكل اولان كسبه بشيوز درهمه اشترى ايلدك
ديسه تخالف ايلدك له اولان ضمير ميمنه راجع و فشراده اولان ضمير يمه كاراجع و في غنه ده اولان
ضمير يمه كاراجع و (ولا عبرة لتصديق البائع في الاظهر) يعنى بايعك تصديقك اعتبار بوقدر اظهر قوله
زيرابايع اولان كسبه غنى احتيا ايلدك نصكره انلردن اجنيدر (فصل) بوفصلده و كليه متعلق بنيه اشيا
بيان اولنور (لا يصح عقد الوكيل بالبائع و الشراء مع من رد شهادته) يعنى بيعه و شرايه و وكيل اولان
كسبه نك عقدى شول كسبه له صحيح و انا كه كند و شادى انلرك قننده و دالو و مثلا اصول و فرعى كه
شهادتى حق ندره غير صحيح و مردوده اولديقى كى و كالت طريقه انلرايله مبايعه دنى صحيح دكدر زيراجيل
تمتد و (و قال يجوز بمثل القية الا في العبد و المكاتب) و اماين ديد يلكه و وكيل اولان كسبه جائز و كه انلره
برسيتى قيمت مثلى ايله بيع و شرا ايله الا بعدده و مكاتمه جائز دكدر زير وكيل بوايكى بيع و شراى اتفاقه جائز
دكدر شهادته ده اولان ضمير من افظنه راجع و (و الوكيل بالبائع يجوز بيعه بما قبل او كثر و بالعرض) يعنى يمه
وكيل اولان كسبه يه جائز و كه اول مبيع اولان شئ اقل ايله و اكثر ايله و عرض ايله بيع ايليه زير وكيل مطلقه ز
(و قال لا يجوز الا بمثل القية و بالتقود) و اماين ديد يلكه بيع جائز اولان القيمت مثلى ايله دنى تقود ايله (و يجوز
بيعه بالنسيئة) و دنى وكيل اولان كسبه نسيئه ايله يعنى اجل ايله بيعى جائز درامام ابو حنيفه قننده زير وكيل
مطلقه ريعه ده اولان ضمير و كيله راجع و (و بيع نصف ما وكل يبيعه) و دنى وكيل اولان كسبه يه جائز و كه
بيعه و وكيل اولديقى شينك نصفى بيع ايليه اكر بيعه يخذ ضرر اولنايه بيعه ده اولان ضمير ما قبلته اولان
مايه راجع و (و اخذ بالتين كفيلا و رهنا فلا بضمن ان نوى ما على الكفيل اوضاع الرهن في يده) و دنى وكيل
بالبائع اولان كسبه يه جائز و كه بيع ايلديكى شينك غنى مقابله سنده كفيل ياخو درهن اخذ ايليه و بطن كفيلا
اوزرنده اولان شىء حلاله اوله ياخو ديدنه اولان رهن ضايع اولسه و وكيل اولان كسبه اكا ضامن اواز زير
وكيل بالبائع اولان كسبه اصله غنى قبض ايلرايمدى اخذ رهن و اخذ كفيل دنى جائز رانخذه ده اولان ضمير
وكيله راجع و روفى يده ده اولان ضمير يمه كاراجع و (و لو وهب الثمن من المشتري او ابراء منه او حط منه جائز
و بضمن) يعنى بطن وكيل اولان كسبه اول بيع ايلديكى شينك غنى مشتري اولان كسبه يه هبه ايليه ياخو
انى اول غندن ابرا ايله ياخو اول غندن بر مقدارنى مشتريك اوزرندن حط ايليه جائز اولور و وكيل اولان
كسبه غنه ضامن اولور و ذكرا و انان حاله كسبه سنده ابراهه ده اولان ضمير مشتري يه راجع و منه ده اولان
ضمير غنه راجع و غنه ده اولان ضمير مشتري يه راجع و (و عند ابى يوسف لا يجوز) و امام ابو يوسف قننده
جمله ذكرا و انان صورتلده جائز دكدر زير او كالت ماله نصرف و (و كذا الخلاف لواجله او قبل به حواله)
و يومئذ ده اولان خلاف ما قبلته كى اولان خلاف كيدر بطن وكيل اولان كسبه مشتري بى غنى ايله تاخيل
ايليه ياخو غنى حواله ايله قبول ايليه اوله ده اولان ضمير مشتري يه راجع و به ده اولان ضمير غنه راجع و
(و لو اقاله صح و سقط الثمن عن المشتري و لم يوكيل بالشراء) و اكر وكيل بالبائع اولان كسبه مشتري اولان كسبه
بيعدن اقاله ايليه صحيح و ذكرا و انان غنى مشتريك اوزرندن ماقط اولور و شرايه و وكيل اولان كسبه يه غنى
لزم اولور (و عند ابى يوسف لا يسقط عن المشتري) و امام ابو يوسف قننده ذكرا و انان غنى اوله مشتريك اوزرندن
ما قبله اوار يه سنده (و اكر وكيل بالشراء يجوز شراؤه بمثل الشيعة و بزيادة تعان به ارضى ما يقوم به و قوم رندر
في العروص و نهيم و في الحيران و نه يازنه و في التقارده و وازنه) يعنى شرايه و وكيل اولان كسبه يه جائز و كه برشئ
قيمت مثلى ايله اشترى ايليه و دنى تعان حاصل اولور ز ياده لك ايله اشترى ايليه و اول ز ياده شول شيد كه تقويم
مقدم ايله تقويم اولنه اول ايله عروصه و مستاعلده او فى اون بمقدور و حيوانانده او فى اون بر در و عقار انده او فى
اون ايكيدر بويوله تقدير اولنشد زير اياكى قسمده تصرف ايجون واقع اولور و اخيره قليد راوسطه متوسطه
و كثره غنى له تصرف و تعامل ندر شراوده اولان ضمير و كيله راجع و (لا بما لا يتغابن بها) يعنى تعان واقع

[illegible]

بحضرت ده اولان ضمیر اولکی به راجع ددر (و کذا الوعد به غیبه فاجازه او کان قد در التمن) و کذلک عقد جائر اولور
 بجن وکیل ثانی وکیل اولان غیبه ده عقد ایلدوب انی وکیل اول استماع ایلدوب تجویر ایلده و یا خود وکیل اول
 وکیل ثانی به معنی مقدار ایلده و معنی بیان ایلده اولمیده عقد صحیح اولور و بر وکیل رأینه محتاج ددر به غیبه ده
 اولان ضمیر وکیل اوله راجع ددر فاجازه ده اولان ضمیر عقد ده راجع ددر (ولا یجوز لبعده او مکاتب التصرف فی مال
 طفله بیع او انشاء) یعنی عبد ایله مکاتب اولان کسینه به کند و طفله نیک مالنه بیع و شر ایلده تصرف ایلایی جائز
 دکادر و بر اراق ولایتی قطع ایدر (ولا تزویجه) و دخی عبد ایله مکاتبه جائز دکادر که کند و طفله بری تزویج ایلایه
 تزویج ده اولان ضمیر طفله راجع ددر (و کذا الکافر فی حق طفله المسلم) و کذلک کافر اولان کسینه کند و طفله
 مسلمی حقنده یعنی کافر طفل مسلمی تزویج ایلایی جائز دکادر و بر اراق ایله کفر ولایتی قمع ایدر و کافر کفر مسلم
 اوزرینه و لا بتی جائز دکادر

باب الوكالة بالخصومة والقبض

بوباید مصنف رحمه الله خصوصت ایله و قبض ایله اولان توکیلل احوالنی بیان ایدر (الوکیل بالخصوصة القبض
 یعنی وکیل بالخصوصه اولان کسسه یه قبض ایلک جا نزد اول قبض ایلدیکي استر سه دین او سون استر سه عین
 اولسون زیر اخصوصتک غامی قبض ایلدور (خلافا زفر و الفتوی الروم علی قوله) امام زفر ایچون بومثله ده
 خلاف واردور یعنی زفر قننده وکیل بالخصوصه اولان کسسه یه قبض ایلک جا نزد کادور و فتوی بوکون امام
 زفر قولی اوزر سه دوزیر اخانت وکلادده ظهور ایلدور بواجدن مالہ ایمان اولغوز علی قوله ده اولان ضمیر زفر
 راجعدر (ومثله الوکیل بالتقاضی) یعنی وکیل بالتقاضی اولان کسسه وکیل بالقبض اولان کسسه کیمدر وکیل
 بالقبض ده اولان خلاف وکیل بالقاضیه جاریدر و فتوی سه امام زفر قولی اوزر سه دهمثله ده اولان ضمیر وکیل
 بالقبضه راجعدر (والتوکیل قبض الدین بالخصوصه قبل القبض) یعنی قبض دینه وکیل اولان کسسه یه قبل
 القبض خصوصت ایلک جا نزد اوجیه قننده (خلافا همما) و امامین ایچون بومثله ده خلاف واردور
 یعنی قنلنده دینک قبضنه وکیل اولان کسسه یه خصوصت ایلک جا نزد کادور و بوقول ابو حنیفه دن برور ایدر
 زیر قبض خصوصتک غیر بیدر (والتوکیل باخذ الشفعة بالخصوصه قبل الاخذ اتفاقا) و دخی شفعه ناک
 اخذ نه وکیل اولان کسسه یه قبل الاخذ اتفاقا خصوصت جا نزد زیر اظهاری خصوصته متوقفدر
 (وکذا الوکیل بالرجوع فی الهبة او بالشفعة او بالرد بالعیب) یعنی وکذا هبه ده رجوع ایلک وکیل اولان کسسه یه
 یا خود قننه وکیل اولان کسسه یه یا خود میبده ظهر و رایدن عیبک درنه وکیل اولان کسسه یه خصوصت قبل
 الاخذ جا نزد (وکذا الوکیل بالشرایع بعد ما شرته) و دخی کذلک شرایع وکیل اولان کسسه یه شرایی مباشرت
 ایلد کد نصکره خصوصت جا نزد و مباشرتدن اول اولمز مباشرته ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (ولیس للوکیل
 قبض العین بالخصوصه) اما بر عینک قبضنه وکیل اولان کسسه یه اتفاقا علما ایله خصوصت جا نزد کادور زیر امین
 محضدر (فلو برهن ذوالید علی الوکیل بقبض عبدان موکله باعه منه تقصر يد الوکیل) یخن ذوالید اولان
 کسسه بر عبدک قبضنه وکیل اولان کسسه ناک اوزر سه برهنه ایدوب یعنی شاهد کتوروب که تحقیق بوو کیلک
 وکلی اولان کسسه کندوبه بو عبدی بیع ایلدی دیو ایلده اولسه اول وکیلک بدی قصر اولتور یعنی منع اولتور
 زیر ایدری اولیچن خضم اولور زیر اموکلان مقامته فاعلمدروکله ده اولان ضمیر وکیل راجعدر باعه ده اولان ضمیر
 عبده راجعدر منه ده اولان ضمیر ذوالیده راجعدر (ولا یثبت البیع فیلمز إعادة العینة اذا حضر الموکل) یعنی
 ذوالیدک برهنه ایدوب عبده ادعا ایلدیکي بیع ثابت اولمز ثابت اولدیقن تقدیرجه بیننه ناک اعاده اولنسی لازم
 اولور موکل حاضر اولدیقن وقتنده (کما تقصر يد الوکیل بنقل الزوجة الوالعید) یعنی اول وکیلک بدی قصر
 اولنسی برزوجه ناک بر مکاندن بر مکانن نقل اولنسنه یا خود بر عبدی نقل ایلکک نصب اولنان وکیلک بدی قصر
 اولن دینی کبی (ولا یثبت الطلاق باعق ولو برها علیها مالا حضورا او کلا) و یخن زوجه ایله عبد طلاقه عتقه
 برهنه ایلدک موکل حضور سزا اول طلاق ایلد عتق ثابت اولمز برهنه ده اولان ضمیر تنبیه زوجه ایله عبده
 راجعدر علی ماده اولان ضمیر طلاقه عتقه راجعدر (واما الوکیل بالخصوصه علی موکله عند التقاضی صحیح)
 یعنی خصوصته وکیل اولان کسسه ناک موکل اولانک اوزر سه قاضینک یا تنده اقرار ایلسی صحیحدر رکزل وکیل

مدعی طرفندن قبض ايله يا خود ابراهيم وکیل اولسون کرلمدی علمک طرفندن اولوب شوت حق ايله اقرار
 ایلش اولسون موکله ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (لا عند غیر القاضی) یعنی قاضینک غیر بستده اقرار
 صحیح دکلر (خلافا لابی یوسف) امام ابو یوسف ایچون بومستلده خلاف وارد یعنی انک قنده قاضینک
 غیر بستده اقرار صحیحدر (کنن لو برهن علیه انه اقر فی غیر مجلس القضاء مخرج عن الوكالة) اما چن وکیلک
 اوزرینه برهنه اولنسه که غیر مجلس قضاء اقرار ایلدی دیو کالتدن چقار یو حنیفه قشده (ولا یدفع الیه المال)
 وچون انک اوزرینه غیر مجلس قضا اقرار ایلدی دیو برهنه اولندی اول مال اکادفع الیه زیراماله ایجان
 اولنمز اولدی تاقص ظهور ایلدی کی اجلدن علیه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر نه ده اولان ضمیر نه کاراجعدر
 والیه ده اولان ضمیر ده کاراجعدر (کالاب ارا الوسی اذا اقر فی مجلس القضاء لا یصح ولا یدفع الیه المال) مثلا
 شول اب کی یا خود شول وصی کی که چن مجلس قضاء اقرار ایلدی اقرار صحیح اولمز و مالی اکادفع ایلک صحیح
 اولمز نه کیم نفس هدایه بیان اولنمدر (ولا یصح توکیل رب المال کقبض ما علی المکفول عنه) یعنی
 رب المال اولان کسه مکفول عنه اوزرینه مالک قبضه کند و کفیلانی وکیل ایلک صحیح دکلر زراوکیل اولان
 کسه غیر عامل در و صورتده توکیل صحیح اولدی کند و نفسنه عامل اولور ایلدی نه کند و نفسی ابر ایلده
 ایلدی رکن که غیر عامل اولمیدر متنی اولدی یغیر عقود کالت دخی متنی اولدی کفیل ده اولان ضمیر رب انه
 راجعدر (ومن صدق مدعی الوكالة بقبض الدین امر بالمدفع الیه) و شول کسه که برکسته بر دیک قبضه وکیل
 اولدی یعنی تصدیق ایلده اول تصدیق ایدن کسه اول دخی وکیل دفع ایلده سده امر اولتور فان صدقه صاحب الدین
 قبا والا امر بالمدفع الیه ایضا) و اگر صاحب الدین اولان کسه مدیون اولان کسه بی کند و عا سنده تصدیق
 ایلده اول مدیونک ذمتی بری اولور و اگر تصدیق ایلزه اوزرینه اولان دخی دفع ایلکه امر اولتور نه کیم
 وکیل دفع ایلنه امر اولنمیدی ایلده اولان ضمیر دانه راجعدر (ورجع به علی الوکیل ان لم یکن فی یدیه)
 یعنی مدیون اولان کسه دفع ایلدی کی شیل وکیل اولان کسه نک اوزرینه رجوع ایلر چن دفع ایلدی کی شی
 وکیل یدنده هلاله اولسه زرا دفع ایلدن مراد ذمتک بری اولمیدر (وان هلك لا) و اگر یدنده هلاله اولسه
 رجوع ایلر زرا تصدیق ایلده بحق اولدیغنه اعتراف ایلش اولور به ده اولان ضمیر نه راجعدر و بی یدده
 اولان ضمیر وکیل راجعدر (الان کان ضمه عند دفعه) الا چن وکالت مدعی اولان کسه دیندن قبض
 ایلدی کی مقداره دفع قشده ضامن اولسه (اردفع الیه علی ادعائه غیر مصدق وکالته) وکالت اولدی حلاله
 دخی دفع ایلده بویکی صورتده رجوع ایلر ایلده اولان ضمیر مدعی الوکاله به راجعدر ادعائه ده اولان ضمیر
 وکیل راجعدر (ومن صدق مدعی الوكالة بقبض الامانة لا یؤمر بالمدفع الیه) و شول کسه که برکسته برامانک
 قبضه وکیل اولدی یعنی تصدیق ایلده اول تصدیق ایدن کسه اول یا نده اولان امانتی اول وکیل دفع ایلنه
 امر اولنمز زرا تصدیق غیر مالک اولدیغنه اعتراف ایلده اولان ضمیر مدعی الوکاله به راجعدر (وکذا لو صدقه
 فی دعوی شرائع امن المالك) و اگر اول یا نده امانت اولان کسه اول وکیل اول امانتی مالکدن اشتهر ایلدی بکنه
 تصدیق ایلده کذلک اول امانتی دفع ایلنه امر اولنمز زرا غیره اقرار در صدقه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر
 شرائع اولان ضمیر امانته راجعدر (ولو صدقه فی ان المالك مات وتركها ميراثا له امر بالمدفع الیه) و اگر یا نده
 امانت اولان کسه اول وکیل اولان کسه صاحب امانت اولان مالک وفات ایلدی و یا نده اولان امانتی میراث
 ترک ایلدی دیکینی تصدیق ایلده و حال بوکه اندن غیر وارث بو قدر اول امانتی اکادفع ایلکه امر اولتور
 تر کهاده اولان ضمیر امانته راجعدر نه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (ولو ادعی المدیون علی الوکیل بقبض الدین
 استيفاء الدائن ولا یجوز له امر بدفعه الیه) و اگر مدیون اولان کسه بر دیک قبضه وکیل اولان کسه نک
 اوزرینه که کند و اوزرینه اولان دخی داین استیفا ایلدی دیو دعوی ایلده و حال بوکه اول مدعی نک یننه می
 بو قدر ایلدی اولدی اولان کسه اول کند و اوزرینه اولان دخی وکیل دفع ایلنه امر اولنمز زرا وکالت
 اقرار ایل ثابت اولدی و اول دایتک مجرر دعوی ایل دخی ایلدی کی ثابت اولدی بدفع ده اولان ضمیر نه
 راجعدر و والیه ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (ولا یستخلفه انه لم یعلم استيفاء موکله) رادل مدیون اولان کسه
 موکله یعنی استیفا ایلدی بکنه اول وکیل اولان کسه نک علی اولدیغنه اختلاف ایلده و زرا نایب و زرا نایب

ایمان بو قدر بستمخلفه ده اولان ضمیر بارز وکیل راجعدر نه ده اولان ضمیر نه وکیل راجعدر و موکله ده اولان
 ضمیر نه اسکا راجعدر (بل یجوز رب الدین و یستخلفه انه ما استوفی) باسکه اول مدیون اولان رب الدین
 اولان کسه بی اتباع ایلسون و موکالت دخی استیفاء ایلدی بکنه وکیل دخی تعلیف ایلسون بستمخلفه ده
 اولان ضمیر بارز وکیل راجعدر (ولو ادعی البایع علی وکیل الرذیال عیب ان موکله رضی به لا یؤمر بدفع الثمن قبل
 حلف المشتري) و اگر بایع اولان کسه رد بایعینه توکیل اولان کسه نک اوزرینه که تحقیق کند و موکلی
 بومبیده اولان عیبیه راضی اولدی دیو دعوی ایلده مزبور بایع اول میبیک ثمنک و دنه یعنی نفس میبیک
 و دنه امر اولنمز مشتری اولان کسه نک حلفندن اول ملامت مشتری اولان کسه اول اشتهر ایلدی بکی شیی آنده
 اولان میبیکدر ایچون بر وکیل وکیل قلوب غائب اولسه اول وکیل اولان کسه اول عیب اولان میبیک رد ایلک
 مراد ایلدی بایع اولان کسه مشتری بومبیده راضی اولوب اشتهر ایلدی ایلدی وکیل اولان کسه اول میبیک
 و دنه قادر اولمز تا کیم مشتری بومبیده اولان عیبیه راضی اولدیغنه عین ایلده موکله ده اولان ضمیر وکیل
 راجعدر به ده اولان ضمیر عیبیه راجعدر (ومن دفع الیه اخر عشرة بنقه اعلی اهل فائق علیهم عشرة من عهده
 فهو بها) و شول کسه که بر آخر کسه به اون درهم دفع ایلدی بکی او اون درهمی اهل و عیال اوزرینه بنقه ایل
 دیه ایلدی اول اتفاقه ما ورا اولان کسه کند و یا نده یعنی کند و در اماندن اول اون درهم اتفاق ایلده اول
 کند و در اماندن اتفاق ایلدی کی اون درهم اول کار بریلان اون درهم مقابله سنده عدا و لئور بواستخفا ندر
 و قیاسده جائز دکلر زرا کند و در امانتی ایل متبرعدر علی حده اولان ضمیر ایلده راجعدر عهده ده اولان ضمیر
 مأموره راجعدر نه ده اولان ضمیر کند و یا نده اتفاق ایلدی بکی در امانته راجعدر بهاده اولان ضمیر کا
 و بریلان در امانته راجعدر

باب عزل الوکیل

مصنف رحمة الله علیه بوبایده موکالت وکیل عزل ایلدی بکنی بیان ایلر (للموکل عزل وکیل) یعنی موکل ایچون
 جائزدر که هر چن استمره کند و وکیلانی عزل ایلده زرا وکالت موکالت حقیدر ابطال ایلر عقود لازمه دن
 اولدی یعنی اجلدن وکیل ده اولان ضمیر موکله راجعدر (الا اذا تعلق به حق الغير کوکیل الخصومة یطلب الخصم)
 یعنی موکل ایچون وکیلک عزل جائزدر الا چن اول وکیل غیر حق تعلق ایلده مثلا خصومت وکیل کی
 چن خصمک طلبی ایلده اولسه یا خود خصم نکاحده یا خود خصم رهنده اولسه بومرور ندره اکا عزل بو قدر اول
 غیر حق ابطال اولمز ایچون به ده اولان ضمیر وکیل راجعدر (وبتوقف انعزاله علی علمه فتصرفه قبله صحیح)
 یعنی چن موکل اولان کسه کند و وکیلانی عزل ایلده اول معزول اولان وکیلک علمه متوقف اولور ایلدی
 وکیلک عزل عالم اولستدن اول اولان تصرف صحیحدر زرا وکیلده عزل ضرر وارد و لای ابطال اولدی
 حیثیتدن بواجلدن علمه متوقف اولدی عزل ده اولان ضمیر بارز وکیل راجعدر علی علمه ده اولان ضمیر نه اکا
 راجعدر تصرفه ده اولان ضمیر نه کار راجعدر قبله ده اولان ضمیر عزل راجعدر (و یطلب الوكالة بموت الموکل
 و جنونه مطبقة) یعنی عقد وکاله موکل اولان کسه نک موت به یا خود مطبق اولان جنونی ایلده یعنی دائم و متلازم
 اولان جنونی ایل بطل اولور و جنون مطبق اولسه اعی حکمنده اولور انکاه عقد وکاله باطل اولمز جنونه ده
 اولان ضمیر موکله راجعدر (و حده شهر عند ابی یوسف و حول عند محمد و هو المختار) یعنی جنون مطبقک
 حکمی امام ابو یوسف قشده شهر واحد در زرا مضانک صومی انکله ماقط اولور و امام محمد قشده حدی بر حوالدر
 یعنی برهنه در و بختار قولدر زرا انکاه بیله عبادات ماقط اولور اما قاضی خاندن ابو حنیفه قولنده جنون مطبق
 شهر واحد ایلده مقدرد و روتوی بو نک اوزرینه در حده ده اولان ضمیر جنون مطبقه راجعدر (و یلحقه بد الحرب
 مرتدا) و دخی موکالت دار حرب مرتدا اولدی حلاله لاحق اولمیدر العیاذ بالله تعالی وکالت باطله اولور امام
 ابو حنیفه قشده زرا اهل حرب احکام اسلامده اوان حکمنده در ایلدی انله لاحق اولمه له انلردن اولشدر
 (خلافا لهما) یعنی امامین ایچون بومستلده خلاف وارد زرا انلر قشده دار حرب حقوق ایلده عقد وکاله
 باطل اوان لمطافه ده اولان ضمیر موکله راجعدر (وکذا یجوز موکله مکاشا و جزمه ما ذونا و افترقا الشریکین) و دخی
 موکالت مکاتب اولوب مال کتابدن عاجز اولسی میبیکه و یا خود وکالت مآذون اولوب مولای اقی تصرفدن

واذ نعتن جزایلی سبیلہ یا خود موکل الیہ وکیل شریک اولوب اقرار ایزی سبیلہ وکالت باطله اولور اصرمه وکیل
 بوصورته عالم ازلسون اصرمه اولسون زیراعزل حکمه در علم متوقف دکادر (وتصرف المورکل فیا وکل به)
 ودخی موکل اولان کسسه نک توکیل ایلدیکی شیده تصرفی وکالتی مبطلد به ده اولان ضمیر فیماده اولان مایه
 راجعدر (ولایت ترط فی الموت وما بعده علم انوکیل) یعنی صورت موته وما بعده اولان صورته که
 جنون مطبوعه دروغ غیر بنده وکیل اولان کسسه نک علی اشتراط اولوز

کتاب الدعوی

وقتا کم وکالت بالخصوصه عقبنده ذکر ایدری دعوی علی وزن فعلی التي تأیث ایچوندر جمعی دعاوی کاورفتوی
 وقتاوی کی لغت معنای آدم بر شیتی حالت مسالمة ده و متازعه ده کند و تفسنه اضافت ایلکدر واصطلاح
 شرعه معنای مصنفک ذکر ایلدیکی (هی اخبار یحیی له علی غیره) یعنی دعوی بر آدم کند و دودن غیر
 اولان کسسه نک اوزرنده اولان حقه اخبار ایلکدر ده اولان ضمیر دعوانک ختمده اولان مدعی به راجعدر
 غیره ده اولان ضمیر نه اکارا جعدر (والمدعی من لا یجیر علی الخصومة والمدعی علیه من یجیر) دعوی اوج
 نسه اوزرنه متخلد بری مدعی وبری مدعی علیه وبری مدعی که دعوی اولان ماده اومدی به دکک خطا در
 ایدی مدعی شول کسسه در که خصوصت اوزرنه جبر اولتیه و مدعی علیه اولان شول کسسه در که اوزرنه
 دعوی اولتیه جبر اولتیه و زمره شایخک عبارتلی مدعی الی مدعی علیه حد لرنده مختلف اولندر واول
 عبارتلی صحیح مصنفک ذکر ایلدیکی (ولا تصح الدعوی الا بذکر شیء علم جنسه و قدره) یعنی دعوی صحیح
 و متبوع اولوز الا بر شیتک ذکر الی که اول شیتک جنسی که بغد ایدر و قدری که بوقدر کیلد و مثلاً بیانش
 اوله زبراماد اسک معلوم اولیه ازام اولوز جنسه و قدرده اولان ضمیر شیته راجعدر (فان کان دینا ذکرانه
 بطالبه به) ایدی اول مدعی اولان دین ایه مدعی اولان کسسه اول دینی اول مدعی علیه مدعی مطالبه ایلدیکی
 ذکر ایلسون یعنی بنم بوآدمه دینم وارد وانی ایدن طلب ایدرم دیه ایه ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر به ده
 اولان ضمیر نه اکارا جعدر (وان کان عینا قلیاذ کرانها فی المدعی علیه بغیر حق وانه بطالبه بها) واکر اول
 مدعی عین قلی ایه مدعی اولان کسسه اول عینی بومدی علیه یدنده بغیر حق اولدی یعنی ذکر ایلسون
 وانی ایدن طاب ایلدیکی ذکر ایلسون یعنی بوآدمه ده فلان شیت وارد وانی ایدن طلب ایدرم دیه مصنفک
 بغیر حق قول اول عینک مرمون یا خود غن ایچون محبوس اولنک احتمالی دفعیچوندر اتماده اولان ضمیر
 عینه راجعدر وانه ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر بطالبه ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر جهاده اولان ضمیر
 عینه راجعدر (ولا یدمن احضار هان اسکن لیشار الیه عند الدعوی وعند الشهادة والخلف) یعنی اکر اول
 مدعی عین اولسه انی مجلس شرعه احضار ایلان لازم در اکر احضار ممکن اولان اشیا دن ایه که اکا مجلس
 شرعه دعوی قتنده و نه مات محلته و عین لازم اولد قده اشارت اولتی ایچون احضار ماده والیهاده اولان
 ضمیر عینه راجعدر (وان تعذر بذکر عینها) واکر اول عینک احضاری متعذر اوله جی اولوز و نه قیستی ذکر ایلیه
 اول مدعی معلوم اولتی ایچون قیتهاده اولان ضمیر نه عینه راجعدر (وفي القمار لا یحتاج الی قوله بغیر حق)
 واکر مدعی عقار ایه اتماده وانه فی بدیه بغیر حق دیمکه حاجت بوقدرته کیم بوندن اول اولان مسئله ده
 بیان اولندی ایدی قوله ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر (ولا یثبت الیدفیه بتصادقه ما یل بینة او علم
 انقادی فی انصحیح) یعنی مدعی اولان کسسه نک یدی اول ادعا ایلدیکی عقارده مدعی الی مدعی علیه
 نصادق قری الیه ثابت اولوز زیرا تحت مواضعه وارد بلکه یدی بینة الیه یا خود علم قاضی الیه ثابت اولوز
 صحیده بود و بعضی متابع قتنده نصادق کفایت ایدر (ولا یدفیه من ذکر البلد والمهل والحدود الاربعه
 فی الدعوی والشهادة) ودخی عقار دعوا سنده بلد و محل و حد و دار بعه فی ذکر ایلان لابد در عواده و نه ماتده
 زیراعشار بواش ایلک ذکر ایلنور (واحدانها و انهم الی الحد) ودخی عقار دعوا سنده حدود ذکر کنده اول
 حدود صاحب نک اجازیتک ذکر ایلد و دخی نسلی جده وار بعه به دکن ذکر ایلک لابد در زیرانریف
 بوقدرته ذکر ایلد حاصل اولوز ودخی غیر ایدن قییمه واقع اولوز اصحابه اولان ضمیر حدوده راجعدر نسیم ده
 اولان ضمیر اصحاب حدوده راجعدر (وفي الزجل المشهور بکتی بدکره) و نسیم و اولان و جلد به بالکثر ذکر الی

اکتفا اولوز زیرانریف نسب مقامته قائمدر و مقصود حاصل اولوز ابو حنیفه قتنده و امامین قتنده وابر
 دعوا سنده بنم مشهوره اولسه حد و دل ذکر نه حاجت بوقدرته ذکر ایلد اولان ضمیر و جلد راجعدر (فان ذکره
 ثلاثه و نزل الرابع صح) واکر اول عقار دعوا من ایدن کسسه اول حدود اربعه نک اوجتی ذکر ایلد و در دخی
 تر ایلیه صحیح اولوز و امام زقر قتنده صحیح ارباز زیرانریف تمام دکادر (وان ذکره و غلط فیه لا یصح) واکر
 در دخی حدی ذکر ایلد و آنده غلط ایلیه یعنی در دخی حدی خلافتی ذکر ایلیه صحیح اولوز زیرامدی
 مختلف اولوز ذکر ایلد و ده و فیه ده اولان ضمیر راجعدر (واذا جعت الدعوی سأل القاضي الخصم عنها) و چون
 دعوی صحیحه واقع اولسه قاضی اولان کسسه اول مدعی علیه اولان خصمه اول دعوانک حقیقه سندن و صحته سندن
 سوال ایلیه وجه حکم نظر و ایلان ایچون (فان اقر حکم علیه) ایدی مدعی علیه اولان کسسه اعتراف ایلد و
 اقرار ایلیه اقراری موجب ایلد اوزرنه حکم ایلیه یعنی اقرار ایلدیکی شیل الزام اولوز علیه ده اولان ضمیر
 مدعی علیه راجعدر (وان انکر سأل المدعی البینه فان اقامها قضی القاضي علیه والاحلف الخصم ان طلب
 خصمه) واکر مدعی علیه اولان کسسه اول ادعا اولان شیتی انکار ایدرمه قاضی اولان کسسه مدعی سندن
 بینه طلب ایلسون اکر بینه اقامت ایدوب احضار ایدر ایه قاضی بینه موجب قضا یعنی حکم ایلیه واکر
 بینه احضار ایلر ایه قاضی مدعی علیه اولان خصمی تحلیف ایلیه اکر مال مدعی اولان خصم تحلیف
 طلب ایدرمه اقاماده اولان ضمیر بینه به راجعدر خصمه ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر (فان حلف
 انقطع الخصومة حتی تقوم البینه) یعنی بقی مدعی علیه عین تکلیف اولوب حلف ایلیه خصوصت
 منقطه اولوز تا کم بعد الیه بینه قائم اولتیه دکن یعنی مدعی علیه عین ایدر کد نصره مدعی اولان کسسه
 بینه کتوره قبول اولوز و راجعدر عرضی الله عنه یورور که (البین الفاجرة احق من ان تدهن البینه
 العاده) کذا فی مختار النوازل امام بسطوده سافده بعض قضا بینه بی میند نصره ایلر بده دیر که (واسنا
 ناخذ بذلك وانما أخذ به قول عمر رضي الله عنه فانه جوز قول البینه بعد حلف المدعی علیه انتهى) فان نکلی
 مره اوسکت بلا آفة قضی بانکول صح) ایدی بقی مدعی علیه اولان کسسه به عین تکلیف اولوب برکه
 نکول ایلد و یا خود آتسز و خوفسز مکوت ایلد قاضی اولان کسسه مره واحده دن ایلک اوزرنه
 نکول الیه قضا ایلد و صحیح در بر ایلان اوزرنه راجعدر (وعرض البین ثلاثا ثم القضاء احوط) اما عینی
 منکره اوج کره عرض ایدوب اند نصره قضا ایلان احوط در احتمال در که ایلک کره دفعکره عین ایلیه (ولا ترد
 عین عنی مدع) یعنی مدعی علیه لازم اولان عین مدعی علیه اوزرنه و اولوز مثلاً مدعی علیه عین تکلیف
 اولدی بقی زمانده مدعی به کل سن عین الیه مدعی و بره دن دیک جائز دکادر و اما شافی قتنده و اولتیه جائز در
 (ولا یقضی بشاهد عین) ودخی قاضی اولان کسسه بر شاه الیه و بر عین الیه کسسه نک اوزرنه قضا ایلیه یعنی
 حکم ایلیه مثلاً بر کسسه بر آتسز بر شیتی طلب ایلد اندن دعوا سنده موافق بینه طلب اولد و بر شاه احضار
 ایدوب اول بر شاه دکر بینه عین ایدر بینه جائز دکادر و امام شافی قتنده جائز در (ولا یحلف فی نکاح) یعنی
 مدعی اولان کسسه نکاح ده تحلیف اولتیه مثلاً بر رجل بر خاتونک اوزرنه یا خود بر خاتون بر رجل اوزرنه
 بوبنم زوجدر دیود دعوی ایلد مدعی علیه انکار ایلد و تحلیف اولوز (در جعة) ودخی مدعی علیه اولان
 کسسه رجعه ده تحلیف اولوز مثلاً بر رجل یا خود بر خاتون اول بر آخرک اوزرنه بوبی عدت نصره مر اجعت
 ایلدی دیود دعوی ایلد و اول بری منکر اولسه تحلیف اولوز (وفي ایلاء) ودخی فی مایلا ده مدعی علیه اولان
 کسسه تحلیف اولوز مثلاً زوج مولی اولان کسسه ایلای یکی خاتونک اوزرنه یا خود خاتون زوجی اوزرنه
 مدیه ایلا نصره که بن بوکامدت ایلا ده و طی ایلد و طوع ایلد کند و بیه یعنی کند و بیه و طی ایلد دیمه و اول
 بری انکار ایلد تحلیف اولوز (ولم یلا ده) ودخی استیلا ده مدعی علیه تحلیف بوقدر مثلاً بر آتمه کند و
 مولانک اوزرنه بن بوندن ولد طو غرم دیود دعوی ایدوب مولی انکار ایلد ایدی اول ولد کند و دن
 اولد بینه تحلیف اولوز (ورق) ودخی رقه تحلیف بوقدر مثلاً بر رجل بر محمول النصب کسسه نک اوزرنه
 عدیدر دیود دعوی ایلد اول محمول النصب اولان کسسه انکار ایلد تحلیف اولوز (ونسب) ودخی نسبه
 تحلیف بوقدر مثلاً بر محمول کسسه بر کسسه نک اوزرنه بن بونک او غلوم دیود دعوی ایدوب مدعی انکار

[illegible]

کجود مدعی بیده اولسون لار مده اولان ضمیر بارز مدعی علیه راجعدر معده اولان ضمیر نه
اکاراجعدر (وارکن غربیا کفیل اولماز قدر مجلس القاضی) وارکر مدعی علیه اولان کسسه غربی ایه کفیل
وبربله باخود فینک مجاسی مقدار خجه ملازمت اولنه اکر مدعی اولان کسسه یننه کنور رابسه فیه اوار
کنور رابسه استر نه عین در برسون واستر نه اطلاق البسوز فر اغریب اولان کسسه به بوندن زیاده ضرر
واردو (واللهین بالله تعالی لا یصلق وعناق) یعنی چون برادرمه عین مترتب اوله ایدمی عین ایاک الله تعالی
اولور طلاقه عتاقه عین اولمز بر احصرت رسول صلی الله علیه و لم الله تعالی غیر تسبیله عین ایلدن نهی
یور سرلدر ودخی طلاق وعناق ایدم عین ایاک حر امدرد (وقیل ایل الخصم صحیح حافی زماننا) وینا دیکه
ا کر مدعی اولان کسسه الحاح ایدوب ایدر مده خصم اولان کسسه طلاق ایدو عتاق ایدو تحلیف اولدو وزیر اخاق
بوزمانده الله ایدله عین ایلده نهان ایلشدر بر ماده اولان ضمیر طلاقه عتاقه راجعدر (و تعاطید کرم فانه
انشاء القاضی) یعنی الله ایدله عین ایاک حق تعالی صناعی یعنی بعض صفاتی ذکر ایاک الله ایدله غایب اولور اکر
قاضی تغلیض اولغی استر نه و بعض عتاقنده اکر اول تحلیف اولان کسسه صلاح حال ایدله معروف ایه
وزیر نه عین تعالید اولغیه تعلیم ایلدنه صفی (هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب والشهاده هو الرحمن الرحیم
الذی یعلم من السمر ما یعلم من الالانیه) دیکر مده فاندده اولان ضمیر ایه راجعدر (وینتر من انکرار) یعنی
یمیده تکرار اولان احتیاط اولنه زیر استحق ولزم اولان عین واحددر (لا برمان اومکان) یعنی عین ایاک
رعانده ملاجعه کوفی کبی باخود مکانه مشلانهرده معظم اولان جامع وبعض مراده اوله اکی الله تعالی
اولغیه زیر اوارد اولان قصد زادهدر (و یحلف الیهودی بالله الذی انزل انوریه علی موسی علیه السلام
وانصرانی بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی و الحواری بالله الذی خلق ادم) یهودی به عین ویرملک اولدیغی
وقت اول یورانی حضرت موسی یغدر علیه السلام اوزر نه انزل ایدن الله ایدله تحلیف اولور وزیر ایهودی
طافه سی قرانه تعظیم ایدرل و نصرانی به عین ویرملک اولدیغی وقت اول انجیل حضرت عیسی یغمبر علیه
السلام اوزر نه انزل ایدن الله ایدله تحلیف اولور وزیر انصار اطافه سی انجیل تعظیم ایدرل و مجوسی به عین
ویرملک لازم اولدیغی قدیر ججه اول ناری خلق ایدن و ایجاد ایدن الله ایدله تحلیف اولنه زیر مجوسی ناره ابدت
واکانه فایم ایدرل (واللهی بالله) ووننی که الله تعالی غیری به عبادت ایدر الله ایدله تحلیف اولنه زیر ایدله
مخلوقات الله تعالی حضرت زکریه تعظیم ایدرل (ولا یحلفون فی معاهدهم) او یومد کورلر تحلیف اولند قلند که دو
یوت عباد الله مده تحلیف اولنه زیر اول یوت حاشر اولندن موعوددر (و یحلف علی الحاصل فی البیع
رانه نکاح بقدم ما ینکح بجمع قدم اوز نکاح قائم فی مثال) یعنی مدعی علیه اولان کسسه حامل اولان شمش
اوزر نه تحلیف اولنه ملاجعه دعوی یعده اولنه ایاک الله مایتهد بومالده بیع قائم اولد بینه تحلیف اولور
بیع ایاک الله دیو تحلیف اولغیه زیر ایتدیر که اول سابقه راجع اولان یعده اقاله واقع اولمش اولد و حق دعوی
نکاحده واقع اولنه مایتهد بومالده نکاح اولد بینه تحلیف اولور نکاح ایاک الله دیو تحلیف اولغیه زیر
احتمالده که مایتهد بومالده بیع واقع اولمش اولد (فی خلاف ما شیء بش مثله الان) وارکر مدعی طلاقه ایدله
بومالون سندر باین دیکر دیو تحلیف اولنه س نکاح طلاق ویرملک فی دیو تحلیف اولغیه زیر احتمالده که بعد
امسلاق خجید اولمش اولد (فی تعصب ما یحب عیله رده) وارکر مدعی غصبده ایدله اوزر نه بوشملک ردی
واجب دیکر دیو تحلیف اولنه بوشملک غصب ایاک الله دیو تحلیف اولغیه زیر احتمالده که غصبی هبه ایدله باخود
بیع ایاک الله اولمش اولد و مده اولان ضمیر مایتهد اولان مایه راجعدر (و فی اودبعه ماله الله الذی یندی فی بدله
ودبعه ولا شیء منه ولا اله الا الله حق) وارکر مدعی و دیعهده اولسه بوشملک که و دیعهده در بود مدعی ایلد بکی شیء
نکد کادر وارل یتدن با ضعیفی دخی انکد کادر و هیچ شمش چمکنده حق یوقدر دیو تحلیف اولنه مده اولان
ضمیر ایاک شمله مدعی به راجعدر و مده اولان ضمیر خدایه راجعدر (لا علی السبب شیء بالله ما بعته) سبب
اوزر نه تحلیف اولغیه مثلا والله بن بوشملک بیع ایلدم دیو تحلیف اولغیه بعتهده اولان ضمیر مدعی به
راجعدر (خلا فالابی یوسف) ابو یوسف ایچور بود کر انان سائلده خلاف واردور زاتک قنده بوشملک ذکر
اولان سائلده سبب اوزر نه تحلیف اولور که عین دعوی مهابق اولد (فمن کار فی الحلف علی الحاصل نزل

النظر للمدعى حلف على السبب اجماعاً) يعنى اكر حاصل اوزر بنه عين ايله ده مدعى ايجون ترك نظر اولسه
اجماع علم ايله اول زمانده مدعى اولان كسنه سبب اوزر بنه حلف اولتور (كدهوى الشفعة بالجوار وثقة
المبتوة والحصم لا يراهيا) يعنى اجماعه سبب بين اولنان مسئله نك صورتى حق جوارى شفعه ايله دعوى ايلان
كبي واول مبتوة اولان خاتونك تنقه سى كبي وحال بوكه خصم اولان كسنه بوايك مسئله يي كندى مذهبه ده
جائز كور سيه (مثلا اول شفعه ايله طلب اولنان دارل مئربى اولان كسنه شافى المذهب اولسه شافى ايله
شفعه يي جائز كور نلردن دكلدر ياخود اول مبتوة اولان خاتونك زوجى شافى المذهب اولسه و شافى ايله
اول بى ايله طلاق اولنش زوجه نك تنقه سن جائز كور نلردن دكلدر بوقدر برجه حاصل اوزر بنه الله ايله
تحليف اولتوروكه بوايم سنك اوزر يكه شفعه يه مستحق دكلدر ديو اولدى عيني ايله سى عيافته صادقدر كندو
اعتقادنده مدعى اولان كسنه مقصود اولور ايدى سببه تحليف اولتوروكه سن بودارى اشترا ايلدك
ديو ومبتوة ده كندك لا يراهماده اولان خبير تنقه شفعه ايله تنقه يه راجعدر (وكذا فى سبب لا يرتفع كبد مالم
يدعى العتق) ودخى منكر اولان كسنه سبب لا يرتفعده تحليف اولتور يعنى چن دعوى وقوعندن صكره
بر رافع ايله مرتفع اولمز مبدده واقع اولسه اول زمانده تحليف سبب اوزر بنه اولور عيبد مسلمت مولاسى اوزر بنه
عتق دعوى ايلسى كبي سئلا عيبد كندو مولاسى اوزر بنه عتق اولنديغى دعوى ايدوب مولانا انكار ايله
سبب اوزر بنه تحليف اولتوروكه والله بن بوى عتق ايلدم ديو بوز را حاصل اوزر بنه تحليف اولنقه ضرورت بو قدر
زير عيبد عقده صكره كيور رقيه عودت ايلسى جائز دكلدر (بخلاف الكافر والامة) اما كافر ايله امه تقدم
ايدن عيبد دعوا سنك خلافيه در يعنى چن كافر ايله امه مولارى اوزر بنه عتق اولنديقن دعوى ايلسه لمولى
اولان كسنه الله ايله حاصل اوزر بنه تحليف اولتوروكه بو كافر چى دكلدر بوايم حره دكلدر زير سبب بوايكيدده
جائزدر كه مرتفع اوله سئلا عيبد نقض عهد ايله رقيق اوله ياخود دار حربه لاحق اولقله وامه دخى دار حربه
لاحق اولقله (ومن روث نيشا فادعاء آخر حلف على العلم) وشول كسنه كه بر شينه وارث اولوب صكره بر كسنه
دخى اول شئى كندو نكلدر ديو دعوى ايلسه اول وارث اولان كسنه علمه تحليف اولنمز (وان اشتراه اوزر به
فعلى التات) واكر اول كسنه اول شئى اشترا ايلسه ياخودا كاهبه اولنش اوله صكره بر آخر كسنه اول اشترا
اولنان با اول هبه اولنان شئى كندو نكلدر ديو دعوى ايلسه سات اوزر تحليف اولنه يعنى والله بوشى بومد عينك
ملكى دكلدر بوعين ايله زير اول شئيه سبب شرعى ايله مالان اولاندر (ولو افتدى المنكر عيئه او صالح عنها على
شئى صحيح) يعنى چن عيبدن نكلول وانكار ايلان كسنه بين ايلك ايجون بر شينله عيبدن فدا ايلسه ياخود بر شينله
مصالحه ايله واقع اولان افتدا ايله صلح عيبدن محمد زير حضرت عثمان رضى الله عنه اوزر بنه فرقدر هم
دعوى اوتوب بر مقدارى ووروب بر مقدارندن افتدا ايلدى اكاسن صادق سن نيجون بين ايلدك ديدكارنده
اخاف ان بواق قدر عيبدن فعال هذاسب عيبدن الكاذبه ديو يوردلر يعنى قورقارمكه عيبدن بر امر مقدور
موافق كه جله خلق بوايم عثمان بين ايلدكندن حاصل اولدى ديه (ولا يحلف بعده) يعنى بر منكر عيبدن
افتدا ايله كند صكره تحليف اولنسى جائز دكلدر بعده اولان شعرا فدايه راجعدر

باب الحجاب

حکم کن برهن یعنی بخرن با بیع اول بیع اولان شینک مذکورده اختلاف ایلمه در مثلاً مشتری
این در همه اشتر ایلمه دینه با بیع اول بیع اولان شینک مذکورده اختلاف ایلمه در
مثلاً با بیع اولان کسبه اون بطمان بیع ایلمه دینه مشتری اون بیع مان اشتر ایلمه دینه یا خود ایکسند
معاینه فن ایلمه میعه اختلاف ایلمه در برهنه ایلمه ایچون حکم ازانور یعنی یا بیله مشتری
هر قضا بیکه دعوائه موافق بیع احضار ادرسه قول انکدر قضا دعوائان غیر قدر غنله میعه را جعفر
ازان برهنه فحشبت الزیاده) و اگر با بیله مشتری هر برهنه ایلمه یعنی هر برهنه دعوائه موافق بیع
اشتر ایلمه دینه در مثلاً اشتر ایلمه دینه در مثلاً اشتر ایلمه دینه در مثلاً اشتر ایلمه دینه در مثلاً اشتر ایلمه دینه
یعنی حد بیع در الاخر والاخصالیع) و اگر با بیله مشتری مثلاً هر برهنه دینه یعنی مثلاً احضار ادرسه

عاجز اوسته را یکیست نه دین و لور که بایر یک ز اول بر آخند دعواسنه راضی اوسون و یا خود بیعی فسخ ایدرز
زیرا مقصود قطع نزاعدر بوابه قطع نزاعه بروجه در (فان لم یرض احدهما بدعوی الاخره الفاقا) ایدی
اگر یکیست بری اول بر آخند دعواسنه راضی اولزمه تحالف ایاست و ندر یعنی حاکم اولان کسسه هر برینه
انکار ایاست یکی شیشه بین و برسون مثلا مشتری اولان کسسه والله بنویشی ایکی یکن در همه اشترا ایلدم
دیو عین ایاسون و بابع اولان والله بنویشی یکن در همه بیع ایلدم ایکی یکن در همه بیع ایلدم دیو عین ایاست
(و بدایه بین مشتری) قاضی اولان کسسه عینی دین ایلد بیع ایلده مشتری اولان کسسه نک عینی ایلد بیع ایاسون
زیرا مشتری نک انکاری بابع نک انکارندن اشد در (وفی المایضه بابع ما شاء) و دخی قاضی اولان کسسه مقایضه ده
یعنی عینی ایلد یا خود دینی بدله بیع ایلده بابع ایلد مشتری نک هر قفیس نک عینیه استر به بدایه زرا
ایکیست نه مستویدرفانده نکولده (ومن نکل لزمه دعوی صاحبه) و شول کسسه که میندن نکول ایلده اکا
اول صاحب نک یعنی خصم نک دعوی ایلد یکی شی لازم اولور (وان حلفا فسخ القاضی البیع بطالب احدهما) و اگر
اول ایکی خصم بری برله اتفاق ایتوب تحالف ایدر رایسه قاضی اولان کسسه اول مخالفه نک برینک طلبیه
یا میترنده واقع اولان بیعی فسخ ایلده یا میترنده اولان قطع اولتی ایچون بو مسئله ده مادامکه برینک طلبیه
اولیه فسخ واقع اولمز بر نفس تحالف ایلد فسخ واقع اولمز اما لعانده یغن زوجین لعانده فارغ اوسته لر قاضی
یا میترنده تقریق ایلسون استر به ایکیست نک برندن طالب واقع اولسون استر به واقع ایلسون زیر بر سرمه لعان
حق شرع در و فسخ عقد حق عید در طلبه محتاج در (ولا تحالف فی اختلافی الاجل او شرط الخيار او قبض بعض
اتمن وحلف المنکر) یعنی یغن اختلاف متبایعین بنده اجلده اولسه یا خود شرط بخیارده اولسه یا خود غنک
بعضین یا کایس قبض ایلده اولسه تحالف اولمز منکر اولان کسسه عین ایلد یعنی اجله شرط بخیارده و قبض
غنده منکر اولان عین ایلده و قول اتنک اولور عینیه (ولا بعد هلاک المبیع وحلف المشتري) دخی ابو حنیفه ایلد
ابو یوسف قننده میبع نک مشتری ده هلا کند نصکره تحالف یوقدر مشتری عین ایلد (وعند محمد یتحالفان)
وامام محمد قننده اول غنک مقدارنده تحالف ایلسون (و یفسخ وتلزم الفیقه) و اول بیع فسخ اولور و فقیه
لازم اولور ز براملعه نک هلاکی تحالفه مانع دکلدور (وکذا الخلاف لو تعدد الراد وهو قائم) و کذلک بو مسئله ده
اولان خلاف ما قبلنده کی اولان مسئله نک خلافی کبیدر یعنی یغن میبع ردی متعذر اولسه بر عینک
طهوری سبیلده و حال بوکه اول مبیع قائم و موجود در اما ابو حنیفه ایلد امام ابو یوسف قننده عیب مشتری نک
بنده ابکن نظم و رایسه تحالف لازم اولمز و امام محمد قننده لازم اولور (ولا بعد هلاک بعضه الا ان رضی البایع
بترك حصه الهالك) و دخی میبع بعضیست نک هلا کند نصکره تحالف لازم اولمز الا یغن بابع اولان کسسه اول
هالك اولان حصه نک رکنه راضی اولسه یعنی اول هالك اولان حصه نک غنندن و قیمتندن بر شی المغه راضی
اولیه بعضه ده اولان ضعیف بیعه راجع در (وعندهما یتحالفان و رد الباقي والقول للمشتري فی حصه الهالك
عند ابی یوسف) و امام عین قننده تحالف ایلد لر اول هلا کند نصکره باقی قلا ن رد اولنه و اول هالك اولان حصه ده
قول مشتری نکدر امام ابو یوسف قننده (وتلزم فیمته عند محمد و تعتبر فیمتهما فی الانقسام يوم القبض) و دخی
مشتری اولان کسسه به اول هالك اولان شینک فقی لازم اولور و ذکر اولان قیمت انقسام اولقده قبض کویله
اعتبار اولور و فیمته ده اولان ضعیف هالکه راجع در فیمتهما ده اولان ضعیف تنبیه به مصفک کلامنده مرجع یوقدر
ایدی یونک ضوایی و تعتبر الفیقه دیکدر (وان اختلفا فی قیمة الهالك فیه قال القول للبایع) و اگر بابع ایلد مشتری
قبض کوئنده اول هالك اولان حصه نک غننده اختلاف ایلسه لر قول بو مسئله ده یا بعد ذکر برائین ایکیست نک
اتفاقیه واقع اولشد و مشتری اولان کسسه اول هالك اولان حصه نک زیاده سیله ناقص اولد یعنی دعوی ایدر
بایع ایلد اکا منکر در و باجلدن قول اتنک اولدی (وان برهنه فیه هان اولی) و اگر بابع ایلد مشتری نک هر بری کند و
دعواسته برهنه ایدوب شیشه احضار ایلد لر بابع اولان کسسه نک برهانی اولیدرز بر اثباتی اکثر در برهانه ده
اولان ضعیف بابعه راجع در (وان اختلفا فی قدر الثمن بعد اقالة البیع ما تحالفوا عا د البیع ان لم یقبض البایع المبیع)
و اگر بابع مشتری میبع نک اقاله سند نصکره غنک مقدارنده اختلاف ایلد لر تحالف ایلد لر شولری اولد یعنی
تقدیرجه و یا میترنده واقع اولان بیع عودت ایدر اگر بابع اولان کسسه اول مبیعی قبض ایلد یسه (وان قبضه

[illegible]

(الخبر) واما من دید بزرگ ما ذون ایله مکاتب حریکیدر یعنی جله اوده اولان اشیا انکر در زربا دری خصوصه
 معتبر در (فصل) بوضفله مدعی ایله مدعی عام ایله نکرده دفع اولنان ودفع اولنجان خصوصت بیان اولنور
 (قال ذوالید هذا الشئ اودعني فلان الغائب او اعاريه او جاريه او رهنه او غصبته منه و برهن على ذلك
 ان دفعت خصوصه المدعي) یعنی برکسته برکسته ناک بدنده اولان شیئی دعوی ایلدوب بوشی بخدر دیوزناع
 ایلمه ذوالیدر اولان کسه بوشی بکافلان غائب اولان کسه ودیعه قودی یا خود عاریه طریقه و بردی
 یا خود اندن اجاره ایلمه یا خود بندره رهن قودی یا خود اندن غصب طریقه ایلمه دیمه و اول دیدیکی سوز
 برهنه ایلمه اول مدعی اولان کسه ناک خصوصتی متدفع اولور بوشی صورتده زرا خصوصت اولدی یعنی
 یتنه ایله اثبات ایلدی و بعضی اخصومت متدفع اولمز دیدی و بوشی برده اولان ضعیف رشتنه راجعدر منه ده
 اولان ضعیف غایبه راجعدر (وقال ابو يوسف فین عرف بالخیل لا تدفع وبه يؤخذ) واما ابو یوسف دیدیکه
 شول کسه ده که خلق اراشده حیل ایله معروفدر انده خصوصت متدفعه اولمز و بوقول ایله اخذوعل اولنور
 فتواد و تضاده (وان قال الله وادع من لا نعرفه لا تدفع) واکر شاعدر بوشی بونک یا تنده بزم بایدیکمز
 کسه ودیعه قودی دیه لخصوصت متدفعه اولمز زیرا احتمالدرکه مودع اولان بودعوی ایلدن کسه ناک اوله
 اودعه ده اولان ضعیف مدعی علیه راجعدر لا نعرفه ده اولان ضعیف ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر (بخلاف
 قوامم نعرفه بوجهه لا یاجه ونسبه حیث تدفع عند الامام) اما شاعدر لک بزبوا دی بوزی ایله بلور زامنی
 و بی ایله بلور ذیمه لری تقدم ایلدن مسئله ناک خلا فدر امام ابو حنیفه قنده خصوصت متدفعه اولدی فی
 حیث یسندن (خلا فالحمد) واما محمد بومسئله ده خلافی واردر قوامم ده اولان ضعیف ده راجعدر نعرفه
 و بوجه ده و یا جهم ده و نسب ده اولان ضعیف مدعی علیه راجعدر (ولو قال اشتریته منه لا تدفع) و بقی مدعی
 علیه اولان کسه بن بوشی غائب اولان و لاندن اشترایلمه دیه خصوصت متدفع اولمز (وکذا لو قال المدعی
 سرقته او غصبته منی) و دخی شول خصوصت متدفعه اولمز بقی مدعی اولان کسه مدعی علیه من بوشی
 بندن سرقه ایلمه یا خود بندن غصب ایلمه دیه (وان برهن ذوالید علی ابداع الغائب) ان وصلیه در یعنی
 خصوصت بقی متدفعه اولمز واکر که ذوالید اولان کسه اول بدنده اولان شیئی اول غائب اولان کسه ودیعه
 قودی بقی برهنه ایدر ایسه ده (وکذا ان قال سرق منی خلا فالحمد) و دخی خصوصت متدفعه اولمز بقی مدعی
 اولان کسه بوشی بندن سرقه اولدی دیسه و امام محمد ایچون بومسئله ده خلاف واردر زرا ناک قنده
 خصوصت متدفعه اولور (ولو قال المدعی ابتعته من زید وقال ذوالید اودعني هواند فعت بلا حجة) واکر مدعی
 اولان کسه دعوا سنده بن بوشی زید دن اتباع ایله اشترایلمه دیسه و ذوالید اولان مز بورزید بکابونی ودیعه
 قومت در دیسه اول خصوصت بختسری یعنی یتنه سز متدفعه اولور زرا مالک غیر کسه ناک اولدی بقیه وفاق
 ایلنور در ابنته ده اولان ضعیف واردعنه ده اولان ضعیف مدعی اولان شیئه راجعدر (الاذا برهن المدعی ان زیدا
 وکله قبضه) الا بقی مز بورزید کندوبی اول شیک قبضه وکیل ایلد بکنه برهنه ایلمه اول حینده خصوصت
 متدفعه اولمز زرا اول شیک امسا کسه کندوبی احق اولدی بقی یتنه ایله اثبات ایلنور

باب دعوى الزوجين

مصنف دخی بوبایدہ ایکی وجہک بری برینک اوزرینہ ایلدکاری دعوانک احوالی بیان ایدر (لاتعترینه
دی ایدی فی الملك المطلق) ملک مطلقہ صاحب الید اولان کسنه نک یینه سی اعتبار اولنیز ملک مطلقک معنا فی
بروجل دعواسنده یوشی بخدر یعنی ملکمدر دیوب سینی بیان ایلکمدر (وینه الخارج فیہ الحق) و یوم ملک
مطلقہ خارج اولان کسنه نک یینه سی الحق و اولیدر اول ذوالید اولان کسنه نک یینه صحتن زرا اندر یاده
ائیات وارد و امام شافعی قننده ذوالیدک یینه سی اولیدر قیه ده اولان ضمیر ملک مطلقه راجعدر (برهناعلی
شافی بقدر قننی به لهما) یعنی جن ایک کسنه بر آخر بر ملک پندنه اولان شیئی دعوی ایدوب برهنه ایلسه لر
قاضی اولان کسنه اول ایک کسنه به برهانری موجبجه اول شیئه قضا ایلبه یعنی حکم ایلبه (ولو علی نکاح
امرأة غطبا) و اگر ایک کسنه بر خانوونک نکاحنه برهنه ایدوب یینه اقامت ایلسه لر ایکسینک دخی یینه سی
ساقط اولور زرا ایک کسنه ال عمل ایلن متعذر در اول بضع اشتراکه قابل اولدیق ایلدن (وهی لمن صدقته)

واول خاتون بونم زوج در بوب تصدیق ایلدیکینکدر زرائعکاح تصادقه حکم اولور (فان ارجا فالسابق
 احق) واکراول ایکی زوج هر بریسی دعواستندن بنو خاتونی فلان تاریخده تزوج ایلدم دیوب تاریخ
 ایلدر ایسه تاریخ ایسی اولان کسسه اول خاتونه احقر در زرائع بقده زیاده اثبات وارددر (وان اقرت لاحدهما
 قبل البرهان فهی له) واکراول خاتون ایکی زوج هر بریسه قبل البرهان اقرار ایلدوب بونم زوج در ایسه اول
 خاتون ایلد اولور تصادق ایلدیکاری اجلدن لده اولان ضمیر اقرار ایلدیک کسسه به راجعدر (فان برهن الاخر
 بعد ذلک قضی له) واکراول خاتون اول بر زوج اقرار ایلدیکه نصره اول بریسی دخی کندوخ نویدر دیوب برهنه
 ایسه ول خاتون اول برهنه ایلدن کسسه به قضا اولور یعنی اول خاتون انکدر دیوب حکم اولور زرائع بقده اقراردرن
 فویدر لده اولان ضمیر برهنه ایلدن کسسه به راجعدر (وان برهن احدهما قضی له ثم برهن الاخر لا یقبل)
 واکراول ایکی زوج هر بری اول خاتون کندو زوج به سی اولد یفته برهنه ایوب اکتضا اولند قد نصره اول
 بر آخر دخی کندو زوج به سی اولد یفته برهنه ایسه قبول اولنیز زرائع اقرار اول محلنه واقع اولد یفی اجلدن انک
 مثلی اکامنا قض اولر (الان اثبت سبقه) مکر اول آخر کندو نکاح ایسی اولد یفی اثبات ایسه زرائع اولد یکه
 بلا شبهه خطا ظهور ایلدر (وکه الا یقبل برهان خارج علی ذی بد نکاحه ظاهر الان اثبت سبقه) وکذلک
 خرج اولان کسسه نک برهانی اول نکاحی ظاهر اولان ذوالیدک اوزر به قبول اولنیز الا یقبل کندو نکاح حاکم
 سبقی اثبات ایسه اولکی قضایک خطای ظهور ایلدیکي اجلدن نکاح ده اولان ضمیر ذوالیدر راجعدر
 سبقه ده اولان ضمیر نکاحه راجعدر (وان برهان علی شرا نی من آخر مدکی نصفه نصفه اترکه) واکر
 ایکی خارج کسسه بر آخر در بر شیک شراسته برهنه ایسه اول ایکی کسسه ضمیر اولور اترسته هر بری اول
 شیک نصفی نصف غله اخذ ایلسون اترسته زرائع ایلسون نصفه ده و غله ده اولان ضمیر راجعدر
 و برک لاحدهما بعد ما قضی له مالا باخذ الاخر کله) واول ایکی برهن اولان کسسه ایکسندن بر شیک ترکیده
 حکم اولند قد نصره اول شیک کایمن آخر اخذ ایلسون زرائع اول شیک نصفه حکم اولنشدی کله ده ضمیر
 شیه راجعدر (فان کان لاحدهما اقرار فیهما اولی) واکراول مدعینک بر شیک اول مدعی اولان شیده
 یعنی اوله یعنی صاحب ید اوله یا خود تاریخ ایسی اوله ایدی اول صاحب ید اولان کسسه و یا خود اول
 صاحب تاریخ اولان کسسه اول شینی اخذ ایلدیک اولد زرائع صاحب اولی شرا می ایسی اولمسته دلیلد
 وان ارجا فالسابق اولی واول ایکی مدعینک هر بری دعواستندن تاریخ زرائع اثبات ایسه اول تاریخ ایسی
 اولان کسسه اول شینی اخذ ایلدیک اولد کان لاحدهما اقرار فیهما اولی واکراول مدعینک
 بر شیک ایسی اوله و بر شیک تاریخ ایسی اوله ذوالید اولان کسسه اول شینی اخذ وقبض ایلدیک اولد زرائع ایسی وارددر
 (والشرا احق من هبة و صدقه مع قبض) یعنی شرا نیک یته سی قبض ایلد اولان هبه و صدقه نک یته سندن
 احقر در مثلاً بر کسسه نک تحت بدنه و قبضه ده بر شینی اولوب اشترایا یکنه یته سی اوله بر کسسه دخی بونینی
 دعوی ایدوب یته احضار ایسه که بونینی فلان کسسه بکا صدقه و یا خود هبه و بری دیو اول تحت بدنه
 و قبضه اولوب شرا دعواستندن ایلدن کسسه نک یته سی احقردر (والبهبة والصدقه فیما لا یشتمل القصعة سواء) یعنی
 قصبة محتمل اولین اشیا ده هبه ایلد صدقه اولد یفتل یته سی برابردر (وکه الشرا والمهر عند ای یوسف) یعنی
 شرا ایلد مهر هبه ایلد صدقه کبیردر امام ابو یوسف قنده زرائع ایسی قنده مستو یلدر (ول محمد الشرا
 ولی علی الزوج خیمه) و امام محمد دیدیک شرا اولد بری شرا یته سی مهر لک یته سندن اولد زرائع زوج
 اوزر یته اول شیک فیتی وارددر واکراول محرم مستو یسه ده ابو یوسف قرائنه متابعت ایلدر دیوب و اجلدن
 بومنده تقدیم اولنشد (والزمن مع القبض اولی من الهبة معه) و هیکل یته سی قبض ایلد یله قبضه اولان
 هبه نک یته سندن اولد زرائع استقصان جهتندن و قیاس جهتندن هبه اولد زرائع ملکیت اثبات ایلدر معه ده
 اولان ضمیر قبضه راجعدر (فان کانت بشرط العوض فهی اولی) واکراول هبه شرط عوض ایلد اولدی
 ایسه رهندن اولی اولور زرائع مستو یسه ده ابو یوسف و مع ایسه رهندن اولد بری صبری هبه به راجعدر
 وان برهن حارجان علی ملک مورخ او شرا مورخ من واحد غیر ذی الفالسابق اولی واکراول خارج کسسه نک
 هر بری اول دعوی ایلدیکاری شینی اول ذوالید اولان کسسه نک غیر سندن ملک مورخه یعنی فلان

تاریخ مالک اولدیکر نه یا خود شرا مورخه یعنی فلان تاریخده اشرا ایلدیکر نه برهنه ایسه لرو ایکی
 صورتده سابق اولان کسسه نک یته سی اولددر (وان برهن احدهما علی الشرا من زید والاخر من بکر وانفق
 تاریخهما فمهما سواء) واکراول مدعینک بریسی بونینی زیددن اشرا ایلدیکر نه برهنه ایسه اول
 بر آخر بکر دن اشرا ایلدیکر نه برهنه ایسه وایکی سیک تاریخ ایسی متفق اوله ایدی اول ایکی مدعی دعوا ده
 برابردر واول ادعا اولان شینی ایکسندن مایمنده ایکی نصف قسمت اولور وکر ایکی تاریخک بری مقدم اوله کرک
 اوله (وکه الوقت احدهما فقط) وکذلک اول ایکی مدعی اولان کسسه لده دعوا ده برابر اولور یخن ایکسندن بری
 بوقت ایسه فقط زرائع بر شیک بوقیتی ملک تقدیمه دلالت ایلر (ولو برهن خارج علی الشرا من شخص و آخر
 علی الهبة والقبض من غیره و آخر علی الارث من ایسه و آخر علی الصدقة والقبض من رابع قضی بینهم ارباعاً)
 یعنی یخن خارج اولان کسسه بر شینی بر شخصدن اشرا ایلدیکر نه برهنه ایسه و بر آخر دخی اول شینی بر غیر
 کسسه دن هبه ایلد یوب قبض ایلدیکر نه برهنه ایسه و بر آخر دخی بابا سندن ارث ایلدیکر نه برهنه ایسه و بر
 ایسه و بر آخر دخی اول شینی بر کسسه دن صدقه طریق ایلدیکر نه برهنه ایسه قاضی اولان
 کسسه اول مدعی اولان شینی و بر شیک ربع ایلدوب هر برهنه برهنه و برهنه زرائع بری کندو یانه ملک اثبات ایلددر
 من غیر ده اولان ضمیر شخصه راجعدر من ایسه ده اولان ضمیر مایمنده کی آخره راجعدر (ولو برهن خارج علی
 ملک مورخ و ذوالید علی ملک اقدم منه فیه واری) یعنی یخن خارج اولان کسسه بر ملک مورخه برهنه ایسه
 و ذوالید اولان کسسه اندن اقدم بر ملک برهنه ایسه ایدی اول ذوالید اولان کسسه اول خارجدرن اولد بری یعنی
 یته سی اول خارجک یته سندن اوزر به مقدمدر (خلافاً لمحمد فی رواية) و امام محمد ایچون بر روایتده خلاف
 وارددر یعنی اول ذوالیدک یته سی قنده اولی دیکدر زرائع ایکی دخی ملک مطلقه قائم اولوب ملک
 جهته نه رض اولنشددر بواجلندن تقدم و تاخر برابر اولدی منه ده اولان ضمیر ملک مورخه راجعدر فیهو
 ضمیر ذوالیدر راجعدر (وکه الخلاف لو کانت ایلدهما) و دخی ید ایکسندن اولمطلق صورتده
 خلاف تقدم ایلدن مسئله نک خلاقی کبیردر یخن ایکی مدعینک بری ملک مورخه برهنه ایدوب و بری
 اندن اقدم بر تاریخ برهنه ایسه اول اقدم اولان تاریخ اولددر و امام محمد بر روایتده خلاقی وارددر
 (ولو برهن خارج و ذوالید علی ملک مطلق و وقت احدهما فقط فالخارج اولی و عند ای یوسف ذوالوقت اولی)
 یعنی یخن بر خارج ایلد بر ذوالید بر ملک مطلقه برهنه ایسه لرو وایکسندن بری فقط کندو ملک اولد یفته
 بوقت معین ذکر ایسه ایدی اول خارج اولان کسسه اول ذوالیددرن اولددر امام محمد ایله امام ابو حنیفه
 قنده و امام ابو یوسف قنده اول ذوالوقت اولان کسسه اولددر زرائع مقدمدر (ولو کان المدعی فی ایدیهما
 اوقی بد ثالث والمثله بحالهما سواء) یعنی مدعی اولان شینی ایکی مدعینک بدنه اوله یا خود بر ثالث
 کسسه نک بدنه اوله و حال بوکه اول مسئله حال ایله اوله یعنی ایکسندن بری ملک مطلقه برهنه ایدوب
 بری وقت ذکر ایسه ایکسی برابر اولور امام ابو حنیفه قنده (وعند ای یوسف الذی وقت اولی) و امام
 ابو یوسف قنده وقت ذکر ایلدن اولی در (وعند محمد الذی اطلق اولی) و امام محمد قنده اطلاق ایدوب وقت
 ذکر ایلدن اولددر (وان برهن خارج و ذوالید علی الشراج فذوالید اولی) واکر بر خارج ایلد بر ذوالید اولان کسسه لرو
 بر تاجه یعنی بر حیوانک ولدنه برهنه ایسه لرو ذوالید اولان کسسه نک برهانی اولددر زرائع ذوالیدک یته سی
 ید ایلد بر بواجلندن اکا قضا اولور (وکه ابو برهن کل علی تلقی المثل من آخر و علی الشراج عنده) و دخی اول
 خارج ایلد ذوالید اولان کسسه لرو هر بری اول دعوی ایلدیکر شیک ملکته بر آخر دن تلقی ایلدیکر نه
 و دخی اول تاجک یاتنده حاصل اولد یفته برهنه ایسه اول ذوالید اولان کسسه اولد بری یعنی ذوالیدک برهانی
 قبول اولنیز اولد زرائع ده اولان ضمیر برهنه راجعدر (ولو برهن احدهما علی المثل المطلق والاخر علی الشراج
 فهو اولی) و یخن ایکی مدعینک بری ملک مطلقه وارل بری تاجه برهنه ایسه لرو اول تاجه برهنه ایلدن
 اولددر زرائع سی اولویت ملک قائمه اولنشددر (وکه ابو کاناً خارجین) و دخی تاجک یته سی اولد بر یخن
 مدعینک ایکسی خارج اوله لرو بری صاحب ید اوله (ولو قضی بالشراج لذی الید ثم برهن ثالث
 علی الشراج قضی له الا ان یعید ذوالید برهانه) یعنی یخن قاضی اولان کسسه ذوالید اولان کسسه به تاج

[illegible]

زیر اینست صاحبی اولان کسسه اولان آخر کسسه به اول نصف آخر ده سنار عه ایبار اولیده اولسه اول نصف آخر
ینلرنده تصیف اولنور که ساده اولان ضعیف داره راجعده (وعندهما التث) و امام محمد ایله ابو یوسف قتلرنده
اول اول ایچون ثلث واردور (والباقی للآخر) و اول ثلث دن باقی قتل اول بر آخر کدر عول و مضاربه طریقه بقیه و بر
مسئله ده کل و نصف واردور اصلی ایکیندن دوا وجه عول ابلی کل دعوی ایدن ابکی مهم اولور و نصف دعوی
ایدن بر سهیم اولور تمام بحث صدور نشر نیمه ده مسطور دور (وان کانت فی بدیهه ما فکها یا مدعی الکمل نصف بقضاء
ونصف بلا قضاء) و اگر ذکر اولان دار کالی و نصفی دعوی ایدن کسسه اولیده لرنده ایسه اول دار کالی کسی اول
کل دعوی ایده نکدر بر نصفی قضایه و بر نصفی قضاسی زرا کندوسی خارجدور بر نصفی اکینه ایله قضا اولنور
و اول یدنده اولان نصف ده صاحبی اولان کسسه اکا منازعه ایله یدهماده اولان ضعیف تنبیه مدعی النصف ایله
مدعی الکمله راجعده نصف هاده اولان ضعیف داره راجعده (وان برهن خارجان علی نتائج دایه وار خافضی لمن
وافق سنهاتاریخه) و اگر ابکی خارج کسسه بر دایه نک تاجیه برهنه ایدوب تاریخ ذکر ایسه لر شول کسسه به
قضا اولنور که تاریخی اول دایه نک سفته موافق اوله یعنی هر کیم که تاریخی اول دایه نک سفته موافق اوله اکا
حکم اولنور زرا موافق اولسی علامت صدق در کرک اول ایکینسک یدنده اولسون کرک برینک یدنده اولسون
سنهاده اولان ضعیف دایه به راجعده تاریخی ده اولان ضعیف برهنه به راجعده (وان اشکل فلهما) و اگر اول دایه نک
شیئی اول ابکی تاریخی برهنه موافقده مشکل اولسه اول دایه ایکینسک اولور و اول تاریخ ساقط اولور
(وان خالفه ما یطلا) و اگر اول ابکی تاریخ مختلف اولوب سفته موافق اولسه ینک ایکینسیده باطل اولور زرا
اول ابکی فریق کذب ظاهر اولمدر (وان برهن احد افارجین علی غضب شیء والاخر علی ودیعه احتویا) و اگر
ابکی خارج کد برسی بر شینک غضبه یعنی کندودن غضب اولند یغنه برهنه ایسه و اول آخرو دینه اولد یغنه
یعنی ودیعه و دودغنه برهنه ایسه ایکینی مستوی اولور یعنی ایکینسده تصیف طریقه بقیه حکم اولنور
زیر اجمود ایله غضب اولور (فصل فی المنازع بالابدی) و فصل بدایه متنازع اولان شینک احکامی بیاتده در
(لابس الثوب اولی من الاخذ بکمه) یعنی بر ثوبک لابی اولان کسسه اول کله آخذ اولان کسسه دن اولیدر
زیر الابسک تصرفی اول آخذ اولان کسسه تک تصرفدن اظهار در (والا کب احق من الاخذ بالجام) و دخی
دایه به را کب اولان کسسه اولجامله آخذ اولان کسسه دن احق در زیر ا کب تصرفی آخذک تصرفدن اظهار در
(ومن فی السرج احق من الردیف) و شول کسسه که بر دایه نک سر چند ماوله یعنی اگر اوزرنده اوله اول اوزرنه
ردیف اولان کسسه دن احق در (وصاحب الحمل اولی عن علق کوزنه علیها) یعنی دایه نک اوزرنده اولان حمل
صاحبی اول اوزرنه برداق یا خود قریه تعلیق ایلیان کسسه دن اولیدر زیر ا نک تصرفی اکثر دوزنده اولان
ضعیف ماقبلنده اولان من لفظنه راجعده علیه هاده اولان ضعیف دایه به راجعده (والراکان بلا سرج اوفیه سواه)
یعنی بر دایه نک اوزرنه سرج سرز و یا خود سرج ایله را کب اولنور برابر در یعنی دعوی ایاد کوری دایه به برابر
اولور و ما ینلرنه علی السویه قیمت اولنور فیه ده اولان ضعیف مرجعه راجعده (وکذا الخائس علی البساط
والمعلق به) و دخی بساط اوزرنه جلوس ایدن کسسه ایله اکسسه ملق اولان برابر در یعنی بر کلیمک اوزرنه
بر کسسه اولنور مش اولسه و بری بر طرفدن یا پیش اولسه نومورنده ایکینی برابر در زیر ا نوزرمق یا پیشدن
زیاده دکار (ومن معه ثوب و طریقه مع آخر) شول مسئله کیمکه بر آدم ایله بر ثوب اوله اول ثوبک بر طریقه بر آخر
ایله اوله ایکینسک ما یتیده برابر اولور زیر اهر برینک اول نوبده یدی وارد مرعه ده اولان ضعیف ماقبلنده اولان
من لفظنه راجعده طریقه ده اولان ضعیف نوبه راجعده (والخائض لمن جدوعه علیه اوانصل بیانه اتصال تربیع)
یعنی متنازع فیه اولان دیوار شول کسسه نکدر که کندی جدوعه یعنی در کوری اول دیوارک اوزرنده اوله و یا خود
انک بیانه اتصال تربیع له متصل اولمش اوله اتصال تربیع معنایی بوجهله حق دیوار کجیدن اولسه بوجه متنازع
فیه اولان دیوارک کجیلرینک تصفیری اول متنازع فیه اولمش دیوارک کجیلرینک تصفیرینه داخل اولمش اوله و اگر
دیوار انحناء اولسه براغاچ براغاچک اوزرنه مر کب اولمش اوله جدوعه ده اولان ضعیف ماقبلنده کی من لفظنه
راجعده علیه ده اولان ضعیف حاطه راجعده بیانه ده اولان ضعیف نه من لفظنه راجعده (لا ین له علیه هادی)
یعنی اول متنازع فیه اولان دیوار شول کسسه به اولنور که انک اول دیوار اوزرنده هر اویسی اوله هر اوی شول

قند در که از روزم انجا چنانکه گفته وضع ایابوب او زرینه محمد اولد بیچون لده اولان ضمیر باقیه من لفظه
 راجعدر علیه دمالان ضمیر حاطه راجعدر (بل الحار ان فيه سواء) یعنی اول هر اوای اولان دیواره اول ایکی
 جار مستوی اولور یعنی اول دیوار لایقاعده برابراولور لایقاعده اولان ضمیر حاطه راجعدر (وان کان لکل
 علیه ثلاثة جذوع فینهما ولا ترجیح بالا کثر منها) واکر ایکی کسسه نک هر برینک اول حاطه اوزرنده اوج دیره کی
 اوله اول اوج دیرک مایه نرند علی السویه در برابر ایکی مستوی و اول اوجن زیاده ده ترجیح یوقدر مایه
 برینک اوج دیره کی و برینک اون دیره کی اوله یو مجموع ایکی کسسه مایه نرند نصفه در منهاد اولان ضمیر جذوعه
 راجعدر (وان کان لاحدهما ثلاثة والاخر اقل فهو لصاحب الثلاثة والاخر موضع خشیة) واکر اول ایکی
 کسسه نک برینک اوج دیره کی اوله اول برینک اوجن اقل اوله ایکی اول دیوار اول اوج دیرک صاحبینکدر
 واول بر آخره بر خشیه یعنی بر دیرک موضعی و بر بلور بر وایده و بر وایده هر برینک کسسه و خشی مقداری حکم
 اولنور (ولولا حد هما جذوع ولولا اتصال فلذی الاتصال ولذا حق الوضع وقیل لذلی الجذوع) وچن اول
 ایکی کسسه نک اول دیوار اوزرنده جذوعی اوله و برینک اتصالی اوله ایکی اول دیوار اتصال صاحبینکدر زیرا
 اول ایکی دیوار اتصال ابله شی واحد حکم شده در واول بر آخره حق وضع واردر یعنی جذوعی وضع ایلک کالک
 حق واردر و بر وایده دیرک اول دیوار صاحب جذوع اولان کسسه نکدر و هدایه نک عبارتی یو عباریه
 مخالفه در برابر که صاحب جذوع نک نصر فی واردر و صاحب اتصال یددی واردر قنامل (ودو بیت من دار کذی
 یو ن منافی حق احتی) یعنی بر دارن بریت صاحبی اولان کسسه نک اول دارن بر قاج بیی اولان کسسه
 کسیدر صاحب حق حقه یعنی اول دارنک حوله شده انتقال ابله ده زیرا ایکی استعاده لده هر ورده مستوی یلدر
 منهاد اولان ضمیر داره راجعدر و صاحب منهاد اولان ضمیر بته داره راجعدر (ولو ادعی الرضا کل انفاقی یده و بر هبا
 قضی یدهما) وچن ایکی کسسه برارضی دعوی ایابوب هر بریسی کند ویدنده اولد یفته بر هبا ایلسه
 بر هبا نری موجب یلدر یه قضا اوله یعنی هر بریسی صاحب ید اولد یفته حکم اوله یوندر نصکره یو ارض
 قسمتی طلب ایلسه ل قسمت اولنر تا که هر بریسی مالک بته اقامت ایلایه انهاد اولان ضمیر ارضه راجعدر
 فی یده اولان ضمیر ایکی مدعی نک برینه راجعدر (فان برهن احدهما او کان لهن فیها اونی او حقه قضی ید)
 واکر اول ارضی دعوی ایدن کسسه نک بری اول ارضی کند ویدنده اولد یفته بر هبا ایلسه یاخود اول ارضه
 کر یه قطع ایلش اوله یاخود انده بر مکان بنا ایلش اوله یاخود انده بر قیو قازمش اوله ید یه قضا او اور
 یعنی صاحب ید اولد یفته حکم اولنر زیرا او ذکراولان انشیاد نصکره اولی صاحب ید اوله سه دلیل در یاده
 اولان ضمیر ارضه راجعدر یدده اولان ضمیر بر هبا راجعدر (فی یده صبی یه برهن نفسه قال انا حر فاقول له)
 بر صبی کند و قسندن تعبیه یعنی تکلمه قادر در انا حر یددی قول انکدر بررا کتد و قسندن تعبیه قادر
 کند و قسندن اوله سه دلیل در ایدی غیرک یو بیه عید مدر دیمه سی قبول اولنر اول صبی نک انکاری
 قسند مکره عید اولد یفته یه قائم اوله لده اولان ضمیر صبی به راجعدر (وان قال انا عبد لفلان فهو
 عبد لذلی الید) واکر صبی اولان کسسه بن فلان کسسه نک عید بن دیمه ایدی اول ذی الید اولان کسسه نک
 عیدی اولور زیرا قبله اقرار ایلشدر (وکدامن لایعبر عن نفسه) و دخی کند و قسندن تعبیه قادر ایلش صبی
 صاحب ید اولان کسسه نک اولور زیرا او صورت متاع منزله شده در (فلو ادعی الحر یه عند کبره لایقبل بلا حجة)
 ایدی چن بو ذکراولان صبی کبری قسند هر اولد یعنی دعوی ایلسه دعوی جتسز قبول اولنر زیرا رایت
 اوزر بته سه مرتبه ثابت ایلشیدی

باب دعوی النسب

یو یاده مصنف دخی نسب دعوی ایله نک کیفیتی و احکامی بیان ایدر (ولدت مبیهة لاقل من نصف سنه
 من ذیعت فادعاها البائع فهو ابیه و هی ام ولده) بر بیع اولنر ام بیع اولنر بیی کوندن نصف سنه دن اقلده
 ولدت ابیه یعنی وضع جل ابیه وضع ایلد کسسه نک بر بیع اولنر ام بیع اولنر بیی کوندن نصف سنه دن اقلده
 اولد یعنی دعوی ایلدی اول ولد کند و او غنی اولور و اول وضع ایلد ام بیع اولنر ام بیع اولنر (و یفسخ البیع و یرد
 النکاح) و اول ام بیع واقع اولان بیع فسخ اولنور و غنی صاحبیه رد اولنور زیرا اصله جائز دکل ایدی فادعا ده
 اوزر بته سه مرتبه ثابت ایلشیدی

اولان ضمیر ولد نک موهول بخذ و فنه راجعدر (و موضع بری یما کار راجعدر ایلده اولان ضمیر باقیه راجعدر
 ام ولده اولان ضمیر نه بایه راجعدر (وان ادعاها المشتري مع دعوته او بعدها) ان وصلیه در یه فی اول امه دن
 طوغن ولد باقیه نک واکر که اتی مشتری باقیه دعوی ایلد یاخود دعوتد نصکره دعوی ایلدی ایلده ده زیرا
 باقیه دعوی ایلد راجعدر و ادعا ده اولان ضمیر نه ولده راجعدر دعوتد ده اولان ضمیر باقیه راجعدر بعد هاده
 اولان ضمیر دعوتد راجعدر و کذا ادعا ده بعد موت الام او عتقها) و دخی اول ولد نسبی اول باقیه نک ثابت اولور
 یقن باقیه اولان کسسه اول ولدی ام ولد لده و سندن نصکره دعوی ایلسه یاخود اول امی عتق ایلسه زیرا ام ولد نه
 تا بعدر کامضاف اولد یعنی جهندن (و یرد حصته من الثمن فی العتق و کل الثمن فی الموت) و باقیه اولان کسسه اول
 امه یه عتق ایلدی یکی صورتده اول ولد لده قسندن حصه من و سندن جمع غنی رد ایلایه امام ابو حنیفه قسندده
 (و قال حصته فیمما) و امام بن دیرک ایکی صورتده اول ولد حصه من رد ایلایه زیرا حصه سی قسندده
 معتقد (ولو ادعاها بعد موت او عتقه ردت) و چن اول باقیه اولان کسسه اول ولدی موتد نصکره دعوی ایلسه
 یاخود انی عتق ایلسه دعوی رد او اور زیرا موتد نصکره نسبه حاجت یوقد و ادعا ده اولان ضمیر بارز ولده
 راجعدر بعد موتد ده اولان ضمیر نه ولده راجعدر (ولو ولدت لا کثر من نصف سنه و اقل من سفتین ان صدقه
 المشتري فالحکم کالاول) و چن اول مبیع اولان ام بیع اولد یعنی کوندن نصف سنه دن اکثرد و ایکی سنه دن
 اقلده طوغره اگر مشتری اولان کسسه باقیه یو خصوصه تصدیق ایدر ده حکم کالاول اولور یعنی ولد لده
 نسبی باقیه نک ثابت اولور و واقع اولان بیع فسخ اولنور (والا فلا یثبت) واکر مشتری باقیه تصدیق ایلایه
 اول ولد لده باقیه نسبی ثابت اولنر زیرا احتمالدر که اول ولد علوقی مشترک ملکند و انا اولش اوله و دعوی
 دخی رد اولنور صدقه ده اولان ضمیر باقیه راجعدر (وان اکثر من سفتین لایصح دعوته) واکر اول ام بیع
 اولنر بیی کوندن ایکی سنه دن اکثرد وضع ایلسه باقیه اولان کسسه نک دعوی صحیح اولنر زیرا اول ولد علوقی
 کند و ملکند و واقع اولد یعنی متیقندر (فان صدقه المشتري ثبت نسبه و حل علی النکاح و لایرد البیع و لایعتق
 الولد) واکر اول مشتری باقیه ایکی سنه دن اکثرد وضع ایلک کی تصدیق ایلسه اول ولد لده نسبی باقیه اولان
 کسسه نک ثابت اولور و نکاح صحیح حل اولنور یعنی بعد البیع یندر نه نکاح صحیح واقع اولد یفته حل اولنور
 حالری صلاحه حل اولنور تمسندن بری اولنر ایچون و اول مایه نرند و واقع اولان بیع رد اولنر ولد دخی عتق
 اولنر و اول ام ولد اولنر زیرا نکاح حد نصکره و اشیاء متصور دکلدر (وان باع عبدا ولده عتقه ثم ادعاها بعد بیع
 مشتریه صحت دعوتد و رد بیع مشتریه) واکر بر کسسه کندی یا تده طوغن عبیدی بیع ایدوب مکره اول عبد لده
 مشتری اولان کسسه اتی بیع ایلد کسسه نک باقیه دعوی ایلسه دعوی صحیح اولور و اول عبیدی اشترا ایدن
 مشترک بیی رد اولنور عتده اولان ضمیر باقیه نک فاعله راجعدر و ادعا ده اولان ضمیر بارز عبده راجعدر
 مشتریه ده اولان ضمیر نه عبده راجعدر دعوتد ده اولان ضمیر باقیه راجعدر (وکذا لو کاتبه المشتري او کاتب امه
 او من او ابرار و زوجها ثم کانت المدعوة صحت و نقضت هذه التصرفات) و دخی چن مشتری اولان کسسه اول
 باقیه یا تده طوغن ولدی اشترا ایلد کسسه نک مکره یاخود انان مکاتب ایلسه یاخود انان مکاتب ایلسه یاخود اول ولدی
 رهنه قوسه یاخود اباریه و بریه یاخود امه بی تزویج ایلسه مکره یاخود انان برینک وقوعد نصکره باقیه اولان
 کسسه اول ولدی ادعا ایلسه دعوت صحیح اولور و اول ذکراولان نصکره فاکه مشتریدن واقع اولشیدی نقض
 اولور زیرا او ذکراولان اشیاء عوارض قیلند و نقضه محتملدر و باجلدن نقض اولشیدی کاتبه ده اولان ضمیر
 عبده راجعدر امه ده اولان ضمیر ولده راجعدر و او زوجه هاده اولان ضمیر امه به راجعدر (ولو باع احد و امین ولدا
 عتقه فاعتقه المشتري ثم ادعی البائع الاخر ثبت نسبه ما و بطل عتق المشتري) یعنی چن بر کسسه کندی یا تده
 طوغن یو امینک بر بیع ایلسه مشتری دخی اتی اشترا ایلد کسسه نک مکره عتق اولنر قده باقیه اولان کسسه اول
 بر یو امینک کندی و لیدر و ادعا ایلسه و اول مشترک اشترا ایلدی یو امینک عتق باطل اولور زیرا او امینک
 برینک نسبه نک ثابت اولی اول برینک نسبه نک بیو قی مستلزمدر عتده اولان ضمیر باقیه نک فاعله راجعدر
 نسبه ماد اولان ضمیر یو امینه راجعدر (ومن فی یده صبی لو قال هو ابن زید ثم قال هو ابی لا یكون ابیه وان جمده
 زید بنوته) و شول کسسه کسسه بر صبی اوله سوال اولنر قده یو زیدک او غلیدر دید کسسه نک مکره کندی او غلدر

دیه زیدک اوغلی و دید که در قصه کندی اوغلی اولوز او حنیفه قنده واکر که ربا و عیالات بنویسند
 اوغلون انکار ایدرسه ده (و عندهما یصح ان یجحد) و امامین قنده کاه اوغل اولوز اگر زید اوغلانی یجحد
 ایدرسه فی دمه اولان خیر ما قبلنده اولان من لفظه راجعده اینه ده اولان خیرینه من لفظه راجعده
 بنوده اولان خیر صبی به راجعده (ولو کان فی ید مسلم و ذی فادی المسلم رقه و الکافر بنونه فهو سراح
 الکافر) و یقین اول صبی بر مسلم ایه بر ذممتک یدرنده اوله مسلم اولان کسسه اول صیبتک و قیق اوله یقینی
 دعوی ایلسه و کافر اولان کسسه بنون دعوی ایلسه ایدی اول صبی سر در و اول کافر اوله اوغلی در زرا و اوله
 شرف سرینه نائل و او مالده شرف اسلامه نائل اولوز اما اول مسلم ایه ذممتک هر بری اول صیبتک بنون ادعا
 ایلسه لر مسلم و خصوصه اولی اولوز اگر که ایکسی دعوا ده برابر در و اما شرف اسلام ایچون مسلمان جانی
 ترجیح اولوز و رقه ده اولان خیر صبی به راجعده بنوده اولان خیرینه صبی به راجعده (ولو کان فی ید زوجین
 فزعم انه اینه من غیرها و زعمت انه اینه من غیرها) و یقین اول صبی بر زوجله بر زوجله نک یدرنده اوله
 زوج اولان کسسه زعم ایدر که بوسی غیر زوجدن کسده و اوغلی در زوجله زعم ایدر که بوسی غیر زوجدن
 کندی اوغلی در دیو ادعای دیوب نسبت اقرار ایلشدر و اینه ده اولان خیر صبی به راجعده اینه ده اولان خیر
 زوج به راجعده (ولو استولد مستترانه ثم استحق فالولد سر و علی الاب قیمته يوم النصوصه) یعنی یقین بر کسسه
 کندی مستراسی اولان اینه به استیلا داید کد نصکره اول اینه مستحقه اوله یعنی بر مستحق طهر و ایدوب
 انی اخذ ایلسه اول حاصل اولان ولد سر اولوز و اول ولد والدی اوزرینه يوم النصوصه اول ولد قیمتی لازم اولوز
 مستترانه اولان خیر استولد نک فاعله راجعده قیمته ده اولان خیر ولده راجعده (فان مات الولد فلا شیئ
 علی ایه و زکته للاب قبل النصوصه) مصنف فان مات قولنده اولان قافاه تفریعیه در يوم النصوصه قولنده
 تفریع واقع اولشدر یعنی اول مستحقه اولان مستولده نک ولدی کندی دن اول وفات ایلسه یا اینه برنی
 لازم اولوز و اول ولد مستولده کفی قبل النصوصه یا یا سکر در بر یا یا سی حقده حر الاصله و علی ایه ده اولان خیر
 ولده راجعده ترکته ده اولان خیرینه اکار راجعده ولده اولان خیر مستولده راجعده (وان قتل الاب غرم
 قیمته) و اگر یا یا انی قتل ایلسه قیمته غارم اولوز (و کذا ان قتل غیره فاخذ قیمته) و کذا یا یا بد تغییر سی قتل
 ایلسه یا یا قیمته غارم اولوز یعنی یا یا بدین اخذ ایدر ان قتلده اولان خیر ولده راجعده غیره ده اولان خیر به
 راجعده در بته ده اولان خیر ولده راجعده (و بر جمع قیمته و بائن علی بائعه لا بالقدر) یعنی مشتری اولان کسسه
 اول ولد قیمته و اول جاریه نک غنی ایه کندی یا بعثک اوزرینه رجوع ایدر زرا سلامته ضامن ایدی
 اما غیر ایدر رجوع ایلز زرا اول جاریه نک منافعی استیقا ایلک ایه لازم اولشدر بقیته ده اولان خیر ولده
 راجعده یا بعهده اولان خیرینه ولده راجعده

کتاب الاقرار

وقتا کیم مصنف رجه الله علیه کتاب الدعواتک احکای بیانندن فارغ اولدی دعوا نصکره واقع اولان
 اقرارلک احکامنه شروع ایلدی معلوم اوله که اقرار اقرار نک مصدور لفظه ثبوت معنائه در اقرار الشئ
 و اقره غیره اذابت معنایندن اخذ اولشدر و اصطلاح شرعده (هو اخبار بحق الاخره علی نفسه) یعنی
 اصطلاح قهاده آخر للمعنا سی بر آدم کندی نفسی اوزرینه بر اخره بر حق ایه اخبار ایلکدر مثلا
 بر کسسه فلان کسسه کن بنم اوزرینه فلان شئی واردر دینه اول شئی لازم اولان اشیان اولوز مجلس قضاده
 اولسون کرلغیر سنه اولسون (ولا یصح الا لمعلوم) یعنی اقرار صحیح اولوز الا بر شخص معلوم ایچون ایدی
 مجهول ایچون اقرار ایلک صحیح اولوز (وحکمه طهر و المقربه) و اول اقرارلک حکمی اول مقربه اولان شیشک
 طهر و ایلشدر حکمه ده اولان خیر اقرار راجعده (لا انشاء) یعنی اقراری انشاء ایلک صحیح دکلدر زرا ملکه
 سبید دکلدر شارح ایدر که بولتک حلی و حکمه قولندن اولد ذکر اوقتدر و فی الحقیقه ذکر اوقتسنه حاجت
 یوقدر ته کیم متامله حق دکلدر (فصح الاقرار بالخره مسلم) بولما مصنف و حکمه طهر و المقربه قولنده تفریع
 واقع اولشدر زرا اول مقربه اولان شئی قبل الاقرار فانه ایدر ایدر واقع اولش تقلید دکلدر ایدی مسلم
 اولان کسسه به بر مقدار اقرار ایلک صحیح و چون بر ذمی بر کسسه به بر مقدار اقرار ایلک ایه انی مقربله

تسلیم ایلک ایه امر اولوز و ایدر ایدر ایدر (لا بطلاق و عتاق مکرها) یعنی طلاق
 و عتاق ایه مکر اولدی بی حلاله اقرار ایلک صحیح دکلدر دلیل الکذب که اگر ایدر قائم اولدی بی حلاله و اگر انشاء
 اولیدی صحیح اولوزدی زرا مکره طلاق ایه عتاق قیمنده واقعدر (واذا اقر حر مکلف بحق معلوم او مجهول
 کشتی و حق صح) یعنی یقین مکلف اولان کسسه بر کسسه به بر حق معلوم ایه یا خود مجهول ایه شئی و حق کبی
 بر شیشک اقرار ایلسه اقرار صبی صحیح اولوز و مجهول ایه اقرار ایلک صحت اقراره مانع دکلدر (ولزمه بیان المجهول
 بحاله قیقه) یعنی اول مکلف اولان کسسه بر مجهول ایه اقرار ایلدی کی تقدیر به کاه اول مجهول قیقه اولان
 شیشک بیان ایلسی لازم اولوز زرا ذممتده واجب الادا اولان شیشدن خبر وردی لزومه ده اولان خیر اقره
 راجعده ولده اولان خیر مایه راجعده (والقول قوله مع یسینه ان ادعی المقر له اکثر منه) یعنی یقین مقربله اولان
 کسسه اکار اقرار اولنان شیشدن زیاده شئی دعوی ایلسه قول یومستله ده مقربدر یقینی ایه زرا مکر در
 قولده ومع یسینه ده اولان خیر مقربله راجعده رهنه ده اولان خیر مقربله راجعده (وقی مال لا یصدق فی اقل
 من درهم) یعنی یقین مقربله اولان کسسه علی مال یعنی فلان کسسه نک بنده مالی واردر دیسه درهم دن اقلده
 تصدیق اولغیه زرا درهم دن اقلک اوزرینه مال الطلاق اولغز (و مال عظیم نصاب عیالین فضا او غیرها)
 و ذخی مقربله اولان کسسه نک له علی مال عظیم دیمه سنه بر نصایدن اقلده تصدیق اولغز بیان ایلدی کی نصایدن
 کرلغضه اولسون کرلغیری اولسون زرا نصاب شرعده عظیم در و امام ابوحنیفه قنده اون درهم دن اقلده
 تصدیق اولغز زرا نصاب سرقه در و اقل مهر در به ده اولان خیر ما قبلنده اولان مایه راجعده او غیره ده اولان
 خیر فضه به راجعده (ومن الابل خمسة وعشرون) و اگر اول مال عظیم ایلدن ایه بکری بش دوه دن اقلده
 تصدیق اولغز زرا نصاب ایلدر (ومن البرخسة اوسق) و اگر اول مال عظیم بردن ایه بش و سقندن اقلده
 تصدیق اولغز زرا بش و سق امامین قنده بر نصاب ایه مقربدر و امام ابوحنیفه قنده مقربله یسینه راجعده
 (ومن غیر مال الزکوة قیمه النصاب) و اگر اول له علی مال عظیم دین کسسه نک قولی زکاة مالیتک غیر یسندن
 ایه نصاب زکاتک قیمنده دن اقلده تصدیق اولغز (واموال عظام ثلاثة نصاب) و اگر که له علی اموال عظام یعنی
 فلان کسسه نک بنده اموال عظیمه سی واردر دینه سی و اوج نصایدن اقلده تصدیق اولغز کندی بیان ایلدی کی
 مال الردن و اگر اموال زکاتندن ایدر یکن بیان ایلز ایه اوج نصاب قیمته مساوی اولسی معتبر در زرا اقل جمع
 اوجدر و ایدن اقلده تصدیق اولغز (ودراهم ثلاثة) اگر دراهم اقرار ایلسه اوج درهم لازم کلور (ودراهم کثیره
 عشرة) و اگر بر کسسه فلان کسسه نک بنده دراهم کثیره سی واردر دینه اون درهم دن اقلده تصدیق اولغز امام
 ابوحنیفه قنده (وعندهما نصاب) و امامین قنده بر نصایدن اقلده تصدیق اولغز (و کذا درهم درهم)
 و اگر بر کسسه له علی کذا درهم دیسه بر درهم لازم اولوز زرا ایه همه تفسیر واقع اولشدر و خانه ده و ذخیره ده
 ایدی درهم لازم کلور و بیان ایلشدر در زرا کذا درهم ایدر و کذا احد عشر) و اگر بر کسسه له علی کذا و کذا
 درهم دیسه اون بر درهم لازم اولوز و اون بر درهم اقلده تصدیق اولغز (وان ثلث فکذا) یعنی اگر لفظ کذا بی
 تثلث ایدر له علی کذا کذا کذا درهم دیسه به اون بر درهم دن اقلده تصدیق اولغز و اون بر درهم اولوز
 (و کذا اربعة و عشرون) و اگر بر کسسه له علی کذا و کذا درهم دیسه بکری بر درهم دن اقلده تصدیق اولغز
 و بکری بر درهم اولوز (وان ثلث زید مائة) و اگر لفظ کذا بی و ایه تثلث ایدر (له علی کذا و کذا و کذا درهم)
 دیسه یوز درهم دخی زیاده اولشدر بکری برلک اوزرینه و یوز بکری بر لازم اولوز و یوندن اقلده تصدیق اولغز
 (وان ربع زید الف) و اگر لفظ کذا بی و ایه ربع ایدر (له علی کذا و کذا و کذا کذا درهم) دیسه یوز بکری
 بر اوزرینه یکن دخی زیاده اولشدر و ایا یک و یوز بکری لازم اولوز و ایدن اقلده تصدیق اولغز (و کذا اکل مکمل
 و موزون) و سایر مکملات و موزونات حکمی یوقدم ایدن اشیان حکمی کیسدر و یوز کراولنان تفصیلک
 بیان اولشدر یقین لفظ درهم منصوب اولسه اما یقین لفظ درهم مجرور اولسه مثلا (له علی کذا درهم) دیسه
 امام محمد برک یوز درهم لازم اولوز کذا کذا درهم دیسه ایدر و درهم لازم اولوز و فی هذا القدر کفاية (و بشرط
 فی عبده و هو نصف عندانی یوسف) یعنی اگر بر کسسه بر عبده بر کسسه ایه شریک اولدیغنه اقرار ایلسه زرا
 اصل ترکیب وان اقر بشرکة فی عبده درم ثلاثین و آدم ایه و عبده شریک دیسه ایدی و اقرار نصف در یعنی اول

خبر اولی شرطی اید اقرار باشد اول اقرار باید یکی مال لازم اولور و شرط خیار باطل اولور وزیر اقرار اخبار
قبیلند ندر و خیار له اقرارده مدخلی و قدر

باب الاعتناء وما في معناه

مصدق رحمه الله بواجب اقرار اولان شيدن استغنا اولان شينك احكامی و دخی استغنا معناه اولان شينك
بيان ايدرم معلوم اوله كه استغنا يك معنای اتمه حقيقه قننده باقي ايله تكلم ايلكد رمثلا على عشرة الادهرم
يعنى طعوز درهمی وارد و حق سبحانه و تعالى (ولقد ارسلنا نوحا الى قومه فلبث فيهم القصة الاخرة من عام)
يعنى قومنده طعوز روزالى ميل مكث ايلدى (صح استغناء بعض ما اقر به لمتصلا) يعنى بر كسنه كند و اقرار
ايلدى كي شيدن استغنا ايلك صحيحدر اكر متصل اولورسه زيرا استغنا غير متصل اولسه صحيح اواز و بعض علما
كلامك برى بر بنه متصل اولسنى شرط عد ايلنلر در زيرا كلام اخري ايله تمام اولور و چون كلام قطع اولنور
تمام اولدى ديئور ايدى بوندنكره استغنا به اعتبار اولنور (و لزومه باقيه) و اول مستندان باقي قلان كه
مستثنى منه در لازم اولور و كذلك (له على مائة الا عشرة) ديسه طقسان درهم لازم اولور (و كذلك له على مائة
الا تسعون) ديسه اون درهم لازم اولور زيرا اكثري افندن استغنا ايلك چاتردر (و بطل استغناء الكل) يعنى
بر كسنه ايلدى كي شينك جمله استغنا ايلك باطلدر متصلا ذ كر اولسه زيرا كلامه بيان واقع اولزه مثلا (له عندى
عشرة و له على قفيز برابر) ديكل كجى بلكه بواستغنا اقرار بدن رجوع اولور (وان اقر بشينك واستثنى احدهما
واحد هما و بعض الآخر بطل استغناؤه) و اكر بر كسنه ايكي شينك اقرار ايلدوب و ايكيسنك بر بنه استغنا ايلسه
يا خود ايكيسنك برى ايله اول بر آخر له بعضين استغنا ايلسه استغناى باطل اولور امام ابو حنيفة قننده مثلا
يه كه (له على كرحطة و كرسه بر الا كرحطة) ديسه يا خود (الا كرحطة و قفيز شعير) ديسه بواستغنا باطل
اولور (خلافا له ما) امامين ايجون بومستلده خلاف وارد در زيرا انكلك قننده ايكي شينك بر بنه يا خود ايكي
شينك برى ايله اول بر آخر له بعضين استغنا ايلك صحيحدر (وان استثنى بهض احدهما و بهض كل منهما صحيح
انفاقا) و اكر اول اقرار ايلدى ايكي شينك بر بنك بعضين يا خود اول ايكي شينك هر بر بنك بعضين استغنا
ديسه اتفاق علما ب صحيحدر (ولو استثنى كليا او زينا او عددا مستقار باسن درهم صحيح بالقيّة) و چن مقر اولان
كسنه اقرار ايلدى درهمدن بر كجى اولان شينك يا خود و زنى اولان شينك يا خود متغاب اولان شنى عددى بي
استغنا ايلسه اول استغنا قيمت ايله صحيح اولور مثلا مقر اولان كسنه (له على الف درهم الا قفيز حنطة او الادي نارا)
ديسه صحيح اولور و كذلك (له مائة دينار الا قفيز شعير او الا عشرة درهم) ديسه صحيحدر امام ابو حنيفة و ابو يوسف
قننده (خلافا لمحمد) و امام محمد ايجون خلاف وارد بومستلده يعنى كيليك و وزنيك درهمدن استغنا
و بعضي صحيح دكلر انك قننده زيرا جعفر (ولو استثنى شهاة او نوبا و ادرا بطل انفاقا) و چن بر كسنه بر قيوقي
خود بر نوبى يا خود بردارى اقرار ايلدى درهمدن استغنا ايلسه اتفاق علما ايله اول استغنا باطل اولور زيرا
خلاف چنندن استغنا در مثالا على مائة درهم الا مائة يا خود الا نوبا يا خود الا ادرا ديسه استغنا باطل اولور
ماده اولان شعير اقراره راجعدر (ومن وصل باقراره ان شاء الله بطل اقراره) و شول كسنه اقراره ان شاء الله
صال ايلسه اول كسنه نك اقرارى باطل اولور و اول اقرار ايلدى كي شنى لازم اواز بر احق سبحانه و تعالى نك
شيق ايله استغنا ايلان باطلدر بامعليه در و ايكي صورتده بيله استغنا باطل اولور يا قراره اولان شعير من لفظنه
جعدر (وكذا ان علقه بمنته من لا تعرف منته كالملائكة والجن) يعنى و كذلك اول كسنه نك اقرارى
طل اولور چن اقراره شينك بلخر كسنه نك شينك ايله تعليق ايلسه زمره ملائكة و طائفة جنك مستثرى
يى زيرا بولنلنه شينكلى غير معروف و قدر مثلا (له على كذا ان شاء الله او الملائكة والجن) ديسه باطل اولور و علقه ده
لان شعير اقراره راجعدر منته ده اولان شعير ما قبلنده اولان من انظنه راجعدر (ولو اقر دارا استثنى بناءها
فانما علقه) و چن بر كسنه بر آخره بردار اقرار ايدوب انك ايجنده اولان بناءنى استغنا ايلسه اول دار ايله بنا اول
راهك اولور زيرا بنا دار داخلدر و بناء هاده اولان شعير داره راجعدر (ولو قال بناؤنا الى والعرصة له كان
اقال) و چن اول مقر اولان كسنه بولدارك بناى بنم و عرصه سى بر كسنه آنكد در ديسه ديد بكي كجى اولور يعنى
لعرصة مقر ايل اولور عرصه دار انك او كنده اولان واسع بقعه به در بناؤ هاده اولان شعير داره راجعدر و له ده

اولان ضعیف مقررہ راجعہ (وہی الخاتم و الخال البستان کبناہا) و خاتمہ فی وبتانک تخی دارک بنامی
 کیمید و بیغی افرارہ داخل اولورہ ملا برکنہ (لہ علی خاتم الانصہ) یاخود (هذا البستان فلان الانخلہ) دیسہ
 استثناسی صحیح اولور (اما حلقہ هذا الخاتم فلان والعصی لی) یاخود (هذه الارض فلان والتخل لی) دیسہ صحیح
 اولور (وان قال لہ علی الف من عن عبد لم اقبضہ فان عینہ قبل للمقر لہ لم ونسلم ان شئت) واکر برکنہ برکنہ
 ایچون فلان کسنہ نک بنم اوزومده اشتراک و قبض ایلدیکم بر عبدک جاسندن یک درہمی وارد دیسہ
 مزبور مقر ذکر ایلدیکم عبدی تعیین ایلدیر ايسہ اول مقر لہ اولان کسنہ یہ دیلور کہ مزبور عبدی مشتری بہ
 سلم ایلہ و اول اقرار ایلدیکم یک درہمی اتدن نسلم ایلہ یعنی اگر استراحت کسنہ اول عبدی تعیین ایلدیر ايسہ اول اقرار
 (وان لم یعینہ) زمہ الالف ولفا قولہ لم اقبضہ) واکر اول مقر اولان کسنہ اول عبدی تعیین ایلدیر ايسہ اول اقرار
 ایلدیکم یک درہمی ابو حنیفہ قتندہ کالازم اولور و اول عبد ایچون لم اقبضہ دیدیکم لغو اولور استرسہ کلامنی
 وصل ایلسون استرسہ فصل ایلسون یعنی نہ اولان ضعیف عبدہ راجعہ زمہ اولان ضعیفہ مقرہ راجعہ
 قولہ اولان ضعیف نہ اکارا جعہ قرضہ اولان ضعیفہ عبدہ راجعہ (ولو قال من عن خراوختر بر لا یصدق)
 وچن اول مقر اولان کسنہ اول اقرار ایلدیکم یک درہمی بنم اوزومده خراوختر برہم اسندن درہم
 تصدیق اولوز ابو حنیفہ قتندہ (وعندہما ان وصل صدق) واما من قتندہ اگر کلامنی وصل ایلدیر
 تصدیق اولوز و اول یک درہمی اکالازم اولور (ولو قال من عن متاع او قرضی وہی زیوف او نہر جہ زمہ
 الحیاد) وچن اول مقر لہ اولان کسنہ فلان کسنہ نک متاع جاسندن اوزومده یک درہمی وارد یاخود بکا
 یک زیوف درہمی یاخود یک نہر جہ درہمی اقراض ایلدی دیسہ اکایک دانہ جیاد درہم لازم اولور امام
 ابو حنیفہ قتندہ استرسہ وصل ایلسون استرسہ فصل ایلسون زیرا عقد اول عوضک عیددن سالم اولسن
 اقتضا ایلدیر (و قال بلزمہ ما قال ان وصل) واما من دیدیکم اگر وصل ایلدیر نہ دیدیکم لازم اولور نہ کیم بیانی
 یکدی (وان قال من غصب او ربیعہ وہی زیوف او نہر جہ صدق) واکر مقر اولان کسنہ فلان کسنہ نک
 بندہ غصبدن یاخود ربیعہ دن یک درہمی وارد روحال ہو کہ اول درہم زیوف یاخود نہر جہ درہم تصدیق
 اولور و کرک و وصل ایلسون کرک فصل ایلسون یازمہ اولان ضعیفہ مقرہ راجعہ (ولو قال ستوقہ اورصاص
 فان وصل صدق والا فلا) واکر اول بندہ اولان یک درہم ستوقہ یاخود رصاص درہم اگر وصل ایلدیر
 تصدیق اولوز واکر وصل ایجاب غصب ایلدیر نہ تصدیق اولوز (ولو قال غصبہ نو باوجاہ جمع صدق) یعنی چن
 برکنہ اقرار ایلدیر بن فلان کسنہ دن بر ثوب غصب ایلدیر و بر معیت ثوب کنور و ثوب احتضار ایلسہ تصدیق
 اولوز زیرا مفصول عیددن سالم اولسی شرط دکلدر ربیعہ نک عیددن سالم اولسی لازم اولوز و غصبہ اولان
 ضعیفہ مقررہ راجعہ (ولو قال علی الف الا انہ یتقص مائۃ صدق ان وصل والا لزم الالف) وچن برکنہ
 اوزومده فلان کسنہ نک یک درہمی وارد والا اول یک درہم یوز درہم نقصانی وارد دیسہ تصدیق اولوز
 اگر وصل ایلسہ واکر وصل ایلدیر ايسہ اول یک درہم علی التمام لازم اولوز و اولان ضعیفہ راجعہ (ولو قال
 اخذت منك الف او دینۃ فم لکت وقال المقر لہ اخذتہ اغصبا فمن ولو قال بدل اخذت اعطیتی لا یضمن) وچن
 برکنہ برکنہ یہ بن سندن و دیسہ طریقہ یک درہم اخذ ایلدیر و شدہ ہلاک اولدی دیسہ و اول مقر لہ اولان
 کسنہ بن سندن اول یک درہمی غصب طریقہ اخذ ایلدیر دیسہ اول الفہ ضامن اولوز و اگر مقر اولان کسنہ
 اخذت دیدیکم نک بدلنہ اعطیتی دیسہ یعنی بن سندن اخذ ایلدیر اول یک درہمی سن بکا و بدل دیسہ ضامن
 اولوز و ابکی صورتک برندہ ضامن اولوب برندہ ضامن اولمق لازم کاورزبرالوکی صورتہ سبب ضمانتک اخذد
 اول الفہ اقرار ایلدیر کہ نصکرہ انی بری ایلدیر شئی ادعا ایلدیکم اقد و اول بر آخر ایلہ انی انکار ایلدیر ایدی قول انکر
 عینہ و ابکنی صورتہ اول فعلک اخذ و انی غیری بہ اضافت ایلدی و اول غیری ايسہ سبب ضمانتی کہ غصبدر
 ادعا ایلدیر ایدی قول منکر لہ اولدی عینہ (ولو قال غصب هذا النبی عن زید لابل من عرفه و زید و علیہ قیمۃ
 لعمره) یعنی چن مقر اولان کسنہ بن بوشی زید دن غصب ایلدیر دیسہ صکرہ بوشی بلکہ عمر و دن غصب ایلدیر
 دیسہ ایدی اول دیدیکم شئی زید کدر و اول مقر اولان کسنہ نک اوزومده اول اقرار ایلدیکم شئی کیمتی وارد زبر
 اخذدن من زید دیمہی اکا اقرار در صکرہ لادیمہی افرارن رجوعدر قبول اولوز و صکرہ بل اعمرو دیمہی

عمر و ایچون اقرار در اول نی ایسه زیده اقرار اولمقله مستهل اولدی ایمدی عموه قیمتی لازم اولدی و یقین
 (له علی الف لابل اتقان) دیسه استحسانا ایکی یکن لازم اولور و قیاسده اوج یکن لازم اولور و هو وضعی شینه
 راجعه و علیه ده اولان خیر مقرر راجعه و قیمته ده اولان خیر شیشه راجعه در (ولو قال هذا کان لی و دیمه عندک
 فاختذته و قال الاخر هو لی دفع الیه) و یقین بر کسینه بر آخر لیدنده اولان شیئی بو عذر بود دعوی ایلمسه اول
 مدعی علیه اولان کسینه دخی دیسه که بو شیئی بحد و مستند و دیمه ایدی صکره سندن اخذ ایلدم اول مدعی اولان
 خیر بو عذر دیسه اول مقرر اولان کسینه به که مدعی در دفع اولنه زیر اسقرار اولان کسینه ایکی شیشه اقرار ایلندر
 بری اول مقرر لک صاحب بد اولدنی بری اول مقرر لک اخذ اولمقله بغیر دفع اولنه ده اولان خیر هذابه راجعه در
 ایلمه ده اولان خیر اخذ راجعه در (وان قال اجرت فرسی او فبی هذا فلانا فرکبه اولسه ورده علی او اعتره
 او اسکینه داری ثم ردھا علی صدق) و اگر بر کسینه بن بو فرسی و یا خود بو فبی فلان کسینه به اجاره به و بر دم
 و اول فرسی و کوب و اول فبی لبس ایلد کد نصکره اوزر به رد ایلدی دیسه یا خود بوداری کا عاریه و بر دم
 یا خود کندی و آند اسکان ایلدم صکره اوزر به رد ایلدی دیسه تصدیق اولنور ابو حنیفه قننده (وعندهما
 اتقول لهما خود منه) و امین قننده قول بو مسئله ده مأ خود نمکدر رکه ده اولان خیر فرسه راجعه در
 ایسه ده اولان خیر ایکی شیک برینه راجعه در اعتره و اسکینه ده اولان خیر فلان راجعه در ثم رد هاده اولان
 خیر داره راجعه در (ولو قال خاطوبی هذا بکذا ثم قبضته منه و ادعاه الاخر فعلى هذا الخلاف فی الصحیح) و یقین
 بر کسینه بر آخر دن اوزری فلان کسینه بن بو فبی بر در همه دیکدی تمام اولد کد نصکره اتی اندن قبض ایلدم
 دیسه و اول آخر عذر بود دعای ایسه ایمدی بو مسئله ده خلاف اول ماقبلنده اولان مسئله نک خلافی کیدر
 صحیحده یعنی اول قبضه دین کسینه تصدیق اولنور ابو حنیفه قننده و امین قننده قول مأ خود نمکدر
 قبضه ده اولان خیر توبه راجعه در منه ده اولان خیر خاط ده مفهوم اولان خیاطه راجعه در ادعاه ده اولان
 خیر توبه راجعه در (ولو فون فذضیت من دین الما کنت لی علیه او فرستد انما ثم اخذت منه و اگر فلان
 فالتقول له) و یقین بر کسینه بن فلان کسینه نک اوزر زنده اولان یکن در همی تقاض ایلدم یعنی الدم حاشدم
 دیسه یا خود کا اقرار ایلد یکم یکن در همی اندن اخذ ایلدم دیسه و اول فلان اولان کسینه انکار ایلسه
 قول انکدر یعنی قول مقرر اولان فلان کد رکن اولدنی اجلدن علیه ده اولان خیر فلان راجعه در او اقرضه ده
 اولان خیر بنه فلان راجعه در ده اولان خیر بنه اگر راجعه در (ولو قال زوج فلان هذا الزرع لزوجی هذه الدار
 او غرس هذا الکرم لی استعنت به فیه و ادعی فلان ذلك فالتقول للمقر) و یقین بر کسینه بو اکتی فلان کسینه بنم
 ایچون ایدی و بن اندن استعانه طلب ایلدوب بکا انده بر دم ایلندر یا خود بوداری فلان کسینه بنم ایچون
 ایدی و بن اندن یا عغه استعانه طلب ایدوب بکا مساعده ایلندر یا خود بو باغی فلان بنم ایچون غرس ایلدی
 اندن استعانه و یا ایدوب بکا بر دم ایلندر دیسه و اول فلان کسینه اول شیئی کند و نکدر بود دعوی ایسه قول
 بو مسئله ده مقرر اولان کسینه نکدر بر اول صاحب بدو به ده اولان خیر فلان راجعه در فیه ده اولان خیر
 اول اولان اشیا ثلثه نک برینه راجعه در

باب اقرار اربض

مصنف بو بابده مر بوض اولان کسینه نک حاکم مر ضنده واقع اولان اقرار لک احکامنی بیان ایلدی (دین
 فی حخته و ما زمه فی مرضه بسبب معروف سوا) یعنی مر بوض اولان کسینه نک حال حخته ایدن بکی دین دخی
 حالت مر ضنده بر سبب معروف ایذا کا لازم اولان دین برابر در (و یقدمان علی ما اقر به فی مرضه و السکل مقدم
 علی الارث) یعنی حالت حخته اولان دین و دخی مر ضنده لازم اولان دین حالت مر ضنده اقرار ایلد بکی دینک
 اوزر به تقدیم اولنور و بو حله ذکر اولان صورت لار اوزر به تقدیم اولنور یعنی اول حال حخته حاصل
 اولان دین قضا اولنور انصکره سبب معروف ده مر ضنده اولان دین قضا اولنور بو نصکره بر شیتی فالورسه
 مر ضنده اقرار ایلد بکی شیئی قضا اولنور بو نصکره بر شیتی فالورسه و ارنور فریضه شرعیه الیه تقسیم اولنور
 حخته ده و ارنور دخی مر ضنده ده اولان خیر مر ضنده راجعه در فیه ده اولان خیر ماقبلنده کی مایه راجعه در
 او فرستد انما ثم اخذت منه و اگر فلان

ایلمک صحیح دکانر زیر ابو بر بن تخصیص ایلد کده اول باقبلد کد حاکم بی ابطال ایلک وارد دینه ده اولان خیر
 مر بوض راجعه در (ولا اقراره لو ارثه الا ان یصدق بقیه الورثه) و دخی مر بوض اولان کسینه نک کند و وارث لردن
 برینه بر شیتی وارد دینه و اقرار ایلک بنه صحیح دکانر مکرر بقیه ورثه اول مر بوض اقرار ایلد بکنه تصدیق ایدر
 و بو تر کیده اولان خیر مر بوض راجعه در (وان اقر لاجنبی صح و لو احاط بماله) و اگر مر بوض اولان کسینه
 بر اجنبی ایچون بر شیتی اقرار ایلد اقراری صحیح اولور اگر کسینه جله ماله احاطه ایدر سه ده و قیاس نشدن
 زیاده ده صحیح اولمقله در لکن ابن عمر حضرت تری (ان اقر لرجل فی مرضه بدین لرجل غیر وارث فاجاز به وان احاط
 بماله) یورد قاری ایچون قیاس ترک اولندی بماله ده اولان خیر مر بوض راجعه در (وان اقر لاجنبی ثم اقر انه
 یت نسبیه و بطل اقراره) و اگر مر بوض اولان کسینه بر اجنبی به بر شیتی اقرار ایدوب صکره کندی او غلبدر
 دیو اقرار ایلد اول مقرر اولان اجنبی نک نسبی ثابت اولور و اول واقع اولان اقرار باطل اولورانه ده اولان خیر
 اجنبی به راجعه در ایسه ده اولان خیر مقرر راجعه در نسبه ده اولان خیر اجنبی به راجعه در اقرار ده اولان
 خیر بنه اگر راجعه در (وان اقر لاجنبیه ثم تزوجها لا یبطل اقراره) و اگر اول مر بوض اولان کسینه بر اجنبی به
 ثانون ایچون اقرار ایدوب صکره اتی تزویج ایلد اقراری باطل اوزر زوجه اده اولان خیر اجنبی به راجعه در
 اقرار ده اولان خیر مقرر راجعه در (ولو ادعی انها ثم تزوجها بطلت) و یقین اول اجنبی به وصیت ایدوب صکره
 اتی تزویج ایسه اول وصیت باطل اولور ز بر وصیتک صحیح اولمی بعد الموت و (ولو وهبها ثم تزوجها فلا رجوع)
 و یقین اول اجنبی به بر شیتی هبه ایدوب صکره اتی تزویج ایسه اول هبه ایلد بکی شیشه رجوع بو قدر بو مسئله ده
 جله ملته قاتلک و و یقین نسخه لنده بو یقه واقع اولمش بوا یسه اکثر متونه و کتله عبارتیه مخالفدر زیر
 کتله در بکه (وان اقر لاجنبیه ثم نکحها صح بخلاف الهبة والوصیه) اوله اولیجی جائزدر که بو محله ملتی
 عبارتی تحریر نساختن اوله قنامل (وان اقر غلام بمجمول النسب غلام انه ابنه و صدقه الغلام یت
 نسبیه منه و لو مریضا) و اگر اول مر بوض اولان کسینه بر مجملول النسب اولان غلامه که اول غلام نک مثلی اولان
 کسینه نک مثله ماوغی ممکن اوله کندی او غلبدر دیو اقرار ایلد غلام دخی اتی تصدیق ایسه اول غلام نک
 نسبی اول کسینه دن ثابت اولور مر بوض اول غلام زیر اول کسینه نک اقرار ایلد صخته مانع بو قدر
 مصنفک و صدقه الغلام دیمه سندن فهم اولنور که اول غلام شرعی کندی نفسندن تعبیر ایلد که قادر اوله
 امدی غلام صغیر اولسه کندی نفسندن تعبیر قادر اولسه تصدیق اعتبار بو قدر مسئله ده اولان خیر غلامه
 راجعه در لکله ده اولان خیر مقرر راجعه در انده اولان خیر غلامه راجعه در ایسه ده اولان خیر مقرر و صدقه ده
 اولان خیر مقرر راجعه در نسبه ده اولان خیر غلامه راجعه در منه ده اولان خیر مقرر راجعه در (و شارک الورثه)
 یعنی اول نسبی ثابت اولمش غلام اول اقرار ایلد کسینه نک ورثه سینه میرانده مشارک اولور زیر ان نسبی ثابت
 اولمقله اندن اولدی (وصح اقرار الرجل بالولدین والولد والوجه والمولی و شرط تصدیق هؤلاء) و لدینه و ولده
 و زوجه به و مولایه اقرار ایلک صحیحدر و اما مذکور لک آنلده اولان اقرار تصدیق شرعی شرطدر مثلاً بو یقین یا باعدر
 یا خود انا مدمر یا خود او غلبدر یا خود زوجه مدمر یا خود مولامدر دیسه صحیح اولور زوجه نک نکاح و عدتدن
 خالی اولمی شرطدر (وکذا اقرار المرأة لکن شرط فی اقرارها بالولد تصدیق الزوج ایضا و شهادة قابله) یعنی
 رجلا اقراری صحیح اولدنی کبی خاتونک دخی اقراری صحیحدر لکن امر آنک بر ولده اقرار ایلد کدو
 زوج نک تصدیق شرط اولندی زیر احق انکدر یا خود قابله نک شهادتی زیر قابله نک قولی بو محله مقبولدر
 (وصح تصدیقهم بعد موت المقر) یعنی بو ذکر اولنور تصدیق بقری اول مقرر اولان کسینه نک مد تصدیق
 صحیحدر زیر ان سبب مد تصدیق باقی فالور (ان تصدیق الزوج بعد موتها) الا زوج اولان کسینه نک
 زوجه نک مد تصدیق صکره تصدیق ایلمی صحیح دکانر زیر زوجه نک مد تصدیق صکره نکاح منقطع اولور
 ابو حنیفه قننده (وعندهما صح ایضا) و امین قننده تصدیق صحیح اولور زیر امیراث حقه زوجه نک
 موت تصدیق نکاح یا قیدر (وان اقر بنسب غیر الولاد کاخ و عم لا یتثبت) و اگر اولاد دن غیر بر کسینه نک
 نسبه اقرار ایلد اخ کبی و عم کبی نسبی ثابت اولمش زیرا آنده غیر تمحیل نسب واردر بوا یسه جائز دکانر
 (و یتثبت لکن یورث معروف و زوجه) یعنی بو غیر اولاد دن کسینه کد نسبه اقرار ایلد اوله قنل

وارث معروف اولدنی تقدیرجه کندوسی وارث اولور وارث بعیده اولدنی تقدیرجه ینه وارث اولور زیرا
میراث حتی اولور مزاحم اولدنی ایچون برنده اولان ضعیف بارز مقرر راجعدر له ده اولان ضعیف ینه مقرر
راجعدر (ومن مات ابوه فاقربا یشار که فی الارث ولا ینت نسب) وشول کسکه که برکسکه نک اخوتیه یعنی
اکااخ اولدنیغه اقرارایلیه اول اکارنده مشارک اولور لکن نسبی ثابت اولور زیرا اقراری ثابت ومقبولدر
کندی حقدیه ابوده اولان ضعیف ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر وشول که ده اولان ضعیف بارز مقرر راجعدر
نسبه ده اولان ضعیف راجعدر (ولو کان لایبهما المیت دین علی شخص فاقرا حدهما بقبض اییه نصفه
فالتصف الباقی للآخر ولا شیء للمقر) یعنی باباری اولش ایکی قرنداشک بر شخصه اله بحق دینی اولسه بواکی
قرنداشک بر یسی ینم بابام مال حیاته بوشخصه اولان دینک نصفی قبض ایلدی دیواقرار ایلیه اول
باقی قیلان نصف اول برقرنداشک اولور واول اقراریدن کسکه ینه نسبه یوقدر زیر ایلدی یکی اقرار کندی نصیبنه
منصرف اولور لایبهماده اولان ضعیف اخوتیه راجعدر اییه ده اولان ضعیف مقرر راجعدر نصفه ده اولان ضعیف
دیه راجعدر

کتاب النحل

چون مصنف رحمه الله علیه اقرار کانت احکامی یاتندن فارغ اولدی صلح کانت احکامی یاتنه شروع ایلدی
زیرا کاه اولور که اقراردن صلح واقع اولور تکمیل یان اولنسه کدر که بواجلندن کتاب الاقرار لغتیه ذکر اولندی
معلوم اوله که صلح لغتیه اسددر مصالحه معنایه در اصلی صلاحدن ماخوذدر که ضد فساددر واصلح
شمرده (هو عقد رفع النزاع) یعنی صلح بر عقددر که مدعی ومدعی علیه کما ینتله اولان نزاعی واقع اولان
خصوصی قطع ایلر (ویجوز مع اقراره سکوت وانکار) یعنی اگر ایکی خصم اراده صلح واقع اولق اقرار ایله
وسکوت ایله وانکار ایله جائزدر بر احق سبحانه وتعالینک (والصلح خیر) یور دقلری مطلقدر واقع ام ثلاثیه
شامدر (فالاول کالبيع ان وقع عن مال بمال فثبت فیہ النفعه والرد بالعیب وخیار الرؤیه والشروط) ایلدی
صلحت قسم اول که صلح عن اقراردر بیع کیدر جمع احوالنده یقین ذمتنده اولان مالدن ینه مال ایله صلح
اولنسه زیر معنای بیع آنده موجود مالی مال ایله مبادله ایلکدر بوقافه تفریعیه در یعنی چونکه صلحت اولکی
قسمی بیع کبی اولدی ایدی آنده شفعه اگر عقار ایسه ومعیب رد اولتی وخیار رؤیه وخیار شرط ثابت اولور
فیهم ده اولان ضعیف راجعدر (وبینه جهالة البذل لاجهالة المصالح عنه) یعنی یقین بدل صلح مجهول
اولسه اول واقع اولان صلحی انساد ایدر بر اتراعه مؤیدر اما اول مصالح عنهم مجهول اولسی واقع اولان
صلحی انساد ایلر بر اتراعه قاطعینده ندر یفده ده اولان ضعیف راجعدر (وتشرط القدره علی تسلیم البذل)
ودخی واقع اولان صلحت بدائی تسلیم ایلکه قادر اولتی اشتراط اولور بواجلندن عبد آتک اوزر ینه صلح اولتی جائز
اولدی زیر انسیله قدرت یوقدر (وان استحق بعض المصالح عنه اوکه رجوع بکل البذل او بعضه) واکار اول
مصالح عنهم بعضی یاخود کلیسی مستحق اولسه اول مدعی علیه اولان کسکه کل بدل ایلر رجوع ایدر یقین
اول مصالح عنهم کلیسی مستحق اولسه وبعضی ایلر رجوع ایدر یقین بعضی مستحق اولسه کاه ده اولان
ضعیف راجعدر بعضه ده اولان ضعیف یله راجعدر (وان استحق بعض البذل اوکه رجوع بکل المصالح عنه
او بعضه) واکر بدل صلحت بعضی یاخود کلیسی مستحق اولسه مصالح عنهم کلیسی ایلر یاخود بعضی
ایله رجوع ایدر که ده اولان ضعیف راجعدر بعضه ده اولان ضعیف راجعدر (وان وقع عن مال
بمنفعة اعتبارا جازیه) را کر صلح بر مالدن بر منفعت ایلر واقع اولسه ایلر اعتبار اولور ندر بر کسکه بر آخردن
بر مال دعوی ایدر اول اقرار ایلیه مقرر اول مدعی اولان کسکه بر آخردن ساکن اولتی اوزره یاخود
بر معلومه دایه نک اوزر ینه یکه یاخود بر یوی کسکه مصالحه ایله جائزدر وعقد اجاره معنایه اولور (قشرط
فیہ التوقیت وبطلان بیوت احدهما) بوقافه تفریعیه در یعنی چونکه مالدن منفعت ایلر واقع اولان صلح
اجاره معنایه اولدی ایدی آنده توقیت اشتراط اولور عین مؤخره ماشراط اولندی کبی ودخی مصالحینک
برینک مؤخره باطل اولور اجاره باطل اولدنی کبی (والاخیان معاوضه فی حق المدعی وفناء العین وقطع
المنازعة فی حق الآخر) والاخیان مصنفک فالاول قرائنه معلومدر یعنی انواع صلحت باقی قیلان ایکی قسمه که

بری صلح عن انکار وبری صلح عن سکوت وبری معاوضه دو مدعی علیه اولان کسکه حقدیه وفداء عین
وقطع نزاعدر اول بر آخر که مدعی علیه در آن حقدیه (فلا شقة فی دار صلح عنها مع احدهما) ایلدی سکوت
ایله یاخود انکار ایله مصالحه اولان دارد شفعه یوقدر عناده اولان ضعیف داره راجعدر احدهما اولان
ضعیف تنبیه سکوتله وانکار ایله اولان صلحه راجعدر (وتجب فی دار صلح علیها) وشول دارد شفعه واجب
وثابت اولور که انک اوزر ینه مصالحه اولنش اوله علمیه ده اولان ضعیف داره راجعدر (وما استحق من المدعی کلا
او بعضا بر المدعی حصته من البذل) وشول شیکه مدعان یعنی متنازع فیهم دن مستحق اوله کل اولسون بعض
اولسون مدعی اولان کسکه انک حصه من یعنی مقدارن بدلدن ردایاسون حصته ده اولان ضعیف ما استحق به
راجعدر (ویرجع بالخصومة فیهم) یعنی مدعی اولان کسکه مستحق اولان کسکه ایلر مستحق اولان شیده
خصوصت ایلر فیهم ده اولان ضعیف مستحق اولان شیده راجعدر (وما استحق من البذل بعضا او کلا یرجع
المدعی الی دعواه فی قدره) وشول شیکه بدلدن مستحق اوله بعض اولسون کل اولسون مدعی اولان کسکه انک
مقدارنده دعواسنه رجوع ایلر مثلا بر کسکه بر آخردن بر شینی دعوی ایلر مدعی علیه انکار
ایلد کد نصره اول مدعی اولان کسکه بر یوی ایلر صلح ایلیه صلح اولند قد نصره اول مصالح به اولان یوی
مستحق اولسه مدعی اولان کسکه اول دعوی ایلر یکی شیلدر رجوع ایدر واول مصالح به اولان یویک دعواسنه
رجوع ایلر مثلا یقین بر کسکه بر آخردن بر دار دعوی ایلر مدعی علیه اولان کسکه اول مدعی اولان
کسکه به بر یوی بیع ایلر یویک وآنک اوزر ینه مصالحه اولند قد نصره اول یویک مستحق اولسه مدعی اولان
کسکه مدعی علیه اوزر ینه اول یویک رجوع ایلر دعواسنه رجوع ایلر دعواسنه ده اولان ضعیف مدعی به راجعدر
فی قدرده اولان ضعیف راجعدر (وهذا البذل قبل التسلیم کاتفاقه فی الفصلین) یعنی بدل صلحت
تسلیمدن اول هلاک اولسی مستحق اولسی کیدر تقدم ایاین ایکی فصلده که بری فصل اقرار وبری فصل
انکار در یعنی صلح باطل اولور زیرا یدک هلاک میبده یعنی ابطال ایدر بودخی کذلک اتفاقه ده اولان ضعیف راجعدر
راجعدر (ولو صلح علی بعض داریه علی الاصح) یقین مدعی اولان کسکه دعوی ایلر یکی دارک بعضینه
مصالحه ایلیه اول صلح صحیح اولور واول داردن باقی قیلان دعوی ایلر اوزره یاخود یدر عیاده اولان ضعیف داره
راجعدر (وحیلته ان یزید فی البذل شیئا او یرفع من دعوی السانی) یعنی دانک به ضیسته صلح ایله نک جائز
اولنک حیلته سی بودر که اول مدعی علیه اولان کسکه اول واقع اولان بدلدر بر شینی زیاده ایلر به بر یویک
یاخود در اهرم کبی که یوزیاده اول باقیدن عوض واقع اوله یاخود اول مدعی اولان کسکه اول مدعی علیه اولان
کسکه بی اول باقیدن ابرا ایلر مثلا ابرا انک من دعوی هذه الدار یدیه (فصل) یوفصل ینه صلحه متعلق اولان
نیجه اشیا یاتنده در (ویجوز الصلح عن مجهول) یعنی مجهول اولان شیدن صلح واقع اولتی جائزدر قاط اولدنی
اجلندن (ولا یجوز الا علی معلوم) ودخی صلح جائز اولر الا معلوم اولان شیدن اوزر ینه زیرا تمیکدر معلوم اولسی
منازعه به مؤدی اولور یون نصره معلوم اوله که صلح درت قسم اوزره در قسمی معلوم ایلر معلوم اوزره صلح
اولقددر ودر قسمی معلوم مجهول ایلر معلوم اوزره صلح اولقددر وویکی قسم فاسددر (ویجوز عن دعوی
المال) ایدی مال دعوی اولنقدن صلح اولتی جائزدر بر اربع معنایه در (والمنفعة) ودخی منفعت دعوی
اولنقدن صلح جائزدر وویصلح اجاره معنایه واقع اولور (والجنایة فی النفس وما دونها عدا او خطأ) ودخی
نفسه ونفسدن دونده واقع اولان جنایه در کله عدا اولسون کله خطا اولسون صلح واقع اولتی جائزدر زیرا
حق تعالی حضر تبریک (من عنی له من اخیه شی) قولر یدر عددن واقع اولان صلحه نازل اولشددر (وعن
دعوی الرق وکان عتقا باطل) ودخی رقی دعواسندن صلح اولتی جائزدر ووی واقع اولان صلح مدعی علیه
طرقندن مدعی به صلح ایچون ویریلان مال ایله مدعی جائیدن عتی واقع اولور (ولا لایله علیه) واول مدعی
اولان کسکه نک اول عتی اولان عبدک اوزر ینه ولا سی یوقدر اول مدعی علیه رقی انکار ایلر یکی اجلندن
له ده اولان ضعیف مدعی علیه راجعدر له ده اولان ضعیف رقی دعوی اولنانه راجعدر (ودعوی الزوج النکاح
وکان خاتما) ودخی بر یویک بر خاتونک نکاحی دعوی ایلر کدن مال ایلر صلح واقع اولتی صحیحدر واول مال ایلر

واقع او در صحت از آنکه خلع واقع اولور مثلا بر رجل بر خاتونك او زنه بوسم خاتونك او زنه بود دعوی ایدوب خاتون
 انكار ایلنه و اول رجلی بر مقدار مال ایلنه صلح ایلنه جائز در خلع واقع اولور (و بصرم علیه دیانته ان كان مبطلا)
 و اگر اول زوجیت دعوا سن ایدن کسته دعوا شده باطل او زنه ایلنه اول بدل ایلن او زنه سر ام اولور دیانت
 به متدن (و لو صلحها بمال لتقر له بالنكاح جائز ولا يجوز ان ادعته المرأة) و اگر خاتون بر رجل متکوه سی
 اولور یعنی دعوی ایلنه اول بدل صلحی و بر منک جائز کادر (وقيل يجوز) و بعضی روایتده جائز ندی زیر اول
 خاتونک مهر ینه زیاده قنمور ادعته ده اولان خیمه نکاحه راجعدر (ولا عن دعوى الخد) و دخی بر رجعت
 او زنه حده موجب اولان دعوی اولفق ایچون مال ایلنه صلح اولن جائز کادر و اول اخذ ایلدکی مالی رد ایلنه
 مثلا بر کسته بر زانی یا خود بر شارب خری حاکم اخذ ایلدکی مال ایلنه اول مأخوذانی حاکم اخذ ایلدکی
 ایچون بر مقدار مال ایلنه صلح ایلنه اول صلح باطل اولور و مال اخذ اولدکی تقدیر بر حجه صاحبیه رد اولنه زیر
 اول حد حق الله در انی مال ایلنه صلح ایلنک جائز کادر (وان قتل عبد مأذون رجلا عمدا وصالح عن نفسه
 لا يجوز) و اگر بر عبد مأذون بر رجلی قصدا قتل ایلدکی و نفسی مال تجارتدن بر مقدار مال ایلنه صلح ایلنه
 جائز کادر زیرا اول عبد الحق تجارتده تصرف ایلدکی مأذون دکر و نفسیه تصرف ایلدکی مأذون دکر و نفسیه ده
 اولان خیمه عیده راجعدر (بخلاف صلحه عن نفس عبده قتل رجلا عمدا) اما اول عبد مأذونک عبدی
 بر رجلی عمد قتل ایلدکی سید اول قتل ایدن عبده نفسی مال ایلنه صلح ایلنک اول تقدم ایدن مثله نك
 خلافتد مثلا عبد مأذونک بر عبدی اوله بر رجلی قصدا قتل ایلدکی سیدی اولان کسته انی مال ایلنه
 صلح ایلنه جائزدر زیرا اول عبد مأذون کندی کسندن و تجارتدن اولان شیده تصرفی جائزدر و اول قاتل
 اولان عبد ایلنه کندی کسندن در صلحه ده اولان خیمه عیده مأذونه راجعدر ده اولان خیمه عیده کار راجعدر
 (وان صلح عن مغبوب تلف باكثر من قيمته جائز ولا يبطل الفضل ان كان لا يتجاوز فيه) و اگر بر کسته
 بر تلف اولفق مغبوبی قیمتدن اکثر بر شیده صلح ایلنه جائزدر اما ابو حنیفه قننده بر زانی ایلدکی اوله
 عوض اولور و اولز و اما مین دید بکره انک قیمتدن حاصل اولان یعنی زیاده اولان باطل اولور و اگر اول فضلده
 تعار و اولز ایلنه زیرا اول زیاده نك بر ایدر قیمتده اولان خیمه مغبوبیه راجعدر و ده اولان خیمه فضلده راجعدر
 (وان كان بعض من مطلقا اعمالا) و اگر عوض ایلدکی معاملة اتفاق علما ایلدکی جائزدر زیرا اول زیاده نك واقع
 اولان اختلاف قننده ظاهر اواز (وان اعتق موسر عبدا مشتركا وصالح عن باقيه باكثر من نصف قيمته بطل
 الفضل) و اگر موسر اولان کسته مشترک اولان عبدی عتقی ایلدکی و باقیه کندی شریکندن نصف نك قیمتدن
 زیاده ایلدکی مصالحه ایلنه اول نصفدن زیاده اولان فضل باطل اولور چله نك اتفاقیه باقیه ده اولان خیمه عیده
 راجعدر قیمتده اولان خیمه عیده کار راجعدر (وان بعرض صح) و اگر عوض ایلدکی اولور ایلدکی ده صلح اولور
 بویان اولور و اگر اول فضل اختلاف جنس قننده ظاهر اولز (و يجوز صلح المدعي بما يدفعه الى المتكسر ليقوله)
 یعنی مدعی اولان کسته منکره که یعنی مدعی علمدر اقرار ایلدکی ایچون مال دفع ایدوب صلح اولفق جائزدر و اول
 و بر یلان مال بدل صلح واقع اولور و بر صلح منکر اولان کسته نك حقه بیع کبی اولور و مدعی اولانک حقه ده
 قننده واقع اولان زیاده نك کبی اولور یدفعه ده اولان خیمه بارز مال راجعدر ده اولان خیمه مدعی به راجعدر
 (وبدل ان صلح عن دم عمدا و على بعض دين يدينه بضم الموكل لا التوكيل) یعنی دم عددن اولان بدل صلح و باخود
 مدعی نك ادعا ایلدکی دینک بعضیسی او زنه واقع اولان بدل صلح موکل اولان کسته به لازم اولور و کبله لازم
 اواز زیرا وکیل اولان کسته واسطه اولدکی اجلدن بدل صلح اکالزم اولز (الا ان ختمه) الا چن وکیل اولان
 کسته اول بدله ضامن اوله اول زمانده لازم اولور ختمه ده اولان خیمه عیده راجعدر (وبدل ما هو كسيع بضم
 التوكيل) و شول بیع کبی اولان شیتک بدلی مثلا بر مقدار مالدن ینه مال ایلنه صلح ایلدکی و کبله لازم اولور زیرا
 یعهده واقع اولان حقوق وکیل راجعدر (وان صلح عضوي) و اگر فضولی اولان کسته مدعی علیه طرقتدن
 مدعی اولان کسته ایلدکی مصالحه ایلنه (و من البدل اراضاه الى ماله) و دخی ایلدکی صلحک بدله ضامن
 اوله باخود کندی ماله اضافت ایلنه مثلا علی الف من مال باخود (علی عبدی هذا) دیسه (اواشار
 الى عرض او نقد بلا اضافته) باخود بر عرضه یا بر نقد اضافت سزاوارت ایلدکی (مثلا علی الف) باخود

علی هذا العبد دیسه (او اطلاق و سلم صح) یا خود اطلاق ایلدکی مثلا علی الف دیسه و تسلیم ایلدکی اول
 فضولی نك صلحی صحیح اولور و ذکر اولان مسائلک هر بر نك علتی ذکر ایلدکی تطویل واردر اندن مر اجعت
 اولنه ماله ده اولان خیمه فضولی به راجعدر (و كان متبرعا) و اول فضولی اولان کسته مدعی علیه ایچون متبرع
 اولور (وان اطلق ولم يسلّم فوقف) و اگر فضولی اولان کسته اطلاق ایدوب یعنی علی الف درهم دیوب تسلیم
 ایلدکی صلح توقف اولور (فان اجازته المدعي عليه جاز و لم يزل ولا يبطل) ایدی اگر اول مدعی علیه اولان
 کسته اول صلحه جواز و بر ینه جائز اولور و کایدل لازم اولور و اگر جواز کوستر مزه باطل اولور زیرا مصالح
 فضولیدر مطلق چه ولایتی یوقدر و باجلدن تصرفی جائز اولز

باب الصلح فی الدين

یو باید دینده واقع اولان صلح احکامی بیان اولنور (الصلح عما استحق بعقد المداينة علی بعض جنسه اخذ
 لبعض حقه و امقاط لباقیه لامعاوضه) عقد مداینه ایلدکی مستحق اولان شیتک جنسک بعضیسی او زنه صلح
 اولنک مثلا بر کسته نك بر آخر ده یک درهمی اولوب بشیر و درهمه صلح اوله بعض حقی اخذ ایدوب باقیسن
 امقاط ایلنک قیمتدن اولور معاوضه اولز بر معاوضه اوله ربا اولور جنسه ده اولان خیمه عیده راجعدر
 راجعدر حقه ده اولان خیمه مصالحه راجعدر لباقیه ده اولان خیمه حقه راجعدر (فلو صلح عن الف حال علی
 مائة حالة او الف مؤجل صح) ایدی چن بر کسته حال اولان یک درهمی ینه حال اولان یوز درهمه باخود
 حال اولان یک درهمی یک مؤجله صلح ایلدکی صحیح اولور زیرا اولکی صورتده بعض حقی ایلدکی بعضیسن
 امقاط ایلش اولور و ایکنجی صورتده معاوضه قلمنی ممکن دکل ایدی تأخیر و افضله محتاجدر (و کذا عن الف
 جیاده علی مائة زیوف) و دخی یک ایدر درهمدن یک زیوف درهم او زنه صلح اوله صلح اولور (ولا يصح عن
 دراهم علی دنانیر مؤجله) یعنی حال اولان دراهمدن مؤجل دنانیر او زنه صلح اولنک صحیح اولز (و عن الف
 ز من عن نصف حال) و دخی یک قره درهمدن بشیر و یاض درهم او زنه صلح اولنک صحیح دکر
 (و لو صلح عن الف درهم و مائة دينار علی مائة درهم حالة او مؤجله صح وان قال من له علی آخر الف ادعاه نصفه
 علی انک بری من باقيه ففعل بری و الا فلا یبرأ) و اگر یک درهم و یوز دینار دن یوز درهم حاله و باخود یوز درهم
 مؤجله او زنه صلح ایلدکی صحیح اولور یعنی شول کسته نك که بر آخر او زنده یک درهمی اوله بکار دن نصفی
 ادایه اول باقیستدن بری اولنک او زنه دیسه اول مدیون اولان کسته او یک نصفی باقیدن بری اوان ایچون
 ادایه بری اولور اما ابو حنیفه قننده اگر یارن ادایه بری اولز (خلافا لابی یوسف) و ابی یوسف ایچون
 خلاف واردر و مستله ده یعنی انک قننده بری اولور زیرا بر ابراهیم قنندر (وان قال صاحبك علی نصفه علی انک ان لم
 تدفع غدا التصف فالتف عليك لا یبرأ اذا بدع اجماعا) و اگر اول یک درهم صاحبی اولان کسته مدیون
 اولان کسته به سنی سنده اولان یک درهم نك نصفه مصالحه ایلدکی شول وجه او زنه که اگر سن بکار دن اول
 مصالحه ایلدکی نصفی دفع ایلز ایلنک ینه اول الف او زنه بکه لازم اولدکیسه اجماع انه ایلدکی نصفی دفع
 ایلدکی بری اواز زیرا بر ایدر صریح ایلدکی ذکر اولدکی نصفه اولان خیمه الفه راجعدر (وان قال ابر انک
 من نصفه علی ان تعطينی نصفه غدا بری من نصفه اعطی اول یعط) و اگر اول یک درهم صاحبی اولان کسته
 مدیون اولان کسته به سنی سنده اولان یک درهم نك نصفندن ابر ایلدکی یارن بکار دن نصفی و بر نك او زنه دیسه
 اول مدیون اولان کسته یوقول او زنه بری اولور استریمه نصفی و برسون استریمه و برسون زیرا بر ابر مطلق واقع
 اولدکی من نصفه ده اولان خیمه الفه راجعدر (و کذا الوفا لادای نصفه علی انک بری من باقيه ولم یوقت) و دخی
 چن صاحب دین اولان کسته مدیون بکاستده اولان یک درهم نك نصفی ادا ایلدکی یک باقی قتان نصفندن
 بری اوانی او زنه دیسه و ادایه بروقت یوقیت ایلدکی اول مدیون بری اولور باقیه ده اولان خیمه الفه راجعدر
 (ولو قال ان ادیت الی نصفه فانت بری او اذا ادیت اومتی ادیت لا یصح الا براه و ان ادی) یعنی و اگر بر کسته
 مدیون اولان کسته به اگر سنده اولان یک نك نصفی بکار ادا ایدر نك اول بر نصفندن بری اوله سن دیسه باخود
 چن اول سنده اولان یک درهم نك نصفی ادا ایلدکی اول بر نصفندن بری اوله سن دیسه اول ابر صلح اولز

کر... ابله زبیرا شریک می باشد و براتنک شریک می باشد (و من قال سرا
 رب دینه لا اقران حتی توخره عنی او یخضع فی فعل جائز) و شریک کسی که کند و دینی صاحبش سر این سنگ بده
 اولان حقه اقرار ایلیم تا کم بر قاج آی تا خیر ایلیم خیر خود اقرار ایلیم تا آنک بر آری اوزر مدنی آشفه قویه من
 صاحب دین اولان کسیه دخی امتثال ایدوب بر قاج کون تا خیر ایلیم یا خود بر آری آشفه قویه جائز اولور زیرا
 مالیدن اگر اهر صادر اولمشد دینه ده اولان خیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجع در توخره ده اولان خیر
 دینه راجع در (وان اعلن زمه فی احوال) و اگر سراسو بلیوب اشکاره مو بلسه تاخیر سراسو حطس سراسو لازم
 اولور (فصل) و فصل بنه صلحه متعلق نیجه اشیا یا نده در (ان صالح احدی الدین عن نصفه علی ثوب فلیشریکه
 فی ثوبه) و فصل بنه صلحه متعلق نیجه اشیا یا نده در (ان صالح احدی الدین عن نصفه علی ثوب فلیشریکه
 اولان کند و نصفند بر ثوب اوزر بنه صلحه ابله اول بر شر یک نه جائز در کند و نصفی اختلاف ایلده اول
 مدیونه تابع اوله یعنی نصفی اندن طلب ایلیم یا خود اول ثوب نصفی شر یکندن اخذ ایلیم من نصفه ده اولان
 خیر احده راجع در شر یک نه ده اولان خیر بنه احده راجع در نصفه ده اولان خیر شر یک نه راجع در (الان
 یفصل له المصلح ربع الدین) الا یفصل مصلح اولان کسیه اول شر یک ربع دینه ضامن اوله کند و نصفی اول
 مدیون طلب ایلیم او ثوب نصفی اخذ ایلیم زیرا حتی دینده در فویده دکلدر لیده اولان خیر شر یک نه راجع در
 (وان قبض شیء من الدین شارکه شریکه فیه و اتبع للغیریم بما یقین) و اگر یکی شر یکت بری مدیون اولان کسیه دن
 نموده اولان دیندن بر شریقی قبض ایلیم اول بر شر یک اولان کسیه اول قبض ایلیم یکی شیده اگاشارکه
 ایلر اول باقی قلا نده غریجه که مدیونند و متابعت ایدر یعنی اندن اخذ ایدوب قسمت ایلیم در شارکه ده اولان
 خیر قبضه راجع در شر یک نه ده اولان خیر بنه اکارا جعده ریه ده اولان خیر بنه راجع در (وان اشتري
 بنصفه شیء من الدین او اتبع الغیریم و من ابرأ عن نصيبه او فاض الغیریم بدین سابق لا یفصل
 لشریکه) و اگر کسی نصیبندن بر شریقی ایدر ایدر شر یک ربع دینه ضامن اولور یا خود اول غریجه که
 مدیونند و تابع اولور و شریک شر یک که مدیون اولان کسیه بی کند و حصه سندن ابر ایلش اوله یا خود کند و ده
 اولان دین قیدی کند و غریجه مقاصه ایلش اوله ذکر اولنان صورتدر شر یکت حصه بنه ضامن اولور
 نصیبه ده اولان خیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجع در شر یک نه ده اولان خیر بنه اکارا جعده در (وان ابرأ عن
 البعض قسم اشیاء علی سهامه) و اگر یکی شر یکت بری کند و حصه سندن مدیونده اولان دینک بعضی سندن
 ابر ایلیم اول باقی خلان دین اوزر بنه سهامی قدر قسمت اولور و مثلاً یکی شر یکت بری کند و حصه سندن مدیونده
 دینک اوله ابله ابله شر یکت بری مدیون اولان کسیه بی کند و حصه سندن بش دره مدیون ابر ایلیم اول باقی خلان
 اوزر بنه دره سهامی قدر قسمت اولور و ابر ایدن کسیه بش دره اولور و اول بری اوزر دره اولور (وان ابرأ عن
 نصيبه لا یفصل) و اگر یکی شر یکت بری کند و نصفی تا جیل ایلیم صحیح اولان امام ابو حنیفه ایل امام محمد قننده
 خلافاً لابی یوسف) و ابو یوسف ایچون بومشده خلاف وارد یعنی ایل قننده شر یک کند و حصه سندن تا جیل
 ایلیم صحیح و ابراهه صحیح اولد یعنی کبی و بطل صلح احدی دین من عن نصيبه علی مادفع یعنی یکی صاحب سلم اولان
 کسیه بری کند و نصیبندن دفع ایلیم یکی شریک اوزر بنه صلح ایلیم باطل اولور (خلافاً لابی یوسف) و ابو یوسف
 ایچون بومشده دخی خلاف وارد و مثلاً دفع ایلیم یکی رأس مالی یوز دره ایدی بنه ایل اوزر بنه صلح اوله
 صلح صحیح اولور زیرا ان شر یکس زمتنده اولان دینک قسمی لازم اولور و اول ایلیم جائز کاد و ران اخرج الورثة
 احدهم عن عرض او عشار مال او عن احد القدرین بالآخر او عنهما جابح مع قل البدل او کثره یعنی اگر وارث اولان
 کسیه لر کند و لر دن بری متروکاتدن اولان عرضندن یا خود عفا کردن بره مقدار مال ایل مصالحه ایدوب اخراج
 ایلیم یا خود موجود اولان یکی نقد لر بردن اول بر آخره صلح ایدوب اخراج ایلیم لر متلا متروکات التون
 اولوب ایل برینه کوش و برمه لر یا خود نقد سندن بنه نقد بری ایل صلح ایدوب اخراج ایلیم لر صحیح اولور کرک
 و بره کوری بدل قلیل اولسون کرک کدرا اولسون در احضرت عثمان رضی الله عنه عبد الرحمن ابن عوفک خاتونی
 روح نمندن مسکسان یک و بعضی نخته لر مسکسان اوج یک التونه مصالحه ایلش عنماده اولان خیر نقد بنه
 راجع در سراسو حطس سراسو لازم اولور (فصل) و فصل بنه صلحه متعلق نیجه اشیا یا نده در (ان صالح احدی الدین عن نصفه علی ثوب فلیشریکه
 فی ثوبه) و فصل بنه صلحه متعلق نیجه اشیا یا نده در (ان صالح احدی الدین عن نصفه علی ثوب فلیشریکه

نقد لر بردن یکی نقد لر بردن یکی صلح ایدوب اخراج ایلیم لر صحیح اولور (الان یکون المعطی اکثر من نصيبه
 من ذلك الخس) مکر اول معطیکه وارثه و برین بدلد و کند و جشم متروکاتده اولان نصیبندن اکثر اوله زیرا
 اول زاده لک متروکاتده بنه شریک مقابله سنده واقع اولور من نصیبه ده اولان خیر وارثک اخراج ایلد کوری
 واحد راجع در (وان بهر من جاز مطلقاً) و اگر وارث اولان کسیه لر کند و لر دن بری نقد سندن عرض ایلد
 صلح ایدوب اخراج ایلیم لر مطلقاً جائز اولور بر ابر اولور (وان فی التركة دين علی الناس فاجر جوه لیکون الدین
 اهلهم بطل الصلح) و اگر بر میت متروکاتده ناس اوزر بنه برمه ایدوب وارث اولان کسیه لر کند و لر دن
 بری صلح ایدوب اخراج ایلیم لر اول ناسده اولان دین کند و لر اریق ایچون صلح باطل اولور زیرا مصالحت
 حصه بی لغیر من علیه ایدی نه تملیک اولور فاجر جوه ده اولان خیر بارز اخراج اولنان وارثه راجع در
 (فان شرطوا براءة الفرماء من نصيبه صحیح) و اگر اوله میت وارثی اولان کسیه لر اول موجود اولان غریمانک
 بنه کند و لر دن بر وارثک نصیبندن بری اولور یعنی شرط ایلیم لر صحیح اولور زیرا اسقاط قبیلندن در (وکذا ان
 قضوا حصته منه تبرعاً او اقرضوه قدره او اقالهم به علی الفرماء و صلحوه من غیره) و دخی یخن وارث اولان
 کسیه لر اول وارثک حصه سندن اول دیندن تبرع اولد قری حاله قضا ایلیم لر یا خود اکارا حصه بی قدر بری
 اقراض ایلیم لر یا خود وارث اولان کسیه اول وارثی اول دین ایلد غریما به حواله ایلیم لر وارثدخی اول وارثی
 اول دینک غریبی ایل مصالحه ایلیم لر صحیح اولور حصه ده اولان خیر مصالح اولان وارثه راجع در بنه ده
 اولان خیر دینه راجع در اقرضوه ده اولان خیر مصالحه راجع در و قدر ده اولان خیر حصه به راجع در بنه ده
 اولان خیر دینه راجع در مصالحه ده اولان خیر وارثه راجع در من غیره ده اولان خیر دینه راجع در
 (وقی حصه الصلح عن ترکة هی اعیان غیر معلومة علی مکمل او موزون اختلاف) و فی حصه ده اولان جار و جیر و
 محلا می فوعد رخره قد مدد و اختلاف لفظ امر فوعد ریه متداوم و خرد یعنی اعیان غیر معلومه اولان متروکاتده
 مکمل یا خود موزون اوزر بنه صلح اولد بنک حصه ده اختلاف وارد و بر فرق عدم جواز ذهاب اولشدر
 و بر طائفه جواز سالت اولشدر زیر اسسده بنه شبهه وارد (والاصح الجواز ان علم انها غیر المکمل
 او الموزون اذا كانت کاهاتی بالبقیه) اما اصح اولان جائز ایدوب و یخن اوله صلح اولان کسیه اول اعیانی
 مکمل ایل موزونک غیر بیسی اولد یعنی بلسه وقتا کم اول اعیانک جلد سی باقی خلان وارثک ایلد اوله انهاده
 اولان خیر اعیانه راجع در کلهاده اولان خیر بنه اکارا راجع در (وبطل الصلح واقسمه ان کان علی المیت
 دین مستغرق وان غیر فالاولی ان یصلح قبل قضائه ولو فعل فالو ایچور) اگر میت اوزر دین مستغرق اولور
 صلح و قسمت باطل اولور و یخن دین مستغرق اوله اولی اولان بودر که اول دین قضا اولور دن اوله مصالحه
 اوله ائمه علما جائز اولور بدیل قضائه ده اولان خیر بنه راجع در (والشجة تجوز قیام الا استعسانا یعنی قسمت
 قیاسه جائز اولور و استعسانه جائز اولور (وقیل ان قیاس ان یوقف الکل والاسعسان ان یوقف قدر الدین و یقسم
 الباقي) و دخی دیندیکه قیاس اول مالک کایسی موقوف اولوب قسمت اولنقدر و استعسان دین قدری
 موقوف اولوب باقیسی تقسیم اولقدر

کتاب المضاربة

چون مصنف رحمة الله علیه کتاب صلح احکامی یا سندن فارغ اولدی مضارب بنک احکامی بیانه شروع ایلدی
 مضارب مضارب بنک مصدرید و لغتده (شرط فلان فی الارض اذا سار) قولرندن مشتقدر زیرا قرآن عظیمده
 و اخرون یضربون فی الارض یبتغون من فضل الله) ده مفسر لر (ای یسافرون للتجارة) بیور مشرک و وجه تعبیه
 بودر که مضارب اولان کسیه ارشده شر به یعنی میر و سفره محتاج اولسیدر و اصطلاح قهاده (هی شرکت
 فی الربح بمال من جانب و عمل من جانب) یعنی مضارب اصطلاحده ایلک کسیه بر مالک ربحنده شر یک اولقدر
 برینک جائزندن مال ایلد و برینک جائزندن عمل ایلد مثلاً بر کسیه بر آخره یک دره و برینک دره ایلد حاضر
 ایایوب تجارت ایلد و حاصل اولان ربح بنه ایلد مثلاً یکده بر ابر اولدیه (و المضارب امین) یعنی مضارب اولان
 کسیه امیند رمال مضارب به یدنده تلف اولد یعنی تقدیر به ضامن اولور (فاذا تصرف فوکیل فان ربح فشریک
 وان خالف فغاصب) و چون اول مضارب اولان کسیه اول ماله تصرف ایلیم وکیل اولور بر ارب الماله کدرو

به ده اولان ضمیر به کار جعفر فیه اده اولان ضمیر کوفه به راجع در (والمضارب ان یجمع فستة ما لم یکن اجلا
 لا یمع الیه التجار) و دخی مضارب ایچون جائز در که نشه الیه یعنی اجل الیه بیع الیه الاچن بر اجل اوله که تجار
 اوله اراجله بیع الیه ل مثلا اوج سنه به دکن بیع الیه جائز اواز زرا تجارت طائفه سی اوج سنه به دکن
 بیع الیه زرا الیه ده اولان ضمیر اجله راجع در (وان باع بقدر ثم اخر صج اجاعا) اگر مضارب اولان کسسه نقد الیه بیع
 الیوب صکره تاخیر الیه اجاعا الیه صحیح اولور (وله ان یأذن لعبد المضارب فی التجارة) و دخی مضارب
 اولان کسسه به جائز در که مضارب مالیدن اولان عبد تجارت الیه که اذن و بره زرا متوقع و محکوم در (ولیس له
 ان یتزوج عبدا او امه هی من مالها) اما مضارب اولان کسسه به جائز در که بر عبدی یا خود بر امه بی مال
 مضارب به دن تزویج الیه زرا رب المال اولان کسسه بوندن متأدی و متضرر اولور من مالها ده اولان ضمیر
 مضارب به راجع در (ولان یشری به من یعق علی رب المال فان شری کان له لالهم) و دخی مضارب اولان
 کسسه ایچون جائز در که مال مضارب الیه رب المال اولان کسسه اوزر به ازاد اولور کسسه اشترا الیه و اگر
 اولور به رب المال ایچون اولور مال مضارب ایچون اولور (ولان یشری به من یعق علیه ان کان فی المال ربح)
 و دخی مضارب اولان کسسه به جائز در که مال تجارتدن کند و اوزر به شرا الیه عتی اولان کسسه بی اشترا
 ابلک اگر مال در ربح و ارا به زرا عتی اولور و ب الماله سرایت ایدور و اگر مال در ربح و غیبه عتی اولور به ده
 اولان ضمیر ماله راجع در علیه ده اولان ضمیر مضارب راجع در (فان فعل ضمن وان لم یکن ربح صح فان حدث
 ربح بعد الشراء عتی نصیبه ولا یضمن) اگر ایشر الیه ضامن اولور و اگر ربح اولور و اگر
 اول ربح اول عتی اولان کسسه نک شراستند صکره حادث اوله انجق مضارب اولان کسسه نک نصیبی یعنی
 حصه سی عتی اولور و رب المال اولان کسسه نک حصه من ضامن اولور زرا مشارکه و بچک حصه اولور و صکره
 اولور (بل یسی العتی فی نصیب رب المال) بلکه اول معتی اولان کسسه رب المال اولان کسسه نک حصه سنه
 معی ایدوب ارا الیه (ولو اشتری المضارب بالنصف امه بالف و قیم بالف فولدت ولدا یساوی الف افاد عاه
 موثر افصارت قیمته انصاف نصفه) یعنی بچن نصف الیه مضارب اولان کسسه یک درهمه بر امه اشترا الیه
 حال بوکه اول امه نک قیمتی یک درهم در اشترا صکره و طوی ایلوب مدته جل تمام اولور صکره یک درهم ذکر
 بر اولور طوغر دقه مضارب اولان کسسه یسا اولور یعنی حاله اول ولدی دغوی اید کده اول ولدی قیمتی الف
 و نصف ولدی یعنی یک بشیوز در هم ولدی (استعاه رب المال فی الف و ربعه او اعقته) و چون اول مضارب
 موثر اولور یعنی حاله اول ولدی دغوی ایلوب و قیمتی یک بشیوز در هم اوله رب المال اولان کسسه اول ولدی الف
 و ربعه یعنی یک ایلکوز الی درهمه سی ایدوبه و استمره عتی الیه قیمته ده اولان ضمیر امه به راجع در
 ادعاه ده اولان ضمیر بارز ولده راجع در قیمته ده اولان ضمیر به ولده راجع در نصفه ده اولان ضمیر الفه راجع در
 استعاده ده اولان ضمیر بارز ولده راجع در ربعه ده اولان ضمیر الفه راجع در اعقته ده اولان ضمیر بارز به ولده
 راجع در (فاذا قبض الالف ضمن المدعی نصف قیمه الامه) و چون رب المال اولان کسسه اول الی قبض الیه
 مدعی اولان کسسه اول امه نک قیمتن نصفه ضامن اولور

باب المضارب

بواب دخی مضارب به متعلق بجه اشیا مانا احادی بیایه معقود در (مضارب یضرب) یعنی مضارب اولان
 کسسه بر اثر الیه مضارب ابلک جائز در (فان مضارب المضارب یلا اذن فلا ضمان ما لم یعمل الثانی فی ظاهر الروایه
 ایدی بچن مضارب اولان کسسه رب المال اولان کسسه نک اذ نسیر بر آخر الیه مضارب الیه الا ضمان یوقدر
 ظاهر روایه مادامکه اول نانی اولان مضارب عمل الیه (وهو قواها) یعنی اول ظاهر الروایه دیدکی امامین
 قولیدر (وفی روایه الحسن عن الامام لا یضمن بالعمول ایضا ما لم یربح وان کانت الثانیه فاحده فلا ضمان وان
 ربح) و امام حسن ابو حنیفه دن روایت الیسته عمل الیه دخی ضامن اولور مادامکه ربح الیه و چون ربح
 اوله ضامن اولور و امام زفر قنده مجر مالی دفع ابلکه ضامن اولور و کله تصرف الیه و نک الیسون و اگر
 مضارب ثانیه فاحده اوله مضارب اولک اوزر به ضمان یوقدر و اگر نانی ربح الیه ده (و حیث ضمن فرب
 المال تضمین ایضا شایه فی الشهور) و چون که رب المال تضمین ایدوبه ایدی رب المال ضمیر اولور و استمره اولکی

مضارب تضمین ایدوبه و استمره باقیسن مشهور اولان قوله اولکیسن تضمین ایدوبه زرا نانی مضارب اولکیسن
 اذ نسیر دفع الیه غاصب اولور و نانی به تضمین ایدوبه زرا غیر مالکی اذ نسیر قبض ایدوبه (وقیل علی
 الخلاف فی ایداع المودع) و دیکه بومستله ده خلاف مودع اولان کسسه یا تنده اولان و دبعه بی ایداع
 الیسته اولان اختلاف کیدوبه یعنی امامین قنده ضامن اولور مودع و دبعه بی ضامن اولور یعنی کبی ابو حنیفه
 قنده ضامن اولور (فان اذن له بالمضاربة فضا رب بالثلث و قد قیل له ما رزق الله ینما نصفان اولی نصفه
 او ما فضل فضا نصفان فضا رب المثلث و ثلثه لثانی و سدسه لثانی) یعنی اگر رب المال اولان کسسه
 مضارب اولان کسسه به مضارب الیه که اذن و رب اولور یعنی بر آخر الیه ثلث الیه مضارب الیه و حالبوکه اول
 مضارب اولان کسسه به رب المال طرفندن دینش ایدوبه حق تعالی حضرت تبارک بومضارب به دن و رب دکی
 رزق یمیزده ایکی نصف اوله یا خود نصیبی یم اوله یا خود فاضل اولان مقدار یمیزده ایکی نصف اوله ایدی و بشرط
 اوزره و بچک نصیبی رب المال اولان کسسه نک اولور و ثلثی مضارب ثانیست اولور و سدسی مضارب اولک اولور مثلا
 ایدوبه ربح اوزر در هم اوله و سدسی که بش در هم در مضارب رب المالک اولور بشرط اولور یعنی اوزره و اوبن در همی که
 ثانی در مضارب ثانیست اولور و سدسی که بش در هم در مضارب اولک اولور ده اولان ضمیر مضارب اوله راجع در
 نصفه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجع در ثلثه و سدسه ده اولان ضمیر زربجه راجع در (وان دفع
 بالنصف فضا نصفه رب المال و نصفه لثانی) و اگر اول مضارب اولان کسسه آنده اولان مال مضارب مضارب
 نانی به نصف الیه دفع الیه ایدی اول و بچک نصیبی رب المال اولان کسسه نک در رب المال شرط ایدوبه اوزره
 و اول نصف آخر نانی نک در (ولا شی لثانی) و مضارب اوله شی یوقدر زرا کند و به اولان شی اول نانی به اولی
 (وان شرط لثانی الثلثین فکما شرط و یضمن الاول لثانی مدسا) و اگر مضارب اول مضارب نانی ایچون بچک
 سدسه ضامن اولور کند و مالیدن ثلثین تکمیل اولور ایچون (وان کان قیل له ما رزق الله اوما ربحت ینما
 نصفان فدفع بالثلث فکل منهم ثلثه) و اگر رب المال اولان کسسه مضارب اولان کسسه به حق تعالی سکارزق
 ایدوبه شی یا خود ربح ایدوبه یک شی یا یمیزده ایکی نصف اولسون دیسه اول مضارب اول دخی مضارب
 نانی به ثلث الیه دفع ایدوبه و بر سه ایدی هر بر یک بر ثلثی وارد یعنی رب المال ایچون بر ثلث و مضارب اول
 ایچون بر ثلث و مضارب نانی ایچون بر ثلث وارد (وان دفع بالنصف فثلثانی نصف و لکل من الاول و رب المال
 ربح) و اگر اول مضارب اول اولان کسسه مضارب نانی اولان کسسه به مالی نصف الیه دفع الیه مضارب نانی
 ایچون شرط اولان کسسه نصیبی وارد و اول مضارب اول الیه رب المال هر بر سه بر ربع وارد و مایسترنده شرط
 اولور یعنی اوزره (ولو شرط العبد رب المال ثلثا یمل معه و رب المال ثلثا و نصفه لثانی) یعنی بچن مضارب
 اولان کسسه رب المال اولان کسسه نک عبده کند و الیه عمل ابلک ایچون ثلث ربح و رب الماله ثلث ربح و کند و
 نفسه ثلث ربح شرط الیه بوعقد صحیح اولور زرا عبده اذن الیه بر معتبره سی وارد و فی الحقیقه و بچک
 ایکی ثلثی رب المال اولان کسسه نک اولور زرا العبد و مایکه لمولاه در و بر ثلثی مضارب اولان کسسه نک اولور
 (و یطبل بموت احدهما) یعنی عقد مضارب به متعاقب نک بر نک موتیله باطل اولور زرا نکیلدر (و یطابق رب
 المال مرتدا) و دخی رب المال دار الحرب به مرتدا اولور یعنی حاله لاحق اولیه عقد مضارب باطل اولور زرا العباد
 بالله تعالی دار حرب به لاحق اولور موت منزله شده در نه کیم بومحله دخی بیان ارنشیدی (لا یطابق المضارب)
 یعنی مضارب دار الحرب به لاحق اولیه عقد مضارب باطل اولور (ولا یعزل بعزله ما لم یعلم به) یعنی مضارب
 اولان کسسه رب المال اولان کسسه نک انی عزل الیه معزول اولور مادامکه معزول اولور یعنی عالم اولیه زرا
 وکیل کیدوبه وکیل ایسه عزله عالم اولور دن مقدم معزول اولور (فان علم والمال عروضا فله یعها) و اگر مضارب
 اولان کسسه عزله عالم اولوب و حال بوکه اول بدنده اولان مال عروضا تجارت اوله کاجا زدر که اول عروضا
 بعد العلم بیع الیه زرا حق اول عروضا ایچنده ثابت اولور و فله ده اولان ضمیر مضارب راجع در یعها ده
 اولان ضمیر عروضا راجع در (ولا یمصرف فی غنما) یعنی مضارب اولان کسسه عزله عالم اولور و صکره اول
 عروضا کسسه تصرف الیه قنده اولان ضمیر عروضا راجع در (وان کان نقد من جف من رأس المال لا یمصرف
 دیه) و اگر مال مضارب به جس رأس مالیدن نقد اوله مضارب اولان کسسه آنده تصرف الیه (وان کان

من غیر جنسه فله بدله بجنسه استخوانا) و اگر مال مضارب ده اولان تقودر اس مالک جنسک غیر بستن
اولسه مضارب اولان کسسه ایچون استخوانا جا نزد اول تقودی جنس رأس مال تبدیل ایلده جنسه ده اولان
ضخیر رأس مال را جعدر فله ده اولان ضخیر مضارب را جعدر بدله ده اولان ضخیر تقده را جعدر جنسه ده اولان
ضخیر رأس مال را جعدر (ولو افترا و فی المال دین علی الناس لزمه الاقتصا ان کان ربح و الا فلا) و بجن
رب المال ایلده مضارب اولان کسسه عقد مضارب دن اقتراق ایلسلر و حال بوکده اول مضارب ده ناس اوزرنده
دین وارد مضارب اولان کسسه به انی اقتضا ایلک لازم اولور اگر مالده ربح و اریسه و اگر مالده ربح و غیسه
اقتضا لازم اولور زیرا اولکی ضرورتده اجیرد و در جده اولان حصه انک اجرکی کبیر و ایتکی صورتده وکیل
مخضرو وکیل ایلده متبرعدر متبرع ایلده تبرع ایلدیکی شیک اتمامه جبر اولور زنده اولان ضخیر مضارب
را جعدر (و بکل المالك به) یعنی مضارب اولان کسسه مالک اولان کسسه فی قضایه بوکیل ایلده به ده اولان ضخیر
قضایه را جعدر (و کذا سایر الولا) و دخی سائر و کلا قضاده بوکیل ایلسون یعنی و کلا عزل اولند قد نصکره
ناسده اولان ثمنک طلب و تحصيله جبر اولور بجن ذکر اولان ناس با نزنده اولان دینک قضاستندن امتناع
ایله لر (و البیاع و الحبار بجران علیه) یعنی دلال ایلده سمسار اولان کسسه اقتضا ایلدیکی جبر اولور لر زیرا
ایکیسی دخی اجر فله عاملدر (وما ملک من مال المضارب صرف الی ربح اول) و مال مضارب دن هلاک اولان
مقدار اول امرده اولقدر ربحه صرف اولور یعنی رأس مال دن هلاک اولان مقداری موجود اولان و بجن
تقیم و تکمیل ایدر لر زیرا ربح رأس مالده نابعدر و مادامکه رأس مال موجود ایلده ربح بولور (فان زاده علی ربح
لا یضمن للمضارب) و اگر رأس مال دن هلاک اولان مقدار حاصل اولان زیاد اولسه مضارب اولان کسسه ضامن
اولور زیرا ایستدر (فان اقتسامه و منحت ثم عقدت فلهک المال اوبعضه لا یتردان اربح) و اگر رب المال ایلده مضارب
اولان کسسه مضارب دن حاصل اولان ربحی اقتسام ایلدوب صکره مضارب فسخ اولنده فسخ اولند قد نصکره
بنه معاقده اولنده معاقده اولند قد نصکره مالک جمله سی یاخود بعضیسی هلاک اولسه اول قبل الفسخ اقتسام
ایلدکاری ربحی بری برینه رد ایلد و نلر زیرا مضارب اولی فسخ ایلده نهایت بولندر اقتسامده اولان ضخیر ربحه
را جعدر اوبعضه ده اولان ضخیر مال را جعدر (وان اقتسامه من غیر فسخ زاده حتی یتیم رأس المال) و اگر اول
حاصل اولان ربحی فسخ عن اقتسام ایلسلر اول ایلدکاری ربحی بری برینه رد ایلده (ناکیم رأس مال تمام اوله
اقتسامده اولان ضخیر ربحه را جعدر تراده اولان ضخیر ربحه را جعدر (فان فضل شی اقتسامه وان لم یف
فلا یحتمل علی المضارب) یعنی رأس مالی تکمیل ایدوب تمام اولند قد نصکره بر فضله قالو ایلده انی رب المال ایلده
مضارب اقتسام ایلد و نلر و اگر موجود اولان ربح رأس مالی تکمیل ایدوب و فالبز ایلده مضارب اولان
کسسه به نمان بوقدر زیر ایستدر (فصل) و فصله مصنف ربح مال مضارب دن اتفاق اولان شیک احکامی
یان ایدر (ولا یتفق المضارب من مالهم فی مصره) یعنی مضارب اولان کسسه یدنده اولان مال مضارب دن کندی
طور دینی مصرده اتفاق ایلسون زیرا کندی و وطنند و لمغله مضارب دن قالور و مالک تلف اولسی قور و قور
من مالهاد ما اولان ضخیر مضارب به را جعدر مصرده اولان ضخیر مصره را جعدر (اوقی مصره اخذده دارا) و دخی
دارا اخذ ایلدیکی مصرده ده اتفاق ایلسون بر فاج کون اقامت یتیلده اتفاق ایلده یا نزد را اخذده اولان ضخیر
مصره را جعدر (ولا فی الفاسده) و دخی مضارب فاسده ده اتفاق ایلسون زیرا اجیردر (فان سافر قطعاه
و شرابه فی مالها بالمعروف) و اگر اول مضارب اولان کسسه بریلدن بر بلده مسافرت ایلده طعامی و شرابی
اول مال مضارب نک ایچنده دخی طعام و شرابک بهاسی اول مال مضارب دن معروف ایلده اخذ ایلسون
طعامه و شرابه ده اولان ضخیر مضارب را جعدر (و کذا کسونه و رکوبه شرابه و استیجارا) و دخی مضارب
اولان کسسه نک کسوه می بهاسی و دخی بهاسی کرک شر ایلده اولسون کرک اجاره ایلده اولسون مال مضارب دندر
(و کذا اجرة خادمه) و دخی مضارب خدمت ایدن خادمک اجرکی مال مضارب دندر خادمه ده اولان ضخیر
مضارب را جعدر (و قرأش بنام علیه و غسل ثیابه و لدهن فی موضع یحتاج فیه الیه) و دخی باندینی فراشت
اجرکی اوبانک یتقاضیستک اجرکی اول مضارب دندر و دخی مضاربک دایمستک یا غلشی محتاج اولان موضعه
مال مضارب دندر فیه ده اولان ضخیر موضعه را جعدر ایلده اولان ضخیر دهنه را جعدر (و من کان زاید علی

العاده) یعنی مضارب اولان کسسه طعامنده و شرابنده و غیر بیلنده عادتدن زیاد صرف ایلدیکی مقدار ضامن
اولور (و نفقه فی مصره من ماله کاله) یعنی مضارب اولان کسسه نک کند و اهلنده و مصرته بایک نفقه سی
کند و مال دندر و بایه صرف ایلدیکی کند و مالندن اولدیکی کبی کور از میکه شاقونک نفقه سی زوی اوزرنده در
ود و سی کند و مالندن نفقه ده اولان ضخیر مضارب به را جعدر فی مصره ده و من ماله ده اولان ضخیر لر نه اکا
را جعدر (و بر دما بق من کسوه و غیرها اذا قدم الی رأس المال) مصنفک الی رأس قوی بر دقوله متعلقه دخی
چون مضارب سفردن کندی و مصرته عودت ایلده کسوه دن نفقه دن باقی قلان شیکی رأس مال و ایلده یعنی
ارجاع ایلده غیر ماده اولان ضخیر کسوه به را جعدر (و مادون السکر کسوف المصران امکنه ان یغدو و یبیت
فی اهل و الا فلا کالفر) و شول موضعک سفر مسافه سندن دون یعنی اقل اوله مثلاً بر مصر لک طشره منده
اولان صوفی کبی اگر کایدوب و کایدوب کند و اهلنده کبجه ملک ممکن اولور سه شهر حکمنده اولور و نفقه سی
کند و مالندن اولور و اگر کایدوب فکر ارا کایدوب اولنده کبجه ملک ممکن اولور ایلده سی مال
مضارب دن اولور امکنه ده اولان ضخیر مضارب را جعدر ایلده اولان ضخیر نه کار را جعدر (ولیس للمضارب
الاتفاق من مالها) متبذع اولان کسسه به جاز کلد که مال مضارب دن اتفاق ایلده من مالهاد اولان ضخیر
مضارب به را جعدر (و یؤخذ ما انفقه المضارب من الریح اولاً و ما فضل قسم) یعنی مضارب اولان کسسه نک
اتفاق ایلدیکی مقدار ایدر اول حاصل اولان و بجن اخذ اولور باقی قلان نه ایلده رب المال ایلده مضارب
بندده قسمت اولور و نفقه ده اولان ضخیر مضارب را جعدر (وان سافر بماله و مال المضارب او بمالین لم یلین اتفاق
بالحصه) و اگر مضارب اولان کسسه کدی و مالیه و مال مضارب به ایلده مسافرت ایلده یاخود ایکی ربح ایچون
ایکی مال ایلده مفر ایلده حصه ایلده اتفاق ایلده یعنی مال مضارب نک موافقی مال مضارب دن اتفاق ایلده و کندی
مالک موافقی نه کندی و مالندن اتفاق ایلده و هر مال کدی و ایچنده اتفاق ایلسون بماله ده اولان ضخیر
مضارب را جعدر (وان باع متاع المضاربه مرابحه حسب ما انفقه علیه من حل و نحوه لان نفقه نفسه)
و اگر مضارب اولان کسسه اول مال مضارب نک متاعی مرابحه ایلده بیع ایلده اول متاع بیعنده حل ایچون
غیر بیسی ایچون صرف ایلدیکی مقداری مال مضارب دن حساب ایلده کندی و نفقه سن حساب ایلده زیرا
کندی و نفقه سی کند و سئل اوزرنده در اتفاقده اولان ضخیر ما قبلنده اولان مایه را جعدر ایلده اولان ضخیر
متاعه را جعدر نحوه ده اولان ضخیر جمله را جعدر نفسه ده اولان ضخیر مضارب را جعدر (ولو شری مضارب
بالتصف بالتضارب بر اوباعه بالقی و اشتری بهما عبدا فضا عافی یده قبل تقدما یفرم المضارب بهما
و المالك الباقی) بر زای مجبه ایلده ابرشیم معاشنه در و بعض نه خنده بر برای مهمه ایلده واقع اولمش یعنی بجن
مضارب بالتصف اولان کسسه مضارب به مالی اولان یک درهمه بر مقدار بر اشترا ایلدوب ایکی یک درهمه بیع
ایله و اول ایکی یک درهمه بر عید اشترا ایلده و اول ایکی یک درهمی تقدما ایلدوب یا بعه تسلیم اولور دن اول
مضاربک یدنده ضایع اولسه بوضوئده مضارب اولان کسسه اول ایکی یک درهمه کد ربحه که بشیور درهمه در
غارم اولور و اول مالک اولان کسسه اول ایکی یک درهمک یا قیسه که یک بشیور درهمه در غارم اولور زیرا اصل
مال یک درهم ایدی ربح دخی یک درهمه در رب المال ایلده مضاربک ما قبلنده علی السویه در و چون اول عبد
ایکی یک درهمه اشترا اولندی اوج ربی رب المال و بر ربی مضاربک اولدی باعه ده اولان ضخیر بره را جعدر
به ماده و تقدمه ماده و به ماده اولان ضخیر القیسه را جعدر (و رب العبد لامضارب و باقیه للمضارب) و اول
ایکی یک درهمه اشترا اولان عبدک بر ربی مضاربک اولور اوج ربی مضاربک نک اولور باقیه ده اولان ضخیر عبد
را جعدر (و رأس المال القان و حجاته) و اول رب المالک مضارب رفع ایلدیکی رأس مالک جمله سی ایکی یک
بشیور اولور زیرا اولکی دفعه ده یک درهم ویردی و ایتکی دفعه ده یک بشیور درهم ویردی (ولا یبیعه
مرابحه الاعلی اخص) یعنی اول عیدی مرابحه ایلده بیع ایلدیکی تقدیر به بیع المون الا ایکی یک درهم
ارزرنه زیرا اصلده ایکی یک الحقه به اشترا اولند (فلو بیع اربعة آلاف لخصه المضارب ثلاثة آلاف و اربح
منها خمسة مائة) یعنی اول عبد مزبور بجن درت یک درهمه بیع اولنده مضارب نک حصه سی اندن
اربح یک درهم اولور ایکی یک بشیور درهمی رأس مال اولور و بشیور درهمی ربح اولور هر یک ایکی و درهم

تعمین ایلمسه که اوله این مضارع فی اید نصکره و دایلمن ممکن اوله اوله مانده عاریه فرض اولمز مثلاً برکسته بر آخره
عبار ایچون یاخودز کافی ترین یا قن ایچون بر مفعله در افع و بر مک کی بعده ده اولان ضمیر اتقاعه راجعدر
(و تصح باعرتک رخصتک و اطعمتک ارضی) یعنی اعاره بر نیجه الفاظله صحیحه اولور بری باعرتک دیمه سیه یعنی
بوشی سکا عاریه و بر دم و مختک دیمه سیه یعنی بن بوشی سکا و بر دم و بری اطعمتک ارضی دیمه سیه یعنی بوری
سکا اطعام ایلدم یعنی بر ایچنده اولان شیئی اطعام ایلدم زیرا اطعامی ممکن اولیان شیشه استناد ایلان ایچنده
اولان شیشه حل اولور (و حلتک علی دابتی و اخذمتک عبیدی اذالم یرد ذلک الهیه) و الفاظ عاریه نک بری دخی
حلتک علی دابتی یعنی منی دایم اوزرینه حل ایلدم و دخی اخذمتک عبیدی یعنی عبیدی سکا اطعام قلدیم چن
بوذ کر اولان الفاظله هیه مراد ایلمسه (و داری لک سکتی) و الفاظ عاریه نک بری دخی داری لک سکتی دیمه سیه
یعنی داری لک سکا شیئی سکا قادم (از عری سکتی) و الفاظ عاریه نک بری دخی دار عری لک سکتی دیمه سیه یعنی
عمر لک سکتا می آخر اولنجیه دکن داویمی سکا سکتی قادم (و لنعمیر الرجوع فیها منی شام) یعنی نفس عاریه ده معیر
ایچون هر نه زمان استرسه رجوع ایلان حائر ذر قو اول عاریه منطلقه اولون قومونه اولون فیهاده اولان
ضمیر عاریه به راجعدر (ولو هلتک ملاقه و خلاصان) یعنی چن عاریه مستعیر اولان کسته نک تعدیسره هلاک
اوله ا کاخصان بو قدر استعمال ایله هلاک اولور سه ده (ولا تو جر) یعنی عاریه نک ایبار اولنجی جائز دکدر
(ولا ترهن کا و دیمه) و دخی رهن اولنجی جائز دکدر و دیمه نک رهنی جائز اولدی یعنی کبی (فان اجرها قفلت ضمن
ایم ما شاء) یعنی چن مستعیر اولان کسته الدینی عاریه بی ایبار به و بر و هلاک اولسه مالک اولان کسته مستعیر
ایله مستأجر لک هر قغیبه سه استرسه تضمین ایدره زیرا مستعیر عاریه و بر مکله متعدی اولمشدر مستأجر ایله
عمر لک مانی اذ لنس قبض ایلاندر راجعه ده اولان ضمیر عاریه به راجعدر ایم مانده اولان ضمیر مستعیر ایله مستأجر ده
راجعدر (فان ضمن المؤجر لایرجع علی احد) ایدی چن مالک اولان کسته مستعیر اولان کسته بی تضمین
بندرسه هیچ برکسته نک اوزرینه رجوع ایلمیه یعنی مؤجر مستأجر اولان کسته نک اوزرینه رجوع ایلمیه زیرا
شعری دکدر (وان ضمن المستأجر رجوع علی المؤجر ان لم یله ا عاریه) و اگر مالک اولان کسته مستأجر
اولان کسته بی تضمین ایدره مستأجر اولان کسته مؤجر اولان کسته نک اوزرینه رجوع ایلمیه اگر
مستأجر اولان کسته اول ایبار به الدینی شیئی عاریه اولدی یعنی بلز ایلمه انه ده اولان ضمیر ایبار به و بر بلان شیشه
راجعدر (وله ان یعیر ما لا یختلف باختلاف المستعمل کالحمل علی الذابیه) یعنی مستعیر اولان کسته ایچون
جائزدر که استعمال ایله مختلف اولان شیئی اعاره ایلمه مستعیر اولان کسته اعاره طریقه الدینی شیئی یعنی
دایه بی غیره حل ایچون و بر مک کی مثلاً برکسته برشیئی کتور مک ایچون برکسته نک دایه من استعاره
ایلمه غیری کسته نک دخی شینی کتور مک ایچون و بر مک جائزدر زیرا کتور مکده تفاوت و اختلاف بو قدر
هدایه ده بویه ذکر اولمشدر ده اولان ضمیر مستعیر راجعدر (لما یختلف کار کوب ان عین مستعمل
المانع من استعمال الذابیه شیئی کتور ایلمه چن مستعمل تعین و بیه مثلاً کوب کی زیرا کوبده تفاوت
و اختلاف واردر کتور لک عسکر لک رکوبی سوقیندر کوبی کی دکدر (وان لم یکن جائزاً ضاملاً تعین فان
عیناً یجوز) و اگر مستعمل تعین اولمز ایسه دخی اعاره و رما دما که تعین اولمیه و اگر تعین اولمز سه اعاره
جائز اولمز (فلور کب هولس له ارکب غیره وان ارکب غیره لیس له ان یرکب هر) ایدی چن مستعیر اولان
کسته عاریه الدینی دایه بی کند و سه غیره بی بندرسه جائز دکدر مثلاً کند و دن غیره بی بندرسه کند بی ملک
جائز دکدر کند بی دخی سه ضامن اولور ده اولان ضمیر ده راجعدر (وان قیدت بنوع اروق اوهم
نهن باختلف الی شرط خطم) و اگر عاریه انواع اتقاع ایدن بر نوعه تعین اولمیه یاخود نوع و وقت ایله معاتقید
زانسه تعین اولان شیشه شرط اولان شیشه مخالفت ایلمیه ضامن اولور اما چن تعین و تعین اولان
شیک نظر نه یاخود غیره نه مخالفت ایلمه ضامن اولمز الی شرط دیدیمک حکمتی بودر (وان اطلق
فیهامه لایستغنیان عن شرط) و اگر عاریه انواع اتقاع ایدن بر نوعه تعین اولمیه یاخود نوع و وقت ایله معاتقید
زانسه تعین اولان شیشه شرط اولان شیشه مخالفت ایلمیه ضامن اولور اما چن تعین و تعین اولان
شیک نظر نه یاخود غیره نه مخالفت ایلمه ضامن اولمز الی شرط دیدیمک حکمتی بودر (وان اطلق

اول نوبی ایمن ایلیا جائز در که غیر اعاده ایلیه فله ده اولان ضمیر مستعیر به راجع در (وتصح اعاده الارض
للبناء والغرس) ودخی برارضی ایچنده بناوغرس ایلتک ایچون اعاره به ویرمک صحیح در زیر استغنی معلوم در
(وله ان يرجع متى شاء ويكافه قلعها) ودخی معیر ایچون هر نه زمان استمره رجوع ایلتک جائز در دخی اول
مستعیر اول ارض ده ایلدیکی بناوغرسی هدم وقلع ایلیه سن تکلیف ایلیه زیر الارض انرا ایله مشغول اولمش در
له ده اولان ضمیر معیر به راجع در قلع هماده اولان ضمیر تنقیه بنا ایله غرس به راجع در (ولا يضمن ان لم يوقت
وان وقت ورجع قبله كره له ذلك) واکراول معیر اولان کس نه اول ارضک اعازه نه بروقت بوقت ایلازیسه
ول بناوغرسک نقصانه ضامن اواز واکر قوتیت ایدوب واول وقتک اتقاسندن اول رجوع ایلیسه اول رجوع اکا
مکرره اولور زیر اخلف وعد واردر قبله ده اولان ضمیر وقته راجع در له ده اولان ضمیر معیر به راجع در (وضمن
ما نقص بالقلع) ودخی معیر اولان کس نه قلع ایله ناقص اولان مه دارده ضامن اولور (وقبل بضمن قيمته وبتلكه)
ویدنلده بیک رب الارض اولان معیر اولان کس نه اول ارضک قیمتنه ضامن اولور وانی کندی تنسیحون تمک ایدر
قیمته وبتلكه ده اولان ضمیر بنا ایله غرس به راجع در (ولامستعير قلعها بلا تنقيح ان لم تنقص الارض به كثيرا وعند
ذلك الخيار للمالك) ودخی مستعیر اولان کس نه ایچون اول ارض ده اولان بنا ایله غرسی تضمین سز قوبار مقی جائز در
اکر قوبار مه اول ارضه نقصان کثیر اولمازیسه اولیه اولیچو خیار وار زمانده مالک اولان کس نه نک اولور زیر
صاحب اعلادر مستعیر ایسه ناده در (وان اعارها للزروع لا تؤخذ حتى يحصد وقت ام لا) واکراول معیر اولان
کس نه اول ارضی زراعت ایچون اعاره به ویردیه مستعیر دن اخذ اولنیه تا ایچنده اولان زری بیججه کرک
بوقت ایلسون کرک ایلسون اء رده اولان ضمیر بار زار به راجع در (واجرد المزارع المستعار واستأجر والوديعه
والرهن والمقصوب على الماعير والمؤجر والمودع والمهرن والغائب) یعنی اعارما ولان شینک رد اولمشنک
اجری مستعیر اولان کس نه نک اوزر نه در مستأجر اولان شینک رد اولنیه نک اجری مؤجر اولان کس نه نک
اوزر نه در ویردیه اولان شینک رد اولمشنک اجری مودع اولان کس نه اوزر نه در ورن اولان شینک
رد اولمشنک اجری مهرن اوزر نه در مقصوب اولان شینک رد اولمشنک اجری غاصب اولان کس نه نک
اوزر نه در (واذا رد المستعير الدابة الى اصطل بها والعيد او الثوب الى دار مالكه برى) وچن مستعیر اولان
کس نه عاریت طریقله اخذ ایلدیکی دابه بی صاحبک اخور نه رد ایلیسه یاخود اخذ ایلدیکی عیدی یاخود
نوبی مالکک دارنه رد ایلیسه استحسانا ضماندن بری اولور وقباس بری اولمه در ذکراولان اشیا نک هلاک
اولسی محتمل در بهاده اولان ضمیر دابه به راجع در مالک ده اولان ضمیر عیده یاخود نوبه راجع در بخلاف الغصب
والوديعه) یعنی غصب ایله ویردیه تقدم ایدن مسئله ک خلا فیدر یعنی غاصب ایله مودع یا نلرنده اولان مقصوب
ایله ویردیه بی مالک اولان کس نه نک دارنه رد ایلیسه ضماندن بری اولور (وان رد المستعير الدابة مع عبده واجيره
مشاهرة او مسانحة برى) وچن مستعیر اولان کس نه یا تده عاریت اولان دابه بی کند وعبدی ایله یاخود اجیره
یعنی شهر ایله یاخود سنه ایله طولش خدمتکار ایله رد ایلیسه ضماندن بری اولور زیر ابوابیکی کس نه عیال دن عید
اولنور عیده ده واجیره ده اولان ضمیر مستعیر راجع در (وكدان رد هماغ اجير بها وعبده يقوم على الدابة
اولا) ودخی چن مستعیر اولان کس نه یا تده عاریت اولان دابه بی صاحبک اجیری یاخود عبدی ایله رد ایلیسه
ضماندن بری اولور قواول عید اول دابه نک اوزر نه علی الدوام قائم اولسون قواولسون ذر یا مالک نولره
راخیدر رده ده اولان ضمیر دابه به راجع در (بخلاف الاجنبى والاجيره ياومة) اما اجنبی اولان کس نه ویرمک ایله
اجیر اولان کس نه تقدم ایدن مسئله نک خلا فیدر یعنی چن مستعیر اولان کس نه یا تده اولان دابه بی بر اجنبی ایله
یاخود کون ایله اجیر اولان کس نه ایله دفع ایلیسه ضماندن بری اولور زیر ابوابیکی کس نه عیال دن عدا اولور (ور دخی
نقیس الی دار مالک) ودخی جواهر کی برشی نفیسی مالکک دارنه رد ایلتک ایله ضماندن بری اولور زیر ابواصل
اشیا بی غلطان ایله داره کوندر مک معهود وعادت دکدر مالک ده اولان ضمیر نفیسه راجع در (ويكتب
مستعير الارض للزراعة قداطه متى ارضك لاعرفي) یعنی برارضی زراعت ایچون استعاره ایدن کس نه
مستعیر به چن کند ونفیسی اوزر نه اشهاد ایدر مه قداطعتی ارضک یعنی تخمین سن بکارضکی اطعام ایلدم
یوازسون اعرنک یازسون ابوحنیفه قنده زیر ارضی اعاره به ویرمک زراعت ایچون و غیر بی ایچون

واهب یا موهوب لم یکن بری اولسه هبه دن رجوعه مانعدر (والعین العوض المضاف الیها اذا قبض نحو خذ هذا عوضا عن هبتك اوبدا عنها اوفی مقابلتها ولو كان من اجنبی) ودمعه اولان خیر عین هبه مقابله سنده واقع اولان عوضه اشارتدر یعنی عوض قبض اولسه و هبه به مضاف اولسه مثلاً برکسته واهب اولان کسته به سنده عن هبتك یعنی هبه ایله بدی بک شیشه عوض اولدی بقی حاله آک اوبدا عنها یعنی اندن بدل اولدی بقی حاله ال اوفی مقابلتها یا خود انک مقابله سنده اولدی بقی حاله ال دیک کی واکر اول و بریلن عوض اجنیدنده اولورسه رجوع الیه دن مانعدر بقی اول واهب اولان کسته اول عوضی اوب قبض ایله الیهاده اولان خیر هبه به راجعدر (فلو لم یضف فکل ان یرجع فیماء واهب) ایدی بقی عوض هبه به اضافت اولسه واهب الیه موهوب لهک هر برینه جائزدر که هبه ایله بدی شیده رجوع الیه (والخام الخرج عن ملک الموهوب له) وخرقه ده اولان خاهبه نک موهوب لم یکن ملکندن خارج اولدی بقیه اشارتدر یعنی بقی موهوب اولان شی موهوب لهک ملکندن چقه واهبک رجوع الیسی صحیح اواز زیرا ملکک متبدل اولدی عینک متبدل اولدی کیدر (واذا از زوجیه وقت الهبه فله الرجوع لو وهب ثم نکح لاوله و بقیه ثم ادنی خرقة ده اولان زاوقت هبه ده اولان زوجیه اشارتدر یعنی بقی برکسته ککند و خاتوته زوجیه سی اولدی بقی حاله برشی هبه ایله رجوع الی بدن مانعدر ایدی بقی برکسته بر خاتوته برشی هبه ایدوب صکره نکاح ایله اول اکا ایله بدی هبه ده رجوع الیک جائزدر اما بقی بر خاتوته برشی هبه ایلوب صکره انی ابانه ایله یعنی طلاق باین ایله اکا رجوع یوقدر ده اولان خیر واهبه راجعدر (والفان القرابة فلا رجوع فیماء واهب لذي رحم محرم) ودری خرقة ده اولان قاف واهب الیه موهوب لهک سنده اولان قرابه اشارتدر ایدی بقی برکسته ذی رحم اولان محرمه برشی هبه ایله اکا رجوع یوقدر زیرا بونله هبه دن مراد صکره رجور رجوع الیه ده قطع رحم وارد یواجلدن رجوع جائز اولدی (والهام هلاک الموهوب) ودری خرقة ده اولان ها که آخر الحرف و موهوب یکن هلاک اولسه اشارتدر یعنی عین موهوب به نک هلاک اولدی رجوع دن مانعدر (والقول فيه قول الموهوب له) یعنی بقی واهب الیه موهوب لم یکن سنده عین موهوب به نک هلاک اولسه نزاع واقع اولسه قول موهوب لم یکن (و فی عدم الزیاده قول الواهب) واول هبه نک عدم زیاده سنده قول واهبک زور موهوب له اولان کسته حق رجوعک باطل اولسن ادعا واهب ابسه انی انکار ایدر ایدی قول منکر اولان کسته ککدر و امام زفر قنده قول موهوب له کدر (ولو عوض فاستحق نصف الهبه رجوع نصف العوض) یعنی بقی واهب اولان کسته هبه ایله بدی شیک مقابله سنده بر شیکه تفویض اولدند و صکره اول هبه نک نصی مستحق اولسه موهوب له اولان کسته و بر دیک عوضک نصی الیه رجوع ایله (وان استحق نصف العوض لا یرجع شی حتى یرد بقیه) واکر عوضک نصی مستحق اولسه واهب اولان کسته موهوب لم یکن اوزرینه هیچ بر شیکه رجوع ایله ناکم واهب اول عوضک بانی قلاقی رد ایله باقیه ده اولان خیر عوضه راجعدر (وان استحق الكل یرجع بالکل فیهما) واکر اول عوضک کایسی مستحق اولسه هبه ده و عوضه کل الیه رجوع ایله فیما ده اولان خیر هبه به و عوضه راجعدر (ولو عوض عن نصفها فله ان یرجع فیما لم یعوض) و بقی واهب اولان کسته هبه ایله بدی شیک نصفن تعویض اولسه اکا اول تعویض اولدی بقی مقابله رجوع الیک جائزدر بلا عوض اولد یعنیون نصفها ده اولان خیر هبه به راجعدر ده اولان خیر واهبه راجعدر (ولو خرج نصفها عن ملک له ان یرجع بما لم یخرج) و بقی هبه نک نصی واهب اولان کسته نک ملکندن چقه اول ملکندن خارج اولن الیه رجوع الیک جائزدر باقی اولد یعنیون ولا یصح الرجوع الا براض أو حکم قاس) یعنی هبه ده رجوع الیک صحیح اولم الا رضای الیه یعنی واهب الیه موهوب لم یکن رضایله یا خود حکم الیه زیرا دفع الی بدن امتناع اولدی بقی تدر برجه الزامه محتاجدر الزام ایسه قاضی به مخصوصدر (فلو اعتق الموهوب له بعد الرجوع قبل القضاء وانسلم نقد) یعنی بقی موهوب له اولان کسته اول موهوب اولان عیدی واهبک رجوعن صکره قبل القضاء وانسلم ازاد ایله اول عتی نافذ و صحیح اولور زیرا قبل القضاء ملکندن زائل اولم (ولو منعته فله ان لا یرجع) واکر موهوب اولان کسته واهب هبه سندن رجوع ابار کده اول موهوب اولان شیک منع ایلوب بدنده هلاک اولسه ضامن اولم زیرا ملککی اوزر بائیدر منع ده اولان خیر

یا زور واهبه راجعدر (وهو مع احده ما فسخ من الاصل لاهبه من الموهوب له فلا یشرط قبضه) یعنی واهبک هبه ده انیکسنگ بر سیله یعنی رضایله یا خود قضاء الیه رجوع الیسی اصلدن فسخدر موهوب لم یکن هبه دکدر راوبله اوجی نکرا واهبک قبضی اشتراط اولم زیرا قبض اشتراط اولم زیرا انتقال ملکده اعتبار اولور ملک قدیم دعوا سنده اولم قبضه ده اولان خیر واهبه راجعدر (وصح فی المشاع) یعنی مشاع اولان شیک هبه سنده رجوع صحیحدر مثلاً برکسته ایکی کسته به بر عین هبه ایدوب صکره بر شیک نصیدنه رجوع ایله صحیح اولور (وان تلف الموهوب فاستحق قصم الموهوب له لا یرجع علی واهبه) واکر موهوب اولان شیک تلف ایدوب صکره مستحق اولی بقی موهوب له اولان کسته اکا ضامن اولسه واهب اولان کسته نک اوزرینه رجوع ایله زیراعقد هبه تبرعانه در سلامت انده شرط دکدر (والهبة بشرط العوض هبة ابتداء) یعنی شرط عوض الیه هبه ابتداءن هبه در مثلاً (وهبت لك عیدی علی ان تحب ثوبک لی) دیسه ابتداء هبه واقع اولور اما (وهبتك هذا العبد و ثوبک بالف درهم) دیسه ابتداء و انتهایه مع واقع اولور اجماع الیه (فشرط القبض فی العوضین) ایدی ایکی عوضه قبض شرط اولور زیرا هبه ده قبض شرطدر (ومنعه الشیوع فی احدهما) یعنی ایکی عوضک بر شیک شایع اولسی هبه دن مانعدر زیرا مشاعک هبه سی صحیح دکدر دیو بیان اولم شیکه منع هاده اولان خیر هبه به راجعدر (بیع انتهایه) یعنی شرط عوض الیه هبه ایله انک انتهایه در رانتها بعد یعنی انتهایه عقدده بعد التقایس بیع اولور (فتثبت الشفعة وخیار العیب والشرط والرؤية فی کل منهما) و چون انتهایه مع واقع اولور انده شفعه و خیار عیب و خیار شرط و خیار رؤیه ثابت اولور بیعه ثابت اولدی بقی (فصل) بوضله نه هبه به متعلق نیجه اشیا نک احکامی بیاتنده در (ومن وهب امه الا سملها اوعلی ان یردها عایه اوبعته ااوب تولدها صححت الهبة وبطل الاستثناء والشرط) وشول کسته حامل اولان امه الیه ایلیوب قارنده اولان حللی ایله یا خود اول امه الیه کیورد الیک شرطیله هبه ایله یا خود انی عتی الیک شرطیله هبه ایله یا خود انی استیلا الیک شرطیله هبه ایله هبه صحیح اولور و ایدیک استثناء و شرط باطل اولور زیرا بشرط مقتضای عقده مخالفتدر یواجلدن فاسد اولدی و حله بوزر کیده اولان ضامن مؤنه امه به راجعدر علیه ده اولان خیر من لفظنه راجعدر (وکذا الوهب دار علی ان یردها بعضها اوبعوضه شیاً منها) ودری بقی رد ایدر بعضی کیورد الیک شرطیله یا خود واهبه اول در مقابله سنده بر تعویض الیک شرطیله هبه ایله هبه صحیح اولوب شرط باطل اولور علیه ده اولان خیر واهبه راجعدر بیضها ده اولان خیر بارزدره راجعدر بعوضه ده اولان خیر بارز واهبه راجعدر منهاده اولان خیر نه داره راجعدر (ولو رد الجمل ثم وهبها فالهبة باطلة) واکر حللی مدبر ایله صکره انی هبه ایله اول هبه باطله در (بجلاف مالوا اعتقها ثم وهبها) اما اول حللی عتی ایدوب صکره امه الیه هبه ایله اول تقدم ایدن مستثنی خلاف اولور یعنی هبه صحیح اولور زیرا حل کند و ملککی اوزر دکدر راعتقها ثم وهبها ده اولان خیر را امه به راجعدر (ومن قال لزوجته اذا جاء غدا فادین لك اوفانت بری منه وان ادیت الی نصفه فالباقی ساقط بری منه و باطل) وشول کسته که کند و مدبونه بقی بارنکی کون کاسه سنده اولان دین سکن اولسون یا خود اندن بری اوله سن دیسه یا خود سنده اولان دینک نصفی بکا ادا ایلر ایلک باقیسی سکن اولون دیسه یا خود اندن بری اوله سن دیسه باطل اولور زیرا تعلیق صریح ابراید صحیح دکدر مدبونه ده اولان خیر ما سنده اولان من افظنه راجعدر نه ده اولان خیر دینه راجعدر نصفه ده اولان خیر نه کار راجعدر (والعمری) ضم عینله فعلی وزنی اوزرینه عودن مستقر راجعدر معنای در عقب بیان اولور (جائزاً للمعمره) معمر قیسم ثانیه ایله موهوب له معنایه در یعنی عمری معمر له ایچون جائزدر (حال حیاتیه و زوره بعده) حال حیاتیه و و سندن صکره وارثله نه حیاتیه ده اولان خیر معمر راجعدر و زوره ده اولان خیر نه کار راجعدر بعده ده اولان خیر معمر راجعدر (و عی ان یجمل داره له مدة عمره فاذا ماتت ردت الیه) یعنی ذکر اولن عمری بر آدم کند و دارینی بر آدم ایچون مدته عمریه دکن قافدر و چون فوت اوله کی و اول دارم لکنه عودت ایله ایدی تعلیک صحیح و شرط باطل اولور داره ده اولان خیر یجه ملک فاعلنه راجعدر ده اولان خیر معمر راجعدر عوده اولان خیر نه کار راجعدر الیه ده اولان خیر نه یجه ملک فاعلنه راجعدر (والرقبی) رقبی ضم و الیه انتقام معنایه اولان مر اقبه دن مستحق بر راجعدر

الایق) اما عبدایق مولا سحره را بلیان کسسه اول تقدم ایدن کسسه (که خلا فیدر یعنی عبدایق مولا سحره و د
ایلیک کسسه به چ (زرد که اول عبدی حبس ایلیمه ناجعلنی اخذایه نجیه دکن) (واذا اطلق العمل للصانع
فله ان يستعمل غيره) یعنی چن مالک اولان کسسه صانع ایچون علی اطلاق ایلیمه اول صانع ایچون جائز دکه
اول عمله کندودن غیر بس استعمال ایلیمه فله ده اولان ضعیف صانع راجع در غیره ده اولان ضعیف به
اکاراجع در (وان فیدر عمله بنفسه فلا) واکر مالک اولان کسسه اول علی اول صانع کند و فیدر عمل اولان
تقیید ایلیمه اول عمله غیر کسسه مالک جائز دکه در عمله ده اولان ضعیف صانع راجع در نفسه ده
اولان ضعیف به اکاراجع در (ومن استأجر رجلا ليجني بعينه فوجد بعضهم قد مات فاقى من بقي فله اجره
بحسبه) وشول کسسه که بر رجلی عیالی بر آخر ولا بدن کتور ملک ایچون استیجار ایلیمه مزبور رجول اول ولایمه
توجه ایدوب اول کتوره جکی عیالت بعضیسن فوت اولمش بولیمه باقی فله ناری کتوروب موبرجه تسلیم ایلیمه
ایدی اول رجله حساب ایلیمه اجرتی وارد زبرامعقود عیالت جله من استیقا ایلیمه مثلاً اولان نفر کسسه کتور ملک
یک در همه طولشیدی بشی فوت اولوب بشن کتوره بشیوز در هم لازم اولور و قس علی هذا بعینه ده
اولان ضعیف من لفظه راجع در بعضه ده اولان ضعیف عیاله راجع در له ده اولان ضعیف اجیره راجع در
(وان استأجر لایصال طعام الى زيد فوجده ميتا فله اجره فلا اجر له) واکر اول اجیر اولان رجول بر مقدار طعامی
زید ایصال ایلیمه ایچون استیجار اولانم اولدخی طعامی لوب زید کسسه و اوروب انی میت بولوب اول طعامی
کرو صاحبته و دایلمه اییدی اول اجیره اجرت یوقدر زبرامعقود علیه تسامی نقض اولمش در فوجده ده اولان
ضعیف زید راجع در فوجده اولان ضعیف طعامه راجع در له ده اولان ضعیف اجیره راجع در (وکذا الاستأجر لایصال
کتاب اليه فوجده ميتا) و دخی چن اول رجول بر مکتوبی زید ایصال ایلیمه راجع در جواب ایلیمه ایچون استیجار
و سحره مزبور رجول کسسه ایصال ایلیمه کسسه فوجده فوجده ایچون انی ردایلمه ایچون مستحق اولانم ده
اولان ضعیف زید راجع در فوجده ده اولان ضعیف کسسه راجع در مکتوبه ده اولان ضعیف زید راجع در (وقال محمد له اجره
ذاهبه هنا) و امام محمد زید بکه اول اجیر ایچون ایچون کسسه استیجار و اوروب بر طرفه کسسه نکسسه (ولو ترک
هنا فله اجر ان ذاهب اجاعا) واکر اول اجیر اولان کسسه طعامی یا خود مکتوبی زید اولدخی بده ترک ایلیمه
یعنی انده القوم اجاعا کسسه کسسه اجرتی وارد

باب ما يجوز من الاجارة وما لا يجوز

مصنف بو بایده اجاره می جائز اولان و جائز اولان شئی بیان ایدر (وصح استیجار الدار والمكانات وان لم يذکر
ما يعمل فيه) دارلک و خانوونک یعنی دارلک و کاندلک اجاره می صحیدر اول دارلک ایچنده نه اشلندیکی ذکر اولمز
ایسه ده زبر ایچنده متعارف اولان عمل سکدر (وله ان يعمل کل شی) و عند الاطلاق مستأجر اولان کسسه به
جائز دکه اول دارد و اول حاقنده هر شئی اشلیمه له ده اولان ضعیف مستأجر راجع در (سوی ما هو من البناء
کالحداده والفصارة والطحن) الا شول شی که دارلک و خانوونک بنا سحره و هن یعنی ضعف و خراب و سحره دم
اولمه موب اوله مثلاً حداده یعنی دمور جیلک صنعتی کسسه و فصاره یعنی بزیر عقی کسسه و طحن یعنی اوده
صود کرمی ایلیمه او کوونک کسسه ایدی ذکر اولان اشیا و بونله بکسشایانک اولده اشلیمه جائز دکه در (وصح
استیجار الارض للزراعة ان بين ما يزرع) و دخی ارش زراعت ایچون استیجار ایلیمه صحیح اولدی اگر انده زراعت
اولنه جق شی بیان اولور سحره زراعت اولان شی مختلف اولدیمه ایچون بیانه محتاج اولدی (وقال
علي ان يزرع ماشاء) یا خود مستأجر اولان کسسه یا خوده استدیکم شئی زراعت ایلیمه ایچون اجاره به الدم
دیمه اجاره صحیح اولور (ولبناء والفرس) و دخی بر ارض ایچنده بنا ایلیمه ایچون و اناج ذکک ایچون
استیجار ایلیمه صحیح اولور (واذا انقضت المدة لم ينقله هابا ولا قارعة) یعنی بنا و غرس ایچون اجاره به
النان ارضلک مدده اجاره می چون تمام و منقضیه ایلیمه مستأجر اولان کسسه به لازم دکه اوارضه اول بنا ایلیمه
غرمی قو بره و ارشی موب اولان کسسه به بوش تسلیم ایلیمه له ده اولان ضعیف بارز مستأجر راجع در
ان بقله هاده اولان ضعیف بنا ایلیمه غرسه راجع در بقله هاده اولان ضعیف اوارضه راجع در (الان بعزم المور حرقه
من قبله بفسخ الاجارة) مستأجر موب اولان کسسه اوارضه اولان اجاره موب اولان کسسه بقله هاده اولان

قویش اولدیمی حالد غارم اوله صاحبک رضاسیمه اولرمانده ارضه اولان بنا و غرسک قو بر سحره
حاجت یوقدر (وان كانت الارض تنقص بقله فبدون رضاه ايضا) واکر اول ارض ایچنده اولان غرسک
قو بر سحره ناقص اولور سحره اول غرسک قیتمه صاحبک رضاسیمه غارم اولوب ملک ایلیمه رضاسیمه ملک ایلیمه
کسسه (او برضیا بقرکه) یا خود موب ایلیمه مستأجر له هر بر سحره اول غرسک برنده باقی فله سحره راضی اوله
(فیکون البناء والغرس لهذا والارض لهذا) یعنی راضی اولدیمی حالد بنا ایلیمه غرس مستأجر اولان کسسه نک
اولور و ارض موب اولان کسسه نک اولور (والرطبة كالشجر) و دخی رطبه نک یعنی بر سحره دید کاری شجرلک
حکمی تقدم ایدن شجرلک حکمی کیدر زبرانیق یوقدر (والزراع يتركها لغيره الى ان يدرك) یعنی ارض
موب رده اولان اکن چن ارضلک اجاره می تمام اوله اجر مثل ایلیمه بالغ اولوب بقله سحره دکن ترک و ابقا اولنه
زبرانیق معلومه می وارد (واستیجار الدابة للركوب والحمل والشوب للبس) یعنی دابه بی ملک ایچون
واور زنده برشی کتور ملک ایچون و دخی قو کسسه ایچون اجاره به المی صحیح اولور (فان اطلق فله ان يركب
ويجلس من شاء) واکر موب اولان کسسه بندر ملک ایچون و کیدر ملک ایچون اطلاق ایلیمه موب فردم یعنی ذکر
اولنه مستأجر ایچون جائز دکه اول دابه بی یا خود اول قو بی استدیکی کسسه به بندروب و کیدر (فان ركب
اوليس هوا وركب غيره تعين فلا يستعمله غيره) و چون اول دابه بی یا خود قو بی بندروبی شوب کسسه یا خود
غیر کسسه بی بندروب کیدر سحره اول کسسه متعین اولور و متعین اولان کسسه له غیر یعنی استعمال ایلیمه
جائز دکه در (وان قيد براكب اوليس) واکر اول دابه بی بقله و اول قو بی کسسه تقیید و تعین اولنمه
(بخالف صحن) تقیید اولان کسسه نک غیر یعنی سحره و کسسه ضامن اولور (وکذا کل ما يختلف باختلاف
المستعمل) و هر شیکه اختلاف مستعمل مختلف اوله قو ب و دابه کیدر مثلاً سحره کسسه بر آدم انی
اجاره به لوب بر کسسه به استعمال ایلیمه و روب سقط اولمه ضامن اولور (وما لا يختلف به فتقیده هدر)
وشول شیکه اختلاف مستعمل ایلیمه ای تقیید ایلیمه هدر یعنی بی فایده در به ده اولان ضعیف
استعماله راجع در (فلو شرط سکنی واحد جائز ان یسکن غيره) اییدی چن بر دارلک اجاره سحره بر فرد واحدلک
سکنامی شرط اولنه اول فرد واحد جائز دکه کندودن غیر بس اسکان ایدر بره زبراسکنی ایلیمه مختلف
اولر و اجلدن تقییدلک فایده می اولدی غیره ده اولان ضعیف واحد راجع در (وان سمي ما يحمل على الدابة
نوعا وقدر اکثر بر فله حل مثله) واکر اول دابه نک اوزر سحره حل اولنان شئی تسیمه ایلیمه یا خود نوعی
و مقدارنی تسیمه ایلیمه مثلاً بر کر بر کسسه اییدی اول مستأجر به جائز دکه مقدارده و قدرده انک مثلی تحمیل
ایلیمه (واخف منه كالغیر والمسم) و دخی تسیمه اولنان بر دن خفیف لک اولان شی بو کسسه جائز دکه مثلاً
اوبه کسسه و موصم کسسه زبر اوبیکی نوع بقد ایدن خفیف رکدر (لاماه و اضر کالخل) اما بر دن انقل و زیاده
ضروری اولان شئی تحمیل جائز دکه در مثلاً طوز کسسه زبرامو بر لک و کارضایی یوقدر (وان سمي قدرا
من القطن فليس له ان يحمل مثل وزنه حديد) واکر بر مقدار بوق تسیمه ایلیمه انک وزنده و مقدارده ده وز
بو کسسه جائز دکه در وزنده تساوی اولور سحره ده زبر ازیاده ضروری (وان زاد على ما سمي فغطت الدابة ضمن قدر
الزيادة ان كانت تطيق ما حملها) واکر تسیمه اولنان مقداردن زیاده بو کسسه دابه سقط اولمه اول زیاده نک
مقدارنه ضامن اولور واکر اول دابه تحمیل اولدیمی مقدارلک حلقه طاق کتور سحره ده حلقه اوده اولان ضعیف دابه به
راجع در (والا فكل القيمة) واکر تحمیل اولدیمی مقدار طاق کتور سحره مزایسه جله قیتمه ضامن اولور
(وفي الارفاق يضمن النصف ولا عبرة بالنقل) یعنی دابه نک مستأجر اولان کسسه ایدر سحره بر آخری ارداف
ایدوب بندر سحره دابه ده اولان شیدن سقطلک حاصل اولمه نصفه ضامن اولور و اول را کیده ثقیل اولنمه
اعتبار یوقدر زبراکاه اولور که خفیف اولان کسسه ثقیل کور سحره که اهل اولدیمی اجلدن و کاه اولور که ثقیل
اولان کسسه خفیف کور سحره که اهل اولدیمی اجلدن (ان کسجهما و اضرهما غطبت ضمن) و چن دابه نک
مستأجر اولان کسسه اجاره ایدر دیمی دابه بی یولارندن کند و طرفه زور ایلیمه چکسه یا خود ضرب ایلیمه
سقط اولمه ضامن اولور و حقیقه قشده (خلافا لهما فاما هو معتاد) و امامین ایچون معتاد اولان چکمه ایلیمه
سحره خلاف وارد یعنی ضمان یوقدر زبرامطاق اولان عقدلک تحمیلده داخل کسجه هاده و ضرر هاده اولان

تدبر بجه مسلمان ناقص اوليه بلكه اوزر نه زاده اوله عليه ده اولان خيمه سياه راجعدر (وصفت على حيوان ذكر جنسه لا وصفه ولا من الوسط اوقيته) يعني يالكز جنسي ذكر اولمش وصفي ونوعى ذكر اولمش حيوان اوزر نه كتابت اولتى صحيح وبارزدر صحيح اولدني تقر بجه حيوان اوزر نه وده مايا خود قيمتي لازم اولور حنيد ووصفه ده اولان خيمه راجعدر راجعده اولان خيمه راجعدر (وصف كتاب الكافر عده الكافر بخرم قدر) يعني كافر اولان كسسه كند وعبه كافر بخرم قدر ايله كتابت ايلان صحيح وبارزدر زيرا خمر كفار حقنه مال قيبندند مصنفك عبده الكافر ديمى عبد مسلمان احترازدر زيرا كافر اولان كسسه عبد مسلماني كتابت ايله فامد اولور وقيمت واجب اولور (راي اسلم فلاسيد قيمتها وعقوبت ادايه عينا) وعبه ايله مولانك هر قنيسي مسلمان اولسه سيد ايجون اول خمر قيمتي وهر در اول عبد اول عيني ادا ايلان ايله ازاد اولور زيرا عتي اكا متعلقه قيمته ده اولان خيمه خمره راجعدر

باب تصرف المكاتب

بواب مكاتب اولان عبدك كند وفتنه نصر في يانده در (له ان يبيع وبشرى وبسافر وان شرط عدمه) يعني عبد مكاتب ايجون بيع وشرا ايلان وهر مكاندن بر مكان آخره سفر ايلان جائزدر اكر كه عقدده عدم سفر شرط اولور ايله زيرا صاحب بددر عدمه ده اولان خيمه خمره راجعدر (وبزوج امته) ودخى امه سن تزويج ايلان جائزدر (وبكاتب عبده) ودخى عبد في مكاتب ايلان جائزدر (فان ادى بدل كاتبه بعد عتي الاول فاولاده وان قبله فلا سيد) ابدى بخرم وعبه مكاتب ايلان اولان كسسه كند وبدل كاتبي اول مكاتب اولت عتقند نصكره ادا ايله ولاسي مكاتب اولك اولور واصلكر عتقندن اول وريره ولاسي سيدك اولور مكاتب اولك كاتبه ده اولان خيمه مكاتب عبده راجعدر له ده اولان خيمه مكاتب اوله راجعدر قبله ده اولان خيمه عتقه راجعدر (وليس له ان يتزوج ولاذن) يعني مكاتب اولان كسسه به مولا سلك اذ نيسر تزويج ايلان جائزدر زيرا يوفى رقدن خلاص اولدى (ولا يبيع ولو يعرض ولا يتصدق الا ببيع) ودخى مكاتب اولان كسسه عرض ايله ده اولور به برني هبه ايلسون وتصدق دخى ايلسون مكر بيسر يعني قليل اولان شيله تصدق ايله زيرا بوابكي شئي سيدك حقه شرردر (ولا يكتفل ولا يقرض) ودخى كسسه به كليل اولسون وياننده اولان مالدن كسسه به اقراض ايلسون زيرا بوتر دخى مضردر يعني سيدنه ضرر ورين شيلردند (ولا يمتق ولو بمال) ودخى مكاتب اولان كند وعبه في عتي ايله مال ايله ده اولور به زيرا عتي كاتبه دن اعلادر (ولا يزوج عبده) ودخى عبد في تزويج ايله (ولا يبيعه من نفسه) ودخى كند وعبه في كند وفتنه سن يعني مولا سلك اذ نيسر بيع ايله بيعه ده اولان خيمه عبده راجعدر بخرم ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر والاب والوصى في رقيق الصغير كاتبه بخرم بخرم بيا بياي ووصيبي صغيرك رقيقه تصرف ايلكده مكاتب كيد در ابدى مكاتبه جائز اولان شيلر مثلا بيع وشرا ومكاتبه عدد ووزو بخرم ايله جائزدر وبارز اولين شيلر مثلا اعتاق و تزويج وبيع عبد انزه جائزدر (ولا يملك المأذون شيئا من ذمت) يعني مأذون اولان عبد بود كرا اولان تصرفاتدن بر شيته مالك دكدر زيرا انجق تجارنه مأذوندر (وعند ابى يوسف له تزويج امته) وامام ابى يوسف قنده عبد مأذون ايجون جائزدر كه كند وامه حق تزويج ايله له ده اولان خيمه مأذونه راجعدر (وعلى هذا الخلاف المضارب والشريك) يعني مضارب ايله شريك اولان كسسه (لانه قد ابدن خلافة مأذون كيد در يعني بوتر ايله برين تزويج ايلان جائزدر كادر امام ابو يوسف قنده تزويج ايلان جائزدر (وان اشترى المكاتب قريه ولاذ دخل في كاتبه) يعني بخرم مكاتب اولان كسسه كند وقريني بابايي وانا ي واولغى كبي اولان كسسه لري اشتر ايله كند وكاتبه داخل اولور يعني كند وكبي مكاتب اولور وقرين مال كاتبي ادا ايله ازاد اولور ومكاتب كند وقريني اشتر ايدوب ازاد اولد بفتنك ببي اعتاقه اهل ارندي بجلدند (ولو اشترى دارحم بخرم غير الاولاد لا يدخل) واكر مكاتب اولان كسسه ولاذندن غيري صاحب رحم اولان بخرم مني مثلا قرتدش وعم وداني كبي اولان كسسه لري اشتر ايله كاتبه داخل اولور خلافا لها (واما من ايجون خلاف واردر يعني قتلنده بوكسسه لكانته داخل اولور (وان اشترى مولا مع ولد هادخل المولى في الكتاب) واكر مكاتب اولان كسسه كند وام ولد في ولد ايله ايله اشتر ايله اول ولد واهل سینه كاتبه داخل اولور زيرا اولد كند وبابايي حكمنده در ولده ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر

مع ولد هاد اولان خيمه امه راجعدر (ولا تبيع الام) يعني بخرم ام ولد ولدى ايله اشتر ايله ام ولد بيع اولور (وان لم يكن معها جارية) واكر اول ولد والده سيله اشتر اولد بيه اول ام ولدك بيع اولمشي جائزدر امام ابو حنيفه قنده (خلافا لها) وامامين ايجون خلاف واردر زيرا قتلنده بيع اولمشي جائزدر كادر بيع هاده اولان خيمه ام ولد راجعدر (ولده من امته يدخل في كاتبه وكسبه له) يعني مكاتب اولان كسسه نك امه سندن اولان ولدى بابا سلك كاتبه داخل اولور وولدك كسي دخى مكاتب ايجون در ولده ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر من امته ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر في كاتبه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر كسبه ده اولان خيمه ولد راجعدر له ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر (ولو زوج امته من عبده ثم كاتبهما فولدت يدخل الولد في كتابه الام وكسبه لها) يعني بخرم مكاتب اولان كسسه كند وامه سني نه كند وعبه نه تزويج ايدوب مكره انلري مكاتب ايله مكاتب ايله كند نصكره امه بر ولد طوغر سه بو طوغر دني ولد كند وكاتبه داخل اولور واول ولدك حاصل اولان كسي كند وانا سلكدر زيرا انا سني تابع اولسي بابا سني تابع اولدن ارجحدر امته ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر من عبده ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر كسبه ده اولان خيمه ولد راجعدر (ولو نكح مكاتب بالاذن امرأه فزعمت انها حرة فولدت فاستحققت فولدا عبدا) وبخرم مكاتب اولان كسسه كند وسيدك اذني ايله برخاوتن نكاح ايله واول نكاح ايلديكي خاوتن حرة در ديوا دعا ايله مكره بر ولد طوغر سه طوغر دند نصكره غير مستحقه جقه اول طوغر دني ولد امام ابو حنيفه قنده عبد اولور زيرا ايكي رقيقدن حاصل اولان ولد رقيقدر (وعند محمد سر) امام محمد قنده اول ولد سر اولور زيرا مكاتب اولان كسسه اول خاوتن حرة در ديوزويج ايلدي كالان اولاد سني حريت حاصل اولد ايجون انهاد اولان خيمه امه به راجعدر فولد هاده اولان خيمه بخرم كار راجعدر (ولو خذ منه قيمته بعد عتقه) يعني مكاتب اولان كسسه دن عتي اولد بفتنك نصكره اول ولدك قيمتي كند وسندن اخذ اولور ومنه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر رقيقه ده اولان خيمه ولد راجعدر عتقه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر (وان وطئ المكاتب امه بملك بغير اذن سيده فاستحققت اخذ منه عقرها في الحال) يعني اكر مكاتب اولان كسسه كند وسيدك اذ نيسر مالك اولدني برامه في وطئ ايله مكره مستحقه اولسه اول خالده اول مكاتب اولان كسسه دن اول وطئ اولان امه نك عقرى اخذ اولور سيده ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر مننه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر عقره ده اولان خيمه امه به راجعدر (وكذا ان شراها شرا فامد افروضا ففردت) ودخى اكر مكاتب اولان كسسه برامه في شرا فامد ايله اشتر ايدوب وطئ ايلد كند نصكره امترداد اولسه اندن عقر اخذ اولور وشرا داده اولان خيمه امه به راجعدر فوطها ده اولان خيمه بخرم كار راجعدر (وان وطئها نكاح لا يزوج منه العقر الا بعد عتقه) واكر اول امه في نكاح ايله وطئ ايله مزبور مكاتب دن عقر اخذ اولور الا اول مكاتب عتي اولد بفتنك نصكره ووطها ده اولان خيمه امه به راجعدر مننه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر عتقه ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر (وله المأذون في التجارة) يعني مأذون له في التجارة اولان عبد مكاتب اولان عبدك مثليدر تقدم ايدن احوال واحكامده مثله ده اولان خيمه مكاتبه راجعدر (فصل) وبفصل مكاتب اولان جاريه نك احوال واحكامي يانده در (واذا اولدت المكاتبه من مولاها مضت على الكتابة او بخرت نفسها وهي ام ولد) يعني بخرم مكاتب اولان جاريه كند ومولا سندن بر ولد طوغر حه اول قبل الولاده اولان كاتك اوزر نه عاضيه ومستمرة اوله واستمره كند وفتنك ادا ايلد كاتبدن تجهيز ايله وبدل كاتبي ادا ايلد كند نصكره سني ام ولدى اولور مولا هاده اولان خيمه مكاتبه به راجعدر نفس هاده اولان خيمه بخرم كار راجعدر ولده ده اولان خيمه مولا به راجعدر (واذا مضت على الكتابة اخذت منه عقرها وان مات المولى عتقت) بخرم اول مكاتبه اولان جاريه واقع اولان كاتك اوزر نه مستمره اولسه عقر في اول مولادن اخذ ايله واكر اول مولى وفات ايله اول مكاتبه بخرم كار راجعدر (وسقط عنها البدل) واوزنده اولان بدل كاتبت مولا به راجعدر عقر هاده اولان خيمه مكاتبه به راجعدر (وسقط عنها البدل) واوزنده اولان بدل كاتبت ساقط اولور (وان ماتت وتركت مالا اديت منه كتابها وما بقي ميراث لا ينها) واكر اول مكاتبه اولان جاريه وفات ايدوب بر مقدار مال ترك ايدوب اليقوسه مال كاتبت اندن ادا اولوب مكره بدل كاتبدن باقي قلات كند واولغنه ميراث قلوب باقي اولان ورنه ايله منه ده اولان خيمه ماله راجعدر ولا نهاده اولان خيمه مكاتبه به

راجع در اول ثبت نسب من نامه بعد از بلا عود او به اول مکانه مذکوری ثابت اول در نص کره طو غریبی
 اول کاتبی دعوت سر ثابت اول در زیر اسکا به در مولایه جاز در کادر که اتی وطنی ایلیه تلده ده اولان خیر مایلنده
 اولان من لفظه راجع در بعد ده اولان خیر ثبوت کاتبه راجع در (بل و مناه اتی الحکم) بلکه اول مکانه
 طو غریبی ولد کند و شاید در حکم ده یعنی اناسی کبی مکان و لفظه ده مناه ده اولان خیر مکانه به راجع در
 (وان کاتب المولی مدبره اوام ولد مسخ) و اگر مولی اولان کسبه کند و مدبری یا خود کند و ام ولد بی مکانه
 ایلیه عقد کاتب صحیح او و بر حق بدل کاتبین قبل الموت ادا ایلیه لر عشق او و بر مدبره ده اولان خیر مولایه
 راجع در ولد ده اولان خیر نه اگر راجع در (فان مات عنقت بجا انار المبریه سی فی بدل الکتبایه اولانی قیمته
 ان کان معسرا) یا خود ثلثی قیمته سی ایلیه اگر مولایه خیر اوله حق او و بر ده و اگر مولی وفات ایلیه اول
 مکانه اولان ام ولد جانا حق او و بر بدل کاتب او و بر بدل ساقط او و بر مدبر اولان کسبه بدل کاتبه سنگ
 جمله سنده سی ایدوب ادا ایلیه (وعند ابی یوسف سی فی الاقل من البدل اولانی قیمته) و امام ابو یوسف قنده
 بدل کاتبی قیمته اقلنده و یا خود ایکی ثلثت اقلنده سی ایلیه مثلا بدل کاتب طغوز یوز درهم اوله و قیمته
 ایکی ثلثی دیوز درهم اوله بیوزی ادا ایلیه سی ایلیه (وعند محمد سی فی الاقل من ثلثی البدل اولانی
 الفیقه) و امام محمد قنده بدل کاتب ایکی ثلثی ایلیه یا خود قیمته ایکی ثلثت اقلنده سی ایلیه مثلا بدل کاتب
 ایکی ثلثی بیوز درهم اوله بیوزی ادا ایلیه سی ایلیه (وان در مکانه صغ و مضی علیها و بجز نفقه
 خصار مدبر) و اگر مولی اولان کسبه کند و عبد مکانی مدبر ایلیه صحیح او و بر اول مکانه اولوب مدبر اولان
 عبد ماتی اولان کاتبی او و بر نه مانی و مستر اوله و استر سه کند و نفقی تغییر ایدوب مدبر اوله مکانه ده اولان
 خیر مولایه راجع در علیاده اولان خیر کاتبه راجع در نفقه ده اولان خیر مکانه راجع در (فان مضی علیها
 فانت سیده معسری فی ثلثی البدل اولانی قیمته) و اگر اول مدبر اولان مکانه اول کاتب اول کاتب او و بر نه مستر
 اولوب سیدی اولان کسبه معسر اوله بی حاله مدفات ایلیه بدل کاتب ایکی ثلثه و یا خود کند و قیمته ایکی
 ثلثه سی ایلیه (وعند هابسی فی الاقل من ثلثی کل منها) و امامین قنده مکانه اولان کسبه بدل کاتب
 ایکی ثلثی ایلیه قیمته ایکی ثلثت اقلنده سی ایلیه مثلا بدل کاتب ایکی ثلثی الشی و اوله و قیمته ایکی ثلثی
 دیوز اوله التیوزی ادا ایلیه سی ایلیه (وان اعتق مکانه عشق و فقط عنه بدل الکتبایه) و اگر بر کسبه
 کند و مکانی عشق ایلیه عشق صحیح او و بر اول او و بر نه اولان بدل کاتب ساقط او و بر نه اقمه و در کسبه
 حاصل اولند (ولن کوب علی الف موجب فصالح علی نصفه حاله صحیح) و اگر عبد اولان کسبه یکن موجب
 درهم او و بر نه مکانه اوله بعد از یوز مکانه کند و سیدی ایلیه بیوز حال درهم او و بر نه صلح ایلیه اول
 صلح صحیح او و بر نه و قیاس جاز او و مقدر زیر الجلی که مال د کادر مال ایلیه و بیض ابلت قیله ندر
 اوله بر مال نه نفقه ده اولان سیرا نه راجع در (فان مات مریض کاتب عبد ایلیه الف علی الفین الی سنة
 و لا حاله غیره و لم یجز الورثة ادى العبد ثلثی البدل حالا و الباقی الی اجله) و اگر مریض اولان کسبه به ایلیه
 درهم اولان عبدی سه مدکن ایکی یکن درهم او و بر نه مکانه ایکن مریض وفات ایلیه و حال بو که اول فوت
 اولان مریض اول مکانه بندن غیر مالی یوز و در نه اولان کسبه لو کاتبه اجازت و بر سه لو مکانه
 اولان کسبه بدل کاتب ایکی ثلثی حالا ادا ایلیه و بعد بر ثلث آخری اجله مدکن ادا ایلیه (او در قیفا) یا خود
 حالت نفقه عودت ایلیه امام ابو حنیفه ایلیه ابو یوسف قنده (وعند محمد یزدی ثلثی قیمته بحال و الباقی الی اجله
 او در قیفا) امام محمد قنده قیمته ایکی ثلثی ادا ایلیه و باقیه بر ثلثه راجع نه مدکن ادا ایلیه و اگر بدلی ادا
 ایلیه و انشای ایلیه حالت نفقه رد یعنی عودت ایلیه قیمته ده اولان خیر عبد ده اولان خیر مریضه
 راجع در غیره اولان خیر نه عبد راجع در اجله ده اولان خیر انتم امیر نه راجع در (وان کاتبه علی الف
 و قیمته الثمان ولم یجز و ادا ثلثی الفیه الحال او و الی الف انما) و اگر اول مریض اولان کسبه کند و عبدی یکن
 درهم او و بر نه مکانه اوله و حال بو که عبد قیمتی ایکی یکن درهم او و بر نه اولان کسبه لو اول کاتبی
 جاز و کور سه لو نفقه برجه مکانه اولان کسبه قیمته ایکی ثلثی فی الحال ادا ایلیه یا خود حالت نفقه رد یعنی
 عودت ایلیه کسبه ده اولان خیر عبد راجع در نه ده اولان سیرا نه راجع در (و ان سیرا نه ایلیه الف فی الف)

بہار

بعض احکامی گایب احکامی کیدر مدلا مکاتب اولان کسنه بوکاتی ادا ایلدکه عتی اولور استره مولای
 اکا اوزر کده اولان بدل گاتی ادا ایلد کده حراوله سن دیسون استره دیسون بابع اوزرنده اولان عتی ادا ایدوب
 بری اولدینی کی و دخی بدل گایبده بر شینک خط اولغسی لازم دکلدر یعه لازم اولدینی کی مشاهده اولان
 ضعیف گایبده راجعدر (وان کاتب سر من عبد بالغ وادی عنه عتی ولا برجع به علیه) واکر حراولان کسنه
 مرکنه نک عبدی یلک درهم اوزرینه مکاتب ایلوب واول یلک درهمی اندن اوتری ادا ایلسه عتی اولور
 مدلا برکسنه بر عبدک مولاسنه بو عبدکی یلک درهم اوزرینه مکاتبه ایلد اگر بن سکا اول یلک درهمی و بر سر
 عبد حراول و ن دیسه مولی اولان کسنه ده بوسوزه عامل اولوب عبدی مکاتب ایلنه اول خردخی یلک درهمی
 ادا ایلسه اول عبد عتی اولور واول حرا ویردیکی درهم ایلد اول عبدک اوزرینه رجوع ایلز متبرع اولدینی
 اجلدن عنه ده اولان ضعیف عبده راجعدر به ده اولان ضعیف ادا ایلدیکی شینه راجعدر (وان قبل العبد فهو
 مکاتب) واکر اول عبد اولان کسنه اول عقدی بدل گاتی ادا ایلز دن اول قبول ایلسه اول عبد مکاتب اولور
 (وان کاتب عدا عن نفسه وعن آخر غائب قبل صح) واکر مولی اولان کسنه بر حاضر اولان عبد ایلد بر غائب
 اولان عبدی مکاتب ایلوب حاضر اولان عبد کندی و غائب ایچون گاتی قبول ایلسه صحیح اولور زرا حاضر
 اولان عبد کند و نفسه اصالت طریقه واول بر غایبه تبعیت طریقه قبول ایلد و قیاس ایسه انجی
 ککند و نفسه قبولی معتبر اولق ایدی غایبه ولایتی اولدینی اجلدن عن نفسه ده اولان ضعیف عبده حاضر
 راجعدر (وقبول الغائب ورده لغو) صکره اول غائب اولان کسنه نک مکاتبه قبول ایدوب رد ایلسی لغو اولور
 رده ده اولان ضعیف غایبه راجعدر (و یؤخذ الحاضر بكل البدل ولا یؤخذ الغائب بشئ) واول حاضر اولان عبد
 کل بدل ایلد اخذ اولور واول غائب اولان عبد بر شینله اخذ اولغز زرا عقد اوزرینه منه قد او اشد (وایهما دی
 اجبر المولی علی القبول وعتقا) وپو حاضر اولان عبد ایلد غائب اولان عبدک هر قنغیسی اول بدل گاتی ادا ایلیه
 مولی اولان کسنه اتی قبول ایلدکه جبر اولور وپو حاضر اولان عبد ایلد غائب اولان عبدک ایکیسی دخی عتی
 اولور و غائب و حاضر دن هیچ بری ویردیکی مال ایلد آخر اوزرینه رجوع ایلز (ولا برجع احدهما علی الآخر وکذا
 لو کانیهما معا) و دخی چن ایکیسی معا مکاتبه ایلسه اگر اوزرنده اولان مال گاتی ادا ایلد و رسه عتی اولور واکر
 عاجز اولور رسه حالت رقه عودت ایدر (ولا یعتق احدهما ادا حصته) وپو ایکی عبدک بری کند و حصه عتی
 ادا ایلد ایلد عتی اولز (بجلاف مالو کانا لاتین) اما چن ایکیسی ایکی آدمک اولسه تقدم ایدن مسئله نک
 خلا فیدر یعنی هر بریسی کند و حصه سن ادا ایلسه عتی اولور حصته ده اولان ضعیف احدهما به راجعدر
 (ولو عزا احدهما ثم ادى الاخر الشکل عتقا ولا برجع علی الآخر) یعنی چن ایکی مکاتب بری بدل گاتی ادا ایلدن
 عاجز اولسه صکره اول بریسی اول بدلک کایسن ادا ایلسه ایکیسی دخی عتی اولور واول کل بدی ویرن کسنه
 اول بر آخرک اوزرینه حصه میلر رجوع ایلز (وان کاتب امة عنها وعن صغير بن لها جاز وای ادى اجبر المولی
 علی القبول وعتقا ولا برجع علی غیره) واکر برامه کند و نفسه دن وایکی صغیر اولاد ندن اوتری مکاتب ایلسه
 عقد یا ز صحیح اولور وهر قنغیسنکه بدی کند و یا ندن ادا ایلسه مولی اولان کسنه انک قولنه جبر اولور
 وچله سی عتی اولور زرا استره عتقا ده اولان ضعیف به راجعدر

باب كتابه العدل المشترك

نوبابه مصنف رحمه الله عليه عبد مستر كل كتابي احكامي بيان ايدو (ولو اذن احد الشر يكن في عبد لاخر
ان يكان حصته منه بالف ويقبض البدل ففعل وقبض البعض فقبض المكاتب فالتقبض للتقاضي خاصة) يعني
چئن بر عبيده شريك اولان ايكي كسسه نك بري اول بر آخره كند و حصه سني يك درهم اوز برته مكاتبه ايلكه
ويقبض بدلي قبض ايلكه اذن و بر سه بو آخرو اول شريك قولي ايله عامل اولوب و اول بدلك بعض من قبض ايلسه
مكرر مكاتب اوله بعض آخري ادا ايلدن عاجز اولسه ايدى اول قبض اولنان بعض خاصه قابض اولان
كسسه نك اولور امام ابو حنيفه قننده زيرا كابت قننده متجزى اولمز (خلافا له ما) و اما مين ايچون خلاف
وارد در شر بكار ييننده زيرا قنلنده اوله قبض ايكي شر يكك ما ييننده مستر كند و حصته ده اولان ضمير آخره
واجعدر منه ده اولان ضمير عبيده واجعدر (امه لرجلين كاتبا هاتفت و لود فادعا احمده ما ماتت بوله آخر

ابر بن مویسی اولان کسسه را اول ولد و لا سده اختصام ایلده رفادی دخی ولای اول امک موالیده قضا
ایدوب حکم ایلده ایدی بوقضا اول مکاتب اولان کسسه نیک عجزنه قضا در زیر اولادک ولای امک موالیده
حکم ایلک بابا نیک رفته مقتضیدر اول ایسه فسخ کاتبه موجبدر بجزده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر
(ولوحی عبد فکاتبه سیده جاهلا بجنایه فجز دفع اوددی) یعنی جن عبد اولان کسسه جنایت ایدوب
مجرور ایلده مالا سید دخی اول عبدک ایلدیک جنایت به جاهل اولد بقی حالده انی مکاتب ایلده مکاتب
ایلد کد نصره کاتبه دن عاجز اولسه موالی اولان کسسه بخیر اولور و امرمه انی اول ایلدیک جنایت مقابله سنده
دفع ایلده واستر سده فدا ایلده کاتبه ده اولان ضمیر عبده راجعدر سیده ده اولان ضمیر نه اکار راجعدر (و کذا
لوحی المکاتب فجز قبل انقضایه) ودخی سید اولان کسسه عبدی دفع ایلکله فدا ایلد نیک مایتنده بخیر در جن
مکاتب بر جنایت ایدوب موجبیه حکم و قضا اولنزدن اول عاجز اولسه به ده اولان ضمیر موجب جنایت
راجعدر (ولوحی مافضی علیه به فهو دین بیاع فیه واکراش جنایتله اوزر نه قضا اولنزدن نصره عاجز اولسه
اول ویریلان ارش جنایت اوزر نه دین اولور و انک سبیل به بیع اولنسی جائز در زیر کسسه در قبه سنده لازم اولمش
دیندر علیه ده اولان ضمیر مکاتبه فیه ده اولان ضمیر نه راجعدر (ولا تفصح الکتابه بتموت السید و یودی البدل
انی ورنه علی غیومه) یعنی جن عبد مکاتب سیدی وفات اولسه کاتب فسخ اولنزدن زیر کاتب عبدک حیدر
صکوه بومذ کور مکاتب اوزر نه اولان بدل کاتبی سید نیک وارنر نه ادا ایلده تقسیم اولن انجوم سبیل
ورنه ده اولان ضمیر سیده راجعدر فجومه ده اولان ضمیر بدله راجعدر یا خود مکاتبه راجعدر (فان اغنقه
بعضهم لا یغنی) ایدی جن اول وارنر نیک بعضی اول مکاتبی عتی ایلده نافذ و صحیح اولنزدن کسسه اولین
شی عتی ایلد (ان اغنقه کاهم عتی بجانا) واکراش نیک جله سی انی عتی ایلده لرجا مال اولور و عباس
اولنقی ایدی اغنقه ده و اعتقده ده اولان ضمیر مکاتبه راجعدر

کتاب الولاء

بوتک و لایان حکمای بیاتده در و لایان و ابده محبت و نصرت معناسنه اولان و لا بدن مستفدر زیر اولاد
عتاقه ده و موالاده محبت و نصرت و ایدر یا خود قرب معناسنه اولان و لیدن مستفدر و اصطلاح شرعه ده
(هو التاجر بولاء العتاقه) دیو تعریف ایلددر (الولاء لمن اعنتی ولو بتدیر او استیلا و او کاتبه او وصیه او ملک
قرب) یعنی معنی اولان عبدک ولای انی عتی ایدن کسسه نیک در دیو واقع اولان عتی کرک عبدی مدبر قفله
اولسون کرک جابه بی استیلا و تحکله اولسون کرک مکاتب ایلکله اولسون کرک وصیت ایلکله اولسون کرک
ملک قرب ایل اولسون مثلاً قربی اولان کسسه انی شر ایلده یا خود ده ایلده یا خود وصیت ایلده ملک ایلده
عتق اولور و بومذ اولده رجل ایلد خاقون برابر در (ولغا شرطه لغيره او سائنه) یعنی موال اولان کسسه جن کند و
عبدی عتی ایلوب ولای کنی کند و دغیری کسسه به شرط ایلده یا خود سائنه به یعنی ایدن وارث اولمقلنی
شرط ایلده لغو اولور زیر شرع شر بیه مخالفدر سیده مخالفت اولد بقی کبی شرط ده اولان ضمیر ولایه راجعدر
لغيره موال اولان ضمیر ولایه راجعدر (ومن اعنتی حامل من زوج فن فولدت لافل من نصف سته فلوله الولاء
لا یقتل عنه ابدا) و شول کسسه که قن اولان زوجندن حامل اولان جابه سن عتی ایلده مزوره جابه عتی
اولنزدن نصره نصف سته دن اقلده طوغر سه اول طوغر ولدک ولای اول معتی اولان کسسه دن انتقال ایلز
ایدا (و کذا الولد و امین احدهما لافل من نصفها) ودخی و لامعتی اولان کسسه نیک اولور جن اول قندن
حامل جابه ایلک ولد طوغر سه و بری بر نه نیک نصفندن اقلده طوغر سه (وان ولدت لا کثر من ذلك فلوله
ایضا) واکر نصف سته دن اکثرده طوغر سه کرده جن کبیده به فی ولای معتی اولان کسسه نیک اولور زیر اولاد
اول امک بر جز میدر اکامفات شرعیه ده تابع اولور کورلزمیکه مزور و لدر سیده ور قبنده اناسنه تابع اولور
(لکن ان اعنتی الاب جره الی موالیه) لکن جن اول ولدک بابا سی اولان کسسه عتی اولنسه کند و اولنک ولای انی
سند و موالیده جره ایدر ده اولان ضمیر بارز ولایه راجعدر موالیه ده اولان ضمیر ایه راجعدر (ولا یرجع
الاولون علیهم با عتقوا عنه قبل الجرح) یعنی اول اولان کسسه لرموالی الامدر اول برلر نیک اوزر نه ده موالی
الابد اول ولد ایچون و بر دکاری دیتله قبل الجرح جوع ایلز لعلقه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر

عنه ده اولان ضمیر ولده راجعدر (ولو تزوج بجمعی له مولى موالاة او لامعة فولدت منه فلوله الموالیه)
یعنی جن موالیه و الاده موالی ار اولان بر جمعی بر معنقه اولان جابه تزوج ایلده تزوجند نصره مزور
بجمیدن بر ولد طوغر سه ایدی بوطوغان ولدک ولای اول معنقه اولان جابه نیک موال سیددر (وعند
ابی یوسف حکمه حکم ایه) و امام ابو یوسف قننده اول ولدک حکمی بابا نیک حکمی کبیده رابکی صورتده ده
لده اولان ضمیر جمعی به راجعدر سنده ده اولان ضمیر نه اکار راجعدر لوالیه ده اولان ضمیر معنقه به راجعدر
(والمعتق مقدم علی ذوی الارحام مؤخر عن العصبه النسبیه) یعنی معتی اولان کسسه ذوی الارحام اولنزدن
مقدم و عصبات نسبه دن مؤخر در نه کیم یانی کسسه کرکدر (فان مات السید ثم المعتق فارثه لا قرب عصبه
سیده) و جن سید اولان کسسه وفات ایلده صکره معتی دخی فوت اولسه ایدی اول معنق اول سید نیک
اقرب اولان عصبه سیدر وارنه ده اولان ضمیر معنقه راجعدر (و کذا لایه دون ایه لوالیه) ایدی جن
اول وفات ایدن سیدک براوغلی ایه بر بابا سی قاله میراث او غلک اولور امام ابو حنیفه قننده و امام محمد قننده
بابا نیک اولنزدن ایکسی موجود اولوب مجتمع اولسه لر (وعند ابی یوسف لایه السدس والباقی للابن) و امام
ابو یوسف قننده بابا نیک قن میراث دن سدسی و ایدر و باقیسی او غلو کدر (وعند استواء القرابة تستوی القسمة)
و جن وفات ایدن سیدک وارنری اولان کسسه لر قرابتده مستوی اولسه لر مثلاً جله سی کند و اولادی و یا خود
اولاد نیک اولادی اولسه لر مایتنلنده قیمت مستوی اولور یعنی برابر اولور زیر علتده درجه ده مستوی لدر
و ایس للنساء من الولاء الاما اعتقن او اعتق من اعتقن او کاتب من کاتب من کاتب الحدیث) یعنی نساء طاقه سته
ولادن بر نه سته بوقدر الاعتق ایلدکاری یا خود مکاتب ایلدکاری کسسه لر ولای و ایدر و دخی کند و لر عتی
ایلدکاری یا خود مکاتب ایلدکاری کسسه لر مکاتب نیک بعض روایاتده زیاده لک و ایدر که او کاتب او کاتب
من کاتب در نصره (او برن او برن دبرن) و ایدر اولنزدن حدیث شریفی تأمل و تدبر ایلوب اکل (فصل) بو
فصل و لامعاقد احکامی بیاتده در و لاموالا نسبه به العتق و لاموالا نیک عتی عقد در مثلاً عاقل و بالغ یا خود
صبی عاقل کسسه کند و بابا نیک اذنی ایلد یا خود و صبی اذنی بر مجهول النسب غیر عربی اولان کسسه به جن
اولک سکوارث اولان و جن سندن بر جنایت واقع اولسه دخی اوزر نه اولسون دیه موالیه اولور زیر
مولی الموالاة اوج شرطه صحیح اولور بری مولی الموالاة نیک معتی اولمه در و بری عربی اولمه در و بری کسسه به
منسوب اولمه در و نسب معروفی اولمه در سیده ده اولان ضمیر ولایه راجعدر (فلو اسلم بجمعی علی ید رجل و والاه
علی ان برنه و یعقل عنه او ولی غیر من اسلم علی یده صح ان لم یکن معنقا) ایدی جن بر جمعی کسسه بر جلدک
بدیه اسلامه کسسه مزور و رجل اول بجمعی به موالاة ایدوب کند و به وارث اولن اوزر نه و ایلدیک جنایتی قبول
ایدوب دیتی و بر ملک اوزر نه یا خود کند و بدینک غیر سیده اسلامه کانی موالاة ایلده صحیح اولور اگر بوالامه
کالانک معتی اولنر ایلده و لا وده و ان برنه ده و عتده اولان ضمیر بارز بر جمعی به راجعدر علی یده ده اولان
ضمیر رجله راجعدر (و عتله علیه وارثه له) یعنی اول بجمعی اولان کسسه نیک دخی اول موالاة ایدن رجله اوزر نه
و میراثی دخی انکدر (ان لم یکن له وارث) اگر اول بجمعی اولان کسسه نیک وارثی بوغیه عتله ده اولان ضمیر
بجمعی به راجعدر علیه ده اولان ضمیر رجله راجعدر وارثه ده اولان ضمیر نه بجمعی به راجعدر لده اولان
ضمیر نه رجله راجعدر (وهو مؤخر عن ذوی الارحام) یعنی بومولی الموالاة اولان کسسه میراثده ذوی الارحام
اولان کسسه لر دن مؤخر در زیر ذوی الارحام قرابت ایلد وارث اولور و قرابت ایلده ولادن اقو یدر (و امام یعقل
عنه فله ان یسخته فلوله بحضرة و فعلا مع غیبه بان ینقل عنه الی غیره) یعنی عقد و لامه حاجی اولان کسسه
مادامکه موالاة ایلدیک کسسه ایچون دیت و بر میه اکا جائزدر که اول مولانک حض و رنده اول عقد و لای قول
ایلد فسخ ایلده دخی غیبتده فعل ایلد فسخ ایلده مثلاً اول مولانک اوزر نه اولان ولای غیری به نقل ایلکله
زیر عقد غیر لازمدر نه ده اولان ضمیر بجمعی به راجعدر لده اولان ضمیر رجله راجعدر یسخته ده اولان ضمیر
عقد ولایه راجعدر بر نه ده اولان ضمیر موالیه راجعدر مع غیبتده اولان ضمیر نه اکار راجعدر
(و بعد ان عقل عنه او من ولده لا یسخته هو ولا ولده) یعنی مولی اولان کسسه جن اول موالاة ایلدیک
کسسه دن او توری یا خود ولادن او توری دیت و بر سه ایدی موالاة اولان کسسه به دخی ولای اولان کسسه به

پایزد که در آن عقدی صحیح باشد از عرض حاصل اولد بچگون عنه ده اولان ضعیف موالده اولان کسینه به
 راجع در ولده اولان ضعیف نه اگر راجع در یقینه ده اولان ضعیف عقد راجع در (ولا علی ایضا ان یبرأ
 عن ولانہ بمحضره) و دخی اعلی اولان کسینه به که موالد بر جازد که اول اسفل اولان کسینه به نک ولا سندن بری
 اوله اسفل بمحضره عدم (زوی اولد بچگون عن ولانہ ده اولان ضعیف اسفل راجع در بمحضره ده اولان ضعیف نه
 اگر راجع در) ولواست امرأه فوالدت او فرت بالولا فوالدت محجه ول النسب او کان مع اولد صغیر کذلک
 یضمهاته یعنی یقین محجه ول النسب بر کافره تا ون سله اولوب صکره موالده ایله یا خود ولایه اقرار ایله
 صکره اول خاوند محجه ول النسب بر ول طوغره یا خود کند وسیله محجه ول النسب بر ول اوله اول ول اول
 شافقه ثبوت ولاده تابع اولور امام او حقیقه قنینه (خلافه ما) و امامین قنینه خلاف وارد و بر اقلزنده
 تابع اولوز بر امل کند ولایه مالته ولایه اولد بچگون ولایه اولمق بالمریق الاولی معه ده اولان ضعیف
 امرأه به راجع در یقینه ده اولان ضعیف نه اگر راجع در یقینه ده اولان ضعیف ولایه راجع در

کتاب الکراه

بوکاید اگر اهل احکامی یا اولوز را کراه لغتد اجبار معنانه در و اصطلاح قهاده (هو فعل یوقعه الانسان
 بغيره) اگر بر فعلد که انسان قصد شد بر طریقه غیره ایضا یا ایدر (یوقع به رماه) که اول فعل سبیل
 اول غیر رضای قوت اولوز مثلا حبس و ضرب کبی (او یقصد اختیار مع قهاده ایله) و یا خود اول مکره
 اختیاری فاسد اولوز مثلا قطع و قتل کبی اهل قتل بقایه به ده اولان ضعیف فعله راجع در رضاه ده اولان ضعیف
 غیره راجع در اختیار ده اولان ضعیف نه غیره راجع در اهلینه ده اولان ضعیف نه اگر راجع در (و شرطه قدره
 المکره علی ایضا ما عده به حلقا کافا و لیس) یعنی اگر اهل املک شرطی مکره اولان کسینه به تهدید و تخویف
 ایلد کبی قتل ایضا و اجرائه قادر اولد بر کول اول تهدید ایلد کسینه صاحب املکت اولسون کرک
 سراجی اول و نه به ده اولان ضعیف ماقبلده اولان مایه راجع در (و خوف المکره و قوع ذلک) و دخی مکره
 اولان کسینه اول مکره فاعل ذلک خوف ایلی شرط در (و کونه منته اقبله عن فعل ما کره علیه لحقه)
 و دخی مکره اولان کسینه نک اگر اولد یقینی فعلدن قبل الکراه متنع اولدی شرط در اول الکراه اولان
 کسینه نک اولیده حتی اولد بچگون مثلا ملکینی مع ایدر ملک کبی و مالی اتلاف ایلد کبی و عیبدی اعتاق
 ایدر ملک کبی کسینه ده اولان ضعیف مکره راجع در قبله ده اولان ضعیف اگر اهل راجع در علیه ده اولان ضعیف
 ماقبلده اولان مایه راجع در خنده ده اولان ضعیف نه مکره راجع در (و حتی آخر الحق الشریع یا خود بر اثر
 حتی اولد بچگون مثلا غیره مالی اتلاف ایلد کبی یا خود شرع حتی اولد بچگون مثلا شرب خمر
 امر ایان کر (و کره المکره منته اقبله عن فعل ما کره علیه لحقه) و دخی مکره به شرطی نفس یا خود عضو تلف اولد در
 مثلا بر کسینه بر آخری قتل ایلد یا خود قطع عضو ایلد تهدید ایلد (و مو جیا عیادیم الرضا) یا خود مکره اولان
 کسینه نک رضایت عده مشه موجب اولد و شرط اختلاف ناس ایلد خنده در زیرا بعض ناس وارد که
 دیم ایضا و شرط اولد بر بعض ناس وارد در شرب شدیدن بله مذی اولوز (فوا کره علی بیع او شراه
 او اجاره و اقرار قتل او ضرب شدید او حبس مدید خیرین القسح و الامضاء) ایدی یقین بر کسینه بر شریع ایلد
 و یا خود شر ایلد یا خود بر مکانی اجاره و بر مکره یا خود بر شریع اقرار ایلد کتل ایلد یا خود ضرب شدید ایلد یا حبس
 مدید ایلد تهدید اولوز اگر اهل اسباب مایند شرا و بر شریع قسح ایلد و استر قبول ایلد یا حبس
 اسفا و قنینه ایلد زیرا و عقوبت محتمه و ضابطه در (و یملک المشتري ملکا فاسدا ان قبضه) یعنی مشتری
 اولان کسینه اول مکره نک ایلی بیعه مایه مالک اولوز اگر ان قبض ایلد اوله زیرا دکن بیع
 اهلندن صادر اولد در لکده اولان ضعیف بیعه راجع در قبضه ده اولان ضعیف نه اگر راجع در (فلو اعتق صحیح
 اعتاقه و زنه قبیته) و اگر اول مشتری اولان کسینه اول مکره هین اشترا ایلد کبی عیبدی عتیق ایلد صحیح
 اولوز و اگر اول عیبدی قبیته لازم ایلد اعتاقه ده و زنه ده اولان ضعیف نه مشتری به راجع در قبیته ده اولان ضعیف
 عیبدی راجع در (و بیع اتین اوله سلیحه المبیع طوعا یا نذر) یعنی اگر اهل ایلد بایع اولان کسینه نک قبی طوعا قبض
 ایلی یا خود بیعی طوعا و سلیحه ایلی بیعی ایازند و بر رضایه دلیلدر تسلیه ده اولان ضعیف بیعه راجع در

(لا فاعله)

(لا فاعله) خا کراه اولد دفع الهبه طوعا بعد ما کره علیها) اما اول قبض ایلد تسلیح کره ایلد ایلی اجازت اولوز و دخی
 هبه بی طوعا دفع ایلد اگر اولد قد نصکره اجازت اولوز علیا ده اولان ضعیف هبه به راجع در (فان هلاک المبیع
 فی بد مشتری غیر مکره زنه قبیته) و اگر بیع اولان شری غیره مکره اولان مشتری نک بدنده هلاک اوله کافیتی
 لازم اولوز زنه ده اولان ضعیف مشتری به راجع در قبیته ده اولان ضعیف هلاک اولان مبیعه راجع در (و للبايع
 تضمین ای شاء من المکره والمشتري) یعنی اگر اهل ایلد بایع اولان کسینه جازد که مکره ایلد مشتری نک
 هر قبیسته استمره تضمین ایدر (فان ضمن المکره رجوع علی المشتري بقیته) ایدی یقین بایع اولان کسینه
 اول هلاک اولان شری مکره تضمین ایدر سه اول هلاک اولان شری نک قبیته ایلد اول مشتری نک اوزر نه وجوع
 ایدر (وان ضمن المشتري بعد ما تداولته البیاعات نقد کل شراه وقت بعد شراه لا ما وقع قبله) و اگر اول مبیعی
 بیاعات تداول ایلد نکند نصکره یعنی برالدن براله تداول ایلد کد نصکره مشتری به تضمین ایدر سه هر سه که
 ضامنک شراستد نصکره واقع اولد نافذ اولوز و شراستدن اول واقع اولان نافذ اولوز تداولته ده اولان ضعیف مبیعه
 راجع در بعد شراه ده اولان ضعیف مشتری به راجع در قبله ده اولان ضعیف شراه راجع در (وان اجاز عقد امنها
 جاز ما قبله ایضا) و اگر مکره اولان کسینه عقود در عقدی اجازت و بر و ب تمیذا یله ماقبلی دخی جاز و اولوز
 متها ده اولان ضعیف عقود راجع در ماقبله ده اولان ضعیف شراه راجع در (وله استرداده اذ افسح لو باقیا)
 یعنی یقین مکره اولان کسینه بیعی فسخ ایلد مشتری اولان جازد که اول مبیعی استرداد ایلد اگر اول بیع
 مشتری نک بدنده باقی اولوز سه ده اولان ضعیف مشتری به راجع در استرداده ده اولان ضعیف مبیعه راجع در
 (و حبس یوم و ضرب سوط لیس یا کره) یعنی بر کسینه بر کسینه بی بر کون حبس ایلد و بر سوط ضرب ایلد اگر اهل
 د کادر بحسب العاده اگر اهل اولوز (الافین یستضر به لکونه ذامنا صلب) الا شول کسینه ده که بر کونک
 حبسندن و بر سوط ضرب شدن متا دی و متضرر اوله صاحب منصب اولد یقینی اجلدن انک حقه ده اگر اهل
 عد اولوز و نه به ده اولان ضعیف بیعه راجع در لکونه ده اولان ضعیف ماقبلده اولان من اقلظنه راجع در (وان کره
 علی اکل حبه و اطم خنزیر او دم او شرب خمر یا ضرب او حبس او قید لا یحل التناول) یعنی اگر بر کسینه مبیعه
 بیعه سنک اوزر نه یا خود طعم خنزیر بیعه سنک اوزر نه یا خود فان بیعه سنک اوزر نه یا خود شرب خمر بیعه سنک
 اوزر نه ضرب ایلد یا خود قید و بند ایلد اگر اهل نه بویایی تا ول ایلد حلال اولوز زیرا و اشیانک حرام اولدی
 نص ایلد ثابت اولد در مادامکه بر نفسک یا خود بر عضولک تلنی خوف اولد یقینه بواشیانی تا ول ایلد جاز
 کورلوز (وان یقتل او قطع عضو ل) و اگر قتل ایلد یا خود قطع عضو ایلد اگر اهل اوله بود کر و لنان اشیانی تا ول
 ایلد حلال اولوز (و بانم بصیره علی التلف ان علم الا باحة کفی الخصة) یعنی قتل ایلد یا خود قطع عضو ایلد تهدید
 اولنان کسینه جان یا خود عضولک تلف ایلد کک صبر ایلد سله آتم اولوز اگر آند ایلد چکی فک مالک مباح اولد یعنی
 بلور سه اچلقی حالتده اولد یقینی کبی زیرا بر آدم آج اولد و بر حرام مبیعه بولوب بیعه سه و اچلقدن هلاک اولد آتم
 اولوز بصیرده ده اولان ضعیف اگر اهل اولنان کسینه به راجع در (وان کره علی انکفرا و سب النبی علیه السلام و قتل
 او قطع عضو رخص له اظهاره و قلبه مطمئن بالايمان و یو بر بالصبر علی التلف) و اگر بر کسینه کفر ایلد کک
 یا خود حضرت صلی الله علیه و سلم سبند قتل ایلد یا خود قطع ایلد اگر اهل اولد یقینی کفر و سب ایلد اگر
 اظهاره ایلد کده ترخیص اولوز قلبی ایمان ایلد مطمئن اولد یقینی حالده و اول تلف اولد یقینی نک یا خود عضولک
 تلفنه صبر ایلد یله شاب و مأجور اولوز ده اولان ضعیف مکره راجع در اظهاره ده اولان ضعیف کفر و سب
 راجع در قلبه ده اولان ضعیف نه مکره راجع در (ولا رخصه بغيره ما) و دخی قتل یا خود قطع عضولک غیر سله
 اظهاره بر رخصت و قدر زیرا شرب و حبس ایلد اول مکره علیک فعلی حلال اولوز (وان کره علی اتلاف مال
 مسلم یا حدهما رخص له و الختان علی المکره) و اگر بر کسینه قتل ایلد یا خود قطع عضو ایلد بر مسلم مالی اتلاف
 ایلد اگر اهل اولد اول مکره ایچون رخصت وارد که اول مالی اتلاف اولنان مالک نهانی مکره اولان کسینه نک
 اوزر نه در اجد همداد اولان ضعیف قتل ایلد قطع راجع در لکده اولان ضعیف مکره راجع در (و علی قتل او قطع
 عضو لا یرخص له ذلک) و اگر قتل ایلد یا خود قطع عضو ایلد بر امدل قتلنه یا خود قطع عضو ایلد اگر اهل اولد
 اول ذلک الفعل که قتل یا خود قطع در اکثر ترخیص اولوز قتلده ده اولان ضعیف سله راجع در (فان فعل

فان قصاص علی لکرم فقط) ایدی اکر اول مکرمه اولاد کسینه اول مکرمه علیه اولان فعلی ایشله قصاص مکرمه اولان کسینه نک اوزرینه در فقط امام ابو حنیفه قننده (وعند ابی یوسف لا یجب علی احد) و امام ابو یوسف قننده هیچ برینک اوزرینه لازم و واجب دکادر و امام زفر قننده فانک اوزرینه در فقط (ولو اکره علی ان یتردی من جبل فمقتل فدیته علی عاقله المکره) و یقن بر کسینه بر آخری بر طاغدن آنغه اکر ایا یسه اول مکرمه دخی کند و سن اول جلدن الفا ایله دیتی مکرمه اولان کسینه نک عاقله سی اوزرینه در امام ابو حنیفه قننده (وعند محمد علیه القصاص) و امام محمد قننده اول مکرمه اوزرینه در قصاص (وعند ابی یوسف فی ماله) و امام ابو یوسف قننده دیتی مکرمه اولان کسینه نک مالدده در دفته ده اولان ضعیف متردی اولان کسینه به راجعدر (ولو اکره یقتل علی نزد اوقاص نار او ما و کل مه لک فله الخیار فی الاقدام والصبر) و یقن بر کسینه بر آخری قتل ایله کند و سن بر یو کدن بردن الفا ایلمکه یا خود کند و سن بر ایشه اوقاص ایدوب هجوم ایلمکه یا خود بر صوبه الفا ایلمکه اکر ایه اولنسه و حال یو که ذکر اولنن اشیاء مثلاً نک هر برسی مه لکدر اول مکرمه ایچون اقدام ایدوب کند و سن الفا ایله ده و صبر ایدوب ایلمه ده و خیر و لعلق وارد در امام ابو حنیفه قننده (و قال بلزمه الصبر) و امامین دیدیلر که کالایم اولان صبر ایلمکدر زیر کند و نفسی الفا ایلمکه قتله مباشر در فقه ده اولان ضعیف مکرمه راجعدر (ولو وقت ناری سفینه ان صبر احترق وان اتی نفسه غرق فله الخیار عند الامام) و عند محمد بلزمه الثبات) بر کسینه بر سفینه ده اولسه و اول سفینه به آتش دوشنه اکر آنسه صبر ایلمه محترق اولور و اکر کند و سن ذکره آنسه غرق اولور ایدی اول کسینه امام ابو حنیفه قننده و خیر اولور و استر مه صبر ایلمسون و استر مه کند و سن ذکره الفا ایلمسون و امام محمد قننده اکر اول سفینه نک ایچنده فالوب ثابت اولقی لازمدر فقه ده اولان ضعیف سفینه ده اولانه راجعدر بلزمه ده اولان ضعیفه اکر راجعدر و ان اکره علی طلاق او اعتاق اولو کیل بهمانقدر و رجع بقیة الصبر علی المکره) و اکر بر کسینه بر کسینه فی خاتونک طلاق ایلمکه یا خود عیدی عتی ایلمکه یا خود یو ایکی شیدن برخی ایلمکه و کیل نصب ایلمکه اکر ایه یسه نافذ و صحیح اولور و اول عتی ایلمکه عید نک قیچی ایله مکرمه اولان کسینه نک اوزرینه رجوع ایدر کز مکرمه اولان کسینه معسر اولسون کز مومر اولسون زیر ایشان یسار و عار ایه شتت اولز (و کذا بنصف المهر لو اطلق قبل الدخول ولا رجوع لو بدده) و دخی مکرمه اوزرینه قبل الدخول نصف مهر ایله طلاق و بر سه رجوع اولز اکر مکرمه دخی اولسه بدده ده اولان ضعیفد خوله راجعدر (و صحیح بین المکره و نذره و ظهاره ولا یرجع بما غرم بسبب ذلك) یعنی مکرمه اولان کسینه نک عینی و نذری و ظهاری صحیح و جائزدر یو اشیاء سیله غرامه ایلمکه شیدله رجوع ایلمه نذره ده اولان ضعیف مکرمه راجعدر (و رجعه و ابلاؤه فیه و فیه و اسلامه) و دخی مکرمه اولان کسینه نک طلاق رجعی سی و ابلاوی و ابلاؤن فی یعنی رجوع ابلاوی و اسلامی صحیحدر و بر اهر عده که فسخه مختل اولیه اسکر ایه انک صحنه مانع اولز (لکن لا قتل فیه لو ارنه) لکن اکر ایدله اسلامه کلوب مکرمه مر تد اولانه قتل یو قدر فیه ده اولان ضعیف اکر ایدله مسلم اولانه راجعدر (ولا یصح ابرائه ولا ردنه فالتین بهما امراته) یعنی مکرمه اولان کسینه نک ابرائی و مر تد اولسی صحیح اولز ایدی یو قدر رجعه اکر ایدله مر تد اولان کسینه نک امر ایدی کند و دن باین اولز امر ایده ده اولان ضعیف مر تد راجعدر (فان ادعت بتحقیق ما ظهره و ادعی ان قلبه مطمئن بالایمان صدق) ایدی اکر زوجه کند و زوجنک اطهار ایلمکه رد نک تحقیقی دعوی ایه و زوج اولان کسینه قلبی ایمانه مطمئن اولدینی دعوی ایه زوج یو صورتده تصدیق اولور و زیر ارتداد عیان ایه الله تعالی اعتقاده متعلقدر اعتقاد ایه اکر ایدله متغیر اولز اظهرده اولان ضعیف مایه راجعدر و قبلده اولان ضعیف مکرمه راجعدر (ولو اکره علی الزنا فعل حد ما لم یکرهه السلطان) و اکر بر کسینه بر کسینه فی زنا ایلمکه اکر ایدوب اول دخی زنا یسه حد اولتور و مادامکه ای سلطان اکر ایدله و یقن سلطان اکر ایدله حد اولز (وعندهما لاحد علیه و به یقی) و امامین قننده اکر ایدله یو قدر یو قول ایله فتوی اولتور یعنی فتوی اولنسان اوزرینه در زیر اکر ایدله حدی متعلقدر

کتابخانه

حجر افشده منع معنای نه در اصطلاح شرعیه (و منع تفاد تصرف قول) یعنی تصرف قولینک تفاد منعی

المكدر ومصرف راحة الله عليك تصرف قولی دیدیکی تصرف فعلیدن اخترازدوری برانصرف فعلی منع اولنیز
(واسبابه اصغر والجنون والرق) یعنی جبر اولننه نك سبیلری اوچدور بری صغیردور زیرا صغیرك عقلی بودور
بواجلدن تصرفی غیر صحیح اولدی وبری جتوندور زیرا مجنون معدوم العقلدور بواجلدن تصرفی غیر صحیح وبری
رقدر زبر ارقیقو دیدن ده اولان نمی مولاسنه کدر ایدی تصرفی غیر نافذدور (فلا یصح تصرف صبی او عید بلا اذن
ولی اوسید) ایدی صغیرك اذن ولیسر تصرفی وعیدك اذن مولاسن تصرفی صحیح دکلدر (ولا تصرف الجنون
المغلوب بحال) ودخی مجنون مغلوبك تصرفی بر حالده صحیح دکلدر (ومن عقد منهم وهو عقله فوله مخیر بین ان
یحیزه او یفسخه) وشول ذکر اولنن کسنه لردن بری بر عقد ایسه و حال بود که اول کسنه اول عقدی تعقل ایلینوب
یعنی بیعك مالکی مالب وشرانك مالکی جالب اولدیغن بله ایدی اول کسنه نك ولیسی اول عقدی اجازت ایدوب
وفسخ ایانك میتده مخیر اولور منم ده اولان ضمیر صغیر و مجنون و رقیقه راجعدر بعقله ده اولان ضمیر بارزیه
راجعدر فوله ده اولان ضمیر من افظنه نه راجعدر و مجیزه ده و یفسخه ده اولان ضمیر بارزیه راجعدر (ومن انكف
منهم شیاً فعليه ضمانه) وشول ذکر اولنن کسنه لردن بری برشی انلاف ایسه انك اوزرینه ضمای واردر زیرا
بودن افعاله محجور علیهم دکلدر رفعلیه ده اولان ضمیر من لفظنه راجعدر (ولا یصح طلاق الصبی والمجنون ولا
اعتاقهما ولا اقرارهما) یعنی صبی ایله مجنونك طلاق واعتاق و اقراراری صحیح اولمز (وصح طلاق العبد و اقراره
فی حق نفسه لانی حق سیده) یعنی عبدك طلاق و کندن و نفسی حقه اقراراری صحیح و معتبرد سیدی حقه ده
صحیح دکلدر بوزر کیده اولان ضمیر عبد راجعدر (فلواقربال زمه بعد عتقه) بومال لافی حق سیده فوله
تفریدور یعنی جن عبد اولان کسنه بر کسنه به برمال اقرار ایسه عتقده نصیره مانع زائل اولور زمه ده اولان
ضمیر عبده راجعدر بعد عتقه ده اولان ضمیر نه اگر راجعدر (وان مجد او قود زمه فی الحال) یعنی مزبور عبد جن
حد ایله یا خود قود ایله اقرار ایسه اقرار ایله بیک حالده لازم اولور (ولا یجبر علی السقیه وان كان مبذرا) یعنی
سقیه اولان کسنه نك اوزرینه جبر بودور مالی مبذر یعنی تلف ایله ده (ومن باغ غیر رشید لا یسلم الیه ماله واکر
صبی اولان کسنه غیر رشید اولدنی حالده بالغ اولسه مالی اکتالمیم اولننه (ما لم یبلغ سنه خمساً وعشرین
فاذا بلغها دفع الیه) واکر اول بالغ و غیر رشید بکری بش یاشنه واصل اولمز سه اگر بکری بش یاشنه واصل
اولمز سه اکمالی دفع اولنه (وان لم یؤنس رشده) یعنی مال اکادفع اولنه واکر که انده رشده مشاهده واستیناس
اولمز ایسه ده (وان تصرف فیهِ قبل ذلک نفذ) واکر اول غیر رشید اولان کسنه بکری سنه به واصل اولزدن
اول ماله تصرف ایسه تصرفی نافذ اولور امام ابوحنیفه قننده (وعنده ما یجبر علی السقیه ولا بدفع الیه ماله
ما لم یؤنس رشده ولا یصح تصرفه) و امامین قننده سقیه اولان جبر اولنور و مالی اکادفع اولمز مادامکه رشید
اولسی مشاهده واستیناس اولننه و تصرف صحیح اولمز بوزر کیده اولان ضمیر سقیه راجعدر (فان باع لا ینفذ
وان فیهِ مصلحة اجازه الحاكم) واکر صبی اولان کسنه برشی بیع ایسه یعنی صحیح و نافذ اولمز واکر انده مصلحت
اولوب فائده واریسه حاکم انی اجازت ایدوب تنفیذ ایله (وان اعتق نفذ) واکر بر عبدی عتق ایسه نافذ و صحیح
اولور (وسعی العبد فی قیمته) صکره اول معتق اولان عبد کند و قیمته سعی ایدوب ادا ایلیه (وان دبر صح) واکر
بر عبدی مدبر ایله صحیح و نافذ اولور (فان مات قبل رشده سعی العبد فی قیمته مدبراً) واکر مولی اولان کسنه
رشید اولزدن اول فوت اولسه عبد اولان کسنه کند و قیمته مدبر اولدنی حالده سعی ایلیه زیرا موله عتق
اولور مدبر اولدنی حالده رشده ده اولان ضمیر صبی به راجعدر قیمته ده اولان ضمیر مدبره راجعدر (وبصح تزوجه
بهر المثل وان سحی اکثر بطلت الزیاده) یعنی غیر رشید اولان کسنه نك مهر مثلی ایله تزوج ایلسی صحیح واکر
مهر مثلیدن زیاده برشی تسبیح ایله باطله اولوز بر زیاده لکه ضرورت بودور تزوجه ده اولان ضمیر غیر رشیده
راجعدر (وتخرج زکاة مال السقیه) یعنی مالدار اولان سفیهك مالنك زکاتی اخراج اولنه زیرا واجبدر
(و یفق منه علیه وعلى من تلزمه نفقته) ودخی اول سفیهك مالندن کندیو و اوزرینه نفقه لری لازم اولان
کسنه (و اتفاق ایله زیر اسفاقت حقوق ابطال ایلمز نه ده اولان ضمیر ماله راجعدر نفقته ده اولان ضمیر
من لفظنه راجعدر) (ویدفع القاضي قدر الزکاة الیه لئودی بنفسه) یعنی قاضی اولان کسنه زکاة مقدارینی اول
سفیهك مالندن اخراج ایدوب اکتالمیم ایله ناکه زکاتی کند و ایله مستحقته ادا ایلیه زیرا کند و نیسته

محتاج بدر (و یوکل علیه امینا ان بودیها) وقاضی اولان کس نه اول سفید اوزر نه برامین وکیل ایلیه تا کیم
اول ز کافی حق اومسا کینه وبقیه اصنافه اداوند لمیم ایلیه وپوتر کیدلده اولان ضمائر سفیهه راجعدر بودی ساده
اولان ضمیر زکانه راجعدر (فان اراد حجة الاسلام لا یمتنع منها) واکراول سفیه اولان کس نه حج ایلمک مراد ایلیه
اندن منع ایلیه زیرا فرضدر (ولامن عمره واحدة) ودرخی عمره واحده دن منع اولغیه زیرا وجوبنده اختلاف
وارد رهناده اولان ضمیر حجة اسلامه راجعدر (وتدفع نفقته الی نفقة یفتی علیه فی الطریق لالیله) یعنی مزبور
سفیه حجه نیت و عزیمت ایلمک کده نفقه می وخرج راهی بر معتمد علیه نفقه ادمه دفع وتسلیم اولنه که انک اوزر نه
طر بقده منزل بمنزل اتفاق و صرف ایلیه واکادفع اولغیه زیرانلق ایلیوب بو طریقت غیر بدسته صرف ایلیه
پوتر کیده اولان ضمائر سفیهه راجعدر (وتصح منه الوصیه فی القرب و ابواب الخیر من الثلث) قریب جمع قریه در
حق تعالی به مقرب اولان عملدن عبارتدر یعنی مقربات طاعات و امثال ابواب خیرات ایله اول سفیه اولان
کس نه ثلث مالندن وصیت ایلمک صحیح و جائزدر (و یجوز علی المفتی المأجور والطیب الجاهل والمکاری المفسد
انفاقا) ودرخی مفتی ماچکه خلقت حیلله تعلیم ایدر و طیب جاهل ناسک ابدان واجساد لرین بلا علم افساد ایدر
و مکاری مفسد کد دایه می اولیوب ناسه کرا ایله دایه و برانفاقا جله می حج و یوم عناری ارتکاب ایلمدن زجر
اول و زجر می حوم مصنف و منع مفت دیسه و یجوز علی المفتی دیسه سندن اولی ایدی (لا یجوز علی فاسق و مفسد
اذا کان مصیلا له) یعنی فاسق و مفسد اولان کس نه لک اوزر نه حج اوزر نه حج اوزر نه حج اوزر نه حج اوزر نه حج
و غیره بذر اولسه (ولا علی مدیون) ودرخی مدیون اولان کس نه لک اوزر نه حج اوزر نه حج اوزر نه حج اوزر نه حج
ضایع اولور (ولا یجوز انقاضی ماله فی بل یحبسه ابد حیث یبینه هو بنفسه) یعنی قاضی اولان کس نه مدیون
اولان کس نه مالنی اوزر نه اولان دینی ادا ایلمک ایچون بیع ایلمسون بلکه انی مؤید حبس ایلیه تا کیم کند
مالنی کند و تفصیل بیع ایدوب غرمایه دفع ایلیه ماله ده اولان ضمیر مدیونه راجعدر فیله ده اولان ضمیر نه
راجعدر یحبسه ده اولان ضمیر بارز مدیونه راجعدر بیعه ده اولان ضمیر ماله راجعدر بیعه ده اولان ضمیر نه
ماله راجعدر (فان کان ماله من جنس دیسه ادا له الحاکم منه) واکراول مدیونک دخی موجود اولان مالی جنس
دیشدن اولورسه حاکم اول دینی اول مالندن ادا ایلیه (و یصح احد النقدین بالآخر استحضانا) واکراول مدیونک
دینی دراهم اولوب مالی دنایر اولسه یاخود برعکس اولسه قاضی اولان کس نه ابکی تقدک برین اول آخره
استحضانا بیع ایلیه و قیاس بیع اولغیه قدر (وعندهما یجوز علیه ان یتطلب غرمایه و اما من قنده اوزر نه حج اولنه
اکر غرمایه انی طلب ایدر لک غرمایه ده اولان ضمیر مدیونه راجعدر (و یمنع من التصرف والاقرار) یعنی
مدیون اولان کند و مالندن غیر کس نه بر دین یاخود بر عین اولان شیشه اقرار ایدان منع اولور (و یصح
الحاکم ماله ان استع و یضمه بین غرمایه بالخصص) و حاکم اولان کس نه اول مدیونک مالی بیع ایدوب غرمایه
یتده حصصه لری حسب حقه قسمت ایلیه زیرایع مدیونک اوزر نه لازمدر دینی ادا ایلمک ایچون وجوب امتناع
ایلیه حاکم بیع ایدوب ماله ده اولان ضمیر مدیونه راجعدر غرمایه ده اولان ضمیر نه اکارا جعدر (وان اقر حال
حجره لزمه بعد قضاء دیونه لای الخال) واکر مدیون اولان کس نه حال حجره بر کس نه بر شئی اقرار ایلمه
دیونتی قضا ایلمک کد نصکره اول شیشه ادا می لازم اولور اول سالد لازم اولور حجره ده اولان ضمیر مدیونه راجعدر
لزمه ده اولان ضمیر مدیون اولان شیشه راجعدر دیونه ده اولان ضمیر نه مدیونه راجعدر (و یفتی من مال المفسد
علیه و علی من لزمه نفقته) یعنی مفسد اولان مدیونک کند و مالندن کند و به واکان نفقه می لازم اولان
کس نه لک اوزر نه اتفاق اولنه زیرایع مدیونک مصلحتی غرمایه مصلحتی اوزر نه مقدمدر علیه ده اولان ضمیر
مفسله راجعدر لزمه ده اولان ضمیر نه اکارا جعدر نفقته ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان من لفظنه راجعدر
و انقضی علی قرائه مالی بیع ماله لا امتناع) یعنی مدیونک مالی بیع ایلمه ده امتناع ایلمنده فتوی امامین قولی
اوزر نه در محصل بیع اول مفسد مدیون مالی بیع ایلمه ده امتناع ایلمه امامین قولی اوزر نه بیع اولور ماله ده
اولان ضمیر مدیونه راجعدر لا امتناعه ده اولان ضمیر نه اکارا جعدر (و یمنع انفقود ثم العروش ثم العقار)
یعنی بیع مدیونک مالی قضا مدیون ایچون بیع اداغتی مراد اولنه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه
اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه اولانه

(و یترک له دست من ثیاب یذنه و قیل داستان) وحقن مدیونک انوایی بیع اولنسه اکبر قات قوب الیقوبوب
ترک ایدر کند و بدی انوایندن و برروایده ابکی قات دینلدیکه بر قاتی بیقاندقده اول بر قاتی کیه (ومن افلس
وعنده متاع رجل شراء منه قرب المال اسوة الغرماء) وشول کس نه که مقلد اوله و یاتده بر و حاکم متاعی
بولنه که اندن اشترایا بش اوله ایدر یومتاع صاحبی ایله سائر ارباب دیون برابردر یعنی یومتاع صاحبنه سائر
غرمایه و برلایکی کبی و برلایه و اول متاعی اخذ ایلمک ایله اندر دن متاع اولیه (فصل) یوفصل حد بلوغک احکامی
بیاتده در (یحکم بلوغ الغلام بالا احتلام والا نزال والا حبال) یعنی صبیذک بالغ اولسی احتلام ایله یاخود انزال
می ایله یاخود حبال ایله یعنی خاتونی بوکلی ایلمکله حکم اولور و زجر اجماعه و ندر امارات بلوغدر (و بلوغ الجارية
بالخیض والا احتلام والحبل) ودرخی جاریه نک یعنی ترک بالغه اولسی حیض کور مکانه یاخود احتلام ایله یاخود
حبل ایله یعنی حبلی اولای ایلمک اولور و جاریه بلوغده انزال ذکر ایدر زیرا کورولسی نادر در (فان لم یوجد
شی من ذلك فاذا تم له ثانی عشرة سنة و اما سبع عشرة سنة) واکر بود کراولان علامتدن بر شئی بولغزایسه
ایدر یقن غلام اون سکر باشد و اصل اولوب تمام اولسه بالغ اولنسه حکم اولور و جاریه اون بدی باشد
و اصل اولوب تمام اولسه بلوغنه حکم اولور اما مابو حقیقه قنده (وعندهما اذا تم خمس عشرة سنة فیهما)
واما من قنده یقن غلام و جاریه ده اون بش سنه تمام اولسه حد بلوغه و اصل اولور و بالغ حکمنده اولور
(وهو رواية عن الامام) و بوا امامین قوللری ابو حنیفه دن روایت اولغی بر قولدر (و یه یفتی) و یونک ایله فتوی
اولور یعنی فتوی امامین قوللری اوزر نه در (وادی مدته له اثنا عشرة سنة و لها تسع سنین) یعنی بلوغک
ادی مدتی غلام حقیقه اون ابکی سنه در و جاریه حقیقه طقوز سنه در مدته ده اولان ضمیر بلوغه راجعدر لک ده
اولان ضمیر غلامه راجعدر لک ده اولان ضمیر جاریه راجعدر (واذا ارقا و قال لا یبلغنا صدقنا و کانا کالبغ حکما)
و حقن غلام ایله جاریه مراعات اولسه یعنی حد بلوغه و اصل اولسه لک و بالغ اولدق دیسه لک تصدیق اولور
و بوا بکیسی حکما بالغ کبی اولور لک مائت تصدیق اولور

کتاب المأذون

بوکاید حجدر فنک اولوب مأذون اولان عبدلک احوالی بیان ایدر مأذون لغتده اذندن مستفیدر که فنک حج
و اطلاق معنایه در و اصطلاح فقه اده (الاذن فنک الحج و اسقاط الحق) دیوتعرف ایلمکدر یعنی اذن بر عبدلک
اوزر نه اولان حجری فنک ایدوب حق اسقاط ایلمکدر زیراعبد و قد نصکره اهل تصرف اولور لکن مولانک
حق ایچون تصرفدن منع اولندی و چون سید اذن و بره حقنی اسقاط ایلمک اولور (ثم تصرف العبد بالیسه)
یعنی اذند نصکره مزبور عبدا نده اولان اهلیت ایله تصرف ایلیه (فلا تلزم یسه عهده ولا یثوقت) یعنی بیع
عبد مأذون اولان کس نه بر شئی اشترایا بلسه سید اولان کس نه به اول عبدلک اشترایا بکی شیشک عهده می یعنی
عهده سندن چیقوب بیاس و یرمک اکالازم دکادر و اذن دخی بروقتله موقت اواز سیده ده اولان ضمیر مأذونه
راجعدر عهده ده اولان ضمیر اشترایا اولان شیشه راجعدر (فلواذن له یوما فهو مأذون و انما الی ان یحجر عایه
ولا یخصص) ایدی یقن مولی اولان کس نه کند و عهده کونلردن برکونده اذن و برسه علی الدوام مأذون
حکمنده اولور تا کیم نه مولایم انک اوزر نه تکرار حج ایلیه صکره نه محجور علیه اولور و اول سیدلک
و بر دیک اذن بر نوله تخصیص اوانزله ده اولان ضمیر عبده راجعدر علیه ده اولان ضمیر مأذونه راجعدر (فاذا
اذن له فی نوع من التجارة کان مأذونا فی سائر انواع) و یقن مولی اولان کس نه کند و عهده انواع تجارندن
بر نوه اذن و برسه سائر انواعه مأذون اولور (و یثبت صریحا و دلالة بیان رأی عبده بیع و بشتی فسکت سوا
کان البیع للمولی و لغيره و یا مراه و یغیرا مراه صریحا او فاسدا) یعنی اذن هم صریحا و هم دلالة ثابت اولور یعنی
صراحت طریقه بقیه و دلالت طریقه بقیه ثابت اولور (مثلا) سید اولان کس نه کند و عهده بیع و شرایا بکر
کوروب سکوت ایلمه کرک بیع مولانک اولسون کرک غیر بسک اولسون امریه اولسون و کرک امریه
اولسون کرک بیع صحیح اولسون کرک فاسد اولسون عهده ده اولان ضمیر سیدر راجعدر لک غیره ده اولان و ما بعد نه
اولان ضمیر مولایه راجعدر (ولما مأذون اذا عاملا بشرا شئی بعینه او طام الا کل اوتیاب الکسوة ان بیع
و بشتی) ودرخی اذن عام ایله مأذون اولان عبده بیع و شرایا بک جائز و صحیحدر اما بر شئی معینک شرایا بک

اول ما ذونه ثقی قد ایدوب تسلیم الی زدن اول سلم الی من ماقطاولور زرامولی ایچون عبدی اوزونه دین واجب
اولز اوله ان لایسله حتی یاخذ غنمه (ودخی مولی ایچون جائز در که اول میبسی ارل ما ذونه تسلیم ایله تا کم غنمی
اخذ ایله زرا یا بعل بدی میبعل اوزرندن زائل اولز غنی قبض الی صیحه (وبعضن السید باع ثانیه المأذون مدیونا
الافل من فیتته ومن الدین) یعنی سید اولان کسسه اول عبد ما ذونی مدیون اولدینی حالده عتق الی سید اول
ما ذونک فیتندن و دیتندن اقل اولان قدره ضامن اولور زرا غرمانک حتی کند ورجه منه متعلقدر (وما زاد
من دینه علی فیتته طوبی به معتقا) یعنی اول ما ذونک فیتندن زیاده اولان دینی الیه معتق اولدینی حالده مطالبه
اولور برابر دیتنده مسترددر (وان باعه وهو مدیون مستغرق وعبیه من ثمره مدیون ما اجازد یبعه واخذ
غنمه او تضحین ای شأ من السید او المشتري فیتته) و اگر مولی اولان کسسه ما ذون اولان عبدی بیع ایله
و حال بوکه اول ما ذون اولان کسسه مدیون مستغرق در و آتی مشتری اولان کسسه غائب ایله غرمان ایچون
جائز در که اول بعی اجازت ایدوب غنمی اخذ ایله و با خود سید ایله مشتری کسسه هر قفسی استرله فیتتی تضحین
ایدر (فان ضمنوا السید ثم رد علیه بعیب رجوع علیهم بالقیة و عدوهم فی العبد) ایدی اگر غرمان اولان
کسسه اول ما ذونک فیتتی سیده تضحین ایندرسه (صکره اول عبد بر عیب سیدله رد اولنسه سید اولان کسسه
فیتیل اول غرمانک اوزر لسه رجوع ایله و اول غرمانک حقاری اول عبده عودت ایدوب رجوع ایدر
(وان باعه واعلم بکونه مدیونا فخر ما یرد البیع ان لم یصل غنمه الیه) و اگر سید اولان کسسه اول ما ذونی بیع ایله
و مشتری اولان کسسه یه اول ما ذونک مدیون اولدینی بلدرسه غرمان ایچون جائز در که اول بعی رد ایله را کر اول
میبعل غنی اندره و اصل اولز ایسه زیر حقاری اکامتعلقدر و باعه ده اولان خیر بارزه اذونه راجعدر بکونه ده
اولان خیرینه اکارا جعدر غنمه ده اولان خیرینه اکارا جعدر (وان وصل ولا تحایاة فی البیع فلا) و اگر غن
و اصل اولورسه یعهده محایاة اولز او یه اوله اول بعی رد ایله را حقاری واصل اولد بقیچون (فان غاب البایع
فالمشتري لیس خصما لیم ان انکر الدین) و اگر باع اولان کسسه غائب اوله مشتری اولان کسسه اندره خصم
اولز اگر مشتری اولان کسسه اول دینی انکار ایدر ده (وعند ابی یوسف هو خصم ویقضى لهم بالدین) و امام
ابو یوسف قنده اول مشتری خصمدر و اول خصلره دین الیه قضا اولور (ومن قال انا عبد فلان فاشترى و باع
لخصمه كما مذون) و شول کسسه که بن فلانک عبیدم دیو اعتراف و اقرار ایله و بر الای خلق الیه بیع و شر ایله آلت
حکمی ما ذونک حکمی کیدر (الا انه لا یباع فی الدین مالم یقر میده باذنه) الا شوقدر و اردر که بن فلانک عبیدم
دین کسسه دینه بیع اولغیه مادامکه سیدی اکا اذن و یردیکته اقرار و یرمیه (فصل) و فصل صی الیه معتوه اولان
کسسه را احکامی بیاتنده در (تصرف الصبی ان نفع کالاسلام و قبول الهبة و الصدقة صح بلاذن) یعنی صبی
اولان کسسه نفع تصرفی مثلا اسلام کبی و قبول هبه و صدقه کبی شیتدره و اگر نفع و ارایسه و ایستک اذینسر صحیح
اولور (وان ضرر کالطلاق و الاعتاق فلا یبذل) و اگر اول صینک تصرفنده ضرر و ارایسه مثلا طلاق و عتاق
کبی صحیح اولز اگر اذن الیه ده اولورسه (وان احتماهما کالبیع و الشراء صح بلاذن لا بدونه) و اگر اول صینک
تصرفنده نفع الیه ضرر لاحتماالی اولور ایسه مثلا بیع و شرا اذن الیه صحیح اولور و اذینسر صحیح اولز احتماهما ده
اولان خیر تثنیه نفع الیه ضرر راجعدر بدونه ده اولان خیر اذنه راجعدر (فان اذن للصبی فی التجارة ابوه
او جده عند عدمه او وصی احدهما او اناضی) و اگر اول صبی اولان کسسه یه بابایی یا خود جوی باباسنک عدی
قنده تجارت الیه که اذن و یرسه یا خود یرسک و صبی اولان کسسه اذن و یرسه یا خود قاضی اولان کسسه اذن
و یرسه حکمه حکم لیه المأذون) ایدی بو صینک حکمی عبده ما ذون حکمی کیدر (بشرط ان یعقل کون
البیع مالم یملک و الشراء مالم یلله) یعنی صینک ما ذون حکمده اولمسی بعلک ملکی مالم و شر ایله ملکی
جالب اولدینی فقل الیه کلکی شرطدر ابوده ده و ابوده ده اولان خیر لصبی یه راجعدر عده ده اولان خیر اذنه
راجعدر (فلو اقرتانی یده من کسبه او اقرت من کسبه او اقرت من کسبه) ایدی بقی عاتل اولان صبی بدنده کند و کسندن اولان شیل
یا خود کاحاصل اولان برانه بر آخره اقرار ایله صحیح اولور زرا بجز اذن الیه منع اولدیشدر و یرکیده اولان
خیر لصبی یه راجعدر (والمعتوه بمنزلة الصبی) یعنی معتوه اولان شخص صبی منزله سنده در نفع ایدن احکامده
(تصرف الوصی و اناضی لعیل انقیم) یعنی وصینک یا خود قاضینک تیم اولان کسسه نفع اذن و یرماری

(کتاب الغصب)

ممنصف رجة الله علیه و کاید غاصب اولان کسسه نفع احکامی یه ان ایدوب غصبک معنای لغتده کر ل مال اولسون
کر ل غیری اولسون ظلم و جبر اخذ ایله کدر و اصطلاح فقها ده (هو اذالة اليد المحقة باذات اليد المبطله) یعنی
صاحب حق اولان کسسه نفع ایدوب صاحب باطل اولان کسسه نفع ایدوب اثبات و وضع ایله کدر
(فان خذام العبد و جل الدابة غصب لا یلوس علی البساط) ایدی بر کسسه نفع ایدوب استخدا ام ایله و دانه منه
بر شقی تحمیل ایله غصب را با بساطی اوزر لسه اوزر مرق غصب دکدر و زرا اوزر مرق الیه و ابساطده صاحبک
یدی رفع اولز (و حکمه الاثم ان علم) یعنی غصب ایدو نفع حکمی اثم و کاهکار اولقدر اگر اول غصب ایدو یکی شی
مال غیر اولوب غصب ایدو بکن بلورسه حکمه ده اولان خیر غصبه راجعدر (و وجوب رد عینه فی مکان غصبه
ان کانت باقیة و الضمان لو هلکت) یعنی غصب ایله نفع حکمی اثم و کاهکار ایدو یکی و بر حکمی دخی اول
غصب ایدو یکی عینی نه غصب ایدو یکی مکانده صاحب نه رد ایله منک واجب اولمسی در اگر اول غصب ایدو یکی
عین قائم و باقی ایسه و ضمان واجب اولور بقی اول عین دلاک اوله عینه ده و غصبه ده اولان خیر مضمونه
راجعدر (فی المثل کالکلی و الوری و العدوی استقارب یجب مثله) ایدی کیلی کبی و وزنی کبی و تقارب اولان
عدد کبی مثله ده مثلی واجب اولور (فان انقطع المثل تجب فیتته يوم النصوصه) ایدی بقی اول مثلی منقطع و غیر
وجود اوله يوم النصوصه ده اولان فیتتی لازم اولور (وقال ابو یوسف يوم الغصب) و امام ابو یوسف دیکه يوم
الغصبه اولان فیتتی واجب اولور (وقال محمد يوم الاقطاع) و امام محمد دیکه يوم الاقطاع ده اولان فیتتی
واجب اولور (وفی الاقیمی کالعدوی المتفاوت و الی الخلو ط بالشمیر یجب فیتته يوم الغصب اجماعا) یعنی متقوم
اولان شیده متفاوت اولان عدوی کبی و اوبه ایله مخلوط اولان بغدادی کبی اجماع ثلثه اوله يوم الغصبه اولان
فیتتی واجب اولور زرا مثلی یوقدر (فان ادعی الهلاک حبس حتی یعلم انه لو کان باقی الاظهره ثم قضی علیه بالبدل
ایدی اگر غاصب اولان کسسه اول مفصوبک هلاک اوله من اذاعا ایسه حبس اولور تا کم یبلکه که اول مفصوب
اولان شی باقی اولدیدی غاصب آتی اطم سار ایدر دی اند نصکره اوزر نه بدل الیه قضا و حکم اولور و نه ده اولان
خیر غصب اولان شیده راجعدر لاطهره ده اولان خیرینه اکارا جعدر (والله صی اثم و قیما ینقل فلو غصب
عقار اقله فی یده لا یضمن) یعنی غصب تصور اولز لا متقول اولان شیده اوله اوله بقی بر کسسه بر عقار
غصب ایلیوب بدنده هلاک اوله اکاضامن اولز امام ابو حنیفه قنده (خلا فالحمد) امام محمد ایچون خلاف
وارد یعنی آفت قنده فیتتی واجب اولور فی یده ده اولان خیر مضمونه راجعدر (وما نقص منه بقوله کسکاه
و زوجه ضخته) و شول مقدار که عین مفصوبه دن کند و فی الیه ناقص اولمش اوله (مثلا) اومنه مضمونه ده ما کن
اوله سیه ناقص اولمش کبی و بر ارشده زراعت ایلیوب ارض زراعت الیه ناقص اولمش کبی اکاضامن اولور و نه
ثلثه قنده منه ده اولان خیر مضمونه راجعدر ضخته ده اولان خیرینه اکارا جعدر باقی خیر زراعت راجعدر
(و یاخذ رأس ماله و یصدق بالفضل) یعنی اول ارضی غصب ایلیوب زراعت ایلیوب کسسه کند و رأس مالتی که
زراعت صرف ایله یکی الحقه در اخذ ایدوب فاضل اولان مقدار الیه تصدق ایله امام ابو حنیفه ایله امام محمد قنده
(وعند ابی یوسف لا یصدق به) امام ابو یوسف قنده اول فضل الیه تصدق ایله یه ده اولان خیر فضل راجعدر
و کذا و اشتغل العبد المعصوب فنقصه الا شغال) و دخی بقی مفصوب اولان عبد برایش اشمیه و اول ایش آتی
تقیص ایله مثلا غاصب اولان کسسه غصب ایدو یکی عبیدی اجاره یه و یرسه اجاره سیدله غنی ناقص اوله اول
نقصانه ضامنه اولور (اوابر المستعار و نقص یضمن النقصان) و یا خوده مستعار اولان کسسه استاره ایدو یکی
عینی بر کسسه یه اجاره یه و یره و اجاره سیدله ناقص اوله نقصانه ضامنه اولور (وما فضل من الغلة و الاجرة
تصدق به) و شول مقدار که غله دن و اجرت دن فاضل اولمش اوله انکه تصدق ایله امام ابو حنیفه ایله امام محمد
قنده (خلا فاه) و امام ابو یوسف ایچون خلاف وارد و زرا ایش قنده فاضل الیه تصدق ایله (وان تصرف
فی النصب او الودیعة فربح و هه ایضمان بالنصبین تصدق بالربح) و اگر غاصب اولان کسسه اول غصب ایدو یکی
شیده یا خود یا تنده اولان و یرسه ده تصرف ایله و کار بچ حاصل اوله و حال بوکه اول مفصوب ایله و یرسه

(ولو برهن كل من المالك والغاصب على الهلاك عند الاخر فيمنه الغاصب اولى) واكر مالك ايله غاصبك هر برى
 آخر قنده اول عين مقصوبه نك هلاك اولد بغنه برهنه ايلسه (غاصب اولان كسنة نك جنبه سى اولد رمام محمد
 قنده) (خلافة لابي يوسف) ابو يوسف ايچون بومستله ده خلاف وارد رزرا ابو يوسف قنده مالكلت ينه سى
 اولدور (ومن غصب عبدا فباعه فضته نفذ به) وشول كسنة كه بر كسنة نك عبدنى غصب ايليوب سى ايلسه
 صكره مالك اولان كسنة كه اول عبدك قيتنى اكا تضيبن ايند ير سه بيع نافذ و صحيح اولور فباعه ده اولان ضمير بارز
 عبد مر راجعدر فضته ده اولان ضمير بارز غاصبه راجعدر يعه ده اولان ضمير ينه غاصبه راجعدر (وان اعتقه
 فضته لا ينفذ عتقه) واكر غاصب اولان كسنة اول غصب ايلد يكي عبدى اعتاق ايلسه صكره مالك اتى تضيبن
 ايند ير سه عتقى نافذ و صحيح اولور اعتقه ده اولان ضمير بارز عبد مر راجعدر (وزوائد المفصوب غير مضرونة مالم
 يتعد فيها او ينعها بعد طلب المالك اياها سواء كانت متصله كالحسن والسن او منفصلة كالولد والتمرة) يعنى غصب
 اولان نك زوائد غير مضرونة در مادامكه غاصب آنده تعدي ايتيه ودخلى اتى مالكلت طلبند صكره منع
 ايليه كرك اول حاصل اولان زوائد متصله اولسون حسن وسننل ككي كرك منفصله اولسون ولد وميوه ككي
 ضيله اولان ضمير زوائد راجعدر يته هاده اولان ضمير ينه اكار راجعدر ايا هاده اولان ضمير ينه اكار
 راجعدر (وان نقصت الجارية بالولد في يد الغاصب ضمن نقصانها ويحجر بقية الولد) واكر غصب اولان جاريه
 غاصب اولان كسنة نك ينده ولادت ايندوب ولادى بييله ناقص اولسه غاصب اولان كسنة نقصانته ضامن
 اولور ودخلى اول طوغن ولد قيتنه جبر اولور (وبالفرة) وبالفرة وياخود اول ولد غره سسه جبر اولور (ان وقت
 اكر قيت ولد ايله غره نقصانته وقاليد سه وقياس تركيب ان وقت ايندى تأمل اولسه نقصانته ضامن
 جاريه به راجعدر (ولو زنى بامة غصبها فردا حاملا فولدت فانت بها ضمن قيمتها يوم علوقها بخلاف الطرة
 وعند همل لا يضمن في الامة ايضا) يعنى بقر كسنة غصب ايلد يكي امه به زنايدوب حامله اولسه والى حامله
 اولد يقي حلاله صاحبنه رد ايلسه رد اولد قد نصكره سلى وضع ايليوب وفات ايلسه مزبور غاصب اول امه نك
 طوتد يقي كونده اولان قيتنه ضامن اولور وجره اولان خاتون امه نك خلافيدي يعنى بقر بر حرمي غصب
 ايندوب اكر ايله زنا ايلسه صكره حامله اولوب وضع جل ايلسه ضامن اولور وامامين قنده امه ده دخلى ضامن
 اولور جرعه اولد يقي ككي لكن حلت نقصانته ضامن اولور يه هاده اولان ضمير ولاده به راجعدر باقى ضمير امه به
 راجعدر (ولوردها سجومة فانت لا يضمن) وچن اول غصب ايلد يكي امه به سجومه ايكين يعنى سته مر ضنه
 مبتلى اولد يقي حلاله مالكنه رد ايليوب صكره وفات ايله ضامن اولور انجق حائلت تقيض ايلد يكي شيعه ضامن
 اولور وده هاده اولان ضمير امه به راجعدر (وكذا الوقت عند فردها جلدت فانت منه) ودخلى بقر غصب
 اولان جاريه غاصب اولان كسنة نك ينده زنا ايلسه صكره ادى صاحبنه رد ايلسه رد اولد قد نصكره جلد
 اولسه يعنى اكار حذر ناي شرب ايليوب اتد صكره وفات ايلسه ضامن اولور راجعدر غير متلفد رنده ده
 اولان ضمير جلد راجعدر (ولا يضمن منافع ما غصبه سواء مكنته او عطله) ودخلى غاصب اولان كسنة غصب
 ايلد يكي دارك منافعه ضامن اولور كرك اولد اوده ساكن اولسون كرك اولميوه معطل اولسون بوز كيبده
 اولان ضمير ما قبلنده اولان ميه راجعدر (الا في الوقت) بكر غصب ايلد يكي دار وقت اوله اولر مانده منافعه
 ضامن اولور (ان كان من غصبه اولد يقي بقر) وخرامه اكر جبر ياد سلف (دخلى مسلم اولان كسنة نك
 خرقى باخود خنز يري اتلاف ايلك ايله ضمان بوقدر زير اخر وخنزير مسلم قنده غير متقوم در خنزير ده اولان
 ضمير ماله راجعدر (ومن اتلفه فيما لو كان له) يعنى اتلاف ايلد يكي خرقى باخود خنزيرك قيتنه ضامن
 اولور بقر ذبيح اولسه (زير ابو ابيسبي ذى حنن مال مشغور مسرور بى سبب دى خردى من مثلها)
 واكر ذى اولان كسنة كندوكي اولان ذميتك غصب ايلد يكي خرقى اتلاف ايلسه اول ارقه ايلد يكي خرق
 مثلته ضامن اولور ثله هاده اولان ضمير خره راجعدر (ولا ضمان بانلاف الميتة ولو لدى) ودخلى بر كسنة نك
 ميتة من اتلاف ايلكه ضمان بوقدر ميتكه اولور سه زير ميته هج بر ينده مال دكدر (ولا بانلاف متروك
 التسمية عدا ولو لم يبيح) ودخلى عدا وقصد طر بيله تسهيه سى ترك اولوش ذبيحه اتلاف ايلسه ضمان
 بوقدر اكر كه اول ذبيحه ترك تسهيه جاز و سباح كورن كسنة نكده اولور سه مجبه ده اولان ضمير ترك تسهيه به

راجعدر وان غصب خرم سلم نخلها بما لا قيمة له اخذها المالك بلا شئ) واكر بر كسنة بر مسلم خرقى غصب ايليوب
 اتى قيتنى ازيلان شئ ايله تخليل ايدوب سر كه ايلسه مثلا اتى كركدرن كوشه وكوشندون كوكه به نقل ايلكه
 مالك اتى بر شئ سزاخذ ايليه زير تخليل بر شئ تطهير ايلك مر ته سنده در نخلها اده اولان ضمير خره راجعدر
 له ده اولان ضمير ينه خره راجعدر (فلواتلفها الغاصب ضمنا لا تلفت) ايمدى بقر اول غاصب اولان كسنة
 غصب ايلد يكي خرى سر كه ايليوب اتلاف ايلسه اكار ضامن اولور كندى نفسى ايله تلف اولسه اكار ضامن اولور
 اتلاف هاده اولان ضمير خره راجعدر (وان خلل بالفسخ ملح ملكه ولا شئ عليه) وكر غاصب اول غصب ايلد يكي
 خرى بره قدر طر و اتلاف ايلكه تخليل ايلسه ابو حنيفة قنده اكار مالك اولور واوزر ته بر شئ بوقدر (وعنده هما
 ياخذها المالك ان شاء و بوقدر وزن الملح من الخلل) وامامين قنده مالك اولان كسنة استر سه اول خرى اخذ ايليه
 راول سر كه دن القساو لثان طوزك وزنى ودارنى رد ايليه ياخذ هاده اولان ضمير خره راجعدر (فلواتلفها
 الغاصب لا يضمن خلافا لهما) ايمدى بقر غاصب اولان كسنة اول سر كه اولان خرى ارقه ايلسه ضامن اولور
 وامامين ايچون خلاف وارد رتقدم ايدن مسئله ده اولان خلاف ككي زير انزل كركدرنده ضامن اولور (وان خللها
 باقاه خلل ملكها ولا شئ للمالك عند الامام) واكر غاصب اولان كسنة اول غصب ايلد يكي خرى اوزر ينه خلل
 القابل ككه تخليل ايلسه اكار مالك اولور و مالك اولان كسنة يه فسه بوقدر رمام ابو حنيفة قنده (وكذا عند محمد
 ان تحلل من ما عتقا) ودخلى امام محمد قنده مالك اولان كسنة يه بر شئ بوقدر اكار اول خرم ساعنده مختل اولوب
 سر كه اولد يسه (والا فخلل بينهما على قدر ملكها) واكر اول خرم اول ساعنده مختل اولر ايلسه اول خل مالك ايله
 غصبك ما يندرند تقسيم اولور مال ككرى مقدار شيعه يته ماله وملك هاده اولان ضمير مالك ايله غاصبه
 راجعدر (وان غصب جلد ميتة فذبحه بما لا قيمة له اخذها المالك بلا شئ) واكر بر يته نك دوسن غصب ايليوب
 قيتنى بقر بر شئله دباغت ايدوب مال ايلسه مثلا تراب وشمن ككي مالك اولان كسنة اتى بر شئ سزاخذ ايليه
 ذريغه ده اولان ضمير جلد راجعدر له ده اولان ضمير ما قبلنده اولان ميه راجعدر اخذ هاده اولان ضمير ينه جلد
 راجعدر (فلواتلفه الغاصب ضمن قيمته مدبوغ وقيل طاهر اغير مدبوغ) ايمدى بقر غاصب اولان كسنة اول
 دباغت اولوش در بى اتلاف ايلسه قيتنه ضامن اولور اتلاف ده اولان ضمير دباغت اولوش درى به راجعدر
 (وان ذبغه بماله قيمة ياخذها المالك ويرد ما زاد الدبغ بان يقوم مدبوغا رد كيا غير مدبوغ ويرد فضل ما بينهما) واكر
 اول غاصب اولان كسنة اول غصب ايلد يكي جلد ميتة يه قيتنى ودر شئله دباغت ايدوب مال ايلسه مالك اتى
 اخذ ايليه واول دباغه نك ز ياده ايلد يكي شئى رد ايليه مثلا مدبوغ اولد يقي آيه ذكاه غير مدبوغ اولد يقي تقويم
 اولور ايكين سلك ما قبلنده اولان ضلى رد ايليه دفعه ده اولان ضمير جلد ميتة به راجعدر له ده اولان ضمير ماله
 راجعدر ياخذ هاده اولان ضمير ينه جلد راجعدر (ولا غاصب ان يحبس حتى يستوفى حقه ودخلى غاصب ايچون
 اول مقصوفى حبس ايلكك وارد رتا كيم اولان حقى استيفاء ايليه مثلا بايع اولان كسنة نك ميبى استيفاء من
 ايچون حبس ايلد يكي ككي يحبس ده اولان ضمير مقصوبه راجعدر حقه ده اولان ضمير غاصبه راجعدر
 (وان اتلفه لا يضمن) واكر غاصب اولان كسنة اول جلدى اتلاف ايلسه قيتنه ضامن اولور ابو حنيفة قنده
 (وعنده هما يضمنه مدبوغا الا قدر ما زاد الدبغ) وامامين قنده اول جلد مدبوغ اولد يقي حلاله ضامن اولور
 الا دباغه نك ز ياده ايلد يكي مقداره ضامن اولور زير مالكلت ملكى اوزر ينه باقيد ر اتلفه ده اولان ضمير ملكه
 راجعدر (ولو تلف لا يضمن انفاضا) وچن اول غصب اولان جلد كند ونفسيله تلف اوله اتفاق اتفه ايله غاصب
 اكار ضامن اولور (ومن كسر مسلما بر بطا او بطلا او من مارا او دقا او اراق له سكر او منصفه ضمن قيمته لغير ليه) وشول
 كسنة كه بر مسلم بر بطا يعنى قيو زنى باخود بطلى يعنى طرا و اى باخود مزمارنى يعنى زور ناسى وياخود دقنى
 يعنى دائره سنى كسر ايلسه وياخود سكرنى ايكى قحه ايله يه سكره اولان شرابى وياخود نصف اولان يعنى
 بشوب نصفى ذاهبه اولان سكرنى ارقه ايدوب دو كسه اكار ضامن اولور يعنى قيتنه ضامن اولور ابو حنيفة قنده
 بقر بذكر اوانان الات وسكرات غير ليه وايچون اولسه (ويصح بيع هذه الاشياء) يعنى بقر كراولنانك بيعى جائز
 و صحيح اولور (ولا لا يضمن ولا يجوز بيعها وعليه الفتوى) وامامين ديد يلكه بقر كراولنانك اشياى كسر و ارقه
 ايلكه ضامن اولور ودخلى بيع اولملى صحيح و جائز دكدر فتوى دخلى بونك اوزر ينه در بيعه هاده اولان ضمير

متصل اولشدرده اولان ضمیر مشتری به راجعدر (وان اشتری الارض مع ضمیر غیر مشتری فاعتر
فی بد اخذ مع التمسع مع التمسع) یعنی اگر مشتری اولان کسسه ارضی بر غیر مشتری یا خود غیر مشتری الو
کند و بده غیر اولسه اخذ ایدوب اشترایله شفعه اولان کسسه اول ارضی ایچنده اولان غیر ایدو ذکر اولسان
ایکی حاله ایدو ایدوبه زرا غیر متصل اولشدر (کاتب اولشدر) فان جده مشتری فلیس للشفیع اخذ و اگر
مشتری اولان کسسه اول غیر ده اولان غیر راجعدر اخذ ده اولان غیر نه کار راجعدر (و یا اخذ ماسواه
بالحصة فی الاول و بکل الثمن فی الثاني) یعنی شفعه اولان کسسه غیر اولان غیر نه ماسواه حسن حصه سیله اخذ ایدوبه
عقد اوله یعنی شجری غیر ایدو اشترایله کسسه اولان کسسه غیر اولان غیر نه عقد نایده یعنی شجری غیر غیر
اشترایله کسسه اولان کسسه غیر ماسواه اولان غیر غیر راجعدر

باب ما تجب فيه الشفعة وما لا تجب وما يبطلها

مصفوب ایدو شفعه واجب اولان و واجب اولسان و شفعه بی ابطال ایدن بر لری بیان ایدو (انما تجب الشفعة
قصدانی عقار مملک بعض هو مال) یعنی شفعه قصد طریقیله شول عقار ده واجب اولور که عوض ایدو ملک اولش
اوله ایدو عوض که مال اوله (وان لم یکن قسمته کس و حاکم و غیره) یعنی اول عقار نه قسمتی ممکن اولز ایدو شفعه
اولور کس من و حاکم و غیره اولان اشیاده (فلا تجب فی عروض و ملک) ایدو عروضه و کیده شفعه
واجبه اولز زرا حضرت صلی الله علیه وسلم سورد که (لا شفعة الا فی ربع و حاکم) و امام مالک قنده شفعه
عقار ده یا تر اولد بقی کی کیده دخی یا تر اولور (و فی یا و غیره) یا تر اولور (و فی یا و غیره) اولان یا تر ایدو
شجره شفعه واجب اولز زرا منقولان قسمند در و اگر ارض ایدو بیع اولور زرا ایدو شفعه واجب اولور
(ولا فی ارض و صدقة و هبة بلا عوض مشروط) و دخی ارض ایدو منقول اولانده قصد ایدو و عوض شروط طریقی
هیه ایدو ملک اولش شیلده شفعه واجب اولز (و ما بیع بخیار البایع او بیع فاسد اما لم یسقط حق الشفعة) و دخی
خیار بیع ایدو یا خود بیع فاسد ایدو بیع اولسان شیلده شفعه واجب اولز ماسواه با بیع حق قسمتی اسقاط ایدوبه اسقاط
ایدو شفعه واجب اولور زرا ایدو که حق فسخ در زائل اولشدر (ولا فیما قسم بین الشریکاء او جعل امره او بدل
خلع او عتق او صلح عن دم عده او مهر او ان قبول بعضه مال) و دخی شریک ایدو شفعه واجب اولز ایدو یا خود
بدل یا خود خلع صلح یا خود بدل عتق یا خود دم عده مقابله منده واقع اولان صلح بدل یا خود بر خاقون مهور
قلبان ایدو شفعه واجب اولز و اگر که اول مهر نه بعضی مال ایدو مقابله اولور ده مندر بر خاقون
بر دوا و زرا شفعه واجب اولز و اگر که اول مهر نه بعضی مال ایدو مقابله اولور ده مندر بر خاقون
نایه اولز زرا ایدو کر اولسان اموال دکلدر بعضه ده اولان غیر مهور راجعدر (و عده ما تجب فی حصه المال)
و امامین قنده مال حصه منده شفعه واجب اولور مثلاً مهور مقابله منده و بر بلان دارل قیتمی یک درهم اولسه
یک درهم مهور مقابله منده حساب اولور و اول قبض اولسان یکده شفعه واجب اولور (ولا فیما صلح عنه
بانکار او سکوت) و دخی انکار ایدو یا خود سکوت ایدو مصلحه اولسان شیلده شفعه واجب اولز مثلاً بر کسسه
بر آخر کسسه نلک داری دعوی ایدو مدعی علیه اولان کسسه اول اشیاده انکار ایدو یا خود سکوت ایدو مصلحه
ما یلزمه مصلح کسب اول مدعی بی بر مقدار مال ایدو مصلحه ایدو اولدارده شفعه واجب اولز عده اولان
ضمیر مایه راجعدر (و تجب فیما صلح علیه باحد هما) اما بالکرم مدعی علیه سکوت ایدو یا خود یا لکرم انکاری ایدو
مدعی علیه مصلحه اولد بقی داره شفعه واجب اولور مثلاً مدعی اولان کسسه دعوی ایدو کده مدعی علیه
انکار ایدو یا خود سکوت ایدو مصلحه مکره مدعی دعوی مقابله منده بر دار ایدو مصلحه ایدو اولدارده
شفعه واجب اولور زرا مدعی علیه زعیمه اول داری کند و حق مقابله منده اخذ اولشدر علیه ده اولان غیر مایه
راجعدر (ولا فیما سلمت شفعته ثم رد بخیار رقیبة او شرط او بخیار عیب بقضاء) و دخی شفعه بی تسلیم اولشوب
مکره خیاری رقیبت ایدو یا خود خیاری شرط ایدو یا خود خیاری عیب ایدو قاضی ایدو اولان اشیاده شفعه واجب
اولز زرا قضا فسخ شفعه ده اولان غیر مایه راجعدر (و ما رده بلا قضا او بلا قضا فسخ) و دخی شفعه بی تسلیم
خیار عیب ایدو قاضی مزور اولش اوله یا خود ایدو اولدارده شفعه واجب اولور ده اولان

ضمیر عیبه راجعدر و فیه ده اولان ضمیر مایه راجعدر (و تجب فیها فی العلو و حده و فی السفل بسببه)
و دخی شفعه یا لکرم عالی اولان مکانده واجب و دخی اسفل اولان مکانده واجب اولور اول عالی اولان مکان
سبیلده و حده ده اولان ضمیر علوه راجعدر بسببه ده اولان ضمیر نه کار راجعدر (و فیما بیع بخیار مشتری) و دخی
خیار مشتری ایدو بیع اولان شیلده شفعه واجب اولور (وان بیعت داو بجنب المبیعة یا بخیار فاشفعه لمن له الخيار
بایعاً او مشتریاً) یعنی بخیار یا بیع اولسان دارل جندنده بر داری بیع اولانده ایدو اولدارده شفعه خیاری
صاحب اولان کسسه ایدو کسسه اول صاحب خیاری بیع اولسون کسسه مشتری اولسون تمام بیعت محالده
مستوردر (و کون اجازة من مشتری) و اول شفعه طلب ایدو بیع اجازت اولور مشتریدن (و شفعه الاولی
اخذ هامة لا اخذ الثانية) یعنی اول شفعه اول ایچون یا تر در که اولکی داری اخذ ایدوبه ثانجی داری اخذ ایدو
یا تر کلدرا اخذ هامة اولان ضمیر اولکی داره راجعدر منده ده اولان ضمیر خیاریه راجعدر (وان بیعت داو بجنب
المبیعة فاسد و اشفعیها البایع ان بیعت قبل قبض مشتری فاذا قبض بعد الحکم له بها لا یبطل) و اگر بیع
فاسد ایدو بیع اولان دارل جندنده بر داری بیع اولانده ایدو اولدارل شفعه بیع ایدو یا تر داری او ای
داری قبض ایدو یکندن اول قبض ایدو اولور سه زیر املاکی یا قید و چون مشتری اولان کسسه اول داری
باده حکم اولند قد نصکره قبض ایدو اولسه شفعه بی باطله اولز شفعه مایه ده اولان ضمیر داره راجعدر ده
اولان ضمیر بیعده راجعدر مایه ده اولان ضمیر نه داره راجعدر (وان بیعت بعد قبض مشتری فاشفعه لا مشتری
اگر داری بیع اولانده مشتری قبض نصکره پس ایدو شفعه مشتری ایچوندر (فان استرد البایع منه المبیعة
قبل الحکم له بالشفعة بطلت شفعته) و اگر بیع اولان کسسه اول مبیع اولان داری مشتری به شفعه ایدو حکم
اولز زرا مقدم استرد ایدو سه شفعه بی باطله اولور زیر املاکی منقطع اولشدر شفعه من طلب ایدو چکی داردن
منده ده اولان ضمیر مشتری به راجعدر ده اولان ضمیر نه کار راجعدر (وان بعد الحکم بقیت الثانية علی حکمة
و اگر بیع اولان کسسه اول مبیع اولان داری بعد الحکم استرد ایدوبه اولدارنه مشتری حکمی او زرا نه قالور
بر نسخه ده حکم بر نه بلکه واقع اولشدر حکم ده اولان ضمیر مشتری به راجعدر (و الملم و المذموم و المذموم و المذموم)
سواء) یعنی طلب شفعه ده مسلم ایدو بی برابر دیر بعد برابر اولد قری کی (و کذا الحر والعبد المأذون والمکاتب)
یعنی مسلم ایدو شفعه ده برابر اولد قری کی کذلک سرو عیده اذون و مکاتب اولان کسسه لردخی شفعه ده
بر لرددر (ولو فی مبیع السید کالعکس) یعنی بخیار شفعه سیدل مبیعنده او ایدو عکس کی اولور یعنی عبد
مأذون و مکاتب مبیعنده اولسی کیدر (فصل) و فصل شفعه نلک باطل اولسی احکامی سیانده در (و بطل
الشفعة بتسليم الكل او البعض ولومن الوكيل و بطل طلب الموائبة او التقریر) یعنی شفعه ایدو طلب اولسان شیلک
کافی یا خود بعضی و کیدلنده اولور سه طلب ایدو نلک موائبه یا خود نلک طلب تقریر ایدو شفعه باطله اولور
زرا شفعه طلبندن اعراض واردر و امتناع ایدو که دلیلدر و بالصلح عن الشفعة علی عوض) و دخی شفعه طلب
ایدو دن بر عوض معین او زرا شفعه صلح اولق ایدو شفعه باطله اولور زرا مال اولسان حقن عوض الماتی حقنی
ابطال ایدو و علیه رده) و ازل عوضی اخذ ایدن کسسه نلک او زرا نه اول عوضی ردا ایدو زرا رشتدر (و کذا
لو باع شفعته بمال و دخی بخیار شفعه منی مال ایدو بیع ایدو شفعه باطله اولور (و کذا لو قال للغير اختار بی بالشف
او قال العین لامرأة ذلك فاختارته بطل خيارها ولا یجب العوض و دخی تقدم ایدن مسائل کیدر بخیار
تخیر ایدو یکی زوج منه اختار بی بالشفع بالشفع دیر یا خود عین امرأه سنه فاختارته دیر زوج نلک
دخی اختیار ایدو خیاری باطل اولور و اول ذکر اولسان عوض واجب اولز و بطل بیع مایه شفعه قبل الحکم له بها
یعنی شفعه اولان کسسه به شفعه ایدو حکم اولز زرا مقدم مایه شفعه به اولان شفعه اولانده شفعه باطله اولور ده
اولان ضمیر شفعه و مایه ده اولان ضمیر شفعه به راجعدر (و بطل الشفعة) و دخی موت شفعه ایدو شفعه باطله اولور
لا بموت مشتری) یعنی مشتری نلک موت ایدو شفعه باطله اولز (ولا شفعة لمن باع) یعنی بیع اولان کسسه ایچون شفعه
یوقدر (مثلاً) شفعه اولان دار صاحبک طرفندن بیع وکیل اولسه و بیع ایدو اولدار مشفوعه ده شفعه بی
قالور (او بیع له) یا خود نلک ایچون بیع اولش اوله مثلاً بیع اولان کسسه مضارب اولسه ده بر داری بیع ایدو
و صورتده رب المال اولان کسسه ایچون شفعه یوقدر اول بیع اولسان دارده زرا انکدر (و اذن الدارل)

او مام مشتری یغیا او اجاره) و دخی چن شفع اولان کسسه اول بیع اولان دارلدرکنی مشتری ایچون ضامن
 اولسه و یا خود مشتری اولان کسسه دن اول دارل یعنی و یا خود اجاره منی مساومه ایدوب طلب ایلسه شفعه
 باطله اولور بر مشتری ملک کی ثابت اولسنه رضادر (و تجب لمن ابتاع او ابتاع له) و دخی شفعه شول کسسه به
 واجب اولور که برداری و کالت طریقله بر کسسه به اشتراک ایلش اوله و حال بوکه کندوسی شفع اوله و یا خود انک
 ایچون اشتراک ایلش اوله و حال بوکه کندوسی شفع اوله (ولو قیل الشفع انما یبایع بالف فلم یبایع انما یبایع
 باقل او بکلی اوزنی او عددی متقارب قیمته الف او اکثره الشفعه) یعنی چن شفع اولان کسسه به برداری مثلا
 یک درهمه بیع اولندی دیکسه شفع دخی بو مقدارده بیع اولندیغن تسلیم ایلسه ~~یک~~ ^{یک} درهمه
 اقله بیع اولندیغی ظاهر و متیق اولسه یا خود کیلی ایله و یا وزنی ایله و یا خود متقارب اولان عددی ایله که قیمتی یک
 درهمدر و یا خود اکثر و بیع اولندیغی ظاهر و متیق اولسه اول تسلیم ایلمک کسسه ایچون شفعه طلب ایلمک
 واردر و بر اکتدودن واقع اولان تسلیم محکمه واقع اولمشدر (ولو بایع انما یبایع بعرض قیمته الف او بدنانیر قیمتها
 الف فلا) و چن اول داری قیمتی یک درهم اولان عروض ایله یا خود قیمتی یک درهم اولان دنانیر ایله بیع اولندیغی
 شین اوله اکاشفعه یوقدر (ولو قیل له مشتری فلان فلم یبایع انما غیره فله الشفعه) و چن شفع اولان کسسه به
 داری اشتراک ایدن فلان کسسه در دیسه اولدخی تسلیم ایدوب سکوت ایلسه صکره اشتراک ایدن کسسه فلا نک
 غیری ایدوبکی ظاهر و متیق اولسه اول شفع ایچون شفعه واردر بر شفعه اسقاط ایلدیکی کسسه غیری اولدیغی
 ظاهر اولدی (ولو بایع انما یبایع غیره فله الشفعه فی حصه الغیر) و چن شفع اسقاط ایلدیکی اول ایدوبکی لکن
 غیر سبیل اشتراک ایلدیکی ظاهر اولسه ایدی شفع اولان کسسه نک اول غیر اولان حصه سنده شفعه می واردر بر
 تسلیم اولکی به ایدی انه ده اولان غیر مشتری به راجعدر غیر ده اولان غیر به فلان دنان مشتری به راجعدر
 فله ده اولان غیر شفعه راجعدر و لو بلغه بیع النصف فلم یظهر بیع الكل فله الشفعه و چن شفع اولان کسسه به
 شفعه ایله اخذ ایله جکی دارل نصی بیع اولندیغی خبری و اصل اولسه صکره جله می بیع اولندیغن بیلسه اول
 شفع اولان کسسه ایچون شفعه واردر بلغه ده اولان غیر شفعه راجعدر (وان باعها الا ذرا عمن طول جانب
 الشفع فلا شفعه له) و چن بر کسسه دارنی بیع ایلیوب مکر شفع اولان کسسه نک او بیک طوی اولان جا یئندن
 بر ذراع مقدارنی بیع ایلسه اول شفع اولان کسسه ایچون شفعه یوقدر بر اجوار منقطع اولمشدر و یوم مسئله
 اسقاط شفعه ده بر حیلدر (وان اشتری سهما منها بئین ثم شری باقیها فالشفعه فی السهم فقط) و اگر بر کسسه برداردن
 بر سه اشتراک ایلیوب صکره باقیسن اشتراک ایلسه ایدی شفعه انجی یا لکز اشتراک ایلدیکی سه ده در یوم مسئله دخی
 اسقاط شفعه فی جوازده بر حیلدر (وان ابتاعها بئین ثم دفع عنه ثوبا باخذها الشفعه بالثمن لا بقيمة الثوب و اگر اول
 داری برغن ایله اشتراک ایدوب اول غن مقابله سنده بر ثوب و بر سه شفع اولان کسسه اول داری برغن معین ایله
 اخذ ایلسه اول ثوب قیمتی ایله اخذ ایلسه و دخی اسقاط شفعه فی جوازده و غیر یسنده بر حیلدر (ولا تکره الحیلة
 فی اسقاطها عندی یومف و به یفتی قبل وجوبها و عند محمد تکره) یعنی اسقاط شفعه ده حیلدر ایلمک مکره
 دکادر امام ابو یوسف تشده و یوقول ایله فتوی ایشور یعنی فتوی مکره اولمشک اوزرینه در شفعه واجب اولمزدن
 اول شفعه واجب اولدقدن صکره بلا خلاف مکر و هدر و عند محمد مکر و هدر امام حصاف حیلدر کاندیه بر که
 لایاس باجیل فیما یجوز یعنی جائز و حلال اولان صورتلری و بر کسسه نک حتی ابطال اولغتم صورتده
 حیلدر جائز دکادر فی اسقاطها ده اولان غیر شفعه به راجعدر و ده اولان ضمیمه عدم کراسته راجعدر
 (و الشفع اخذ حصه بعض مشتری لا حصه بعض البایعین) یعنی شفع اولان کسسه ایچون جائزدر که بعض
 مشتری لک حصه سن اخذ ایلسه اما بعض باع لک حصه سن اخذ ایلمک جائز دکادر (مثلا) اولکی صورتده
 بر جماعت بر کسسه دن بردار اشتراک ایلسه لک شفع ایچون اول بعض مشتری لک حصه سن المتی واردر و ایکینی
 صورتده بر جماعت بر کسسه به بردار بیع ایلسه لک باع لک حصه سن المتی یوقدر بر اولکی صورتده تقریبی
 صقعه واردر و ایکینجه یوقدر (و البایع اخذ بعض مشاع مع قسم وان رفع فی غیر جائنه) یعنی جا و ایچون
 اول بیع اولنوب قیمت اولنن مناعلک بعضین اخذ ایلمک جائزدر و اگر که اول مشتری لک حصه می اول شفع
 اولان کسسه نک جانبک غیر یسنده اولور سه ده جانب ده اولان غیر شفعه به راجعدر (و لا بد المأذون المدون

اخذ الشفعة في مبيع سيده وبالعكس (يعني عبد مأذون ومديون اولان كسسته تك كند وسيدى مبيع عتده
شفعه مى وارد رعا كنده كذاك يعنى عبد مأذون ومديونك مبيع عتده سيدك شفعه مى وارد ريزا مالنده
اجنبى كيد در مبيده ده اولان ضمير عبد مأذونه راجع در) (وصح تسليم الاب والوصى شفعة الصغير خلافا لمحمد فيما
بيع بعتته او اقل وقوله رواية عن الامام في الاقل الذي لا يتعاقب فيه) (يعني صغير يا باى يا خود وميسى اولان
كسسته را اول شفيعه ك شفعه مى تسليم ايلان صحيح اولدى وامام محمد ايجون خلافة واردر شول قيتى ايله يا خود
قيمتدن اقله بيع اولنان شيمده ومحمد قولى ابو حنيفة دن برور ايسده شول اقلده كه انده تعاقب اوليه بعتته ده
اولان ضمير ما قبلنده اولان ما به راجع در قوله ده اولان ضمير امام محمد راجع در فيه ده اولان ضمير اقله راجع در

کتاب الفقه

بگویند احکام قسمت بیان اولتو و قسمت مصدر در لغته انقسام است و قدرت اقتدار است اسمی اولد یعنی کبی
 واسطلاح فقهاء (هی جمع نصیب شایع فی معین) یعنی شایع اولان نصیبی واحد معینده جمع ایلکدر یعنی
 شریک اول طلب و معرفت لیه هر بریک نصیب و حصه سنی افزا و تیزی ایلکدر (و تستعمل علی الافراز و المبادله)
 یعنی قسمت ایکی شی اوزر بته مشتمل در بری افزا که تمیز در بری مبادله در حق اول قسمت اولنه جتی داول
 ابغاضی متفاوت اولسه (والافراز اغلب فی المثلیات) یعنی مثلیه سنده که مکیلات و موزونات و عددیات
 متقاربه در افزا اغلبه در (فیاخذ الشریک حظها حال غیبه صاحبه) بوقاما قبلنده اولان کلامه تقریر بعد
 یعنی چون مکیلات دن یا خود غیر بدین بر شی قسمت اولنه شریک اولان کسسه کند و حفظ و نصیبی اول قسمت
 اولتان شیده دن گذر و شریک غیبتنده اخذ ایلیه زرا کند و حقیق در (و لا اشتیاء فاقتسامه فکل ان ینبع حصته
 من الاجته بحصة ثمة) و حق ایکی شریک اولان کسسه لر مثلی اولان شیئی اشترا ایدوب قسمت ایلسه لر ایلدی
 هر بریسی جا زدر که کند و حصه سنی من الاجته بیع ایلیه ثمنک حصه سینه زرا کند و حصه سنی عین حقیق در
 (و المبادله اغلب فی غیرها) یعنی مبادله مثلیاتک غیر بسنده اغلب در یعنی ثواب کبی و عقارات و حیوانات کبی
 شلرده اغلب اولور (فلا یأخذ ولا ینبع من الاجته بعد الشراء و القسمة) ایلدی اول شریک بریسی کند و حصه سن
 شریک غیبتنده اخذ ایلیه و دخی شری او مقاصد و نصکره حصه سن من الاجته ایلیه بیع ایلیه ابغاضی متفاوت
 اولد یعنی اجلدن (و یجوز علیها فی بطلان الشریک فی متحد الجنس) یعنی شریک اولان کسسه اول بر شریکک طلب
 ایله سله غیر مثلیات سنده مثلاً قیون کبی و دره کبی متحد الجنس اولان شیده قسمت اولنیه نیک اوزر بته جبر اولور
 تقیم فائده ایچون علیهاد اولان ضمیر قسمته راجع در فیه ده اولان ضمیر غیر مثلی به راجع در (لا فی غیره) یعنی
 غیر متحد الجنسده شریک جبر اولمز زرا مبادله متعذر در (و ندب للقاضی نصب قاسم رزقه من بیت المال لیقسم
 بلا اجر) یعنی قاضی اولان کسسه به ندب اولمز و بری متعذر بر قاسم نصب ایلیه و اول قسامک رزقی و اجر فی بیت
 المال دن اوله اول شریکک حصه لر بن ینلرنده اجر قسمت ایلک ایچون اول ینلرنده واقع اولان نزاع قطع اولنق
 ایچون (فان لم یفعل نصب قاسما یقسم باجر یقدر له القاضی) و اگر اول قاضی اول قسامی اجر قسمت ایلک
 ایچون نصب ایلیه و اول اجر فی قاضی فرض و تقدیر ایلیه که قسمت صاحب لرندن اخذ اولنه یقدرده اولان ضمیر
 اجر راجع در له ده اولان ضمیر قسامه راجع در (وهو علی عدد الرؤس) و اول قاضینک تقدیر ایلدی یکی اجر لر رؤس
 عددی اوزره تقسیم اولمز و امام اعظم قسده (وعندهما علی قدر السهام) و امامین قسده مهامک عدد و حجه
 و زرع اولمز (و اجره السکیل و الوزن علی قدر السهام اجماعاً ان لم یکن للقسمة وان لها فعلی الخلاف) یعنی
 مکیلات و موزونات اولان اشیا نیک قسمتنده او لجمه ایل طارقه نیک اجر فی سهام مقداری اوزره در اجماع ایله اول
 مکیل ایله موزونک اجر نلری قسمت ایچون اولمز ایله و اگر قسمت ایچون ایلسه تقدم ایدن خلاف اوزره در که امام
 قسده رؤس اوزره اولمز ایله و امامین قسده سهام اوزره اولمز ایله (و یجب کونه عدلاً امیناً علیما بالقسمة) یعنی
 قاضینک نصب ایلدی یکی قسام عدل و امین و قسمت احوالنده عالم و لطفی و اجد زرا مادامکه بواوصاف ایله
 موصوف ایلیه ایلدی یکی قسمته اعتبار اولمز کونه ده اولان ضمیر قسامه راجع در (ولا یجوز التماس علی قاسم
 واحد) یعنی شهرده اولان ناس ما ینلرنده واقع اولان قسمت ایچون واحد اولمه جبر اولمز لمره مثلی زیاده
 اولمز ایچون (ولا یتزلز القسام لیشرکوا) یعنی قاضی اولان کسسه قسام متعدد اولدی صورته بری برله

شریک اولاد منیع المسون ز برادرش بک اولاد قری صورت د خفته اندردن ضرر حاصل اولور (وصح الاقسام
یا قسم بلا امر القاضی) یعنی برای کسی که از ما پذیرفته قسمت متعین اولسه کند و نفایده امر فاضل
فستاری صحیح اولور بری برینک قسمت دن راضی اولد قری ایچون (و بقسم علی الصبی ولیه او وصیه فان لم یکن
فلابد من امر القاضی) یعنی باغ اولان صبی به متعلق اولان قسمتی و ایسی اولان کسکه یا خود و صبیبی اولان
کسکه قسمت ایلله و اگر ویسی اولسه امر فاضل دن لابد در یعنی قسمت امر فاضلی به محتاج در زیر فاضلی ویسی
اولمبارتک و لیسیدر (ولا بقسم عمارین نوزنه باقر اهدم مالهم برهنوا علی الموت وعدا دورنه) یعنی وارثلر اقرار
و اعتراف ایلیوب بو عقار مزه یا باغ دن قالدی دیوقسمتی طلب ایلسه اول عقار بیئرلنده کند و اقرار اولیده قسمت
اولنز بادامکه موده و عدد ورته به برهنه ایدوب شاهدکت ورمبه را امام ابو حنیفه قتندره (وعندهما بقسم)
وامامین قتندره کند و اقرار اولیده قسمت اولنور (و غیر العقار بقسم اجماعاً) و اگر ورته نک اقرار ایلد کاری عقار
دکل ایسه اجماع ثلاثه الیه برهنه سز قسمت اولنور (وکذا العقار المستتری) و دخی مشتری اولان عقار اجماع ایلله
برهنه سز ما یئرلنده قسمت اولنور (والمدکور مطلق ماسکه) و دخی مطلق اولان ملک برهنه سز قسمت
اولنور ثلاثه ابوی بنیم ملک مطلق در دیسه لر برهنه سز یئرلنده قسمت اولنه زیر ایلدرنده اولمی ملک اولسه
دلیدر (وان برهانان العقاری ایدی جمالا بقسم حتی بیرهنانه اهما) و یغن قسمت طلب اولان ایکی کسکه برینی
کند و ایلدرنده اولد یقینه برهنه ایدوب بینه کتورسه (واقی قسمت ایلدن مراد ایلسه (قسمت اولنجه تا کم کند و
ملک کری اولد یقینه برهنه ایدوب شاهد کتوره (زیرا کند و ایلدرنده اولد یعنی کفایت ایلز جا تزد که بر غیری
کسکه نک اوله (ولو برهنوا علی الموت وعدا الورثة والعقاری ایدیهم ومعهم وارث غائب او صبی قسم) یعنی یغن
وارث اولان کسکه لر کند و مورثلرلر موده و عدد ورته به برهنه ایلسه (حال بو که عقار کند و ایلدرنده درودخی
کند و ایلدرنده داخل اولور بر غائب کسکه یا خود بر صبی وارد اول عقار قسمت اولنور بوجه ذکر اولمشدر
هدایه ده (و نصب وکیل اوصی لیقبض حصه الغائب والصبی) و فاضلی طرفندن بروکیل یا خود بروصی نصب
اولنوب اول غائب اولان کسکه نک یا خود صیینک حصه من قبض ایلک ایچون لکن امام اعظم قتندره امامت
بیت به محتاج در و امامین قتندره لازم دکندر بلکه کند و قوللریله قسمت اولنور (ولو کان العقاری بدالغائب اوصی
منه اوصی یدمودعه اوصی بدالصغیر لا بقسم) و یغن اول عقار له جلد می یا خود بر مقداوی غائب اولان کسکه نک
یدنده اولسه یا خود مودعه نک و یا صغیرلر تقسیم اولنز زیرا حضور خصم سزیدری ید استحقاق اولد یقینه قضاء در
منه ده اولان صغیر عقاره را جعدر (وکذا الوحضر وارث واحد او کاو امسترن وغاب احدهم) و دخی یغن وارث
اولان کسکه (لزبری حاضر اولسه و مشتری اولان کسکه لر بر فاج اولوب بری غائب اولسه قسمت اولنجه زیرا
جله ملک حاضر اولمی لازمدر (واذا اتفق کل من الشراکان بصیبه بعد انصفه قسم بطلب احدهم و یغن شرکا نک
هر بر صی کند و نصیبی ایلد منتفع اولوب و ایجلا ندن بری قسمت طلب ایلسه طلبی ایلد قسمت اولنه زیرا کند و حقیدر
اکالیات واجد در نصیبیه ده اولان شریک هر یک را جعدر (ان شراکحل لا یقسم الا برضاهم و اگر شرکا نک جلد می
قسمت اولنجه دن متضرر اولسه را مادامکه جلد می راضی اولمه قسمت اولنجه زیرا قسمت غلیک منتفع ایچوند
وان اتفق البعض دون البعض قسم بطلب ذی النفع لا یطلب الاخر هو الاتصاف و اگر اول قسمت دن بعض شرکا منتفع
اولوب بعضیسی اولمز ایسه اول صاحب نفع اولان کسکه نک طلبی ایلد قسمت اولنوب اول بر آخر نک طلبی ایلد
اولنجه زیرا اگر کسی منتفع اولامد طلبی معتبردر (و قسم احد من جنس واحد ولا یقسم الجنس بر بعضه ما
فی بعض) یعنی عروض تجارت یغن جنس واحد دن اولسه قسمت اولنه عروض ایکی چند ده اولسه قسمت
اولنجه زیرا مقصود مختلفه در معکر تراشی ایلد اوله (والأحوهر ولا الهام ولا البئر ولا الرقی ولا الثوب الواحد
ولا الخاطیق دارین الا برضاهم) و دخی جواهر و جام و قیود در کن و ثوب واحد و ایکی دار بیتده اولان دیوار
قسمت اولنز مکر شرکا نک وضایل اوله اولزمائده قسمت جائز اولور وجوه درده قسمت جائز اولدیر نک حکمتی زیرا
تفاوت فاحش وارد و بعضی رفتنده جوهر کو چک اولسه قسمتی جائز اولور (وکذا الرقی خلافاً لما) و دخی
قسمت اولنجان اشیا نک بر صی دخی رفقه را امام ابو حنیفه قتندره امامین ایچون خلاف وارد و یعنی آنلر قتندره
قسمت اولنور آن وقبور کی منه الحدس اولد یعنی اجلاس (والحدس واحد منقسم کل علی حسه) یعنی

مصر واحده و اتفق اولان اولر هر بر بری علی حدة قیمت اولنور امام اعظم قنده ز بر انتفاع بومنوال اولر
حاصل اولور (وقالان كان الاصح قسمة بعضهما في بعض باز) و اما من دیدیلر که اگر بری بر سبک ایچنده قیمت
اولنقی اصح و اولی ایه قیمت اولنمی جائز در بر اجنس واحدند بر درار واحدده ایکی او اواق کی اولور
بعضهاده اولان ضمیر داره راجعدر (وقی مصر بن بقسم کل علی حدة اتفاقا) و شول دار که مصر بنده اوله اتفاق
ثلاثه ایلر هر بر بری کند و محله ده علی حدة قیمت اولنور و امام محمد بن بر و اینه یقن ایکی دار که بری بصره ده
و بری کوفه ده اوله بری بری ایچنده اولد یقن حاله قیمت اولنور (و کذا در اروضیة اودار و حانوت) و دخی یقن
بر در ایلر بر کوی اوله یا خود بر در ایلر بر دکان اوله هر بر بری علی حدة قیمت اولنور بر اجنس مختلفدر
(و البیوت فی محلة واحدة اونی محلات یجوز قسمة بعضهما فی بعض) و شول اولر که محله واحده ده اوله یا خود
محلات متعدده ده اوله بعضی بعض ایچنده قیمت اولنمی جائز در بر اما ینلر نه تفاوت آردر (و المنازل
الملاصقة کالبیوت و المتباینة کالدور) یعنی بر برینه ملاصق اولان منزل اولر که یدر یعنی او حکمته در و متباین
اولر بر برندن بعید اولنلر دار حکمته در (فصل) بو فصل قسامه متعلق بعض اشیا یا ینلر در (و ینبغی
للقاسم ان یصور ما یقسمه و یعدله و یدرعه و یقوم یناه) یعنی قسام اما کن اولان کسینه به لایق و لازمدر که اول
قیمت ایدر چکی مکانی اولا بر کاغده تصور ایدوب تجدید ایلر و دخی قیمت سهای اولر نه تعدیل و تسویه ایلر
و دخی آتی غیر یسندن قیمت ایلر قطع ایدوب و دخی ذراع ایلر تجدید ایدوب مساحه ایلر و دخی بناسنی بها ایلر
تقریر ایلر بون تخمین ایلر بوزر کیده اولان ضما را لفظنر راجعدر (و یفرز کل نصیب بطریقه و شریه) و دخی
قسام اولان کسینه صاحب حصه اولان کسینه (لر هر بر بر سبک حصه من اکامتعلق اولان طریق ایلر و صور الاجز
یرلر افر از و غیره ایلر هر کس انتفاعی بیان اولنقی ایچون (و یلقب الانصبا بالاول و الثانی و الثالث) و دخی قسام
اولان کسینه قیمت ایلر کده هر کسک نصیبی تعیین ایدوب تقبلند یرر بواو لدر بونا یدر بونا یدر بونا یدر
تا آخر نه وارنجیه عدا یدر یرر (و یکتب اسماء هم و یقرع فالاول لمن خرج اسمه الاول و الثانی لمن خرج ثانی و الثالث
لمن خرج ثالثا) و دخی قسام اولان کسینه اول شرکات اسمالرن یا زوب ما ینلر نه قرعه ایدوب بر اغه ایدر اولکی
نصیب اسمی اول چقا نکدر و ایکنی نصیب اسمی نایند چقا نکدر و او چینی اسمی نالنده چقا نکدر و در دخی
نصیب اسمی رابعده چقا نکدر تا نهمه وارنجیه (ولا یدخل الدرهم فی القسمة الا برضاهم) یعنی قیمت عقارده
درهم داخل اولمز مکر اول شرکات ر ضا لیلر (فان وقع مسيل او طریق لاحدهم فی نصیب آخر ولم یشرط فی القسمة
صرف عنه ان امکن والا فسخت) یعنی یقن قیمت اولن عقارده شرکات بر سبک حصه منده اول آخر
نصیبندن بر صوبولی یا خود مری و ایدر چک بر طریق واقع اوله و حال بوکه قیمت زمانده بوفلان کسینه نک
اولسون دیوا شراط اولنمدر ایدی اندن صرف اولنوب عدد اولنه اگر صرف اولنمی ممکن ایه و اگر ممکن دکل
ایه اول قیمت اجماع ایلر فسخ اولنوب کروا ستیناف اولنه تا کم شر بکلر لر هر بر برینه بر و مسیل ایلر بر طریق
واقع اولر هر بر بری انتفاعندن ممکن اوله عهده اولان ضمیر طریق راجعدر (و یقسم سهمین من العلوب سهم
من السفل) یعنی قسام اولان کسینه قیمت ایلر کده عالی مکانده اولان ایکی سهم یک مقابله منده اسفلدن بر سهم
قیمت ایلر امام ابو حنیفه قنده ز بر اسفلک منافی علوک منافعتندن اکثردر (و عندابی یوسف مهماب سهم
وامام ابو یوسف قنده علو ایلر سفل برابر در ایدی عاودن بر سهم مقابله منده سه سفلدن بر سهم قیمت اولنه
بلا زاده ولا نقصان (و عند محمد بقسم بالقیمة و علیه الفتوی) و امام محمد قنده اگر اعلی و اگر اسفل قیمت ایلر قیمت
اولنه و فتوی دخی بو قول اولر نه در ز بر اعدیل بونک ایلر حاصل اولور (فان اقر احد المتقاسمین بالانصاف
ثم ادعی ان بعض نصیبه فی ید صاحب لا یصدق الا بجمعة) ایدی یقن بر عقار قیمت اولنوب ایکی متقاسم
بری کند و حصه منی استیفا ایلر بکنه اقرار ایلر صکره کند و نصیبنتک بعضین نه کند و صاحبی یدنده
اولد یقن نزاع ایدوب دعوی ایلر تصدیق اولنمز مکر دعوا شه حجت و یننه احضار ایلر و الا شرکامی اولان
کسینه را اختلاف اولنه را ایدی عین ایدن بری اولور و یسندن نکول ایدر نک حصه منی اولدی اولان کسینه نک
حصه نه جمع اولنوب ابتدا دن قیمت اولنه جق مستحقنه و اصل اولنق ایچون نصیبیه و صاحبده اولان ضمیر
احده راجعدر (و یقبل شهادة القاسمین فیها خلافا لمحمد) یعنی شرکا منده واقع اولان دعوا ده قیمت ایدن ایکی

فصلی شهادت بر قبول اولاد و امام ابوحنیفه ایله ابو یوسف قنیده و امام محمد و یحییون خلاف وارد بری آنک
 قنیده قبول اولاد زرا کند و نفسی بنک فعله شهادت ایلشدر (وان قال قبضته ثم اخذ بضمه حلف خصمه)
 واکر اول شرکاتک بری کند و حصه می قبض ایلدم صکره شر بکم بعض یسن اخذ ایلدی دیسه من بور شر بکه
 سوال اولوب انکار ایلسه تخلیف اولور قبضه ده اولان شمیر نصیبیه راجعدر بعضه ده اولان شمیر نه
 اکار راجعدر خصمه ده اولان شمیر واحد راجعدر (وان قال قبل ان یقر بالاحقیق اصابنی کذا ولم یسلم الی وکذبه
 الاخری الف و فسخت) واکر اول شرکاتک بری حصه سن استیفا ایلد بکنه اقر اولیلدن اول دیسه که بکافلان
 مقداردکی لکن بکاتسلیم اولغدی و اول بر شرک آنرا قی تکذیب ایدوب دکدی دیسه ایکسیر به عین ایلده
 اول و نفع اولان قسمت فسخ رکنه زرا اختلاف مبیعه واقع اولان اختلاف کیدر ~~دیده ده اولان شمیر~~
 مدعی به راجعدر (ولو ادعی غنایا لیس کالیمع الا اذا کانت القسمة بقضاء وانفق فاحش فسخ) یعنی یقین
 شرکاتک بری قسمده مغبون اولقلی دعواسن ایلسه قوی اعتبار اولنر سبب اعتبار اولغدی قی مکر قسمت
 قضاء فاحش ایله اولش اول غن فاحش دخی اوله اول زمانده قسمت فسخ اولنور عدالت اولدی یحییون (ولو استحق
 بعض معین من نصیب البعض لا یفسخ) و یقین بعض شرکاتک نصیب نندن بر بعض یعنی غیر مستحق اولدی
 ظم و رایسه اتفاق ایله اول قسمت فسخ اولنر (ویرجع بقسطه فی حظ شریکه) بلکه شرک کند و قسطیله اول
 بر شر بکنک حصه سندن آله (وکذا فی النایع) و دخی شایع اولان عقارده یقین بعضی مستحق اولسه قسمت
 اولغیه امام ابوحنیفه قنیده (وعند ابی یوسف یفسخ) و امام ابو یوسف قنیده فسخ اولنور (وقی بعض مشاع
 فی السکک یفسخ اجماعا) و یقین قسمت اولشان عقارده جمله سنده یعنی شرکاتک هر بر شرک نصیبده بعض مشاع
 مستحق اولسه اجماع ایله قسمت فسخ اولنور زرا قسمت ثابت اولسه مستحق متضرر اولوایدی (ولو ظهر بعد
 القسمة دین علی المیت یحیط بنقض) یعنی یقین میت اولان کسسه نک اوزر نه قسمت نصکره مالنه احاطه ایدر
 بر دین ظهور رایسه قسمت نقض اولنور زرا دین میراثک اوزر نه مقدمدر (وکذا لو غیر محیط) و دخی دین غیر
 محیط اولور سه ده نه قسمت نقض اولنور زرا غرمانک حتی ترک به متعلقدر (الاذا بقی بلا قسمة ما بقی به) الا یقین
 قسمت نصکره اول میتک دینی و فایده بر شر بقی باقی قالسه اول حینده قسمت نقض اولغیه زرا نقض اولغیه
 حاجت فالنر (ولو ابرأ الغرماء اداء الورثة من مالهم لا یفسخ مطلقا) و یقین غرما اولان کسسه زرا اول میتی کند
 حقد نندن بعد القسمة ابر رایسه زرا یا خود وارث اولان کسسه زرا اول دخی کند و مال نندن ادا ایلسه زرا اول قسمت
 مطلقا نقض اولغیه یعنی کرلندن محیط اولسون کرل غیر محیط اولسون زرا مانع شایع اولشدر (فصل
 یوفصل شرکاتینده اولان مهاباتک احکامی یساتده در) و تجوز المهاباة) مهاباة مفاعله در معانی شرکات اولان
 کسسه بر معنایه توافق ایدوب تراخی ایلکدر و اصطلاح شرعه قسمت منافقندن عبارتدر ایددی
 مهاباة احتیاجا زرا زرا قیاسده یار اولمقدور زرا برالای منافعی کند و جنسیله مبادله ایلکدر نه مهاباة الامه
 اجماع آتی تجوز ایلشدر (و یجوز علیها) یعنی شرک اولان کسسه مهاباة ایلنک اوزر نه جبر اولنور قسمت
 اوزر نه جبر اولنر قی (فی دار واحد یسکن هنا بعضا و هذا بعضا و هذا علو و هذا اسفلها) یعنی ذکر
 اولان مهاباة دار واحدده و یا زرد که ایک شر بکن بری بعضینده ساکن اوله و اول بری دخی بعض آخرده
 ساکن اوله یا خود بری یوقارده و بری اشاعیده ساکن اوله قسمت بوجه اوزره یا زرا اولدی قی مهاباة
 دخی یا زرا اولدی (وقی میت صغیر بکنه هذا شهر و هذا شهر) یعنی مهاباة مکانیه یا زرا اولدی قی مهاباة زمانیه
 دخی یا زرد (مثلا) بریت صغیره بر شر بکن بر آری ساکن اولوب و اول بر شر بکن بر آری ساکن اولنر یا زرد
 (وله الاجارة و اخذ الغلة فی ثوبه) یعنی مهاباة صاحب ثوبه اولان کسسه یا زرد اول مکانی اجاره و بر و بر
 غله سن یعنی ابرتن اخذ ایلده یقین کند و قنیده اولسه ده اولان شمیر شر بکه راجعدر فی ثوبه ده اولان
 شمیر نه اکار راجعدر (وقی عبد یخدم هذا یوما و هذا یوما) و یقین مهاباة بر عبدده اولسه بر کون بر شر بکه خدمت
 ایدوب بر کون بر شر بکه خدمت ایلده بود دخی مهاباة زمانیه قییلنددر و چون مکان متعذر اولدی زمان متعین
 اولدی (وقی عبدین یخدم احدهما و الاخر الاخر) و یقین مهاباة ایک عبدده مالولسه ایک عبدک بر شر بکه و اول
 بری اول بر شر خدمت ایلده (ولو شاعلی ان یقتل کل عبد علی من یخدمه یا راجعده یا جردا کسوه)

و یقین اول ایک عبدده شر بکن اولان ایک کسسه هر بر بری کند و به خدمت ایدن عبدک نقضه می نه کند و به
 اولن اوزره اتفاق ایلسه زرا یا زرا اولر اما کسوه ده خلاف وارد بری هر کسوه کند و به خدمت ایدن عبدک
 کسوه می لازم اولنر نقضه ده مباحه اولنور کسوه ده اولنر نقضه کسوه به نسبت ایله قی قیلندر و اولجندن یخو ده
 اولان شمیر ماقبلده اولان من لفظنه راجعدر (وقی دارین یسکن هذا اهله و هذا الاخری ولا یجوز ذلک فی دابة
 و دابین الا بتراضیهما) یعنی ایک شر بکن اولان کسسه زرا ایک دارده مهاباة ایلاری یا زرد که بر بری بودارد مساکن
 اولوب بود دخی بودارد مساکن اوله اما ایکسیر بر دابه ده یا خود ایک دابه ده مهاباة ایلاری یا زرد کادره کمر
 ایکسیر یوم معنایه تراشی ایلده امام ابوحنیفه قنیده یا زرا اولور (خلا فاهما) و امام یحییون خلاف وارد بری
 قنیده یا زرد قسمت اعیان یا زرا اولدی قی (و یجوز فی استغلال دار او دارین هذا اهله و هذا الاخری) و دخی
 بر دارل یا خود ایک دارل استغلالنده یعنی اجاره و بر و بر ابرتن المده بکسسه بوداری استغلال ایلده دیوه مهاباة
 یا زرا اولر ظاهر روایتده (لا فی استغلال عبد او دابة) اما بر عبد ایله بر دابه بی استغلال ایلده مهاباة یا زرد کادر
 و ما زاد فی ثوبه احد هما فی الدار الواحدة من ثوبه لا فی الدارین) یعنی شول شیکه ایک شر بکن بر شرک قنیده دابر
 واحدده ده زیاده اوله اول ایک شر بکنه مایشتند مشترکد و یا یک داردن حاصل اولان زیاده لک مشترکد کادر
 متمیز و مقرر اولدق یحییون (وقی استغلال عبدین هذا و هذا الاخر لا یجوز) یعنی ایک عبدی استغلال ایلده
 که بوشرک بوعبدی دخی آخری استغلال ایلده مهاباة یا زرد کادر امام اعظم قنیده خلا فاهما) و امام یحییون
 خلاف وارد بری آنلر قنیده یا زرد منافعه یا زرا اولدی قی (وعلی هذا الدابان) یعنی ایک عبدده مده قدم
 اختلاف و حکم ایک دابه ده یا زرد (ولا یجوز فی غیر شجر او لبن غنم او اولادها) یعنی بر شجرک غرنده و بر قیونک
 سودنده و اولادنده مهاباة یا زرد کادر زرا مهاباة برالای منافعی قسمت ایلکدر و دخی شجردن حاصل اولان
 غنم و قیوندن تحصیل اولان سود متفاوتدر (و یجوز فی عبد و دار علی السبب کفی و الخدمه) یعنی مهاباة
 بر عبد ایله بر دارده یا زرد که ایک شر بکن بری دوده ساکن اولوب و اول بری عبدی استغلام ایلده (وکذا
 فی کل شیء من المنفعة) و هر مختلف المنافع اولان اشیا ده مهاباة یا زرد مثلا بر الای اولده ساکن اولنر قی
 و بر الای بری زراعت ایلنک قی (ولا یبطل المهاباة بوقت احدهما ولا بوجوبها) یعنی ایک شر بکن بکننده اولان
 مهاباة بری سببک موتله یا خود ایکسیر نک موتله باطله و اوزر بر امتنع و باطل اولسه استیفاءه محتاج
 اولورایدی (ولو طلب احدهما القسمة بطلت) و یقین ایک شر بکن بر بری قسمت طلب ایلسه مهاباة باطله اولور
 یعنی قسمت بطل اولان شیده

کتاب المزارعة

مصنف رحمه الله یو کاید مزارعته احکامی بیان ایدر مزارعه مفاعله در زراعتک مصدر یدر زرعدن
 مشتقدر که حبه فی ترابه وضع ایدوب ستر ایلکدر و اصطلاح شرعه (هی عقد علی الزرع بعض الخراج) یعنی
 مزارعه بر عقددر که بر کسسه ارشدن خارج اولان شیکه بعضینه زراعت ایدر مکدر و مثلا بر کسسه یردن حاصل
 اولان غله نک ثانی ایله یا خود بری ایله احتیاجا ایلکدر (وهی فاسدة) یعنی تقدیم ایدن تعریف ایله معرف اولان
 مزارعه فاسده در امام ابوحنیفه قنیده زرا حضرت صلی الله علیه و سلم نبی سور مشرد بر دن حاصل اولان شی
 مجمول اولدی یحییون (وعندهما جائزة) و امامین قنیده یا زرد (وبه یقین) یعنی امامین قوللری ایله قنوی اولنور
 زرا حضرت علیه السلام اهل خیره کند و خرما برین و کند و بر برینی حاصل اولان شیکه نصی ایله و بر مشرا ایدی
 بومستلک تصدیق موقوفاتده مذکوردر مراجعت اولنه (قال الحصری و ابوحنیفه هو الذی فرغ هذه المسائل
 لا علی اصوله لعل ان الناس لا یأخذون بقوله) امام حصری رضی الله عنه دیکه امام ابوحنیفه بومسائلی کنددی
 اصولی و قواعدی اوزره تفریع ایدوب تدوین ایلدی زرا ناس کند و زمانده کنددی قولیه اخذ ایدوب عامل
 اولیه جقارینه عالم اولدی ایلدن صکره صلف تعامل ایلدوب شر بقت متواتره اولشدر (و یشرط طم اصلاحه
 الارض للزراع یعنی مزارعه نک محنته بر قاج شی اشتراط اولشدر بر بری ارضک زراعتنه صالح و قابل اولسیدر زرا
 مقصود اولان حصول زرعدر (واهلایه العاقیدن) و بر بری دخی متعاقبک اهلینر ایدر زراعتده معتبردر
 و تعیین المدة) و بر بری دخی مدتی بیان ایلکدر (و بر البذر) و بر بری دخی رب البذر یعنی تخم صاحبی

تعیین اینکند و ما میفرماید منازعه قطع اولیای ایچون (و جنسه) و برپسی دخی زراعت اولنه جق میسک جنسی
 بیان اینکند (و نصیب الاخر) و برپسی دخی اول بر آخری یعنی بذری اولیان کسسه نك نصیبی بیان اینکند
 و التعلیه بین الارض و العاقل و اشتراط اولیان اشیا نك برپسی دخی ارضی عامله تسلیم ایلیوب تخلیه اینکند
 و التشرک فی الخارج (و برپسی دخی اول ارضدن خارج حاصل اولان شیده شریک اولقدور زراعتاده اجاره
 اتهاده شریک در) (فتقدان شرط لاحدهما قزان عینه) ایدی جقن ایکی مزارعک برینه قفزان عینه یعنی
 بر قاج کیل تعیین اولنوب شرط قیلنسه مزارعه فاسده اولور زراعتاده شریک ارضدن برپسی (اوما میخرج
 من موضع معین کما از امانات و السوائی) و دخی جقن ایکی مزارعک برینه بر موضع معیندن خارج اولان
 شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور (مثلا) مازایات ایله که ارماددن کوچک اولان صوردر و ماقیه لایه چقان
 شیرلی اشتراط ایلیک کبی زراعتاده که بوندن برپسی حاصل اولیه (وان رفیع قدر البذر و الخراج و بقسم
 مابقی) و دخی جقن ایکی شریک برپسی ارضدن چقان شیدن بذریه خراجک مقدارنی دفع ایلیوب باقیسین
 قسمت ایله من شرط ایله مزارعه فاسده اولور زراعتاده که شرط اولناندن غیر برپسی چقمیه (اوبکون التین
 لاحدهما و الحلب للآخر) و دخی جقن ایکی شریک برینه اکنندن چقان صمان شرط اولنوب اول بر آخره چقان
 حبه شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور زراعتاده که اول حاصل اولان شی بر آفت سبیل حبوب ثانی اولوب
 انجیق صمان قاله (اوبکون الحلب بینهما و التین لغير رب البذر) و دخی جقن اول ارضدن چقان حبوب ثانی ایکی
 شریک ماینلرند قسمة اولوب و حاصل اولان صمان صاحب البذرک غیره اولسی شرط اولنسه مزارعه
 فاسده اولور زراعتاده مقتضای عقدک خلافتدور (وان یکون التین بینهما و الحلب لاحدهما) و دخی جقن اول
 ارضدن حاصل اولان صمان ایکی شریک ماینلرند اولوب حبوب ثانی به ایکیکن برینه اولسی شرط اولنسه
 مزارعه فاسده اولور (وان شرط کون الحلب بینهما و التین لرب البذر و شرط وقع العشر حقت) و جقن اول ارضدن
 چقان حبی ایکی شریک ماینلرند اولسی و دخی چقان صمان بذر صاحبک اولسی شرط اولنسه و یا خود
 اول چقان کندن عشر لندفع اولنسی شرط اولنسه مزارعه صحیحه اولور زراعتاده که صورتده مقتضای عقده
 مندر و صورت ثانی ده عشری دفع ایلیک جائزدر (وان لم یعرض لتین فهو بینهما) و اگر حین عقدده اول چقان
 صمانه تعرض اولنوب ذکر اولدیه به ایکی شریک ماینلرند بذری قسمت اولور زراعتاده بونک اوزرینه
 جاری اولنددر (وقیل لرب البذر) و برپسی دخی اول صمان رب البذر اولان کسسه نکدر زراعتاده
 بر بنت غرمیدر (و ابر الحصاص و الفاع و اندوس و التذویة علیهما بالحصص) یعنی ایکن کلوب یشسه ایدی
 حصصه یعنی ایکن اولان کسسه نک ابرقی و رفاعک یعنی تر لادن خرمن برینه کتورن کسسه نک ابرقی و دیانک
 یعنی خرمن برنده کئی اوکوزایه دوس ایدوب دوکن کسسه نک ابرقی و تذویة نک یعنی م اوزمه نک ابرقی ایکی
 شریک اوزرینه در حصصه لری اعتباریه (فان شرط علی العامل قسدت) یعنی بو ذکر اولان اشیا نك ابرقاری
 قسمة عقدده عامل اولان کسسه نک اوزرینه شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور زراعتاده اقتضا ایلیک کاری
 شرط لنددر (وعن ابی یوسف انه یصح وهو الاصح و علیه الفتوی) و امام ابو یوسف دن روایت اولدیکه اول ذکر
 اولان شرط صحیحدر و روایت ایلیک صحیحدر و فتوی دخی بونک اوزرینه در و قول بلع مشایخک اختیار ایدور و شرطه
 من رب الارض مفسد است و این ذکر و بیان ابرق رب الارضه شرط ایدی غرضی انفساد ایدر اتفاق نلانه ایدر
 شرطده اولان ضمیر ابرق را جعدر و ماقبل الادوات کالسی و الحفظ فهو علی المزارع و ان لم یشرط) یعنی شول
 اشیا که اکنک ادر اکنندن اول لازم اوله مثلا بری سورمک کبی و اکنی حفظ و حراست ایلیک کبی مزارع اولان
 کسسه به لازمدر اشتراط اولندری ایدر (و اذا کان البذر و الارض لاحدهما العمل و البقر لآخر الارض
 لاحدهما و البقیة لآخر العمل لاحدهما و البقیة لآخر حقت) یعنی جقن بذریه ارض ایکی شریک برینک
 لازمدر ایدر و اگر زاول بر شریک اولنسه یا خود ارض برینک اولنسه بقیة لوازم اول برینک اولنسه یا خود عمل
 برینک اولنسه بقیة لوازم اول برینک اولنسه مزارعه صحیحه اولور (و اذا کان الارض و البقر لاحدهما و البذر
 و العمل لآخر حقت) و جقن ارض برینک رواب و بذریه عمل اول برینک اولنسه مزارعه باطله اولور (و کذا لو
 کان البقر لاحدهما و الارض و العمل لآخر و البذر لاحدهما و البقیة لآخر) و دخی جقن بذریه بقر برینک

اولوب و ارض ایله عمل اول بر شریک بیکت اولنسه یا خود بذر برینک اولوب باقی لوازم اول بر آخری اولنسه مزارعه باطله
 اولور و بومسئله فتحدیدی قسم واردر تأمل اولنه (و اذا حقت فالخراج علی الشرط) و جقن مزارعه صحیحه
 اولوب اشتراط اولندری وجه اوزره واقع اولنسه ایدی اول زراعتدن خارج حاصل اولان شی عقدده اشتراط
 اولندری وجه اوزره تقسیم اولور زراعتدن عند شریک و طهم واردر اولنددر (وان لم یخرج شیء فلا شیء للعامل)
 و اگر اول ارضدن برپسی حقیقه مزایسه عامل ایچون نسته یوقدور زراعتاده که بعد المعاقده عقد اولان شیده در خارج ایدر
 معدومدر (ومن ابی علی المزی بعد العقد اجر الرب البذر) و شول کسسه که بعد المعاقده عقد اولان شیده در خارج ایدر
 اوزرینه مستمر و دائم اولقدن ایا و امتناع ایلیه اول شیئی اشیا که جبر اولنور و الرب البذر اولان کسسه جبر اولنور
 زراعتاده صاحبک حقتده مزارعه غیر لازمدر (وان قسدت فالخراج لرب البذر) و جقن مزارعه فاسده اولنسه
 اول ارضدن چقان شی صاحب بذریه اولور زراعتاده کندی ماینکک فامیدر (وللاخر ابرمیل عمله او ارضه) و اول
 بر آخر شریک ایچون کندی و عملکک ابرمیل واردر و اگر بذر عاملک ایدر رب الارض ایچون ارضک ابرمیل
 واردر (ولا براد علی ما شرط) یعنی قسمت اولننده شرط اولان مقدارک اوزرینه زیاده اولنیه امام ابو حنیفه ایله
 امام ابو یوسف قسند (خلافا لجمد) و امام محمد ایچون خلاف واردر یعنی آنک قسند ابرمیل واردر و بالقسام مبلغ
 (وان قسدت لکون الارض و البقر فقط لاحدهما لزم اجره ثلثهما هو الصحیح) و جقن ایکی شریک ماینلرند واقع
 اولان مزارعه فاسده اولنسه ارض ایلیه بقر ایکی شریک برینک اولد یغیچون فقط اول ارضه بقرک ابرمیل لازم
 اولور (و اذا قسدت و البذر لرب الارض فالخراج کله حل له) و جقن مزارعه فاسده اولنسه و حال بوکه بذر رب
 الارض اولان کسسه نک اولنسه ایدی اول ارضدن خارج اولان شیده جله می اکنکدر زراعتاده بذر بونک فامیدر
 (وان کان للعامل تصدیق بافضل عن قدر بذره و اجره الارض) و اگر اول بذر عامل اولان کسسه نک اولور و سده
 ایدی بذرندن زیاده و ارضک ابرمیل بذرندن زیاده اولان فضل ایله تصدیق ایلیه زراعتاده بذرندن حاصل اولنددر
 بذرده اولان ضمیر عامل را جعدر (و اذا ابی رب البذر عن المزی و قد کرب العامل الارض فلا شیء له حکما و یسترضی
 دیانته) و جقن صاحب بذریه اولان کسسه عقد مزارعه دن ایا ایدوب مستمر اولنسه و حال بوکه عامل اولان کسسه اول
 ارضی اصلاح ایدوب حرث ایلیدی ایدی اول عامله حکم و قضا جهتیه برپسی یوقددر (اما) دیانت جهتیه رب
 المال اولان کسسه اول عاملی ارض ایلیه له ده اولان ضمیر رب البذر را جعدر (و یستعمل المزارعة بموت احدهما)
 یعنی عقد مزارعه شریک بیکت برینک موئیله باطل اولور (و ینسخ بالاعذار کلا جاره) و دخی عقد مزارعه اجاره کبی
 اعذار ایله فسخ اولنور (فتفسخ ان لزم دین مخرج الی بیع الارض قبل نبات الزرع لابعده ما لم یحصد) ایدی جقن
 رب البذر اولان کسسه به ارضه اولان نبات بقیه سندن اول اول ارضک بیعنه مؤدی و ملزم بر لازم الاداین
 لازم اولنسه فسخ اولنور اگر بعده اولنسه مادامکه اول اکن بقیه اول مزارعه فسخ اولنور بعده ده اولان ضمیر
 زرع را جعدر (ولا شیء للعامل ان کان کرب الارض او حقر التهر) و دخی اول عامل اولان کسسه به شی یوقدرا اگر
 اول ارضی اصلاح ایدوب حرث ایلیه و یا خود اول ارضه اولان ارمادقربن قازوب صورلین ابر ایلیه زراعتاده
 اتفاق ایلدکاری نسته معدومدر (وان تمت مدتها قبل ادراك الزرع فعلى العامل اجره مثل حصته من الارض
 حتی یدرک) یعنی جقن مزارعه نک مدتی اکنک ادرک اولوب یشسه سندن اول عام اولنسه عامل اوزرینه کندی
 حصصه شریک ابرمیل واردر اول ارضدن اکن کلوب یشخبه دکن مدتاده اولان ضمیر مزارعه به را جعدر
 حصصه ده اولان ضمیر عامل را جعدر (و نفقة الزرع علیهما بقدر حصصهما و اجمعا اتفاق یغیرادن الاخر و لاضر
 فاضله و متعرج) یعنی ایکی شریک زراعت ایلدکاری اکنک نفقه می ایکی شریک اوزرینه حصصه لری
 مقدار نفقه تا کیم مجلوب خرمن برینه کنبه فتغیسی دیلر به آخرک و فاضلک اذینسز قیر اتفاق ایدور و زرا مال
 مشترک در مصرف ایکی شریک اوزرینه در (ولیس لرب الارض اخذ الزرع بقلا) صاحب ارض اولان کسسه به
 جائز کادو که اول برده اولان اکنی تازه ایکن المتی (وان اراد المزارع ذلک قبل رب الارض اقلع الزرع لیكون بینکما
 او اعطه قیة نصیبه و اتفاق انت علی الزرع و ارجع فی حصته) و اگر مزارع اولان کسسه ارضه اولان اکنی تازه
 ایکن المتی مراد ایله صاحب ارض اولان کسسه به دیلور که ارضه اولان اکنی قویار که ایکیکنرک ماینلرند
 اولای ایچون یا خود مزارع اولان کسسه به دیلور که رب الارضه کندی و فاضلک قیتمی و یا خود ارضه اولان

اكنه نفعه ومصرف اليه صكره مزارع اولان كسنة نك حصه منده اتفاق ايلدي بلك شئ ايلد رجوع ايله زراعت
 علمندن امتناع ايلسه جبر اولمز (ولومات رب الارض والزرع بقل فعلى العامل العمل الى ان يدرك) يعنى بقرن رب
 الارض اولان كسنة وفات ايلسه وحال بوكه اول ارضه اولان اكن تاز ونا بالغ اولسه ايدى عامل اولان
 كسنة نك اوزينه خدمت وعمل ايلكلك وارد تا كم اول اكن يتشوب بالغ او لخبه دك بين زراعت مدته
 باقيدور (وان مات العامل فقال وارثه انا اعمل الى ان يستحصله ذلك وان ابي رب الارض) واكر عامل اولان
 كسنة وفات ايدوب وارث اولان كسنة بن مورث برينه عمل ايدوب خدمت ايدوم تا كم اكن يتشوب بجا بجه
 دكين دنسه اكا عمل ايلكلك وارد ورا كركه رب الارض اولان كسنة اول وارثك عمل ايلسندن امتناع ايدوب
 ابا ايدوسه ده زير رب الارضه بخصوصه ضرر بوقدر

كتاب المساقاة

مساقاة مفاعله در لغته سقيدن مستقدر كه صوامق معناسنه در و اصطلاح شرعه (هى دفع الشجر
 الى من يصلحه بجز من غره) يعنى مساقاة نك معناسى بر با بجه نك اغا جنى اصلاح ايدوب تيار ايدن كسنة به آكدن
 حاصل اولان غره بجز من غره يعنى بر حصه سقى و ربوب ايدوب بصلحه ده اولان خيمر شجره راجعدر من غره ده
 اولان خيمر نه اكار راجعدر (وهى كالمزراعة حكما وخلافا وشروطا الامدة فانها تصح بلا ذكرها) يعنى ذكر اولان
 مساقاة حكمد و خلافا وشروطه تقدم ايدن مزاعه كيدور اما تعيين مدته ايك كى دكدر ايدى مساقاة
 ذكر مدته صحيح اولوز (وتنع على اول غره تخرج) يعنى عقد مساقاة نك ذكر مدته لازم دكدر ديوان اولنشدور
 ازيله اولسه ابتدا حاصل اولوب جتان غره نك اوزينه واقع اولوز زراعت شمه نك زمانى نامعلوم در وفي الرطبة
 على ادراك بذرها) رطبه مصر اقلينه برسيم ديد كرى مبه در يعنى من رطبه ده مساقاة ايلك بذر ينك يعنى
 تخملى يتشوب غورى اولنك رما ته دكن واقع اولوز بيان مدته حاجت بوقدر زراعت نك شمه سى غره نك
 يتشمه سى كيدور (وبغده هاذ كرمه لا يخرج الثمر فيها) يعنى بقرن عقد مساقاة نك غره يتشوب بكمما بقرن مدته
 ذكر اولسه مساقاة اى افساد ايدوب مقصود فوت اولد بغيرون كه اول خارج اولان شيد شريك اولد و بفسد داده
 اولان خيمر مساقاة راجعدر (وان احتل خروجه وعدمه جائز) واكر اول غره نك خروجه وعدم خروجه
 تحتل برمدت ذكر اولسه مساقاة بيا زاولوز خروجه وعدمه ده اولان خيمر غره راجعدر (فان خرج فيها
 فعلى الشرط وان تأخر عنها فسدت للعامل اجر مثله) ايدى بقرن ذكر اولنك امتناع غره خروج
 ايدوب ظهور ايلسه عقدده اشتراط اولندين وجه اوزره ينلنده قسمت اولنوز اكر ذكر اولنك امتنع تا آخر
 ايلسه مساقاة فاسده اولوز وعامل ايجون اجر مثلى وارد عقد فاسد اولدين اجلدن عناه ده اولان خيمر مدته
 راجعدر مثله ده اولان خيمر عامله راجعدر (وكذا كل موضع فسدت فيه) ودخى هر پرده كه مساقاة نك فساد اولد
 عامل ايجون اجر مثلى وارد (وان لم يخرج شئ فلا شئ له) واكر اول مساقاة اولش شجر درن يا خور اوضدن برنق
 نك اول عامل ايجون شئ بوقدر رابا ايدور (وتصح المساقاة فى الحل وانكره الشجر والرطاب
 واصول البساتين) يعنى خرما اغا جنده وباغ اغا جنده و انوميو اغا جنده وسبه زرد و باد نجان كو كركنده
 مساقاة صحيح و با زرد زير اكر كس اكا محتاجدر (فان كان فى الشجر ثمران كان يربط بالعمل تحت والا فلا) يعنى
 حين عقدده اكر اول مساقاة واقع اولان خيمر ده غره اولسه اكر اول ايجون على ايله زياده اولوب غره اولر ايلسه
 مساقاة صحيح اولوز اكر زياده اولر ايلسه صحيح اولمز (وكذا فى المزارعة لو دفع ارضا فيها بقل) ودخى مزاعه ده كى
 حكم مساقاة اولدين كيدور بقرن ركسنة بر آخره برا دى مزاعه ايلك ايجون ورسه واول ارضه بعض
 سبه اولسه اول سبه اول ايجون على ايله زياده اولوب غره اولر رسه مزاعه صحيحه اولوز اكر زياده اولر ايلسه صحيحه
 اولمز فساد اولان خيمر ارضه راجعدر (وما قبل الادراك كالى والتلقيح والحفظ فعلى العامل) يعنى شول شكه
 غره نك يتشوب اولسندن اول لازم اولش اوله اغا جلى صوامق كى خرما اغا جلى اصلاح ايدوب
 چشاند ومان كى وباغ وباغى دي حفظ وحرارت ايلك كى اول عامل اوزينه در زراعت ايدونك علمندور
 رما بعد راجعدر در خدمه ايدوب شول شكه ادر لغره در اول لازم اولد بوقدر قطع ايلك كى و حذو كى اول
 ايكسنة اوزينه در بعد ده اولان خيمر ادر اكر راجعدر (ولو شرط على العامل فسدت انفاقا) يعنى شول شكه
 بعد الادراك ايكسنة لازم اولش اوله بقرن بالكر عامل اوزينه شرط اولسه اتفاق ايله مساقاة فاسده اولوز زرا

خلاف مقتضى عقددر (وسئل عوف احد هما) يعنى مساقاة متعاقد ينك برنك موتيله باطله اولوز زراعت
 كيدور (فان كان الثمر خاما عند الموت او غام المدة يقوم العامل او وارثه عليه وان ابي الدافع او ورثته) ايدى بقرن
 متعاقد ينك برى موتنده شجره نك غره سى خام اولسه ويا خور مدته نك غره قنده غره خام اولسه عامل اولان
 كسنة يا خور ديك وارث اول غره نك اوزينه قائم و لازم اوله تا كيم بالغ اولوب يتشوبه دكين واكر واقع
 اولان كسنة كه صاحب الارضدر يا خور ديك وارثيدور ايا امتناع ايدوسه ده وارثه ده اولان خيمر عامله
 راجعدر (فان اراد العامل او وارثه صرفه بسرا خير الاخر او وارثه بين ان يشعوه او يتفقوا على الشرط
 ايدفعوا قية نصيبه او يرجع كفى المزارعة) يعنى بقرن عامل اولان كسنة يا خور وارثك عامل اول حرمانك غره سى
 بسرا بكن يعنى نيل ايك قطع ايلك مر ادا ايلسه اول بر آخر يا خور آخرك وارث اولان كسنة خيمر اولر ايلسه
 قطع ايدور وما ينلنده واقع اولان شرط اوزره قسمت ايدور و ايلسه نفعه ايدور واستر لسه عاملك نصيبى
 قيمتى دفع ايدوب و بره واستر لسه اول غره نك اوزينه رجوع ايدور من ايعه بيان اولنوب جا زاولدين كى
 وارثه ده اولان خيمر عامله راجعدر رسه ده اولان خيمر غره راجعدر وارثه ده اولان خيمر راجعدر
 يقسموه ده اولان خيمر بسره راجعدر نصيبه ده اولان خيمر نه آخره راجعدر (ولا تقسح بلا عذر) يعنى مساقاة
 عذر شرعى من فسخ اولمز اجاره فسخ اولندين كى (ومرض العامل اذا عجز عن العمل عذر) يعنى عاملك مرض
 اولوب عمل مساقاة نك عاجز اولدى عذر در (وكذا كونه ارقا يخاف منه على الثمر والسعف) ودخى عاملك
 سارق اولدى عذر در بقرن اول غره نك يا خور ديك سرقة اولدى آدن خوف اولنه منه ده اولان خيمر سارقه
 راجعدر (ولو دفع فضاء مملو من بقرس لتكون الارض والشجر بينهما لا يصح) يعنى بقرن ركسنة برا دى
 واسعه بى برمدت معلوم به دكين آنى احياء ايدوب ايجنه بر آلاى اغا ج غرس ايدن كسنة به دفع ايلدوب ورسه
 واول دفع اولنك ارض ايله ايجنده حاصل اولان شجر ايجنه كسنة ما يفتند اولق شرطه صحيح اولمز برا
 مستقبل ده حاصل اولاجى شيد شريك اشتراط اولنشدور (والشجر لرب الارض ولله ارس قية غره وعمله)
 ايدى شجر غرس اولنوب حاصل وموجود اولد قد نصكره رب الارض اولان كسنة نكدر زرا كند و ارضه
 كند و راسيله حاصل اولشدر واول غارس ايجون غرس ايلديكى شجر كى قيمتى ايله كند و علمك ايجرى وارد
 غره وعمله ده اولان خيمر لغاره راجعدر

كتاب الذبايح

مصنف رحمه الله بوقايد ذبح اولنك حيوانك احكامن وحل وحرمتى بيان ايدور و ذبايح جمع ذبيحة در
 الذبيحة اسم ما يذبح) و ذبيحة حيوان ذبح اولنك شئك ايجدر ومعناى اصطلاحى مصنفك قوائد بيان
 اولنشدور (والذبح قطع الاوداج) يعنى ذبح شرعى ايك شاه طمر لربن حلقوم ايله قطع ايلكدر (وتحلى ذبيحة
 مسلم وكفاى ذى اوسرى) يعنى مسلم اولان كسنة نك ذبيحه سى ودخى كفاى اولان كسنة نك ذبيحه سى جا ز
 وحلالدر كرك اول كفاى ذى اولسون كرك سى اولسون زير احق سبحانه وتعالى حضر تلى (وطعام الذين اوفوا
 الكتاب حل لكم) يور مندر شول شرطه كه حتى سبحانه وتعالى اسم شر بقرن ذبح قنده ذكر ايدوب غرس
 ايكه العباد بالله تعالى نصرانى اولان كسنة باسم المسيح ويهودى اولان كسنة باسم العزيز وديوب ذبح ايلسه
 حلال اولمز (ولو امراه او صبيا او مجنون باعقلا ن) يعنى ذابح اولان كسنة كرك امراه اولسون كرك صبى و كرك مجنون
 اولسون ذبيحه لرى حلال و با زرد صبى ايله مجنونك تسيمه سى وشرايط ذبى تعقل ايدوب بللى شرطيله
 (اواخرس واخلف) و كرك ذابح اولان كسنة دلسر ويا خور مستسز اولسون ذبيحه لرى حلال و جا زور
 (لا ذبيحة وثنى او مجوسى او مشرك) يعنى وثنى اولان ومجوسى اولان ومشرى اولان كسنة لرك ذبيحه سى
 حلال دكدر زير ايو نك ملت سيمه سى بوقدر (او تارك التسيمه عدا) ودخى تسيمه بى قصد ايدن كسنة نك
 ذبيحه سى حلال دكدر زير احق تعالى حضر تلى (ولاناً كراما لم يذكرا سم الله عليه) يور مندر فدان تركها
 ناسيا بجل) واكر تسيمه بى سهو ونسيان طر يقيله ترك ايلسه ذبيحه حلال اولوز زرا (رفع عن امتى النسيان)
 حديث شريفى وارد اولشدر (وكرا ن يذكرا مع اسم الله غره وصلادون عطف) يعنى ذبح قنده حق تعالى نك
 ايجله غير ينك ايجنى موصول اولدين حلاله ذكر ايلك مكر وهدر بسم الله محمد رسول الله رفع اقله ايله دسه

عل ایله اکر اخبار ایدن کسته خبرنده صادق اید بکنه طنی غالب اولورسه تیم ایله اکر ظن غالبی کذبیه ایسه
تیم ایله (ولواراق قسیم عند غلبه صدقه) اگر کتب در دیلان صوفی دو کسه اخبار ایدن کذبیه ایسه
قتنده اول کسته تیم ایدر (ووضا و تیم عند غلبه کذبیه) اگر صوفی دو کیه اخبار ایدن کذبیه ایسه
قتنده اول صودن ایدست اولور تیم ایدر (کان احوط) احوط اولان بود حاصل کلام صدق و کذب بدین معنی طرف
غالب اولورسه انکله عمل اوله (فصل فی اللبس) بوفصل لبس یا تنده در بعضی کیه جلا ثواب یا تنده در (الکسوة
شها فرض) کسوه دن بهضی فرضدر (وهو ما یستر العورة و یدفع ضرر الحر و الولد) و فرض اولان شول
مقدار در که عورتی ستر ایله و حرارت در و در تن شری دفع ایله زراحت سحانه و تعالینک خذوا زینتکم عند
کل مسجد) قول شریقی وارد اولمده در معنای ای ما یستر عورتکم عند الله لانه یعدکم (ولاولی کونه من القطن
او الکلتان بین النقیس و الخیس) اولی اولان کسوه دن لباس اوله جق نقیس ایله خیس ما یستند بینه دن
و یا خود کادن اوله نقیسده نفسه بچ کلت ایچون خیسده احتقار اولق ایچوندر و نبی علیه السلام ایکی
شمر تدن نبی یورمه در در لباس غایت نقیس اولقندن در دخی غایتله خیس اولقندن خبر الاحرار و اسطفا
ایدوکی معلوم اولی النبی در (و مستحب وهو الزانده لاخذ الزینة و اطهار نعمة الله تعالی) لباسک بر فوجی دخی
مستحب و مستحب اولان عورتی و عورتی در و در دخی دفعه نصکره شول لباس زاندر که زینت ایچون اخذ اوله
و حق تعالینک نعمتی اظهار ایچون اوله زراعتی علیه السلام (ان الله یحب ان یری اثر نعمته علی عبده
یورمه در در حق سحانه و تعالینک قول شریفته (و اما نعمة ربک فحدث) واقع اولمشدر (و سباح وهو الثوب
الجلیل للزین) کسوه تک بعضی مباحدر و مباح اولان شول ثوب جیلدر که جمعه و عیدده و جماع ناسده زین
ایچون کیله روایت اولور که نبی علیه السلام درت یک درهم قیلتی بر جبهه سی و ارایدی یورمه کبر ایدی
(و مکروه وهو اللبس التکر) کسوه تک بعضی مکروهدر و مکروه اولان شول لباسدر که تکر ایچون کیله
رستحب (الایمن و الاسود) یا ش و سیاه لسی کیلک مستحب اولور زراعتی علیه السلام (خیر ثیابکم الایمن
یورمشدر و موضع آخرده (ان الله یحب الثیاب البیض) یورمشدر و روایت صحیحیه ایله می ویدر که مکروه
مکروه تک قیلتی کوننده سیاه جبهه کیوب و سیاه عمامه مارمشدر (و بکره الاحمر و المعصر) قرمز لباس
و معصر ایله یویش لباس مکروه اولور زراعتی علیه السلام نبی یورمشدر (والسنة ارشاء طرف العمامة
بین کتفه قدر شبر) سنت اولان عمامه تک بر طرفی بر طرفی مقدار کتفین یشنه ادخال ایلمکدر یعنی
صالیور مکدر زراعتی علیه السلام اشله مشدر و یورمشدر در (رکعتان مع العمامة خیر من سبعین رکعة
بغیرها) و قبل الی وسط الظم و قبل الی موضع الجلوس) و دینلکه طرف عمامه فی ارقه تک وسطنه دکن ارشادر
یعنی صایور مکدر و دخی دینلکه موضع جلومه دکن صالیور مکدر لکن احادیث شریقه و کتب فقهده
اصح روایات بین الکتفین صالیور مکدر (واذا اراد تجدید ثیابها نقضها کألفها) فچن عمامه تک جدید اصارله من
مر ادا ایله صالدر نبی اوزره یوزار بر او غوردن یوزوب بر الله ایله یعنی صالدر نبی کچی یوزار زراعتی علیه
السلام فعل شریقتدن یو بله نقل اولمشدر (و یجمل لنساء لبس الحر یروا یجمل للرجال) نساء ایچون حر بر
کیلک حلاله راما رجال ایچون حلال دکاند زراعتی علیه السلام (احل الذهب
والحریر للاثاث من امتی و حرما علی ذکورها و حضرت عردن روایتدر که قال سمعت رسول الله صلی الله علیه
و سلم یقول لا ینبغی لمرءة من لبس فی الدنیا لم یلبس فی الاخرة و روایت اولنده که عردنی الله عنه غزادن
کاذن عسکره استاله جیقوب و عسکر اسلام وافر عنایم ایله مقتضی اولوب سر بر لباس کچینل ایدی وقتا که
عردنی الله عنه اوزر زنده آنلک لباس حر رکوردی آنلدرن اعراس ایدی عسکر اسلام دیدر که باعر یزدن
نهیچون اعراس ایلمک حضرت عمر بیودر که اوزر یکزده اهل ناریانی کوردیکم ایچون اعراس ایلام (الا قدر
اربع اصابع کاعلم و لا یاس بوجده) الادرت بر مقمقداری حرام دکاند علم کی اولقندار حر و رخت ویرمشدر
زیاده سی حرامدر بیوتده حر بردن و سادده منی یا صدق ایلمک لا باءدر (و افراتشه) حر بر مقمقداری دوشلک
لا باءدر ابو حنیفه قنده (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارددر را حدیثه رضی الله عنه در روایت
اولمشدر که ان النبی علیه السلام نهانان شرب فی انیة الذهب و الفضة و ان ناکل فیها و عن الحر و الولد سباح

وان یجلس علیه وراه البخاری (وقال سعد بن وقاص لان اتکى علی حجر الغضی احب الی من ان اتکى علی مرافق
الحریر) ابو حنیفه ایچون لباس اولمشده دلیل ماروی ان النبی علیه السلام جلس علی مرقة حریر
ابن عباس حضرت تکرینک بساطی اوزر زنده حر بردن یوزر صدیقی اولمشدی روایت اولمشدر (ولا یاس بلبس
ماسداه ابرسم و لمته غیره) ابرسم اولوب ابرسمی غیر اولان ثوبک کیمی لا باءدر و سداه برلار یشنه
دیر (لجه دیوار عجمه در رفیع لام ایله و نس لام ایله دخی جائزدر) (وعکسه لا یلبس الا فی الحرب) ابرسمی ابرسم
اولوب ابرسمی غیر اولان ثوب کیلک الا جکده کیلور زراعتی علیه السلام در زراعتی علیه السلام کیلک ضروردر
و سلاحک ضرر فی زیاده رفع ایدر (و بکره لبس خالصه فیها) حر برده صافی حر بر لباس کیلک مکروهدر و ابو حنیفه
قتنده (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارد آنلک دایلی نبی علیه السلام حر برده سر برود یباح کیلکه
رخصت یور دینی روایتدر زراعتی علیه السلام ضرورت وارددر و حر بر خالص مضرت صلاحی دافندر و اعدایه هیتلو
کور یور و ابو حنیفه ایچون دلیل لبس حر بری نمیده وارد اولان نصوحک اطلاقدر بر خالده لا یاس اولوب
بر خالده لا یاس اولمشق تفصیلی یوقدر ضرورت ایسه ابرسمی حر بر اولمده مخلوط اولان ابلمکله دخی دفع اولور حر بر
خالصه احتیاج فالمر (و یجوز لکما التخلی بالذهب و الفضة للرجال) نساء ایچون التون و کوش ایله تخلی یعنی
بزنک جا نزلور مار رجال ایچون جائزدر کلدن (الاختام و المنطقة و حلیه السیف من الفضة) کوشدن خاتم
و قوشاق و قلیح حلیه سی رجال ایچون جائزدر و کوشدن خاتم ایلمک جواز ایچون احادیث شریقه وارد اولمشدر
و نبی علیه السلام کوش خاتمی و ارایدی بر مطری محمد و بر مطری رسول و بر مطری الله نقش اولمشدی
نبی علیه السلام یامه اذ خاتمک نقشی ندر دیو سوال ایلد کارنده محمد رسول الله دیو جواب و پرد کده نبی
علیه السلام (آمن کل شی من معاذ حتی خاتم) یوردر قد نصکره خاتمی بکاهبه ایله دید کارنده معاذ دخی نبی
علیه السلام هیه ایلدی و ذکرا اولنن خاتم نبی علیه السلام دارقاندن دایبقایه ارمحال ایدنجه مبارک بر مقنده
ایدی اند نصکره ابو بکر رضی الله عنه اتقال ایدنجه آنلک دخی بر مقنده ایدی اند نصکره حضرت عمر اشعه مال
ایدوب اندر دخی اتقال ایدنجه بر مقنده ایدی اند نصکره عثمان رضی الله عنه الوب استعمال ایدوب بر کون
قیومده و شوب و افرمال و بر لبس اخر اجنه سی ایلدی یولمده اولوقند نصکره ما یستند خلاف و تشویش واقع
اولوب شهید اولنجه تشویشدن خالی اولمده (و سماع الذهب فی ثوب الفضة) خاتم طاشنده التون مساجر جائزدر
اما متقالدن زیاده اولمشق کر کدر (و کتابه الثوب بذهب اوفضة) و ثوبی التون ایله و یا خود کوش ایله کات ایلمک
جائزدر زراعتی علیه السلام تابعدر مخصوص بوندر ایچون حکم یوقدر (و شد الحسن بالفضة) و دخی کوش ایله بقلق
جائزدر و ذکرا اولنن اشیا مستثنیه داخلدر (ولا یجوز بالذهب) اما دخی التون ایله بقلق جائزدر و ابو حنیفه
قتنده (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف وارددر (ولا یختص بحجر ولا صفر ولا حديد) طاش و یوچ و درم دن خاتم
ایلمک جائزدر کلدن جامع الصغیرده و لا یختص الا بالفضة قولی حجر و صفر و حديد دن تختم حرام اولمشده نص اولمشدر
(روایت اولنده که) نبی علیه السلام بر آدمک بر مقنده یوچدن بر خاتم کوردی و اول آدمه خطاب ایدوب سنده
رایحه اصنام یولورم دیو یوردر و بر آدمک دخی بر مقنده حدیددن خاتم کورد کارنده اول آدمه خطاب ایدوب
سنده حلیت اهل نار کوردم دیو یوردر و بر آدمک رضی الله عنه مادن روایتدر که بر آدم نبی علیه السلام
حضور بر یفلر زنده اوزروردی بر مقنده التون خاتم و ارایدی نبی علیه السلام آندن اعراس ایدوب یوز چور دی
اول کسته قاله ثوب کندی و ینه عودت ایدوب کلدی یودنعه بر مقنده حدید خاتم و ارایدی نبی علیه السلام
هذا اثر منه هذا حلیت اهل النار) دیو یوردر (و قیل یباح بالحجر البشیش) و دینلکه بشمش طاش ایله خاتم ایلمک
مباح اولور و بشمش یسبدن معرید زراعتی علیه السلام عقیقه دن خاتمی و ارایدی قال النبی صلی الله علیه و سلم
(یمتنعوا بالعقیق فانه لا یصیبکم غم مادام علیکم) (و ترک الختم افضل لغير السلطان و القاضی) بادشاه و قاضیدن
غیری خاتم اتخاذ ایلمکی ترک افضلدر زراعتی علیه السلام کست دن غیری ایچون خاتم حاجت یوقدر (و یجوز لالا کل
و الشرب من اناء مفضض و الجلوس علی سر بر مقضض بشرط انما موضع الفضة) کوش ایله صر اولمش
چنباقدن اکل و شرب جائز اولور و کوش ایله صر حر بر اوزر ینه اوزر و مق جائز اولور لکن اکل و شرب بده اغزی
و جلوس بده اوزر اغزی کوش اولان موضع دن صفتی شریطیله دیو جواز ابو حنیفه قنده دیو بکره معذای یوسف

یوسف قنده مصفا کرده اولور (عن محمد روایت) امام محمد در این باب روایت دارد بر روایتی
 ابو حنیفه در اولرب انفاش طبله مکره اولمق و بر روایتی ابو یوسف قندی کی مطلقا مکره اولور بر کون ابو جعفر
 دواتی شمسند ابو حنیفه حضرت تری و اول عصره اولان ائمه حاضر ایدیلر بو کمتعلق کلمات اولوب جمله سی
 مکر و هدر دیو جواب و بر دیرلکن امام اعظم حضرت تری سکوت ایشیدی امام اعظم حضرت تری نه دیدیلر که
 بو باید مزنه در سکره دید کزنده امام حضرت تری اگر اغزی فضیه وضع ایدر سه مکر و هدر اولاد دیو جواب
 و بر دیرلکه جمله سی مکره و نمسته دلیلک زنه در دیدیلر امام حضرت تری بیوردیکه بر کسند نه بر معنده کوش
 ختمی اولسه و اولج ایه صوابیجه مکره اولور می دیدیکه جمله سی سکوت ایدوب ابو جعفر امامک جوابنده
 تعجب ایددی (و بکاره اب سراسی ذیبا او حرا) صبی به التونی قفتان و حر بر قفتن کیدر ملک مکر و هدر
 و کند و نسی نیجه حرام ایه الباس دخی حرام و خزل شرفی حرام ایدیفی کی صبی به دخی سی حرام دره مینه
 و دم دخی بولجه در (و بکره سل خرقة مسح عرق اراخاط اولوضوه ان لا یسکر و ان لا یجوز له ان یسکر) و
 عرق و مومک سلک و یا خود ایدست صوبی سلک ایچون خرقة کونور ملک مکر و هدر و اگر نکیر ایچون اولور سه
 و اگر حاجت ایچون اولور سه لا باسد رجح ایچون اولان بودر قاضل زبلی دیدیکه عرق و مخاط ایچون خرقة کونور ملک
 محدث بر نه عذر بحجه شمسیدر نبی علیه السلام بوفعلی اشدی و اصحاب و تابعیندن بر نذر اشدی بر نوع تعبد در
 مکر و هدر بیوردی صحیح اولان مکره اولمق کرک زبر اجمیع یادانده مسلمانلر بونی استه مال ایدیلر چونکه
 عه مسلمانلر شدیلر و مارا المومنون حسنا فیه عند الله حسن حاصل کلام شول فل کعلی وجهه تعبد اشدیلر
 ول مکر و هدر شول فعلیکه ضرورت و حاجت ایچون اشدیلر و اول مکر و دکلدر (و اگر نه لایس به) و نه لا باسد
 رتم شول بلکه دیرلکه فراموش اولمق ایچون بر نه بقلر قاضل زبلی دیدیکه در کسند و نه تعبدیه تشبیه در
 چه دینیه بر ایلکی بونیه و اینیه بعزلر که زعمایجه نقللندن بعضی مضری دفع ایچون بوابسه منهدر
 و حدود یمانه ذکر ایشد که بوفعل کفر در اما نسیان ایچون عقد اولسان ایلک مکر و دکلدر (فصل فی النظر
 و نحوه) و فصل فی النظر و نحوه مشابه شیلر یادانده در (و یحرم ان یشرک فی العورة الا عند الضرورة) و کما یطیب الخلق
 و ح فضا و شابه و اخلاق (بر کسند نه عورت بر نه نصر حرام اولور الا ضرورت قنده حرام اولر طیب کی
 رستخبی کی و عورت رستخبی کی و ابه کی و حقنه ایدن کسند کی بونلرک نظری ضرورت ایچون در نه فضا
 نه و ایدجه اید اساطع فضا سی سمت ایدن کسند نه دیرلر (و لا یخاوره فی الضرورة) نظری ضرورت در ندر
 نذر و ر بلیه المزه موضع مرشدن و موضع ختاندن و موضع ختاندن عیبری نظر ایلک لازمه در (و نذر الرجل
 من الرجل ان ماسون اعور و فیه سی صلا) رجل بر رجل عورت بر ندرن عیبری به نصر ایدر یعنی عورت
 بر ندرن عیبری به باقی چه نذر و عورت تفصیلی صلا فخلده بیان اولمق دیدیکه رجس عورتی دیرابه کوبلک
 مایشتنه و کوبلک عورتی عورت دکلدر (و نذر المرأة من المرأة الرجل الی ما یشرک الرجل ان است
 الشهوة) خاتون خاتون و رجل رجل نظر ایدیکه شیه نصر ایدر اگر شهوت ایدر امین اولور سه اما اگر قاننده شهوت
 و ایدر سه مستحب اولور که کونون بوموب نصر ایلک (و یشرک الی جمیع بدن زوجته و استیجیل و طهها)
 رجل نه بونلک جمیع بدن و دخی و طی حلال اولان جاریه سنک جمیع بدن نصر ایدر حضرت عائشه رضی الله عنها
 بیوردی کون و رسول الله اکبر ماه واحد دن غسل ایدر و نذر اگر حلاله نظره مساح اولسه چلاق بر برده نیجه
 غسل ایدر لردی اما اولی اولان نه بونلک عورت بر نه نظر ایلک و نذر بر نبی علیه السلام (اذا فی احدکم اهل
 میسترمه استغاث لان انصر الی اعور و یورث امسان) و حضرت عائشه رضی الله عنها ماری می و مارا بیت
 منه بیور و ماردی اعور و زان عمر دن روایت در اولی اولان وقت و قاعده نه بونلک فرجه نصر ایلک تحصیل
 لایتمه بلعدر بیوردی ابو یوسف ندرن می و بکره اه حنیفه دن سوال ایدیکه بر رجل نه بونلک فرجن مس ایلک
 نه و دخی بونلک در ندرن کرخی مس ایلک بونلک و ایدر دیر یوردیلر نه و اولور سه اخر غیر حاصل اوله
 (ومن شاوره و من غیره) لی اوجه و رأس و صدر و ساق و ایدر رجل شوملندن و غیر بونلک جاریه ندرن
 بونلک و بونلک و کونکسند و ساق و قاعده و نذر ایدر بر یاقولم وضع زینت بونلک اصلی حق نه و نذر ایلک
 و لا یبدین زینتهن الا بعه و نذر ایلک اول شریقتی بونلک ایدر سه نفس و نذر مراد کدر و بر ایدر سه

نظر ایلک مطقام با حدر مراد اولان موضع زینت در پس ایدی رأس موضع تاجدر و عین مع الکحل و جهم در
 عنق و صدر موضع قلاده و ساعد موضع سوار و کف موضع خاتم و خنادر و ساق موضع خنادر اما طهر و بطن
 و نذر بونلک خلاصه در برام وضع زینت دکلدر (ولا بأس بفسه بشرط ان الشهوة فی النظر والمس) بخادم دن
 و غیر سنک جاریه ندرن نظری حلال اولان موضع مس ایلک لا باسد و لکن نظر و مسده شهوت دن امین اولمق
 شرطیه (روایت) اولمق و کندی علیه السلام عزادن کاد کده حضرت فاطمه تک باشتی او پردی و رابحه جنت
 استقام ایدر دم دیو بیور لردی و نبی علیه السلام بیور و مارد (من قبل رجل امه فیک انما قبل عبدة الجنة
 و لا یبظر الی البطن و اظهر و العیة و ان امن) رجل سکندی بخادم ندرن و غیر سنک جاریه ندرن بطننه و ظهر نه
 و اولو غنه نظر ایلر اگر شهوت دن امین دخی اولور سه بر یاقولم وضع زینت دکلدر نظر لک مساح اولسی زینت
 موا فعیدر (ولا الی الحرة لا حنیفه الا الی لوجه و انک من ان امن الشهوة) رجل اجنبی حربه نظر ایلر
 الا وجهه و ابکی الی آیه سنه نظر ایدر اگر شهوت دن امین اولور سه (ولا یجوز مس ذلک و ان امن ان کانت شابة) وجهه
 حاکمک غیری ایچون حره اجنبیه به نظر ایلک جاریه دکلدر (ولا یجوز مس ذلک و ان امن ان کانت شابة) وجهه
 و کفنی مس ایلک جاریه دکلدر اگر شهوت دن امین دخی اولور سه کرخ بونلک نذر اولور سه (و یجوز ان یجوز لا تشبهی)
 وجهه و کفنیه مس ج زانور اگر خاتون عورت اولوب مشتی اولر ایدر (او و شیخ یا من علی نفسه و علیها) یا خود
 مس ایدن شیخ فانی اولوب کند و نذر و نذر نفی اوزر نه امین اوله (و یجوز النظر و المس مع خوف الشهوة
 عند ارادة التزوا و انکسح) مثلاً بر جاریه اشتراک ایدر که و یا خود نکاح مراد ایدر کده شهوت خوف دخی
 اولور سه ضرر و مس ج زانور زبانی علیه السلام سفیر بن شعبه به بر نه نور المی مراد ایدر سکند (انظر الیها
 فانه احری ان یؤدم بینک) بیور و مارد ادم و لایدم اصلاح و توفیق و الفقه سنه در (و العبد مع سیدته
 کالاجبی) عبد سیدته سی اید اجنبی کیدر یعنی عبد سیدته سنه نظر ایلک جاریه دکلدر الا اجنبی به نظری جائز
 اولان محله نظر ایدر (و المجبوب و الخصى کما فعل) مجبوب و خصى ارک کیدر نه ساه ایدر اختلاط جاریه دکلدر
 مجبوب ذکری قطع اولاندر و خصى خایه لری اخراج اولاندر بر اخصى اولان جماع ایدر مجبوب ایدر سه بحق ایدر
 نه دن امن یوقدر (و بکره رجل ان یقبل الرجل اربعه اشقة فی ارباب الخصى) بر رجل بر رجلی ازار واحدده
 کوه لکسز او بک و یا خود معانقه ایلک مکر و هدر ابو حنیفه قنده ازار شول ثوبه دیرلکه انسانی باشند ایامه
 و رابحه یوریه (و عند ابی یوسف لایکره) ابو یوسف قنده مکر و هدر دکلدر زبانی علیه السلام جعفری حبه دن
 کاد کده معانقه ایلدی و یوم فتح خیبرده ابکی و زری مایشتی ایدر و اصحاب رسول الله بر نبی معانقه
 ایدر لردی و نبی علیه السلام (من عانق حبا و نه زیاقده فی الف نبی) بیور و مارد ابن عباس دن معانقه ایچون
 سوال اولندی بیور دیرلکه ابتدا معانقه فی حضرت ابراهیم علیه السلام ایلشدر حضرت ابراهیم مکده ابکن
 ذواقنن اکبره که مکرمه به قرب کاد کده کند و به دیدیلر که ابراهیم خلیل الرحمن بوندره در ذواقنن دیدیکه
 بر برده که خلیل الرحمن اوله بکا آتمه سوار اولمق لایق دکلدر و یساده کلوب حضرت ابراهیم بواشد قنده معانقه
 ایلشدر در معانقه ندرن نبی و نبی بری ایچون احادیث شریفه وارد اولشدر شیخ ابو منصور ماریدی وارد اولان
 احادیث شریفه ندرن نبی توفیق ایدوب مکر و اولان معانقه علی وجهه الشهوة اولاندر و بونلک علی وجهه التبرک
 معانقه جازر دیدی اواللذت بیور و مارد که تقبیل بش وجهه اوزر نه در و رجوعی علی طریق الرحمة والدولدن
 او بک کی و رجوعی مؤمنلر بر نبی علی وجهه التحیه او بک کی و رجوعی دخی علی وجهه المودة قنر داشتی او بک کی
 و رجوعی دخی علی وجهه الشهوة و توفیق و جاریه سنی او بک کی و بعضیلر دخی زیاده ایدوب علی وجهه الدیانه حجر
 اسودی او بک کی اما قیامی دخی مکر و کور و زقند جانی الحدیث انه علیه السلام خرج فقمنا له فقال لا تقوموا
 کما تقوم الاعاجم بعضهم بعضا) و عن انس رضی الله عنه انه علیه السلام کان یکره القيام ان النبی علیه السلام
 (قال من احب ان یقام له فلیتقمه من النار) جامع الصغیرده حضرت عائشه رضی الله عنها دن روایت
 ایدر بیکه قال النبی علیه السلام (من احب ان یقبل له الرجل قیاما فلیتقمه من النار) شیخ ابو القاسم اغنیابه
 قیام ایدوب اما و قیامه قیام ایدر کدودن سینی سوال ایدر کزنده اغنیابندن تعظیم توقع ایدر اگر نذر

ایدرم بغض و عداوت ایدر اما علم او حقرا غنیا کی تعظیم توقع ایازرد و جواب و بر مشردر (ولایا بن بالمصاحفه
 مصاحفه لایا سدر و ترانی علیه السلام) اذا التقی المؤمنان فصالحا تاتوا من ذنوبهما کما تات الوریق الیابس من
 الشجر (بیر و مشردر و در حدیث شریفه دخی) ما من مسلمین یلتقیان فیتصالحان الا غفر لهما ما قبل ان یتفرقا
 یور مشردر و فتاوی برآزیه ده مصاحفه لایا سدر برآست قدیمه دور که بین المسلمین متواتر در دیو مسطور در
 و انس رضی الله عنہم دن روایت اولدیکه (قلنا رسول الله ایصافح بعضنا بعضا قال نعم قلنا یخفی بعضنا بعض
 قال لا قلنا ایعانی بعضنا بعضا قال لا) بو فردده شیخ ابو منصور ماتریدی حضرت تری معانقه نک جواز و عدم
 جواز زنده وارد اولان احادیث شریفه نک یمنی توفیق ایدوب علی وجه الشبه و معانقه جائز اولوب علی وجه
 التبرک و الکرام اولان معانقه جائز در یور دقاری عجب و جبه و جبه در (و تقبیل بد العالم و الی اطان العادل)
 عالم عاملان و سلطان عادل اللہ فی علی سبیل التبرک او یمنک لایا سدر و بر اصحابه کرین نبی علیه السلام اطرافنی
 تقبیل ایدر لدی ابویمنک و رجل صالحک اللہ فی او یمنک لایا سدر سفیان بن عیینه دن روایت در تقبیل بد العالم
 و الی اطان العادل سنة دیو یور دقده عبد الله ابن المسارک قال یوب معیا نک باشنی اوردی (و یعزل عن امته
 بلا ذنبا لایعز روجه الا بالاذن) افتدیسی عند الجماع جاریه سنک اذ نیت عزل ایدر یعنی طشره انزال ایدر (اما
 روجه سنک بلا ذن عزل ایلز زباجاریه سنک و طنده حتی یوقدر اما حره نک و طنده حتی وارد بلا ذن عزل
 جائز کدر یونک ایچوند که محبوب و عین ده خاتون مخیر در (ولا تعرض الی الامه اذ بلغت فی ارأ و احد) جاریه
 بانقه اولد قده زار و احدده مشتری به عرض اولمز از اردن مراد سره ایدر که یمنی سترایدن شیدر جاریه نک
 ایه ظهری و بطنی و ورتدر کشتی جائز اولاندن د کدر (فصل فی الاستبراء) و فصل استبراء احکامی بیانده در
 (من ملک امه بشره او غیره) برکنه شرا ایدر و یا خود هبه وارث ایدر جاریه به مالک اواسه (یحرم علیه و طنها
 و دواعیه) اول رجله جاریه نک و طنی حرام اولور و دواعیسی دخی حرام اولور و طنتک دواعیسی ایدر و معانقه ایکن
 و شهرت ایدر فرتجه نظر ایکن کی شیدر و استبراء ایلمیخه و افعالی ایکن جائز کدر استبراء اصل نبی علیه
 السلام و طاس سیایسنده (الا لاوطأ الحیالی حتی یضعن جاهن و لا الحیالی حتی یتسیرن بحیضه) یور مشردر
 زیرا استبراء مراد ما غیریدن برات و حدر (فتاوی) قاضی خنده مسطور در که برکنه وجوب استبراء
 انکار ایه مشایخ اختلاف ایلمدر به ضیل کافر اولور زیرا جماع مسلمنده اولان شئی انکار ایدر دیو
 جواب و دیور و منتهای کافر اولور در بر احق سبحانه و تعالی (او ما ملک ایمانکم) قول شریف نک طاهری
 مطلقا باحتی اقتضای ایدر و جواب استبراء واحد ایدر بلغت در یونک جاحدی تکفیر اولمز و بعضی دواعی حرام اولن
 طریقه ذاهب اولمز زیرا استبراء حرام اولن مائک اختلافی و نسبیک اشتباه ایدر دواعیده ایه
 بوذ کراولسان معدومدر و کلام رد اولمز در بر او طنتک حرمتی غیرک ملکنده اولن احتمالی ایدر جائز در که
 عند البیح حامل اوله بعده ایچ دعوت ایلیمه و جاریه رد اولن پس ایدر طاهر اولور که و طنی غیرک ملکنده
 مصادف اولدی بو معنایسه دواعیده دخی موجود در و طنی کبی دواعی دخی حرام اولور (حتی یتسیری بحیضه
 فین حیض و بشهر فی غیرها) حتی حیض کورن جاریه دبر حیض ایدر استبراء ایلیمه و حیض کورن غیریده
 متلاصعه و یسه ده برای استبراء ایلیمه زیرا شهر عدنده حیضک غمقامیدر استبراء دخی فاعلم فی اولور
 (و فی منعه حیض لایا بن مسلمان شهر و عدنده شهر باربعه اشهر و عسری رویه یضه) حیض منعه
 و دن جاریه مالک ایدر کل اوج ای استبراء ایلیمه و امام محمد قنده درت آی و ان سکون استبراء ایلیمه حره نک
 بعد لوفتدخی اعتباری ایه اندک روج و ایدوب بر روایتده درت آی و ان کولک صنفی ایه استبراء ایلیمه دیو
 یور مشردر و بحساب افند ایکی ای بش کون اولور (و فی الحامل بوضعه) حامل جاریه ده استبراء حلی
 و ضعه در (ولو کانت بکرا) و کلام محرم علیه و طنها و دواعیه حتی یتسیری قولنه متا در یعنی جاریه نک
 و طنی و دواعیسی استبراء مقدم حرام اولور اگر بار دخی اولورده (استبراء من ارأه ارأه طافطل او عن
 محرم علیه و طنها) و یا خود اول جاریه شافطل و یا خود طفل مانند و یا خود اوزر نه و طنی حرام اولان کسینه
 دخی استبراء اولورده دخی استبراء مقدم و طنی و دواعیسی حرام اولور (و یستحب الاستبراء بالبیح و لا یجیب علیه
 مروطه اولان جاریه سنی بیچ ایدر کسینه به حل استبراء ایکن استبراء اولور و لکن اوزر نه واجب دکار امام

مالک احتمالی وارد و استبراء واجب در دخی سنی بیچون دلیل بود که بایه مالکی هنوز قائم در زیر اول قیام
 و طنتک جوازنی مقتضی در امام مشتری به استبراء لازم در بر امام کی حاد در شرع شریف ایه و طنی تجوز
 ایدر الارحک فرغتد نصکره (مثلا) برکنه جاریه سنی بیچ بات ایدر بیع ایلیمه و قبل القبض اقاله ایلیمه و بیع
 اوزر نه استبراء واجب دخی کدر ابو حنیفه حضرت تری استبراء ایدر بیع اوزر نه استبراء واجب دخی جاریه
 ملکندن زائل اولوب الان مالک اولدی دیو بیور دی آند نصکره اول قولدن رجوع ایدوب واجب دکار دیو
 بیور دیو قول امامین قولیدر زیر اقاله اصلدن فسخر (ولا تکفی حیضه ملکه ساقیا) استبراء بیچون مشتری
 مالک اولد قده واقع اولقده کامل حیضه اولمش اولور واجب اولان حیضه کامله در (ولا الی قبل القبض)
 و دخی بعد الملك و قبل القبض واقع اولان حیضه دخی استبراء بیچون کفایت ایلز بر اول حیضه علمندن اول
 بولندی (او قبل الاجازة فی بیع الفضولی) و دخی شول حیضه که بیع فضولیده بعد البیح و قبل الاجازة
 واقع اوله اولدخی کفایت ایلز اگر جاریه مشتری نک یدنده دخی اولور سه زبیر مالک اجازته موقوفدر
 پس ایدر یو تفرجه حیضه قبل الاجازة و قبل الملك واقع اولمش اولور اکیا به اعتبار یوقدر
 (وکذا الولاده) حامل اولان جاریه نک استبراء سنده سبب ملک و وجود نصکره قبل القبض وضع حلی
 کفایت ایلز بر سبب استبراء ملک و یدر یونک ایه قبض ایلیمه اولور قبل السبب حکم اعتباری اولمز (وتکفی
 حیضه و جدت بعد القبض و هی مجوسیه فاسدت) و دخی بعد القبض واقع اولان حیضه کفایت ایدر شول
 جاریه به که مجوسی اوله اند نصکره املا م کله (مثلا) برکنه بر مجوسی جاریه اشترا ایلیمه بعد القبض مجوسی
 حالنده حیض کورسه اند نصکره املا م کله اول حیضه استبراء کفایت ایدر زیرا اول حیضه سبب نصکره
 بولندی (و یجیب عند ملک نصیب شریکه) جاریه مشتری به که هر یک نک نصیبینه مالک اولد قده استبراء واجب
 اولور زیرا مالک الان تمام اولدی پس ایدر حکم علت قریبه به مضاف اولور (لا عند عود الا بقه و رد المصوبه
 و المأخوذه و فک المهر و نه) استبراء واجب دکار قاضیون اولان جاریه عود ایدر کده و مقصود به اولان جاریه بی
 ورد ایدر کده و جاریه و یریلان جاریه افتدیسنه کد کده و رهن اولان جاریه صاحبته تسلیم اولد قده بوجه ده
 استبراء واجب دکار (ولا تزکره الحیله لا سقاطه عند ابی یوسف) ابو یوسف قنده استبراء اسقاط بیچون
 حیله مکروه دکار (خلا فالحمد) امام محمد بیچون خلاف وارد احکام شرعیه دن فرار اخلاق و مؤمنین دن
 دکار (واخذ بالاول ان علم عدم الوطی من المسائل الاول) اخذ اولمز و یعنی فتوی و یریلور اول ایدر یعنی ابو یوسف
 قولیه مالک اولدن عدم و طنی یلندی ایه حیله مکروه دکار (و بالتأسی ان احتیل) نافی ایدر فتوی و یریلور
 یعنی امام محمد قولیه اسقاط حیله مکروه در احتمال و طنی ایدر (والحیله ان لم یکن تحت حرة ان یتزوجها
 ثم یتکرها) اسقاط استبراء حیله اگر تحت نکاح حره بوغیبه اول جاریه بی تزوج ایلیمه اند نصکره اشترا ایلیمه
 زیرا نکاح ایدر استبراء واجب دکار بعد زوجه سنی استبراء بیچ نکاح باطل اولوب و طنی حلال اولور و استبراء
 دخی ساقط اولور و صاحب الفرقتا و ای صغیران نقل ایدوب طهر الدین المرغینانی کتاب استبراء بعض
 مشایخدن نقل ایدوب له امرا ساقط اولوب و طنی حلال اولمش تزوج ایلدیکه حینده هنوز اشترا ایلدین و طنی
 ایدوب بعده اشترا ایلیمه نکاح باطل اولور و ثبوت ملک حالنده ایه نکاح بولمز استبراء واجب اولور سبب مستحق
 اولقده سبب ایه مالک بین ایدر استبراء امهل حیل اولد که جاریه بی اشترا ایلیمه کانه کده اند نصکره و خاسیه
 و ذخیره دن نقل ایدوب اسقاط استبراء امهل حیل اولد که جاریه بی اشترا ایلیمه کانه کده اند نصکره و خاسیه
 فسخ ایلیمه اول کسینه اوزر نه استبراء واجب دکار دیو مسطور در (وان کان تحت حرة فان بزوجه البایع قبل
 البیع) اگر مشتری بیک تحت نکاح خنده حره اولورده بیع اولان کسینه قبل البیح بر اعتماد ایدر کی آدمه تزویج
 ایلیمه (او مشتری بعد البیح قبل القبض) و یا خود مشتری بعد البیح و قبل القبض بر معذله آدمه تزویج ایلیمه
 ثم یطلق الزوج بعده اشترا (او الفیض) اند نصکره مشتری نک شرا سنندن و یا قبضه نصکره زوج طلق ایلیمه جاریه
 مشتری قبضنده کد کدر یو تفرجه استبراء واجب اولور و استبراء نک سقو طنه سبب اول کسینه آخر نک
 نک و حه سنی اشترا ایلدی مادامک طلاق و یریمه و طنی حلال اولمز قبل الدخول زوج طلاق و یرد کده مشتری
 اوزر نه جاریه نک و طنی حلال اولور و حین طلاقده حدوث ملک اولقده استبراء ساقط اولور و فتاوی

و او را که اگر باریک باشد و صولت و نور و سه (فان لم يجد غيره لزمه ان يخرج اليه الماء او يكتفه من الدخول
 اگر شفه مراد ایدن کس نه اول صودن غیری بولزمه ایسه ملکند صولان کس نه به لازم در که طالب اولان
 کس نه به صواخر اج ایله و یا خود دخوله مکنت و بره یعنی داخل اولقه اذن و بره زبر ضرورت داعیه موجود در
 (فان لم يفعل وخيف العطش قوتل بالسلاح) اگر مالک اولان کس نه صوبی اخراج ایله و دخوله دخی نمکین
 ایله و حال بو که صومرا قدن کند و به و دایه سه هلاک کک خو فی اواسه سلاح ایله قتال اولنور به فی اول کس نه
 ایله سلاح ایله مقاتله ایدر زبر اصوص و قیو و عین و نه بر مباحدر و غیر ملوک که در ایدی بوقوله برده صوبی منع ایدن
 کس نه ایله سلاح ایله مقاتله ایله لازم در حتی حضرت عمر رضی الله عنده روایت اولنور که بر قوم طالب ماء
 اولوب صوفی و سنی تجسس ایدر لیدی هر نه حال ایسه اهلدن سوال ایدر که قومی بولد یلر غوغا ایدوب استدر
 و برمد یلر مسلان زرد و لر یز و آنلر یز هلاک هر نه سه وادی احسان ایله دیو یاز ایله یلر نه ایلا ایدوب
 صو و برمد یلر و احوالی عمر رضی الله تعالی عنه حضرت تار نه عرض ایله ککر ند هلا و صعت فیم السلاح
 یور مندر (وفی المحر ز قاتل بغیر سلاح کافی الطعام حال المحمصة) اما محرزده بغیر سلاح مقاتله اولنور ته کیم
 حال محمصة ده طه امده اولد یق کبی مثلا محرز اولان صوا جتدن فضله ایسه و بر میوب منع ایله کده سلاح حیز
 مقاتله اولنور قدر حاجت مقداری دفع ایلمکه مأمور در اول کس نه منع ایله امره مختاف ایدوب معصیتی
 ارتکاب ایددی انکاه ملاحضه مقاتله نعر بر منزه منده در (فصل) و کزی الاثار العظام من بیت المال انما عظامک
 قاز می بیت المال اوزر نه دوز بر اری انما عامه ناسک مصلحتی ایچوندر و بیت المال دخی عامه ناس ایچوندر
 بوقه بر جرحه خراج و بر نه نک ایجه سی اکاصرف اولنور اما صدقات اکاصرف اولنور بر اولنور صدقات
 ایچوندر (وان لم یکن فیہ شیء فعلی العامة) اگر بیت المال دن بر شیئی بوغیسه بوکری عامه اوزر نه امام بر ناظر نصب
 و تعیین ایدوب خلقت اوزر نه جبر ایله زبر اثر کنده ناسه ضروری و ایدر (و کزی ماملک علی اربابه لا علی اهل الشقة
 ملک اولان نهر که کزی یعنی قاز می اربابی اوزر نه در اهل شقه اوزر نه دکدر اهل شقه مخصوص دکالدر و آنلر
 تا بلدر و بیت المال اوزر نه دخی دکدر زبر امانه سی اربابه عود ایدر و عزم ایسه غم ایله در (و یجبر من ائی و مؤتته
 علیهم من اعلا) نهر که اربابدن ایلا ایدوب کزی ایلمکده عتاد ایدن کس نه قاز می ایچون جبر اولنور و مؤت
 و زجت و نفلی یعنی خرج و حواجی اربابی اوزر نه در نهر که اعلا سندن یعنی بوقار و سندن (واذا جاوز ارض
 رجل سقطت عنه) بقی کزی بر رجک ارضی قیما و ایله یعنی یکسه اول رجکدن مؤت کزی ماقط اولور زبر
 مؤت کزی نهر دن استع ایدن کس نه نک اوزر نه لازم در قیما و ایله کد نصره اول ارض صاحبنه بر شی لازم
 کز امام ابو حنیفه رحمه الله قنده (ولیس له شیء ارضه مالم یفرغ شرکاؤه) اول ارضی تجا و ایدن کس نه ایچون
 سکندر و ارضی سی ایلمک بوقدر مادامکه شرکامی کز بدن فارغ اولمه (وقبل له ذلك) و دینلر که اول
 رجل ایچون ارضی سی ایلمک و ایدر مؤتی ماقط اولد یق محلدن حتی و ایدر شرکامی فارغ اولدین ارضی
 سی ایلمک جا زرد (وعندهما هی علیهم جیمسان اوله الی آخره بحصص الشرب) امامین قنده مؤت
 من اوله الی آخره جمیع اربابی اوزر نه شرک حصه لری مقداری زبر و ایدر هر بری اسفل ایله شفع اولور
 اعلامیه منتفع اولد قری کبی بولر صوبلک زیاده سی آخره افتحه محتاج در اکر سد ایله ل صوطا و ب
 ارضی با صدیر و قدری قاسد اولور بوندن ظاهر اولدیکه نهر که ایدر سندن انتها سه و ارنجه منتفع اولور
 چونکه جله می غنله برابر اولد یلر ایسه واجب در که عزمده دخی برابر اولور (و یصح دعوی الشرب بلا ارض)
 بلا ارض دعوی شرب صحیح اولور یعنی اختصاصا صحیح اولور بوخه قیاسده صحیح اولمق ایدی (ومن کان له
 نهر یجری فی ارض غیره فاردب الارض منع الاجراء صیس له ذلك) بر کس نه نک نهری اولوب آخر کس نه نک
 ارضنده جاری اولسه و ارض صاحبی اول نهر که بر بانی منع ایلمک مراد ایله صاحب ارض اولان کس نه
 ایچون منع ایلمک بوقدر یعنی منه قادر دکدر (فان لم یکن فی یده اولم یکن جاریا) و اکر اول نهر صاحب نهر که
 یدنده اولسه یا خود اول نهر جاری اولسه و اول نهر یدنده اولسک هلامتی آبی بازمی کبی و ابکی یا بنه
 انجبار غرس ایلمک و بوکا بکزر و شیلر کیدر (فان لم یکن فی یده اولم یکن جاریا) و اکر اول نهر صاحب نهر که
 الاجره) صاحب نهر دعوی ایله که اول نهر کند و کند و اول نهر که اجره سی قسدا ایله بلا شاهد دعوی

استماع اولنور و دعوا و شهادت بو یله اوله که اول نهر ادا ایدن کس نه نکدر و یا خود اول نهر داول مدعی ایچون
 حق ابر و ایدر بویه اولور سه دعوا سی استماع اولنور و صورت شول زمانده اولور که صو جاری اولم یوب نیجه
 زمان منقطع اولش اوله بعده اجرا ایلمک مراد ایله (وعلى هذا المصتب فی نهر او علی سطح والميزاب والمشي فی دار
 الغیر) و دعوی شرب مدع کور اولان طریق اوزر در نهر ده دعوی مصب و دعوی عشی مثلا بر کس نه دعوی
 ایله که شو نهر بتم نهر ملک مصیدر و یا خود شو سطح بتم نهر ملک مصیدر و یا خود بتم میز ایلمک مصیدر و غیر
 دارنده شو موضع بتم عمام یعنی بوریجک برمدر دیو دعوی ایله شاهد سز دعوا سی استماع اولنور و شهادت
 بویه ککر در که اول نهر و سطح انکدر و یا خود حق صبی و عمامی و ایدر بویه شهادت اولد قده دعوا سی
 مسموعه اولور (وان اختصم جماعة فی شرب بتم قسم علی قدر اراضیهم) بتم بر قوم مایدنر ند اولان نهر دن
 شرب خصوص منده اختصاص ایله لاول شرب قمت اولنور و هر بر نک اراضی سی مقداری زبر اثر بدن
 مقصود سی اراضیدر و بوکا هر بر نک احتیاجی اراضی نک قمت و کتری مقدار ایدر (اما) طریقه اختصاص
 اولسه دارلک یوکلکی و کوکلکی اعتبار اولنور نقط واحد اوزر اعتبار اولنور (و یصح الاعلی من سکر النهر
 بلا رضاهم وان لم تشرب ارضه بدونه) نهر که اعلا سی یعنی بوقار و سنی شرکاست رضاه می بوغیکن سکر دن
 یعنی سد ایلمکدن منع اولنور اکر سد سز اول کس نه نک ارضی صولنر ایسه ده منع اولنور و زبر اوقار و سنی سد ایلمک
 اسفله اولانک منفعتی قطع ایدر اما شرکامی راضی اولوب حصه سی مقدار بقی سی ایلمک ایچون سد ایدر سه
 رضا ایله اولانده منع بوقدر و هر کس بویتنه سد ایلمک ایچون مصالحه ایله لجا زرد اما ما نهر بوجهل جریان
 ایله که بلا سکر بر نک ارضنه واصل اولسه اوله اولیجی اهل اسفل ابتدا سکر ایدوب ارضی سی ایدر بعده کذا
 و کذا اعلا یه و ارنجه بوقت ایله سی ایدر زبر ارباب من و در رضی الله عنده روایت در اهل اسفل النهر امره
 علی اهل اعلا حتی بر دوا من یلزک طاعته فهو امیرک بونک یانی بوقدر که نبی صلی الله علیه و سلم (صاحب
 الدابة القطوف امیر علی الרכب لانه یأمرهم بانتظاره و علیهم طاعته لحق الصحبة) قطوف الدابة اشکنی
 از اولان حیواندر (ولیس لواحد منهم ان یشتق منه نهر) نهر مشتق کدن شرکادن بری ایچون بوقدر که اول نهر دن
 بر آخر نهر شق ایله (او یصب علیه ریح اود الیه او یجسر اذ ان البقیه) و یا خود باقی شرکامک اذنی بوغیکن
 اول نهر که اوزر نه در کم و یا خود دولا ب و یا خود جسر نصب ایله یعنی بونری ایلمک بوقدر منعه قادر در
 الارضی فی ملک و لا تضر بالنهر ولا بجانته) الا کد و ملکند نهر و صوبه ضرر اولمق اوزر نه در کم و قورمق
 جا زرد (ولان یوسع فم النهر ولا ان یقسم بالایام او مناصفة بعد کون القسمة بالکوی) شرکادن بری ایچون نهر که
 اغزینی واسع ایلمک بوقدر و ایام ایله تقسیم ایلمک دخی بوقدر یا خود کوی ایله تقسیم ایلمک که نصره مناصفه بوقدر
 کوی اولور که برا غیجی دلوب صوبی انک ایچوندر و بر یلور اراضی سی ایلمک ایچوندر (ولان یرید کوه وان لم یضر
 بالباقیین) و شرکادن بری ایچون کوخز یاده ایلمک بوقدر اکر باقی سه ضرر ایلمه (ولان یقض بعض کواه)
 و اول نهر که بعضی کوه لری دخی نقض ایلمک بوقدر (ولان یسوق شره الی ارض آخری له لیس لهامنه شرب)
 شرکادن بری شرب بی اول نهر دن شر بی اولیان اخر ارضه سوق ایدوب کتورمک بوقدر (فان رضی البقیه بشی
 من ذلك جائز) اگر بقیه شرکاذ کرا و لسان نقض و زیاده و قسمت بالایام و غیر یلر نه رضا و بر سه جا زرد (ولهم
 نقضه بعد الاجازة و لو رزهم من بعدهم) و اول مجز اولان شرکا ایچون بعد الاجازة نقض ایلمک و ایدر زبر کوه ایله
 قسمت تمام اولدی اول قسمتی بوزمق بوقدر بوقسمة ک خلافته رضا لست لرایسه ده کد و لری و ورنه لری
 رجوع ایدر زبر اعادیت غیر لازم در (والشرب یورث و یوصی بالانتفاع به) شرب میراث اولور و شرک انتفاعی
 ایله وصیت دخی اولور زبر اوزر نه میتک خلفا سیدر میتک حقوق و املا کدنه مقامه قائم اولور و معاوضات
 و تبرعات نک غلبک جا زرد کدر دین و قصاص و شرب کبی بولر دخی و ورنه میتک مقامه قائم اولور (ولا یساع
 ولا یوجب ولا یؤبر ولا یصدق به) شرب بیع اولنور و هبه اولنور و ایجار اولنور و انک ایله تصدق اولنور زبر اثر شرب
 مجمل و لدمقداری معلوم دکدر و شعی جریانی و ایدر لکن یارن کا کان جریان معلوم دکدر و مال متقوم دکدر
 حق بر کس نه بر آخرک شرب بی قسما ایدوب کند و ارضی سی ایله اصل رویتی اوزر ضامن اولور (ولا یجعل
 مهورا) شرب مهر فلق جا زرد کدر بر کس نه بر خاقونی تزوج ایدوب بلا ارض شرب اوزر نه نکاح ایله جا زرد

ایله تدر (و کذا المثلث وهو عصره من انصب اذا طلع حتى ذهب) نه مثلث دخی حلال اولور مثلث اولور که اوزوی صقوب یقن طبع اولانسه حتی ثلثانی ذاهب اولوب ثلثی قاله بومقوله مثلث اشتداد بولورسه حلال اولور ابو حنیفه و ابو یوسف فتنزله اما امام محمد قنده و امام مالک و امام شافعی حرام اولانسه ذاهب اولمشدربی علیه السلام (کل مکر حرام) قول شریقی غمک ایلشدر و نه حدیث آخرده (کل ما لیسکر قلیله و کثیره حرام) قول شریقی دلیل کتور مشلدر و روایت اولندیکه شول شیکه بردستی سیکه سکر و بره انک برعه می سرآمدن براسکر اولان شی عقی افساد ایدر بویه اولیجی خورکی قلیلی و کثیر شری حرام اولور بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام (حرمة الخمر لعینا) قول شریقی در و خردن غیریده مکر مخصوص قلندی اگرچه بونلده مفسد سکر اولان قد حذر و بویسه بزم قنده دخی سرآمدن و خردن قلیلی حرام اولدینی وقت و طاسانی ایچون جوغنی مستعد عیدر اول اجلدن قلیلنه کثیر حکمی اعطا اولمشدر (اما) مثلث غایط اولغله کتیری مستعدی دکدر و نفسنده غدا در ایا حتی اوزره باقی قالدی حدیث اول غیر ثابت در زیر ایچی ابن معین ایچون بونده طعن وارد نولم ایدم که ثابت ایمن قدح اخیره محمولدر و حدیثان آخران دخی قدح اخیره محمولدر (وقی الحدیثان کرمنا روايتان والصحيح وجوبه) مثلث و نیند عمل و تین و خطه و شعیر دراری و خطی طیندن سکر الیه حده ایکی روایت وارد بر روایت حد اولمق و بر روایت حد اولقدر اما اصح اولان حدک و جوید و زرافانی زما تا فساق اشر به محرمه به جمع اولد قلیری کبی بونلده جمع اولور بواجده ندر که سکر حاصل اولد قده مفاسدی مستلزمدر بونقدر برجه ماده فسادی قطع ایچون و یا خود تقلیل ایچون حد واجب اولور (و وقوع طلاق من سکر نه تابع للحرمة) و ذکر اولان اشیا دن سکران اولان کسینه نک طلاقینک وقوعی حرمته تابعدر شول کسینه که سرآمدن بدی زجر الیه طلاق واقع اولور شول کسینه که حلالدر بدی طلاق واقع اولور نامنزه سنده اولمش اولور (والسکال حرام عند محمد و به یقنی) و ذکر اولان اشیا نک جمله می سرآمدن امام محمد قنده و بونلدرن سکران اولوب طلاق و برمه واقع اولور زمانه ده اهل فساد جوق اولغله امام محمد قولیه فتوی و برلدر (و اختلاف انما هو عند فصد التتوی اما عند قصد التلهی غرام اجاعا) امام محمد الیه شیقین یا حینده اختلاف شول کسینه نک که شربدن مرادی قوت بدن قصدی اولد قده در یوخه شربدن مرادی تلهی ایه اول وقت اجاعا سرآمدن و ابو حفص کبیردن مثلث ایچون سوال ایلد کزنده شری حلال دکادر در جواب و بردی کند و به دیدر که ابو حنیفه و ابو یوسف حضرت ندر به مخالفت ایلدک ابو حفص دیدیکه بن اندر مخالفت ایلدک انتر فتوی ایچون حلال کورد بلاما ناس بخور و تلهی ایچون شرب ایدر (وخل الخمر حلال ولو خللت بعلاج) خردن اولان سرکه حلالدر اگر علاج ایلده سرکه اولمش ایه ده علاج ایلدیکه خیر ایچینه طوز و انک و غیره شی القابلکه تحلل ایلسه حلال اولور زرافانی علیه السلام دن خردن سرکه اتخا ذی سوال ایلد کزنده (لا دیوخی یور مشلدر و انس رضی الله عنهن روایت اولندیکه ابو طلحه نبی علیه السلام دن برقیم ایچون خمر وارث اولمشدر و سوال ایلد کده (اسقوها) دیو مشلدر در تکرار ابو طلحه یا رسول الله سرکه ایلیه عی دیو سوال ایلد کده (لا دیو جواب یور مشلدر و شافعی دیر که خمر ایچینه ابتدا القاولان شی اول ملاقاتده متنجس اولور و شول شیکه نجس اولور طهارته مقید دکدر و بونظیر برکسینه مورثی قتل ایلسه ارندن محروم اولور زرافا حرامه میا شرت ایلشد و بونه بولمه در برکسینه حرم شرعده صید ایلسه حلال اولور یقن کند و می استخراج ایلسه بلکه واجبدر که حرمه رد ایلیه اگر کند و می نفسه حرمدن طهره چقارسه اول وقت صیدی حلال اولور بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام (نم الا دام الخلل) قول شریقی در و مطلقا جمع صوره شامل اولور زرافا تحلیل وصف مفسدی از الیه وقت صلاحی اثباتدر شول حیثیت ایلد که مفرای نسکین ایدر و شهرتی کس ایدر و غدا اولور اصلاح ایلسه مباحدر (ولا یأس بالآفة باذی الداء والخنتم والمزق والنقیر) بونلده نبیذ اتخا ایلک لا با حدر دیا قده در ختم قرمزی و یا خود پشیل دمنیدر و زفت زفت ایله مطلقا طهر و تقیایچی اولمش بارد و بونلر ایچینه نبیذ اتخا ایلک لا با در اما ابتدا خمر وضع اولور بعدد اتخا اولنسه اگر عتیق ایلسه اول دفعه غسل ایل طاهر اولور اگر جدید ایلسه امام محمد قنده طاهر اولور بر اجدید اولغله خمری شرب ایلشد و ابو یوسف قنده اوج دفعه غسل ایل طاهر اولور هر غسلده

تور و مق شرطدر و مسئله مالایعصر بالعصر قبیلندندر و دیادیکه ابو یوسف قنده بر قاج دفعه صوی طولدر و ربده استخراج ایلد کده صافی جیقوب لون و طعم و رایحه دن برشی مشغیر اولمز ایلسه طهارته حکم اولور (وبکره شرب دردی الخمر والامتناسط به) خمرک در دخی یعنی بویا سنی ایچمن مکر و اولور و امتناسط دخی مکر و اولور یعنی طراغی بویا به بولاشدیر و بویا صافی طراغی مکر و در ذکر اولانان بویا نک قلیری کوزل ایلد کده تأثیری وارد (ولا یجده شارب به بلا مکر) در دیک شارب بلا مکر حد اولمز امام شافعی قنده سکران اولمز سه ده در دیک شارب حد اولور زرافا خردن حد بر طهره ایچمه کاه واجب اولور در دده ایه نیجه قطرات وادر که ایچمه مینده بزم ایچون دلیل بودر که وجوب حد زرافا ایچوندر و طباع حرامه میل ایلدیکه ایچون شرع شریف زرافا ایلشد شرب در دده ایه طباع میل ایلک دکل بلکه نفرت ایدر بونقدر برجه ناقص اولدی خردن غیره اشر به به مشابه اولدی بونده حد بونقدر الا سکر الیه وارد (ولا یجوز الا انتفاع بالخمر) و خیر الیه انتفاع جائز دکدر زرافا ایچمه انتفاع حرامدر (ولان یدای بها جرح) و خیر الیه جرحی دخی دوا ایلک جائز دکدر زرافا دای دخی انتفاع ندر (ولاد بر دایه) در دایه نک قرحه سته دخی دوا ایلک جائز دکدر و نه بی یا غرنه دیک اولور بوندخی نوع انتفاع ندر بر تخریک ایلد دایه نک قرحه سید و کذا فی القاموس (ولا نسق ادمیه اللتداوی و لوصیبا) تدایوی ایچون آدمی به خمر سنی اولغیه اول آدمی صبی دخی اولور سه زرافا حق سبحانه و تعالی رجسده شفا قیلا مشدر و خیر الیه اعتقان دخی جائز دکدر و احلیل دخی افسار جائز دکدر و نه ایه مذکوردر که حرام ایلد استنفا شول زمان جائزدر که اندن غیره ایلد شفا اولد یقنی معلوم اولد (ولا نسق الدواب) مطلقا خیر الیه دواب دخی سنی اولمز (وقیل لا یجمل الخمر الیها فان قیدت الی خمر فلا یأس به دیکدیکه دواب سنی مراد اولور سه خرد دوابه تحمیل اولغیه اگر دواب خمر طرفه بدیلر سه لا با سدر حاصل کلام بعض مشایخ دیند و که دایه بی خمر طرفه نقل ایلک لا با سدر اما خمری دایه طرفه نقل ایلک مکر و هدر (کافی الکلب مع المیتة) میتة ایلد کبده اولان مسئله کبیدر میتة بی کلبه نقل ایلک مکر و هدر اما کلبی میتة طرفه نقل لا با سدر (ولا یأس بالقاء الدردی فی الخلل لکن یجمل الخلل الیه دون مکة) دردی خله الا ایلک لا با سدر لکن خلی درده حل ایلک کدر یعنی نقل ایلک کدر یوخه دردی خله نقل ایلک کدر کدر بونلر جمله سنده مبدی اگر میتة کلبه نقل اولور سه میتة به اقتراب لازم کاور اول ایه مکر و هدر اگر دردی خله نقل ایدر سه میتة خمره اقتراب لازم کاور و دوابه خمری نقل بونک کبیدر (قبل الفارة لا تحمل الی المهره ولكن المهره الی الفارة) جمله می بوقیلندندر

کتاب الصيد

بوکاب صیدک احکامی بیانده در معلوم اولد که اصطیاد کباب و سنت ایلد مباحدر اما کباب ایلد مباح اولمی حق سبحانه و تعالی نک (واذا حلتهم فاصطادوا) قول شریقی در و بر قول شریقی در دخی (احل لکم صید البحر) واقع اولمشدر اما سنت ایلد مباح اولمی نبی علیه السلام (الصيد لمن اخذه) قول شریقی در (هو الا اصطیاد و هو جائز بالجوارح المعقلة) اصطیاد جوارح معمله ایلد جائزدر جوارح معمله دیدیکه کلب و پارس و طوغان و شاهین و تاجیه و سحر کبیلدر زرافا برانر تعلیم قبول ایدر و نه محدود من سهم و غیره لما یؤکل لا کاه مسموم و مسموم دن غیره محدود دایه ما کول اللحم اولانک اگلی ایچون صیدی جائزدر (وما لا یؤکل جلد و شعره) و لخی اکل اولغیا نک در بوسی و قلی و دبشی یعنی بولگری ایچون صیدی جائزدر و یا خود مضرتی دفع ایچون (ولا بد فیه من الجرح) صیده البته جرح لازمدر (و کون المرسل اوارای مسلما و کایا دخی جوارحی ارسال ایدن و یا خود اوقی ری ایدن البته مسلم اوقی کدر و یا خود کابی اوقی کدر (وان لا یتک التسمیة عند ارسال و اوارای ارسال ایلد کده یا خود ری ایلد کده عدا ایلد بی ترک ایلد کدر عدا ایلد قید ایلدی اگر بیهله نسیان ایلد ترک اولنسه اکل لا با سدر و یا یجده ذکر اولمشدر (و کون الصيد ممنوعا) و صیدک ممنوع و متوحش اولمی لا بددر زرافا صید اطلاق ممنوع و متوحش اولان ایچون ایدر (وان لا یقعد عن طلبه بعد التوازی عن بصره) لا بددر که مرسل و یا خود را می اولان کسینه صید کوزدن غائب اولد قد نصکره طلبدن فارغ اولوب او تور میه (وان لا یشارك المعلم غیر المعلم) لا بددر که جوارح معلی ایلد غیر معلی مشارک ایلد زرافا صید ایلد محرمی جمع ایلک لازم کاور و مرسل من لا یجمل ارساله) و یا خود معلی مرسلی شول کسینه به مشارک ایلد که آنک ارسال حلال دکدر کباب مجومی کبی عدا الم

الاهی ترک بلیان کسسه من کای کی بواره مشارک ایلیم (وان لا بطول وقتیه بعد الارسال لعیالاکان لاصید)
 واول جوارح معملک بعد الارسال وقتیه من یعنی طور مای اوزانیه صیدی ایلان ایچون اولاندن عبیری اگر
 وقتیه من اوزانورسه اصطیادی ارساله مضاف اولمش اولور بارسک عادی بودر حلوای دیمدر که بارسک
 خصال حیدیه منی چوقدره قل اولان کسسه اول خصالدن اخذایدوب موجبیه عمل ایلان کرکدر (ویجوز
 بکل جارج معمل من دی ناب او محلب) ذی ناب ویا خود ذی محلب اولان معمل جارجک جله سیله اصطیاد جاز
 اولور (وینت انعم بعب ار ای اوبانز جوع الی اهل الخیر) جمیع جارجک تعلی غلب رای ایلان ثابت اولور وخی
 اهل خیره رجوعه ثابت اولور ویرده برنی تقدیر او غمز او خنیفه قنده ز برامقادی رض ایلان بولور ووخسه
 اجتم ایلان معلوم اولر الخی اصطیاده مبتلا اولور ویرده اهل خیره سنک را بنه مقوض اولور (وعنده مار هو
 روایه عن الامام بنبت ذی الشان بترک لاک لانا) امامین قنده که امام اعظمین روایه ذی نایده تعلم
 اوج دفعه اکلای ترک ایلان ثابت اولور (و فی ذی الخواب بالاجابة ادا دی بعد الارسال) ذی محلبه تعلم ثبوتی
 بعد الارسال دعوت وسدیه اجابت ایددر (ولوا کل منه ابزاری اکل لان اکل منه الشان او لظهر)
 کرطوغن اخذ ایلان بکی صیددن اکل ایلان اول صید اکل اولور اما اول صید بکه کب وبارس طوفون اکل
 بلمندر اول صید اکل اولور (فان اکل و ترک الاجابة بعد حکم بتمتع حرم مانده بعده حتی تعلم) نعمانه
 حکمند بکدر ذی ناب اولان اخذ ایلان بکی صیدی اکل ایلان و ذی محلب اولان اجابتی ترک ایلان بعده صید
 ایلان بکی حرام اولور حتی تعلم ایدنجه ز بر اکل و ترک الاجابة علامت جهلدر بو تقدیر ججه صیدی حلال اولور
 وکند مانده قنده وینی فی ملکه وینه بکی اولور نعمانه حکمند بکدر ذی ناب اولان اخذ ایلان بکی صیددن اکل ایلان
 و ذی محلب اولان اجابتی ترک ایلان بعده مقدم صید ایلان بکی و بکنده ذی اولاندن دخی اکل اولور و خنیفه قنده
 (حلاله حما) امامین ایچون خلاف وارددر (فان شرب الکاب من دمه او نسه قطع منه بضمه فرماها و اتبعه
 کون کن بذا خنیفه صیدیه) اگر کاب صیدک فاندن ایلان بکده یا خود صیدوب صیددن برنطعه لحم
 قوبارمه واسه و صیدک عقیجه کسه اول صید اکل اولور اگر صیدد نکدره قوبار بلان لحم قطع منی اکل
 ایلان ده ینه اول صید ککل اولور (وکدا لوان کل ما طعمه صاحب من صید) ینه اکل اولور اگر کاب
 صید بکدر صاحب اطعام ایلان بکی شی اکل ایلان ینه اول صید اکل اولور (واکل هو نفسه منه بعد احرار
 صاحب) و یا خود کاب نفسه اول صیددن صاحبی احرار ایلان نکدره اکل ایلان ینه اکل اولور (خلاف
 مالوا کل القطعة قبل اخذ الصید) شول شیک خلا فیدر که اگر کاب صیددن قطع ایلان وکی حتی صید ایلان
 قورم اکل ایلان اول صید اکل اولور (وان خنیفه و یبرحه لا یؤکل) اگر کاب صیدی بو غسه اما جرح ایلان
 اول صید اکل اولور البته جرح لازمدر (وکدا ان شاوره کب غیر معمل او کاب مجوسی او کاب ترک من صله التسمیه
 عدا) وینه اکل اولور کاب معمل غیر معمل کای مشارک ایلان و یا خود کاب مجوسی فی مشارک ایلان و یا خود شول
 کای مشارک ایلان کسسه تسبیح منی عدا ترک ایلان اوله بوقوله کلا بک اخذ ایلان بکی صید اکل اولور
 اول اولر معمل ککده فرج مجوسی فان زجر حلال و یا کس حرم ادا کر برمسک کای ارسال ایلان و اول کای
 زجر مجوسی زجر ایلان و کک دخی ایلان زجر ایلان و یا کس ایلان اولر ککسی ایلان حرام اولور
 زجر صیحه ایلان کای صید جانینه اغوا ایلان ککدر (قال صاحب المغرب یقال زجر الی الفم صاحبها
 فان زجره دیکدر) (وان زجره احد فرجه سل او غیره) ککای برکسسه ارسال ایلان بکیر برمسک
 زجر ایلان و یا خود مسلمین غیر کسسه زجر ایلان عبرت زجر ایلان ویرده تلامک زجر ایلان بکی صید اکل
 اولور اگر مجوسی زجر ایلان صید اکل اولور اولر زجر ایلان و یا کسسه زجر ایلان و یا کسسه زجر ایلان و یا کسسه
 زجره فسی فالبیره طال الارسال) اگر کای ارسال ایلان اما تسبیح ایلان و یا کسسه زجر ایلان بکی صید اکل
 بو تقدیر ججه عبرت حال ارساله در اول صید اکل اولور (وان ارساله علی صید فاخذ غیره حل مادام علی سن
 ارساله) اگر کای بر صیده ارسال ایلان اول صیدی المیوب بر آخر صیدی اخذ ایلان کای حلال اولور
 مادامکه ارسال ایلان بکی طریق اوزر نه اولور (مثلا) صاعه وصوله عدول المیوب بر آخر صیده ایلان مشغول
 اولیه الخی اوکده رامت ککله اخذ ایلان بکی صید اکل اولور اگر ککرا لانتان خلافی اولور و اولور حلال اولور

(وکدا لوارسله علی صید بجمیه واحدة فاخذ کلها حلت) وینه حلال اولور اگر مسک ککای نیجه صید اولور ینه
 تسبیح واحد ایلان ارسال ایلان و جلد منی اخذ ایلان جله منی حلال اولور (وان ارسال الفه و کمن حتی استکمن
 ثم اخذ حل) و اگر باری بکله ایلان ارسال ایلان و بارس کک ایلان یعنی کرلنسه حتی اخذ قدرت حاصل اولسه
 اندن ککله اخذ ایلان حلال اولور زجر اصنک بارسک دیر (وکدا الکاب اذا اعتاد ذلك) اگر کاب دخی
 فهد کک کین بلمک معنادی ایلان اخذ ایلان بکی صید حلال اولور بو تقدیر ججه بارس منزله سنده اولمش اولور
 و اولرسله علی صید فقتله ثم اخذ احرار کلا) اگر مسک ککای بر صیده ارسال ایلان صیدی قتل ایلان بکیر بر آخر
 صیدی اخذ ایلان بکی دخی اکل اولور (کالوری صید افاضاب انین) نه کیم رای اولان کسسه بر صیده
 اوق انسه ایلان صیده اصابت ایلان بکی مسئله کیددر (واذا رمی سهمه و منی اکل ما اصاب ان جرحه) چن رای
 سهمی رمی ایلان و تسبیح ایلان اصابت ایلان بکی شی اکل ایلان اگر جرح ایلان و نه وان زجره حرام اگر تسبیح منی
 عدا ترک ایلان بر صید اول صید حرام اولور (وان وقع السهم به فیسلم و غاب ولم یقع عن طلبه ثم وجده مبتاحل
 ان لم یکن به جراحة غیر جراحة السهم) و اگر سهم صیده واقع اولسه و صید معملی فیسلم ایلان یعنی کوزوب
 کسه و کوزدن غائب اولسه و رای اولان صید دخی طلبندن خالی اولیوب اولور و صیده صیدی میت
 بولسه اکلای حلال اولور اگر اول صیده سهمک جرح اندن غیر جرح ایلان بکیر بر صیده اگر غیر جرح ایلان بکیر بر صیده
 حلال اولور بر صیدد و نه ایلان سب اولمش اولور بری حلی موجب بری سهم منی موجب بو تقدیر ججه حرم منی
 طرفی غالب اولور بو مقوله موهوم اولان شی تحقیق کیددر (ولا یحلی ان یقع عن طلبه ثم وجده) اگر رای
 صیدک طلبندن فارغ اولوب اولور و صیده ایلان صیده ایلان اکلای حلال اولور (والحکم فیما جرح الکاب کالحکم
 فیما جرح السهم) شول صیده کک کاب جرح ایلان در انک حکمی سهمک جرح ایلان بکی شینده اولان حکم کیددر
 (وان رماه فوق فی ماء او علی سطح وجبل او غیره احاط او اجرة ثم ردی فانت حرم) اگر رای بر صیده رمی ایلان
 و اول صید صوبه دوشه و اولسه و یا خود سطح اوزرنده و یا خود جبل اوزرنده و یا خود انجاق اوزرنده
 و یا خود دیوار اوزرنده و یا خود کرم اوزرنده اولان صیده انسه بعده صید ایلان دوشه و یا خود اولسه حرام اولور
 اکل اولور زجر بر امتدیه نص ایلان حرامدر و اول صیدک مو فی جائزدر که میدن غیر ایلان اوله زجر ایلان بکیر بر صیده
 دخی و ککدر (وکدا الوقوع علی ریح منصوب او قصبة قائمة او حرف اجرة فخرج بها) وینه اکلای حرام اولور صیده
 ریح ایلان ککدر نکدره منصوب اولمش ریح اوزرنده دوشه و یا خود قائم اولمش قیش اوزرنده دوشه و یا خود
 کرمک کندی اوزرنده دوشه و یونر ایلان مجروح اولسه اکلای حلال اولور زجر احتمالدر که کراولن انشیا انک
 کسکین لکی آقی قتل ایلان اوله (وان وقع علی الارض ابتداء حل) اگر رمی اولند قنده ابتداء ایلان دوشه حلال
 اولور (وکدا الوقوع علی حجره او اجرة فاستقر ولم یجرح) وینه حلال اولور اگر طاش اوزرنده و یا خود کرم
 اوزرنده واقع اولوب قرار بولسه منجرح اولسه حلال اولور و یونر ایلان دوشه دوشه منی اوض اوزرنده دوشه
 کیددر (وان وقع فی الماء فانت حرم) اگر صید صوبه دوشه و اولسه حرام اولور زجر احتمالدر که آقی صوق قتل ایلان
 اوله (وان کان الطیر ما یقع فیه فان انغمس جرحه فیه حرم والا حل) اگر صوق منی اولسه رمی
 اولند نکدره صوبه دوشه اگر جرح صوبه منغمس اولور و حرام اولور اگر صودن طشره ده اولور و حلال
 اولور زجر احتمالدر که مو فی صودن اولوب رمیدن اوله و جرح صوبی تشرب ایلان زیاده المدن مو نه سبب
 اولمش اوله (و یجرح ما قتل المعراض بعرضه او بالندقه ولم یجرحه) معراض ایلان قتل ایلان بکیر بر صید حرام
 اولور و یا خود بندقه قتل ایلان بکی صید حرام اولور و کک بکیر بر صید معراض بندقه اول صیدی جرح
 ایلان اوله معراض دیدی شول اوقدر که بکی بو قدر اول ایلان طوغری ککیر بکیر عوجا ککده منی محققدر
 بندقه ایلان چاه و وردن دوزلش مدور قنده در (وان اصابه یجرح جرحه بندقه فان نقیلا لا یؤکل وان خنیفا یؤکل
 اگر رای جرح ایلان صیده اصابت ایلان و طاشک کسکین لکی ایلان جرح ایلان بکیر بر صید ایلان اول صید اکل
 اولور و اگر طاش خنیف ایلان اکل اولور زجر طاش نقیل اولد قنده احتمالدر که صیدی قتل ایلان طاشک نقیل اوله
 بکیر حاکم ککرم بکیر حدت معانسه اوله کذا فی ابن ک شرح مجمع البحرین (وان لم یجرحه وان اصابه لا یؤکل
 مطلقا) اگر جرح ایلان مطلقا اکل اولور زجر طاش نقیل اولسون کرک خنیف اولون و اولور ما یسبب اوستکین

فأصابه ظهره أو مقبضه قتله لا يترك (أ) كصيد قلع وبأخود بجناحه أو بياض غنك أو قه سي
وبأخود قبضه سي أصابت أيلسه ده قتل أيلسه أكل أولن زردا قاتله قتل أيلسه حاصل كلام أكرموت
تقتل أيلسه أولد بقى معلوم أيلسه أكل حلال أولور ثقل ودق أيلسه موق واقع أولورسه أكل حلال أولن
وشرط في الجرح الأدماء (ب) حده قناعت شرط قلندي (وقيل لا بشرط) ودينار بكة قناعت شرط قلندي زيرا
أخراج دم كلب معلوم وسعنده دكانا حتى جرحه قادر در (وقيل أن كبر لا بشرط وأن صغيرا بشرط) دينار بكة
أكر جرح كبر أيلسه أدماء بشرط قلندي وأكر صغير أيلسه أدماء بشرط قلندي (وأن أصاب السهم ظفاه أو قرنه فان أدماء
حل والأفلا) وأكر سهم صيدك طرقتة وبأخود بوزنه أصابت أيلسه أكر قناعت أكل حلال أولور أكر
قناعت أكل حلال أولن (وأن رمى صيداً قطع عضو أكل دون العضو) أكر رمى برصيده رمى أيلسه أول
صيد دون برعضو قطع أيلسه أول صيد أكل أولور لکن أول قطع أولسان عضو أكل أولن (وأن قطعه ولم يمت
فان احتمل التماسه أكل العضو أيضاً والأفلا) أكر صيد دون برعضو قطع أيلسه ورفض أيلسه پس امدى
بربرينه ضم أولوب التماس احتمالي أولورسه أول عضو أكل أولور وأول قطع أولسان سائر أيلسه سنده در
بوتقدیر جرح اولور یا نه اولن علاج ایه التماس احتمالي اولوب جاده معلق دورسه اول عضو أكل أولن زيرا
معنى ما نه موجود در عبرت ایله معانی به در بوجه صورت دکان (وأن قد نصقین اولنا والا اکثر من جانب
الجزء أكل الكل) أكر صيد صيدى اور قد طولا ابكى شق ایدوب نصقین اولسه وبأخود اثلا انا وج بلول اولسه
حال بکه أكرى قورق طرفنده اولسه اول صيدك جله سی أكل أولور (وكد الوقطع نصف رأسه أو أكثر) وأكر
بأشك نصق وبأخود دهاز ياده سنی قطع أيلسه نه جله سی أكل أولور (وإذا ذلک الصيد حیاً حیة فوق
حياة المذبح فلا بد من ذكائه فان تركه احتمل أن يمتنعها حرم) بجن حیاً صیده ادرالك اولسه اما حیاتی مذبح
حیاتن یوفار اولسه یعنی زیاده جه اولسه البتة یوغازلق لازم دروا کرذ کانه یعنی یوغازلقه ممکن یعنی قدرت
وارا بکن ترک ایلسه حرام اولور (وكد الوغیر متحقق فی ظاهر الروایة) نه حرام اولور أكر حیاته قدری دخی
اولن ایلسه ظاهر روایتده باقده الت وبأخود ضیق وقت اولغله یوغازلقه قادر اولسه نه حرام اولور (وأن لم یبق
من حیاته الا مثل حیة المذبح وهو ما لا یثوهم بقاؤه فمیدرک حیاً) أكر صیدك حیاتی بقی باقی قائمه
الابوغازلقش حیوانك حیاتی مثلاً قالسه حیة مذبح شول میدرک انك بقای متوهم اولیه بوتقدیر جرح
ارل صیده حیاً برشمش اولور یواید نه کیه لازم دکان (وقیل عند الامام لا بد من تذککته ایضاً فان
ذکاه حل دینار بکه امام اعظم قتله یوغازلق لازم درک رو بکن مثله کی أكر تذککته ایدرسه أكل حلال اولور
حاصل كلام حیة باقی فالیوب الخ بوجازلقش حیوانك حیاتی کی قالسه یوغازلقه دخی قدرت قائمه روایت
تختلف اولشدر بر روایتده تذککته سی لازم دکان حتی تذککته سز اولسه أكل أولور زرا حکماً مذبح دروامام
اعظم دن بر روایتده تذککته لازم در تذککته ایدرسه حلال اولور (وكد ان ذکاة المتروکة والنطیحة والموقرة
والتي یقر الذئب بطنها وفيه حیة خفية اوجلیه حل وعلیه الفتوی) ونه حلال اولور أكر یوکسک بردن
دوشوب لحمی أكل اولسان حیوانی تذککته واغاج ایله اور بلا فی تذککته ایلسه ونطیحه که یوغازلقه اور لشد رانی
تذککته ایلسه ودخی شول حیوانک بکه قورده قارنی شق ایلسه آنری تذککته ایلسه وبنزلک هر برنده
حیة خفیة وبأخود حیة جلیه اولسه أكل حلال اولور ابوحنيفة قتله وقتوی دخی بونك اوزر نه در
(وعندابی یوسف ان كان بحال لا یعیش مثله لا یحل) ابو یوسف قتله أكر بحال ایله اولسه که اول مثالی
اولان صاغ اولن ممکن اولسه تذککته ایله حلال اواز زرا موقی ذبح ایله اولش اولور (وعند محمدان كان یعیش
موق ما یعیش المذبح حل والأفلا) امام محمد قتله أكر انك صاغلقی مذبحك صاغلقن زیاده اولورسه تذککته
ایلسه حلال اولور أكر ذکاة اولنك خلافی اولورسه حلال اولن (ومن رمى صیداً فاغتخه وأخرج عن حیز
الامتناع ثم رماه أفرقتله حرم وضمن قیمته بجر وخالل اول) برکسته برصیده رمی ایلسه وذبون اولسه وحیز
امتناعن اخراج ایلسه یعنی اول صید کندی خلاصه قادر ایلله بعده بر آخر کسته دخی رمی ایدوب
قتل ایلله اول صید حرام اولور رمی نانی رمی اول ایچون اول صیدك قیمتی بجر وضا من اولور زرا رمی
اول صیدی ذبون ایلوب حیز امتناعن اخراج ایلشیدی بوتقدیر جرح کندنك مملوکی اولشدر نانی انك

مملوکی تلف ایلکه ضامن اولور (وأن لم یغتنه الاول حل وهو الشانی) فاکر اولکی رمی اول صیدی ذبون
ایلمش ایلله یعنی حیز امتناعن اخراج ایلله صکره اور لغله حرام اولوب اکل حلال اولور وصدی
نایمك اولور زرا رمی علیه السلامك (الصید لمن اخذه) قولی بونی ایجاب ایدر (ومن ارسل کلباً علی صید فادركه
فقتله فصرعه ثم ضربه فقتله أكل) أكر برکسته کلبی برصیده ارسال ایلله وکلب صیده ایدر شوب ضرب ایلله
وبره دوشر سه بعده نه ضرب ایدوب قتل ایلله أكل اولور زرا بر دفعه جرح دکنصکره بر دفعه دخی جرح ایلکدن
امتناع تحت تعلیه داخل دکان در پس عفو اولور (وكد ان ارسل کلبین فصرعه احداهما فقتله الاخر) برصیده
ایکی کلب ارسال ایلله بریمی دوشر سه وبریسی دخی دوشر دکنصکره قتل ایلله نه حلال اولور (ولو ارسل
رجلان کل منهما کلبه فصرعه احداهما وقتله الاخر حل وهو الاول) أكر ایکی رجل هر بریمی کلبی ارسال ایلله
وکلبک بری صیدی بره دوشر سه وبری دخی قتل ایلله أكل حلال اولور وصدید اول صیده صرع ایدوب بره
دوشر نکدر (ولو ارسل الشانی بعد صرع الاول حرم وضمن کافی الرمی) اولکی کلب صرع ایلد کدنصکره نانی
کلبی ارسال ایلله وقتل ایلله أكل حرام اولور وبری ده اولدینی کی قیمتی ضامن اولور (ومن سمع حفاظته
انساناً فرماه او ارسل علیه کلبه فاذا هو صید أكل) برکسته حسم یعنی صوت خفی امتناع ایلله وظن ایلله که
انساند واکرمی ایلله وبأخود کلبی ارسال ایلله واول حسم امتناع ایلد یکی صوت اولسه أكل اولور
حقیقت حال صید اولغله انك ظننه اعتبار یوقدر

کتاب الرهن

بوکاب و هذل احکامی یانده در رهن لغته بر شینی محبوس قیلقد رته کیم حق سبحانه ونعالمینك (کل نفس
بما کسبت رهینة) قول شر یفنده واقع اولشدر رهینة ای محبوسه بومال ما کسبت من المعاصی دیکدر
رهن مردون معناه نه اطلاق اولشدر جمعی رهاند در رهن کورور رهن کاب ومنت واجماع امتله مشروع
اولشدر اما کاب ایل مشروع اولمی حق سبحانه ونعالمینك (وأن کنت علی سفر ولم تجدوا کاتفا رهان مقبوضة
قول شرینی واقع اولشدر ومنت ایل مشروع اولمی نبی علیه السلام بریو دیدن ویره یه طعام اشترا ایدوب
کندونك درعی یعنی زرحنی رهن ویرمشدر واجاعله دخی منعة اولشدر رهن شر یتمده مصنف دیدیکی اوزره
هو حبس شی بحق ممکن انفة اوزه منه کالین) رهن برهینك حبسدر برحق مقابله سنده که اول حذل
استیفامی ممکن اوله اول حبس اولان شیدن دین کی زبرادین برحقدر که انك ایچون استیفامی ممکن اولیه اول
رهن باطل اولور قصاص وحدود بونلره رهن جائز دکان روز بر استیفامی ممکن دکان (وینقده بایحجاب وقبول)
ورهن ایجاب وقبول ایل منقده اولور ایجاب ورهن ورن کسته نک رهنك هذا المال بدین لانی علی دعبیدر ورجح
الاسلام خواهر زاده دیشدر که رهنك رکنی الخ ایجابدر زرا عقد تبرعدر (وبتم بالقبض محوزاً مفرغاً عمیراً)
محوز و مفرغ و عمیر اولدینی حاله رهن قبض ایل تمام اولور محوز احاطه هله نک نه یل محوز عادیك اولور و محوزاً
دیکله عمری شجر اوزر نه وزری ارضه رهندن احترازدر مفرغاً بکه تجری میوه سز وارضی زر عسز
وداری رهنك مبتاعی ایچنده ایچن ورن قومه دن احترازدر عمیراً بکه مشترک اولان شی رهن قومندن
احترازدر مثلاً نصف عبد وبأخود نصف داری رهن قومق کی (کذا فی شروع الهدایة) فاضل زبلی وصاحب
السکافی دیشدر که اول ایل یعنی محوز ایل مساعدن احترازدر نانی ایل رهنك متاعی مشغولن احترازدر
ثالث ایل غیر متصل اولان شیدن احترازدر مثلاً میوه نک اغاج اوزر نه رهنی ککی اما تجری رهن اولیه
(والخلیة فیة) یعنی رهن ایجاب وقبول ایل منقده اولور محوزاً مفرغاً و عمیراً قبض ایل تمام اولور دخی تخلیه ایل
تمام اولور یعنی مانی بر زمانه دکن منع ایلله که رهن قبض ایلن ممکن اوله (وقی المبیع قبض) مبیعه قبضدر
والراهن ان يرجع عنه قبل ان قبض) راهن ایچون قبضدن اول رهن قومندن رجوع ایلن وارددر (فاذا قبض
لزم) بجن مرتن رهنی قبض ایلله راهن رجوعه قادر دکان (وهو مضنون بالاقبل من قیمته ومن الذین رهن
هلاًک اواسه رهنك قیمتدن وشدن هر قفسی اقل ایلله اول اقل مضنوندر الاقل اسم تفضیلدر لایم ایلله
استعمال اولشدر ورن کله می تفضیلیه دکان یا ایلله در معنی بوله اولور که رهندن ویدندن اقل قفسی ایلله
نک ایلله وندر امام شافعی قنده رهن اما ندر مضنون دکان (ولو هله وهما واه سائر الرهن من متوفیاً

لا ینہ) اگر رهن هلاک اولسه حال بوکه رهن و دین ابیکسی قیمتده برابر اولسه مرتن دینی استیقا ایلش اولور
مرتن راهندن و راهن مرتن رهنی طلب ایلز (وان قیمتده اکثر فالاند امانته) و اگر رهنک قیمتی
دیندن اکثر ایلسه زیاده سی یدم مرتنده اما اندرا کرتعدی ایدوب هلاک اولش ایلسه ضامن اولور اگر تعدیسیز
هلاک اولش ایلسه مرتن ضامن لازم کلز (وان کان الدین اکثر سقط منه قدر القیة و طوبی الراهن بالباقي) اگر
دین رهن قیمتدن اکثر ایلسه اول دیندن رهن قیمتی مقداری ساقط اولور و باقی فلان دین ایلره رهن مطالبه
اولور (مثلا) رهنک اولون درهم قیمتی اولسه و اون درهم مقابله سنده رهن اولسه و هلاک اولنسه دین ساقط اولور
و اگر رهنک قیمتی بیش درهم اولسه و اون درهم مقابله سنده رهن اولنسه بیش درهمی ساقط اولوب بیش درهم
مطالبه اولور و اگر رهنک اولون بیش درهم قیمتی اولوب اون درهم مقابله سنده رهن اولسه بیش درهمی اما اندر
ضامن لازم کلز (اوتعتبر قیمته يوم قبضه) هلاک اولان رهنک قیمتی يوم قبضدن اعتبار اولور و رهنی قبض ایلدیکی
کوندن ضامن داخل اولور اگر قیمتده اختلاف اولور سه قول مرتن کدر رهن ایلدیکی منکر دروینه مرتن
لازمدر (و یلک علی ملک الراهن فکفنه علیه) عبد مرتن و امة مرتن هلاک اولسه و رهنک اوزرینه هلاک
اولور پس ایدی کفنی رهن اوزرینه در رهنک ملکیید و انحق ید مرتن رهنک ملکی اما اندر (و للمرتن
ان یطالب الراهن بدینه و یحبسه به وان کان الراهن عنده) مرتن ایچون راهندن دینی مطالبه وارد و دین
مقابله سنده رهنی حبس ایلان دخی وارد و رهن کند و قنده ایلسه ده حبس ایلدر حاصل کلام مرتن رهن
موجود ایلکن رهنی حبس ایلدر ملک وارد (وله ان یحبس الراهن بعد فسخ عقده حتی یقبض دینه الا ان یراه
مرتن ایچون عقده رهنی فسخ ایلدر کد نکره رهنی حبس ایلان وارد و حتی دینی قبض ایلدیجه الامکر که دیندن
ایرا ایلش اوله زبرادی قبض نکره اول کسسه مرتن اطلاق صحیح اولور ایلدر نکره دخی بولجه در اگر قبض
و ابرامدین بولز ایلسه نه حق حبس وارد (ولیس علیه ان کان الراهن فی یدیه ان یکن الراهن من بیعه لا یفاه)
چن رهن مرتن یدنده اولسه مرتن ایچون یوقدر که رهنی بیج ایچون راهن نمکنت ویره (مثلا) راهن اولان
کسسه مرتن رهنی بکار و واروب بیج ایدوب سکا حقکی ادا ایلدیم دیسه مرتن و یرمه که قادر در رهنک
کمی حبس دائمدر دین قضا اولنجه (ولیس للمرتن الانتفاع بالراهن باخذ دام و سکنی و لیس ولا اجاره
ولا عارة) مرتن ایچون رهن ایل انتفاع ایلان یوقدر و رهن استخدام ایلد و سکنی ایلد و لیس ایلد و اجاره و یرمک
و عاریت ایچون و یرمک یوقدر و رهنک انتفاعی دین استیفا اولنجه حبسدر (و یصیر لک متعديا) انتفاعله
و یاخود اجاره بی عاره ایل متعدي اولور بر مالکی طرفندن مأمور و مأذون دکار (ولا یطلب به الراهن)
تعدی ایل رهن دخی باطل اولز رهنی عقد رهن بولز (واذا طلب المرتن دینه امر یا بضار الراهن) چن
مرتن دخی طلب ایلسه کند و یرهنی احضار ایلکه امر اولور و رهن باقیمدر یوخسه هلاکیدر دیومعلوم
اولی ایچون احضار لازمدر (فاذا احضره امر الراهن بتسليم کل دینه اولان المرتن بتسليم الراهن) چن مرتن
رهنی احضار ایلسه راهنه امر اولور که جلد دینی ابتدا تسلیم ایلله اند نکره مرتن امر اولور که رهنی
تسلیم ایلله (و کذا الوطایه بادی فی غیر بلد العقد) دینه مرتن و رایدن مسئله کیدر اگر مرتن رهن عقد اولسان
بلدن غیر ید دینی طلب ایلدرسه (ولم یکن لاهن حل و مؤنة) اگر رهنک حل و مؤنی یوغیسه مرتن رهنی
احضار ایلد و امر اولور ابتدا حل و مؤنت اولن رهنده جله اما کن بقعه واحده حکمده در (فان کان له حل
و مؤنة فله ان یستوفی دینه بلا احضار الراهن) اگر رهنک حل و مؤنی و ارایسه مرتن ایچون بلا تکلیف احضار
رهن و دینی راهنون طلب ایدوب المتی وارد و مرتن اوزرینه واجب اولان تخلیه در یوخسه بر مکندن بر مکانه
قل دکلر لکن راهن مرتن رهنی بیج ایلدیکنه و ضامن ایلدیکنه عین بالله و یرکذانی الکافی (و کذا ان کان
الراهن وضع عند عدل ولا یكلف باحضاره) نه حکم یوقدر چن رهن راهنک امری ایلد بر عدل کسسه نک
قیمته وضع اولنسه و رهنک احضاری مرتن تکلیف اولور و لا باحضار مرتن رهن باعه المرتن بامر الراهن
حتی یقبضه) و دخی راهنک امری ایلد مرتنک بیج ایلدیکی رهنک غنی دخی احضار اولنجه تکلیف اولور قبض
ایلمیجه (صورة) مسئله مثلا راهن مرتن رهنی بیج ایلد ایچون امر ایلسه مرتن دخی راهنک امری اوزره
رهنی بیج ایلسه لکن غنی هنوز قبض ایلله احضار مرتن ایچون مرتن تکلیف اولور اگر غنی قبض ایلله

احضاری ایچون تکلیف اولور بر ایدل که نمدر سبدل منهار رهن را من مقامه قائم اولتی ایچون تکلیف
اولور (ولا ان قضی بعض حقه بتسليم حصته حتی یقبض الباقي) و دخی مرتن رهن مقبوضه حصه دخی
تسلیم تکلیف اولور اگر مدیون بعض حقی قضا ایلله باقیسی قضا ایلله یخه (صورة) مسئله برکته متساوی
ایک فو بک بشر یوزدر هم قیمتی اولسه و یک درهم مقابله سنده رهن وضع ایلله و رهن مدیون بشیوزدر همی
قضا ایلد که فو بک برینی تسلیم ایلد بری دین مقابله سنده طورسون دیکه قادر دکلر و مرتن دخی برینی تسلیم ایلد
دیو تکلیف اولور مادامکه باقی دینی تسلیم ایللمیجه (و للمرتن ان یحفظ الراهن بنفسه و زوجته و ولده و خادمه
الذی فی عیاله) مرتن ایچون وارد که رهنی بنهسه حفظ ایلله و دخی زوجة سی و ولدی و شول خادمی که کند و
عیالنده اوله دخی بنهسه سی کند و اوزرینه اوله یعنی بولردن غیر یه حفظی سپارش ایلله تعدی ایلش اولور
غیرت معاسا کن اولمه در رهنه در رهنه ایلل یاخود دخی طوئش ایلر که معاسا کندر آلد دخی حفظ ایلان
جا ندر (فان حفظه یرهم او اودعه من کل قیمته) اگر رهنی مذکور در دخی غیر کسسه حفظ ایلله و یاخود
مرتن اول و رهنی بر آخره امانت قومه و ضامن اولسه جله سنی ضامن اولور و رهنی ایلش اولدی (و کذا)
ان تعدی فیه) و نه جمیع قیمتی ضامن اولور اگر مرتن رهنده تعدی ایلله (او جمل الخاتم فی خنصره) و یاخود
خاتم صرجه بر مغنه طاقه و هلاک اولسه جمیع قیمتی ضامن اولور و رهنی استعجاله اذن یوقدر متعدي اولش
اولور عین و بسا بر برابر در رهن جعل فی اصبع غیره اولا اگر مرتن خنصره دخی غیر یه طاقه در مرادی حفظ اولش
ضامن اولور و رهنی بر مغنه خاتم طاقه عادت دکلر چونکه مرتن غیر یه طاقه در مرادی حفظ اولش
اولور اگر مرتن خاتون اولور ضامن اولور و رهنی ایلش خنصره دخی غیر یه خاتم طاقه عادت ایلدر اگر
برکته ایکی قلم رهن وضع ایلله مرتن اگر ابیکسی دخی قوشاوب ضامن ایلله ضامن اولور اما اوج قلم
رهن وضع ایلله اوجی دخی قوشاوب ضامن ایلله ضامن اولور و رهنی ایلش عادت دکلر اما بهض
جمیع آدمک ایکی قلم قوشاوب عادت ایلدر اول ایلدن ابیکید ضامن اولور (وعليه مؤنة حفظه) و رهنک مؤنة
حفظی مرتن اوزرینه در اگر رهنک قیمتی دیندن اکثر ایلده (ورده الی یدیه) و نه رهنک ید مرتن
رهنک مؤنی دخی مرتن اوزرینه در مثلا رهن اولان عبد ایلش فرا ایلد که اخذ اولوب ید مرتن تسلیم
ایلد کدر نه آنک جلی مرتن اوزرینه در (او در اجاره) و یاخود رهنک اجرتی ردا ایلک مرتن اوزرینه لازمدر
مثلا رهن اولان یاعبد و یاخود جاریه اولوب کوزی ایلد و یاخود بره رض حادث اولد بولرک مد او ایلک
اجرتی مرتن اوزرینه در رهنک سالک و حفظ مرتن اوزرینه واجب و مؤنی دخی آنک اوزرینه در (کلیت
یت حفظه و حافظه) نه کیم حفظ اولسان یتک اجرتی و حافظک اجرتی کی زیرو بولرک اجرتی دخی مرتن
اوزرینه در (اما جعل الا بقی والمد او اة و القداء من الجسایة فنقسم علی المضمون والامانة) اما فاقون قولک
جعلی و امر اضمه معالج و مد او ایلک جرح و جرحی و جرحی فداء مثلا رهن اولان قول ایلش بر جرحی ایلش
آنک ایچون و یریلان فداء مضمون و امانت اوزرینه منقسمدر مثلا اون ایکی ایلد ایلد قیمتی اولان عبد بیش یک
ایله به رهن قولوب ایل عبد جنایت ایلش یوب یک ایلد فداء و رهنه (بشیوز ایلد سی مرتن و بشیوزی راهنه
لازم کاورر ایلد اون یک ایلد قیمتک بیش یک ایلد سی مضمون و بیش یک ایلد سی امانت و نه بقیه
و اصلاحه علی الراهن کالفة القة و السکوة و اجرة الراعی و اجرة ظفر و ولد الراهن) و رهنک بقا و اصلاحک مؤنی
راهن اوزرینه در بنقه و کسوه و جویانک اجرتی و رهنک ولدیک دایه سنک اجرتی کی زیرو بولرک رهنک مؤنی
ایچوندر (و سی البستان و تلحق نخلة و جذاة و اقیام بمصالحه) و دخی بستان سی کی و خرما اناجی تلحق کی
عربستانده ایلک خرما دخی خرما اوزرینه انا ایلک کی و اناجی خرمای دوشرک کی و اول بستانک
مصالحه قیام کی مثلا دیو ایلر بی اصلاح کی و خاردن بن اوتلر کی کیدر ملک سی یوم و له مؤنت راهن
اوزرینه در کدر رهنده فضله اولسون کرله اولسون برابر در رهن رهنک راهنک ملکده باقیمدر کذلک متافعی دخی
راهنک ملک کیدر (واما اء احد دما مما وجب علی صاحبه بلا امر فهو متبرع) راهن و مرتن بریسی یعنی
تغییبی صاحبک اوزرینه واجب اولان شیئی بلا امر ایلله اول ایلدیکی شیئی تبرعدر (و باسر القانی بر جرح به
اما فاضلک امری ایلد ایلله و یردیکی شیئی ایلد صاحبک اوزرینه رجوع ایلدر و رهنک قاضی و لایت عامه سی

اولان حکم را بر در ز بر امر من قنده اما سند و ایکسی ایچون خود ولادت ایداع و اور در برابر لک دخی محقق
 (ولورنه الاب من نفسه اومن ابن آخر صغيره اومن عبده تاجر لادين عليه صلح) اگر بابا کوچک او غلنگ
 عبدی کند و به اولان دخی ایچون رهن وضع ایلسه و یا خود یا بانک ذکر اولنان طفلنگ عبدی بر آخر او غلنگ اولان
 دخی ایچون رهن وضع ایلسه و یا خود یا بانک بر تاجر عبدیکه مدیون دکلدر کالاولان دخی ایچون اول طفلنگ
 عبدی رهن قومه صحیحدر (بخلاف الوصی) بود کالاولان مدائله وصی یا بانک خلاقیدر یعنی وصی بونری
 انه جائز دکلدر (وان استدان الوصی لیتیم فی کسوته او طعامه و رهن به متاع صلح) اگر وصی دین الیه یتیم ایچون
 کسوه و طعام اشترایلسه و اول استدانه مقابله سنده بقیه متاعی رهن وضع ایلسه صحیح اولور (ولیس للطفل
 اذ اباع تقض الرهن شی من ذلك ما لم يقض الدين) طفل ایچون بالغ اولد قده و هی بر شیده تقض ایلم یوقدر
 مادامکه دخی قضا ایلسه (ولورنه شیدایچون عبد قظم رحر اوین خل ظه رحر اوین ذکیه فظهرت میته
 فالرهن مضمون) اگر بر کسبه بر عبد اشترایلدوب غنی مقابله سنده بر شیی رهن وضع ایلسه و اول عبد
 اولد بقی ظاهر اولسه و یا خود سرکه اشترایلدوب بر شیی وضع ایلسه اول خل شرا اولد بقی حاله ظاهر اولسه
 و یا خود بوعازنش قیون و یا خود او کو ز اشترایلدوب بر شیی رهن وضع ایلسه و میته ایدوکی ظاهر اولسه پس
 ایدی رهن مضموندر مرتن رهنی ضامن اولور (و جاز رهن المذهب والفضة وكل مكيل وموزون) ذهب
 ونفضه نکر رهنی و هو مکیل وموزون اولان شینگ رهنی جائز در برابر اولنردن امتیفا ممکندر (فان رهنه بحسنها
 فله الا کما یملک من الدين ولا عبء للعبوة) بومد کورات چند رهن وضع اولسه پس ایدی اولنرک هلاکی
 دیندن مثلی الیه در ایلو کته و قیمته اعتبار یوقدر امام اعظم قنده اموال ربوبه نیک جنسیله مقابله جوده به
 قیمت یوقدر وزن اعتباری الیه دکلدر (وعنده هاهلا کما یقیمتها ان خالف وزنها فتعین بخلاف الجنس وتجعل
 رهنها مکان الالهات) اما من قنده بومد کوراتک هلاکی قیمتی الیه در کور هلاکی وزنی دینک و زنه بخلاف اولسه
 مرتن خلاف جنس الیه ضامن اولور و ضامن اولد بقی شی هالکان سکا ته رهن قلمرو بومد مثله نکیانی بودر که
 بر کسبه آخر کسبه یه اون درهم دین مقابله سنده اون درهم بر کوش بلازلر رهن قومه و بلازلر خلل اولسه اول
 جمیع دین اولان اون درهم بلا خلاف ساقط اولور اگر بلازلر ردی یعنی عباری الجنی اولغه سکر درهم قیمتی اولسه
 و هلاک اولسه ابو حنیفه قوی اوزر جمیع دین ساقط اولور و سائر ائه قنده مرتن بلازلر کف قیمتی خلاف جنس الیه
 ضامن اولور بسوطه بر کسبه اون درهم قیمتی اولان بر کوش بلازلر کون درهم دخی مقابله سنده رهن وضع
 ایلسه بومد مثله اوج وجه اوزر نه دیر لار کف قیمتی وزنه بمائل اوله و یا خود قیمتی وزندن اقل اولوب سکر درهمه
 بمائل اوله و یا خود قیمتی وزندن زیاده اولوب اون ایکی درهمه بمائل اوله مثلاً اگر بلازلر هلاک اولسه و یا خود
 منکسر اولسه اگر قیمتی وزنی مثلی ایسه مرتنک حتی ساقط اولور و اوزر و قیمته دینه وفادارد بونقدیر به
 مرتن هلاکی الیه کمال حقی استیفا ابلش اولور اگر منکسر اولسه ابو حنیفه و ابو یوسف قوی اوزر مرتن قیمتی
 ضامن اولور دیرله جنسندن و دیرله خلاف جنسندن ضامن اولور و یا خلاف جنسندن اولیچون ربا
 خوفندن لاین اولور و ضامن اولد بقی شی وقت کافیه لک قنده رهن اولور وقت کاد که حقی قضا ابلر و مکسور
 اولان کند بک مملوکید و یا رضامن اولندر (ومن شری علی ان یعطى بائنه رهنه بینه ارفقلا بینه صلح
 استخسانا) شول کسبه که بر عبدی مشتری به شول شرطه بیع ایلسه که اول عبد غنی مقابله سنده بهینه فلان
 شیی رهن یا به یا خود بهینه فلان کسبه بی کفیل و بر بیع استخسانا صحیح اولور اما قیاس صحیح اولد بقی ایدی
 زیر بر شرطدر که عقد بیعی مقتضی دکلدر و بوجده عاقدین بری ایچون منفعت وارد بومد مثالی ایسه مود
 یعدر و بر دخی صفتقه ایچنده بر صفتقه دخی بولور بومد و نه نایسه نبی اولندر اما استخسانا صحیح اولد بقی
 بر شرطدر که عقد بیعه مایه و بر بر اهن استیفا ایچون در کفالت دخی استیفا ایچون در بر اهن استیفا
 عقد ملاعدر و استیفا ایچون ملک المذی و حکم ابلک معنانه در (فان امتنع عن اعطائه لایجر) اگر مشتری رهن
 اعطادن امتناع ایدر به مشتری به اینه رهن و بر بوج و بر اولنر و لایجاع صلح البیع الا ان دفع الیه حالاً و قیة
 (رهن رهننا) با بیع ایچون اول بیعی صلح ابلک وارد بر بیعی فسخه قادر در کسبه مشتری حالاً یعنی دفع ایلسه و یا خود
 شروط اولان رهنک قیمتی رهن قومه و بر بر اهن شروطن حامل اولان مقصود قیمتی الیه دخی حامل اولور

(ومن شرا شراً و قال لبائعه امسک هذا حتی اعطیک الثمن فهو رهن وعنده ابی یوسف و بیعة) اگر بر کسبه
 بر شیی بیع ایلسه و مشتری با بیعه غنی سکا اعطایلد شیی طوت دینه اول طوت دیو و بر دیک شیی یا بانک
 یا تده رهنر اما ابو یوسف قنده و دینه در (ولورنه عبدین باف فلیس له اخذها بقضاء حصته کالبیع)
 بر کسبه یلک درهم مقابله سنده ایکی عبد رهن وضع ایلسه رهن ایچون یوقدر که بر بک حصه دخی قضا ایلسه
 عبدی بر بی اخذ ایلسه بیع کبی (مثلاً) بر کسبه ایکی عبدی صفتقه واحد الیه یلک درهمه بیع ایلسه بعده
 بشیو ز درهمی ادا ایلر کدنه کسبه بر بک حصه سیدر و یوقدر بر بی المغه قادر دکلدر (ولورنه عینا عنده
 رجلین صلح و کاهارهن لکل منهما والمضنون علی کل حصه دینه) بر کسبه ایکی رجل قنده دینری مقابله سنده
 بر عین رهن وضع ایلسه صحیحدر و عینک کایسی ایکی سندن هر بر بک دخی ایچون رهنر و بوجه نصفی بری
 ایچون نصفی دخی آخر ایچون دکلدر بر شییو یوقدر اگر رهن هلاک اولسه هر بر بک دینک حصه بی اوزر نه
 مضموندر (فان تراضی فی حفظه ساقط فی فوته کالعدل فی حق الآخر) اگر اول عینک حفظنده تراضی یعنی
 نوبت ایدر لسه هر بری کند و بونشده آخره حقه عدل کبیدر یعنی رجل عادل کبیدر (فان قضی دین
 احدهما فکاهارهن عند الآخر) اگر ایکی سندن بر بک دینی قضا ایلسه عینک کایسی دین آخرک قنده
 رهنر ز بر عینک کایسی ایزه دینک هر بری ایچون بیوسد و مادامکه دیندن بر شیی با قیدر اسفاد رهن
 ممکن دکلدر (ولورنه انان من واحد صلح و له ان یسکه حتی یستوفی جمیع حقه متما) ایکی کسبه بر کسبه به
 رهن وضع ایلسه صحیحدر و اول واحد ایچون وارد که اول رهنی امسک ایلسه ایکی سندن جمیع حقی استیفا
 ایدنجه (ولوادی کل من اثنين ان هذاهن هذا الذي منه وقضه و برهنه علیه دال برهنه ما) صاحب الذرر
 والغروب مسئله مستقله مسئله در یوقار و مسئله به تعاقی یوقدر دیند رقت اللفظ معنای مثلاً راهنیدن
 هر بری ادعا ایلسه که ان هذاهن قیاس و کسبه رهن هذا الذي منه شویی و کارهن و بری دیند خفی قبض
 ایدی و بویکیسی دخی مسئله دعوی ایلسه و ادعا ایلد کسبه شیی اوزر نه برهان اقامت ایلسه ایکی سندن
 دخی برهانی باطلدر (صورت) مسئله بر کسبه نکلدنده بر عبدی اولوب ایکی کسبه نکل هر بری ذی الیه اولان
 کسبه به دینه لکه شوعبدی من یکایک درهم مقابله سنده رهن و بر بک دیند خفی قبض ایدم و بویکیسی دخی
 بینه اقامت ایلسه ل برهانری باطلدر و بر عبدی کایسی وقت واحد هم اکا هم آخر ادعا ایدنه رهن اوانی
 مستحیلدر (ولو بعد موت الراهن قبل و یحکم بکون الراهن مع کل نصفه رهنه بجمعه) اگر ادعا ایدنر اهنک
 موت رهنر دعوی ایدوب بینه اقامت ایلسه ایکی سندن دخی بینه بی قبول اولور و حکم اولور که رهنک نصفی
 بر بک حقی مقابله سنده رهن اولندر و جوازی استخسانا در بوجه قیاسا دکلدر

(باب الرهن بوضع علی عدل)

بویاب شول رهنک یا تده در کدیده و وضع اولنه بومد رهن معنای نکره اولوب بوضع نکره نکل صفتی اوله
 لقا دمر علی التیم سینی طریقه سی اوزر و یا خود ابرهن مرف بالالام اولغه بوضع حال اوله (ولو اتفقا علی وضع
 الرهن عند عدل صلح و بیع بقض العدل) اگر رهن و مرتن بر عدل قنده رهنی وضع ابلک اوزر اتفاق
 ایلسه ل صحیح اولور و عدل قضی الیه عقد رهن تمام اولور (ولیس لاحدهما ائده منه بلارضی الآخر) رهن
 و مرتن بر بی ایچون یوقدر که آخرک رضای بوعینک رهنی عدلن اخذ ایلسه یعنی بر بک خبری و رضای
 بوعینک عدلن رهنی اخذ ایچو که قادر دکلدر بر اشرعه بوکام اغ یوقدر (وبعضه بدفعه الی احدهما)
 اگر عدل رهنی رهن و مرتن بر نه و بر سه ضامن اولور و بر رهن رهنک مودعید رهن حقه و مرتنک
 مودعیدر مالیت قنده بونلر هر بری آخره اجنیدر مودع اولان اجنبی به و بر که ضامن اولور (وهلاک
 فی بدنه علی المرتن) رهنک هلاکی مرتن اوزر نه در بر اید عدل مالیت حقه و مرتنک (فان وکل
 اراهن العدل او المرتن او غیرهما بیعه عند حلول الدين صلح) اگر رهن دینک و قی حلول ایلد کسبه رهنی به
 عدلی و یا خود مرتنی و یا خود بویکی سندن غیری و کبیل ایلسه صحیح اولور و بر رهن کندی مالیه و مراد
 ایلد بکی کسبه بی و کبیل ابلک جائزدر (فان شرط فی عه اهرن لایزال و لایمزل و لا یوت اراهن و المرتن
 له بیعه بقیه و رهنه) اگر کات عقد درهنده شرط قلنه و کبیل و کات عزل لیه معزول اولور و رهن مرتنک

اولورده اصل ايله معارهند را اگر هلاله اولسه بلائي هلاله اولور زير انما مقصودا تحت عقدده داخل دكلردر
 (وان بقى وهان الاصل بمثل بحصته من الدين بقسم الدين على قيمة الاصل يوم القبض وقيمة الباء يوم الاكتمال
 فاصاب الاصل سقط وما اصاب النماء افلكت به) اگر نما باقى قابوب اصل هلاله اولسه اصلك حصه سيله نما اولان
 شئ رهندن اخراج اولور ودين يوم قبضه اصلك قيمتي اوزرينه و يوم فكا كده نمائك قيمتي اوزرينه تقسيم اولور
 وشول شيكه اصله اصابت ايلدى ساقط اولدى وشول شيكه نمايه اصابت ايلدى اول شيكه نما رهندن اخراج
 اولور (صورت) مسئله بودو كه بر كس نه آخر كس نه ييك درهمه مساوي برون كوتوردى پس امدى دين ياربه
 اوزرينه و اولد اوزرينه نصفين حسابي اوزره تقسيم اولور و بر محله دخی (صورت) مسئله بودوزدن بيان
 اولور كه بر كس نه يوزاننى درهمه مساوي بر جاريه يي ييك درهمه مقابله مستنده رهن ايلدى و جاريه بشيوز
 درهمه مساوي برون كوتوردى اندن كس نه جاريه هلاله اولدى و لبا باقى قالدی دندن بوزده رهن ساقط اولدى
 زير اصلك حصه سيدر و ولد رهنه تسليم اولنوب مرتن رهندن الى درهمي امتيقا ايدرز برا حصه و ولددر
 و حساب ثلث و ثلثان حسابي اوزره در (وتصح الزيادة في الرهن ولا تصح في الدين فلا يكون الرهن رهنها)
 رهنده زياده صحيح اولور اما زياده صحيح اولور و اولد رهن رهن اولمز زياده مقابله مستنده (مثلا) بر كس نه اون
 درهمه مساوي برونى اون درهمه مقابله مستنده رهن و بروب بعده بروب دخی كوتور و بروب دخی اولكي ايله رهن
 اولسون ديسه صحيحه در (اما) ابتدادن بشيوز درهمه استقرار ايدوب رهن وضع ايلسه و صكره ديسه كه بشيوز
 دخی قرض و بروب رهن ييك درهمه استقرار مقابله مستنده رهن اولون ديسه صحيحه دكلدر ابو حنيفه و محمد قتلنده
 اخلاقه لابي يوسف) ابو يوسف ايجون خلاف واردر (وان رهن عبد ايعدل انما يابى دفع مكانه عبد ايعدلها
 و الاول رهن حتى برداق رهنه والمرتن امين في الشئ حتى يجعله مكانا الاول برد الاول) بر كس نه ييك درهمه
 معادل بر عدي ييك درهمه مقابله مستنده رهن ايلسه و بعده عبد اولك مكانه ييك درهمه معادل بر عدي دفع
 ايلسه اولكي عدي الوب ييك درهمه معادل بر عدي اولكسنيك برينه رهن ديوبورسه پس امدى اولكي
 عبد رهنه رد اولجه ييه رهند و مرتن عبد نائده اميندر شول زمانه دكن كه عبد ثانی يي اولكي برينه رهن
 ايدنجه زير ايكسنيده كند و ده اوليجي ثانی امانت اولش اولور اما اولكسني رهنه تسليم ايلد كده رهن ثانی
 اولش اولور (و لو ابرأ الرهن من الدين او وهبه منه فله الرهن ذلك بلائي) اگر مرتن رهنه رهنه دندن
 ابر ايلسه و رهن دخی ابراي قبول ايلسه و رهن مرتن ينده هلاله اولسه بلائي هلاله اولور استحصانا و اخود
 مرتن رهنه دخی هبه ايلسه زير رهنده اعتبار بچرد قبض ايلد دكلدر بلكه دين ايله دروز رهنه شمانى
 شمان استيعاد و بوايه بلادين محقق اولمز ابر ايله دين باقى قالدی وشول حكمك شويك ذات وصفين
 اولان علت ايله وصفك برينك زوالى ايله آخر دخی زائل اولور و معلومدو كه اگر رهنى مراد ايلسه و قبض ايلسه
 شمان ساقط اولور اگر دين باقى ايسه ده زير اوصفك برى زائل اولمشدركه اول قبضدرويه شمان ساقط اولور و دينده
 ابر ايله اگر قبض باقى ايسه ده وصفك برينك دين ايدى زائل اولدى (ولو قبض ديه او بعضه منه اوسن غيره
 ارشري به عينا او صالح عنه على شئ) و احتيال به على آخر شئ هلك الرهن قبل رده هلك بالدين و بر دما قبض الى من
 قبض منه و بطل الحوانه) اگر مرتن دخی قبض ايلسه و اخود دين به قبض رهندن قبض ايلسه و اخود
 رهندن غير دين قبض ايلسه و اخود اول دين ايله بر عيني اشترا ايلسه و اخود دين بر شئ اوزرينه مصالحه
 ايلسه و اخود آخر اوزرينه اول دين حواله ايلسه اندن كس نه رهن رهنه رد ايلد و مقدم رهن هلاله اولسه
 دين ايله هلاله اولور و مرتن قبض ايلدى شئ شول كس نه ديك قبض ايلد را كارد ايدو و حواله دخی باطل
 اولور ابر ايله امتيقا يينه فرق بودو كه ابر ايله دين اصلا ساقط اولور اما امتيقا ايله دين قدم اولمز بلكه هر يسي
 ايجون آخر اوزرينه دين ثابت اولور الحق طلي ساقط اولور عدم فائده ايجون و حواله دخی اسقاط ايلز نهايت
 شحال علاوه دخی حلال مقامه فتم اولور و اجلدندركه محتمل عليه مفاسقات اولسه و محتمل ذمتنه عودت
 ايدو (وكذا لو صادقا على عدم الدين ثم هلك بالدين) رهن و مرتن عدم دين اوزرينه تصادق ايله (مكره
 دين هلاله اولسه يي و وارده مرد ايدن مسئله كى دين ايله هلاله اولور

كتاب الجنایات

بو كتاب جنایاتك احكامي ياتنده در جنایات جمع جنایه در فقه هاقاني فعلي محرمه تخصیص ايلشدر شرعا
 و بونك تفصيلي بودو كه جاويدن صادرا اولان فعلي بر كس نه نك نفسی اوزرينه و اخود اطلاقه و اخود مائه
 و اخود عرضه واقع اولمشد و بيله كه اول ضررلى فعل مالى اوزرينه واقع اولورسه كا غضب تسميه ايلشدر
 وشول كس نه اول ضررلى فعل عرض اوزرينه واقع اولورسه اگر بالمشافه اولورسه كا قذح و اهانت دبرلر
 اگر بالمشافه دكل ايسه كا غيب دبرلر على كلا التقديرين اگر حكم شرعى به متضمن اولورسه حدوددن اولور
 تفصيلي كتاب حدودده مروتا بخندرشول شيكه يينه و بين الله در اول فعلدن بحث ايلك فقه دن خارجدر اول
 فعل ضرر كه نفس اوزرينه واقع اولسه كا قتل تسميه ايلد برون قتل دخی بش فوعد برى عمد و برى شبه عمددر
 و برى خطا در و برى دخی خطا بچر اسنه جاريه و برى دخی سبب قتلدر انشاء الله تعالى عنقریب تفصيلي كاور
 و اول فعل ضرر كه اطلاق اوزرينه واقع اولور كا جنایه قيامدون النفس ديوتسميه ايلشدر (القتل اما عمد
 و هو ان يقصد ضربه بما يفرق الاجزاء من سلاح او محدد من حجر او خشب او ليطة او حرقه بنار) قتل با عمد در عدا
 ايسه اجزائي مفرق اولان شيله اول نفسى ضرر به قصد ايلكدر اول مفرق اجزائي اولان شئ ملاحدن اوله و اخود
 محدود اوله مجردن و اخود خشیدن اوله و اخود ليطة دن اوله و اخود نار ايله حرق اوله ليطة كسر لام ايله فاشك
 قشيدرز بر عمد قصد در و قصد ايسه فعل قلدرو كا ايسه دليل استعجال الت قتلدر و بتقد برجه متعمد اولمش
 اولور ابو حنيفه قتلنده (وعندهما بما يقتل غالبا) امامين قتلنده ايسه غالب قتل ايدو جك شيله ضرر به قصد ايلكدر
 حتى اگر حجر كبرياله و اخود خشب كبرياله شرب ايلسه ابو حنيفه قتلنده عدا و لزاما امامين قتلنده عمددر
 و موجه الاثم) قتل موجهي آخر تده ائمه در حق سبحانه و تعالينك قول شريفنده (ومن يقتل مؤمنا متعمدا
 فجزاؤه جهنم خالدا فيها) واقع اولمشد و بتي عليه السلامك (سباب المؤمن فسق وقتله كفر) يور مشلدر
 و حديث آخرده (لزال الدنيا هون على الله من قتل امر مسلم) و پنه نبى السلام خطبه عرفانده (الا ان دماءكم
 و دماءكم محرمه عليكم كرمه بوى هذا شهري هذا في قتلى هذا) يور مشلدر (والقصاص) و دينا ده قصاصدر
 زير احق سبحانه و تعالى (كتب عليكم القصاص في القتلى) يور مشلدر و بتي عليه السلام (العمد قود) اى
 موجه تحقيقه احق سبحانه و تعالى قتل خطا ديت يور مشلدر كه (من قتل مؤمنا خطأ فقتل بر رقة مؤمنة
 و دية مسلمة الى اهله) قول شريفى دليل قطعيدر زير قصاص قتل نهاية عقوبتدر و عقوبت ايسه جنایاتك
 تهاى مستدر و تهاى جنایات ايسه عمد ايله در خطا ده شبه عمد و ارادر (عينا) يعنى متعينا ديكدر شافى
 قتلنده غير متعين بلكه و ليسى قصاص ايله اخذ ينده بخيردر (الا ان يعنى) الامكره عقوا ليه يعنى ولى قصاص
 عقوا بيله و اخود بر شيله مصالحه ايله (ولا كفارة فيه) عمدده كفارت يوقدر كرك عمد قتل ايدوب قصاص
 واجب اولسون و كرك قصاص واجب اولسون بابا و غلنى عمد قتل ايلسه و اخود بر كس نه دار سوبده مسلمان
 اولوب دار اسلامه هجرت ايلدوب بومقوله آدمى قتل ايلسه كفارت اولمز كذا في النهاية (واما شبه عمد وهو
 ضرر به قصد بغير ما ذكر) و اخود قتل شبه اوله و بوشيه عمد شول ضرر كه قصد اوله اما عمدده ذكر اولان
 شيلك غير يسي ايله اوله مثلا عمدده ملاحله و محمد ايله اوله ديميدى شبه عمدده محمد اوليه حجر و عصا كى
 و هر شيلكه اجزائي نفرينى ايله اول شئ غير محدوددر و بزم قتلدر شول شيكه غالب قتل ايدو رانكده قتل عمددر
 وشول شيكه غالب قتل ايلز اول شيله قتل عمدك غيردر و بوشيه شبه عمد تسميه مى آنك ايجوندر بونده قصد
 فعل واردر و بوشيه قصد قتل يوقدر نفس فعل اعتبار ايله عمد اولور قتل اعتبار ايله خطا اولور و بومحله آلت قتل
 اولمغله عدم قصدنه دليلدر و بتقد برجه خطا تسميه العمد اولمش اولور (وموجه الاثم والكفارة) شبه عمد قتل
 موجهي آئمه در شرع محرم اولان شيله قصد ايلدى ايجون دخی كفارتدر زير برامن وجه خطا در آلته نظر ايله
 بتقد برجه حق سبحانه و تعالينك (ومن قتل مؤمنا خطأ) قول شريفك تحتنه داخل اولمش اولور و صاحب
 نهايه و صاحب انصاح ديمشدر كه اصحابك كائنده بولك در ابو حنيفه قولى اوزره شبه عمدده كفارت يوقدر
 زير بواثم كامل و متناجيدر تهايهي ميبندن شرع شريف كفارتى منع ايلشدر (والدية المغلظة على العاقلة
 لا القود) شبه عمدده قاتلك اوزرينه ديت مغلظه واردر قود يوقدر (وهو قيامدون النفس عمد) شبه عمد نفسدن

فی القتل بمولات ضرب السوط) قمعی الیه ضربی بر برینه اولاش در مغله قتله قصاص بوقدر (مثلا) بر کسبه یی قمعی الیه قتل اید بجه ضرب ایلنه قصاص اولنزدیت و بر (ومن جرح فلم یزل ذاعراش حتی مات اقتص من جرحه) بر کسبه جرح اولنسه حتی فوت اولنجه دکن صاحب فراش اولقدن زائل اولسه جرحی قصاص اولنور زبرامبی موجوددر (واذا التقی الصفان من المسلمین واهل الحرب فقتل مسلم مسلطه حریفه الیه الدیة والسکافرة لا القصاص) چن مسلمین واهل حربدن ایکی صف بر برینه ملاقی اولسه و بر مسلم بر مسلمی حریقی ظن ایدوب قتل ایلنه قاتلی اوزرینه دیت و کفارت لازمدر قصاص لازم دکدر زبر خطا نک بر نوعیدر (ومن مات بفعل نفسه وزید وحیه وادفع لی زید ثلث دینه) بر کسبه کند و فعلی و بلان وارسلانک فعلی الیه اولسه زید اوزرینه ثلث دیت لازمدر مثلا بر آدم ایدرا کند و باشن شق ایلنه بعده زید اول آدمی مجروح ایلنه بعده بلان صوقسه و بعده ارسلان مجروح ایلنه زید ثلث دیت لازمدر اسد وحیه نک فعلی جنس واحددر دنیا و آخرتده هدردر و متوفانک فعلی دخی دنیا و آخرتده معتبردر و بر جنسی من وجه هدر و من وجه هدر دکادر که اول کند و فعلیدر بوقدر برجه زید اوزرینه ثلث دیت لازم اولور و نوادرده ذکر اولنشد که ابوحنیفه و امام محمد قننده بر آدم غسل اولنور و نمازی قنور زبر کند و فعلی اثری غیر معتبردر کانه کند و مر ضندن فوت اولنور اما ابو یوسف قننده نمازی قنیز زبر انفسه اولان جنایتی معتبردر باقی منزله سنده اولش اولور (ومن شرب علی المسلمین سیفا و جرحه و لا شیء بقتله) بر کسبه مسلمین اوزرینه قلی جقاره یعنی قلیجی غمزدن اخراج ایدوب اوزرینه مل ایلنه اول کسبه نک قتل واجب اولور و زبرانی علیه السلام (من شرب علی المسلمین سیفا فقد اطل دمه) ای اهدر قول شریفی واقع اولنور و اول سل سیف ایدن کسبه یی قتل ایدنه برشی بوقدر زبر باقی اولنور (ولا یقتل من شرب علی آخره سلاحا لیل او نهارا فی مصر او غیره او شرب علیه عاصیلا فی مصر او نهارا فی غیره فقتله المشهود علیه) و دخی شول کسبه نک قننده برشی بوقدر که مثلا بر کسبه آخر اوزرینه شهرده یا خود شهردن عبیده کجه ده و یا خود کوند زده سلاح جقاروب هجوم ایلنه و یا خود شهرده کجه ایلنه اوزرینه هجوم ایلنه و یا خود شهردن عبیده کوند ز عاصیله اوزرینه هجوم ایلنه و مشهود علیه که اوزرینه سلاح و عاصیله هجوم اولنسان کسبه در اول کسبه هجوم ایده فی قتل ایلنه برشی لازم کلز (ولا علی من قتل من سرق متاعه لیل او آخره ان لم یسکنه الاسترداد بدون القتل) و دخی برشی بوقدر که بر کسبه متاعی کجه ایلنه مرقه ایلدی کی شیئی اخراج ایلنه اگر قتلدن غیری ایلنه استرداد اید ممکن اولوب سارق قتل ایلنه برشی لازم کلز اگر مرقه ایلدی کی شیائی قتلدن غیری ایلنه استرداد ممکن ایلنه قتل ممنوعدر (ویجب القصاص علی قاتل من شرب عاصیله نهارا فی مصر او شرب سیفا و ضرب به ولم یقتل و رجوع) قصاص واجب اولور و شول کسبه نک قاتلی اوزرینه که اول کسبه شهرده کوند ز عاصیله هجوم ایلدی و یا خود سل سیف ایدوب شرب ایلدی و قتل ایلوب رجوع ایلدی مثلا بر آدم بر کسبه نک اوزرینه شهرده کوند ز عاصیله هجوم ایلنه و یا خود قلی جقاروب شرب ایلنه لکن قتل ایلوب رجوع ایلنه بعده مضروب اولان کسبه قاتلوب اردندن ایزشوب قتل ایلنه قاتله قصاص واجب اولور زبر اید الضرب متصرف اولغله عصمت عودت ایلنور و نونصکره قتل ایلکه شخص معصومی قتل ایلش اولور بوقدر برجه قصاص واجب اولور (ولو شرب مخنون او صبی علی آخره سیفا فقتله الاخره فادفع الیه الدیة فی ماله) اگر مخنون و یا خود صبی بر آخرک اوزرینه سل سیف ایلنه اول آخر دخی عدا محتوی و یا خود صبی فی قتل ایلنه قاتلک اوزرینه کند و مالندن دیت لازم کلور زبر نفس مظلومی قتل ایلنور و الا بوقدر و اردر که قصاص واجب اولز مبیج اولان شیء که دفع شرور موجود اولغله دیت لازم کلور (ولو قتل جلا صال علیه من قیمته) اگر بر کسبه نک اوزرینه برده سل ایلنه و اول کسبه دوهی قتل ایلنه قیمتی ضامن اولور و ادا به نک فعلی اصلا غیر معتبردر

باب القود فیما دون النفس

بواب نفسدن عبیده اولان قصاصک احکامی یاتنده در و اطرافنه دخی قصاص مشر و معدر زبر ایزر که تابعدر و حق سبحانه و تعالی نک (والجروح قصاص) قول شریفی مادون قصده دخی قصاص شروع اید و کسبه دلیل خوددر (هو ما یمن فیہ حفظ الممانه اذا کان عدا یقتص بقطع الید من المفضل وان کانت کبر من ید المقتوع

مادون قصده قصاص شول شیده در که اول شیده بمائله ممکن اوله چن عدا وانسه پس ایدی مقصده قطع ید مقابله سنده قصاص اولنور اگر ید قطع ید مقطوعدن یسوله ایلنه ده مقصدن قطع ایلش ایلنه ده اتی دخی مقصدن قطع ایلنه قصاص ایدور زبر امانتله و اردر امانت صاعدن قطع ایلش اولسه قصاص اولنور زبر احفظ بمائله ممکن دکادر (وکذا الرجل) یعنی ایاق دخی بویله در امانت صافده اولسه قصاص اولنور زبر احفظ بمائله ممکن دکادر (وفی مادون الانف) بقطع الید قولنه معطوفدر مادون اتی یعنی بوزینک بومشقی عدا قتل ایلنه قصاص اولنور اگر قبضه سنی قطع ایلنه قصاص اولنور زبر احفظ بمائله ممکن دکادر (وفی الاذن) قولاق قطعنه دخی قصاص اولنور (وفی العین ان ذهب ضوهها و هی قائمه) و کوزده دخی قصاص اولنور چن ضوه کیدوب کوزرینه قائمه اولسه (لان قلعت) کوز قطع اولنسه قصاص اولنور زبر احفظ بمائله دکادر (فیجعل علی الوجه قطن و طب و تقابل العین بمرآة محمأة حتی یذهب ضوهها) مصنف عینده حفظ بمائله طریق اوزره قصاص طر بقی بیان ایدوب (مثلا) ضاربک وجهی اوزرینه باش بنیه قیوب و برانی ایلکنه فی ناضوه کید بجه کوزنه مقابل طونه را اگر بر کوزانه اوبر کوزنی محکم باغلیه را و اوزرینه بنیه قومیه را بوحادته حضرت عثمان رضی الله عنه زماننده واقع اولوب صحابه کز بن رضوان الله علیه اجمعین ایله مشاوره ییورد قننده حضرت علی رضی الله عنه بومشوال اوزره قصاص اولنسی بیان ییورد مشلدر (وفی کل شیء تراعی فیها الممانه کالموضحة) و هر باش یا غنبد قصاص واجبدر و ایله شجه که انده بمائله رعایت اولنه موضعه کبی و موضعه دیوشول باش یا رخنه در لکه کل ظاهرا و له انشاء الله تعالی آشفه ده سیاقی کاوره فی بمائله رعایت اولنسان باش یا رخنه کید سنده قصاص واجبدر (ولا قصاص فی عظم سوی السن فی قلع ان قاع و یبردان کسری) دیشدن غیری ککده قصاص بوقدر ضاربک سنی قلع اولور اگر مضروبک سنی قلع ایلش ایلنه و اگر ایلکه کسری ایلش ایلنه (ولا یمن طرفی ذکر و انی و سر و عید و طرفی عیدین) ذکر و انی و سر و عید و ابکی عید طرفلنده قصاص بوقدر (مثلا) برارک آدم بر خاتونک اطرافندن بر برینی قطع ایلنه و یا خود خاتون ارکک آدمک بر برینی قطع ایلنه و یا خود بر سر عیدک و یا خود عید بر سرک اطرافندن بر برینی قطع ایلنه قصاص اولنور زبر اطراف اموال حکمته در قیمته تفاوتی و اردر بمائله ممکن دکادر (ولا فی قطع ید من نصف الساعد) نصف ساعدن واقع اولان قطع یده قصاص بوقدر زبر احفظ بمائله ممکن دکادر (ولا فی جانیة برئت) او کولن یعنی ایوا اولان جانیقه ده دخی قصاص بوقدر زبر جانیقه نک او کولسی نادر در جانیقه اول طمنه در لکه جوفه ایزش اوله جانیقه ده حفظ بمائله ممکن دکادر (ولا فی اللسان ولا فی الذکر الا ان قطع الحشفة فقط) اسان و ذکرده دخی قصاص بوقدر الا مکرکه حشفه انجی قطع اولنش اوله زبر احشفه ده قطع اولیجی حفظ بمائله ممکندر (وطرف المسلم والمذنب سواء) مسلم و ذمیتک طرفی برابردر زبر ارشده مایه لرنده قصاص جایددر (وخیر المجنی علیه بین القصاص واخذ الارش لو کانت ید ناقطه سلا و ناقصة الاصابه) مجنی علیه قصاص ایلش اخذ ایلک بیننده بخیردر اگر ید قاطع سلا و یا خود ناقصة الاصابه اولورسه (مثلا) بر کسبه نک لک سلا اولوب و یا خود بر مرقه لری ناقص اولسه بر کامل الی قطع ایلنه مقطوع الید اولان بخیردر دیرسه قصاص ایدر دیرسه ارشی اخذ ایدر زبر کامل استیفا ممکن دکادر (اوراس الشاح اکبر او اصغر لا تستوعب الشجة مایین قرینه و قد استوعب مایین قرنی المشجوع) و یا خود شاجک یعنی باش یا بریمینک باشی یسوله یا خود کوجک اولسه و شجة ناحیه رأسی استیعاب ایلنه کبیر اولغله و حال بوک شجة مشجوعک یعنی باشی یا ریلان کسبه نک رأسی استیعاب ایلنور و صغیر اولغله حاصل کلام حق اوزره استیفا ممکن اولغله بخیر اولور دیرسه قصاص ایدر دیرسه ارشی اخذ ایدر (فضل) و بسقط (القصاص بموت النفس) فانک موتیه قصاص ساقط اولور زبر محمل فوت اولنور (وبعقوالا و لیه و بصلهم علی مال وان قل و یجب حالا) و دخی و لیلرک عفو یله دخی قصاص ساقط اولور و لیلرک مالی اوزرینه صلح یله دخی قصاص ساقط اولور اگر مال حالا و ایلصالحه اولان مال حالا واجب اولور اگر حالا و مؤجلا ذکر اولنمش ایلنه ده (وبصل بعضهم او عفو) و لیلرک بعضینک صلح یله و یا خود بعضینک عفو یله قصاص ساقط اولور (ولمن بقی حصته من الدیة فی ثلاث سنین علی القاتل هو الصبیح) و ورته دن باقی قتلان کسبه نک دیتدن خصه سی اوج سنه ده دکن در یعنی حال دکادر و دیت ایچون و ریلان مال قاتل اوزرینه در صبیح اولان

برادر دخیل عن الحاقه (ادب) بکده دیت عاقله سی روز نه در روز قتل حرو عید خصا وامر الحرو سید العبد
رجلا باصلح عن دمه ما بالف وصالح فیهی نصفان) بر حرو عید اشتراک اوزر بر شخصی قتل ایسه لر بس ایدی
حرو عید لیسیدی بر رجله وایکینسک قاتلن یک در همه صلح ایله که امر ایسه واول رجل دخی صلح ایله که
امر ایسه واول رجل دخی صلح ایله اول الف نه فیند بعضی نصی حراوزر نه ونصی عبدالسیدی اوزر نه
دور بر اویک در هم قصاصه مقابلد علی الیه ویه تقسیم اولنور (ویقتل الجمع بالفرد) بر جاعت بر آدم مقابلد
سند قتل اولنور قیاس وایدیکه قتل اولنجه زیر اسادات بولنمش اولور لکن اجماع صحابه رضی الله عنهم واقع
اولنجه اول قیاس ترک اولندی (روایت) اولنشد که اهالی صنعادن بدی کسسه بر آدمی قتل ایلدی حضرت عمر
رضی الله عنه بدیسی دخی قتل ایلدی اهالی صنعانک بجه سی اجتماع ایلمش اولسه لر بجه سی قتل ایدرم
دیویر مشرد بر محضر صحابه ده یوسوزی موبلدی بر فردانکار ایلدی بوقدر بجه اجتماع امت مقامه قائم
اولدی (والفرد بالجمع اکتفان حضرت اولیاؤهم) فرد جع مقابلد سند قتل اولنور اکتفاء مقتول لک ولیدی
حاضر اولورسه یعنی قتل ایله اکتفاء اولنوب دیت لازمه اولنر (وان حاضر واحد قتل له وسقط حق البقیه)
اگر مقتول لک ولیدن بری حاضر اولسه قاتل اولان شخص ولیدن بری حاضر اولد یغیون قتل اولنور باقی
قلان ولید لک حتی اسقاط اولور محل استیفاوت اولد یغیون (ولا تقطع بدان یدوان امر مکینا فقطعاعما
بعضان بل دیتها) بریده مقابلد سند ایکی ید قطع اولنر اکر ایکیسی دخی بجای امر ایدوب معاقتل ایسه لر ده
نه ایکیسک الی قطع اولنر انجی اول مقطوع اولان یدک دیتی ضامن اولور زبر اوتلر هر بری کامل آل
قطع ایلبوب انجی بر الی بعضیسی قطع ایلمش حفظ عائله ممکن دکادر (فان قطع رجل یمینی رجلین فلهما
قطع عینه وینه ینهما ان حضر امعا) اکر بر رجل ایکی رجل صاغ اللری قطع ایسه اول مقطوع الید اولنر
ایچون وارد قاطع صاغ الی قطع ایدوب ویرالک دیتی که نصف دیتدر ما ینلر نه مناصفه اوزر تقسیم ایدر
اگر قطع یدده ایکیسی حاضر اولورسه (وان حاضر احدهما فقطع فلاخر الدیه) واکر مقطوع الید اولانک
بدی حاضر اولوب خصم الی قطع ایسه حاضر اولیان اخر ایچون دیت وارد بر الی دیتی کاملاً حاضر اولیان
آوزر بر حاضر اولان حتی استیفا ایلمش در غیر عیلاقه سی فالمشدر تا ینک حتی باقی فالغین بر الی دیتی کامل
الور اکر قاطع اولان رجل بر آدمک صاغ الی بر آدمک صول الی قطع ایسه انک دخی صاغ وصول الی قطع
ایدر دیت انجی (وصح اقرار العبد بقتل العمد ویقتضی به) عبدک عداقتل ایلدیکه اقراری صحیح اولور واول
عبد اقرار الیه قصاص اولور (ومن روی رجلا عداقتل الی آخر فان اقتضی للاول وعلی عاقلته الدیه للشانی)
برکسسه عدا بر رجلی ایسه اول رجلدن بر اثره بکوب ایکیسی دخی فوت اولسه اولکی ایچون قصاص
اولنور تا ایچون راسینک عاقله سی اوزر نه دیت لازمه اولور زبر اولکیسی عدا دتا ایسه خطانک ایکی
نوعندن بریدر نه یعنی فعلده خطا در کانه جری به بری ایدوب مسله اصابت ایلمش کبی اولدی وفعل واحد اثرینک
نعددی الیه متعدد اولور (فصل) ومن قطع ید رجل ثم قتلها خذیمها مطلقاً ان تحللها بر) برکسسه بر رجل الی
قطع ایسه مکره الی قتل ایسه ایکیسی الیه اخذ اولنور یننه بره تحلل ایدر سه ده کرک ایکیسی دخی عدا اولسون
کرک خطا اولسون وکرک مختلفین اولسون (والا فان اختلفا عدا او خطا اخذیمها) اکر بره تحلل ایلمش ایسه
وعدا او خطا اولنجه مختلف اولسه مثلاً قطع عدا اولسه وقتل خطا اولسه ویا خود عکمی اولسه ایکیسی الیه
اخذ اولنور اکر قطع عدا اولوب قتل خطا اولسه قطع مقابلد سند قطع الیه قصاص اولنور خطا ایچون دیت
نفس اخذ اولنور اکر قطع خطا اولوب قتل عدا اولورسه یدلند دیتی اخذ اولنور وقتل ایچون قصاص اولور (لان
کن خطا ین بل تکفی دیه) اکر قطع وقتل خطا اولسه لر ایکیسی الیه اخذ اولنر بلکه دیت واحد کفایت ایدر که
اول دیت قصدر دیت قطع دکادر (وفی العمدین یؤخذ بهما) قطع وقتل عدا اولد قده ایکی یدله معاخذ اولنور
ابوحنیفه قنده (وعندهما بقتل قطع) امامین قنده قطع اولنور بقی قتل اولنور (ولو ضرب مائة موطوءه
من تسعين ومات من عشرة وجبت دیه فقط) اکر برکسسه بی بر رجل یوز قعی ضرب ایله طه ان ضربدن
اثر راحت ظاهر اولسه و مکره ضرب ایلدیکه اون قعییدن فوت اولسه انجی دیت لازمه اولور (وان جرحه
وفی الاثر لم یجب حکومة عدل) اکر یوز قعی اورده جرح ایسه بهر الیه اثر راحت باقی فالسه وفوت

اولسه حکومت عدل واجب اولور انشاء الله تعالی محلهده حکومت عدلک سیانی کلور (ومن قطعت یدیه عدا
فغنی عن القطع فأت منه فعلی قاطعه الدیه فی ماله) شول کسسه که الی عدا قطع اولنسه مقطوع الید اولان
کسسه قطعدن عفو ایسه واول قطعدن فوت اولسه قاطع اوزر نه کسسه و مالندن دیت واجب اولور
ابوحنیفه قنده (وعندهما هو عفو عن النفس) امامین قنده مقطوع عفو نفی عفو در قاطع اوزر نه
برشی لازم کلز (وان غنی عن القطع وما یحدث منه او عن الجنایة فهو عفو عن النفس اجماعاً) اکر قطعدن عفو
ایسه و قطعدن حادث اولان شیئی دخی عفو ایسه ویا خود جناحتن عفو ایسه اول عواجم عفا قنده عفو در
قاطع اوزر نه برشی واجب دکادر (واله مد من کل المال والخطأ من ثلثه) عده کلی مالدن عفو در خطا ده
ثلث مالندن عفو در زبر ایدلک وجوبی قودر مال دکادر حق ورته نعلق ایلر عفو کمال اوزر در اکر خطا ایله
اولسه اول عفو دیتن عفو در ثلث دن اعتبار اولنور زبر ایدت مالدر ورته نک حتی نعلق ایدر بونده عفو وصیته
وثلثدن صحیح اولور (والشج کالقطع) باش یاربئی قطع کیدر یعنی شجندن عفو نفسدن عفو دکادر ابوحنیفه
قنده و امامین قنده نفسدن عفو در (وان قطعت امرأة ید رجل فزوجها علی یدیه ثم مات فقلیه مهر مثلها
وعلیه الدیه فی مالها ان عدا علی عاقلته ان خطاً) بر خاتون بر رجل الی قطع ایدوب اول مقطوع الید الی نک
دیتی مهر اولی اوزر اول خاتونک زوج ایسه اندنصر که اول قطعدن فوت اولسه ورجلک اوزر نه مهر مثلی
لازم کور الی دیتی لازم کلز و خاتون اوزر نه کسندی مالندن دیت لازم کور اکر عدا قطع ایلمش ایسه
واکر خطا ایسه دیت عاقله سی اوزر نه لازم کور (وان تزوجه علی الید وما یحدث منها او علی الجنایة ثم مات
فقلیه مهر المثل فی العمد) اکر مقطوع الید اولان کسسه الی دیتی اوزر نه واول قطعدن حادث اولان شیئی
اوزر نه قاطعه اولان خاتونک زوج ایله ویا خود جنایت اوزر نه دیتنک معنای خاتون اول کسسه به
جنابتن اوزر نه واجب اولان بنم مهرم اولسون دیه زوج دخی قبول ایله اندنصر که فوت اولسه زوجک
اوزر نه مهر مثل لازم اولور عده زبر ایدلک قصاص اوزر نه تزوج ایلمش بوانسه مال دکادر مهر صاغ
اولنر بوقدر بجه مهر مثل واجب اولور (ویرفع عن العاقله مقداره فی الخطأ والباقی وصیه لهم) خطا ده مهر
مثل شینک مقداری عاقله سندن رفع اولور اکر مهر مثل دیتدن اقل ایسه و دیتدن باقیسی عاقله سی ایچون
وصیتدر (فان حرج من الثلث سقط والا فقدر ما یخرج منه) اکر مهر مثلندن باقی قلان ثلثدن چقار سه
عاقله دن ساقط اولور واکر ثلثدن چقه ازایسه ثلثدن خارج اولان مقداری ولیدنه ادا ایدر حاصل کلام
خطا ده دیتی عاقله سی اوزر نه لازم کور دی مهر مثلی اخراج اولنوب باقیسی لازم کور اول ایسه وصیتدر
اگر ثلثدن چقار سه عاقله ده ساقط اولور واکر ثلثدن چقه ازایسه ثلث حساب اولنوب بقیه سی عاقله سی
اوزر نه لازم کور (وکذا الحكم عندهما فی الصورة الاولى) صورت اولیده امامین قنده دخی حکم بویله در
زیر ایددن عفو اول قطعدن حاصل اولاندن عفو در امامین قنده ایکی فصلده دخی جواب لری متقددر (مثلاً)
بر فصل که ید اوزر نه تزوجدر بر فصل که ید اوزر نه واول قطعدن حادث اولان شیئی اوزر نه ویا خود جنایت
اوزر نه تزوجدر (ومن قطعت یدیه فأت بعد ما اقتضی له من القاطع قتل قاطعه) برکسسه نک الی قطع اولنسه قطع
ایچون قصاص اولند قنده نصر که فوت اولسه اول کسسه نک الی قطع ایدن قتل اولنور (مثلاً) بر رجل بر رجلک
الی قطع ایله انک الی قصاص قطع اولنسه بعده مقطوع اول فوت اولسه مقطوع تا دخی قتل اولنور زبر
قاطع اولدر (ومن قتل له ولی عدا فقطع یدیه فانه ثم عفا من القتل فقلیه دیه الید) اکر برکسسه عدا قتل اولنسه
وانک ولیدی اولسه وولی قاتلک ید فی قطع ایله اندنصر که قتلدن عفو ایسه ولی اوزر نه آلک دیتی لازمدر
ابوحنیفه قنده (ومن قطعت یدیه فاقص من فاطمه ما سیری الی نفسه فعیده دیه النفس خلا فاقه ما فیها)
برکسسه نک الی قطع اولنسه مقطوع الید قاطعی بلا حکم قاضی قصاص ایسه و قطع نفسنه سیرایت ایدوب
فوت اولسه مقطوع اولک اوزر نه دیت نفس لازم کور زبر اول قطع ید قصاص اولمش اولور بلا حکم شرعی
اولان شینک سیرایتی دیت نفس لازم کور امامین ایچون بویکی صورتده دخی خلاف وارد نلر قنده
برشی لازم کلز

بدر وقت قتل اولاد شهادت احکامی و اعتباری بیانند در مصنفات و اعتبار حاله قوی قول آتی به اشارت در اعتبار حالت ریمه در وصوله دکلدر (التقودیت لثوارث ابتداء لا بطریق الارث) قصاص ابتداء وارث ایچون ثابت اولور اما ارث طریقه و ارث اولور و اصل خلاف بود که امتیقای قصاص حق ورثه در ابوحنیفه قتلده و حق میتد راما میتد قتلده کذا فی التهایه والزیلی (فلا یکون احدهم خصما عن البقیة فیه) لکن قصاص ابوحنیفه قتلده ابتداء ورثه نک حتی اوله اول ورثه دن بری اثبات قصاصده بغیر و کاله خصم اولور (بخلاف المال) مال بونک خلافتد هر شیکه ورثه بطریق الارث مالک اولسه ورثه نک بر خصمه نده بریتک فاعلم قاصیدر حق ورثه نک بری برکسته نک اوزرینه ترکه دن برشی دعوی ایلسه وینه اقامت ایلسه جمیع صنفات حتی ثابت اولور و سایر تجدید دعویا احتیاج اولور و دین بویه در برکسته ورثه دن بریتک اوزرینه دعوی ایلیوب اقامت ینه ایلسه جله سنک اوزرینه ثابت اولور و ورثه شول شیکه که بطریق الخلاف مالک اوله اولور ایچون دن بری بانیسنک اذنی یو غیکن اثبات قصاصده خصم اولور (فلو اقام احد البین حجة بقتل ابیهم اعدا والاخر غائب لزم اعداها بعد عود الغائب خلافا لهما فی الخطا والادیه لا یلزم) ایکی اوغلنک بری اعدا بایار سنک قتلده حجت اقامت ایلسه و آخر یعنی اول بر اوغلی غائب اواسه غائب عودت ایلد کد نصکره اعاده حجت ایلمک لازم دور ابوحنیفه قتلده حاصل کلام حاضر اولان اوغل اول بر اوغلان غائب ایکن امتیقای قصاص ایلمک قادر دکلدر بلکه قاضی حبس ابتداء راما میتد ایچون بونده خلاف و اوردور ورثه نک بری بقیه ورثه ایچون اثبات قصاصده خصم اولور غائب عودت ایلد کده اعاده ینه لازم کلز غائب حاضر اولده اواسکی ینه ایله قصاص ایدر لر اما خطاه قتلده و ینه غائب کد کده اعاده حجت لازم دکلدر و بر اوغلان اولور (ولو برهن القاتل علی عفو الغائب فالخاضر خصم ویسقط التقود) اگر قاتل غائب اولان ورثه نک عفو ای اوزرینه برهان ایلسه حاضر اولان ورثه خصم دینه منی استماع ایدر قصاص ساقط اولور و بر اقاتل قصاصک مقوطنی و ماله انتقانی دعوی ایلدور لکن در ورثه اوزرینه حکم قاضی اولسه غائب دخی حاضر تبعیت ایله مقضی علیه اوردور (وکذا لو قتل عبد رجلین واحدهما غائب) ینه یو فاروده اولان حکم کبیدر ایکی آدمک بر قوی قتل اولسه و بری غائب اواسه و قاتل غائب ایچون عفو ایلدی دیو اقامت ینه ایلسه حاضر اوزرینه اثباتی جائز اولور قصاص ساقط اولور (ولو شهروا لیا قصاص بغیر اخیهما نقتل) اگر قصاص ولیددن ایکیسی بریتک اوزرینه عفو ایلدی دیو شهادت ایلسه اول شهادت لغودر (مثلا) برجل برجلی اعدا قتل ایلسه اول و مقتولک اوج ولیمی اولسه ایکیسی شهادت ایلسه که او بر قتلده اخیز قاتل قصاصدن عفو ایلدی اول ایکیسنک شهادتی باطلد و بر ااندرک کندی نفسله منی جرد که قود ماله منتقل اولسه در لکن شهادتد بری قصاص ایچون عفو دور و مسئله درت وجه اوزرینه در (فان صدقهما القاتل فقط) اگر اخیز قاتل اولان کسته تصدیق ایلیوب شریکی اولان اوچینی ولی تکذیب ایلسه (فالدیه بینهم انلانا) دیت ینه ندرده انلانا تقسیم اولور (وان کذب ما فلاشی لهما) عفو ایله مشهود علیه اولان ولی اول شهادت ایدن ایکی ولی بی تکذیب ایلد کد نصکره قاتل دخی تکذیب ایلسه اول شاهده اولان ایکی ولی به برشی یوقدر (ولا یمانلن الدیه) شاهدین اولان ایکی ولینک قتلده نداشتن ثلث دیت و اوردور یعنی اوچینی ولی به (وان صدقهما اخوهما فقط غرم القاتل له ثلث الدیه ثم یأخذانه منه) اگر مشهود علیه اولان قتلده شاهی شاهدین اولان قتلده شاهی تصدیق ایلسه اما قاتل ثلث دیتی مشهود علیه غرامه ایدر یعنی ویراند نصکره اول ایکی شاهد اولان قتلده شاهی مشهود علیه دن ثلث دیتی اخذ ایدر لر وان اختلاف شاهدان قتل فی زمانه او مکانه او الله او قال احد هما شری به مصداق قال الاخر لا ادری بماد اقتله بطلت) اگر قتل شاهد اولور زمان قتل و مکان قتلده و آلت قتلده اختلاف ایلسه دریا خود برسی دیسه که عصا ایله اوردی و آخر شاهد دیسه که بلم نه شیکه قتل ایلدی دیو اختلاف ایلسه در شهادتد بری باطل اولور ینه بویه در شاهدک بری معاینه قتل شهادت ایلسه و آخر شاهد قاتلک اقرار ینه شهادت ایلسه ینه باطل اولور و شهود ینه اختلاف اولندی بریتک شهادتی فاعلمه و بریتک شهادتی قوله اراش اولور (وان شهدا باقتل وجه الا لایتم الدیه) اگر ایکی شاهد قتل شهادت ایلسه لرونه مقوله آت ایله قتل اولندیفن باسلا دیت لازم اولور قاتلک مالندن استسما اما قیاس یواید که شهادت اصلا قبول اولنیه زیر او بونک قتل مجعوله

شهادت ایلدی بر اآنه چهل قتلده و وجه استحسان بود که بونک مطلق قتل شهادت ایلدی مطلق ایسه بجل دکلدر و بر انکله عمل نمکند و اقل موجب دیتد و بوشاهدک لاندی قولری غفلته جل اولور بلکه عقوبانده مندوب الیه اولاندور یعنی منع ایچون سعیلر ینه جل اولور و بوشاهدک لاندی قولری غفلته جل اولور بلکه علیه السلام (لیس بکذاب من اصاب بین اثنتین) یو و مشلد دیت کند و مالندن واجب اولور و عاقله سندن واجب اولور مطلق کامله عمل اولور و سنک ایله خطا ثابت اولور (ولو اقر کل من رجلین بقتل زید و قال ولیه قتلناه جمیعاً فله قتلناه) رجلیندن هر بری زیدک قتلده اقرار ایلسه لرو زیدک ولیمی ایکنک قتل ایلدی بکزمه حاجه دیسه اول ولی ایچون ایکیسی دخی قتل ایلمک واردور (ولو شهد بقتل زید عمر و اقران بقتل بکر ایه وادی ولیه قتلهم مالغنا) اگر ایکی شاهد عمر و زید قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه و ایکی شاهد دخی عمر و زید قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لرو عمر و ولیمی زیدی و بکری قتل ایلمک ادعا ایلسه شهادت دخی لغودر و بر اانه شهادتد لری آخر شاهد لک شهادتد لری تکذیب ایلدور (والعبرة بحالة الاری لا الوصول فی تبدل المرئی عند الامام) مرئی علیه تبدلده اعتبار حالت ریمه در بوجه وصوله دکلدر ابوحنیفه قتلده (فلور می مسلما قاتل فوصل الیه فانت حجب الدیه) برکسته بره مسلمان رمی ایلسه و اول مرئی علیه اولان مسلمان مرئدا اولسه و رمی ایلدی بی شی اکا واصل اولسه و فوت اولسه رای اوزرینه دیت واجب اولور ابوحنیفه قتلده بر اانسان فعلی ایله واجب اولور که اول رسیدور رمی تحت قدرته داخلدر اما اصابت تحت قدرته داخل دکلدر و نقد برجه رمی ایله قاتل اولمشدر و رمی الیه بوحالده متقدمدر که کور میسنکه بر مسلم صیده اوقی اسه اند نصکره مرئدا اولسه و مهم صیده اصابت ایلسه و فوت اولسه اکلی حلال اولور ایدی عبرت حالت ریمه در قیاس یواید که قصاص واجب اوله لکن حالت تلفده عهتک عهتک و طئنه شبهه اولغه دیت واجب اولور (خلافا لهما) امامین ایچون خلاف واردور اندرک قتلده دیت لازم کلز بر اانک عصمت اولیان محله واقع اولدی غیر معصوم اولان کسته نک اتلافی هدر دور (ولور می مرئدا فاحکم قبل الوصول لا یجیب شی اتفاقا) برکسته بر مرئده رمی ایلسه قبل الوصول مسلمان اواسه اتفاق اوزرینه رای به برشی واجب اولور (وان رمی عبد فاعتق فوصل فعليه فیمته عدا) اگر برکسته بر عیده رمی ایلسه و عبد اعتاق اولنسه و مهم دخی عیده واصل اولسه پس ایدی رای به عبد اولندی فی حاله قیتی لازم اولور زیر ایدی اولننده مملوک ایدی (وعند محمد فضل مایین قیمته مر میا و غیر مر می) امام محمد قتلده مر می و غیر مر می مایینده اولان قیمتک فضلی لازم کلور (مثلا) رمی اولور دن مقدم بیک درهم قیتی و ارایش و رمی اولننده نصکره سکوز درهم قیتی اولمش یوقدر برجه رای سنک اوزرینه ایکی و زدهم دیت لازم کلور و بر ااعتق سرایتی قاطع در من له الحق مشبه اولدی بقی اجلدن زیر مستحق استدره جنایت حالنده موایستکدر و حال اصابتده مستحق عبد در حقیچون پس ایدی عتی بر منزل سنده اولمش اولور (وان رمی بحرم صیده داخل فوصل وجب الجزاء) اگر بحرم بر صیده رمی ایلسه و حلال اولسه و رمی ایلدی بی شی صیده واصل اولسه جزا واجب اولور و ضمان واجب اولسی تعدی ایله در که احرام حالنده رمیدور (وان رماه حلال فاحرم فوصل فلا) برکسته حلال ایکن صیده رمی ایلسه و بحرم اواسه و اندیق شی صیده واصل اولسه جزا واجب اولور و بر اوقت رمیده حلال ایدی (وان رمی من فشی علیه برجم فرج شهوده فوصل لا یضمن) برکسته رجله قضا اولمش کسته به رمی و قضا اولسان کسته نک شهودی رجوع ایلسه و رمی ایلدی بی شی اول کسته به واصل اولسه ضمان اولور زیرا اعتبار حالت ریمه در اول کسته ایله اول حالت مسباح الدم ایدی اول اجلدن برشی لازم کلز (ولور می مسلم صید افتحس فوصل حل و فی العکس یحرم) اگر بر مسلم صیده رمی ایلسه ده تمیس ایلسه یعنی اندک نصکره مجوسی و اندیق شی صیده واصل اولسه اول صید حلال اولور و عکسند حرام اولور یعنی مجوسی ایچون رمی ایلسه ده صکره مسلمان اولسه حرام اولور و بر اعتبار حالت ریمه ایدی

کتاب الدیات

بوکاب دیانک احکامی بیانند در دیات دیتک جعید رارش فیما دون النفسه واجب اولان شیک امجیدر معرب اللغه دوش جراحاتک دیتدرد جعیدر رارش مطلقا خصم در دیت مطلقا عمد (الدیه المغلظة من الابل حائنه ارباعا) دیت مغلظه ابلدن یوزده در اول یوزده درت نوعه تقسیم اولور یعنی درت نوعدر (نسات محاض)

بر روی بنات مخاض در بعضی بر حول تمام اولوب ایکی باشنه کیرمش اوله (و بنات لبون) و بر روی بنات لبون در که اوج
 باشنه کیرمش اوله (و حقائق) و بر روی دخی حقائق در که دخت باشنه کیرمش اوله و در کوبه و حله صالح اوله (و جذاع)
 و بر روی جذاع در که بش باشنه کیرمش اوله (من کل خمس وعشرون) و اقسام اربعه تک هر برندن یکری بش دوه
 و بر روی جله سی و زار اولور (و عند محمد ثلاثون حقة وثلاثون جذعة و اربعون ثنية کاه الخلفات فی بطونها
 اولادها) امام محمد قنده اولور حقه و اولور جذعه و فرق ثنية در جله سی حاصل اولوب اولاد لری قارنلنده اوله
 ثنية بش باشی طولد بروب التي باشنه کیرنه دیر خلفات فتح شاه مجبه و کسر لام ایله جمع خلقه در که حوامل
 دیکدر قوله فی بطونها اولادها خلقه تک صفة کاشفه سیدور (ولا تغلیظ فی غیر الابل و هی فی شبه العمد) ابلدن
 غیره تغلیظ و قدر و دیت مغلفه شبه عمد در (و الخففة و هی فی الخطاء و ما بعده من الذهب الف دينار) دیت
 حقیقه خطاده و ما بعده یعنی خطا بخر استه جاری اولاده و بسبب قتله ذهبدن اولیجی اولد بقی حاله یکن
 دینار در و الخففة مبتدأ الف دینار خبریدور (ومن الورق عشرة آلاف درهم) دیت حقیقه کوشده مضروب
 اولد بقی حاله اون یکن درهم در (ومن الابل مائة الخاسا بن مخاض و بنت لبون و حقة و جذعة من
 کل عشرون) خطاده و خطا بخر استه جاری اولاده دیت دوه دن یوز دوه در اخصا بیه بی بش نوع اوزر بیه در
 بر خسی ابن مخاض و بر خسی بنت مخاض و بر خسی بنت لبون و بر خسی حقه و بر خسی جذعه در یونلر هر برنده
 یکری میسر دوه در جله سی و زار اولور زبانی علیه السلام (فی دية الخطاء عشرون حقة وعشرون جذعة وعشرون
 بنت مخاض وعشرون بنت لبون وعشرون ابن مخاض) یوز میسر در (ولادیه من غیر هذه الاموال) ابو حنیفه
 و من اصل ما تباح له کل حلة ثوبان) امامین دیکدر که ذکر اولت ان انواعه اولد بقی کبی او کوزدن دخی ایکوز
 او کوز و غنم ایک یکن غنم و حله دن ایکوز حله که هر بری ایک یوب اوله امامین قنده ذکر اولد بقی اوزره
 دیت و بر یکن جائز در بجز دواج نوعه مخصوص دیکدر نهاده ذکر اولد بقی در که فی زمانه حله دیکدر بر یخص
 و بر اول و امامینک دلیلی جا بر روی اوزره ان التي علیه السلام (فرض فی الذبیه علی اهل الابل مائة من
 الابل و علی اهل البقر مائة بقرة و علی اهل الشاة الفی شاة و علی اهل الحلة مائة حلة) و کفارة شبه العمد
 و اخطاء عتق رقبة مؤمنة) شبه عمد و خطا تک مجراسته جاری اولان قتلک کفار فی عتق رقبة مؤمنة در زبانی
 حق سبحانه و تعالی (فقتل بر رقبة مؤمنة) یوز میسر در (فان یجز فی صیام شهرین متتابعین) اگر تحریر بدن عاجز
 اولور سه متتابعین ایک ای صائم اولور (ولا طعام فیهما) شبه عمد و خطاده اطعام یوز در بعض نسخده
 و لا طعام فیما ای فی الکفارة دیکدر زبانی اطعامه نص وارد اولور و مقدار برایشه انفق جماعا یلینور (و صح
 اعتاق رضيع احد لبو مسلم) احد ابو یسدر بری مسلم اولان کسینه تک الله امر او غنجه فی اعتاق ابلان
 کفارت ایچون صحیح در (لان الولد یبع خیر الا بون دینا) ظاهر اولد بقی در یوز تقدیر جده حق سبحانه و تعالی تک
 (فقتل بر رقبة مؤمنة) قول شریفته داخل اولور و کفارت ایچون اولان رقبة ده سلامت اطراف شریط در
 (لا الجنین) جنینی اعتاق جائز دیکدر زبانی و عما فی معلوم دیکدر و سلامت اطراف محمولدر (و للمرأة
 فی النفس و ما دونها نصف ما للرجل) خاتون ایچون نفسده و ما دون نفسده که اطراف در دیت رجل ایچون
 اولان یشیک نصف در زبانی (و نه دی من مال الرجل المسلم) و دخی ذی ایچون اولان دیت مسلم ایچون اولان یشیک
 نه دی در زبانی علیه السلام (دیه کل ذی عهده الف دینار) یوز میسر در ابو یکر و عمر رضی الله عنهما
 دخی زمان شریفته بیه قضا ایتلدر (فصل فی النفس الذبیه) قتل نفسده دیت واجبده درمی اولان
 نفس حر در کبیر و صغیر و رضيع و شریف و ذی برادر (و کذا فی المارن) مارنده دخی دیت واجبده در
 (و فی الناس ان منع انطق اولاده اکثر الحروف) قطع لسانده دخی دیت واجبده در اگر نطقی منع ایدر سه
 و باخود اکثر حروف ادا ایلا کدن منع ایدر سه و بعض حروف تکام ایدوب و بعض تکلمه قادر اولان ایه
 دینلدی که دیت عدد حروفه تقسیم اولور و لسانه متعلق اولان حروف (نا و نا و جیم و دال و دال و سین
 و شین و صاد و ضاد و ط و ظ و لام و نون و یا) در و حروف حلقیه و نفویه داخل دیکدر حضرت علی رضی الله
 عنه دیتی حروف اوزر بیه تقسیم ایدردی و دینلدی که اکثر حروف اولان اداسته عاجز اولور سه کای دیت واجبده

اولور (و فی الصلب ان منع الجماع) صلبده دخی دیت واجبده در اگر جماعی منع ایدر سه و صولی قطع ایدر سه
 و فی الاضواء اذا منع استحسانه البول و فی الذکر و فی حشفته) و اضفاده دخی اگر بولک استسما کفی منع ایدر سه
 دیت کامله واجبده اولور و اضفاده خاتونک جماع سببیه فرجی ایلد بیری بر اولقدر و فی ذکر و فی حشفته قطع ذکرده دخی
 دیت کامله واجبده در و ذکرک حشفه سقی قطعده دیت واردور (و فی العقل و فی السمع و فی البصر و فی الشم
 و فی الذوق) عقل و سمع و بصر و شمع و ذوقده یعنی هر برنده دیت کامله واجبده در و ابی اولور که حضرت عمر
 رضی الله عنه بر رجل ایچون بر رجل اوزر بیه در دیت قضا ایتلدر و مثلاً بر کسینه تک باشنه بر شرب
 اوروب اول شربیه و احده ایلد عقل و سمع و کلامی و بصری زائل اولدی هر بری ایچون بر دیت حکم ایلدی بصری
 نه باشنه علم حاصل اولقچون کوشنه قرش و مفتح العین استقبال ایتلدر اگر کوزدن باش کاور سه یا قیدر
 اگر کوزنه باقی دیکدر (و فی الحیة ان لم تنبت) حیه ده دخی دیت کامله واردور اگر قتل عزیمه و طیه زینت جالدر
 زبانی صلی الله علیه و سلم (ان الله ملائکة تسبحهم سبحان من زین الجمال بالجمال و الله ما یلد و انب) قول شریقی
 واقع اولمدر (و فی شعر الرأس و کذا الحاجبان و الاهداب) باش قیلرنده دخی کتلت حاجبانده و کربکرده دیت
 واجبده در (و فی العینین و فی الاذنین و فی الشفتین و فی ثدي المرأة) ایک عینده و ایک قولاقده و ایک دوداقده
 و خاتونک ایک همه سنده دیت کامله واجبده در (و فی افکار العینین) اشقار عینده دخی دیت کامله واجبده در
 اشقار جمع شق در و یک نه جک بر در یعنی منبت اهدابدر (و فی الیدین و فی الرجلین) ایک الیه و ایک ایاقده دخی
 دیت کامله واجبده در (و فی کل واحد مما هو انسان فی البدن نصف الذبیه و عما هو اربعة ریعما) بدنده ایک اولان
 شیک هر بری ایچون نصف دیت واردور و درت اولان شیده ریع دیت واجبده در مثلاً لال ایک بر و ایاق ایک بر
 و کوز و قولاق ایک بر هر بری ایچون نصف دیت واجبده اولور و ایک بری ایچون تون دیت واجبده در درت
 اولان اشقار کبی برنه خلل کسه ریع دیت واردور (و فی کل اصبع من ید و رجل عشرةا) اذن و ایاق دن هر بری
 ایچون عشر دیت واجبده در (و فی کل مفصل منها عظامه مفصلان نصف عشرةا و عظامه ثلثة مفصل ثلثة)
 و اصابعده هر بر مفصلده و شول بر مفقه که اوج مفصل واردور دیتک عشر یشیک ثلثی واردور مثلاً بر کسینه بر آدمک
 ایک مفصلی اولان بر مفصلک بر مفصلک قطع ایلده دیتک عشر یشیک نصفی و بر و ایک مفصلک قطع ایلده دیتک
 عشری و بر و اوج اولان بر مفصلک مفصلک قطع ایلده عشر دیتک ثلثی و بر و ایاق ایک سن قطع ایلده دیتک
 عشر یشیک ایک ثلثی و بر و اوج مفصلی قطع ایلده عشر دیت و بر (و فی کل سن نصف عشرةا) و هر سنده دیتک
 عشر یشیک نصی واردور زبانی علیه السلام (و فی کل سن خمس من الابل و من الدراهم خمسة دراهم) قول
 شریقی واقع اولمدر (و فی کل عضو ذهب نفعه فقیه دیه وان کان فاما کسید ثلث و عین ذهب ضروءا)
 و هر عضو ده که نصی ذاهب اوله انده دیت واجبده در اگر فام ایه ده شول ال کبی که شل اولدی و شول عین کبی که
 ذاهب اولدی زبانی و جوب دیت جنس منفعت قوی ایچوندر مثلاً منفعت صورته اعتبار یوزدر (فصل) و فصل
 قصاص شجاج یا نه در (لا قود فی الشجاج الا فی الموضحة ان کانت عدا) شجاجده یعنی باش یا رغنده قصاص
 یوزدر الاموضحة در واردور اگر عدا اولور سه زبانی و نه مساوات ممکندر و فی علیه السلام موضحة ده قصاص
 یوز میسر در (و فیها خطا نصف عشر الذبیه) موضحة ده اگر خطا اولور سه دیتک عشر یشیک نصی واردور (و هی التي
 توضح العظم) موضحة شول شجه در که عظم واضح اوله یعنی تک کورینه (و فی الهاتمة و هی التي تنضم العظم
 عشرةا) هاتمة ده دخی عشر دیت واجبده در هاتمة شول شجه در که عظمی کسر ایلده زبانی علیه السلام
 (و فی الهاتمة عشرة من الابل و هو عشر الذبیه) قول شریقی واقع اولمدر (و فی المنقلة و هی التي تنقل العظم
 عشرةا و نصفه) منقلده ده دخی دیت واجبده در و منقلده شول شجه در که بعد الکسر عظمی نقل ایلر یعنی برندن آیرر
 دیتک عشری و نصف عشری واجبده زبانی علیه السلام (لا مدین روایت اولمدر که) و فی المنقلة خمسة عشر ایلد
 و هی عشرة و نصف عشری) یوز میسر در (و فی الامة و فی التي تصل الی ام لا ماغ ثلثها) آمه ده دخی شول دیت
 واجبده در اول آمه شول شجه در که ام دماغه ابریشور و منقلده شجه ده ثلث دیت واردور و ام دماغ دیکدر
 بر جلد و رقیقه در که دماغی جمع ایدر و آمه دیکدر بر شجه دخی واردور که دماغه تسجیه اولور یعنی اول شجه
 دماغه واصل اولور امام محمد ذکر ایاغده در عدا تا حیه باقی فالز قتل ایدر کلام ایه شجاجده در (و کذا فی ایضا ثلثة)

اولسه و برندن مخرک اولسه به برسته تانی و توقف اولور (فلو اجله القاضي جاز المضر وب وقد سقطت منه
 فاختلاف في حب مقوطها فان قبل مضي السنة فالقول للمضر وب وان بعد مضيها فللضارب) اگر قاضی برسته
 تأجيل ايله یعنی مهلت و برسه و مضر وب کاسه که تحقیق ادبش ساقط اولدی دبه و ضارب و مضر وب
 سبب سقوطه اختلاف ايله را کرسته تمام اولمزدن مقدم ایه قول مضر وب کدر یعنی ایلد و کرسته تمام
 اولد قدضکره اختلاف ایدر ایه قول ضارب کدر اثر فعلی متکدر را کرسن ساقط اولمزا ایه ضارب برشی لازم
 کلز اما ابو یوسف دن روایت وارد که حکومت عدل لازمدر (ولو شح رجلا فالتفت و ثبت الشعر ولم یبق لها اثر) سقط
 الارش) اگر برکسته بر رجلی شح ایلد یعنی باشی یا رسه و توب اولکسه و قتل یسه و اول شحه دن بر اثر قالمسه
 ارش ساقط اولور ابو حنیفه قتله زراشینه موجب اولان شی زائل اولمدر (وعند ابی یوسف یجب ارش الالم
 وهو حکومة العدل و عند مجاهد ابره الطیب) ابو یوسف قتله الملك ارشی واجب اولور و اول ارش حکومت عدلدر
 و بر اقیهت یوقدر مثلا برکسته بر آخری ضرب مؤلم ایلد ضرب ایلد اما مجروح ایلد ارشدن برشی لازم کلز
 و قلبه الم و بر شتم ایه شتم ایلد برشی ضامن اولمزا امام اعظم قتله مجروح الم ایچون برشی لازم کلز (و کذا
 لو سرحه فضر ب فزال اثره) نه و اختلاف اوزرینه در که برکسته ضرب ایلد برکسته بی مجروح ایلد و اثری زائل
 اولسه ابو حنیفه قتله ارش لازم دکلدر و ابو یوسف قتله ارش الم لازمدر و امام محمد قتله اجرت طیب لازمدر
 (وان بقی اثره فحکومة عدل بالاجماع) اگر حکم اثری باقی ایه بالاجماع حکومت عدل لازمدر (ولا یقتص
 بطرح او طرف او موجه الا بعد البره) جرح ایچون و طرف ایچون و موجه ایچون قصاص اولمزا الا بعد البره
 قصاص اولد و وزیر اتانیدن مراد جا ندر که مرایت ایدوب قتل واقع اوله اما بره اولد قدضکره جرح ایلد یکی
 معلوم اولور (و کل عدس سقط فيه انقود لیسبه کقتل الاب انه قال یه فیه فی مال القاتل) هر عد که انده شیه ایلد
 قصاص ساقط اوله بابا و علی قتل کبی پس ایدی انده دیت قاتل مالندندر (و عند الصبی و المجنون خطا و دینه
 علی عاقلته) صبی و مجنونک عدی خطا در و انک دیتی عاقله می اوزرینه در حضرت علی رضی الله عنه
 زمان شریفرانده بر مجنون برکسته نک اوزرینه مل سیف ایدوب ضرب ایلد کده حضرت علینک حضور نه
 و اوبه شکایت ایلد کده دیتی عاقله اوزرینه حکم ایلددر مجنونک و صبی و مجنونک عدی و خطا می برابردر (ولا کفارة
 فيه و لا حرمان ارث) صبی و مجنونک عدی و مجنونک کفارت یوقدر و حرمان ارث یوقدر (و حرمان ارث عقوبت
 ایچوندر و نرا ایه عقوبت اهلی دکلدر) (و المعنوه کالمجنون) معنوه دیتی بو حکمه مجنون کبیدر (فصل
 یور فصلدر که وقتا که اجر احقیقه احکامندن فارغ اولدیه اجر احکامیه و احکامیه شروع ایلدیکه اول
 جنبه راسک جرح حکمده در (من ضرب بطن امرأه فقتله جیبا یا بینه علی عاقله غرة تسبیه رهم)
 برکسته بر خاتونک قارته ضرب ایلدوب اولضرب سبیل خاتون بر جنین میت دوشرسه اولضربک عاقله می
 اوزرینه غره لازمدر که اول غره بشوردر هم مساوی اوله کرکه عبدالسون کرکه لسه اولسون دیندیکه اسم
 غره اطلاق ایلدیکه اول وجه درته کیم عبده رقبه اولندی زربانی علیه السلام غره ایلد مراد شریفاری
 بهاسی عالی اولان عبد و امه در حقی بر روایتده جنین دیتی ایچون قبول ایلزدی الا غلام ایض و جاریه یضا
 قبول ایدر و دی کذا فی المغرب و بسوطه شیخ الاسلام مذکر اولمشد که بدل جنین ایچون غره تسبیه اولندی
 زربا واجب اولان عبد و عبد ایه غره تسبیه اولمشد و وجه اختصاص یوقدر که حضرت علیه السلام زمان
 شریفرانده هذیل خاتونکندن بری بر خاتونک طاش ایلد قارنی ضرب ایدوب کدوبی و قارنده اولان جنینی قتل
 ایدوب بی علیه السلام حضور شریفرانده دعوا به کدیلر بی علیه السلام جنین ایچون بشوردر هم قیته
 مساوی غره عبد و یا خود امه قتی ایلدی و خاتونک دیتی عاقله می اوزرینه حکم ایلدی امام مجبوری روایت
 ایلدیکه زفر و مسئله دن سوال اولمده جنینده غره عبد و یا خود امه در دوب جواب و یردی سائل دیدیکه
 بوجواب یجمدر حال شوندن خالی دکلدر که اول جنین آلت شریه سندن فوت اولمش اوله و یا خود جنینه روح نفخ
 اولمش اوله اگر شریه سندن اولمش ایه دیت کامله واجب اولور و اگر روح نفخ اولمش ایه برشی واجب اولمزا
 دیدکده زفر حکوت ایدوب اندنصره زفر ابو یوسف کاب سائل کبی سوال ایدوب ابو یوسف جواب و یرد کده
 سائل محابه ایلدیکه محابه ایلدی ابو یوسف دیدیکه معنی تعبد اولان شی مت ایلد تابعد و عقلت بونده

مدخلی یوقدر (فان القته حیاتها فدیته) اگر جنینی حیاد و شرسه و جنین فوت اولسه آنک دیتی واجبدر
 (وان میتا و ماتت الام فغرة و دیه) و اگر میت دوشرسه و ام دیتی فوت اولسه جنین ایچون غره و ام ایچون دیت
 واجبدر اولور (وان ماتت فانقته حیاتها فدیته و دیه) و اگر خاتون فوت اولسه و جنینی حیاد و شرسه ده فوت
 اولسه خاتونک دیتی و جنینک دیتی لازمدر اولور (وان میتا فدیته) اگر ام فوت اولوب جنینی میت القابله
 ایچو اسک دیتدر جنین ایچون دیت یوقدر (و ما یجب فی الجنین یورث عنه و لا یرث منه الضارب) شول شیکه
 جنینده واجب اولمدر دیت الخضر اول شی میراث اولور اما اول شیکدن ضارب وارث اولوب میراث الیه مثلا
 ضارب وارث اولمش اولسه میراث الیه زربا قتل ایلددر (و فی جنین الامه نصف عشر قیمته لو ذکرا و عشر قیمته
 لو انثی) جاریه نک جنینده واجب اولان جنینک قیمتک عشری واجب اولور امه ده قیمت مرده دیت کبیدر
 یوقدر برجه انثی ده واجب اولان ذکرده واجب اولان ذکرده اولمسی لازم کلز غالب اولان یوقدر که غلامک قیتی
 اکثر در انثی نک قیمتندن حتی جاریه ییک درهمه تقویم اولسه اول صفات من غوبه اوزره غلام ایلدیکه درهمه
 تقویم اولور و یوبه ایچو اکثر دیت لازم کلز و اگر جنین مولاسندن و مغروردرن غریبدر اولورسه در اگر جنین
 ایلکسندن برندن ایه بونده دیتی حرما اولان مذکور غره وارد کرکه ذکر اولسون کرکه انثی اولسون زربا حره در
 حکم کذا فی الزبلی (و عند ابی یوسف لو نقصت الام ضمن نقصانها و الا فلا ضمان) ابو یوسف قتله اگر جنینی
 دوشر مکله جاریه نک قیتی ناقص اولورسه ضارب اولان کسسته قیمتک نقصانی ضامن اولور و اگر قیمت نقصان
 کلش ایه ضارب ضمان لازم کلز (فان ضربت ثمر رسیدها حلالها فالقته حیاتها فدیته لا دیت) اگر
 جاریه ضرب اولسه اقتدبسی جاریه نک حلتی اعتناق ایلد و اول جاریه حلتی حیاد و شرسه دوشوب فوت
 اولسه ضارب جنینک قیمتی واجب اولور و یوبه دیتی واجب اولمزا زربا جنینک قتی ضرب سابق اوزره در اول
 وقت ایه جنین رقی ایدی اعتبار ایه حالت و میه در یوبه حالت و صوله دکلدر (ولا کفارة فی الجنین)
 جنینده کفارت یوقدر زربا قتل متحقق دکلدر جنینده حیات اولمقی جوازی ایچون (و المسنین بعض خلقه
 کلام الخلق) جنینک بعض خلقی که ظاهر اوله احکام مذکورده تام الخلق کبیدر و آند باری اولان احکام بونده
 دیتی جاریدر (وان شربت دواءا و عالجت فرجها بطرح جنینها فالغرة علی عاقلتها ان فعلت بلا اذن ایه و ان یاذنه
 فلا) اگر خاتون دوا ایچسه و یا خود جنینی طرح ایلد ایچون فرجه معالجه ایلد و دوشرسه اول خاتونک
 عاقله می اوزرینه غره واجب اولور و اگر خاتون بابا سکت اذ نیسر معالجه ایلد و اگر بابا سکت اذ نیله ایدرسه برشی
 لازم کلز اب دیکه جنینک ایدر و خاتونک زوجیدر

باب ما یحدث فی الطريق

یوباب طریقه حادث اولان شیکه احکامی یاشده در (من احدث فی طریق العمامة کتفا او میزابا او جرحا
 اورد کان اوجه ذلك ان لم یضرمهم) برکسته طریقه عامه کتف و یا خود میزاب و یا خود جرح من و یا خود دکلر
 احداث ایلد اگر عامه به ضارب اولمزا ایه اول منه یونلری احداث ایلد سعی و اورد بر صحن بر خرددر و یا
 و بعضیلر دیشدر که مجرای طدر یوقدر برجه صور ازوسی اولمش اولور و بعضیلر جرح من عربی دکلدر و یا
 پرودی دیشدر که جرح من دیوار ایچو ایچون اسکدر (ولکل منهم نزع) عامه دن هر بری ایچون اول احداث
 اولن ان شیی نزع ایلد و اورد زربا جله سکت و اطر یقه دیتی می وری و اورد (و فی الطريق الخاص لا یسعه بلا اذن
 النسر کما ان لم یضر) طریقی خاصه مشرک انک اذنی اولمده برشی احداث ایلد که وسعت یوقدر که ضرر بارزه ده
 زربا نافذه او یا بران طریقی خاص اهلته مملوک کدر (و علی عاقلته دیه من مات بسوطه افهما) اول محدث
 عاقله می اوزرینه در شول کسسته نک دیتی که طریقی عام و خاصه اول محدثانک سقوط طیه فوت اولمش اوله
 (و کذا لو غرقه بفضه انسان و ان وقع العاقر علی آخرها فاقالعتان علی من احدثه) و یرسه مسئله مرور ایدن
 مسئله کبیدر اگر بر انسان اول محدث اولان شیکه تعنی سبیلده دوشرسه اگر سور و یوبه دوشن کسسته
 آخر اوزرینه دوشرسه و ایلکسی دیتی فوت اولسه ضمان یعنی دیت اول محدثی احداث ایلد که مسئله عاقله می
 اوزرینه در (وان اصابه طرف المیزاب الذی فی الحائط فلا ضمان و ان الطرف الخارج عن کمن حفره و اوضع حجرا
 فی الطريق فقتل به انسان) اگر میزاب ساقط اولد قدیه دیوارده اولان طرفی انسانه اصابه ایلد ضمان یوقدر

موضع سبیل تلف اولان شیئی ضامن وارز بر امتعدي دکادر برشی حدان ایلدی قصدی اما طایفه ایلدی
 عن الطریق در (و لوجع الکساسة فی الطریق ضمن ما تلف بها) اگر سبورندقی طریقه بده جمع ایلسه اول جمع اولان
 سبورندقی سبیل تلف اولان شیئی جمع ایلدن ضامن اولور (ولا ضمان فیما تلف بشئ فعل فی الملك او فاعله فيه حق
 التصرف بان لم یکن للعامة ولا مشترک الا هل سکت غیر نافذة) برکسته کند و ملکنده برشی اشلیوب اول شیئی
 سبیل تلف اولان شیده ضمان یوقد و یا خود اول ملکن قناسنده ایلسه که اول فناده صاحب ملک حق
 تصرف واردر عامه نک اولیه و جقمز زقاق صاحب یله دخی مشترک اولیه ذکر اولندیقی اوزره اولورسه ضمان
 لازم کلز اگر جماعت مسلک اولورسه و مشترک اولورسه و جقمز زقاق اولورسه تلف ایلدیکی شیئی ضامن
 اولور غیر ملک کنده کند و فعلیه متعدی اولش اولور (وان استأجر من حفرة فی غیر فئانه فالضمان
 علی المستأجر ان لم یعلم الاجیر انه غیر فئانه وان علم فعلی الاجیر) اگر برکسته غیر فئانه خیر ایچون برکسته
 استیجار ایلسه ضمان استأجر اوزرینه در (وان قال هو فئانی ولیس لی فیہ حق الحفر فالضمان علی الاجیر
 قیام و علی المستأجر استخفافا) اگر مستأجر اجیر دیمه که شوعل بنم فنامدر و حال بوکیم ایچون یوقزاده
 حفرتی یوقد و کلامد نصکره حفرا ایلسه ضمان اجیر اوزرینه لازم و قیاسا زیرا امرک فسادنه علم حاصل
 ایلدی و مستأجرانی مغرور ایلدی زیرا یوقزاده بنم ایچون حفرتی یوقد و یددی زیرا انک قناسی اولتی مملوک
 منزله سند در طریق دو ملک کبی و اودون یا قی کی و دایه من بغلق کبی و بوکبک ز شیر ایشلک کبی کانه مستأجر
 امری بحسب الظاهر کند و ملکنده اولش اولور (ومن بنی فطره بغیر اذن الامام فقه مداحد امر و علیها فاعط
 فلا ضمان علی البانی) برکسته امام اذ نیسز برنمر عظیم اوزره برقنطره بنا ایلسه برکسته ده اول قنطره
 اوزرندن مروره قصد ایلسه و هلاک اولسه بانی اوزرینه ضمان لازم کلز یوقزاده بانی تعدی ایلدی زیرا انم اعظام
 اوزره وضع قناطرک تعیین مکان وضیق و سعی امام اوزرینه لازمدر و اعتبار اوزره جنابیی تحقیق در بس
 اعدی بانی متعدی اولدی لکن تعدی بطریق التسبیحدر و مرور ایلدن کسه نه تعدی ایله متعدی اولد که
 اول مباشر تدیر یوقد برجه مباشره اضافت اولی اولدی زیرا فاعل مختارک فعلک لحملی باینده نسبت هلاکی
 قطع ایلدی بوکبک طریقه برمشله طریقه برقیو حفرا ایلسه و برکسته کوب برطر فدرن آخر طرف حفرا ایل
 قیو به دوشوب هلاک اولسه حفرا اوزرینه برشی لازم کلز اصل ان مال حائط فی طریق العامة فطریق بریه
 بنقصه من مسلم اودی و اشد علیه فلم یقضه فی مدة یمکنه نقضه فیها فتلقی به نفس او مال ضمن عاقلته النفس
 و هو المال) اگر بر دیوار طریق عامه میل ایلسه یعنی هدمه مشرف اولسه مسلم و ذی طرفندن دیوار صاحبندن
 یوزلمی طلب اولنسه یعنی دیوارک بغلق اوزره در احتمالدر که بر آدم هلاک ایلده دینسه و یوقزاده فی طلب
 ایلده اوزرینه تقضی مراد ایلد کلری ایتها اولنسه یوزمسی ممکن ایکن اولدنده یوزمسه و دیوار بقانی
 سبیل بر نفس هلاک اولسه و یا خود مال هلاک اولسه اول دیوار صاحبنک عاقله می تقضی ضامن اولور کند و می
 مالی ضامن اولور (وکذا لو طوب به من یملک نقضه کاب الطفل و وصیه و الزامن یملک الزامن و العبد التاجر
 و المکاتب) نه هلاک اولان نفس ایله عاقله می اوزرینه در مال ایله کند و اوزرینه در (اگر دیوارک تقضی طلب
 اولنسه شول کسته دنکه اول دیوارک نقضه مالک اوله طفل یا بانی و وصیسی کبی و فک رهنه مالک اولان را هن
 کبی و تاجر عبد و مکاتب کبی برصیتنک مائل اولش دیواری اولسه بایاستدن و وصیتندن تقضی اولنسی طلب
 اولنسه نقض ایلوب ساقط اولسه برکسته فی هلاک ایلسه نفس ایله عاقله می اوزرینه مال ایله کند و
 اوزرینه در اگر مال ایله عبد تاجرک رقبه می اوزرینه در اگر نفس ایله موایستنک عاقله می اوزرینه در
 اگر فقه می و ارا ایله مکاتب دخی یوم و مال اوزرینه در و دیمه ان باعه بعد از ادم اولسه فی المشتري فندقی
 اگر بعد از ایتها صاحب دیواری بیع ایلسه و مشتری به تسلیم ایلسه و دیوار بقلوب دوشه برشی ضامن اواز
 (وان طوب به من یملک کما فی المشتري و المکاتب و المودع) شول کسته نقضه مالک اولیه مرمتن و مستأجر
 و مودع کبی یونلردن تقض مطالبه اولنسه بعد مطالبه ساقط اولوب برکسته هلاک اولسه ضامن اواز
 (وان بناء ما نلأ باند آضمن ما تلف بقوطه وان لبنات نقضه فی انرا انما اح و قنطره و اگر صاحب خانه

دیواری ابتداء مائل اولدیقی حالد بنا ایلسه سقوطی سبیل تلف ایلدیکی شیئی ضامن اولور اگر اول دیوارک
 تقضی مطالبه اولنمش ایلسه ده اشراع جناحده و وضع حجر و حفرتدن طریقه بده ضامن اولدیقی کبی یوقزاده
 دخی ضامن اولور (وان مال الی دار رجل فالطالب لربها اوسا کنها فیصح تأجیله و ابرأؤه) اگر دیوار بر آدمک دارنه
 مائل اولسه تقض ایلک طلبی دار صاحبی ایچوندر و یا خود اولد اوده سا کن اولان ایچوندر و اول صاحبنک
 تأجیلی و جنانیدن ابرامی صحیح اولور اگر ابراد نصکره ساقط اولسه و مدته تأجیل مرورندن اول برشی تلف
 اولسه تأجیل و ابرامی صحیح اولد یچون ضمان لازم کلز (ولا یصح التأجیل فیما مال الی الطریق ولومن القاضی
 او المتمد) طریقه مائل اولان شیده یعنی دیوارده تقضی ایچون تأجیل صحیح دکلدر و اگر اول تأجیل
 قاضی طرفندن و یا مشهد طرفندن اولورسه ده صحیح دکلدر و مشهد اسم فاعل و زنی اوزرینه در بر طریق عامک
 حقیق در قاضی و مشهد عامه نک حقیق ابطاله قادر دکلدر (ولو کان الحائط بین حصة فاشهد علی احدهم ضمن
 خمس ما تلف به و عندهما نصفه) اگر طریقه مائل حائط بش کسته نک اولسه اول بشدن برنک اوزرینه اشهاد
 اولنسه تلف اولان شیتک حسی ضامن اولور و یوحقیقه قنده و امامین قنده تلف اولان شیتک تقضی ضامن
 اولور اما مینک دلیلی یودر که تلف اولان شیئی من اشد علیه تقضی اوزرینه معتبردر اشهاد اولنیا نلرک نصیبی
 هدردر یوقد برجه ایکی قسم اوزرینه منقسم اولوب نصفین اولور و عقر الاسد و نهش الحیه و جرح الرجل
 مسئله زنده مرور ایلشدر (وان حفرا حد ثلاثة فی دار هی لهم یترافی اذن شر یکیه اوبنی حائطه ضمن ثلثی
 ما تلف به و عندهما نصفه) اگر اوج شربک بری بر داده اول دارانک و یکی شر یکنک اذنی یوغی کن
 برقیو فازسه و یا خود بر دیوار بنا ایلسه اول قیو و یا خود اول دیوار سبیل تلف اولان شیتک ثلثی ضامن اولور
 اوحقیقه قنده و امامین قنده تلف اولان شیتک تقضی ضامن اولور مرور ایلدن مسئله ده ذکر اولندیقی اوزره

باب جنایة البیعة و اخیایة علیها

یو باب بیعه نک جنایتی و بیعه اوزرینه اولان جنایتک احکامی یاتنده در (یضمن الراکب ما وطئت دابته
 و اصابت یده و ارجلها و اوساها او کدمت او خطب او صدمت) را کب اولان کسته دایه می با صدیقی شیئی
 ضامن اولور و دایه نک اول ایغی سبیله اصابت ایلدیکی شیئی دخی ضامن اولور و یا خود قی ایلدی و یا خود
 باشی ایل و یا خود کدم ایل یعنی صیرمتی و یا خود اول ایغی ایل اوزرمتی و یا خود قنایله اوزرمتی و دوشقی سبیله
 اولان شیری ضامن اولور (لا ما تفت برجلها و ذنبها الا ان اوقتها) ضامن اولور شول شیبک قی باغنک
 طر ناغنک اوجی ایل تلف ایلده و یا خود قی و رونی ایل تلف ایلده مکرر دایه می ابقاف ایلده اوزرنده اولان کسته
 دایه می الیقویوب و اخلده برشی تلف ایلسه ضامن اولور و بر امتعدي ایلش اولور (ولا ما عطب برونها و بولها سائرة
 او موقفة لاجله فان اوقفه الا لاجله ضمن ما عطب به) و دخی شول نسسه فی ضامن اولور که دایه نک رونی و بولی
 سبیله هلاک اوله سائر اولدیقی حالد و یا خود در و بول ایچون ابقاف اولدیقی حالد اگر و بول اولوب
 کند و خطه تقضی ایچون ابقاف ایلسه اول موقفه اولان دایه نک فعلی سبیله هلاک اولان شیئی ضامن اواز
 (فان اصابت یدها و ارجلها احصاء اوتوا و انارت عابرا او جرا صغیرا نقضاً عینا او افسد ثوبا لا یضمن وان
 کبیرا ضمن) اگر دایه اول ایغیله و یا خود قی ایغیله خرده طاشه اصابت ایلسه و یا جکرک و یا غبار و یا خود
 کوچک طاش قالد رسه و برکسته نک کوزنی چقارمه و یا خود بر اسباب افدا ایلسه ضامن اواز و اگر طاش
 یبول اولورسه ضامن اولور (ویضمن القاعده ما یضمن الراکب و کذا السائق فی الاصم) را کب ضامن اولدیقی
 شیئی قانده دایه دخی ضامن اولور قانده یچی دیکدر و سورچی دخی کذلک ضامن اولور اصم روا یده (و یضمن
 النسخة ایضاً) سائق یعنی سورچی نقضه سبیله تلف اولانی مرور ایلدن مسئله کبی ضامن اولور یدندی نقضه
 دید کلری دایه نک قی باغنک او جیدر (ولا کفارة علیهما ولا حرمان اوت اوصیه بخلاف الراکب) قانده
 و سائق اوزرینه کفارت یوقدر حرمان اوت و وصیت دخی یوقد و را کب یونک خلا قید و را کبک هلاک ایلدیکی
 مودعی ایلسه حرمان اوت و وصیت مقرر و کفارت لازمدر زیرا با شدر (وان اجمع الراکب و القانده و السائق
 فالضمان علیهم و قیل علی الراکب وحده) اگر بر آدمی هلاکده را کب و قانده و سائق جمع اوله بر بعضی قنده
 ضمان را کب ایل قانده و سائق اوزرینه در و یدندی که بالکل را کب اوزرینه در زیرا را کب مباشر دره و سائق

سید در (وان اصطدم فارسان اوماشیان فاما ضمن عاقله کل دینه الاخر) اگر ایکی فارس و یا خود ایکی پاده
 کشته در دقت سه رو ایکی سی دخی فوت اولسه هر برینک عاقله سی آخر دقتی ضامن اولور (وان تجاذباجبلا
 قاطع فانا ذان و اعلی ظهر هما ده جاده) اگر ایکی کشته بر جلی هر ری بر طرفندن طوقب جذب ایسه لر
 و جیل قرسه و ایکی سی دخی فوت اولسه اگر ارقه لری اوزرینه دوشه ارایسه ایکی سئل دخی دی هدر در زرا
 در برینک موقی کند و فعلنه و فوت نفسه مضاف اولور آخر سخته مضاف اولور (وان علی وجهه مافعلی عاقله
 کل دینه الاخر) اگر ایکی سی دخی یوزلی اوزرینه دوشوب فوت اولسه ارایسه هر برینک عاقله سی اوزرینه
 آخر دقتی لازم در زرا یوتلر یوزلی اوزرینه مقوطی هر برینک فوتی جذب ایله در (وان اختلاف دینه من علی
 وجهه علی عاقله من علی ظهره) اگر اختلاف اولسه لر مثلاً بری یوزی اوزرینه و بری ارقه سی اوزرینه دوشه
 یوزی اوزرینه دوشن کشته نک دیتی ظهری اوزرینه دوشن کشته نک عاقله سی اوزرینه در (وان قطع آخر الجبل
 فانا فدیتم علی عاقله) بونلر جلی تجاذب ایدر کن بر آخر کشته جلی قطع ایسه و ایکی سی دخی فوت اولسه
 ایکی سئل دخی دیتی قطع ایدن کشته نک عاقله سی اوزرینه در (وان ساق دابه فوقه سرجهها و غیره من ادا و ایتها
 علی انسان فانت ضمن) بر کشته بر دابی سوق ایسه اول دابه نک اگری و غیره شئی که دابه نک ادا و ایتند در
 بر انسان اوزرینه واقع اولوب فوت اولسه ماتیق دابه اولان ضامن اولور (و کذا فاند قطاروطی بعیر
 منه انسانا فان النفس علی عاقلته و المال فی ماله) بته ضامن اولور فاند قطار در دوه بر انسان با صسه ضامن نفس
 فاند قطار عاقله سی اوزرینه در ضامن مال کند و مالند در (وان کان مع القائد سائق فالضمان علیهما) اگر
 فاند ایله ماتیق معا اولسه لر ضامن ایکی سئل اوزرینه در (فان ربط علی بعیر قطار بعیر علم فاند قطب به
 انسان ضمن عاقله القائد الدینه و رجوعا علی عاقله الرابط) اگر بر دوه بر قطار دوه به فاند علم و خبری
 یونیکن ربط اولسه و اول ربط اولان بعیر سیبل بر انسان هلاک اولسه فاند عاقله سی دیتی ضامن اولور
 اند نصکره ربط ایدن کشته نک عاقله سی اوزرینه اول دبت ایله رجوع ایدر (ومن ارسل جیهة او کلبا و ساقه
 ضمن ما اصاب فی قوره و فی الطیر لا یضمن و ان ساقه) بر کشته بیجی و یا خود کلبی ارسال ایسه و کند و سی
 طور و یوب عقبه سوق ایله ضامن اولور شول شیکه قوری اصابت ایسه قوره فتح فاکسون و او ایله
 ارساله بین و شعله میل الجمل کر (کذا فی الاکل) طیار ارسالده ضامن اواز اگر سوق ایش ایسه ده (و کذا
 فی اندیه و الکلب ان لم یسق و ان اقلعت بنفسها لایلا و نه افا صابت مالا او نفسا) و نه ضامن اواز دابه ده و کلبه
 یغن سوق اولسه و یا خود اول دابه یی قیدندن پوشانه لیل و نه افا صابت ماله و یا خود نفسه اصابت
 ایله ضامن اولور انفلت الشئی ای خلص من قیده من غیر اختیار صاحبه دیکدر (ومن ضرب دابه علیها
 و اکب او خدما فقتل او ضربت بیدها احدی او ضربت فصدت فانت ضمن هولاء الا کب ان فعل ذلك حال
 السیر) بر کشته صاحبی اوزرینه ایکن بردابی اوره و یا خود برانج ایله دابه یی طعن ایسه یو قاروده ضرب
 دبتلی یو جاده ایسه نفس دینادی ظاهر در که مراد در قکر و دورنه و قج ایاغی طر ناغشک اوجیه اوره
 و یا خود اوج ایاغیه بر کشته یی ضرب ایسه و یا خود ضربدن و یا دور نکدن اور کوب کند و یی بر کشته یی اوره
 اول کشته فوت اولسه ضارب و یا خود ناخس ضامن اولور اگر کب ضامن اولور اگر ضرب و نفس حال سیده
 اولور سه زرا یو مل دابه و یا خود ناخسه انصاف اولور کانه کند یی بدیه انصاف در یو قدر برجه نسبیده متعدی
 اولور اگر کب ایسه متعدی دگدر پس ایدی تفریمه ضارب و یا ناخس جانی مر جدر (وان اوقهها لانی ملکه
 فعلیها) اگر کب دابه یی ایضاف ایله ملکنده اولوب طر بقده اولور سه ضامن مناصقه اوزرینه ایکی سئل
 اوزرینه در لانی ملکه قیدی اگر ملکنده ایضاف ایله را کب ضامن اولور (وان نعمت به الناحس فده هدر)
 اگر دابه نک ناخسی قج ایله یعنی قج ایاغشک طر ناغشک اوجیه اوره و هلاک اولسه دی هدر در زرا کند و
 خسته جانی اولش اولدی (وان لقت الا کب فضا نه علی الناحس) اگر ناخس دابه یی طعن ایله کده را کبی
 القایله یعنی دوشنه و فوت اولسه را کب ضامن ناخس اوزرینه در (وان فعل ذلك یاذن الا کب فده و
 کفعل الا کب) اگر ناخس را کب اذینه ایش ایسه اول فعل را کب فعلی کیدر ناخس بر شئی ضامن اولور
 (لکن ان و طقت احدی فی دهره یا بعد الناحس بالاذن دینه علیهما ولا یرجع الناحس علی الا کب فی لاسم)

لکن اگر دابه بر کشته یی اذینه شخصه فکرمه قوری با صسه ده هلاک ایله دیتی را کب ایله ناخس اوزرینه در
 واضح رو ایدنه ناخس را کب اوزرینه رجوع ایدنه (کالو امر صیبا سئل علی الدابه یسیرها فوطئت انسانا
 فانت لا یرجع عاقله الصبی بما غرموا من الدینه علی الامر) ته کیم بر کشته برضی به دابه یی طوقب خیر ایدر و مکه
 یعنی کدر مکه امر ایله اول دابه برانسانی با صسه و فوت اولسه ضامن صیبتک عاقله سی اوزرینه در دیتدن
 چکد کاری غرامت ایله امر اوزرینه رجوع ایلز (و کذا الو ناول الصبی سلا فقتل به احدا) و نه مرور ایدن مسئله
 کیدر را کب بر کشته برضی به ملاح و بر سه وصی دخی اول سلاح ایله بر کشته یی قتل ایسه ضامن صیبتک عاقله سی
 اوزرینه در و عاقله سی دخی و بر دکاری غرامت ایله سلاح و برن کشته نک اوزرینه رجوع ایلز (و کذا الحکم
 فی نفسها و معها فاند اوسائق) و نه حکم مرور ایدن مسئله کیدر دابه یی شخصه و اول دابه ایله فاند و یا خود باقی
 اولسه ضامن ناخس اوزرینه در (وان تخمس اشئی منسوب فی الطريق فالضمان علی من نصبه) اگر طر بقده
 نصب اولش بر شئی دابه یی نفس ایله ضامن اول شئی نصب ایدنه نک اوزرینه در زرا اول نایب اولان کشته
 متعیدر طریق مشغول ایلدی جنایت اکا اضافت اولندی کانه کند و فعلی ایله ایلشدر (ولا فرق بین کون
 الناحس صیبا او بالغاً) ناخس صبی و یا خود بالغ اولسی بینه دره اصلا فرق یو قدر بر اضی بالغ کبی افضالی ایله
 مواخذة اولور ضامن صیبتک مالندن اولور (وان کان عبدا فالضمان فی ربه) اگر ناخس عبدا و اوره ضامن
 عبدا رقبه مدندن اولور مولای بی عبیدی و بر و یا خود فدی و بر (و جمع مسائل هذا الفصل والذي قبله ان کان
 الهالک آدمیا فالدینه علی العاقله و ان غیره فالضمان فی مال الجانی) و فصلت جیع مسائل و یو فصلدن اول اولان
 مسائل جمله سی اگر هالک آدمی اولور سه دبت عاقله سی اوزرینه در اگر هالک اولان آدمیدن غری ایسه ضامن
 جانی نک مالند در (ومن قضا عین شاة قصاب ضمن ما قصه) بر کشته بر قصاب قیوتک کوز فی جقار سه
 شاتندن نفس ایلدی بی شئی ضامن اولور بر اقیوتندن مقصود اولان لدر تحقیق اعتبار اولان نقصانیدر
 (وفی عین الفرس و البغل و الحمار و البعیر الجزا اربعه ربع القیة) فرس یا خود بقل و یا حمار یا قصاب بعیری یعنی
 دوه سی و یا خود بقیر سئل عیفته ربع قیمت و ایدر زرا ذوات اولشدر که نبی علیه السلام دابه ده ربع دبت
 قضا ایلشدر و و عررضی الله عنه دخی قیمت ربع قضا ایلشدر

(باب جنایة الرقیق و الجنابة علیه)

بواب رقیقک جنایتی و کند و اوزرینه اولان جنایتک احکامی بیاتده در (جنایات المملوک لا توجب الادعاء
 واحد الو حلاله دفع) مملوک جنایتی جوق اولسه مولی اوزرینه واجب اولر الا بر کره دفع ایلک واجب اولور اگر
 دفعه محل ایسه یعنی اسباب حریه دن تدبیر و کایت و ام ولد کبی بونلر بر شئی منعه اولمش ایسه (وادقیة
 واحدة لو غیر محل له) اگر عبد جانی دفعه غیر محل ایسه ذکر اولنن شیه را یجون قیمت واحده ایجاب ایدر (فلو جانی
 عبد خطا فان شاء مولاه دفعه بها و یملکه ولیها وان شاء فداءه یا رهاها حالاً) اگر عبد خطا جنایت ایله اگر دیر سه
 مولای اول عبدی جنایت مقابله شده دفع ایدر و ولی جنایته غلک ایدر و یا خود ولی جنایت اول عبیده
 مالک اولور و مولای دیر سه ارشی ایجون فدا ایدوب عبدی خلاص ایدر حال یعنی فی الحال تأجیل یو قدر
 (فان مات العبد قبل ان یختار شیئا بطل حق المجنی علیه) اگر عبد جانی مولای دفع و فدا دن بر شئی اختیار
 ایلزدن مقدم فوت اولسه مجنی علیه حق باطل اولور (وان بد ما اختار الفداء لا یبطل) مولای عبد ایجون
 فدا اختیار ایلد کد نصکره فوت اولسه مجنی علیه حق باطل اواز (فان فداء المجنی فالحکم کذلک) اگر عبد جانی
 ایجون و لامی فدا ایلوب تکرار جنایت ایله پس امدی حکم دیر سه دفع ایدر دیر سه فدا ایدر (وان جانی
 جنایتین دفعه بهما فیتضمنه بنسبة حقوقهما و فداءه یا رهاهما) اگر عبد ایکی جنایت ایله مولای عبدی
 ولی جنایتیه دفع ایدر حق قوری نسبی اوزرینه تقسیم ایدر و یا خود مولای ایکی جنایتک ارشی مقابله شده
 فدا ایدر (فان باعده اوره به او اعته اود بره او استولد ها غیر عالم بها ضمن الاقل من قیمته ومن الارش) اگر مولا
 عبد جانی بیع ایله و یا خود به و یا خود اعتناق و یا مدبر و یا استیلا دایله اما جنایتیه عالم اولد یقی حالده
 ایله اول عبد جانی نک قیمندن و ارشدن اقلی ضامن اولور (وان عالمها ضمن الارش) اگر جنایتیه عالم
 اولد نصکره ایله ارشی ضامن اولور (کالو عاق عتقه بقتل زید اوره یه او شجته ففعل) عبدک عتقی زیدک

قتله یا خود رسته و یا خنجره یعنی با شتی بارمغه نه لیک ایلدیک کی عید دخی بوفه لری ائله مولای ارشی
 ضامن اولور (وان قطع عیدید هر عید دفع الیه فاعته قسری فالعید صلح یا جنایه) اگر بر عید بر حرك بدی
 عداقت ایله مولای عیدی مقطوع الید اولان کس نه دفع و مقطوع الید دخی عیدی اعتاق ایله قطع
 نه سرایت ایله وفوت اولسه پس ایدی عید جنایت مقابله سنده صلح اولور (وان لم یکن اعتقه یرد
 علی سیده فیقاد او یعنی) اگر عیدی مقطوع الید اولان کس نه اعتاق الید سیده یرد اولور
 قصاص اولور دی و یا خود عمو اولور دی (و کذا لو کان انقطاع حرا فصالح المقطوع علی عبد و دفعه الیه
 فان اعتقه ثم سری فهو صلح بها) نه هر و رایدن مسئله کیدر اگر قاطع اولان هر اولسه مقطوع الید اولان ایله
 بر عید اوزر نه صلح ایله (و عیدی مقطوع الید دفع ایله اگر مقطوع الید عیدی اعتاق ایله اندنصرکه
 قطع سرایت ایدوب فوت اولسه اول عید جنایت مقابله سنده صلح دور (وان لم یکنه قسری و دواقید) اگر عید
 مقطوع الیه دفع اولند قد نصرکه اعتاق ایله قطع سرایت ایدوب فوت اولسه اول عید قاطعه رد اولور
 و قاطع اولان کس نه قصاص اولور (وان جنی ما ذون مدیون خطا فاعته غیر عالم بهاضن رب الدین الاقل
 من قیمته ومن دینه ولوی الجنایة الاقل من قیمته ومن ارشها) اگر عید مدیون خطا جنایت ایله
 و مولای جنایت عالم اولدی فی حاله عیدی اعتاق ایله عید مولای دین صاحبیه قیمت و دیندن اقل
 قنقیسی ایله آتی ضامن اولور و لوی جنایت دخی قیمتدن و جنایتک ارشدن اقلی ضامن اولور (ولو ولدت
 ما ذون مدیون بیاع معصاتی دینها) اگر جاریه ما ذون مدیون مدیون برولا طوغر سه و اول ولد اناسی الیه بیع اولور
 دینی ایچون (ولو جنت لا بدفع فی جنایتها) اگر جاریه جنایت ایله و طوغر سه جنایت مقابله سنده
 ولد و بر لز دین ایله جنایت مقابله سنده فرق بودر که زرا دین جاریه نک و بیه نه متعلق بودر و بر رومف
 حکمیدر و لده سرایت ایدر زرا صلده نایسه اولان صفات شرعیه فرعه سرایت ایدر لک ورق و حریت کی
 جنایت و نک خلا فیدر (ولو اقر رجل ان زید امر عیده فقتل ذلك العبد ولی المقر خطا فلا ینفی) بر رجل اقرار
 ایله که تحقیق زید عید فی اعتاق ایلدی و مذکور عید معتق مقر و لسنی خطا قتل ایله اول مقر ایچون
 برشی بوقدر اول مقر زعم ایلدیکه مولای اول عیدی اعتاق ایلدی مقر اقراری و اولدیکه عید مولای
 عیدی دفع ایلمکه و یا خود ارشی فدایه مستحق دکلدر انجق عاقله سی اوزر نه مستحقه وزیر احر در زعم ایدن
 کس نه کند و نفسی حقه تصدیق اولور پس ایدی بوقدر جبه دفع و فدا ساقط اولور اما زاعک عاقله سی
 اوزر نه دیت دوا سی تصدیق اولور الا حجت ایله اولور اول حجت دیدیک بعد الجنایه عیدک عتقک شو سیدر
 (وان قال معتق قتل اخا زید قبل عتی وقال زید بل بعده فانه قول لاه مق) اگر معتق اولان عید زید کفرنداشی
 معتق اولور دن مقدم قتل ایلدیم ایدی دیسه زید دخی بلکه اعتاق قد نصرکه قتل ایلدیم دیسه قول معتق کدر
 زرا عاقه مکر در بونک مثالی بر کس نه دیدیک بن خاتمه طلاق و بر دم ایدی لکن اول وقت صبی ایدم و او بی
 مع ایلدیم لکن اول وقت صبی ایدم و یا خود خاتمه طلاق و بر دم لکن اول وقت مجنون ایدم دیسه حال بود که
 جنونی دخی معروف اوامه قول صبی و مجنون ایدم دین کس نه نک اولور بود دخی بولجه در (وان قال المولی لامة
 اعتقها فطعت بد قبل العتی و قالت بل بعده فانه قول لاه) اگر مولی اعتاق ایله یکی جاریه دیسه کس نه
 دیدیک قبل العتی قطع ایلدیم و جاریه دیسه کس نه بلکه بعد العتی قطع ایلدیم پس ایدی قول جاریه نکدر زرا مولی
 سبب ثنائی اقرار ایدوب اندنصرکه بر اتنی ادعا ایلدی و جاریه ایسه مکره قول ایسه مکره کدر (و کذا اکل
 ما مال من الا لاجماع و اقله) نه حکم بولجه در هر شیکه جاریه دن مولاسنه و اصل اولور و یا خود هر شیکه جاریه دن
 مولای نائل اولور قول جاریه نکدر الا لاجماع الیه غله و دکل و یا یک سنده قول مولان نکدر (مثلا) مولای دیسه که
 قبل الاعتاق جماع ایلدیم غله کی یعنی که یکی قبل الاعتاق اخا ایدم دیسه جاریه دخی بلکه بعد الاعتاق جماع
 مع ایلدیم و بعد الاعتاق اخا ایلدیم دیسه قول مولان نکدر زرا طاهر حال حاله و قد اولسه در ابو حنیفه قنده
 (وعند محمد لا یغنی عن الا شئنا به بزم برده الیها) امام محمد قنده مولی بعینه قائم اولان اثباتی ضامن اولور اما که
 اول شئی جاریه و دایله امر اولور و مولای بهینه اخا ایلدیک شئی اقرار ایسه و اول اقرار ایلدیک شئی
 بهینه قائم و جاریه نکدر (و کذا لو کان انقطاع حرا فصالح المقطوع علی عبد و دفعه الیه فان اعتقه ثم سری فهو صلح بها)

القاتل و رجوعوا علی العبد بعد عتی لا علی الصبی الامر) اگر بر عید مجبور و یا خود بر صبی بر صبی به زیدی
 قتل ایلدیم و امر ایله و اول صبی دخی زیدی قتل ایله دیت قاتلک عاقله سی اوزر نه دروغر ماجه کن عاقله
 عیدک عتقند نصرکه عید اوزر نه رجوع ایدر اما صبی امرک اوزر نه رجوع ایلر و صبی عیدی و خطای
 برابر دور عید مجبور و صبی قوللری ایله و اخذه ادر بر ربر شرع شریف اعتبار ایله شد و عید که قولی مولا
 حقه عدم اعتباری اولدی فی اجلدن بعد الاعتاق عید اوزر نه رجوع اولور اما صبی امر اوزر نه رجوع
 اولور زرا اهلیده قاصر دور (ولو کان ما مور العبد مثله دفع السید القاتل او فدا ان کان خطا اولما مور
 صغیر او لایرجع علی الامر فی الحال و یجب ان یرجع علیه بعد عتی بالاقل من قیمته ومن الفداء) اگر عید مجبور
 مثلی اولان عید مجبور قتل ایچون امر ایله مولای قاتلی دفع ایدر و یا خود فدای ایدر اگر خطا ایسه و یا خود
 امر و اولان عید صغیر اولسه سید امر اوزر نه فی الحال رجوع ایدم زرا امر قولد در قول عید مجبور اعتبار
 اولور و واجب اولور که عتقند نصرکه قیمت و فدان اقل ایله عید امرک اوزر نه رجوع ایله زرا مانع زائل
 اولدیکه اول حق مولادر (وان کان عدا المأمور کبیرا اقتصر) اگر قتل عدا اولسه و امور اولان کبیر اولسه
 قصاص اولور و زرا قصاص عید ایله حرینده جاریدر (وان قتل عبد سرین لکل منهما ولیان فحقا احده
 وای وکل منهم ما دفع نفسه الی الآخرین اوفی بد به ایهما) اگر بر عید ابکی خری قتل ایله و قتل اولان
 ابکی سر لده بر بیک ابکی و لسی اولسه و اول ابکی مقتول و لیری اولان درت و اینک ابکیسی عفو ایله اول
 عید سیدی مختار دور دیرمه عیدک تصفی آخر نه یعنی عفو یا غیره دفع ایدر دیرمه دیت کاملی اول
 ابکیسی ایچون فدایدر زرا ابکی و لیک عفو ایله جله سی حقه قصاص خط اولدی ساکن اولورک نصیبی
 حاله منقلب اولدیکه اول دیت کامله در عفو یا غیره فدایدر (وان قتل احده ما عدا الاخر خطا فحقا احده وای
 العمد فدای بدینه لولی الخطا و نه فدا لایحد ولی العمد او دفع لایم یقتضونه الا ناعولا) اگر عید قتل ایلدیک
 لیک حرک بری عدا قتل ایله و بر آخری خطا قتل ایله و عدا قتل ایلدیک حرک ابکی و لیک بری عفو ایله
 عید سیدی دیت کامله فی خطا مقتول و لیرنه فدایدر و نصف دیتی دخی عدا مقتول اولانک و لیک
 بر نه فدای ایدر و یا خود قاتل اولان عیدی و ایلدر دفع ایدوب لای ناعولا تقیم ایدر و ابو حنیفه قنده اوج بولور
 اولور ابکی بولکی خطا مقتول اولانک و لیرنه و بر بولور بولکی عدا قتل اولانک و اینک عفو ایله ته و بر بولور
 (وعندهما ارباعا منازعة) امامین قنده ایسه بطریق المنازعة ارباعا تقسیم اولور (وان قتل عبد لا تقیم زرا
 لهما فحقا احدهما بطل الشکل) ابکی کس نه نک شکر بر عیدی اول ابکی اقتد بیک قری قتل ایله مثلا
 ابکی بیک اوغانی و یا خود ابکی بیک قنداشی قتل ایله و ابکی بیک بیک عفو ایله جله سی باطل اولور
 ابو حنیفه قنده و غیره عانی اولان دخی برشی مستحق اولور و لا بدفع العافی صف نصیه الی الاخر اوشده
 برع الدیه و قیل محمد مع الامام) امامین دیدیکه عفو ایدن کس نه کند و صبی عتق غیر عافی به
 دفع ایدر و یا خود برع دیت مقابله سنده فدایدر و سیدیکه امام محمد امام اعظم الیه در بعضی کلبی باطل
 اولنده بل در (فصل) نصف و ثلثا که عیدک جنایتی احکامندن فاع اولیه عیدک اوزر نه اولان
 جنایتک احکامنه شروع ایلدی (دیه العید قیمته فان كانت قدر دیت الحراما کثرت نقصت عن دية الحر عشرة
 دراهم) عیدک دیتی قیمتی قدر ایدر اما عیدک قیمتی حرک دیتی مقداری اولور و یا خود دخی اکثر اولور و دیت
 سرک اون بیک دره در اذن ارن درهم نقص اولور و درجه رقیق درجه حر دن انحطاطی اشعار ایچون
 (و کذا لو كانت قيمة الامه كدية الحرة او اوص) عید نه ناقص اولدی فی کی امه دخی اون درهم نقص اولور
 اگر امه نک قیمتی حره نک دیتی کی ایسه و یا خود دخی اکثر ایسه و لوی بوف و نافی قنده بالغة مابلغت و لجب
 اولور (وقی الفصیح تجب القيمة بالغة مابلغت) غصیده عیدک قیمتی بالغة مابلغت و لجب اولور و اعاا اگر کس نه
 بر آخر لوی و زبشار قیمتی بر عید دیتی غصب ایله و یدنده هلاک اولسه اول کس نه به یوزدینار لازم اولور زرا
 غصیده اعتبار اولان مالیتدر آدمیت دکلدر (وما قدر من دية الحر قدر من قيمة الرقيق) شول شیکه حرک
 دیندن تقدیر اولور و عیدک قیمته دن دخی او بیلده تقدیر اولور زرا قیمت رقیق دیت حر کیدر (فی بدیه نصف
 قیمته و لا یزاد علی شدة الاف الاحیة) عیدک قطع یدنده قیمتک نصی واجب اولور ته که حرک قطع یدنده

خسف دیت واجب اولدی بکی رقیق قیچی حرکت دیتی مقدار اولیجی نصف قیچی دیتی سیک دورهم درزاده قلندر
 الاوشی دورهم تقص اولور مصنفک الاخسه قوی قدر من قیمة الرقیق قولندن استناد (ومن قطع بد عبد بعد
 فاعتق فسرى اقتص منه ان كان وارثه سيده فقط والا فلا) برکنسه بر عبدله عبدی قیچی قطع ایلده و سیدی
 عبدی اعتناق ایلده و قماع سرایت ایدوب عبد فوت اولسه اول قطع ایچون قاطع اولان کسسه قصاص اولور
 اگر وارثدن بر فردا ولیوب ایچون سیدی ایلده را کر سیددن غیر بر وارث دخی اولورسه قصاص اولور (وعند
 محمد لا قصاص اصلا وعليه ارش اليه وما نصه الى حين العتق) امام محمد قنده کرله بالکسز سیدی وارث
 اولسون کرله غیر معاوارث اولسون اصلاقه آس یوقدر قاطع ایدوزرینه بدله ارشی و حین عتقه دکن نقص
 اولان شیشک ارشی لازم در بر معنی دخی بوله اوله که قاطعک اوزرینه بدله ارشی فی الحال لازم در بر معنی ایلدی
 شی عتقه دکن قوت اولور (ومن قال لعبد به احد كما فرضنا في احدهما فارسمه ما) برکنسه ایکی
 قولته ایکی کزدن بر یکز سردر دسه بیان ایلزندن مقدم شیخ اولسه له دخی باشلی بارسه و بعده حرف غیبی
 ایدیکنی بیان ایلده ایکی سیک دخی ارشی مولی ایچوندر (وان قتلا فله دية حروقة عبدان كان القاتل واحدا)
 اگر قبل الیقین قتل اولسه له اندنصره احد هه انک عتقی بیان ایلده بر حرک دیتی و بر عبدله قیچی مولامی
 ایچوندر اگر قاتل بر اولورسه (وان قتل كلا واحد فدية العبدین) اگر بوا یکسک هر بری بر آدم قتل ایدرسه
 ایکی عبد قیچی لازم کاور بر اسبقن دکر دکر قنغیسی حری قتل ایلدی و قنغیسی عبدی قتل ایلدی ایکیسی
 دخی منکر در بر ایسی ایکی سیک اوزرینه قیچری لازم کاور (ومن قتل عتق عبدان شاء سيده دفعه اليه واحد
 دية او مسكه ولا شيء له وعندهما ان اسكه فله ان يضمنه نقصا) برکنسه بر عبدله ایکی کر زنی چقارسه
 عبدله سیدی دیلرسه عبدی جانی اولان کسسه به و بر و بر قیچی اخذ ایلر و خود عبدی اسالده ایدر اما مولی
 ایچون برشی یوقدر اوجنیفه قنده و امامین قنده اگر عبدی امه الایدرسه مولی ایچون عبدله نقصانی
 جاتیدن قنغین ایتدیک واردر (فصل) وان جنى مدبر اوام ولد من السيد الاقل من القيمة ومن الارش) اگر
 مدبر و یا خود امد ولد جنایت ایلده سیدی قیچی وارثندن اقلی ضامن اولور (فان جنى اخرى شاركة ولي الثانية
 ولي الاولى في القيمة ان دفعت اليه بقضاء والا فان شاء اتبع ولي الاولى وان شاء اتبع المولى) اگر مدبر و یا خود امد
 ولد بر آخر جنایات دخی ایلده اوجنیفه قنده و لی ثانیه و لی اولی قیچی شریک اولور اگر ارش جنایت و لی
 اولیه قضاء قاضی ایلده دفع اولمش ایلده و اگر دفع اولمش ایلده و لی ثانی دیلرسه و لی اولیه به اتباع در دیلرسه
 جانیقک مولامه اتباع در و عندهما یتبع ولي الاولى بكل حال) امامین قنده و لی جنایت ثانیه هر حاله و لی
 جنایت اولیه به اتباع ایدر مولی و لی اولیه به قیچی کرله قضاء قاضی ایلده کرله و ضایله دفع ایلسون برابر در مولی
 اوزرینه برشی لازم کز (وان اعتق المولى المدبر وقد جنى جنایات لا يلزمه الا قيمة واحدة) اگر مولی مدبر بری
 اعتناق ایلده حال بوکه اول عبد مدبر نیجه جنایات ایلده مولی اوزرینه لازم کز الا قیچی واحد لازم کاور
 (وان اقر المدبر بجنابة خطا لا يلزمه شيء في الحال ولا بعد عتقه) اگر عبد مدبر بر خطا بر جنایت اقرار ایلده اول
 عبد مدبره فی الحال برشی لازم کز و عتقه نص کره دخی برشی لازم کز عبدله خطا جنایتک موجب کندو
 اوزرینه اولیوب مولامی اوزرینه در و مولامی اوزرینه اقرار بری نافذ اولر اما عدا جنایتک اقرار بوک
 خلا فیدر بر امدده تقی اوزرینه نافذ اولور

باب عصب اعبد

واعصى والمدبر والجنابة في ذلك) بواب عصب و صیبتک و مدبرک عصبی و عصبیده جنایتک احکامی بیاتده در
 (ولو قطع سيده عبد فقص خات من انقطع في يد الغاصب عن قيمته مقطوعا) اگر برکنسه عبد بک بدی
 قطع ایلده بعد القطع عبد عصب اولسه و بد غاصبه ایچون اول قطعدن فوت اولسه غاصب اولان کسسه
 مشرعه اول عبد قیچی ضامن اولور (وان قطع سيده يده عن الغاصب فان برى الغاصب) اگر سیدی عبدله
 بدی بد غاصبه ایچون قطع ایلده و فوت اولسه غاصب ضامن بری اولور (ولو عصب مدبر جنى عند غاصبه
 ثم عند سيده او بالعكس من سيده قيمته لهما) برکنسه بر عبد مدبر بری غصب ایلده و غاصب قنده جنایت
 ایلده بعده سیدی قنده جنایت ایلده و یا خود هکسی اولسه یعنی اول سیدی قنده جنایت ایلده اول عبد

مدبر له سیدی قیچی ولی جنایتک ایکی سینه ضامن اولور (ولو عصب محجور مثله فبات في يده ضمن) اگر بر عبد
 محجور بر عبد محجور بری غصب ایلده و مقصوب بد غاصبه فوت اولسه ضامن اولور بر محجور علیه اده الی ایل
 مواخذة اولور اگر غصب سینه ایلده ثابت اولسه فی الحال بیع اولور اقولی بوکما نقدر اگر غصبی اقرار ایلده
 بیع اولور بکسکه بعد العتق مواخذة اولور (ورجع - صفاها على الغاصب ودفعه الى رب الاولى في الصورة الاولى
 ثم رجع به ثانيا عليه) سید نصف قیچی ایلده غاصب اوزرینه رجوع ایدر و نصف قیچی الدفد نصکره صورت اولیده
 جنایت اولی صاحبیه دفع ایدر و سیدنه ثانیه غاصب اوزرینه رجوع ایدر بر اولی جنایت اولی جله قیچینه احقر در
 زیرا ابتدا جنایات ایلده کده آنک حقنه بر احد مزاحم دکل ایدی آنک حق ناقص اولمشی ثانیقک مزاحمه سی
 اعتبار ایلده در بر غاصبک یکنه ایکن بلا مزاحمه جنایت واقع اولیجی قیچی غاصب اوزرینه لازم کسکین
 تکمیل ایچون ثانیسار رجوع ایدر (وعند محمد لا يدفعه ولا يرجع ثانيا) امام محمد قنده غاصبندن الدیفی شیخی
 ولی جنایت اولیه دفع ایلر و ثانیسار غاصب اوزرینه رجوع ایلر (وفي الصورة الثانية يدفعه ولا يرجع ثانيا
 بالا جاع) و صورت ثانیه ده یعنی ابتدا سیدک یکنه جنایت ایلده کده سید غاصبه رجوع و اخذ ایلدی بکی شیخی
 ولی جنایت اولیه دفع ایدر اما ثانیسار رجوع ایلر بالا جاع تر بر جنایات اولی کند و قنده اولمشدر (والقن
 في الفصلين كالمدربر الا انه يدفعه وفي المدبر يدفع القيمة) فن ایکی فصله دخی یعنی مقدم غاصب قنده بعده سیده
 قنده جنایت ایلده و یا خود اول سید قنده جنایت ایدوب بعده غاصب قنده جنایت ایلدی صورتلده مدبر
 کیدر لا بوقدر واردر که قنی جنایت ایلده کده ولی جنایتیه دفع ایدر اما مدبرده دیتی دفع ایدر (وحکم تکرار
 الرجوع والدفع کافی المدبر باختلاف وانفاقا) تکرار رجوع و دفع حکمی اختلاف اوانفاقا مدبرده اولان حکم
 کیدر (ولو عصب رجل مدبر امرين جنى عنده في كل منهما غرم سيده قيمته له ما يرجع بهما على الغاصب ودفع
 نصفها الى ولي الاولى ورجع به عليه ثانيا انفاقا وقيل فيه خلافا لمحمد) اگر بر رجل برکنسه نک مدبر بر قولنی
 ایکی دفعه غصب ایلده مثلا بر دفعه غصب ایلدی غاصب قنده جنایت ایلدی سیدنه رد اولندی تکرار
 غصب اولندی به غاصب قنده جنایت ایلدی یوقدر برجه سیدی اول عبد مدبرک قیچی ولی جنایتیه
 غرامت چکر و چکدیک غرامت ایلده غاصب اوزرینه رجوع ایدر و غاصبندن الدیفی نصف قیچی ولی اولیه دفع
 ایدر و الدیفی شیخی سیدله غاصبک اوزرینه اتفاق اوزرینه ثانیسار رجوع ایدر و سیدلکه امام محمد ایچون خلاف
 واردر (ومن عصب صبا حرامات في يده فجاءه او محي فلا شيء عليه) برکنسه بر حرمی بی غصب ایلده
 و غاصبک یکنه فجاءه و یا حرامدن فوت اولسه غاصب اوزرینه برشی لازم دکلدر (وان بصاغة او نهن حية فولي
 عاقلته دية) اگر صاعقه دن و یا خود بلان صو قنده فوت اولسه غاصبک عاقله سی اوزرینه صیبتک
 دیتی لازم در (ولو قتل صبي عبدا مودعا عنه ضمن عاقلته) اگر بر صبی کند و قنده مودع اولان یعنی امانت
 اولان بر عبدی قتل ایلده صیبتک عاقله سی عبدله بهما حق ضامن اولور (وان اكل طعاما او اتلف مالا ارادع عنده
 ولا ضمان خلافا لابي يوسف) اگر صبی طعمای اکل ایلده و یا خود کند و قنده و دیعت قوتیلان مالی اتلاف
 ایلده ضمان لازم کز اوجنیفه و امام محمد قنده لکن ابو یوسف ایچون خلاف واردر آنک قنده
 ضمان لازم کاور (ولو ارادع عند عبد محجور مال فاستهلكه ضمن بعد العتق لا في الحال خلافا له) اگر بر عبد
 محجور و قنده مال امانت قورنسه و اول عبد اول مالی استلک ایلده بعد العتق ضامن ارادر فی الحال ضامن
 اولر ابو یوسف خلاف ایدوب آنک قنده فی الحال ضمان لازم کاور (والاقرض والا عارة كالإداع فيما)
 اقرض و اعارة یعنی عاریت صبی و عبد محجور و حقلنده اداع کی یعنی امانت کیدر (والمراد بالصبي العاقل
 وفي غير العاقل بعض المال ايضا بالاتفاق كما يضمن الماقل ايضا مالا لا يملكه بلا إداع ونحوه) صبی ایلده مراد صبی
 عاقله در کافیده مسطور در که خلاف یعنی اماملک اختلافی صبی عاقله ده در و غیر عاقله اولان صبی بالاتفاق
 مالی ضامن اولور و عاقل صبی شول مالی که اداع و اقرض و اعارة اولیه اول مالی اتلاف ایدر کده ضامن اولدی
 کبی زیر صبی غیر عاقلک تسلیطی هدر در عقلی اولر یعنی امانت ایلده معتبر در

باب التمساه

باب التمساه نك احكامی بیاتده در و قسامه لغتده قسمه قسامه در که مطلقا یکندر شرعه ایسه عین بابا و در

(اذا وجد ميت في محله اثر القتل من جرح او خروج دم من اذنه او عينه او ثخن او ضرب ولم يدرك قاتله وادعى
 ربه قتله على اهلها او بعضهم ولا يشك في حلفه حلف خسون رجلا منهم يختارهم الولي بالله تعالى ما قتلناه
 ولا علمنا قاتله فان لم يرض على اهلها بالدية) فنحن برحمة الله ميت بولسه واول ميتة جرح واخود قولا وعين
 خروج دم كبي اثر قتل اولسه واخود خنق يعني بوجع اثرى واخود ضرب اثرى اولسه اما قاتلي بلغمه وولي
 قاتل اهالي محله نك كلسي اوزر شه ميتك قتلي عمد او باخود خطاه ادعا بلسه واخود بلسه ميتك اوزر شه
 ادعا بلسه حال بوسكه ولبسك ميتة سي اولسه اهالي محله دن ولي اختيار ابلد بكي اللهي آدمه عين ويريلور يعني
 الله تعالى نك اسم شر بفته يعني ويريلور بقتل ابلدك وقاتلي دخی باز زد بولند نكمر اهالي محله به ديت
 قضا اولنور حلف خسون اذ نك جوابه در (بالله ما قتلناه ولا علمنا قاتله) فان لا يعني حلف الخسون حال كونهم
 قاتلين بهذا القول وهذا على سبيل الحكاية عن الجمع اما عین ویرلر کده هر برشه باشقه چه بالله ما قتلته
 وما علمت له قاتله ديوي عین ویريلور رجا زدر که بالکز قتل ابلش اوله وعین ابلد کده ما قتلناه يعني جله ز ابلدک
 ديوي عینه اجرا ايليه ابن عباس دن روايت اولنور که حضرت رسول اکرم صلي الله عليه وسلم زمان شريف زنده
 خيبره بر قتل واقع اولدی نبي عليه السلام اهل خيبره بر مکتوب کوندر ديلر که ينگزده بر قتل بولندی کيم جرح
 ايلدی و ايلد دراظه ارايليه سزديوامر ايلدی انلر دخی مکتوب ک جوابده بولنک مثلي بنی اسرائيل زمانده واقع
 اولنور حق سبحانه وتعالى موسى عليه السلام حکم کنی انزال ايلشیدی ايمدی سئدخی سئق سبحانه وتعالى دن
 حکم کنی طلب ايل ديوي زديلر نبي عليه السلام دخی مکتوب شريف کوندر ووب حق سبحانه وتعالى
 نکا کوندر بکه سزدن الی آدم اختيار اولنوب يعني ویرلر بعده ديتی غرامه جکه سزديوامر ايلدی بوجواب
 وارد فده تحفة ناموس اکبر وحييله قضا ايلدک ديديلر (وما خلقه کالکبير) خلقي تمام اولان سقط دخی
 احکامده کير کيدير (ولا يحلف الولي وان كان لوث) ولي اهالي محله في تحليف ايلز اگر علامت واخود ميت
 واخود قريشه دخی اولورسه لوث ديد کري يا علامت اوله واخود اول محله اهالي سي قتل ايلد بکنه بر قريشه اوله
 واخود ما بيلر نده عداوت اوله ديد کدري وول اولد بقی تقدير جبه به تحليف اولنور (فان نقص اهلها عن الخسين
 كروت البين الى ان يتم) اگر اهل محله نك آدم دن ناكس اولسه الی تمام اولنجه عین مکرر اولور يعني نکرار عین
 ويريلور بر حکم شرعی الی آدمه عین ويريلور کدري ممکن اولد بقی مرتبه اتمامی واجبه در (ومن نكل حبس
 حتى يحلف) بر کسته عیندن نكول ايلسه عین ابلد بجه حبس اولنور (وان ادعى الولي القتل على غيرهم
 سقط عنهم) اگر ولي اهل محله دن غیری بر رجل اوزر شه قتل ادعا ايلسه اهل محله دن قسامه ساقط اولور
 (ولا تقبل شهادتهم على غيرهم خلا فالحما) اهل محله نك شهادتی اهل محله دن غیری کسته نك اوزر شه قبول
 اولنور ابو حنیفه قنده امامين قنده شهادت لری مقبول در قبول ان خصوصت عزل اولان وکیل بالخصوصه نك شهادتی
 کي ملا بر کسته بر کسته في خصوصته وکیل ايلسه عند الحاکم مخصوصه ايلسه بعده وکالتدن عزل ايلسه انک
 شهادتی اول دعواده مقبوله دکادر اگر خاصه ايلاز دن مقدم عزل اولنسه شهادتی مقبوله ویر کسته شفعه
 طلب ايلسه بعده ترک ايلسه بعده انک شهادتی مقبوله دکادر اما شفعه طلب ايلدين شهادت ايدرسه مقبوله در
 (ولا على بعضهم ان ادعاه اجماعا) واهل محله نك شهادتی بعضيتنک اوزر شه مقبوله دکادر اگر ولي القتل اجماعا
 يعني جله سزدن ادعا ايلسه مثلا اهل محله دن بعينه بر رجل اوزر شه ولي ادعا ايلسه واول محله دن ايکي شاهد
 شهادت ايلسه شهادت لری قبول اولنور زير اخصوصت جله سزدن اوزر شه قائمه در بوجله اجماعا قول اولسه دخی
 احسن ايلدی (ووجودا کما ليدن او نصفه مع الرأس کوجود کاه) بدلتنا اکثرينک موجود اولسي واخود نصفی
 باشله موجود اولسي لزوم قسامه ودينده کلک موجود اولسي کيدير (ولا قسامة على صبي ومجنون وامرأة
 وعبد) صبي ومجنون وخوان اوزر شه قسامه بوقدر عین قوليدريون ايلسه قول محجه اهل دکالدر (ولا قسامة
 ولادية في ميت لا اثر به او يخرج لادم من انفه او فم او برة او ذکرة او وجد اقل من نصفه ولو مع رأس او نصفه
 منه وقا بال طول) قسامه وديت بوقدر شول ميت حقه که آند اثر قتل ايليه واخود بورتدن و آغزندن
 و بورتدن واخود کردن فان جقمش اوله زير ابلر علامت قتلدر اما کوزندن و قولا غندن فان کسه
 علامت شرب شديدر اگر قاتل حکم اولنور واخود نصفندن اذل بولسه اگر باشله دخی اولورسه واخود

تعني

نصفی بولسه اما طولاشق اولنک ايسه بولنر حکم کل ویرلر زير اوي ايلکسي اکثر اجزاد کادر (وان وجد على دابة)
 يسوقها رجل فالدية على عاقلته) اگر قتل دابة اوزر شه بولنسه واول دابه في بر رجل سوق ايدراولسه پس
 ايمدی ديت سائق عاقله سي اوزر شه در (وکذا لو كان بقودها اوريا کيها وان اجتهوا فاعلیم) به حکم سوق
 ايدن کيدرا دابه في بدسه واخود بنسه به عاقله لری اوزر شه در واکر سائق وقائد ورا کب جمع اولسه ديت
 بولنر اوزر شه در (وان وجد على دابة بين قريتين فعلى اقربهما) اگر بر دابه نك اوزر شه بر قتل اولسه وايکي قريه
 ما بيننده بولنسه ديتی اقرب قريه اوزر شه در (وان وجد في دار نفسه فعلى عاقلته وعندهما لا شيء فيه) اگر
 قتل کند ودارنده بولنسه ديت قتلک عاقله سي اوزر شه در ورشه سي ايجون ابو حنیفه قنده اما امامين قنده
 بر شي بوقدر وفتوی دخی امامين قولی اوزر شه در (وان وجد في دار انسان فعليه القسامة وعلى عاقلته الدية)
 اگر قتل بر کسته نك اوزر بولنسه قسامه صاحب دارک اوزر شه در وديت عاقله سي اوزر شه در (وان كانت
 الدابة حاضرة ايد خلون في القسامة ايضا خلا لا في يوسف والا كروت عليه) اگر عاقله حاضر ايسه قسامه به
 داخل اولور ابو يوسف ايجون خلاف واردر انک قنده حاضر ايسه دخی قسامه به داخل اولنر اگر عاقله
 غائب اولوب حاضر دکالرا ايسه صاحب دار اوزر شه عین نکر اولور واللی به وارنجه (والقسامة على الملائة دون
 السكان وعند أبي يوسف على الجميع) قسامه ملائک اوزر شه در يعني دارک صاحب لری اوزر شه در بوجسه سکاني
 اوزر شه دکادر ابو حنیفه و امام محمد قتلنده و ابو يوسف قنده قسامه جله سزدن اوزر شه در (وهي على اهل الخط
 ولو بقي منهم واحد دون العشرين) قسامه اهل الخط اوزر شه در حين قنده امام بر شهي فتح ايدوب بين القاتلين
 نسبت ايلد کده نصيلری قسجين اولن ايجون خط جکمش اوله اهل خط انلر در اگر بر کسته دخی باقي ايسه
 قسامه انک اوزر شه در و مشترين اوزر شه دکادر ابو حنیفه حضرت نر نك فعلیه عصر نده اهل کوفه نك عادتني
 مشاهده ايلد بکی ايجوندر زير اهل کوفه نك تدبيری اهل خطه نك بنده اولوب تدبيره مشترينک اهل اولنر
 ايمش ابو يوسف بوکا اعتبار ايلد (وعنده على المشتري ايضا) ابو يوسف قنده مشترين اوزر شه در (وان لم
 يبق من اهل الخط احد فعلى المشتري) اهل خطدن بر احد باقي فالتمش ايسه بالاجماع مشترين اوزر شه در (وان
 بيعت دار ولم تقبض فعلى البائع وعندهما على المشتري) اگر بردار بيع امامت لری قبض ايلدين ايجنده
 بر قتل بولنسه باده عاقله سي اوزر شه در و امامين قنده مشترى اوزر شه در (وفي البيع بخيار على ذي اليد
 وعندهما على من يصير المالة) خيار ايليه شرط اولان بعده ديت ذي اليد عاقله سي اوزر شه در ابو حنیفه
 قنده و امامين قنده شول کسته نك اوزر شه در که ملائک ايجون مقر اوله (ولا تدري عاقله ذي اليد الا بحجة
 انما له) ذي اليد عاقله سي ديتی ویرلر لا يجت ايلد ویرلر که اول ذي اليد کدري ووشود شهادت ايلد (وان وجد
 في دار مشتركة سها ما تخلفه فالقسامة والدية على الرأس) اگر قتل سها لری مختلف بردار مشترکده بولنسه
 قسامه وديت رأس اوزر شه در نصيلر نك تفارقي اعتبار اولنر مثلا اوج کسته نك بنده مشترک اولوب برينک
 حصه سي نصف اولسه ویرينک حصه سي ثلث ویرينک حصه سي سدس اولسه نصيلره اعتبار اولنر (وان وجد
 في حصة فعلى من فيها من الملاحين والركاب) اگر قتل سفينه ده بولنسه قسامه وديت سفينه ده اولان ملاحين
 وركاب اوزر شه در وركاب ايسه ملاحيندن غیری اولان بوليدري در بوجله مالک وغیری برابر در (وان وجد
 في مسجد محله فعلى اهلها وان بين قريتين فعلى اقربهما) اگر قتل محله مجنده بولنسه اهل اوزر شه در اگر
 قتل ايکي قريه بيننده بولنسه قسامه وديت اقرب قريه نك اهل سي اوزر شه در (وان في سوق مملوك فعلى
 المالك) اگر قتل سوق مملوك بولنسه قسامه وديت مالکي اوزر شه در ابو حنیفه و امام محمد قتلنده (وعند أبي
 يوسف على السكان) ابو يوسف قنده سكان اوزر شه در (وفي غير المملوك كالشوارع على بيت المال) غير مملوك
 اولان اشواق شوارع يعني طريق اعظم کيدري بوند بولنن قتلک ديتی بيت المال اوزر شه در و زير القرم بالغنم
 ايلد بکی محققدر (وکذا ان وجد في المسجد الجامع) اگر قتل مسجد جامعده بولنسه ديت بيت المال اوزر شه در
 زير اسجد جامع عامه ايجوندر بر فرد مخصوص دکادر (وکذا ان وجد في السجن) اگر قتل زندانده بولنسه
 به ديتی بيت المال اوزر شه در ابو حنیفه و امام محمد قنده (وعند أبي يوسف على اهل السجن) ابو يوسف
 قنده قسامه وديت اهل سجن اوزر شه در (وان في بركة ليس بقرية ليس مع منها الصوت فهو هدر) اگر قتل

بر بریه ده و افسه که اول بریه نک قرینه اوله که اول قرینه دن صوت استماع اوله بومعه ده دم و درو
 (و کذا فی وسط الفرات) وسط فراتده بوشان قبیله حکمی دخی مرویدن مسئله کبیر (وان محتسبا بالنسب
 فعلی اقرب اقرب منه) و اگر قتل شاطی النهره محتسب بالنسب بولسه اقرب اولان قری اهل البی اوزرینه در
 زیر اخطا نکرانند در اندن سینه ایدر رودابه لری دخی اندن صوار و از انزه مخصوص اولش اولور (وان التی
 قوم بالنسب و غیره) و اهل الحله الان یعی ولیه علی اقوم او علی معین منهم قسقط عنهم) اگر
 بر قوم سیوف اید بحاربه ایلله لاندن فکرمه منکشف اوله ل حاصل معنی تفرق ایدوب موضع اجتماع لاندن
 بر قتل بولسه قسامه و دیتی اهل محله اوزرینه در اولامکره قتل و ایسی اول قوم اوزرینه دعوی ایلله پس
 ایدی بوقته برجه اهل محله دن قسامه و دیت ساقط اولور زیرا بوقته دعوی اهل محله نک براتی متضمن اولور
 (ولا یثبت علی القوم الا بحجة) قتل ذلك القوم اوزرینه ثابت اولور الا بحجة ایلله ثابت اولور بوجده دعوی ایلله
 حق ثابت اولور لکن اهل محله دن ساقط اولور زیرا اولینک قولی کند و نفسی اوزرینه حجت اولور (ولو وجد
 فی معسكر بارض غیر مملوکه فان فی خباء او فسطاط فعلی ربه و الا فعلی الاخر منه) اگر قتل ارض غیر مملوکه نک
 معسکر نده بولسه اگر خباء و یا فسطاط نده بولور و صاحب اوزرینه در و الا قتلده خباء و یا فسطاط نده
 صاحب قبیله اقرب ایلله انک اوزرینه در بقال عسکر الرجل فهو معسکر او اوضع معسکر بالفتح بولمعه
 مر اراض غیر مملوکه در خباء خیمه در صوف دن دوزلک در فسطاط ایلله خیمه عظیمه در حاصل کلام خباء کوچک
 خیمه در فسطاط ایلله بولمعه در (وان کا و اقد قائلو اعدوا فلاقسامه و لادیه) اگر عدو ایلله مقابل ایلله ل
 ویندرند قتل بولسه قسامه و دیت بوقته ظاهر دلالت ایدر که اول کسبه عدو نک قتلیدر و دیتی در و (وان
 الارض مملوکه فالعسکر کالسکات و القسامه علی المالك لا علیهم خلافا لابی یوسف) اگر عسکر نزول ایدر یکی
 ارض مملوکه ایلله پس ایدی عسکر مکان کبیر قسامه و دیت مالک اوزرینه در عسکر اوزرینه در کلد و ابو
 حنیفه و امام محمد قننده اما ابو یوسف خلاف ایدوب قسامه و دیت ملاک اوزرینه در دیشل (ومن جرح فی قبيلة
 ثم قتل الی اهلها ولم یزل ذافراش حتی مات فالقسامه علی القبيلة عند الامام و عند ابی یوسف لا شیء فیها) برکسبه
 بر قبیلدن مجروح اولسه اندن فکرمه اهلته قتل اولسه اما صاحب فراس اوله دن زائل اولسه و اول جرح دن
 فوت اولسه قسامه و دیت اول قبیله نک اوزرینه در امام اعظم قننده و ابو یوسف قننده برشی لازم کلز را
 قبیلده بولن مادون النفس در مادون النفسه ایلله قسامه و دیت بوقته (ولو جرح الجرح رجل فمات فی اهل
 فلا یحکم علی الرجل عند ابی یوسف) اگر مجروح ایلله بر رجل اولسه و اول رجل مجروح اهلته عسکر و
 واهل بالتمه فوت اولسه و رجل عامل اوزرینه ضمان لازم کلز را ابو یوسف قننده (وقی قیاس قول الامام یضمن)
 امام اعظم قیاسه و رجل حامل ضامن اولور زیرا انک ایدی محله منزله شده در و انک بدنده جرحها وجودی
 یعنی موجود اولسی محله ده جرحها وجودی کبیر (ولان رجلین کان فی بیت فوجد احدهما مذبوحا من
 الاخر دیت عند ابی یوسف خلافا لیمه) اگر تحقیق ایدی رجل بریده اولسه لایکسندن بریسی بوزار لغش بولسه
 مذبوح نک دیتی آخر ضامن اولور ابو یوسف قننده امام محمد ایچون خلاف وارد و انک قننده کند و نفسی قتل
 ایلک احتمالی ایلله ضامن اولور خصوصاً انک ایلله ضمان لازم کلز (ولو وجد مقتیل فی قریه لامرأة کررا لعلی علیها
 وندی عاقلها) اگر قتل بر خاوند قرینه شده بولسه خاوند اوزرینه عین منکر و اولور و خاوند عاقله سی دیتی
 و بر ابو حنیفه قننده قسامه نیت تمت ایچون و خاوند ایلله تمت محققه در (و عند ابی یوسف علی عاقلها
 القسامه ایضا) ابو یوسف قننده دیت کی قسامه دخی خاوند عاقله سی اوزرینه در زرافه قسامه اهل نصرت
 اوزرینه در خاوند ایلله اهل نصرت دن کادر صبی به مثابه اولدی (قال المتأخرون والمرأة تدخل فی العمل
 مع العاقله فی هذه المسئلة) متأخرون دیدلر که بومسئله ده خاوند تحمل قسامه به ادخال امام طحاوی نک
 آخبر ایدر و اصح اولان دخی بود و دخی شول بده که بنده سینه مسانرت ایلله ده دخی داخل اولور
 (ولو وجد فی ارض رجل و جنب قریه لیس صاحب الارض منها فهو علی صاحب الارض) اگر قریه نک باندن
 بر رجل ارضنده بر قتل بولسه صاحب ارض اول قرینه دن اولسه تحمل قسامه صاحب ارض اوزرینه در

لو کتاب ما قاتل احکامی بیانه در (فی جمع معقله و هی الدیة) معاقل فسخ میم و ضم قاف ایلله معقله نک جعد در که
 دیدر دیت عقل و معقله تسبیح سی سفک دمای منع ایلدی ایچون در عقل دخی بوندن در که صاحبی قبا یچون
 منع ایدر صحاحده عقل دیدر (والعاقله من یودیها) عاقله شول کسبه در که دیتی ادا ایلله (وهم اهل الدیوان
 ان کان القاتل منهم) عاقله اهل دیواندر اگر قاتل اهل دیواندن ایلله صاحب مغرب دیوان حریه در و ایلله
 دوا و دیتی تدوین ایدن حضرت عمر رضی الله عنده در و این دیکری اهل حبشک اسامیسی تحریر اولان دقتدر
 امام افغی قننده اهل دیوان قاتلک عیشی در روایت اولشدر که نبی علیه السلام عیشی اوزرینه حکم
 ایلدر و بعد فسخ بوقته زرافه شیت صله در بوقته برجه قارب دیتی ادا ایلله اولی در بزم ایچون دلیل حضرت عمر
 رضی الله عنه قضیه سیدر و قنا که دوا و دیتی تدوین ایلدی محضر صحابه ده دیتی اهل دیوان اوزرینه ایلدی بر فرد
 انکار ایللمکه اجاع اولدی بوا یسه فسخ دکلر بولکه معنی تقریر در بر عقل نصرت اوزرینه در حضرت عمر
 رضی الله عنه زمانه در تصاصر دیوان ایلله و لغین حضرت عمر رضی الله عنه دیتی اهل دیوانه ایلشدر (توخذ من
 عطایاهم فی ثلاث سنین) دیتی اهل دیوانک عطایا سندن وقت تضاد اوج سنه به دکن اخذ اولور بولله
 اولدیغی نبی علیه السلام دن مرویدر و عمر رضی الله عنده محکیم در زرافه عطایا دن المتی تحقیق در افغی قننده
 ایلله فی الحال واجب اولور (فان خرجت ثلث عطایا فی اقل او اکثر اخذ منها) اگر عطایا بولک ثلثی
 اوج سنه دن اقلده و یا خود اوج سنه دن اکثرده جقرمه جقان عطایا دن اخذ اولور (ومن لم یکن منهم فعاقلته
 قبیلته یؤخذ منهم فی ثلاث سنین من کل واحد ثلاثة دراهم او اربعة کل سنة درهم و ثلث لا یزید
 هو الاصح) اگر قاتل اهل دیوان دکل ایلله اهل عاقله می قبیله سیدر و قبیله سندن اوج سنه ده هر بزدن اوج
 درهم و یا خود درت درهم اخذ اولور بوقته برجه هر سنه ده بر درهم و یا خود بر درهم و ثلث درهم اولور زیاد الفز
 اصح اولان بودر زیرا تحقیق نک معنا سنیک رعایتی بودر (وقیل فی کل سنة ثلاثة دراهم او اربعة) دینلر بیکه
 هر سنه ده اوج درهم و یا خود درت درهم اخذ اولور بوقته برجه مأخوذ اولان اوج سنه ده طقوز درهم
 و یا خود اوان یکی درهم اولوب حد تحقیقندن جقمش اولور (فان لم تدفع القبيلة لذلك ضمن الیهم اقرب القبائل
 تسبیح علی ترتیب العصابات و القبائل کاحدهم) اگر قبیله دیت و بر مکه کفایت ایلوب قدر تری بویسه و یا خود
 قبیله می قبیل ایلله ترتیب عصابات اوزر نه تسبیح اقرب قبائل اول قبیله به ضم اولور و قاتل دخی انکرلر بر سیدر
 ادا اولان شیشده یعنی دیتی ادا ده قبیله ایلله دخلدر (وان کان ممن یتناصرون بالحرف او بالحلف فعاقلته اهل
 حرفته او حلقه) اگر قاتل حرف ایلله تناصر ایلدرن ایلله اول کسبه نک عاقله می اهل حرفتدر و یا خود اهل
 حلقیدر (حلف) کسر حاکسون لام ایلله بر قوم بر برینه تناصر ایلک ایچون عهد و عین ایلکدر مر ادا اولان ولای
 موالاتدر (وعاقله المعتق و مولی الموالاة مولاه و عاقلته) معتق عاقله می و دخی مولاه موالات عاقله می
 مولای سیدر و مولای سنک عاقله سیدر (وعاقله ولد الملاءنة عاقله امه) ولد ملا عنه نک عاقله می انا سنک عاقله سیدر
 (فان ادعاه الالب بعد ما عاقلوا عنه رجعوا علی عاقلته بما غرموا) اگر امک عاقله می دیتی و بر کد نصکره بابا ولد
 ملا عنه بی ادا ایلله امک عاقله می و بر دکاری غرام ایلله بابا نک عاقله می اوزرینه اوج سنه به دکن رجوع ایدر
 (و انما قتل اهل عاقله ما وجب بنفس القتل ولا تعقل جناية عم ولا جناية عبد ولا مارم یصلح الاعتراف الا
 ان یصد قوه ولا اقل من نصف عشر الدیة بل ذلك علی الجانی) عاقلک دیت و بر دیتی نفس قتل ایلله واجب اولان
 شیدر که اول خطا ایلله واجب اوله و یا خود شبه عمد و یا خود تسبیح ایلله واجب اوله جنایت عمدی و بر زرافه جنایت
 عمدی دخی و بر مزل و صلح اعتراف ایلله لازم اولانی دخی و بر مزل الامکره عاقله می اعترافی تصدیق ایلله ل
 بوقته برجه دیت اوزر نه واجب اولور و دیتک عشر سنک نصف دن اقلنی دخی و بر مزل لکه جانی اوزر نه در زرافه
 نبی علیه السلام نک (لا تعقل العوقل عمدا ولا عبدا ولا صلبا ولا اعترافا ولا مادون ارش الموضحة العواقل قول
 شریقی واقع اولشدر (ولا یدخل النساء و الصبیان فی العقل) نسا و صبیان عقلمه داخل اولور زیرا حضرت عمر
 رضی الله عنه لا تعقل مع العاقل صبی و لامرأة یوم مشلدر اهل نصرت اوزر نه عاقلک واجب اولسی مراقبه بی
 ترک ایلله کادر ایچوندر ناس ایلله صبیان و نسا ایلله تناصر ایلله کدیری خود محققدر اول اجلدن انکرلر اوزر نه واجب
 کادر (ولا یعقل مسلم عن کافر ولا بالعکس) مسلم کافر دن و عکس بیکه کافر مسلم عاقل ایلر یعنی دیت و بر مزل

زیرا عدم تناقض محقق در (و بعضی کافر عن الکافر وان اختلافه ان لم تکن العدایة بین الملتین ظاهرة کالم ودمع
النصارى) کافر کافردن عقل اید را کملتاری مختلف دخی اولورسه زبرا (الکفر کلمه واحدة) اید یکی محقق را ک
اختلاف اولان ملتین بنده عداوة ظاهره یوغیسه یو دایه نصاری کبی یونلک بنده عداوة ظاهره واردر
یونلر برینه عاقله اولین (وان لم یکن لدی عاقله قالدیه فی ماله فی ثلاث سنین) اگر ذمیه نک عاقله می یوغیسه یس
ایدی دیت قضا اولندی بی کوندن اوج منه به دسکین مالندندر (والمسلم یعقل عنه بیت المال) اگر مسلمک
عاقله می یوغیسه اندن بیت المال عقل ایدر زبرا دیتک وجوبی نصرت اعتباریه دروجاعت مسلمین ایسه برینه
تساوی ایدر (وقیل کاندی) دیناریه که مسلم دخی ذی کیدر مالندن دیت ویرمکده یونلک دخی اوج منه به دسکین
مالندن ویرمکده اوج منه حسابی قضا اولندی بی کوندن حساب اولنور (وان جنى حر على عبد خطا فعلى
العاقلة) اگر حر عید اوزر نه خطا جنایت ایسه دیت حرک عاقله می اوزر نه در

کتاب الوصایا

کتاب وصیت احکامی بیاره در وصیت مصدره غنائسه اسرار اندنصکره موسی به که وصیت اولسان
شیدرا کاتسجه اولندی کاهی وصیت لام ایله استعمال اولنور اوصی فلان فلان بکذا یعنی ملکه له به دموته
کبی وکاهی ایله استعمال اولنور اوصی فلان فلان جهه وصیاله یصرف فی ماله ولطفاله بعد موته کبی
(الوصیه قلیل مضاف الی ما بعد الموت) شرعه وصیت غلیکدر ایله غلیک که به دالموت اولان شیشه مضافدر
وصیتک شرطی چوقدر جهه در بشرطی موسی به که وصیت اولنور شیدر بعد الموت الموسی غلیک قابل شئی
اوله ویرشرطی غلیک اهل اولقدر صبی وعبدا وصیتی صحیحه دکدر ویرشرطی دخی مستغرق بالذین اولمقدر
ویرشرطی دخی نلندن زیاده اولمقدر ویرشرطی دخی موسی له وارث اولوب اجنبی اولق کرکدر اکر وارثه
وصیت اولورسه مکرکه سارورنه نک اجازتی ایله اولور ویرشرطی دخی قائل اولیه ویرشرطی دخی موسی له
حق وجود اوله (دهی مستحب) دون شئت ان کانت اوروته اغنیاء او یستغنیون بانصبا هم والا ترکمهم
احب) وصیت ثلث مالدن مادونده مستحیدر اکر وروته اغنیاء ایسه لریا خود نصیلندن استغنا ایدر لسه
اکر وروته اغنیاء اولوب ویا خود نصیلندن استغنا ایلر ایسه وصیتی ترک ایلک اجدو وصیتک مستحب
اولسی یقن اوزر نه الله مستحق اولور حق واریسه زکاة وصیام و حج و صلاة کبی اولوقت وصیت واجب در
ونی علیه السلام ثلث مال وصیتی کثیره در سیر مشلدر علی رضی الله عنه دن روایت اولمشدر که نبی علیه
السلام یور مشلدر که (لان اوصی بال خمس احب الی من ان اوصی بالربع ولان اوصی بالربع احب الی من
ان اوصی بالثلث) زیرا خمس ور بعده اقربا ایچون صله واردر مالثلث تامده صلح یوقدر ونبی علیه السلام (افضل
الصدقة علی ذی الرحم الکثیر) یور مشلدر (ولا تصع بما راده علی الثلث) ثلث اوزر نه زیاده اولان وصیت
صحیحه اولر سعد بن وقاص رضی الله عنه روایت ایدر که مزاجم حوش اولوب وجع مشند اولغین نبی علیه
السلام نبی عباد به کادی نبی علیه السلامه دیدم که یارسول الله عالم زیاده مکدر در و مال وافر در وروته دن
انجق بر قزم واردر مالک ثلثانی وصیت ایلک مر ادم در دیدم که (لا یورد یلر ایدی نصفی تصدق ایلیم
دیدم که نه (لا) یورد یلر ایدی ثلثی تصدق ایلیم دیدم که نه (والثلث کثیر) یور مشلدر (ولاله الله مباشرة)
وصیت مباشرة قائل ایچون صحیح دکدر زبرا نبی صلی الله علیه وسلم (لا وصیه لقاتل) یور مشلدر یو حدیث
شریفک اطلاق کرکد اکر خطا اولنه متناوله را ما مباشرت فقولی قتل بالتسبییدن احترام در زبرا تسبیب ایله
قتل وصیتک محتمه مانع اولر و تسبیب ایله قتل حقیقه قتل دکدر (ولا وارثه الا باجازه الورثة) ووارثی ایچون
دخی وصیت صحیحه دکدر الا مکرکه وروته نک اجازتی ایله اوله (وتصح بالثلث للاجنبی وان لم یجزوا) ثلث مالندن
اجنبی ایچون وصیت صحیحه اولور اکر وروته اجازت ویرمکده ده (وتصح من المسلم للذی وبالعکس) مسلمک
ذی ایچون وصیتی صحیحه اولور و عکس دخی صحیح اولور معنی ذی مسلم ایچون وصیت ایسه صحیح اولور (وتصح
للعمل ویه ان کان ینهما وین ولادته اقل من سنة اشهر) فلانک حل ایچون یوقدر در هم وصیت ایسه صحیح
وقلان جاریه نک حلی فلان ایچون وصیت ایله ده صحیح اولور به فرستد عسای یور در اول حلیت ولادن
ینی وصیت بیبی الی ایدن اقل اولورسه صحیح اولر (ولا تصع الهبة) حل ایچون هبه صحیحه دکدر ویرا هبه نک

شرطی قبول وقبضدر جنیده ایسه یو متصور دکدر (وان اوصی بامته دونه تحت الوصیه والاستثناء) اگر
حلیت امی وصیت ایدوب حلیت وصیت ایله ام افراد اولنسه صحیح اولور زبرا حل لفظ اسم جاریه به مشناول اولر
اطلاق ایله تبعاً متناول اولور یقن وصیت ایله ام افراد اولنسه صحیح اولور حل دخی وصیتیه افراد اولنسه اولدی
جائز وایدی استثنائی دخی جائز در وهر شیکه اوزر نه عقد ایدر ای جائز اوله عقد دن اخراجی دخی جائز اولور
(ولا بد فی الوصیه من القبول) وصیتیه قبولدن لابد در یعنی قبول لازمدر (ویرمکده بعد موت الموسی ولا اعتبار
بالرد والقبول فی حیاته) قبول موسیتک موتند نصکره معتبر اولور یوغیسه موسیتک حیاتنده رد وقبوله
اعتبار یوقدر مثلاً برکنسه خاوتنه انت طالتی غدا علی درهم دیسه یارندن اول خاوتنک رد وقبولی باطلدر (وبه
غلت الان عوت الموسی له بعد موت الموسی قبل القبول فانه یملکها او تصیر لورثته) قبول ایله وصیت ایدر یکی
شیکه مالک اولور زبرا وصیت ملک جدیدی اثبات یوقدر برجه بلا اختیار غیر ایچون اثبات ملکه قاذر دکدر
الا مکرکه موسی له موسید نصکره قبل القبول فوت اولش اوله زبرا موسی له وصیته مالک اولور و موسی به
موسی لهک وصیتی ایچون اولش اولور زبرا وصیت موسی طرفندن موسی ایله تمام اولدی فصح لاحق اولر موسی
لهک ملکنه داخل اولیچ وروته مسنه انتقال ایدر قیاس یوایدی که وصیت باطله اوله اما استحصا نا صحیح اولدی
(ولا تصع من صبی ولا مکاتب وان ترک وفاه) صیتک وصیتی و مکاتبک وصیتی صحیح دکدر اکر مکاتب وفاتر
اولنسر ایسه ده عبد کاتب ایله سیدک ملکندن حقمز مادامکه بدلی ادا ایلیمه یوقدر برجه تبرعاً جائز دکدر
(والوصیه مؤخره عن الذین) وصیت دینندن مؤخره در زبرا ذینک اداسی فرضدر وصیت ایسه تبرعدر (فلا تصع
عن یحیط دینه بماله الا ان یرثه الفرماء) وصیت دینندن مؤخر اولغین دینی جمیع ملکی اطاله ایدن کسینه نک
وصیتی صحیحه اولر الا مکرکه غرمای تبرته ایلیمه لریو ته برجه مانع زائل اولمقله وصیت صحیحه اولور (والله وصی
ان یرجع فی وصیتیه قولاً وفعلاً یقطع حق المالك فی الغصب او یرزبل ملک کاتسج والهبة) موسی ایچون وصیتیه
قولاً وفعلاً رجوع ایلک واردر قولاً دیدی رجعت عن وصی دینک کبی وفعلاً قولی موسی به ده بر شئی اشلر که
رجوعه دلالت ایدر و یقطع قولی ایله نفس ایدوب و یقطع فعلاً قولنک صقی اوله معنی یوکه فعلاً غصب در معنی
مقصوده حق مالکی قطع ایلیمه مثلاً مغضوب اولان یوب اولوب انی قطع کبی یوایکیسی ملکی ازاله ایدر ایدر
یقن موسی وصیت ایلک کد نصکره حق قطع ایدر و ملکی ازاله ایدر شئی اشلر رجوعه دلالت
ایدر یونلک فعلی قول مقامته قائم اولور (وان استمراد ارجع بعد ذلك او یوجب فی الموسی به زیاده لا یمکن
التسليم الا بها کات السویق والبناء فی الدار والحشو بالقطن) اگر موسی وصیت ایلدی یکی شئی بیع
ایلک کد نصکره اشرا ایدر سه ده ویا خود بیع و هبه ایلک کد نصکره رجوع ایدر سه ویا خود موسی به ده بر زیاده
نک ایجاب ایلیمه که تسلیمی ممکن اولوب الا اول زیاده لک ایله ممکن اوله (مثلاً) سو یق وصیت ایلش بعده باغ
ایله لک ایلش بر دار وصیت ایلش بعده ایچنده شا ایلش ونبه وصیت ایلش قفتان ایچته طولدر مش ایدر
موسی به ده یوقدر زیاده موجود تسلیمی ممکن دکدر زبرا غیر شئی ایله مختلط اولدی رجوعه دلالت ایدر
(وقطع النوب وذبح النساء رجوع) قطع نوب وذبح شاة رجوعدر (مثلاً) بر نوب ویر شاة وصیت ایلش بعده
نوبی قطع ایلش و شاتی یوغا زلش یوقدر استهلا کدر وصیت باطله اولوب رجوع ایلش اولور (والجود لیس رجوع
عند محمد) وصیتی انکوار ایلک امام محمد قننده رجوع دکدر زبرا رجوع ماضیده اولان شئی اثبات و حاله
اولانی نقیدر وجود ایسه ماضی و حاله اولانی نقیدر بس ایدر ماضی مانع نلنده تنافی واردر یو اجدندر که نکاحی انکار
ایله فرقت واقع اولر (خلا قلابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف واردر انک قننده انکار رجوعدر (ولا قوله
اخرت الوصیه) اگر موسی به دینسه که اخر الوصیه اولدی اخر الوصیه دینسه رجوع اولر زبرا تأخیر اسقاط
دکدر (اما) ترک اسقاط در مثلاً دین مدیونه ترک لک دینسه ابرار را اما اخرت ایدر ابرار اولر (اوکل وصیه
اوصیت بها فلان فی حرام) ویا خود هر وصیتی که فلان ایچون ایلش ایدم اول وصیت حرامدر دینسه
وصیتدن رجوع دکدر زبرا وصف حرمت اصل بقسامتی مقتضیدر یوقدر برجه رجوع متحقق اولر (اما) فی
باطله دینسه یو کلام رجوع اولور زبرا باطل ذامب شیدر لا اصل له قیلندر (ولو قال ما اوصیت به فلان
فرجوع الا ان یكون فلان الشافی میتاً) اگر موسی دینسه شول شیکه فلان ایچون یعنی زید ایچون وصیت

ایکسندم اول شی فلان ایچوندر یعنی عمر ایچوندر و کلام و میتدن رجوعدر زیر ابولفظ قطع حرکت و فلان
ثانی ایچون تخصیصه دلیدر فلان اولدن رجوعی مقتضیدر الامکر که فلان ثانی میت اوله بوجه اوله
وصیت صحیحیه اولوب رجوع اولز (و نه ظل هیه المریض و وصیت لاجنبیه نکه هابهدها) هر بصلک اجنبیه
خاتونه هیه سی و وصیتی باطل اولور اوله اجنبیه خاتونه که هیه و وصیتد نصکره نکاح ایلمددر (و کذا اقراره
و وصیت و هیه لایه الکافر الرقیق ان اسلم او عتق بعد ذلک) موصیتک کافر او غلنه و عیدینه اقراری و وصیتی
و هیه سی باطلدرا اقرار وصیت و هیه نصکره اسلامه که و عید ازاد اوله (مثلا) برکسته برکافر او غلنه
و یا خود عیدینه برشی اقرار ایلمه و یا خود برشی وصیت ایلمه و یا خود برشی هیه ایلمه بوند نصکره کافر اولان
او غلن اسلامه کلوب و عید ازاد اوله اوجی دخی باطل اولور اقرارینک باطل اولسی سبب ادر که دینویدر وقت
اقرارده قائم ایدی تحت ایشاری موجبدر اول اجلدن تحت اعتباری ایلمه اقرار دخی و صایایه ملحق اولدی
و وصیت و هیه نکه بطلان و نزل اعتباری حال موده در بایسه حال موده وارث بولندی ایکسی دخی باطل
اولدی (و هیه المقعد و المفلوج و الاشل و المسلول من کل ماله ان طال و لم یحکم مونه منه و الا فین ثلثه) مقعد
و مفلوج و اشک و مسلول هیه سی کلی مالنددر اگر مدتی اوز اوزرسه و اگر موفی بومر ضارک هر برندن
خوف اولز ایسه و اگر مدت طویله اولوب بومر ضارکدن موفی خوف اولنور ایسه هیه سی ثلث مالندن
معتبر در مقعد شول کسسته در که ایاق اوزرنده کز که قادر اولیه مفلوج شول کسسته در که نصف بدنی عاده
حرکت اراده دن قائم در اشل شول کسسته در که بدنه ارعاش یعنی رعنه و حرکت اوله مسلول شول کسسته
در که انده علت مل اوله مل ایسه ای جکرده برتر حد و نولدر اض مزمنه در

باب الوصیه بثلث المال

بواب ثلث ماله و موصیتک احکامی یاتده در (و لادسی لکل من اثنین ثلث ماله و لم یجز وارثه قسم الثلث بینما
نصفین) اگر برکسته ایک کسسته ثلث هریری ایچون ثلث مانی وصیت ایلمه و وارثی اجازت و برسه موصیتک
ثلث مانی نصفین اوزره ایکسی بیننده تقسیم اولنور براسب احتیفا در برابر اولور (و لولا حدهما بثلثه
و لولا خیر سدس قسم اثلاثا) اگر بررجل ایکسند برسی ایچون ثلث مانی و آخر ایچون سدس مانی وصیت
ایلمه و ورنه اجازت و برسه موصیتک ثلث مانی ایکسی بیننده اثلاثا تقسیم اولنور بالاجماع (و لولا حدهما
بثلثه و لولا خیر بثلثیه او بنصفه او بکله بنصف الثلث بینما) اگر اول ایک کسسته ثلث بری ایچون ثلث مانی و آخر
ایچون مالیک ایک ثلثی وصیت ایلمه یا خود نصفی و یا کلی مانی وصیت ایلمه امام اعظم قنده ثلث مال
ایکسی بیننده مناصفه اولور بر اثلث ماله زیاده ایلمه وصیت و ورنه اجازت و برمد کده باطلددر (و عدهما بثلث
فی الاول و یخصی خسین و ثلاثة اخیاس فی اثنان و ربع فی الثالث) امامین قنده ثلث مال وصیت اولده که
ثلثین وصیت اولش ایدی اوج حصه اولوب برسه می ثلث وصیت اولده و بریلور و یکی مهمی ثلثین وصیت
اولده و بریلور وصیت ثانی که نصف وصیت اولنور سیدی بوضو ورنه ثلث مال اخیاسا تقسیم اولنور و یکی خسی
صاحب ثلثه اوج خسی صاحب نصف ایچون و بریلور ورنه ثلثه که آخره کلی مانی وصیت ایلمه سیدی ثلث
مال ارباع تقسیم اولنور صاحب ثلثه ربی و بریلور صاحب کله اوج ربی و بریلور (و لایضرب الموصی له بالزائد
علی الثلث عند الامام الا فی المحایاة و الیه و الیها و الیها) موصی له ایچون ثلث اوزرنده زیاده ایلمه ضرب
بوقدر او حقیقه قنده صاحب مغرب دیمدر که قها دیمدر در (فلان یضرب بالثلث ای یا خدمه شیئا
کانه قال لا یجعل الوصیة للموصی له شیئا فیه و لایعطیه) بوحظه ضرب اصطلاح حایده اولان ضربدر
و بونده ضرب جعل معناه در صاحب مغرب بیان ایلدی اوزره الا محایایده زیاده ایلمه ضرب اولنور یعنی
ثلثدن زیاده اخذ اولنور مثلا صورده مسئله برکسته ثلث ایک عیدی اولوب برنک قیتی یک یوزدرهم اولوب
و برنک قیتی التیوزدرهم اولوب و ایل کسسته وصیت ایلمه که عیدک برنی یوزدرهم و برنی دخی عرویه یوز
درهمه بیع ایلمه لزیده یک درهم و عرویه بشیوزدرهم محایایه حاصل اولدی اگر ایک عیددن غیر برشی اوله
ورنه اجازت و برسه (و عدهما بثلثه) ارباع اولوب اثلاثا تقسیم ارا و و عدهما بثلثه صورت مسئله سی بودر که
برکسته ثلث ایک عیدی اولوب برنک قیتی یک درهم و برنک قیتی ایک یک درهم اوله اول کسسته عیدینک

ایکسند دخی عتقه وصیت ایلمه عتقی صحیح اولور اما و ایکسندن غیر مانی اولسه و ورنه دخی اجازت
و برسه لایکسی دخی ثلث مالندن معتق اولور (مثلا) ایک کسسته یک درهم قیتی اولان عیدک اوجیوز اولور
اوج درهم قیتی معتق اولوب باقی سی سی ایدر در اهرام هر سه لیدی یک مطلقه دیمدر و ورنه ثلث و نصف و و کذا
مشابه برشی ذکر اولنیه صورت مسئله برکسته ایک یک درهم و بر آخره دخی ایک یک درهم وصیت ایلمه
و ورنه اجازت و برسه لایکسی دخی ثلث مالندن معتق اولور و ورنه دخی مانی اولنور و ورنه دخی مانی
اعتبار اولنور حضرت امامک با و اوج صورته آخر صورت اوله فرقنک و ورنه دخی ثلث و نصف و ورنه دخی
و بونده مشابه ثلث اولنور زیاده اوله شرع بر یف ثلث اوزرنده زیاده اولان وصیتی باطل ایدر و دخی
لغو اولوب حق ضریده اعتبار اولنور اما عیارتده وصیتی مبطل شی اولسه مثلا برکسته بررجله الی درهم
وصیت ایلمه اتفاق یوزدرهم مانی اوله وصیت بالکلیه باطلد کدر و کدر که اول کسسته ثلث مانی یوزدرهم دن
زیاده اوله بوضو وصیت حق ضریده معتبره اوله (و نه ظل الوصیه بنصب ایلمه) برکسته او غلنک نصیبی آخره وصیت
ایلمه باطل اولور زیرا حق سبحانه و تعالی نیک فرض ایلدی یکی شیئی تغییر ایلش اولور (و نه بصلک نصیب ایلمه)
او غلنک نصیبی مانی ایلمه وصیت ایلمه صحیح اولور زیرا مانع بوقدر شینک مانی اول شینک غیریدر (فلو کان له اشیان
فما موصی له اثلث) اگر وصیت ایدن کسسته ثلث او غلی ایک اولسه موصی له ایچون ثلث واردر (و ان ثلاثة فالربع)
موصیتک او غلی اوج ایسه مثل نصیب ایلمه عبارت ایلمه اولان موصی له ایچون ربع واردر (و ان اوصی بجزء
من ماله فالتعین الی الورثة) اگر موصی مالندن برشی وصیت ایلمه تعیین ورنه نیکددر و ورنه دخی یوزدر که
مراد یکز مقیاری و برنک زیر اربع و یوزدر و لایق و کسسته متناوب اولور و وصیت جمالت ایلمه متع اولور و ورنه برجه
ورنه موصیتک قائم مقامی اولور (و ان بسهم فالسدس) اگر مالندن برسه می وصیت ایلمه موصی له ایچون
سدس واردر بر اعراف متقدمینده سهم سدسه اطلاق اولنور (و عدهما بثلث نصیب ایدهم الا ان یزید
علی الثلث و لا اجازة) امامین قنده ورنه ثلث برنک نصیبی ثلثدر الامکر که ورنه ثلث نصیبی ثلثدن زیاده اوله
و ورنه اجازت و برسه لایکسی دخی ارباعی اوله موصی له نصف مال و برنک ثلثی و بریلور زیرا اجازة الوارث وصیت
ثلث اوزرنده زیاده اولز (فلو اهدیا فی عرفهم و فی عرفنا النهم کالجزء) دیدلر که سهمدن اراده سدس ایلمه
متقدمینک عرفنده و برنک عرفنده سهم بر کیددر (و ان اوصی له بسدس ماله ثم ماله و اجازة اثلث) اگر فلان
ایچون سدس مانی وصیت ایلمه و ورنه اجازت و برسه لایکسی دخی موصی له ایچون ثلث واردر و سدس ثلثه داخل اولور
(و ان بسدس ثم بسدس فله السدس مواء تعید المجلس و اختلف) اگر موصی سدس مانی فلان ایچون وصیت
ایدوب اید نصکره نه سدس مانی وصیت ایلمه موصی له ایچون سدس واردر کرک مجلس مقعد اولسون کرک
مختلف اولسون بر ایدر و بوحظه سدس ماله مضاف الی غلنه ثلث معرفه نیم معرفه اعاده اوله ثانی عین اولدر
ابن عباس رشی الله عنهما حق سبحانه و تعالی نیک (فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا) قول شریقنده
عسر اول عسر ثانی و دو یوزدر و بریلور و اوله اوله بر عسر ایک برسه غالب اولز (و لولا ثلث دراهمه او غلنه او ثیابه
و هی من جنس واحد فله الثلثان فله الباقی ان خرج من الثلث) اگر موصی دراهمک ثلثی و یا خود
غلتک ثلثی و یا خود ثیابک ثلثی وصیت ایلمه حالبو که اول ثیاب جنس واحد اوله و ثانی هلاله اوله
باقی فلان موصی له ایچوندر اگر باقی ثلثدن جقارسه مثلا موصیتک اوج یک درهمی اوله ثلثی وصیت
ایلمه اند نصکره ایک یک درهمی هلاله اوله باقی فلان یک درهمک جمله سی موصی له ایچوندر امام زفر
قنده موصی له ایچوندر ثلث مانی واردر زیرا مالک اولان و باقی فلان ماله ورنه موصی له مشترک در مال
مشترک هلاله ایک سه شرکت اوزرنده در (و کذا کل مکمل و سوزن) نه هر مکمل و ورنه موصی له مشترک در مال
مسئله کیددر (و ان بثلث ثیابه و هی متفاوتة فله الثلثان فله الثلث مانی) اگر ثیابک ثلثی وصیت ایلمه و اول
ثیاب متفاوت اوله و ثلثی هلاله اوله موصی له ایچون ثلث مانی واردر زیرا ثیاب متفاوت اوجی جنس
واحد اولمش اولور (و ان بثلث عید فکذلک) اگر عیدک ثلثی وصیت ایلمه و ثانی هلاله اوله کذلک
موصی له ایچون ثلث مانی واردر او حقیقه قنده (و عدهما کل الباقی) امامین قنده باقی یک جمله سی
موصی ایچوندر ارباعه صورت ظاهرده متفاوت ایلمه ده اما حقیقه جفس واحددر (و قیل و ان یافان)

ویندیکه امام بن ابوحنیفه حضرت تری ایه مالک مینداند اولوب وموصی له ایچون ثلث مابق اولاند
مواقه در (والد و اب کالعبید) دو اب خلافا اتفاقا عبیدر کیدر (وان اوصی بالف وله عین و دین فیه عین ان
خرجت من ثلث العین والادفع ثلث العین و ثلث ما یستوفی من الدین حتی یمت) اگر موصی هر کس نه ایچون یکن
درهم وصیت ایله و حال بوکه موصی ایچون عین و غیره اوز زنده دین اراسه اول وصیت عیندن در اوصیت
ایباریکی شی عینک ثلثدن چقارسه اگر چقما زسه عینک ثلثی و بدین تحصیل ممکن اولانک ثلثی موصی لهه
دفع اولنور حتی یکن درهم تمام اولنج (وان اوصی بالثلث زید و عمرو واحد هما میت فکاه للعی) برکته ثلث
مالی زید و عمرو ایچون وصیت ایله حال بوکه ایکدن سندن بری میت اواسه وصیتک کلیسی حی ایچون در موصی
کرک مو تنی بلسون کرک بلسون برادر زیرامیت وصیت اهل دکادر حی اولان من احم اولمز (وان قال بین زید
وعمر و انصف للعی) اگر حین وصیتده ثلث مال زید ایه عمر ویتده اولسون دسه واحد هما میت بولسه ثلثک
نصفی حی ایچون در زیر قطع مقضی در که ثلث مال ایکسینک یته ده نصفین اوله (وان اوصی بثلث ماله و لا مال له
فاکتب فیه ثلث ماله عند الموت) اگر برکته بر وجه ثلث مالی وصیت ایله حال بوکه حین وصیتده مالی
ولسه وصیتده نکره مال کسب ایله عند الموت ثلث مالی موصی له ایچون در زیر اوصیت عقد اختلاف در
موت نکره به مضاف در پس ایدی بعد الموت حکمی ثابت اولور مالک وجود نک شرطی عند الموت در بوخه
قبل الموت دکادر (وان بثلث غنمه و لا غنم له او کان فیه ثلث قبل موته بطلت وان استفاد غنما ثم مات صحیح فی الصحیح)
اگر برکته بر وجه غنمک ثلثی وصیت ایله حال بوکه حین وصیتده غنی اولسه و یا خود غنی اولسه موصی نک
سوتدن اول هلاک اولسه وصیت باطله اولور اگر حین وصیتده غنی اولوب مکره غنم استفاده ایله و بعد
فوت اولسه اصح روایه وصیت صحیح اولور مصنفک فی الصحیح قولی بعض مشایخک قولندن احتراز در بعض
مشایخک قولنده وصیت باطله در زیر اوصیتی مال خاصیه اضافت ایلدی بوقدر برجه تعیین منزله شده اولدی
اماضیه ابوالثب بوقول صحیح دکادر پیش زیر اوصیتی بغیر غنم مرسله اضافت ایلدی بوقدر برجه ثلث مالنه
اضافت ایلش اولدی کذا فی الغنایه (وان اوصی بنصفه من ماله و لا نصابه فیه قیتم) اگر برکته بر وجه کند
مال من رشاء وصیت ایله حال بوکه موصی ثلث شان اراسه موصی له ایچون شان تینی وار در زیر مال
مضان قیغه له معلوم اولدیکه وصیتدن مرادی شانک مالیته در ایدی قیمتی و بریلور (وسطن لو بنشاه من غنمه
ولا غنم له) وصیت بالماله اولور اگر غنم دن رشاء وصیت ایله حال بوکه غنی اولسه (وان اوصی بثلث ماله
لامهات اولاده و من هن ثلاث و لا تقراه و ما کین فاهن ثلاثة اشخاص و لکل فریق خمس) برکته ثلث مالی
امهات اولادی ایچون وصیت ایله و امهات اولاد اوج کسسه اوله (وامهات اولاده فقرا و ما کینی اشترک
یذوب مثلثت مال امهات اولاده و فقرا و ما کینه و بریلور ابوحنیفه و ابو یوسف قسند ثلث مال بش بولور
فقرا و عند محمد ثلثه اشباعه و لکل فریق سبعان) امام محمد قسند ثلث مالی ایدی حصه اولوب اوج حصه سی
امهات اولاده و ابکی حصه سی فقرا و ابکی حصه سی ما کینه و بریلور امام محمد جمعی اعتبار ایدر زیر امذکور
اولان نظجه در و اقل جمع ایسه ایکدیر بوقدر برجه هر فریق ایکی حصه و بریلور ابوحنیفه و ابو یوسف قسند
دلیل اقل لام ایه محلی اولان بعدن مراد چند رجس ایسه ادنی به متساول اولور که احتمالی ایه انف لام ایه
اولان مفرد محلی کبی زیر ابوایکسی ایه جنس مراد اولنور بجن معهود اولسه ته کیم حق سبحانه و تعالی نن
و ایضا نن ... من بعد محلی آخره و بعدا من الماکل نن من قول شریک زنده واقع اولاند بر پس ایدی
ادنی متعین اولور که اول واحد در اوده کل معتذر اولور بوقدر برجه هر فریق واحد متساول اولوب سهام بش اولور
اوج انهات اولاده بری فقرا و بریق و بری ما کین فریق و بریلور (وان اوصی بثلث ماله لا یذ و لا فقرا
فیه نصفه و لم نصفه) اگر ثلث مالی زید و فقرا ایچون وصیت ایله ثلث مالک نصفی زید ایچون و نصفی فقرا
ایچون در ابوحنیفه و ابو یوسف قسند (و عند محمد ثلثه و لم نصابه) امام محمد قسند زید ایچون ثلث و فقرا ایچون
ثلث در اب اول واحد در اوده کل معتذر اولور بوقدر برجه هر فریق واحد متساول اولوب سهام بش اولور
زدرهم و عمرو و زدرهم وصیت ایله اندن نکره بکره سی ایکه نه شریک ایلدرم دسه پس ایدی بکره ایچون
ما تهن هر شریک ثلثی وار در اولی عامه زید و حین عمر و ملکر نصف مال کل منما (اگر زید و زدرهم و عمرو

الی دوم وصیت ایله ویکری ایکسینه شریک ایسه بکرایجون ایکسینک من برندن نصف واردر بونده
 اشتراک اعتباری ممکن دکلدر اقتضایلدکه مفهوم اشتراک الیه عمل اولته حتی یوزدرهک نصفی زید ایجون ونصنی
 بکرایجون اوله والی درهمک نصفی عروایجون ونصنی بکرایجون اوله (وان قال فلان علی دین صدقه فانه
 یصدق الی الثالث) اگر موسی ورته سه فلان کسینه نلایم اوزر مده دنی واردر من اولای تصدیق ایلت دیسه
 داین نلایم تصدیق اولتور قیاس یوایدکه تصدیق اولغیه زراموسی نل ورته یه مدعی بی بغیرینه تصدیق ایلت
 دیو امر ایلمی خلاف حکم شرعیدر علی دین فلان دیمک مجبور اول قراردر یونک صحتی یانه موقوفدر اول ایسه
 موفی ایله فوت اولدی اما احتسابا صحیحدر (فان ارضی مع ذلک بوصایا عزل ثلث اهلها وثلاث للورثة) اگر موسی
 فلانک بنم اوزر مده دنی واردر دیو اقراری ایله نیجه وصایا دنی وصیت ایله مال موسینک ثلثی اصحاب وصایا
 ایجون عزل اولتور نلایم ورته ایجون عزل اولتور (بقدر اکل صدقه ما شتم فی واحد اصحاب الوصایا ثلث
 ما اقر واه والورثة ثلثی ما اقر واه ویمختلف کل علی العلم بدعوی الزیاده علی ما اقر واه) لکن اصحاب وصایا یه
 ورته یه دانی تصدیق ایلت دیلدیکه کز مقداره دینلور مثلاً اصحاب وصایا یوزدرم اقرار ایله اقرار
 ایلدکری شینک ثلثی ایله اخذ اولتور لر یعنی یوزدرهک دانی ایجون ویریلوروا کرورته اوچ یوزدرم اقرار
 ایله اقرار ایلدکری شینک ثلثانی اخذ اولتور لر یعنی ایک یوزدرم دانی ایجون ویریلوروصایا دن
 ورتمدن هر بری اقرار ایلدکری شینک اوزر سه زیاده ایله دعوی ایلدکنده علمای اولدقلر نه تخلف اولتور لر
 مثلاً اصحاب وصایا یوزدرم اقرار ایلدیلر ورته اوچ یوزدرم اقرار ایلدیلر موسی نل اقراری بونده زیاده
 اولدیغنه علمای اولدقلر نه عین ویریلور (وان اوصی بعین وارثه ولا جنبی فلا جنبی نصفها ولاثنی لا وارث) اگر
 موسی برعینی وارثی واجنبی ایجون وصیت ایله اول عینک نصی اجنبی ایچوندر ولورث ایجون برثنی یوقدر
 (وان اوصی لكل من ثلاثة ثوب وهي متفارقة فضاغ ثوب ولیدر ایاها والورثة تقول لكل هلك حقک بطلت
 الوصیه فان سلوا ما بقی فلذی الحیدی ثلثا جیدها ولذی الردی ثلثا ردیها ولذی الوسط ثلث کل منها) اگر کسینه
 اوج کسینه نل هر برینه برنوب وصیت ایله مال یوکه لفظ ثوب دال اولدیغی ثیاب برندن متفارق اولسه یعنی
 جید ووسط وردی اولسه وادل ثیابدن برنوب ضایع اولسه وبلنه که ضایع اولان قنغیسیدر ورته دن
 هر بری برنه شینک حقک هلاک اولدی دیسه لر وصیت باطله اولور زرامستحق اولان مجبور ولدن جهالت صحته
 قضای منع ایدروا کرورته باقی فلان ثیابی تسلیم ایدر لر سه ایکی جید قومک ثلثانی جید صاحبی ایچوندر وایکی
 ردی قومک ثلثانی ردی صاحبی ایچوندر وصاحب وسط ایچون جید وردی ایکی قومک ثلثی واردر (وان اوصی
 بیت مین من دار مشترکه صحت فان خرج البیت فی غیبت الموصی فهو للموصی له) اگر برکسینه دار
 مشترکه دن بریت معینی بر رجه وصیت ایله اول دار صحت اولتوروا کر وصیت اولسان بیت معین موسی نل
 نصیبنده چقارمه اولیت موسی له ایچوندر (وعند محمد له نصفه) امام محمد قسده اول بیتک نصی موسی له
 ایچوندر (والافقه قد ذرعه وعند محمد ذرعه نصف ذرعه) اگر دار صحت اولد قده اولیت معین موسی نل
 نصیبنده چقمز ایسه بیتک ذری مقداری موسی له ایچوندر یعنی بیت بمقدار ذراع ایسه اول مقدار ذراع
 موسی له ایچوندر و امام محمد قسده بیت بمقدار ذراع ایسه انک نصی مقدار ایدر (والاقرار کالوصیه) اقرار وصیت
 کسیدر مثلاً دار مشترکه ده بریت معینی آخره اقرار ایله وصیتده اولان احکام نه ایسه بوند مدخی اربله در
 (فیل لا خلاف فیہ لمحمد و هو المختار) دینلر دیکه اقرارده امام محمد ایجون خلاف یوقدر شیعین ایله معادر و مختار
 اولان بودر (وان ارضی بالبعین من مال غیر فیر بها الا جازیه و مومن الموصی وله المنع بعد الا جازیه) اگر برکسینه
 غیرک مالندن معین یلک دره می بر رجه ایجون وصیت ایله اول یلک درهک صاحبی ایجون موسینک
 مومن نصکره اجازت ویرمک واردر و اجازت ویرد که نصکره منع ایلت مدخی واردر (بخلاف الورثة الواجب و ما زاد
 علی اثنت) ورته یونک خلافتدرا کر ثلث مال دن زیاده اجازت ویرسه بده رجوع ومنعه قادر دکلدر (وان اقر
 احد الاثنین بعد النسخه بوصیه ایسه باثنت فعليه دفع ثلث نصیه) اگر ایکی اوغلک بری یا بالر یلک ترک منی
 قسند نصکره یا باصنک ثلث وصیتی اقرار ایله اقرار ایدن ابن کدو نصیبینک ثلثی دفع ایدر یعنی موسی له ویر
 (وان ارضی بانه دولت بعد مونه هم الموصی له ان خرجا من المثل والا اخذ المثل منها) اگر برکسینه

بر رجه بر جابه بی وصیت ابله و موسی نک مود نصکره بر ولد کتور سه اگر نکث مال دن چنار ر ر سه امه و ولد موسی له ایچوندا اگر نکث مال دن چقر مز را به موسی له ثانی ام دن اخذ ایدر اگر فضله قاز را به اند نصکره ولد دن اخذ ایدر (و عند هما تنم ما علی السواء) امامین قنده ایکیه دن یه فی ام و ولد دن علی السواء اخذ ایدر زیرا ولادت عارضیده داخلدر انفصال الی وصیت دن چقر مز پس ایمدی وصیت علی السواء ایکیسندن نافذ اولور

باب اعتنى في المرض

[illegible]

عقته وصیتی باطنه در اکر اول عبد سیدرتك موتند نص كره جنایت ایله به بوتقد برجه اول جنایت مقابله سنده
عبدولی جنایت دفع اولور و دفع اولتسی صحیح در برابرلی جنایتك حتی موصیتك حتی اوزرینه مقدم و كذا لك
موصی لك كه عبد كند و نصیدر انك حتی اوزرینه دخی مقدم دروا كرورنه ولی جنایت دفعی ایله له وصیت
باطله اولور (ولو اوصی زید بثلث ماله و ترك عبد افادعی زید عقته فی الحقة و الوارث عقته فی المرض قال قول
للاورث ولا شیئ زید الان بفضل الثالث عن قبته او یبرهن علی دعواه) اكره وصی زید ایچون ثلث مانی وصیت
ایله به و بر عبد ترك ایله زید ادعا ایله كه موصی عبدی محتمده اعتناق ایلدی و وارث ادعا ایله كه موصی
عتناق ایلدی پس ایلدی قول وارث ایچون در زید ایچون برشی یوقدر الا مكره ثلث عبدك فیتندن زیاده اوله
مثلا عبدك قیمتی یك درهم اوله ثلث ابك یك درهم اوله یا خود زید حال محتمده اعتناق ایلد بكنه یتنه اقامت
ایله اولوقت قول موصی اهنك اولور حاصل كلام زیدك حال محتمده اعتناق ایلدی دیود دعواسی حال محتمده
اعتناق وصیت دكار و ثلث جمیع مالدن چتار كندوبه زیاده جه نفع اولور اما مرض موتنده اعتناق وصیتدر برجه
وصایادن مقدم در یوله اولیچنی ثلثه نقصان طاری اولور (ولو ادعی رجل علی المیت دینا و العبد اعتناقه فی محنة
وصد فهما للوارث سی العبد فی قیمته و تدفع الی الغریم و عندهما لا یسی) اكره برجل میت اوزرینه دین ایله به
وعبدی حال محتمده كندونك اعتناقی دعوی ایله به حال بوكه عبددن غیری مالی اولسه و وارث دین دعوی
ایدن رجلی و عتق دعوی ایدن عبدی نصدیتی ایله به عبد قیمتی ایچون سی ایدر و سی ایلدیكی ایچغ غرعه و بر یلور
دینی دعوی ایدن كسبه به دفع اولور ابو حنیفه قتمده و اما من قتمده عبد معتق اولور سی ایلمز (وان اجتمعت
وصایا و رضاق اثلث عن اقدمة الفرائض و ان اخرها فان تساوت فی الفریضة او غیرها قدم ما قدمه) اكره صایا جمیع
اولسه و ثلث وصایادن ضیق اولسه یعنی قلیل فرائض تقدیم اولنور اكره موصی ذكرده اول فرائضی تأخیرا یاش
ایسه ده حج و زكاة و كفارات كبی اكره فرضیتده مساوی اولور سه یعنی وصایانك جمله سی فرض اولور سه موصی مقدم
ذكر المیتكی نمی تقدیم اولنور بر طاهر حال موصیتك سالدركند و قتمده اهم اولانی تقدیم ایتمند در ظاهر
ایله ثابت اولان نص ایله ثابت اولان كبیدر (وقیل ان تساوت فی الفریضة تقدم الزكاة علی الحج و قبل بانه كس)
دینلدیكه اكره صایا فرضیتده مساوی اولسه زكاة حج اوزرینه تقدیم اولنور یوقول امام محمدك قولدر ابو یوسفدن
ایكی روایتك بریدر روایت اولینك وجهی بودركه زكاة ایله حج فرضیتده مستوی اولدیله ایسه زكاته حتی عبد تعلق
ایلمكه زكاة تقدیم اولنور ایلمز روایت ثانینك وجهی بودركه حج مال ایله نفس ایله قائم اولور زكاة ایسه قسط مال
ایلددر پس ایدری حج اقولیدر (و یقدم الحج و الزكاة علی الكفارات فی القتل و الظهار و العین) حج و زكاة كفارات قتل
و كفارات ظهار و كفارات عین اوزرینه تقدیم اولنور بر راجح و زكاتك مزیتی واردركفارات اوزرینه حتی نبی علیه
السلامك (من مات و علیه حجة الاسلام ان شاء الله و دیاوان شاء مات نصرانیان شامی و یوسیا) قول شریقی
واقع اولمشدر كذا فی التمامیه (والكفارات علی صدقة الفطر و صدقة الفطر علی الاضحية) و كفارات صدقة فطر
اوزرینه تقدیم اولنور و صدقة فطر اضحیه اوزرینه تقدیم اولنور بر صدقة فطر ك و جوشه اتفاق وارد
بوتقد برجه اقوی تقدیم اولنور (وان اوصی بحجة الاسلام اجماعه و رجلا من بلده و اكان وقت النفقة والاثنان
حيث نفی) اكره حجة الاسلامه وصیت ایله به اجماعه یعنی ورثه بر رجلی كندوبلدندن را كاج ایدر لر اول
بلادن نفقه و قایلدر سه اكر نفقه و قایلر ایسه و قایلده جك مكاندن حج ایدر لر لر (وان خرج حاجاتك فی الطريق
واوصی ان یحج عنه حج عنه من بلده) اكره كسبه اوندن حاجاچه به و طر یقده فوت اولسه و كند و ایچون حج
اولقطنی وصیت ایله به موصی ایچون كندوبلدندن حج ایدر لر لر ابو حنیفه قتمده (وعندهما من حیث مات
استحسانا) اما من قتمده فوت اولدیكی مكاندن حج ایدر لر لر استحسناناز برایتله اولان مترقرب واقع اولدی
موصیتك قطع مافه ایلدیكی مقداری فرض ساقط اولدی اجری علی الله درو حتی سبحانه و تعالیك (ومن
یخرج من یتیمه مهاجرا) قول شریقی واقع اولمشدر و موصیتك موتی ایله سفری منقطع اولدی بلكه انك ایچون حج
مبرور نبات اولدی پس ایدری بوتقد برجه فوت اولدیكی مكاندن بدأ اولنور امام اعظم ایچون دلیل تحقیقا
بلندن حج ایدر لكه متصرف درو علی فوت ایله منقطع اولدی برائی علیه السلامك (اذا مات ابن آدم انقطع
عمله الا من ثلاث) قول شریقی واقع اولمشدر (وعلى هذا الخلاف اذا مات الحاج عن غيره فی الطريق) یتنه

و خلاف او زير نه در غيري همچون حج ايدن كسنه بولده فوت اولسه امام اعظم قنده موصيتك بلدنن اجماع
اندر بلور امامين قنده فوت اولدني بدن اجماع ايند بر بلور

باب الوصية للأقارب وغيرهم

بواب اقارب واقارب غيري همچون واقع اولان وصيتك احكامي يافته در (جار الاقارب ملاحظه) انسانك
جاري ملاحظه قنده (وعندها من يسكن محله ويجمعهم مسجد) امامين قنده جار شول
كسنه در كه انك محله سنده ساكن اوله وانرا اليه مسجد بنده جمع اوله عرفا و شرعا بولرك كاسنه جار تحميمه اولور
زيراني صلى الله عليه وسلم (لا صلاة لجار المسجد الا في المسجد) قول شرعي واقع اولشدر (ويستوي فيه
الساكن والمالك والذئبي والمسلم والذئبي) وصيته دخوله ساكن ومالك و ذكروا نبي ومسلم و ذكروا نبي
زير اجاراسي جليه متاولدر (وصيه من هو ذورحم محرم من امرأته) انسانك صهرى خاتونك ذورحم محرمي
اولان كسنه در وصيحه احد الا صهار اهل بيت المرأة ديمشدر (وخنه من هو روح ذاب رحم محرم منه) انسانك
خني ايچون وصيت ايله اول وصيت ذورحم ذات محرم اولان كسنه ايچون ذورحم اولان كسني قورند ائمه
زورجلى و عات و خالاتك زورجلى كسي بولرك جله سنده خن نسبه او نور و ديلديك بولر ائمه متقدمين
عرفنده در اما بزم عرفنده ازواج محارم من غيري به خن اسمي متناول اولور (يستوي في ذلك الحر والعبد
والأقرب والأبعد) صهر و اوخته صهر و عتد واقرب و بعد برادرزير برانقظ جله سنده متناولدر (واقارب واقرب
وذو قرابة وارحامه وذو راحمه وانسابه الاقرب فالأقرب من كل ذي رحم محرم منه) بر كسنه اقارب و باخود
اقرب اسمي و ذوقرابت و باخود ارحامي و باخود و ارحامي و انسابي ايچون وصيت ايله اقرب ايچون اولور واقرب
ايه اول موصيتك ذي رحم محرم اولان كسنه ليد رايدي اقرب اولان تقديم اولور (ولا يدخل فيه الوالدان
والولاء) و انفاطك كسند يابا و انا و اغل داخل اولور زير اسم قري بولر اطلاق اولور زير اقرب اهل افتك
عرفلى اوزره غيرك واسطه سيلد بر كسنه به تقرب ايلكدر و اولد ايله بنفها تقرب ايلشدر ما بيننده
واسطه بوقدر بواجلندرك حق سبحانه و تعاليتك (الوصية للوالدين والاقرين) بيوشلدر و قري و ادين
اوزيرنه عطف ايلدي عطف ايله مغايرت ايچوندر اكر والدين اقربنن اوليدي عطف اولغزدي (وفي الجد
روايتان) جدده امامدن ايكي روايت وارد اولد و دخی ايكي روايت وارد اولد و وصيت اخت ميراندر اقرب
اعتبار اولندي كسي بولده دخی اعتبار اولور و ظاهر روايتده جد و جدده و اولد و اظاهر روايتده داخل اولور
(وان لم يكن له ذورحم محرم بظلت) اكر موصي ايچون ذورحم محرم اقاربندن بر كسنه اولسه وصيت باطله اولور
ابو حنيفة قنده (ويكون للاتنين فصاعدا) اقارب ايچون وصيت ايكي ايچون و دخی زياده ايچون اولور زير
وصيت اخت ميراندر و ميراندره مذكور اولان جمع انساندر وصيته دخی اولجده در (وعندها ينسب الى اقصى
اب في الاسلام بان امدادك الاسلام وان لم يسل) امامين قنده وصيته شول كسند داخل اولور كه موصيتك
اتصاي ايله نسبت اولنه زمان حضرتده اسلامه كلس اوله و باخود اسلامي ادراك ايلش لکن مسلمان اولمش اوله
اقصاي اب بولمش اولور بولمش ده مشايخك اختلافي وارد رفره اختلاف ابو طالب و علي رضي الله عنهم
متاولده ظاهر اولور بر كسنه اولاد علي اقربانندن برينه وصيت ايله شول كسند كه اسلامه ادراك ايلش
ايلدي وصيت اولاد ابو طالبه صرف اولور و شول كسند كه اسلامي شرط ايلدي وصيت اولاد علي به صرف اولور
غيري به صرف اولور و دخی و بالا جماع اولاد عبدالمطلب دخی داخل اولور زير عبدالمطلب اسلامه ادراك
ايلدي (فن له عان وخالان الوصية لعميه) بر كسنه اقارب ايچون وصيت ايله و اول كسند انك ايكي عي
وايكي خال اولسه وصيت ايكي عي ايچوندر ابو حنيفة قنده اقربه اعتبار ايارنده اولدني كسي (وعندها للكل
على السواء) امامين قنده عان و خالان هر مري برابر ايكي فرقه دخی موصي لهدر علي السوية تقسيم ايدور
اقرب اعتبار اولور (ومن له عم وخالان نصف الوصية لعمه و خاله ايمن خاله) بر كسند انك بر عي وايكي خال
اوله و اقارب وصيت ايله نصف عي ايچوندر و نصفي ايكي خال بيننده يعني ما بيننده تقسيم ايدور هم ترجيح
بر زير اب طرفنددر (وان له عم فقط فخصص له) اكر موصيتك انق بر عي اولسه موصيتك نصفي اول عم
ايچوندر زير اقارب جعفر رانده جمع ايكيدي ايدى جمعك اعتباري ليددر بوقدر برجه نصفي عم ايچون

در كد نصكره نصفي ورثه ايچون رد اولور (وان له عم وعمه وخال وخاله فالوصية للعم والعمه على السواء) اكر
بر كسند اقارب وصيت ايله موصيتك بر عي ورثه مي و بر خالي و بر خاله مي اولسه پس ايدى وصيت عم
و عته ايچوندر زير اقاربده ايكيدي برابر در و معنای جمع ايكيديله متحقق اولور كه عته عم ايله وارث اولور
اما موصيته برابر متحقق اولور (وعندها الوصية للكل على السوية في جميع ذلك) امامين قنده وصيت
علي السوية جله مي ايچوندر زير تحت اقارب داخلدر بولر - لده اقرب اعتبار اولور (واهل الرجل زوجته)
رجل اهل زوجه سيد را ابو حنيفة قنده مثلا اكر فلان كسند انك اهلنه دي و وصيت ايله اول وصيت اول
فلانك زوجه مي ايچوندر (وعندها من يعولهم ونفعهم نفقته) امامين قنده رجلا اهل شول كسند در كه
عيسانده اوله و نفقه مني نفعهم ايليه (والاهل اهل يته و ابوه و جدده من اهل يته) انسانك اهل بيتي اهل بيتي بر كسند
فلانك الله دي و وصيت ايله وصيت اول فلانك اهل بيتي ايچوندر زير آل شول قيله در كه اسلامده اتصاي
ابه دكين بابا طرفندن منسوب اولانك جله مي داخل اولور بولر بولر واقرب و بعد و ذكروا نبي و مسلم و كافر و صغير
و كبير برابر اولاد بنات و اولاد اخوات آل تعريفنه داخل اولور و قرابت امدن بر فرد داخل اولور بابا
و جددي اهل بيتنددر (واهل نسبه من ينسب اليه من جهة الاب) موصيتك اهل نسبي شول كسند در كه
اول كسند به بابا جهتنن منسوب اوله (وجنه اهل بيت ابيه) انسانك جفتي بابا اهل بيتي و زير انسان
باباسنه تجنيس ايدر بوقدر برجه آل كسي اولدي قرابت بولرك خلا فيدر زير اقاربده بابا و انا و انا طرفندن اعتبار
اولور بر كسند اهل بيتنه و باخود نسبه وصيت ايله بوعبارت اب طرفندن اولان كسند به متناول اولور
(والوصية لبني ولان وهو اب صلب لذ كور حاصه) بني فلان ايچون وصيت حال بوك اول فلان اب صلبدر اول
وصيت خاصة ذكور ايچوندر اناث داخل اولور ابو حنيفة قنده وصية ميتة الذكور خيردر (وعندها وهو
رواية عن الامام يدخل الاناث ايضا) امامين قنده معني انك قولي امامدن روايتدر ذكور داخل اولدني كسي
اناث دخی داخل اولور بولر ذكور اناث مختلط اولسه و رجاله خطاب جله سنده عام اولور (ولورثة فلان للذكور مثل
حظ الانثيين) فلانك ورثه مي ايچون ايلديكي وصيت لذ كور مثل حظ الانثيين تقسيم اولور (ولولده فلان للذكور
والانثيين على السواء) اكر فلانك ولدي ايچون دي و وصيت ايله ذكروا نبي برابر زير اسم ولد ذكروا نبي به شاملدر
صاحب اختيار در كه ولا مولود ايچون اسم جنسدر كرك ذكرا و لسون كرك انثي اولسون كرك بر اولون كرك
حقوق اولسون جله مي داخلدر حتى حل دخی داخل اولور (ولا يدخل اولاد الاب عند وجود اولاد الصلب
ويدخلون عند عدمهم دون اولاد البنت) اولاد ابن اولاد صلب و ارايكن فلانك ولدي ايچون اولان وصيته داخل
اولور اما اولاد صلب بويگن اولاد ابن داخل اولور اما طاقا اولاد بنت داخل اولور (وان اوصى لبني فلان وهو
ابو قبيلة لا يحصون فيه فمي باطلة) اكر بر كسند فلانك بني ايچون دي و وصيت ايله حال بوك اول فلان احصا
اولور ابو قبيلة اولسه اول وصيت باطلدر زير هر كسك حتى تصحيح اولقي ممكن دكادر جمع انا متفاحشه واردر
صرف اياك متعذر اولد بولدن باطل اولور (وار لا يناسم اوعياهم اوزمناهم اواراملهم فلفني والفقير منهم
والذ كروا نبي ان كانوا يحصون ولا يقرانهم خاصة ان كانوا لا يحصون) اكر موصي بني فلانك ايتاي ايچون
و باخود اعمالي ايچون و يا زمني ايچون يعني مقعدري ايچون و يا ارامي ايچون دي و وصيت ايله ذكرا و انا
طاقفه نك غني و فقري وصيته داخل اولور و ذكروا نبي دخی داخل اولور اكر موصي اهلك احصاي ممكن اولور سه
وانلك خاصة قرايمي ايچون اولور اكر موصي اهلك احصاي ممكن اولور ايله وصيته من ادر برتدرايدى
فقرايك حاجتي ادا ايلك قريشدر ارامل ايله نك جعفر صاحب مغرب ديمشدر كه ارمه شول خاتوندر كه زوج
فوت اولور فقيره له ابن حكييت الارامل المساكين من الرجال والنساء عيشدر (ولوا اليه فمى من ائمتهم
في الصحة والمرئس ولا وادهم) بر كسند موالدي ايچون وصيت ايله اول وصيت شول كسند ايچوندر كه
موصي اول موالدي ايچوندر حل بولنده و احوال مرشده و دخی مواليتك اولادي رجال و نسا دن
اندر دخی داخلدر موالدي ايكي معنابه مختلدر بر عي ايلديكي عبيد و وري كندوني اعتناق ايدن افندي بلوردر
اما بولمده مراد اعتناق اولان عبيددر (ولا يدخل مولى المراهة) لواليه له ظله اولان وصيته موالى الموالاة
داخل اولور زير ولا عشاقه عتي ايلدر ولي الموالاة عقد ايله داخل اولور (ولا مولى المولى الا عند عدمهم)

موالی الموالی دخی داخل اولز الاحقیقه اولان موالینک عدی قنده داخل اولور موالی الموالی غیر سنک
موالیسیدراندلواله والدمقره سنده درحلب ولد وارایکن ولد والده برشی یوقدر وحقیقه موالی شو نذرکه
انک اوزرینه عتیق واقع اوله برکسته نک برمولاسی اولسه وبردخی مولی موالیسی اولسه وصبتک نصتی
مولاسنه ویرجلور باقیسی ورغیه ویرجلور مولی الموالی به برشی یوقدر (تبطل ان کارله معتقون و معتقون)
لمرالیه لفظیه اولان وصیت باطله اولور اگر موصلین معتقوی و معتقوی و اربابه مثلا موسی عبدالمسی
کندوبی اعتناق اید نذرند و کذب و اعتناق ایلد بکی معتقاردن موجود اولسه اسم موالی ایکن نه دخی متنا اولور
لکن معنای مختلفدوبری شمع وبری شمع علیه دو عموم لفظ ایلد عمل متعذر دزیر اسم متکلم معنیه مختلفین
ایچون حالت واحده موضعی اثباتده منتظم اولز بوسئله نک خلاصه برکسته فلانک موالده نه تکام
ایلمه بن دویمین ایلمه اعلی واسفله متناول اولور بزا نقیده واقع اولمشدر (واقف الجمع اثنان فی الرمایا
کالمواربث) وصابدا مثل جمع ایکبدر مواربث کی ذر اوصایا اخت میراندور

(باب الوصية بالخدمة والسكنى والتمرة)

بواب خدمت و سکنی و غیره و اید واقع اولان و صیقل احکامی بیاندرد (تصح الوصیه بخدومه عبیده و سکنی دله
 و بختها مده معینه اید) عبدل خدمتی و دارل سکاسنی و بوابکیست غله منی مده معینه ایچون و ایدی
 وصیت صحیح اولور مثلاً برکته عبدی برسنه و یا خود ایکی سه و یا خود ایدی خدمت ایلسون دیو وصیت
 ایلسه و فلان کسه دارمده مده معینه و اید الفظی اید ساکن اولسون دیو وصیت ایلسه صحیح اولور بر امانت
 غلیکه حیاته بدل اید و بغیر بدل صحیح اولور کذلک بعد المات حاجت ایچون اعیانده اولدیغی کبی منافده
 دخی صحیح اولور بوقدر برجه حق منفعت ایچون مینک ملکنده محبوس اولور بر اموت حاجتی ازاله ایازا کر
 موصی له فوت اولسه عبد و یا خود دارموصینک ورثه منه تسلیم اولور غله وصیتی دخی بویجه در (فان خرج
 ذلک من الثلث سلم الی الموصی له را لا قسمت الدار و نهائنی ان بعد یومین لهم و یوماله) اگر مذکور اولان رقبه عبد
 ورثه دار وصیتی ثلث مالیدن بخارمه عبد و دارموصی له تسلیم اولور اگر ثلث مالیدن جقمز ایسه دار وصیت
 اولور انا ثانی موصی له ایچون و ثانی ورثه ایچون در ارتفاع جهنندن و عبده ورثه موصی له تهاقی ایدر
 یعنی عبد ایکی کون ورثه به خدمت ایدر و بر کون موصی له به خدمت ایدر بر موصی له ک حق ثلثدر و ورثه نک
 ثلثیندر عینده اولان وصیت کبی (فذا مات الموصی له ردت الی ورثه الموصی) بچن موصی له فوت اولسه
 عبد و دارموصینک ورثه منه رد اولور موصی له ک ورثه می استخدا منه قادر دکلدر و بر موصی موصی له
 ایچون قلیک ایلم شد که ورثه به انتقال اید (وان مات فی حیاته لا وصی بطلت) اگر موصی له موصی حیاته
 ایکن فوت اولسه وصیت باطله اولور بر اوصیت موتید تصکره به مضاف بر غلیکدر فی الحال ایسه موصینک
 ملکنده نایندر (ومن اوصی لم یقله للدار و اله بد لا یجوز له السکنی و الاستخدام فی الاصح) اگر برکته ایچون
 بر دارل غله می و یا خود عبدل غله می وصیت اولسه اول کسه ایچون دارده ساکن اولیق و عبدل استخدا می جائز
 اولور اصح و روایت مصنف اصح روایت دیدیکی بعضیله سکنی و استخدا می بنجو بر ایلندر در اول اجلدن اصح
 روایت قبلی ذکر ایدی (ولان اوصی له الخدمه و اله سکنی ان یو ابر) و دخی شول کسنه ایچونکه بر عبد
 استخدا منه و بر دارل سکایه وصیت اولسه اول کسنه ایچون عبدی و داری اجاره و بر سک جائز دکلدر (وان اوصی
 له بخره بیستانه فانت و نه غره فله هذه فقط وان زاد اید افله می و مایست قبل) اگر بر بیستانه موصی اید وصیت
 اولسه و وصیت ایدن کسنه فوت اولسه و بیستانه غره اولسه انجیق اول موجود اولان غره موصی له ایچوندر
 اگر موصی اید الفظی زیاد مالسه موجود اولان غره و کلجک غره موصی له ایچوندر (وان اوصی بقله بیستانه فله
 الموجود و مایست قبل) اگر بر کسنه بیستانه غله سیله وصیت اولسه موجود اولان غره و کلجک موصی له ایچوندر
 غله اید غره نک فرق و ایدر غله وصیت اولانه دائمی مستحق اولور غره اید مستحق اولان شینده انجیق قائم
 و موجود اولانه مستحق اولور مگر اید الفظی اید زیاد اوله اولزمانده غله کبی اولوب دائمی مستحق اولور (وان اوصی
 له بصرف غنه اولها اولولادها فیه ما یوجد من ذلک عند موته فقط خال اید اول بقل) اگر بر کسنه غنک صوفی
 و یا خود غنک لبی و یا خود اولادی یعنی قور و می اید وصیت اولسه موصینک موده مذکور اولان شینک

انجیق موجودی یعنی بولنان شی موسی له ایچوندر موسی له کرک ابد القطن دیسون کرک دیسون برابر در
موم منک موتد نصر حادث اولان شینه مستحق اولیز

باب وصية الذمي

بواب ذمینک وصیتک احکامی یاتده در (و جعل ذی داره یعه او کنبه فی صحته ثم مات فیه میراث) اگر
 بر ذی کند و دارنی صحته عودی به یعه و یا خود نص رایه کنبه ایله اند فکبره فوت اولسه اول داره بر اندر
 بالاتفاق (ولو اوصی به لقوم مسین جاز من الثلث) بر ذی کند و دارنی بر معین قوم ایچون یعه و یا خود کنبه
 اولغی ایچون وصیت ایله ثلث مالندن جائز اولور و اتفاق اوزره مسین جمع مسید راضی مسین ابدی بای
 اولای الفه قلب ایلدن اجتماع ساکنین اولدی الی حذف ایلدن مسین اولدی (و کذا فی غیر المسین خلا فالهما)
 غیر مسین یعنی معین اولین قوم غیر محصور ایچون دخی وصیت جائز اولور ابو حنیفه قتده امامین ایچون
 خلاف وارد و زبر اوصیت حقیقتده مصیته و اگر کند و اعتقاد نده قریه دمایسه پس اعدی معصیه وصیت
 باطله در (و تصح وصیه من ثمن لا وارث له فی داره بکل ماله مسلم و ذی) وارث اولمنه ستأمنک بزم دار عذر
 یعنی دار اسلامده کلی مالی مسلم ایچون و یا خود ذی ایچون وصیتی صحیحه در زبر اثلث اوزرینه زیاده وصیتک
 امتناعی ورته نک حتی ایچون در ورته اجازه تری اولد قده اولدخی تمیز اولنور بونک ایسه دار اسلامده ورته سی
 یو قدر حله سالتک وصیتی صحیح اولور (وان اوصی به صه رد الباقی الی ورته) اگر مستأمن بعض مالی وصیت
 ایله و فوت ازا سه باقیسی دار حیده اولان ورته سنه رد اولور در حیده اولان ورته سنه رد حق مر اعاة
 ایچون دکدر و حق مستأمنی مر اعاة ایچون در (و تصح الوصیه له مادام فی داره من مسلم اودی) مستأمنک مسلم
 و ذی به وصیتی صحیح اولور مادامکه بزم دار عذر در زبر مادامکه دار اسلامده در ذی منزله سنده در (و صاحب
 الهوی ان لم یکنر جهواه فهو کالمسلم فی الوصیه و الا فکالمرد) صاحب الهوی هوامی سبیله اگر کفر نه حکم
 اولتمش ایسه مسلم کیدر اگر کفر نه حکم اولتمش ایسه مرتد کیدر صاحب هوی شول طاقه در که علی رضی
 الله عنه ایچون الدا کیدر بر و بمضیلری اله اصغر در بر و بمضیلری حضرت عائشه رضی الله عنهانک بر ائ
 و تراهنده یو قدر ایات قرآنی نازل اولمشیکن مخالف نص شریف قذف ایدر و مرتدک احوالی ابو حنیفه
 و امامین قتلنده اختلاف اوزره در اگر بر مسلم مرتد اولسه عودی و تصراتی و مجوسی هر قنغسی اولور سه
 اولسون عیاذ بالله تعالی و صوابدن بعضین وصیت ایله ابو حنیفه قوی اوزره مسلک و صاباندن صحیح
 اولان شیتلر توقف اولنور اول شیتکه مسلک و صاباندن صحیح اولمزل و وصیت باطله اولور امامین قتده مرتدک
 نصر قاتی نافذه در فی الحال و صاحب الهوی میند افهو کالمسلم خبریدر (وصیه للذی تعتبر من الثلث) ذمینک
 وصیتی نلندن اعتبار اولنور (ولا تصح لوارث) ذمینک وارثه وصیتی صحیح دکدر و مسلک صحیح اولدینی کبی زبر
 انرا احکام اسلامی معاملاته رجوع ایدن شینده التزام ایلمشدر (و تجوز للذی من غیر ملت) ذمینک وصیتی
 کند و ملتندن غیری ذمی ایچون صحیح در زبر (الکفر مله واحدة) (لا الحری فی دار الحرب) ذمینک دار حیده
 اولان حری ایچون وصیتی صحیح دکدر در زبر ائ تباین دارن ایدن منهدر و وصیت دخی اخت میر اندر

باب الوصى

بواب موسى اليك يعني وصيتك احكامي ياتده در (ومن اوصى الى رجل قبل في وجهه ورد في غيبته لا يرتد)
بر كسبه بر رجلي وصي اياه اولاد خي وصايقي پوزنده قبول ايلوب غيبتده رد ايله وصايقي رد ايلامش اولور
زبراموصى اكا اعتماد ايلديكي حالده فوت اولندرا اگر غيبتده ردی صحیح اولسه موسى مقرر و اوق لازم كالور
(وان رد في وجهه يرتد) اگر مواجبه منده رد ايدرسه رد ايلش اولور (فان لم يقبل ولم يرد حتى مات الموصى
فهو بخيرين اقبول وعدمه) اگر موصى بر رجلي وصي ايلد كده اول كسبه وصايقي موسى فوت اولوخه نه قبول
ايله ونه رد ايله اول كسبه قبول ايله عدم قبول يبنده مخير در ديلرسه قبول ايدرد ديلرسه رد ايدرد (وان باع
شيانم انكرته لم يبق له ازردوان غير عالم بالاوصاء) اگر وصى ترك دن برئ بيع ايله اول كسبه ايجون وصايقي
ر ايلك يوقر زير ايلت يبي وصيتي قبولدرا كربع ايلد كده ايصايله عالم دكل ايسه ده بيع ايله وصيتي قبول ايلش
اولدي (فان ردده مونه تم يل صح مالم ينفذ فانس رده) اگر وصى موصيتك وصيتند نصكره وصايقي رد ايله

وردايله كده نكړه ښه قبول ايله قبول صحيد در مادامكه قاضي ردني تنفيذ ايله الاجن لا قبل ديد كده قاضي ردني تنفيذ ايدوب وصايتدن اخراج ايله صحيح اولور (وان اوصي الى عبد او كافرا فاسق اخرجه القاضي ونصب غيره وان الى عبده) اگر بر كسنه وصايتي بر عبده و يا خود بر كافره و يا بر فاسقه وصيت ايله قاضي اول وصي في اخراج ايدوب مكاتنه غيري نصب ايدرا كند و عبده نه دخي وصيت ايدسه ده (فان كان الورثة صغارا صح) اگر بچه ورته صغار اولوب ذكر اولسان طائفة نك هر قنقيمي ايجون ايسا ايدسه صحيح اولور ابو حنيفة قنده (خلافا لهما) امامين ايجون خلاف واردر انلكه قنده صحيح دكادر (وان فهم كبير بطل اجماعا) اگر ورته ده كبير و ايسه كند و عبده نه ايسا بالا باجاع باطل اولور (ولو كان الوصي عاجزا عن القيام بالوصية ضم اليه غيره) اگر وصي امور وصايت قيامدن عاجز اولورسه قاضي وصي به بر كسنه دخي ضم ايدرا (وان كان قادرا استلّا لا يخرج وان شكا اليه الورثة او بعضهم منه ما لم يظهر منه خيانة) اگر وصي وصايت قادر اولوب امين اولورسه قاضي اول وصي في وصايتدن اخراج ايلز اگر ورته قاضي به شك ايدر لسه ده و يا خود ورته نك و مضبي شك ايدر لسه ده مادامكه وصيتدن خيانت ظاهر اوليه خيانت ظاهرا اولورسه وصايتدن اخراج ايدرا (وان وصي الى اثنين لا يتقدرا احدهما) اگر وصي ايكي كسنه في وصي نصب ايله هر بر يسي مال ميتي تصرفده منفرد او ايجون ابو حنيفة قنده و امام محمد قنده اشياء معدودده منفرد اولور (الا بشره كفن و تجهيز) الا شره كفته و تجهيزده منفرد اولور (وخصومة و قضاء دين و طلبه) موصيتك حقوق خصوصيه و دي في قضاء و طلبه شده منفرد اولور (وشره حاجه الطفل و قبول الهبة له) طفلك حاجتي شراده و طفل ايجون اولان هبه في قبوله منفرد اولور (و رد و بعة معينة و تنفيذ وصية معينة و اعتناق عبد معين) و بعة معينة بر رده و وصيت معينة في تنفيذ و رد و بعة معينة اعتاؤه منفرد اولور (و شره جاري معين غير معين اوله منفرد اولور اجتماعي لازمدر) (و رد معصوب) و معصوبي رده منفرد اولور (و رد مشتري بشره فاسد اوجع الاموال النضاعة و حفظ المال و بيع ما يخاف تلفه) و شره فاسد ايله اشترا اولنان شيئي رده و اموال الضايعة في جمعه و مالي حفظده و تلف اولسي خوف اولنان شيده بيع ايله كده منفرد اولور (و عند ابى يوسف يجوز الانفراد مطلقا) ابو يوسف قنده اشياء معدودده دن غيرة دخي مطلقا تصرفده منفرد اولور (فان مات احد الوصيين اقام القاشي غيره فقامه ان لم يوص الى احد) اگر موصيتك بري فوت اولسه قاضي بر غيرة يسي انك متاينه اقامت ايدرا اگر وصي بر كسنه به وصيت ايلمش ايسه (وان اوصي الى الحي جاز و يتصرف وحده) اگر وصي ايكي كسنه ايجون وصيتي اولسون دي و وصيت ايله كده نكړه بري فوت اولورسه حي اولان مستقل وصي اولسون دي و وصيت ايله جازدر و بالكر تصرف ايدرا (وصي الوصي وصي في التركة) و صيتك وصيتي ايكي تركه به وصيدره تلا وصي فوت اولسه و آخر كسنه في كند و به وصيت اوله نصب ايله ايكي تركه به يعني ميت اولك ميت ثانيك تركه سنه وصي اولور (و كذا ان اوصي اليه في احدهما خلافا لهما) اگر فوت اولان وصي ايكي تركه نك بري تصرفه آخري وصي نصب ايله ښه ايكي تركه به دخي وصي اولور ابو حنيفة قنده اما امامين ايجون خلاف واردر (ونصح قسمة الوصي عن الورثة مع الموصي له) و صيتك ايله ورته ايله موصي له ايجون قسمتي صحيح اولور مثلا بر كسنه فوت اولسه و اول كسنه نك غايره ورته دي اولسه و ثلث مالي بكره وصيت ايله و زدي وصي نصب ايله وصي ايجون جازدر كه بين الورثة و الموصي له تركه في تقسيم ايله (فلا يرجعون على الموصي له لو هلك حظهم في يد الموصي) ورته موصي اوزر ښه رجوع ايدره مزلرا كرو صيتك ينده حظلري يعني نصيبلري هلاك اولسه زير وارث ميتك خليفه سيدرو وصي دخي كذاك خليفه سيدر رخن وارث اولسه و صيتك قسمتي نافذ اولور (لا مقامته معهم عن الموصي له يرجع عليهم بثلث ما بقي لو هلك حظ في يد الوصي) و صيتك موصي له غايتدن ورته ايله مقامه سي صحيح دكادر اگر موصيتك ينده موصي اهك نصيب هلاك اولسه ثلث ما بقي ايله ورته نك اوزر ښه موصي رجوع ايدر زير موصي له من كل وجه ميتك خليفه سي دكادر غايتنه ورته به خصم او ايجون و غيبنده اولان مقامه نافذ اولور وصي ضامن اولمز زير موصي ايجون و لايت حفظ رازد و اول اجلدن ورته به رجوع ايدرا (وصيت مفاضي لو فاسدهم عنه و اخذ قسطه) قاضي ايجون قسمت صحيح اولور اگر ورته موصي له ايجون مقامه ايله ر و قاضي موصي له غايتك حصه سي اخذ ايلك جازدر زير غايتك نصيبنده

قاضي نك نظري واردر وصيت صحيد در اگر موصي له قبل القبول فوت اولسه ورته به ميراث اولور اما فوت اولوب غائب ايكن كاوب حاضر اولسه وصيت ورته به و مقبوض اولان حصه سي دخي هلاك اولسه ورته اوزر ښه رجوعه قادر دكادر (وفي الوصية بحج لوفاهم الوصي الورثة فضاء عنده يؤخذ للعج ثلث ما بقي) حج ايله اولان وصيتده يعني حج ايجون وصيت ايله و وصي ورته ايله مقامه ايدوب موصي به اولان حج ايله حي وصي ايله و قنده ضايع اولسه ورته نه اولان ثلث ما بقيدن حج ايجون اخذ اولور (و كذا لو دفعه لمن يحج فضاء في يده) ښه مروايدن مثله كيددر حج ايلك ايجون بر كسنه به بره مقدار ايله دفع ايله لواجه اول حج ايله جك كسنه نك ينده ضايع اولسه ثلث ما بقيدن مال حج اخذ اولور (و عند ابى يوسف ان بقي من الثلث شي اخذ والا فلا) ابو يوسف قنده اگر ثلثن بر شي بقيه و ايسه اخذ اولور اگر بويغيه اخذ اولور زير ايجون وصيت ثلثد و محلي باقي اولد قده تفدي و ايجدر رخن باقي فالسه وصيت باطله اولور زير ايجون فوت اولانددر (و عند محمد لا يؤخذ شي) امام محمد قنده بر شي اخذ اولور زير اقامت حق وصيه در اگر موصي حج ايجون بر مقدار افراز ايله و هلاك اولسه بر شي لازم كلز وصيت باطله اولور و صيتك دخي افرازي انك كيددر زير اقامت قاعدر (ولو باع الوصي من التركة عبدا مع غيبة الغرماء جاز) اگر موصي نك تركه سندن بر عبدي غرما غيبنده بيع ايله يسي جازدر زير اوصي موصيتك قائم مقاميدرا (وان اوصي ببيع شي من التركة والتصدق به فباعه وصيه وقبض منه فضاء في يده و استحق المبيع فبعت و رجع به على التركة) اگر موصي تركه دن بر شيك يعني اول شيك به ايسله مسا كسنه تصدق ايلك ايجون وصيت ايله و وصي دخي امر اولنان شيئي حج ايدوب غني قبض ايله و موصيتك ينده ښه ضايع اولسه و مبيع دخي مستحق حقه وصي اول غني ضامن اولور و ضامن اولد يعني غني ايله تركه رجوع ايدرا (ولو قسم الوصي التركة فاصاب الصغير شي فقبضه و باعه و قبض منه فضاء و استحق ذلك الشيء رجع في مال الصغير و الصغير على بقية الورثة بمحضه) اگر وصي تركه في قسمت ايله وارث صغيره بر شي ايت ايله يعني حصه سنه دوشسه و او شيئي وصي قبض ايدوب بيع ايله و غني قبض ايله و غني وصي قنده ضايع اولسه و اول بيع اولنان شي مستحق حقه وصي دل ايجي في ضامن اولور و صغيرك مالنه رجوع ايدرو صغير دخي حصه سيله حاضر ورته اوزر ښه رجوع ايدرا (ولا يبيع مع اوصي ولا شراره الا بما يتقارب فيه) و صيتك غني قاحش ايله بيع و شر اسي صحيح اولور الا شول شينده صحيح اولور كه ناس ايله تقارب ايدور زير اوصيتك تصرفي نظريد و غني قاحشه ايسه و صيتك نظري و قدر غني قاحش شول شيدره كه تحت تقويمه داخل اوليه (و بيجان من نفسه ان كان فيه تقم) و صيتك بيع و شر اسي صحيح اولور و وصي كند و مالندن اون بش درهمه مساوي شيئي اون درهمه صغيره بيع ايله و يا خود صغيرك مالندن اون درهمه مساوي شيئي اون بش درهمه اشترا ايله صحيح اولور زير اوصيه تقع واردر (خلافا لهما) امامين ايجون خلاف واردر و كيله قياسا (وله دفع المال مضاربة و شركة و بضاعة) وصي ايجون مال يتيم مضاربة و شركه و سرمايه به و بر ملك واردر زير ابادده و تصرفات واردر وصي دخي بابانك قائم مقامي اولور (و قبول الحوالة على الاملاء لا على الاعسار) و وصي ايجون حواله بي ملي اوزر ښه قبول ايلك واردر اما مفلس اوزر ښه قبول ايلك بوقدر زير اعمار اوزر ښه قبول ايله مال يتيم ضايع اولمق لازم كلور (ولا يجوز للاب الاقراض) وصي و بابا ايجون مال يتيم آخره قرض و بر ملك بوقدر (و يجوز للاب الاقراض لا للوصي) بابا ايجون مال يتيمدن اقراض يعني كند و ايجون قرض الملق واردر و وصي ايجون اقراض بوقدر (ولا يتجدر في مال الصغير) وصي ايجون مال صغيره تجارت ايلك بوقدر ايجون حفظه مأمو در (و يجوز بيعه على الكبير الغائب غير العقار) و صيتك غائب كبيرك مالي بيع ايلسي جازدر اما عقاري جازد كادر (و وصي الاب احق بمال الصغير من جد) بابانك نصب ايلديكي وصي مال صغيره احقدر جك نصب ايلديكي و صيدن (وان لم يرعض الاب فابجد كالاب) اگر اب كسنه في وصي نصب ايله جد دخي اب كيه در يعني وصي نصب ايلكه قادرو حق نكاحه دخي قادر اولور (فصل) شهد الوصيان ان الميت اوصي الى زيد معه ما لا تقبل الا ان يدعيه زيد) ايكي وصي تحقيقايت بره معازيدي وصي نصب ايلددر دي و شهادت ايله را مازيد ادعا ايله شهادتري مقبوله اولور قياسا و ايديكه مقبول اوليه لكن استحقا نامقبول اولدي (و كذا ان شهد اينا الميت ښه مثله مروايدن مثله كيددر اگر موصيتك ايكي او غلي شهادت ايله لره بابا مزدي اول ايكي وصي ايله معا

وصی نصب ابلند را اگر زید دعوی ابلز ابله شه ادتاری مقبوله اولز اگر زید دعوی ابله شه ادتاری مقبوله
 اولور (ولت شهاده الوصین مال الصغیر) مال صغیره ایکی وصیتک شهادتی لغو و نه ایکی وصی وارث غیر
 ایچون بر مال شه ادت ابله شه ادتاری باطله و در کمال اول مال میتدن انتقال ابلسون کرک غیریدن انتقال
 ابلسون برابر و برابر ایکی شاهد ولایت تصرفی کند و تصرفی ایچون اثبات ابله کتری ابلندن متهم اولمندر
 و یا خود خصم اولور شه ادتاری قبول اولز (و کذا الکبیر فی مال المیت) نه مسئله مرور ایدن کبیر وارث کبیر
 میتدن انتقال ایدن مالده دخی ایکی وصیتک شهادتی مقبول اولز برابر ایکی وصی حنفی ولایت بیع متقوی
 کبیرک غیبتنده کند و تصرفی نه اثبات ابله کتری ایچون متهم اوله بلر و یا خود خصم اوله بلر (و صحت له فی غیره)
 شهادتاری کبیر ایچون صحیح اولور غیریده یعنی میتدن انتقال ایدن مالده غیریده شهادت ابله صحیح اولور
 (وعندهما تصحح للکبیر فی الوجهین) اما میتک قتله ایکی وصیتک شهادتاری کبیر ایچون ایکی وجهه دخی
 صحیح و کرک میتدن انتقال ابلسون کرک غیریدن برابر در (و شهاده الوصی علی المیت جائز لاله و لو بعد العزل
 وان لم یخصم) وصیتک میت اوزر نه شهادتی جائز و برابر اوشهادتده تمت و قدر و اما میتک له سی ایچون شهاده
 جائز و کادر زیرا بونده تمت و ادر شهادت فلان کسته به مدیوندر دبه و شهادت ابله جائز و کادر
 فلان کسته میت مدیوندر و شهادت ابله جائز و کادر اگر وصایتدن عزل اولد فصرکه شهادت ابله ده
 و مخصوصه ابلش ابله ده شهادت علیه نه جائز نه کادر احتمالده زمان و اما بده نفسی ایچون بر مغن جر
 ابلش اوله و اول مغنک زوالی خوفندن شهادت ابله آنک ایچون قبول اولز (ولو شهد و جلال لآخرین بدین الف
 علی میت والاخران لهما بمثله محضاً) اگر ایکی رجل ایکی آخر کسته ایچون میت اوزر نه بیک درهم دخی
 اولد یقینه شهادت ابله را و آخران یعنی میت اوزر نه دیناری اولان کسته له دخی شهادت ایدن اول ایکی رجل
 ایچون میت اوزر نه بیک درهم و ادر دوشهادت ابله را ایکی فرقه نک دخی شه ادتاری صحیح اولور (خلافا
 لابی یوسف) ابو یوسف ایچون خلاف و ادر آنک قتله شهادتاری صحیح اولز (ولو شهد کل فریق لآخر بوصیه
 انک لا تصح) اگر هر فریق آخر ایچون میت بیک درهم وصیت ابلدی دوشهادت ابله را صحیح و کادر مثلاً ایکی
 کسته ایکی آخر کسته ایچون میت بیک درهم وصیت ابلدی دوشهادت ابله را و اول مشهود له اولند دخی
 شاهد لری اولان کسته را ایچون میت بیک درهم وصیت ابلدی دوشهادت ابله را صحیح و کادر بده صحیح
 اما وصیتده صحیح و کادر (ولو شهد احد الفریقین لآخر بوصیه جارية والاخره بوصیه عبد صحت) اگر احد فریقین
 آخر ایچون بر جاریه وصیت شهادت ابله و آخر دخی اولی ایچون بر عبد وصیت شهادت ابله شهادتاری
 بالاتفاق صحیح اولور زیرا بونده شرکت و تمت و قدر (وان شهد الاخره بوصیه ثلث لاصح) فریق اول که آخر
 ایچون جاریه وصیت شهادت ابله کدرنده اگر فریق ثانی که آخر در اند دخی میت ثلث مالتی فریق اولی به وصیت
 ابلدی دوشهادت ابله را شهادتاری صحیح اولز زیرا بونده شهادت شرکتی میت در

کتاب الحنفی

بوکلب خشتانک احکامی یا تده در (هو من له فرج و ذکر) خشتی شول کسته در که آنک ذکر و فرجی اوله (فان
 بال من احدهما اعتبار) اگر هر قنفسندن شول ایدر سه اندن اعتبار اولور و ملاذ کردن قبول ایدر سه غلام
 اعتبار اولور (وان بال منهما اعتبار الا سبق) اگر هم ذکر و هم فرجندن قبول ایدر سه سبق اولان اعتبار اولور
 هر قنفسندن اول شول ایدر سه اعتبار کادر (وان استوفی السبق فهو مشکک) اگر سه به ایکسند برابر
 اوله خشتا مشککدر (ولا اعتبار بالکثرة) بعد الاستواء لک کثرت اعتبار اولور (خلافا لهما) امامین
 ایچون خلاف و ادر آنک قنفسنده کثرت بوله اعتبار اولور زیرا کثرت بول اول عشق و قوته علامتدرا کثرتده
 ابله حکم کل و ادر ابدی کثرت بول ابله ترجیح اولور امام اعظم ایچون دلیل کثرت خروج قوته دلالت ابلز
 بعضسند اتساع مجاری و بعضسند ضیق مجاری و ادر کثرت بوکادال اولز و کثرت ابله ترجیحی ابو حنیفه
 استقاح ابلند بر کون ابو یوسف ابو حنیفه نک حضورند موث من اکثرهما بولادید کده ابو حنیفه حاضر تری
 هل رأیت قاضیا یکیل البول دیو و مشلددر (فان بلغ فان ظهر له بعض علامات الرجال من نبات اللحية اذ قدرة
 علی الجماع و احتلم کا احتلام الرجل فرجل) اگر بالغ اوله ده بعض علامات رجال که مثل شک و جماعه قادر

اولی و یا خود رجل احتلامی کبی احتلام اولی علامتاری ظاهر اوله اول خشتی رجلدر (وان ظهر بعض
 علامات النساء من حیض و حبلى و انکسار ثدی و نزول لبن فیه و تکین من الوطی فامرأة) اگر بالغ اولد قده
 علامات نساء که حیضدن و حبلىدن و هم لک صارت سندن و هم لردن سودا قنفسندن و و طه تمکینندن بوقوله
 علامات ظاهر اوله خاونددر (وان لم یظهر شیء اوتعارضت مشکک) اگر ذکرا و انسان اثباتدن بر شیء ظاهر
 اوله و یا خود تعارضن ابله یعنی هم علامات رجال و هم علامات نساء ظاهر اوله خشتای مشککدر
 (قال محمد الاشکال قبل البلوغ فاذا بلغ فلا اشکال) امام محمد دیدیکه اشکال قبل البلوغ در یوحیه بقی بالغ
 اوله اشکال اولز زیرا البتة بر علامت ظاهر اولور و تعارض خوفی قتی نادر اولور و نادر ات ابله حکم شرعی اولز
 (و اذا ثبت الاشکال اخذ فیہ بالا حوط) بقی اشکال ثابت اوله احوط و اذن ابله اخذ اولور (فصلی بقناع
 و یقف بین صنی الرجال والنساء) امرأه اولی احتمالی ابله قناع ابله صلاحه ایدر و اما نک خلفندن طوموت لازم
 کده کده رجال ابله نسا صفتک ما یقینه طوموت خاوند اولی احتمالی ابله بین الرجال تحلل ابلز صلاتاری قاسد اولی
 ایچون و رجل اولی احتمالی ابله نسا صفتک تحلل ابلز که کند و نک صلاتی قاسد اولی ایچون (فلو وقف فی صفهم
 بعید من لاصقه من جانبیه و من یخذه من خلفه) اگر رجال صفنده واقف اوله ایکی ملاصق اولان ایکی کسته
 و خلفندن حد انده اولان کسته صلاتی اعاده ایدر (وان فی صفهن اعاده هو) اگر خشتی نسا صفنده واقف
 اولور سه صلاتی اعاده ایدر رجالدن اولی احتمالی ابله (ولا یلبس الخیط فی احراسه) احراده محیط کبیر یعنی دکلمش
 شی کبریا کبی (ولا یکنف عن درجل ولا امرأة) عورت اولان محلی رجل قنفسنده کشف ابله نسا اولی احتمالی
 ابله و خاوند باند دخی کشف ابله رجل اولی احتمالی ابله (ولا یخلو به غیر محرم من رجل و امرأة) اول خشتی ابله
 محرمندن غیری رجل و امرأه دن بر فرد ابله خلوت اوله لکرا و انسان احتمالات ایچون (ولا یسافر بلا محرم)
 اول خشتی بلا محرم سفر دخی ابله (ولا یحتمی رجل ولا امرأة بل بتباع له امة تحتته من ماله ان کان له مال) و اول
 خشتای رجل و امرأه سفت ابلز بلکه خشتی ایچون اگر مالی واریسه کند و مالندن بر جاریه اشترا اولور و سفت ابلز
 (والا فین بیت المال ثم یباع) اگر اول خشتانک مالی بوغیه بیت المالدن بر جاریه اشترا اولور سفت ابله کد نصکره
 نه بیع اولور (فان مات قبل ظهور حاله لا یفیل بل یم و یکنف فی خمسة اواب) اگر اول خشتانک مالی
 ظهورندن اول یعنی زوال اشکالدن اول فوت اوله غسل اولز بلکه صعبه ابله تیم اولور بش قوب ابله نکفین
 اولور احتیاطا احتمالدرا که انبی اوله (ولا یحضر بعد ما راق غسل رجل ولا امرأة) و اول خشتای مشکک مر اقی
 اولد قنفسکره و جل و امرأه آنک غسلنه حاضر اولی جائز و کادر آنک نظری ایکسند دخی جائز اولز ذکرا و انسان
 احتمالات ایچون (و ندب تسجیه قبره) خشتانک قبری تسجیه مندوب اولور و تسجیه نک معنای نسیابی دفن
 ابله کدرنده و رجال نظری دو قفسون دیو برده جکر تسجیه اولدرا کر انشی ابله ما وجب بی ادا ابلش اولور اگر
 رجل ابله برنی لازم کلمز (و یوضع الرجل علی امی الامام ثم هو ثم المرأة ان صلی علیهم جله) مثلاً بر دفعه ده اوج
 جنازه جمع اوله بری رجل و بری خشتی و بری خاوند اوله رجل امای ولی ابلن محله وضع اولور و ادر نصکره
 خشتی ادر نصکره انشی وضع اولور خشتی رجل و خرا و اولور نسا اولی احتمالی ابله و نسادن مقدم اولور و رجل
 احتمالی ابله (وله اخس النصیین من المیراث عند الامام) خشتای مشکک ایچون میراثدن نصیبنک اخسی و ادر
 ابو حنیفه قنفسنده (فلومات ابوه عنه وعن ابن فلان سهمان وله سهم) اگر خشتانک بابایی قوت اولوب بر او غنی
 و برده اول خشتای قوسه ابن ایچون ایکی سهم و خشتا ایچون بر سهم و ادر (وعنده السبعی له نصف النصیین)
 سبعی قنفسنده خشتی ایچون نصیبنک نصی و ادر (وهو ثلثه من سبعة عند ابی یوسف) خشتانک نصیبی ابو یوسف
 قنفسنده یدیدن اوجدر یعنی یدی سهم اولور و دردی ابله و بریلور اوج سهمی خشتا مشکک و بریلور (و خمسة
 من اثنی عشر عند محمد) امام محمد قنفسنده میراث اون ایکی سهم اولوب بشی خشتای و بریلور ساری ابله و بریلور
 (ولو قال سیده کل عبدی حرا و کل امه لی حرة لا یعتق مالهمین) اگر خشتانک میدی بنم قولم سردر دبه
 و یا خود جله جاریه لم سره در دبه خشتا مشکک سره اولز بعد البلوغ مالی ظاهر اولمینه (ولو قال بعد تقرر
 اشکاله اناد کرا و انشی لا یقبل و قبله یقبل) اگر اشکال یعنی خشتای مشکک اولد بقی مقرر اولد نصکره خشتی
 اولان کسته بن اگر کم دبه و یا خود انشی یم دبه حریتی مقبول اولز اما اشکال مقرر اولز دن مدم دبه

مقبول اولور (مسائل شتی) ومسائل منشوره ومسائل متفرقه ذکر ابله مصنفک دایم در معنی مسائل ذکر می
لازم ایکن محلی واقع اولمقله ذکر اولمقبول مسالته ذکر لازم اولمقبول مسائل شتی دود ذکر ایدر (کتابه الاخرس
وایماؤه بایع عرف به اقراره) بی زبانت کابیتی وایماهی یعنی شول شیتله ایماهی که اقراری اول شیتله بلنور باده اولان
لفظ بایماهی متعلقدر (بصور زوج وطلاق وبع وشر او ووصیه وفود علیه اوله کالیان) بخود ده اولان با کابیت
وایماهی متعلقدر یعنی اخر صلت زوج وطلاق وبع وشر او ووصیه وفود علیه اوله کالیان بخود ده اولان با کابیت
مشلوله کابیت وایماهی بیان کیدر (ولا یجحد لکذف ولا غیره) فذف ایچون حد اولنر و غیره که زنا و شرب خوردن
اندره کابیت وایماهی اقراری بیان دکلدر حد اولنر زرا الحد و تدیری بالنشبات اولمقله بیان اولنر (ومتعلق اللسان
ان استبدیه ذلک وعلت اشارته فهو کالآخرس والا فلا) معتقل اللسان اگر عمد اولور سه اول اعتقال و اشارتی
دخی بین الناس بلنور سه اول معتقل اللسان اخرس کیدر یعنی اخر سده جاری اولان احکام بونده دخی جاریدر
اگر اعتقال عمد اولنر ایسه و بین الناس اشارتی دخی بلنر ایسه اخرس کبی دکلدر و معتقل اللسان شول کسبه در که
تکلمه قاده اولیه (والکتابه من الغائب لیس بحجة) غائبین کابیت حجت دکلدر عمل اولنر زرا حاضر
اولمقله قادر در حجت اولمقله ضرورت بوقدر اخرس بونک خلا فیدر (وقالوا الکتابه اما مستقین مرسوم وهو کالناطق
فی الغائب والحاضر) دیدار که کابیت یا مستقین یعنی کابیت مرادی مظهر اوله یعنی علی وجه المعتاد عنوان
ایله مقتدر اوله ایدر و هو ذکر اولنر دخی اوزره کابیت غائب و حاضر متعلق کیدر امانی زمانه ساختن شرط در زرا
معتاد اولنر (واما مستقین غیر مرسوم کالکتابه علی الحداد و اوراق الشجر و بنوی فیه) ویا خود مستقین یعنی
مرادی مظهر اوله غیر مرسوم اوله یعنی علی وجه المعتاد عنوان ایله مقتدر اولیه دیوار اوزرینه و اوراق شجر
اوزرینه یا زمری کبی و انده نیت ایلیه بوقوله کابیت لغو در زرا بوطریق ایله امری اظهار ده عرف نام بوقدر
بوجبت اولنر الا انضمام نیت ایله بملایم ایدوب اوزرینه اشهاد اعلایه حجت اولور (واما غیر مستقین کالکتابه
علی الهوام والماء ولا غیره) ویا خود غیر مستقین اوله یعنی غیر مظهر اوله و هو اوزرینه و ما اوزرینه کابیت کبی
بوغیر مستقینه اعتبار بوقدر (وان اختلطت الذکوة بمیئة اقل منها تحری واکل والا فلا وکل حالة الاختیار
وتحری عند الاضطرار) ذکویه یعنی بوجز لغش لحلم کند و دن اقل میته به مختلط اولسه تحری ایلیه و حالت
اختیار ده اکل ایلیه و اگر میته ذکویه دن اقل اولیوب مساوی اوله و یا خود اکل کترواله تحری اولنر و حالت
اختیار ده اکل اولنر اما عند الاضطرار اکلده تحری اولنر (واذا حرق رأس الشاة الملتطخ بدم و زال دمه
فامحذ منه مرقه جاز و الحرق کانتبل) بچن برکسته دم ایله ملوث اولمش قیونک باشتی اجراق ایله و دمی زائل
اولسه و اول اجراق ایدر بکی باشدن مرقه اختار ایله جاز در و حرق غسل کیدر زرا تار باشد اولان نجاستی
اکل ایدر یعنی زائل ایدر برشتی باقی فالز و یا خود دمی و ماد ایدر استحاله سبیل طاهر اولور و خیر تحلل اولنسه پالت
اولور و خیر بر محله دوشه و ملح اولسه پالت اولور (ولو جعل السلطان الخراج لب الارض جاز بخلاف العشر)
اگر سلطان ارض صاحبیه خراج ایله جاز در و عشر بونک خلا فیدر خراج ارض ایچون وظیفه معینه در
(ولو دفع الاراضی المملوكة الى قوم ليعطوا الخراج جاز) اگر امام اراضی مملوکه بی صاحبی زراعت ایلمکله خراج
ویرمک ایچون آخر کسته ره ویرمه جاز در فاضل زبلی دیر که بچن اصحاب خراج ارض در زراعتن عاجز
اولسه و خراجی دخی ویرمه قادر اولسه امام اول ارضی قادرین اولان کسبه ره اجرت ایله ویرور و خراج اخذ
ایدر زیاده منی اسلالمه حیلرینه ویرور (ولو نوى قضاءه فان لم یعین ای يوم سج) برکسته رمضان دن برکون
و یا خود ایکی اوج کون قضای اولسه قضاسته نیت ایله اما قضی کون ایدر و کبی تعیین ایله قضای صحیح
اولور (ولو عن رمضان فلا فی الاصح) اگر قضای ایکی رمضان دن اولسه و ایکی رمضان دن نیت ایله صحیح اولنر
مادامکه قلاتن سه ده اولان رمضان قضای دیونیت ایلیه روایت اصح روایت بودر (وکذا فی قضاء الصلاة
لو نوى طهر راعیله مثلا ولم یزاول طهر او اخر طهر او طهر يوم کذا) وینه قضاء صلا تده دخی صحیح اوزرینه
اوزرینه واجب اولان طهر و نیت ایله اما کند و نک انداخته قلاتن طهر و نیت ایله و یا خود اخر قضایه
قلاتن طهر و نیت ایله و یا خود قلاتن کون قلاتن طهر و نیت ایلیوب مجرد صلا دیونیت ایله صحیح
اولنر (وقیل تصح فیها ایضا) دیندیکه قضاء صومه و قضاء صلا تده یعنی رمضان ایچون نیت و مجرد صلا طهر

ایچون نیت صحیح اولور و بکن مسند کبی بوقول بعض منایع عظامک قولیدر لکن اصح اولان اولکی قولدر
(ولو ابتاع الصائم زنا غیره فان کان حبیه لزمه الکفارة والا فلا) اگر صائم غیرک زنا قبی بونه اگر اول ابتلاع
ایلدیکی زنا حبیتک ایسه کفارت لازمدر اگر حبیتک دکل ایسه کفارت لازم دکلدر و تحقیق قضا لازمدر
(وقتل بعض الحجاج عذرفی ترک الحج) حاجیلرک بعضی سنک قتل حبی ترک ایلمکده عذر در زرا امنی طریق
و جوبنک شرطیدر و مناسکده بیان اولنر دخی اوزره اداسنک دخی شرطیدر (ومن قال لامرأة عند شاهدین تو
زن من شدی فقاتل شدم لا یغدر النکاح بینهما ما لم یقل قبول کردم) برکسته بر خاتونه ایکی شاهد باده فارسی
لسانیه سن بتم خاتون اولدکی دیوب خاتون دخی اولدم دیسه ماینلرند نکاح نافذ اولنر مادامکه قبول ایلمدم
دیسه اول کسبه (ولو قال لها خویشتن رازن من کردانیدی فقاتل کردانیدم فقاتل پذیرفته عقد) و اگر
بر رجل بر خاتونه کند و کبی کا خاتون ایلمدکی دیوب خاتون دخی ایلمدم دیسه و رجل قبول ایلمدم دیسه نکاح منعقد
اولور زرا کردانیدی ایجابدر و پذیرفته قبولدر ایجاب و قبول بولینق لاید نکاح منعقد اولور (ولو قال لرجل دختر
خویشتن رابیسر من اوزانی داشی فقاتل داشی لا یغدر) برکسته بر رجل کند و قز بکی بتم او غلومه لایق نوتدکی
یعنی لایق کوردکی دیسه و اول رجل دخی داشی داشی نکاح منعقد اولنر (ولو منعت المرأة زوجها من الدخول
علیها وهو یسکن معها فی بیتها کانت ناشرة) اگر خاتون زوجنی کند و به دخولدن یعنی جماعتن منع ایلمسه حال بکه
اول زوج خاتونک یتنده انکه ساکن اولسه او خاتون ناشره اولمشدر زرا نفسی بغير حق زوج جندن حبیب
ایلمدر بوقدر برجه خاتونه تقه لازم و واجب دکلدر و اگر نشوزی منزله نقل ایچون ایسه ناشره اولمش اولور زرا
سکنی واجبدر بوقدر برجه نفسی بحت حبیب ایلمش اولور تقه سی ساقط اولنر (ولو سکن فی بیت الفصیب فامنع
منه فلا) اگر زوج غصب اولمش یتنده ساکن اولسه و خاتون جماعتن کند و به منع ایلمسه ناشره دکلدر زرا
خاتون سکنی طلبیه قاده در (ولو قاتل لاسکن مع امته و اریدیتا علی حدة فلیس له اذک) اگر خاتون سنک
جاریک ایله معار براده ساکن اولم دیسه علی حدة براومر ادا ایلمه اول خاتون ایچون مراد ایلدیکی نیت بوقدر
البته بر خد متکار لازمدر اوله منعی ممکن دکلدر (ولو قاتل مر اطلاق ده فقاتل داده کیر او کرده کیر او داده یاد
او کرده با دان نوی بقع والا فلا) اگر خاتون زوجنه بک اطلاق ویردیه زوج دخی داده کیر دیسه یعنی ویرمش طوت
و یا خود کرده کیر یعنی اولمش طوت و یا خود داده کیر یعنی ویرمش اولسون و یا خود کرده با اولمش اولسون دیسه
اگر نیت ایلمش ایسه طلاق واقع اولور اگر نیت ایلمش ایسه واقع اولنر (ولو قال داده است او کرده است بقع
وان لم یس) اگر خاتون مر اطلاق ده دید که داده است و کرده است دیسه طلاق واقع اولور اگر نیت ایلمش ایسه ده
ولو قال وی مر انشاید تاقیامت او همه عمر لایقع الابالیة) اگر دیسه که اول بک قیامت دکن لایق دکلدر
و یا خود اول بک لایق دکلدر مدته عمر مدیه طلاق واقع زرا لایق صریح طلاق دکلدر الا نیت ایله واقع
اولور زرا بولفظلر کابیه در (ولو قال لها حيلة زن ان کن فهو اقرار بالطلاق الثلاث) اگر برکسته خاتونه حیل
زنان کن دیسه طلاق دلانه به اقرار در زرا حیل نسا ایله طلاق دن تعبیر اولنر (ولو قال حيلة خویشتن کن فلا)
خاتونه حیل خویشتن کن دیسه طلاق واقع اولنر (ولو قال له کاین ترا بختیدم مر اجنت باز دار فان طاقها
سقط المهر والا فلا) اگر خاتون زوجنه کاین سکایتلدم الکی شدن کروچک دیسه و یا خود بتم ایله مجادله ایله
دیسه اگر طلاق ویرمه مهر ساقط اولور و اگر طلاق ویرمزه مهر ساقط اولنر (ولو قال لعبد یامالکی اولامته
انا عبدک لا یعتق) اگر بر رجل عبده یامالکی دیسه و یا جابه سینه انا عبدک دیسه عتی واقع اولنر زرا بولفظلر
عتقه دلالت یاز (ولو دعی الی فعل فقاتل برمن سو کند است که این کار نکتم فهو اقرار بالبیع بالله تعالی) اگر
برکسته بر فعل دعوت اولنسه و اول کسبه اول اینی اشک بتم اوزریمه عین وارد دیسه بکلام بین بالله
اقرار در (وان قال برمن سو کند است بطلاق فاقرا بالحل بالطلاق) اگر برکسته بر فعل دعوت اولنسه و اول
کسبه بتم اوزریمه طلاق عین وارد دیسه بکلام حلف اطلاقه اقرار در (فان قال قلت ذلک کذا بالابصدق)
اگر اول کسبه بوموزی بکذا با سو یلمد دیسه تصدیق اولنر زرا انسان اقراری ایله مؤاخذه اولور (وکذا الوقال
مراسو کند خانه است که این کار نکتم) اگر بر فعل دعوت اولنر دخی بواشتی اشکامکه بکاسو کند خانه وارد دیسه
نیت عین یا حلفه اقرار در عرفه اعتبار ایله (ولو قال المشتري للبائع بعد البیع جابازده فقال البائع بدهم یکون

فصل بیع) اگر بعد البیع مشتری بایعه بها سنی کروون یعنی قیمتش و باید دیسه و بیاع دخی بدیم یعنی و دریم
دیهه یعنی فسخ اولور زراستردن ردغن طلب و باید عدل رضا جائیدن اقاله در (والعقار المتنازع لایخرج
من بدی الیه مال من المدی) متنازع فیہ اولان عقار دی الیدل یدندن جقماز مادمکه مدعی دعواسی
اوزر شه برهان اقامت ایلیم (ولایصح قضاء القاضی فی عقار لیس فی ولایتیه) والی ولایت اولیان قاضینک
قضای عقارده صحیح دکلدر یعنی عقار اولان مکاده قاضی اولدیجه ~~حکم صحیح~~ دکلدر (واذا قضی القاضی
فی حادثة ینتہ ثم قال رجعت عن قضائی ابدالی غیر ذلك او وقت فی تلبیس الشهود او ابطلت حکمی ونحو
ذلك لا یعتبر واقضاه ماض ان کان بعد دعوی صحیحہ وشهادة مستقیمہ) بقی برقاضی بر حادته ده یعنی بر اشد
ینتہ الیه قضایسه ده اندنصکره بن قضا ایلدیکمندن رجوع ایلدم دیسه و یا خود بیک قضا ایلدیکه دکنصکره
غیر شئی ظاهر اولدی دیسه و یا خود شهودل تلبیس ایلدیکنه واقف اولدم دیسه و یا خود ~~حکم صحیح~~ ابطال
ایلدم دیسه و دخی بوکامنا به شیلہ سوریلوب رجوع ایلدم دیسه قاضینک بوسوز شه اعتبار اولوز زرا قضا
ماضی و نافذ اولدرا کقضای مدعوی صحیحہ وشهادة مستقیمہ دکنصکره اولمش ایسه حکمی نافذ در تغییر اولوز
(ومن له علی آخر حق فلیأخذه فما لم یؤد له فله) فافریدهم بر و نه و سمعونه وهو لایبراهم صحت شهادتهم علیه
وان سمعوا کلامه ولم یروه فلا) برکسنه آخر کسنه اوزرنده حتی اولسه و صاحب حق بر قوی اختفا ایلسه
اندنصکره صاحب حق اول آخر دن حتی طلب و اول کسنه دخی اقرار ایلسه حال بوکه اول قوم اول
کسنه بی ~~حکم صحیح~~ و در ردی و کلامی استماع ایدر ردی و اول مدیون اولان آخر اول قوی کو رمزدی اول قومک
مقره دیون اوزر شه شهادتی جائز اولور اما اگر کلامی استماع ایدوب کندوبی کو رمز ایلسه شهادتلی جائز
اولوز (ولربیع عقار و بعض اقرار البائع حاضر بعلم البیاع و سکت لایسمع دعواه بعده) اگر بر عهه بیع اولنسه
و یا بیک بعض اقرار بی حاضر اولسه و بیع اولدیغنی بلسه و سکت ایلسه بعد البیاع دعواسی سمعونه اواز
(و زودیت امر آتیه هر هامن زوج هانم مانت مطلب اقرار بها المهر و قالوا کانت ایهیه فی مرض موتها و قال بل
فی حقتها فاقول له) اگر بر خاتون مهری زوجنه هبه ایلسه اندنصکره فوت اولسه و خاتونک اقراری مهری
زوجندن طلب ایلوب دیسه لکه هبه مرض موتده اولمش در زوج دیسه که بیکه صحتده اولمش در قول
زوجکدر قیاس بوایدیکه قول ور نه تک اوله زرا هبه حاد در حوادث ایسه اقرب اوقاته مضافد اراما استحسانا
قول زوجکدر (ولو افریحی) ثم قالت کنت کاذبا فیمما اقررت حلفه المقر له ان المقر لم یکن کاذبا فیمما اقر واست
بمطل هیمانمدعی علیه عندابی یوسف و به بنی) اگر برکسنه آخر کسنه به حتی اقرار ایلسه اندنصکره
بن اقرار مده کاذب دیسه مقرله تخلیف اولنور که تحقیق اقرار ایلدیکی شیده کاذب اولدیغنه ومن انک
اوزر شه دعوی ایلدیکن شیده بمطل اولدیفکه دیوبین و بریلور ابو یوسف قننده و قنوی دخی ابو یوسف قنوی
اوزر در مثلا زید عمرو ایچون بر شئی اقرار ایلسه اندنصکره زید بن اقرار مده کاذب دیسه عمرو یمن و بریلور
(والاقرار لیس بمیال ملک) اقرار ملکک مبب دکلدر مثلا زید عمرو بیک درهم انه حتی حقم وارد دیو دعوی ایلسه
زید نه سبب ایلد حقکدر دینسه عمرو له اقراری مسببه دیسنه مدیون در دیسه دعواسی مقبوله اولوز مجرد اقرار
ملکک سبب دکلدر بلکه فرضده و یا خود مدعیکن تمنددر دیوبینوی لازمدر (ولو قال لا نروکلت بیع هذا
فسکت عار و کبلا) برکسنه آخر کسنه به خوشی بیع ایلکه سزه وکیل ایلدم دیسه مخاطب سکت ایلسه
وکیل اولوز براسکونی و عدم ردی عادت ادلیل قبولدر (ومن کل امرأه بطلاق نفسها لایمک عزاما) برکسنه
خاتونی کند و طلاقنه وکیل ایلسه و کالتدن عزله مالک اولوز زرا نوصیل کندی جائیدن بمیدر و رعیندن
رجوع صحیح دکلدر (ولو قال لا نروکلت بکذا علی انی منی عزلتک فانت و کبلی فطریق عزله ان یقول عزلتک ثم
عزلتک) و اگر برکسنه آخر دیسه که شوقدره سنی وکیل ایلدم شونک اوزر شه که نه وقت سنی عزل ایلیم سن
بیم وکیل من دیسه انک طریق عزلی عزلتک ثم عزلتک دیچکدر زرا و کالتک شرط طعنای جائز در ایدی و کالتدن
عزله تعلیق دخی جائز در بقی انی و کالتدن عزل ایلکد کالت مخیردن من عزل اولور و معلقه مخیر اولوب وکیل
جدید اولور اندنصکره نایه اعزل ایلد و کالت ثانیه دن من عزل اولوز (ولو قال کما عزلتک فانت و کبلی فطریق
ان یقول رجعت عن اؤکاة المعلقة وعزلتک عن المحضة) اگر دیسه که سنی شوک وکیل ایلدم هر بار که سنی عزل

الم

البیسم سن بنم وکیل من انک طریق عزل وکالت معلقه من رجوع ایادم وستی وکالت منجزه دن عزل ایادم دیگدر
زیرا کلمه کما افعلت تکرارنی مقتضیدر یو خسته نه اینه دکن دکادر (وقبض بدل الصلح قبل التفريق شرطان کان
دینابین والا فلا) بدل صلح قبض مجلسده قبل التفريق شرطدار کر صلح دینابین اولورسه نه لا صلح اتوندن
انچه اولورسه اولسه ویا خون دمننده اولان شیندن غیری اوزرنه صلح اولسه قبل التفريق بدل صلح قبض
شرطدار کر دینابین دکل ایسه قبل التفريق قبض شرط دکادر (ومن ادعی علی میت صبی دارا فله ایاه ابوہ
علی مال الصبی فان کان له ینتہ جاز الصلح ان کان بمثل الفیعة او اکثر بما تغابن فیہ وان لم یکن له ینتہ او کانت
غیر عادلة لا یجوز) برکسته برصبی اوزرنه بر اودعوی ایسه یعنی صینک الله اولان اوبغدر یو ادعا ایسه
اول صینک بابا سی اودعواسنی مال صیدین صلح ایسه اگر مدعینک شاهی واریه صلح جائز و صلح دخی
قیمتی مثلی ایله اولورسه ویا خوددارک قیمتدن اکثر اولورایه یعنی اول اگر دهنه ناس تغابن ایده کلس اولسه صلح
جائز و اگر مدعینک ینتہ می یوغیسه و ینتہ می اولایقی تقدیرجه عادله اولسه بابانک صلحی جائز دکادر زیرا مال
یتیمه تعدی ایلمش اولور (ومن قال لا ینتہ لی ثم رهن صغ) برکسته بر دعوی خصوصنده شاهدیم یوقدر دیسه
سکره شاهد کتورسه صحیحدر کجه صورت ظاهرده تاقض دراکن ایکسینک ینتی توفیق ممکندر یو آدمک
شاهی واریش لکن اوتشمش ویا خودشاهد وارید وکنی مقدم بابابوب سکره بلش اوله ویاو حنیفه دن روایت
اولش که تاقض اولغله شاهدی قبول اولغیه اما اصح قول بودر که قبول اولنه (وکذا قال لاشهادة لی فی
هذه القضية ثم شهد) نه مرورایدن مسئله کبی قبول اولور بجن برکسته شوقضیه ده ینم ایچون شهادت یوقدر
دیسه بعده شهادت ایسه شهادتی قبول اولنور توفیق ممکندر اولدن اوتشمش دم نه دی خاطریمه کادی دیکل کبی
نه ویاو حنیفه دن قولدر که قبول اولنور تاقض قی ظاهر در اما وفاقا قبول اولنور کذا فی المنقط اما برکسته
فلان کسته نک اوزرنده بنم حقم یوقدر دیسه وبعده دعوی ایله دعواسی مسجوعه اولمز زیرا اقرار ایله دعوی
بیننده منافی نه قی ظاهر در توفیقی ممکن دکادر (ولامام الذی ولا الحیفة ان یقلع انه امان طریق الحیاسة
ان لم یضرب بالمارة) خلیفه نصب ایلدیکی امام ایچون انسانی طریق جاده دن قطع ایلمک یعنی کچور مامک واردرا کر
مرورایدن نه ضرر ویرمز ایسه زیرا امامک حتی کافیدر ولایت نصرفی اگر قطع مرورده بر مصطفی کوروش ایسه
حاصل کلام مسلماننه نفع اولان شینده رأی وعلی مقبولدر (ومن صادرة السلطان ولم یعین یبع ماله فباع
ماله نقد) شول کسته بی که سلطان مصادره ایسه یعنی مالتی یبعه تعین ایسه واول کسته مالتی یبع ایسه نافذ
اولور من لا برکسته نک اوزرنده مال میری اولسه مالتی پادشاه طرفندن اخذ ایسه کند و می مالتی یبع ایدوب
دینی ادا ایله اول یبع نافذ اولور زیرا اگر اه دکادر (ولو خوف امرأته بالضرب حتی وهبت مهرها منه لا تنص
الهیة ان تقدر علی الضرب) اگر برکسته خاتونی ضرب ایله قورقونه حتی مهرنی هبه ایسه هبه می صحیح
دکادر اگر جل خاتونی ضربه قادر ایسه زیرا خاتون مکر و هه اولمشدر (وانا کرهما علی الخلع فخلعت بفق
الطلاق ولا یجب المال) اگر خاتونی خلع اوزرنه اگر اه ایسه و خاتون دخی اول خای اشله طلاق واقع اولور
خاتون اوزرنه مال واجب اولمز زیرا خاوده صدوری زوج طرفندن اولمشدر خاتونک رضای یوغیدی انجی
اگر اه ایله اولمشدر و نواحلت انسا نابالمهر علی الزوج ثم وهبته من الزوج لا تنص الیهیة) اگر خاتون زوجی اوزرنده
اولان مهرنی برکسته به حواله ایسه وبعده حواله مهرنی زوجنه هبه ایسه هبه می صحیح اولمز زیرا حواله
ایلمکله مهر خاتونک ملکتدن چقمشدر ملکتده اولیمان شینک هبه می صحیح دکادر (ومن اتخذ ثرا او بالوعة
فی داره فزنها حاط جاره وطلب تحویلہ لا یجبر علیہ) برکسته کند و دازنده بتر یا خود بالو عه اتخاذ ایله
واو لقیودن ویا خود بالو عه دن قو کسوتک دیوار نه نشف ایسه قو کسوتی اول قیوی ویا خود بالو عه بی
آخر بر تحویل ایلمک جبر اولمز بالو عه شول قیودر که اغزی دارو ایچی بول قازیلوب یقم و رضوی رسا بر کاب
جمع اوان ایچون (زان سقط الحائط منه لا ینصنه) اگر قو کسوتک دیواری اول قیونک نشفندن ساقط اولسه
ضامن اولمز زیرا یتوقزان کسته کند و خالص حقنه تصرف ایلمشدر (ومن عمر دار زوجته بماله باذنها فالعمارة
ایها و النفقة دین له علیها) برکسته زوجه سنک دارنی کند و مالیه زوجه سنک اذنی ایله عمارت ایسه خاتون
ایچوندر نفقه یعنی صرف ایلدیکی انچه زوجک دیندر زوجنه می اوزرنه ملک خاتونکدر انجی صرف ایلدیکی

ایچه خاتونک دین اولور (وان عمر هالها بلاذنها فالعمارة لها وهو متبرع) اصرک زوجه سنک دارنی بلاذن
 زوجه سی ایچون عمارت ایله خاتون ایچون دروزوج متبرعدریعی صرف ایله کی ایچه بی تبرع ایلمش اولدی زیر
 بلاذن تعمیر ایلمشدر (وان عمره هـ بلاذنها فالعمارة) اگر زوجه سنک دارنده بلاذن کند و تعمیر بی
 ایله بنا یا دیکی شی زوجه ایچون درانجق عرصه بی غاصب اولمشدر اگر زوجه مراد ایدر سه قلع ایدر بر (ومن اخذ
 غریبه فخره انسان من یدله فخره) علی التاراع برکسته غریبی اخذ ایله برکسته دخی کلوب بدندن نزع
 ایله نازع اوزرینه ضمان لازم کز یعنی حتی اولان خصمک الذین خلاص ایدن کسه نک اوزرینه ضمان لازم کز
 (ومن فی یده مال انسان فقال له السلطان ادفعه الی والا فطعت یدک اوضربک خمسين سوطا لا یضرب
 لودفع) برکسته نک بدنده برکسته نک مالی اولسه سلطان اول کسته یه فلانک منده اولان مالی بکاویروالایدیکی
 قطع ایدرم و یا خود سکا الی قبیعی اوروم دیسه و اول کسه آخرک کندوده اولان مالی و برسه بعده ضامن اولمز
 زیر ادفع یا بدنه اول کسه مکره (ولو وضع فی الصحراء لاصید به جار وحش و می علیه بخاف فی الغد و وجد
 الخار یجرحه یا لا یجل اگاه) برکسته جار وحشی صید ایلمک ایچون صحراده بر اوراق وضع ایدوب و حین وضعده
 اوراق اوزرینه (بسم الله الرحمن الرحيم) دیسه اوراق وضع ایدن کسه ارته سی کلوب بر جار وحشی بی یجرح و یا
 میت بولسه اول جار وحش نک اکی حلال اولمز زیر اشرط انی انسان ذیح ایلمکدر و یا خود یجرح بلمکدر
 بونی ایسه جرح ایدن اوراق در قطیحه و متردیه یعنی حیوان سوسمش و یو کسک بردن دوشمش شی کی اولمشدر
 شخیل شول اورا قدر که انکاه اکن یلور (ویکره من الشاة الحیاء و الخصیة و المثانة و الذکر الفدة و المرأة و الدم
 المنسوخ) شاندن اکی مکره اولان دیشی ایسه دخی ارکان ایسه خصیتینی و مثانه سی یعنی قاعونی و ذکری
 و غده سیکه بزید کیری شیر و اودی و قانیدر بونری اکل ایلمک مکره و هر جله بی بوییت جمع ایلمشدر (بیت)
 فاذا ذکی الشاة کل کاهیه سوی سبع اعضا فذک کاهیه فیا و صا و ذک ذکال و غین و را و متین دال (والتقاضی ان
 یقرض مال الغائب و العقل و النطق) قاضی ایچون مال غایبی و مال طفلی و لطفه بی آخره قرض و بر مک و وارور
 زیر ا- تخلاصه قادر در و لایت عامه سی واردر اما اب ووصی فاضیک خلا فیدر و او کانت حشفه الصبی ظاهرة
 من رأه فنه حشفه و لا تقطع جده ذکرا الا بمنقة یا ترک ختاه) اگر صینک حشفه سی ظاهره اولسه و اول
 حشفه بی کورن ختان اولمش غن ایله حال بوکه ذکر نک جلد سی قطع اولمیوب الامشقت ایله قطع اولسه
 اول صینک ختانی ترک ایلمک جائزدر (و کذا شیخ المسلم و قال اهل البصر لا یطیق الختان) بر اختیار کسه اسلام
 اولسه اهل بهر یعنی وقوف اولان کسه شیخ فانی بو کا طاقت کتور مز دیسه صبی کی ترک ختان جائزدر (و وقت
 اختان غیر معلوم) وقت ختان معلوم دکادر ابو حنیفه حضرت نلندن - و آل اولنده لادری یور مشلدر
 (وقبل سبع سنين) دیندیکه وقت ختان یدی سنه در یعنی یدی یا شنده ایه ککندر (ولا یجوز ان یصلی
 علی غیر الملائکة و الا بیاضا بطریق الشیع) ملائکه و انبیان غیر اوزرینه صلا ایلمک یعنی صلی الله علیه و سلم
 دیک جائز دکادر لا بطریق الشیع جائزدر (ولا الاعطاء باسم الشیر و زوال المهرجان) نیر و زومهر جان اسمیله اعطا
 جائز دکدر یعنی نیر و زومهر جانک شرفی ایچون عید هدیه سی کبی هدیه و بر مک جائز دکادر زرا بوا یکسی
 مجوس لک عید یدر ابو حفص کبیر حجة الله علیه یور مشدر که برکسته الهی سنه الله سبحانه و تعالی به عبادت
 ایله اندنصکره نیر و زومهر جان کوی کاسه و بعض مشرکینه بر عطره هدیه و برسه اول کوی تعظیم ایچون
 تحقیقا کافر اولور و جله علی حیط اولور العیاذ بالله تعالی جامع اصغیر صاحبی دیکدر که یوم نیر و زومهر برکسته بر
 مسئله بر شی اهد ایله اما اول کونک تعظیمی مراد اولسه الخبیث بعض نامک اعتباری اولدی فی جلدن ایسه کافر
 اولمز اما لایق اولان اول فلی اسمکدر زیرانی علیه السلام (من تشبه بقوم فهو منهم) یور مشلدر (ولا یاس
 بلبس القلاص) قافق کیمک لا باسدر (و لا یلبس القلاص) ثاب عالم ایچون شیخ جاهل
 اوزرینه تقدم ایلمک واردر زیر احق سبحانه و تعالی (هل یستوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون) یور مشلدر و یورنه
 موضع آخرده (اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم) یور مشلدر اولی الامر دن مراد اسع اقوالده
 علمادر خصوصاً (العلماء و رثة الانبیاء) یور مشلدر روایت اولمشدر که نبی علیه السلام علمادن ثاب اولان علمایی
 علماده اندر دن دون اولمشد اوزرینه تقدم یورردی (و حافظه اشره ان ان یختم فی اربعین یوما) قرآن عظیم

الشانک جافلی ایچون فرق کونده برختم ایلمک واردر زیر اقراندن مقصود اولان معنای شریفه سی فهددر
 و معنای شریفه اولان فرمان الهی بدن عبرت اولوب امر ایسه طوعنی و نهی ایسه اجتناب ایلمک مجرد
 تلاوت دکادر حق سبحانه و تعالی نک (افلا تبصرون) قول شریفی فهم معانی به و الددر

کتاب الفرائض

بو کتاب فرائض احکامی بیاتده در فرائض فرضه نک جعیدر فرض نیجه معنایه کلور اول معنایه دن بری
 تقدیر در و یو محله مراد اولان تقدیر در زیر احق سبحانه و تعالی هر کسک نصیبی ملک و انبیان بر فرد تفریض
 ایلیوب بالذات کدرو سی اصحاب نصیب بیننده نصف و ربع و ثلث و ثلثین و سدس حصه سیان یورده و یا و یا
 احکام بونک خلا فیدر اندرده نصوص بمجمل در و فرائض اشرف علوم اولغین نبی علیه السلام (تعلموا الفرائض
 و علموها الناس فانها نصف العلم) یور مشدر (ببدأ من ترکة المیت بجهیزه و تکفینه و دفنه بلا اسراف و لا تقشیر)
 میتک تجهیز و تکفینی و دفنه ترکه مندن بدأ اولور اسراف و تقشیر سزیه زیاده اسراف اولور و رونه زیاده تقشیر
 اولور و ترک ایلمک شی غیرک حتی اولمز ایسه اگر غیرک حتی اولور ایسه مثلاً رهن کبی و جنایات ایلمش قول
 کبی بونری ترک ایلمک ایسه صاحبی تجهیز اوزرینه تقدیم اولور و حیاته تقدیم اولمشد یعنی کبی اگر میتک مالی
 بو غیسه حیاته تقه سی واجب اولان کسه نک اوزرینه تجهیز و تکفینی واجب اولور و صفک بلا اسراف
 قولی یا عدد ایله در یا خود قیمت ایله در اما عدد ایله اولان و جلاک اوج کفشدن زیاده سی و خاتونک بدندن زیاده سی
 اسرافدر بونلردن اشغه سی تقشیر در یعنی تقصیر در اما قیمت ایله اولمی اگر میت حال حیاته مثلاً یوزدر هم قیمتی
 اولور بوب کسه کفی یوزدر هم دن زیاده اولسه اسرافدر نقصان اولور سه تقصیردر و بر اعتبار دخی مثلاً
 برکسته نک عید شریفه کیه جلا بونری اولسه و بر دخی بن الاقران کیه بکی اولسه اوسطه کیه بین الاقران
 کیدیک ایلی انک بهامی مقداری ایله تکفین اولنور (ثم یقضي دیونه) اندنصکره میتک دیونی قضا اولنور
 دیندن مراد عباد طر فندن مطالبه اولنسان دیندر یو خسه زکاة و کفارات و غیر دیون کیلمی دکادر زیر
 یوم قوله دیون موت ایله ساقط اولور و رونه اوزرینه ادای لازم کز مکر و وصیت ایلمش اوله و یا خود وره کدرو حصه
 لزندن تبرع ایلمه لر زیر عباداندر رکن مکفک نینی و فلیدر یو ایسه موت ایله ساقط اولور (ثم یقضي وصایاه من ثلث
 ما بقی بعد الدین) اندنصکره و ما بقی بعد الدین باقی قلان شیکل نلندن تقید اولنور (ثم یقسم الباقي بین الورثة)
 تجهیز تکفین و دین و وصیه نصکره باقی قلان بین اوزرینه علی مافرض الله تقسیم اولنور (و یستحق الارث بنسب
 و نکاح و ولاء) استحقاق بنسب و نکاح و ولاء سیله در و بونلردن غیر ایله ارته مستحق اولمز و و لافتح و او ایله
 محدود و و لایکی نوعدر بر و بی و لاه عتاقه در و یو کاولا نهمت دخی نسبه ایلمشدر زیر اولاه نهمت عصبوندر
 بی نهمت عتقد و رقیق اوزرینه ذکر اولسان عتق کرک بدل ایله و کرک بقیدر ایله کرک کنارات ایچون و کرک
 نذر ایچون اولسون برادر (و بیه ابا اصحاب الفرائض) ترکه تقسیم اولنده قدما به اصحاب فرائض ایله بدأ اولور
 اصحاب فرائض کتاب الله ده سهام مشرک سی اولمز در اندران یکی نفر در ردی و جالان سکری نسادن در جالان
 اولان بری بابادر و بری جد صعبدر و بری لام فرزند اشدر و بری دخی زوجه نسادن اولان بری زوجه و بری
 قز و بری اوغل قزی و بری لایون قز قزنداشی و بری لای قز قزنداشی و بری لام قز قزنداشی و بری دخی
 اناوری دخی جد صعبه در یو جله دن زوج و زوجه استحقاقی نکاح سیله در یا قسی نسب جهتیه در
 ثم بالنسبات الذییه) اصحاب فرائض نصکره عصبان نسبه ایله بدأ اولور زیر عصبون نسبه سیله دن اقوادر
 اصحاب فروض نسبه اوزرینه و اولور اما اصحاب فروض نسبه اوزرینه رد اولمز انلزوج و زوجه در بونلره
 من لا یرد علیه نسبه اولنور (ثم بالمعق) اندنصکره معق بدأ اولنور اما مولا عتاقه دینلور مثلاً برکسته بر عبد
 و یا خود بر جابه بی عشاق ایله انلک و لای معق ایچوندر مولا عتاقه کرک مذکر کرک مؤنث اولسون
 برادر (ثم عصبته) اندنصکره معتق عصبه کوری ایله بدأ اولنور و محاربه کزیدی لازمدر زیر انسا ایچون
 و لاه اولد بفته نبی علیه السلام دن (لیس للنساء من الولا الا ما اعتقن) حدیث شریفی واردا اولمشدر (ثم الرز)
 اصحاب فرائض حقلی الدقند نصکره باقی قلان شیلی الی و بولنده قدوه ذوی القروض نسبه یه رد ایله بدأ اولنور
 اما ذوی القروض نسبه یه رد اولمز انلزوج و زوجه در اندر حقلی الدقند نصکره قرابتی قائم (ثم ذوی

(الارحام) اندنصر که ذوی الارحام ایله بدأ اولنور ذوی الارحام دخی دوت صفدر صف اول میته منسوب
 اولور انرا اولاد با نادر کزل کور اولسون کرک انات اولسون و اولاد بیات ایتدر صف ثانی میت انتره منسوب
 اولور انرا جاد فاسدون و جدات فاسد اندر هر نه قدر عالی اولور سه و صف ثالث میتک ابویانه منسوبدر
 انرا اولاد اخوات و بنات اخوه در دخی لام اخوتک اوغللریدر هر نه قدر منلی اولور سه ده صف رابع میتک
 جدینه منسوبدر انرا بابایک بابایی و یا خود تانک بابایه در و یا خود جدینه منسوبدر انرا مطلقه عاماتدر و لام
 عامدر و دخی احوال و خالاند بر وجه بونرک سبیله میته منسوب اولنور ذوی الارحامدر (ثم ولی الموالات)
 بالاده مذکور اولنور بوندر قدیمه جمیع میرانده مولی المولات ایله بدأ اولنور مولی المولات اولدر که برجه مول
 النسب کسنه برجه مول النسب آده من بنم مولام اول اکبر بن اولور سم بن و او ثم اول و اگر جنایت ایدر سم
 عاتله می یعنی دیه وارثنی و بر دسه و اولدخی قبول ابایه و آخر دخی اولکی کبی دیوب اولدخی قبول ابایه
 بر بریتک وارثی اولور وارثنی ادا دن مقدم رجوع ایلکه قادر اولور (ثم المقرله بنسب ولم یثبت) اندنصر که
 مقرله ایله بدأ اولنور بنسب ایله مقرله که اول نسب کا ثابت اولدی مثلا بر کسنه برجه مول النسب کسنه بی بنم
 فرزند اشدر دیو اقرار ابایه و یا خود دعم در دسه لکن موصیک بابایی بنم اوغلدر و یا خود فرزند اشدر دیو بنی
 اقرار ابایرین اقراری اوزره موصی فوت اولسه بومقرله یه المقرله بنسب لم یثبت دیو نسجه ابلسلدر (ثم الموصی له
 یا کبر من ائمت) و یارده ذکر اولسان کسنه (و بوندر قدیمه نصکره ثلثدن اکثرده موصی له ایله بدأ اولنور وصیتی
 تکمیل اولنور ثلث اوزرینه زیاده منع اولتی ورنه ایچون ایدی بونده ایسه ورنه اولمقرله منع اولنور (ثم یثبت
 المال) ذکر اولسان کسنه لردن بر فرد اولمقرله میت المال ایچون اخذ اولنور (و یمنع الارث الرق) رق ارقی منع
 ایدر کرک کامل اولسون عبد کبی کرک ناقص اولسون مکاتب و مدبر و ام ولد کبی (و القتل کاهم) قتل دخی ارقی
 منع ایدر ته کیم کباب دیانده ذکر می هر و ابلسلدر (و اختلاف الممتن) اختلاف ممتن دخی ارقی منع ایدر
 اختلاف دینق دیمدی زیر اچودی نصر ایندن و نصر اقی پیو دین ارث اولور مع هذا دینلری مختلفدر
 بوندر برجه الکفره مله واحدة اعتباری ایله وارث اولور اما بعض فقها این الیهود و النصری توارث اولمغه
 ذاهب اولنور در زیر اعتقادری مختلفدر پیو دینک عیسی علیه السلامه و انجیله اعتقادری یوقدر بوندر برجه
 مسلمان ایله نصاری کبی ممتن اولمش اولور در (و اختلاف الدارین حقیقه) اختلاف دارین دخی ارقی منع ایدر
 اول اختلاف دارین حقیقه اولسون حربی و ذمی کبی مثلا بر حربی فوت اولسه و دار اسلامده براوغلی اولسه
 و یا خود دار اسلامده بر ذمی فوت اولسه دار حربده بابایی اولسه بنان دارین سبیلله وارث اولنور اگر ملتده
 متحد ایسه (او حکما) یا خود اختلاف دارین حکما اولسه مستأمن کبی مثلا بر حربی امان ایله دار اسلامه یقه
 راول حربیک بر ذمی فرزند اقی اولسه و حربی مزبور مرد اولسه دار اسلامده اولان ذمی فرزند اقی یا کوارث اولنور
 اگر چه حقیقتند دارا حد مددر لکن دارین مختلفدر (و الجمیع علی توبه هم من الزبال عشرة) ورنه دن توبت
 اوزرینه جمیع اولان رجالدن اون فقردر (الاب) اون نفرک اولکیسی بابا در و بابایک اوج حالی وارد بری فرض
 مطلقدر و اولد اولان اولدقه حتی مددر ته کیم حق سبحانه و تعالیستک (ولا یوه لکل واحد منهما المدس
 ان کان له ولد) قول شرینی واقع اولندر و بری دخی تعصیب محضدر و اولد اولان اولدقه ته کیم حق سبحانه
 و تعالیستک (فان لم یکن له ولد ورنه ابوا فلامه الثلث) قول شرینی وارد اولندر و بری دخی فرض و تعصیبدر
 قزی و اوغلنک قزی ایلله اولدقه فرض جهتله مدس آلور قز اولور سه نصف ابکی اولور سه ثلثان اولدقه نصکره
 بابایی تعصیب جهتله بابا آلور (و ابوه) اون نفرک ابکیسی بابایک بابا سیدر که جد صحیحدر و جد صحیح
 اولدر که میت منبسته ام داخل اولیه اوغل اولدقه جد صحیح بابا منزه سده در جد صحیحک دوت حالی وارد
 اوج حالده بابا کبیدر و بابا اولدقه دودر دخی حالی بابایک و جدی قسنده ما ققدر الادرت مسئله بابا کبی
 دکدر (مسئله) اولی بابایک ابایی بابا ایله وارث اولنور جد ایله وارث اولور (مسئله) نایه بر کسنه ابوینی ترک ایلله
 و زوجینه بری ترک اولنسه و ترک اولان احد زوجینک تعصیبند نصکره اما ایچون ثلث ماتی وارد اما بابا برینه
 جد اولسه اما ایچون جمیع مالک ثلثی وارد (مسئله) نالته ثوالعیان و بنوالعلات کیسی بابا ایلله مافط
 اولور اما عا جلیله اولنور ثوالعیان اخوه را خواندن لایب و ام اولندر (مسئله) رابعه معتک بابایی اوغلی

ايله اولسه ولاء اخدايدرامام يوسف قنده امام معتقل جدی اوغلی ايله وائسه ولاء نك بيله سی اوغلكدر جد
 ما قاطدر (والابن وابنه والاخ وابنه والعم ومولى النعمة) اوچنجیسی اوغلدر ودرنجیسی اوغلنك
 اوغلدر ونجیسی قزنداشیدر ونجیسی قزنداشی اوغلدر ودرنجیسی عدر سكرنجیسی عجمیسی اوغلدر وونلر
 نسب ايله ارثه مستقلمدر وطقورنجیسی زوجدر وونك ارثه استحقاق نكاح سبيله در اوچنجیسی مولى التتمدر
 یعنی مولای عشاقه در وونك ارثه استحقاق ولاء ایلدر (ومن النساء سبع) ورنه دن قوت اوزرینه جمع اولان
 یدی كسنه در (الام والجددة والبنف وبنف الابن والاخت والزوجة ومولاة النعمة) بری انادر وبری دخی
 فانك اناسیدر وبری دخی فزیدر وبری دخی اوغلنك فزیدر وبری دخی قز قزنداشیدر وبری دخی زوجدر وبری
 دخی مولاة نعمتدر وومتقه اولان خاقندر (وهم ذو فرض وعصبه) رجال وندان مذكور اولان وارثلر ایکی
 نوعدر وروی صاحب فرضدر وروی عصبه در (وذو الفروض من له سهم مقدر) واصحاب فروض شول
 كسنه لردوكه انلرایجون سهم مقدر ولردر (والسهام المقدرة فی كتاب الله ته الى ستة) كتاب اللهده سهام
 مقدره التیدر (النصف) بری نصفدر حق سبحانه وتعالی اوج موضعه نصفی ذكر ایلندر (ولن كانت
 واحدة فلها النصف) وموضع آخرده (ولكم نصف ما ترك ازواجكم) وبری موضعه دخی (وله اخت فلها نصف
 ما ترك) یورمشلدر (والربع) بری دخی وبری وكتاب اللهده ایکی موضعه ذكر اولمشلدر (ولكم الربع مما تركن)
 وموضع آخرده (وامن الربع مما تركن) یورمشلدر (والثمن) بری دخی ونجدر حق سبحانه وتعالی ثمنی بر موضعه
 ذكر ایلندر (فلهن الثمن مما تركن) یورمشلدر (واثلثان) بری دخی ثلثان وكتاب اللهده ایکی موضعه ذكر
 اولمشلدر حق سبحانه (فان كن نساء فوق اثنتين فلهن ثلثا ما ترك) وحق اخواتیده دخی (فان كانتا اثنتين فلها
 الثلثان) یورمشلدر (والثلث) بری دخی ثلثدر وكتاب اللهده ثلث ایکی موضعه ذكر اولمشلدر (فلامه الثلث
 وبرغیری موضعه) (وان كانوا اكثر من ذلك فهم شركاء فی الثلث) یورمشلدر (والسدس) وبری دخی سدسدر
 وكتاب اللهده سدس اوج موضعه ذكر اولمشلدر (ولا یورث لکلی واحد منهما السدس) وموضع آخرده (فان كان له
 اخوة فلامه السدس) وموضع آخرده وللام حصته یعنی لام قزنداش حصته (وله اخ واخت فلكل واحد منهما
 السدس) یورمشلدر (فالنصف للیت) بری بعدی نصف بنت صلیبه ایچوندر (ولیت الابن عند عدمها)
 ودرخی نصف اوغل قزی ایچوندر بنت صلیبه اولدقه ذرا بنت صلیبه حصته نص شریف صریحا واقع اولمشلدر
 لكن بنته صلیبه منعده اولغله بنت ابن انك مقابله قائم اولور (ولا اخت لابن ولا اخت لاب عند عدمها)
 ونصف لابون قزنداشی ایچوندر ولابون قزنداشی اولدقه نصف لاب قز قزنداشی ایچوندر (اذا انفردن)
 بودر اولسان حکیم قز قزنداشلدر بری منعده اولدقه در اما حق مختلط اولسه (عصبات) للذکر مثل حظ
 الانثیین حکمی واقع اولور انشاء الله تعالی محبته ذكر اوانور (وللزوجة عند عدم الولد وولد الابن) ودرخی نصف
 زوج ایچوندر ولد اولد اولد الابن اولدقه پس ایدی بجوع اصحاب نصف بش كسنه اولوب دردی ندادن بری
 رجالدن (والربع له عند وجود احد هما) وزوج ایچون ربع وارددر ولد اولد اولد بری موجود اولدقه (وللزوجة
 وان هدت عند عدمها) وزوجه ایچون دخی ربع وارددر متعدد اولور لسه ده ولد اولد الابن اولدقه مثلا
 بر كسنه نك ایکی ویاخود اوج خاقوی اولسه وکنددر ربع دكسه ربع واحدده جمله سی مشترك اولور وروجاتك
 تعددی ایلر ربع متعدد اولور (والثمن لهما) كذلك عند وجود احد هما (ثم زوجه ایچوندر ربع اولدقی کبی ابن
 ولد ابن موجود اولدقه حاصل کلام زواجك ایکی حالی وارددر ولد اولد ابن اولدقه ربع اولور ویاخود
 ولد ابن اولدقه ثمن اولور (والثلثان لکلی الثمن فصاعدا عن فرضهن النصف) ثلثان شول كسنه لرایچوندر که
 فرضلری نصف اوله کنددر ایکی ویاخود هارزاده اولد قزند اولد ثلثان اولور ورض نصف اولان طاققه درت
 منفدر بری بنت صلیبه در وبری بنت ایلدر وبری اخت لابون در وبری اخت لایدور (واثلث للام عند عدم
 الولد وولد الابن والاثنين من الاخوة والاخوات) ام ایچون ثلث جمیع مال وارددر ولد ابن وخواه وخواه
 ایکی كسنه اولدقه بونلرای ثلثن مدسه حجب ایدر (ولها ثلث ما یبقی بعد احد فرض الزوجین) له ان ایکنی
 حالی احد زوجینك فرضند نصبره ثلث ما یبقی وارددر فی زوج وایورن اوزوجه وایورن احد زوجین فرضی
 اولدقه نصبره ام ایچون ثلث ما یبقی وارددر بیلدیکی ایکی مشلهده در مثلا بر كسنه قوت اولسه زوجی

الله عنه اجدد صدق اكر قول اولدوره يوروردى صكره صدق اكر قولدن حضرت عثمان قولنه رجوع
 ايلدى ورجوعنه سبب بو مسئله دن سوال اولدوقده مقدم اولان قولى اولدورنه جواب ووروب لايون اولان
 اولاددن بري امير المؤمنين فرض ايدله كه يا باعنه حارائش ايكيمن خود برانادن دكليوز ديد كده حضرت عمر
 رضى الله عنه تفكره واروب فى الواقع براناندردى وئولنده تشرىك ايلدى اول اجددن حارويه ومشر كه وعثمانه
 تسبيحه اولغندرد (فصل) حجب الحرمان متفق فى حق سته الابن والاب والبنف والام والزوج والزوجة حجب
 الحرمان التى كسنة حقهده متفق در برى ابن وبرى اب در وبرى بنت در وبرى ام در وبرى زوج وبرى زوجه در
 ومن عداهم يحجب الابعدا بالا قرب ذكرى من ورايدن التى كسند من ماعداسى ابعد اقرب اليه محجوب اولور
 وذا اقربا بذي القرباين بر قربايت صاحبي ايكي قربايت صاحبي اليه محجوب اولور و اخ لايون اليه و ابن اخ
 لاب ابن الاخ لايون اليه محجوب اولور و ابن عم لاب ابن عم لايون اليه محجوب اولور (ومن يدلى بشخص لا يرث
 معه الا اولاد الام حيث يدلون بها ورون معوا) شول كسنة كه بر شخص ميبيله ميتة متقى اولور اول شخص
 موجود ايكن معا و ارن اولز ابن الابن كسي ابن وارا ايكن ابن الابن وارث اولز الا اولادام وارث اولور اولاد
 ام ميتة ام ميبيله متقى اولز ايكن و نه ام اليه وارث اولور (ويحجب الاخوة بالابن وابنه وان سفل وبالاب والجد)
 اخوة ابن اليه و ابن ابن اليه محجوب اولور و نه قدر اشغه اولور و نه ده و اب اليه دخي محجوب اولور و زرا اخوة كلاه در
 و قورث كلاه ايسه عدم ولد و والد اليه مشروط و پدر و جد اليه دخي مشروط و (ويحجب اولاد العلاء بالاخ لايون
 ايضا) اولاد علاه كه اخوة و اخوات دن لاب اولنلدرد لايون اخ اليه محجوب اولور (وعندهما لا يحجب الاخوة
 لايون اولاب بالجد بل يقاسمونه و كاخ ان لم تقصه المقاسمة عن الثلث عند عدم ذى الفرض او عن
 السدس عند وجوده و القنوى على قول الامام) المعلن قننده لايون اخو ماخود لاب اخوة جد اليه محجوب
 اولز بلكه مقاسمه اولور و اول جد اخ كبيدرا كز ذى الفرض اولدوقده مقاسمه ثلثدن يا خرد ذوى الفرض
 اولدوقده سدس دن نقص و بر من ايسه حال بو كه فتوى امام اعظم كن قولى اولدورنه در كه اخوة و اخواتك جد اليه
 سقوطيدر (واذا استكمل بنات الصلب اثنتين سقط بنات الابن الا ان يكون بحداهن او اسفل منهن ابن ابن
 فيعصب من بحداته ومن فوقه من ليسه بذات سهم ويسقط من دونه) بخن بنات صلبيه ثلثن تكميل اليه
 بنات ابن ماض اولور و وارث اولز زرا بناتك حتى ثلثا ندر بنات صلبيه ثلثاى كاملا المغلقة بنات ايشه ريشي قالمر
 الا بو قدر واردر كه اول بنات ابله خدا سنده و بالبقنده غلام اوله اول غلام كند و خدا سنده اولانى و كند و نك
 فوقنده اولوب ذاسم او ايا بنى عصبه قيلور و كند و نك اشغه لولان بناتى اسقاط ايدور ابن مسعود دن روايت
 اولغندرد كه بنى عليه السلام دن استماع ايلدم كه ركوب بنت صلبيه و بنت ابن اخ متفق سى سوال اولدوقده
 (النصف للبنات و الا لى بنت الابن و الباقي للاخت) يور مشرد زرا حق بنات ثلثا ندر زياده اولق احمالى
 بو قدر چو كه بنت صلبيه نصفنى اخذ ايله ثلثاى تكميل ايجون سدس بنات ابن ايجوندر كرك برا و لسون كرك
 زياده و لسون بناتك ثلثاى تكميل ايجوندر ما بنى عصبه ايجوندر

[illegible]

فريق اولان يفت عاليانك مقابله سنده برشي يوقدر و فريق اولك وسطاسنك حذا سنده فريق ثاينك علياسي
اردو فريق اولك سة لاسنك حذا سنده فريق ثاينك وسطاسي اليه فريق ثالثك علياسي واردو فريق ثاينك
سة لاسنده اولان يفتك حذا سنده فريق ثاينك وسطاسي و فريق ثالثك سفلاسنده بر احد مجازي مكلدر
او اوغلنك بر يسي صاغ اولوب حقوز قاله لرفريق اولان علياده اولان بننه نصف و بر بلور و فريق اولان

وسطا ايله فریق ناینتک علیا منده اولان قزه سدس و بریلور غیرلره برشی اصابت ایلمز باقی قزان ککندو
اوزرلینه رد اولور صورت مز بورده اصل مسئله الیدندو الی ناینتکی اوچدر علیا به و بریلور بنت صلب
سقامنه قائمدر والی ناینتکی سدسی بر در وسطا ايله محاذ بکند اولان قزه و بریلور باقی ای اوزرلینه رد ایلمک
مسئله ده من لایرد علیا یوق من برد علیا جنسان اولغله مسئله سهامندن قلقد فریق اولیده علیا ناینتک النده
اولان سهامی عدد ورسته مستقیم وسطی و محاذ بکند اولانک الی رنده سهامی بر عدد و اسری ایکی بر ایلای ایکی
مایینده ماینت وارد عدد و اسری اولان ایکی رد مسئله اولان درده ضرب ایلمک سکر حاصل اولدی و بنت
علیا ناینتک النده اولان اوج سهامی مضروب اولان ایکی به ضرب ایلمک الی اولدی بنت علیا به وردنک و وسطی
مع نوازیما النده اولان بری مضروب اولان ایکی به ضرب ایلمک ایکی حاصل اولدی انده وردنک جمله سی سکر
اولور مثلاً ذکر اولنان ورنه ناینت مال متروکی بکری ایکی بیک ایکی بوز بکری ایکی ایچ اولسه مال متروک
اصل مسئله اولان درده تقسیم اولور ورنه حاصل اولور سه هر کک النده اولان سهامی حاصل تقسیم
ضرب اولنسه کندونک حصه سی اولور و تقسیم میکر دندور مال متروک تقسیم اولان سکره تقسیم
اولنسه و تقسیم دندور اننده اولان سهام حاصل تقسیم به ضرب اولنسه اندن دخی موافق کاور یعنی ایکی وجهه
تقسیم کک عدد

$$\begin{array}{r}
 0000 \quad 0000 \quad | \quad 4 \quad 02222 \\
 \underline{\quad 1 \quad} \quad \underline{\quad 3 \quad} \quad \underline{\quad 2 \quad} \quad \underline{\quad 8 \quad} \quad 22222 \\
 0000 \quad 17770 \quad 4 \quad 17 \quad 0000 \\
 \hline
 8,22 \text{ حصہ بنت ابیہ حصہ بنتی}
 \end{array}$$

بیسوں
 17770
 0000
 22222
 2
 22222

[illegible]

فريق اولينك سفلانده اولان غلام صاع فرض اولسه علياه نصف و بربرز وسطى مع من توازيه ياه سندس و بربر اول غلام كند و حذا سنده اولانى و فريق ثاينك و سطاى و فريق ثالث علياى عصبه قبولور ما باقى يي يينلرنده انجاسا (لذ كرمثل حفا لا تئين) تقسيم اولنور اصل مسئله اليدند و نصفى كه اوچدر علياه و يردك و سدكه يردر وسطامع توازيه ياه و يردك باقى فلان ايكي مهمى عصبانه و يردك علياى ك النده اولان اوج سم عدد راسنه مستقيم وسطامع توازيه ك النده اولان بر عدد راسلر نه مستقيم دكل ميان در عدد راسلر ييكى موقوف عصبانك النرنده اولان ايكي عدد راسلر اولان پشه ميان انلر دختى عدد راسلر موقوف موقوف نلر ايلدك ايكي اليه بش مايننده ميايت واردن چن موقوف اولان روض ييننده ميايت اوله احد موقوف آخره كينسه ضرب اولنور ايكي پشه ضرب ايلدك اون حاصل اولدى مبلغ مزبورى اصل مسئله اولان التى به ضرب ايلدك الشمس اولدى علياى ك النده اولان اوچى مضروب اولان اونه ضرب ايلدك او توا اولدى بنت علياه و يردك وسطامع توازيه ك النده اولان برى اونه ضرب ايلدك و راسلر ايله و يردك عصبانك النده اولان ايكي مضروب و اولان اونه ضرب ايلدك بكمى حاصل اولدى عصبانه و يردك اصل مسئله السدن مضروب و نلر نلر تقسيم مسئله مرا تمشند ر يوقر و ده كر اولند يي

اوزره مال متروکی اصل مسئله اولان التي به تقسیم اولنسه حاصل تقسیم هر نه ایسه هر کسک النده اولان سهمی حاصل تقسیمه ضرب اولنسه هر کسک حصه سی اولش اولور و تصحیح اولان انچه دخی تقسیم اولنسه و تصحیح من الرنده اولان سهمی ضرب اولنسه اولدخی تخلف ایلز راست کاور

۱۳۵۲	۱۲	۴۲۵۸	۴۲۵۸	۴۲۵۸
۲۵۵۵۰	۳	۲۴	۱	۱
۴۲۵۸	۴۸	۱۲۷۷۴	۴۲۵۸	۸۵۱۶

بقی ۱۲۷۷۴
۴۲۵۸
۸۵۱۶
۲۵۵۵۰
۲

الفریق الاول	الفریق الثاني	الفریق الثالث
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس

اگر فریق ثانیک سفلانده اولان غلام صاغ فرض اولنسه به مسئله التیدندر نصی که اوچد بنت علیا به ویرلدی و سدسی بر در وسطام قوازیما به ویرلدی باقی قلان ایکی عصبانه ویرلدی اسباعا تقسیم بنت علیا نك النده اولان اوج عدد را منه مستقیم وسطام مع من قوازیما نك النده اولان بر سهم عدد ایلدک عصبانک النده اولان ایکی عدد را ساری اولان یدی به میان عدد را ساری موقوف ایلدک و رؤس موقوفات ینلرینه نظر ایلدک ایکی ایلیدی ماینده میانیت بولدق ایکی یدی به ضرب ایلدک اون درت حاصل اولدی مبلغ من بوری اصل مسئله من اولان التي به ضرب ایلدک سکسان درت اولدی تصحیح مسئله من سکسان درتنددر علیا نك النده اولان اوج سهمی مضروب من اولان اون درده ضرب ایلدک قرق ایکی اولدی بنت علیا به ویرلدک وسطام قوازیما نك اللرنده اولان بر سهمی مضروب اولان اون درده ضرب ایلدک اون درت حاصل اولدی انده ویرلدک عصبانک النده اولان ایکی مضروب به ضرب ایلدک یکری مکر حاصل اولدی عصبانه ویرلدک

متروک

۱۲۵۵۶	۱	۲۰۹۲	۲۰۹۲	۲۰۹۲
۰۲۰۹۲	۳	۲۴	۱	۲
۸۱۸	۸۱۸	۶۲۷۶	۲۰۹۲	۴۱۸۴

بقی ۶۲۷۶
۲۰۹۲
۴۱۸۴
۱۲۵۵۶
۴

تصحیح مسئله اولان سکسان درده تقسیم اولنسه و تصحیح من الرنده اولان حاصل تقسیم ضرب اولنسه تصحیح

اولور اگر سائل سوال ایدوسه درت اچقه کسر کدی کلمن کرک ایدی ا کاجواب ویرلدی که ربع و ثمن و سدس و ثلثان و ثلث دخی اخراج اولند قدده لاید کسر کاور و مثلاً اون ایکی یلک بشیوزا الی التي اچقه نك سدسی اخراج ایلدک درت اچقه راست کدی لاید هر قننی بوزدن اولورسه قرق الی یلک اچقه ده اوج درت کسر کاور اصل کسر کلمن سهامله دورا السلام

الفریق الاول	الفریق الثاني	الفریق الثالث
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس
اس	اس	اس

اگر ثالثک سفلانده اولان غلام صاغ فرض اولنسه به اصل مسئله التیدندر نصی اوچد درت بنت علیا به ویرلدی سدسی بر در وسطام قوازیما به ویرلدی باقی قلان ایکی عصبانه ویرلدی اثما تقسیم اولور بنت علیا نك النده اولان اوج سهم عدد را منه مستقیم وسطام مع من قوازیما نك اللرنده اولان بر سهم عدد را ساری مابین عدد را ساری موقوف ایلدک عصبانک اللرنده اولان ایکی سهم عدد را ساری اولان سکزه مستقیم دکل لکن ماینلرنده موافقت بالنصف بولدق عدد را ساری نك نصی موقوف رؤس موقوفات ینته نظر ایلدک ینته موافقت بالنصف بولدق اجد هما بی آخره ضرب ایلدک سکز اولدی مبلغ مذ کوری اصل مسئله من اولان التي به ضرب ایلدک قرق سکز اولدی تصحیح مسئله من قرق سکز درت بنت علیا نك النده اولان اوجی مضروب اولان سکزه ضرب ایلدک ۴ حاصل اولدی بنت علیا به ویرلدک وسطام مع من قوازیما نك یدرنده اولان بر سهمی سکزه ضرب ایلدک اون الی اولدی عصبانه ویرلدک

۲۲۲۲	۳	۲۲۲۲	۲۲۲۲	۲۲۲۲
۲۰۰۰۰	۱۲	۲	۱	۲
۲۲۲۲	۲۴	۹۹۹۹	۲۲۲۲	۶۶۶۶

بقی ۹۹۹۹
۲۲۲۲
۶۶۶۶
۱۹۹۹۸
۲۰۰۰۰

تصحیح اولان قرق سکزه دخی تقسیم اولنسه راست کاور و ثلث اولنیه (واذا استکمل الاخوات لابون الثلثین سقط الاخوات لاب الا ان يكون معهن اخ لاب) یقن اخوات لابون ثلثینی تکمیل ایلده اخوات لاب ساقط اولور الامکر که بونلرایله لاب برار کک قرنداش اوله

اخت لابون	اخت لاب	اخت لابون	اخت لاب	اخت لابون	اخت لاب
ثلثان	سدس	ثلثان	ثلثان	ثلثان	ثلثان

باقی قلان ایکی مثل (حظ الاثنين) ایدرلر (والجدات کاهن یسقطن بالام) جدانک کایسی ام ایلده ساقط اولور

و اویات خاصه بالاب ایضا) خاصه اویات اب اولان اب ابه ساقط اولور اویات ساقط اولور مثلا برکنه بابا سنی
 و بابا سنی اناسنی و اناسنی ترک ایله بابا سنی اناسنی بابا ابه ساقط اولور اناسنی بابا ابه ساقط اولور
 و کذا بابا اولام الاب) بابا طرفندن اولان جدی بابا ابه ساقط اولور ابه ساقط اولور اولام الاب
 ساقط اولور زیرا ام اب جدی قیلتدن دکلدر بلکه جدی زوج سیدر (واقری منهن من ای جهة کانت
 تحجب البعدی من ای جهة کانت) جدا تندن جدی قری هر نه جهتدن اولور سه کرک اب جهتندن و کرک ام
 جهتندن اولسون بعد ایی جب ایدر اول بعدا دخی هر نه جهتندن اولور سه اولسون (واریه کانت القری
 او محجوبه کام الاب معه قانتها تحجب ام ام الام) جدی قری کرک واریه اولسون کرک محجوبه اولسون جدی
 بعد ایی جب ایدر اقذا اجمع جهتدن احد همارت قرابه کک ام ام الاب و الاخری ذات قرابتین کام اب
 الاب و هی ایضا ام ام الام ثلث السدس لذات القرابه و ثلثه للآخری عند محمد و نصف عند ابی یوسف
 یقن ایکی جدی جمع اوله بری برقرابت صاحبی اولسه که بابا سنی بابا سنی اناسنی و اول جدی بابا سنی
 بابا سنی اناسنی اولدقی کی اناسنی اناسنی اناسنی دپس ایدی سمدن ثلثی برقرابت صاحبیه ثلثانی ایکی
 قرابت صاحبیه و بریلور جهات اعتباریه

امام محمد قنده و ابو یوسف قنده سدس تصیف اولنور م ایدان اعتباریه اب

و المحرم بالقتل و نحوه لا یحجب قتل ابه و دخی رده و کفر ابه م و اب قرابی م و اب درایی
 ورق ابه میراندن محرم اولان غیری جب ایلر کرک جب حرمان کرک جب نقصان اولسون (و المحجوب
 یحجب کما فی الجده) جب حرمان ابه محجوب غیری جب ایدر ته کیم جده ده مر و ایلدی مثلا بابا سنی
 اناسنی ترک ایله و اناسنی اناسنی ترک ایله بابا سنی اناسنی اب ابه محجوب ایکن اناسنی اناسنی
 اناسنی جب ایدر (و کلا خوات و الاخوة یحجبهم الاب و یحجبون الام من اثلث الی السدس) دخی اخوات
 و اخوه کی یونلری اب میراندن جب ایدر یونلر دخی محجوب ایکن اناسنی ثلثن سدسه جب ایدر مثلا برکنه
 فوت اولوب بابا سنی و اخوه و اخواتدن ایکی و یا خود دها زیاده ترک ایله و اناسنی دخی ترک ایله اخوت
 و اخواتدن بابا ابه محجوب ایکن اناسنی ثلثن سدسه جب ایدر اگر اخوة و اخوات اولماس اولسه ام ثلثن کل
 آلوب باقیستی بابا آلودی و جب نقصان بش کنه به درزوج نصفدن ربعه و زوجیه و بعدن ثلثه ام ثلثن
 سدسه بنت ابن اخت لاب نصفدن سدسه محجوب اولور (فصل) بوفصل عول یسانده در عول لغتده جوریه
 میل معنانه استعمال اولنور فلان یعول علی دینلورای میل یجور و غلبه معنانه دخی استعمال اولنور
 عاله دینلور اذ غلبه و رفع معنانه دخی استعمال اولنور و عاله دینلور اذ ارفعه بوشلده رفع معنانه در
 اصطلاح علم فرانسه عول کندی اجزاسندن مخرج اوزرینه برشی زیاده اولقد رجن مخرج فرزند ضیق
 اوزره اولسه حاصل کیمه رجن مخرج فرزند مخرج فرزند و غلبه اولسه ترکه خرج مخرج فرزند
 عددا لغتده رفع اولنور (و اذ ازاد سهم الفریضة علی الفریضة فقد عالت) یقن اصحاب فریضة نکسهای
 فریضة اوزرینه زیاده اولسه اول فریضة عول ایدر معلوم اوله که مجموع مخرج بیدر زیر کتاب الهده مذکور
 اولان فراخس ایدر و مخرج بیدر زیر اثنان مخرج بوقدر (و اربعة مخرج لا تعول) مجموع مخرج بیدر
 ذکر اولان بیدر درت مخرج اصلا عول ایلر (الاشان و الثلثة و الاربعة و الخمسة) عول ایلان
 مخرج بدن اولکسی لغتده اثنان و اربعة و اربعة در در شیمی قمانیه در (و ثلثة تعول) اول بیدر اوجی عول
 ایدر حق معنانه و تعالی کتاب کریمده نصف و ربع و ثلث و ثلثان و سدس و ورشد در قتها ذکر اولان
 نصیبی ایکی نوع ایدوب نصف و ربع و ثلث و ثلثان و سدس و ورشد و ثانی نوع ثانی نصیبیه
 و بیدر رجن نوع اولدن نصف نوع ثانیکن کلسته و یا خود بعضینه مختلط اولسه مسئله التیدن اولور
 و اگر نوع اولدن ربع نوع ثانیکن کلسته و یا خود بعضینه مختلط اولسه مسئله ارن ابکیدن اولور اگر نوع
 اولدن ثمن نوع ثانیکن کلسته و یا خود بعضینه مختلط اولسه مسئله بکری در تندن اولور و ثبات
 بعضی رده بعضی عول ایدر جهات مخرج اولور و مخرج اولور و مخرج اولور و مخرج اولور

مخرج بکری سه دراونه دکن و تراوشعیا عول ایدر بیدی و تراول ایدر نصف ابه ثلثان جمع اولسه

نصف	ثلثان	نصف	نصف	ثلثان	نصف
زوج	اختین لایون	مسئله	زوج	اخت لایون	مسئله
۳	۴	۶	۳	۳	۱
عولها	عولها				
۷	۷				

التیدن سکره عول

نصف	ثلثان	سدس	نصف	نصف	ثلث
زوج	اختین لایون	ام	مسئله	زوج	اخت لایون
۳	۴	۱	۶	۳	۱
عولها	عولها				
۸	۸				

ودخی التیدن طقوزه عول ایدر یقن مسئله ده نصف و ثلثان و ثلث جمع اولسه

نصف	ثلثان	ثلث	نصف	سدس	سدس
زوج	اختین لایون	اختین لام	مسئله	زوج	اخت لایون
۳	۴	۲	۹	۳	۱
عولها	عولها				
۱۰	۱۰				

مثلا مال متروکی مخرج برایدوب عولیه اولان مسئله به تقسیم ایلیه من تقسیم نه حاصل اولور سه هر کرک
 التده اولان سهم من تقسیم حاصل اولانه ضرب ایلیه سن هر نه حاصل اولور سه مال متروک کنده کنده
 حصه سی اناسنی اولور ذکر اولان تقسیم کی عولیه ده (الله اعلم) نصف و ثلثان و ثلث و سدس و اخر ایی ممکن
 دکار در راز و زوج التیدن نصف آلتی ایدی و اختین لایون ثلثان و اختین لاب ثلث و ام سدس المش ایدی مال
 متروک کنده زوجیه و ثلثان اختین لایون و ثلثی اختین لایون و سدس ابیه و سدس مال متروک و غا ایلدی
 بیدر زوج صاحب سهم مال متروکی مخرج بیدر یطلب ایلده و مال متروک که اون ایکی بکیشور المی بش ایقه در
 نصیبی ۲۴۷۵ ایقه در زوج ایچون و برسه و ذکر اولان ایقه نک ثلثانی ۸۳۷۰ ایقه در اختین لایون ایچون
 برسه و ثلثانی ۱۱۸۵ ایقه ایدر ام اختینه برسه و سدس ۲۰۹۲ ایقه ایدر ام برسه و مجموعی ۲۰۹۲۵
 ایقه اولور بوقدر برجه عولیه ده نصف و ربع و ثلثان و ثلث و سدس و ربع اولقی ممکن دکار و بوقدر
 بر تقصیر مخرج بر ایلدی کی تقسیم اوزره اسان و جهل توزیع و تقسیم اولنور و بوقدر عولیه نک جهلده و رعایت
 اولنور و حضرت علی رضی الله عنده عولیه مسئله می منبرده ایکن سوال اولتده زوجه نک حق مخرج

لكن متى نسع اولتدرد و بالبداهه جواب و بر مشرد را ما عوليه اولوب اصل مسئله ده نصف و ربع و ساری
رعایت اولتدرد واقع اولان متروکاتدن نصفی و ربعی و ساری بی اخراج ایلتک ممکندر و اصل مسئله اولوب
عولیه اولکرایسه اصل مسئله به تقسیم اولتدرد (والا فی عشر تعول الی سبعة عشر فترا لا شفا) عول ایدن
مخارجک ایکنجیمی اثنی عشر در و ترا اون بدی به عول ایدر

زوجہ	اختین لایون	اخ لام	زوجہ	اختین لایون	اختین لام
ربع	ثلثان	سدس	مسئله	ربع	ثلث
۳	۸	۲	۱۳	۲	۴
۱۵	۴	۸	۳	۲	۱۰
ربع	ثلثان	سدس	سدس	ثلث	ثلث
۳	۸	۲	۱۵	۲	۴
۱۷	۲	۴	۸	۳	۱۰

اون ایکیدن عولیه به مثال دوت صورت تحریر اولندی اون ایکیدن اون بدی به عولیه اولان مسئله به مثال

۱۰	۱۷	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶
۲	۳۴	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶
۴	۶۸	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶
۸	۱۳۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶	۲۰۲۶

و اربعة وعشرون الی سبعة وعشرون عولا واحدانی المنبریه وهی

زوجہ	اختین لایون	اخ لام	زوجہ	اختین لایون	اختین لام
ربع	ثلثان	سدس	مسئله	ربع	ثلث
۳	۸	۲	۱۳	۲	۴
۱۵	۴	۸	۳	۲	۱۰
۱۷	۲	۴	۸	۳	۱۰

امرأة و بنتان و ابوان عول ایدن مخارجک بری دخی یکر می دوتد یکر می دوت

یکری بدی به عول ایدر عول واحدانیه مسئله منبریه ده وارل مسئله زوجہ و بنتان

زوجہ	اختین لایون	اخ لام	زوجہ	اختین لایون	اختین لام
ربع	ثلثان	سدس	مسئله	ربع	ثلث
۳	۸	۲	۱۳	۲	۴
۱۵	۴	۸	۳	۲	۱۰
۱۷	۲	۴	۸	۳	۱۰

مال متروک عولیه به تقسیم اولتدرد حاصل تقسیم هر کسک عولیه دن النده اولان سهمی تقسیمه حاصل اولان
شرک اولتدرد شرکدن حاصل اولان کند و حصه سی اولتدرد اولتدرد برکون (علی کرم الله وجهه) کوفه ده متبرده
ایکن بومستلدن موال اولتدرد بالبداهه جواب و بر مشرد سائل به موال ایدوب زوجہ ایچون عن دیکلدر
دید کارنده غندر لکن نسع اولتدرد و بر مشرد هر کس فضا تنه تهب ایلدی و حضرت علی علم حایده غایت
مرتبہ ماهر ایدی روایت اولتدرد که بر نصرائی حضرت علی به کلوب سزل کایکزد (ثلاث مائتین و ارب و اربع)
تسعا) قرأت ایدر سزیم کایکزده ثمانه سنین دوتد بر جمه سزل کایکزدیم کایکزده ثمانه سنین دوتد بر جمه سزل کایکزدیم کایکزدیم
حضرت علی رضی الله عنه جواب و بر مشرد ثمانه سنین یونانین حسابنه در عرب حسابنه اوچوز طقوز
نه اولتدرد نصرائی حضرت علی رضی الله عنه بالبداهه جواب و بر مشرد تهب ایدوب ایمان کتوره شد

و بالبداهه جواب ایلتک دخی بری بود که حضرت علی رضی الله عنه خلافتنده بر خاتون کتوب بالامیر المؤمنین
بر قرتد اش قوت اولوب التیوز دیناری قالدی قسام بکاظ ایدوب بر دینار و بر دی و شکایت ایلدی پس امدی
حضرت علی کرم الله وجهه نور ولایت ایله معلوم ایدینوب و خاتونه خطاب ایدوب فوت اولان قرتد اشکات
امامی و زوجہ سی و ایکی قزی و اون ایکی ار قرتد اش و اره یدر نم دیوب بیوردی امدی بوحساب اوزره سکا
بر دینار دگر غیر یوقدرد و جواب و بر دکه حاضر اولان اصحابدن جوق کسکه بالبداهه جواب و بر دیکنه
استحسان ایلشرد زوان مسعود رضی الله عنه حضرت تلمی یکر می دوت او تو زره دکین عول ایدر بیوردی شدرد
حتی ابن محروم زوجہ بی ربعدن غنه حجب ایدرد و یلشرد لکن بومسئل بزم عالمز قسندہ متداول دگدر (والد
مئل العول) ردعولک ضدیدر ردک تعریفنده بفضل المخرج علی السهام دیمشرد و عولک تعریفنده بفضل
السهام علی المخرج بیور شدرد (بان لا تستفرق السهام الفرصة مع عدم العصة فیر الباقی علی ذوی السهام
سوی الزوجین بقدر سهامهم) ردعولک ضدیدر سهام فرصة مستفرق اولامغه عصبه دن مستحقک عدی
قتندہ بوتقدیر جبه باقی ردعولتور سهام صاحبیلشک اوزر شسه سهامی مقداری زوجین دن غیر زبرا
زوجینک اوزر شسه ردعولتور (فان کان من یرد علیه جنسا واحدافا مسئله من عدد رؤسهم) اگر من ترذ علیه
جنس واحد دن اولورسه مسئله عدد رؤسند و زبرا جیم مال اندر ایچوندر مثلا ایکی قز ترک ایلسه و یا خود
ایکی قز قرتد اش و یا خود ایکی جده ترک ایلسه مسئله ایکی دندر هر برینه نصف و بریلور ایکی قزل مسئله سی
بود و حقاری ثلثاندر مسئله اوچدندر و ثلثان ایکی دندی باقی بر قالدی بری دخی اوزر شسه و ایلد لکن بر د علیه
جنس واحد مسئله بی عدد رؤسندن قیلدق ایکی قز قرتد اش دخی کذلک جددین دخی کذلک (و ان کانوا جنسین
او اکثر فن عدد سهامهم) اگر من یرد علیه جنسین و یا خود جنسین دن اکثر اولسه مسئله سهام منک
عدد ندن قیلنور (فن اتین لو کان فی المسئلة سدسان) اگر مسئله ده ایکی سدس و ارایسه مسئله ایکیدن قیلنور
مثلا برکسکه فوت اولوب جده سن و لام قز قرتد اش ترک ایلسه اصل مسئله التیدندر لکن سهامی ایکی
اولغله ایکی به رد اولندی نصفین اوزر شسه تقسیم اولتدرد (ومن ثلثه لوسدس و ثلث) مسئله اوچدن قیلنور
اگر مسئله ده سدس و ثلث الی بولنورسه مثلا برکسکه فوت اولوب اناسی و لام ایکی قز قرتد اش ترک ایلسه
اصل مسئله التیدندر و مسئله اوچدندر مذکورک مأخوذی اوله جی سهام اوچدور پس امدی اوچی اصل
مسئله اولوب اثلاثا تقسیم اولتدرد (ومن اربعة لوسدس و نصف) اگر مسئله ده سدس و نصف الی بولنورسه
مسئله در ندن قیلنور مثلا برکسکه فوت اولوب بر قزنی و بر دخی لوغنی قزنی ترک ایلسه مسئله التیدندر لکن
سهامی در تدر و ردی اصل مسئله ایدوب ارباع اوزر شسه تقسیم اولتدرد ارباع اوچی بخت ایچون و بری
بخت ابن ایچون و بریلور (ومن خمسة لثلث و نصف او سدسان و نصف او ثلثان و سدس) اگر مسئله ده نصف
و ثلث بولنورسه مسئله بشدن قیلنور مثلا برکسکه فوت اولوب لایون بر قز قرتد اش و لام ایکی قز قرتد اش
ترک ایلسه اصل مسئله التیدندر و سهامی بش اولغله مسئله بشدن قیلنور التیدنک نصی اوچدور لایون
قز قرتد اش و بریلور ثلث ایکی ددر لام اختینه و بریلور مجموعی بشدر

۳۳۳	۱۱۰۵	۲۷۷۷	۲۷۷۷	۲۷۷۷	۲۷۷۷
۱۸۸۸۵	۲۱۰	۳	۲	۱۱۳۳۱	۱۱۳۳۱
۲۷۷۷۰	۴۲۰	۱۱۳۳۱	۷۵۵۴	۷۵۵۴	۷۵۵۴
۸۱۰					۱۸۸۸۵

وان کان مع الاول من لایرد علیه اعطی فرضة من اقل مخارجہ ثم قسم الباقی علی رؤسهم) اگر مسئله ده من لایرد
علیه اولسه یعنی زوج و زوجہ دن بری اولسه من لایرد علیه نصیبی اقل مخارجندن اعطا اولتدرد اندنصرکه
ذلک المخرج جدن باقی قلان من یرد علیه عدد رؤساری اوزر شسه تقسیم اولتدرد (فان استقام) اگر باقی
من یرد علیه عدد رؤساری مستقیم اولورسه فیها انعمت ضرر به حاجت یوقدرد (زوج و ثلاث بنات) بر زوج
واوچ قزی من لایرد علیه عدد رؤساریه مستقیم ضرر به حاجت یوقدرد اصل مسئله اون ایکی ددر و مسئله

دردند در (والا) اگر باقی قلان من برد علیک عدد را سه مستقیم او نیز ایه (فان وافق ضرب وفق رؤسهم
فی مخرج فرض من لا یرد علیه زوج و ست نبات) اگر من لا یرد علیک اقل مخرج جند باقی قلان من برد علیک
عدد را سه موافق او و سه من برد علیک عدد رؤسک وفقی که ایکید و من لا یرد علیک فرضی مخرج جته
ضرب اول و زوج و ست نبات کبی مثلاً بر کسه فوت اول و زوجی و الی قری تر که ایه من لا یرد علیک
اقل مخرجی در در برینی زوج و برد که اوج باقی قالدی و باقی قلان اوج الی قری تر عدد رؤسه مستقیم دیک
لکن ما یلزمه موافقت بالثلث و اورد موافقت بالثلث اول فله عدد رؤسک وفقی که ایکید و در در ضرب
ایلد که از ایلدی سکردن ابکی سهم زوج ایچون و الی سهم نبات است ایچون و یرلدی

۱۲	۱۰۴	زوج	ست بنات	۱۰۴	۱۲
۱۲۲۲۴	۲۰۸	زوج	۳۰۰۶	۳۰۰۶	۱۲۲۲۴
۲۰۰۶	۱۶	۱	۳	۳	۲۰۰۶
۸۲۲	۸۲۲		۹۱۶۸	۹۱۶۸	۸۲۲

اگر فریق بنانه دکن حصه دن هر فرد نه مقدار در کرا بدو کینه قاعده فریق بنانه طفوز یک یوزا شش سکرانجه
دکشی ایدی ذکر ارلان مبلغی عدد را سارینه تقسیم ایدرسک در کسک حصه سی معلوم اولور هر فرد
یک بشیوز یکری سکر مبلغ ذکر ساری دخی نو کا قیاس اولور

$$\begin{array}{r} 17 \quad 212 \\ 212 \quad 9178 \\ \hline 252 \quad 1058 \\ 829 \end{array}$$

و ان باین ضرب کل رؤسهم فيه كزوج وخمس بنات) اگر بانی من بر د عایک را سه مباین اولور سه من بر د عایک
عدد رؤسك كلی می من بر د عایک فرضی مخبر جنه ضرب اولنور بر زوج و بش بنات کبی مثلاً بر خاتون قوت
ولوب زوجین و بش قرین تر ابله ربع ابله ثلثان جمع اولغین اصل مسئله اون ایکیدندر لکن در د اولنور
زوجك اقل خرجی در د بر بی زوج و بر د باقی اوج فالدی اوج سهم بش قرین عدد را سه مستقیم دکل مباین
وارد و مخرج من لا بر د علیه که در د عدد رؤس بنات که بشد را کاضرب ایلد یکری حاصل اولدی و مسئله
یکری مدن نفعج اولندی زوجك النده اولان بری مضروب اولان بشه ضرب ایلد بش حاصل اولدی زوج
و بر د بنات حاک النده اولان اوجی بشه ضرب ایلد اون بش حاصل اولدی خیر (موردک) (وان کان مع
باقی من لا بر د علیه قسم الباقی علی مسئله من بر د علیه) اگر من بر د عایدن جنسین و یا خود ثلاثة اجناس
ابله من لا بر د علیه جمع اولسه من لا بر د علیه فرضی مخبر چندن باقی فلان من بر د علیه مسئله سی اوز بر نه
نقسم اولنور (فان استقام) باقی فلان من بر د علیه مسئله سی اوز بر نه مستقیم اولور سه فها یعنی هر حیا
هذه الاستقامة و نعمت بوقدر بر سه ضرب حاجت بوقدر (زوج و اربع جدات و ست اخوات لام) بر زوج
و هرت جدات و لام البی اخوات کبی من لا بر د علیه که زوج و اقل مخبر چیک در د بر بی اخذ ابله اوج باقی
الاور من بر د علیه مسئله سی اوز بر نه مستقیم در زیر احق اخوات لام نشد و احق جدات مدد در بوضو رتده
مستقیم لکن سهملی مدد را سهله مستقیم دکل مثلاً نصب جدات بر د عدد را سهله مباینه عدد در رؤی
حذت ایلد و کذلک اخوات سنک نصیبی ابکی عدد را سهلی اولان البی نه مستقیم دکل لکن ماینلر نه
موافقت بالنصف وارد بر د رؤس اخواتی نصی که اوچدر اکاره ایلد اندنصکره جدات را اخوات را سهلی
مینده موافقت طلب ایلد مباین بولاق و رؤس جدات که در د رؤس اخوات که اوچدر اکاره ضرب ایلد
اون ابکی حاصل اولدی اندنصکره من لا بر د علیه اقل خرجی اولان در د را اون ابکی به ضرب ایلد فرق
سکر اولدی نفعج مسئله من فرق سکر دند زوج نه النده اولان بری مضروب و اولان اون ابکی به ضرب
ایلد اون ابکی حاصل اولدی زوج و بر د و اخوانه و بریلان ابکی سهم اون ابکی به ضرب اولندی یکری
دوت حاصل اولدی جدات و بر د

۰۰۰۶	۱۰۴	۲۲۲
۲	۲۰۸	۲۲۲۲۲
۰۰۰۶	۱۱۱۱۲	۰۰۰۶
حصه اخوات	۸۳۲	حصه زوج

رد مسئله که در تدوین مشروح از وره تقسیم اول نور صحیح کذب یکی کبی تعبیح مسئله که قرق سکر در اکادخی
تقسیم اول انه و تعبیح ید لرنده اولان حاصل تقسیم ضرب اول انه اولادخی صحیح اولور مثاله

٢٠٤	١٠٤٨	٤٦٣	٤٦٣	٤٦٣	٢٦٣	٢٠٤
٢٢٢٢٢٢	٢٠٩٦	١٢	١٢	١٢	٢٤	٠٠٠٦
٤٦٣	٤١٩٢	٠٠٠٦	٠٠٠٦	٠٠٠٦	١١١١٢	٠٠٠٦
	٨٣١٤				١١١١٢	١١١١٢
						٢٢٢٢٢٢

(والا ضرب جميع مسئلتهم في مخرج فرض من لا برده عليه كاربوع زوجات وتسع بنات ومث جدات) اسكر
من لا برده عليك فرضي مخرج جندن باقي فلان من برده عليه مسئله سي اوزر بنه مستقيم اولمز ايسه من برده عليه
مسئله منك جله سي من لا برده عليك فرضي مخرج بنه ضرب اولنور دوت زوجة وطهوز قز والي جده كبي اصل
مسئله يكرمي درتدر بمن ثلثين ومده محتلط اولدني ايجون لكن مسئله رديه اولغله من برده عليك فرضي
مخرج بنه رد ايلدك اول مخارج سكر در سكر ك ثمن بر در زوجاته و بر دك باقي بدي قالدی من برده عليه مسئله سي
اولان بنه مستقيم دكلد و باكه ايكيمي يبنده مبايت واردر من برده عليه ايسه ايكی جند ندر بر جنسي
صاحب ثلثاندر بر جنسي صاحب سده سده ملازوج اولمه بوايكينك مسئله سي ومخرجي التيدندر
ثلثاني درتدر و سده سي بر در مجموعي بش اولور من برده عليه مسئله سي بودر و ذكرا اولان بنی من لا برده عليك
فرضي مخرجي اولان سكره ضرب ايلدك قرق حاصل اولدی (ثم يضرب سهام من لا برده عليه في مسئله من برده
عليه) من لا برده عليه حصه سي بلكده طريق بودر كه من لا برده عليك سهای من برده عليه مسئله سي
اولان بنه ضرب اولنور و ضرب حاصل اولان من لا برده عليك نصيبدر (وسهام من برده عليه في باقي من مخرج
درش من لا برده عليه) ومن برده عليك حصه سي بلكده طريق بودر كه من برده عليك سهای من لا برده عليك
فرضي مخرج جندن باقي فلان بدي به ضرب اولنور حاصل ضرب من برده عليك نصيب اولور مسئله
مذكوره ده زوجات ايجون اولان بری من برده عليه مسئله سي اولان بنه ضرب ايلدك حاصل ضرب بش
اولدی زوجاته و بر لدی ومن برده عليه مسئله سندن بناتك النده اولان دردی من لا برده عليك فرضي
مخرج جندن باقي فلان بدي به ضرب ايلدك يكرمي سكر اولدی بناته و بر دك وجدانك يبنده اولان بر سهای
ذكرا اولان بدي به ضرب ايلدك بدي حاصل اولدی جداته و بر دك (ويصح بالاصول الاثني) بومسئله اصول
آيه ايه تصحيح اولنور صورت مذكوره ده زوجات اربعه تك قرقدن نصيب بش وعدو رأملری درتدر سهای
ايه عدد رأملری يبنده مبايت واردر عدد رأملر تك كليسي موقوف و بناتك قرقدن نصيب لری يكرمي
سكر در سهای ايه عدد رأملری يبنده مبايت واردر كذلك عدد رأملر تك كليسي موقوف وجدات
سك قرقدن نصيب يديدي ايه التي ما يبنده مبايت واردر كذلك عدد رأملر تك كليسي موقوف
بوند فسكره رؤس موقوفات يبنده موافقت بالتصف و لوقيس ایدی در دك نصق ايكيدر جداتك عدد
رؤسك كليسه ضرب ايلدك اون ايكی حاصل اولدی ومبلغ مذكور اون ايكی ايه بنات تسع ما يبنده
موافقت بانك واردر رؤس ایدی طهوزك ثلثي اوچدر اون ايكی به ضرب ايلدك اووز التي حاصل اولدی
ومبلغ مذكوري بواقرده مذكور اولان قرقه ضرب ايلدك ۱۴۴۰ اولدی تصحيح مسئله مز مبلغ مذكور دن
اولور ملازوجات قرقدن النده اولان بنی اووز التي به ضرب ايلدك ۱۸۰ حاصل اولدی زوجاته و بر لدی
و بناتك يارنده اولان يكرمي سكری اووز التي به ضرب ايلدك ۱۰۰۸ حاصل اولدی بناته و بر لدی وجدانك
قرقندن بنده اولان بدي اووز التي به ضرب ايلدك ايكيز التي ايكی حاصل اولدی جداته و بر لدی بومسئله

میاخت اولورسه هر قرض سهمی تر که نک کلیسه ضرب اولور و حاصل اولان اول قرضه نک نصیبیدر موافقه مثال بر خاتون قوت اولوب زوجین و لایون دوت قرضنداشن و لام ایکی قرضنداشن ترک ایلسه اصل مسئله الیمندر نصی الاج زوج ایچوندر و مثالی دوتد و لایون اخوات ایچوندر و مثالی ایکیدر و لام اختین ایچوندر مسئله طقوزه عول ایلدی مثلا ترک اووز دینار قرض اولند قدده ترک تصحیح مایینده موافقت یالثت و لایون و بقیه زوجیه الیمنه اولان اوج سهمی ترک نک وفق اولان اونه ضرب ایلدک اووز حاصل اولدی ذکر اولان میان تصحیح مسئله نک وفق اولان اوجه تقسیم ایلدک اون حاصل اولدی زوجیه و بقیه لایون اخوات الیمنه اولان دوت سهمی ترک نک وفق اولان اونه ضرب ایلدک قرق حاصل اولدی تصحیح مسئله نک وفق اولان اوجه تقسیم اولدی اون اوج دینار و ثلث دینار اصابت ایدر و لام اختین الیمنه اولان ایکی سهمی اونه ضرب ایلدک پکری حاصل اولدی پکری بی اوجه تقسیم ایلدک الی دینار و ثلثان دینار اصابت ایلدی

مال متروک	دینار	زوج	ثلثان	ثلث	مسئله
۱۰	۲۰	۲	۴	۲	۶
۳	۲۰	۱۰	۱۲	۶	۹
۳۰	۲۰	۱۰	۱۲	۶	۹

وقی القصد بین الغرماء اجعل مجموع الديون كالتصحيح وكل دين كسها م وارث ثم اعمل العمل المذكور غرماء یمنند و لایون قسمنده مجموع دینی تصحیح کی قبل و هر دینی وارثک سهای کی قبل بعده قسمت ترکه قسمنده مذکور اولان عمل کی عمل الیمنه معلوم اوله که بجهت و تکفید نصیحه ترک دن باقی قتان اگر دیون و قاتلدرسه فیه انده اشکال یوقد و زیر اهر غرم حقن کامل آورا و اگر و قاتل ایلایسه و غرمادخی مندر اولسه ترک کی فاصردن هر غرمه نصیبی و بر مکنده طریق بودر که غرمادن هر بر یک تصحیح مندر هر وارثک سهای منزله منده قتلور و مجموع دیونی مجموع تصحیح منزله منده قتلور سن مثلاً بر کسه قوت اولوب طقوز دینار ترک ایلسه و زیده اون دینار و عمر و بقیه دینار بی اولسه و ایکی سنک مجموع دینی اون بش اولور مذکور اولان اون بش تصحیح منزله منده و زیده اون التوفی ترک نک وفق اولان اوجه ضرب ایلدک ۳۰ حاصل اولدی و حاصل اولان میلتی تصحیح وفق اولان بیه تقسیم ایلدک الی حاصل اولدی صاحب عشره و بر لای و عمروک الیمنه اولان بش التوفی ترک نک وفق اولان اوجه ضرب ایلدک اون بش حاصل اولدی و حاصل اولان میلتی تصحیح وفق اولان بیه تقسیم ایلدک اوج حاصل اولدی صاحب عشره و بر لای

مال متروک	دین زید دینار	دین عمرو	دینار	وفق مال متروک
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

اما صورت من یوزده ترک کی فی اون اوج قرض ایلدک ترکه مایینده میاقت واقع اولوب بونقد برجه صاحب عشره نک دینی ترک نک کلیسه ضرب اولوب ۱۳۰ اولور و بقیه دیون که تصحیح منزله منده اولان ایدی الیمنه تقسیم اولوب سکر دینار و ثلثان دینار حاصل اولوب صاحب عشره اولان زیده و بر لای و عمروک بش التوفی ترک نک بجهت ضرب اولوب ۶۵ حاصل اولدی تصحیح منزله منده اولان اون

بیه تقسیم اولوب دوت دینار و ثلث دینار حاصل اولوب عمرو و بر لای مجموعی ۱۲ اولدی مال

مال متروک	دین زید	دین عمرو	دینار	وفق مال متروک
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

مثلاً بر کسه قوت اولوب زیده الی اجه و عمروک بش اجه و بیکره سکسان اجه دینی اولسه و مجموع دینی ۲۰۰ اجه اولسه و متروکی ۱۰۰ اجه اولسه ذکر اولان متروکاتی که یوز اجه بی هر کسک دینه ضرب ایلایه سن حاصل ضربی مجموع دیونه تقسیم ایلایه سن هر نه حاصل اولورسه کند و لای اصابت ایدن حصه لیدر که ذکر اولند بی مثال اوزره

مال متروک	زید	عمرو	بکر	بکدن	تقسیم غرماتک
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰

تقسیم غرماتک بونوعنک فاعده می بودر که مال متروک ایکی نقطه زانده قویه سن و مجموع دیونه تقسیم ایلایه سن تقسیم حاصل اولان هر نه ایسه ارباب دیونک دینار بیه ضرب ایلایوب ایکی خانه سن طرح ایلایه سن حصه لایسه دوشن اواقد ارشیدر (ومن صالح من الورثة او الغرماء علی شی منها فاطرح نصیبه من التصحيح) ارا لایون واقسم الباقی علی سهام من یقی اوردیونهم شول کسسه که ور نه دن یا خود غرمادن ترک دن برشی اوردیسه مصالحه ایلایه اول کسسه نک نصیبی تصحیح دن یا خود دیوندن طرح ایلایه و باقیسنی ور نه دن باقی قتان کسسه لای سهای اوزر نه و یا خود غرمادن باقی قتان دیونی اوزر نه تقسیم ایلایه زوج ام عم کی اصل مسئله الیمندر نصی اوجدر زوج ایچوندر و مثالی ایکیدر ام ایچوندر باقی بر قالدی عم ایچوندر زوج نصیبی اولان نصفدن زوجیه سی ایچوندر منده اولان مهر اوزر نه صلح اولوب بین الورثه مخرج اولدی مهر دن ماعدا اولان ترک ام الیه عم مایینده سهای مقداری اثلثا تقسیم اولور و بقیه برجه باقیدن بر سه ام ایچون بر سه عم ایچون اولور نه کم تصحیح سهای بونوال اوزره اولشدر (قال القدر هذا آخر

ملتقى الابحار) فقير كبراهيم حبيب درديد بكة شوكاب ملتقى الابحار اسمى ايلد سمي اولان كتابك آخر يدور (ولم آل
 جهد في عدم ترك شي من مسائل الكتب الاربعة) ككتب اربعة تلك مسائل من برشي ترك ايتامكده
 بن جهدي يعني اجتهد في منع ايلدم يعني تقصير ايلدم (والنفس من الناظر فيه ان اطلع على الاخلال بشي منها
 ان يلحقه بمجمله) بوكايه ناظر اولان برشيتك ظلي اوزرته مطلع اولورسه محامنه الحاق ايلكلكني اول ناظر دن
 التماس ايلدم ان يلحقه مجله سى التماسك مفعوليدور (فان الانسان محل النسيان) فزرا انسان محل نسياندر
 ولكن ذلك بعد التامل في مظان تلك المسئلة) لكن ابتداء حاله اوليوب اول مسئلة تلك مظانده يعني يومسئلة
 بموضعده اولديني تحقيق ظن اولديني تأملند فسكره محل اصلينه الحاق ايليه (فانه ربما ذكر بعض
 المسائل في بعض الكتب المذكورة في موضع وفي غيره في موضع آخر) جوق واقع اولوركه بعض مسائل كتب
 المذكورة تلك بعضيندن بموضعده ذكر اولخندور (فاكتفيت بذكرها في احد الموضعين) پس ايمدي اول
 مقوله مسئلة في بموضعده ذكر ايله اكتفا ايلدم ناظر اولان ظن ايلوركه اول مسئلة تلك محل ذلك الموضع دكلور
 لكن تأمل اولنه وجهي ناظر اولور (ثم اني زدت مسائل كثيرة من الهداية ومن مجمع البحرين) اندنسكره
 هدايه ومجمع البحرين دن مسائل كثيرة زياده ايلدم (ولم ازد شيئا من غيرها) هدايه ومجمع البحرين غريدين
 برشي زياده ايلدم (سعى يسهل الطلب على من اشتبه عليه صحة شي مما ليس في الكتب الاربعة) حتى كتب
 اربعة دن اوليان شيدن برشيتك صحي مشبه اولان كسبه اول شيتك طلي سهل اولتي ايجون هدايه
 ومجمع البحرين غريدين زياده ايلدم والله حسي ونعم الوكيل والله الحمد

مدس	نصف	سدس	اصل المسئلة
ام	اخت لاوين	اخت لام	رديه
١	٢	١	٥
الخلفات			
٢٥٠٠٠	٥٥٠٠٠	٢٥٠٠٠	١٢٥٠٠٠
١	٣	١	١٢٥٠٠٠
٢٥٠٠٠	٧٥٠٠٠	٢٥٠٠٠	٢٥٠٠٠
مخلفات رديه مسئلة منه تقسيم وحاصل تقسيمه ورثة تلك يدلزنده اولان سهماري ضرب اولند قدده حاصل اولان			
حصه ليدر			
٣	١٦	٥	
نمن	ثلثان	باقى	
زوجه	بنين	اخت لاوين	اخ لاوين
٩	٤٨	١٥	٢٤
٣			٣
٧٢			
الخلفات			
٢٥٠٠	١٢٥	١٢٥	١٢٥
٣	١٦	٥	٣٠٠٠
٢٧٥	٢٠٠٠	٣٠٠٠	١٢٥
٢٤			

فاعنه بودر كه مضروب ايله اولان مسئلة ده اصل مسئلة مخلفات تقسيم اولنوب حاصل اولان ورثة يدلزنده
 اولان سهماري ضرب اولند قدده حصه لري حاصل اولور

قد تم طبع هذا الكتاب المستطاب بعون الله الملك الوهاب في دار الطباعة العامة في القاهرة في سنة ١٢٥٠
 يوافق مصر القاهرة وكان ذلك في خمس عشرة ليلة خلت من صفر الحرام الذي هو من
 شهر ربيع الثاني سنة ١٢٥٠ وبعين الله بعد الالف من هجرة من خلقه الله على اكل وصف

